DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y



YAZ BAHÇESİ

bir aşk hikâyesi

B&S

B&S

PAULLINA SIMONS

ÇOKSATAN *BRONZ ATLI*'NIN YAZARI

PEGASUS

Ücretsiz PDF İndirme Sitesi - https://rantey.org

Tatyana ve Alexander'ın zamansız, dillere destan aşkının nefes kesici finali...

Tatyana ve Alexander savaşın ve yıkımın hüküm sürdüğü yılların, yirminci yüzyılın sahne olduğu en büyük acılara göğüs germiştir. Leningrad Kuşatması'nı, açlığı, korkuyu, ihaneti ve ayrılığı geride bırakıp mucize eseri Amerika'da yeniden bir araya gelirler ve şimdi aşklarının bir de hediyesi vardır: oğulları Anthony. Hâlâ genç olsalar da çektikleri acılar onları değiştirmiştir. Yerle bir olmuş bu dünyada, ayrı geçirdikleri onca zamandan sonra bir arada kalmanın bir yolunu bulmalıdırlar.

Soğuk Savaş etkisini artırırken, sığındıkları topraklardaki karanlık güçler yaşamlarını, ailelerini ve uğruna savaştıkları huzuru tehdit etmektedir. Bir zamanlar tattıkları mutluluğu yeniden elde etmek, acılarını dindirmek için Tatyana ve Alexander yeni bir hayat kurmalı ve oğulları Anthony'yi kendi kaderlerinden korumalıdır.

Ustaca kaleme alınmış bu müthiş roman yirminci yüzyılın üçte ikisine ve üç kıtaya yayılarak okuyucuyu eşsiz, yürek burkan duyguların dünyasına götürüyor.

"Tatyana ve Alexander'ın aşkı tarihe geçecek kadar muazzam. Simons duygu ve heyecan dolu bir eser kaleme almış."
Sydney Morning Herald (Avustralya)

"Yürek sızlatan, çırılçıplak bir hikâye.
Bronz Atlı'yla başlayan destansı serinin son kitabı."
The Southland Times

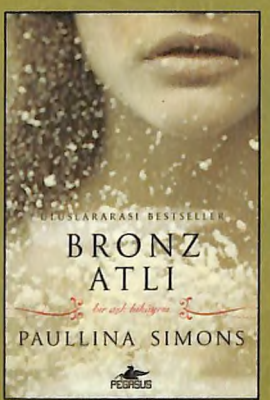
www.pegasusyayinlari.com
ISBN: 978-605-299-507-5

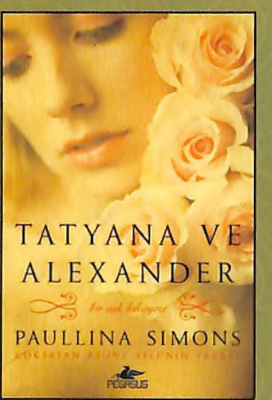
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

"Paullina Simons'ın sesi okuyucuyu âdeta büyülüyor ve Leningrad Kuşatması'nı, Vietnam Savaşı'nı, Rusya'dan göçüp mutluluğu sonunda Amerika'da bulan bir ailenin destanını kapsayan hikâyesi çok derin."
The Age

"Kalbinizde saklamak isteyeceğiniz bir üçleme. Paullina Simons romantik hikâyelere bakış açımı değiştirdi."
Autoras en la Sombra

"Paullina Simons okuyucuya sayfaları nasıl çevirteceğini iyi biliyor."
Courier Mail





Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org



PAULLINA SIMONS

St. Petersburg'da (Leningrad) doğup büyümüş ve 1970'lerde ailesiyle birlikte Amerika'ya göç etmiştir. Roma'da, Londra'da ve Dallas'ta yaşamıştır. Şu anda hayatına kocası ve dört çocuğuyla birlikte New York'ta devam etmektedir.

www.paullinasimons.com

Kapak Tasarımı: Mumtaz Mustafa
Kapak Görseli: Ellen Haack / felix-id.com
Yazar Fotoğrafı: Kevin Ryan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

YAZ BAHÇESİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Pegasus Yayınları: 1977
Bestseller Roman: 824

YAZ BAHÇESİ
PAULLINA SIMONS
Özgün Adı: The Summer Garden

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Tüvana Zararsız
Düzelti: Halûk Kürşad Kopuzlu
Sayfa Tasarımı: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 11946
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Ekim 2018
ISBN: 978-605-299-507-5

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2018
Copyright © Paullina Simons, 2005

Bu kitabın orijinal baskısı HarperCollins Publishers Ltd. tarafından yayımlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com
pegasusyayinlari pegasusyayinevi pegasusyayinlari
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

PAULLINA SIMONS

YAZ BAHÇESİ

İngilizceden Çeviren:

Solina Silahlı

PEGASUS YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Paullina Simons, Leningrad'da doğmuş ve 1973'te ABD'ye göç etmiştir. Kocası ve dört çocuğuyla birlikte New York yakınlarında yaşamaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mistik rehberim Kevin'a...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Babil ırmaklarının kıyısında oturduk,
Siyon'u hatırlayıp ağladık.
Arplarımızı söğütlere astık...
Çünkü bizi alıp götürenler,
Bizi esir alanlar bizden şarkılar söylememizi istediler.
Bizi öldürenler neşelenmemizi,
Siyon şarkıları söylememizi istediler.
Efendimizin şarkısını nasıl söylerdik yabancı topraklarda?
Zebur 137

Şarkıların şarkısı, ki o şarkı Süleyman'ındır
Süleyman'ın şarkısı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİRİNCİ KİTAP
Nilüfer Çiçeklerinin ve Acı Baklaların Toprakları

Nilüferler kıraç tepede çiçek açtı
Rüzgâr alan derelerde savruldu
Bir yemin edelim ve sakin kalalım,
Nilüferlerle dolu o boş topraklarda tanrılar gibi
birbirimize yaslanıp umarsızca yaşayalım.

ALFRED, LORD TENNYSON

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİRİNCİ BÖLÜM
Deer Adası, 1946

Kabuk

Kabuk (i). Istakoz benzeri hayvanların vücudunun bir kısmını örten kemikten ya da kitinden oluşmuş sert katman ya da örtü.

Bir zamanlar Maine eyaletindeki Stonington kasabasında, sıcak savaşın bitip soğuk savaşın başladığı dönemde, bir gün batımında dışarıdan sakin görünen ama elleri titreyen beyazlar içinde bir kadın, limanın yanındaki banka oturmuş dondurma yiyordu.

Yanındaki küçük çocuk da dondurma yiyordu, onunki çikolatalıydı. Öylesine laflıyorlardı, dondurma o kadar çabuk eriyordu ki annesi onun hızına yetişemiyordu. Çocuk annesinin söylediği Rusça "Parla Parla Benim Yıldızım" şarkısını dinliyordu. Annesi ona şarkının sözlerini öğretmeye çalışırken çocuk da şaka olsun diye dizeleri tersinden söylüyordu. Istakoz teknelerinin geri dönüşünü izliyorlardı. Kadın teknelerden önce çığlık çığlığa öten martıların sesini duyardı genelde.

Azıcık esinti çıktı ve kadının yaz mevsimine göre şekil verdiği saçları hafifçe yüzüne düştü. Tutamlar upuzun, gür örgüsünden kurtulup omuzlarına döküldü. Sarışındı, açık tenliydi, derisi şeffaf, gözleri şeffaftı, çilliydi. Yanık tenli çocuğun saçları siyah, gözleri kahverengiydi, bacakları bebeklerinki gibi tombikti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orada amaçsızca oturmuş gibi bir halleri vardı ama bu yalancı bir rahatlıktı. Kadın mavi ufuktaki tekneleri azimle izliyordu. Çocuğa, dondurmasına bakıyordu ama gözlerini bıkkın bir ifadeyle koya dikmişti.

Tatyana yalnızca şu anı düşünmek istiyordu çünkü dünün olmadığına, yalnızca burada, Deer Adası'nda yaşadığı ana inanmak istiyordu. Schult Nomad Deluxe karavanlarıyla üzerinden geçtikleri üç yüz metrelik asma köprü ve feribotla ana karaya bağlanan, Orta Maine kıyısına doğru sokulmuş adalardan biriydi burası. Atlantik'te Penobscot Koyu'nu aşıp güneydeki, dünyanın bir ucundaki Stonington'a gelmişlerdi. Deer Adası'nın aşağısında, meşelik tepelerin kenarındaki koyda küçük, beyaz bir kasaba. Çaresizce şu anda yaşamaya çalışan Tatyana her gün izlediği dalgalı sulara bakan dar toprak yolların yamacına yapılmış bu beyaz ahşap evlerden daha güzel ya da iç açıcı bir şey olmadığını düşünüyordu. Huzurdu bu. Şu an. Bundan başka bir şey yokmuş gibi.

Ama tepede süzülen martıların sesini her duyduğunda Deer Adası'nda bile bir anlığına da olsa bir şey içini istila ediyordu.

O öğleden sonra Tatyana ve Anthony koya gelmek için kaldıkları evden çıkarken yan kapıdan yükselen sesleri duydular.

Orada iki kadın yaşıyordu, bir anne ile kızı. Biri kırk yaşındaydı, diğeri yirmi.

"Yine kavga ediyorlar," dedi Anthony. "Sen ve babam kavga etmiyorsunuz hiç."

Kavga!

Onlar kavga ediyor muydu?

Alexander sesini yarım ton bile yükseltmemişti ona karşı. Onunla konuştuğunda ılımlı, derin bir tonu asla aşmazdı sesi. Cana yakın, güler yüzlü Doktor Edward Ludlow'u taklit ediyordu sanki, New York'tayken ona âşık olan mert, sakin, güvenilir bir adam olan Edward'ı. Alexander da doktorun, hastasına karşı tutumuyla yaklaşıyordu ona.

Kavga etmek için başka birinin aktif katılımı gerekliydi. Yan kapıda yaşayan anne ile kız birbirine kızmıştı, özellikle de günün bu saatinde bir sebepten sinirlenmişlerdi ve bağırıp çağrışmaları açık pencere-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

den dışarıya taşıyordu. İyi haber: Albay olan koca ve baba savaştan yeni dönmüştü. Kötü haber: Albay olan koca ve baba savaştan yeni dönmüştü. Anne ile kız, 1942'de İngiltere'ye gittiği günden beri onu beklemişlerdi ve sonunda geri dönmüştü.

Albay da anne ile kızın kavgasına katılmıyordu. Anthony ve Tatyana yola çıktıklarında adamın tekerlekli sandalyesiyle bakımsızlıktan ormana dönmüş ön bahçedeki otların arasına geldiğini, karısı ile kızı içeride bağrışırken Maine güneşinin altında ağaç gibi kımıldamadan oturduğunu gördüler. Tatyana ile Anthony adamın bahçesine yaklaşırken adımlarını yavaşlattılar.

"Anne, onun nesi var?" diye fısıldadı Anthony.

"Savaşta yaralanmış." Adamın bacakları, kolları yoktu, gövde ve kafadan oluşan bir kütüğe benziyordu.

"Konuşabilir mi peki?" Adamın kapısının önündeydiler.

Adam aniden, emir vermeye alışkın birinin gür ve berrak ses tonuyla, "Konuşabilir ama konuşmamayı tercih ediyor," dedi.

Anthony ile Tatyana kapıda durup birkaç dakika onu izlediler. Tatyana kapının sürgüsünü çekti ve bahçeye girdiler. Adam çok ağır bir çuval gibi sola kaymıştı. Kesik kollarının yuvarlak kısmı, olmayan dirseğine doğru sarkmıştı. Bacaklarıysa tümüyle kesilmişti.

"Durun, yardım edeyim." Tatyana adamı doğrultup kaburgasını destekleyen yastıkları düzeltti. "Şimdi nasıl?"

"Eh," dedi adam. "İdare eder." Küçük, mavi gözlerini Tatyana'ya dikti. "Asıl ne isterdim, biliyor musun?"

"Ne?"

"Sigara. Artık hiç içemiyorum; gördüğün gibi sigarayı ağzıma götüremiyorum. Onlar da..." Adam başını hafifçe geriye doğru savurdu. "Bana sigara vermek yerine vırakmalayı tercih ediyorlar."

Tatyana başını salladı. "İstediğin şey bende var. Hemen dönerim."

Adam başını koya doğru çevirdi. "Geri dönmeyeceksin."

"Döneceğim. Anthony," dedi Tatyana, "ben dönene kadar bu nazik adamın kucağında otur. Hemen döneceğim."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anthony bu teklifi keyifle kabul etti. Tatyana onu kucaklayıp adamın kucağına oturttu. "Boynuna sarılabilirsin."

Tatyana sigara almaya gittiğinde Anthony adama, "Adın ne?" diye sordu.

"Albay Nicholas Moore," diye karşılık verdi adam. "Ama sen bana Nick diyebilirsin."

"Savaştın mı?"

"Evet. Savaştım."

"Benim babam da savaştı," dedi Anthony.

"Öyle mi?" diyerek iç geçirdi adam. "Geri döndü mü?"

"Döndü."

O sırada Tatyana döndü ve sigarayı yakıp Nick'in ağzına verdi. Adam dumanı yalnızca ciğerlerine değil, tüm iç organlarına çekiyormuş gibi şiddetli nefesler alıp vererek içiyordu sigarasını. Anthony kucağında oturduğu adamın sigaradan nefes çekerken yüzünde beliren rahatlamayı, nefesini dışarı verirken nikotini bırakmak istemiyormuş gibi memnuniyetsiz bir ifadeye bürünüşünü izliyordu. Albay peş peşe iki sigara içti. Tatyana ona doğru eğilmiş, sigaraları birer birer ağzına götürüyordu.

Anthony ona, "Benim babam binbaşıydı ama artık ıstakozcu oldu," dedi.

"Yüzbaşı, oğlum," diye düzeltti Tatyana. "Yüzbaşı."

"Benim babam binbaşı *ve* yüzbaşıydı," dedi Anthony. "Denizden dönmesini beklerken dondurma yiyeceğiz. Sana da dondurma getirelim mi?"

Nick başını hafifçe Anthony'nin siyah saçlarına doğru eğerek, "Hayır," dedi. "Ama on sekiz aydır geçirdiğim en mutlu on beş dakikaydı bu."

O sırada karısı evden dışarı koştu ve "Ne yapıyorsunuz kocama?" diye çığlık attı.

Tatyana, Anthony'yi adamın kucağından aldı. "Yarın yine geliriz," dedi çabucak.

"Gelmeyeceksin," dedi Nick arkasından bakarken.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Şimdiyse bankta oturmuş, dondurmalarını yiyorlardı.

Birazdan uzaktaki martıların çığlıkları duyuldu.

"İşte baban geliyor," dedi Tatyana nefesi kesilerek.

Çoğu balıkçı teknesi gazlı motorla çalışsa da Alexander'ın çalıştığı tekne, pruva yelkeni olan altı metrelik bir tekneydi. Jimmy Schuster'in teknesiydi bu. Babası ölmeden önce tekneyi ona bırakmıştı. Jimmy tekneyi seviyordu çünkü tek başına denize açılıp ağla ıstakoz yakalayabiliyordu. "Tek adamlık iş," diyordu. Sonra bir gün kolunu çekiciye, o ağır ıstakoz kapanlarını sudan yukarı çeken düzeneğe kaptırmıştı. Kendini kurtarmak için de elini bileğinden kesmek zorunda kalmıştı, böylece hayatı kurtulmuş, savaşa da gitmemişti. Ama şimdi angarya işleri yapmasına yardım edecek birine ihtiyacı vardı. Sorun şuydu ki bütün güverte tayfaları son dört yılda Hürtgen Ormanı'na ve Iwo Jima'ya gitmişti.

Jimmy on gün önce kendine bir yardımcı bulmuştu. Bugün Jimmy tekne kokpitinde duruyor, turuncu tulumu ve siyah kalın tabanlı lastik çizmeleriyle uzun boylu sessiz adamsa hiç kımıldamadan pürdikkat kıyıya bakıyordu.

Tatyana beyaz pamuklu elbisesiyle banktan kalktı ve yeterince yakın olmasına rağmen hâlâ kıyıya tam yanaşmayan tekneye el salladı. *Alexander, buradayım, ben buradayım*, diyordu o hareketiyle.

Alexander da onu görünce el salladı.

Tekneyi alıcılarla dolu iskeleye demirlediler ve yakaladıkları balıkların bulunduğu tankın kapağını açtılar. Alexander yük boşaltımı ve temizleme işlemi için geri geleceğini söyleyerek tekneden atladı ve iskelenin yanındaki muslukta elini yıkayıp rıhtımı geçtikten sonra yokuşu tırmanıp Tatyana ile Anthony'nin oturduğu banka yürüdü.

Çocuk ona doğru koştu. "Merhaba," dedi ama sonra çekinerek olduğu yerde kaldı.

"Merhaba." Alexander, Anthony'nin saçlarını karıştıramadı çünkü elleri pisti.

Turuncu plastik tulumunun altına koyu yeşil asker kıyafetini ve ter, balık ve tuzlu su kokan yeşil, uzun kollu kazağını giymişti. Siyah

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

saçları asker tıraşı edilmişti, kuru ve terli yüzünün kemikleriyse bir günlük sakalla kaplıydı.

Bankta oturan beyazlar içindeki kadının yanma geldi. Tatyana onu selamlamak için bakışlarını kaldırdı, biraz daha, biraz daha kaldırdı çünkü Alexander çok uzun boyluydu.

"Merhaba," dedi Tatyana. Nefes gibi çıkmıştı sesi. Dondurmasını yemiyordu artık.

"Merhaba," dedi Alexander ama ona dokunmadı. "Dondurman eriyor."

"Ah, biliyorum." Tatyana külahı çepeçevre yalayıp damlaları durdurmaya çalıştı ama faydasızdı. Vanilya artık süte dönüşmüştü ve damlıyordu. Alexander onu izledi. "Erimeden bitirmeyi başaramıyorum bir türlü," diye mırıldandı Tatyana ayağa kalkarak. "İster misin?"

"Hayır, teşekkürler." Tatyana dondurmayı birkaç defa daha yaladıktan sonra külahı çöpe attı. Alexander onun ağzını işaret etti.

Tatyana ağzının kenarındaki vanilyalı sütü yaladı. "Çıktı mı?"

Alexander ona yanıt vermedi. "Bu akşam yine ıstakoz mu yiyeceğiz?"

"Elbette," dedi Tatyana. "Sen ne istersen."

"Benim gidip işleri bitirmem gerekiyor."

"Olur tabii. İskeleye gelmemizin bir sakıncası var mı? Seni orada bekleriz."

"Ben de yardım etmek istiyorum," dedi Anthony.

Tatyana başını sertçe iki yana salladı. Çocuğun üzerine sinen balık kokusunu asla temizleyemezdi çünkü.

"Senin üstün temiz," dedi Alexander. "Annenle birlikte burada beklemeye ne dersin? İşim hemen biter."

"Ama sana yardım etmek istiyorum."

"Pekâlâ, gel bakalım. Belki sana göre bir iş buluruz."

"Evet, balıklara dokunmasını gerektirmeyecek bir iş olsun," diye mırıldandı Tatyana.

Alexander'ın ıstakoz balıkçısı olmasının onun için bir sakıncası yoktu. Döndüğünde leş gibi balık kokuyordu. Dokunduğu her şeye kokusu siniyordu. Birkaç gün önce Tatyana şakayla karışık söylenirken

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Alexander ona gayet ciddi bir ifadeyle, "Lazarevo'da avlanırken hiç şikâyet etmiyordun ama," demişti. Tatyana o an çok mutsuz görünmüş olmalıydı ki Alexander hemen ardından, "Stonington'da erkeklere göre başka iş yok. Başka türlü kokmamı istiyorsan başka yere gitmemiz gerek," diye eklemişti.

Tatyana başka yere gitmek istemiyordu. Buraya yeni gelmişlerdi zaten.

"Diğer konuya gelince..." demişti Alexander. "Bir daha ondan bahsetmem."

Bu doğruydu, bir daha Lazarevo'dan bahsetmemeliydi, sonsuzluğa yakın bir yerde geçirdikleri bir başka andı o. Ama o günler geçmişte kalmıştı, o eski, kana bulanmış ülkede. Sıcak gün ve serin akşamları, ne yöne baksalar gördükleri uçsuz bucaksız tuzlu suları, parça parça bulutları ve beyaz teknelerle birlikte cam gibi suya yansıyan acı baklalarıyla Stonington beklediklerinden çok daha iyi bir yerdi. Böyle bir yerde yaşayabilecekleri akıllarına gelmezdi.

Jimmy sağlam koluyla Alexander'ı çağırıyordu.

Birlikte iskeleye doğru yürürlerken Tatyana sohbet konusu açmak için, "Bugün nasıl geçti?" diye sordu. Alexander kocaman lastik çizmelerini giymişti. Tatyana onun o iri cüssesinin yanında kendini küçücük hissediyordu. "Yeterince avlayabildin mi?"

"Fena değildi," diye karşılık verdi Alexander. "Istakozlar azdı ve çok miniklerdi, onları tekrar denize bırakmak zorunda kaldık. Çoğu yumurtlama dönemindeki dişi ıstakozlardı. Onları bırakmamız gerekiyordu."

"Dişi ıstakozları sevmiyor musun?" Tatyana ona yaklaşıp gözlerine baktı.

Alexander gözlerini hafifçe kırpıştırıp ondan uzaklaştı. "Severim ama yumurtalarının kırılması için tekrar suya atılmaları gerekir. Çok yaklaşma, pisim. Anthony, ıstakozları sayamadık. Saymama yardım eder misin?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Jimmy, Anthony'yi sevmişti. "Dostum! Gel buraya, baban bugün kaç ıstakoz yakaladı, görmek ister misin? Yüz tane ıstakoz yakalamışızdır, en iyi günüydü bugün."

Tatyana gözlerini Alexander'a kaydırdığında Alexander omuz silkti. "Bir ağa on iki ıstakoz takılıyorsa ve ben on tanesini tekrar suya bırakmak zorunda kalıyorsam o gün benim için çok da iyi bir gün sayılmaz."

"Aynı kapanda iki yasal ıstakoz olması harika bir şey Alexander," dedi Jimmy. "Endişelenme, bu işin usulünü yavaş yavaş öğrenirsin. Gel Anthony, gel de havuzun içine bak."

Anthony arada yeterince mesafe bırakarak birbirinin üstüne yığılan ıstakozlarla dolu havuza baktı. Çoktan ölçülüp bantlanmışlardı. Anthony annesine kıskaçların bantlanmasını çok da önemsemediğini söylemişti. Özellikle de babasının ona ıstakozlar hakkında söylediklerinden sonra. "Istakozlar yamyamdır Anthony. Kıskaçları bağlanmazsa tankın içinde birbirlerini yerler."

Anthony üzüntüsünü sesine yansıtmamaya çalışarak Jimmy'ye, "Onları *saydın* mı yoksa?" diye sordu.

Alexander başını iki yana sallayarak Jimmy'yi işaret etti. "Ah, hayır, hayır," dedi Jimmy çabucak. "Hortumla tekneyi yıkayabildim ancak. Ben ortalama bir hesap yaptım. Onları sen saymak ister misin?"

"Yirmi yediye kadar sayabiliyorum ama."

"Ben sana yardım ederim," dedi Alexander. Istakozları tek tek çıkarıp ona gelene kadar Anthony'nin saymasına izin veriyor, sonra onları kıskaçlarını kırmamaya çalışarak dikkatle geniş, mavi nakliye torbasına koyuyordu.

Sonunda Alexander, Anthony'ye, "Yüz iki ıstakoz," dedi.

"Gördün mü?" dedi Jimmy. "Dördünü sen al Anthony. Böylece bana doksan sekiz tane kalır. Hepsi kusursuz, kocaman, kabuklarının çevresi ortalama on iki on üç santim. Her biri için yetmiş beş sent alacağız. Baban sayesinde bugün neredeyse yetmiş beş dolar kazanacağım. Evet," dedi, "baban sayesinde nihayet para kazanabiliyorum artık." Sonra teknenin arkasına belli bir mesafede duran Tatyana'ya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

baktı. Tatyana ona nazikçe gülümsedi, Jimmy onu başıyla şöyle bir selamladı ama gülümsemedi.

Alıcılar balık pazarından, marketten, Bar Harbor'daki deniz ürünleri restoranlarından çıkıp yanlarına akın etmeye başladığında Alexander tekneyi yıkayıp temizledi, kapanları temizleyip oltayı sardı ve iskeleye gidip ertesi gün için üç varil ringa balığı yemi aldı, sonra onları torbalara koyup suya indirdi. Bugün ringa balığıyla iyi sonuç elde etmişti. Yarın için yüz elli ıstakoz kapanma yetecek kadar ringa balığı vardı.

O günkü çalışmasından on dolar kazanmıştı ve ellerini su oluğunun altında güçlü bir sabunla yıkarken Jimmy yanına geldi. "Benimle kalıp bunları satmama yardım eder misin?" diye sordu ıstakozları işaret ederek. "Akşam mesaisi için sana fazladan iki dolar veririm. Sonra içmeye gideriz."

"Kalamam Jimmy. Yine de teşekkür ederim. Belki başka zaman."

Jimmy, bembeyaz yüzü ışıl ışıl parlayan Tatyana'ya bir bakış atıp uzaklaştı.

Alexander, Tatyana ve Anthony tepeyi tırmanıp evin yolunu tuttular.

Alexander banyo yapıp tıraş olmaya ve saçlarını kesmeye çıktığında Tatyana da ıstakozları hissizleştirmek için buzdolabına koyup su kaynattı. Istakoz, pişirmesi en kolay şeydi; tuzlu kaynar suda on on beş dakika pişirmek yeterliydi. Istakozun kıskaçlarını kırıp erimiş tereyağına batırarak yemek keyifliydi. Yine de pazardan ayda bir defa iki dolara ıstakoz almayı, Alexander'ın günde on üç saatini teknede geçirip bedavadan dört ıstakoz almasına tercih edeceğini düşündüğü zamanlar da olmuyor değildi. Pek bedavaya gelmiyordu yani. Alexander banyodayken Tatyana kapının önünde durup temkinli bir şekilde kapıyı çaldı ve "Bir ihtiyacın var mı?" diye sordu.

İçerisi sessizdi. Tatyana kapıyı bu kez daha hızlı çaldı. Kapı açıldı ve Alexander temizlenmiş, tıraş olmuş, yıkanıp giyinmiş bir halde tam karşısında dağ gibi belirdi. Temiz, yeşil bir kazak ile pantolon giymişti. Tatyana hafifçe öksürdü ve bakışlarını yere indirdi. Çıplak ayaklayken Tatyana'nın dudakları onun kalbinin hizasına geliyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Bir şeye ihtiyacın var mı?" diye sordu fısıltıyla. Kendini öyle savunmasız hissediyordu ki nefes almakta bile zorlanıyordu.

"İhtiyacım yok," dedi Alexander, Tatyana'nın yanından geçip giderken. "Haydi, yemek yiyelim."

Istakozu erimiş tereyağı, havuç, soğan ve patates yahnisiyle yediler. Tatyana, Almanya'da onu bir deri bir kemik halde bulmuştu. Şimdi Alexander iki kişilik yemek yemesine rağmen savaştaki sıska halinden henüz kurtulamamıştı. Tatyana onun tabağını kepçeyle doldurdu, bardağına su koydu. Alexander bira, su, kola içti. Küçük mutfakta yemeklerini sessizce yediler. Ev sahibi saat yediye kadar mutfağı boşaltmalarını istiyordu ya da kendisine de yemek yapmaları şartıyla mutfağı kullanmalarına izin veriyordu. Saat yediye kadar yemeklerini yediler ve Tatyana kadına biraz yahni bıraktı.

"Alexander... göğsün ağrıyor mu?"

"Hayır, iyiyim."

"Dün gece biraz yumuşaktı..." Tatyana ona dokunduğunu hatırlayarak bakışlarını kaçırdı. "Yara henüz kapanmadan o kapanları çekmeye başladın. Tekrar enfeksiyon kapmasını istemiyorum. Üzerine biraz karbolik asit mi koysam?"

"İyiyim ben."

"Tekrar pansuman mı yapsam?"

Alexander bir şey söylemeden bakışlarını Tatyana'ya dikmekle yetindi ve Alexander'ın bronz gözleri ile Tatyana'nın deniz yeşili gözlerinde aniden aynı anda *Berlin, dünya üzerindeki son gecelerini geçirdiklerinden ikisinin de emin olduğu ABD Elçiliği'ndeki oda, Tatyana'nın onun parçalanmış göğsüne dikiş attığı, Alexander'ın taş gibi kımıldamadan oturup tıpkı şimdiki gibi ona baktığı ve "Bir geleceğimiz yoktu,"* dediği oda belirdi.

Bakışlarını ilk kaçıran Tatyana oldu. Gözlerini ilk kaçıran hep o olurdu zaten. Sonra ayağa kalktı.

Alexander dışarı çıkıp koya bakan tepedeki evin önünde duran sandalyeye oturdu. Anthony de peşine takılmıştı. Alexander kımıldama-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dan ve sessizce otururken Anthony uzun otların arasında koşturuyor, taş, kozalak toplayıp solucan, böcek, uğur böceği arıyordu.

"Uğur böceği bulamazsın oğlum. Onlar haziran ayında çıkar," dedi Alexander.

"Öyle mi?" dedi Anthony. "Peki, bu ne?"

Alexander yana eğilip baktı. "Göremiyorum ki."

Anthony ona yaklaştı.

"Hâlâ göremiyorum."

Anthony ona iyice yaklaşıp elini uzattı. İşaret parmağının üstündeki uğur böceğiyle.

Alexander'ın yüzü uğur böceğinden yalnızca birkaç santim uzaktaydı. "Hımmm. Hâlâ göremiyorum."

Anthony önce uğur böceğine, sonra babasma baktı, ardından usulca, çekinerek babasının kucağına oturdu ve ona böceği tekrar gösterdi.

"Vay canına," dedi Alexander çocuğa sarılırken. "Şimdi gördüm. Düzeltiyorum öyleyse. Haklısın. Uğur böcekleri ağustosta çıkar. Kim derdi?"

"Sen hiç uğur böceği gördün mü baba?"

Alexander konuşmadı. "Uzun zaman önce, Moskova diye bir şehrin yakınlarında."

"Sovyetler Birliği'nde mi?"

"Evet."

"Orada uğur böceği mi var?"

"Vardı, biz onları yiyene kadar."

Anthony'nin gözleri kocaman açıldı.

"Yiyecek başka bir şey yoktu."

"Anthony, baban şaka yapıyor," dedi Tatyana dışarı çıkıp ıslak ellerini kurulama beziyle silerken. "Komik olmaya çalışıyor."

Anthony, Alexander'ın yüzüne baktı. "Komik miydi peki?"

"Tanya," dedi Alexander uzaktan gelen bir sesle. "Ben kalkamıyorum. Sigaramı getirebilir misin?"

Tatyana hemen gidip sigarayla birlikte geri döndü. Bir tane sandalye olduğu ve ona yer kalmadığı için sigarayı Alexander'ın ağzına

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yerleştirip üzerine eğildi. Elini onun omzuna yaslayıp sigarayı yakarken Anthony de uğur böceğini Alexander'ın avucuna koydu.

"Baba, sakın bu uğur böceğini yeme." Minik kollarından birini Alexander'ın boynuna doladı.

"Yemem oğlum. Tokum."

"Çok komik," dedi Anthony. "Annemle bugün bir adam gördük. Albaymış. Nick Moore."

"Öyle mi?" Alexander'ın gözleri uzaklara dalarken üzerine doğru eğilmiş olan Tatyana'nın elindeki sigaradan bir nefes daha çekti. "Nasıl biri?"

"Sana benziyordu baba," diye karşılık verdi Anthony. "Sana çok benziyordu."

Kırmızı Oje

Gecenin bir yarısı Anthony uyandı ve çığlık attı. Tatyana onu sakinleştirmek için yanına koştu. Anthony sonunda sakinleşti ama yatağı komodinin diğer yanında olmasına rağmen annesinin onu yalnız bırakmasını istemedi. "Alexander," diye fısıldadı Tatyana, "uyanık mısın?"

"Şimdi uyandım," dedi Alexander yerinden kalkarken. Anthony annesinin yanında olabilsin diye komodini aradan kaldırıp iki yatağı bitiştirdi. Duvara yaslanan Alexander, Tatyana'ya sarılmış, Tatyana da annesinin kollarında hemen uykuya dalan Anthony'ye sarılmıştı, rahat etmeye çalışıyorlardı. Tatyana uyumuş gibi yaptı. Alexander'ın birazdan kalkıp yatağı terk edeceğini biliyordu.

Ve bir dakika sonra Alexander gerçekten de gitmişti. Tatyana onun arkasından fısıldadı. *Şura, hayatım.* Birkaç dakika sonra o da kalkıp sabahlığını giydi ve dışarı çıktı. Alexander mutfakta ya da bahçede değildi. Tatyana iskelede onu aradı. Alexander, Tatyana'nın oturup onun denizden dönmesini beklediği banka oturmuştu. Tatyana onun ağzındaki sigaranın ateşini gördü. Alexander'ın üzerinde atletten başka

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir şey yoktu ve titriyordu. Kollarını göğsünde kavuşturmuştu, ileri geri sallanıyordu.

Tatyana yürümekten vazgeçti.

Ne yapacağını bilemiyordu.

Hiçbir zaman bilememişti zaten.

Arkasını dönüp odaya geçti ve yatağa uzanıp gözlerini kırpmadan Anthony'nin kafasını izledi, ta ki Alexander buz kesmiş, tir tir titrer halde geri gelip uzanana kadar. Tatyana kımıldamadı, Alexander da bir şey söylemedi, gürültü yapmamaya çalıştı. Buz gibi koluyla ona sarıldı, o kadar. Saat dörde, işe gitme vakti gelene kadar öylece uzandılar. Alexander havan tokmağıyla kahve çekirdeklerini öğütürken Tatyana simidin üstüne tereyağı sürüp termosunu doldurdu ve teknede yemesi için Alexander'a bir sandviç hazırladı. Alexander simidi yiyip kahvesini içti ve boştaki elini bir an Tatyana'nın kombinezonunun altında gezdirip kalçasına, sonra da bacaklarının arasına götürdü, ardından gitti.

Deer Adası'na geleli tam tamına beş dakika olmuştu ki öğle vakti tuzlu suyun kokusunu içine çekip ıstakoz teknelerinin kıyıya yanaşmasını izleyen Tatyana burada bir ay geçirmenin onlara yetmeyeceğini söylemişti. Anlaşmalarına göre her eyalette bir ay kalacak, sonra yola devam edeceklerdi. Deer Adası'ndan başlayarak kırk sekiz eyalet, kırk sekiz ay gezmiş olacaklardı. Alexander yanıt vermeyince Tatyana, "Burası için bir ay yetmez," diye tekrarladı.

"Gerçekten mi?" dedi Alexander ama başka bir şey söylemedi.

"Harika bir yer değil mi sence de?"

Yanıt olarak Alexander'ın sessiz dudaklarında küçük, ironik bir ifade belirdi.

Dışarıdan bakınca Stonington'da ihtiyaçları olan her şey vardı: bakkal, tuhafiye, hırdavatçı. Bakkalda gazete, dergi ve en önemlisi sigara satılıyordu. Kahve çekirdeği ve çikolata da satılıyordu. Kuzey ve Güney Deer Adası'nda inekler vardı ki bu süt, peynir, tereyağı demekti. Yumurtlayan tavuklar da vardı. Tahıl gemiyle nakliyeliyordu. Ekmek boldu. Elma, şeftali, armut, mısır, domates, salatalık, soğan,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

havuç, şalgam, turp, patlıcan, kabak da. Ucuz ve bol miktarda ıstakoz, alabalık, levrek, turna balığı vardı. Onlar yemiyordu ama kırmızı et ve tavuk eti de vardı. Ülke ekonomisinin krizde olduğuna ve dünya savaşı yaşandığına kim inanırdı?

Alexander günde on dolarla geçinemeyeceklerini söyledi.

Tatyana rahat rahat geçinebileceklerini söyledi.

"Sana nasıl topuklu ayakkabılar, elbiseler alacağız? Kahve ve benim sigaram ne olacak?"

Tatyana ona sigaraya verdiği paranın neredeyse üçünün haftalık yiyecek masrafı kadar olduğunu söylemek istemedi. Ne de olsa tek çalışan Alexander'dı. Parasını istediği yere harcayabilirdi.

Tatyana pazar kahvesini içerken onunla İngilizce konuşuyordu. Pazar sigarasını içip pazar gazetesini okuyan Alexander ona Rusça karşılık veriyordu.

"Hindiçin'de sorunlar var," dedi Rusça. "Fransızların elindeydi, sonra savaşta Japonlara kaptırdılar. Japonlar savaşı kaybetti ama oradan çıkmak istemediler. Zafer kazananlar ve onların tarafında olanlar sayesinde kurtulan Fransızlar kolonilerini geri istedi. Japonlar buna karşı çıkıyor. ABD tarafsız kalmasına rağmen müttefiki Fransa'ya yardım ediyor. Ama Japonlara da yardım ettikleri için iki arada bir derede kalmış durumdalar."

"Japonya'nın ordu kurmasına izin verilmediğini sanıyordum," dedi Tatyana İngilizce.

Alexander Rusça karşılık verdi: "İzin verilmiyor zaten. Hindiçin'de daimî bir ordusu var ve ABD onları zorla çıkarmadığı sürece Japonlar teslim olmak istemiyor."

Tatyana İngilizce, "Sen bu konuda ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Alexander ona Rusça yanıt verdi: "Ah, benim düşüncem... Zaten yeterince sıkıntı yokmuş gibi Stalin onlarca yıl Ho Chi Minh adında, köyden gelen bir çiftçiyle iş birliği yaptı. Onu votka ve havyarla besledi, sıcacık şöminenin yanında ona Marksist diyalektiği öğretti, ona eski Şpaginler, havan topları ve Sovyet topraklarında kendi küçük Viet-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

minh* grubunu eğittiği dönemde birkaç tane kiralık, güzel Amerikan Studebaker'ı verdi."

"Sovyetlerin savaştığı ve nefret ettiği Japonlarla savaşsınlar diye mi Vietminhleri eğitiyordu?"

"İster inan ister inanma. Eski Sovyet müttefikleriyle, Fransız sömürgeleriyle savaşmaları için. İronik, değil mi?" Alexander sigarasını ağzından çıkarıp gazetesini elinden bıraktı. Sesini alçaltıp İngilizce, "Anthony nerede?" dedi ama Tatyana'nın bileğine uzanamadan Anthony mutfağa girdi.

"Buradayım baba," dedi. "Ne oldu?"

Kendilerine ait bir odaya ihtiyaçları vardı ama Anthony öyle düşünmüyordu. Üstelik yaşlı ev sahibinin de kendine ait bir odası yoktu. Koya bakan dikey evde mutfağın yanındaki iki yataklı küçük oda tek seçenekleriydi. Tuvalet ve banyo da koridorun sonundaydı. İçinde geniş bir yatak olan karavanlarıysa diğer seçenekti ama onun banyosu ve tuvaleti yoktu.

Başka evlere de bakmışlardı. Biri, içinde beş kişilik bir ailenin yaşadığı bir evdi, diğerinde üç kişilik bir aile yaşıyordu. Hatta bir tanesinde hepsi kadınlardan oluşan yedi kişilik bir aile yaşıyordu. Her nesilden kadınlar o beyaz evleri doldurmuştu ve yaşlı adamlar gün boyunca tekneleriyle denize açılıyordu. Genç adamlarsa kimi sağlam, kimi sakatlanmış halde savaştan dönüyordu.

Bayan Brewster yalnız yaşıyordu. Tek oğlu geri dönmemişti ama Tatyana onun orduda olduğunu sanmıyordu. Yaşlı kadının, "Biraz uzaklaşması gerekiyordu," cümlesinin altında farklı bir anlam sezmişti. Kadın altmış altı yaşındaydı ve bunun kırk sekiz yılını dul geçirmişti. Kocası İspanya-Amerika Savaşı'nda ölmüştü.

"*1898*'de mi?" diye fısıldamıştı Tatyana, Alexander'a.

Alexander omuz silkmişti. Ağır eliyle Tatyana'nm omzunu sıkarken ona Bayan Brewster'dan pek hoşlanmadığını söylemişti ama Tatyana ne sebeple olursa olsun o dokunuştan hoşlanmıştı. Bayan Brewster odayı onlara kiralamadan önce şüpheyle, "Bu senin kocan, değil mi?"

* Kuzey Vietnam ordusu. (ç. n.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

demişti. "Çünkü biraz..." Sonra elini şöyle bir savurmuştu. "Evimde öyle şeyler istemem çünkü."

Alexander sessiz kalmıştı ama üç yaşındaki oğlu, "Nasıl şeyler?" diye sormuştu.

Ev sahibi gözlerini kısarak Anthony'ye bakıp, "Bu adam senin baban mı oğlum?" diye sormuştu.

"Evet," demişti Anthony. "Savaşta askerdi *ve* hapse girdi."

"Anlıyorum," demişti Bayan Brewster bakışlarını kaçırarak. "Hapishane hayatı zordur." Sonra gözlerini kısarak Tatyana'ya bakmıştı. "Sen nerelisin? Amerikan aksanıyla konuşmuyorsun."

Anthony, "Rus..." diye söze girmişti ama Alexander önce oğlunu, sonra da Tatyana'yı geri çekmişti. "Odayı bize kiralayacak mısın, kiralamayacak mısın?" diye sormuştu.

Kadın odayı onlara kiralamıştı.

Ama şimdi Alexander, Tatyana'ya, "Madem içinde kalmayacaktık neden Nomad'i aldık? Onu satabiliriz bile. Boşa masraf," diyordu.

Batıdaki çöllere gittiklerinde ne yapacaklarını merak ediyordu Tatyana. Kaliforniya'nın şarap tepelerine, Idaho'daki Hell's Canyon'a gidince ne yapacaklardı? O anlık tutumluluğuna rağmen Alexander karavanı satmadı, hayalleri hâlâ tazeydi. Ama bu da onun özelliklerinden biriydi: Tatyana, Alexander'ın karavan *fikrinden* hoşlandığını bilse de o şeyin varlığını çok da sevmiyordu. Üstelik o karavanı almak isteyen oydu.

Tatyana, Alexander'ın sivil hayatta birçok şeye bu şekilde yaklaştığı izlenimine kapılmıştı.

Karavanda musluk yoktu ve Alexander hiç durmadan vücudunun bir bölümünü yıkardı. Savaşta erkeklerle yıllarca bir arada olmak onu bu hale getirmişti. Takıntılı bir şekilde ellerini yıkıyordu. Evet, onlarla balık tutuyordu ama Maine'deki bütün sabunları, limonları, sirkeleri getirseler Alexander'ın elleri onu tatmin edecek ölçüde temizlenmezdi. Kullandıkları su için Bayan Brewster'a haftada fazladan beş dolar ödemek zorunda kalıyorlardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bir oğlunun olması fikri Alexander'ın hoşuna gidiyordu ama her an yanlarında olan, annesinin yanından hiç ayrılmayan, onlarla aynı odada uyuyan, geceleri onlarla birlikte yatağa yatan üç yaşındaki bir çocuğun varlığı, çocuklarla hiç vakit geçirmemiş bir asker için zordu.

"Kâbus görmek küçük bir çocuğu korkutur," diye açıkladı Tatyana.

"Anlıyorum," dedi Alexander nazikçe.

Alexander belki bir zamanlar bir karısı olması fikrini de seviyordu ama onun bir kadının varlığından ne kadar hoşnut olduğunu Tatyana çok da anlayamıyordu. Belki de yaşadıkları her gün Alexander, Lazarevo'daki günlerini arıyordu ama tavırlarını gören biri onun her an, "Lazarevo da nedir?" diye sormasını beklerdi.

Eskiden karamele benzeyen gözleri şimdi sert bakır gibiydi, içinde likit ya da akışkan bir şey kalmamıştı. Alexander, Tatyana'ya nazik davranıyor, Tatyana da ona aynı şekilde karşılık veriyordu. Alexander sessizlik istediğinde Tatyana susuyor, Alexander komik olmasını istediğinde Tatyana komiklik yapmaya çalışıyordu. Alexander yemek istediğinde Tatyana onun önüne bol bol yemek koyuyordu. Alexander yürüyüşe çıkmak istediğinde Tatyana hazır bekliyordu. Alexander gazete, dergi, sigara istediğinde Tatyana hepsini getiriyordu. Alexander sessizce sandalyesinde oturmak istediğinde Tatyana da sessizce onun yanı başına çöküyordu. Alexander ne istese Tatyana anında vermeye hazırdı.

Şimdi güneşli bir öğleden sonrasının ortasında Tatyana sarı, yarı şeffaf muslin kumaştan köylü kızı elbisesi içinde, çıplak ayaklarıyla aynanın karşısında durmuş, ölçüp biçiyor, değerlendiriyor, düşünüp tartıyordu.

Saçlarını açık bırakmış, yüzünü yıkamıştı, dişleri temiz ve beyazdı. Yaz güneşiyle ortaya çıkan burnundaki ve yanaklarındaki çiller malt şekeri rengindeydi, yeşil gözleriyse ışıl ışıldı. Akşam yemeğinden sonra ana caddede yürürken Alexander onun elini tutmak ister diye cildini yumuşatmak için ellerine kakao yağı, ona doğru eğilir diye kulaklarının arkasına misk yağı sürmüştü. Kurumuş dudaklarını yumuşatmak ve onlara pembe bir görüntü vermek için parlatıcı sürüp dudaklarını bir-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

birine sürtmüştü. Aynanın karşısında durdu, kendine baktı, düşündü. Dudaklarının donukluğunu gidermek için yüzüne sahte bir gülücük yerleştirdi ve iç geçirdi. Biraz ondan biraz bundan.

Ellerini elbisesinin içine sokup göğüslerini avuçlayınca meme uçları sertleşti. Anthony doğduğundan beri vücudu değişmişti. Bir de besin değeri yüksek Amerikan yemeklerinin etkisiyle. Emzirme sonrasında Amerikan gıdası alan göğüsleri ağırlıklarından, dolgun görünümlerinden bir şey kaybetmemişti. Tatyana'nın sahip olduğu birkaç sütyeni biraz gevşek olduğundan göğüsleri sürekli titreşiyordu. Bazen de sütyen yerine dar, beyaz atletler giyiyordu, göğüslerini dizginleyecek kadar sıkı atletlerdi bunlar çünkü yürürken göğüsleri erkeklerin bakışlarını üzerine çekecek kadar sallanıyordu. Tabii üzerine çektiği bakışlar kocası dışındaki erkeklerin bakışlarıydı, sütçü çocuğunki gibi.

Tatyana ince, yuvarlak kalçalarına, düz karnına aynada bakmak için elbisesini kaldırdı. Hâlâ zayıftı ama Anthony'nin doğumuyla birlikte vücut kıvrımları belirginleşmişti sanki, Anthony'nin dünyaya adım atmasıyla Tatyana çocukluktan çıkmıştı.

Ama o askeri sırtında tüfeğiyle caddenin karşısından yanına getiren de o küçük göğüslü kız çocuğuydu.

Sarı tüylerine bakmak için şeffaf külotunu indirdi. Kendine dokundu ve Alexander'ın ona dokunurken ne hissettiğini hayal etmeye çalıştı. Aynada bir şey görünce yansımasına yaklaştı, sonra bacaklarına bakmak için eğildi. Bacaklarının iç kısmında küçük kızarıklıklar vardı – Alexander'ın parmak izleri.

Onları görünce Tatyana kasıklarında bir zonklama hissetti ve doğrulup kendine çekidüzen vermeye çalıştı. Yüzü kıpkırmızı kesilirken saçını tarayıp ona nasıl bir şekil vereceğine karar vermeye çalıştı. Alexander onun saçlarını hiç bu kadar uzun, beline kadar gelmiş haliyle görmemişti. Tatyana bunun onun hoşuna gideceğini düşündü ama ne yazık ki Alexander ilgisiz görünecekti. Tatyana saçının renginin ve dokusunun normal olmadığını biliyordu. Dokuz ay önce, Avrupa'ya gitmeden saçını siyaha boyamış, geçen ay Hamburg'da binbir güçlükle o renkten kurtulmaya çalışmıştı. O yüzden saçları şimdi kuruydu ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tüy tüy görünüyordu. İpeksi yumuşaklığını kaybetmişti. O yüzden mi Alexander saçlarına dokunmuyordu artık? Tatyana ne yapacağını bilemiyordu.

Sonunda saçını her zamanki gibi ördü, öndeki birkaç tutamı serbest bırakıp perçemlerini geriye attı ve örgüsünü sarı, saten bir kurdeleyle bağladı, olur da Alexander ona dokunur diye. Sonra dışarıda toprakla oynayan Anthony'ye seslenip onu yıkadı, şortu ile gömleğinin kirlenmediğinden emin olup çoraplarını çekti. "Tam babanı görmeye gidecekken neden toprakla oynadın Anthony? Ona iyi görünmen gerektiğini biliyorsun." Alexander, iskelede onu karşılamaya geldiklerinde karısı ile oğlunun tertipli görünmelerini istiyordu. Tatyana onun düzenli, derli toplu, yazlık kıyafetlerle görünmelerini sevdiğini biliyordu. Stonington'daki çiçekler nefes kesiciydi. Uzun, titrek acı baklalar mor mavi ışıldıyordu. O ve Anthony erken saatlerde acı baklalardan biraz koparmıştı ve şimdi Tatyana birkaç tanesini saçına takmıştı. Leylak rengine çalan mor çiçeği altın sarısına çalan saçına takmıştı çünkü Alexander eskiden bundan da hoşlanırdı.

Tatyana tırnaklarının arasında bir şey kalmadığından emin olmak için onları dikkatle inceledi. İkisi de kirli tırnaklardan nefret ederdi. Tatyana artık çalışmadığı ve Alexander da yanında olduğu için tırnaklarını biraz uzatmıştı çünkü Alexander hiçbir şey söylemese de Tatyana'nın tırnaklarının teninde hafifçe gidip geldiğini hissetmek hoşuna gidiyordu. Tatyana bugün bulduğu birkaç dakikalık boşlukta onları kırmızıya boyamıştı.

Alexander o gün tırnaklarına da bir şey söylemedi (leylak rengi acı baklalara, saçındaki saten kurdeleye, dudaklarına, elbisesine, göğüslerine, şeffaf beyaz külotuna da). Ertesi gün, "Stonington'daki dükkânlar böylesi göz kamaştıran ojeler satıyor mu?" dedi.

"Bilmiyorum. Ben bunu yanımda getirmiştim."

Alexander o kadar uzun süre sessiz kaldı ki Tatyana onu duymadığını düşündü. Ama sonra, "New York Üniversitesi'ndeki bütün savaş malullerinin hoşuna gitmiş olmalı," dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ah, demek sohbete dâhil olmak istemişti. Müthiş bir şey değildi bu ama bir başlangıçtı en azından. Fakat Tatyana böyle bir cümleye nasıl karşılık verebilirdi ki? *Savaş malulleri için değil bu.* Bunun bir tuzak, bir şifre olduğunu biliyordu. *Hemşirelerin oje sürmesine izin verilmediğine göre neden oje sürdün Tanya?*

O akşamın ilerleyen saatlerinde Tatyana mutfak masasına oturup ojeyi asetonla çıkardı. Alexander onun ojeyi çıkardığını görünce, "Hımmm. Demek ben hariç diğer savaş malulleri kırmızı ojeye oy verdi," dedi.

Tatyana tam tepesinde duran Alexander'a baktı. "Şaka mı yapıyorsun?" Parmak uçları titremeye başlamıştı.

"Elbette," dedi Alexander yüzünde gülümsemeden eser taşımayan bir ifadeyle.

Tatyana, New York'tan aldığı kırmızı ojeyi, savaştan sonra moda olan göz alıcı pilili ve fırfırlı New York elbiselerini, New York tarzı topuklu, yeşil bantlı, muhteşem Ferragamo ayakkabılarını attı. New York'a dair bir şey gördüğünde Alexander'a bir şeyler oluyordu. Tatyana ona, "Ne oldu?" diye sorduğunda Alexander bir şey olmadığını söylüyordu ve *tek* yanıtı bundan ibaret oluyordu. Böylece o da hepsini atıp kendine Maine'den sarı, muslin bir elbise; çiçekli, basma bir elbise; beyaz, pamuklu, dar bir elbise ve kalın, mavi bir elbise aldı. Alexander yine bir şey söylememişti ama eskisi kadar sessiz değildi artık. Onunla Ho Chi Minh ve savaşçı ordusu gibi başka konulardan konuşuyordu.

Tatyana onunla eskisi gibi eğlenebilmeyi *denedi*, gerçekten denedi. "Baksana, sana bir fıkra anlatmamı ister misin?"

"Tabii ki. Anlat haydi."

Burnunu çekip duran Anthony'nin peşinden Stonington'ın tepelerinden birine çıkıyorlardı.

"Bir adam yıllarca cennete gitmek için yalvarmış. Bir keresinde dağlardaki dar bir yoldan yukarı çıkarken ayağı takılmış ve uçurumdan aşağı düşmüş. Mucize eseri cılız bir çalılığa tutunup, 'Kimse yok mu? Lütfen, yardım edin! Kimse yok mu?' diye seslenmiş."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Birkaç dakikalık sessizliğin ardından bir ses, 'Buradayım,' demiş."

"'*Sen* kimsin?'"

"'Ben Tanrı'yım.'"

"'Tanrı'ysan bir şeyler yap!'"

"'Bak, cennete gitmek için yıllarca yalvarıp durdun. Şimdi ellerini açarsan cennete gideceksin.'"

"'Çok geçmeden adam tekrar bağırmaya başlamış: 'BAŞKA kimse yok mu? Lütfen... Yardım edin!'"

Alexander'ın fıkraya gülmediğini söylemek, sıkıntıyı fazla hafife almak olurdu.

Tatyana ne zaman onu düşünecek olsa elleri titriyordu. Gün boyunca titremişti. Stonington'a uyurgezer, kaskatı, anormal bir halde yürüdü. Oğluna doğru eğilip doğruldu, elbisesine çekidüzen verdi, saçını düzeltti. Midesindeki çalkantı dinmedi.

Alexander'ın yanında daha cesur olmaya, ondan korkmamaya çalıştı.

Alexander onu Jimmy'nin, diğer balıkçıların, hatta hiç kimsenin yanında öpmüyordu. Bazı akşamlar ana caddede yürüyüp dükkânlara bakarlarken Alexander ona çikolata alırdı, o da teşekkür etmek için yüzünü Alexander'a doğru kaldırınca Alexander onun alnına bir öpücük kondururdu. Alnına!

Bir akşam Tatyana bundan sıkılıp bir banka çıktı ve kollarını onun boynuna doladı. "Alnımdan öptüğün yeter," diyerek Alexander'ı dudaklarından öptü.

Bir eliyle sigarasını, diğer eliyle Anthony'nin dondurmasını tuttuğu için Tatyana'ya karşı koyamayan Alexander ona heyecansız bir öpücük verip alçak sesle, "İn aşağı," dedi. "Ne oldu sana böyle?"

Evet, değerli jüri üyeleri, karşınızda savaşçı bir adam!

Anthony'yle birlikte Stonington tepelerinde bir aşağı bir yukarı gezinen Tatyana dükkânları işleten kadınlarla ve süt getiren çocuklarla konuşuyordu. Doğu yolunda yaşayan otuzlu yaşlarındaki çiftçi kadınla arkadaşlık ediyordu. Kadının deniz subayı olan kocası hâlâ Japonya'dan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dönmemişti. Nellie her gün evi temizleyip ön bahçedeki otları koparıyor, dışarıdaki banka oturup kocasını bekliyordu. Tatyana da oğluyla birlikte oradan geçerken tanışmıştı onunla. Kadınla iki dakika konuştuktan sonra Alexander'ın yasını tuttuğu günleri hatırlayarak kadına acımış, çiftlikte yardıma ihtiyacı olup olmadığını sormuştu. Nellie'nin patates, domates ve salatalık ektiği dört dönümlük bir tarlası vardı. Tatyana bu işlerden biraz anlardı.

Nellie bu teklifi memnuniyetle kabul etmiş, Tatyana'ya kocasının ordu hesabından günde iki dolar ödeyebileceğini söylemişti. "Ancak o kadarını verebilirim," demişti. "Kocam döndüğünde daha fazlasını ödeyebilirim."

Ama savaş biteli bir yıl olmuştu ve kocasından hâlâ ses çıkmamıştı. Tatyana ona endişelenmemesini söylüyordu.

Kahve içerken Nellie kendini biraz daha açtı. "Ya geri döner de onunla nasıl konuşacağımı bilemezsem? Savaşa gitmeden çok kısa süre önce evlenmiştik. Ya birbirimize tümüyle yabancı olduğumuzu görürsek?"

Tatyana öne eğdiği başını iki yana salladı. Bu işlerle ilgili o da bir şeyler biliyordu.

"Peki, senin kocan ne zaman döndü?" diye sordu Nellie ona imrenerek.

"Bir ay önce."

"Çok şanslısın."

"Babam geri dönmedi ki. Babam hiç dönmeyecekti. Annem beni bırakıp onu bulmaya gitti," diye düzeltti Anthony.

Nellie şaşkın bir ifadeyle Anthony'ye baktı.

"Anthony, haydi sen biraz dışarıda oyna. Nellie'yle konuşmamıza izin ver." Tatyana, Anthony'nin başını okşayıp onu dışarıya yolladı. "Zamane çocukları. Onlara söz hakkı vermeye gör, bak ne yapıyorlar. Neden bahsettiğini bilmiyorum bile."

O akşam Anthony, Alexander'a annesinin iş bulduğunu söyledi. Alexander ona birkaç soru sordu ve buna sevinen Anthony babasına Nellie'yi, patates, domates ve salatalıklarını, olmayan kocasını ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nellie'nin onu bulmaya gitmesi gerektiğini anlattı. "Annemin gidip seni bulduğu gibi."

Alexander başka bir şey sormadı. Yemekten sonra yalnızca, "Günde on dolarla geçinebileceğimizi söylemiştin yanlış hatırlamıyorsam," dedi.

"Anthony için. Şekerleme ve dondurmaları için."

"Hayır. Ben geceleri de çalışırım. Istakoz satışına yardım edersem fazladan iki dolar daha kazanırım."

"Hayır!" Tatyana sesini anında alçalttı. "Sen çok çalışıyorsun. Çok şey yapıyorsun. Anthony ve ben bütün gün oyun oynuyoruz."

"İyi ya," dedi Alexander. "Oynayın."

"Her şeye vaktimiz olur. Onunla birlikte Nellie'ye yardım edebiliriz. Hem," dedi Tatyana, "o çok yalnız."

Alexander ona sırtını döndü. Tatyana da ona.

Ertesi gün Alexander tekneden döndüğünde, "Nellie'ye söyle, iki dolarını kendine saklasın. Jimmy ve ben bir anlaşma yaptık. Ona yüz elli yasal ıstakoz tutarsam bana fazladan beş dolar ödeyecek. O yüz ellinin üzerindeki her bir elli ıstakoz için de beş dolar daha ödeyecek. Ne diyorsun?"

Tatyana bunu düşündü. "Ağında kaç kapan var?"

"On."

"Her kapana iki yasal ıstakoz düşse... her bir kapanda en fazla yirmi ıstakoz olur... bir kapan bir saat kalsa, her birini yukarı çekip birçoğunu tekrar suya attığını da düşünürsek... yetmez."

"Bana gelince küçük, tatlı bir kapitaliste dönüşüyorsun nedense," dedi Alexander.

"Kendini ucuza satıyorsun çünkü Alexander," diye karşılık verdi Tatyana. "Istakozlar gibi."

Jimmy de ıstakozun pazar fiyatının arttığının ve Alexander'ın diğer teknelerden çok sayıda iş teklifi aldığının farkında olmalıydı çünkü ona böyle bir talep gelmeden şartları değiştirmiş, Alexander'a ilk elliden sonra yasal olan her *elli* ıstakoza fazladan beş dolar vereceğini söylemişti. Alexander o gece bira bardağını elinde tutamayacak kadar yorgundu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tatyana, Nellie'nin domateslerini salamuraya yatırdı, ona patates çorbası yaptı, domates sosu yapmaya çalıştı. Little Italy'deki arkadaşlarından çok iyi domates sosu yapmasını öğrenmişti, bu işte o kadar iyiydi ki İtalyanlar yapmış sanırdınız. Alexander'a da tıpkı onun İtalyan annesi gibi domates sosu yapmak istiyordu ama sarımsağa ihtiyacı vardı ve ne yazık ki Deer Adası'nda kimsenin sarımsağı yoktu.

Tatyana New York'u, Aşağı Doğu Yakası'ndaki pazar yerinin gürültülü cumartesi kalabalığını, neşeli en yakın arkadaşı Vikki'yi, Ellis Adası'ndaki işini, hastaneyi özlüyordu. Suçluluk duygusu tıpkı bir bıçak gibi göğsüne saplandı, Alexander olmadan yaşayamadığı eski hayatını özlüyordu.

Nellie, Anthony'yle ilgilenirken Tatyana da tarlada tek başına çalışıyordu. Nellie'nin tüm tarlasını bellemesi bir hafta sürdü ve yüz elli kile patates topladı. Nellie bu kadar patates olduğuna inanamadı. Tatyana bakkalla anlaşma yapıp bir kile patatesi elli sente sattı ve Nellie'ye yetmiş beş dolar kazandırdı. Nellie buna inanamamıştı. Alexander teknede geçirdiği on iki saatin ardından Tatyana'nın yüz elli kile patatesi bakkala taşımasına yardım etti. Hafta sonuna geldiklerinde Nellie, Tatyana'ya hâlâ günde yalnızca iki dolar ödüyordu.

Alexander bunu duyduğunda bir an için sesinin seviyesini ayarlayamadı. "Ona yetmiş beş dolar kazandırdın, o lanet olası patatesleri oradan oraya onun için taşıdık ve senin bu sözde *arkadaşın* sana günlük ücretinden fazlasını ödemedi, öyle mi?"

"Hişşşt... yapma..." Tatyana, Anthony'nin bu asker ağzını duymasını istemediğinden dikkatli olmaya çalışıyordu.

"Belki o kadar da iyi bir kapitalist değilsindir Tanya."

"Parası yok. O senin Jimmy'ye kazandırdığın gibi günde yüz dolar kazanmıyor. Ama bize ne teklif etti, biliyor musun? Onun yanına taşınmamızı. İki boş odası var. Odalara para istemiyor, yalnızca su ve elektrik faturalarını ödememizi istiyor."

"Karşılığında ne istiyor?"

"Hiç."

"Bir şey istiyor. Sesinden belli."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Hiçbir şey istemiyor." Tatyana başparmaklarını kaldırdı. "Yalnızca kocası döndüğünde evden çıkmamız gerekiyor."

Masanın karşı tarafında oturan Alexander, Tatyana'ya gizemli bir bakış attı, sonra ayağa kalkıp tabağını lavaboya götürdü.

Bulaşıkları yıkarken Tatyana'nın elleri titriyordu. Alexander'ı kızdırmak istemiyordu. Hayır, belki de öyle değildi. Belki de tepki vermesini istiyordu. Alexander aşırı nazik, son derece saygılı bir adamdı! Tatyana ondan yardım istediğinde onu kırmamıştı. O lanet patatesleri taşımış, çöpleri çöp kutusuna atmıştı. Ama aklı patateslerde ya da çöpte değildi. Oturup, sigara içip suyu izlerken Tatyana onun nerelere dalıp gittiğini bilmiyordu. Sabahın üçünde dışarı çıktığında ve bankta düşüncelere daldığında Tatyana onun nerede olduğunu bilmemeyi dilemişti. Onun yüreğindeki yerini mi? Bilmek bile istemiyordu.

Tatyana temizliği bitirdikten sonra dışarı çıkıp Alexander'ın ayağının dibindeki çakıl taşlarına oturdu. Alexander'm ona baktığını hissediyordu. Başını kaldırdı. "Tanya..." diye fısıldadı Alexander. Ama Anthony annesinin yerde oturduğunu görür görmez gidip kucağına yerleşti ve bulduğu dört böceği ona gösterdi, birbiriyle kavgaya tutuşmuş iki geyik böceğiydi bunlar. Tatyana tekrar başını kaldırdığında Alexander ona bakmıyordu artık.

Anthony uyuduktan ve kendi yataklarına uzandıktan sonra Tatyana, "Nellie'nin yanına taşınmak istiyor musun?" diye fısıldadı. Yatak o kadar dardı ki ancak yan yatabiliyorlardı. Alexander sırtüstü uzandığında tüm yatağı kaplıyordu.

"Kocası gelene kadar yanında kalacağız, sonra kıçımıza tekmeyi basacak çünkü savaştan yeni dönen o adamla yalnız kalmak isteyecek, öyle mi?" dedi Alexander.

"Kızdın mı?" diye sordu Tatyana, *lütfen kız*, dercesine.

"Tabii ki hayır."

"Onun evinde biz de daha rahat edebileceğiz. İki odasını bize verecek. Buradaki tek odadan daha iyi."

"Gerçekten mi? Daha mı iyi?" dedi Alexander. "Burada deniz kıyısındayız. Oturup sigara içerken koyu izleyebiliyorum. Nellie ise doğu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yolunda. Orada en fazla tuz ve balık kokusu alırız. Hem Bayan Brewster sağır. Sence Nellie sağır mı? Beş yıldır kocasından uzak kaldığını ve cin gibi kulaklarıyla yatak odamızın kapısının önünden geçtiğini düşünürsek Nellie'nin evinde daha rahat olur muyuz dersin? Bundan daha rahatsız bir yer olabilir mi sence?"

Evet, demek istedi Tatyana. *Evet. Babuşka'yla, Deda'yla, annemle, babamla, ablam Daşa'yla –onu hatırlıyor musun?– ve kardeşim Paşa'yla –peki, onu hatırlıyor musun?– Leningrad'daki apartmanın iki odalı dairesinde bundan daha rahatsızdım. Merdivenin yanındaki mutfaktan geçilen koridorun dibinde, sifonu neredeyse hiç çekilmeyen, hiç temizlenmeyen ve aynı apartmanda yaşayan dokuz kişiyle daha paylaşılması gereken bir tuvaleti olan, aynı gün dört kişinin banyo yapmasına yetecek kadar sıcak suyu olmayan, dört ıstakozu bile pişirmeye yetecek bir gaz sobası bulunmayan, ben on yedi, ablamsa yirmi dört yaşına gelene, sen bizi hayat yoluna sokana kadar aynı yatağı paylaşmak zorunda olduğumuz ev bundan daha rahatsızdı, evet.* Tatyana acı dolu bir çığlık atmamak için kendini zor tuttu.

Leningrad'ı düşünmekten *alamıyordu* kendini.

Diğer yol daha iyiydi. Evet, diğer yol, hiç konuşmamak en iyisiydi.

Tartışmalar her gece devam ediyordu. Gün içinde istedikleri, ihtiyaç duydukları gibi başka şeylerle meşgul oluyorlardı. Bundan birkaç yıl önce Alexander ve Tatyana başka bir ülkede birbirini bulmuş, savaştan bir şekilde sağ çıkmışlardı. Ne olduğunu anlamadan kendilerini acı baklalarla dolu Deer Adası'nda bulmuşlardı ama sabahın üçünde Anthony uyanıp, birileri onu kesip biçiyormuş gibi çığlıklar atıp da Alexander banka kıvrıldığında, Tatyana ise unutmaya çalıştığında ikisi de nasıl olduğunu anladı.

Gulag Lekesi

Alexander ona sonsuz hoşgörüyle yaklaşıyordu. "Biraz daha ister misin?" diye sordu limonata sürahisini kaldırarak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Evet, lütfen."

"Akşam yemeğinden sonra yürüyüşe çıkmak ister misin? Koyda İtalyan buzu denen bir şey satıyorlarmış."

"Evet, iyi olur."

"Anthony, sen ne dersin?"

"Haydi gidelim. Şimdi gidelim."

"Dur, bekle bir saniye oğlum. Annenle bitirmemiz gereken işler var." Alexander çok resmî bir ifadeyle konuşmuştu.

Tatyana için kapıları açıyor, mutfaktaki yüksek raflardan kavanozları, konserve kutularını alıyordu. Uzun boylu olması çok işine yarıyordu, tabure gibiydi.

Peki ya Tatyana? O hep yaptığı şeyi yapıyordu, öncelikle Alexander için. Ona yemek yapıyor, yemeği tabağına koyuyor, hizmet ediyordu. İçeceğini dolduruyor, sofrasını kurup kaldırıyordu. Elbiselerini yıkayıp katlıyordu. Küçük yataklarını toplayıp temiz çarşaflar seriyordu. Teknede yemesi için Alexander'a öğle yemeği hazırlıyor, Jimmy'ye de bir şeyler koyuyordu çünkü tek eli olan Jimmy'nin ona sandviç yapacak bir karısı yoktu. Bacaklarındaki tüyleri onun için alıyor, her gün onun için banyo yapıyor, saçma onun için saten kurdele bağlıyordu.

"İstediğin başka bir şey var mı?" diye sordu Tatyana ona. Sana bir şey getireyim mi? Bir bira daha ister misin? Gazetenin ilk sayfasını mı istersin, ikincisini mi? Yüzmeye gitmek ister misin? Ahududu toplamaya gidelim mi? Üşüyor musun? Yorgun musun? Doydun mu Alexander? Doy-dun mu?

"Evet, teşekkürler."

Ya da...

"Hayır, biraz daha istiyorum, teşekkürler."

Hep nazikti. Hep kibar. Tatyana'nın, Alexander'ın onun hayatında olmadığı süre içinde okuduğu Edith Wharton romanlarından çıkmış gibi. *Masumiyet Çağı* ya da *Keyif Evi* (ironik).

Alexander'ın ona sonsuz hoşgörüyle yaklaşamadığı zamanlar da oluyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rüzgârın hiç esmediği ve Jimmy'nin akşamdan kalma olduğu –yoksa Jimmy'nin akşamdan kalma olduğu ve rüzgârın hiç esmediği miydi?– bir öğleden sonrası gibi. Her iki şekilde de Alexander, Tatyana'nın onu beklemediği kadar erken bir saatte dönmüş, Tatyana hâlâ Nellie'nin patates tarlasında olduğu için de onu orada aramaya gelmişti. Anthony evde, Nellie'yle birlikte süt içiyordu. Elleri toprakla uğraşmaktan kirlenen, yüzü kıpkırmızı, saçları darmadağınık olan Tatyana onu karşılamak için üst kısmı dar, kalçasına yapışan, boyun kısmı açık, kolsuz yazlık elbisesiyle tarlanın orta yerinde durdu. "Merhaba," dedi tatlı bir sürprizle karşılaşmış gibi. "Neden bu kadar erken döndün?"

Alexander yanıt vermedi. Onu öptü. Üstelik bu seferki soğuk ve heyecansız bir öpücük de değildi. Tatyana teslim olmuşçasına ellerini kaldıracak fırsatı bile bulamadı. Alexander onu tarlada yere yatırdı. Patates yaprakları onları çepeçevre sararken Tatyana'nın elbisesi de elleri gibi toprağa bulandı. Ön sevişmeye dair tek şey Alexander'ın onun göğüslerini açmak için kocaman eliyle elbiseyi omzundan aşağı çekip kalçasını ortaya çıkarması olmuştu.

"Gördün mü yaptığını?" diye fısıldadı Tatyana sonrasında.

"O elbiseyle köylü sütçü kadınlara benziyorsun."

"Elbise mahvoldu."

"Yıkarız." Alexander hâlâ nefes nefeseydi ama ondan uzaklaşmıştı bile.

Tatyana ona yaslanıp yumuşak bir şeyler mırıldandı ve yüzüne bakıp biraz yakınlık hissetmek ümidiyle bakışlarını yakalamaya çalıştı. "Karısının sütçü kadınlara benzemesi yüzbaşının hoşuna gitti mi?"

"Şey, kesinlikle." Ama yüzbaşı çoktan kalkıp kendine çekidüzen vermiş, onu yerden kaldırmak için elini uzatmıştı.

Alexander döndüğünden beri Tatyana onun ellerine ve onunkilerle tamamen çelişen kendi ellerine bakıyordu. Alexander'ın elleri hayatını içinde taşıdığı bir servis tabağına benziyordu. Geniş avuç içleri ve güçlü başparmaklarıyla kocaman, esmer ve köşeli elleri vardı. Parmakları ıstakoz kapanlarını çekmenin yanı sıra piyano da çalabilirmiş gibi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kalın ve esnekti. Eklemleri ve damarları belirgindi, avuç içleriyse nasırlıydı. Aslında her yeri nasırlıydı, parmak uçları bile. O ağır silahları binlerce kilometre taşımaktan pütür pütür olmuş, savaşıp yanmaktan, ağaç kesip adamları gömmekten sertleşmişti. Elleri giriştiği her türlü sonsuz mücadeleyi yansıtıyordu. Bunu anlamak için kâhin, medyum, falcı olmaya gerek yoktu. Avuç içlerindeki çizgilere bakmaya bile gerek yoktu, ellerine üstünkörü bir bakış atmak yeterliydi anlamak için: O ellerin sahibi olan adam her şeyi yapmıştı ve her şeyi yapmaya da gücü yeterdi.

Bir de Tatyana'nın köşeli elleri vardı. Onun elleri diğer birçok şeyi yapmanın yanı sıra silah fabrikasında çalışmış, bomba, tank, alev makinesi yapmış, tarlada çalışıp yer silmiş, karda ve toprakta çukur kazmıştı. Buzda kızak taşımıştı. Ölü adamlara, yaralı adamlara, ölüm döşeğindeki adamlara dokunmuştu. Onun elleri hayatı, mücadele etmeyi biliyordu ama yine de gün boyunca süt banyosu yaptırılmış gibi görünüyorlardı. İnce, lekesiz, nasırsız görünüyorlardı, eklemleri ve damarları belli olmuyordu. Avuçları pürüzsüz, parmakları inceydi. Tatyana bir bakıma onlardan utanıyordu, elleri bir çocuğun elleri gibi yumuşak, narindi. O elleri gören biri Tatyana'nın hayatı boyunca çalışmadığını ve elinden bir şey gelmediğini iddia edebilirdi.

Şimdi tam da gün ortasında, Nellie'nin işlenmiş patates tarlasıyla tamamen uyumsuz bir biçimde vücudunun her yerine dokunan Alexander daha sonra yerden kalkmasına yardım etmek için o kocaman elini uzattığında Tatyana'nın bembeyaz eli onun sıcak avucunda kaybolmuştu.

"Teşekkürler."

"Teşekkürler."

Deer Adası'na ilk geldiklerinde akşamüstleri Anthony'yi uyuttuktan sonra dik yokuştan çıkıp Nomad'i park ettikleri orman kenarındaki yola giderlerdi. Karavanın içine girer girmez Alexander onun elbisesini çıkarır, çıplak kalması için ısrar ederdi. Kendisiyse soyunmayıp tişörtü ya da atletiyle kalırdı. Tatyana bir keresinde sormuştu: "Sen de soyunmak istemez misin?" Alexander, "Hayır," deyince Tatyana bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

soruyu bir daha sormamıştı. Alexander onu öpüyordu, elleriyle onu yumuşatıyor ama tek kelime etmiyordu. İsmini söylemiyordu. Onu öpüyor, vücudunu kendine çekiyor, kendini onun hevesli dudaklarına teslim ediyordu – bazen onu buna zorlasa da Tatyana bundan sıkılmıyordu. Sonra da içine giriyordu. Tatyana elinde olmadan inliyordu ve eskiden Alexander'ın sırf o inlemeyi duymak için yaşadığı günler vardı. Kendisi artık hiç ses çıkarmıyordu, ne öncesinde ne o sırada ne de sonrasında. Sonunda yalnızca kesik kesik bir şey söylerdi; H gibi bir ses çıkarırdı, hatta bazen o bile çıkmazdı.

Birçok şeyden vazgeçmişlerdi artık. Alexander ağzını onun üzerinde kullanmıyor, kulağına hoş sözler fısıldamıyor, onu baştan ayağa okşamıyor, gaz lambasını yakmadığı gibi gözlerini de açmıyordu.

Şura. Tatyana artık yalnızca Nomad'de çıplak olduğu zamanlarda ona böyle hitap ediyordu. Bazen Alexander'm onu duymamak için ellerini kulaklarına bastırmak istediğini bile düşündüğü oluyordu. Karavanın içi karanlıktı, hem de çok karanlıktı; hiçbir şey göremeyecekleri kadar. Ve Alexander giyiniyordu. *Şura. Sana yeniden dokunabildiğime inanamıyorum.*

Karavanda Edith Wharton romanlarından, *Masumiyet Çağı*'ndan eser yoktu. Tatyana kendini tümüyle Alexander'a veriyor, buna rağmen Alexander daha fazlasını istiyordu.

"Asker sevgilim, buradayım," diye fısıldıyordu Tatyana kollarını açıp ona çaresizce teslim olarak.

"Ben de buradayım," diyordu Alexander fısıldamadan. Sonra kalkıp giyiniyordu. "Haydi, geri dönelim. Umarım Anthony uyanmamıştır." Sonrasında hissettikleri tek haz buydu. Alexander ona elini uzatıp kalkmasına yardım ediyordu.

Tatyana da savunmasızdı, açtı ve her şeye açıktı. Alexander'a ihtiyacı olan şeyi her zaman verecekti ama yine de...

Ah, bir önemi de yoktu zaten. Alexander'ın o savaş çığlıklarını kocalara özgü değil, askerlere özgü bir şekilde sessizce dindirmesi gerekiyordu yalnızca.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tatyana bir gece neredeyse gözyaşları içinde ona neyi olduğunu sormuştu ve Alexander, "Gulag seni lekeledi," demişti. Ardından Anthony'nin korkunç çığlıkları araya girmişti. Çoktan giyinmiş olan Alexander hemen koşmuştu.

"Anne! Anne!"

Yaşlı Bayan Brewster odaya gitmişti ama bu da Anthony'yi daha fazla korkutmaktan başka işe yaramamıştı.

"ANNE! ANNE!"

Alexander onu kucaklamıştı ama Anthony annesinden başka kimseyi istemiyordu.

Ve Tatyana koşarak içeri girdiğinde Anthony onu da istememişti. Ona vurmuş, sırt çevirmişti. Saat dörtte Alexander işe gitmek üzere kalkmıştı ve o günden sonra karavana gitmeyi kesmişlerdi. Karavan ağaçların arasında terk edilmiş halde bomboş beklerken onlar da Anthony'nin bölük pörçük uykuları arasında yatağın her bir yayını gıcırdatarak, soyunmadan, Tatyana'nın çığlıklarını Alexander'ın dudakları, eli ya da yastığı bastırırken hayat tangosu, ölüm tangosu, Gulag tangosu yaptılar.

Anthony'nin ortalıkta görünmediği zamanlarda bir araya gelmeye çalıştılar. Ama Anthony hep ortalıktaydı. Uzun pazar uyuklamalarının sonunda Alexander sabırsızca ve tatmin olmamış bir şekilde sessizliğe gömülürdü.

Bir pazar günü geç bir saatte Anthony'nin ön bahçede böceklerle oynaması, Tatyana'nın akşam yemeği hazırlaması, Alexander'ınsa gazete okuması gerekiyordu. Gerçekteyse Alexander, Tatyana'nın kabarık eteğinin altındaki mutfak duvarına yaslı küçük, tahta sandalyeye oturmuştu, Tatyana ise bacakları iki yana açık halde durmuştu. Nefes nefese kalmışlardı ve Tatyana'nın bacakları titriyordu. Alexander onun değişken ağırlığını kalçalarını tutarak dengelemeye çalışıyor, hareket etmesine yardımcı oluyordu. Tam Tatyana doruğa ulaşacakken Anthony mutfağa girdi.

"Anne?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tatyana'nın ağzı işkence çekercesine açık kalmıştı. Alexander, "Hişşşt," diye mırıldandı.

Alexander'ın sertliği, hareketsizliği, dolgunluğu karşısında iyice kendinden geçen Tatyana dönemeyip nefesini tuttu. Uzun tırnaklarını Alexander'ın omuzlarına geçirip çığlık atmamaya çalıştı. Bu arada Anthony annesinin arkasında duruyordu.

"Anthony," dedi Alexander sakin denebilecek bir sesle. "Bize bir dakika izin verir misin? Dışarı çık. Annen hemen gelecek."

"O Nick denen adam yine bahçede. Sigara istiyor."

"Annen gelecek oğlum. Sen dışarı çık."

"Anne?"

Ama Tatyana ona dönemedi, konuşamadı.

"Dışarı çık Anthony!" dedi Alexander.

Anthony hemen dışarı çıktı, Tatyana nefes aldı, Alexander onu yatak odasına götürdü, kapıyı kilitleyip çözüme ulaştı ama Tatyana uzun vadede buna nasıl bir çözüm getirebileceklerini bilmiyordu.

Yapmadıkları tek şey konuşmaktı.

"Biraz daha ekmek, biraz daha şarap ister misin Alexander?" diye soruyordu ellerini açarak.

"Evet, teşekkürler Tatyana," diye karşılık veriyordu Alexander da başını kaldırmadan.

Yüzbaşı, Albay ve Hemşire

"Baba, seninle tekneye gelebilir miyim?" Anthony yüzünü kahvaltı masasında yanma oturduğu babasına çevirdi.

"Hayır, oğlum. Istakoz teknesi küçük bir çocuk için tehlikelidir."

Tatyana ikisini inceleyip konuşmalarını dinledi ve anlamaya çalıştı.

"Ben küçük değilim, büyüdüm. Hem uslu dururum. Söz veriyorum. Sana yardım ederim."

"Hayır, oğlum."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tatyana boğazını temizledi. "Alexander, ben de gelirsem, şey, *ben* Anthony'ye bakarım."

"Jimmy daha önce teknesine hiç kadın almadı Tanya. Kalp krizi geçirir eminim."

"Evet, haklısın tabii. Anthony, biraz daha yulaf ezmesi ister misin?"

Anthony kafasını kaldırmadan kahvaltısına devam etti.

Bazen rüzgâr güzel esiyordu, bazen de tersi oluyordu. Rüzgâr yönünde, rüzgâra karşı, rüzgâr yokken Jimmy'nin yelkenleri düzeltmek için gösterdiği müthiş çabaya rağmen ağla balık tutmak zordu. Teknede sadece ikisi olduğundan Alexander flok yelkenini gevşetti ve tekne Atlantik'te yüzerken onlar da oturup sigara içti.

Jimmy ona, "Dostum, neden şu gömleğinin kollarını hiç katlamıyorsun? Sıcaktan ölmüyor musun? Katlasana şunu. Ya da çıkar."

Alexander ona, "Jimmy, dostum, benim gömleğimi bırak da sen neden kendine yeni bir tekne almıyorsun?" dedi. "Bir yığın para kazandın. Bu babanın teknesiydi, biliyorum ama bence kendine bir iyilik yap ve yenisini al."

"Yeni tekne alacak param yok."

"Bankadan kredi çek. Savaştan sonra erkeklerin tekrar ayağa kalkabilmesi için uğraşıyorlar. On beş yıllık tekne kredisi al. Kazandığın parayla iki yılda ödersin."

Jimmy heyecanlandı. "Benimle ortak ol o halde."

"Ne?"

"Bizim teknemiz olur ve kârı da yarı yarıya bölüşürüz."

"Jimmy, ben..."

Jimmy ayağa fırlarken birasını döktü. "Başka bir tayfa tutarız, on iki kapan daha alırız, bin üç yüz galonluk havuzumuz olur. Haklısın, bir yığın para kazanırız o zaman."

"Jimmy dur, yanlış bir fikre kapıldın. Biz burada kalmayacağız." Alexander parmaklarının arasından sarkan sigarasıyla oturdu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Jimmy'nin üzüntüsü açıkça görünüyordu. "Neden gidiyorsunuz ki? Karının burayı sevdiğini söyleyip duruyorsun. Sen çalışıyorsun, oğlun hayatından memnun. Neden gidiyorsunuz?"

Alexander sigarasını tekrar ağzına götürdü.

"Kışları istediğini yapabilirsin."

Alexander başını iki yana salladı.

Jimmy sesini yükseltti. "Madem bir ayda bırakacaktın, neden işe girdin?"

"Çalışmam gerektiği için işe girdim. Nasıl geçinebiliriz yoksa?"

"Savaş öncesine kadar hiç tam zamanlı çalışmadım ben," diye atıldı Jimmy. "Sen gittikten sonra ne yapacağım?"

"Savaştan dönen bir sürü adam var," dedi Alexander. "Başka birini bulursun. Üzgünüm Jim."

Jimmy ona sırtını dönüp flok yelkeninin ipini çözmeye başladı. "Harika." Alexander'a hiç bakmadı. "İyi ama kim senin gibi çalışır?"

Akşam yürüyüşüne çıkmak için Tatyana'yı beklerken Alexander, Anthony'ye elindeki kavelayla nasıl düğüm çözeceğini gösterdiği sırada bağrışmalar duyuldu ama bu defa sıra dışı olan tartışmaya bir erkek sesinin de dâhil olmasıydı.

Tatyana dışarı fırladı.

"Anne, duyuyor musun? O da karşılık veriyor!"

"Duyuyorum oğlum." Tatyana ve Alexander bakıştılar. "Siz hazır mısınız?"

Kapıdan çıkıp yolda ağır ağır yürümeye başladılar. Üçü de yükselen sesler yerine kelimeleri anlamaya odaklanmıştı.

"Garip, değil mi?" dedi Alexander. "Albay tartışıyor."

"Evet," dedi Tatyana, *olağanüstü, değil mi*, diyen birinin ses tonuyla.

Alexander ona şaşkın bir bakış attı.

Dinlemeye koyuldular. Bir dakika sonra kadın öfke içinde Nick'in oturduğu tekerlekli sandalyeyi uzun otların arasında sürerek arka bahçeden geldi. Kocasını da kendisini de tepetaklak düşürüyordu neredeyse.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tekerlekli sandalyeyi ön bahçeye götürüp, "Burada otur! Mutlu musun şimdi?" dedi. "Burada otur ki gelip geçenler hayvanat bahçesindeki hayvanlara bakar gibi sana baksınlar. Artık umurumda değil. Artık hiçbir şey umurumda değil."

Kadın hışımla içeri girerken, "Orası belli zaten!" diye bağırdı albay. Nefes nefese kalmıştı.

Tatyana ve Alexander bakışlarını yere indirdi. Anthony, "Selam, Nick," dedi.

"Anthony! Hişşşt."

Anthony kapıyı açıp içeri girdi. "Sigara ister misin? Anne, gel."

Tatyana, Alexander'a baktı ve "Ona sigara verebilir miyim?" diye fısıldadı.

Ama albayın yanına giden Alexander oldu. Vücudunu ve yüzünü hafifçe çarpıtarak yürüyüp paketinden çıkardığı sigarayı yaktı ve albayın ağzına yerleştirdi.

Adam sigaranın dumanını içine çekip üfledi ama daha önce Tatyana'ya gösterdiği coşkulu tavrından şimdi eser yoktu. Sessizdi.

Tatyana elini Nick'in omzuna koydu. Anthony ona bir geyik böceği, ölü bir eşek arısı ve çiğ patates getirdi. "Bak," dedi, "eşek arısına bak."

Nick baktı ama bir şey söylemedi. Sigara onu sakinleştirmişti. Yenisini içiyordu şimdi.

"Bir şey içmek ister misin albay?" diye sordu Alexander aniden. "Ana caddede bir bar var."

Nick evi işaret etti. "İzin vermezler."

"Onlardan izin almayız biz de," dedi Alexander. "Dışarı çıkıp gittiğini gördüklerinde yaşayacakları şaşkınlığı bir düşün. Tekerlekli sandalyeyle tek başına tepeden aşağı indiğini sanacaklar."

Bu fikir Albay Nicholas Moore'un hoşuna gitti. "O görüntü sonraki bağrışmalara değerdi. Haydi, gidelim."

Swezey, Stonington'daki tek bardı. Çocukların bara girmesine izin verilmiyordu.

"Ben Anthony'yi salıncağa bindiririm," dedi Tatyana. "Siz keyfinize bakın."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İçeri girince Alexander iki viski sipariş etti. Kadehleri alıp tokuşturdu ve içkiyi Nick'in dudaklarına götürdü. Bir dikişte hepsi bitti. "Bir tane daha ister misin?"

"Bak ne diyeceğim, neden bana bir şişe ısmarlamıyorsun? On sekiz ay önce vurulduğumdan beri içmedim. Parasını sonra veririm."

"Sorun değil," dedi Alexander ve Nick ile kendisine bir şişe Jack Daniel's getirdi. Köşeye oturup sigara ve içkilerini içtiler.

"Karının nesi var albayım?" diye sordu Alexander. "Neden hep sinirli?"

Birbirlerine yaslanmışlardı. Albay tekerlekli sandalyesinde, yüzbaşı onun yanında.

Nick başını iki yana salladı. "Şu halime baksana. Onu suçlayabilir misin? Ama merak etme, ordu yakında yirmi dört saat benimle ilgilenecek bir hemşire yollayacak. O bana bakar."

Öylece oturdular.

"Kendi karını anlatsana," dedi Nick. "O benden korkmadı. Buralardaki diğer kadınlar gibi değil. Daha önce tanık oldu mu böyle bir manzaraya?"

Alexander başını salladı. "Oldu."

Nick'in yüzü aydınlandı. "İşe ihtiyacı var mı? Ordu ona benim bakımım için günde on dolar öder. Ne diyorsun? Ailene biraz daha katkısı olur bu paranın."

"Hayır," dedi Alexander. "O yeterince uzun süre hemşirelik yaptı. Daha fazlasına ihtiyacı yok." Sonra, "Paraya da ihtiyacımız yok. İdare ediyoruz," diye ekledi.

"Yapma, herkesin paraya ihtiyacı vardır. Deli Janet'la yaşamak yerine kendi evinizi alırsınız."

"Çocuk ne olacak?"

"Onu da getirsin."

"Hayır."

Nick sessizliğe gömüldü ama önce çaresizce iç geçirdi. "Hemşire bekleyenler listesindeyiz ama bulamıyoruz," dedi. "Çok fazla hemşire yok. Hepsi işi bırakmış. Kocaları geri döndü, çocuk yapmak istiyorlar ve karılarının çalışmasına izin vermiyorlar."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Evet," dedi Alexander. "Ben de karımın çalışmasını istemiyorum. Özellikle de hemşire olarak."

"Hemşire bulamazsam Bessie beni Bangor'daki askerî hastaneye yollayacağını söylüyor. Orada bana daha iyi bakılırmış."

Alexander adama biraz daha içki içirdi.

"Oraya gidersem daha mutlu olacakları kesin," dedi Nick.

"Onların da anlaştığı pek söylenemez."

"Hayır, hayır. Savaştan önce çok iyilerdi."

"Nerede vuruldun?"

"Belçika'da. Bulge Savaşı'nda. O zamanlar albaylar vurulmaz sanıyordum. Rütbe imtiyazı. Ama bir top patladı, yüzbaşı ve teğmen orada öldü, ben de yandım. Aslında yaram ağır değildi ama yardım gelene kadar on dört saat yerde yattım. Bacaklarım enfeksiyon kaptı ve kurtarılamadı."

Biraz daha içip sigara tüttürdüler.

"Beni öylece ormanda bırakmaları gerekirdi," dedi Nick. "Her şey beş yüz elli gün ve beş yüz elli gece önce bitmiş olacaktı benim için."

Viskinin ve sigaranın yardımıyla yavaş yavaş sakinleşti. Sonunda, "O çok iyi biri, senin karın yani," diye ekledi.

"Evet," dedi Alexander.

"Çok taze ve genç. İnsan ona bakmaya doyamıyor."

"Evet," dedi Alexander gözlerini kapatarak.

"Hem sana bağırmıyor."

"Evet ama bazen bağırmak istediğini düşünüyorum."

"Ah, benim Bessie'm de kendini dizginleyebilse keşke. Eskiden iyi bir kadındı. Kızım da sevgi dolu bir kızdı."

Biraz daha içip sigara tüttürdüler.

"Ama farkında mısın? Döndükten sonra kadınların hiç bilmediği şeyler olduğunu gördüm," dedi Nick. "Asla da bilmeyecekler. Neler olduğunu anlamıyorlar. Beni bu halde görünce, bundan kötüsü olamaz, diye düşünüyorlar. Bilmiyorlar ki. Ne büyük bir uçurum. Seni tümüyle değiştiren bir şey yaşıyorsun. Görmezlikten gelemeyeceğin şeylere tanık oluyorsun. Sonra uyurgezer halde gerçek hayatına dönüyorsun, savaş sonrası bunalımına giriyorsun. Kendimi ne zaman

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bacaklarım varmış gibi düşünüyorum, biliyor musun? Rüyalarımda hep yürüyorum. Uyandığımda kendimi yerde buluyorum, yataktan düşmüş halde. Artık hep yerde yatıyorum çünkü rüya görürken sürekli yuvarlanıp düşüyorum. Kendimi rüyamda gördüğümde silah taşıyorum ve taburun en arkasında oluyorum. Tankın içindeyim ve bağırıyorum, rüya görürken hep bağırıyorum. Bu taraftan! Bu yoldan! Ateş et! Dur! İlerle! Marş! Ateş et, ateş et, ateş et!"

Alexander başını eğip kollarını masaya yasladı.

"Uyandığımda nerede olduğumu anlamıyorum. Bessie ne olduğunu soruyor? 'Bana hiç bakmıyorsun bile. Yeni elbisemle ilgili hiç yorum yapmadın,' diyor. Sonunda sana yemek yapan ve eskiden bacaklarını senin için aralayan bir kadının yanında buluyorsun kendini ama onu hiç tanımıyorsun. Onu anlamıyorsun, o da seni anlamıyor. Bir araya gelmiş iki yabancı gibisiniz. Bacaklarımın olduğu rüyalarımda savaştan sonra uzun süre dönmüyorum, geziyorum. Nerede olduğumu bilmiyorum ama buraya, onların yanına dönmüyorum. Sana da böyle mi oluyor?"

Alexander sessizce sigarasını içip bir kadeh, sonra bir kadeh daha viski içti. "Hayır," dedi sonunda. "Karım ve ben tam tersini yaşıyoruz. O silah taşıdı, onu öldürmeye gelen adamlara ateş etti. Hastanelerde, savaş meydanlarında, cephelerde bulundu. Mülteci kamplarında ve toplama kamplarında bulundu. Ablukaya alınmış buz gibi şehirlerde aç kaldı. Sevdiği herkesi kaybetti." Alexander yarım kadeh viskiyi midesine indirmesine rağmen yine de anlatmaya devam etti. "O her şeyi biliyor, görüyor, anlıyor. Belki artık eskisi kadar değil ama o da benim hatam. Ben pek..." Alexander konuşamadı. "Pek ilgilenemedim. Bizim sorunumuz birbirimizi anlamamamız değil. Bizim sorunumuz birbirimizi anlamamız. Birbirimize bakamıyoruz, masum bir söz söyleyemiyoruz. İçimizdeki kedere dokunmadan birbirimize dokunamıyoruz. Huzur yok yani." Alexander sek bir yudumu daha midesine gönderdi.

Tatyana aniden karanlık köşede belirdi. "Alexander," diye fısıldadı, "saat on bir. Saat dörtte uyanacaksın."

Alexander ona sevimsiz bir bakış attı.

Tatyana ona anlayış dolu, derin bir bakış atan Nick'e baktı. "Ona ne anlatıyorsun?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Eski günlerden bahsediyoruz," dedi albay. "Bizi buraya getiren eski, güzel günlerden."

Alexander kelimeleri uzatarak birazdan döneceğini söyledi ve ayağa kalktı. Kalkarken sandalyesini devirip sallanmaya başladı. Tatyana, Nick'le yalnız kalmıştı.

"Bana hemşire olduğunu söyledi," dedi Nick.

"Öyleydim."

Nick sustu.

"Neye ihtiyacın var?" Tatyana elini onun omzuna koydu. "Nedir?"

Nick'in ıslak gözleri yalvarırcasına bakıyordu. "Morfin var mı?"

Tatyana doğruldu. "Neren ağrıyor?"

"Benden geriye kalan her yerim," dedi Nick. "Buna yetecek kadar morfin var mı?"

"Nick..."

"Lütfen. Lütfen. Bir daha hiçbir şey hissetmememe yetecek kadar morfin."

"Nick, yüce Tanrım..."

"Kocan için her şey dayanılmaz bir hal aldığında silahını çeker, beynini dağıtır. Ben ne yapacağım peki?"

Nick onu tutamazdı ama bedenini ona doğru itti. "Benim beynimi kim dağıtacak Tanya?" diye fısıldadı.

"Nick, lütfen!" Tatyana onu eliyle destekledi ama Nick çok içmişti ve devam ediyordu.

Alexander geri döndü, ayakta duramıyordu. Nick konuşmayı kesti.

Nick'in tekerlekli sandalyesini Tatyana itmek zorunda kaldı çünkü Alexander sandalyenin yöneltecini bırakıp duruyor, Nick de sürekli geriye savruluyordu. Onu eve sokmak da biraz zaman aldı. Nick'in karısı ile kızı öfkeden çılgına dönmüştü. Albay onunla konuşmamış olsa çığlıklar Tatyana'ya çok daha hoş gelebilirdi ama artık konuştuğu, Alexander o iki kadının yapmacık tavrına tepki veremeyecek kadar sarhoş olduğu, Nick de sarhoş olduğu için esprinin can alıcı noktası –dört uzvunu kaybetmiş, tekerlekli sandalyeye mahkûm birinin ön bahçeden bir anda yok olması– kimseden hak ettiği tepkiyi almamıştı, ertesi gün olayı hatırlayan Anthony dışında.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ertesi sabah üç fincan koyu kahve içip akşamdan kalma bir halde işe giden Alexander, aynı anda on iki yerine üç kapan koyabildi ve hepsi de cılız olan en fazla yetmiş ıstakoz yakalayabildi. Ücretini kabul etmedi, akşam yemeğinden sonra hemen uyudu ve Anthony gecenin bir yarısı çığlık atana kadar da uyanmadı.

Akşamüstü yemekten sonra Tatyana bir fincan çayla dışarı çıktığında Alexander'ı göremedi. O ve Anthony yan bahçede Nick'le birlikteydi. Alexander sandalyesini bile almıştı. Anthony böcek arıyor, iki adam da sohbet ediyordu. Tatyana onları birkaç dakika izledikten sonra tekrar içeri girdi. Boş mutfak masasına oturup ağladı, kendini bile şaşırtarak gözyaşlarına boğuldu.

Ertesi akşam ve bir sonraki akşam da aynısını yaptı. Alexander ona bir şey söylemiyordu bile. Yalnızca gidiyor, Nick'in yanına oturuyordu, Anthony de onlara yakın bir yerde oynuyordu. Hatta Alexander sandalyesini Nick'in bahçesinde bırakmaya başlamıştı.

Birkaç gün sonra, bu duruma hâlâ alışamamış olan Tatyana kahvaltıdan önce Vikki'yi aradı.

Vikki onun sesini duyunca sevinç çığlıkları attı. "Nihayet aradığına inanamıyorum! Neyin var senin? Nasılsın? Anthony nasıl? Benim koca bebeğim. Ama önce söyle, neyin var? Sen çok kötü bir arkadaşsın. Her hafta arayacağını söylemiştin ama bir aydan uzun zaman oldu!"

"Bir ay olmadı bence, oldu mu?"

"Tanya! Tanrı aşkına, ne yapıyorsun? Hayır, hayır, söyleme." Vikki kıkırdadı. "İşler nasıl gidiyor?" dedi alçak, imalı bir sesle.

"Ah, iyi, iyi. Senin nasıl gidiyor? Nasılsın?"

"Beni boş ver. Neden aramadın?"

"Biz, şey..." Tatyana öksürdü.

"Ne yaptığını biliyorum, seni yaramaz kız. O muhteşem çocuk nasıl? Benim sevgili oğlum? Bana ne yaptığını bilemezsin. Onu bana getirdin, sonra da alıp gittin. Ona bakmayı çok özledim. Öyle ki bebek yapmayı bile düşünmeye başladım."

"Benimkinden farklı olarak kendi çocuğun hep yanında olur Gelsomina," dedi Tatyana. "Onu yavru bir köpek gibi kimseye vermek zorunda kalmazsın. Ama Anthony kadar sevimli olmayacağı kesin."

"Kim onun kadar sevimli olabilir ki?"

Vikki'nin hemşireliği, Deer Adası, tekneler, seks, Edward Ludlow ve Vikki'nin hayatındaki yeni adam ("*Subay*! Bir tek sen mi subayları tavlayabilirsin?"), New York ("İnşaat molozları yüzünden ayakkabıların pislik içinde kalmadan sokakta yürüyemiyorsun,"), büyükannesi ile büyükbabası ("İyiler ve bana kilo aldırmaya çalışıyorlar, çok uzun ve çok cılızmışım. Bana yemek yedirirlerse boyum kısalırmış gibi..."), yeni moda kısa saç kesimleri, yeni topuklu ayakkabılar, yeni fandango elbiseler hakkında konuştular ve Vikki aniden, "Tanya? Tanya, ne oldu?" diye haykırdı.

Tatyana telefonda ağlıyordu.

"Ne oldu? Neyin var?"

"Hiç, hiçbir şeyim yok. Yalnızca... sesini duyduğuma sevindim. Seni çok özledim."

"Peki, ne zaman dönüyorsun? Bu boş evde sensiz yaşayamıyorum," dedi Vikki. "Gerçekten. Yaptığın ekmekler, tatlı oğlun, güzel yüzün olmadan yaşayamıyorum. Tanya, sen beni başka kızlar uğruna mahvettin." Sonra güldü. "Şimdi anlat bakalım, ne oldu?"

Tatyana gözlerini sildi. "O evden taşınmayı düşünüyor musun?"

"Taşınmak mı? New York'ta nerede üç odalı bir ev bulabilirim ki? Savaş bittiğinden beri kiralar nasıl fırladı, tahmin edemezsin. Şimdi konuyu değiştirme de ne olduğunu anlat."

"Gerçekten iyiyim. Ben yalnızca..." Anthony yanına gelmişti. Tatyana burnunu silip sakinleşmeye çalıştı. Oğlunun yanında Alexander'ı anlatamazdı.

"Seni kim aradı, biliyor musun? Eski arkadaşın Sam."

"Ne?" Tatyana aniden ağlamayı kesti. Pürdikkat kesildi. Sam Gulotta, Tatyana'nın Alexander'ı bulmaya çalıştığı yıllarda Dış İşleri Bakanlığı'nda irtibat kurduğu kişiydi. Sam, Alexander'm bulunduğunu çok iyi biliyordu, bu durumda onu neden arıyordu ki? Bir an midesi burkuldu.

"Evet, seni aradı. Alexander'ı arıyormuş."

"Öyle mi?" Tatyana sakin bir sesle konuşmaya çalıştı. "Sebebini söyledi mi?"

"Dış İşleri Bakanlığı'ndakilerin Alexander'la konuşması gerekiyormuş. Onu araman konusunda çok *ısrarcıydı*. Her aradığında ısrarcı konuşuyor."

"Şey, seni kaç defa aradı ki?"

"Ah, bilmem... her gün belki de."

"*Her* gün mü?" Tatyana şaşırmış ve korkmuştu.

"Evet, her gün. Her gün ısrar ediyor. Bana göre fazla ısrarcı Tanya. Senden haber alır almaz onu arayacağımı söylüyorum ama bana inanmıyor. Numarasını istiyor musun?"

"Sam'in numarası bende var," dedi Tatyana usulca. "Yıllar boyunca onu o kadar çok aradım ki numarasını ezberledim."

Alexander ilk döndüğünde birlikte Washington'a gidip yardımlarından ötürü Sam'e teşekkür etmişlerdi. Sam o zaman Dış İşleri Bakanlığı tarafından zorunlu bir sorgulamadan bahsetmişti ama bunu sakince, telaşa kapılmadan söylemişti ve mevsim yaz olduğu için baştaki kişilerin tatilde olduğunu eklemişti. Lincoln Anıtı'nın yakınlarındaki alışveriş merkezinde ondan ayrılırlarken Sam bir daha böyle bir şeyden bahsetmemişti bile. Peki şimdi neden bu kadar telaşlanmıştı? Bunun, iki savaş müttefiki olan ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki dostluğun bozulmuş olmasıyla bir ilgisi var mıydı?

"Lütfen Sam'i ara ki o da *beni* aramaktan vazgeçsin. Gerçi..." Vikki sesine flörtöz bir hava verdi. "Belki de beni araması daha iyidir. Ne de olsa hoş adam."

"Otuz yedi yaşında, çocuklu bir dul o, Vikki," dedi Tatyana. "Onunla birlikte olacaksan anne olmayı kabul edeceksin."

"Şey, ben hep çocuğum olsun istemişimdir."

"Onun *iki* çocuğu var ama."

"Ah, kes artık. Onu arayacağına söz veriyor musun?"

"Arayacağım."

"Bizim ufaklığa da benden Montana büyüklüğünde bir öpücük verir misin?"

"Olur." Tatyana, Alexander'ı bulmak için Almanya'ya gittiğinde Anthony'ye Vikki bakmıştı. O yüzden Vikki ile Anthony'nin arasında güçlü bir bağ oluşmuştu. "Sam'i hemen arayamam," dedi Tatyana. "Akşam eve döndüğünde Alexander'la konuşmalıyım önce. Şimdi bana bir iyilik yap, Sam seni tekrar ararsa ona benimle konuşmadığını ve nerede olduğumu bilmediğini söyle. Tamam mı?"

"Neden?"

"Ben... önce Alexander'la konuşmalıyım ve bazen telefon çalışmıyor. Sam'in paniğe kapılmasını istemiyorum. O yüzden ağzını sıkı tut. Tamam mı? Lütfen ona bir şey söyleme."

"Tanya, sen kuşkucu birisin ve sorunun da bu. Sorunun her zaman bu oldu. İnsanlardan kuşku duyuyorsun hep."

"Hayır. Ben yalnızca... niyetlerinden kuşku duyuyorum."

"Tamam ama Sam'in bir şey yapacağı..."

"Sam Dış İşleri Bakanlığı'nda, değil mi?" dedi Tatyana.

"Ne olmuş?"

"Herkese kefil olamaz. Gazeteleri okumuyor musun?"

"Hayır!" dedi Vikki gururla.

"Dış İşleri Bakanlığı cephelerde casusluk yapılmış olmasından korkuyor. Bu konuyu Alexander'la konuşup fikrini öğrenmeliyim."

"*Sam*'den bahsediyoruz! Alexander'ın dönmesine sırf onu casuslukla suçlamak için yardım etmedi ya!"

"Tekrar ediyorum: Sam Dış İşleri Bakanlığı'nda çalışıyor, değil mi?" Tatyana, Vikki'ye anlatamayacağı bir endişeye kapılmıştı. 1920'lerde Alexander'ın annesi ile babası ABD'deki Komünist Parti'ye üyeydi. Harold Barrington, ABD'yle ilgili bir konuda başını belaya sokmuştu. Şimdi tam da iki ulus arasında gerginlik yaşanmaya başlamışken Harold'ın oğlu Amerika'ya geri dönmüştü. Ya oğlu babasının günahlarının cezasını çekmek zorunda kalırsa? Yeterince çekmemiş gibi, oysaki çektiği her halinden belliydi. "Kapatmalıyım," dedi Tatyana. Anthony'ye bakıp ahizeyi sımsıkı kavradı. "Bu akşam Alexander'la konuşacağım. Sam'e bir şey söylemeyeceğine söz ver."

"Maine'den ayrılır ayrılmaz ziyaretime geleceğine söz verirsen olur."

"Elimizden geleni yaparız Gelsomina," dedi Tatyana telefonu kapatırken. *Günün birinde sözümü tutmayı deneyeceğim.*

Titreyerek Alexander'ın Massachusetts'te yaşayan halası Esther Barrington'ı aradı. Sözde merhaba demek için arıyordu ama asıl amacı Esther'le Alexander konusunda irtibata geçen biri olup olmadığını öğrenmekti. Ama kimse Esther'i aramamıştı. Bu, Tatyana'yı az da olsa rahatlattı.

O akşam ıstakoz yerken Anthony, "Baba, annem bugün Vikki'yi aradı," dedi.

"Öyle mi?" Alexander bakışlarını tabağından kaldırdı. Gözleri Tatyana'nın yüzünü inceliyordu. "Harika. Vikki nasılmış?"

"Vikki iyi. Ama annem ağladı. İki defa."

"Anthony!" Tatyana başını öne eğdi.

"Ne? Ağladın mı?"

"Anthony, lütfen gidip Bayan Brewster'a yemeğini şimdi mi ister, yoksa onun payını fırında mı saklayalım diye sorar mısın?"

Anthony gözden kayboldu. Alexander'ın suskunluğunu ciddi bir şekilde hisseden Tatyana kalkıp lavaboya gitti ama gözyaşlarıyla ilgili savunmaya geçmesine fırsat kalmadan Anthony geri geldi.

"Bayan Brewster'ın bir yerleri kanıyor," dedi.

Hemen üst kata koştular. Bayan Brewster onlara hapishaneden yeni çıkan oğlunun, Alexander'ın ödediği kirayı almak için onu dövdüğünü söyledi. Tatyana yaşlı kadının vücudundaki kanı bezle temizledi.

"O burada kalmıyor. Arkadaşlarıyla birlikte bu caddenin aşağısında yaşıyor." Alexander, oğlu konusunda ona yardımcı olabilir miydi? O da hapis yattığına göre bu işlerden anlardı. "Ama ben senin karını dövdüğünü görmedim tabii." Alexander kadının oğlunu bulup onu artık dövmemesini rica edebilir miydi? Yaşlı kadın kirayı saklamak istiyordu. "Her zamanki gibi parayı alkole verecek, sonra da başını yine belaya sokacak. Sen neden hapse girdin bilmiyorum ama o korkunç bir silahla insanlara saldırdığı için girdi. Sarhoş saldırgan."

Alexander, Nick'in yanında oturmaya gitti ama o gece geç saatte Tatyana'ya, Bayan Brewster'ın oğluyla konuşmaya gideceğini söyledi.

"Hayır."

"Tanya, ben de bu kadından hoşlanmıyorum ama hangi piç kurusu öz annesine vurur ki? Onunla konuşacağım."

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Hayır. Sen yaralısın zaten."

"Yaralı değilim," dedi Alexander onun arkasından usulca. "Onunla konuşacağım, o kadar. Erkek erkeğe. Ona annesini dövmesinin kabul edilemez bir şey olduğunu söyleyeceğim." Karanlıkta fısıldaşıyorlardı. Yatakları birleştirmişlerdi ve Anthony, Tatyana'nın yanında usul usul horluyordu.

"Peki, sana defolup gitmeni, onun işine burnunu sokmamanı söylediğinde ne yapacaksın?"

"Güzel soru. Ama belki de mantıklı bir adamdır."

"Öyle midir? Annesini dövüp parasını alan birinden mantık mı bekliyorsun?" Tatyana iç geçirip iki erkeğin arasında kıpırdandı.

"İyi ama böyle elimiz kolumuz bağlı da duramayız."

"Evet, durabiliriz. Başka insanların sıkıntısına da bulaşmayalım." *Bizim yeterince sıkıntımız var*, diye düşündü Tatyana. Sam Gulotta konusunu nasıl açacağını bilemiyordu, adamın adı buz gibi bir korkuyla boğazına yapışmıştı âdeta. Başka insanların sıkıntılarını düşünmeye çalıştı. Alexander'ın o kadının oğluna *yaklaşmasını* istemiyordu. Ama ne yapabilirdi?

"Haklısın," dedi Tatyana sonunda hafifçe öksürerek. "Elimiz kolumuz bağlı duramayız. Bak ne diyeceğim. Gidip onunla *ben* konuşayım. Ben kadınım. Ufak tefeğim. Onunla nazikçe konuşurum, herkesle nasıl konuşuyorsam öyle. Benim karşımda kabalaşmaz."

Tatyana arkasında duran Alexander'ın kaskatı kesildiğini hissetti. "Şaka mı bu?" diye fısıldadı Alexander. "O adam *annesini* dövüyor! Onun yanına bile yaklaşmanı istemiyorum."

"Hişşşt. Her şey yoluna girecek. Gerçekten."

Alexander onu kendine çevirdi. "Ben ciddiyim," dedi gözlerini kırpmadan bakışlarını ona dikerek. "O adama bir adım bile yaklaşma. Bir adım. Çünkü sana tek bir laf ederse bir daha hiç kimseyle konuşamaz. Ben de Amerikan hapishanesini boylarım. İstediğin bu mu?"

"Hayır, hayatım," dedi Tatyana usulca. Kocası onunla konuşuyordu. Neşeliydi. Fısıltıdan farksız sesini yükseltmişti! Tatyana onun yüzüne bir öpücük kondurdu, onu öptü, öptü, ta ki Alexander ona karşılık verip elini geceliğinin altına kaydırana kadar.

"Benim yatağıma giyinik girmenden ne kadar nefret ettiğimi söylemiş miydim?"

"Biliyorum ama yanımızda küçük bir çocuk var," diye fısıldadı Tatyana. "Onun yanında çıplak yatamam."

"Beni kandırma," dedi Alexander ağır ağır.

"Hayatım, oğlumuz yüzünden," dedi Tatyana bakışlarını ondan kaçırarak. "Ayrıca kombinezonum ipekten, çuval bezinden değil. İçime bir şey giymediğimi fark etmedin mi?"

Alexander elini biraz daha kaydırdı. "Neden Vikki'yle konuşurken ağladın?" Sesinde sakin ve tatsız bir tını vardı. "Yoksa New York'u mu özledin?"

Tatyana suçluluk duygusuyla ona baktı. Yalnızlık dolu bir ifadeyle ona baktı. "Neden her akşam yan tarafa geçiyorsun?" diye fısıldadı ve hafifçe inledi.

Alexander ellerini çekti. "Yapma. Nick'in ailesini gördün. Konuşabileceği tek kişi benim. Benden başka kimsesi yok."

Benim de yok, diye düşündü Tatyana, hissettiği kırgınlık gözlerini yakmıştı şimdi.

Alexander'a Sam Gulotta ve Dış İşleri Bakanlığı'yla ilgili bir şey söyleyemedi. Yaşadığı acıya daha fazlasını eklemenin anlamı yoktu.

Ertesi akşam Anthony, babası ve albayla yalnızca yarım saat geçirdikten sonra kendiliğinden eve döndü. Güneş batmış, sivrisinekler ortaya çıkmıştı. Tatyana onu yıkayıp sivrisinek ısırıklarına kalamin

losyonu sürdü ve "Anthony, baban ve Nick ne hakkında konuşuyorlar?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Anthony belli belirsiz bir şekilde. "Savaş, kavga."

"Peki ya bu akşam? Neden erken döndün?"

"Nick babamdan bir şey isteyip duruyor."

"Ne isteyip duruyor?"

"Onu öldürmesini."

Çömelmiş olan Tatyana geriye doğru dengesini yitirdi ve düşecek gibi oldu. "*Ne?*"

"Babama kızma. Lütfen."

Tatyana oğlunun sırtını sıvazladı. "Anthony... sen iyi bir çocuksun."

Annesinin yüzündeki dehşet dolu ifadeyi görünce Anthony hıçkırarak ağlamaya başladı.

Tatyana onu kollarına aldı. "Hişşşt. Her şey yoluna girecek oğlum."

"Babam onu öldürmek istemediğini söyledi."

Tatyana çocuğu yatırmak için hemen giydirdi. "Sen burada bekle, tamam mı? Pijamanla dışarı çıkma. Yatağından çıkma, gemili ve balıklı kitabını oku."

"Sen nereye gidiyorsun?"

"Babanı almaya."

"Babamı aldıktan sonra... hemen dönecek misin?" diye sordu Anthony kuşkuyla.

"Elbette. Anthony, elbette. Hemen döneceğim."

"Ona bağıracak mısın?"

"Hayır, oğlum."

"Anne, albayı vurursa babama kızma lütfen."

"Hişşşt. Sen kitabına bak. Ben hemen dönerim."

Tatyana dolaptan hemşire çantasını aldı. Kendini toparlaması birkaç dakikasını aldı ama sonunda kararlı adımlarla yola çıktı.

"A ha," dedi Nick onu görünce. "Anlaşılan curcuna kopacak."

Tatyana soğuk bir sesle, "Kopmayacak," diyerek kapıyı açtı.

"Onun hatası değil," dedi Nick. "Benim yüzümden. Onu ben tuttum."

"Benim kocam aklı başında bir adamdır," dedi Tatyana. "Ne zaman kalkması gerektiğini bilir." Alexander'a suçlayıcı bir bakış attı. "Ama bazen oğlunun da İngilizce konuştuğunu ve yetişkinlerin sohbetinin her kelimesini duyduğunu unutuyor."

Alexander ayağa kalktı. "Bu durumda sana iyi geceler diliyorum Nick."

"Sandalyeyi bırak," dedi Tatyana. "Git. Anthony içeride yalnız."

"Sen gelmiyor musun?"

"Ben biraz Nick'le konuşacağım." Tatyana gözlerini Alexander'a dikti. "Haydi, git. Ben de birazdan gelirim."

Alexander yerinden kımıldamadı. "Ne yapıyorsun?" dedi alçak sesle.

Tatyana onun gitmeyeceğini anladı ama bir yabancının önünde de tartışamazlardı. Oysaki tartışmak da iyi olurdu. "Hiç. Nick'le konuşacağım."

"Hayır, Tatyana. Gel."

"Ne söyleyeceğimi..."

"Umurumda değil. Gel."

Tatyana, Alexander'ın ona uzattığı elini görmezlikten gelerek sandalyeye oturdu ve albaya döndü. "Kocamla hangi konuda konuştuğunu biliyorum," dedi. "Ama kes artık."

Nick başını iki yana salladı. "Sen savaşta bulunmuşsun. Hiç anlamıyor musun?"

"Çok iyi anlıyorum," dedi Tatyana. "Ama ondan böyle bir şey isteyemezsin. Doğru değil bu."

"Doğru değil mi?" diye haykırdı albay. "Doğru olandan bahsetmek ister misin peki?"

"Evet," dedi Tatyana. "Benim de yoluna koymaya çalıştığım bir iki şey var. Ama sen cepheye gittin ve yaralandın. Kızını ve karını Almanca konuşmaktan korumanın bedeli senin için bu oldu. Senin adına üzülmekten vazgeçtiklerinde daha iyi olacaklar. Şu an zor olduğunu biliyorum ama her şey daha iyiye gidecek."

"Asla iyiye gitmeyecek. Sence ben ne için savaştığımı bilmiyor muydum? Bundan şikâyet etmiyorum. Sorun o değil. Ama bu da çe-

kilir hayat değil, ne benim için ne de karım için. Deli saçmasından başka bir şey değil bu. Kabalığımı hoş gör lütfen." Elinden başka bir şey gelmediği için Nick kendini sandalyeden çimlerin arasına attı. Tatyana nefesini tuttu. Alexander, Nick'i kaldırıp tekrar sandalyeye yerleştirdi. "Ölmekten başka bir şey istemiyorum," dedi Nick nefes nefese. "Görmüyor musun?"

"Görüyorum," dedi Tatyana alçak sesle. "Ama kocamı bırak."

"Başka kimse bana yardım etmez!" Nick kendini tekrar çimlere atmak istedi ama Tatyana koluyla onu engelledi.

"O da sana yardım etmeyecek," dedi. "Bu konuda etmeyecek."

"Neden? Acılarını dindirmek için adamlarından kaçını öldürdüğünden haberin var mı?" diye haykırdı Nick. "Ne? Sana söylemedi mi? Anlat ona yüzbaşı. Onları nasıl gözünü kırpmadan vurduğunu anlat. Bunu neden benim için de yapmasın ki? Şu halime bak!"

Tatyana önce Alexander'a, sonra Nick'e zalimce bir bakış attı. "Ben kocamın savaşta ne yaptığını biliyorum," dedi sesi titreyerek. "Ama onu rahat bırak. Onun da huzura ihtiyacı var."

"Lütfen Tanya," diye fısıldadı Nick, başını onun eline gömmüştü. "Şu halime bak. Hiçbir şeyden zevk alamıyorum. Bana merhamet et. Ver o morfini bana. Vahşet değil bu, hiç acı çekmeyeceğim. Yavaş yavaş kendimden geçeceğim, o kadar. Usulca. Bu benim hakkım."

Tatyana sorgulayan bir ifadeyle Alexander'a baktı.

Nick onların kararsız hallerini görünce, "Size yalvarıyorum," dedi.

Alexander, Tatyana'yı sandalyeden çekti. Herhangi bir tartışmayı kaldıramayacağını, albayın bile tek sözüne tahammülü olmadığını gösteren bir sesle, "Kesin artık. İkiniz de," dedi. "Aklınızı kaçırmış olmalısınız. İyi geceler."

Daha sonra yatakta uzunca bir süre konuşmadılar. Tatyana ona zar zor yanaşmıştı.

"Tanya... söylesene, Nick'le daha fazla vakit geçirmeyeyim diye onu gerçekten öldürecek miydin?"

"Saçmalama..." Tatyana sustu. "Adam ölüyor. Ölmek istiyor. Görmüyor musun?"

Alexander güçlükle yanıt verdi. "Görüyorum."

Aman Tanrım.

"Ona yardım et Alexander," dedi Tatyana. "Onu Bangor'a, askerî hastaneye götür. Oraya gitmek istemediğini biliyorum ama gitmesi *gerek*. Hemşireler onun gibi insanlara bakma konusunda deneyimli. Sigarasını ağzına koyar, ona kitap okurlar. Ona bakarlar. Hayatına devam eder." *O adam sana yakın olmamalı. Sen ona yakın olmamalısın.*

Alexander bir süre konuşmadı. Ardından, "Sence ben de Bangor Hastanesi'ne gitmeli miyim?" diye sordu.

"Hayır, hayatım. Hayır, Şura," diye fısıldadı Tatyana. "Senin hemşiren yanında. Yirmi dört saat."

"Tanya..."

"*Lütfen*... hişşşt." Fısıldaşmaktan başka çareleri yoktu, Alexander onun saçına, Tatyana önündeki yastığa doğru.

"Tanya sen... bunu benim için yapar mıydın? Yani onun durumunda olsaydım... yapar mıydın?"

Alexander sustu.

"Sachsenhausen* kelimesini telaffuz edişinden daha hızlı bir şekilde hem de."

Bir yerlerde cırcır böcekleri ötüyor, kanat çırpıyordu, Anthony sessizliğin içinde acı çekerek horluyordu. Eskiden Tatyana birçok konuda Alexander'a yardım edebiliyordu. Neden artık edemiyordu?

Sessizce ağlarken yalnızca omuzları sarsıldı.

Ertesi gün Alexander albayı dört saat uzaklıktaki Bangor Askerî Hastanesi'ne götürdü. Sabah erkenden evden çıktılar. Tatyana termoslarını doldurdu, onlara sandviçler hazırladı ve Alexander'ın hâkî pantolonu ile uzun kollu kazağını yıkayıp ütüledi.

Alexander evden çıkmadan önce Anthony'nin minik bedenine doğru eğilip, "Dönüşte sana bir şey getirmemi ister misin?" diye sordu.

"Evet, oyuncak asker," diye karşılık verdi Anthony.

---

* Oranienburg, Almanya'da bir toplama kampı. (ç. n.)

"Söz." Alexander oğlunun başını okşadı ve doğruldu. "Peki ya sen?" diye sordu Tatyana'nın yanına gelerek.

"Ah, ben bir şey istemiyorum," dedi Tatyana ilgisiz görünmeye çalışarak. "Bir şeye ihtiyacım yok benim." Alexander'ın tunç rengi gözlerinin ötesine, derinlere, ne düşündüğünü, ne hissettiğini anlamasını sağlayacak bir yere bakmaya, aşıp geçemeyeceği okyanus sularına varmaya çalıştı.

Nick çoktan karavana binmişti ve karısı ile kızı da yakınında duruyordu. Etrafta çok insan toplanmıştı. Alexander elinin tersiyle Tatyana'nın yanağını okşadı. "Uslu kız ol," dedi onun elini öperek. Tatyana da alnını onun göğsüne yasladı ve sonunda Alexander geri çekildi.

Alexander, Nomad'in şoför koltuğuna yaklaştığında arkasına döndü. Hiç kımıldamadan dimdik duran Tatyana, Anthony'nin elini sımsıkı tutmuştu ama bu içindeki karmaşanın tek işaretiydi çünkü Alexander'ın karşısında dik ve kendinden emin görünmek istiyordu. Gülümsemeyi bile başardı. Ona bir öpücük gönderdi. Sonra da titreyen elini alnına götürerek Alexander'ı selamladı.

Alexander o gece dönmedi.

Tatyana uyumadı.

Alexander ertesi sabah da gelmedi.

Öğleden sonra da.

Akşam da.

Tatyana onun eşyalarını karıştırdı ve silahların yerinde olmadığını gördü. Yalnızca Leningrad'da ona verdiği Alman malı P-38 yerinde duruyordu. Jimmy'den kazandığı ve Tatyana'ya bıraktığı bir tomar banknotun yanında havluya sarılmıştı.

Tatyana sersemlemiş bir halde Anthony'nin yanma uzandı.

Ertesi sabah iskeleye indi. Jimmy'nin teknesi oradaydı ve adam teknenin yan tarafındaki hasarlı yeri onarmaya çalışıyordu. "Selam, ufaklık," dedi Anthony'ye. "Baban hâlâ dönmedi mi? Gidip biraz ıstakoz yakalamam gerekiyor, yoksa beş parasız kalacağım."

"Daha dönmedi," dedi Anthony. "Ama bana oyunca asker getirecek."

Tatyana titreyen bacaklarının üstünde zar zor duruyordu. "Jim, sana orada kaç gün kalacağına dair bir şey söyledi mi?"

Jimmy başını iki yana salladı. "Çalışmak isteyen diğer adamlardan birini işe alabileceğimi söyledi. Yakın zamanda dönmezse öyle yapacağım. İşi devam ettirmeliyim."

Sabah baş döndürücüydü.

Tatyana, Bessie'nin evine varana kadar Anthony'yi elinden çekiştirerek tepeyi koşar adım çıktı ve Bessie uyanıp sersemlemiş halde kapıyı açana dek kapıyı çalmaktan vazgeçmedi. Onu bu saatte rahatsız ettiği için özür bile dilemeyen Tatyana, Bessie'ye Nick'ten ya da hastaneden haber alıp almadığını sordu.

"Hayır," dedi Bessie kabaca. Ama Tatyana, Bessie hastaneyi arayana kadar gitmemekte diretti. Aradıklarında albayın iki gün önce hastaneye yatırıldığını öğrendiler. Onu getiren adam orada bir gün kalıp dönmüştü. Alexander hakkında başka bir şey bilinmiyordu.

Bir gün daha geçti.

Tatyana denizin, sabahın serin sularının kıyısındaki banka oturup oğlunun tekerlekten yapılmış salıncakta kendi kendine sallanmasını izledi. Elini karnına götürmüştü. Alexander'ın sabahın üçünde sallandığı gibi sallanmamaya çalışıyordu.

Beni terk mi etti? Elimi öpüp öylece gitti mi?

Hayır. Bu mümkün değildi. Bir şey olmuştu. *Başa çıkamadı, yapamadı, kurtulmanın, devam etmenin yolunu bulamadı. Biliyorum. Hissediyorum. İşin zor kısmının bittiğini sanmıştık ama yanıldık. Yaşamak işin en zor kısmı. İçin dışına çıkmış, altüst olmuşken nasıl yaşayacağını çözmekten daha zoru yok aslında. Yüce Tanrım. Alexander nerede?*

Hemen Bangor'a gitmeliydi. Ama nasıl? Arabası yoktu, Anthony'yle birlikte oraya otobüsle gidebilir miydi? Her şeyi geride bırakıp Stonington'ı sonsuza dek terk mi edeceklerdi? Peki, nereye gideceklerdi? Bir şey yapmalıydı, öylece oturup bekleyemezdi!

İçi dışı kaskatı kesilmişti.

Oğlu için güçlü olmalıydı.

Onun için azimli olmalıydı.

Her şey yoluna girmeliydi.

Mantra gibi. Tekrar tekrar.

Tatyana'nın tüm vücudu, *bu gördüğüm en korkunç rüya*, diye haykırıyordu. *Yeniden onu bulmak rüya gibiydi, gerçekten de öyleydi. Şimdi gözlerimi açtım ve o yine gitti.*

Tatyana, Anthony'nin sallanmasını izliyordu. Uzaklara bakıp bir adamın hayalini, o koca evrende atan tek bir kalbin hayalini kuruyordu, o zaman da, şimdi de, her zaman. Hâlâ ona doğru uçuyordu.

Yaşıyor mu?

Ben yaşıyor muyum?

Yaşadığına karar verdi. Ölmüş biri bu kadar acı çekemezdi.

"Anne, beni izliyor musun? Başım dönüp düşene kadar döneceğim. Yaşasın! Beni izliyor musun? Bak, anne!"

Tatyana'nın gözleri bulandı. "İzliyorum seni Uçan Karınca. İzliyorum."

Hava tam da ağustos ayı gibi kokuyordu, güneş ışıldıyordu, çamlar, karaağaçlar, kozalaklar, deniz, üç yaşına yeni basan dönen çocuk, yirmi üçüne bile basmamış genç annesi.

Tatyana, Alexander'ın hayalini çocukluğundan, onun gibi birinin varlığına bile inanamayacağı günlerden beri kurmuştu. Küçük bir kızken iyiliklerle dolu bir dünyada, iyi bir adamın rüzgârlı yollardan çıkıp geleceğini düşünürdü. Kim bilir, belki onun o yapayalnız ruhu da Tatyana'yı arıyordu.

Luga Nehri Kıyısında, 1938

Tatyana'nın dünyası kusursuzdu.

Belki hayat kusursuz değildi, hatta kusursuz olmaktan çok uzaktı. Ama günlerin bir önceki gün daha bitmeden başladığı, cırcır böceklerinin gece boyunca öttüğü, ineklerin rüyalar bitmeden böğürdüğü, haziran ayında Luga köyündeki kokuların –kiraz, leylak ve ısırgan otu

köklerinin kokusunun– gün doğumundan batımma kadar yoğun bir şekilde hissedildiği pencere kenarındaki küçük yatağa uzanıp rahatsız edilmeden Büyük Hayat Macerası hakkında kitaplar okuyabileceğiniz –havanın durgun olduğu, dalların hışırdadığı, çok da uzakta olmayan Luga Nehri'nin telaşla aktığı– yaz aylarında dünya gerçekten de kusursuz bir yerdi.

Ve o sabah Tatyana, Berta'nın ineğinden sağılmış iki kova dolusu sütle hoplaya zıplaya koşturuyordu. Bir şarkı mırıldanıyordu, süt dökülüyordu ama Tatyana yine de sütü bir an önce bırakıp, yatağına kıvrılıp o muhteşem kitabını okuyabilmek için koşturmaya devam ediyordu. O hoplayıp zıplamaktan vazgeçemiyordu, süt de dökülmekten. Tatyana durup omzundaki tahtayı yere indirdi ve kovalardan birini kaldırıp içinden biraz ılık süt içti, sonra diğerini alıp ondan da biraz içti. Tahtayı tekrar omuzlarına asıp hoplayıp zıplamaya devam etti.

Tatyana baştan ayağa tek bir çizgi gibi uzayıp gidiyordu; ayakları, dizleri, kalçaları, kaburgaları, göğsü, omuzları incecik boynuna doğru sap gibi yükseliyor, açık alınlı, Ruslara özgü yuvarlak yüzlü, güçlü çeneli, gülen pembe yanaklı, beyaz dişli suratına doğru genişliyordu. Gözleri haylazlıkla yeşil yeşil parlıyordu ve minik burnu çillerle örtülmüştü. Neşeli yüzü omuzlarına düşen tüy gibi açık sarı saçlarla çevrelenmişti. Tatyana'nın yanında oturan biri onun o ipeksi başını okşamadan kalkmazdı.

"TATYANA!" Çığlık verandadan yükselmişti.

Daşa dışında belki.

Daşa hep bağırırdı. Tatyana şunu getir, Tatyana bunu getir. *Biraz sakin olup alçak sesle konuşmayı öğrenmeli*, diye düşündü Tatyana. İyi ama neden? Tatyana'nın ailesindeki herkes bağırarak konuşurdu. Başka türlü seslerini nasıl duyurabilirlerdi ki? Çok kalabalıktılar. Eh, kır saçlı, sessiz sakin büyükbabası bunu bir şekilde başarıyordu. Tatyana da bir şekilde başarıyordu. Ama onlar dışında annesi, babası, ablası, hatta kardeşi Paşa bile –o bağırmak için *nasıl* bir sebep buluyordu ki?– dünyaya yeni gelmiş gibi bağırıyorlardı.

Çocuklar gürültü yaparak oynuyor, yetişkinler balık tutup bahçelerinde sebze yetiştiriyordu. Bazılarının ineği, bazılarının keçisi vardı. Salatalıkla süt takas ediliyordu, sütle tahıl. Kendi çavdarlarını işliyor, kendilerine çavdar ekmeği yapıyorlardı. Tavuklar yumurtluyordu, onlar da yumurtaları şehirlilerden aldıkları çayla takas ediyorlardı. Bazen birilerinin Leningrad'dan şeker ve havyar getirdiği de oluyordu. Çikolata çok azdı ve pırlanta kadar pahalıydı. Tatyana'nın babası bir süre önce Polonya'ya iş gezisine giderken çocuklarına hediye olarak ne istediklerini sorduğunda Daşa'nın hemen, "Çikolata!" diye atılmasının sebebi buydu. Tatyana da çikolata istiyordu ama onun yerine, "Bana güzel bir elbise alır mısın baba?" demişti. Onun bütün elbiseleri Daşa'nın eskileriydi ve ona büyük geliyorlardı.

"TATYANA!" Daşa'nın sesi şimdi bahçeden geliyordu.

Tatyana başını isteksizce çevirdiğinde ellerini abartılı bir şekilde geniş kalçasına yaslayan ablasıyla göz göze geldi. "Evet, Daşa?" dedi usulca. "Ne oldu?"

"On dakikadır sana sesleniyorum! Bağırmaktan sesim kısıldı! Beni duymadın mı?" Daşa, Tatyana'dan daha uzundu, vücudu da onunkinden daha dolgundu. Zapt edilemez dağınık saçlarını atkuyruğu yapmıştı, kahverengi gözlerinden kıvılcımlar saçılıyordu.

"Hayır, duymadım," dedi Tatyana. "Bir dahaki sefere daha yüksek sesle bağırırsın."

"Neredeydin? İki saat önce beş ev öteden süt almaya gittin!"

"Yangın mı çıktı? Ne bu telaş?"

"Kes sesini! Seni beklediğimi biliyordun."

"Daşa," dedi Tatyana soğukkanlılıkla. "Blanca Davidovna diyor ki, Hz. İsa sabırlı olanlar sonunda mutlu olur demiş."

"Ah, şu söyleyene de bakın. Sen tanıdığım en sabırsız insansın."

"Sen bir de Berta'nın ineğini gör. Otlaktan dönmesini bekledim."

Daşa, Tatyana'nın omzundaki kovaları aldı. "Berta ve Blanca karnını da doyurmuştur, değil mi?"

Tatyana gözlerini devirdi. "Karnımı doyurdular, beni öptüler, bana nasihatlerde bulundular. Üstelik günlerden pazar bile değil. Karnım

doydu, temizim ve Tanrı yanımda." Sonra iç geçirdi. "Bir dahaki sefere gidip kendi sütünü kendin alırsın, seni sabırsız putperest."

Daşa nisan ayında yirmi bir yaşma girdiğinde Tatyana'nın on dört olmasına üç hafta kalmıştı. Daşa kendini Tatyana'nın ikinci annesi gibi görüyordu. Büyükannesi kendini Tatyana'nın üçüncü annesi gibi görüyordu. Tatyana'ya süt verip ona Hz. İsa'yı anlatan yaşlı kadınlar kendilerini onun dördüncü, beşinci, altıncı anneleri gibi görüyorlardı. Tatyana abartılı, gür sesli bir tek annenin bile ona fazla geldiğini düşünüyordu, neyse ki şimdi Leningrad'daydı. Nedense kadınların, ablaların, başka insanların ona annelik yapmaya, onu sevgiye boğmaya, kocaman kollarının arasına almaya, incecik saçlarını örmeye, çillerini öpmeye ve onun için dua etmeye ihtiyaç duyduğunu biliyordu.

"Annem sana ve Paşa'ya göz kulak olayım diye beni burada bıraktı," dedi Daşa otomatik olarak. "Ayrıca böyle tavır koymaya devam edersen sana büyük haberi de vermem."

"Ne haberi?" Tatyana olduğu yerde sıçrayıp duruyordu. Haber almaya bayılırdı.

"Söylemiyorum."

Tatyana verandanın basamaklarından koşarak çıkıp Daşa'nın peşinden eve girdi. Daşa kovaları bıraktı. Tatyana küçük kızların giydiği askılı yazlık elbisesiyle zıplayıp duruyordu. Aniden kendini ablasının üzerine savurdu ve tam yere düşecekken ona tutundu.

"Bunu yapmamalıydın!" dedi Daşa ama kızmamıştı. "Artık büyüdün."

"Çok da büyümedim."

"Annem beni öldürecek," dedi Daşa, Tatyana'nın sırtını sıvazlayarak. "Uyumaktan, kitap okuyup başkaldırmaktan başka bir şey yaptığın yok. Yemek yemiyorsun, büyümüyorsun. Nasıl sıska kaldın baksana."

"Az önce büyüdüğümü söylememiş miydin?" Tatyana kollarını Daşa'nın boynuna doladı.

"Deli kardeşin nerede?"

"Gün doğmadan balık tutmaya gitti," dedi Tatyana. "Benim de gelmemi istedi. Gün doğmadan uyandığımı düşünsene. Ona fikrimi söyledim."

Daşa onu sıkıştırdı. "Tanya, kürdan gibisin. Gel de bir yumurta ye."

"Bana haberi söylersen yumurta yerim," dedi Tatyana ve ablasının önce bir yanağına, sonra diğerine bir öpücük kondurdu. Onu öpücüklere boğdu. "Güzel haberleri kendine saklamamalısın Daşa. Kural şu: Kötü haberi kendine sakla ama iyi haberi herkesle paylaş."

Daşa onu oturttu. "Güzel haber mi bilmem ama... Yeni komşularımız oluyor," dedi. "*Kantorovlar* yandaki eve taşındı."

Tatyana'nın gözleri kocaman oldu. Şaşkın bir ifadeyle yüzünü avuçlarının arasına alıp, "Yanlış mı duydum? *Kantorovlar* demedin, değil mi?" dedi.

"Öyle dedim ama artık seninle konuşmuyorum."

Tatyana güldü. "Kantorovlar değil de Romanovlar der gibi söyledin."

Daşa heyecanlı bir ses tonuyla sözlerine devam etti: "Orta Asya'dan geldiklerine dair bir söylenti var! *Türkmenistan*'dan belki de. İlginç, değil mi? Bir de kızları var sanırım. Onunla oynarsınız."

"Bu muydu haberin?" dedi Tatyana. "Birlikte oynayacağım bir Türkmen kızı mı? Daşa, eminim bundan iyisini yapabilirsin. Birlikte oynayabileceğim bir köy dolusu kız ve erkek arkadaşım var, üstelik Rusça konuşabiliyorlar. Kuzen Marina da iki hafta sonra geliyor."

"Oğulları da var."

"Eee?" Tatyana, Daşa'ya bir bakış attı. "Ah, anladım. O benim yaşımda değil, *senin* yaşında."

Daşa gülümsedi. "Evet, senden farklı olarak biz kızlar erkeklerle ilgilenebiliyoruz."

"Demek ki bu haber bana değil, *sanaymış*."

"Hayır. Kız haberi sanaydı."

Tatyana haşlanmış yumurtasını yemek için Daşa'yla birlikte verandaya çıktı. Kendisinin de heyecanlandığını itiraf etmesi gerekirdi. Köye yeni insanlar pek sık gelmiyordu. Hatta hiç gelen olmuyordu. Köy küçüktü, evlerde aynı kişiler yaşıyordu, orada büyüyüp çocuk sahibi oluyor, yaşlanıyorlardı.

"Yandaki eve mi taşındılar dedin?"

"Evet."

"Pavlovların evine mi?"

"Onlar artık orada yaşamıyor."

"Ne oldu onlara?"

"Bilmiyorum. Orada değiller."

"Öyle görünüyor. Ama onlara ne oldu? Geçen yaz oradaydılar."

"On beş yazdır buradaydılar."

"On beş yaz," dedi Tatyana. "Ama şimdi evlerine başka insanlar mı taşındı? Şehre indiğinde Sovyet meclisine uğra da başkana Pavlovlara ne olduğunu sor bence."

"Aklını mı kaçırdın sen? Sovyet meclisine gidip Pavlovların nerede olduğunu sorayım, öyle mi? Haydi, yumurtanı ye artık. Ye ve soru sormayı kes. Sabah sabah bıktırdın beni."

Tatyana yemeden ağzında tuttuğu yumurtadan şişmiş yanakları ve kırpıştırıp durduğu kirpikleriyle sincaba benziyordu. Daşa kahkaha atıp Tatyana'yı kendine çekti. Tatyana geri çekildi. "Kıpırdama," dedi Daşa. "Saçını tekrar örmeliyim, karmakarışık olmuş. Şimdi ne okuyorsun Taneçka?" diye sordu eski örgüyü çözerken. "Güzel bir şey mi?"

"*Queen Margot*. Çok iyi kitap."

"Hiç okumadım. Konusu nedir?"

"Aşk," dedi Tatyana. "Ah, Daşa, öyle bir aşkın hayalini bile kurmamışsındır! Zavallı asker La Môle, IV. Henry'nin mutsuz Katolik karısı Kraliçe Margot'a âşık oluyor. O imkânsız aşk yüreğini paramparça edecek."

Daşa güldü. "Tanya, sen benim tanıdığım en komik kızsın. Hiçbir konuda bildiğin bir şey yok ama aşka dair öyle sözler sarf ediyorsun ki..."

"Belli ki *Queen Margot*'u okumamışsın," dedi Tatyana soğukkanlılıkla. "Aşk sözleri değil." Sonra gülümsedi. "Aşk *şarkısı*."

"Aşka dair bir şey okuma lüksüm yok benim. Seninle ilgilenmekten başka bir şey yapamıyorum."

"Geceleri bazı sosyal aktiveler için zaman ayır kendine."

Daşa onu çimdikledi. "Sana göre her şey eğlence. Biraz bekle bakalım küçük hanım. Gün gelecek o sosyal aktiviteler sana hiç komik gelmeyecek."

"Olabilir ama bana göre hâlâ komiksin."

"Sana komik neymiş gösteririm ben." Daşa onu kanepeye devirdi. "Seni bacaksız," dedi. "Ne zaman büyüyeceksin? Haydi, gelmek nedir bilmeyen kardeşini daha fazla bekleyemeyeceğim. Gidip yeni en yakın arkadaşın Matmazel Kantorova'yla tanışalım artık.

Saika Kantorova.

On dört yaşına girdiği 1938 yazı, Tatyana'nın büyüdüğü yazdı.

Yandaki eve taşınanlar göçebeydi, Luga'ya uzaklardan, dünyanın bir ucundan gelen avarelerdi. Orta Asya'ya özgü garip isimleri vardı. Emekli olmak için fazla genç olan baba Murak Kantorov emekli asker olduğunu söylemişti. Ama siyah saçı uzundu ve atkuyruğu şeklinde toplanmıştı. Askerlerin böyle uzun saçı olur muydu? Anne Şavtala henüz emekli olmamıştı, "güya" öğretmendi. On dokuz yaşındaki oğulları Stefan ve on beş yaşındaki kızları Saika, Saika'nın ismini hecelemekten başka bir şey söylememişlerdi. "Sa-i-ka."

Türkmenistan'dan geldikleri doğru muydu? Bazen. Gürcistan? Ara sıra. Kantorovlar onlara sorulan tüm sorulara belli belirsiz yanıtlar veriyordu.

Genelde yeni insanlar daha cana yakın olurlardı, böyle temkinli ya da sessiz olmazlardı. Daşa şansını tekrar denedi. "Ben diş doktoru yardımcısıyım. Yirmi bir yaşındayım. Peki ya sen Stefan?"

Daşa çoktan flört etmeye başlamıştı! Tatyana yüksek sesle öksürdü. Daşa onu çimdikledi. Tatyana bir espri yapmak istedi ama bir sürü kişinin garip göründüğü karanlık, kalabalık bir odada espriye yer yoktu. Dışarıda güneş ışıl ışıl parlıyordu ama içerisi karanlıktı, kirli pencerelere yıkanmamış perdeler asılmıştı. Kantorovlar valizlerini açmamıştı bile. Giderken geride pek de bir şey bırakmadıkları anlaşılan Pavlovların kalan eşyaları hâlâ duruyordu.

Şömine rafında yeni şeyler vardı. Fotoğraflar, tablolar, garip heykelcikler, ikona gibi küçük, yaldızlı resimler ama bunlar Hz. İsa ya da Meryem Ana'yı tasvir etmiyordu... *kanatlı bir şeyler vardı üzerlerinde.*

"Pavlovları tanıyor musunuz?" diye sordu Tatyana.

"Kimi?" dedi evin babası kabaca.

"Pavlovlar. Burası onların eviydi."

"Şey, artık onların evi değil, öyle değil mi?" dedi kuzguna benzeyen anne.

"Geri dönmeyecekler," dedi Murak. "*Sovyet*'ten evraklarımız var. Burada kalabileceğimizi söylediler. Bir çocuk neden bu kadar çok soru sorar ki? Kim bilmek ister bu kadarını?" Adam gülümsemeye çalıştı.

Tatyana da gülümsemeye çalıştı.

Dışarı çıktıklarında Daşa ona çıkıştı: "Kes artık! Saçma sapan sorularını sormaya şimdiden başladığına inanamıyorum. Biraz sus, yoksa annem geldiğinde bunu ona anlatırım."

Daşa, Stefan, Tatyana ve Saika güneşin altında duruyorlardı.

Tatyana bir şey söylemedi. Soru sormasına izin verilmiyordu.

Sonunda Stefan, Daşa'ya gülümsedi.

Saika, Tatyana'ya temkinli bir bakış attı.

Tam o sırada Paşa küçük olmasına rağmen hızlı adımlarla evin basamaklarından çıkıp içinde üç çizgili levreğin bulunduğu kovayı Tatyana'ya doğru savurdu ve yüksek sesle, "Ha ha, Bayan Çokbilmiş, bak bugün ne yakaladım..." dedi.

"Paşa, seni yeni komşularımızla tanıştırayım," diye araya girdi Daşa. "Bu Stefan ve Saika. Saika seninle yaşıt."

Saika şimdi gülümsemişti. "Merhaba Paşa."

Paşa da ona gülümsedi. "Merhaba Saika."

"Sen kaç yaşındasın?" dedi Saika onu süzerek.

"Şey, ben bununla aynı yaştayım." Siyah saçlı Paşa, Tatyana'nın sarı saçını sertçe çekti. Tatyana onu itti. "Biz yakında on dört oluyoruz."

"Siz ikizsiniz!" diye haykırdı onlara dikkatle bakan Saika. Sonra, "Ama aynı değilsiniz," diyerek yüzünü buruşturdu. "Şey, sen kardeşinden daha büyük gösteriyorsun."

"Ah, o benden çok daha büyük," dedi Tatyana. "Dokuz dakika."

"Sen daha büyük gösteriyorsun Paşa."

"Ne kadar büyük Saika?" diye sırıttı Paşa. Saika da ona sırıttı.

Tatyana, "On iki dakika daha büyükmüş gibi," diye homurdandı ve gözlerini devirip kovaya "kazayla" takılmamak ve o değerli balıkları

çimlere dökmemek için kendini zor tuttu. Paşa'nın dikkati tümüyle dağılmıştı.

Uyandığında hâlâ sabah olması, uyandığında güneşi hissetmek, bir şey yapmamak, düşünmemek, korkmamak. Tatyana, Luga'da hava şartlarından etkilenmeden yaşıyordu çünkü yağmur yağdığında kitap okuyor, güneş çıktığında yüzüyordu. Luga'da hayat ona sıkıntı vermiyordu. Ne giyeceğini düşünmüyordu çünkü hiç kıyafeti yoktu. Ne yiyeceğini düşünmüyordu çünkü her zaman yiyecekleri vardı. Luga'da çocukluğunu geçmişi ve geleceği olmayan sonsuz bir mutluluk içinde geçirmişti. O zamanlar dünyada, Luga'da yaz mevsiminin tedavi edemeyeceği hiçbir şey olmadığına inanıyordu.

Son Kar, 1946

"Anne, anne!"

Tatyana ürpererek kendine geldi ve arkasına döndü. Anthony koşuyor, Alexander'ın yürüdüğü eğimli tepeyi işaret ediyordu. Alexander'ın üzerinde, giderken giydiği kıyafeti vardı.

Tatyana kalktı. O da Alexander'a doğru koşmak istiyordu ama bacakları onu taşıyacak durumda değildi. Ayakta duracak hali bile yoktu. Anthony, onun cesur oğlu babasının kollarına atıldı.

Alexander oğlunu kucaklayıp taşlı kumsalda bekleyen Tatyana'nın yanma geldi ve Anthony'yi kucağından indirdi.

"Merhaba bebeğim."

"Merhaba," dedi Tatyana sakin görünmek için çabalayarak.

Tıraşsız ve kir içindeki Alexander gözlerinin altında mor halkalarla sakin görünmeyi pek de başaramaz halde durmuş ona bakıyordu. Tatyana kendini kaybedip ona doğru koştu. Alexander da ona doğru eğilip yüzünü onun boynuna, saç örgülerine gömdü. Tatyana, Alexander'dan yayılan o iç karartıcı çaresizliği hissederken sarsılmaya başladı.

Alexander ona daha sıkı sarılıp fısıldadı: "Hişşşt, hişşşt, haydi ama çocuk..." Onu bıraktığında Tatyana kafasını kaldırmadı, onun için ne

kadar korktuğunu gözlerinden okumasını istemedi. Rahatlamamıştı ama artık kocası yanındaydı.

Babasının kollarına asılan Anthony, "Baba, neden bu kadar geciktin? Annem çok endişelendi," dedi.

"Öyle mi? Anneni endişelendirdiğim için özür dilerim," dedi Alexander, Tatyana'ya bakmadan. "Ama oyuncak asker bulmam kolay olmadı Anthony." Çantasından üç oyuncak asker çıkardığı anda Anthony çığlık attı.

"Anneme bir şey getirmedin mi?"

"Ben bir şey istemedim," dedi Tatyana.

"Bunu ister misin?" Alexander dört baş sarımsak çıkardı.

Tatyana gülümsemeye çalıştı.

"Buna ne dersin peki?" İki kaliteli çikolata çıkardı.

Tatyana bir kez daha gülümsemeye çalıştı.

Tepeden yukarı çıkmaya başlarlarken Alexander, Anthony'yi kucağına aldı, Tatyana'ya da kolunu uzattı. Tatyana onun koluna girdi ve yürümeden önce bir an vücudunu onun vücuduna bastırdı.

Alexander yıkanıp temizlendi, tıraş oldu, yemek yedi. Şimdi o daracık yataklarında Tatyana kocasının üzerine uzanmış, onu öpüyor, yüzünü avuçlayıp okşuyor, sızlanıyor, ağlıyordu. Alexander gözlerini kapatmış, hareketsizce, sessizce uzanmıştı. Tatyana ona sarılıp onu çaresizce okşadıkça Alexander daha da taş kesiliyordu. Sonunda onu üzerinden itti. "Haydi ama kes artık," dedi. "Çocuğu uyandıracaksın."

"Hayatım, hayatım..." Tatyana bu sözleri fısıldayıp ona uzanmaya çalıştı.

"Kes dedim." Alexander onun elini itti.

"Yeleğini çıkar hayatım," diye fısıldadı Tatyana ağlayarak. "Bak, ben geceliğimi çıkarıyorum. Çıplak kalacağım, senin sevdiğin gibi..."

Alexander ona engel oldu. "Hayır, ben yorgunum. Çocuğu uyandıracaksın. Yatak çok gıcırdıyor. Sen de çok gürültü yapıyorsun. Ağlama dedim, ağlama artık."

Tatyana ne yapacağını bilemedi. Alexander'ın cinsel organını elinde iyice büyüyene kadar okşadı, sonra ona kendisinden bir şey isteyip istemediğini sordu. Alexander omuz silkti.

Tatyana titreyerek onun cinsel organını ağzına götürdü ama devam edemedi; boğuluyordu, çok üzgündü. Alexander iç geçirdi.

Yataktan kalkıp Tatyana'nın tahta zeminde elleri ile dizlerinin üstünde durmasını sağladı. Ona sessiz olmasını söyledi ve sabit kalsın diye bir eliyle belini, diğeriyle kalçasını kavradı, arkasına geçti. İşi bittiğinde kalkıp yatağa döndü ve hiç ses çıkarmadı.

Ondan sonra Tatyana onunla konuşma becerisini kaybetti. Alexander'ın, başına ne geldiğini ona anlatmaması zaten sıkıntıydı. Tatyana'nın ona bir şey sorma cesaretini bulamamasıysa başka bir sıkıntıydı. Aralarındaki sessizlik uçurum gibiydi.

Alexander arka arkaya üç gece silahlarını temizleyip durdu. Silah bulundurması yeterince sorun değilmiş gibi Almanya'dan getirdiklerinin hiçbirini yanından ayırmıyordu, ne Tatyana'nın ona aldığı Colt M1911 .45 kalibre tabancayı ne Colt Commando'yu ne de 9mm P-38'i. Tabancaların kralı olan M1911 Alexander'ın favorisiydi. Tatyana, Alexander'ın onu temizlemeye çok zaman harcamasından anlamıştı bunu. Anthony'yi yatırmaya gidiyor, döndüğünde Alexander'ı hâlâ sandalyesinde oturmuş, şarjörü ileri geri kaydırırken, tetiği kilitlerken, emniyet mandalını yerleştirip tüm parçaları yeniden bezle silerken buluyordu.

Alexander arka arkaya üç gece ona hiç dokunmadı. Tatyana bunun sebebini bilmiyor, anlamıyordu ama onu mutlu etmek istediği için çaresizce ondan uzak duruyor, Alexander'ın sonunda ona açıklama yapacağına ya da eski haline döneceğine inanıyordu. Ama Alexander'ın eski haline dönüşü çok yavaş oldu. Dördüncü gece Tatyana yatakta otururken Alexander çırılçıplak soyunup karanlıkta karşısına geçti. Tatyana ona baktı. Alexander da ona. "Sana dokunmamı istiyor musun?" diye fısıldadı Tatyana ne yapacağını bilemez halde, ellerini ona doğru uzattı. "Evet," dedi Alexander. "Bana dokunmanı istiyorum Tatyana."

Alexander eski haline dönmeye başlamıştı ama Anthony'nin uyuduğu karanlık, küçük odalarında hiçbir açıklama yapmadı.

Havalar serinlemeye, sivrisinekler kaybolmaya başlamıştı. Yapraklar değişiyordu. Tatyana bankta oturup zencefillerle dolu tepeleri ve sakin sudaki altın sarısı ve şarap rengi yansımasını izleyecek gücü kendinde bulamıyordu.

"Anthony," diye fısıldadı. "Sence çok mu güzel?"

"Çok güzel anne." Anthony babasının asker şapkasını takmıştı. Yıllar önce Doktor Matthew Sayers'ın, öldüğüne inandıkları Alexander'ın kafasından çıkarıp Tatyana'ya verdiği şapkaydı bu. *Boğulmuş, Tatyana, buzun içine düşüp ölmüş ama şapkasını buldum, ister misin?*

Anthony'nin kafasına çok büyük gelen kırmızı yıldızlı bej şapka, Tatyana'yı kendini ve hayatını –şu anı değil, geçmiş hayatını– düşünmeye itti. Onu çocuğuna verdiğine pişman olmuş, geri almak, ondan saklamak, göremeyeceği bir yere koymak istemişti ama Anthony sabah uyanır uyanmaz, "Anne, şapkam nerede?" diye soruyordu.

"O senin şapkan değil."

"Benim. Babam artık benim olduğunu söyledi."

Kasabaya doğru salına salına yürüdükleri bir akşam Tatyana, Alexander'a, "Neden ona o şapkayı alabileceğini söyledin?" diye çıkıştı.

Alexander'ın yanıt vermesine fırsat kalmadan, henüz yirmisine bile basmamış genç bir adam neredeyse Tatyana'nın omzuna çarparak yanlarından geçerken yüzünde kocaman, mutlu bir gülümsemeyle, "Merhaba küçük hanım!" dedi ve Alexander'ı da selamladıktan sonra yoluna devam etti.

Alexander başını onun koluna girmiş, yanı başında yürüyen Tatyana'ya hafifçe çevirdi ve elini okşayarak, "Onu tanıyor muyum?" diye sordu.

"Hem evet hem hayır. Her gün onun getirdiği sütü içiyorsun."

"Sütçü mü?"

"Evet."

Yürümeye devam ettiler.

"Bir kişi hariç kasabadaki bütün kadınlarla yatmış diye duydum," dedi Alexander dengeli bir ses tonuyla.

"Öyle mi?" dedi Tatyana tereddüt etmeden. "O da otuz numarada oturan kendini beğenmiş Mira'dır eminim."

Ve Alexander güldü.

Evet, güldü!

Hâlâ gülüyordu!

Sonra eğilip Tatyana'nın yüzüne bir öpücük kondurdu. "İşte bu komikti Tanya," dedi.

Tatyana o mutlu olduğu için mutlu oldu. "Neden çocuğun senin şapkanı takmasından çekinmediğini açıklayacak mısın?" diye sordu Alexander'ın kolunu sıkarak.

"Ah, bir zararı yok ki."

"Ben zararı olmadığını düşünmüyorum. Bazen senin asker şapkanı görmek Stonington'ı görmemi engelliyor. Bunun da zararı yok, değil mi?"

Okyanusun o kristal berraklığındaki sularına bakan, New England sonbaharının tüm görkemini yansıtan tepeden karısı ve oğluyla birlikte inerken Alexander bunu ona söyletenin ne olduğunu bilmiyordu.

"Stonington nedir?" demişti.

Bir gün sonra Tatyana nihayet yüreğini buraya neden bu kadar yakın hissettiğini anladı. Uzun otları ve ışıltılı sularıyla tarla çiçekleri ve çamlar, yaprak döken ağaçların kokusuna karışan havanın hafifliği – bütün bunlar ona Rusya'yı hatırlatıyordu! Ve bunu hatırladığında, koyu kırmızı ve vişne rengi akçaağaçlar, altın sarısı üvezler, sallanıp duran huş ağaçları yüreğini delip geçerken gülümsemeyi kesti.

Alexander o akşam tekneden döndüğünde her zamanki gibi bankta oturan Tatyana'nm yanma gidip onu tepkisiz bir ifadeyle görünce başını salladı ve "Ah. Sonunda oldu... Ne düşünüyorsun bakalım? Rusya'yı hatırlamak güzel mi Tatyana Metanova?" dedi.

Tatyana hiçbir şey söylemeden onunla birlikte iskeleden aşağıya yürüdü. "Haydi, sen ıstakozları al ve çık," diye önerdi Alexander. "Ben işimi bitirirken Anthony yanımda kalabilir."

Tatyana ıstakozları alıp çöpe attı.

Alexander şaşkın bir halde alt dudağını ısırdı. "Ne yani? Bugün ıstakoz yemiyor muyuz?"

Tatyana, Alexander'ın yanından geçip tekneye doğru yürüdü. "Jim," dedi, "ıstakoz yerine köfte ve spagetti yaptım. Bizimle akşam yemeği yemek ister misin?"

Jimmy'nin yüzü aydınlandı.

"Güzel." Tatyana gitmek üzere arkasını döndü ve son anda aklma bir şey gelmiş gibi, "Ah, bu arada doğu yolunda yaşayan arkadaşım Nellie'yi de davet ettim. Bu aralar biraz üzgün. Kocasını savaşta kaybettiğini öğrendi. Umarım bir sakıncası yoktur," dedi.

Jimmy için bunun hiçbir sakıncası yoktu. Kederli Nellie için de biraz olsun sakıncası yoktu.

Bayan Brewster kira olarak aldığı para için yine dayak yemişti. Tatyana onun elindeki kesiği temizlerken Anthony oturduğu tabureden, babasınınkiler kadar koyu renkli gözleriyle annesine bakıyordu.

"Annem eskiden hemşireydi," dedi saygıyla.

Bayan Brewster da Tatyana'yı izliyordu. Aklına bir şey gelmişti. "Nereli olduğunu, aksanının sebebini bana hiç söylemedin. Sanki biraz..."

Babası orada olmadığı için kimse tarafından engellenmeyen üç yaşındaki Anthony, "Rusça," diye atıldı.

"Öyle mi? Kocan da mı Rus?"

"Hayır, o Amerikalı."

"Babam Amerikalı," dedi Anthony gururla, "ama o yüzbaşıydı..."

"Anthony!" diye haykırdı Tatyana oğlunun koluna vurarak. "Git de babanı çağır, haydi."

Ertesi gün Bayan Brewster, Sovyetlerin iğrenç komünistler olduğuna dair fikrini açıkladı. Bu onun oğlunun görüşüydü. Su ve elektrik için yedi dolar daha istedi. "Benim ocağımda yemek pişiriyorsun."

Tatyana bu hırsızlık girişimi karşısında sinirlendi. "Ama sana da yemek yapıyorum."

Bayan Brewster, Tatyana'nın bileğine sardığı bandajı işaret ederek, "Ve komünizm ruhuyla bakınca oğlum oda için haftada sekiz değil, otuz dolar ödemenizi istiyor," dedi. "Ya da topluca yaşayabileceğiniz başka bir yer bulun kendinize yoldaş."

Haftada otuz dolar! "Olur," dedi Tatyana dişlerini sıkarak. "Haftada yirmi iki dolar daha öderim. Ama aramızda kalsın. Kocama söyleme." Tatyana, kira parası için oğlu tarafından dövülmesine rağmen ona herkesten çok güvenen birinin nefretini üzerinde hissetti.

İskelede Alexander'la buluşur buluşmaz Anthony, "Baba, Bayan Brüşter bize pis komünistler dedi," dedi.

Alexander, Tatyana'ya baktı. "Öyle mi dedi?"

"Evet, öyle dedi ve annem de üzüldü."

"Üzüldü, değil mi?" Alexander o an Tatyana'ya iyice yaklaştı.

"Hayır, üzülmedim. Anthony, sen önden git, babanla konuşmalıyım."

"Üzüldün işte, üzüldün," dedi Anthony. "Üzüldüğünde dudaklarını hep öyle büzüştürürsün sen." Babasına göstermek için dudaklarını büzdü.

"Haklısın," dedi Alexander.

"Siz ikiniz, kesin artık," dedi Tatyana sessizce. "Anthony, lütfen önden gider misin?"

Ama Anthony kollarını kaldırdı ve Tatyana onu kucağına aldı.

"Baba, bize komünist dedi!"

"Buna inanamıyorum."

"Baba?"

"Efendim?"

"Komünist ne demek?"

O akşam ıstakoz ve patatesten oluşan ("Olamaz, yine mi?") yemekten önce Anthony, "Baba, yirmi iki dolar az mı, çok mu?" diye sordu.

Alexander oğluna baktı. "Duruma göre değişir. Araba almak için az ama şeker almak için çok. Neden sordun?"

"Bayan Brüşter ona yirmi iki dolar daha ödememizi istiyor."

"Anthony!" Tatyana ocağın başındaydı ve ona doğru dönmedi. "Hayır, bu çocukla *başa çıkılmıyor* artık. Git de ellerini yıka, haydi. Güzelce sabunla. Ve durula."

"Ellerim temiz."

"Anthony, anneni duydun. Hemen." Alexander'dı bu. Anthony hemen gitti.

Alexander lavabonun başındaki Tatyana'nın yanma gitti. "Neler oluyor?"

"Hiç."

"Gitme vakti geldi sanırım, değil mi? İki aydır buradayız. Hem yakında havalar daha da soğuyacak." Sonra duraksadı. "Komünist ve yirmi iki dolar konusuna girmiyorum bile."

"Buradan hiç gitmesek de bana uyar," dedi Tatyana. "Dünyanın bir ucundayız. Burada kimse bizi rahatsız edemez. Bir tek..." Tatyana üst kattaki Bayan Brewster'ı işaret etti. "Kendimi burada güvende hissediyorum. Kimse bizi bulamazmış gibi."

Alexander sesini alçalttı. "Bizi... *arayan* mı var?"

"Hayır, hayır. Tabii ki yok." Tatyana hızlı hızlı konuşuyordu.

Alexander iki parmağıyla onun çenesini tutup kaldırdı. "Tanya?"

Tatyana o ciddi bakışlara karşılık vermedi. "Ben yalnızca henüz gitmek istemiyorum, tamam mı?" dedi. Kendini ondan kurtarmaya çalıştı ama Alexander izin vermedi. "O kadar. Burayı seviyorum." Tatyana ellerini kaldırıp onun kollarına tutundu. "Nellie'nin evine taşınalım. İki odamız olur. Mutfağı daha geniş. Sen de arkadaşın Jimmy'yle içmeye gidersin. Anladığım kadarıyla bir süredir görüşüyorlar." Alexander'ı ikna etmek için gülümsedi.

Alexander ondan uzaklaşıp tabağını alüminyum lavabonun kenarına çarparak bıraktı. "Evet, öyle yapalım," dedi. "Nellie, Jimmy ve biz. Ne güzel fikir, müşterek hayat. Başkalarını da çağırmalıyız." Sonra omuz silkti. "Evet, anlaşılan kızı Sovyetler Birliği'nden çıkarabiliyorsun ama Sovyetler Birliği'ni kızın içinden söküp atamıyorsun."

En azından bir parça katılımcı olabiliyordu. Ama Tatyana'nın her zaman söylediği gibi yeterli bir katılım değildi bu.

Nellie'nin evine taşındılar. Hava biraz soğudu, sonra çok soğudu, sonra buz gibi oldu. Özellikle de geceleri. Ve gördüler ki Nellie, sıcağa Dickensvari bir temkinle yaklaşıyordu.

İki oda için kira ödüyorlardı ama Anthony için değişen bir şey yoktu, tek başına bir odada kalmaya niyetli değildi. Bunun üzerine Alexander onun yatağını da kendi odalarına alıp ikisini yine birleştirdi. İki oda kirası verip tek odada kalıyorlardı.

Kalın battaniyelerin altına sokuldular ve aniden ekimin ortasında kar yağdı! Gökten top gibi yağan kar, bir gecede bütün koyu ve yaprak-

ları henüz tamamen dökülmemiş ağaçları bembeyaz bir yün tabakası gibi kapladı. Sabah da kar yağdı ve önce pencereden dışarıya, sonra birbirlerine baktılar. Alexander bütün dişlerini göstererek gülümsedi.

Tatyana sonunda anladı. "Ah, sen," dedi. "O küçücük aklımla ne kadar da kibirleniyorsun."

Alexander gülümsemeye devam ederek ona katıldı: "Hem de nasıl."

"Ama benim hakkımda yanılıyorsun. Azıcık kardan ne çıkar?"

Alexander onayladı.

"Değil mi, Anthony? Değil mi, hayatım? Biz kara alışkınız zaten. New York'ta da kar yağardı."

"Yalnızca New York'ta değil." Alexander'ın gözlerindeki ışıltı, methettiği karla perdelenmiş gibi donuklaştı.

On santim buzla kaplı basamaklar kayganlaşmıştı. Yarısına kadar dolu metal kova ağırdı ve su basamaklara dökülüyordu. Tatyana bir eliyle tırabzana tutunup diğeriyle kovayı taşırken o ürkütücü basamaklardan adım adım çıkmaya çalışıyordu. İki kat çıkması gerekiyordu. Yedinci basamakta dizlerinin üstüne düştü ama tırabzanı bırakmadı, kovayı da. Yavaşça ayağa kalktı. Ve yeniden denedi. Keşke azıcık ışık olsaydı, bastığı yeri görür, buzlu yerlerden kaçardı belki. Ama gün doğumuna daha en az iki saat vardı ve onun gidip ekmek alması gerekiyordu. İki saat beklerse dükkânda ekmek kalmazdı. Daşa'nın durumu da kötüleşiyordu. Ekmeğe ihtiyacı vardı.

Tatyana, Alexander'a sırtını döndü. Sabah olmuştu! Ama günün ilk saatlerinde ışık yoktu. İzin verilmiyordu.

Kızakla kaymaya gidiyorlardı. Bakkaldan iki Flexible Flyer kızak kiraladılar ve öğleden sonrayı diğer köylülerle birlikte koya kadar inen dik Stonington tepesinden kayarak geçirdiler. Anthony tepeye iki defa tırmandı. Doğrusu çok büyük bir tepeydi ve o hiç korkmadan kaymıştı ama diğer yirmi defasında babası onu taşımak zorunda kalmıştı.

Sonunda Tatyana, "Siz bensiz gidin. Ben daha fazla yürüyemeyeceğim," dedi.

"Hayır, hayır. Sen de gel," dedi Anthony. "Baba, ben tepeye tırmanırım. Sen annemi taşır mısın?"

"Sanırım anneni taşıyabilirim," dedi Alexander.

Anthony güçlükle yürürken Alexander sırtında Tatyana'yla tepeye tırmandı. Tatyana ağladı, gözyaşları yüzünde dondu. Ama sonra aşağıya kadar yarıştılar. Aynı kızağa binen Tatyana ve Anthony, onların toplamından daha ağır olan, hızlı giden ve iyi manevralar yapabilen, küçük bir çocuk tarafından engellenmeyen Alexander'ı geçmeye çalıştılar. Her şeye rağmen Tatyana, korkuyla karışık sevinç çığlıkları atan Anthony'yle birlikte kaydı. Hatta neredeyse Alexander'ı geçiyordu. En aşağıda onun kızağıyla çarpıştı.

"Anthony yanımda olmasaydı asla kazanamazdın," dedi onun üstüne yatarak.

"Ah, tabii ki kazanırdım," dedi Alexander onu karın üstüne düşürerek. "Anthony'yi bana ver, tekrar yarışalım."

Güzel bir gündü.

Bembeyaz koydaki bembeyaz üvez ağaçlarının arasında üç uzun gün daha geçirdiler. Tatyana, Nellie'nin geniş mutfağında turta yaptı. Alexander bütün gazete ve dergileri baştan sona okuyup Tatyana, Jimmy ve hatta bu konulara ilgisiz görünen Nellie'yle bile savaş sonrası politika hakkında konuştu. Alexander, Nellie'nin patates tarlasında Anthony için bir kardan adam yaptı. Turtalar fırına atıldıktan sonra Tatyana evden çıktığında asker gibi büyükten küçüğe sıralanmış altı kardan adam gördü. Cık cıklayıp gözlerini devirdi ve yere yatıp karda melek yapmak için Anthony'yi çekiştirdi. Onlar da asker gibi yana yana dizilmiş otuz melek yaptılar.

Üçüncü gece Anthony onların yatağında huzurla uyuyordu, onlarsa gözlerini bile kırpmıyorlardı. Alexander, geceliğinin altından Tatyana'nın çıplak kalçasını okşuyordu. Odalarının tek penceresi kar fırtınasından dolayı kapanmıştı. Tatyana pencerenin diğer tarafında masmavi ayın parladığını düşünüyordu. Alexander'ın eli ısrarcı olmaya başlamıştı. Genç adam battaniyelerden birini sessizce yere serdi ve Tatyana'yı karnının üstüne, yere yatırdı. Sınır hattı boyunca yerde sürünen piyade erleri gibi onunla gizlice sevişti. Karnını onun arkasına yaslayıp düz durmasını sağlamaya çalışıyor, tek eliyle iki bileğini başının üstünde kavrayıp ufak tefek vücudunu kendi iri vü-

cuduyla kapatıyordu. Alexander onu kendine hapsetti ve omuzlarına, ensesine, çenesine öpücükler kondurdu. Ona döndüğünde Tatyana'nın dudaklarını öptü ve boştaki elini onun bacaklarında, kaburgalarında gezdirdi. Bu arada derinlere dalıp aniden yavaşlıyordu, bu tek başına bile muhteşemdi ama daha da muhteşemi, sona yaklaşırken Tatyana'yı kendine çevirip kollarını başının üstünde kenetlemesi ve işi biterken şiddetli bir nefes almak yerine küçük de olsa bir ses çıkarmasıydı... Sonra battaniyenin altında hareketsizce uzandılar ve Tatyana onun altında ağlamaya başladı. Alexander, "Hişşşt, ağlama," dedi ama her zamanki gibi Tatyana'nın üzerinden hemen kalkmadı.

"Çok korkuyorum," diye fısıldadı Tatyana.

"Neden?"

"Her şeyden. Senden."

Alexander bir şey söylemedi.

"Buradan çekip gitmek mi istiyorsun?" diye sordu Tatyana.

"Ah, Tanrım, hiç sormayacaksın sandım."

Ertesi sabah toparlandıklarını gördüğünde Jimmy, "Siz nereye gittiğinizi sanıyorsunuz?" diye sordu.

"Gidiyoruz," diye karşılık verdi Alexander.

"Eh, ne derler bilirsin," dedi Jim. "İnsan yapar, Tanrı karar verir. Deer Adası'nın üstündeki köprü buz tutmuş. Haftalardır kar kürenmedi ve kürenmeyecek de. Kar eriyene kadar hiçbir yere gidemezsiniz."

"Sence ne zaman erir?"

"Nisanda," dedi Jimmy ve Nellie'yle gülüştüler. Jimmy sağlam koluyla ona sarılırken Nellie de neşeyle ona baktı. Jimmy'nin tek kolu olmasını umursamıyordu belli ki.

Tatyana ve Alexander da bakıştı. Nisan! "Biz yine de şansımızı deneyelim," dedi Alexander, Jimmy'ye.

Tatyana ağzını açıp, "Haklı olabilirler," diyecekti ama Alexander ona öyle bir bakış attı ki Tatyana onu başkalarının önünde sorgulamaktan utanarak sustu ve toplanmaya devam etti. Gittikleri için üzülmüş gibi görünen Jimmy ve Nellie'yle vedalaştılar, Stonington'la

vedalaştılar ve Nomad Deluxe'lerini Deer Adası'ndan ana karaya doğru sürmeye başladılar.

Bu örnekte insan karar vermişti. Köprü, Deer Adası görevlileri tarafından temizlenmişti. Çünkü köprü buz tutarsa Stonington'daki insanlara yiyecek nakledilemezdi. "Ne ülke ama," dedi Alexander ana karaya ve oradan da güneye doğru ilerlerken.

Alexander'ın söz verdiği gibi üç günlük aile ziyaretini gerçekleştirmek için Esther halaya uğradılar.

Ama orada altı hafta kalıp Şükran Günü'nü de orada geçirdiler.

Esther ilginç ve beyaz evlerle dolu Barrington'daki o kocaman, eski evde kırk yıllık hizmetçisi Rosa'yla birlikte yaşıyordu. Rosa, Alexander'ı doğduğundan beri tanıyordu. İki kadın Alexander'ı, karısını ve çocuğunu öyle içten bir sevgiyle karşılamıştı ki onlardan ayrılmak mümkün olmamıştı. Anthony'ye kayak aldılar! Kızak, yeni çizmeler ve sıcacık tutan paltolar aldılar! Anthony gün boyunca dışarıda, karın içinde oynuyordu. Ona tuğlalar, levhalar, kitaplar aldılar! Çocuk bu kez evden dışarı çıkmaz oldu.

"Başka ne istersin sevgili Anthony?"

"Silah isterim, babamınki gibi," dedi küçük çocuk.

Tatyana şiddetle başını iki yana salladı.

"Anthony'ye baksana, ne harika bir çocuk. Üstelik üç buçuk yaşındaki bir çocuğa göre çok akıcı konuşuyor. Babasının küçüklüğüne benzemiyor mu? Bak, Alexander'ın bebeklik fotoğrafı Tanya."

"Evet, çok güzel bir çocukmuş," dedi Tatyana.

"Eskiden," dedi Alexander. Tanya neredeyse ağlıyor, Alexander ise gülümsemiyordu bile.

Hiçbir şey görmeyen Esther sözlerine devam etti: "Ah, ağabeyim de ona tapardı. Alexander'a çok geç sahip oldular ve yıllarca uğraş verip bir çocuklarının olmasını çok istediler. Hiçbir erkek, çocuğuna böylesi bir sevgi duymamıştır. Annesi de öyle. Bunu bilmeni isterim Alexander, hayatım. Güneş doğdu ve senin üstüne kondu."

Altı hafta boyunca tatilleri, Paskalya'yı, 4 Temmuz'u, İşçi Bayramı'nı, her günü bahane edip kalmaları için ısrar ettiler.

Sonra aniden, mutfakta geç bir saatte, Alexander, Anthony'yle karda oynamaktan yorulup oturma odasında uykuya daldığında, Tatyana yatmadan önce çay fincanlarını toplarken Esther hala ona yardıma gelip, "Şimdi söyleyeceklerimi dinlerken fincanları elinden düşürüp kırma," dedi. "Dış İşleri Bakanlığı'ndan Sam Gulotta adında bir adam ekim ayında bizi aradı. Kızma, otur. Endişelenme. Ekimde aramıştı, bugün de öğleden sonra siz üçünüz dışarıdayken aradı. Lütfen –ne dedim sana ben?– titreme, sallanma. Eylül ayında sen beni aradığında bir şeyler söylemeliydin, işe yarardı. Bana güvenmeliydin ki böylece ben de *sana* yardım edebileyim. Hayır, özür dileme. Sam'e nerede olduğunuzu bilmediğimi söyledim. Sana nasıl ulaşabileceğimi bilemedim, hiçbir şey bilmiyorum ki. Ona da böyle söyledim. Aslına bakarsan bilmek de istemiyorum. Anlatma bana. Sam, Alexander'ın ona mutlaka ulaşması gerektiğini söyledi. Ona sizden haber alırsam onu arayacağımı söyledim. Ama hayatım, neden bana anlatmadın? Senin, Alexander'ın tarafında olduğumu bilmiyor musun? Sam'in onu aradığını biliyor mu? Ah, anladım. Hayır, hayır, haklısın elbette. Yeterince sıkıntısı var zaten. Ayrıca o, hükümetten biri. Eski askerlerin çekini bile yıllar sonra yolluyorlar. Bu duruma öncelik vereceklerini sanmam. Yakında önemsiz dosyalar arasına girer ve unutulur. Görürsün. Alexander'a hiçbir şey söylememen en iyisi. Ve ağlama. Hişşşt, tamam. Ağlama."

"Esther hala," dedi Alexander mutfağa girerek. "Tanya'ya ağlamasına sebep olacak ne söyledin?"

"Ah, son günlerde halini görüyorsun," dedi Esther, Tatyana'nın sırtını okşayarak.

Şükran Günü'nde Rosa ve Esther, Anthony'nin vaftiziyle ilgili konuşmaya başladılar. "Alexander, karma mantıklı olmasını söyle. Oğlunun Tanya gibi dinsiz olmasını istemezsin, değil mi?" Tanya'nın, Esther halaya teşekkürlerini sunduğu muhteşem akşam yemeğinin ardından geç saatlere kadar oturup gürül gürül yanan ateşin karşısında elma şırası içerlerken konuşulmuştu bu konu. Anthony çoktan

yıkanıp özenle giydirilmiş, sevilip uykuya yatırılmıştı. Tatyana'nın da uykusu gelmişti ve halinden memnun bir halde Alexander'ın hırkalı koluna yaslanmıştı. Bu halleri ona bambaşka bir zamanı hatırlatmıştı, tıpkı böyle yanma oturup *burzuika* denen küçük sobanın karşısında, odasının birkaç adım ötesinde, apartmanda, şehirde, ülkesinde garip şeyler olmasına rağmen kendini böyle huzurlu hissettiği o zamanı. Her şeye rağmen onun yanında oturmuş, kısacık bir an da olsa tüm sıkıntılarından arınmıştı.

"Tanya dinsiz değil," dedi Alexander, Esther'e. "O doğar doğmaz, Hazreti İsa'nın zamanında bile yaşamış gibi görünen yaşlı Rus kadınlar tarafından Luga Nehri'ne sokulmuş. Onu annesinden almışlar, hatta çaldıkları bile söylenebilir. Üç saat boyunca kulağına bir şeyler fısıldamış, Hazreti İsa ve Kutsal Ruh sevgisini ona aşılamışlar. Tanya'nın annesi o kadınlarla bir daha hiç konuşmamış."

"Benimle de," dedi Tatyana.

"Tanya, bu doğru mu?"

"Alexander şaka yapıyor, Esther. Sen ona bakma."

"Onu sormuyor Tatya. Doğru olup olmadığını soruyor." Alexander gözlerini kırpıştırıp duruyordu.

Elbette Alexander ona takılıyordu. Tatyana onun kolunu öpüp yüzünü hırkasına gömdü. "Esther, Anthony konusunda endişen olmasın. O vaftiz edildi."

"Öyle mi?" dedi Esther.

"Öyle mi?" dedi Alexander da şaşkınlıkla.

"Evet," diye karşılık verdi Tatyana usulca. "Ellis Adası'nda bütün çocukları vaftiz ettiler çünkü çoğu hastalanıp ölüyordu. Orada küçük bir şapel vardı ve bana bile Katolik bir rahip buldular."

"Katolik rahip mi?" Katolik Rosa ve Protestan Esther ellerini gökyüzüne kaldırdılar. Biri mutlu, diğeri biraz mutluydu. "Neden Katolik? Neden hiç değilse senin gibi Rus Ortodoks bir rahip yoktu?"

"Anthony'nin, babası gibi olmasını istedim," dedi Tatyana ve utanarak gözlerini Alexander'dan kaçırdı.

O gece üçü birlikte uyudukları yataklarında Alexander uyumayıp elini hafifçe onun vücudunda tuttu. Tatyana onun uyumadığının far-

kındaydı. "Ne oldu hayatım?" diye fısıldadı. "Ne istiyorsun? Anthony burada."

"Hiç bilmiyorum," diye fısıldadı Alexander. "Ama hayır, hayır. Anlat..." duraksayarak konuşuyordu. "Doğduğunda... çok mu ufaktı?"

"Bilmiyorum..." diye karşılık verdi Tatyana alçak sesle. "Bir ay erken doğru. Çok ufaktı. Siyah saçlıydı. Hatırlamıyorum bile. Ateşi vardı. Ben tüberküloz oldum, zatürre. Bana çok fazla sakinleştirici verdiler. Çok hastaydım." Tatyana yumruğunu göğsüne bastırdı ama yine de inledi. Çok yalnızdı.

Alexander o soğuk Barrington'a daha fazla katlanamayacağını söyledi, karla, kışla, soğukla uğraşmak istemiyordu. "Daha fazla kalmak istemiyorum, bir gün bile." Noel'de yüzmek istiyordu.

Anthony'nin babası ne istiyorsa oldu. "Güneş hâlâ senin üzerine doğuyor kocacığım," diye fısıldadı Tatyana ona.

"Ama daha çok batıyor," diye fısıldadı Alexander.

Esther ve Rosa'ya minnetlerini dile getirip veda ettiler. Ardından New York'a doğru yola koyuldular.

"Vikki'ye uğramayacak mıyız?"

"Hayır," dedi Tatyana. "Vikki, Noel'de bunalım geçiren annesini ziyaret etmek için Kaliforniya'ya gider. Bunu ona borçlu olduğunu düşünüyor. Ayrıca hava çok soğuk. Yüzmeye gitmek istediğini söylemiştin. Ona yazın uğrarız."

New Jersey ve Maryland'e doğru yol aldılar.

Washington'dan geçerlerken Alexander, "Durup arkadaşın Sam'e merhaba demek ister misin?" diye sordu.

Tatyana irkildi. "Hayır! Bunu da nereden çıkardın?"

Alexander da onun bu tepkisi karşısında irkilmişti. "Neden kendini savunmaya geçtin ki? Ona uğrayıp bir merhaba demek ister misin, diye sordum. Neden senden arabayı yıkamanı istemişim gibi bir tavır takınıyorsun?"

Tatyana rahatlamaya çalıştı.

Neyse ki Alexander fazla üstelemedi. Eskiden yanıtını alana kadar lafı uzatırdı.

Virginia hâlâ eksilerde, çok soğuk.

Kuzey Carolina beş derece, soğuk.

Güney Carolina on derece, daha iyi.

Ucuz motellerde kalıp sıcak duş aldılar.

Georgia on beş derece civarındaydı, pek iyi sayılmazdı.

Florida'da St. Augustine yirmi bir dereceydi! Okyanus sıcaktı. ABD'nin en eski şehri St. Augustine'de kırmızı İspanyol tarzı çatılar vardı ve sanki mevsimlerden yazmış gibi dondurma satılıyordu.

Ponce De Leon Gençlik Çeşmesi'ne gidip ölümsüzlük suyundan almışlardı. Şişelenmiş olanlar daha güvenliydi.

Tatyana sudan bir yudum içerken Alexander, "Bunun musluk suyu olduğunu biliyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Biliyorum," dedi Tatyana ve şişeyi ona uzattı. "Ama bir şeylere inanmak gerek."

"Musluk suyu olmadığına inanıyorum," dedi Alexander suyun yarısını içerek.

Noel'i St. Augustine'de geçirdiler. Noel günü bomboş, beyaz kumsala gittiler. "İşte ben buna kışın ölümü derim," dedi Alexander mayosu ve tişörtüyle suya dalarak. Etrafta karısı ve oğlundan başka kimse yoktu.

Yüzme bilmeyen Anthony suyun kenarında kalıp kratere benzer çukurlar açtı, deniz kabukları topladı, bronzlaştı, kıpkırmızı omuzları ve kumlu saçlarıyla kumsalda hoplayıp zıpladı, şarkılar söyledi, bir eline uzun bir sopa, diğerine taş aldı ve annesi ile babası suyun içinden ona bakarken kollarını ritmik hareketlerle aşağı yukarı sallamaya başladı.

"Bay Güneş, Güneş, Bay Altın Güneş, lütfen ışılda, lütfen ışılda, lütfen bana ışılda..."

St. Augustine'de birkaç hafta geçirdikten sonra sahilden güneye indiler.

İKİNCİ BÖLÜM
Coconut Grove, 1947

Ortadan Kayboluş

Ocakta Miami! Deniz kıyısında tropikal bir bölge. Hava yirmi altı, deniz suyu yirmi dört derece. "Daha iyi," dedi Alexander gülümseyerek. "*Çok* daha iyi. Şimdi kalabiliriz."

Atlantik ve Biscayne Koyu'nun sakin dalgalarına yakın bir noktada uzanan Miami Beach ve South Beach, yaygın kumarhaneleri, giyinip kuşanıp yollarda yürüyen bol makyajlı kadınları ve çok büyük sırları olan adamları ağırlıyormuş gibi görünen okyanus kıyısındaki havalandırmalı, karanlık, 1930'lardan kalma *art deco* tarzı otelleriyle küçük çocuklu bir aile için fazla uygunsuz, yetişkinlere yönelik bir yer gibi görünüyordu. Belki de asıl bu tür oteller bu dünyadaki Tatyana'lara ve Alexander'lara daha uygun yerlerdi ama Tatyana bunu Alexander'a söyleyemezdi. Gitmek için Anthony'nin terbiyesinin bozulmaması gerektiğini bahane etti. South Beach'in on dokuz kilometre güneyindeki çok daha sakin ve düzenli bir yer olan Coconut Grove'a geldiler. Yollar, trenler, turizm 1896'da bölgeye gelmeden önce Coconut Grove adıyla anılan bu yer, yirmi sekiz düzenli, şık binası, iyi iş yapan iki büyük mağazası ve lüks oteliyle Biscayne Koyu'nda küçük bir kasabaydı. Ama bu eskidendi. Refah düzeyi gün ışığı gibi parlamıştı, yoluna hiç azalmayan bir verimlilikle devam ediyordu. Şimdi serinletici palmi-

yelerin gölgesindeki deniz kıyısına kurulmuş parklardan, plajlardan, marinalardan, restoranlardan, dükkânlardan geçilmiyordu.

İç taraftaki bir motelde kaldılar ama her gün koya gittiler. Paranın avuçlarının arasından su gibi akıp gitmesi Tatyana'yı endişelendiriyordu. Karavanı satmayı teklif etti. "Zaten karavanda yaşayamayız. Yıkanman gerek..."

"Okyanusta yıkanırım."

"Sana yemek yapabilmek için bir yere ihtiyacım var."

"Dışarıda yeriz."

"Beş parasız kalacağız."

"Ben çalışırım."

Tatyana boğazını temizledi. "*Biraz* yalnız kalmalıyız..."

"Ah, şimdi söylüyorsun bunu. Ama boş ver. Buna kanmıyorum artık."

Suya doğru çıkıntı yapan palamarların yanından geçmiş, Bayshore Meydanı'nda yürüyorlardı. Alexander bir tekne evi işaret etti.

"Tekne kiralamak ister misin?"

"Tekne *ev*."

"Ne?"

"Aynı zamanda ev olan bir tekne."

"*Teknede* mi yaşayalım istiyorsun?" diye sordu Tatyana alçak sesle.

Alexander oğluna seslendi: "Anthony, aynı zamanda tekne olan bir evde yaşamaya ne dersin?"

Çocuk olduğu yerde hoplayıp zıplamaya başladı.

"Anthony," dedi annesi, "Kanada'nın kuzeyinde karla kaplı bir dağ evinde yaşamaya ne dersin?"

Anthony yine hoplayıp zıplamaya başladı.

"Alexander, gördün mü? Bence hayata dair kararlarını küçük bir çocuğun sevincine göre vermemelisin."

Alexander, Anthony'yi kucağına aldı. "Oğlum," dedi, "tekne gibi demirlenmiş, tekne gibi yüzen ama iskeleden hiç ayrılmayan, okyanusun üstünde bir evde yaşamak harika bir fikir değil mi?"

Anthony kollarını babasının boynuna doladı. "Evet dedim ya baba. Daha ne istiyorsun?"

Memorial Park ve Mercy Hastanesi için yeni açılan inşaat alanı arasında koya doğru çıkıntı yapan Fair Isle Caddesi'ndeki dayalı döşeli tekne evi otuz dolara, yani Bayan Brewster'a ödemek istemedikleri ücrete kiraladılar. Tekne evin küçük bir ocağı olan bir mutfağı, oturma odası, tuvaletli banyosu vardı. İki de yatak odası!

Ama tabii Anthony tıpkı Nellie'nin evindeyken yaptığı gibi tek başına kalmayı reddetti. Ancak bu kez Tatyana daha sertti. Oğlu uykuya dalana kadar, bir saat onun yanında kalıyordu. Annenin kendine ait bir odası olmalıydı.

Üzerinde ipek geceliği bile olmadan Alexander'ın karşısında çırılçıplak kalan Tatyana kendini başka bir adamla sevişen başka bir kadın gibi hissediyordu. Yatak odası karanlıktı ama Alexander da çıplaktı, üzerinde ne atlet ne gömlek ne bir savaş malzemesi vardı. Çıplaktı ve Tatyana'nın üstündeydi. Kulağına bir şeyler fısıldadı – Tatyana'nm uzun zamandır duymadığı şeylerdi bunlar. Sonra biraz ağırdan aldı, uzun zamandır almadığı kadar ağırdan aldı ve böylece Tatyana onu nefes nefese bir orgazmla ödüllendirdi, sonra da utangaç bir şekilde ondan biraz daha fazlasını istedi. Alexander bunu kabul etti ama Tatyana'ya biraz fazla gelmişti bu. Alexander onun bacaklarını kaldırıp sertçe hareket etmeye başladı. Acı ve zevk çığlıkları Tatyana'nın kurumuş boğazında birbirine karıştı, ardından bu kez az önceki kadar utanmadan biraz daha fazlasını istedi... Alexander gözlerini kısa bir süreliğine açıp Tatyana'nm onun adını sayıklamasını izledi. *Aman Tanrım, Şura.* Tatyana onun meraklı bakışlarını gördü. "Hoşuna gitti, değil mi?" diye fısıldadı Alexander. Sonra onu öptü ama Tatyana ondan uzaklaşıp ağlamaya başladı. Alexander iç geçirdi ve tekrar gözlerini kapattı. Daha fazlası olmadı.

Alexander iş aramaya gitmek için hazırlandı, Tatyana da kıyafetlerini çamaşırhaneye götürmek için hazırlandı. Yakınlarda hiç çamaşırhane yoktu. "Belki de çamaşırhanenin yakınlarında bir ev kiralamalıydık."

Alexander sigarası ile parasını alırken durup ona baktı. "Elimizde Atlantik'te, bu sabah gördüğün gibi şafak vaktinin suya vurduğu bir tekne, bir de çamaşırhanenin yakınlarında bir yer var ve sen ikincisini mi tercih ediyorsun?

"Tercih etmiyorum," dedi azarlandığı için kızaran Tatyana. "Ama kıyafetlerini Atlantik'te yıkayamam, değil mi?"

"Dönmemi bekle, ne yapacağımıza birlikte karar veririz."

Alexander akşama doğru döndüğünde, "İş buldum, Mel'in marinasında," dedi.

Tatyana'nın yüzünde mutsuz bir ifade belirince güldü. "Tanya, Memorial Park'ın hemen ötesinde Mel'in marinası var, buradan on dakika yürüme mesafesinde, okyanus kıyısındaki gezinti yerinde."

"Mel'in de Jimmy gibi tek kolu mu var?" diye sordu Anthony.

"Hayır, oğlum."

"Peki, Mel de Jimmy gibi balık mı kokuyor?" diye sordu Tatyana.

"Hayır. Mel tekne kiralıyor. Onların bakımını yapacak birine ihtiyacı var ve günde iki defa Key Biscayne ve South Miami Beach'e tur düzenliyor. Gezintiye çıkıyor, bu yerleri görüp geri dönüyoruz. Motorlu tekne kullanacağım."

"Ama Alexander," dedi Tatyana, "motorlu tekne kullanamadığını Mel'e söylemedin mi?"

"Tabii ki hayır. Sana da karavan kullanmayı bilmediğimi söylememiştim."

Tatyana başını iki yana salladı. Bu adam başka türlü bir şeydi.

"Saat yedi buçuktan altıya kadar," dedi Alexander. "Ve *yirmi* dolar. Günde."

"Günde yirmi dolar!" diye haykırdı Tatyana. "Deer Adası'ndaki paranın iki katı bu. Üstelik balık kokmayacaksın. Bu adam bu kadar parayı sana nasıl ödeyebilecek?"

"Anladığım kadarıyla zengin ve yalnız hanımefendiler kocalarının savaştan dönmesini beklerken ücra plajlarda gezmeyi seviyor."

Tatyana yüzünü Alexander'dan gizlemek için ona arkasını döndü.

Alexander kollarını arkadan onun beline sardı. "Ve o hanımefendiler ben onlara nazik davranırsam kaptana bahşiş bırakıyorlar." Tatyana'nın boynuna bir öpücük kondurmak için örgüsünü kenara çekip kasıklarını ona yasladı.

Tatyana, Alexander'ın onu eğlendirmeye, rahatlatmaya çalıştığını biliyordu ve yanağına bir damla gözyaşı süzülmesine rağmen onun elini okşayıp, "Şey, eğer senin çok iyi bildiğin bir şey varsa o da hanımefendilere nazik olmak bence," dedi.

Alexander sabah saat yedide marinaya gitmek üzereyken Tatyana'ya, "Saat on olmadan beni görmeye gel. Sabah turuna o saatte çıkıyoruz," dedi. Üzerinde hâlâ pijamaları olan Anthony'yi kucağına aldı. "Seni tekneye bindireceğim. Benim yardımcım olacaksın."

Anthony'nin yüzü aydınlandı. "Gerçekten mi?" Ama sonra yüzü düştü. "Ben gelemem baba."

"Neden?"

"Ben tekneyi nasıl idare edeceğimi bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum. Eşit durumdayız demek ki."

Anthony babasına bir öpücük verdi.

"Ben de geliyor muyum?" diye sordu Tatyana.

"Hayır. Sen bir buçuk kilometre yürüyüp yiyecek alışverişi yap ve çamaşır yıka. Ya da güneşlen." Alexander gülümsedi. "Ne istersen onu yap. Ama saat yarımda onu almaya gel. Saat ikideki turdan önce birlikte öğle yemeği yeriz."

Tatyana kocasının dudaklarına bir öpücük kondurdu.

Alexander oğlunu yanma almıştı. Anthony için ne büyük mutluluk, ne büyük sevinçti bu. Tatyana çamaşırları yıkayıp Küba yemekleri kitabı, sandviçlik et, patates salatası aldı ve hepsini yeni aldığı ahşap kutuya koydu. Okyanus esintisinin kokusunu içine çekmek için tüm pencereleri açtı. Öğle yemeğini hazırlamaya başlarken Brahms'ın *Üçüncü Senfoni*'sinin Poco Allegretto bölümünün keman sesleri mutfak radyosundan tekne eve yayılıyordu. Tatyana bu eseri seviyordu. Bunu Deer Adası'nda da duymuştu.

Sonra erkeklerine yemek yedirmek için Memorial Park'a koştu.

Anlaşılan Anthony teknenin göz bebeği olmuştu. "Arkadaş edinmekle o kadar meşguldü ki dümende babasına yardım etmeyi unuttu," dedi Alexander. "Ve inan bana, onun yardımına bile muhtaç kaldım. Her neyse dostum. Belki yarın yine deneriz."

"Yarın yine seninle gelebilir miyim?"

"Annenin yanında uslu durduğun sürece her gün gelmeye ne dersin?"

Anthony hoplayıp zıplayarak eve kadar koştu.

Tatyana akşam yemeği için yeni yemek kitabından bir tarifi seçip *plantain* ve dana göğsü yaptı.

Yemek Alexander'ın hoşuna gitmişti. Tatyana "mısırdan sonra Yeni Dünya'nın en harika ürünü" olarak adlandırdığı *plantain*'i uygun olan her şekilde yapmaya başladı. *Plantain* ne yumuşak ne sertti, muza benziyordu ve her şeyin yanma yakışıyordu. Tatyana dil balığı aldı ve içine Meksika usulü salsa sosu, domates ve ananas koydu. Ama *plantain* her zaman sofranın en önemli unsuru oluyordu. Tatyana Amerika'ya gelene kadar hiç mısır, muz ya da *plantain* yememişti.

"*Plantain* romla harika oluyor," dedi abartılı bir hareketle kibrit yakıp *plantain*'leri tavanın içinde ateşin üstüne koyarken. Onları vanilyalı dondurmanın üzerine ekleyene kadar Alexander onu biraz kuşku ve endişeyle izledi; *plantain*'ler tereyağı, karamelize olmuş kahverengi şeker, yoğun krema ve romla karışmıştı.

"Tamam, ikna oldum. Muhteşem görünüyor," dedi Alexander. "Lütfen biraz daha ver."

Fırın doğru düzgün çalışmıyordu, içinde ekmek pişirmek çok zordu. New York'taki evinde bulunan o kocaman fırına benzemiyordu. Tatyana, Aşağı Doğu Yakası'ndaki Ukrayna Yahudilerinden aldığı tarife göre küçük bir *challah* ekmeği yaptı. Vikki'yle son konuşmasının üzerinden *dört ay* geçmişti. Onu ve Sam'i her düşündüğünde midesine buz gibi sancılar giriyordu. Onları düşünmek istemiyordu. Kendini onları düşünmemeye zorladı.

Bir şeyleri düşünmemek konusunda başarılıydı.

Alexander o kabarık ve tatlımsı ekmeği sevdi. Üçü birlikte Memorial Park'taki yosun tutmuş meşe ve çam ağaçlarının altına yerleştirilmiş piknik masalarından birinde öğle yemeği yerken, "Ne yani, *plantain* salatası yok mu?" diyerek Tatyana'ya takıldı.

Tatyana, Alexander'a beyaz pamuklu ve keten gömlekler ile beyaz pamuklu pantolonlar almıştı. Onun hâkî ya da yeşil asker pantolonları ve uzun kollu kazaklarla rahat ettiğini biliyordu ama artık tekne kaptanına benzemenin vakti gelmişti.

İki tur arasında teknenin bakımını yapmak Alexander'm en çok zamanını alan şeydi, teknenin gövdesini, motorunu, ek parçalarını, yatağını, sintine pompasını, tesisatını, güvenlik tertibatını, parmaklıklarını onarmayı öğrenmişti. Güverteyi yeniden boyamıştı, kırık ya da çatlak camları yenilemişti, yağı değiştirmişti. Ne olursa olsun Alexander o bunaltıcı güneşin altında, bembeyaz kaptan gömleğiyle tamir edilmesi gereken her şeyi tamir ediyordu.

Onu kaybetmekten ödü kopan Mel, günlük ücretini yirmi beş dolara yükseltti. Aynı sebepten Tatyana da Alexander'a zam yapabilmeyi çok isterdi.

Miami'de çok sayıda İspanyol vardı, dolayısıyla kimse Tatyana'nın Rus aksanını duymuyor, isminin Rus ismi olduğunu bilmiyordu. Miami'de Tatyana kendini rahat hissediyordu. Deer Adası'nın küçük, sıkışık oluşunu, kokusunu, New York'un büyüklüğünü, genişliğini, ışıltısını özlüyordu özlemesine ama Miami'nin sonsuzluğunu seviyordu.

Anthony'nin New York'tayken çok sevdiğini bildiği lahana dolmasından yaptı. Alexander dolma yedi ama yemekten sonra, "Lütfen bir daha lahana pişirme," dedi.

Anthony sinirlendi. Lahanayı seviyordu. Üstelik babasının lahanalı böreğe bayıldığı günler de vardı.

Ama Alexander, Tatyana'dan bir daha lahana pişirmemesini istedi.

Teknelerinin güvertesine çıkıp suyun üstünde sallanırlarken Tatyana ona, "Neden?" diye sordu. "Eskiden severdin."

"Eskiden birçok şeyi severdim," diye karşılık verdi Alexander.

Kesinlikle öyle, diye düşündü Tatyana.

"Polonya'da, Majdanek denen ölüm kampında, insan külleri ve kemiklerinin arasında üç basketbol topu büyüklüğünde lahanalar yetiştiğini gördüm," dedi Alexander. "Ölmüş Yahudilerin küllerinin arasında büyüyen ve bugüne dek gördüğün hiçbir şeye benzemeyen acayip lahanalardı. Onları görseydin sen de bir daha lahana yemezdin."

"Lahanalı börek de mi?" diye sordu Tatyana usulca, Alexander'ın dikkatini Majdanek'ten Lazarevo'ya çekme çabasıyla.

"Lahanalı börek de Tanya," diye karşılık verdi dikkatinin dağılmaması konusunda kararlı görünen Alexander. "Lahanalı börek yemeyeceğiz."

Tatyana bir daha lahanalı börek yapmadı.

Anthony'ye tabağındaki yemek bitmeden sofradan kalkamayacağı söylenmişti.

"İstediğim zaman kalkarım," dedi Anthony.

Alexander çatalını bıraktı. "Ne dedin?"

"Bana ne yapacağımı söyleyemezsiniz," diye karşılık verdi Anthony ve babası sofradan öyle hızlı kalktı ki Anthony annesinin yanına koşarken sandalyesini devirdi.

Alexander onu Tatyana'nın elinden alıp usulca yere bıraktı. "Ne yapacağını söyleyebilirim ve söyleyeceğim." Ellerini oğlunun omuzlarına koymuştu. "Şimdi yeniden deneyeceğiz. İstediğin zaman kalkamazsın. Oturup yemeğini bitireceksin, ondan sonra da sofradan kalkmak için izin isteyeceksin. Anlaşıldı mı?"

"Ama doydum!" dedi Anthony. "Neden yemeğimi bitirmek zorundaymışım?"

"Çünkü bitirmen gerekiyor. Tanya, bir dahaki sefere onun tabağını fazla doldurma."

"Aç olduğunu söyledi."

"Doymazsa bir tabak daha koyarsın. Ama bugün yemeğini bitirecek."

"Anneciğim!"

"Anneciğim falan yok. Ben ne diyorsam o! Şimdi yemeğini bitir."

"Anne..."

Alexander, Anthony'yi iyice sıkıştırdı. Anthony yemeğini bitirdi *ve* sofradan kalkmak için izin istedi. Yemekten sonra Tatyana küçük güverteye çıktı. Alexander orada oturmuş, sigara içiyordu. Tatyana dikkatlice onun yanma diz çöktü.

"Ona çok yumuşak davranıyorsun," dedi Alexander. "Öğrenmeli. Öğrenecek."

"Biliyorum. Daha çok küçük ama."

"Evet ama benim kadar olduğunda geç olacak."

Tatyana yere oturdu.

Bir süre sonra Alexander konuştu: "Tabağında yemek bırakamaz."

"Biliyorum."

"Kardeşinin Catowice'te nasıl aç kaldığını anlatayım mı?"

Tatyana içinin ürpermesini zor bastırdı. "Anlatmak istiyorsan anlat hayatım." *Anlatma ihtiyacı duyuyorsan. Çünkü senin gibi benim de asla anlatmak istemediğim şeyler var.*

Almanların Alexander'ı, Teğmen Ouspenski'yi ve Paşa'yı Sovyet tarafına, yani ölüme terk ettikleri Polonya'nın Catowice şehrindeki esir kampında Alexander, Paşa'nın gittikçe güçten düştüğünü gördü. Paşa hayatta kalmasını sağlayacak kadar besin alamıyordu. Onun durumu hepsininkinden kötüydü çünkü boğazından yaralanmıştı. Çalışamıyordu. Sovyet erkeklerine verdikleri, onları yavaş yavaş öldürmeye yetecek şeylerdi. Alexander tahta mızrak yaptı ve ormanda ateş yakmak için odun kesip üç tavşan yakaladı. Onları paltosunun içine saklayıp kampa döndü, mutfaktakiler onları pişirdi ve Alexander birini aşçıya, birini Paşa'ya verip diğerini Ouspenski'yle paylaştı.

Kendini daha iyi hissediyordu ama hâlâ çok açtı. Leningrad Kuşatması esnasında Tatyana'dan sürekli yemek, yiyecek bulduğunu, pişirdiğini, yediğini, onu istediğini düşündüğü sürece ölmeyeceğini öğrenmişti. Leningrad'da ve sonra da Catowice'te ölmek üzere olan insanları görmüştü; son kalanlardı bunlar, çalışamıyor, kampın çöplüklerini karıştırıp bulabildikleri yemek artıklarını yiyorlardı. Bu adamlardan biri ölünce Alexander ona mezar kazacakken Paşa'nın

ve diğer üç kişinin barakalarının dışındaki ateşin başında ölmüş adamdan geriye kalanları yediklerini gördü.

Alexander denetmendi ve bu görev diğerlerinin gözünden düşmesine sebep olmuştu ama öte yandan yemeği artık daha büyük porsiyonlarda geliyordu ki Alexander onu da Paşa'yla paylaşıyordu. Paşa'yı ve Ouspenski'yi yanından ayırmadı ve altmış yerine yalnızca sekiz kişinin kaldığı bir odaya taşındılar. Burası daha sıcaktı. Alexander daha çok çalışıyordu. Tavşan ve porsuk avlıyor, çoğu zaman onları kampa götürmeyi beklemiyordu, olduğu yerde ateş yakıp yarım yamalak pişiriyor, dişleriyle koparıp yiyordu. O bile aradaki farkı anlamıyordu.

Paşa da artık tavşan yemek istemiyordu.

Tatyana başını dizlerine eğdi. Kardeşine dair daha güzel anılar hatırlamak istiyordu.

Luga'dayken Paşa, Tatyana'nın ağzına yaban mersinlerini tıkıştırırdı. Tatyana ona durması için yalvarır, onu gıdıklar, ondan kurtulmaya çalışırdı ama kendi ağzını da yaban mersinleriyle dolduran Paşa da bir eliyle Tatyana'yı gıdıklar, diğeriyle ağzına yaban mersinlerini tıkıştırır, kaçmasını engellemek için onu bacaklarının arasına sıkıştırırdı. Tatyana sonunda Paşa'yı ormandan yeni topladıkları yaban mersinleriyle dolu kovaya fırlatacak gücü o küçücük bedeninde bulurdu. Kovalar devrilir, Tatyana Paşa'ya onları kaldırmasını söyler, Paşa kovaları getirmeyince bir avucuna yaban mersinlerinden alır ve onları Paşa'nın yüzüne sürerek onu mora boyardı. Saika yan taraftan gelip kapıdan ne yaptıklarına bakardı. Daşa verandadan gelir, ne yaptıklarını görünce onlara gerçek çığlık nasıl atılır gösterirdi.

Alexander sigarasını içti, Tatyana da uyuşmuş bacaklarıyla kalkıp Anthony yeterince büyüdüğünde ona Leningrad'ı, Catowice'i ve Paşa'yı uygun bir dille anlatabilmeyi dileyerek içeri girdi. Ama *plantain*'lerle dolu bolluk içindeki bir dünyada yaşarken Anthony'nin onları hiç anlamamasından endişe etti.

Tatyana, *Miami Herald*'da Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nin Dış İşleri Bakanlığı'na sızan komünistlere dair bir araştırma yaptığı haberini okudu. Gazete bundan "birçok teşebbüste, işçi sendikalarında, eğitimde, sinema filmlerinde, en önemlisi de federal hükümette komünist aktivitelerin ortaya çıkarılıp engellenmesi için büyük bir araştırma programı" olarak bahsediyordu. Truman da sadakatsiz hükümet çalışanlarının ihraç edilmesine dair çağrıda bulunmuştu.

Kendini habere o kadar kaptırmıştı ki Alexander onun dikkatini çekebilmek için sesini yükseltmek zorunda kalmıştı. "Ne okuyorsun?"

"Hiç." Tatyana gazeteyi kapattı.

"Gazetede benden gizlediğin bir haber mi var? Ne okuduğunu göster bana."

Tatyana başını iki yana salladı. "Haydi, plaja gidelim."

"Göster dedim." Alexander onu parmaklarını kaburgalarına geçirecek kadar sıkı tutup dudaklarını ona iyice yaklaştırdı. "Şimdi göster dedim..."

"Babacığım, anneme sataşma," dedi Anthony onları ayırmaya çalışarak.

"Ona sataşmıyorum. Onu gıdıklıyorum."

"O zaman gıdıklama," dedi Anthony aynı çabayla.

"Anthony," dedi Alexander, "az önce bana... *babacığım* mı dedin?"

"Evet. Ne olmuş?"

Alexander, Anthony'yi kucağına oturtup makaleyi okudu. "Ne olmuş? Komünistleri 1920'den beri araştırıyorlar zaten. Şimdi neden ilgini çekti ki bu?"

"İlgimi çekmedi." Tatyana kahvaltı tabaklarını toplamaya başladı. "Burada Sovyet ajanları var mıdır sence?"

"Hükümet aracılığıyla öfke kusuyorlar ve Stalin atom bombasını atana kadar da rahat durmayacaklar."

Tatyana gözlerini kısarak ona baktı. "Bu konuda bildiğin bir şey mi var?"

"Bildiğim bir şey var." Alexander kulağını işaret etti. "Hücredeyken kapımın önünde dikilen askerlerin konuşmasını dinlemiştim."

"Gerçekten mi?" Tatyana sakin bir ses tonuyla konuşuyordu. Ama gözlerini Alexander'dan gizlemeye çalışıyordu. O korku dolu gözlerinde Sam Gulotta'nın endişeli aramalarını görmesini istemiyordu.

***

Yemekten ya da Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nden konuşmadıkları zamanlarda Anthony hakkında konuşuyorlardı.

"Bu kadar iyi konuşabilmesi şaşırtıcı, değil mi? Küçük bir adam gibi."

"Ama hâlâ her gece bizimle uyuyor Tanya. Bu konuyu konuşabilir miyiz?"

"O daha çok küçük."

"Kendi yatağında uyumalı."

"O yatak büyük ve Anthony korkuyor."

Alexander, Anthony'ye daha küçük bir yatak aldı ama Anthony onu beğenmediği gibi orada uyumak da istemedi. "O yatağı kendine aldığını sandım," dedi babasına.

"Neden yatağa ihtiyacım olsun ki? Ben annemle uyuyorum," dedi Anthony Alexander Barrington.

"Ben de onunla uyuyorum," dedi Anthony Alexander Barrington.

Sonunda Alexander, "Tanya artık bu konuda kararlıyım. Bizim yatağımıza gelemez," dedi.

Tanya onun aklını çelmeye çalıştı.

"Kâbus gördüğünü biliyorum," dedi Alexander. "Onu yatağına yatırıp gerektiği kadar yanında kalacağım."

"Gecenin bir yarısı uyandığında annesini yanında görmek istiyor."

"Gecenin bir yarısı ben de annesini görmek istiyorum, hem de çıplak halde. Beni idare etmek zorunda," dedi Alexander. "Annesi de öyle."

İlk gece Anthony tam kırk beş dakika çığlık çığlığa bağırırken Tatyana yastığını başına kapattı ve yatak odasından çıkmadı. Alexander, Anthony'nin yanında o kadar uzun süre kaldı ki sonunda orada uyuyakaldı.

Ertesi gece Anthony yine kırk beş dakika çığlık attı.

Sonra otuz.

Sonra on beş.

Sonunda annesinin yanına gelen Anthony yalnızca sızlandı. "Artık ağlamayacağım anneciğim, beni yatağa götürür müsün?"

"Hayır," dedi Alexander ayağa kalkarak. "Ben seni götürürüm."

Ertesi öğlen anne ile oğlu tekneden eve giderken Anthony, "Babam ne zaman gidecek?" diye sordu.

"Nereye?"

"Onu getirdiğin yere."

"Hiç gitmeyecek Anthony." Tatyana birden ürperdi. "Sen neden bahsediyorsun?" Ürpermesinin sebebi Alexander'ı bulup kurtardığı o yeri, Alexander'm kan ve pislik içindeki hasırın üstünde işkence görmüş, zincire vurulmuş halde Tatyana'yı değil de Sibirya'da hayatının son bulmasını bekliyormuş gibi yattığı o yeri hatırlamasıydı. "Sakın bir daha böyle bir şey söylediğini duymamayım." *Yoksa göreceğin kâbuslar şimdi gördüklerinden kat kat kötü olur.*

***

"Neden dünyanın yükü omuzlarına yüklenmiş gibi yürüyor?" diye sordu Alexander eve doğru yürürken. Eğimli çamların arasından gördükleri yeşil ve göz alıcı okyanus sağ taraflarındaydı. "Bunu nereden öğrendi?"

"Hiç bilmiyorum."

"Hey," dedi Alexander tüm vücuduyla Tatyana'nın üstüne abanarak. Artık ıstakoza batmadığı için onun üzerine abanabiliyordu. Tatyana onun kollarını kavradı. Alexander, Anthony'ye bakıyordu. "Bak ne diyeceğim? İzin verirsen... sen yemeği hazırlarken ben de onu parka götüreyim." Alexander onu itti. "Haydi git, niçin endişeleniyorsun ki? Onunla konuşmak istiyorum. Erkek erkeğe."

Tatyana isteksizce gitti, Alexander da Anthony'yi salıncaklara bindirdi. Dondurma yediler ve iş birliği yapıp bunu Tatyana'ya söylemeyeceklerine söz verdiler. Parkta oynarken Alexander ona, "Anthony, bana nasıl rüyalar gördüğünü anlat haydi. Seni rahatsız eden nedir? Belki sana yardımcı olabilirim," dedi.

Anthony başını iki yana salladı.

Alexander onu kucaklayıp ağaçların altından geçirdi ve onunla göz hizasında olabilmek için onu piknik masalarından birine oturttu, kendisi de karşısındaki sıraya çöktü. "Haydi oğlum, anlat bana." Anthony'nin tombul bacaklarını okşadı. "Anlat ki sana yardım edebileyim."

Anthony yine başını iki yana salladı.

"Neden uyanıyorsun? Seni uyandıran ne?"

"Kötü rüyalar," dedi Anthony. "*Seni* uyandıran ne?"

Babasının buna verecek yanıtı yoktu. Hâlâ her gece uyanıyordu. Sabahın üçünde sakinleşmek için buz gibi suyla duş almaya başlamıştı. "Ne tür kötü rüyalar bunlar?"

Anthony tek kelime etmedi.

"Haydi oğlum. Annen biliyor mu?"

Anthony omuz silkti. "Annem her şeyi biliyor bence."

"Sen çok zeki bir çocuksun," dedi Alexander. "Ama annenin *bunu* bildiğini sanmıyorum. Söyle bana. *Ben* de bilmiyorum."

Alexander oğlunu ikna etmeye, onu kandırmaya çalıştı. Anthony'nin dondurması eriyordu, o da damlaları yalıyordu. Sonunda gözlerini babasının meraklı bakışlarından gömleğinin düğmelerine çevirdi. "Mağarada uyanıyorum."

"Anthony, sen hiç mağaraya girmedin ki. Nasıl bir mağara bu?"

Anthony omuz silkti. "Yerde bir çukur gibi. Anneme sesleniyorum. Orada yok. 'Anne, anne,' diyorum. Gelmiyor. Sonra mağara yanmaya başlıyor. Yukarı tırmanıyorum, ormana yaklaşıyorum. 'Anne, anne.' Ona seslenip duruyorum. Hava kararıyor. Yalnızım." Ellerine baktı. "Bir adam, 'Koş Anthony, annen gitti, geri gelmeyecek,' diye fısıldıyor. Yangından uzaklaşmak için ormana kaçıyorum. Çok karanlık, ağlıyorum. 'Anne, anne.' Orman da yanmaya başlıyor. Biri peşime takılmış sanki. Beni takip ediyor. Ama arkama dönüp baktığımda kimse yok. Arkamdan ayak sesleri duyuyorum. Ben de koşuyorum. Sonra adamın sesi kulağıma geliyor. 'Annen gitti, geri gelmeyecek.'"

Dondurma Alexander'ın parmaklarının arasından, Anthony'nin parmaklarının arasından akıyordu. "Gördüğün rüya bu mu?" diye sordu Alexander düz bir ses tonuyla.

"Hı hı."

Alexander ona acımasızca bakan Anthony'ye acımasızca baktı.

"Bana yardım edebilir misin baba?"

"Yalnızca kötü bir rüya bu oğlum," dedi Alexander. "Gel buraya." Oğlunu kucakladı. Anthony başını Alexander'ın omzuna yasladı. "Bana anlattıklarını annene anlatma, olur mu?" dedi boğuk bir sesle ve oğlunun sırtını okşayıp onu kendine çekti. "Böyle bir rüya gördüğünü öğrenirse çok üzülür." Gözlerini yola dikip eve yürüdü.

Bir dakika sonra, "Anthony, annen sana küçük bir kızken Luga'da gördüğü rüyaları anlatmış mıydı hiç? Hayır mı? Çünkü o da kötü rüyalar görüyordu. Ne görüyordu biliyor musun? İneklerin onu takip ettiğini."

Anthony güldü.

"Gerçekten," dedi Alexander. "Boyunlarında ziller ve iri memeleri olan kocaman inekler köyde annenin peşinden koşuyormuş ve annen ne kadar hızlı koşarsa koşsun onlardan kurtulamıyormuş."

"Böğürüyorlar mıymış?" diye sordu Anthony. "Mö mö. Mö mö. Her yerde mö mö."

"Tabii ki."

Gece Anthony annesinin yanma uzandı ve gözlerine uyku girmeyen Alexander ile Tatyana hiçbir şey söylemedi. Alexander tam kurulanmadan yatağa uzandı. Tatyana oğluna sarıldı ve Alexander da nemli, soğuk kolunu karısının vücuduna doladı.

Savaş Takımı

Havalar geç kararmaya başladığında onlar da parktaki kumsal boşaldıktan sonra yüzmeye gitmeye başladılar. Tatyana oyun demirlerinden baş aşağı eğiliyordu, top oynuyorlardı, kumda bir şeyler yapıyorlardı. Kumsal, demirler, Atlantik dalgaları yağmur kadar güzel ve hoştu. O

durgun akşamlarda yüzerken Alexander'ın bazen tişörtünü çıkardığı bile oluyordu; tifüsten, açlıktan, savaştan ve arınamayacağı diğer şeylerden kurtulmak için okyanusun tuzlu sularında yavaş yavaş, saplantılı bir çabayla yıkanıyordu.

Tatyana kıyıya yakın bir yerde oturuyor, gülüp oynaşan baba ile oğlunu izliyordu. Anthony'ye yüzme öğreteceği yerde Alexander onu alıp sığ suya fırlatıyordu. Miami'nin dalgaları tam küçük çocuklara göreydi çünkü dalgalar da küçüktü. Oğlu babasının kucağına çıkıyordu, havaya fırlatılıp tekrar yakalanmak, sonra daha yükseğe fırlatılıp tekrar yakalanmak için. Anthony inanılmaz bir sevinçle çığlıklar atıyor, etrafa su sıçratıyordu. Tatyana da yakınlarında kuma oturmuş, ellerini dizlerine kenetlemişti ama bir eliyle sürekli *dikkat et, dikkat et, dikkat et* diye işaret ediyordu. Fakat bunu Alexander'a yapmıyordu. Anthony'ye yapıyordu. *Babanın canını acıtma oğlum. Ona karşı nazik ol. Lütfen. Ne halde olduğunu görmüyor musun?*

Kocasına kaçamak bakışlar atarken nefesi göğsünü alev alev yakıyordu. Şimdi de koşma yarışı yapıyorlardı. Tatyana, Alexander'ı şimdiki gibi şortu dışında çıplak halde Lazarevo'daki Kama Nehri'ne girerken gördüğünde vücudu muhteşem görünüyordu. Işıl ışıldı ve yarası yoktu. Savaştan yeni dönmüştü, Rus-Fin Savaşı'ndan. Sovyetler Birliği'nin kuzey nehirlerine gitmişti, Ladoga Nehri'nde Hayat Yolu'nu savunmuştu. Tatyana gibi o da Leningrad çaresizliğini yaşamıştı. Peki, neden Tatyana onun yanından gittikten sonra Alexander'ın başına böyle bir şey gelmişti?

Alexander'm çıplak vücudunu görmek şimdi şaşırtıcıydı. Eskiden pürüzsüz ve bronz olan sırtındaki şarapnel, yanık, kamçı, süngü izleri Miami güneşinin altında iyice belirginleşmişti. Leningrad kuşatmasında aldığı ölümcül yara, sağ böbreğinin üstünde yumruk büyüklüğünde bir yama gibi duruyordu. Göğsü, omuzları ve kaburgaları iyice bozulmuştu; kollarının üst kısmı, ön tarafı, bacakları bıçak, barut yanığı yaralarıyla doluydu ve bu kısımların şekli değişmişti.

Tatyana ağlamak istiyordu, hıçkıra hıçkıra ağlamak. Bu haksızlıktı! Tropikal suların gökyüzüne değdiği bu yerde, Miami'de bile Hitler'i,

Stalin'i omuzlarında taşıması haksızlıktı. Albay doğru söylemişti. Büyük haksızlıktı bu.

Üstelik bunca haksızlık yetmezmiş gibi gardiyanlar kaçmasının bedeli olarak Alexander'ın vücuduna kendi isteği dışında dövme yapmışlardı, kuralları çiğnememesi için, geleceğini karartmak için; artık bir geleceği kalmış gibi, olsa da artık lekesiz olmayacaktı.

Tatyana onu izledi ve merhamet dolu yüreği betona dönmüş iç organlarını çepeçevre sardı.

Alexander'ın sol kolunun üst kısmında siyah bir orak-çekiç dövmesi vardı! Catowice'teki korkunç gardiyanlar yapmıştı bu dövmeyi, Alexander'ı o işaretten tanımak için. Orak-çekicin üst tarafında, alay edercesine omzuna işlenmiş binbaşı apoleti hücre hapsinde uzun zaman geçirdiğine işaret ediyordu. Orak-çekicin altında ise üzerinde yirmi beş nokta olan büyük bir yıldız vardı, Sovyet hapishanesinde geçireceği her bir yıl için bir nokta. Sağ kolunun iç kısmına mavi mürekkeple 19691 rakamları işlenmişti. Sovyetler, Nazi işkence yöntemlerini uygulamayı şevkle öğrenmişlerdi.

Alexander'ın sağ kolunun üst kısmında bir haç dövmesi vardı, isteyerek yaptırdığı tek dövmeydi bu. Haçın yukarısında, gördüğü şiddete rağmen Alexander'ın konuşmamasına öfkelenen o uğursuz gardiyan İvan Karoliç'in nefretinin sembolü olarak gamalı haçla tamamlanmış bir SS kartal sembolü vardı.

Toplama kampı rakamları kolunun alt kısmında oldukları için gizlenmesi en zor olanlardı, Alexander'ın gömlek kollarını pek katlamamasının sebebi de buydu. Deer Adası'nda Jimmy ona o rakamların ne anlama geldiğini sormuştu ama Jimmy savaşa gitmemişti, dolayısıyla Alexander ona, "Savaş esirleri kampı," dediğinde Jimmy üstelememiş, Alexander da detaya girmemişti. O mavi rakamlar Nazi soykırımından sonra Sovyetlerin değil Yahudilerin acı çığlıklarının, Alexander'ın değil, başka birinin hayatının sembolüydü. Ama her biri açıklanmayı bekleyen birer tehlike işareti olarak orak-çekiç ile SS sembollerine herhangi bir açıklama getirmek mümkün değildi. Toplama kampı rakamları *ve* gamalı haç bir arada mı? Her birini gizlemekten başka çare yoktu ne yazık ki.

Tatyana oradan geçen aileyi izledi; iki kız, anneleri ve büyükanne ve büyükbabalarıyla oradan geçiyordu. Yetişkinler Alexander'ı görünce şaşırdılar, yaşadıkları şaşkınlığın etkisiyle küçük kızların gözlerini kapattılar. Bir şeyler mırıldanıp haç çıkardılar –kendi üzerlerinde– ve aceleyle geçip gittiler. Tatyana onları ayıpladı. Anthony'yi hoplatıp zıplatan Alexander ise hiçbirinin farkına varmadı.

Tatyana'yla birlikte Lazarevo'dayken gerçekten de ilah gibi görünüyordu ama şimdi o yabancılar haklıydı, Alexander biçimsiz görünüyordu. Herkesin gördüğü buydu, herkesin baktığı.

Her şeye rağmen yine de çok yakışıklıydı! Sert, zayıf, uzun bacaklı, geniş omuzlu, iri ve çok uzun boyluydu. Verdiği kiloların bir kısmını almıştı ve ıstakoz kapanlarını kaldırmaktan kasları güçlenmişti. Arada bir de olsa güldüğünde beyaz dişleri bronz yüzünde ışıldıyordu. Kırpık saçları kirpiye benziyor, sütlü çikolata rengi gözleri arada bir yumuşuyordu.

Ama inkâr etmenin anlamı yoktu, Alexander hasar görmüştü ve Amerika'daki hayatlarında en çok da bu fark ediliyordu. Çünkü Sovyetler Birliği'nde olsaydı onun gibi mimlenen milyonlarca erkekten biri olacaktı ve onu koyun derisinden parkasıyla ormana ağaç kesmeye, taş ocağına maden çıkarmaya gönderdiklerinde Tatyana bunları düşünmeyecekti. Amerika'da ise Alexander'ı dışarı yolladığında, teknelerini onarmaya, motorlarını tamir etmeye gönderdiğinde ona parka değil, keten giydiriyor, onu baştan ayağa örtüyordu.

Sevişirken de bunları unutmaya çalışıyordu. Alexander'da tam ve bütün olması gereken her şey tam ve bütün olmalıydı. Ama sırtı, kolları, omuzları, göğsü – Tatyana'nın ellerini koyabileceği bir yeri yoktu. O da Alexander'ın nispeten iyi durumda olan başına koyuyordu elini. Oksipital lobunda uzun bir yarık vardı, bıçak izleri vardı. Alexander savaşı bedeninde, Tatyana'nın başka kimsede görmediği bir şekilde taşıyordu. Tatyana ona her dokunduğunda ağlıyordu.

Geceleri Alexander'a dokunamıyordu ve Alexander'ın bunu fark etmemesi için dua ediyordu.

Zayıf bir sesle, "Haydi bakalım, siz ikiniz!" diye seslenip ayağa kalkmaya çalıştı. "Haydi, eve gidelim. Geç oldu. Oyalanmayı bırakın

artık. Anthony, lütfen. Sana ne dedim ben? Dikkatli ol dedim!" *Babanın halini görmüyor musun?*

Aniden biri küçük biri büyük iki erkeği dimdik bir duruş ve tereddütsüz bakışlarla gelip onun tam karşısında durdu. Kuma gömülü bacakları, çaydanlık gibi bellerine yasladıkları elleriyle ikisi de A harfine benzemişti.

"Gitmeye hazır mısınız?" dedi Tatyana bakışlarını yere indirerek.

"Anneciğim," dedi oğlu kendinden emin bir ifadeyle, "haydi gel, oynayalım."

"Evet, anneciğim," dedi kocası da kendinden emin bir ifadeyle, "haydi gel, oynayalım."

"Hayır, eve dönme vakti geldi." Tatyana gözlerini kırpıştırdı. Alexander güneş ışığının altında serap gibi göründü bir an.

"İşte bu kadar," dedi Alexander onu kollarına alarak. "Yeter artık." Ve onu tutup suya fırlattı. Tatyana nefessiz kalmıştı. Suyun üstüne çıktığında Alexander onun üzerine atılıp onu sarstı, ellerini tatmin olmaz bir tavırla üzerinde gezdirdi. Belki de serap falan değildi, Alexander vücudunu o tuzlu suya batırıp yüzdü, Tatyana da yüzdü. Tümüyle kendi gibi hissederken çarın sarayında Alexander için taklalar attığını, onunla birlikte tramvaya bindiğini, Hitler'in tankları ile Dimitri'nin kötülükleri yüreklerinin derinliklerine doğru ilerlerken Marsovo Pole'de çıplak ayakla yürüdüğü günleri hatırladı.

Alexander onu kucaklayıp havaya fırlattı ve yakalayacakmış gibi yaptı. Tatyana etrafa sular sıçratarak düşüp çığlık attı ve ayağa kalkıp onu kumlara kadar takip eden Alexander'dan kaçtı. Ayağı takılınca Alexander onu yakaladı, ıslak ıslak öptü. Tatyana onun boynuna sarılırken Anthony de sırtına zıpladı, *yeter, yeter* ve Alexander onları sürükleyip suya fırlattı, tekne ev misali alçalıp yükselerek suyun üstünde kaldılar.

Alexander'ın En Sevdiği Renk

"Tanya, neden Vikki'yi aramadın?" diye sordu Alexander kahvaltıda.

"Arayacağım. Buraya geleli sadece birkaç hafta oldu," dedi Tatyana. "Acelemiz ne?"

"On bir haftadır buradayız."

"On bir hafta mı? Olamaz!"

"Kaç kira ödediğimi biliyorum. On bir."

"O kadar olduğunu fark etmemiştim. Neden hâlâ buradayız peki?" diye mırıldandı Tatyana ve konuyu hemen birkaç sabah önce dükkânda tanıştığı Thelma adındaki nazik kadına getirdi. Thelma'nın kocası kısa süre önce Japonya'dan gelmişti. Adam berbat halde olduğundan Thelma onu eğlendirecek bir şeyler arıyordu. Tatyana ona tekne gezintisine çıkmalarını önermiş, Thelma da bu fikre balıklama atlamıştı.

Ama havalar hafta boyunca iyi olmasına rağmen Thelma o öğleden sonra tekneye gelememişti, ertesi gün ve ondan sonraki gün de. Tatyana birkaç gün sonra onunla tekrar karşılaştığında Thelma neden gelemediğine dair bir bahane uydurup o öğleden sonra gelmeyi ümit ettiğini söylemişti. Tatyana'nın tekneye gelip gelmediğini merak etmişti. Tatyana ona oğlunun uyku saati olduğunu, kocasına yemek hazırlayacağını ve birkaç ev işi olduğunu, o yüzden gelemeyeceğini söylemişti. O sabah kendisi de ev işleriyle uğraşmış olan Thelma anlayışla başını sallamıştı. Sıcak elmalı pasta yapıyordu. Belli ki erkekler savaştan aynı durumda dönüyordu.

Alexander eve şaşırtıcı miktarda para getiriyordu. Bir dolar, iki dolar, beş dolar, *yirmi dolar.*

Önünde bir ve beş dolarlardan oluşan bir yığınla mutfak masasında oturan Tatyana, "Benim matematiğim bile şaşırtıyor beni," dedi. "Bu kadar çok parayı sayamıyorum. Bugün yüz dolar mı kazandın?"

"Hı hı."

"Alexander, bu kadınlara sana bir günde yüz dolar kazandıracak kadar ne yaptığını merak ediyorum."

Alexander sırıtarak sigarasını içip hiçbir şey söylemeyince Tatyana, "Ben komik bir şey söylemedim. Karın senden yanıt bekliyor," dedi.

Alexander gülünce Tatyana da güldü, *ha ha ha* ama ertesi gün Anthony'yi tekneden almaya gittiğinde karşısında şık kıyafetleriyle kocasının dibinde duran Thelma'yı buldu. Markette onu hep makyajsız, günlük kıyafetleriyle gördüğü için Thelma olduğundan emin olamadı. Ama işte Thelma aynı dalgalı ve dağınık, siyah saçlarıyla karşısında duruyordu. Makyaj yapmıştı... o... Tatyana onun bu kadar baştan çıkarıcı görünmesine neyin sebep olduğundan da emin değildi; belki kalçalarını sımsıkı saran eteği, çıplak bacakları, yakıcı güneşin altında şarap rengine boyadığı dudakları, belki de fahişeler gibi şuh gülüşüydü buna sebep olan.

"Thelma?" dedi ahşap zemine çıkarak. "Bu sen misin?"

Thelma mezardan bir ses duymuş gibi dönüp arkasına baktı. "Ah, merhaba."

"Merhaba," dedi Tatyana, Thelma ile Alexander'ın arasına girerek. Sonra kadına döndü. "Bakıyorum da *kocamla* tanışmışsın. *Senin* kocan nerede?"

Yüksek topuklularıyla ondan uzaklaşan Thelma, "Bugün gelemedi," diyerek Tatyana'yı savuşturmaya çalıştı.

Tatyana başka bir şey söylemedi. Ama ertesi sabah kocası kahvaltısını ederken Anthony'ye teknedeki güzel kadınla ilgili sorular sorunca Anthony kadının bir süredir her sabah geldiğini söyledi.

"Öyle mi?"

"Hayır, öyle değil," diyerek araya girdi kocası.

"Peki, o güzel kadının kocası da tekneye geliyor mu Anthony?"

"Hayır. Kocası yok ki. Babama kocasının kaçtığını söyledi. Savaştan sonra evli kalmak istemediğini söylemiş ona."

"*Öyle* mi?"

"Evet, anne," dedi Anthony dudaklarını yalayarak. "Biliyor musun, bize elmalı pasta getirdi bir keresinde. Çok lezzetliydi!"

Tatyana başka bir şey söylemedi. Başını kaldırıp bakmadı bile. Alexander onun dikkatini çekmek için başını çevirdi ama o da bir şey söylemedi. Onu öpmeye gittiğinde yüzünü avuçladı ve ona bakmasını sağladı. Tatyana'nın gözleri titreşiyordu. Alexander ona yavaşça bir

öpücük verdiğinde Tatyana'nın karnında kelebekler uçuştu. Sonra Alexander işe gitti.

Tatyana öğle vakti Anthony'yi almaya gittiğinde Thelma orada değildi.

"Anne," diye fısıldadı Anthony. "Babam bu sabah o kadına ne söyledi bilmiyorum ama kadın ağlayarak gitti!"

Thelma bir daha hiç görünmedi, markette bile.

Alexander evde Tatyana'ya, "Yarın benimle sabah turuna, öğleden sonra turuna katılmak ister misin?" diye sordu. "İstediğin zaman benimle tekneye gelebileceğini biliyorsun."

"Şimdi gelebilir miyim?"

"Elbette. Ne zaman istersen. Gelmek istediğini hiç söylemedin ki." Sonra duraksadı. "Şu ana kadar."

Sesinde... Tatyana'nın anlamlandıramadığı bir şey vardı... bir *ima* belki. Suçlayıcı bir ton. Ama onu neyle suçluyordu ki? Onun için yemek pişirip temizlik yaptığı, çamaşırları yıkadığı için mi? Saçlarını örüp tüylerini aldığı, keselendiği, akşamları onunla buluşmaya giderken tiril tiril elbiseler, şeffaf iç çamaşırları giyip güzel kokular sürdüğü için mi? Yoksa oğluyla bir iki saat geçirmesine izin verdiği için mi?

Bunu dile getirmeye karar verdi. Ama nasıl? Onu inceledi fakat Alexander bunu çoktan unutmuştu, birçok şey gibi. Gazetesini okuyor, kahve ve sigara içiyor, Anthony'yle konuşuyordu.

Tatyana ertesi sabah tekne turuna geldi.

Bir kız aylak aylak dolanıp Alexander'ın yanında durdu ve "Saçını asker tıraşı yaptırmışsın," diye mırıldandı. Tatyana da kucağında Anthony'yle onlara yakın bir yerde oturmuştu. Alexander yanıt vermeyince kız ısrarla, "Ordudaymış gibi," dedi.

"Ben ordudaydım zaten."

"Ah, bu harika! Nerede görev yaptın?"

"Doğu Cephesi'nde."

"Ah, vay canına. Her şeyi bilmek isterim! Bu Doğu Cephesi nerede ki? Hiç duymadım. Benim babam Japonya'ya gitti. Hâlâ da orada."

On yedi on sekiz yaşlarında gösteren kız hiç durmadan konuşuyordu. "Kaptan, tekneyi çok hızlı kullandığın için çok esiyor ve ben volanlı etek giydim. Sorun olmaz, değil mi? Rüzgâr eteğimi edepsizce kaldırıp beni utandırmaz, değil mi?" diyerek kıkırdadı.

"Sanmam. Anthony, gelip dümeni çevirmeme yardım etmek ister misin?"

Anthony babasına doğru koştu. Kız arkasına dönüp baktığında Anthony ile Tatyana'yı gördü ve Tatyana ona gülümseyip el salladı.

"Bu oğlun mu?"

"Evet."

"Peki ya o?.."

"Karım, evet."

"Ah, affedersin. Evli olduğunu bilmiyordum."

"Ama öyleyim. Tanya, gel yanıma. Seni tanıştırayım. Ah... adın neydi?"

Tatyana, Alexander'ın yanma gitmek üzere kızın yanından geçerken, "Affedersin," dedi ve sakin bir sesle, "Bence rüzgâr o bahsettiğin edepsizliği gözler önüne serebilir. En iyisi eteğini sıkıca tut," diye ekledi.

Alexander dudağını ısırdı. Tatyana onun yanında dümeni tutup sakinliğini korudu.

O akşam eve dönerlerken Alexander, "Ya bu tür sorulara maruz kalmaya alışacağım ya da saçımı uzatacağım," dedi. Kocasının gür, siyah saçlarıyla itici görüneceğini düşünmeyen Tatyana yanıt vermeyince Alexander onu dürtüp ne düşündüğünü söylemeye zorladı.

Tatyana dudağını ısırdı. "Bütün kadınların ilgisini... çekmeye mi çalışıyorsun?"

"Ben onlara kayıtsız kalıyorum bebeğim," dedi Alexander ona sarılarak. "Ama sana takılmak hoşuma gidiyor."

Alexander ertesi akşam eve geldiğinde Tatyana sessizdi.

"Ne oldu? Her zamankinden hüzünlü bir halin var," dedi Alexander banyodan çıktığında.

Tatyana itiraz etti. "Ben hep hüzünlüyüm." Sonra iç geçirdi. "Bugün test yaptım."

"Ne testi?" Alexander onu masaya oturttu. "Kocanız bu akşam yemekte ne istiyor?"

"Kocam bu akşam *plantain*, havuç, mısır, ekmek, karides ve dondurmalı, sıcak elmalı pasta istiyor."

"Sıcak elmalı pasta mı?" Alexander gülümsedi. "Evet, kesinlikle." Ekmeğine tereyağı sürerken güldü. "Bana şu testten bahsetsene."

"Dergilerimden birinde. *Ladies Home Journal*. Bir test vardı. 'Kocanızı Ne Kadar İyi Tanıyorsunuz?'"

"Dergilerinden *biri* mi?" Alexander'ın ağzı doluydu. "Dergi okuduğunu da bilmiyordum."

"Şey, bence sen de o testi yapmalısın."

Alexander masanın karşı tarafından gözlerini kırpıştırarak ona bakarken bir başka ekmek parçasına tereyağı sürüyordu. "Peki, sonuç ne oldu?"

"Başarısız oldum," dedi Tatyana. "Seni hiç tanımıyormuşum."

"Gerçekten mi?" Alexander'ın yüzünde sahte bir ciddiyet belirdi.

Tatyana derginin test bölümünü açtı. "Şu sorulara baksana. Kocanızın en sevdiği renk hangisi? Bilmiyorum. En sevdiği yemek ne? Bilmiyorum. En sevdiği sporlar hangileridir? Bilmiyorum. En sevdiği kitap, en sevdiği film, en sevdiği şarkı, en sevdiği dondurma çeşidi, sırtüstü mü, yoksa yan yatmayı mı sever? Mezun olduğu okulun adı ne? Hiçbirini bilmiyorum!"

Alexander sırıttı. "Sırtüstü mü, yan mı sorusunun cevabını da mı bilmiyorsun?"

"Bilmiyorum!"

Alexander ekmeğini yemeye devam ederken kalkıp dergiyi Tatyana'nın elinden aldı ve çöpe attı. "Haklısın," diyerek başını salladı. "Yapacak bir şey yok. Karım en sevdiğim dondurma çeşidini bile bilmiyor. Boşanmak istiyorum." Kaşlarını kaldırdı. "Sence rahip evliliğimizi fesheder mi?" Sonra Tatyana'nm yanma dönüp kederli bir ifadeyle sandalyeye oturdu.

"Sen dalga geçiyorsun ama bu çok ciddi bir mesele," dedi Tatyana.

"En sevdiğim rengi bilmemen beni tanımadığın anlamına mı geliyor?" Alexander duyduklarına inanamamıştı. "Sor bana. Ben sana söyleyeyim."

"Sen bana hiçbir şey anlatmıyorsun! Benimle hiç konuşmuyorsun!" Tatyana ağlamaya başladı.

Kahkahası yarıda kesilip şaşkınlıktan gözleri ardına kadar açılan Alexander hiçbir şey söyleyemeden ellerini iki yana açtı. "Bir saniye önce her şey çok komikti," dedi usulca.

"En sevdiğin renk gibi basit bir şeyi bile bilmiyorsam daha bilmediğim neler olduğunu düşünebiliyor musun?" diye karşılık verdi Tatyana.

"Ben bile en sevdiğim rengi bilmiyorum ki! Ya da filmi, kitabı, şarkıyı. Bilmiyorum, umurumda da değil, bunu hiç düşünmedim. Yüce Tanrım, savaştan sonra insanların düşündüğü şey bu mu?"

"Evet!"

"Sen de bunu mu düşünmek istiyorsun?"

"Bu zamana dek düşündüklerimizden daha iyi!"

Anthony her zamanki sevimliliğiyle yatak odasından gelmiş, her zamanki gibi konuşmalarını bölmüştü, artık gece o tekrar uyuyana kadar konuşamayacakları belliydi. O uyanıkken konuştukları her konuya onu da dâhil etmek zorunda kalıyorlardı. Anthony annesi ile babasının neşeyle sohbet ettiklerini duyunca gelir, birini uzaklaştırırdı.

Ama daha sonra yatağa girdiklerinde, karanlıkta yüzünde hâlâ o kederli ifade olan Tatyana, Alexander'a, "Biz birbirimizi tanımıyoruz," dedi. "Biraz geç oldu ama şimdi fark ediyorum ki biz birbirimizi hiç tanımamışız."

"Kendi adına konuş," dedi Alexander. "Neler yaşadığını ve nerelerine dokunulmasından hoşlandığını biliyorum ben. Sen de benim neler yaşadığımı ve nerelerime dokunulmasından hoşlandığımı biliyorsun."

Ah. Alexander, Tatyana'nın nerelerine dokunulmasından hoşlandığını teorik olarak biliyordu ama ona artık o şekilde hiç dokunmuyordu. Tatyana onun neden öyle dokunmadığını bilmiyordu, Alexander dokunmuyordu yalnızca ve Tatyana ondan bunu nasıl isteyeceğini de bilmiyordu.

"Bir kez olsun sen ağlamadan sevişebilir miyiz?"

Tatyana kesinlikle kocasını ona dokunmaya *zorlamak* istemiyordu.

"Bir kerecik, lütfen, zevkten ağladığını söyleme bana."

Sevişirlerken Tatyana ağlamamaya çalıştı. Ama bu mümkün değildi.

Amaç, yaşamanın ve onları buraya getiren yaşanmışlıkların konduğu o güvenli yere dokunabilmenin bir yolunu bulmaktı. Ayrıca o yaşanmışlıkların istedikleri anda kendilerini ortaya çıkarmaları değil, onlar istediğinde o yaşanmışlıkları alıp çıkarmalarıydı önemli olan.

Yatak odasında geceleri gezinen hayvanlar gibiydiler; ışıklar hep kapalıydı. Tatyana bir şeyler yapmalıydı.

"Bu iğrenç koku da ne?" diye sordu Alexander marinadan eve döndüğünde.

"Annem saçına mayonez sürdü," dedi Anthony, *annem yüzüne kuş pisliği sürdü*, dercesine.

"*Ne* yaptı dedin?"

"Evet. Bugün bir kavanoz mayonezi saçma sürdü! Bir saat boyunca o halde oturdu baba. Şimdi de su o mayonezi çıkaracak kadar ısınmıyor."

Alexander banyo kapısını çaldı.

"Git buradan," dedi Tatyana.

"Benim."

"Ben de sana söyledim zaten."

Alexander kapıyı açıp içeri girdi. Tatyana ıslak ve pürüzsüz saçlarıyla süklüm püklüm bir halde banyoda oturuyordu. Göğüslerini ondan gizledi.

"Şey, ne yapıyorsun?" diye sordu Alexander kayıtsız bir ifadeyle.

"Hiç. *Sen* ne yapıyorsun? Günün nasıl geçti?" Tatyana onun yüz ifadesini görmüştü. "Tek bir ters laf edersen Alexander..." diye uyardı onu.

"Bir şey söylemedim ki," diye karşılık verdi Alexander. "Çabuk... çıkar mısın? Akşam yemeği falan yaparsın belki."

"Su yeterince sıcak değil ve ben bu şeyi saçımdan çıkaramıyorum. Suyun yeniden ısınmasını bekliyorum."

"Ama ısınması saatler sürer."

"Benim zamanım var," dedi Tatyana. "Aç mısın?"

"Sana yardım edebilir miyim?" diye sordu Alexander sakin bir ifade takınmak için çok çabalayarak. "Ocakta su ısıtmama ne dersin? Onunla yıkarsın saçını."

Alexander kaynar su ile soğuk suyu karıştırdıktan sonra gömleğini çıkarıp küvetin kenarına oturdu ve Tatyana'nın başını şampuanla ovdu. Daha sonra peynirli sandviç ve hazır domates çorbası yaptılar. Depodaki su ısınınca Tatyana saçını tekrar yıkadı. Saçı ıslakken koku yok olmuş gibiydi ama kuruduktan sonra hâlâ mayonez kokuyordu. Anthony'yi yatırdıktan sonra Alexander banyoyu hazırladı ve Tatyana'nın saçını bir kez daha yıkadı. Şampuanları bitince sabun kullandılar. Saçı hâlâ kokuyordu.

"Senin ıstakozun gibi," dedi Tatyana.

"Yapma, balık bu kadar kötü kokamaz."

Alexander ertesi gün eve döndüğünde Anthony, "Annem artık neredeyse eskisi gibi kokuyor," dedi. "Git kokla onu baba."

Alexander eğilip Tatyana'yı kokladı. "Hımmm, evet, kendisi gibi kokuyor," diyerek oğluna hak verdi ve elini Tatyana'nın başına koydu.

Tatyana beline kadar inen saçlarının ışıl ışıl parladığını, ipek gibi yumuşacık olduğunu ve altın sarısının iyice ortaya çıktığını biliyordu. Mis gibi kokan çilekli şampuan almış, Hindistan cevizi yağıyla bronzlaşan tenini vanilya kokulu sabunla yıkamıştı. Alexander'a sokulup yukarı, daha yukarı baktı. "Beğendin mi?" diye sordu nefesi kesilmiş halde.

"Beğendiğimi biliyorsun." Ama Alexander elini geri çekip aşağıya, daha aşağıya baktı.

Tatyana biftek, *plantain* ve domates ruloları yapmakla meşguldü.

Daha sonra iskelede Alexander usulca, "Tanya, git de saç fırçanı getir," dedi.

Tatyana koşup saç fırçasını getirdi. Alexander onun arkasına geçti, başka bir dünyaya ışınlanmışlar gibi yavaşça, dikkatlice, nazikçe karısının saçını taradı ve her fırça darbesinin ardından avucunu saçında

gezdirdi. "Yumuşacık," diye fısıldadı. "Mayonez sürmek de nereden aklına geldi?"

"Boya, su, okyanus suyu saçımı kurutmuştu," diye karşılık verdi Tatyana. "Mayonez biraz yumuşattı sanırım."

"Bunu nereden öğrendin?"

"Dergide okumuştum." Tatyana gözlerini kapattı. Alexander'm ellerini saçında hissetmek çok güzeldi. Karnında kelebekler uçuşuyordu.

"Şu dergileri okumaktan vazgeç artık." Alexander eğilip ağzını onun başına bastırdı ve dudaklarını yukarı aşağı gezdirdi. Tatyana inledi ve kendini tutamadığı için utandı.

"Onları okumazsam kocamı mutlu etmeyi nasıl öğreneceğim?" diyerek pohpoladı onu.

"Tatya, bunun için dergi okumana gerek yok."

Göreceğiz bakalım, diye düşündü Tatyana ve her zamanki cesaretini topladığında dönüp titrek elini ona uzattı.

Alexander ellerini ensesinde birleştirmiş, çırılçıplak halde sırtüstü yatağa uzanmış, onu bekliyordu. Tatyana kapıyı kilitleyip ipek sabahlığını çıkardı ve omuzlarından aşağıya inen uzun, sarı saçlarıyla tam karşısında durdu. Bu gece Alexander'm bakışları hoşuna gitmişti. Nötr değildi. Alexander lambayı kapatmak için uzandığında Tatyana ışığın açık kalmasını istedi.

"Açık mı kalsın?" diye sordu Alexander. "Bu da yeni."

"Bana bakmanı istiyorum," dedi Tatyana onun karnına oturarak. Saçlarını yavaş yavaş kocasının gövdesine doğru bıraktı.

"Ne hissediyorsun?" diye mırıldandı.

"Hımmm." Alexander ellerini onun kalçalarına koyup karnını onun bacaklarının arasında kavis yaptı.

"İpeksi, değil mi?" diye sordu Tatyana. "Yumuşacık... kadifemsi..."

Ve Alexander inledi.

İnledi! Ağzını açtı ve boğazından bastırılmamış bir zevk çığlığı yükseldi.

Tatyana, "Hisset beni Şura..." diye mırıldandı ve hafifçe onun çıplak karnına sürtündü. Uzun, dağınık saçları da hareketlerine eşlik ederek sağa sola savruluyordu. Ama bu onu fazla heyecanlandırıyordu, durmalıydı. "Saçlarım ipeksi olursa," diye fısıldadı –başını bir o yana bir bu yana sallarken kat kat saçları da ipeksi bir dokunuşla Alexander'ın göğsünü okşuyordu– "parmaklarını... dudaklarını yine oraya koymak istersin diye düşündüm."

"Ellerim orada zaten," diye karşılık verdi Alexander.

"İçine demek istedim. İçine."

Alexander onun saçını okşadı.

Tatyana başını iki yana salladı. "Hayır. Şimdi böyle dokunuyorsun. Ben *eskisi* gibi dokunmanı istiyorum."

Alexander gözlerini kapattı, dudakları aralandı. Tatyana'yı tutan elleri biraz daha aşağıya kayarken kendini yukarı çekti. Tatyana onun hızlandığını hissederken mayonezle ilgili tüm çabasının da aylardır odalarında olan şeyle aynı şekilde sona ereceğini düşündü.

Hemen Alexander'ın üzerine eğildi, sonra kalktı. "Söyle bana," diye fısıldadı, "neden saçlarımla ilgilenmekten vazgeçtin?"

"Vazgeçmedim."

"Evet, vazgeçtin. Haydi. Benimle konuşuyorsun. Bana sebebini söyle."

Sessizliğe gömülen Alexander ellerini onun kalçalarından çekip dizlerine koydu.

"Sen bana neden dokunmuyorsun peki?"

Alexander duraksayıp gözlerini onun o sorgulayan bakışlarından kaçırdı. "O saçlar artık benim değil. Onlar senin diğer benliğine, oje süren, topuklu ayakkabı giyip dans eden New Yorklu benliğine, Vikki'ye, öldüğümü düşünüp bensiz bir hayat kurmaya karar veren –ki bunu yapman en doğrusuydu– benliğine ait. Sana karşı değilim. Ama bana hatırlattığı şey bu. Sana söylüyorum yalnızca."

Tatyana elini onun yanağına götürdü. "Saçımı kesmemi ister misin? İstersen kökünden keserim."

"Hayır." Alexander yüzünü başka tarafa çevirdi. Sessizliğe gömüldüler. "Ama hiçbir şey yetmiyor, farkında mısın?" dedi. "Sana yeterince dokunamıyorum. Seni mutlu edemiyorum. Sana doğru şeyi söyleyemiyorum. Ve bu süre içinde beni mahveden şeylerden birini bile üzerimden alamıyorsun."

Tatyana kederlendi. "Buradasın ve her şey için affedildin," dedi usulca doğrulup onun dövmeli kollarına ve yaralı göğsüne bakmamak için gözlerini kapatarak.

"*Bana* doğruyu söyle," dedi Alexander. "Sen de bazen bunun, bu şeyin dergideki testlerden daha zor olduğunu düşünmüyor musun? Dergideki test normal insanlar gibi olmaya çalışmamızın garipliğini vurguluyor. Hayat New York'ta Edward Ludlow'la ya da Thelma'yla çok daha kolay olurdu, diye düşünmüyor musun? Geçmiş yok. Anılar yok. Üstesinden gelinecek, kaçacak bir şey yok."

"Senin için daha mı kolay olurdu?"

"Şey, her gece ağladığını duymazdım," dedi Alexander. "Hayatımın her anı başarısız olduğumu hissetmezdim."

"Aman Tanrım! Sen neden bahsediyorsun?" Tatyana ondan uzaklaşmaya çalıştı ama Alexander ona engel oldu.

"Neden bahsettiğimi biliyorsun," dedi alev saçan gözleriyle. "Hafızamı kaybetmek istiyorum! Beynimi çıkarıp atmak istiyorum. Bir daha hiç düşünmemek mümkün olabilir mi? Bize, *bize* ne olduğuna bak Tanya. Eskiden nasıldık, hatırlıyor musun? Şimdi ne olduğuna bak."

O uzun kış gecesi, Alexander'ın Holy Cross'a giden köprüden, Vistula Nehri'nden dağlara, Almanya'ya kaçmak, Paşa'yı kurtarmak, Tatyana'ya kavuşmak için aştığı üç ülkenin tüm tarlalarından, köylerinden kanayarak Coconut Grove'a doğru akıyordu... Ama Alexander başaramamıştı. Yirmi defa kaçma girişiminde bulunmuştu; iki defa Catowice'ten, bir defa Colditz Kalesi'nden, on yedi kere de Sachsenhausen'den kaçmayı denemiş ama hiçbirinde ona ulaşamamıştı. Alexander biliyordu. Biliyordu. Oğlu uyurken annesi ile babası saatlerce Avrupa'nın tarlalarında, nehirlerinde, Leningrad sokaklarında geziniyordu. Böyle bir şeyi kim isterdi?

"Kes artık," diye fısıldadı Tatyana. "Yeter ki kes! Sen başarısız olmadın. Her şeyi tersinden görüyorsun. Sen hayatta kaldın ve bunun anlamı büyük, bunu sen de biliyorsun. Neden böyle yapıyorsun?"

"Neden mi?" diye sordu Alexander. "Saçlarını karnıma bırakıp çıplak halde üzerimde otururken mi soruyorsun bunu? Şöyle diyelim: İstemiyor musun? O zaman sorma. Işıkları kapat, saçlarını ör, o kı..." Alexander durdu... "Üzerimden in ve hiçbir şey söyleme."

Tatyana bunların hiçbirini yapmadı. İstemiyordu, onun istediği çaresizce Alexander'ın ona dokunmasıydı. Sözlerinin yüreğinde açtığı yara dayanılmaz olsa da, arzunun kasıklarında yarattığı acı dayanılmaz olsa da... Alexander'ın üzerinde kalıp yüzünü seyretmeye devam etti. Nazikçe göğsünü, kollarını, omuzlarını okşadı. Eğilip ıslak, yumuşak dudaklarını onun yüzüne, boynuna götürdü ve bir süre sonra üzerinden kalkarken ona fısıldadı: "Şura... benim, Tanya'n, karın..."

"Ne istiyorsun karım Tanya?" Alexander'ın elleri onun bacaklarından beline, saçlarına doğru yükseldi.

Tatyana arzusundan utanmıştı. Ama utanç, arzusunu biraz olsun hafifletmiyordu.

Alexander'ın elleri onun kalçalarında geziniyor, onu tutuyor, kendine çekiyordu. "Ne istiyorsun? Söyle," diye fısıldadı parmaklarını onun vücudunda gezdirirken. "Anlat. Konuş benimle."

Tatyana biraz daha yükseldi ve göğüslerini onun ağzına götürdü.

Alexander o an tekrar inleyerek ağzını açtı.

Tatyana da inleyerek istediklerini fısıldadı. "Saçımı okşamanı istiyorum... parmaklarınla ov, eskiden yaptığın gibi. Eskiden hoşuna giderdi, bana dokunmak." Vücudu titriyordu. "Sıkı tut, çok sıkı... evet! Aynen öyle... Eskiden çok sevdiğin sarı saçlarıma dokun... Hatırlıyor musun? Hatırlamıyor musun?"

Tatyana onun göğsünde yavaşça hareket etti, yukarı, daha yukarı çıktı, nefes nefese kalmış Alexander'ın dudaklarına kadar. "Lütfen, lütfen, hayatım, Şura," diye fısıldadı. "Dokun bana..." Yatak başına tutunup hafifçe aşağı kaydı. "Lütfen... eskisi gibi dokun bana..."

Ciğerlerindeki tüm hava boşalmış olan Alexander'dan bunu bir daha istemesine gerek kalmadı. Amerika'ya döndüklerinden beri ilk defa Alexander'ın önce ellerini, sonra dudaklarının sıcaklığını orasında hissettiğinde neredeyse bayılıyordu. Ağlamaya başladı. Doğrulamadı bile, duvar ve yatak başı olmasa öne doğru düşebilirdi.

"Hişşşt... Tatyaşa... hişşşt... Sana bakıyorum... ve anlıyorum ki bu sarı... benim en sevdiğim renk."

Tatyana o son üç nefesini doğru düzgün veremeden onun ağzına doğru kayıp düzgün durmaya çalıştı. Ağlıyor, ağlıyor, ağlıyordu, mutluluktan, zevkten. *Lütfen, durma hayatım, Şura, durma...* Alexander onun nabzını dudaklarında hissederken Tatyana yüksek sesle inledi... *Ah, Tanrım, ah, evet... Ah, Şura... Şura... Şura...*

Ertesi sabah Alexander işten önce kahvesini almak için mutfağa geldiğinde Tatyana kıpkırmızı olmuş bir halde ona, "Alexander, kahvaltıda ne istersin?" diye sordu.

Ve o da Tatyana'ya sarılıp onu kucakladı, önündeki mutfak tezgâhına yaslayıp ona sarıldı. Gözlerinde çılgınca bir ifadeyle, "Ah, sabah olduğuna göre yine Alexander oldum tabii," dedi. Aralık haldeki dudakları Tatyana'nın aralık haldeki dudaklarının üstündeydi şimdi.

Lovers Key

İlkbaharın yerini yaza bıraktığı nemli bir pazar günü Alexander, Mel'den tek direkli bir yelkenli alıp onları koyda gezintiye çıkardı. Rüzgârın onları serinleteceğini düşünmüşlerdi. O nemli esinti onları boğmaktan başka işe yaramamıştı ama denizde yalnız oldukları için Alexander soyunup mayosuyla kalabilmiş, Tatyana da bikinisini giymişti. Yengeç Dönencesi'nin zirvesindeki güneşin altında huzurla yüzmüşlerdi. Alexander iki balık oltası ile biraz solucan da getirmişti. Rüzgâr güzel esiyordu. Pruva yelkeni açıktı. "Gel benimle," diye mırıldandı Tatyana, "seni kurtaracağım." Durgun sularda Key Biscayne çevresinde gezinip

güneyden Lovers Key'e indiler. Öğle yemeği yiyebilmek için Alexander oraya demir attı. Anthony babasına serenin ipini çözmek için yardım ettikten sonra uykuya daldı. Annesine yaslandığı yerde bir anda dalıp gitmişti. Tatyana gülümseyerek oğlunu düzeltti ve onu kendine çekip rahat etmesini sağladı. "Ne hissettiğini biliyorum. Çok huzur verici." Tatyana da gözlerini kapattı.

Alexander demir alıp tekneyi hareket ettirdi ve gidip dümenin oradaki beyaz banka, Tatyana'nın yanma oturdu. Bir sigara yakıp ona uzattı, birlikte oturup sallandılar.

Rusça konuşurlarken başka zamanlara gittiler. Daha yumuşak bir tonda konuştular, İngilizce konuştular. Ama teknede geçirdikleri bu pazar günü onlar Rus'tu.

"Şura, altı aydır buradayız."

"Evet. Kar yağmadı."

"Ama üç kasırga atlattık."

"Kasırgalarla sorunum yok."

"Peki ya sıcaklar ve boğucu hava?"

"Sıkıntı değil."

Tatyana onu inceledi.

"Kalmak isterim," dedi Alexander usulca. "Bana göre sorun yok."

"Tekne evde mi?"

"Gerçek bir ev tutabiliriz."

"Sen de bütün gününü teknede kızlarla mı geçireceksin?"

"Benim bir karım var, o kızlarla ilgilenmiyorum." Alexander sırıttı. "Ama tekneleri sevdiğimi söyleyebilirim."

"Hayatın boyunca teknede ve suda mı kalacaksın?"

Tebessümü çabucak silinen Alexander ondan biraz uzaklaştı.

"Akşamları, geceleri nasıl olduğunu hatırlıyor musun?" diye sordu Tatyana nazikçe ve onu elinden tutup tekrar kendine çekti. Diğer eliyle oğluna sarılmıştı.

"Bunun suyla ne ilgisi var?"

"Suyun faydası olduğunu düşünmüyorum," dedi Tatyana. "Gerçekten." Sonra duraksadı. "Bence gitmeliyiz."

"Bence kalmalıyız."

Sustular. Alexander bir sigara daha yaktı.

Uzakta, adaların göründüğü tropikal okyanusun ortasında yüzüyorlardı.

Su Tatyana'ya bir şey yapıyordu. Onu dağıtıyordu. Suyun her dalgalanmasında Neva'yı, bir zamanlar evimiz dedikleri yarı Arktik bölgede yer alan beyaz geceler şehrine vuran kuzey güneşinin altındaki Neva Nehri'ni görüyordu. Sular dalgalanınca kendini Leningrad'da buluyordu, Leningrad hatırlamak istediği tek yerdi ve unutmak istediği.

Alexander ona bakıyordu. Bakışları o yapışkan Coconut Grove güneşinin altında genelde yumuşuyordu.

"Kaşlarının üstünde yeni çiller çıkmış." Alexander, Tatyana'yı göz kapaklarından öptü. "Altın sarısı, yumuşacık saçlar, okyanus gözler." Yüzünü, yanaklarını okşadı. "Yara izin de neredeyse geçmiş. Küçük bir çizgi kalmış. Neredeyse görünmüyor." Tatyana'nın Sovyetler Birliği'nden kaçarken aldığı yaraydı bu.

"Hı hı."

"Benimki gibi değil."

"Senin iyileşmek için biraz daha zamana ihtiyacın var kocacığım." Tatyana uzanıp elini Alexander'ın yüzüne götürdü ve içini okumasını engellemek için gözlerini kapattı.

"Tatyaşa," diye fısıldadı Alexander ve eğilip ona uzun, içten bir öpücük verdi.

Tatyana onu Sachsenhausen'deki hücrede zincire vurulmuş halde bulalı bir yıl olmuştu. Sovyet işgalindeki Almanya'dan, Stalin yandaşlarının elinden onu kurtaralı bir yıl olmuştu. Bir yıl nasıl geçmişti? Ona kaç yıl gibi geliyordu?

Arafta sonsuzluk, cennette notanın altmış dörtte biri.

Alexander'ın teknesi kadınlarla doluydu; yaşlı kadınlarla, genç kadınlarla, dul kadınlarla, yeni evlenmiş kadınlarla. Şimdi bir de hamile bir kadın vardı. "Yemin ederim, benim onlarla hiç işim olmaz," demişti Alexander. Savaştan dönenler de vardı. Bazıları yabancıydı. Onlar-

dan biri olan ve bacağı sakat olduğu için koltuk değneğiyle yürüyen, Hollanda aksanıyla konuşan Frederik, Alexander'ın yanına oturup denizi izlemeyi seviyordu. Sabahları geliyordu çünkü öğleden sonra yapılan tur onun için çok sıcak oluyordu ve Anthony, Alexander'm dümeninin yanında oluyordu. Anthony arada bir Frederik'in kucağına da oturuyordu. Bir gün Frederik'le el çırpma oyunu oynarken, "Aaa, senin de kolunda mavi rakamlar var. Baba bak, onda da seninki gibi mavi rakamlar var," dedi.

Alexander ve Frederik bakıştılar. Alexander bakışlarını kaçırdı ama Frederik'in gözlerindeki yaşı fark etmişti. Frederik o an bir şey söylememişti ama öğle vakti iskeleye vardıktan sonra geride durup Tatyana'ya, Alexander'la özel olarak konuşup konuşamayacağını sordu. Tatyana, Alexander'a gergin bir bakış attıktan sonra sandviçleri bırakıp öğle yemeği için Anthony'yle birlikte eve döndü.

"Sen neredeydin?" diye sordu Frederik, henüz kırk iki yaşında olmasına rağmen sesi erken yaşlanmıştı. "Ben Treblinka'daydım. Amsterdam'dan Treblinka'ya onca yol gittim. Düşün işte."

Alexander başını iki yana salladı. Bir sigara yakıp bir tane de Frederik'e uzattı ama Frederik istemedi. "Sen yanlış bir izlenime kapıldın sanırım," dedi Alexander.

"Kolunu göster bana."

Alexander beyaz gömleğinin kolunu katlayıp ona rakamları gösterdi.

"Yanlış bir izlenime kapılmadım. Nerede görsem tanırım. Amerikan askerleri ne zamandan beri Alman rakamlarıyla damgalanıyor?"

Sigara yeterince büyük, dumanı yeterince uzun değildi. "Sana ne söyleyebileceğimi bilmiyorum," dedi Alexander. "Ben Almanya'da bir toplama kampındaydım."

"Orası belli. Hangi kamp?"

"Sachsenhausen."

"Ah. Orası SS eğitim kampıdır."

"O kampta birçok şey vardı," dedi Alexander.

"Oraya nasıl düştün?"

"Uzun hikâye."

"Vaktimiz var. Miami'de geniş bir Yahudi topluluğu var. Bu geceki toplantımıza katılmak ister misin? Perşembe günleri toplanıyoruz. Birkaç kişiyiz, senin benim gibi birkaç kişi. Toplanıp sohbet ediyor, biraz da içiyoruz. Kendin gibi insanların arasına katılmaya ihtiyacın varmış gibi."

"Frederik, ben Yahudi değilim."

"Anlamadım," dedi Frederik tereddüt ederek. "Almanlar seni neden damgaladı peki?"

"Almanlar yapmadı."

"Kim yaptı?"

"Sovyetler. Savaştan sonra kamp onların eline geçti."

"Ah, domuzlar. Hiçbir şey anlamadım. Olsun, sen yine de benimle gel. Aramızda üç Polonyalı Yahudi var, onlardan hiç kalmadı sanıyordun, değil mi? Ukrayna, Sovyetlerden Almanlara, sonra tekrar Sovyetlere geçince Sovyetler tarafından hapsedilmişler. Hangi işgalin daha kötü olduğunu tartışıyorlar."

"Şey," dedi Alexander. "Hitler öldü. Mussolini öldü. Hirohito görevden alındı. Yirmi yıl süren öfkenin ardından faşizm artık kötü bir nam saldı. Peki, her zamankinden daha güçlü bir konuma geçen kim? Yanıt sana bir ipucu vermeli."

"O halde gel ve fikrini söyle. Madem Yahudi değilsin, neden Sovyetler sana böyle bir şey yaptı? Amerikan savaş esirlerine böyle şeyler yapmadılar, aynı tarafta savaştılar çünkü."

"Sovyetler Amerikalı olduğumu bilselerdi beni yıllar önce vurmazlardı."

Frederik ona şaşkın bir ifadeyle baktı. "Anlamıyorum..."

"Açıklayamam."

"Hangi bölümde görev almıştın?"

Alexander iç geçirdi. "Rokossovski Ordusu'nda. Doksan yedinci ceza taburu."

"Ne? O Amerikan Ordusu değil..."

"Ben Kızıl Ordu'da yüzbaşıydım."

"Aman Tanrım." Frederik'in yüzünde inanılmaz bir şaşkınlık ifadesi belirdi. "Sen Sovyet subayı mıydın?"

"Evet."

Frederik koltuk değneğiyle iskeleden o kadar hızlı indi ki neredeyse baş aşağı düşüyordu. "Ben farklı düşünmüştüm." Yürümeye devam ederken, "Konuştuklarımızı unut gitsin," dedi.

Alexander eve döndüğünde bariz bir şekilde sinirliydi. "Anthony!" dedi kapıdan içeri girer girmez. "Gel buraya. Sana daha önce de söyledim, tekrar söylüyorum ama bu kesinlikle son olacak. Yabancılara beni anlatmaktan vazgeç artık..."

Çocuğun kafası karışmıştı.

"Anlamana gerek yok, beni dinlemen yeterli. Sana sessiz kalmanı söylemiştim ama ben hiç böyle bir şey dememişim gibi anlatmaya devam ediyorsun."

Tatyana araya girmeye çalıştıysa da Alexander ona izin vermedi. "Anthony, ceza olarak yarın benimle tekneye gelmeyeceksin. Ertesi gün gelebilirsin ama bir daha yabancılara benim hakkımda bir şey söylersen tekneye bir daha asla ayak basamayacaksın. Anladın mı?"

Çocuk ağlamaya başladı.

"Seni duyamadım Anthony."

"Anladım baba."

Alexander doğrulduğunda Tatyana'nın ocağın başında durduğu yerden sessizce onları izlediğini gördü. "Benim vücudumu örttüğün gibi Anthony'nin ağzını da tıkasan iyi olmaz mıydı?" dedi ve akşam yemeğini tek başına güvertede yedi.

Tatyana, Anthony'yi yatırdıktan sonra dışarı çıktı.

Alexander'ın ilk sözü, "Haftalardır et yemiyoruz," oldu. "Senin ıstakozdan bıktığın gibi ben de karides ve dil balığı yemekten bıktım. Neden biraz et almıyorsun?"

Tatyana kem küm ettikten sonra, "Merkez Et Pazarı'na gidemem. Pencerede bir tabela var, küçük bir savaş hediyesi."

"Yani?"

"Tabelada, 'At eti karneyle dağıtılmıyor, puan gerekmiyor' yazıyor.'"

İkisi de sessizliğe gömüldü.

Tatyana *Ekim 1941'de karne kuponlarıyla ekmek alabileceği bir dükkân bulma ümidiyle Leningrad'da, Ulitsa Lomonosova'da yürüyordu. İnsan kalabalığının önünden geçti. Boyu o kadar kısaydı ki insanların neyin etrafında toplandıklarını göremiyordu. Kalabalık aniden açıldı ve bir elinde kanlı bir bıçak, diğerinde iri bir çiğ et parçasıyla genç bir adam insanların arasından çıktı. Tatyana adamın arkasındaki yeni öldürülmüş kısrağın açık karnını gördü. Adam bıçağı yere bırakıp eti dişlemeye başladı. Dişlerinden biri düştü ve adam onu tükürüp delirmiş bir halde eti çiğnemeye devam etti. Et!*

Adam ona dolu ağzıyla, "Acele etsen iyi olur," dedi, "yoksa kalmayacak. Bıçağımı almak ister misin?"

Alexander ise *Colditz'den sonraki geçiş kampını hatırladı. Dört köşedeki yüksek direklerinin üstünde gardiyanların durduğu, dikenli tellerle çevrili dikdörtgen biçimindeki alanı dolduran iki yüz adama yetecek kadar yiyecek yoktu. Her öğlen gardiyanların kesip açlıktan ölmek üzere olan adamlara bıçaklarla birlikte bıraktıkları at dışında. Etten bir parça almak için altmış saniyeleri vardı, sonra ateş açılacaktı. Atın ağzını hedef alıp dilini keserek gömleğinin içine saklaması ve hemen oradan uzaklaşması Alexander'ın hayatta kalmasını sağlamıştı. Tümü kırk saniyesini alıyordu bunların. Aynı şeyi altı defa tekrar etmiş, dili Ouspenski'yle paylaşmıştı. Paşa ölmüştü çünkü.*

Tatyana, Alexander'ın önünde durup güvertenin parmaklıklarına yaslandı ve suyun sesini dinledi. Alexander sigara içti. Tatyana çay içti.

"Sorun nedir?" diye sordu Tatyana. "Neden yemeğini tek başına yedin?"

"Akşam yemeğimi senin eleştiren bakışlarının altında yemek istemedim. Yargılanmak istemedim Tanya" –parmağıyla onu işaret etti– "en çok da senin tarafından. Ve bugün Anthony yüzünden beni önce silah arkadaşı sanan, sonra da Polonyalı Yahudilerin yarısından fazlası ile Ukraynalı Yahudilerin hepsini Hitler'e teslim eden bir ülke

için savaştığımı öğrenen Hollandalı, sakat bir Yahudiyle gereksiz ve nahoş bir konuşma yapmak zorunda kaldım."

"Seni yargılamıyorum hayatım."

"Hiçbir şeyi beceremiyorum," dedi Alexander. "Nazik konuşmasını bile. Mel'in teknelerini tamir etmekle hayatımı yenileyemeyeceğimi söylerken haklıydın ama başka becerebildiğim bir şey yok ki. Herhangi bir şey olmayı beceremiyorum. Hayatım boyunca bir tek işim oldu benim: Kızıl Ordu'da subay olmak. Nasıl silah taşınacağını, yere mayın döşemeyi, tank sürmeyi, insan öldürmeyi biliyorum. Savaşmayı da biliyorum. Köyleri yakmayı biliyorum. Ama tek bildiğim bu. Ve bunların hepsini Sovyetler Birliği için yaptım ben!" diye haykırdı suya bakarak, güvertede durmuş ona bakan Tatyana'ya bakamıyordu. "Berbat bir durum anlayacağın," diye devam etti. "Anthony'ye bağırdım çünkü olmam gereken kişi değilmişim gibi davranmamız gerekiyor. Kimliğimi inkâr etmem için yalan söylememiz gerekiyor. Sovyetler Birliği'ndeki gibi. İronik, değil mi? Orada Amerikan kimliğimi inkâr ediyordum, burada Sovyet kimliğimi." Sigarasının külünü suya silkti.

"Ama Şura, sen askerlik dışında başka şeyler de yaptın," dedi Tatyana. Alexander'ın ona söylediği diğer şeylerin doğruluğunu irdelemeyi becerememişti.

"Neden bahsettiğimi anlamamış gibi yapmaktan vazgeç," diye çıkıştı Alexander. "Ben hayatımı yaşamaktan bahsediyorum."

"Evet, biliyorum ama daha önce kendini kurtardın," diye fısıldadı Tatyana ve ona arkasını dönüp karanlık koya baktı. Keşke Anthony gelip Tatyana'nın konuşmak istemediğini şimdi fark ettiği konun kapanmasına sebep olsaydı. Alexander haklıydı: Çözümlenemeyecek çok şey vardı aslında. O hiçbir konuda *konuşamıyordu*, Tatyana da konuşmak istemiyordu. Ama şimdi tam ortasına gelmişlerdi. Konuşmalıydılar. "Lazarevo'da bir hayatımız vardı," dedi.

"Sahte bir hayattı o," diye karşılık verdi Alexander. "Gerçek bir tarafı yoktu."

"Bildiğimiz en gerçek hayattı." Alexander'ın sözleri yüzünden canı yanan Tatyana güverteye çöktü.

"Ah, bak," dedi Alexander ilgisizce, "gerçek ya da değil, fark etmez, tam bir ay sürdü! Ben cepheye dönecektim. Savaşın en ateşli zamanında yaşıyormuşuz gibi yaptık. Sen evle ilgilendin, ben balık tuttum. Sen patates soydun, ekmek yaptın. İpe çamaşır astık, yaşıyormuşuz gibi. Şimdi de aynısını Amerika'da deniyoruz." Başını iki yana salladı. "Ben çalışıyorum, sen temizlik yapıyorsun, patates ekiyoruz, yemek satın alıyoruz. Ekmeğimizi paylaşıyoruz. Sigara içiyoruz. Bazen konuşuyoruz. Sevişiyoruz." Alexander ona bakarken duraksadı, pişman olduğunu gösteren bir ifade vardı yüzünde. Bir de suçlayıcı bir ifade miydi o? "Lazarevo aşkı değil yani."

Tatyana başını öne eğdi. Onların Lazarevo aşkı işçi kampıyla bölünmüştü.

"Bunlar kardeşini kurtarmam için bana bir şans daha verecek mi?"

"Hiçbir şey, değişmez olanı değiştiremez," diye karşılık verdi Tatyana başını dizlerine yaklaştırarak. "Tek yapabileceğimiz değişebilir olanı değiştirmek."

"Ama Tanya, insana asıl işkence edenin değiştiremeyeceği şeyler olduğunu bilmiyor musun?"

"Biliyorum," diye fısıldadı Tatyana.

"Peki, *seni* yargılıyor muyum? Düşünelim," dedi Alexander. "Yüreğini çevreleyen buzu çekip çıkarmaya ne dersin? Sence bunu değiştirebilir miyiz? Hayır, hayır, sallama başını, inkâr etme. Orada eskiden ne olduğunu biliyorum ben. On altı yaşındaki o iri gözlü, neşeli halini biliyorum senin."

Tatyana başını iki yana sallamak yerine yine önüne eğdi, ne de farklı bir şey yapmıştı.

"Bir zamanlar benimle birlikte Marsovo Pole'de çıplak ayaklarla koştururdun. Ama sonra," dedi Alexander, "annenin cesedini buz tutmuş mezarlığa kızakla taşımama yardım ettin."

"Şura!" Tatyana uyuşmuş bacaklarıyla güvertede ayağa fırladı. "Her konuda konuş ama..."

"Ailenin tüm bireylerini kızakla çektiğimizden bahsetmeyeyim mi?" diye fısıldadı Alexander. "Aklının hâlâ göldeki buzun üzerinde olmadığını söyle bana..."

"Şura! Kes artık!" Tatyana elleriyle kulaklarını kapattı.

Alexander ona sarılıp ellerini kulaklarından çekti ve onu karşısına geçirdi. "Hâlâ oradasın," dedi neredeyse duyulmayacak bir sesle, "onları içine gömeceğin buzdan çukurlar kazıyorsun."

"Şey, peki ya sen?" dedi Tatyana cansız bir sesle. "Sırtında taşırken ölen kardeşimi her gece tekrar tekrar gömüyorsun."

Alexander da en az onunki kadar cansız bir sesle, "Evet," diyerek onu bıraktı. "Yaptığım bu. Her gece daha derin bir çukur kazıyorum. Onu kurtarmaya çalıştım ve öldürdüm. Kardeşini sığ bir mezara gömdüm."

Tatyana ağladı. Alexander oturdu ve kederini bastırmak için sigarasının zehrini içine çekti, bu da onun ağlama şekliydi.

"Gidip ormanda yaşayalım Tanya," dedi Alexander. "Çünkü Yaz Bahçesi'nde yürürken benimle birlikte hoplayıp zıplamayacaksın artık. Eskisi gibi olmayan tek kişi ben değilim. O yüzden gidip, çelik miğferde çorba kaynatıp onun içinden yiyip içelim. Fark ettin mi? Bir tenceremiz var, bir kaşığımız var. Hâlâ savaştaymışız gibi siperde yaşıyoruz; etsiz, gerçek ekmek pişirmeden, bir şeyler toplamadan, yerleşmeden. Sen ve ben ancak bu şekilde yaşayabiliriz: evsiz ve terk edilmiş. Soyunmadan sevişiyoruz, yeniden saldırıya geçilmeden, takviye güçler getirmeden. Biz hâlâ o noktadayız. Lovers Key'de değil, siperde, Berlin'deki o tepede bizi öldürmelerini bekliyoruz."

"Hayatım, fakat düşman gitti," dedi Tatyana ama Sam Gulotta ve Dış İşleri Bakanlığı'nın aklına gelmesiyle ürperdi.

"Seni bilmem ama ben düşman olmadan yaşayamıyorum," dedi Alexander. "Beni örtmek için aldığın o sivil kıyafetleri nasıl giyeceğimi bilmiyorum. Silahlarımı her gün temizlememeyi, saçlarımı kısa tutmamayı, sana ve Anthony'ye bağırmamayı, beni dinlemeniz beklentisine kapılmamayı nasıl öğreneceğimi bilmiyorum. Ve hâlâ hapishanedeymişim de gardiyanlar her an gelecekmiş gibi düşünmeden sana rahat rahat nasıl dokunacağımı bilmiyorum."

Tatyana gitmek istedi ama onu daha fazla kızdırmak da istemiyordu. Konuşurken başını kaldırmadı. "Bence daha iyi durumdasın," dedi. "Ama yapman gerekeni yapıyorsun. Üniformanı giy. Silahını temizle, saçını kes, bağır, ben seni dinlerim. Bana istediğin gibi davran." Alexander yanıt vermeyince, ona yardımı olacak bir şey söylemeyince Tatyana zayıf bir sesle devam etti: "*Bizim* için en iyi olan yolu bulmalıyız."

Alexander dirseklerini dizlerine yaslamıştı. Omuzları titriyordu.

O neredeydi? Onca zamandır tanıdığı Alexander neredeydi? Gerçekten gitmiş miydi? Yaz Bahçesi'ndeki, o ilk Lazarevo günlerindeki, şapkası elinde, beyaz dişli, huzurlu, neşeli, korkusuz, göz alıcı Alexander çok mu gerilerde kalmıştı?

Evet, Tatyana bunun tek doğru olduğunu düşündü.

Çünkü Alexander da o eski Tatyana'nın gittiğini düşünüyordu. Luga'da, Neva'da, Kama Nehri'nde yüzen o çocuk yoktu artık.

Belki görünürde hâlâ yirmili yaşlarındaydılar ama yürekleri yaşlanmıştı artık.

Mercy Hastanesi

Ertesi öğlen saat 12.30'da Tatyana marinaya gitmemişti. Alexander onu genelde çok uzaktan görürdü. Kıyıdan çok uzakta, iskelede onları beklerdi. Ama bugün Alexander tekneyi yanaştırdı, doka çekti, Anthony'nin çıkışta bekleyip yolculadığı kadınlar ile yaşlı adamların inmesini bekledi. Bekledi, bekledi.

"Annem nerede?"

"Güzel soru evlat." Alexander merhamete gelmişti; Tatyana o sabah ondan Anthony'yi affetmesini istemiş, Alexander da onu affedip fazla konuşmaması konusunda uyardıktan sonra yanında getirmişti. Şimdi Anthony buradaydı ama annesi yoktu. Dünkü acı veren sohbet yüzünden Tatyana ona kızmış mıydı?

"Belki biraz uyumak istedi ve uyanamadı," dedi Anthony.

"Annen gün içinde uyur mu?"

"Hiç uyumaz."

Alexander biraz daha bekledikten sonra onu eve götürmeye karar verdi. Öğleden sonraki tur için saat ikide dönmesi gerekiyordu. Hiçbir gücün azaltamayacağı bir sevgiyle bağlı olduğu Anthony her paslı noktaya, olmadık yerlerden çıkan cam parçalarına durup dokunmak isteyince Alexander eve daha çabuk varmak için oğlunu omuzlarına oturttu.

Tatyana evde de değildi.

"Peki, annem nerede?"

"Bilmiyorum Anthony. Ben de bunu senin söylemeni umuyordum."

"Peki, ne yapacağız şimdi?"

"Beklemekten başka bir şey yapamayız sanırım." Alexander sigara ardına sigara yakıyordu.

Anthony önünde durmuştu. "Ben susadım."

"Tamam. Sana içecek bir şey getiririm."

"Annem o fincanı kullanmaz. Annem o meyve suyundan koymaz. Annem öyle doldurmaz." Sonra, "Susadım ve acıktım. Annem benim karnımı doyurur," dedi Anthony.

"Evet, benimkini de," diye karşılık verdi Alexander ama sonra ona peynirli ve fıstık ezmeli bir sandviç yaptı.

Her an çamaşırhaneden ya da marketten gelir diye Tatyana'yı bekledi.

Saat bir buçukta Alexander'ın başka çaresi kalmamıştı.

"Haydi gidelim Anthony. Biraz daha etrafa bakınalım. Onu bulamazsak benimle gelmen gerekecek sanırım."

Sol taraftaki Memorial Park'ın oradan gitmek yerine sağdaki Bayshore'dan, enkazdan farkı olmayan hastane şantiyesinin yanından geçerek gitmeye karar verdiler.

Yaklaştıklarında Alexander, Tatyana'nın dar bir tahtanın üzerinde hareketsizce oturduğunu gördü. Onu yandan görüyordu. Tatyana saçlarını örmüş, ellerini gergin bir şekilde kucağına koymuştu.

Anthony onu görünce koştu. "Anneciğim!"

Tatyana kendine geldi ve başını çevirdi. Yüzünde pişmanlık dolu bir ifade vardı. "Ah ha!" dedi ayağa kalkıp onlara doğru koşarak. "Yaramaz kızlar gibi davrandım, değil mi?"

"Birçok yönden," dedi Alexander onun yanma giderek. "Saat ikiden önce teknede olmam gerektiğini biliyorsun."

"Özür dilerim," dedi Tatyana, Anthony'ye doğru eğilerek. "Saatin farkına varmamışım. İyi misin? Baban sana yiyecek bir şeyler vermiş anladığım kadarıyla."

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Alexander ama Tatyana, Anthony'nin ağzının kenarındaki kırıntıları silmeye devam etti, yanıt vermedi.

"Pekâlâ. Benim gitmem gerekiyor," dedi Alexander soğuk bir sesle ve eğilip Anthony'nin başına bir öpücük kondurdu.

O akşam yemekte neredeyse hiç konuşmadılar. Oradan buradan laflamaya çalışan Tatyana, Mercy Hastanesi'nin, Roma Katolik Kilisesi'ne bağlı büyük Miami bölgesindeki ilk Katolik hastane olduğunu ve haç şeklinde inşa edildiğini anlatırken Alexander araya girdi: "Boş zamanlarında yaptığın bu mu?"

"Boş zaman mı?" dedi Tatyana sertçe. "O yemekler önüne nasıl geliyor sanıyorsun?"

"Bu öğlen önümde yemek yoktu."

"İlk defa."

"Orada ilk kez mi oturuyorsun?"

Tatyana ona yalan söyleyemedi. "Hayır," dedi. "Ama önemli değil. Öylesine gidip oturuyorum."

"Neden?"

"Bilmiyorum. Gidip oturuyorum işte, o kadar."

"Tatyana, lütfen anlamama izin ver," dedi Alexander ve sesi gittikçe sertleşti. "Barnacle House'u, Vizcaya Palace'ı, Italianate Gardens'ı gezip alışveriş yapabilecek, kütüphaneye, okyanus kıyısına gidebilecek, yüzüp güneşlenebilecek, kitap okuyabilecekken neden gün boyunca kendine kalan iki saati o toz yığınının içinde işçilerin *hastane* inşa edişini izlediğini söyler misin?"

Tatyana başta bir şey söylemedi. "Bildiğin gibi," dedi alçak sesle, "senin bakış açına göre gün boyunca kendime iki saatten fazlasını ayırabiliyorum."

Alexander hiçbir şey söylemedi.

"Neden Vikki'yi arayıp ona birkaç hafta burada kalmasını teklif etmiyorsun?" dedi Alexander sonunda.

"Ah, sürekli Vikki'yi ortaya sürmekten vazgeç!" diye haykırdı Tatyana, sesini o kadar yükseltmişti ki kendisi bile şaşırdı.

Alexander masadan kalktı. "Benimle konuşurken o lanet olası sesini yükseltme."

Tatyana ayağa fırladı. "Sen de saçmalamayı kes o zaman!"

Alexander ellerini masaya vurdu. "Ne dedim ki ben?"

"Beni Deer Adası'nda bırakıp üç gün ortadan kayboldun!" diye haykırdı Tatyana. "*Üç gün*! Nerede olduğunu açıkladın mı bana? Hiçbir şey söyledin mi? Ben masalara elimi vurdum mu? Evin bir blok ötesinde beş dakika oturdum diye kıyamet koptu! Ciddi misin sen?"

"TATYANA!" Alexander bu defa yumruğunu masaya vurdu ve tabaklar yere düştü.

Anthony gözyaşlarına boğuldu. Elleriyle kulaklarını kapatırken, "Anneciğim, anneciğim, yapmayın," diyordu.

Tatyana ellerini uzatıp oğluna gitti. Alexander da fırtına gibi eserek uzaklaştı.

Anthony yatak odasında, "Anneciğim, babama bağırma, yoksa yine gider," dedi.

Tatyana yetişkinlerin zaman zaman tartıştığını ona açıklamak istedi ama Anthony bunu anlamayacaktı. Bessie ve Nick Moore tartışıyordu. Ama Anthony'nin annesi ile babası tartışmazdı. Çocuk her şey yolundaymış gibi rol yapmanın aslında daha kötü olduğunu göremiyordu. Bunda en azından gerçek bir katılım vardı ama her şeye rağmen ne istedikleri konusunda dikkatli olmaydılar.

Alexander saatler sonra geri gelip doğruca güverteye çıktı.

Tatyana yatağa uzanmış, onu bekliyordu. Sabahlığını giyip dışarı çıktı. Hava tuz ve okyanus kokuyordu. Saat gece yarısını geçmişti,

aylardan hazirandı ve hava yirmi derece civarıydı. Tatyana, Cocunut Grove'un bu yanını seviyordu. Geceleri havanın hâlâ sıcak olduğu bir yerde yaşamamıştı hiç.

"Sesimi yükselttiğim için özür dilerim," dedi.

"Aklından kötü şeyler geçirdiğin için *özür* dilemelisin asıl," diye karşılık verdi Alexander. "Asıl özür dilemen gereken bu."

"Oturup düşündüm," dedi Tatyana.

"Ah, beni mi kandırıyorsun? Beni rahat bırak."

Tatyana gidip onun kucağına oturdu. Ona duymak istediği şeyi söyleyecekti. Keşke o da kendisinin duymak istediği şeyi söyleseydi. "Bir şey yok Şura. Gerçekten. Yalnızca oturdum. Şey..." diye mırıldandı yanağını onun yanağına sürterek. Alexander'ın kirli sakalı yanağına battı. Tatyana o sakalı seviyordu. Alexander'ın nefesi alkol kokuyordu. Tatyana o kokuyu içine çekti; onun bira kokan nefesini de seviyordu. Sonra iç geçirdi. "Neredeydin?"

"Kumarhanelerden birine gittim. Poker oynadım. Bak, ne kadar kolaymış. Deer Adası'ndayken benim nerede olduğumu merak ettiysen neden bana sormadın?"

Tatyana ona bunu öğrenmekten korktuğunu söylemek istemedi. Kendisi yarım saatliğine ortadan kaybolmuştu. Alexander ise yıllarca kaybolmuş, gitmiş, bulunamamış, ölmüş varsayılmıştı. Tatyana bazen hissettiği şeyleri Alexander'ın düşünmesini, gerçekten *düşünmesini* diledi. Artık kucağında kalmak istemiyordu. "Şura, gel, bana kızma," dedi ayağa kalkarak.

"Sen de bana kızma." Alexander sigarasını atıp ayağa kalktı. "Elimden gelenin en iyisini yaptım," dedi içeri girerken.

"Ben de Alexander." Tatyana başını eğip onun peşinden gitti. "Ben de."

Ama yatakta, Tatyana çıplak halde ve ona sarılmışken, Alexander da çıplak halde ve neredeyse tüm benliğiyle ona sarılmışken Tatyana ona eskiden yaptığı gibi kenetlendi, heyecanla sarıldı ve parmaklarının altında doruğa ulaştığı anda bile onun yaralarını hissetti.

Daha fazla devam edemedi. O anda bile yapamadı bunu. *Özellikle* de o anda. Sonra Lazarevo'da Alexander ona dokunamadığında ne yaptığını hatırladı: Alexander'ı durdurup itmiş, ona sırtını dönmüştü.

Tatyana yüzünü yastığa yaslayıp kalçalarını kaldırdı ve ağladı. Alexander'ın bunu fark etmemesini, fark etse bile umursamayacak kadar kendinden geçmiş olmasını ümit etti.

Ama yanılmıştı. Alexander fark etmişti. Ve umursamayacak kadar kendinden geçmiş değildi.

"Demek en iyi bu açıdan görünüyorsun, ha?" diye fısıldadı ve nefes nefese kalmış bir halde eğilip Tatyana'yı saçından tutarak kafasını yastıktan kaldırdı. "O buz gibi kıçını bana sunmak çok mu hoşuna gidiyor?"

"Soğuk değil," dedi Tatyana ona bakmadan. "Yalnızca duyularını tümüyle kaybeden tek yerim orası."

Alexander henüz işi bitmeden titreyerek yataktan fırladı. Lambayı, tepedeki ışığı açtı, perdeleri çekti. Tatyana dengesizce yatakta oturmaya çalışıp çarşafla kendini örttü. Alexander karşısında çırılçıplak duruyordu. Nefes nefese, göğsü kabarıp inerek, rahatlayamadan. Çok üzülmüştü.

"Karım bile benden ürküyorsa ben nasıl kendi yolumu bulabilirim?" dedi boğuk bir sesle. "Eskiden böyle olmadığını biliyorum. Eskiden böyle değildik. Ama şimdi böyleyiz ve tek sahip olduğum da bu vücut."

"Hayatım, lütfen," diye fısıldadı Tatyana ellerini ona uzatarak. "Ben senden ürkmüyorum." Tatyana kendi kederinin perdesinden onu göremiyordu.

"Kör müyüm sanıyorsun?" diye haykırdı Alexander. "Aman Tanrım! *İlk* kez fark ettiğimi mi sanıyorsun? Aptal mıyım sanıyorsun? Lanet olsun, bunu her an hissediyorum Tatyana! Dişimi sıkıyor, çıplak yatmıyorum ki beni görmeyesin. Arkana geçiyorum ki hiçbir yerim sana değmesin, *tam da senin istediğin gibi*." Alexander her sesli harfi üstüne basa basa söylüyordu. "Yaram kazayla tenine sürtünmesin diye çıplak yatmıyorsun. Umursamamaya çalışıyorum ama sence buna daha ne

kadar devam edebilirim? Bu şekilde daha ne kadar mutlu olacağını sanıyorsun?"

Tatyana yüzünü kapattı.

Alexander elini savurdu ve Tatyana'nın kolunu itti. "Sen benim karımsın ve bana dokunmuyorsun Tanya!"

"Hayatım, ben sana dokunuyorum..."

"Ya, evet," dedi Alexander zalimce. "Bu durumda takımlarımı da mimlemediklerine şükretmekten başka çarem kalmıyor, yoksa ona da dokunmazdın. Peki ya geri kalanım?"

Tatyana gözyaşlarıyla ıslanmış yüzünü eğdi. "Şura, lütfen..."

Alexander onu doğrultup yataktan kaldırdı. Tatyana'nın örtündüğü çarşaf üzerinden kaydı. "*Bak* bana."

Tatyana gözlerini ona çeviremeyecek kadar utanmıştı. Çıplak vücutları birbirine dönüktü. Alexander'm öfkeli parmakları onun koluna saplanmıştı. "Doğru ya, utanıyorsun," dedi dişlerinin arasından. "Eskiden bana bakamazdın, şimdi de bakamıyorsun. Ne harika. Söyleyecek başka bir şey yok, değil mi? Haydi öyleyse." Alexander onu çevirdi ve yatağa doğru eğdi.

"Şura, lütfen!" Tatyana kalkmaya çalıştı ama Alexander avuç içini onun sırtına koydu ve istese de hareket etmesini engelledi. Sonra elini geri çekti.

Alexander onun arkasında eğilip yatağa kenetlediği ellerinden destek alarak onu ordudaki gibi kavradı, birazdan orada bırakıp arkasına bile bakmadan gideceği, ormanda bulduğu bir yabancıymış gibi. O da çaresizce ağlayacak, sonra daha da çaresiz bir halde hak etmişçesine, aşağılanmış bir halde daha şiddetli ağlayacaktı. "Bak, ellerim de yok, tam senin istediğin gibi," diye fısıldadı Alexander onun kulağına. "Daha ister misin? Yoksa bu kadar *sevişmek* yeter mi sana?"

Tatyana yüzünü battaniyeye gömmüştü.

Alexander rahatlamadan geri çekildi ve Tatyana yavaşça doğrulup ona döndü, yüzünü sildi. "Lütfen, özür dilerim," diye fısıldadı ve yatağın kenarına oturup vücudunu örttü. Bacakları titriyordu.

"Bana bakmak istemediğin için beni başka insanlardan gizliyorsun. Başka kadınların benimle konuştuğunu fark ettiğine ya da bunu umursamana şaşırıyorum." Alexander nefes nefese kalmıştı. "Beni gördükleri anda senin gibi korkup kaçacaklarını sanıyorsun, değil mi?"

"Ne? Hayır!" Tatyana ona uzandı. "Şura sen beni yanlış anlıyorsun... Ben korkmuyorum, yalnızca senin için üzülüyorum."

"İstediğim son şey," dedi Alexander geri çekilerek, "bana acıman. Böyle olduğun için asıl kendine acı."

"Sana zarar vermekten korkuyorum..." diye fısıldadı Tatyana, avuç içlerini açmış, ona âdeta yalvarıyordu.

"Palavra!" dedi Alexander. "Ama ironik, değil mi? Bana yaptığın şeyi düşününce yani." İnledi. "Neden oğlum gibi olamıyorsun? Benim her halimi görmesine rağmen benden ürkmeyen oğlum gibi..."

"Ah, Şura..." Tatyana ağlıyordu.

"Bak bana Tatyana." Tatyana yüzünü kaldırdı. Alexander'ın o bronz gözleri ışıldıyor, sesi kontrolsüzce yükseliyordu. "Korkuyorsun, biliyorum ama işte buradayım." Alexander dövmelerle dolu çıplak vücudunu işaret etti. "Bir kez daha," dedi, "karşında çıplak durup bir kez daha deneyeceğim." Yumruğunu indirirken neredeyse tümüyle nefessiz kalmıştı. "İşte buradayım, tek kişilik sirk gösterisi, Rusya için, çaresizce sana kavuşmaya çalışırken yaralanan vücudumla, kamçı izleriyle üzerindeyim ve sen beni eskiden severdin, beni anlar, özümser, her şeyi normalleştirirdin, bana yüz çevirmezdin! Anlıyor musun? Değiştiremeyeceğimiz şeylerden biri de bu Tanya. Ölene kadar böyle görüneceğim artık. Sen bununla barışmanın bir yolunu bulmadığın sürece ben de seninle barışamayacağım. Benimle barış. Ya da benden tümüyle vazgeç."

Tatyana'nın omuzları inip kalkıyordu. "Özür dilerim," dedi ve Alexander'm yanına gidip kollarını onun boynuna doladı, önünde diz çöküp ona tutundu ve yüzüne baktı. "Özür dilerim."

Sonunda onu sakinleştirip tekrar yatağa gelmesini sağladı. Alexander isteksizce de olsa gelip yanına uzandı. Tatyana onu üzerine çıkardı ve

Alexander ona uyum sağlarken Tatyana'nın elleri onun sırtına doğru kaydı. Bacaklarını bacaklarına doladı, onu sıkıca sardı.

"Özür dilerim tatlım, kocam, Şura, tüm kalbimle sevdiğim," diye fısıldadı boynuna bir öpücük kondurarak. Buruk bir ifadeyle onu okşadı. "Duygularını incittiğim için özür dilerim. Sana acımıyorum, her şeyi buna yorma ama üzülmekten alamıyorum kendimi. Kendim için değil, senin için, eskisi gibi, bunca yükü sırtlanmadan, önceki gibi olman için dua ediyorum. Ben kendimden utanıyorum ve özür diliyorum. Düzeltemeyeceğim şeylerin pişmanlığını yaşayarak geçiriyorum günlerimi."

"İkimiz de o durumdayız bebeğim," dedi Alexander kollarını onun altına iterek. Alexander onun üstünde uzanırken yüzleri birbirine bakmıyordu ve Tatyana onun sırtındaki savaş izlerini okşamaya başladı. Çıplak halde vücutlarını birbirine bastırarak uzun zaman önce kaybettiklerini aradılar ve şiddetli bir dokunuşta, barikatların arasındaki ışıkta kısa süreliğine de olsa buldular.

Naples'ın Kumları

Alexander öğleye doğru eve geldi ve "Haydi, eşyalarımızı toplayalım. Gidiyoruz," dedi.

"Öyle mi? Mel ne olacak?"

"Mel'le ilgisi yok bunun. Bizimle ilgili. Gitme vakti geldi."

Belli ki Frederik onu Mel'e şikâyet etmiş, savaş gazileri ve eşleriyle dolu tekneyi işleten adamın büyük ihtimalle komünist, Sovyet ajanı, belki de vatan haini olduğunu söylemişti. Müşterilerini kaybetmekten korkan Mel, Alexander'la yüzleşmiş, buna rağmen binlerce dolar kâr etmesini sağlayan adamı kovmayı da göze alamamıştı. Bunun üzerine Alexander, Mel'in işini kolaylaştırmıştı. Casus olduğuna dair tüm suçlamaları reddedip işi bırakmıştı.

"Batıya gidelim," dedi Tatyana'ya. "Aldığın o geniş araziyi gösterirsin bana. Neredeydi? New Mexico'da mı?"

"Arizona'da."

"Haydi, gidelim. Ağustosta Kaliforniya'daki bağ bozumuna yetişmek istiyorum."

Böylece Coconut Grove'un berrak tuzlu sularını, parıltılı rujlar süren şehvet düşkünü kadınlarını, sallanan tekne evlerini, Anthony'nin kâbuslarını, Mercy Hastanesi'nin gizemini geride bırakıp yeni açılan Everglades Millî Parkı'ndan Meksika Körfezi'ndeki Naples'a doğru yol aldılar.

Alexander, Tatyana'ya karşı yine yumuşamış, Edith Wharton nezaketine geri dönmüştü. Tatyana da bunu hak etmişti ama kum kavurucu öğle vaktinde bile serin ve beyazdı. Körfezin üzerindeki ateş rengi gün batımı ve şimşekler de o güne dek gördükleri her şeyden farklıydı. Böylece karavanı boş plaja çektiler; dünyanın bir ucuna, gömleğini çıkaran Alexander'ın sırtına güneşin vurup bronzlaşabilecek yerlerini bronzlaştıracağı, yaralarının gri çizgiler halinde dokunulmadan kalacağı ve Anthony'yle top oynayabileceği bir noktaya.

O ve oğlu beyaz kıyılarda ve yeşil sularda koşturan kahverengi ince saplara benziyordu. Üçü de sıcağı, kumsalı, tuzlu körfezi, bunaltıcı günleri, kör edici kumu sevmişti. Tatyana'nın yirmi üçüncü yaşını ve evliliklerinin beşinci yılını orada geçirip haziran sonunda Anthony'nin dördüncü doğum gününü kutladıktan sonra oradan gittiler.

South Miami Beach'e benzeyen New Orleans'ta yalnızca birkaç gün kaldılar çünkü New Orleans'ın küçük bir çocuğa göre bir yer olmadığını gördüler.

Üçü oradan geçerken pencere kenarında oturan güzel kadınların bluzlarını kaldırdığı Bourbon Caddesi'nde, "Belki de buraya bir dahaki sefere çocuksuz gelmeliyiz," dedi Alexander.

"Babacığım, o kadınlar neden bize memelerini gösteriyor?"

"Bilmiyorum oğlum. Dünyanın bu kısmına özgü bir gelenek olmalı."

"Hani şu gazetede gördüğümüz Afrikalı kızların dudaklarına ağırlık asıp onları boyunlarına kadar sarkıtmaya çalışması gibi mi?"

"Onun gibi bir şey." Alexander, Anthony'yi kucağına aldı.

"Ama annem Afrikalı kızların koca bulmak için dudaklarını büyüttüklerini söylemişti. Bu kızlar da koca bulmaya mı çalışıyor?"

"Onun gibi bir şey."

"Babacığım, annem onunla evlenmen için ne yaptı?" diyerek kıkırdadı Anthony. "O da sana memelerini mi gösterdi?"

"Tanya, çocuğumuza neler okuyorsun sen?" diye sordu Alexander, Anthony'yi susturmak için bacaklarından aşağıya doğru sarkıtırken.

Tatyana gözlerini kırpıştırarak, "*National Geographic*," dedi. "Ama oğluna yanıt ver bence Alexander."

"Evet, baba," dedi Anthony, baş aşağı durduğu için kızarmıştı. "Oğluna yanıt ver."

"Annen güzel bir elbise giydi Anthony." Ve Fransız Mahallesi'ndeki Bourbon Caddesi'nde kısacık bir an Tatyana ve Alexander'ın bakışları gerçek anlamda kenetlendi.

Çayırları geçip yazı geçirecekleri bir yer ararlarken karavanları olduğu için seviniyorlardı şimdi. Başlarını sokacak, Anthony'nin uyuyacağı, oynayacağı, tencerelerini, kaşıklarını koyacakları bir yerleri olduğu, o itici otel odalarına ve sinir bozucu ev sahiplerine muhtaç olmadıkları için seviniyorlardı. Zaman zaman karavanı kamp alanlarına park edip duş alıyorlardı. Anthony o yerleri seviyordu çünkü oralarda oynayabileceği başka çocuklar da oluyordu ama Tatyana ile Alexander akşamları bile yabancılara bu kadar yakın olmaktan hoşlanmıyordu. Coconut Grove'dan sonra en çok neyi sevdiklerini, en çok neye ihtiyaç duyduklarını anlamışlardı: üçünün baş başa olacağı bir yer.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Paradise Valley, 1947

Çıplak Ayaklar ve Sırt Çantaları

Alexander, Nomad'i Teksas'tan geçirip Austin'den San Antonio'ya sürdü. Alamo etkileyici bir tarihe sahipti, hepsi ölmüştü. Alexander bu gerçekten kaçmanın yolunu bulamadı. Tüm kahramanlıklara, cesarete rağmen hepsi ölmüştü! Teksas da bağımsızlık mücadelesini kaybetmiş, Santa Ana'ya bağlı kalmıştı. Herkesin ölmesi zafer kazanmak için yeterli değildi. Anthony için nasıl da berbat bir hayat dersiydi bu. Alexander oğluna bundan bahsetmemeye karar verdi. Okulda yeterince öğrenecekti zaten.

Batı Teksas göz alabildiğine tozlu ovalar arasına sıkışmış dümdüz bir yoldu. Alexander bir yandan aracı sürerken bir yandan da sigara içiyordu, Tatyana'yı daha iyi duyabilmek için radyoyu kapatmıştı ama o da susmuştu zaten. Yolcu koltuğunda gözleri kapalı oturuyordu. Luga'da yaşadıklarını sakinleştirici bir dille ona ve Anthony'ye anlatıyordu. Alexander'ın nehrin kıyısındaki köyde büyüyen Tatyana'nın çocukluk anılarından daha çok sevdiği çok az hikâye vardı.

Tatyana uyumuş muydu? Alexander ona, göğüs kısmı V şeklinde açılan çiçekli pembe elbisesini dolduran vücuduna baktı. O ışıl ışıl, ince, mercan rengi ağzı ona bir şeyler hatırlattı ve onu tahrik etti. Sonra Alexander, Anthony'nin ne yaptığını kontrol etti. Anthony yüzü diğer

tarafa dönük bir şekilde uzanmış, oyuncak askerleriyle oynuyordu. Alexander uzanıp Tatyana'nın göğsünü avuçladı ve Tatyana o an gözlerini açıp Anthony'ye baktı. "Ne?" diye mırıldandı ve aynı anda Anthony de kafasını onlara doğru çevirince Alexander gözleri ile kasıklarında hissettiği kızgınlık ve arzu karışımı bir duyguyla elini geri çekti.

Coconut Grove'da yaşadıkları tartışmanın Alexander'a önemli bir getirisi olmuştu. Bir parça sessizliğe gömülmesi Tatyana'nın, Alexander'ın ona yönelttiği o ağır suçlamaları hak etmediğini gösterme çabası içine girmesini sağlamıştı. Önemi yoktu aslında. Alexander haklı olduğunu biliyordu ama Tatyana'nın vicdan azabı hissetmesi de bir bakıma hoşuna gidiyordu.

Gece çadırda Alexander ateşin sıcaklığını hissetmek, römorkta uyuyan Anthony'nin sesini duymak ve onu daha iyi görebilmek için kanatları açık bıraktı. Tatyana ondan karnının üstüne yatmasını istemiş, Alexander da onun memelerini kendi biçimsiz sırtına sürtmesini, yara izlerine dokunan meme uçlarının sertleşmesini göremese de Tatyana'nın dediğini yapmıştı. "Hissediyor musun?" diye fısıldadı Tatyana. Ah, hissediyordu tabii. *Hâlâ* hissediyordu. Tatyana onu baştan ayağa öptü; dazlak kafasını, kürek kemiğini, yaralarını. Gözyaşlarını santim santim döküyor, kendi tuzunu öpüyor, bir şeyler mırıldanıyordu. "Neden kaçıp duruyorsun? Bak, sana ne yapmışlar. Neden kıpırdamadan durmadın? Neden sana geldiğimi hissedemedin?"

"Öldüğümü sandın," dedi Alexander. "Öldürülüp Ladoga Nehri'ne atıldığımı sandın. Gerçekteyse Sovyet hapishanesine atılan bir Sovyet askeriydim. Yine ölmüş sayılmaz mıyım?"

Alexander artık yaşadığına ikna olmuştu ve Tatyana onun sırtına yaslanıp ağladığında Alexander, *Oranienburg'a kilometreler kala köpekler tarafından yakalanıp Karoliç gelene kadar Alsas köpekleri tarafından tutulduğunu, Sachsenhausen meydanında dövülüp zincire vurulduğunu, Stalin'e bağlılığını hatırlatması için herkesin içinde yirmi beş noktadan oluşan yıldız dövmesinin nasıl yapıldığını* hatırladı. Şimdi ise Tatyana sırtına uzanmış, ona kavuşmak için kaçmaya çalışırken aldığı yara izlerini öpüyordu.

Alexander, Teksas'ta yola devam ederken Almanya'da dayak yedikten sonra o kanlı sazlıklarda uzandığında Tatyana'nın onu öptüğünü hayal ettiği anı hatırladı ve o hayaller dün geceye dair anılarını biçimlendirdi. *Tatyana onun yara izlerini değil de kanayan yaralarını öpüyordu. Alexander ise o ağladığı için acı çekiyordu, gözyaşları etini kemiriyordu, buna daha fazla dayanamayacağı için Tatyana'ya durmasını söylüyordu. Başka bir şeyi öp,* diye yalvarmıştı. *Başka bir şeyi.* Kendinden bıkmıştı. Kendinden iğreniyordu. Tatyana yalnızca işçi kampında lekelenmemişti. Alexander'ın hayatı onu lekelemişti.

"Yaralara dokununca acıyor mu?"

Alexander yalan söylemeliydi. Tatyana'nın o yaraların her birine kondurduğu öpücükler Alexander'a onları nasıl aldığını hatırlatıyordu. Tatyana'nın ona dokunmasını istiyordu ve o da bunu yapıyordu. Ama ona gerçeği söylerse Tatyana duracaktı. O yüzden yalan söyledi. "Hayır," dedi.

Tatyana onun sırtına, bacaklarına, ayaklarına birer öpücük kondurdu ve Alexander'm hiç bilmediği noktalarının kusursuzluğuna dair bir şeyler fısıldadı. Sonra yükselip onu kendisine dönmeye zorladı. Tatyana onun yanma uzanıp başını kollarının arasma alırken Alexander da onun kalçasını kavradı (şimdi kusursuzlardı işte) ve Tatyana onun yüzüne bir öpücük kondurdu, santim santim değil, her noktasına. Onu öperken bir şeyler mırıldandı. Alexander gözlerini açtı. "Gözlerin... Ne renk olduklarını bilmek ister misin? Bronz, bakır, amber ve aşı boyası rengi. Krem ve kahve, konyak ve şampanya. Karamel."

"Peki, *crème brûlée*?" diye sordu Alexander. Ve Tatyana ağlamaya başladı. "Tamam, tamam," dedi Alexander, "*crème brûlée* yok."

Tatyana onun dövmeli kolunu, çizgili göğsünü öptü. Şimdi Alexander onun yüzünü, dudaklarını, titrek ateşte ışıldayan saçını görebiliyordu. Ellerini onun ipeksi başına yaslamıştı.

"Neyse ki karnında birkaç yara var yalnızca," diye fısıldadı Tatyana, karın boşluğundan başlayıp aşağıya doğru inen siyah kıl çizgisini öperken.

"Evet," diye homurdandı Alexander. "Karnında yara olan erkeklere ne deriz biliyor musun? Ceset."

Tatyana güldü. Alexander gülmedi, o *iyi yürekli Çavuş Telikov karnındaki süngüyle yavaş yavaş ölüyor. Acı çekmeden ölmesini sağlayacak kadar morfin yok. Ouspenski'nin merhamet edip onu Alexander'ın emriyle vurması gerekiyor ve Alexander yüz çevirmiş. İrkilme, gerginlik, ölen, yaşayan herkes burada ve morfin yok, merhamet eden de. Yalnızca Tatyana var.*

Tatyana bir şeyler mırıldandı. "Ceset. Ama sen ceset değilsin."

Alexander ona katıldı. "Hayır, ben değilim."

Tatyana'nın göğüsleri gerginlikten kaskatı kesilmiş halde onun göğüslerine değdi...

Alexander iyice zorluyordu. "Başka neler hoşuna gidiyor? Haydi, birazdan patlayacağım. Başka ne var?" Tatyana onun bacaklarının arasına oturdu ve iyileşmeye başlayan küçük elleri sonunda Alexander'ın cinsel organını kavradı. Onu ateşe vermeye hazırlanıyormuş gibi avuçlarının arasında ovuşturdu. Sıcak elleri onu usulca okşuyor, usulca üzerine geliyordu. Tatyana başını ona doğru eğdiğinde Alexander onun parmaklarının arasına sıkışıp kalmıştı. "Şura... şu haline bak... çok sert, çok güzel." Alexander çaresizce gözlerini açık tutmak istedi. Tatyana'nm o uzun saçları hareketleriyle aynı ritimde karnına sürtünüyordu. Ağzı yumuşacık, çok sıcak, çok ıslaktı, parmakları onu halka gibi sarmıştı. Çıplaktı, gergindi, gözleri kapalıydı ve onu emerken inliyordu. Alexander âdeta yanıyordu, hem de baştan ayağa. Ve şimdi, bunları yaşadıktan sonra Alexander gün boyunca sessiz kalmış, gece de ellerini onun sersemletici boyunduruğuna, pişmanlık alevine doğru uzatmıştı.

Ama o gece hiç yetmemişti. Alexander'ın Tatyana'ya dediği gibi hiçbir şey yetmiyordu. O yüzden Alexander şimdi karavanı bir yere çarpmamaya çalışıyordu.

Tatyana oturmuş, önünde uzanan tarlalara bakıyordu, sonra aniden bir şey söyleyecekmiş gibi Alexander'a döndü. Bugün gözleri irislerine yansıyan güneşin sarı ışınlarının etkisiyle şeffaf bir görünüme

kavuşmuştu. Geride bıraktıkları derin nehir ve göl sularının etkisiyle buğulanıp yorulmadıklarında gözleri tümüyle saydam görünüyordu ve de tehlikeli. Berrak ama dipsizdiler. Asıl kötü olan, bütün ışığın geçmesine izin vermeleriydi. Onlardan gizlenmek mümkün değildi. Bugün Alexander'ın makul halini gördükten sonra gözleri yeniden yola çevrildi, elleri kucağında dinleniyordu. Göğüsleri pembe pamuklu kumaşın altında kabarmıştı. Alexander onu okşamak, göğüslerini ellerinin arasında hissetmek, yumuşak ağırlıklarını duyumsamak, yüzünü aralarına gömmek istiyordu, geceye ne kadar vardı? Tatyana o kadar hassastı ki Alexander nefes aldığında bile ürperiyordu; vücudundaki çok sayıda sinir, pembe meme uçlarına uzanıyordu sanki. Muhteşem, inanılmaz göğüsleri vardı. Alexander direksiyonu sıkıca tuttu.

Daha sonra Tatyana'nın o endişeli halini gördü, Tatyana onun işkence gördüğünü düşünüyordu. Evet, şehvet onu aptallaştırmıştı. Tatyana hafifçe eğilip boğuk nefesiyle, "Ne düşünüyorsun asker?" diye sordu.

Alexander konuşmadan önce sesini toparlamaya çalıştı. "Özgürlüğü düşünüyordum," dedi sakin bir sesle. "Sen gelip gidiyorsun ve hiç kimse senin kim olduğunu sorgulamıyor. Hiçbir yolda, hiçbir kırsalda, hiçbir kara yolunda, bir şehirden diğerine giderken hiç durdurulmadın, hiç kontrol edilmedin. Kimse sana kimlik sormadı, işini sormadı. Kimse ne yaptığınla ilgilenmiyor."

Peki ya karısı ne yapıyordu? Hareketsizce ve *gergin* bir halde oturuyor, onu dinliyordu, elleri artık rahat değil, birbirine kenetliydi. Sonra elbisesinin önünü açtı, içliğini indirdi ve oturduğu yerde arkasına yaslanıp gülümseyerek gözlerini kapattı, bir süre Alexander için üstsüz bir şekilde oturdu. *Tanrım, teşekkür ederim.*

Hava kararda mı? *Evet, nihayet.* Ateş yanıyordu, Anthony de uyumuştu ki bu iyiydi ama Alexander'ın asıl istediği Tatyana'yı gün ışığında, üzerinde gölgeler olmadan görmekti. New Orleans'ta Tatyana'nın ona aldırdığı (Alexander onun makinelere karşı zaafını da böylece görmüştü) ikinci el kameradan çıkan değişken siyah beyaz çerçevelerde Tatyana'nın izini nasıl takip ediyorsa kendi izini de öyle takip eden savaş, ölüm

ve acılarla süslü olmayan bir şehvetle ona bakabilmekti istediği. Bir kerecik gün ışığında şehvetle şarkı söylemesiydi. Tatyana'nın da mutlu olmadığını biliyordu. Üzerinde bir ağırlık vardı. Onunla yüzleşemiyordu ve Alexander da bunu yapamayacak kadar küçük parçalara ayrılmıştı. Eskiden güçlüydü ama artık değildi. Gücü geçmişte kalmıştı; binlerce kilometre doğuda, Kama'da, ışıltılı Neva'da, buzlu Ladoga Gölü'nde, Holy Cross'un ormanlarla kaplı dağlarında, Almanya'da gömmeyi bile başaramadığı Paşa'yı o buz gibi yerde bırakan, yıllarca soğukkanlılıkla ona ihanet eden arkadaşı, teğmeni, hain dostu Ouspenski'de kalmıştı. Tanrım! Lütfen, daha fazlasını istemiyordu. İçindeki yangından kurtulmak istercesine ürperdi. Geceleri bu hale geliyordu işte. Ama bir dakika...

Tatyana, Alexander'ın ne istediğini anlamaya çalışıyormuş gibi tam karşısında duruyordu. Çok açık değil miydi ne istediği? GÜN IŞIĞI! Alexander kıpırdamadan, konuşmadan, için için yanan bir öfkeyle oturuyordu. Gücünü hissetmekten başka hiçbir şey istemiyor, hiçbir şeye ihtiyaç duymuyordu ama Tatyana ona başka bir şey daha vermişti. Sonunda hayal edebileceği başka bir şey... Sarışın ve çıplak, titrek ve çekingen haliyle, alacalı süt rengiyle tam karşısında duruyordu. Alexander nefes alamıyordu. Tatyana uysal ve ufak tefekti, kremsi yumuşaklıktaydı, çıplak vücudu onun ellerindeydi ve altın sarısı saçları ışıldayarak beline düşüyordu. Işıldıyordu. Alexander soyunup onu kucağına oturttu, üzerine yerleştirdi ve saçlarını okşarken memelerini emdi. O şekilde beş dakika duramamıştı, Tatyana'nın o sert meme ucu ağzında, sıcak göğsü yüzünde, ipeksi saçları ellerindeydi, dalgalı, eriniş altın misali onu sarıyor, o doymak bilmeyen kucağına ipeksi bir yumuşaklıkla düşüyordu. Beş dakika bile sürmemişti. *Tanrım, teşekkürler.*

New Orleans'ta içini yakan nostaljik bir dürtüyle Alexander ona bir dükkânın vitrininde gördüğü elbiseyi almıştı. Şeritli, kat kat, hafifçe bollaşan etek kısmıyla fildişi rengi, ince ağ astarlı, muslin bir elbiseydi bu. Çok güzeldi ama ne yazık ki Tatyana'ya büyük gelmişti. Kar gibi

bir kumaşın içinde yüzüyordu âdeta. Daha küçük bedeni yoktu. Şişman satış elemanı çatık kaşları ve onaylamayan bakışlarıyla, "Karınız çok minyon beyefendi," dedi. Ya minyon olduğu için Tatyana'yı ya da iri yarı bir adam olan Alexander'ı böyle narin biriyle evlendiği için onaylamamıştı. O şişman satış görevlisine aldırmadan elbiseyi aldılar ve o gece köhne, boğucu otel odalarında, yataklarında yatan Anthony ve uğuldayan vantilatör eşliğinde Alexander karısının minyonluğunu ölçtü; kendini aşk yerine matematikle, yaymak yerine çevrelemekle teselli etti. Tatyana'nın ayak bileklerinin çevresi *on beş* santimdi. Baldırları *yirmi sekiz*. Çıplak bacaklarının üst kısmı *kırk yedi*. Mezura düştü, elleri Tatyana'nm bacağını çevreledi, sol elinin işaret parmağı boylu boyunca yanmaya başladı. Kalçasını çepeçevre saran mezura *seksen bir* santimi gösteriyordu. Beli *elli üç* santimdi. Mezura düştü, Alexander'm elleri onun belini sardı. Anthony yataktaydı. Tatyana, "Anthony huzursuz," diye fısıldadı.

Göğsü *seksen bir* santim. Meme uçları dikleştiğinde *seksen iki buçuk* santim. Mezura tümüyle yere düştü. Anthony kıpırdandı. "Şura, *lütfen*, oda küçük ve kavurucu." Aşağıdaki denizciler açık pencerelerden onları duyabilirdi. Ama şimdi matematik de yeterli gelmemişti. Uyuyan Anthony ile kahkahalar atan denizcilerden yalnızca bir metre ötedeki gıcırtılı zeminde nefesini tutup diz çökmek yeterli değildi.

Şimdi yolda Alexander susamış, acıkmış ve fena halde tahrik olmuştu; Anthony'nin ne yaptığını görmek için dönüp arkasına baktı. Böcekleriyle mi oynuyordu, böceklerle babasının annesini arzuladığını görmeyecek kadar meşgul müydü, görmek istedi. Ama Tatyana'nın arkasındaki koltukta oturan Anthony, Alexander'a bakıyordu.

"Ne düşünüyorsun baba?"

"Ah, babanı bilirsin. Önemsiz şeyler." Alexander'ın sesi çatlamıştı.

Birazdan Teksas'ın batısından çıkıp New Mexico'ya gireceklerdi. Tatyana'nm köprücük kemiğine, zayıf omuzlarına, düz koluna, *yirmi*, zarif boynuna, *yirmi sekiz*, Alexander'ın dudaklarına ihtiyaç duyan beyaz boğazına baktı. Gözleri Tatyana'nın ince keten eteğinin altındaki çıplak ayaklarına kaydı; ayakları da elleri gibi beyaz ve narindi;

ayakları *on beş*, elleri *on üçtü*, kendisininkilerden *sekiz* eksikti. Ama gözleri ayaklarına takılmıştı, neden? O an aklına gelen kötü bir anının acısıyla ağzını açıp sığ nefesini dışarı verdi. *Hayır, hayır, hayır, olamaz. Lütfen.* Alexander ürperdi. *Hayır. Ayaklar; kirli, büyük, pis tırnaklı, yaralı, çamaşırhanede bulduğu toplu tecavüze uğramış, ölmüş bir kadının vücuduna yapışmış, eski püskü kahverengi eteğin altında hareketsizce duran ayaklar. O gün üç kişiyle birlikte bu kadın için kazdığı mezara onu taşımak Alexander'ın göreviydi.*

Sigarasını aradı. Tatyana bir tane alıp kibritle birlikte ona uzattı. Alexander dengesizce sigarayı yaktı, *mezara kürekle toprak atarken yüzüne gelmesin diye kadının eteğini yüzüne örttü. Eteğin altındaki kadın öyle kötü haldeydi ki Alexander elinde olmadan kustu.*

O zaman. Ve şimdi.

Sigara yanarken eliyle ağzını kapattı ve çabucak nefesini içine çekti.

"İyi misin yüzbaşı?"

Söyleyebileceği bir şey yoktu. En kötü, en uygunsuz zamanlarda o kadını hatırlardı hep.

Sonunda ağzı o istemsiz refleksi tekrarlamaktan vazgeçti. O zaman. Şimdi. O kadar çok şey görmüştü ki her şeye duyarsızdı artık. Bu haline alışmış, içinde ufacık bir duygu uyandıracak bir şey kalmayana kadar sertleşmişti. Sonunda eyalet yolundan geçerken konuşmaya başladı. "Bana anlatacağın bir fıkra var mı Tanya?" dedi. "Bir fıkra iyi gelebilirdi bana şimdi."

"Hımmm." Tatyana düşündü, sonra ona baktı, Anthony'nin nerede olduğuna baktı. Çocuk arkada dalmıştı. "Tamam, şuna ne dersin?" Tatyana kısa bir öksürüğün ardından Alexander'a yaslanıp sesini alçalttı. "Bir adam ve genç sevgilisi arabayla gidiyorlarmış. Adam kızı henüz çıplak görmemiş. Kız onun arabayı çok yavaş kullandığını düşünüyormuş, böylece bir oyun oynamaya karar vermişler. Adamın saatte elli kilometrenin üstünde gideceği her sekiz kilometrede bir, kız kıyafetinin bir parçasını çıkaracakmış. Tabii adam anında uçarcasına gitmeye başlamış, kız da sonunda çıplak kalmış. Adam o kadar hızlı gidiyormuş ki direksiyonun kontrolünü kaybetmiş. Sonunda yoldan çıkıp

bir ağaca çarpmış. Kız yaralanmamış ama adam sıkışmış ve kendini kurtaramamış. 'Yola çık ve yardım iste,' demiş kıza. 'Ama çıplağım,' demiş kız. Adam elini uzatıp ayakkabılarını çıkarmış. 'Al, bununla bacaklarının arasını ört.' Kız kendisine söyleneni yapıp yola çıkmış. Ağlayan çıplak kızı gören bir kamyon şoförü durmuş. 'Yardım edin, yardım edin,' demiş kız hıçkıra hıçkıra. 'Erkek arkadaşım sıkıştı, onu çıkaramıyorum.' Kamyon şoförü de, 'Küçük hanım, erkek arkadaşın o kadar ileri gittiyse kesin ölmüştür,' demiş."

Alexander her şeye rağmen güldü.

Öğle yemeğinden sonra Tatyana, Anthony'yi beklenmedik bir lütuf gibi gelen derin bir uykuya yatırdı ve boş dinlenme alanındaki ağaçlık bölümde Alexander, Tatyana'yı piknik masasına yatırdı, renkli eteğini kaldırıp o muhteşem gün ışığında bacaklarının arasına diz çöktü ve başını onun o kırılgan çiçek örtüsüne eğip avuçlarını altına kaydırdı. Tatyana bunu ona cennetten bir yardım gibi sunmuştu. *Ah, Tanrım. Teşekkür ederim.*

Çayırların arasından gidiyordu ve çok susamıştı. Tatyana ile Anthony yol oyunları oynuyor, bir sonraki arabanın rengini tahmin etmeye çalışıyorlardı. Alexander, *hep* Tatyana'nın kazandığı bir oyunu oynamak istemediğini söyleyerek onlara katılmayı reddetti.

Karavanın içi çok sıcaktı. Üst kapağı ve bütün pencereleri açmışlardı ama saatte altmış beş kilometre hızla giderlerken üzerlerine toz ve rüzgârdan başka hiçbir şey esmiyordu. Tatyana'nın saçı karman çorman olmuştu. Kızarmıştı, birkaç kilometre önce bluzunu çıkarmıştı ve şimdi onu pek de korumayan, hafifçe nemlenmiş, şeffaf, beyaz kombinezonuyla oturuyordu. Gece gündüz ona bu kadar yakın olmak Alexander'a pek de iyi gelmiyordu. Tatyana onu yavaş yavaş çıldırtıyordu sanki. Hep daha fazlasını istiyordu. Arzusunun bir nehir gibi denize hazırlıksız aktığı Lazarevo'dan farklı olarak burada nehir, gece gündüz uyanık kalıp yol oyunları oynayan fideleri tarafından sekteye uğratılıyordu.

Anthony "yabani" gibi bir kelime söylüyor, Tatyana da "ot" gibi bir kelimeyle onu tamamlıyordu ama Alexander bu oyunu da oyna-

mak istemedi. Durup öğle yemeği yemeli miydiler? *Kampın ortasında, şubatın ortasında kurumuş Alman yabani otları. Dövülmüş, bağlanmıştı, sırtından kanlar akıyordu, o soğuk otların arasında altı saat bekletilmişti ve o altı saat boyunca susuzluğundan başka bir şey düşünmemişti.*

Sakin bir halde oturan Tatyana'ya baktı. Tatyana onun bakışlarını yakaladı ve "Susadın mı?" diye sordu.

Alexander başını sallamış mıydı? Bilmiyordu. Tatyana'nın ona su verdiğini biliyordu yalnızca.

"Tank," dedi Anthony oyuna devam ederek.

"Komuta," dedi annesi.

Alexander gözlerini kırpıştırdı. Karavan sarsıldı.

"Şura, önüne baksana, kaza yapacağız."

Az önce o kelimeyi mi söylemişti? *Tankını komuta ediyordu ve Prusya topraklarının tam ortasındaydılar, Polonya'ya varmak üzereydiler. Almanlar çayırlara mayın döşemişti ve bir tanesi Alexander'ın gözlerinin önünde patlamıştı. Bir tanesi sekip mühendisin göğsüne isabet etmiş, sonra da patlamıştı. Ouspenski mühendisin düştüğü yere çukur kazmış, onu da oraya gömmüşlerdi, onu ve sırt çantasını. Alexander ölenlerin sırt çantasına hiç bakmazdı çünkü içindekiler yürümesini ya da ilerlemesini imkânsızlaştırıyordu. Nasıl ki askerin üniforması, miğferi, çizmeleri, silahı gibi dış giyim eşyaları onun dışını kapsıyorsa sırt çantası da içini kapsıyordu. Sırt çantaları askerin ruhunu kapsardı.*

Alexander sırt çantasının içine hiç bakmadı. Onu ürkek mühendisle birlikte gömdüler. Mühendisin göğsündeki kocaman mavi haç Nazilerin bombasıyla paramparça olmuştu çünkü Naziler Hz. İsa'ya inanmıyordu.

"Sırt çantan nerede?" diye sordu Alexander, Tatyana'ya.

"Ne?"

"Sırt çantan, Sovyetler Birliği'nden ayrılırken yanında olan. Nerede?"

Tatyana başını cama çevirdi. "Hâlâ Vikki'de sanırım. Bilmiyorum."

"Annemin *Bronz Atlı* kitabı? Ailenin fotoğrafları? İki düğün fotoğrafımız? Hepsini Vikki'de mi bıraktın?" Alexander şaşkına dönmüştü.

"Bilmiyorum," diye tekrarladı Tatyana. "Neden soruyorsun?"

Alexander ona bunun sebebini söylemek istemedi. Mayın yüzünden ölen mühendisin Minsk'te bir sevgilisi vardı, Nina. Sırt çantası Nina'nın fotoğrafları ve mektuplarıyla doluydu. Alexander bilmek istemediğini söylese de Ouspenski ona bu kadarını söylemişti. Alexander bunu öğrendikten sonra mühendise biraz imrenmişti, Minskli Nina'nın o alçakgönüllü mühendise yolladığı aşk mektuplarını zalimce kıskanmıştı. Alexander hiç mektup almamıştı. Eskiden Tatyana'dan ve ablası Daşa'dan mektup alırdı. Ama o mektuplar, kartpostallar, fotoğraflar, Tanya'nın kırmızı güllerle süslü beyaz elbisesi denizin dibindeydi ya da küle dönmüştü artık. Alexander'ın başka bir şeyi yoktu.

"Sana yazdığım... seni Lazarevo'da bıraktıktan sonra yazdığım mektuplar," dedi, "nerede olduklarını bilmiyor musun? Onları... Vikki'ye mi bıraktın?" Belki de içinde *bazı* duygular uyandıran şeyler kalmıştı hâlâ.

"Hayatım..." Tatyana'nın sesi çok yatıştırıcıydı. "Tanrı aşkına, aklından neler geçiyor senin?"

"Yanıt veremiyor musun bana?" diye çıkıştı Alexander.

"Saklıyorum. Hepsi bende, yanımda, eşyalarımın arasında. Sırt çantamdaki her şey. İçine hiç bakmıyorum ama istersen bulurum. Öğle yemeği için mola verdiğimizde bulurum."

Alexander rahatlayarak iç geçirdi. "Ben de içine bakmak istemiyorum," dedi. Yalnızca Tatyana'nın kendisine benzemediğini, onun bir ruhu olduğunu görmek istemişti. Çünkü Alexander'ın sırt çantası ceza taburundaki günlerinden beri boştu. Ölseydi ve Ouspenski onu gömmeden önce çantasının içine baksaydı kartlar, sigaralar, kırık bir kalem, Kızıl Ordu'ya yapmacık bir saygıyla dağıtılan İncil'in küçük, Sovyet versiyonunu bulurdu, o kadar. Alexander ölseydi bütün adamları kumandanları Yüzbaşı Belov'un ruhsuz olduğunu öğrenecekti.

Ama sırt çantasına biraz daha dikkatli bakacak olsaydılar, Yeni Ahit'in incecik sayfalarının arasında on dört yaşında gösteren beyaz,

yazlık elbiseli, saçları örgülü, kırık ve alçılı koluyla erkek kardeşinin yanında duran genç bir kızın fotoğrafını bulurlardı. Kardeşi onun saçını çekiştirirken o da sağlam koluyla ona sarılmıştı. Paşa ve Tanya, iki çocuk. Kahkahalar atıyorlardı, Luga'da, uzun zaman önce.

Üç Yüz Doksan İki Dönüm

New Mexico. Santa Fe Dağları. Arizona. Tonto Dağları.

Deniz seviyesinin iki bin metre yukarısında hava daha hafif, daha kuruydu. Santa Fe'de Anthony bütün gece neredeyse deliksiz uyumuştu. Şafak vakti hafifçe inlemişti, o kadar. Bunun bir ilerleme olduğunu düşünüp böyle devam etmesi ümidiyle orada biraz daha kaldılar ama devam etmedi.

Tonto Dağları nefes kesiciydi. Hava o kadar açıktı ki Tatyana manzaranın, vadilerin, dik yamaçların ötesini tüm netliğiyle görebiliyordu ama artık o günler geride kalmıştı. O boğucu ısı molekülleri yüzünden fazla bunaltıcı, sıkıcı, kupkuru bir hava hâkimdi şimdi. Tatyana bluzunun düğmelerini açtı ama Alexander yola odaklanmıştı. Yoksa yola odaklanmış gibi mi yapıyordu yalnızca? Tatyana son zamanlarda ondaki küçük ama somut değişimi fark etmişti. Alexander hâlâ pek konuşmuyordu fakat gün boyunca gözleri ve nefesi eskisi kadar hissiz görünmüyordu.

Tatyana ona içecek bir şeyler, sigara ikram etti. Alexander hepsini aldı ama bu defa dikkati Tatyana'ya kaymamıştı. Tatyana ne zaman mola verip kamp kurabileceklerini, hatta bir nehir bulup yüzebileceklerini merak ediyordu. Kama'da yüzdükleri zamanların anısı tüylerini diken diken ediyordu ve ürpermemek için doğrulup eteğini düzeltti, ellerini kucağında düzgünce tutmaya çalıştı. O günleri düşünmek istemiyordu. *Şu anı*, her dört yol ağzında polisin onları çevirip, *Alexander Barrington siz misiniz? Ne? Karınız son kamp kurduğunuz yerde ilk fırsatta New York'taki eski ev arkadaşını aradığını söylemedi mi size?*

Karınız sizden pek çok şey gizlemiş Bay Barrington, diyebileceğini düşünmek yeterince kötüydü.

Doğruydu bu. Tatyana bir operatörden şehirlerarası arama yapmıştı ama telefonu Sam Gulotta yanıtlamıştı. Tatyana korkup telefonu kapatmıştı, Esther'i de aramaya vakti yetmemişti. Şimdi de operatörün Sam'e, Tatyana'nın aramayı New Mexico'nun neresinden yaptığını söylemesinden korkuyordu. Polis Nomad'i durdurduğunda, *gizleyecek bir şeyi olmayan insanlar kaçmaz Alexander Barrington*, diyecekti. *Siz bizimle gelirken karınızın ve çocuğunuzun sizi burada, bu dört yol ağzında beklemesine ne dersiniz? Zaten gittiğiniz yerden onlara dönmenizi bir anlamda hâlâ beklemiyorlar mı? Fazla geç kalmayacağınızı söyleyin onlara.*

Bu yalandı. Alexander'ın vücudu olan o görünürdeki kumaşı, ondan geriye kalan belki de tek şeyi, fiziksel benliğini alıp götüreceklerdi ve Tatyana ile Anthony sonsuza dek o dört yol ağzında bekleyecekti. Hayır. Burada olması daha iyiydi; içe kapanık, sessiz, sakin, genelde öfkeli, sinirli, arada bir gülen, sürekli sigara içen, her zaman içten bir insan olması, anı olmasından çok daha iyiydi. Geceleri ona yaptığı şeyler, onunla uyuması anı değildi artık. Tatyana da kendi uykusunda mücadele veriyor, uyumamaya, Alexander'ın kolunu üzerinde hissedebilmek, onu hiçbir şeyin rahatlatamadığı gibi rahatlatan o yaralı vücutla kuşatıldığını hissedebilmek için hiç kımıldamadan uzanmaya çalışıyordu.

Alexander ona emir vermek için onu ölçüyordu. Tatyana ona aynı karşılığı veremediğinde kızıyordu ama Tatyana ona Aristo yöntemlerine ya da Pisagor teoremlerine göre emir veremeyeceğini söylemek istiyordu. Alexander, Alexander'dı. Tüm parçaları da bütünün parçasıydı ama daha da önemlisi tümünün Tatyana'nm bütününü oluşturan parçalara benzer parçalar olmasıydı. Sıra sayıların ya da doğal sayıların bir faydası yoktu. Sıra sayılar birde durduğu sürece faydalı olabilirdi ancak. Arşimet ilkesinin de faydası yoktu. Tatyana'nın ölçülemez olanı, biten ya da tekrar etmeyen bir şeyi, π'nin bile ötesinde (oysaki Alexander öyle düşünmüyordu), polinom ve karesel formüllerin ötesinde olanı, rasyonel

ve irrasyonel olanın ötesini, hümanist ve mantıklı olanı, Cantor'ların ve Dedekind'lerin akıllarının ötesini, Rönesans filozoflarının ve Hint Tantristlerin, tanrıların, kralların, mitlerin, insanlığın doğuşunun, insan ırkının gizemini ölçemeyeceği bir gerçekti. Tatyana'nın içinde yalnızca Alexander'a göre tasarlanmış bir alan vardı ve bu alan, Öklit'in tüm olanaksızlığına rağmen gerektiği gibi bölünüp gerekli olan her şeyi yerine getirerek Tatyana'ya matematiğin, bilimin açıklayamayacağı şeyi açıklıyordu.

Buna rağmen Alexander açıklanamayacak şekilde onu ölçmeye devam ediyor, eğrilerin düzgünlüğünün, teğet eğrilerinin izini sürüyordu. İki eli sürekli onun üzerindeydi. Başında, avuçlarında, ayaklarında, kolundaydı. Belini, kalçasını kavrıyordu. İnanılmaz derecede şefkatliydi. Tatyana onun π'den ne beklediğini bilmiyordu.

Anthony'yle oynamak. Bu gerçek değil miydi? Anthony'nin babasıyla olması? O esmer çocuğun kucağına oturup gıdıklanan yerlerini bulması ve Alexander'ın kahkahalarla gülmesi, *bu* gerçek değil miydi? Matematik ya da anı değil miydi?

Alexander suda olduğu zamanlar hariç oynamayı neredeyse tümüyle unutmuştu ama Teksas'ta su yoktu, New Mexico'da da olduğu söylenemezdi ve şimdi Arid Zona'daydılar.*

Anthony babasıyla farklı oyunlar oynamayı denedi. Alexander'ın kucağına tünüyor, işaret parmaklarının ucunu birleştiriyor ve "Baba, ne kadar güçlü olduğumu görmek ister misin? Parmaklarımı yumruğunla sık, ben de onları kurtarmaya çalışacağım," diyordu.

Alexander sigarasını söndürüp Anthony'nin parmaklarını hafifçe kavrıyordu, küçük çocuk da ondan kurtulmaya çalışıyordu. Kendini ürkütücü babasının ellerinden kurtarmak öyle keyifliydi ki aynı oyunu tekrar tekrar oynamak istiyordu. Belki de iki yüz defa oynamışlardı. Sonra tersini yaptılar. Alexander iki işaret parmağını birleştirirken Anthony o minik ellerini babasının parmaklarına kenetledi. Alexander kendini ondan kurtaramayınca Anthony'nin keyfine diyecek olmu-

* İngilizce "arid" ifadesi "kuru, kurak" anlamına gelmektedir. Bu ifadeyle Arizona'nın kuraklığına gönderme yapılmaktadır. (ç. n.)

yordu. Onlar bu oyunu iki yüzüncü defa oynarlarken Tatyana da öğle yemeğini hazırlıyor, bulaşık yıkıyor, ortalığı toparlıyor ya da öylece oturup kalbinde derin bir mutlulukla onları izliyordu.

Alexander, Anthony'yi kucağından indirdi ve nikotin yüzünden değişen boğuk sesiyle, "Tatya, sen de oynamak ister misin?" diye sordu. "Parmaklarını avucuma koy, bakalım benden kurtulabilecek misin? Haydi." Yüzünde tek bir kas bile kımıldamıyordu ama Tatyana'nın yüreğinde de yalnızca mutluluk yoktu artık. Kalbi küt küt atıyor, onu delirtecek noktaya geliyordu. Tatyana bunu yapmaması gerektiğini biliyordu. Anthony oradaydı ama Alexander ona seslenince geldi. Hep böyle oluyordu. Alexander'ın kucağına oturdu ve hafifçe titreyen parmak uçlarını birleştirdi. Kocasının yüzüne bakmamaya, yalnızca parmaklarına odaklanmaya çalıştı. Alexander o kocaman elini onun parmaklarına sarıp onları hafifçe sıkarken, "Haydi, kendini kurtar," dedi. O an Tatyana'nın tüm vücudu zayıf düştü. Kurtulmaya çalıştı tabii ama şunu biliyordu: Alexander baba olarak Anthony'yle farklı şekilde oynuyordu, bir koca olarak Tatyana'yla çok daha farklı şekilde oynayacaktı. Tatyana en ufak bir ses çıkarmamak için alt dudağını ısırdı.

Onu anlayamayan çocuğu yanı başında, "Haydi, anne," diyordu. "Yapabilirsin. *Ben* yaptım. Kurtulmaya çalış."

"Evet, Tatyaşa," diye fısıldadı Alexander, Tatyana'nın parmaklarını biraz daha sıkarak. Gözleri şimdi daha derin bakıyordu. "Haydi, kurtar kendini."

Ve Tatyana da gülümseyerek ona bakan ruha baktı.

Ama Alexander araç kullanırken genelde sessiz ve ciddi olurdu. Tatyana onun kendini böyle bir karanlığa çekmesinden nefret ediyordu aslında, onu oradan çekip çıkarmak çok zordu ve Alexander oradan çekilip çıkarılmak istediğinde bile bunu yapamıyordu. Ve her durakta Alexander'ı bekleyen olası tehlikeden öylesine korkuyordu ki onu kurtarmasını sağlayacak silahları kaybedip kendisi de karanlığın içine düşüyordu.

Başka bir şeyin onları yutmasını diliyordu, yolun onu ele geçiremeyeceği, Alexander'ın ruhunun karanlığa düşmeyeceği bir yere gitmek istiyordu. Biraz daha az insan olsalar böyle bir şey olabilirdi belki.

Tatyana onu Phoenix'e yönlendiriyordu ama Alexander çok sıcaklamıştı, doğruca Kaliforniya'ya gitmek istiyordu. "Annenin parasıyla aldığım üç yüz doksan iki dönümü görmek istersin diye düşündüm," dedi ona.

Alexander omuz silkip biraz su içti. "Suyu vücudumda hissetmek istiyorum," dedi. "Tek istediğim bu. Phoenix'te olacak mı bu?"

"Elimde olsa buna izin vermem."

"Kesinlikle. O yüzden isteksizim."

Arizona'nın doğu sınırından Phoenix'e geçmeleri bir gün sürdü. O akşam Superstition Dağları'nın yakınlarındaki kamp alanında durdular. Alexander su fıskiyesinin altındaki tahta iskeleye uzandı ve göğsü ile yüzünü soğuk suyla yıkadı. Anthony ve Tatyana belli bir mesafede durup onu izlediler. Anthony babasının iyi olup olmadığını sordu.

"Emin değilim," dedi Tatyana. "Ya iyi ya da kötü." Alexander biraz daha ısrar etseydi Tatyana Pasifik'e ulaşana kadar yola devam etmeyi kabul edebilirdi. Ona çöl arazisini göstermek istiyordu tabii ama federal ajanların onları, sahip oldukları tek yerde bekliyor olabilecekleri ihtimalinden korkuyordu. Vikki, Sam Gulotta'ya araziden bahsetmiş olabilirdi. Tatyana o araziden Sam'e kendisinin bile bahsetmiş olabileceğini düşündü. Yıllar içinde o ve Sam arkadaş olmuşlardı. Ya onları orada bekliyorlarsa? Bu düşünce bile mide bulandırıcıydı. Neyse ki Alexander fazla ısrar etmemişti. Tatyana ne yapmak istediğini biliyordu ama yine de bu imkânsız bir şeydi: o araziyi satmak! Kaç paraya olursa olsun araziyi satmak, parayı alıp uzak bir eyalete gitmek. Uçsuz bucaksız Montana'ya bile gidebilir, kimsenin onları görmeyeceği bir yerde yaşayabilirlerdi. Tatyana hayal görmüyordu: Sam'in ona ve Alexander'a sadakat göstermesine gerek yoktu. Sam, Esther değildi. Tatyana sessizce bunları düşünürken kocası akan suyun altında iskeleye uzanmıştı.

Ertesi sabah Superstition Otobanı'ndan gittiler. "Burası çok düz," dedi Alexander.

"Boşuna Mesa demiyorlar buraya," dedi Tatyana. "'Mesa' yassı tepe demek."

"Sakın bana arazinin burası olduğunu söyleme."

"Tamam, arazi burası değil." Düzlükleri geçince uzakta kayalık dağlar vardı. "Burası fazla gelişmiş."

"*Burası* mı fazla gelişmiş?" dedi Alexander. Ne bir dükkân ne bir benzin istasyonu vardı. Bir tarafı çiftlik alanı, diğer tarafı el değmemiş çölle kaplıydı.

"Evet, burası Tempe," dedi Tatyana. "Binalar var. Şimdi Scottsdale'e gidiyoruz. Küçük bir batı kasabası. Orada birkaç şey var, dükkân, market gibi. Önce orayı görmek ister misin, yoksa?.."

"Önce şu efsane toprakları görelim," dedi Alexander.

Çölden kuzeye doğru yol almaya devam ettiler. Alexander susamıştı. Tatyana korkuyordu. Asfalt yol bitip Phoenix Vadisi'ni McDowell Dağları'na kadar kilometrelerce uzanıp giden Salt River Kızılderili Bölgesi'nden ayıran çakıl taşlı Pima Yolu başladı. Artık yol eskisi kadar düz değildi, tozlu mavi dağlar her yerden, uzaktan, yakından, alçak ve geniş bir şekilde yükseliyordu. Hava cehennem gibi sıcaktı.

"Bana bahsettiğin o dağlar nerede?"

"Şura, onları görmediğini söyleme bana!" Tatyana tam karşıyı işaret etti. Dağ sıraları *saguaro* kaktüslerinin arasından kocaman, yekpare bir taş parçası gibi yükseliyordu ama Alexander bu sabah havasındaydı ve Tatyana'ya takılmak hoşuna gidiyordu.

"Ne? Bunlar mı? Bunlar dağ değil ki. Kayalık. Biliyorum çünkü ben dağ gördüm. Dün Tonto Dağları'ndan geçtik. Orası dağ mesela. Santa Fe, orası da örneğin. Ayrıca Ural Dağları'nı, Holy Cross Dağları'nı da gördüm. Onların hepsi kozalaklarla kaplıydı. Onlar dağdı." Morali bozulmaya başlamıştı.

"Şimdi..." dedi Tatyana ve uzanıp elini Alexander'ın bacağına koyarak onu rahatlatmaya çalıştı. "Burası Arizona McDowell Dağları. Granit

kayalıkların üzerindeki tortu iki milyar yıl önce lavlardan oluşmuş. Kambriyum öncesinden."

"Şimdi de jeolog mu oldun?" Alexander sırıttı. "Kapitalist ve jeolog." Tatyana bugün sarı çizgili bir elbise, beyaz soket çorap ve babet giymişti. Saçlarını örüp topuz yapmıştı. Yüzünde tek bir ter damlası yoktu ve Alexander başını eğip onun parmaklarını sımsıkı bir şekilde birbirine kenetlediğini görmese gayet soğukkanlı görünüyordu.

"Tamam, tamam," dedi Alexander sonunda hafifçe kaşlarını çatarak. "Bunlar da dağ."

Tozlu tekerlekleriyle toprağı ezerek kuzeye doğru ilerlediler. McDowell Dağları iyice yaklaşmıştı. Güneş tam tepedeydi. Alexander yılın en sıcak zamanında ülkenin en sıcak yerine gelmekle büyük aptallık ettiklerini, geri zekâlı gibi davrandıklarını söyledi. Kafalarını çalıştırsaydılar Coconut Grove'dan daha önce ayrılır, yazı geçirmek için Montana'ya gider, sonra da üzüm toplamak için Kaliforniya'ya geçerlerdi.

"Ama sen Florida'dan ayrılmak istemedin, unuttun mu?"

"Hımmm," diyerek onu onayladı Alexander. "Coconut Grove başta sakindi."

Sessizliğe gömüldüler.

Bir tek evin, meyve standının, benzin istasyonunun, dükkânın ya da insanın olmadığı asfaltsız yolda kırk beş dakika daha gittikten sonra Tatyana ona yukarıya tırmanan dar toprak yola sapmasını söyledi.

O yola Jomax deniyordu.

Jomax, güneşten kavrulan kayalık bir dağla son buluyordu. Alexander tam orada durdu, vadiden bir buçuk kilometre yukarıda. Parmakları rahatlayan, dişlerini göstererek mutlu mutlu tebessüm eden Tatyana, "Aman Tanrım! Kimse yokmuş burada!" diye haykırdı.

"Evet," dedi Alexander kontağı kapatırken. "Çünkü herkes okyanusa bakan Coconut Grove'da."

"Burada kimse yok," diye tekrar etti Tatyana kendi kendine ve karavandan indi.

Anthony koştu ama Tatyana onu durdurup, "Sana *cholla* kaktüsünden bahsetmiştim, hatırlıyor musun Anthony? Sakın onlara yaklaşma. Rüzgâr iğnelerini derinin altına üfler ve onları ben bile çıkaramam."

"Ne rüzgârı? Bırak beni."

"Anthony," dedi Alexander çakmağını ararken, "annen sana bir şey söylüyor, ona seni rahat bırakmasını söyleyemezsin. Tanya, bunu anlaması için onu iki dakika daha bırakma."

Tatyana, Anthony'ye bakarak kaşlarını çatıp onu çimdikledi ve gitmesine izin verdi. Çakmak onun elindeydi. Alexander çakmağı çaktı ve elini ateşe siper edip sigarasını yaktı. "Ona bu kadar yüz verme artık."

Etrafı kolaçan etmek için Tatyana'dan biraz uzaklaşıp kuzeye ve güneye, doğuya ve batıya, dağlara, gözlerinin önünde boylu boyunca uzanan Phoenix Vadisi'ne, Sonoran Çölü'ndeki otların arasına yayılmış çiftliklere baktı. Bu çöl, çocukluğundan zar zor hatırladığı Mojave'ye pek benzemiyordu. Burası göz alabildiğince gri kumla kaplı bir toprak yığını değildi. Temmuz ayının sonunda burası güneşten kavrulmuş, geniş, yeşil bir alan gibi görünüyordu. Binlerce *saguaro* kaktüsü kaplamıştı her yeri. Kahverengi yeşil dikenli tepeleri güneşe doğru dokuz on metre yükseliyordu. *Mesquite* ağaçları kahverengi, *palo verde* ağaçları sepya rengiydi. Çalılıklar kahverenginin her tonundaydı. Bitkiler ottan değil, topraktan ve kumdan çıkıyordu sanki. Çöl ormanı gibiydi burası. Alexander'ın beklediği gibi değildi.

"Tanya..."

"*Biliyorum*," dedi Tatyana onun yanına gelerek. "*İnanılmaz*, değil mi?"

"Hımmm. Düşündüğüm gibi bir yer değilmiş."

"Hayatımda böyle bir yer görmedim." Tatyana'nın sesinde *bir şey* vardı. "Sen burayı asıl ilkbaharda gör!"

"Bu gidişle göreceğiz."

"Her şey çiçek açıyor!"

"Nereden biliyorsun?"

"Biliyorum," dedi Tatyana garip bir ciddiyetle, "çünkü kütüphanedeki kitapta fotoğraflarını gördüm."

"Öyle mi? Kitapta fotoğraflar vardı. Peki, sudan da bahsediyor muydu kitap?"

Tatyana ilgisizce elini şöyle bir savurdu. "Hohokam Kızılderilileri benim gördüğüm şeyi yüz yıl önce görüp bu vadide yaşamak istemişler ve Salt Nehri'nden bir dizi kanal açıp buraya su getirmişler. Yani güçlü İngiliz İmparatorluğu tuvaleti evin dışında olan binalarda yaşarken Hohokam Kızılderilileri mahsullerini akan suyla suluyordu."

"Nereden biliyorsun?" diye çıkıştı Alexander.

"New York Halk Kütüphanesi'nden. Buradaki beyazlar hâlâ o kanalları kullanıyor."

"Yani buralarda bir nehir var, öyle mi?" Alexander elleriyle kuru kuma dokundu.

"Salt Nehri var ama *uzakta*," diye karşılık verdi Tatyana. "Şanslıysak onu hiç görmek zorunda kalmayız."

Alexander böylesine yakıcı bir sıcakla hiç karşılaşmamıştı. Florida'da bile su sayesinde sıcaklık dengeleniyordu. Burada sıcaklığı dengeleyen bir şey yoktu. "İçten dışa doğru kaynamaya başlıyorum," dedi. "Haydi, damarlarım erimeden bana arazimizi göster."

"Üstünde duruyorsun," dedi Tatyana.

"Neyin üstünde?"

"Arazinin." Tatyana etrafı işaret etti. "İşte burası. Hepsi, şuradan o tepeye kadar. Bu yoldan güneydoğuya, Sonoran Çölü'nden dağa uzanan *üç yüz doksan iki dönüm*. Mülkümüz dört dönüm genişliğinde ve doksan sekiz dönüm derinliğinde. Ekspertize ihtiyacımız olacak. Pasta şeklinde de olabilir."

"Sachsenhausen gibi mi?"

Tatyana suratına tokat yemiş gibi oldu. "Neden yapıyorsun bunu?" dedi alçak sesle. "Burası senin hapishanen değil, özgürlüğün."

Alexander biraz utanarak, "Senin *hoşuna* gitti mi?" diye sordu.

"Hoşuma gitmeseydi almazdım Şura." Tatyana duraksadı. Bir kez daha yüzünde garip bir ifade belirdi.

"Tanya," dedi Alexander, "burası yakında kendi kendine ateşler içinde kalacak."

"Bak," dedi Tatyana, "gidip değerini öğreneceğiz. Doğru fiyat verilirse satarız. Satmakta bir sakınca görmüyorum. Ama... görmüyor musun?" diye haykırdı Alexander'ın yanma gelerek. "Şu çölü görmüyor musun?" diye işaret etti. "Bizimkinin yanındaki Pinnacle Tepesi – çok ünlü. Ama bizimkinin adı yok. Ona Alexander Dağı adını verebiliriz belki." Kaşlarını kaldırdı. Alexander şu an oyun oynamasa da Tatyana'nın haylazlığını not etmişti.

"Çölü görüyorum," dedi. "Tek bir ağaç bile yetişmemiş burada. Kaktüs dışında. Onların da suya ihtiyacı yok zaten. Ben kaktüs değilim, suya ihtiyacım var. Nehir ya da göl de yok."

"*Kesinlikle*!" dedi Tatyana enerjik bir sesle. "*Nehir yok*. Neva, Luga, Kama, Vistola yok burada. Nehir yok. İlmen Nehri, Ladoga Nehri yok. Tarla yok. Ova yok. Çam, çam iğnesi, huş ağacı, tarla kuşu, hatta kuş cıvıltısı yok. Bazen yazları kırlangıçlar geliyor. Ama dağlarda orman yok. Kar yok. Bunları istiyorsan kışın Grand Canyon'a gidebilirsin. Ponderosa çamı bir buçuk kilometre ötedeki buz gibi Colorado'da var." Tatyana ona yaklaşıp elini içtenlikle Alexander'ın elinin üstüne koydu ve "Sen de şu kocaman saguaroya benziyorsun," diye mırıldandı.

Tamam, Alexander onun o şakacı tavrını fark etmişti ve en kısa zamanda buna yanıtını verecekti. "Ben su olmayan yerde yaşayamam Tatyana Metanova." Sigarasını söndürdü ve kollarını onun vücuduna doladı. "Neden kaçmaya çalıştığın umurumda değil."

"Ben Tatyana Barrington'ım, Alexander Barrington," dedi Tatyana onun elinden kurtularak. "Ayrıca neden kaçtığımı bilemezsin."

Alexander gözlerini kırpıştırdı. "Bence Arizona'da bile ay vardır. Kırmızı ay bile, Tatya? Alçalmış, kocaman, kırmızı bir ay."

Tatyana da gözlerini kırpıştırdı. "Neden otuz kiloluk zırhını giyip silahlarını kuşanmıyorsun asker?" Ardından fırıl fırıl dönerek Nomad'e geri giderken Alexander kuma gömülü bir direk gibi kımıldamadan durdu. Tatyana çok geçmeden suyla birlikte geri döndü. Alexander suyu memnuniyetle içtikten sonra Anthony'yi aramaya gitti ve onu Hint incirlerinin yanında taşları yakından incelerken buldu. Ama bir tanesinin taş değil, kertenkele olduğu ortaya çıktı. Anthony onu sivri bir kaktüs iğnesiyle yere sabitlemişti.

"Anthony bu, annenin uzak durmanı söylediği kaktüs değil mi?" dedi Alexander oğlunun yanına diz çöküp ona biraz su vererek.

"Hayır, baba." Anthony sabırla konuşuyordu. "*Cholla*, kertenkeleyle oynamak için hiç iyi bir yöntem değil."

"Oğlum," dedi Alexander. "Kertenkelenin şu an oyun oynadığını sanmıyorum."

"Baba, burası sürüngenlerle dolu!"

"Güzel bir şeymiş gibi söyleme şunu. Annen sürüngenlerden ne kadar korkar biliyorsun. Bak şimdi ne kadar üzülecek."

Hint incirlerinin arkasından gizlice ona baktılar. Kızgın anne gözleri kapalı, avuçları aşağıda, yüzüne güneş vururken Nomad'in arkasına yaslanmıştı.

Bir süre sonra Alexander onun yanma gidip yüzüne su serpti. Bu, Tatyana'nın gözlerini açmasını sağlamıştı. Alexander onu, köşeli çeneli kızarık yüzünü, sayısız çilini, yosun rengi gözlerini inceledi. Vücudunun geri kalanını baştan ayağa değerlendirdi. Tatyana çok minyondu. Ve de şaşırtıcı. Alexander başını iki yana sallayıp ona sarıldı ve onu öptü. Tatyana dudaklarının arasında kuru erik varmış gibi kokuyordu.

Sonunda Alexander ondan biraz uzaklaşıp, "Sen aklını kaçırmışsın," dedi. "Hangi akla hizmet böyle bir yer almaya karar verdin? Sana ne oldu anlamıyorum. Ama ok yaydan çıktı artık. Haydi bakalım Arizona âşığı, *cholla* uzmanı, ekspertizi görmeden önce bir şeyler yiyelim. Ama sonra vücudumuzu yıkamak için başka bir yere gideceğiz, değil mi?"

Termosları, ekmekleri, jambonları yanlarındaydı. O sabahın erken saatlerinde bir çiftlik standından erik, kiraz, domates, salatalık almışlardı. Yiyecekleri boldu. Altına oturmak için Alexander gölgeliği açtı. Hava sıcaklığı gölgede bile kırk dereceydi ve yemeye başladılar.

"Araziye ne kadar ödediğini söylemiştin?" diye sordu Alexander.

"Dönümü on iki buçuk dolar."

Alexander ıslık çaldı. "Scottsdale'e yakın mı burası?"

"Evet, Scottsdale otuz kilometre güneyde."

"Hımmm. Küçük bir kasaba mı?"

"Ah, daha fazla olmaz efendim!" dedi Scottsdale'deki gayrimenkul danışmanı. "Daha fazla olmaz. Askerî üs var ve sizin gibi askerler de gelip sevdikleri kızlarla evleniyorlar. Siz yeni mi evlendiniz?"

Dört yaşındaki çocuk yanlarında oturmuş, emlak broşürlerini düzenlemeye çalışırken kimse bir şey söylemedi.

"Yakında herkes ev sahibi olmak isteyecek," diye devam etti emlakçı çabucak. "Scottsdale kasabası yakında büyük bir sıçrama yaşayacak, izleyin ve görün. Birleşik Devletler'in bir parçası değilmişiz gibi kimse bize yardım etmedi ama artık savaş bitti ve Phoenix bomba gibi geliyor. İnşaat endüstrisinde ülkenin bir numarası olduğumuzu söylemiş miydim?" dedi gururla. "Yeni okullarımız, Phoenix Memorial adında yeni bir hastanemiz ve Paradise Valley'de yeni bir alışveriş merkezimiz var. Kalsaydınız burayı çok severdiniz. Birkaç ev görmek ister miydiniz?"

"Yollara ne zaman kaldırım taşı döşenecek?" diye sordu Alexander. Üstünü değiştirmiş, bej rengi temiz pantolonu ile siyah bir tişört giymişti. Arizona'da dövmeleri, yara izlerini, o mavi kamp numaralarını dert edip uzun kollu gömlek giyemezdi. Gayrimenkul danışmanı, Alexander'ın kolundan mavi haça kadar inen uzun yara izine bakmamaya çalışıyordu. Adam klimaya rağmen içinde ter döktüğü bir takım elbise giymişti.

"Ah, her gün efendim, yollara her gün kaldırım taşı döşeniyor. Sürekli yeni bir mahalle yapılıyor. Çiftlik bölgesinden gerçek bir kasaba olmaya doğru yol alıyoruz. Savaşın bize faydaları oldu. Ciddi bir patlama yaşıyoruz. Doğulu musunuz? Karınızın aksanından öyle olduğunuzu düşündüm. Levittown mahalleniz gibi ama tabii doğrusunu isterseniz buradaki evler daha güzel. Size birkaç ev..."

"Hayır," dedi Tatyana öne doğru bir adım atarak. "Buradaki arazimizin değerini öğrenmek istiyoruz yalnızca. Kuzeyde, Pima Yolu'nda, Pinnacle Tepesi'ne yakın bir yerdeyiz."

Alıcı olmadıklarını öğrenince danışman yüzünü buruşturdu. "Nerede? Rio Verde Yolu'nda mı?"

"Evet, oradan birkaç kilometre ötede. Jomax'te."

"Nerede? O yola yeni bir isim verdiler. Orada eviniz mi var? O bölgede hiçbir şey yok ki." Tatyana'ya inanmamış gibi söylemişti bunu.

"Ev yok, arazi yalnızca."

"Şey," dedi adam omuz silkerek. "Ekspertizimiz öğle yemeğinde."

Bir saat sonra ekspertiz ile danışman ciddi bir ifade takınmaya çalışıyordu ama işe yaramıyordu. "Kaç dönümümüz var dediniz?" dedi küçük kafalı, iri vücutlu, üzerine oturmayan bir takım elbise giymiş olan ekspertiz.

"Üç yüz doksan iki," diye tekrarladı Tatyana soğukkanlılıkla.

"Şey, bu imkânsız," dedi ekspertiz. "Ben buradaki alınıp satılan her yeri bilirim. Yani, Scottsdale kasabası, alanını şu anda yirmi dört bin dört yüz kırk dönüm genişletmeyi düşünüyor. Dokuz kilometrekare. Akıllı bir adam geçen yüzyılda burayı dönüm başına seksen yedi sent vererek almış. Ama bu o zamanmış tabii. Siz bana üç yüz doksan iki dönümünüz olduğunu söylediniz, değil mi? Yani tüm kasabanın altıda biri. Kimse o büyüklükte parseller satmıyor. Kimse üç yüz doksan iki dönüm satmaz."

Tatyana öylece adama baktı. Alexander da öylece adama baktı. Ortada bir üçkâğıtçılık, bir oyun mu vardı, yoksa bu adam kabalık mı ediyordu? Eğer öyleyse...

"Arazi çok değerli," dedi ekspertiz. "Biz buralarda dört, bilemedin sekiz dönüm satarız. Oralarda çölden başka bir şey yok. Tümü federal hükümete ya da Kızılderililere ait."

Tamam, taktikti bu. Alexander rahatladı.

Tatyana sessizdi. "Size ne diyebileceğimi bilmiyorum. Üç yüz doksan ikiye kadar sayamayacağıma mı inanıyorsunuz?"

"Sakıncası yoksa tapuyu görebilir miyim?"

"Aslında sakıncası var," dedi Alexander. "Şimdi bize o arazinin değerini söyleyecek misiniz, yoksa başka yere mi gidelim?"

Ekspertiz sonunda kimsenin gitmek istemediği öylesine ıssız bir çölün değerinin dönüm başına altı dolar yirmi beş sent edeceğini ağzından tükürükler saçarak söyledi. "Orası için iyi bir fiyat. Yani o

arazide hiçbir şey yok, ne yol ne elektrik var. İnsan öyle ıssız bir yerden neden toprak alır onu da anlamış değilim."

Tatyana ve Alexander bakıştılar.

"Dediğim gibi, altı dolar yirmi beş sent eder," dedi ekspertiz çabucak. "Ama size şöyle bir teklif sunabilirim: Arazinin örneğin üç yüz seksen dördünü satıp sekizini kendinize bırakırsanız ister kabul edin ister etmeyin ama her bir dönüme on dolar verebiliriz."

"Bayım," dedi Alexander, "bunu kabul edemeyiz. Biz dönüm başına on iki buçuk dolar ödedik."

Ekspertizin yüzü bembeyaz oldu. "Çok fazla ödemişsiniz. Ama... ben de size on iki buçuk dolar ödeyebilirim. Onca para cebinize girecek, düşünsenize. O parayla kendinize yepyeni bir ev satın alabilirsiniz. Nakit üstelik. Paradise Valley yakınlarında muhteşem gelişmeler oluyor. Bir oğlunuz mu var yalnızca? Ama belki gelecekte başka çocuklarınız da olur. O yeni evlerden birkaçını görmeye ne dersiniz?"

"Hayır, teşekkürler." Alexander gitmek için Tatyana'ya işaret etti.

"Pekâlâ, bekleyin," dedi ekspertiz. "On beş dolar. Yatırımınızdan tam bin dolar kâr etmiş olurdunuz böylece. Bazılarının altı aylık geliri."

Tatyana hevesle başını sallayıp bir şey söylemek için ağzını açtı ama Alexander elini sıkıp ona engel oldu. "Miami'de tekne kullanarak üç haftada o parayı kazandım ben zaten," dedi. "Arazimizi bin dolar kâr etmek için satmıyoruz."

"Bundan emin misiniz?" Ekspertiz rica edercesine Tatyana'ya bakıp ondan destek bekledi. Ama Alexander ona hem alaycı hem de dik bir bakış attı. Tatyana kayıtsız kaldı. "Pekâlâ, o halde size bir şey söyleyeyim," dedi ekspertiz. "Paranızı araziden şimdi çekmezseniz bir yıl içinde altı dolar yirmi beş sent bile alamayacaksınız. Oğlunuzun okula başlamasını beklerseniz üç yüz doksan iki dönümü seksen yedi sente bile satamayacaksınız. Kızılderililere giden yoldaydı üstelik, değil mi? En iyisi siz orayı unutun gitsin. Aklı başında hiç kimse o bölgede yaşamak istemez. Siz dediğiniz gibi bekleyin bir süre. 1950'ye gelene kadar arazi değerini tamamen kaybedecek."

Alexander ailesini dışarı çıkardı. O Batı tarzı tozlu yolda kalakaldılar. Ekspertizin söylediklerini konuşmadılar bile. Alexander soğuk bir bira içmek istedi. Tatyana köşedeki marketten dondurma almak istedi. Anthony kovboy şapkası istedi. Sonunda Alexander soğuk birasını içemedi çünkü ailesini bara götüremezdi ama Tatyana dondurmasını, Anthony de kovboy şapkasını alabildi. Kasaba meydanında gezindiler. Alexander sebebini bilmese de burayı, bu Batı tarzını, sınırların genişliğini ve buranın küçük kasabalara özgü o samimi havasını sevmişti. Nomad'leriyle gezinirken kasaba meydanının çevresindeki çiftlik arazisinin yerleşim yerine dönüştürüldüğünü gördüler. Akşam yemeğinde zeminine talaş dökülmüş bir lokantada biftek, fırında patates ve mısır yediler.

Alexander, Tatyana'ya ne yapmak istediğini sorduğunda Tatyana karar vermeden önce araziye son bir kez daha bakmanın iyi olabileceğini söyledi.

Saat akşam yediydi ve güneş aşağıya doğru kavis çiziyordu. Güneş farklı bir renkte olduğu için dağlar da farklı bir renge bürünmüştü; kayalıklar üç boyutlu bir turuncuya dönüşmüştü. Alexander araziye kendisi değer biçti. Etrafta biraz gezindikten sonra, "Tanya, bu araziyi önsezilerine güvenerek almış olma ihtimalin var mı sence?" diye sordu.

"Neredeyse hiç yok," dedi Tatyana kollarını onun beline dolayarak. "Hem de hiç. Burayı kesinlikle satmalıyız Şura. Bir an önce satıp parasını alalım ve burası kadar sıcak olmayan güzel bir yer satın alalım."

Alexander eğilip dudaklarını onun ıslak yanağına dokundurdu. "Sen çok hoş ve ateşlisin bebeğim," diye fısıldadı. Tatyana vanilyalı dondurma kokuyordu. Tadı da vanilyalı dondurma gibiydi. "Ama sana katılmıyorum. Bana kalırsa ekspertiz yalan söylüyor. Bir yerde yerleşim yeri patlaması olur veya olmaz. Ama böyle bir patlama arazinin değerinin yükseleceği anlamına gelir."

"Yine de arazinin sapa bir yerde olduğu konusunda haklı," dedi Tatyana.

"Nereye göre sapa?" Alexander başını iki yana salladı. "Burada para kazanabileceğimizi düşünüyorum ben. Bir süre bekleyelim, sonra

satalım." Duraksadı. "Ama Tanya, yine de beni şaşırtıyorsun. Önce araziyi en az teklif sunana bile satmak istiyorsun. Sonra birden buranın iyi bir kaynak olduğunu söylüyorsun."

Tatyana omuz silkti. "Ne diyebilirim ki? Kafam karıştı." Sonra dudağını ısırdı. "Sen... burada yaşamayı düşünür müsün?" diye sordu temkinli bir tavırla.

"Asla! Şu havaya baksana. Sıcaklığı hisset. İnsan neden burada yaşamak istesin?" Gözleri aniden ardına kadar açılan Alexander sustu.

Arizona'da yaşamak ister misin Tatya, baharın hüküm sürdüğü o müthiş topraklarda?

Bunu ona Alexander sormuştu, başka bir yaşamda. "Ah, olamaz," dedi usulca. "Sen, hayır, yapma... Olamaz!" Alexander şaşkınlık dolu bir kahkaha attı. "Şimdi anlıyorum! Şimdi. Ah, ben nasıl bir insanım böyle? Savaştan nasıl sağ çıktığımı bile anlamıyorum. Tanya, gel. Sana ne söylediğimi şimdi hatırlıyorum."

"Bense daha şimdi söylemişsin gibi hatırlıyorum," dedi kollarını göğsünde kavuşturarak.

"O halde bunu mecazen söylediğimi de anlamışsındır. Bu kadar sıcak bir yerde yaşamak ister miydin? Ben aslında tam olarak *burayı* kastetmemiştim!"

"Öyle mi?" Tatyana bunu sessizce söylemişti.

"Elbette! Bu araziyi almanın sebebi bu mu?"

Tatyana yanıt vermeyince Alexander da ne söyleyeceğini bilemedi. Ona dair anlamadığı bir sürü şaşırtıcı şey vardı, yanıtı nerede bulacağım bile bilmiyordu. "Buzla kaplı, ablukaya alınmış, soğuk Leningrad'ın orta yerindeyiz," dedi Alexander. "Almanlar ekmek yerine yediğin mayasız mukavva ile tutkalı bile senden esirgiyor. İşte o an aklıma küçükken ailemle birlikte geçtiğimiz sıcak bir yer geldi. Oysa Miami demeliymişim. O zaman Miami'den mi alacaktın araziyi?"

"Evet."

"Ciddi olamazsın. Anthony, gel buraya, çıngıraklı yılanların peşini bırak. Burası hoşuna gitti mi?"

"Baba, burası dünyanın en eğlenceli yeri."

"*Cholla* meselesine ne diyorsun? O da eğlenceli mi?"

"Çok eğlenceli. Anneme sor. Kötü ruhlar varmış. Cehennem kaktüsü diyor onlara. Ona söyle anne, savaştan daha kötü bunlar." Anthony daha sonra sevinçle koşturmaya başladı.

"Evet," dedi Tatyana, "*cholla*'dan uzak dur Alexander."

Alexander kaşlarını çattı. "Bence sıcaklar ikinizi de fena etkilemiş. Tanya, burası denizden uzak, çok uzak. Rüzgârı bile kuru buranın!"

"Biliyorum." Tatyana ağzını açar açmaz sıcak hava yuttu.

Sonra birbirlerinden uzaklaşıp kendi düşüncelerine daldılar. Anthony kaktüsün sıcaktan kurumuş meyvesini kopardı. Tatyana su kamışına benzer *ocotillo*'nun kurumuş kırmızı çiçeğini kopardı. Alexander sigara içerken araziye, dağlara, aşağıdaki vadiye baktı. Güneş huzurla battı ve güneş ışınları bir kez daha değişirken kayalıklar yangın yerine döndü. Bir battaniye serip yan yana, diz dize oturdular ve Anthony oynarken onlar da güneşin batışını izlediler.

Alexander, Tatyana'yı araziyi satmaya ya da satmamaya nasıl ikna edebileceğini düşündü ama Tatyana'nın ona söylediği şey daha da şaşırtıcıydı. "Şura, söylesene, Lazarevo'da cepheye döneceğin zaman... Ural Dağları'na bakardık. O zaman neden kalmadığını söyler misin?"

Alexander çok şaşırmıştı. "*Kalmaktan* kastın nedir?"

"Biliyorsun işte." Tatyana duraksadı. "Neden... geri gitmedin?"

"Kendi komuta yerime mi neden dönmedim? Yani *çölü* mü kastediyorsun?"

Tatyana onayladı. "Neden Ural Dağları'na kaçmadık? Bize bir *izba* yapardın, oraya, ormana yerleşir, değerli taşlar bulup takas eder, meyve sebze yetiştirirdik. Kimse bizi bulamazdı."

Alexander başını iki yana sallarken derin düşüncelere dalarak ellerini açtı. "Tatyana, Tanrı aşkına, aklından ne geçiyor? Aklmdan ne geçiyor ve daha da önemlisi neden bunlar geçiyor?"

"Öylesine sormadım bunu. Yanıtını merak ediyorum."

"Neyin yanıtını? Kızıl Ordu'yu neden bırakmadığımı mı? Birincisi, komutanım Albay Stepanov, o iyi kalpli adam –Lazarevo'da seninle yirmi dokuz gün geçirmeme izin veren adam, hatırla– kendi tugayını terk edenleri idam etme kararı almıştı. Binbaşım ve birlikte savaştığım

tüm teğmen ve çavuşlar da. Dolayısıyla kısa ve talihsizliklerle dolu hayatımızın geri kalanını sürekli kaçarak geçirecektik. Kaçak olarak! Ve bizi bulacaklardı, herkesi buldukları gibi. Sana Germanovski'den bahsettiğimi hatırlıyor musun? Savaştan sonra onu Belçika'da buldular. Üstelik Sovyetler Birliği'ne ayak basmamıştı. Fransa'da doğmuş. Babası diplomattı. Germanovski on sekiz yaşına girdiğinde geri dönmediği için on yıl ağır cezaya çarptırıldı, *on dört* yıl önce yani! Bizim başımıza da aynısı gelebilirdi. Tabii bizi beş dakikada yakalarlardı, gözlerin gibi yeşil o değerli Ural taşını ilk takas etmeye kalkıştığımız an. Yıldırım hızıyla olurdu her şey, sonraki beş dakikamızı da tepemizde biri dikilmeden geçiremezdik. Yani *hapishanede*. İstediğin bu mu?"

Tatyana, Alexander'ın sözlerini bitirmesine izin vermeden ayağa fırlayıp uzaklaştı. Ne *düşünüyordu*? Öte yandan güneş alev alevdi ve Alexander karanlıkta çok uzun zaman geçirdiği için onun peşinden gitmeyip sigarasını bitirmiş, güneşin tepede batışını izlemişti.

Tatyana geri geldiğinde, "Saçma bir soruydu," dedi. Sonra onun omzuna yaslandı. "Öylesine düşünüyordum, ciddi bir şey değil."

"Ah, iyi öyleyse. Neye göre?"

"Bazen aklımdan delice şeyler geçiyor, o kadar."

"Delice oldukları kesin. Nasıl düşünceler bunlar?" Alexander duraksadı. "'Her şey nasıl daha farklı olabilir' gibi mi?"

"Ona benzer şeyler," dedi Tatyana boşluğa bakarak. Sonra Alexander'ın elini tuttu. "Gün batımı güzel, değil mi?"

"Gün batımı güzel," dedi Alexander.

Tatyana ona yaslandı. "Şura, şimdi burası böyle yanmış gibi kahverengi görünebilir ama baharda Sonoran Çölü *yeniden doğuyor*!" dedi nefes nefese kalmış gibi bir sesle. "Açık mavi saray çiçekleri, beyaz deve dikenleri, alev kırmızısı gelincikler, kırmızı oco*tillo*'lar mavi ve sarı otlarla, bir düşünsene. Leylak rengi mine çiçekleri bile yetiştirebiliriz. Leylak rengini ne kadar sevdiğini biliyoruz," diye ekledi Tatyana neşeyle. "Hint inciri ve iğne yastığı kaktüsü de burada yetişiyor..."

Alexander onun narin elini sıkıp kaşlarını kaldırdı. Bu çok *daha* iyi bir konuşma oluyordu. "Bebeğim," dedi sesini alçaltıp Anthony'nin yakınlarda olup olmadığını kontrol ederek, "asker sohbetlerinde iğne

yastığının tek bir anlamı vardı ve bunun da kaktüs olmadığından emin olabilirsin."

Tatyana onu ayıplayıp geri çekildi ama Alexander onu tutup tekrar kendine çekti ve üzerine eğilip boğuk bir sesle, "Çölde ateş çiçeği de var mı sence?" dedi. Tatyana yüzünün kızardığını hissederken gelincikleri ve leylakları tümüyle unuttu.

Alexander, Tatyana'nın ondan kaçıp gitmesine izin verdi. Sonra onun peşinden, Anthony'nin peşinden koştu.

Alexander onunla sessiz film oynuyordu ve Tatyana aniden neşeyle dans edercesine hareket etmeye başladı. Kollarını uçuyormuş gibi çırpıp bir o yana bir bu yana sallandı; dişleri pırıl pırıl, saçları dağınık ve parlaktı. Anthony'nin peşinden koşarken sıkı kalçalarının kıvrımları iyice belirginleşmişti. Sonra kıpır kıpır göğüsleriyle tekrar Alexander'a doğru koşmaya başladı; tam karşısında durup ellerini ona uzattı, *haydi gel*, ama Alexander'ın elinde kamera vardı, gelemezdi. Tatyana o muhteşem dudaklarını büktü, ağzı siyah beyazdı; öpücük veriyor, üflüyor, onu çağırıyordu. Sonra aniden titredi. "Şura! Şura! Beni duyuyor musun?" diye haykırdı ve Alexander kamerayı bırakıp onun peşinden gitti, Sibirya ardıcının altında onu yakaladı. Tatyana güldüğünde kedi gözleri gibi kısılan gözlerini kırpıştırdı, dudaklarını aralayıp onu bırakması için yapmacık ve neşeli bir ifadeyle Alexander'a yalvardı. Bir gün belki bugünlere dair filmleri izleyeceklerdi, illüzyonu yakalamış olan filmleri, gençliklerinin o sonsuz neşesini yansıtan. Bir zamanlar Sovyet kameralarının Tatyana'nın, Alexander'ın farklı hallerini, kilisesinin taş merdivenlerinde ya da uzun zaman önce kaybolan erkek kardeşlerin yanında çekilmiş hallerini yakaladığı gibi.

Ter ve kum içinde kalan Alexander ve oğlu gömleklerini çıkarıp kendilerini naylon çadır örtüsüne atarlarken Tatyana da bir kova suya bir bez batırıp onların yüzleri ile göğüslerini serinletti. Eskiden Alexander onun özlemini çekerken yüzünde yalnızca ıslak bir bez vardı. Şimdi hem ıslak bezi vardı hem de Tatyana yanındaydı. Tıpkı bir ayı gibi uzanıp pençeleriyle ona dokundu. Buradaydı.

"Ben şimdi Biscayne Koyu'na gitmek istiyorum..." diye sızlandı Alexander. "Meksika Körfezi'ne de."

Ama şu an karanlıktan ve uyuyan oğlundan başka bir şeyi yoktu. Yıldızlar tepedeydi, Jüpiter bile görünüyordu. Tatyana, Anthony'yi karavanın yatağına yatırdıktan sonra Alexander'ın yanına döndü. Alexander katlanabilir plastik bir sandalyeye oturmuş, sigara içiyordu. Yanında bir sandalye daha vardı.

Tatyana ağlamaya başladı.

"Ah, hayır," dedi Alexander yüzünü kapatarak.

Tatyana onun omzunu sıvazlayıp burnunu çekti ve alçak sesle, "Teşekkürler," dedi. Sonra kucağına oturup başını kendine çekti.

"Sen *hiçbir şey* anlamıyorsun," dedi Alexander, kırpık saçlarını onun boynuna yasladı. "Kucağıma oturman her zaman daha iyi."

Alexander küçük bir çadır kurdu, bir de ateş yakıp etrafını taşlarla çevirdi. "Çıra nasıl yakılır biliyor musun?" diye sordu. "Onu beş saniye boyunca taşa sürtüyorum."

"Anladım," dedi Tatyana. "Bu kadarı yeter."

Yüzlerini batıya dönüp oturdular ve birbirlerine sarılıp karanlık vadiye baktılar.

"Sen yanımda değilken," dedi Tatyana, "ve bir daha yanımda olmayacağını düşündüğüm dönemde tepedeki bu araziyi aldım. Senin için. Bana öğrettiklerin için. Bana her zaman öğrettiklerin için. Yüksekte olmak için."

"O kural yalnızca sel durumunda ve savaşta geçerli Tatya. Bunlardan birinin burada gerçekleşme ihtimali var mı sence?" Alexander karanlığa baktı.

"Kocacığım..." diye fısıldadı Tatyana, "şu an aşağıda bir şey görmüyorsun ama birkaç yıl içinde nasıl olacağını düşünebiliyor musun? Sokaklardan, evlerden, dükkânlardan, vadideki diğer yerlerden yansıyan ışığı bir düşün. New York gibi bu vadi de ışıklanacak ve biz de burada oturup aşağıdaki o ışığı izleyeceğiz."

"Ama daha bir saniye önce yarın araziyi satacağımızı söylemiştin!"

"Evet." Tatyana sıcak ve açıktı, bir yanını tümüyle kapatana kadar. Parmakları gibi gergindi. Çölün bahardaki halini görme isteği çok güçlüydü ama kenetlenmiş ellerinin arasındaki sıkıntı da güçlüydü.

"Bu bir hayal yalnızca Şura, biliyor musun? Saçma sapan bir rüya." İç geçirdi. "Araziyi tabii ki satacağız."

"Hayır, satmayacağız," dedi Alexander yüzünü ona çevirerek. "Ve bu konuyu daha fazla konuşmak istemiyorum."

Tatyana çadırı işaret etti. "Orada mı uyuyacağız?" Avuçlarını Alexander'ın boynuna götürdü. "Ben uyuyamam. Benim cesaretim sahte bir cesaret. Akreplerden korkarım."

"Hayır, merak etme," dedi Alexander ona sıkıca sarılarak. Gözlerini kapatmış, dudaklarıyla Tatyana'nın boynundaki nabız atışlarını hissediyordu. "Akrepler gürültüyü sevmez."

"Bu iyiymiş," diye mırıldandı Tatyana başını kaldırarak. "Çünkü hiçbir şey duymayacaklar."

Tatyana bu konuda yanılmıştı... Üç yüz doksan iki dönüme, Pinnacle Tepesi ve Paradise Valley'ye damgalarını vururken gökyüzündeki Ay, yıldızlar ve Jüpiter gürültülü birleşmelerine ve onun mest edici inlemelerine tanık olmuştu.

Ertesi sabah uyanıp kuzeydeki Grand Canyon'a gitmek üzere toparlandıklarında Alexander, Tatyana'ya, Tatyana ona baktı, sonra dönüp Anthony'ye baktılar.

"Çocuk dün gece uyanmadı mı?"

"Uyanmadı."

Anthony masanın başında yapbozla uğraşıyordu. "Ne oldu?" diye sordu. "Dün gece çocuğu uyandırmak mı *istediniz*?"

Alexander yola döndü ve Marlboro paketine uzanırken, "Pek ilginç sayılmaz," dedi. "Aklımızı başımıza toplamak için sakinleştirici bir şey lazım."

Kaybedilen Zaman

Desert View'da, Grand Canyon'un hiç değişmeyen ağzında durmuş, batıdaki mavi ufuk çizgisine ve uzakta kıvrılarak ilerleyen Red River'a bakıyorlardı. Batıya doğru birkaç kilometre gittikten sonra önce Lipan Point'te, sonra da Grandview Point'te durmuşlardı. Moran Point'te

oturup etrafa baktılar, sonra sessizlik içinde yürüdüler. Normalde susmak nedir bilmeyen Anthony bile ağzını açmamıştı. Ponderosa çamlarının altındaki ahşap yoldan geçip Yavapai Point'e geldiler ve orada oturup güneşin batışını izleyebilecekleri tenha bir yer buldular. Anthony kenara fazla yaklaşınca Alexander ve Tatyana aynı anda atılıp bağırdı ve Anthony gözyaşlarına boğuldu. Alexander onu sıkıca tuttu, sonunda yumuşayıp bıraktı. Ama kuma bir çizgi çekti ve o çizgiyi bir santim geçecek olursa onu ciddi anlamda cezalandıracağını söyledi. Anthony gün batımını o çizgiye çakıl taşları ve ince dallardan bir barikat kurarak geçirdi.

Çivit rengi gökyüzünde güneş kanyonun üzerinden batıp kavak, ardıç ve ladin ağaçlarıyla dolu yeşil ormanı kızılımsı bir maviye boyadı. Gün batımmda kanyonun renkleri değişirken Alexander gözlerini kırpıştırmayı kesti. Kil katmanları ve taşlaşmış ince kumdan oluşan milyonlarca yıllık antik tapınakların üstüne, krem rengi Coconino'dan kapkara Vişnu kireç taşına kadar bütün tepelere, kızıl duvarlara, kayalıklara, dağ geçitlerine, Bright Angel kayalıklarına, Tonto'dan Tapeat'e tüm kum tepeciklerine ve kireç taşlarına, Great Unconformity'ye yakıcı bir sıcaklık düştü. Milyonlarca yıllık kayıp zaman. Hepsi kızıla boyanmıştı.

"Tanrı bizimle ışık oyunu oynuyor," dedi Alexander sonunda nefes alarak.

"Seni Arizona'yla etkilemek istiyor Şura," diye mırıldandı Tatyana.

"Neden kayalıklar böyle görünüyor?" diye sordu Anthony. Barikatı otuz santime yaklaşmıştı.

"Onları su, hava, zaman aşındırmış," diye karşılık verdi Alexander. "Aşağıdaki Colorado Nehri sızmaya başlamış ve şiddetli yağmurlar da eklenince milyonlarca yıl içinde bu kanyon oluşmuş. Annenin hoşuna gitmese de nehir her şeyin katalizörüdür Anthony."

"Özellikle de katalizör olması annenin hoşuna gitmiyor," dedi Tatyana onun kolunun altından.

Alexander sonunda ayağa kalktı ve ona elini uzattı. "Tanrı coğrafya haftasında yarattığı tüm kanyonların en büyüğündeki kayalıkları ve oradaki hayatı inceledi, çok güzeldi."

Tatyana, Alexander'ı onaylarcasına başını salladı. "Bunu kim söyledi? Buralarda yaşayan, yürüyen, ölen Navajolar ne der bilir misin?" Söyleyeceklerini hatırlamak için duraksadı. "*Önümde uzanan güzellikte yürüyorum*," dedi kollarını iki yana açarak. "*Arkamda uzanan güzellikte yürüyorum. Altımdaki güzellikte yürüyorum.*" Aşağıdaki kanyondan ses gelmiyordu. "*Tepemdeki güzellikte yürüyorum.*" Alçak sesle konuşmaya devam etti. "*Her şey güzellikte bitiyor.*" Başını kaldırdı. "*Her şey güzellikte bitiyor.*"

"Hımmm," dedi Alexander, sigarasından uzun bir nefes çekip dumanı uzun süre ağzında tuttu. "Güzelliğin yerine en çok inandığın kelimeyi koy," dedi, "o zaman gerçekten bir şeylere sahipsin demektir."

Yavapai'deki kamp alanında geçirdikleri ürkütücü derecede sessiz gecede Anthony çadırlardan birinde huzursuzca uyurken onlar da onun kıpırdanmasını, inlemesini dinliyor, kanyonun karanlık ağzından bir buçuk kilometre ötede, ateşin karşısında, aynı battaniyenin altında sarılıp onun sakinleşmesini bekliyorlardı. Tir tir titriyorlardı ve yün battaniye âdeta buz tutmuştu.

Konuşmadılar. Sonunda ateşin karşısında yüz yüze oturdular. Alexander nefesini tutuyor, sonra güçlükle dışarı veriyordu.

Başta hiçbir şey söylemedi. Değiştirilemeyecek şeyler hakkında konuşmak istemiyordu onunla. Yine de unutamadığı o acı binlerce farklı çeşitte yüreğini ele geçirip onu uyuşturuyordu. Kendisi ölmüşken başka adamların Tatyana'ya dokunduğunu hayal etti. Kendisinin yakın olduğu şeye yakın olan adamları ve Tatyana'nın onlara baktığını, ellerini tutup onları dul kaldığı odaya götürdüğünü hayal etti. Duymak istemediği gerçekleri duymaya hazır değildi; o nahoş gerçekle nasıl başa çıkacağını bilemezdi ve geri döndüğünden beri de neler olduğunu Tatyana'ya sormamıştı. Ama şimdi birlikte Grand Canyon'da uzanırlarken mistik itiraflar için doğru yerde olduklarını düşündü.

Derin bir nefes aldı. "Dansa gitmek hoşuna gidiyor muydu?"

"Ne?"

Demek Tatyana ona yanıt vermeyecekti. Alexander sustu. "Ben Colditz'de, o içeri girilmesi mümkün olmayan kalede hayatımı tüketirken bunu merak etmiştim."

"Hâlâ oradasın anlaşılan Şura."

"Hayır," dedi Alexander. "New York'ta duvara konmuş bir sineğim, bensiz neler yaptığını görmek istiyorum."

"Ama ben buradayım," diye fısıldadı Tatyana.

"Evet ama *orada* olmak hoşuna gidiyor muydu? Eğleniyor muydun?" Alexander'm sesi hüzünlüydü. "Bizi unutmadığını biliyorum ama eskisi gibi mutlu olabilmek için acı çekmeden dans etmek istedin mi?" Yutkundu. "Yeniden... sevebilmek için... Mercy Hastanesi'nin önünde otururken bunları mı düşündün? Yeniden mutlu olmak, New York'a dönmek, Emily Brontë'den alıntı mı yapmak isterdin? *Tatlı gençlik aşkı, seni unutursam beni affet...*"

Alexander ona açık olmanın cazibesini gösteriyordu. Ama Tatyana'nın açık olmak istemediğini görebiliyordu. İnkâr edebileceği bir karışıklık istiyordu o.

"Pekâlâ, Şura, madem konu açıldı ve bunları konuşuyoruz o halde işçi kampının beni lekelediğini söylerken neyi kastettiğini bana açıkla. Sana ne olduğunu söyle."

"Hayır. Ben... onu unuttum. Ben..."

"Deer Adası'ndayken neden dört gün ortadan kaybolduğunu söyle."

"Gittikçe uzatıyorsun günleri. Üç gün bile sayılmazdı. Önce sen bana Mercy Hastanesi'nde ne düşündüğünü söyle."

"Peki, konuyu kapatalım o halde."

Alexander parmaklarım onun sırtına bastırdı. Ellerini Tatyana'nın hırkasının, bluzunun altına geçirip çıplak omuzlarına dokundu.

Onu çevirip önünde diz çöktü, ateşi arkalarına almışlardı. *Grand Canyon'un mabedinde bile huzur, rahat yok*, diye düşündü Alexander iç geçirerek.

Anthony'nin inlemeleri tam bir sefalet haline dönüşmüştü. "Anne, anne!" Tatyana onun yanma koştu. Anthony sakinleşti ama Tatyana onun çadırında kaldı. Sonunda Alexander da içeri girdi ve o küçük çadırın sert zemininde Tatyana'nın arkasına sıkıştı.

"Bu da bir süreç Şura," dedi Tatyana onu yatıştırmaya çalışırcasına. "Bu da geçecek." Duraksadı. "Her şey gibi."

Alexander'm sabırsızlığı ve öfkesi boğazını yakıyordu. "Rüyasında ne gördüğünü bilsen böyle demezdin."

Tatyana onun kollarının arasında kaskatı kesildi.

"Ah!" Alexander karanlıkta ona bakmak için başını kaldırdı. Ateş sönünce açık kanatlardan içeri süzülen ışık kalmadığı için Tatyana'nın yüzünün dış hatlarını zar zor görebiliyordu. "Biliyorsun!"

"Evet." Tatyana'nın acı çektiği sesinden anlaşılıyordu. Başı hâlâ öne eğikti. Gözleri kapalıydı.

"Bunca zamandır biliyor muydun?"

Tatyana temkinli bir şekilde omuz silkti. "Sinirlenmeni istemedim."

Uzayıp giden sessizliğin ardından Alexander konuştu: "Her şeyin düzeleceğine inandığını biliyorum Tatyana. Ama sen de göreceksin ki düzelmeyecek. Onu bırakıp gitmenin üstesinden gelemeyecek."

"Öyle söyleme! Üstesinden gelecek. O küçük bir çocuk."

Alexander başını salladı ama bu hareketi ona katıldığını göstermiyordu. "Yaz bu sözümü bir kenara," dedi. "Üstesinden gelemeyecek."

"Ne demek istiyorsun öyleyse?" dedi Tatyana öfkelenerek. "Gitmese miydim? Seni buldum ama değil mi? Böyle bir konuşma yapmamız çok saçma!"

"Evet," diye fısıldadı Alexander. "Ama söylesene, beni bulamasaydın ne yapacaktın? New York'a dönüp Edward Ludlow'la mı evlenecektin?" Tatyana'nın vücudunun gerilmesine ve onu ayıplamasına kayıtsız kaldı. "Doğru ya da yanlış, fark etmez. Anthony bir daha hiç dönmeyeceksin sandı. Beni Sibirya ormanlarında sonsuza dek arayıp duracağını sandı."

"Hayır, öyle sanmadı!" Tatyana sertçe ona dönüp, "Hayır, öyle sanmadı!" diye tekrarladı.

"Rüyalarını dinledin mi? Annesi bir tercih yapıyor. Onu bırakıp gittiğinde oğlunu bir daha sonsuza dek göremeyebileceğini biliyor. Bunu bile bile onu bırakıp gidiyor. Anthony rüyasında bunu görüyor. Bildiği şey bu."

"Alexander! Bilinçli olarak mı böyle zalimce konuşuyorsun? Kes artık!"

"Zalimce konuşmuyorum. Böyle bir şey yaşamıyormuş, bu küçük bir sorunmuş gibi davranmaktan vazgeç artık, diyorum yalnızca. Bana hep dediğin gibi sen sonuca inanan birisin. O yüzden sana iyileşip iyileşmeyeceğini sorduğumda neden bahsettiğimi anlamıyormuşsun gibi davranma."

"Neden *bana* soruyorsun o halde? Belli ki *sen* hepsinin yanıtını biliyorsun."

"İğneleyici sözler sarf etmekten vazgeç artık." Alexander derin bir nefes aldı. "Asıl ilginç olan ne, biliyor musun?"

"Hayır. Hişşşt."

"Ben de rüyalarımda kendimi Kolima'da görüyorum," dedi Alexander boğuk bir sesle. "Ouspenski'yle aynı barakada kalıyorum. Zincire vurulmuş halde battaniyenin altında yatıyoruz. Hava inanılmaz derecede soğuk. Paşa çoktan ölmüş." Boğazına oturan yumruyu yutmaya çalıştı. "Gözlerimi açtığımda tam da korktuğum gibi *her şeyin*, Deer Adası'nın, Coconut Grove'un, Amerika'nın rüya olduğunu görüyorum. Bu da zihnin kaçıklara oynadığı başka bir oyun. Yataktan fırlayıp barakadan çıkıyorum, Ouspenski'nin çürümüş cesedini de peşimden sürükleyerek donmuş tundraya dalıyorum. Karoliç silahıyla peşime takılıyor. Beni yakaladıktan sonra –ki her defasında yakalıyor– tüfeğinin sapıyla boğazıma vuruyor. 'Dön barakaya Belov,' diyor. 'Yirmi beş yıl daha ölü bir adama zincirlenmiş olarak yaşayacaksın.' Gece yataktan kalktığımda nefes alamıyorum, biri boğazımı sıkıyormuş gibi."

Tatyana duyulamayacak kadar alçak bir sesle, "Alexander," dedi ve titreyen elleriyle onu itti. "Sana yalvardım, *yalvardım*! Bunu duymak istemiyorum!"

"Anthony senin gittiğini rüyasında görüyor. Ben de senin gittiğini görüyorum. İçsel bir şey bu, her damarımda hissediyorum. Kendime bile yardım edemezken ona nasıl yardım edebilirim?"

Tatyana itiraz edercesine homurdandı.

Alexander cümlesinin ortasında, acının ortasında sessizce onun arkasında uzanıyordu. Daha fazla dayanamayacaktı. Çadırdan bir an önce çıkmaya çalıştı. Hiçbir şey söylemeden gitti.

Tatyana içeride, Anthony'yle birlikte kaldı. Üşümüştü. Çocuk nihayet uykuya daldığında çadırdan çıktı. Alexander sönmeye yüz tutan ateşin başında battaniyeye sarınmış, oturuyordu.

Tatyana'ya dönmeden soğuk bir ifadeyle, "Neden sürekli bunu yapıyorsun?" dedi. "Beni saçma sapan bir konuşmanın içine çekiyorsun ve seninle konuşmadığım için bana kızıyorsun ama içimi kemiren şeylerden bahsetmeye başladığımda tuzak kapısı gibi kendini kapatıyorsun."

Tatyana irkildi. Öyle bir şey yapmıyordu, yapıyor muydu yoksa?

"Tabii ki," dedi Alexander. "Tabii ki yapıyorsun."

"Seni kızdırmak istemedim."

"O halde neden kızdırıyorsun?"

"Özür dilerim," dedi Tatyana. "Sizin korkunç rüyalarınız hakkında konuşamıyorum, elimde değil." Yeterince korkuyordu zaten.

"Çadıra dön öyleyse." Alexander oturup sigarasını içmeye devam etti.

Tatyana onu kendine çekmeye çalıştı ama Alexander geri çekildi.

"Senden özür diledim," diye mırıldandı Tatyana. "Lütfen, içeri gel. Çok üşüyorum ve sensiz uyuyamadığımı biliyorsun. Haydi, gel." Alexander'a doğru eğilirken sesini alçalttı. "*Çadırımıza* gel."

Alexander çadırda soyunmadı, uyku tulumunun içine girdiğinde uzun içliğini çıkarmadı. Tatyana onu birkaç dakika izledi, kendisinden ne istediğini, kendisinin ne yapması *gerektiğini* ve ne *yapabileceğini* düşündü. Alexander'ın neye ihtiyacı vardı?

Soyundu. Çıplak ve korunmasız, kırılgan ve duyarlı bir halde uyku tulumunun içine girdi ve Alexander'ın saldırgan kolunun altına sığındı. Silahsız olduğunu görmesini istiyordu.

"Şura, özür dilerim," diye fısıldadı. "Oğlumla ilgili her şeyi biliyorum. Onu bırakmamın doğurduğu sonuçların farkındayım. Ama artık yapabileceğim bir şey yok. İyi olmasını sağlamaya çalıştım. Ama bunca sıkıntının ardından şu an annesine de babasına da kavuştu. Sonunda, zamanı geldiğinde bunun onun için bir anlam ifade edeceğini, babasına kavuşmak için bunu yaşadığını anlayacağını ümit ediyorum. Ona yaptığım affedilmez şeyin bir şekilde geride kalacağını, dengenin kurulacağını ümit ediyorum."

Alexander hiçbir şey söylemedi. Ona dokunmadı bile.

Elini ensesine koydu ve Tatyana da onun karnını ovdu. "Çok üşüyorum Şura," diye fısıldadı. "Bak, çadırında üşüyen çıplak bir kız var."

"Soğuk olduğu doğru," dedi Alexander.

Tatyana ona iyice sokulup ağzını açtı ama Alexander lafı ağzına tıkadı. "Sus artık biraz. Uyumama izin ver."

Tatyana derin bir nefes aldı, söyleyeceklerini kendine saklayıp ona iyice sokuldu ve kollarını ona açtı ama Alexander kayıtsız kaldı. "Rahatlamayı, huzur bulmayı unut," dedi. "Sen böyle içine kapanık ve öfkeli bir tavır sergilerken seninle nasıl *huzur* bulacağımı düşünüyorsun ki? Bu gece nezaket akmıyor üzerinden."

"Ne yani? Sen kızgın değil misin?" dedi Tatyana usulca.

"Sana sıkıntı vermiyorum, değil mi?"

Birbirlerine yaslandılar. Alexander uyku tulumunun kendi tarafını yarısına kadar açıp oturdu. Hava almak için çadırın kanatlarını açtıktan sonra bir sigara yaktı. Geceleri kanyon soğuk oluyordu. Tatyana titreyerek onu izledi ve seçeneklerini düşünüp çeşitli permütasyonları, kombinasyonları değerlendirdi. X faktörünün etmenlerini düşündü, gözünde birkaç hamle canlandırdı ve elini kaldırıp onun bacağına koydu. "*Bana* doğruyu söyle," dedi temkinli bir şekilde. "Şimdi, hemen söyle, o savaş meydanlarında... Belarus'un köylerinde geçirdiğin günlerde... gerçekten bana söylediğin gibi başka kadınlarla birlikte olmadın mı, yoksa bu da yalan mıydı?"

Alexander sigarasını içti. "Yalan değildi ama çok fazla seçeneğim de yoktu, değil mi? Nerede olduğumu biliyorsun. Tikvin'de, hapisha-

nedeydim, erkeklerle cephede. New York'ta saçlarımı dağıtıp giyinip kuşanmış halde gelen erkeklerle dans etmiyordum."

"Ben saçlarımı hiç dağıtmadım, öncelikle bunu bil," dedi Tatyana sakinliğini koruyarak. "Ama bir keresinde Lublin'de bir fırsatın olduğunu söylemiştin bana."

"Evet," dedi Alexander. "Polonya'da bir kızla yakınlaştım."

Tatyana bekleyip onu dinledi. Alexander devam etti: "Yakalandıktan sonra ben savaş esirleri kampına düştüm, Colditz'de kardeşinle birlikteydim. Sonra Sachsenhausen'de onsuzdum. Önce erkeklerle birlikte savaştım, sonra onlar tarafından korundum, dövüldüm, erkekler tarafından sorgulandım, vuruldum, erkekler vücuduma dövme yaptılar. O dünyada çok az kadın vardı." Alexander ürperdi.

"Ama... yine de vardı."

"Yine de vardı, evet."

"İşçi kampında başka birinin karısıyla lekeledin mi kendini?"

"Saçmalama Tatyana," dedi Alexander alçak ve sert bir sesle. "Sözlerimi saçma sorularınla bölme. Sana söylediklerimin bununla bir ilgisi olmadığını biliyorsun."

"Ne demek istedin peki? Söyle bana. Ben bir şey bilmiyorum. Beni dört gün Deer Adası'nda bırakıp nereye gittiğini söyle. O zaman da bir kadınla mı birlikteydin?"

"Tatyana! Tanrım!"

"Bana yanıt vermiyorsun."

"Hayır! Tanrı aşkına! Geri döndüğümde beni gördün mü? Gerçekten yeter artık, beni aşağılıyorsun."

"Sen kaygılarınla beni aşağılamıyor musun peki?" diye fısıldadı Tatyana.

"Hayır! Sen benim öldüğüme inanıyordun. New York'ta bana ihanet etmiyordun, dul bir kadın olarak hayatına devam ediyordun. Arada çok büyük fark var Tanya."

Tatyana onun ses tonunu duyunca tartışmaktan kaçınmaya çalıştı ama aslında, *arada gerçekten büyük fark olduğunu düşünmüyorsun bence*, demek istiyordu. Fakat Alexander'ın sabrının taştığı anları iyi

bilirdi. "Maine'de nereye gittiğini neden söylemiyorsun?" diye fısıldadı. "Ne kadar korktuğumu görmüyor musun?" Alexander'ın onu rahatlatmamasına da kızıyordu. Onu rahatlamaya hiç yanaşmamıştı.

"Sana söylemek istemiyorum," dedi Alexander. "Çünkü seni kızdırmak istemiyorum."

Tatyana onun o boğuk sesinden o kadar korkmuştu ki fazla bahsini etmedikleri başka bir konuya atladı. "Peki ya kardeşim? O da hapishanedeki kadınlara yanaştı mı?"

Alexander sigarasından derin bir nefes çekti. "Onun hakkında konuşmak istemiyorum."

"Aman ne güzel. Hiçbir konuda konuşmak istemiyorsun."

"Doğru."

"Pekâlâ, iyi geceler o halde." Tatyana diğer yana döndü. Aynı uyku tulumunun içinde giyinik halde yatan iri yarı bir adamın yanında diğer tarafa dönmek gerçekten de sembolik bir hareketti.

Alexander derin bir nefes alıp sigaranın dumanını içine çekti. Bir koluyla onu tekrar kendine çekti. "Bu durumdayken bana sırtını dönme," dedi. "Yanıt istiyorsan söyleyeyim. Colditz'deki çamaşırcı kızlardan biri Paşa'ya âşık oldu ve istediğini ona verdi."

Tatyana'nın gözlerinden yaşlar süzüldü. "Evet. Kızları kendine âşık etmekte yetenekliydi," dedi alçak sesle. Alexander'a iyice sokuldu. "Neredeyse senin kadar yetenekli," diye fısıldadı acı içinde.

Alexander bir şey söylemedi.

Tatyana titremesini bastırmaya çalıştı. "Luga'da, Leningrad'da Paşa hep birine âşık oluyordu."

"Bence aşkı başka bir şeyle karıştırıyordu," dedi Alexander.

"Senden farklı olarak mı yani Şura?" diye fısıldadı Tatyana, ondan yakınlık görmek için yanıp tutuşuyordu.

Alexander, "Benden farklı olarak," demekle yetindi.

Tatyana bir şey söylemeden öylece uzandı. "Sen de kendine küçük bir çamaşırcı kız buldun mu?" Sesi titremişti bunu söylerken.

"Bulduğumu biliyorsun. Sana onu anlatmamı mı istiyorsun?" Alexander sigarasını fırlatıp Tatyana'ya yaslandı ve elini onun bacaklarının

arasına koydu, o kadar. Onu ne öptü ne okşadı ne ovdu, ne bir şey fısıldadı ne de bir giriş yaptı, yalnızca elini bacaklarının arasına koydu. "Delirticiydi," dedi. "Şaşırtıcı, sersemletici, kudurtucu." Alexander'ın diğer eli onun ensesine, saçlarının arasına kaydı.

"Ve gerçekçi." Tatyana kımıldamamaya çalıştı. Şu an kendini hiç şaşırtıcı bulmuyordu, son derece savunmasızdı hatta; Alexander'ın ona karşı fazlasıyla baskın ve güçlü olan giyinik vücuduna karşılık kendisi o karanlıkta çıplak ve küçücüktü. Alexander o ağır asker elini de Tatyana'nın en hassas noktasına koymuştu. Tatyana onu sıkıntılarından kurtarıp rahatlatma görevini unutmuştu. "Ve sana karşılıksız yapıyor her şeyi," diye fısıldadı Alexander'ın üstündekini çekiştirerek.

"Sen buna karşılıksız mı diyorsun?" dedi Alexander. O pürüzlü parmak uçları Tatyana'yı inanılmaz bir nezaketle okşuyordu. Bunu nasıl yapıyordu? Bu eller gerekirse Nomad'i bile kaldırabilirdi. Dünyanın en güçlü ellerine sahipti o. Tatyana'ya karşı her zaman bu kadar nazik değildi ama şimdi o hassas noktasına Tatyana'yı utandıracak bir nezaketle, orayı tümüyle uyuşturana kadar dokunmaya devam ediyordu. "Soruları bana yönelterek beni kandırmaya çalışma Tatyana," dedi. "Ne yaptığının farkındayım."

Tatyana boğuk bir sesle, "Ne yapıyorum?" dedi. Kımıldamamaya, inlememeye çalışıyordu.

"Okları bana çeviriyorsun. Benim gibi iflah olmaz bir günahkâr temiz kalabildiyse sen de bunu kesinlikle başarabilirsin."

"Açıkçası hayatım, senin iflah olmaz..." Tatyana başını geriye attı.

"O palavracı Jeb biraz dürüst olsaydı kendini ona sunacaktın," dedi Alexander susup kaskatı kesilerek. Durması Tatyana'yı huzursuz etmişti. "Edward doğru bir hamle daha yapsaydı, bir adım daha atsaydı..." Tatyana kendini tutamayıp kıpırdandı ve nefesini serbest bıraktı. Alexander devam etti: "Kendini ona sunacaktın."

Tatyana konuşmakta güçlük çekiyordu. "Bu doğru değil," dedi. "İsteseydim yapamaz mıydım sanıyorsun?" Dönüp Alexander'ın o kaskatı, gergin gövdesine baktı. "Yapabilirdim. Ne istediklerini biliyordum. Ama ben..." Düşünmekte de güçlük çekiyordu. "Yapmadım."

Alexander güçlükle nefes alıp veriyordu, bir şey söylemedi.

"Benden uzak durmanın sebebi bu mu?" diye sordu Tatyana.

"Uzak durmak ne demek Tanya?"

Şu an Alexander'ı böyle bir şeyle suçlamak ironikti. Parmaklarının ritmik hareketleri Tatyana'ya fazla gelmişti. Alexander'a kenetlenip alçak sesle, "Bekle, bekle," dedi ama Alexander eğilip onun meme ucunu ağzına aldı. Tatyana'nın üzerindeki baskısını artırıp ona sürtünmeye başladı ve Tatyana artık sessizce *bekle, bekle* diye fısıldamak yerine yüksek sesle, "Evet, evet," dedi.

Tekrar konuşabildiğinde, "Yapma, kiminle konuşuyorsun?" dedi. Alexander'ın çenesini tuttu. "Bana bak Şura."

"Karanlık. Ateş söndü, bir şey göremiyorum."

"Ben seni görebiliyorum. O kadar parlaksın ki gözlerimi yakıyorsun. Şimdi bana bak. Ben senin Tanya'nım. Sor bana, ne istersen sor. Sana yalan söylemiyorum." Tatyana sustu. *Ben kocama yalan söylemiyorum. Bazı şeyleri ondan gizliyorum. Örneğin, tepeden gelen adamlar var, senin peşindeler ve seni korumak için elimden geleni yapıyorum. O yüzden şu an seni rahatlatamıyorum çünkü sandığından çok daha fazla saldırıya uğradım.* "Lazarevo'da," dedi, Alexander'ın istediği rahatlamaya, gerçeğe ulaşıp yüzünü hissetmeye çalışırken, "yüzüğümü kırdın ve ben de sana elimi verdim. Bir de söz verdim. Tuttuğum tek söz."

"Evet," diye mırıldandı Alexander. Sigara kokan nefesleri kalp atışlarına eşlik ediyordu. "Bir zamanlar senin yüzüğünü kırmıştım." Parmaklarını hafifçe onun üstünde tutuyordu hâlâ. "Ama New York'tayken öldüğümü sanmıştın."

"Evet ve yasını tutuyordum. Yirmi yıl içinde oradaki adamlardan biriyle evlenebilirdim belki ama evlenmedim. Hazır değildim, mutlu değildim, eğlenmiyordum. Yatak odamdaki *senin* oğlundu. Ama birkaç defa dans etmiş olabilirim, gençlik aşkımı unutmadığımı da sen herkesten iyi biliyorsun," diye fısıldadı ve duyulmayacak kadar kısık bir sesle ekledi: "Küçük oğlumuzu bıraktım çünkü gençlik aşkımı unutmadım, unutamadım."

Alexander'ın avucu sıcaktı ve onu sakinleştiriyordu. Ah, onu sakinleştirmek istiyordu.

"Özür dilemen gerekmiyor," dedi Tatyana. "Gerginsin, değil mi? Ama ben Almanya'da sana gerçekleri anlattım. Sana yalan söylemedim. Söylemem de. Kimse bana dokunmadı Şura. New York'ta yasını tutan karın olarak da." Tatyana onun yasını tutmuştu.

Alexander karanlık gecede gergin ve sert bir ifadeyle ona bakıyordu. Tereddüt ederek, "Kimseyle öpüştün mü Tatyana?" diye sordu.

"Hayır, hayatım," diye karşılık verdi Tatyana ve kollarını ona dolayıp uzandı. "Senin dışında kimseyle öpüşmedim. Neden kendini boş yere hırpalıyorsun?"

Mest olmuş bir halde şefkatle, açıkça, usulca öpüştüler. "Bana sorduğun saçma sorulara baksana," dedi Alexander, üzerindekileri buruşturup bir kenara attı. "Belarus'taki, Bangor'daki kadınları merak ediyorsun. Bunu yok yere sormuyorsun, değil mi? Bunlar çok *önemli.*" Fermuarı açık uyku tulumunda Tatyana'nın üzerine çıktı, Tatyana da ellerini onun başına götürdü. Sonra bileklerine. Alexander'ın dudakları onun üstündeydi.

"Ve sonunda," dedi Alexander rahatlayarak, Tatyana da avuçlarını onun sırtına yasladı. "Az da olsa rahatladım."

Sigarası çoktan sönmüştü. Tatyana onun koluna yaslanmıştı ve Alexander onu okşamaya devam ediyordu. Uyumak üzere miydiler? Tatyana onun uyuyabileceğini düşündü, sırtını okşayan eli ağırlaşmaya başlamıştı çünkü. Ama burada, yani Yavapai'de, Red River'ın ısrarcı ve sert darbelerinin santim santim aşındırdığı kanyonun sessiz mabedinin üstünde Alexander'ın üzerini örten kabuğun hafifçe açılması Tatyana için önemliydi.

"Şura, ben neden işçi kampında lekelendim?" diye fısıldadı. "Lütfen söyle bana.

"Ah, Tanya. Sen değilsin o. Anlamıyor musun? Ben gördüğüm, yaşadığım o korkunç şeylerin etkisiyle kirlendim."

Tatyana onun vücudunu okşayıp yaralarını öptü. "Sen kirlenmiş değilsin hayatım. Mücadele eden ve acı çeken bir insansın... ama ruhun dokunulmamış."

"Öyle mi diyorsun?"

"Öyle olduğunu *biliyorum.*"

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü," diye fısıldadı Tatyana, "görüyorum. O otobüste sana ilk dokunduğum an ruhunu gördüm senin." Dudaklarını Alexander'ın omzuna bastırdı. "Şimdi anlat bana."

"Dinlemek istemezsin."

"Dinleyeceğim. Dinliyorum."

Alexander ona trenlerdeki cesetleri ve toplu tecavüzleri anlattı. Tatyana ona neredeyse haklı olduğunu söyleyecekti, bunları duymak istemiyordu. Vahşet çok sık olmuyordu dediğine göre, kamplarda olmasına gerek yoktu. Ama nakliye trenlerinde bu saldırılar ve ardından gelen ölümler günlük olaylardı. Catowice'te, Colditz'de, Sachsenhausen'de kadınların çoğu ya kendini yabancılara satıyor ya takas ediyor ya da bedavadan sunuyordu. Gardiyanlardan biri gelip onları dövmeden ve kendileri de faydalanmadan çabucak yapıyorlardı bunu.

Alexander ona Sachsenhausen'deki kadınları anlattı. Tatyana ona Sachsenhausen'de hiç kadın gördüğünü hatırlamadığını söylediğinde Alexander da o zamana kadar hepsinin gitmiş olduğunu söyledi. Ama Tatyana gelmeden önce Alexander'dan nefret eden gardiyanlar onu, kadınların iki barakasını erkeklerin on altı barakasından ayıran dikenli tellerin yerine duvar örmekle görevlendirmişti. Gardiyanlar var olan dikenli telin yerine duvar örmenin Alexander'ın hayatını tehlikeye sokacağını biliyorlardı çünkü cinsel yakınlaşma için dikenli teli aşmak fazla sorun teşkil etmiyordu. Kadınlar dikenli tellere arkalarını dönüp yeri siliyormuş gibi elleri ile dizlerinin üstünde dururlarken erkekler de paslı tellere takılmamaya dikkat ederek yere çöküyorlardı.

Tatyana ürperdi.

O yüzden Alexander oraya duvar örmüştü. Bir buçuk metre boyundaydı, fazla yüksek değildi. Geceleri erkekler ve kadınlar duvarın üstünden atlıyorlardı. Bunu da önlemek için oraya bir gözcü kulesi yerleştirildi ve gardiyanlar yirmi dört saat nöbet tutmaya başladılar. Ama duvardan atlamalar devam ediyordu. Alexander'a duvarı iki metreye çıkarması söylendi. Bir öğle vakti duvarı örerken sekiz müebbet hapis mahkûmu onu köşeye sıkıştırdı. Testere ve baltalarla

üzerine geldiler. Alexander hiç vakit kaybetmeden konuştu. Elindeki zinciri savurdu. Zincir adamlardan birinin kafasına isabet etti ve kafatasını yardı. Diğer adamlar kaçtı.

Alexander duvarı bitirdi.

Yüksekliği iki metreye yaklaşan duvar hâlâ yeterli değildi. Adamlar birbirinin omzuna çıkıp atlamaya devam ediyor, sonra birbirlerini yukarı çekiyorlardı. Gardiyanlar duvarın üst kısmına elektrik verdiler ve bir gözcü kulesi daha yerleştirdiler.

Vücutlarında elektrik çarpmasından dolayı hasarlar meydana gelmesine rağmen erkekler diğer taraftaki kadınlara ulaşmak için duvara tırmanmaya devam ediyorlardı.

Tatyana duvarın tepesine, dokunanı anında öldürecek kadar elektriğin neden verilmediğini sordu. Alexander iş gücünün de korunması gerektiğini söyledi. Elektrik akımı ölümcül düzeyde olsaydı günlük kotayı dolduramazlardı. Ayrıca çok fazla elektrik sarf edilmiş olurdu. Gardiyanların barakalarının da aydınlatılması gerekiyordu. "Komutanın evinde Karoliç'in huzur içinde yiyip içmesi gerekiyordu sonuçta, değil mi Tatyana?"

"Evet, Şura. Artık o huzuru bulamıyor."

"Aşağılık piç kurusu."

Tatyana elini onun kalbine götürdü. Yüzünü göğüs kaslarına, Berlin'de aldığı şarapnel yarasına çevirdi.

Alexander'a duvarı üç buçuk metreye yükseltmesi söylendi.

Yardımcılarından biri, "Duvar iki metreyken seni sakatlamaya hazırlardı, üç buçuk metre için kesin öldürmeye çalışacaklar," dedi.

"Denesinler bakalım," diye karşılık verdi Alexander, eline doladığı zincir olmadan adım atmıyordu. Fazladan koruma sağlamak için metalin arasına çivi de yerleştirmişti. Onu iki defa daha kullanmak zorunda kaldı.

Duvar üç buçuk metreye yükseldi. Buna rağmen adamlar tırmanıyordu. Tepeye boylu boyunca elektrik akımı verildi. Yine tırmandılar. Elektrik akımıyla birlikte dikenli tel de döşediler. Adamlar hâlâ tırmanıyordu.

Cinsel ilişki yoluyla bulaşan hastalıklar, ölümcül düşükler, en kötüsü ve tuhaf olanı da devam eden hamilelikler hapishanenin ayakta durmasını engelliyordu. Sonunda kadınlar kamyonlara bindirilip yüz kilometre ötedeki madenlere götürüldü. Alexander patlamalardan birinde maden ocağının çöktüğünü ve kadınların hepsinin öldüğünü duydu.

Adamlar duvara tırmanmaktan vazgeçtikten sonra hastalanmaya, ölümcül kaçma teşebbüslerinde bulunmaya, kendilerini çarşafla asmaya, maden kuyularına atlamaya, önemsiz tartışmalar yüzünden birbirlerini boğazlamaya başladılar. Üretim kotası hâlâ dolmuyordu. Gardiyanlar Alexander'a duvarı yıkıp daha fazla toplu mezar kazmasını emrettiler.

Alexander sustu. Tatyana tüm ağırlığıyla yanına uzandı. Nedense bir anda kendini kırk beş değil, doksan kilo gibi hissetmişti.

"Senden uzak olduğum yıllarda sana dokunduğumu hayal ettim," dedi Alexander ona. "Senin verdiğin rahatlığı düşündüm. Ama bu süre içinde tek gördüğüm kadınların vahşileşmesiydi. Sen kutsallığını korumak yerine azaldın ve sana dair düşüncelerim işkenceye dönüştü. Nasıl olduğunu bilirsin, ruh gibi yaşayıp ruh gibi hayal etmeye başladım. Sonra tümüyle kayboldun." Karanlıkta duraksayıp başını salladı. "Lekelenmekten kastım buydu. Sonra sen anılarımda bile beni terk edince seni ormanda gördüm, en genç olduğun zamanların hayalini. Rüya değildi. Seni gördüm! Şimdiki gibi gerçektin. Kahkaha atıyor, hoplayıp zıplıyordun, her zamanki gibi melekten farksızdın. Ama Leningrad'daki bankında hiç oturmuyor, Hitler'in Sovyetler Birliği'ni işgal ettiği gün giydiğin beyaz elbiseyi giymiyordun. Ben bir yere gönderilmiştim, sen başka bir yere gitmiştin ve uğruna yolları aşacağım biri yoktu. Ve o ormanda beni hiç tanımıyormuşsun gibi bakıyordun bana, beni hiç sevmemişsin gibi." Sustu. "İşte o zaman canımı tehlikeye atarak kaçmaya başladım, on yedi defa. Sachsenhausen'de peşimden gelen de bu gözlerdi," dedi cansız bir sesle. "Hiçbir şey hissetmiyor olabilirdim ama yaşayamazdım, senin de hiçbir şey hissetmediğini bilerek bu dünyada bir dakika daha kalamazdım. O boş bakan gözlerin benim ölümümdü."

Tatyana ağlıyordu. "Ah, Tanrım... Şura, kocacığım..." diye fısıldadı kollarını ve bacaklarını ona dolayarak. Uyku tulumunun içinde onun üstüne çıktı. Ona yeterince yaklaşamıyordu sanki. "Saçma bir hayalmiş yalnızca. Benim gözlerim hiçbir zaman boş bakmadı sana."

Alexander ona, yüzüne baktı. "Peki, neden bana hep bir şeyleri özlüyormuşsun gibi bakıyorsun Tanya?"

Tatyana onun acı dolu bakışlarına karşılık veremedi, o karanlık gecede bile. İç geçirip, "Özlediğim bir şey yok. Seni arıyorum. Tayga ormanlarındaki halini arıyorum. Milyonlarca kilometre geride, Lazarevo'nun çam iğneleriyle dolu kıyısında ya da Morozovo'daki çadırda kalan Alexander'ı arıyorum. Mercy Hastanesi'nde düşündüğüm buydu."

Mercy Hastanesi'nde düşündüğü tek şey bu değildi. O sabah Esther'i aradığında Sam Gulotta'nın ne kadar kararlı, temkinli ve boyun eğmez olduğunu görmüştü. İyi niyetinin yerini korku almıştı ve kaybolmuş, zaman mefhumunu kaybetmişti. Bu gece anlatmaya devam edecekti. "O zamanlar şimdi yapamadığım ne yapıyordum? Bunu düşünüyordum. Seni geri getirmek için ne yapabilirdim? Seni mutlu etmek için ne yapabilirdim? Sana yardım etmek için... Neredesin?"

Alexander sessizliğe gömülmüştü. Onu üzerinden indirdi. Tatyana şimdi yanma uzanmış, onun omurgasındaki yara izini usul usul öpüyor, kalp atışlarının gümbürtüsünü duyuyordu.

Bir süre sonra Alexander konuştu: "Maine'de nerede olduğumu mu merak ediyorsun?"

"Hayır."

"O adamı bulmaya çalışıyordum."

"Peki, buldun mu onu?" diye sordu Tatyana boğuk bir sesle ve başını onun sırtına yasladı.

"Sanırım bulamadım," diye karşılık verdi Alexander. "Her şeyi mahvetmişim gibi hissettim. Her şey bitmişti. Kim olduğumu bilmiyordum. Berlin'den seninle birlikte gelen adamı ben de tanımıyordum. Sen 1941'de tanıdığın, âşık olduğun, evlendiğin genci istiyordun. Bense onu bulamıyordum. Ama o araştıran gözlerinin ardındaki *seni* de bulamıyordum. Benim için endişelenen, kaygılanan birinin

gözlerini görüyordum. Albay Moore'a karşı hissettiğin şefkatti bana gösterdiğin de. Ama bildiğin gibi ben senin acıyan gözlerini, acıyan ellerini istemiyordum. Bizim aramızdaki duvar üç buçuk değil, otuz metreydi sanki. Tırmanamıyordum. Yokluğumda sen başının çaresine bakabilmiştin, bense her şeyi mahvediyordum. Albayın da benim de o askerî hastaneye yatmamız gerekiyordu. O gitti ama bana yer yoktu. Bana orada da yer yoktu, senin yanında da. Bu dünyada hiçbir yerde bana yer yoktu."

Alexander silahlarını yanına almıştı ama parasını bırakmıştı. Tatyana kendini tümüyle kaybetmemek için onun yüzünü avuçlayıp nefes almaya çalıştı. "Bana bunları anlattığına inanamıyorum. Bunları yüksek sesle anlattığına inanamıyorum. Ben bunları hak etmiyorum."

"*Biliyorum*," dedi Alexander. "Sana o yüzden söylemedim. Oğlumuzun sana ihtiyacı vardı. Güzel bir hayatı olmalıydı. Ona yardım edebileceğini, *onu* kurtarabileceğini düşündüm."

"Aman Tanrım, peki ya sen?" diye sordu Tatyana. "Şura, senin de benim yardımıma ihtiyacın vardı." *Hâlâ da var*, diye eklemek istedi. Yüzünü silmek istedi ama anlamsızdı.

Alexander yan dönüp ona baktı. "Biliyorum." Tatyana'nın gözlerine, dudaklarına, kalbine dokundu. "O yüzden geri döndüm," diye fısıldadı elini Tatyana'nın yüzünün önünde yelpaze gibi sallayarak. "Çünkü kurtarılmak istedim Tatyaşa."

Tatyana huzursuz uyudu, sanki Alexander'ın tüfeğinin sapıyla sürekli boğazına vuruluyordu. Zamanın onlara yardımcı olmasını umuyorlardı. Bir ay orada, bir ay burada, bir ay sivrisinekler ve kar olmadan, zaman sığ çukurlarda taze çamur gibiydi. Bir süre sonra top sesleri kesilebilir, roketatarlar fırlatılmazdı. Ama henüz vakti gelmemişti. *Kısa ve lanetli hayatlarımıza kaçarken. Başka bir deyişle hapishanede.*

Kurtarılmak istedim Tatyaşa.

"*Sana yaklaşıyorum*," diye fısıldamıştı Alexander dün gece uyumadan önce. "*Önümdeki engellere rağmen.*"

Yukarı, yukarı, yukarı, kaç, kanyondan, Utah'ın tuzlalarından, Sunrise Peak Dağları'ndan, vadide şarap olan yerlere...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Vianza, 1947

Baloncuklu Bisol Brut

Ve vadide şarap vardı.

Chardonnay, Cabernet, Merlot, Pinot Noir, Sauvignon Franc ve Sauvignon Blanc. Ama köpüklü şarap en lezzetli olanıydı; yumuşak, lezzetli, meyvemsi, yeşil elma ve turunçgil karışımı muhteşem aromasıyla fışkıran, şişelere kapatılan kabarcıklarıyla bolca köpük ve bolca keyif sunan şarap...

Onları kabul eden İtalyanlar olmuştu. Sebastianiler, Kaliforniya'da, doğuda Mayacamas Dağları ile batıda Sonoma Dağları arasında uzanan üzüm bağları içinde sisli, rüzgârlı, ağaçlarla kaplı, dağlık bir yol üzerine kurulmuş küçük şaraphanelerini işletiyorlardı. Şaraphanelerini Toskana'da yaşıyormuş gibi işletiyorlardı. Sarı sıvalı Akdeniz tarzı evleri Alexander'ın annesinin eski ülkesinden fırlamış gibi görünüyordu. Alexander atı güçlükle durdurup dizginleri elinden bıraktı. Nick Sebastiani onu anında işe aldı ve öğleden sonra saat dörtte çalışmaya yolladı. Ağustos sonuydu ve hasat zamanıydı, üzümlerin hemen toplanması gerekiyordu yoksa bozulurlardı, hatta bir kısmı fazla olgunlaşıp asitlenebilirdi. Hepsinin "serinletilip" "ayıklanması", "kabuklarından ayrılması", "çelik varillerde ezilmesi" gerekiyordu. Nick, Alexander'a

bunları anlatırken Tatyana da Anthony'yle birlikte asfaltsız otoparkta durmuş, başka ne yapılabileceğini çözmeye çalışıyordu.

Anthony'nin elini tutup ağır adımlarla şaraphaneye doğru ilerledi ve Jean Sebastiani'ye selam verdi. On beş dakika sonra ona çok yabancı olmasına rağmen hoşuna giden lezzetleri tatmanın yanı sıra terasta müşterilere şarap dağıtma *işini* kabul etti.

Tatyana, Anthony'yle ilgili bir şeyler mırıldanınca Jean, "Ah, hayır, çocuk yardımcın olabilir. Onun sayesinde daha çok müşteri çekeriz, görürsün," dedi.

İnsanlar gerçekten de o küçük yardımcıyı sevmiş, anneye de kayıtsız kalamamışlardı. Tatyana üzerine ona bir beden küçük gelen iç gömleklerini geçirip beyaz, kolsuz elbiselerinden fışkıran bembeyaz kollarıyla bir masadan diğerine koşturup duruyordu. Alexander bağda üzüm topladığı on iki saatlik yorucu işinde günde yedi dolar kazanırken Tatyana imparatorlar adına çalışıyormuşçasına bahşiş alıyordu.

Alexander'ın işi bırakması da pek mümkün değildi, bundan daha azma çalışmayı kabul edecek bir sürü adam vardı. Böylece çalışmaya devam etti ve Nick onun çalışkanlığını görünce ücretini günde on dolara çıkardı, onu diğer yirmi göçmen işçinin başına geçirdi.

Duştan faydalanmak için geçici olarak barakaların yanına park ettikleri karavanda kaldılar. Sebastiani, Alexander'ın diğer işçilerle birlikte barakalarda kalmasını istemişti ama Alexander bunu kabul etmemişti. "Ben ailemle birlikte barakada yaşayamam Tanya. Neredeyiz biz, Sachsenhausen'de mi? Çalışma kampındaki küçük karım mı olacaksın?"

"Sen nasıl istersen."

Bir süre sonra üç kilometre ötedeki pansiyonun ikinci katındaki odayı kiraladılar. Oda pahalıydı, günde beş dolar ödemeleri gerekiyordu ama çok genişti. Yatak daha önce hiç görmedikleri kadar büyüktü. Alexander buna genelev yatağı diyordu, başka kimin bu kadar geniş yatağa ihtiyacı olurdu ki? Deer Adası'ndaki gibi bir ikiz yatak ona yeterdi, öyle bir yatakta uyumayalı uzun zaman olmuştu. Anthony'nin katlanabilir yatağı da diğer köşedeydi. Koridorun sonunda duşlu banyo

vardı ve alt kattaki yemek salonunda kahvaltı ve akşam yemeği verildiği için Tatyana'nın yemek yapmasına da gerek kalmıyordu. Alexander da Tatyana da işin bu kısmından hoşnut değildi.

Alexander havalar serinler serinlemez oradan gideceklerini söyledi. Eylül ayı gelmesine rağmen hava hâlâ ılıktı, Alexander'ın hoşuna gitmişti bu. Daha da güzeli hem Tatyana para kazanıyordu hem de Alexander köpüklü şarap, Bisol Brut içiyordu. Böylece tat alma duyusu gelişiyordu. Tatyana da işten sonra Anthony'yle oturup peynir ekmek yiyor, yanında bir kadeh şarap içiyordu. Şaraphaneyi kapatıp parayı sayıyor, oğluyla oynuyor, Alexander'ın işini bitirmesini bekliyor, içkisini yudumluyordu. Pansiyona gidip, yemeklerini ve çikolatalı pastalarını yiyip, biraz daha şarap içip, banyo yapıp, Anthony'yi yatırıp kaz tüyü yorganlara kollarını açarak uzandığında Tatyana, Alexander'ın en çılgın isteklerine öylesine uysal, öylesine tatlı, öylesine canlı tepkiler veriyor, onu öyle bir coşkuyla karşılıyordu ki Alexander karısı ile Bisol Brut arasına bir şeyin girmesine izin verseydi bu kesinlikle ölümlü bir adam olmazdı. Kim her şeyi bırakıp kupkuru bir kasabaya giderdi ki? Burası köpüklü şarapla doluydu ve bu, ikisinin de çok hoşuna gidiyordu.

Alexander ona yine fısıldamaya başlamıştı, geceden geceye, yavaş yavaş.

"Tanya... beni deli eden ne biliyor musun?"

"Evet, hayatım, lütfen söyle. Lütfen fısılda."

"Ellerini kucağına koyup göğüslerini öne çıkararak dimdik oturduğunda ve o pembe meme uçların güzel ve yumuşacık göründüğünde... o meme uçlarının hali nefesimi kesiyor.

"Ama şöyle bir sorun var ki senin bana baktığını gördüğümde meme uçları artık güzel ve yumuşak görünmüyor.

"Evet, utanç verici bir şey bu," diye fısıldadı Alexander, nefesi kesilmiş halde dudaklarını Tatyana'nın meme uçlarına götürürken. "Ama meme uçların aklımı tümüyle başımdan alıyor. O yüzden güzel bir şey bu Tatya. Hepsi çok ama çok güzel."

Anthony onlardan akordeon kapıyla ayrılmıştı. Bir yere kadar mahremiyet kazanmışlardı ve çocuk birkaç gece uyanmayınca biraz

daha cesur davrandılar. Alexander, Tatyana'ya öyle inanılmaz şeyler yaptı ki Tatyana'nın şaraptan güç alan inlemelerinin ölçüsü kaçıyordu ve Alexander'ın bu zamana dek kusursuzca koruduğu kendini kontrol etme becerisini kullanmak için yeni yollar bulması gerekiyordu.

"Ne istediğini söyle bana. Ne istersen yaparım Tanya. Söyle bana. Senin için ne yapabilirim?"

"Ne istersen hayatım... ne istersen onu yap..."

Yastıkları kocaman, örtüsü çok kalın dört direkli, gölgelikli, içi doldurulmuş bir adada, pencerenin yanındaki o büyülü yatakta yaşadıkları şiddetli aşkın işçi kampıyla hiç ilgisi yoktu... Sonrasında Alexander ter içinde, Tatyana ise nefes nefese kalmış halde uzandıklarında Tatyana böyle yumuşak, geniş bir yatakta sonsuza dek uyuyabileceğini mırıldanmıştı. Çok rahatlamıştı ve Alexander'ın yanında kendini çok huzurlu hissediyordu. Bir keresinde ona, "Burası Lazarevo'daki sobadan daha iyi, değil mi?" diye sormuştu. Alexander, Tatyana'nın ondan evet demesini beklediğini biliyordu ve dedi de. Ama bunu içten bir şekilde söylememişti. Onun evet demesini istemiş olsa da Tatyana'nın da içten içe asıl istediği bu değildi. O kızıl Lazarevo'ya, ölümle burun buruna geldikleri, şampanya, şarap, ekmek olmadan, yataksız, işsiz, yiyeceksiz, Anthony'siz, hiçbir gelecek olmadan inanılmaz bir ay geçirdikleri Lazarevo'ya benzeyebilir miydi başka bir yer? Yapayalnız kalmışlardı ve anılarında kaderlerine terk edilmiş, yapayalnız bir halde hâlâ Ural Dağları'nın yakınlarında, buz tutmuş Leningrad'da, Luga'nın ormanlarındaydılar. Bir de şimdiki halleri vardı! Rüya gibi, Amerika'da, mis kokulu bir kırsalda, şarap dolu bardaklarla, bembeyaz çarşaflı yataklarda, Tatyana'nın nefesi, göğüsleri Alexander'ın üstünde, dudakları onun dudaklarında, onu şevkle saran kollarının arasında, her şey son derece gerçek, son derece doğruydu.

"Sana fısıldamamı istiyorsun," diye fısıldadı Alexander yataktaki başka bir mavi gecede... Gece maviydi ama şafak vaktinin o leylak rengi kendini göstermek üzereydi. Tatyana şimdi sırtüstü yatıyordu, kolları başının üstündeydi, yeni yıkadığı altın sarısı saçları çilekli şampuan kokuyordu. Alexander ona doğru eğildi. Onun o çikolata ve

şarap karışımı kokusunu seviyordu. Tatyana'nın aralık haldeki dudaklarını, boynunu, köprücük kemiğini öptü, göğüslerini, dikleşmiş meme uçlarını yaladı.

"Belki de yalnızca fısıldamanı istemiyorumdur," diyerek inledi Tatyana.

Alexander onun karşısında dizlerinin üstüne çöküp daha mutlu bir halde daha aşağıya indi, yüzünü onun karnına yasladı, kalçasını öperken onun fısıltı halinde çıkan yalvarışlarını dinledi. O anı uzatmak için mümkün olduğunca yavaş ve ritimsiz bir şekilde onu okşadı. Tatyana çığlık atmaya başladığında durdu ve sakinleşmesi için ona zaman tanıdı. Ama Tatyana sakinleşmedi. Alexander onun üzerine köpüklü şarap döktü. Şarap kabarcıklar çıkarırken Tatyana'nın bedeni kavislendi ve Alexander yumuşak öpücüklerle şarabı yalayıp emdi. Tatyana nefessiz kalmış, parmaklarını yatağa geçirmişti. "Lütfen, lütfen," diye fısıldıyordu.

Alexander'ın avuç içleri onun zarifçe ve hevesle aralanmış bacaklarının üstündeydi. "Ne tatlısın biliyor musun?" Tatyana'yı öptü. "Çok yumuşaksın, çok kaygan... Tatya, çok güzelsin." Dudakları onun üstünde sevgiyle geziniyordu.

Tatyana nefesini tuttu, kenetlendi, çığlık attı, sonra bir daha çığlık attı.

"Seni seviyorum."

Ve Tatyana ağladı.

"Bunu biliyorsun, değil mi?" diye fısıldadı Alexander. "Seni seviyorum. Gözüm senden başka bir şey görmüyor, sana deli oluyorum. Sana hastayım. Sana bunu benimle evlenmeni istediğim, birlikte geçirdiğimiz o ilk gece söylemiştim, şimdi de söylüyorum. Başımıza gelen her şey, her şey yolum seninle keşişsin diyeydi. Sana tapıyorum. Sen de bunu biliyorsun. Seni tutarken, sana dokunurken, ellerim senin vücudundayken, Tanrım, içindeyken, gündüz vakti söyleyemediğim her şey... Tatyana, Tanya, Tatyaşa, bebeğim, beni hissediyor musun? Neden ağlıyorsun?"

İşte şimdi gerçekten *fısıldıyor.*

Alexander fısıldıyor, Tatyana ağlıyordu. Kendini koşulsuzca ona teslim ediyor, ağlıyor, ağlıyordu. Kurtuluşu yakalamak o kadar kolay değildi, ne onun için ne de Alexander için ama gece ne pahasına olursa olsun her şey tüm derinliğiyle ortaya çıkıyordu.

Ve gri mor bir sabah Alexander, Tatyana'yı yatak odasındaki musluğun başında yüzünü ve kollarını yıkarken buldu. Onu izleyip arkasında durdu. Tatyana başını kaldırıp ona baktı. Alexander onu öptü. "Geç kalacaksın," dedi Tatyana hafifçe gülümseyerek. Alexander'ın göğsü gecenin anısıyla, ona özlemle dolmuştu. Hiçbir şey söylemeden Tatyana'ya arkadan sarıldı, içliğini omuzlarından aşağı kaydırdı, onu köpürttü. Islak, sabunlu ellerini onun göğüslerinde gezdirip onları avuçladı, okşadı. "Şura, lütfen," diye fısıldadı Tatyana titreyerek. Açık pembe meme uçları dikleşmiş, Alexander'ın avuçlarına batıyordu.

O sırada Anthony uyandı. Alexander, Tatyana'nın içliğini kaldırdı ve Tatyana, "Evet, faydası yok, değil mi?" diye sordu. "Tümüyle faydasız değil," diye karşılık verdi Alexander ve bir adım geri çekildi. Tatyana yıkanmaya devam ederken aynadan onun şeffaf içliğinin altındaki göğüslerini, dışarıdan belli olan iri, gergin meme uçlarını seyretti. Tatyana gün boyunca onun kalbinde ve bir türlü rahatlamayan sarhoş kasıklarında dans etti.

Ayın altındaki bu şarap vadisinde Alexander'ın içinde bir şeyler uyanıyordu. Öldüğünü sandığı bir şeyler.

Gece hakkını vererek sevişen, ateşli dokunuşların tadını çıkaran genç bir kadın gündüz vakti tüm gözenekleri ışıl ışıl parlamadan, gece yaşadığı coşkunun keyfini yansıtmadan yürüyemiyordu belki de. Belki o şehvetli yanını gizleyemiyordu çünkü müşteriler onun şarap tepsilerine çarpıp duruyordu. Her yandan gelip küçük terastaki masalara oturuyorlardı. Tatyana da Anthony'yle birlikte onlarla ilgileniyor, hafifçe kızarmış, yumuşak dudaklarından, "Merhaba, size ne ikram etmemi arzu edersiniz?" kelimeleri dökülüyordu.

Alexander şehir sakinlerini gri takım elbiseleriyle hafta içinde de buraya çekenin oğlu olduğunu düşünmüyordu. Bunu biliyordu çünkü bir gün kendisi de onun masalarından birinde öğle yemeği yemek için tarladan çıkıp gelmişti. Aslında o masalardan birine oturmuş, Anthony de onu görünce koşarak gelip kucağına yerleşmişti. Ve anneleri sinek kuşu gibi cıvıldayıp müşterilerle, özellikle de onunla konuşmak için şapkalarını çıkaran ve şarap siparişi verirken onun o çekici dudaklarına hayranlıkla kilitlenen iki takım elbiseli adamla komedyen gibi şakalaşıp gülüşürken onu beklemiş, beklemiş, beklemişlerdi. Alexander adamların yüz ifadelerini izlerken oğluna dönüp temkinli bir şekilde, "Annen hep bu kadar meşgul mü?" diye sordu.

"Aslında bugün işler biraz hafif. Ama bak, ben ne kadar para topladım!" Anthony babasına dört adet beş sentlik gösterdi.

Alexander oğlunun kafasını ovuşturdu. "Çünkü sen iyi bir çocuksun oğlum ve herkes bunu görüyor."

Anthony koşarak gitti ve Alexander, Tatyana'yı izlemeye devam etti. Tatyana dizinin hemen altında biten, belden büzgülü, düz, kolsuz, sade, üst kısmı gövdesini sıkıca saran pamuklu bir elbise giymişti. Takım elbiseli adamlardan biri başını eğip Tatyana'nın geçen pazar öğle vakti Anthony uyurken Alexander için oje sürdüğü, pembe bir sakıza benzeyen çıplak başparmağına bakarak bir şeyler söyledi. Tatyana küçük bir kahkaha attı. Takım elbiseli adam uzanıp Tatyana'nın yüzüne düşen bir tutam saçı kenara itti. Geri çekilirken Tatyana'nın gülümsemesi soldu. Alexander'ın bu hareketi fark edip etmediğine bakmak için ona döndü. Ah, fark etmişti, pekâlâ. Sonunda Alexander'ın masasına gitti. Alexander her hareketinde taş karolara sürtünüp sıyrılan çöp gibi bacakları olan yuvarlak metal masanın başında kollarını önünde birleştirerek oturmuştu.

Tatyana, Alexander'ın üzerinde takım elbise yerine iş tulumu olmasına rağmen ona gülümseyip mahcup bir ifadeyle, "Geciktiğim için kusura bakma," diye mırıldandı. "Çok yoğunum gördüğün gibi."

Alexander, "Hepsini görüyorum," dedi ve onu birkaç dakika inceledikten sonra elini tutup avuç içini öptü. Sonra parmaklarını onun

bileğinde gezdirdi. Tatyana'yı bırakmayıp bileğini öyle sert sıktı ki Tatyana küçük bir çığlık attı ama geri çekilmedi.

"Ah! Bu da neydi?"

"Bu kovandan yalnızca tek bir ayı bal yer Tanya," dedi Alexander onun bileğini sıkmaya devam ederek.

Tatyana kızarıp ona doğru eğildi ve neşeli bir ses tonuyla, "Ah, yüzbaşım, buyurun, elmalı pastanız," dedi. "Elbisem birazdan patlayacak çünkü çok hızlısınız yüzbaşım. Titreşen memelerimi fark etiniz mi?"

Alexander güldü. "Titreşen memeler mi?" dedi alçak, hoş bir sesle ve Tatyana'nın elini tekrar öptükten sonra onu bıraktı. "Tabii ki fark ettim."

"Hişşşt!" Tatyana ona yemek getirmeye gitti ve döndüğünde Anthony babasının kucağına tırmanırken o da yanlarındaki sandalyeye çöktü.

"Benimle oturacak kadar vaktin var mı?" diye sordu Alexander tek eliyle yemeye çalışırken.

"Birazcık. Günün nasıl geçiyor?" Tatyana uzanıp Alexander'ın saçına takılmış üzüm sapını aldı. "Anthony, gel, benim kucağıma otur da baban yemeğini yesin."

Alexander yemeğini hızlı hızlı yerken başını iki yana salladı. "Kucağımda kalsın. Ben iyiyim. Başka bir bağdan üzüm taşıdık ve benim kamyonumdan yarım ton üzüm döküldü."

"Olamaz."

"Anthony, yarım ton üzüm ne kadar eder biliyor musun?" diye sordu Alexander oğluna. "Beş yüz kilo. Yolda bir tümseğin üzerinden geçtim." Omuz silkti. "Ne diyebilirim ki? Üzümlerin dökülmesini istemiyorlarsa yolu düzeltmeleri gerekiyor."

"Yarım ton! Üzümlere ne oldu peki?" diye sordu Tatyana.

"Bilmiyorum. Biz durumu fark edip geri döndüğümüzde yol tertemizdi. Yiyecek arayan işsiz göçmenler üzümleri toplamış olmalı. Tabii yapılacak bu kadar iş varken insan nasıl işsiz kalır, onu da anlamış değilim."

"Sebastiani sana kızdı mı?" diye sordu Anthony dönüp babasına bakarak.

"Ben kimsenin bana kızmasına izin vermem oğlum," diye karşılık verdi Alexander, "ama çok da mutlu olmadı tabii. Zararı ücretimden keseceğini söyledi. Ben de ona, 'Zaten ne ödüyorsun ki ne kadarını keseceksin?' dedim." Alexander, Tatyana'ya baktı. "Ne oldu?"

"Ah, hiç. Bana büyükannemin 1938 yazında Luga'da bulduğu şeker çuvalını hatırlattı bu."

"Tabii ya, şu meşhur şeker çuvalı." Alexander küçük bir ekmek parçasını zeytinyağına batırıp Tatyana'nın ağzına götürdü. "Büyükannenin başına gelenler pek hoş değil ama o şeker çuvalını düşüren kamyon şoförü benim daha çok ilgimi çekmişti doğrusu."

"Hükümete karşı gelip orta sınıfa yardım ettiği için beş yıllığına Astrakan'a gönderilmişti," dedi Tatyana ilgisizce, Alexander gitmeye hazırlanıyordu.

"Beni öpmeyecek misin?" diye sordu Tatyana yüzünü kaldırarak.

"O geri zekâlı takım elbiseliler dudaklarının nasıl aralandığını görsün diye mi? Asla," dedi Alexander ve elini onun saç örgüsünde gezdirdi. "Onlardan uzak dur, olur mu?"

Alexander o iki adamın yanından geçerken masalarına öyle sert bir yumruk attı ki adamların şarapları döküldü.

"Hey, dostum, ağır ol!" dedi adamlardan biri ona bakarak. Alexander yavaşladı, durdu ve ona öyle bir bakış attı ki adam hemen bakışlarını kaçırıp hesabı istedi.

Ekim ayı ılık geçti. İlk günleri biraz sisli olsa da kasım ayı da ılıktı. Alexander artık tarlada çalışmıyor, kamyon kullanmıyordu, mahzendeydi artık. Bütün günü o karanlık mahzende geçirmekten nefret ediyordu. Üstelik çalışmaya başladığında gün henüz ağarmamış, işi bittiğinde hava kararmış oluyordu. Çelik fermantasyon fıçılarında ya da meşe varillerde çalışıyor, mahzenin kapalı kapılarının ardında köpüklü şarabı kalburdan geçiriyor, gün ışığının hayalini kuruyordu. Rüyaları onu hâlâ etkiliyordu. Alexander onları çözmeye çalışmaktan vazgeçmişti; gizemleri onun algısının dışındaydı ve mistik rehberi, yani Tatyana da

kendi çalkantılı sularında yolunu bulmaya çalışıyordu. Anthony hâlâ şafak vaktine kadar Tatyana'nın yanında uyuyordu.

Üçü de bütün günü baş başa geçirecekleri pazar günlerini iple çekiyordu. Pazar günleri koya gidiyorlardı. Sacramento, Montecito ve Carmel-by-the-Sea'yi görmüşlerdi. Çok mutlu ve keyifliydiler. Tatyana'nın ruh halini açıklamak için de uygun kelimelerdi bunlar. Tam da oradayken Alexander'a Napa'dan Carmel'e gitmek isteyip istemediğini sordu ama Alexander reddetti. "Napa'yı seviyorum," dedi masanın üzerinden Tatyana'nın eline uzanarak. Küçük bir kafede oturmuş, ekmekten kâsenin içindeki New England usulü deniztarağı çorbalarını içiyorlardı. Anthony patates kızartması yiyordu, pateteslerin her birini Tatyana'nın çorbasına batırdıktan sonra ağzına atıyordu.

Ama Tatyana, Carmel'i sevmişti. "Havası hep aynı. Böyle bir yeri nasıl sevmezsin, anlamıyorum."

"Biraz hava değişimi olmalı," dedi Alexander.

"Hava değişimi için güneydeki Santa Barbara'ya gidebiliriz."

"Bence bir süre yerimizden kıpırdamayalım, olmaz mı?"

"Şura..." Tatyana çorbasını Anthony'ye bırakıp ayağa kalktı, Alexander'ın taburesinin yakınına çöktü ve onun elini tutup avucunu okşayarak parmaklarını öptü. "Kocacığım... ben diyordum ki... belki de sonsuza dek Napa'da yaşayabiliriz. Ne dersin?"

"Hımmm. Ne yapacağız? Günde on dolara üzüm mü toplayacağız? Yoksa," dedi Alexander hafifçe gülümseyerek, "adamlara şarap mı satacağız?"

Tatyana'nın yüzünde kocaman bir tebessüm vardı. "Hiçbiri. Arizona'daki araziyi satar, burada bir arazi satın alırız ve kendi şaraphanemizi açarız. Ne dersin? Üzümlerin yetişmesini beklerken iki yıl kâr edemeyiz ama sonra... Sebastianilerin yaptığını yapabiliriz, biraz küçüğü olur, o kadar. Sen işi çoktan öğrendin. Ben de para sayarım." Işıl ışıl parlayan deniz gözleriyle gülümsedi. "Ben iyi bir kasiyerim. Buralarda bir sürü küçük bağ var, başarılı olabiliriz. Küçük bir evimiz, bir bebeğimiz daha olur. Şaraphanenin üst katında yaşarız. Üstelik bizim olur, tümüyle *bizim*! Gerçek bir dağ manzaramız olur, tam se-

nin istediğin gibi. Biraz daha kuzeydeki Alexander Vadisi denen yere gideriz." Alexander'ın yanağına bir öpücük kondurdu. "Baksana, oraya şimdiden senin adını vermişler. Sekiz dönümle işe başlarız, geçimimizi sağlamaya yeter o kadarı. Ne dersin? Kulağa nasıl geliyor?"

"Fena değil," dedi Alexander ve Tatyana'ya sarılıp onun o asil yüzüne baktı.

Ay Vadisinin Solan Hayalleri

Alexander her sabah saat altı buçukta evden çıkıyordu. Tatyana'nın dokuza kadar vakti vardı. O ve Anthony şaraphaneye kadarki üç kilometrelik yolu yürüyordu. Alexander gittikten sonra Tatyana korku ve kararsızlık karışımı bir duyguyla sersemlemiş bir halde pencere kenarına oturdu. Vikki'yi aramak istiyordu. Ama onu en son aradığında telefonu Sam açmıştı.

Bu sabah Tatyana lavaboya eğilmiş, öğürüyordu. O aramayı yapıp Alexander'ın, üçünün güvende olup olmadığını, küçük hayatlarını yaşamaya devam edip edemeyeceklerini öğrenmeliydi.

New York'ta saatin beş buçuk olduğunu ve Vikki'nin uyuduğunu bilmesine rağmen alt kattaki ortak yemekhanede yer alan ankesörlü telefondan onu aradı.

Hattın diğer ucundan uykulu bir ses geldi: "Siz kimsiniz?"

"Ben Tanya, Vikki." Tatyana ahizeyi o kadar sıkmıştı ki kırılmasından korktu. Ağzını ahizeye iyice yaklaştırdı ve gözlerini kapattı. *Lütfen. Lütfen.*

Bir an bir karışıklık oldu, ahizenin düştüğüne işaret eden bir ses, ardından da sert bir küfür duyuldu. Vikki ne olduğunu söylemedi ama ahizeyi tekrar eline aldığında söyledikleri de yeterince sert ve küfre benzer sözlerdi.

Tatyana ahizeyi kulağından uzaklaştırdı ve bir kelime daha söylemeden telefonu kapatmayı düşündü. Bir şeylerin ters gittiği belliydi.

"Tatyana! Neyin var senin?"

"Hiç, iyiyiz biz. Anthony'nin selamı var." Ama Tatyana bunları alçak, bozguna uğradığını gösteren bir sesle söylemişti.

"Aman Tanrım. Neden Sam'i aramadın Tanya?"

"Ah, o mu? Unutmuşum."

"NE DEDİN?"

"Meşguldük."

"Massachusetts'teki halanın evine federal ajanlar gönderdiler! Onunla, benimle, Edward'la, hastanedeki herkesle konuştular. New Mexico'dan telefon ettiğin için orada ve şu satın aldığın aptal yerde –Phoenix miydi, neydi?– seni aradılar."

Tatyana ne diyeceğini bilemedi. Nefesi kesilmişti.

Federal ajanlar Jomax yolundaydı.

"Neden söz verdiğin gibi onu aramadın?"

"Özür dilerim. Son aradığımda neden sana gelmişti?"

"Tanya, adam neredeyse buraya taşındı artık. Sen neredesin?"

"Vikki, ne istiyorlar?"

"Bilmiyorum! Sam'i ara, o sana durumu anlatır. Telefon numaramı değiştirmek istediğimi söylediğimde Sam bana ne dedi biliyor musun? Numaramı değiştirmem seninle iş birliği yaptığım anlamına gelebileceğinden tutuklanabilirmişim!"

"Ne iş birliği?" dedi Tatyana alçak sesle.

"Alexander buna nasıl izin verdi, anlamıyorum."

Tatyana yanıt vermedi.

"Aman Tanrım," dedi Vikki alçak sesle. "Yoksa bilmiyor mu?"

Tatyana yine sessiz kaldı. Seçme şansı kalmıyordu artık. Vikki'nin telefonu dinleniyorsa ne yapacaktı? Nerede, hangi pansiyonda, hangi vadide olduğunu öğreneceklerdi. Daha fazla konuşamayacağı için telefonu kapattı.

Jean'ı arayıp ona kendini iyi hissetmediğini söyledi. Jean söylendi, para önemliydi tabii ve Tatyana'ya nasıl hissederse hissetsin işe gitmesini söyledi. Tartıştılar ve Tatyana, "İşi bırakıyorum," diyerek tekrar telefonu kapattı.

İşi bıraktığına inanamıyordu. Alexander'a ne diyecekti şimdi?

Anthony'yle birlikte otobüsle San Francisco'ya gittiler. Orada kimsenin onu tanımayacağını düşünüyordu ama tramvayın sesini duyar duymaz o sesin Washington'da yaşayan birine bile farklı geleceğini anladı. San Francisco Koyu kıyısındaki soğuk, ıslak bir parka gitti. Orada raylar, korna sesleri yoktu. Martıların çığlıkları ve sabahın ilerleyen saatlerine rağmen hâlâ evde olan Sam'i aradığı ankesörlü telefondan gelen ses dışında...

"Sam?"

"Kimsiniz?"

"Benim Sam."

"Aman Tanrım, Tanya."

"Sam..."

"AMAN TANRIM."

"Sam..."

"Aman Tanrım."

"Sam..."

"On yedi ay Tanya! Sen ne yaptığının farkında mısın? Benim işime mal oluyordu bu! Kocanın da özgürlüğüne mal oluyordu!"

"SAM..."

"Kocan ilk geldiğinde ikinizle de konuştum ben. O kadar basitti ki istediğim şey. Bize hayatınızı anlatın Yüzbaşı Barrington. Kendi kelimelerinizle. Memurlarla iki saatlik bir konuşma, çok basit, çok kolay. Dosyasını kapattık, ona üniversite eğitim ücreti verdik, düşük kredi verdik, iş önerdik."

"Sam."

"Peki, siz ne yaptınız? Bu inanılmaz gergin geçen süre içinde... Siz hiç gazete okumuyor musunuz? Dosyası açıldı ve benim masamdan Dış İşleri Bakanlığı'na, oradan Savunma Bakanlığı'na, Adalet Bakanlığı'na kadar dolaşıp durdu. J. Edgar Hoover şahsen onu arıyor! Kızıl Ordu'da savaşan, babası komünist olan bu Alexander Barrington'ı kim ülkeye aldı? Komünist Parti üyesi ve Sovyet vatandaşı olmayan birini kim Kızıl Ordu'ya alır? Böyle biri nasıl ABD pasaportu alır? Bunu *kim* onayladı?

Bu arada Interpol, Alexander Belov'u arıyor... Askerî hapishaneden kaçarken altmış sekiz adamlarını öldürmüş. Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi bile işin içinde. Onları da karşınıza aldınız! Bu adam onların mı, bizim mi, bilmek istiyorlar. Sadakat nerede? Böyle bir şey var mıydı? Tehlikeli biri mi? Kim bu adam? Üstelik basit bir soru sormak için bile kimse onu bulamıyor, neden?"

"Sam!"

"Ah, sen ne yaptın Tatyana? Ne yap?.."

Tatyana telefonu kapatıp yere çöktü. Ne yapacağını bilemiyordu. Sabah saatlerinin geri kalanında Anthony kendine yeni arkadaşlar bulup salıncaklarda sallanırken o da San Francisco Koyu'nun sisler altındaki ıslak çimlerinde taş kesilmiş halde oturuyordu.

Ne yapacaktı?

Onu bu bataklıktan kurtarabilecek tek kişi Alexander'dı ama o hiçbir şeyden kaçmazdı. O da Tatyana'nın tarafında değildi.

Fakat elinde bir tek Alexander vardı.

Tatyana kendini Ellis Adası'nın pencerelerini açarken gördü. Oğlunun doğduğu gecenin ardından, gemiyle geldiği ilk günün sabahında. O zamandan beri kendini hiç bu kadar terk edilmiş ve yalnız hissetmemişti.

Tatyana nerede olduklarını babasına söylememesi konusunda Anthony'ye defalarca yemin ettirdikten sonra Napa'ya döndüklerinde iki saat boyunca Kaliforniya haritasını inceledi. Bir zamanlar kaçma planları yapan Alexander Belov'un İsveç ve Finlandiya haritalarını incelediği gibi.

Kendini bırakmamalı, toparlamalıydı. En zoru da buydu. Kendini çok halsiz hissediyordu.

Alexander kapıdan içeri girdiğinde ilk sözleri, "Sana ne oldu? Jean işi bıraktığını söyledi," oldu.

Tatyana yüzüne sahte bir gülümseme yerleştirdi. "Ah, merhaba. Aç mısın? Açsındır. Haydi, üzerini değiştir de yemeğe gidelim." Anthony'yi tuttu.

"Tanya! İşi bıraktın mı?"

"Akşam yemeğinde anlatırım." Tatyana hırkasını giyiyordu.

"Ne oldu? Biri seni kızdıracak bir şey mi yaptı? Sana bir şey mi dediler?" Alexander yumruğunu sıktı.

"Hayır, hayır, hişşşt. Öyle bir şey yok." Alexander'la nasıl konuşacağını bilmiyordu. Anthony yanlarındayken ciddi konularda önemli konuşmalar yapması mümkün değildi. Meseleyi ona hemen ve gizlice anlatmalıydı. Şimdi yemekteydiler ve masada şarap vardı. Köşedeki bir masaya oturmuşlardı ve Anthony boyama yapıyordu. Tatyana, "Şura, ben işi bıraktım. Senin de bırakmanı istiyorum," dedi.

Alexander oturup onu inceledi. Kaşlarını çatmıştı.

"Çok çalışıyorsun," dedi Tatyana.

"Ne zamandan beri?"

"Şu haline bak. Her gün o rutubetli bodrumda, mahzenlerde çalışıyorsun... niçin?"

"Bu soruyu anlamadım. Bir yerde çalışmam gerekiyor. Yiyecek satın alabilmek için."

Tatyana dudağını ısırıp başını iki yana salladı. "Paramız var, bir kısmı annenden kaldı, bir kısmı hemşirelikten ve Coconut Grove'daki kadınlarınla yaptığın âlemlerden bize bin dolar kaldı."

Anthony başını boyama kitabından kaldırıp, "Anneciğim, âlem ne demek?" diye sordu.

"Evet, anneciğim, âlem ne demek?" diye tekrarladı Alexander gülümseyerek.

"Demek istediğim," diye devam etti Tatyana ifadesizce, "Sovyet çalışma kampındaki gibi belini büken bir işte çalışman gerekmiyor."

"Evet ama vadideki şaraphane hayaline ne oldu? Sence o iş de belimi bükmez mi?"

"Evet..." Tatyana'nın sesi alçaldı, sonunda duyulmaz oldu. Ne diyebilirdi ki? Carmel'de o konuşmayı yapmalarının üzerinden sadece bir hafta geçmişti. "Belki de öyle bir hayal kurmak için henüz erkendir." Gözlerini tabağına dikti.

"Buraya yerleşmek istediğini sanıyordum," dedi Alexander kafası karışmış bir halde.

"İstemediğimi fark ettim." Tatyana öksürdü ve kollarını uzattı. Alexander elini tuttu. "Günde on iki saat bizden uzaksın ve eve bitkin halde dönüyorsun. Anthony'yle oynamanı istiyorum."

"Onunla oynuyorum."

Tatyana sesini alçalttı. "Benimle de oynamanı istiyorum."

"Bebeğim, seninle bundan daha fazla oynarsam kılıcım düşer."

"Ne kılıcı baba?"

"Anthony, sus biraz. Alexander, sen de sus. Bak, ben senin saat dokuzda uyuyakalmanı istemiyorum. Sigara ve içki içmeni istiyorum. Okumadığın büyük dergi ve kitapları okumanı istiyorum, radyo dinlemeni, beyzbol, basketbol ve futbol oynamanı istiyorum. Anthony'ye savaş hikâyeleri anlattığın gibi balık tutmayı öğretmeni de istiyorum."

"Yakın zamanda anlatacağımı sanmıyorum."

"Sana yemek yaparım. Seninle domino oynarım."

"Domino olmaz."

"Sana her seferinde nasıl kazandığımı öğretirim." Sarah Bernhardt'ınkiyle yarışacak kadar iyi iş çıkarıyordu doğrusu.

Alexander başını iki yana sallayıp, "Poker, belki," dedi.

"Kesinlikle. Poker hileleri."

Hüzünlü Lazarevo tebessümü geçti yüzlerinden.

"Ben sana bakarım," diye fısıldadı Tatyana. Alexander'ın tuttuğu eli titriyordu şimdi.

"Tanrı aşkına, Tanya... ben erkeğim. Çalışmadan yapamam."

"Hayatın boyunca durduğun gün olmadı. Haydi. Benimle koşturmaktan vazgeç." Bu sözlerdeki ironi Tatyana'nın titremesine sebep oldu. Alexander'm bunu fark etmediğini umdu. "Bırak da ben sana bakayım," dedi boğuk bir sesle. "Bunu ne kadar istediğimi biliyorsun. Lütfen." Gözleri dolmuştu. Çabucak, "Paramız bittiğinde yine çalışabilirsin. Ama şimdilik... buradan gidelim. Başka bir yere gidelim." Yüzünde acıklı bir tebessüm belirdi. *"Bu zalim kederimden Bethel'de kurtulacağım,"* diye fısıldadı.

Alexander onu sessizce izliyordu. Şaşırmış, sıkıntıya girmişti yine.

"Gerçekten anlamıyorum," dedi. "Burayı sevdiğini sanmıştım."

"Seni daha çok seviyorum."

BEŞİNCİ BÖLÜM
Bethel Adası, 1948

Yel Değirmenleriyle Savaş

Olgun, köpüklü üzümlerin acı tatlı, iç bayıltıcı, çarpıcı kokusuyla vedalaştılar ve Nomad'lerine binip oradan ayrıldılar. Tatyana biraz kafaları dağılsın diye onları yağmur yağdığında bir kısmı sular altında kalacak kadar deniz seviyesine yakın olan adaların arasındaki Kaliforniya Deltası'nın bin kilometrekarelik düzlüklerine yönlendirdi. Şarap vadisinin yüz elli kilometre ötesinde, Sacramento ve San Joaquin nehirlerinin arasında yer alan küçük Bethel Adası'nı buldular ve orada durdular.

Bethel Adası. Nehir kanallarıyla, su setleriyle ve çok eski bataklıklarla çevrili, balıkçıllar dışında hiçbir şeyin yerinden kımıldamadığı ada. Kanallar camdan yapılmıştı. Soğuk kasım havasında âdeta fırtına öncesi sessizlik vardı.

Aynı ülkenin bir parçası gibi görünmüyordu ama şüphe götürmeyecek kadar da Amerika'ydı burası. Dutch Slough'ta kanala doğru çıkıntı yapan, uzun, L şeklinde bir iskelesi olan ahşap bir kulübe kiraladılar. Evde ihtiyaçları olan her şey vardı. Kendilerine ait bir oda ve banyo. Kanalın karşısında tarlalar ile ufuktan başka bir şey yoktu.

"Hollanda'ya benziyor," dedi Alexander eşyalarını çıkarırken.

"Günün birinde Hollanda'ya gitmek ister misin?" diye sordu Tatyana, o da yerleşmekle meşguldü.

"Hiçbir koşulda Amerika'dan ayrılmam. Burayı nasıl buldun?"

"Haritaya baktım."

"Demek kartograf da oldun, öyle mi?" diyerek sırıttı Alexander. "Bir kadeh şaraba ne dersin benim küçük jeolog, kapitalist kartografım?" Alexander yanlarına bir kasa şarap almıştı.

Ertesi sabah saat tam sekizde postacı tekneyle oradan geçerken kornasını yatak odalarından duyulacak kadar uzun süre çaldı. Kendini Bay Shpeckel diye tanıtan adam onlara posta alıp almayacaklarını sordu. "Hayır," dediler. Acaba Esther hala, Anthony'ye Noel hediyesi yollamak ister miydi? Tatyana, "Hayır," dedi. Noel'de Esther'i ararlardı, bu kadarı yeterliydi.

Ona posta almayacaklarını söylemelerine rağmen Shpeckel her sabah saat sekizde korna çalıp onlara postaları olmadığını bildiriyor, askerlikten kalma alışkanlıkla çoktan uyanmış, yıkanıp, taranıp, giyinip oltasıyla iskeleye çıkmış olan Alexander'ı selamlıyordu. Limandan eskiden beri mersin balığı çıkardı ve Alexander da onlardan birini yakalamaya çalışıyordu.

Shpeckel yirmi yıldır Bethel'de yaşayan, altmış altı yaşında bir adamdı. Herkesi tanırdı. İşlerini, adada ne yaptıklarını bilirdi. Kimi onun gibi uzun zamandır burada yaşayanlardı, kimi tatile gelenler, kimi de kaçaklardı.

Bir öğlen Shpeckel turunu tamamladıktan sonra Alexander ona, "Kimin ne olduğunu nasıl anlıyorsun?" diye sordu. Onu içmeye davet etmişti.

"Ah, hemen anlaşılıyor," diye karşılık verdi Shpeckel.

"Peki, biz hangi gruptanız?" diye sordu Alexander, kadehe Shpeckel'in daha önce hiç içmediğini itiraf ettiği votkayı doldururken.

Kadeh tokuşturup içtiler. Alexander kendi içkisini bir dikişte bitirdi. Shpeckel ise votkayı çay gibi yudum yudum içti.

"Siz kaçıyorsunuz," dedi Shpeckel nefesi kesilmiş halde içkisini bitirirken. "Tanrım, bir daha bu şeyden içmem ben. İnsanın içini ateşe veriyor âdeta. Cuma akşamı kayıkhaneye gel. Bira içiyoruz."

Alexander bu teklifi nazikçe reddetti. "Ama bizim hakkımızda yanıldın. Neden kaçak olduğumuzu düşündün ki? Biz kaçak değiliz."

Shpeckel omuz silkti. "Daha önce de yanıldığım oldu. Burada ne kadar kalacaksınız?"

"Bilmiyorum ama fazla kalmayız sanırım."

"Karın nerede?"

"Alışverişte," dedi Alexander. Tatyana yiyecek bir şeyler almak için tek başına markete gitmişti. Alexander'm yardım teklifini geçiştirip tek başına gidiyordu hep. "Bugün hiç mersin balığı yakalayamadım," diye devam etti Alexander.

Suda başka balıklar vardı. Çizgili levrek, kara levrek, yayın balığı ve tatlı su levreği. Tatlı su levreği Rus balığıydı. *Kama Nehri'nden onca yolu katedip gelmiş*, diye düşünmüştü Alexander oltasının ucunda titreşen balığı gördüğünde. Tatyana balığı temizleyip pişirdikten sonra servis ederken Amerikan sularında Rus tatlı su levreğinin olmasından söz etmedi. Alexander da bir şey söylemedi.

Ama Shpeckel'in ona söylediği şeyden bahsetti. "Düşünsene, adam bizim kaçak olduğumuzu düşünmüş. Biz kökleri buraya dayanmayan en köklü insanlarız. Arabayla geziniyoruz, bir yer buluyoruz, sonra yerimizden kımıldamıyoruz."

"Saçmalamış," dedi Tatyana.

"Bana gazete aldın mı?"

Tatyana bunu unuttuğunu söyledi. "Ama Çek Dış İşleri Bakanı Jan Masaryk, Prag'daki komünist darbesinden sonra ofis penceresinden 'düşüp' ölmüş." İç geçirdi.

"Benim hüzünlü karım şimdi de haberci ve Çek sever olmuş. Masaryk'le neden bu kadar ilgileniyorsun?"

Tatyana haksızlığa uğramış gibi, "Uzun zaman önce," dedi, "1938'de, Çekoslovakya tepsi içinde Hitler'e sunulurken ülkesi için ayağa kalkan tek kişi Jan Masaryk olmuştu. Herkes Hitler'e hayranken Sovyetler

Masaryk'ten nefret ediyordu. O zamanlar Hitler ülkesini, şimdi de Sovyetler canını aldı." Bakışlarını Alexander'dan kaçırdı. "Diğerleri de bunun için ellerinden geleni yaptılar."

"Bunu bilmiyordum," dedi Alexander. "Evde radyomuz bile yok. Sana söylediğim gibi radyo aldın mı peki? Sürekli dışarı çıkıp Nomad'de radyo dinleyemem."

Tatyana onu da almayı unutmuştu.

"Bana *Time* dergisi aldın mı?"

"Onu yarın alırım hayatım. Sana on dokuzuncu yüzyıla ait Amerikan kitapları aldım. Henry James'ten *Güvercinin Kanatları*, Poe'dan hayalet hikâyeleri ve Mark Twain'in tüm eserleri. Biraz daha çağdaş bir şey istersen 1923'te yazılmış olan *The Everlasting Man*'i aldım."

Son geldikleri yerde tamamen yalıtılmış durumdaydılar. Yaşadıkları evin bir adı vardı, levhada yazıyordu. *Özgür* yazıyordu üstünde. Balık tuttukları iskeleye *Benim Önceliğim* deniyordu. Günlerdir güneşten yoksun olan gökyüzü metal rengini koruyordu, mavi balıkçıllar kanalın karşısındaki sazlıkların arkasına gizlenmişti ve yalnız uçuyorlardı. Gözün görebildiği durgunluk hali hem yatay hem de dikeydi.

Kendilerine ait bir odaları ve bir kasa dolusu köpüklü şarapları olduğuna göre yatay değildi belki de.

Kış aylarını, Suisun Koyu'nda kendilerini akıntıya bırakan nehir fareleri gibi geçirdiler.

1948'de bir mart sabahı Shpeckel korna çalıp Alexander'ı selamladıktan sonra, "Sanırım sen ve karın konusunda yanılmışım yüzbaşı. Şaşırdım. Böyle bir hayata çok az kadın dayanır," dedi.

"İnsan kendini bilmeli," dedi Alexander karşılık olarak. Sigarası ağzında, oltası sudaydı. "Ayrıca sen benim karımı tanımıyorsun."

Bu konuşmayı pencereden dinleyen Tatyana, *belki sen de karını tanımıyorsundur*, diye düşündü.

Anthony dikkate değerdi. Siyah saçlı, kapkara gözlü, zayıf bir çocuktu. Tekneye biniyordu, korkmuyordu. Bethel Adası'nda ona İngilizce *ve* Rusça okuma yazmayı, satranç oynamayı, iskambil oyununu, ekmek

yapmayı öğrettiler. Beyzbol sopası, eldiveni, topu aldılar ve soğuk günleri dışarıda geçirdiler. Üçü birlikte yakınlardaki tarlaya gittiler ve hava sıcaklığı eksilere düştüğü için kışlık paltolarını giyiyor, futbol, Amerikan futbolu, beyzbol oynuyorlardı.

Anthony şarkı söylemesini öğrenmişti, İngilizce *ve* Rusça. Ona bir gitar ile müzik kitabı aldılar ve uzun kış gecelerinde notaları, gitarı akort etmeyi, şarkıları öğrettiler. Fa anahtarı ile sol anahtarını okumasını, ses aralıklarını ve yarım ses aralıklarını öğrettiler. Bir süre sonra Anthony onlara bir şeyler öğretmeye başlamıştı.

Bir öğlen Tatyana, Anthony'nin babasının Colt M1911'inin şarjör kilidini altı saniyede değiştirmesini dehşet içinde izledi.

"Alexander! Sen aklını mı kaçırdın?"

"Tanya, yakında beş yaşında olacak."

"Beş olacak, evet, yirmi beş değil!"

"Onu gördün mü?" dedi Alexander neşeyle. "Onu görmüyor musun?"

"Onu hep görüyorum ama çocuğa böyle bir şeyi öğretmemeliydin."

"Ben ona bildiklerimi öğretiyorum."

"Ona bildiğin her şeyi öğretmeyeceksin, değil mi?"

"Kışın sos yapmayı öğretirim! Gel buraya."

Kışı sakin geçirdiler, meyve yiyip uyudular ve karın erimesini beklediler. Tatyana sessizdi. Her şeye rağmen korkusuna yenik düşüyordu. Oğlu için, kocası için en cesur ifadesini takınıyordu ama yeterince cesur görünememekten korkuyordu.

Yan yana oturan Alexander ve Anthony balık tutmayı bıraktılar. Yemekten önce, sakin bir günün sonuydu ve oltalarını suya bırakmışlardı. Anthony, Alexander'ın kucağına oturup yüzündeki kıllara dokundu.

"Ne oldu oğlum?" Alexander sigara içiyordu.

"Hiç," dedi Anthony sessizce. "Bugün tıraş oldun mu?"

"Bugün olmadım, dün de olmamıştım." Alexander en son ne zaman tıraş olduğunu hatırlamıyordu.

Anthony babasının yüzünü okşadı, sonra onu öptü. "Büyüyünce benim de seninki gibi siyah sakalım olacak mı?"

"Ne yazık ki evet."

"Çok sert kıllar. Neden annem hep sakallarını çok sevdiğini söylüyor?"

"Annen bazen garip şeyleri seviyor." Alexander gülümsedi.

"Ben de senin kadar uzun boylu olacak mıyım?"

"Tabii ki, neden sordun?"

"Senin kadar iri?"

"Elbette. Sen benim oğlumsun."

"Senin gibi mi olacağım yani?" diye fısıldadı Anthony.

Alexander çocuğun hiç kırpmadığı gözlerine odaklandı. Eğilip onu öptü. "Belki de oğlum. Nasıl bir adam olacağına ancak sen karar verebilirsin."

"Senin gibi gıdıklanacak mıyım?" Anthony babasının gömleğinin kolunu yukarı sıyırıp kolunu ve dirseğini gıdıkladı. Koltuk altlarını gıdıkladı.

Alexander sigarasını söndürdü. "Dikkatli ol," dedi oğlunu kendine çekerek. "Çünkü birazdan sana merhamet eden olmayacak."

Anthony çığlık atıp kollarını ona sarılmış olan babasının vücuduna doladı. Sandalye neredeyse devriliyordu. Anthony aniden başını Alexander'ın kulağına yasladı. "Babacığım, sakın bakma yoksa korkarsın. Annem arkamızda."

"Annen bu akşam her zamankinden daha mı ürkütücü görünüyor?"

"Evet. Ağlıyor. Sakın dönme dedim sana."

"Hımmm," dedi Alexander. "Sence ne oldu?"

"Bilmem. Belki de oynuyoruz diye bizi kıskandı."

"Hayır," dedi Alexander. "O kıskanç bir anne değil."

Alexander, Anthony'nin kulağına bir şeyler fısıldadı. Anthony de başını sallayıp yavaşça babasının kucağından indi. İkisi de Tatyana'ya döndü. Yüzü hâlâ ıslak olan Tatyana ifadesizce bekliyordu.

"Bir, iki, üç, haydi!" dedi Alexander. Baba oğul aynı anda koşmaya başlayınca Tatyana onlardan kaçtı. Eve kadar peşinden gittiler ve onu halının üstüne devirdiler. Tatyana hem gülüyor hem ağlıyordu.

Alexander muflonlu montuyla uzun iskelenin dış kısmında oturmuş, sigara içip balık tutuyordu. Haftalardır tıraş olmamıştı ve saçları da

kabarmıştı. Tatyana dikkati onun saçlarına çekip ellerini saçlarının arasında gezdirirse, ona uzun uzun bakarsa belki saçını keser diye düşünmüştü. Şimdi Alexander küçük taburesine oturmuş, oltası suda, sigarası ağzında bir şarkı mırıldanıyordu. Mersin balığı yakalamaya çalışırken hep bir şarkı mırıldanıyordu.

Tatyana kendini tutamadı. Yüzünü silip iskeleye indi ve yüzünü onun başına yaslayıp alnına, sakallı yanağına bir öpücük kondurdu. "Bu ne içindi?" diye sordu Alexander.

"Hiç," diye fısıldadı Tatyana. "Korsan sakalın hoşuma gidiyor."

"Pekâlâ, birazdan korsanınız işini bitirecek. Balık tutmaya çalışıyorum."

"Beni ağlatma Şura."

"Peki, Tanya. Sen de öyle. Öpücüklerinle beni ağlatma. İkinize de ne oldu son günlerde?"

Tatyana kocasının başını tutup kendi boynuna yasladı. "İçeri gel hayatım," diye fısıldadı. "İçeri girelim. Banyo sıcak ve hazır." Dudakları Alexander'ın saçlarındaydı.

"Çok uzamışlar, değil mi?" dedi Alexander dalgın dalgın. Ama içeri girdiğinde saçını kesmedi.

O gece geç saatlerde, hava tamamen kararmışken, birlikte banyo yaptıktan ve seviştikten sonra Alexander, "Bebeğim, seni bu kadar korkutan nedir?" diye fısıldadı.

Tatyana ona meseleyi söyleyemedi. "Burada iyi vakit geçiriyoruz," dedi. "Anthony de buraya uyum sağladı."

"Keşke bana rüyanı anlatmasaydın," dedi Tatyana boğuk bir sesle. "Şu an bunu düşünüyorum. Uyumuyorum ve Almanya'da Karoliç'in seni sürükleyişini izliyorum." Hava kararmış olduğundan Alexander'ın yüzünü göremediği için memnundu. "Ya bu sade hayatımız bir illüzyondan ibaretse ve yakında sona erecekse?"

Alexander, "Evet," demekle yetindi.

Huzursuzca uyudular, sonra sakinleşip kendilerini huzurlu bir sessizliğe bıraktılar.

Suisun Koyu'nda Kaybolmak

"Ne zamana kadar beni burada tutmayı düşünüyorsun?" İlkbahardı ve Bethel'e geleli altı ay olmuştu. Tatyana artık huzursuzlanmaya başlamıştı. "Günler, haftalar, aylar geçiyor. Söylesene, burada mı kalacağız? Shpeckel öldüğünde onun işini ben mi devralayım? Belki bekleyenler listesi vardır diye şimdiden sıraya mı gireyim?"

"Şura."

Alexander düşüncelere dalmıştı. "Beni kendimden mi saklıyorsun? *Dışarıda* bir işe yaramam düşüncesiyle mi *buradayız*?"

"Tabii ki hayır."

"Peki, beni neden saklıyorsun?"

"Seni saklamıyorum hayatım." Tatyana onun sırtını sıvazlayıp yaralarını okşadı. "Boş yere endişeleniyorsun. Haydi, uyu."

Ama Alexander'ın uykusu gelmemişti. "Ne yani? Beni ofiste çalışırken hayal edemiyor musun?" diye sordu. "Gün boyunca takım elbisemle masa başında oturup hisse senedi, sigorta satamaz mıyım? Şehirdeki ofisimden çıkıp kahverengi takım elbisemle şaraphanede ziyaretine gelemez miyim?"

Tatyana içinin burkulduğunu hissetti. "Ziyaretime geldiğini hayal ediyorum."

"Babam mimar olmamı istemişti," dedi Alexander. "Sovyetler Birliği'nde mimar olmak iyi bir şey. Komünistlere köprü, yol, işçi konutları yapmamı istemişti."

"Evet."

"Bense hayatımı o lanet evleri patlatmakla geçirdim. Belki yıkım işinde çalışabilirim."

"Hayır, olmaz." Bu konuşma bitebilir miydi artık? "Merak etme, halledersin."

Ama Alexander devam etti: "Burada yaptığım şey bu mu? Halletmek mi? Kimim ben? Hayatım boyunca kendime bu soruyu sordum. Sovyetler Birliği'nde de Suisun Koyu'nda da. Kollarımda Nazi sembolleri, orak-çekiç sembolleriyle bunu yanıtlamak pek de kolay değil."

Sen Amerikalısın Alexander Barrington, demek istedi Tatyana ona. *Kızıl Ordu'da savaşıp askeri olmadan yaşayamayan, Leningradlı Rus bir kızla evlenen bir Amerikalı. Sen busun işte.*

"Annem ve babam kim olduklarını biliyordu."

Tatyana'nın konuşmak istediği son şeydi bu. Vücudu yay gibi gerilmişti ve bir dakika içinde fırlayıp uçacaktı.

"Seninle bir ilgileri yok onların," dedi ama daha fazlasını *söyleyemedi.*

"Komünist ve radikal feminist, Sovyet göçmenleri, ah, onlar kim olduklarını iyi biliyorlardı." Alexander doğrulup sigarasını yaktı. "Bu şartlarda anne ve babamın kimlikleri ortaya çıkmamalı, yoksa kim bana iş verir ki? Çalışma izni olmayan katillerden farksız olurum." Yatakta halka şeklinde dumanlar üfledi.

Tatyana buna dayanamayıp biraz geri çekildi. "Jimmy seni işe aldı, Mel işe aldı, Sebastiani aldı..."

"Evet, adamlardan biri, 'Kolundaki rakamlar ne anlama geliyor Alexander?' diye sorana kadar. Vianza'da ne olduğunu bilmiyorum ama bir şey oldu çünkü orası cennetten bir parçaydı ve biz orada kalmadık. Ne yapacağız? Biri bir şey sorduğu anda kaçacak mıyız? Orduda hangi görevdeydin Alexander, diye sordukları anda benzinimizi depolayıp gidecek miyiz? Böyle mi yaşayacağız?"

Tatyana nasıl yaşayacaklarını bilmiyordu. Diğer insanlar, diğer evli çiftler gibi sade, sakin, küçük, güzel ve normal bir hayatları olup olmayacağını da bilmiyordu. Onlar için normal hayat ne demekti ki? Tatyana onu ne kadar zaman benzinciden uzak tutup ona insanlardan uzak, izole bir yaşam sunabilirdi ki?

Aşk Uğruna Gitmek

Alexander, Idaho'yu görmek istiyordu, Hell's Canyon'ı. Rushmore Dağı'nı, Yosemite'yi, Washington Dağı'nı, Yellowstone Millî Parkı'nı, Iowa'nın buğday tarlalarını görmek istiyordu.

"Hayır," diyordu Tatyana, "burada biraz daha kalalım." Haftalar geçti.

"Alışverişe seninle geleceğim. Yardım edeceğim sana."

"Hayır, sen burada kal, balık tut Şura."

"Ben kayıkhaneye gidip postacıyla bir şeyler içeceğim."

"Pazar günü Sacramento'ya gidelim. Katolik kilisesi bulalım, sonra Hyatt Regency'de kahvaltı edelim, ana caddede yürüyelim, Anthony'ye kongre binasını gösterelim, dondurma yiyelim."

"İstemiyorum. Yapacak işlerim var. Çamaşır yıka, temizlik yap, yemek yap, kızart, soy, tart. Aslında sen de şu ıvır zıvırlar için bana bir dolap, oturmak için bir sıra yapsan, çitleri, iskele desteklerini onarsan ne iyi olur. Onun yerine kanalda tekne gezintisine çıkalım."

Tatyana'nın gitmek istememesi Alexander'a Deer Adası'nm soğuğunu hatırlatmıştı, *kar yağıyordu* ama o hâlâ, "Gidelim," demiyordu. Durum hâlâ aynıydı. Metaforik olarak yine kar yağıyordu ve Tatyana yerinden kımıldamıyordu.

Alexander başlarda bu yavaşlıktan sıkılmıyordu. Böylece o da kendisiyle baş başa kalıyor, balıkçılların sesi eşliğinde balık tutuyor, Anthony'ye kürek çekmeyi, beyzbol ve futbol oynamayı öğretiyordu. Anthony çocuk kitaplarından bir şeyler okurken o da oltayı tutuyordu. Ruh kendini yavaş yavaş iyileştiriyordu. Ve Bethel Adası'nda Anthony'nin annesi ile babası yirmi dört saat yanındaydı; onu izliyor, onunla konuşuyor, oynuyorlardı. Artık gecenin bir yarısı kâbus görüp uyanmayan Anthony sessizce oturuyordu.

Alexander'ın sabahın üçünde buz gibi suyla duş alma ihtiyacı duymadığı yer de Bethel Adası'ydı. Akşamları loş ışığın altında Tatyana'nın sabunlu elleri ve sabunlu vücuduyla birlikte sıcak, köpüklü bir banyo yetiyordu.

Ama sonunda, 1948 Temmuz'unun bir pazar sabahı Alexander, "Haydi, Sacramento'ya gidelim," dedi. Bu bir teklif değildi.

Sacramento'ya gittiler. Katolik ayinine katıldılar ve ardından Hyatt Regency'de kahvaltı ettiler.

Öğleden sonra ana caddede gezinip vitrinlere bakarlarken kaldırıma bir polis aracı yanaştı ve iki polis araçtan inip...

Bir an nereye koşturduklarını anlamayınca Tatyana, Alexander'ın önüne geçip minyon vücuduyla onun vücudunun yarısını kapattı. Polis memurları Barringtonlarla ilgilenmeden bakkala girdiler.

Tatyana geri adım attı. Ne olduğunu sonradan anlayan Alexander şaşkın bir ifadeyle ona baktı.

Kafeden dondurmalı soda aldılar ve Alexander, Tatyana'nın karşısına geçip onu inceledi, meseleyi kendi isteğiyle anlatmasını bekledi.

"Tanya..." dedi.

Tatyana, Alexander'ın gözlerine bakmadan Anthony'yle konuşuyor, hiçbir şey anlatmıyordu.

"Evet?"

"*Ne* oldu o sırada?"

"Ne?"

"Polisleri gördüğümüzde."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum. Ben polislere yol vermek için kenara çekildim." Tatyana hâlâ Alexander'a bakmıyordu.

"Sen onların yolundan çekilmedin. *Benim* önüme geçtin."

"Başka yer kalmamıştı."

"Hayır. Önüme atladın, sanki beni..." Alexander nasıl söyleyeceğini bile bilmiyordu. Gözlerini kıstı, yüreği sıkıştı, bir şey görmüş, anlamıştı. Fazla bir şey görmemişti ama yine de bir şey görmüştü. "Benim için geldiklerini mi düşündün?"

"Saçmalama." Tatyana sodasına baktı. "Anthony, krema ister misin?"

"Tanya, neden benim peşimde olduklarını düşündün?"

"Öyle bir şey düşünmedim." Tatyana gülümsemeye çalıştı.

Alexander onun yüzünü avuçlarının arasına aldı ama Tatyana bakışlarını ondan kaçırdı.

"Bana bakmayacak mısın? Neler oluyor?"

"Hiçbir şey. Gerçekten."

Alexander onu bıraktı. Yüreği göğsünün içinde garip şeyler yapıyordu.

Alexander o akşam Tatyana'yı evin arka tarafında buldu. Tatyana onun banyoda olduğunu sanıyordu ve Alexander'ın P-38'inin tetiğini çekip duruyordu. Silahı iki eliyle tutup bacaklarını aralayarak omuz hizasına getirmiş, nişan almıştı.

Alexander sendeleyerek geri adım attı ve sandalyeye oturup sigarasını içti. Tekrar içeri döndüğünde Tatyana'nın karşısına geçti. Tatyana silahı saklamıştı.

"Tanya. Neler oluyor?"

Sesi çok yüksek çıkmıştı ve Anthony birkaç adım ötedeki kendi odasındaydı.

"Hiç, hiçbir şey olmuyor," dedi Tatyana alçak sesle. "Lütfen, bence..."

"Anlatacak mısın?"

"Anlatacak bir şey yok hayatım."

Alexander montunu alıp dışarı çıkacağını söyledi. "Bu arada P-38'in şarjör kilidini kapatmayı unuttun," dedi soğuk bir sesle. "Kabzanın hemen altında." Tatyana'nın yanıt vermesine fırsat bırakmadan çekip gitti.

Alexander saatler sonra eve döndü. Ocakta yemek yoktu ve Tatyana ortadaki küçük mutfak masasına yaslı bir levha gibi kaskatı kesilmişti.

Alexander kapıda belirdiğinde yerinden sıçradı. "Aman Tanrım! Neredeydin? Dört saat oldu."

Alexander, "Her neredeysem eve aç döneceğimi biliyordun," demekle yetindi.

Tatyana ona tavuklu sandviç yapıp çorba ısıtırken Alexander ocağın yakınında sessizce bekledi. Sonra tabağı ile sigarasını alıp dışarı çıktı. Büyük ihtimalle Tatyana'nın da peşinden geleceğini düşünmüştü ama Tatyana onu takip etmedi. Alexander yemeğini çabucak yedikten sonra eve döndü. Tatyana hâlâ mutfak masasının başında oturuyordu.

"Bu konuşmayı Anthony'nin yanında yapmak istemiyorsan dışarı gel," dedi Alexander.

"Konuşmak istediğim bir şey yok."

Alexander iki adımda yanma gelip onu masadan kaldırdı.

"Tamam, tamam," diye fısıldadı Tatyana, Alexander ağzını bile açmadan. "Tamam."

Dışarıda, iskelede Alexander onun tam karşısında durdu. Hava kararmaya başlamıştı, hafif rüzgâr ağaç dallarını hışırdatırken suyu da dalgalandırıyordu.

"Ah, Tatyana," dedi Alexander. "Ne yaptın?"

Tatyana hiçbir şey söylemedi.

"Esther halayı aradım," diye devam etti Alexander. "Onun ağzı sıkıdır. Sonra Vikki'yi aradım. Artık her şeyi biliyorum."

"Her şeyi biliyorsun," dedi Tatyana, ses tonu değişmemişti. Alexander'dan uzaklaşıp başını iki yana salladı. "Hayır. *Hiçbir şey* bilmiyorsun."

"İki yıldır arkadaşını neden hiç aramadığını merak ediyordum. Neden haritaları incelediğini, beni polisten koruduğunu, silahımla oynadığını..." Alexander alçak sesle ve acı içinde konuşuyordu. "Artık biliyorum."

Tatyana anında arkasını döndü ama Alexander onu tutup tekrar kendine çevirdi. "İki yıl önce –iki yıl!– Florida'ya giderken Washington'a uğrayabilirdik. Peki, şimdi nasıl bir önerin var?"

"Hiç," dedi Tatyana onun ellerinden kurtulmaya çalışarak. "Artık hiçbir şey yapamayız. Yapacağımız şey bu."

"Kaçmaya devam ettiğimiz sürece onların gözüne nasıl görüneceğimizi biliyor musun?"

"Nasıl göründüğümüz umurumda değil."

"Biz kaçak değiliz. Gizleyecek bir şeyimiz yok."

"Yok mu?"

"Yok! Savunma Bakanlığı'ndan bir generalle ve hükümetten birkaç diplomatla tek bir konuşma yapsaydık her şey geride kalacaktı."

"Ah, Alexander," dedi Tatyana başını sallayarak. "Sen bir defa sıkıntı yaşadın. Ne zamandan beri bu kadar safsın?"

"Ben saf değilim! Neler olduğunu biliyorum ama sen ne zamandır bu kadar kötümsersin?"

"Berlin'de seninle konuştular. Sence neden tekrar konuşmak istiyorlar?"

"Prosedür gereği!" diye bağırdı Alexander.

"Prosedür falan değil bu!" diye haykırdı Tatyana. Sesleri karanlık kanallara ulaşıp su tünellerinde yankılandı. Tatyana sesini alçalttı. "Hiçbir şey anlamıyor musun? Interpol de seni arıyor."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Sam söyledi."

Alexander kendini sandalyeye bıraktı ve dehşet içinde, "Sen Sam'le mi konuştun?" diye sordu. "Sen bunu biliyordun ve bana bir şey söylemedin, öyle mi?"

"Sana söylemediğim çok şey var."

"Belli. Onunla ne zaman konuştun?"

Tatyana cevap vermedi. "Ne zaman?" Alexander sesini yükseltti. "Tanya! Ne zaman? Öyle ya da böyle bunu bana söyleyeceksin. İşi zorlaştırmazsan iyi edersin."

"Sekiz ay önce," diye fısıldadı Tatyana.

"Sekiz ay önce!" diye haykırdı Alexander.

"Ah, neden Esther'i aradın ki? Neden?" Tatyana yenik düşmüş bir ifadeyle kollarını savurdu.

"Napa'yı bu yüzden mi terk ettik? Aman Tanrım." Alexander ona sert bir bakış attı. "Bunca zamandır oradan oraya giderken, sen kendi kendine sıkıntı yaşarken bana hiçbir şey söylemedin, Ural Dağları'na gitmeyi teklif ettin. Başka ne oyunlar oynadın kim bilir." Alexander o kadar hayal kırıklığına uğramıştı ki ona bakamadı bile. Onun tanıdığı Tatyana nasıl olur da ondan bir şeyler gizlerdi? Peki, kendisine ne olmuştu da bir terslik olduğunu hissetmesine, şüphelenmesine rağmen durumu ona hiç sormamış, bir şeyleri merak etmemişti? Tatyana'ya bakamıyordu.

Tatyana onun önünde durup sessiz kalmaya devam etti.

"Yarın sabah gidiyoruz," dedi Alexander sonunda. "Yarın Washington'a gidiyoruz."

"Hayır!"

"*Hayır* mı?"

"Aynen öyle. Hiçbir koşulda gitmiyoruz. Burada kalıyoruz. Hiçbir yere gitmiyoruz. Oregon ormanları dışında."

"Ben Oregon ormanlarına gitmiyorum," dedi Alexander. "Ural Dağları'nda da gizlenmeyeceğim. Bethel Adası'nda da."

Tatyana ona doğru eğildi ve sesini yükselterek, "Hiçbir yere gitmiyoruz, *o kadar*," dedi. "Hiçbir yere gitmiyoruz."

Alexander ona öfkeli bir bakış attı. "Pekâlâ, *ben* gidiyorum."

Tatyana doğruldu, dudakları titriyordu. "Aman ne güzel. *Sen* gidiyorsun. Yalnızsın sanki, tek başınasın. Cepheye dönüyorsun, değil mi? O halde bensiz gitmen gerekiyor Alexander. Bu defa gideceksen yalnız git. Anthony ve ben gelmiyoruz."

Alexander öyle bir öfkeyle yerinden fırladı ki arkasındaki sandalye devrildi, tabaklar, bardaklar ve sigarası düştü. Tatyana geri çekilip ellerini kaldırdı, Alexander ona doğru sert bir adım attı. "Ah, ne paha biçilmez bir lütuf!"

"Şura, kes şunu artık!"

Alexander iskelede ona iyice yaklaştı. "Beni *terk etmekle* mi tehdit ediyorsun?"

"Seni terk etmekle tehdit etmiyorum!" diye haykırdı Tatyana. "Tek başına gideceğini söyleyen sensin. Ben sana gitme diyorum!"

"Birlikte gidiyoruz!"

"Hayır!"

Seslerine uyanan Anthony dışarı çıkıp temkinli bir tavırla iskelenin kenarında durdu. Kesik kesik nefes alıp veren Alexander ve Tatyana birbirlerine baktılar. Sonra Tatyana çocuğu içeri soktu ve bir daha dışarı çıkmadı.

Alexander uzun süre sonra eve döndüğünde onu örtülerin altında buldu. Yatağa oturdu ama Tatyana ona arkasını dönüp büzüştü.

"Ne? Bu kadar mı?" diye sordu Alexander. "Tartışmanın ortasında kaçıp yatağa girdin ve her şey bitti mi?"

"Başka ne kaldı ki?" dedi Tatyana ruhsuz bir sesle.

"Devlet beni arıyor," dedi Alexander. "Ama ben bunu bilmiyorum."

Tatyana ürperdi.

"Anlamıyorsun, beni bulurlar Tatyana," dedi Alexander. "Bir gün gelecek ve beni bulacaklar. Belki bir tarlada üzüm koparıp şarap yaparken, belki teknede, belki istiridye avlarken. Ve benim durumum zaman aşımına uğramayacak."

"Uğrayacak," dedi Tatyana. "On yıl sonra zaman aşımına uğrayacak."

"Şaka mı yapıyorsun?" diye fısıldadı Alexander onun arkasından. "On yıl mı dedin? Sen neden bahsediyorsun? Neyim ben? Casus mu? Ben yanlış bir şey yapmadım!"

"Bak, geri gidersen ellerine kelepçeyi takacaklar ve seni kanunlardan kaçmakla, hatta vatana ihanetle suçlayacaklar. Yanlış bir şey yapmış olmasan da hapse gireceksin. Daha da kötüsü..." Tatyana yastığa doğru konuştuğu için Alexander onu duymakta zorlanıyordu.

"Peki, önerin nedir?" dedi Alexander. "ABD hükümetinden hep bir adım önde giderek yaşamak mı?"

"Seninle bu tartışmayı sürdüremem Şura," diye karşılık verdi Tatyana. "Bunu yapamam."

Alexander onu kendine çevirdi ama Tatyana ona tekrar arkasını döndü. Alexander onu kendine çekti ve Tatyana tekrar ondan uzaklaşıp örtüyü kafasına örttü. Alexander bütün yastıkları, battaniyeleri alıp yere fırlattı, Tatyana'yı çarşafın üstünde çıplak bıraktı. Tatyana vücudunu örttü. Alexander onun ellerini kenara çekti, Tatyana ona karşı geldi. Alexander onun çıplak karnına eğildi, göbeğinin altındaki yumuşak, altın sarısı yere. Dudaklarını oraya bastırdı ve "Dokun bana, başıma dokun," diye fısıldadı. Tatyana titriyordu ve ona dokunmadı. Alexander kıyafetleri üzerindeyken onun üstüne uzandı ama Tatyana huzurlu değilken Alexander'a da huzur yoktu. Tatyana üzüntüsünü onun üzüntüsüne kattı, Alexander neredeyse hiç soyunmadan onunla sessizce sevişti ve yüreklerini dağlayan şeyleri onunla konuşamadı. Alexander yeterince arındığını düşündü, Tatyana ise yeterince arınamadığını.

Tatyana sırtını ona çevirmişti. Alexander da ona. "Ben bu şekilde yaşamayacağım," dedi Alexander. "Sovyetler Birliği'nde hayatım böy-

leydi, kapana kısılmıştım, kaçıyordum, yalan söylüyor, korkuyordum. Amerika'da da böyle bir hayat süremem. Bizim için istediğin bu olamaz."

"Ben yalnızca seni istiyorum," dedi Tatyana. "Seni Ural Dağları'na götüreceğim. Kaçarken kaç kişiyi öldüreceğin umurumda değil. Bunun affedilmez bir şey olduğunu da biliyorum ama umurumda değil. Düşe kalka kaçacağız, gerektiğinde yalan söyleyeceğiz. Her şeye rağmen seni götüreceğim. Ne kadar zor olursa olsun. Her şey zor zaten."

"Tanya, lütfen, ciddi olamazsın."

"Ah, tabii ki ciddiyim," dedi Tatyana. "Beni ne kadar az tanımışsın. İstersen o dergideki testi tekrar yap Şura."

"Haklısın," dedi Alexander, "seni hiç tanımıyormuşum. Bunu benden nasıl gizlersin?"

Tatyana ona yanıt vermedi, gözlerini dikip bakmaktan başka bir şey yapmadı.

Alexander onu cenin pozisyonundan çıkarıp bileklerini yüzünden çekti. "Bunca zamandır beni kandırdın ve şimdi de benimle gelmeyeceğini mi söylüyorsun?"

"Lütfen," diye mırıldandı Tatyana. "Lütfen, hiçbir şey anlamıyorsun! Sana yalvarıyorum, yalvarıyorum. Mantıklı ol. Beni dinle. Onlara gidemeyiz."

"Ben hapishaneye girdim zaten," dedi Alexander, Tatyana'nın bileklerini sıkıp ağırlığını üstüne vererek. "Anlamıyor musun? Ben seninle farklı bir hayat istiyorum."

"Bak, aramızdaki fark bu. Ben seninle bir hayat istiyorum," dedi Tatyana. Artık ona karşı çıkmıyor, savunmasız bir halde ellerinin altında uzanıyordu. "Rusya'da bunu sana söyledim. Stan ve İnga'yla birlikte o soğuk odada yaşasak bile umurumda değil. Tek istediğim orada seninle birlikte yaşamak. Burada, Bethel Adası'nda ya da Deer Adası'nda küçük bir odada yaşamak önemli değil. Sovyetler Birliği, Almanya ya da burası, fark etmez. Ben yalnızca seninle olmak istiyorum."

"Kaçarak, gizlenerek, sonsuza dek korku içinde yaşayarak mı?" dedi Alexander. "İstediğin bu mu?"

"Hangisi olursa olsun," dedi Tatyana ağlayarak. "Yeter ki seninle olsun."

"Ah, Tanya." Alexander onu bıraktı.

Tatyana ona dönüp omuzlarını kavrayarak onu sarstı. "Rusya'da ya da başka bir yerde kendini benim için, Anthony için korudun mu?" dedi öfke dolu gözyaşları arasında.

"Hişşşt," dedi Alexander kollarını ona açarak. "Gel buraya. Hişşşt."

Ama Tatyana ona gitmedi, ellerini yalvarırcasına kenetledi. "Lütfen gitmeyelim. Anthony için. Onun bir babaya ihtiyacı var."

"Tanya..."

"Benim için," diye fısıldadı Tatyana.

Zamanda yolculuğa çıkmış gibi Leningrad'daki bir kasım ayında, yatakta sarılmışlardı sanki.

"Berlin'de seni bir daha alamayacaklarına dair yemin ettim kendime," dedi Tatyana ona bakarak.

"Biliyorum," dedi Alexander. "Ne yapacaksın peki? Planladığın gibi bana aşırı dozda morfin enjekte edecek ya da Albay Moore'u bile öldürmeyeceğin şekilde beni mi öldüreceksin?" Alexander kolunu uzattı ve mavi dövmeleri işaret etti. "Haydi yap. Tam buradan Tatyana."

"Kes artık, kes şunu!" diye fısıldadı Tatyana onun kolunu çılgınca iterek.

Gecenin geri kalanında hiç konuşmadılar.

Sabah birbirlerine hiçbir şey söylemeden, Anthony'yle de çok az konuşarak toparlandılar ve Bethel Adası'ndan ayrıldılar. Bay Shpeckel gün doğumunda yüzünde hüzünlü bir ifadeyle onlara teknesinden el salladı. "Sana ne demiştim yüzbaşı?" diye seslendi Alexander'ın arkasından. "Ben kaçakları hemen tanırım."

Sersemletici bir sessizlik içinde gün boyu yolculuk ettikten sonra Nevada'nın ıssız çöllerine vardılar. Alexander uyku tulumunun içinde Tatyana'ya sarılıp, "Beni bir daha alamayacaklar. Sana söz veriyorum," diye fısıldadı.

"Evet," dedi Tatyana. "Ne onlar ne de ben."

"Haydi, ben halledeceğim. Bana güven."

"Sana güveneyim mi?" dedi Tatyana. "Ben senin o yalan söyleyen yüzüne inanıp Sovyetler Birliği'ni hamile halimle terk ettim, öldüğünü sandım."

"Yalnız değildin. Doktor vardı," diye fısıldadı Alexander. "Matthew Sayers seni götürüyordu."

"Evet. Adamın aniden öleceğini hesaba katmadın." Tatyana derin bir iç geçirdi. "Benimle konuşma. Sen bana istediğini yaptırdın, ben de senin istediğini yapacağım ama benimle konuşma, bana kendimi daha iyi hissettirmeye çalışma."

Alexander aslında onun Sam Gulotta ve öfkeli Amerikalılardan çok Sovyetlerden korktuğunu biliyordu. Suçsuz, kabahatsiz değildi. Tatyana korkmakta haklıydı.

Alexander onun yüzünü göremiyordu. Onu hafifçe okşayarak usulca, "Tanya," dedi. "Düzelmemizi istiyor musun? Bu işi çözmeme yardım et. İnsanı güçsüz bırakan bu korkuyla yaşamak istemediğini biliyorum. Mantıklı düşünemiyorsun. Bize yardım et. Lütfen. Kendini özgür bırak. Beni özgür bırak."

Idaho'daki Hell's Canyon'da geçirdikleri başka bir karanlık gecede Alexander ona, "Böyle bir şeyi benden nasıl gizleyebildin?" diye sordu. "Böylesine ağır bir şeyi. Bu sıkıntıyı birlikte, el ele çözmeliydik. Gerçek âşıklar gibi." Uyku tulumunda, Tatyana'nın üzerinde onun ellerini tutmuş, uzanıyordu.

"Neyi birlikte çözecektik?" dedi Tatyana yastığın boğduğu sesiyle. "Yetkili kişilere teslim olmanı mı? Seni aradıklarını öğrendiğin an yapmak istediğin buydu zaten. Tanrım, neden sana söylemedim acaba? Ne büyük gizem."

"O zaman bana söyleseydin şimdi Titanic'teki koca deliği tıkamaya çalışmak yerine farklı bir çözüm bulurduk."

"Titanic o buz dağına çarpar çarpmaz battı," dedi Tatyana. "Hiçbir şey onu kurtaramazdı. İşte bu yüzden yaptığın benzetmelerden nefret ettiğimi söylersem kusuruma bakma."

Sonunda Alexander'a Sam Gulotta'nın numarasını verdi. Alexander ankesörlü telefondan onu aradı. Sonra Sam onu aradı ve bir saat boyunca telefonda gergin bir konuşma yaptılar. Tatyana, Alexander'ın konuşmasını dinlerken tırnaklarını yiyordu. Alexander telefonu kapattığında Sam'in on gün sonra onlarla Silver Spring, Maryland'de buluşmayı kabul ettiğini söyledi.

Bir şeylerin ters gittiğini sezen Anthony annesi ile babasından pek bir şey istemiyordu. Okuyor, gitar çalıyor, resim yapıyor, askerleriyle oynuyordu. Ama yine gece yarılarında uyanmaya ve çadırda annesiyle uyumaya başlamıştı. Tatyana da yine geceliğini giymeye başlamıştı.

Hikâyeler anlatmadan, kahkahalar atmadan, şakalaşmadan Amerika'da yollarına devam edip kuzeydeki Montana Nehri'ni, güneydeki Wyoming'in Black Hills'ini, Güney Dakota'nın çorak arazilerini geçtiler. Ülkeyi bir uçtan diğerine geziyor, çadırda kalıyor, ateşte yemek yapıyor, tek kaptan yemek yiyorlardı. İç içe girmiş metal kaplar gibi birbirlerine kenetlenip uyuyorlardı. Tatyana başını Alexander'ın göğsüne yaslıyor, yaralı vücudunu içine çekiyordu. Alexander ne olduğunu bilmiyordu. Tüm sezgilerinin onu terk ettiğini hissediyor, Tatyana'nın kör edici dehşetinden kendini kurtaramıyordu. Gün içinde hissettikleri endişeden, geceleri hissettikleri korkudan, kendi kötümserliklerinden bitkin düşmüşlerdi. Uyumak için dua ediyorlardı ama uykuları geldiğinde de kesik kesik bir uyku oluyordu bu. Güneş doğsun diye dua ediyorlardı ama her gün doğuşu onları kâbusların peşlerini bırakmadığı Washington'a yaklaştırıyordu.

ALTINCI BÖLÜM
Jane Barrington, 1948

Sam Gulotta

Silver Spring, Maryland'de, Washington'm kuzeyinde Tatyana, "Karavanı durdur," dedi. Alexander önceden belirlenen buluşma noktasında, benzin istasyonunda durdu. Araçtan indiler. Alexander depoyu doldurdu, kola, sigara ve toz toprağın içinde koşturmaya başlayan Anthony'ye şekerleme almaya gitti. Sam'le saat sekizde buluşacaklardı ve şu an saat yedi buçuktu.

Tatyana, Alexander'ın ona New Orleans'tan aldığı fildişi rengi şeffaf muslin ve tül elbisesini giymişti Elbiseyi Bethel Adası'nda kendisi daraltmıştı, ne de olsa annesi terziydi. Saçını tarayıp dağınık bırakmıştı. Sabah esintisi şeffaf elbisesini hafifçe kabartıp güneşten kurumuş saçlarını yüzüne savurdu.

"Bana güzel göründüğün için teşekkür ederim," dedi Alexander.

Tatyana güçlükle, "Bir şey değil," dedi. Alexander'la konuşmaya çalıştı ama sesi çıkmadı. Endişeyle doldurulmayacak kadar parlak, muhteşem bir yaz günüydü. Beklerken Alexander bir sigara yaktı. Berlin'deki Amerikan Konsolosluğu'nun verdiği ABD yüzbaşı tören üniformasını giymiş, tıraş olup saçını kesmişti.

Tatyana başta Alexander'ın yanından ayrılmamakta diretmişti. Ama bir sorun vardı: Çocuğu bırakacak yer yoktu. Vikki'yi arayıp ondan yardıma gelmesini isteyecekti fakat oradan oraya koşturan Anthony yetişkinlerin konuşmasına kulak vermiş olacak ki Vikki'nin adının kendi adıyla birlikte anıldığını duyar duymaz ağlayarak annesinin bacağına yapışıp, "Lütfen, lütfen, beni Vikki'ye bırakma," diye yalvardı.

Bu durum Tatyana'yı dehşete düşürse de arkadaşını aramaktan *caydıracak* kadar dehşete düşürmemişti. Buna karşı koyan Alexander olmuştu. Anthony'yi annesine en çok ihtiyaç duyduğu anda yalnız bırakamazlardı.

Karavanın yanında beklerken Tatyana acıyla konuştu: "Kendimizi böyle bir şeyin içine soktuğumuza inanamıyorum. Koskoca Amerika'da kim bizi bulabilirdi ki? Uzun zamandır ortalıkta yoktuk zaten."

"Beni komünistlerden gizlemek için kaç defa önüme siper olacaktın Tatyana?" diye sordu Alexander.

"Gerekirse ömrümün sonuna dek."

Alexander ona döndü ve gözleri net, berrak bir ifadeyle ona odaklandı. Anlamakta güçlük çektiği şeyi çözmeye çalışıyordu. "Sen ne dedin az önce?"

Tatyana öfkeli yüzünü onun sorgulayan bakışlarından kaçırdı.

"Ah, ben ne aptalım," dedi Alexander, Sam Gulotta eski Ford sedanıyla geldiğinde.

Sam, Alexander'la tokalaştı ve ardından hiçbir şey söylemeden Tatyana'nın önünde durdu. Ona hiç uymayan buruşuk bir takım elbise giymişti ve yüzü de yorgun görünüyordu. Dalgalı saçları hafifçe kırlaşmaya, tepesindekilerse incelmeye başlamıştı. Yıllarca oğluna beyzbol eğitimi vermesine rağmen eskisi kadar sağlıklı görünmüyordu. "Seni iyi gördüm Tatyana, hem de çok iyi." Sam boğazını temizleyip bakışlarını kaçırdı. Onu neredeyse hiç fark etmeyen Sam bakışlarını kaçırmıştı! "Evlilik sana yaramış belli ki," dedi. "Ben de tekrar evlendim." İlk karısı savaşın başında, birliklere malzeme taşırken bir uçak kazasında ölmüştü. Tatyana ona ikinci evliliğin pek yaramadığını söylemek istediyse de ağzını açmadı. Kollarını göğsünde kavuşturmuştu.

"Nihayet mantıklı hareket edebildiniz," diye devam etti Sam.

"Ben değil," diye homurdandı Tatyana.

"Eh, senin bu akıl dışı davranışının bedelini o ödeyeceğine göre biraz olsun duyarlı olabilmene sevindim."

"Onun akıl dışı davranışının bedelini ödemiyorum," dedi Alexander.

Tatyana ikisini de savuşturdu. "Sam, bu şartlarda kocamı sana neden getirmediğimi anlamamış gibi davranmazsın umarım."

"Evet," dedi Sam. "İyi ama onu 1946'da neden getirmediğini anlamıyorum."

"Çünkü hepinizden bıkmıştık!" diye haykırdı Tatyana. "Hem zaten Berlin'de bunların hepsini *ölümü* bile göze alarak konuşmuştu. Dosyasında görmedin mi?" Alexander onu susturmak için elini uzattı. Anthony yakınlardaydı.

"Dosyasında var," dedi Sam sakin bir sesle. "Ama sana Berlin'deki askerî mahkemenin farklı kuralları, bizimkinin farklı kuralları olduğunu söylemiştim. Buraya geldikten sonra *bizimle* konuşmalıydı. Hangi kısmını anlamadın bunun?"

"Ah, çok iyi anladım. Ama onu neden rahat bırakmıyorsunuz?" Tatyana, Alexander'ın önüne geçti. "Yüz milyon kişi... yapacak daha iyi bir işiniz yok mu? Onun kime zararı dokundu? Ajan olmadığını, Sovyetler için bilgi toplamadığını biliyorsunuz. Saklanmadığını biliyorsunuz. Ve Dış İşleri Bakanlığı'm peşine takmayı isteyecek son kişinin o olduğunu da çok iyi biliyorsunuz."

Alexander, Tatyana'yı sakinleştirmek için ellerini onun omuzlarına koydu. Sam etkisiz bir halde Tatyana'nın önünde duruyordu. "İki yıl önce beni aramış olsaydın böyle bir sorun yaşayamayacaktınız," dedi. "Şimdi üç idari bölüm onun neden saklandığına odaklanmış durumda!"

"Yolculuk yapmak saklanmak değildir. Aradaki farkı biliyorlar mı?"

"Hayır! Çünkü onu sorgulamadılar. Kaldı ki Savunma Bakanlığı'nın onu ciddi anlamda sorgulaması gerekiyor. Senin inadın yüzünden iş bu noktaya geldi."

"Sen Vikki'yi aralıksız ararken beni nasıl suçlayabilirsin ki? Aklımdan neler geçmiş olabileceğini düşündün mü?"

Alexander, Tatyana'nın omuzlarını daha güçlü sıkıyordu şimdi. "Hişşşt," dedi.

"Susmuyorum. Ayrıca söylesene Sam!" diye atıldı Tatyana, Alexander'ın kollarının arasından. "Kocamla ilgileneceğine neden Dış İşleri Bakanlığı'ndaki işine odaklanmıyorsun? Son birkaç yıldır gazete okuyor musun, bilmem ama ülkenin altını üstüne getirip benim evimi temizlemeye çalışana kadar kendi evini temizlesen daha iyi olmaz mı?"

"Neden gelip Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nden John Rankin'le görüşmüyorsunuz?" dedi Sam sabırsızca. "Çünkü o da sizi bekliyor. Belki Dış İşleri Bakanlığı konusunda onu da aydınlatabilirsiniz. Sizin gibi insanlarla konuşmayı sever."

Alexander şimdi Tatyana'yı daha sıkı tutuyordu. "Siz ikiniz," diyerek Tatyana'yı kendine çevirdi ve bakışlarını Sam'e dikip, "bu kadarı yeter," diye fısıldadı. "Gitmemiz gerekiyor."

"Ben de geliyorum!" diye haykırdı Tatyana. "Söz verdim biliyorum ama umurumda değil. Anthony de benimle..."

"Sam, bize biraz izin ver," dedi Alexander ve Tatyana'yı karavanın arkasına çekti. Tatyana çaresizlik içinde kesik kesik nefes alıp veriyordu. Alexander karısının haline bakıp yüzünü avuçlarının arasına aldı ve "Tatyana, yeter artık," dedi. "Sakin olacağını söylemiştin bana. Söz vermiştin. Haydi, çocuk burada."

Tatyana titriyordu.

"Burada bekleyeceksin," dedi Alexander ve onu rahatlatmak için sırtını sıvazlayıp kendine çekti. "Bana söz verdiğin gibi yardımcı ol lütfen. Burada otur ve bekle. Ne olursa olsun geri geleceğiz. Sam öyle dedi. Öyle ya da böyle geri geleceğim ama beni beklemen gerekiyor. Sakın bir yere gitme. Çocuk senin yanında kalacak ve iyi olmak zorundasın. Şimdi bana iyi olacağına söz ver."

"İyi olacağım," diye fısıldadı Tatyana. Hislerinin yüzüne yansımamasını ümit ediyordu yalnızca. Ama tam o sırada Anthony aralarına girip Tatyana'nın kollarına atılınca Tatyana sakin görünmeye çalıştı.

Gitmeden önce Sam, Anthony'nin başını okşadı. "Merak etme dostum. Babana iyi bakacağım."

"Tamam," dedi Anthony kollarını annesinin boynuna dolayarak. "Ben de anneme iyi bakacağım."

Tatyana geri adım attı. Alexander başını salladı. Tatyana da başını salladı. Bir süre öylece kaldılar. Tatyana onu selamladı. Alexander da onu selamladı. Anthony'nin elleri annesinin boynundaydı. "Anneciğim, neden önce sen babamı selamladın?"

"Onun rütbesi daha yüksek oğlum," diye fısıldadı Tatyana.

Yüzünde berbat bir ifade olmalıydı ki Alexander söyleyecek söz bulamamıştı. Ona yalnızca, "Yüce Tanrım, biraz inancın olsun artık, olmaz mı?" diyebildi. Ama bunu Tatyana'nın arkasından söylemişti. Çocuk da onun kucağındaydı.

Sam sedanıyla Dış İşleri Bakanlığı'na doğru yol alırken, "Ne zaman böyle gergin bir kadına dönüştü?" diye sordu ve başını iki yana salladı. "Eskiden çok daha sakin biriydi."

"Öyle mi?"

Belli ki Sam onun hakkında konuşmak istiyordu. "Kesinlikle. Bana ilk geldiğinde çok sabırlıydı. Alçak sesle konuşan, nazik, ters yanıtlar vermeyen, İngilizcesi yetersiz genç, narin, dul bir anneydi. İlerleyen zamanlarda beni aradığında da hep nazik ve sessizdi. Arada bir Washington'da birlikte öğle yemeği yediğimiz zamanlarda da hep sessizce otururdu. Yani çok durgundu. Sanırım beni her ay aksatmadan aramasından bir sonuç çıkarmalıydım. Çünkü sonlara doğru senin Colditz'de olduğunu öğrendiğimde değişti... Bilmiyorum. *Bambaşka* birine dönüştü."

"Hayır, hayır," dedi Alexander. "O hâlâ aynı kadın. Asıl sessiz ve nazik olan hali yapmacık. Her şey kendi istediği gibi giderken sakin ve naziktir. Ama onu sinirlendirmeye gör."

"Doğru, o halini de gördüm! Berlin'deki konsolosluk da gördü. Onunla muhatap olan adamın başka bir yere atanmayı istediğini biliyor muydun?"

"Berlin'deki ABD Konsolosluğu'nda mı?" diye sordu Alexander. "Sachsenhausen kampındaki Sovyet Komünist Partisi'nde eğitim gör-

müş komutanı görmeliydin bir de. Tatyana o küçük kampa geldikten sonra komutana ne olduğunu düşünmek bile istemiyorum."

Çok geçmeden Potomac'ten güneye doğru yol almaya başladılar. Alexander pencereye dönüp elini camdan dışarı uzattı.

Constitution Meydanı ve National Mall'un bir blok kuzeyindeki C Caddesi üzerinde bulunan Dış İşleri Bakanlığı'nın dördüncü katında Sam, Alexander'ı hukuk fakültesinden yeni mezun olmuş Matt Levine adlı yeni avukatla tanıştırdı. Muhteşem ahşap masası ve üç koltuğuyla ikiye iki ölçülerindeki oda Alexander'ın hücresinden bile küçüktü. Üç adam o küçücük yere sığıştı ama Alexander kendini öyle rahatsız hissetti ki Levine'den alanı biraz olsun genişletmek için pencereyi açmasını rica etti.

Matt Levine takım elbisesine rağmen henüz tıraş olma çağına gelmemiş gibi genç görünüyordu ama yüzünde Alexander'ın hoşuna giden bir ifade vardı. Ayrıca Alexander'ı ilk gördüğünde, "Merak etme. Biz bunun üstesinden geliriz," demişti fakat dosyayı üç saat inceledikten sonra başlarının belada olduğunu söylemesine de Alexander gücenmemişti.

"Üniformanı soracaklar," dedi Levine onu hayranlıkla inceleyerek.

"Sorsunlar."

"Anneni ve babanı soracaklar. Onların aleyhine birçok şey var."

"Sorsunlar." Alexander bu kısmı savuşturmanın bir yolunun olmasını isterdi.

"Bakanlıkla neden irtibata geçmediğini soracaklar."

Tanya'ya sorun.

"Gulotta'nın tüm suçu karma yükleyebileceğimizi düşündüğünü biliyor muydun?" Levine sırıttı.

"Öyle mi?"

"Ben de ona askerlerin kendi sıkıntılarını kadınlarına yüklemekten hoşlanmadıklarını söyledim. Yine de ısrar ediyor."

Alexander bakışlarını Sam'den Levine'e, sonra tekrar Sam'e kaydırdı. "Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz?"

"Hayır, hayır," dedi Sam yarı ciddi bir ifadeyle. "Tüm suçu ona yüklemeyi düşündüm. Yalan da değil hem. Seni aradığımızdan haberin bile yoktu ki. Gerçi bilgi eksikliği geçerli bir savunma değil. Ama Tatyana sana karşı ifade veremeyeceğine göre evlilik ayrıcalığını kullanarak kendini savunabilir. Böylece sorun çözülür. Ne diyorsun?"

"Hımmm," dedi Alexander. "B planı nedir?"

B planı yoktu.

"Her şeye itiraz edeceğim. Benim B planım bu." Levine gülümsedi. "Avukatlık sınavından yeni geçtim. Devlet bana hukuk müşavirliği yetkisi verdi. Bu daha ikinci davam. Ama merak etme, kendimi hazır hissediyorum. Sinirlenme yeter ki." Gözlerini kısıp Alexander'a baktı. "Kolayca... sinirlenir misin?"

Adam kavgacı birine benziyordu. "Kolayca sinirlenmeyen biri *değilim*, diyelim," diye karşılık verdi Alexander. "Ama bundan daha zor durumlarla karşılaştığımı söyleyebiliriz." Annesini, babasını ve yıllar sonra onu sorgulayan Slonko'yu düşünüyordu. O sorgulama Slonko adına pek iyi gitmemişti. Alexander, avukatlık sınavını yeni geçen Levine'e, açlıktan öldüğü, hiçbir tanığın olmadığı o dondurucu, karanlık hücrede Tatyana'ya dair aşağılayıcı sözler eşliğinde dayak yediği NKVD sorgulamalarından hiç bahsetmemeye karar verdi.

O kalın üniformanın içinde terlemişti. İnsanlara bu kadar yakın olmaya alışkın değildi. Ayağa kalktı ama gidecek yer yoktu. Sam kravatını gevşetip sıktığı anlar arasında tırnaklarını kemiriyordu.

"Bazıları vatandaşlığın konusuna fazla ağırlık verecek," dedi Levine, Alexander'a. "O sorulara dikkatlice yanıt ver. Departmanlar arasında bile çatışmalar olacak, göreceksin."

Alexander'ın da bir sorusu vardı. "Sence..." –aslında sormak da istemiyordu– "suçluların iade edilmesi gündeme gelebilir mi?"

Sam ve Levine birbirlerine kaçamak bakışlar attı ve Levine temkinli bir ifadeyle, "Sanmıyorum," dedi. Sam de temkinli bir ifadeyle, "Başarısız olursak A planına döneriz: Senin paçanı kurtarıp suçu karına yükleriz," dedi.

Sam ona sorgulamanın yedi kişi tarafından yapılacağını anlattı: İki kişi Dış İşleri Bakanlığı'ndan ("Biri benim"), iki kişi Adalet Bakanlığı'ndan ("Biri Göç ve Vatandaşlığa Kabul'den, biri FBI'dan") ve iki kişi de Savunma Bakanlığı'ndan ("Bir teğmen, bir emekli albay. Genç Tom Richter'ı seveceğini düşünüyorum, senin dosyanla çok ilgilendi") ve en önemli kişi olarak da Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nden parlamento üyesi John Rankin. Alexander'ın içeride ve dışarıda Komünist Parti'yle bağlantısı olup olmadığına karar verecek kişi de oydu. Sorgulamanın sonunda bu yedi kişi oylama yapacaktı. John Rankin beraberliği bozan kişi olacaktı, tabii o noktaya gelinirse.

"Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi tarafından da sorgulanmasının gerekli olup olmadığına karar verecek olan da o," dedi Sam ve ekledi: "Ne pahasına olursa olsun işi o noktaya getirmemeni söylememe gerek yok sanırım."

"Evet," dedi Levine. "Onlarla görüşmen gerekirse mahvoldun diyebilirim. O yüzden sana ne kadar kaba davranırlarsa davransınlar nazik ol, özür dile ve 'evet efendim', 'kesinlikle efendim', 'özür dilerim efendim' de."

"Bir yere kadar şanslısın aslında," dedi Sam (Alexander da ona katılıyordu). "Bu sorgulamanın zamanlaması bundan daha iyi olamazdı."

"Öyle mi?" Alexander deli gibi sigara istiyordu ama bu küçücük odada yeterli oksijenin olduğunu düşünmüyordu.

"Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi önemli bir soruşturma başlatmak üzere," dedi Levine. "Bence şansına şükretmelisin. Alger Hiss diye bir isim duydun mu?"

Alexander bu ismi duymuştu. Alger Hiss, Birleşmiş Milletler'in kurucularından biriydi ve 1944'ten beri bu örgüte başkanlık ediyordu. Alexander başını salladı.

"Hiss, Yalta'da Roosevelt ve Churchill'le birlikteydi ve başkanın danışmanıydı. Şu anda eski bir komünist arkadaşı tarafından Sovyet casusu olmakla suçlanıyor. Üstelik 1930'lardan beri!"

"O, önemli görevler üstlenmiş yüksek konumlu biri," dedi Alexander.

"Her neyse," diye karşılık verdi Sam. "Önemli olan şu ki Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi şu an senden daha büyük bir balığın peşinde ve senin de yeterince açık konuşmanı istiyorlar, buna ihtiyaç duyuyorlar. O yüzden ne kadar açık olursan o kadar iyi. Bunu yapabilir misin?"

"Evet, efendim," dedi Alexander ve ayağa kalkıp kapıya yönelerek o boğucu odadan çıktı. "Kesinlikle, efendim. Affedersiniz, efendim ama lanet olası bir sigara içmezsem öleceğim efendim."

Teğmen Thomas Richter

Alexander Dış İşleri, Savunma ve Adalet Bakanlığı temsilcileriyle görüştüğü National Mall'a bakan odanın Matt Levine'in odasından büyük olmasına sevinmişti. Capitol'ın yakınlarında yer alan eski yönetim binasının ikinci katında bulunan kongre salonundaki oda, ağaçlara ve bahçelere bakan sağındaki bir dizi açık penceresiyle dar ve uzun bir yerdi. Dış İşleri Bakanlığı'ndan yönetim binasına giderken içtiği yarım paket sigara onu biraz sakinleştirmişti ama açlığını ya da susuzluğunu yatıştıramamıştı. Öğle vaktiydi.

Bir bardak suyu bir dikişte içip bir bardak daha istedi ve sigara içip içemeyeceğini sorduktan sonra yükseltilmiş ahşap bir platformun karşısındaki küçük, ahşap masanın arkasında sigara içmeden oturdu. Biraz sonra yedi adam içeri girdi. Alexander onlara baktı. Adamlar oturacakları yere bakıp karşılarında duran Alexander'ı incelediler, sonra oturdular. Alexander ayakta kaldı.

Hepsi de ciddi ve şık görünümlü adamlardı. Dördü ellili yaşlarındaydı, ikisi Alexander'ın yaşlarında görünüyordu ve Sam de otuz dokuz yaşındaydı. Aslına bakılırsa onun da bir sigaraya ihtiyacı vardı. Sam ve Tatyana çok gergindi. Tanya kadındı da Sam'in bahanesi neydi? Savunma Bakanlığı'ndan gelen biri yaşlı, biri genç iki kişi üniformalıydı. Herkesin önünde mikrofon vardı. Bir kâtip, bir mahkeme kâtibi, bir de mübaşir vardı. Mübaşir sorgulamaya başkanlık edecek kimse

olmadığını söyleyince üyelerin Alexander'a ve birbirlerine soru sormasına izin verildi.

Alexander sağ elini kaldırarak gerçeği söyleyeceğine dair yemin ettikten ve toplantı resmî olarak başladıktan sonra Alexander'ın daha, "Tanrım, yardım et," demesine fırsat kalmadan Savunma Bakanlığı'nın genç üyesi ağzını açtı.

"Ben Teğmen Thomas Richter," dedi asker. "Bana neden ABD askerî üniforması giydiğinizi açıklar mısınız? Üstelik yeşil üniforma."

"Çünkü ben de askerim," dedi Alexander. "Takım elbisem yok. Yeşil üniforma bana Berlin'deki ABD Askerî Valisi Mark Bishop tarafından verildi." Istakoz avlarken giydiği tulumdan daha iyiydi bu. Ya da Kızıl Ordu üniformasından. Richter'ın sorusu hoşuna gitmişti. Richter onu bu temsilciler komitesinin biraz dışına çıkarmıştı sanki.

"Peki, bugünlerde kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz?" diye devam etti Richter. "Size komutan mı diyelim? Yüzbaşı mı? Albay mı? Dosyanıza bakılırsa birçok rütbeniz var."

"Albaylığım yalnızca birkaç hafta sürdü," dedi Alexander. "Yaralanıp tutuklandım. Ondan sonra ceza olarak rütbem düşürüldü ve yine yüzbaşı oldum. General Meretskov'un altmış yedinci ordusunun demiryolu karargâhında ve General Rokossovski'nin doksan yedinci ordusunun ceza taburunda yüzbaşı olarak görev yaptım. 1945'teki mahkûmiyetimde Kızıl Ordu tüm rütbelerimi ve unvanımı geri aldı."

"Bana hâlâ asker gibi görünüyorsunuz," dedi Richter. "1937'den 1945'e kadar subay olarak görev yaptınız, öyle mi? Sovyetler Birliği kahramanlık madalyası aldığınızı da görüyorum. Kızıl Ordu'nun en yüksek şeref madalyası bu. Anladığım kadarıyla bu bizim kongre onur madalyamıza denk."

Adalet Bakanlığı'ndan olan ve kendini Bay Drake olarak tanıtan yaşlı, cılız adam, "*Bay* Barrington," diyerek araya girdi. "Albay, yüzbaşı, bay. Madalyalar, hizmet süresi, rütbeler, unvanlar... Doğrusu bunların hiçbiri bu toplantıyı yapmamızın amacı ve sebebi değil."

"Adalet Bakanlığı'ndan bu beyefendinin affına sığınıyorum," dedi Richter. "Ancak Yüzbaşı Barrington'ın askerlik geçmişinin tespiti ve

doğrulanması Savunma Bakanlığı üyeleri için çok önemli ve bizim burada olma sebebimiz de bu. O yüzden kusurumuza bakmazsanız..."

"Savunma Bakanlığı'ndan beyefendi izin verirse bir tek soru sorabilir miyim?" dedi Drake gür bir sesle. "Bay Barrington, ABD hükümetinin verdiği özel iltica izniyle iki yıl önce bu ülkeye gelmenizin bu komiteyi büyük sıkıntıya soktuğunun farkındasınızdır ancak sizinle ilk defa yüz yüze görüşüyoruz."

"Sorunuzu bekliyorum Bay Drake," dedi Alexander.

Richter gülümsemesini bastırdı.

Drake öksürdü. "Sığınma başvurusu yaptığınıza dair bir kayıt bulamadım."

"Sorunuzu bekliyorum Bay Drake," diye tekrar etti Alexander.

"İtiraz ediyorum!" Matt Levine'di bu. "Müvekkilimin sığınma başvurusu kaydı yok çünkü o bu ülkeye sığınma talebiyle gelmedi. ABD vatandaşı olarak doğduğu ülkeye pasaportuyla ve vatandaşlık hakkıyla geldi. Bay Barrington, ailenizin 1930'dan önce Massachusetts'te ne kadar ikamet ettiğini söyler misiniz?"

"1600'lerden beri," dedi Alexander. Dönüşünün özel ve hassas şartlarda gerçekleştiğini, ancak Sam Gulotta'yla detayları arşivlerde kayıtlı olan Temmuz 1946'daki görüşmesinin ardından herhangi bir zorunluluğunun kalmadığını düşündüğünü açıkladı.

Drake, Alexander Barrington dosyasının hiç gerçekleşmeyen son *resmî* sorgulamaya kadar açık olduğunun da arşivlerde kayıtlı olduğunu hatırlattı.

Sam mikrofonuna, "Bay Barrington'ın ifadesini detaylandırmak isterim," dedi. "Kendisiyle görüştüm, uzun uzun konuştum ve geniş kapsamlı bir sorgulamanın önemi ve gerekliliği konusunda kendisini yeterince bilgilendiremedim. Bu yanlışımdan ötürü toplantı üyelerinden özür diliyorum."

Tatyana, Sam konusunda haklıydı.

"Bay Gulotta haklı," dedi Alexander. "Dış İşleri Bakanlığı'nın benimle görüşmesi gerektiğini öğrenir öğrenmez onunla irtibata geçtim ve hemen döndüm."

"Bunu da onaylıyorum," dedi Sam. "Bay Barrington herhangi bir tutuklama veya mahkeme çağrısı olmadan Washington'a döndü."

"Neden bizimle daha önce irtibata geçmediniz Bay Barrington?" diye sordu Drake. "Neden saklandınız?"

"Yollardaydım," dedi Alexander. "Saklanmıyordum." Alıkonmuştu ve arada büyük fark vardı. "ABD hükümetiyle kapanmamış bir mevzum olduğunu bilmiyordum."

"Nerelere gittiniz?"

"Maine, Florida, Arizona, Kaliforniya."

"Tek başınıza mı?"

Alexander neredeyse yalan söylüyordu. Dosyasının yedi kopyası o uzun masanın başında oturan adamların önünde olmasaydı yalan söyleyebilirdi. "Hayır, tek başıma değildim. Karım ve oğlum da yanımdaydı."

Dış İşleri Bakanlığı'ndan gelen ve Sam'in yanında oturan adam, "Neden tereddüt ettiniz Bay Barrington?" diye sordu. Bu ilk sorusu olmasına rağmen kendini tanıtmamıştı. Ellilerinde, iri yarı bir adamdı ve yandaki saçlarıyla kapattığı kel kafası boncuk boncuk terlemişti. Kahverengi kravatı bir yana kaymıştı, dişleri de berbat görünüyordu.

"Tereddüt ettim," diye karşılık verdi Alexander, "çünkü bu sorgulamanın ailemle bir ilgisi yok."

"Öyle mi?"

Alexander gözlerini kırpıştırıp yarım yamalak nefes aldı. "Karım ve oğlumla ilgisi yok, doğru."

Dış İşleri Bakanlığı'ndan gelen adam boğazını temizledi. "Bay Barrington, lütfen bana kaç yıllık evli olduğunuzu söyler misiniz?"

O an Slonko geldi aklına – hücresinden bir metre ötede, savunmasız ve hamile Tatyana'dan bahsedip endişelenmesine sebep olan Slonko. Küçük bir sessizliğin ardından, "Altı," dedi.

"Yani 1942'de evlendiniz, öyle mi?"

"Doğru," dedi Alexander kısaca. Tatyana'yla ilgili sorgulanmaktan nefret ediyordu. Slonko da bunu anladığından daha da üzerine gitmişti. Haddini aşacak kadar.

"Peki ya oğlunuz? Adı ne?"

Alexander adamı yanlış duyduğunu sandı. "*Oğlumun* adını mı soruyorsunuz?"

"İtiraz ediyorum! Konu dışı bir soru bu!" Levine bunu öyle yüksek sesle söylemişti ki pencereler takırdadı.

"Geri alıyorum," dedi adam. "Oğlunuz kaç yaşında?"

"Beş," dedi Alexander dişlerini sıkarak.

"1943'te mi doğdu?"

"Evet."

"Ama Bay Barrington, siz bize bu ülkeye 1946'da döndüğünüzü söylediniz."

"Evet."

"Yani *iki* yıl önce. Ve oğlunuz *beş* yaşında, öyle mi?"

"İtiraz ediyorum!" diye haykırdı Levine. "Konuyla ne ilgisi var?"

"Konuyla nasıl bir ilgisi olduğunu açıklayayım," dedi adam. "Mantığa uymayan bazı şeyler var. Sayı saymasını bilen tek ben miyim? Bay Gulotta, Bay Barrington'ın karısı ve oğlu Amerikan vatandaşı mı?"

"Evet, öyleler," dedi Sam gözlerini Alexander'dan ayırmadan. Sanki ona, *haklısın ama unutma, "evet, efendim", "kesinlikle, efendim", "affedersiniz, efendim" de,* diyordu.

"Peki, Kızıl Ordu'nun askeri olarak Bay Barrington 1942'de Amerikan vatandaşı olan biriyle *nerede* evlenmiş ve 1943'te çocuğu olmuş?" Salon düşünceli bir sessizliğe gömüldü. "Çocuğun adını bu yüzden sordum. Sorumun uygunsuzluğu yüzünden kusuruma bakmayın Bay Barrington ama... o *sizin* çocuğunuz mu?"

Alexander âdeta buz kesmişti. "Karım ve çocuğum sizi ilgilendirmez Bay..."

"Burck," dedi adam. "Dennis Burck. Yurt Dışı Hizmetler'den. Doğu Avrupa ve Sovyetlerle İlişkiler Müsteşar Yardımcısı. 1942'de karınızla nerede evlendiniz ki ardından bir de çocuğunuz oldu Bay Barrington?"

Alexander masadan uzaklaşırken Levine onu dürtüp ayağa fırladı. "İtiraz ediyorum! Bu komite eş ve çocuğu sorgulamıyor. Onlar bu sorgulamanın kapsamı dâhilinde değiller. Dolayısıyla onlarla ilgili tüm

soruların kayıtlardan silinmesini talep ediyorum! Ve ara verilmesini istiyorum. Bu toplantıya katılanlar Bay Barrington'ın karısı hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyorlarsa onu sorguya çağırsınlar!"

"Benim burada anlamaya çalıştığım tek şey Bay Barrington'ın ifadesinin doğruluğu. Sonuçta bu adam iki yıldır *saklanıyormuş*. Belki de saklanmasının bir sebebi vardı."

"Bay Burck," dedi Levine, "müvekkilimin doğru veya yanlış söylediğine dair bir kanıtınız varsa o kanıtı duruşmaya getirin. Ama o zamana kadar haksız yere suçlamalardan uzak durup önümüze bakalım."

"Neden Bay Barrington bu basit soruma yanıt veremiyor?" diye sordu Burck ısrarla. "Ben karımla nerede evlendiğimi biliyorum. Peki, o neden 1942'de nerede evlendiğini söyleyemiyor?"

Alexander yumruklarını masanın altına gizlemek zorunda kaldı. Kendini korumalıydı. Bu Burck denen adamı anlamıyordu, onu tanımıyordu. Belki de bu sorular zararsız ve normal bir sürecin getirisiydi. Belki. Ama Alexander kendini anlıyordu ve tanıyordu. Bu yollardan daha önce de çok geçmişti, soruların normal olmadığı, zararsız olmadığı sorgulamalardı bunlar. Tatyana'nın adının, güvenliğinin, emniyetinin, hayatının kement gibi onun boynuna geçirildiği sorgulamalar... *Bize kim olduğunu söyle Albay Belov çünkü hamile karın elimizde. Güvende değil, Stockholm'de değil, bizim elimizde ve onu nasıl konuşturacağımızı biliyoruz.* Şimdi de burada; Burck'ün söylediklerini doğru mu duymuştu, yoksa iyice paranoyak mı olmuştu? *Karınızın kim olduğunu, buraya nasıl geldiğini biliyoruz. Bizim iznimizle burada kalıyor.* Alexander'ın aklının başından gitmesine, Tatyana'ya karşı savrulan açık veya üstü kapalı tehditlerden daha çabuk sebep olan bir şey yoktu. Ama Tatyana'nın onun en hassas noktası olduğunu Burck'e göstermek istemiyordu. Doğruldu ve büyük bir iradeyle ellerini masaya koydu.

"Karım burada olmadığı için kendini savunamaz Bay Burck," dedi alçak sesle. "Ayrıca sorgulanan kişi de o değil. Onunla ilgili soruları yanıtlamayı reddediyorum."

Üniformasının içinde terlemeden dimdik oturan Teğmen Richter mikrofonuna doğru eğildi: "Diğer üyeler kusura bakmasın ama

biz buraya Yüzbaşı Barrington'ın evliliğinin uzunluğunu ve niteliğini değerlendirmeye gelmedik. Bu, komitenin öncelikli sorularından biri değildir. Bugün burada bu adamın Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı güvenlik tehdidi oluşturup oluşturmadığını ölçmek üzere toplandık. Avukatın ara verilmesi talebine katılıyorum."

Üyeler durumu görüşmek üzere dışarı çıktılar. Beklerken Matt Levine, Alexander'a, "Sinirlenmeyeceğini söylemiştin," dedi.

"Sinirlendim mi?" dedi Alexander derin bir nefes çekerek. Sinirlenmemişti.

"Anlamıyor musun? Karını duruşmaya çağırmalarını istiyorum," dedi Levine.

"Ben istemiyorum."

"Evet ama sordukları her lanet soruya evlilik imtiyazını kullanarak yanıt verecek ve bir saat dolmadan buradan kurtulacağız."

"Sigara istiyorum. Şimdi sigara içebilir miyim?"

"İçemeyeceğini söylediler."

Yedi adam salona döndü. Avukatla hemfikir olduklarını belirttiler ve Dennis Burck konuyu değiştirmek zorunda kaldı.

Ama konudan çok da uzaklaşmadı.

"Kayıtlarınıza dönelim Bay Barrington," dedi. Başka kimsenin Alexander'a soracağı bir şey yok muydu? "1946'da Berlin'deki askerî mahkeme kayıtlarınızı inceleme fırsatı buldum. Açıkçası hayran kaldım."

"Siz öyle diyorsanız..."

"Bu arada emin olmak ve kayıtlara geçmesini istediğim için soruyorum. Alexander Barrington ve Binbaşı Alexander Belov aynı kişi mi?"

"Evet."

"Kayıtlarınızda uzun süren bir savaşın ardından askerî hapishaneden kaçıp çok sayıda Sovyet askerini öldürmüş bir Kızıl Ordu subayı olduğunuz açıkça yazarken neden kendinizi sivil bir adam olarak tanıttığınızı öğrenebilir miyiz Bay Barrington? Sovyetlerin iadenizi talep ettiğinden haberdar mısınız?"

"İtiraz ediyorum!" diye haykırdı Levine. "Bu toplantının Sovyet Rusyası'nın talepleriyle bir ilgisi yok. Bu bir ABD komitesidir."

"Sovyet hükümeti bu adamın kendi yargılarının kapsamında olduğunu söylüyor ve bu askerî bir meseledir. Şimdi bir kez daha soruyorum Bay Barrington: Sovyetlerin iadenizi talep ettiğinin farkında mısınız, değil misiniz?"

Alexander sessiz kaldı. "Kızıl Ordu'nun, Alman güçlerine teslim olduğum için beni yirmi beş yıl hapse mahkûm ettikten sonra 1945'te tüm rütbelerimi ve unvanımı aldığının farkındayım."

Richter ıslık çaldı ve sadece ağzını kımıldatarak, "Yirmi beş yıl," dedi.

"Hayır," dedi Burck. "Kayıtlarda kaçtığınız için mahkûm edildiğiniz yazıyor."

"Anlıyorum. Ama rütbe ve unvan askerden kaçma *veya* teslim olma durumlarında geri alınır."

"Eh, belki de unvan geri alınmamıştır," dedi Burck nazik bir ifadeyle, "çünkü ortada bir mahkûmiyet yok."

Alexander duraksadı. "Kusura bakmayın ama madem mahkûmiyet yok, ben neden Sovyet hapishanesindeydim?"

Burck bir anda kaskatı kesildi.

"Şunu demek istiyorum," dedi Alexander, "1945'te asker kaçağıysam 1946'da binbaşı olamam." Adının firarla anılmasını istemediğinden derin bir iç geçirdi. "Ayrıca ikisi de olmadığımı belirtmek isterim."

"Kayıtlarınızda Kızıl Ordu'da binbaşı olduğunuz yazıyor. Kayıtlarınız yanlış mı yani Bay Barrington?" dedi Burck. "Eksik mi? Gerçekleri yansıtmıyor mu?"

"1943'te birkaç haftalığına binbaşılık mertebesine getirildiğimi size açıkladım. Berlin'deki mahkemede Kızıl Ordu'daki yıllarıma dair anlattıklarım doğru ve çok açık. İsterseniz onları tekrar gözden geçirebilirsiniz."

Richter, "Ben komutanın kayıtlarını gözden geçiriyorum," diyerek araya girdi ve notlarını açıp Alexander'ın Kızıl Ordu'daki yıllarına dair *iki saatlik* sorgulamasına devam etti. Azimli ve hırslı bir adamdı. Alexander'm savaş deneyimiyle, Sovyetlerin kullandığı silahlarla, Leningrad ve çevresindeki, Letonya, Estonya, Belarus ve Polonya'daki

askerî mücadeleleriyle ilgilendi. Alexander'ın tutuklanması, sorgulanması ve yeterli malzeme ve eğitimli askerlerin olmadığı ceza taburundaki yıllarıyla ilgili sorular sordu. Sovyetlerin Berlin'deki aktivitelerine dair o kadar çok soru sordu ki o zamana dek sessizliğini koruyan Burck sonunda bitkin bir halde araya girip asıl konularına dönmeyi talep etti.

"Bu da asıl konumuz," dedi Richter.

"Ben Berlin'deki sözde Sovyet aktivitelerinin karşımızdaki adamı değerlendirmemizle nasıl bir ilgisi olduğunu anlamış değilim," dedi Burck. "Biz bu adamın komünist olup olmadığını anlamaya çalışmıyor muyuz? Bunu ne zaman değerlendirebileceğimizi düşünüyorsunuz?"

Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nden John Rankin de tam o sırada eğilip ilk söz hakkını aldı. Derin Güneyli aksanıyla konuşan, altmışlarında, uzun boylu, sert görünümlü bir adamdı. Demokrat olan Rankin yirmilerden beri meclis üyesiydi. Ciddi, ne istediğini bilen, espri anlayışı olmayan bir adamdı. Alexander, sessizce oturup dinleyen halinden yola çıkarak onun da asker olduğunu düşündü.

"Ben yanıt vereyim Bay Burck," dedi Rankin tüm komiteye hitap ederek. "Atom laboratuvarlarının yağmalanması, Sovyetlerin Berlin'i sekiz gün boyunca yakıp yıkması, Nazi toplama kamplarının Sovyet toplama kamplarına dönüştürülmesi, mültecilerin zorla ülkelerine iade edilmesi, Berlin'in şu an bile Sovyetler Birliği işgali altında olduğu düşünüldüğünde, Dış İşleri Bakanlığı'ndan gelen beyefendi gerçekten de Sovyetlerin Berlin'deki aktivitelerinin konumuzla ilgili olmadığını mı düşünüyor acaba?" Gülümsedi.

Alexander bakışlarını ellerine dikti. Rankin kesinlikle askerdi ve espri anlayışından da yoksun biriydi.

"*Sözde* aktiviteler," diye düzeltti onu Burck. "Bunların hepsi söylentiden ibaret, onurlu parlamento üyelerinin sadakatinden şüphe eden bir adamın tahminleri."

"Bay Barrington'a henüz tek bir soru sormadım," dedi Rankin. "Dış İşleri Bakanlığı üyesinin şüphelerime dair fikir yürütmesi yanlış."

Richter boğazını temizleyip araya girdi: "Şunu belirtmek isterim ki Sovyetlerin Berlin'i işgaline dair bir iddia bulunmamaktadır."

Daha sonra konuyu Catowice ve Colditz'deki savaş esirleri kamplarına getirdi. Alexander, Sachsenhausen'den kaçışını anlatırken salondaki herkes –kadın kâtip dâhil– sessizliğe gömüldü. Alexander bu versiyonda Tatyana'yı, anlattıklarının dışında tutmuştu. Bunun yalan ifade olup olmadığını bilmiyordu ama mahkeme belgelerine göz atıp onlar sormadığı sürece o kısmı anlatmaktan mümkün olduğunca kaçınacaktı.

"Evet, Yüzbaşı Barrington," dedi Rankin, Alexander sözlerini bitirdiğinde. "Birinci Dünya Savaşı'nda görev almış bir asker olarak Teğmen Richter'a katılıyorum. Duyduklarımdan sonra size nasıl hitap edeceğimi bilemiyorum. Belki de 'bay' pek uygun bir sıfat olmayacak. Ama Sachsenhausen'den biraz daha geçmişe gitmemiz gerekiyor."

Alexander nefesini tuttu. Belki de belgeleri onun ümit ettiğinden daha detaylı incelemişlerdi.

"Komünizm sempatizanı mısınız Yüzbaşı Barrington?"

"Hayır," dedi Alexander.

"Ya anneniz ve babanız?" diye sordu Rankin. "Harold ve Jane Barrington? Sizce onlar komünizm sempatizanları mıydı?"

Salonun içinde bir an buz gibi bir hava esti. Alexander annesi ile babasının kolay hedef olacağını biliyordu ama Burck'ün aniden sessizliğe gömüldüğünü fark etti.

Rankin gözlerini Alexander'a dikti. "Lütfen devam edin. Sanırım bize komünizm geçmişinizden bahsedecektiniz."

Öyle mi yapacaktı? "1930'da, ben on bir yaşındayken Sovyetler Birliği'ne taşındık," dedi. "Ebeveynlerim ve ben 1937-1938 yılları arasındaki Büyük Temizlik'te hemen tutuklandık."

"Bir dakika," dedi Burck suskunluğunu bozarak. "Büyük Temizlik'ten bizim Büyük Buhran terimimiz gibi bahsedemeyiz. Propagandacı bir ifade bu, karşısındakini korkutup kafasını karıştırmaya yönelik. Birinin 'temizlik' diye tabir ettiği şey bir başkası için yürürlükteki yasaların uygulanması anlamına gelebilir. Orada gerçekten bir 'temizlik' yapılıp yapılmadığına dair kayıtlar netlik kazanmamıştır." Duraksadı. "Tıpkı sizin kayıtlarınız gibi Bay Barrington."

Alexander hiçbir şey söylemeden gözlerini kısarak Burck'e baktı.

"Ayrıca şu an karşımızda oturmanız da temizlenmediğinizin gerçek bir kanıtı değil mi?" diye devam etti Burck.

"Temizlenmedim çünkü Vladivostok yolunda kaçtım," dedi Alexander. "Bu neyi kanıtlıyor?"

"Bu hangi kaçış Bay Barrington?" dedi Burck durumdan keyif almış gibi. "O kadar çok kaçmışsınız ki."

Adalet Bakanlığı'ndan Drake araya girme fırsatı yakaladı. "Kaçtığınızda Sovyet vatandaşlığına geçmiş miydiniz?"

İşte... Kasvet devam ediyordu. "Evet," dedi Alexander. "On altı yaşında askere alındığımda otomatik olarak Sovyet vatandaşı olmuştum."

"Öyle mi? Ve Sovyet vatandaşı olduğunuzda Amerikan vatandaşlığınız otomatik olarak iptal oluyor," dedi Drake keyifli bir ifadeyle. Amerika Birleşik Devletleri'nin göç ve vatandaşlığa kabul yasalarını savunma fırsatını yakalamıştı sonunda.

"İtiraz ediyorum!" dedi Levine. "Bay Drake, müvekkilimin Amerikan vatandaşı olduğunu tekrar ediyorum."

"Ama müvekkiliniz az önce Sovyet vatandaşı olduğunu belirtti. Aynı anda hem Amerikan hem Sovyet vatandaşı olamaz," dedi Drake. "Ne o zaman ne de şimdi."

"Evet," dedi Matt Levine. "Ama Sovyetler Birliği vatandaşlığına isteği dışında geçmişse Amerikan vatandaşlığı iptal edilemez. Ayrıca askerlik çağrısının zorunlu vatandaşlık anlamına geldiğini hatırlatırım. Tekrar söylüyorum: Müvekkilim Amerika Birleşik Devletleri topraklarında dünyaya gelmiş bir Amerikalıdır."

"İltica ederek vatandaşlık hakkını elde eden birinden farklı olarak mı?" dedi Burck yalnızca Alexander'a bakarak. "Savaşta bizim limanlarımızdan birine, diyelim ki Ellis Adası'na gelen mültecilerden farklı olarak mı?"

Alexander ellerini bu kez masadan kaldırmadı, kendini hazırlamak için fırsatı olmuştu. Yalnızca dişlerini sıkıyordu. Tetikte olmakta haklıydı. Durum tam da kuşkulandığı gibiydi.

Matt Levine, "Doğru, bu çok farklı. Şimdi devam edebilir miyiz?" dedi.

Devam ettiler, Harold ve Jane Barringtonlarla.

FBI'dan gelen adam, parlamento üyesi Rankin'le birlikte bir saat, belki daha uzun bir süre sorgulamayı sürdürdü.

"İtiraz ediyoruz! Bu soru sorulmuştu. Sekiz defa."

"İtiraz ediyorum. Sorulmuştu. On defa."

"İtiraz ediyorum."

"İtiraz ediyorum."

"İtiraz ediyorum."

"Ailesinin geçmişi ve kendisinin isyankâr hareketleri birbiriyle bağlantılı sayın avukat," dedi Rankin.

"Hangi isyankâr hareketlerden bahsediyorsunuz? O henüz reşit bile değildi! Ayrıca annesi ile babası burada olmadığı için kendilerini savunamazlar. *Gerçekten* devam etmeliyiz."

"Burada Anthony Alexander Barrington'ın Washington'daki devrim yanlısı radikal bir gösteride yaşanan kargaşada tutuklandığı yazıyor," dedi Rankin. "Bu *onun* geçmişi. Bu durumda kendisi komünizm sempatizanı oluyor mu, olmuyor mu? Sovyetler Birliği'ne gitti mi? Orada yaşayıp oradaki okullara gitti mi? Kızıl Ordu'ya katıldı mı? Birliğe katılmak için Komünist Parti üyesi oldu mu? Benim bildiğim kadarıyla tüm subaylar kart sahibi parti üyeleri olmak zorunda."

"Bu doğru değil," dedi Alexander. "Benim yoktu ve iyi ki yoktu çünkü kart sahibi tüm Kızıl Ordu subayları 1938'de öldürüldü..." Duraksayıp Burck'e buz gibi bir bakış attı. "*Yürürlükteki yasaların uygulanması.*"

Burck'ün yüzü kaskatı kesilirken Rankin'in yüzünde tatminkâr bir ifade belirmişti. "Soruma yanıt verin yüzbaşı," dedi.

Levine itiraz etmeye hazırlandı ama Alexander ona engel oldu. "Çok fazla soru vardı Bay Rankin. İlkinden başlarsak, evet, haklısınız. Çocukluğumda babamla birlikte birçok yere gittim." Hafifçe iç geçirdi. "Onunla birkaç gösteriye katıldım. Yaşanan kargaşalarda üç defa tutuklandım. Babam komünistti ama aynı zamanda da benim babamdı. Bunlar şüphe götürmez gerçekler."

"Bay Barrington, bizim için en önemli olan sizin komünist olup olmadığınız," dedi Rankin, Mississippi aksanıyla.

"Size bunun yanıtını defalarca verdim sayın parlamento üyesi," dedi Alexander. "Komünist olmadığımı söyledim."

Burck dizginlemeye çalışmadığı alaycı bir tavırla, "Sayın parlamento üyesinin sorularına netlik kazandırmak için," diye söze girdi, "John Rankin'in meşhur sözünü alıntılamak istiyorum. 'Amerika Birleşik Devletleri'nin eskiden beri asıl düşmanı eksen devletleri değil, Sovyetler Birliği olmuştur.'"

"Dış İşleri Bakanlığı'ndan gelen onurlu üyemiz bu gün ve çağda bu konuyu mu tartışmak istiyor?" diye sordu Rankin de alaycı tavrını gizlemeye gerek duymadan.

Alexander bir o adama, bir diğerine baktı, bir şey söylemedi. Ona bir soru yöneltilmiş değildi. Tatyana haklıydı. Dikkatli olmalıydı. Karşılıklı atışmaya mı dönüşecekti olay? Düşünceler kafasının içinde yüzüyordu. Göçmen Bürosu onun iltica etmemiş bir Sovyet vatandaşı olmasını istiyordu, böylece kolayca sınır dışı edilebilirdi. FBI onun casus olmasını istiyordu, Amerikalı veya Sovyet ayrımı yapmıyorlardı. Rankin, komünist *ve* Rus olmasını istiyordu, kolayca sınır dışı edilebilmesi için. Richter ise düşman hakkında onlara sınırsız bilgi verebilecek bir asker olmasını istiyordu. Güçler Alexander'm siperinin karşısındaki cephede böyle sıralanmıştı işte.

"Babanız yeraltı casusluk ağının bir parçası mıydı?" diye sordu Rankin.

"İtiraz ediyorum," dedi Levine yorgun bir sesle.

"Halk Cephesi'nden falan olabilir belki? Komintern? Kızıl Tugaylar?" diye devam etti Rankin.

"Belki de," dedi Alexander. "Bilemiyorum."

"Harold Barrington, Amerika'dan ayrılmadan casusluk yapmaya başlamış olabilir mi?"

"İtiraz ediyorum, itiraz ediyorum, itiraz ediyorum..."

"İtiraz dikkate alındı. Lütfen soruya yanıt verin Yüzbaşı Barrington."

"Bilmiyorum ama sanmıyorum," dedi Alexander.

Rankin, "Babanız kendi ülkesinde casusluk yaptığı ortaya çıkıp güvenliği tehlikeye girdiği için mi Sovyetler Birliği'ne kaçtı?" diye sordu.

"Babam Sovyetler Birliği'ne kaçmadı," dedi Alexander usulca. "Biz Sovyetler Birliği'ne, ABD'nin bilgisi dâhilinde ve onayıyla gittik."

"Casusluk yapmaktan tutuklanmamak için kaçmadı mı?"

"Hayır, kaçmadı."

"Ama ABD vatandaşlığından çıkarılmadı mı?"

"Cezalandırılmak için çıkarılmadı. Sovyet vatandaşı olunca çıkarıldı."

"Bu durumda yanıt 'evet' mi olmalı?" dedi Rankin nazikçe. "Vatandaşlıktan çıkarıldı mı?"

"Evet," dedi Alexander. "Vatandaşlıktan çıkarıldı." Neredeyse kendi itirazını dile getirecekti.

"Yüzbaşı Barrington, babanız Sovyetler Birliği'ne bilgi sızdırarak kendi ülkesine, ABD'ye ihanet etti mi?" diye sordu.

"Hayır, sayın parlamento üyesi," dedi Alexander. "İhanet etmedi." Sakinliğini korumak için ellerini sıktı. *Ah, baba... bak, bana ne bıraktın.*

Adamlar onu sorgulamayı bırakıp toplantıya kısa bir ara daha verdiler.

Toplantı yeniden başladığında Rankin, "1936'da Leningrad'da tutuklandıktan sonra Harold ve Jane Barrington'a ne oldu?" diye sordu.

"1937'de idam edildiler." Alexander, Burck'e, *işte bu yüzden "kayıtlarınızın belirsiz olduğunu düşünüyorum",* bakışı attı.

"Hangi suçla?"

"Vatana ihanet. Amerikan casusu olmakla suçlandılar."

Sessizlik oldu. *"Suçlandılar* mı dediniz?" diye sordu Rankin. "Amerikan casusu olmakla mı?"

"Evet. Tutuklandılar, sorgulandılar, mahkûm edildiler, vuruldular."

"Evet ama biz onların *Amerika Birleşik Devletleri* için casusluk yapmadıklarını biliyoruz."

"Affınıza sığınarak belirtiyorum sayın parlamento üyesi," dedi Burck, "Bay Barrington'ın kayıtlarında ebeveynlerinin sözde mahkûmiyetine dair herhangi bir detay belirtilmemiş. Yalnızca kendi açıklaması var ve kendisinin de belirttiği gibi davaya katılmamıştı. Sovyet hükümeti de vatandaşlarıyla ilgili bilgileri kendine saklama imtiyazını kullanmaya çalışıyor."

"Ancak Alexander Belov denen şahıs hakkında yeterince bilgi verdiler Bay Burck," dedi Rankin.

"Yine kendi vatandaşlarına dair imtiyazlarını kullanarak," diye karşılık verdi Burck ve Levine'in itiraz etmesine fırsat vermeden sözlerine devam etti: "Sanırım neden burada toplandığımızı hatırlamalıyız. Sayın parlamento üyesinin tüm çabalarına rağmen, Sovyetler Birliği'nin dünya çapında yaşanan kargaşadaki rolünü tartışmaya gelmediğimiz çok açık. Biz burada Bay Barrington'm gerçekten anlattığı kişi mi olduğunu, yoksa Amerika Birleşik Devletleri için tehlike mi arz ettiğini anlamaya çalışıyoruz. İki önemli sorumuz var: Birincisi, Bay Barrington Amerikan vatandaşı mı? İkincisi, Bay Barrington komünist mi? Bana sorarsanız," diye devam etti Burck, "ikincisinden çok ilk soruyu açıklığa kavuşturmalıyız çünkü artık dolandırıcıları her yerde görmek mümkün." O noktada durup öksürdü. "Özellikle de günümüz politik şartlarında. Bununla birlikte ilk gündem maddemize baktığımızda Bay Barrington, Sovyet vatandaşı olduğunu inkâr etmiyor. Sovyetler de onu hâlâ Sovyet vatandaşı olarak görüyor. Belki de bu bilgiyle mutabık kalmalıyız."

"Bay Barrington iki yıl önce Berlin'den geldiğinde ona dünyaya gelirken kazandığı hakkını geri veren Dış İşleri Bakanlığı'ydı. Bu durumda sayın üye kendi departmanıyla ihtilafa düşmüş olmuyor mu?"

"Ben Sovyetler Birliği'nin bu konuda ihtilafa düştüğünü belirtiyorum, o kadar," dedi Burck.

"Annesiyle babasını idam eden Sovyetler Birliği mi?" dedi Rankin. "ABD vatandaşlığından vazgeçip Sovyet vatandaşı olan ve ardından mahkûm edilip vurulan annesiyle babasını. Ben Yüzbaşı Barrington'ın kökeniyle ilgili Sovyetler Birliğinin verdiği bilginin *güvenilirliği* konusunda Dışişleri Bakanlığından gelen beyefendiye tümüyle katıldığımı söyleyemem."

"Annesi ile babasının idam edildiğinden emin değiliz sayın parlamento üyesi," diye çıkıştı Burck. "Yüzbaşı Barrington onların idamında hazır bulunmuş mu? Doğrusu spekülasyondan başka bir şey değil bu."

"Bay Burck haklı," dedi Alexander. "İdam edildiklerinde orada değildim. Ama tutuklandığımda oradaydım. On yıl ağır hapis cezasına çarptırıldığımda oradaydım."

"Bir dakika," dedi Thomas Richter notlarına bakarak. "Yüzbaşı yirmi beş yıla mahkûm edildiğinizi söylememiş miydiniz daha önce?"

"O üçüncü mahkûmiyetimdeydi teğmen," dedi Alexander. "İkincisinde ceza taburunun başına geçirildim. İlkindeyse on yıl ceza aldım. On yedi yaşındaydım."

Salon sessizliğe gömüldü.

"Bana sorarsanız," dedi Richter ağır ağır, "Yüzbaşı Barrington'ın komünist ajanı olmadığını açıkça söyleyebiliriz."

"Yalnızca Yüzbaşı Barrington'ın sözlerine bakarak söyleyebiliriz bunu," dedi Burck. "Sözlerinin doğruluğunu kanıtlamanın bir yolu yok, önceden yaşadığı, vatandaşı olduğu ve sekiz yıl ordusunda hizmet verdiği ülkenin kayıtlarına bakmak dışında."

"Yanlış anladıysam lütfen düzeltin," dedi Rankin şaşkın bir ifadeyle, "ama Yüzbaşı Barrington'ın komünist olduğu konusunda Dış İşleri Bakanlığı'ndan gelen beyefendi Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nin başkanıyla çatışıyor mu?"

"Hayır, hayır, Sovyet vatandaşı," diye karşılık verdi Burck aceleyle.

Sam ve Alexander bakıştılar. Şaşkına dönen Matt Levine alçak sesle müvekkiline, "Sorusu olan var mı?" diye sordu.

"Aslında merak ettiğim bir şey var Yüzbaşı Barrington," dedi Rankin, "bana kendi takdirinizle iki sorumun yanıtını verebilir misiniz? Bu ülkenin Sovyetler Birliği'ndeki ilk büyükelçisi William Bullitt'e yönelttiğim iki soru."

"İtiraz ediyorum!" Bu kez itiraz eden Burck'tü.

Alexander neler olduğunu anlamıyordu. *Kendi takdirinizle* mi? Sam'e sorgulayan bir bakış atınca Sam, *evet de, evet efendim, evet efendim*, dercesine elini hafifçe salladı.

Rankin yavaşça yüzünü Dış İşleri'nden gelen adama çevirdi. "Yalnızca avukatın itiraz etme hakkına sahip olduğunu sanıyorum," dedi.

Sonra Levine'e dönüp, "Müvekkilinize iki soru sormama itirazınız var mı sayın avukat?" diye sordu.

"Şey," dedi Levine, "müvekkilim soruları duymadı. Prensip olarak bir itirazım olamaz."

"Ama ben sayın parlamento üyesinin geçen yıl yapılan duruşmada Büyükelçi Bullitt'e sorduğu iki soruyu hatırlıyorum," dedi Burck. "Hepimiz biliyoruz, bu salondaki herkes biliyor ve şu süreçte o iki sorunun sorulması çok saçma. O sorular bu adamın tehlike arz edip etmediğine karar vermenizde fayda sağlayacak mı sizce?"

"Ben soruları bilmiyorum," dedi Alexander.

"Vereceği yanıtlar bana kalbinin nereye ait olduğunu gösterecek," dedi Rankin. "Ne de olsa *yüreğin coşkusunu ağız dile getirir.*"

Rankin haklıydı. Tatyana da buna inanıyordu.

Levine alçak sesle Alexander'a, "Yanıt verip vermemek size kalmış. Siz karar vereceksiniz," dedi.

"Yanıt vermek istiyorum efendim," dedi Alexander.

"Yüzbaşı Barrington," dedi Rankin gür sesini alçaltarak. "Rusya'da insan bedeni yedikleri doğru mu?"

Böyle bir soru beklemeyen Alexander irkildi. Ağzını açıp yanıt verene kadar on saniye geçmişti. "Sovyetler Birliği'yle ilgili ürkütücü hikâyeler üretmemize gerek yok sanırım," dedi ağır ağır. "Ancak şöyle bir gerçek var ki 1934'te Ukrayna'da yaşanan kıtlık ve Leningrad'ın 1941-1944 yılları arasında işgal altında olması, bazı kişilerin etleri için öldürülmesi sonucunu doğurmuştur."

"Amerika'nın süregelen Berlin'i işgalinde kimsenin kimseyi eti için öldürmemesine ne diyorsunuz peki?"

"Çünkü ABD hükümeti halkın ihtiyacı olan yiyecek ve malzemeleri havadan atıyor." Alexander kaskatı bir halde oturmuştu ve sesi de çok sertti. "O duyduğunuz örnekler kesinlikle Rus halkını yansıtmıyor. Bunlar hafifletici sebepler bana kalırsa. Atlar ve fareler bittikten sonra geriye hiçbir şey kalmadı. Birkaç münferit vakayı büyük, uygar, modern, kozmopolit bir şehrin açlıkla boğuşan üç milyonluk halkına

mal etmek doğru olamaz. Bunu daha fazla tartışmaya bile gerek yok." Başını hafifçe eğip sıktığı yumruklarına baktı.

Burck de gizlemeye gerek duymadığı keyif dolu bir ifadeyle ona baktı. "Sayın Mississippi parlamento üyesi, Sovyetler Birliği'yle ilgili *derin* bilgiye sahip Yüzbaşı Barrington'a ikinci sorusunu sorabilir mi acaba?"

Rankin bir süre duraksadıktan sonra konuşmaya devam etti: "Yüzbaşı Barrington'a başka sorum yok." Alexander'a düşünceli bir bakış atıp defterini kapattı.

Burck neşesini gizleyemiyordu. "Yüzbaşı Barrington'a başka sorusu olan var mı?" Kimse yok mu? Bu durumda sayın avukatımız duruşmayı sonuca bağlayabilir mi?"

Levine notlarına birkaç dakika baktıktan sonra ayağa kalktı. "Evet. Yüzbaşı Alexander Barrington'ın reşit olmadan Sovyetler Birliği'ne gittiğini, canını kurtarmak için adını değiştirdiğini ve başka şansı olmadığı için Kızıl Ordu'ya katıldığını, şimdi de Amerikan vatandaşı olarak ülkesine döndüğünü hepimiz biliyoruz. İki yıl sorgulanmaya gelmemesi sıkıntı yaratsa da casus ya da komünizm sempatizanı olduğunun düşünülmesi için yeterli bir kanıt değildir. Ona karşı elimizde başka bir kanıt da olmadığına göre bu sürecin son bulmasını ve müvekkilimin herhangi bir cezadan muaf tutulmasını talep ediyorum."

Rankin oturuma son verdi ve yedi adam kalkıp odadan ayrıldı.

Alexander ve Levine yalnız kalmışlardı.

"Rankin, Bullitt'e ne sordu?" Alexander öğrenmek istiyordu. "İkinci sorusu neydi?"

"Rankin büyükelçiye Rusya'da insanların esirler gibi olup olmadığını sordu," dedi Levine. "Bullitt de bunu doğruladı."

Alexander hiçbir şey söylemedi.

Kısa bir sessizliğin ardından Levine'e, "Sence nasıl gitti?" diye sordu.

"Beklediğimizden kötü gitmedi," dedi Levine notlarını kapatarak. "Ama A planını uygulayabilirdik."

"Ben bile bunu düşünüyorum," dedi Alexander.

"Richter seni sevdi. Asker olduğu için mi acaba? Sam'in oyunu aldın. Bu da iki oy demektir. İki oya daha ihtiyacın var. Burck'ten almayacaksın büyük ihtimalle. Konuşmayan albay olabilir mi? O zaman üç olur. Ya Rankin? Ona o Sovyetler Birliği denen esir yaratıklar mağarasında annelerin küçük çocuklarını keyifle yediklerini hiç tereddüt etmeden anlatsaydın eminim çok hoşuna giderdi. Ama durum bu."

"Evet," dedi Alexander. "Ama sen çok iyiydin. Kimse daha iyisini yapamazdı. Teşekkürler."

"Ben teşekkür ederim yüzbaşı. Çok teşekkür ederim." Levine gülümsedi ve Alexander için birkaç sigara daha almaya gitti.

Alexander toplantı odasında tek başına yedi adamın kararını beklerken böyle zamanlarda onu ayakta tutan şeyleri düşündü: Nantucket'taki pazar günlerini, teknede oturup okyanusun kokusunu içine çektiği, deniz kabuğu topladığı, arkadaşlarıyla oynadığı zamanları. Anthony'nin şimdiki halinden birkaç yaş büyük, mutlu, Amerikalı bir çocuğun anılarını. Ama o anıları, şimdi gergin bir halde masada parmaklarıyla ritim tutarken ihtiyacı olan gün ışığını gözünde canlandıramıyordu.

Levine sigaralarla geri döndü ve ona ritim tutmayı kesmesini söyledi. Alexander açık pencereye gitti ve çıkıntılı yerine oturup sigara içti; merhamet. Sigarasından derin bir nefes çekip dumanı boğazında tuttu, nikotin ciğerlerine yapıştı.

Her şeyi göz önüne getirdiğinde şikâyet edemezdi. Çoğu zaman bir karar vermesi gerektiğinde işler yolunda gitmişti. Hareket halindeki bir trenden Volga Nehri'ne atladığında büyük bir kaya parçasına çarpıp kafasını yarmamıştı. İstediği gibi gitmişti her şey. Tifoya yakalandığında ölmemişti. O da istediği gibi gitmişti. Bomba patlayıp şarapnel parçaları sırtına isabet ettiğinde bir melek gelip kanını ona vermişti. Yine şans ondan yanaydı.

Ama o bunları düşünmüyordu şimdi. Hava çoktan kararmıştı.

İşin diğer yanını düşünüyordu.

Tatyana'nın kardeşi Paşa'yı, onu üç gün boyunca sırtında taşıdığını, Paşa'nın ateşinin nefes almasını önleyecek kadar yükseldiğini düşünüyordu.

Alexander, Paşa'nın kafasına kar koyup yaralı bacağını bandajlamış, Tanrı'ya yakarıp dua etmiş, şaşkına dönmüştü. Ben onu Holy Cross'ta ölümünü izlemek için bulmadım. Bul onu, kurtar, ona suni teneffüs yap...

"Paşa. Beni duyuyor musun?"

"Duyuyorum."

"Ne oldu? Neren ağrıyor? Bacağını temizledim. Sorun nedir?"

"Yanıyorum."

"Hayır, iyisin."

"Bacağımı hissetmiyorum."

"Hayır, iyisin."

"Alexander, ben... ölüyorum, değil mi?"

"Hayır, iyisin." Alexander bakışlarını ona dikti. Gözlerini kırpmıyordu. Hamile Tatyana'nın yüzüne cesurca ve kayıtsızca, doğrudan ve dikkatle bakabilseydi ve ona küçük bir şans verip sonsuza dek gitmesi için yalan söyleyebilseydi eğer, o zaman kardeşine de onu sonsuzluğa uğurlamadan önce bakacak gücü kendinde bulabilirdi. Ama itiraf etmeliydi ki o gücü kendinde bulamıyordu. Paşa yerde yarı oturur, yarı uzanır vaziyette Alexander'a yaslanmıştı.

"Neden ölüyormuşum gibi hissediyorum?" dedi Paşa ağır ağır, sığ bir şekilde nefes alıp vererek. Sesi hırıltılı çıkıyordu. Alexander bu hırıltıyı, ölen birinin hırıltısını binlerce defa duymuştu. Ama bu, Paşa'ydı! O ölemezdi!

"Ölmeyeceksin, iyileşeceksin."

"Bana yalan söylüyorsun seni piç kurusu," diye fısıldadı Paşa.

"Söylemiyorum."

"Alexander," dedi Paşa hırıltıyla, "onu görebiliyorum!"

"Kimi?" Alexander, Paşa'yı neredeyse yere düşürüyordu.

Yüzü gözyaşlarıyla ıslanırken Paşa ellerini uzatarak, "Tanya'yı!" diye haykırdı. "Tanya, gel yine yüz benimle. Luga'da bir kez daha yüzelim.

Çayırların üstünden nehre kadar koş benimle, çocukken yaptığımız gibi. Sen benim kardeşimsin." Paşa kolunu, yüzü kül rengine dönen, savaş yorgunu, hayalete benzeyen Alexander'ın yakınındaki bir şeye uzattı. Alexander onun baktığı tarafa döndü. Paşa gülümsüyordu. "İlmen Gölü'ndeki kayıktayız. Yanımda oturuyor," diye fısıldadı.

Alexander o an anladı, imkânsız olan şey gerçekti.

Paşa'yı buz gibi toprağa gömmek istemediği için Almanya'nın soğuk kış mevsiminde onun o cansız bedenini bir gün daha taşıdı.

Şimdi eski yönetim binasının pencere kenarında oturan Alexander, Tatyana'nın kardeşinin pantolonunun paçası paslı bir çiviye takıldığı için öldüğü bir dünyada, silahlı güçlerin her zaman sizin istediğiniz şekilde hareket etmeyeceğini kabullenmişti.

Alexander nikotini içine çekip gözlerini kapattı. O Tatyana'yı yanında görmemişti şimdi, bu da bir şeydi. Her zaman ölenlerin yanında oturan Tatyana şimdi onun yanında değildi.

Catowice'te bir denetmen ölmüş, tabutla *gömülmüştü! Ouspenski ve Paşa da dâhil bazı adamlar buna itiraz etmişti. Alexander son birkaç haftadır günde bir iki toplu mezar kazıyordu, buradaysa bir tek adam* tabutla *gömülmüştü. Paşa, Alexander'a şikâyette bulunmaları gerektiğini söyledi. "Evet, haydi sen git," dedi Alexander. "Ama yeterince çalışmıyorsun, biliyor musun? O adam üç gündür buradaydı. Saygın bir denetmendi ve hapishane amirlerinin gözdesiydi çünkü işlerini kolaylaştırıyordu."*

O akşam Paşa tabutta gömülen adamdan ilham alıp yirmi broşür hazırladı. "UNUTMA! ÇOK ÇALIŞ!" diyordu broşürde. "YETERİNCE ÇALIŞIRSAN SEN DE TAHTA TABUTTA GÖMÜLEBİLİRSİN!"

Paşa yüzünde kocaman bir tebessümle el yapımı broşürleri dağıtırken, "Sence teşvik edici değil mi?" dedi. Alexander da gülümseyerek ona katıldığını belirtti.

Yedi adam geri döndü. Alexander esas duruşa geçti.

Komitenin yaptığı oylamanın sonucu dörde üçtü. Rankin'in oyu belirleyici nitelikteydi ve Alexander Barrington kendisiyle ilgili tüm şüphelerden arınmıştı.

Özgürlük şarkısını söylemek Alexander'a yedi saate ve iki molaya mal olmuştu.

O sırada Sam geri döndü, neredeyse Alexander'dan daha mutlu görünüyordu. "Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi Başkanı John Rankin sayesinde komünist casusu olduğuna dair kuşkular ortadan kalktı!" diye haykırdı. "Tanya buna sevinecek mi sence?"

"İronik bir durum." Alexander oturumun açıldığını belirten tokmak sesini duyup nefesini dışarı verene kadar omuzlarındaki gerginliği fark edememişti. Sam'le tokalaştı.

"Yemin ederim Rankin ailenle ilgili bir soru daha sorarsa ben komünist olup ondan hıncımı alırdım," dedi Levine.

"Ah, bu onu üzer miydi, bilmiyorum," dedi Sam. "Adam bunun için yaşıyor. Ne dedi biliyor musun Alexander? Kararını yamyamlarla ilgili soruya göre vermiş."

"Gerçekten mi?" Bu ilginçti.

Sam başını iki yana salladı. "Ben de öyle dedim. Ama Rankin *yüreğin coşkusunu ağız dile getirir*, dedi."

Sam, Tom Richter ile Alexander'ı tanıştırdı. Richter onu selamladı. Teğmen atletik, açık renk saçlı Amerikan tarzı ve atılgan yapısıyla iri yarı, yakışıklı bir adamdı. Güçlü bir şekilde tokalaşıyordu ve koridora çıktıklarında kahkaha atmaya başladı. "Ne diyorsunuz peki? Belaya düştüğünüzü mü, kurtlar sofrasına düştüğünüzü mü düşündünüz?"

"Hiçbir şey düşünmedim."

"Bilmeniz gereken şu ki," dedi Richter, "beyaz saçlı, Güneyli aksanlı John Rankin, Dış İşleri Bakanlığı üyeleri arasında popülerlik sıralamasında şeytana fark atar. Doğru değil mi Bay Gulotta?" Gür ve rahat bir sesle konuşuyordu.

"Doğru değil Teğmen Richter," dedi Sam ondan biraz daha alçak sesle. "Şeytan ondan çok daha popülerdir." Sam ve Richter'ın arkadaş oldukları belliydi.

Dört adam koridorda durdu ve uzun uzun sigara tüttürdü. Richter otuz yaşındaydı, yani Alexander'dan bir yaş büyüktü. Savaşta Japonya'da McArthur'la birlikteydi ve otuz sekizinci paralelde Kuzey Kore ve Güney Kore arasında işler kızışmaya başladığından yakında yeniden ona katılma ihtimali görünüyordu.

Richter aslında Sam'den Alexander hakkında çok şey duyduğu için bu duruşmaya katılmıştı. "Savunma Bakanlığı Kızıl Ordu'nun mekaniği ve hiyerarşisiyle ve Rusya'daki göreviniz ve Sovyet faaliyetleri hakkındaki bilgi ve anlayışınızla yakından ilgilendi." Gülümsedi. "Karınız hakkında sessiz kalmanız güzeldi."

"Evet," dedi Alexander. "Karım hakkında düşmanlarıyla konuşamam."

"Şey, aslında o Sachsenhausen hikâyesi onsuz da fazlasıyla etkileyiciydi. Bence korkusuz karınızın savunmasız bir halde ormanda yanınızda olduğunu ve kaçmanıza yardım ettiğini anlatsaydınız bu adamlar kesin kalp krizi geçirirdi."

Alexander, Richter'ın yanında rahat olabileceğini anlayarak güldü.

"Siz bizi tanımazsınız," dedi Richter, "ama Savunma Bakanlığı olarak biz sizi tanıyoruz." ABD ordusu için sınırlı askerî istihbarat analizi yapılması adına güvenlik soruşturması ister mi, diye sordu. "İki dili akıcı konuşan birini bulmak zor." Richter uluslararası hareketin çok hızlı ilerlediğini anlattı; Yunanistan ve Yugoslavya'da komünist ayaklanmalar başlamıştı, Çin'de Mao'yla neredeyse bozulmak üzere olan görüşmeler devam ediyor, SSCB'nin atomla ilgili gizli belgelerin elde edilmesi, Alexander gibi birinin ham verileri belli aralıklarla analiz etmesi, Amerikan Ordusu'nun Askerî İstihbarat ve Silahlı Hizmetler Komitesi için büyük rahatlık olurdu. "Güvenlik görüşmesinin son sekiz saatini düşünün." Richter sırıttı.

Alexander bunun nasıl işleyeceğinden pek de emin değildi. Orduyla ilgili işlere yeniden girmeyi pek istemediğini söyledi. Tatyana'nın sinirleri tepesine çıkardı kesin.

"Orduya yeniden dönmenizi isteyen kim?" dedi Richter sakince. "Yedek subay olarak görevlendirilirsiniz. Ayda yalnızca iki gün. Bu

yılın başında başkan, yedek subaylara eğitim ücreti ödenmesiyle ilgili yasayı onayladı. Resmî olarak temize çıkmanız gerekiyor," diye devam etti. "Son dönemde Kızıl Ordu çok tepki gördüğü için sizin de fark ettiğiniz üzere bu kolay olmayacak. Ama ben size yardımcı olabilirim. Bunu gerçekten yapmalısınız. Nerede yaşıyorsunuz?"

Alexander ona şu sıralar belli bir yerde yaşamadıklarını, uygun bir yer aradıklarını söyledi...

"Tamam, sorun değil," dedi Richter. "Birleşik Devletler sınırları dâhilinde olduğunuz sürece herhangi bir askerî üsse gidebilir, yolladığımız bilgileri inceleyip istihbarat raporu hazırlayabilirsiniz. Arada bir olacak bir şey bu ama yıllık aktif görev ihtiyacından daha tatmin edici olacak ve size başka seçenekler de sunacağım. Eğitim ya da muharebe desteği verebilirsiniz."

Sam Gulotta bunun Alexander için harika bir fırsat olacağını düşündü. Richter bu pozisyonun Alexander'ın menfaatine göre genişletilebileceğini söyledi. Washington'da yaşamak isterse ordu istihbaratında çalışabilir, Savunma Bakanlığı'nda tam zamanlı görev alabilirdi.

Alexander, "Size haber veririm. Ama büyük ihtimalle Washington'da yaşamayız," dedi.

"Bayan Komando, Washington'ı sevmiyor mu yoksa?" diye sordu Richter.

"Savaşı sevmiyor," dedi Alexander. "Hiçbir şekli onu memnun etmeyecektir."

"Yarın onu Pentagon'a getirin." Richter içtenlikle gülümsedi. "Ben onun fikrini değiştiririm. Onu buraya yerleşmeye ikna ederim. İstersem onu sizinle Kore'de yaşamaya bile ikna edebilirim."

"Ah, bol şans dilerim o halde."

"Rus karınızı gözümde canlandırabiliyorum," dedi Richter, Alexander'ın sırtına bir şaplak atarak. "Almanya'da Kızıl Ordu'ya karşı tek başına yanınızda olmuş, Rusya'nın ortak tarlalarında kendi sabanını sürmüş, proletarya için ekip biçmiş güçlü bir inek gibi." Sonra kahkaha attı.

"Eh, bu konuda haklı, değil mi Alexander?" dedi Sam.

"Sayılır." Alexander da gülümseyip sigarasını bitirdi. ABD Dış İşleri Bakanlığı'nın demir pençesinden onu kurtarmak için milis güçlerini çoktan devreye sunan Rus ineğine gitmeliydi artık.

Koridordan geçerlerken Dennis Burck ofislerden birinden çıkıp yollarını kesti. Alexander'la "bir dakika" görüşmek istedi.

Richter onlarla vedalaşıp gitti. Sam, Alexander'ı kenara çekmeye, Matt Levine onunla birlikte odaya girmeye çalıştı ama Burck, "Hiç gerek yok. Altmış saniye sonra onu geri alabilir, sabaha kadar onunla konuşabilirsiniz," dedi. Odasının küçüklüğünden ve fazla sandalye olmamasından yakındı. "Siz dışarıda bekleyin," dedi içtenlikle. "Kapı açık kalsın. Bir dakikadan fazla sürmez."

Burck, Sam Gulotta'nın üstüydü. O yüzden Sam geri çekilmek zorundaydı. Alexander, Matt Levine'inkinden de ufak olan odaya girdi. Oturması söylense de ayakta durmaya karar verdi. Burck ona Dış İşleri Bakanlığı'ndaki sayısız sorumluluğundan birinin de Dış İşleri Bakanlığı ve Interpol arasında bağlantı kurmak olduğunu anlattı. Alexander nezaketini bozmadan onu yarım kulak dinliyordu. Burck aynı yumuşak tonda anlatmaya devam ediyordu: "Komiteye bundan bahsetmek istemediğinizi biliyorum ama karınızın da Finlandiya sınırında düzinelerce ölü birlik bırakıp kaçarak kurtulmayı başaran bir Sovyet vatandaşı olduğunu biliyoruz."

Alexander'ın ağzı sımsıkı kapalıydı. "Ölü birliklerin onunla bir ilgisi yok," dedi. "Ayrıca karım şu an Amerikan vatandaşı. Başka bir şey var mıydı acaba?"

"Ah, sizinle konuşmak istediğim konu bu değildi Bay Barrington." Burck'ün masasında 1917'den bu yana Barrington Dış İşleri Bakanlığı belgelerinin oluşturduğu kalın bir dosya duruyordu. "İzin verirseniz konuya gireyim. Annenizin durumundan haberdarım."

Alexander onu yanlış duyduğunu düşündü. "Ne dediniz?"

Burck gözlerini dosyalara dikti. "Size annenizin 1938'de idam edildiği söylendi. Bu bilgiyi kimden aldınız?" diyerek başını kaldırdı.

"Neden bahsettiğinizi anlamıyorum Bay Burck."

Burck ayağa kalktı. "Kapıyı kapatmamın bir sakıncası var mı Bay Barrington? Özel konuşabilmemiz için."

"Hangi konuda?"

Burck, Alexander'ın yanından geçip kapıyı Sam ve Levine'in yüzüne kapattı.

Tekrar masasının başına oturduğunda Alexander'm duymak için eğilmek zorunda kaldığı alçak bir sesle, "Şimdi beni iyi dinleyin," dedi. "Babanızın idam edildiği doğru ama... *anneniz hâlâ yaşıyor.*"

Alexander taş kesilmişti, yüzü âdeta betondan bir maskeye dönmüştü.

Burck ısrarcıydı. "Doğru. Hâlâ hayatta! Perm-35'te. Oranın neresi olduğunu biliyor musunuz?"

Alexander konuşmakta güçlük çekiyordu ama şimdi biraz daha sakinleşmişti ve tüm duyuları savaştaymış gibi keskinleşmişti. "Annemin öldüğüne dair elimde güvenilir kayıtlar var," dedi donuk bir sesle. "Dört ayrı yoldan, dört ayrı kişi aracılığıyla aldım bu bilgiyi."

"Benden de farklı bir şekilde alıyorsunuz."

Alexander soğukkanlılığını kaybetmemeye çalışarak yumruğunu sıktı. "Size inanmıyorum."

"Bunu öğrenmek benim işim ve gerçek bu. Kesinlikle güvenilir bir bilgi. Son on bir yıldır Ural Dağları'nın yakınlarındaki bir çalışma kampında. Yaşlı ve sağlığı da çok iyi değil ama hâlâ hayatta. Adı hapishane listesinde geçiyor."

Alexander'ın yumruk yaptığı elleri titriyordu.

"Görmek ister misiniz?" Burck dosyadan aldığı bir tomar kâğıdı karıştırmaya başladı.

Hafifçe tökezleyip bir adım geri giden Alexander sandalyeye tutundu.

Burck ıslığa benzer heyecanlı bir fısıltıyla, "Annenize yardım edebilirsiniz. Size kalmış tabii. Onu evine getirebilirsiniz!" diye haykırdı.

Alexander oturmalıydı. Ama ayakta durdu ve hiçbir şey söylemedi. Bunu nasıl yapacağını sorarsa Burck'e inandığını, söylediklerinin doğru olduğunu, annesinin hayatta olduğuna inandığını göstermiş olacaktı.

"Savaştan beri birçok kişi, özellikle de kadınlar serbest bırakıldı ve tedavi edildi. Sovyetler bize yardım edecektir, emin olun. Ayrıca annenizin durumu iyi değil."

"Sizi neden dinlesinler ki?"

"Dış İşleri Bakanlığı, Sovyet ataşesiyle ve Kominform'la* irtibat halinde. Ayrıca talep üzerine mahkûmların cezasının hafifletilmesini sağlayan Halk İşlerinden Sorumlu Komiser'le de yakın ilişki içindeyim."

"Halk İşlerinden Sorumlu Komiser mi? Lavrenti Beriya'dan mı bahsediyorsunuz?"

Burck bu soruya yanıt vermeden sözlerine devam etti: "Önümüzdeki hafta Türkiye'ye gidebiliriz. İstanbul'dan, Karadeniz üzerinden Yalta'ya uçabiliriz ve tabii Sovyetlerin izniyle onların ayarlayacağı özel bir konvoyla Volga Nehri'nden kampa ulaşabiliriz. Bu arada ben de annenizin serbest bırakılması için görüşmelere başlarım."

Alexander geri çekildi.

"Onları harekete geçirebilirim. Sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz. Sık sık değiş tokuş..."

Sandalye düşüp kitaplığa çarptı.

"Bay Barrington, durun!"

Alexander kapıyı açıp koridora çıkmıştı bile. "Haydi gidelim," dedi Sam ve Levine'e. "Hemen."

Koridoru ve merdivenleri uçarcasına geçtiler. "Ne dedi?" diye sorup duruyordu Levine. "Ne dedi?"

Sam hiçbir şey söylemedi.

Alexander yanıt vermeyip çok sert bir ifadeyle Levine'le vedalaştı ve Silver Spring'e gitmek üzere sessizce Sam'in arabasına oturup hâlâ deli gibi çarpan kalbini sakinleştirmek için ondan birkaç dakika istedi.

Nomad'e ancak gece saat onda varabildiler. Tatyana kucağında uyuyan Anthony'yle karavanın küçük basamaklarına oturmuştu. Kendini onun kollarına atıp hıçkırıklar içinde başını göğsüne yasladığında Alexan-

* Komünist ve İşçi Partileri Enformasyon Bürosu. (ç. n.)

der birkaç dakika ona hiçbir şey söyleyemedi. Pijamalarının içindeki Anthony aniden uyanmış, Tatyana'nın elbisesini çekiştiriyordu.

"Anne haydi, yeter artık, bırak onu. Anne, bırak onu."

Sam onları yalnız bırakmak için çocuğu bir süreliğine oradan uzaklaştırdı. "Annen nasıldı bugün bakalım?" dedi onu kucaklayarak.

"Çok kötüydü," dedi Anthony. "Koca bir enkazdan farksız olduğunu söyleyip durdu kendi kendine. Umarım yarın daha iyi olur."

"Yarın daha iyi olacaktır eminim Anthony," dedi Sam. "Her şey yoluna girecek. Hem yarın baban seni askerlerin çalıştığı özel bir yere götürecek. Oraya Pentagon deniyor."

Anthony'nin yüzü aydınlandı.

Beş metre ötede, Nomad'in kapısına yakın bir yerde Tatyana, Alexander'ın göğsüne doğru fısıldayarak konuşuyordu. "Hayatım, özür dilerim ama gözyaşlarımı bastıramıyorum."

Alexander ona sımsıkı sarılmıştı.

"Tamam. İyi geçti mi?"

"İyi geçti."

Tatyana o tonu hemen duymuş, yakalamıştı. Islak gözlerine rağmen başını kaldırdı. "Ne oldu?" dedi yüzünü silerek. "Ne oldu?"

"Hiç. Sonra anlatırım."

Sonunda Tatyana onu bıraktı ve Anthony babasının kucağına atıldı. Sam gitmesi gerektiğini söyledi. Bu saatte eve döndüğü için karısı onu öldürecekti. Alexander kendini çok bitkin hissetse de Sam'i bırakmak istemedi. Kalmasını, birlikte yemek yemeyi teklif etti.

"Evet," dedi kendini biraz toparlamış olan Tatyana. "Lütfen kal Sam. Çabucak bir şeyler hazırlarım."

"Bence şu an bana hiç ihtiyacınız yok," dedi Sam. "Dinlenin. Yarın üçünüzü öğle yemeğine götürürüm. Pentagon'a da gitmemiz gerekiyor zaten. Tanya, yarın kocanın yeni patronu ve avukatıyla tanışacaksın. Arkadaşın Vikki'yi de arar, ona trene atlayıp bize katılmak isteyip istemediğini sorarım."

"Hayır, hayır! Vikki gelmesin," dedi Anthony annesine yapışarak.

"Kocamın patronu ve avukatı mı var?" dedi Tatyana, Alexander'a uzanıp oğlunu da kucaklayarak.

Benzin istasyonunun önündeki tozlu yolda dururlarken Sam ona görüşmeyi anlattı. Âdeta konuşma yetisini kaybetmiş olan Alexander hiçbir şey söylemedi.

"Teşekkürler Sam," dedi Tatyana. "Bana yine iyilik yaptın."

Sam ona nazikçe dokunup sevgi dolu bir ifadeyle, "Kocan çok iyi bir iş başardı. Ona teşekkür et. Beni neredeyse işimden ediyordun küçük hanım. Sırf bana güvenmediğin için. Elimden geldiğince sana yardım etmek istediğimi biliyorsun."

"Özür dilerim," diye fısıldadı Tatyana. "Çok korkmuştum." Konuşurken Alexander'a bakmıyordu.

Sam gittikten sonra Tatyana telaşlı bir halde konuşmaya devam etti. Alexander o kadar yorulmuştu ki geceyi kamp yeri aramakla geçirecek halde değildi. Yolun hemen kenarındaydılar ve çadır kuracak, yalnız kalmalarını sağlayacak bir yer yoktu ama isteksizce de olsa orada kaldılar. Tatyana yıkanması için ona küçük Primus ocaklarında su ısıttı, konserve yemek, ekmek, salatalık ve birayla onun karnını doyurdu. Anthony karavanın zemininde uykuya daldı.

Tatyana onu yatağına yatırdıktan sonra dışarı çıkıp Alexander'ın önünde durdu. Alexander ona bakamıyordu. "Tanya, şu an gerçekten konuşacak durumda değilim. Yarın sana her şeyi anlatırım."

"Hayır, hayatım. Bu gece anlat."

Nikotinle lekelenmiş uzun bir sessizlik oldu. Sonra Alexander, Tatyana'ya Dennis Burck'ten bahsetti.

Tatyana, Alexander'ın kucağına oturup onu kendine çekti ve çılgınca atan kalbini sakinleştirmeye çalıştı ama onun şaşkınlığını kısmen yüklenmiş olarak sarsılan kendisiydi. "Kocacığım," dedi, "bu doğru olamaz."

Alexander anında savunmaya geçti. Onu itip sesini yükseltti. "Nereden biliyorsun?"

"Alexander, annenin o en kötü şartlardaki Sovyet hapishanesinde on bir yıl hayatta kalabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Orası en kötü şartlardaki hapishane değil," dedi. "Orası çok soğuk değil. Hatırlamıyor musun? Lazarevo'ya yakın." O an Alexander'ın sesi boğuldu.

"Şura!" Tatyana, Alexander'a tutunup onu sandalyeden kaldırdı ve kollarını onun titreyen sırtına götürdü. "Bu doğru değil! Annen orada değil. Onların hapishanesinde değil." Gözleri ışıldıyordu. "Burck'ün sana bunu neden söylediğini anlamıyor musun? Oraya gitmen için. O topraklara ayak basıp Sovyetlere ait bir konvoyla yola çıktığın anda Perm-35'e götürüleceksin. O konvoy senin için. Dalavereden, sahtekârlıktan, yalandan başka bir şey değil bu. Seni hapsetmek için bir oyun."

"Evet," dedi Alexander bunu hissederek. "Bana da pek gerçek gibi gelmiyor. Ama Tanya... ya gerçekse?"

"Hayatım," diye fısıldadı Tatyana yalvarırcasına ona bakarak, "gerçek değil."

"Ama o benim annem!"

"Gerçek değil!"

Tek yataklarında uyuyan Anthony'nin yanında Alexander sırtüstü uzandığı yerden ona, "Belki de haklısın. Burck güvenilir biri değil. Ama yine de doğruyu söyleme ihtimali hiç mi yok?" dedi.

"Yok."

Tatyana emindi. Nasıl bu kadar emin olabiliyordu ki?

"Dört kişi sana onun öldüğünü söyledi. Onlardan biri de Slonko'ydu. O canavar Slonko'yla hücrende tek başına kaldığında sana Alexander Barrington olduğunu itiraf ettirmeye çalışırken annenin hayatta olduğunu söylemez miydi sence? 'Aradığımız Amerikalı olduğunu söylersen seni kendi ellerimle annene götürürüm,' gibi bir vaatte bulunmaz mıydı? Sence böyle bir şey söylemez miydi?"

"Felaket olurdu öyle bir şey." Alexander eliyle yüzünü kapattı.

Tatyana onun elini çekip yüzünü onunkine yasladı ve onun üstüne çıktı.

"Bir adam başka bir adama annesinden bahsediyor! Bize kim olduğunu söyle Albay Belov, o zaman annenin yaşamasına izin veririz. Bu mu felaket?"

"Evet." Alexander kendini tutamadı, Tatyana'yı itti ama Tatyana tekrar onun üstüne çıktı.

"Burck sana söylediklerinin doğru *olabileceğini* düşünmeni istiyor. Bunun mümkün olabileceğini söylemeni istiyor. Böylece seni daha iyi tanıyacak. Yüreğinin sesini susturmak için inandığın her şeyden vazgeçip onlarla birlikte Sovyetler Birliği'ne dönmeni istiyor. Sachsenhausen'deki Germanovski'yi hatırla lütfen. İstediklerini onlara veremezsin, biz bunlardan bıktık."

"Bıktık mı?"

"Bıkmadık mı?" dedi Tatyana zayıf bir sesle.

Alexander ona yüzünü çevirmek istedi ama Tatyana ona izin vermedi.

Karanlıkta bakıştılar.

Alexander tükenmiş bir ses tonuyla konuştu: "Geri gidersem ona nasıl yardımcı olabilirim?"

"Olamazsın. Ölürsün. Ama sana yalan söylediğini düşünerek kendini rahatlatabilirsin."

"Bana hiçbir yerde rahat yok. Ayrıca sen de her şeyi bilmiyorsun. Bilmiyorsun. Söz konusu olan senin annen olsaydı böyle kolay atıp tutamazdın."

Tatyana, "Ben ailemde annemle değil, Paşa'yla yakındım en çok. Ve sana şunu söyleyeyim, Burck bana Paşa'nın hâlâ hayatta olduğunu ve Polonya ormanlarında düşmanla birlikte olduğunu söyleseydi onu Tanrı'ya emanet ederdim. Seni onu bulmaya yollamazdım."

"İyi ederdin çünkü her şeyi yüzüme gözüme bulaştırdığımı biliyorsun."

"Bulaştırmadın hayatım," diye fısıldadı Tatyana. "Kadere karşı gelmek için elinden geleni yaptın sen. Benim Matthew Sayers'ı kurtarmak için elimden geleni yaptığım gibi. Ama bazen," diye devam etti sesi hafif bir fısıltıya dönüşürken, "ne yaparsak yapalım yetmiyor ne yazık ki."

Sessizliğe gömüldüler, uyumaya çalıştılar ama başaramadılar.

Alexander'ın annesi Gina Borghese modern, yenilikçi, genç bir kadına uygun bir yaşam sürebilmek için İtalya'dan Amerika'ya geldiğinde on yedi yaşındaydı. Pilgrimler kadar Amerikalı olan Harold Barrington'la tanıştı, birbirlerine âşık oldular. Güzel İtalyan kız ile ağzı iyi laf yapan genç ve radikal tutucu, bir aşka kapıldılar, daha da fenası evlendiler. Genç kadın adını değiştirip Jane Barrington oldu. Değiştiler. Katolik inancından vazgeçti. Komünist oldu. O zamanlar bu ona doğru gelmişti. O çok istediği bebeğine kavuştuğunda, Alexander'ı doğurduğunda otuz beş yaşındaydı; insanın kendisi için bir şeyi bu kadar çok istemesi yanlış geliyordu ona. Sovyetler Birliği'ne gittiklerinde kırk altı yaşındaydı. Tutuklandığındaysa elli iki. Şimdi altmış dört yaşında olmalıydı. Perm-35'te on bir yıl hayatta kalmayı başarmış olabilir miydi? Bir feminist, komünist, alkolik, eş, Alexander'm annesi olarak. Alexander babasını rüyasında görmüştü. Tatyana'yı da görmüştü. Ama annesini hiç görmemişti. *Annen gitti. Hiç dönmeyecek,* diye ona fısıldayan birinin hayalî sesinde bile onu görmemişti. Kalbinin en derinlerine gömüldüğünü düşünüyordu ama Burck gibi kılıksız bir adamın bir sözü bile onu sığ mezarından çıkarmaya yetmişti.

Gecenin karanlığında Tatyana aniden, "Çok sığ nefes alıp veriyorsun Alexander. Kendine işkence etme. Yalanın ötesini göremiyor musun?" dedi.

"Göremiyorum," diye fısıldadı Alexander yıkılmış bir halde. "Çünkü gerçek olmasını çok istiyorum."

"Hayır, istemiyorsun. Ah, Şura..."

"Sen bunu herkesten daha iyi anlamalısın," dedi Alexander. "Hayatta olabileceğimi düşünerek tek çocuğumuzu bırakıp beni bulmaya gelen sen. Çünkü gerçek olmasını istiyordun. Beni Alman ormanlarında bırakmadın."

Tatyana'nın gözleri ışıldıyordu. "O gerçekti çünkü sen bana haber yollamıştın."

"Ah, yapma. Orbeli'den mi bahsediyorsun? Orbeli hakkındaki fikrini kendin bana anlattın."

Tatyana onu omuzlarından kavradı. "Sen Orbeli diyorsun ama o söz *kaderdi*. Ben inandığım için gittim. Fakat burada annenden gelen bir söz yok. Ülkesine ihanet eden bir dalkavuğun yalanından başka bir şey değil bu."

Alexander çaresizce ona sarıldı. "Artık hiçbir şeyin gerçekliğinden emin olamıyorum."

"Bazen ben de olamıyorum." Tatyana gece karanlığında onun yüzüne baktı. "Sen, senin yalan söyleyen yüzün ve lanet olası Orbeli," diye fısıldadı.

Alexander onu üzerinden indirip yere yatırdı. Şimdi onun üzerindeydi, vücudunu onunkine bastırıyor, onu eziyordu. Anthony yanlarındaydı ama bu onun umurunda değildi. Tatyana'yı içine çekmek, onu kendine katmak istiyordu. "Bunca zaman bana engel oldun Tatyana," dedi. "Artık anlıyorum. Bethel Adası'nda beni sekiz ay sakladın. İki yıl beni saklayıp kandırdın, beni *kurtarmak* için. Ben aptalın tekiyim," diye fısıldadı. "İster zavallı, ister yıkılmış, ister aklımı kaçırmış olayım, sen benim yoluma çıktın ve o sessiz yabancıya cesur, kayıtsız yüzünü gösterdin."

Tatyana gözlerini kapatmış, kollarını onun boynuna sıkıca sarmıştı. "O yabancı benim hayatımdı," diye fısıldadı. Tek yataklarında yatan Anthony'den biraz uzaklaşıp yerdeki battaniyenin üstünde masa ile sandalyenin arkasına gizlendiler. "Sen beni bulmak için çocuğumuzu bıraktın ve bunu buldun..." Alexander, Tatyana'nın üstünden fısıldayıp biraz huzur bulmak için içine girdi.

Alexander'ın altında inleyen Tatyana onun omuzlarına kenetlendi.

"Sachsenhausen'den getirdiğin şey bu." Alexander'm hareketleri gergin, derin, tutkuluydu. *Ah, Tanrım. İşte şimdi rahatlamıştı.* "Sen *onu* geri getirdiğini sandın ama Tanya onun yerine *beni* geri getirdin."

"Şura... senin yapman..." Tatyana parmaklarını onun yaralarına kenetledi.

Alexander dudaklarını onun aralık haldeki dudaklarına yaklaştırıp bedenlerini birbirine kenetlerken, "Bütün yanıtlar senin içinde," dedi.

Tüm nehirler denize aktığı halde deniz hâlâ dolmamıştı.

Alexander, Burck'le irtibata geçmedi. Ertesi gün Alexander'ın o narin, zayıf, mütevazı, yumuşak ve güler yüzlü karısının o küçücük elini sıkarken hayranlığını gizleyemeyen Tom Richter'la buluştular.

"Sana söylemiştim," dedi Sam alçak sesle Richter'a. "Beklediğin gibi biri olmadığını söylemiştim."

"Bu mümkün değil! Bu kadın fare görse çığlık çığlığa kaçacak gibi görünüyor! Hem baksana, fındık kadar!"

"Baylar," dedi Alexander arkalarından yaklaşıp ellerini omuzlarına koyarak. "Karımdan mı bahsediyorsunuz?"

Fındık kadar olabilir, hatta büyük ihtimalle fareden de korkabilirdi ama Tatyana'nın Tom Richter'dan aldığı söz, Gize Piramidi kadardı. Kocası sakin bir askerî üsse gidip bir odada belgelerin çevirisini yapabilirdi, güvenli kapıların ardında askerî istihbarat için çalışmanın onun açısından bir sakıncası yoktu. Gerekirse muharebe desteğinde de bulunabilirdi, belki biraz eğitim alıp incelemeler yapabilirdi ama ne olursa olsun, hiçbir güç onu aktif göreve götüremezdi. Alexander'ın savaş meydanlarındaki on yıllık mücadelesinde ikisinin de aldığı yaraların Alexander'ın aktif göreve gitmesine dayanmasını sağlayacak gücü *ondan* alıp götürdüğünü anlattı.

Richter ona hak verdi. Alexander son evrakların tamamlanmasını beklerken Fort Meade, Maryland'de bir ay boyunca görüşmelere girip derinlemesine sorgulandı, sınıflandırıp test edildi ve eğitildi. Sonunda güvenlik belgesini aldı ve ABD Yedek Subay Teşkilatı onu yüzbaşı olarak göreve atadı. Richter, Anthony için de gerçeğine çok benzeyen ışıl ışıl bir şeref madalyası yaptırmayı başardı. Ama Tatyana ile onun tatlı oğlunu görmeye gelen ve başka biriyle nişanlı olan Vikki'yle flörtleşmesi de bir o kadar ışıltılıydı.

Sam, Matt Levine ve eşleriyle birlikte uzun akşam yemekleri yiyip Richter ve Vikki'yle birlikte Chesapeake'te tekne gezisi yaptılar. Whittaker Chambers ve Alger Hiss'ten başka bir şey konuşulmuyordu. Ve Dennis Burck de ardında iz bırakmadan sessizce hükümetten çekildi.

İki ay sonra Tatyana ve Alexander yollarını bulmak için Richter'la birlikte Wisconsin'e, Güney Dakota'ya, Montana'ya, Oregon ormanlarına, acı baklaların ve lotusların topraklarına gittiler.

İLK PERDE ARASI
Saika Kantorova, 1938

Biz çocuklar Rusya'nın en ürkütücü döneminde yaşıyoruz.
ALEXANDER BLOK

Paşa

Paşa Metanov kendi balığını hep kendisi temizlerdi, küçük bir çocukken bile. Babuşka'dan temizlemesini istememişti, hatta annesinden bile istememişti ki Paşa izin verse annesi ömrünün sonuna dek balığını da, dişlerini de, ayaklarını da, pantolonlarını da temizlerdi çünkü Paşa onun tek oğluydu. Tatyana'dan da temizlemesini istememişti çünkü temizlemeyeceğini, üstelik onun da bilmediğini biliyordu. Beş yaşındayken bir gün Deda'dan ona balık temizlemeyi öğretmesini istemişti ve o gün bugündür bu zahmetli işi kendisi hallediyordu.

Saika'yla tanıştıktan sonra eve dönmüş, Paşa'nın levreğiyle yaptıkları çorbayı içiyorlardı, üçü birlikte. Paşa balığı yakalayıp temizlemiş, Daşa da pişirmişti. Balığı ne yakalayan ne temizleyen ne de pişiren Tanya ise kitap okuyordu.

Üç çocuk evde yalnızdı. Deda, yani büyükbabaları hava henüz kararmadan tek başına balığa çıkmıştı. Babuşka, yani büyükanneleriyse yolun sonunda oturan Berta ve annesi Blanca'yı ziyarete gitmişti. "Ne düşünüyorsun? Komşularımızı sevdik mi?" diye sordu Daşa. "Stefan çok tatlı bir çocuk."

"Sen onu dişleri olmasa da beğenirdin Daşa," dedi Paşa. "Ama Saika çok hoş kız!" Gülümsedi.

Tatyana yorum yapmadı. Balığın kılçıklarını ayıklıyordu.

"Olamaz," dedi Paşa. "Olamaz, olamaz, olamaz. Daşa, baksana ne kadar sessiz. Neyi var? Neyin var?" diye gürledi. "Onları sevmedin mi yoksa?"

Tatyana'nın kafası o rüzgârlı haziran akşamında Katolik Fransızlar ile Protestan Katolikleri birleştirmek adına Protestan Henry Navarre'yle anlaşmalı evlilik yaparak kendini kurban eden ve yaşadığı hapishanede gerçek aşkı asla bulamayacağına inanan Katolik Kraliçe Margot'yla doluydu. Ama Tatyana onun gerçek aşkı bulacağını ve bunun nasıl olacağını biliyordu. Margot'ya ve La Môle'a dönmek istiyordu.

Kardeşi ve ablası yemek yemeyi bırakıp ona baktılar.

"Bir şey mi dedim? Hiçbir şey demedim ki."

"Sessizliğin çığlık gibi," dedi Paşa.

"Şimdi de bir şey söylemiyor," dedi Daşa. "Eskiden aptalca soruların yüzünden seni susturamazdık."

"Aman, boş ver onu Daşa. Kıskanıyor bizi." Paşa sırıtıp elindeki tahta kaşıkla Tatyana'nm kafasına vurdu.

Ama kaşık Tatyana'nm atik ve süratli yumruğuyla karşılaşarak Paşa'nın elinden fırladı. "Paşa, senin her selam verdiğin kızı kıskanacak olsaydım gün boyu yemyeşil dolaşırdım."

Daşa ışık saçan kahverengi gözleriyle, "Peki o sorgulama neyin nesiydi?" diye sordu.

"Pavlovların nereye gittiğini merak ettim, o kadar," dedi Tatyana.

"Neden merak ediyorsun ki?"

"Bilmek istedim. Ya beni de onların olduğu yere gönderirlerse?"

"Ben onların evinde kocaman, mavi bir tavus kuşu tablosu gördüm!" diye haykırdı Paşa. "Nedense bana komik geldi."

Tatyana yemek masasının tepesine çıkıp bağdaş kurdu. Daşa ona inmesi için bağırdı. Tatyana yerinden kımıldamadı. "Kesinlikle Paşa!" dedi. "Kendi eşyalarını koymamışlar, Pavlovların hiçbir şeyine dokunmamışlar. Yalnızca bir *tavus kuşu* tablosu koymuşlar. Gerçekten de komik. Kuşlara zaafları mı var dersin?"

"Stefan da biraz tavus kuşuna benziyor." Daşa gülümsedi. "O *ince* kuyruğu küçük bir tavus kuşunu hatırlattı bana."

"Patronun Mark'a ne oldu?" dedi Tatyana üstünkörü bir ifadeyle. "Onun da ince bir kuyruğu var mıydı?"

Ah, Paşa buna nasıl güldü. Öfkeden kuduran Daşa, Tatyana'yı masanın üstünden çekti. "Sen ne anlarsın? Büyüklerin işine karışma. O aptal kitaplarına yumul en iyisi. O halin daha çok hoşuma gidiyor."

"Eminim Daşa," dedi Tatyana, kahkahalarla gülen Paşa'ya elinin tersiyle vurup *Kraliçe Margot*'yu almaya giderken. "Eminim öyledir."

Saika Kimdir?

Saika aşırı derecede keskin yüz hatlarıyla dikkat çekici bir kızdı. Yaratıcısı olan sanatçı onu kara kalemle karalamış da üzerine saf boya serpiştirmiş gibiydi âdeta. Saçları, gözleri katran ve kömür kadar siyah, dudakları kırmızı, dişleri kutuplar kadar beyazdı. Elmacık kemikleri çıkık, çenesi belirgin, alnı geniş, burnu sivriydi. Her şey olması gerektiği gibiydi, düzgün ve pürüzsüz. Ama ona çok yakından baktığınızda küçük bir kanvasa sığmamış gibi bir izlenim bırakıyordu. Bakışlarınızı kaçıramıyordunuz ama nedense kaçırmak istiyordunuz.

Ertesi sabah Saika, Tatyana'nın penceresine gelmişti. "Merhaba," dedi başını cama yaslayıp gülümseyerek. "Ben eşyalarımı boşalttım. Gelip oynamak ister misin?"

Ciddi miydi o? Tatyana sabahları yataktan kalkmazdı ki.

"İçeri gelebilir miyim? Giyinmene yardım ederim."

İç çamaşırlarıyla rahat ve güzel bir uyku uyuyan Tatyana tam Saika'ya içeri gelmesini söyleyecekken kızın bakışları onu durdurdu. Neydi o? Saika'nın gözleri göz bebeklerinin büyüdüğünü göremeyeceğiniz kadar siyahtı ve teni de kızarmayacak kadar esmerdi ama hiç kırpıştırmadığı badem gözleri ile geniş ağzının aralanmasında Tatyana'yı şaşırtan bir şey vardı. "Şey... ben beş dakika sonra dışarı gelirim." Tatyana eski püskü perdesini çekti. Eski ve artık kullanılmayan sobanın yanındaki küçük yatakta tek başına uyuyordu. Buraya derme çatma bir mutfak değil de yatak odası havası vermek için ailesi açık kalan yere perde asmıştı. Ama bu, Tatyana'nın çok da umurunda değildi. Bu zamana kadar hiç yalnız uyuma fırsatı olmamıştı.

Giyinip saçlarını taradıktan sonra Saika'yla birlikte o mis kokulu havada köy yolunda yürüdü. Saika'yı Berta'nın evine götürdü. Berta'nın sağılması gereken bir ineği vardı. Saika ineği neden Berta'nın sağamadığını sordu.

"Çünkü çok yaşlı. *Elli* yaşında falan. Eklemlerinde kireçlenme var. Memeleri tutamıyor."

"Madem ineğe bakamıyor neden onu tutuyor peki? Onu bin beş yüz rubleye satabilir."

Tatyana başını Saika'ya çevirdi. "Çünkü o zaman bin beş yüz rublesi olacak ama sütü olmayacak. Ne anlamı var?"

"Sütü satın alır."

"O para üç ayda biter. İnekse yedi yıl daha süt verir."

"Ben öylesine söylüyorum. Bakamadığı ineği neden tutuyor ki?"

Berta, Tatyana'yı bu kadar erken saatte görünce şaşırdı ve kireçlenmiş ellerini kaldırıp, "*Bozhe moi!* Kim öldü? Annem bile hâlâ uyuyor," dedi. Berta keskin, düğme gibi gözleri olan, ufak tefek, yuvarlak hatlı, siyah saçlı bir kadındı. "Elli de değil ayrıca, seni haylaz çocuk," dedi. "Altmış altı yaşındayım ben." Elleri sakat olmasına rağmen Tatyana ile Saika'ya çay ve yumurta yaptı. Kızlar yemeklerini yerken o pürüzlü elleriyle Tatyana'nın yumuşacık saçlarını okşadı. Saika onları izliyordu.

Taze sütü Daşa'ya getirdiler ve sonra tarlaya, Luga çevresindeki uzun çimlere daldılar. Tatyana, Saika'ya Amerika'daki çayırların nasıl göründüğünü hayal ettiğini anlattı; ufka kadar uzanan geniş mi geniş tarlalardaki uzun çimler.

"Amerika'ya gitme hayali mi kuruyorsun Tanya?" dedi Saika ve bir anda kıpkırmızı olan Tatyana, "Hayır, hayır, yalnızca otlakların hayalini kuruyorum," dedi.

Saika, Tatyana'ya nerede doğduğunu bilmediğini (nasıl bilmezdi?) ama son birkaç yılını Kafkas Dağları'ndaki Azerbaycan'ın kuzeyinde, Saki denen bir kasabada geçirdiğini anlattı. Azerbaycan, Gürcistan'ın altında, İran'ın yukarısında yer alan küçük bir cumhuriyetti. İran! Orası eğrelti otları ve mamut benzeri yaratıklarla dolu tarih öncesi bir yer olmalıydı, Tatyana'nın algısına o kadar uzaktı. "Oradan da trenle

buraya geldik. Yazdan sonra babamın yeni görev yeri Kolpino'nun kuzeyi olacak."

"Yeni görev mi? Ne iş yapıyor ki?"

Saika omuz silkti. "Büyükler ne yaparsa onu. Sabah evden çıkıyor. Akşam eve geliyor. Annem ona gününün nasıl geçtiğini soruyor. Babam iyi geçti diyor. Ertesi gün yine aynı. Bazen başka yerlere yolculuğa çıkıyor." Duraksadı. "Senin baban yolculuğa çıkıyor mu?"

"Evet," dedi Tatyana gururla, babasının yolculuğa çıkması kendi kişisel mutluluğunun bir yansımasıymış, babasının yolculuğa çıkması onu *olağanüstü* biri yapıyormuş gibi. "Bir aylığına Polonya'ya gitti. Bana elbise getirecek!"

"Ah, elbise," dedi Saika, meseleyi bundan daha az umursayamazmış gibi. "Biz Polonya'ya gitmedik ama başka birkaç yere gittik. Gürcistan, Ermenistan, Kazakistan. Hazar Denizi'nde Bakü'ye gittik."

"Vay canına, sen her yere gitmişsin," dedi Tatyana imrendiğini hafifçe belli ederek. Saika'nın yolculuk etmemesini *istemiyor* değildi. Kendisi de biraz olsun yolculuk etmek isterdi yalnızca. Leningrad ve Luga dışında bir yere gitmemişti ki.

Tarladaki bir kayalığa oturdular ve Tatyana, Saika'ya yonca yaprağının tatlı, etli kısmını nasıl yiyeceğini gösterdi. Saika daha önce hiç yonca yemediğini söyledi.

"Kafkas Dağları'nda yonca yok mu?" diye sordu Tatyana, Saika'nın her yerde bulunan o üç yapraklı yoncaya bir kez olsun dokunmadan yaşayabildiğine şaşırmıştı.

"Çoban mıydınız?"

"Sayılır."

Yine üstü kapalı bir yanıt. "Ne anlama geliyor *bu*?"

Saika gülümsedi. "Çok iyi çoban olduğumuzu sanmıyorum. Biz koyunu kurdun ağzına sürüp durduk." Tatyana, bunu söylerken gülümseyen Saika'ya dönüp baktı. "Şaka yapıyorum. Koyun değil Tanya. Biz keçi güdüyorduk." Komik bir ses çıkardı. "Onlardan bahsetmek istemiyorum. Keçilerden nefret ediyorum çünkü. İğrenç, pis kokulu hayvanlar."

Tatyana yanıt vermedi. Keçileri düşünecek vakti olmamıştı hiç ama aniden Saika'dan uzaklaşmasına sebep olan bir koku aldı. Tatyana bu tepkisinden utanarak –ama koku yine gelmişti işte– Saika'nın belki de sabahtan beri yıkamadığı ellerine bakarken yerinden kıpırdamamaya çalıştı. Ona tırnaklarının altındaki pisliği, tenindeki siyah gözenekleri, parmaklarındaki pürüzlü kahverengi girinti ve çıkıntıları sormak istedi ama sonra gözlerini biraz daha aşağı kaydırdığında sandaletlerinin içindeki kirli ayaklarını gördü ve Saika'nın sabahın yedisinde bu kadar kirlenmesine sebep olabilecek ne yaptığını merak etti. Sonra Saika konuştu ve ağzından çıkan nefes yaz çayırlarının üzerinden Tatyana'nın burnuna ulaştı. Tatyana onu kaçıran kokunun Saika'nın nefesinden geldiğini anladı.

Ayağa kalktı. Saika onun önünden yürüdü ve bunu yaparken vücudunun kokusu Tatyana'nın burnuna geldi. Saika küf ve amonyak kokuyordu. Tatyana, ellerini başının üstüne kaldırıp gerinen Saika'ya şaşkın bir ifadeyle baktı. Ama Saika'nın saçları yeni yıkanmış gibi parlaktı ve yüzü de pis değildi. Gerçekten yıkanmıyor değildi, yalnızca pis kokuyordu ve yıkanmamış gibi görünüyordu.

İki kız karşılıklı duruyordu. Siyah saçlı olan çivit rengi elbise giymişti. Sarışın olansa açık renk, basma bir elbise giymişti. Saika, Tatyana'dan bir karış uzundu, ayaklarıysa onunkinin neredeyse iki katıydı. Tatyana biraz daha yakından baktığında Saika'nın ikinci ve üçüncü ayak parmaklarının V şeklinde göründüğünü fark etti. Gözlerini uzunca bir süre kızın ayaklarına diktikten sonra konuştu: "Aaa. Bunu daha önce hiç görmemiştim. Nedir bu?"

Saika aşağıya baktı. "Ah, o mu? Evet. Parmaklarım yapışık. Babam şeytan parmaklı olduğumu söyleyerek benimle dalga geçer."

"Şeytan parmaklı mı? O da ne demek?"

"Bilmem. Sen de ne çok soru soruyorsun. Ben de sana sorabilir miyim? Paşa'yla oynamaya gidebilir miyiz?"

Ağır adımlarla Luga'ya doğru yürüdüler. "Bana onu anlatsana. Buralarda nasıl oyunlar oynuyorsunuz?"

"Yazın çocuklar ne mi yapar? Hiç," diye karşılık verdi Tatyana. Saika gülünce Tatyana, "Gerçekten. *Hiçbir şey* yapmıyoruz. Mesela geçen hafta yaban mersininden ne kadar ip yapabileceğimizi denedik. On metre yapabiliyormuşuz. Diğer zamanlarda balık avlıyoruz. Yüzüyoruz, kavga ediyoruz."

"Niçin kavga ediyorsunuz?"

"Genelde Avrupa yüzünden. Hitler, Almanya. Ne bileyim işte."

"Yapma," dedi Saika. "Hitler yüzünden kavga edip yüzmek dışında bir şeyler yapıyorsunuzdur mutlaka." Sonra kaşlarını kaldırdı.

Ne gibi, diye sormak istedi Tatyana. Ayrıca Saika'nın kaşlarını kaldırması ne anlama geliyordu? "Hayır, bir şey yapmıyoruz," dedi yavaşça.

"O zaman biz de bunu değiştiririz, değil mi?" dedi Saika.

Nehirde diğer çocukların olduğu tarafa doğru yürürlerken Tatyana hafifçe öksürüp konuyu tekrar balık tutan, böğürtlen toplayan ya da puslu yaz aylarını tembellik yaparak geçiren çocuklara getirmeye çalıştı.

Tembel Çocuklar Puslu Yaz Aylarını Nasıl Geçirir?

Anton İglenko, Tatyana'nın en yakın arkadaşıydı. Çok iyi futbol oynar, Leningrad'dan gelen çikolatalarından ona da vermesi için Tatyana'ya sürekli yalvarırdı. Anton'un Volodya, Kirill ve Alexei adında üç ağabeyi vardı ve hepsi de Paşa'nın arkadaşlarıydı. Paşa onları Tatyana'dan uzak durmaları konusunda uyarmıştı. Grupta Volodya'nın arkadaşı Mişa dışında. Mişa, Tatyana'nın peşini bırakmadığı gibi Anton'dan nefret ederdi. Bir de Oleg vardı ama o hiç oyun oynamazdı.

Grubun diğer tek kız üyesi uzun, kahverengi saçları olan Nataşa'ydı. Nataşa, Tatyana'dan daha da beter bir kitap kurduydu ve Tatyana'yı sürekli Dumas mı, Dickens mı, Gogol mü, Gorki mi daha iyi yazar tartışmasına çekmeye çalışırdı. Kitap okumayan kuzen Marina iki hafta içinde geleceği için kızların sayısı artacak, oyunlar dengelenecekti.

Kuzguni saçlı kız, birbirlerini doğduklarından beri tanıyan, yeni bir yüze hasret kalmış grubun ilgi odağı olurken Tatyana nazikçe kenara çekildi.

"Ağacın altında oturan çocuk kim?" diye fısıldadı Saika o tarafı işaret ederek. "O bana merhaba demeye gelmedi."

Tatyana o tarafa baktı. "Oleg," dedi. "Sana ondan bahsetmiştim. Canı oyun oynamak istemez onun."

"Peki ne zaman ister?"

"Hitler öldüğünde," dedi Tatyana kaygısızca. "Sinirli bir çocuktur o, görmek ister misin? Bak sana göstereyim. Oleg!" diye seslendi huş ağacının altında oturan çelimsiz, esmer çocuğa.

Oleg büyük bir çaba harcıyormuşçasına isteksizce kalkıp yanlarına gitti. Saika'yla selamlaştı ama elini sıkmadı ve Tatyana çocuğu kaburga kemiğinden dürtüp ona saklambaç oynamak isteyip istemediğini sorunca Oleg, "Aman ne güzel, siz devam edin, o saçma sapan oyunlarınızı oynayın. Çekoslovakya düşmek üzere ama siz devam edin, oynayın," dedi ve tekrar ağaçların altına gitti.

Tatyana, Saika'ya, *gördün mü*, dercesine bir bakış atıp onun peşinden sığınağına doğru yürürken bir yandan da açıklama yapıyordu: "Oleg yalnızca uluslararası ilişkilerdeki kriz yüzünden bu kadar sinirli değil..."

"Ben sizin dış dünyaya bu kadar ilgisiz kalmanıza sinirleniyorum yalnızca!" diye haykırdı Oleg.

"Ama ilgiliyiz," dedi Tatyana. "Nehirdeki balıkla, ormandaki yaban mersinleriyle, tarladaki patatesle, önümüzdeki hafta ekşi krema yapabilmemiz buna bağlı olduğu için ineğin verdiği süt miktarıyla ilgileniyoruz."

"Devam edin, eğlenin siz. Dış İşleri Bakanı Masaryk ve ben küçük ülkesini feda etmenin, dünyanın barış uğruna ödediği tek bedel olmasını ümit ediyoruz."

Saika onu sevdiğini söyledi. Tatyana da uzun süre onlara katlanan, sonra da sinirlenip kaçıp giden Oleg'i hepsinin sevdiğini söyledi.

"Ama çok da uzağa kaçmıyor," dedi Saika. "Ağacın altına gidiyor."

"Ölümsüz ruhlarımızı kurtarmaya çalışıyor." Tatyana gülümsedi. "O *daça*'sından uzak duramaz."

"Ah, ölümsüz ruh burjuvaziye özgü bir kavramdır," dedi Saika kayıtsızca. "Oleg," dedi, "sen neden korkuyorsun? Savaş olmayacak ki. O küçücük Çekoslovakya için kimse savaşa girmez."

"Peki, bir ülkenin Hitler'e karşı korunması için ne kadar büyük olması gerekir?" diye sordu Oleg.

Saika güldü. "Çekoslovakya'dan büyük olması gerekir."

"Avusturya için de kimse savaşmaz."

"Neden savaşsınlar ki?" dedi Saika. "Avusturyalılar Almanların savaşa girmesini *istedi*. İki ay önceki referandumun sonuçlarını görmedin mi? Avusturyalıların yüzde doksan dokuzu Hitler'i onayladı."

"O referandum hileliydi," dedi Oleg.

Saika omuz silkip devam etti. "Şimdi de Südet bölgesindeki seçimde Almanlar çok sayıda oy aldı. Herr Hitler'in, Südet'in kendi topraklarına katılmasıyla ilgili tartışmada ne dediğini duydun mu? 'Halkımızın büyük kesiminin bizi tehdit eden demokratik topluluklarla karşı karşıya gelmesi affedilemez.' Herr Hitler'in demokrasiye de tahammülü yok, tıpkı Yoldaş Lenin gibi."

"Çekoslovakya onun halkı *değil*," dedi Oleg kaşlarını çatarak. Ayrıca senin deyiminle Herr Hitler birliklerini Maginot hattına yığıyor. Söylesene, Avusturya ve Çekoslovakya'dan sonra sıra nereye gelecek?"

"Fransa!" diye haykırdı Saika neşeyle. "Belçika, Hollanda. İspanya yakında Franko'ya gidecek, birlik olamayan komünistlere karşı o aptal sivil savaşı kazanıyor."

"Orası kendi içinde bölündü," dedi Tatyana.

Saika omuz silkti. "Böyle bir ifadeyi ilk defa duyuyorum," dedi, "ama doğru. İspanya Franko'nun. İtalya zaten Almanya'nın cebinde. Sıra Fransa'da."

"Sizce İngiltere, *Fransa* için savaşa girer mi?" diye sordu Oleg sertçe.

Saika güldü. "Fransa için girmeyeceği kesin."

"Kesinlikle. Fransa düşecek. Peki ya sonra?"

"Sonra ne?" diye sordu Saika iyimser bir tebessümle.

"Tüm bu büyüme esnasında Hitler Batı'yla yüzleşecek mi?" diye sordu Oleg. "Doğu'ya dönmez mi? Sovyetler Birliği'ne?"

Saika, "Ah, Doğu'ya dönebilir," diyerek Oleg'in yanına çömeldi ama Oleg temkinli bir şekilde ondan uzaklaştı. "Ne olur?"

"Birliklerini Ukrayna ve Belarus'a yönlendirdiğinde yine, 'Ne olur?' diyebilecek misin?"

"Evet, diyeceğim," dedi Saika. "Sovyetler Birliği'ne adım atamaz o. Kızıl Ordu'dan korkar. O zaman dünyanın geri kalanında ne olup bittiği kimin umurunda?"

"Benim umurumda," dedi Oleg, Tatyana'ya bakarak. "Mussolini'nin Yahudileri hükümetin üst mevkilerinden kovmasını umursuyorum. İngilizlerin Yahudilere verdiği ulusal ev sözünden caymasını umursuyorum. Anthony Eden'in, Chamberlain'in zayıflığı yüzünden vazgeçmesini umursuyorum."

"Chamberlain zayıf değil," dedi Saika. "Yalnızca o da umursamıyor, benim gibi. İngiliz gençlerin, anneleri için hayatta kalmasını istiyor. O, milyonlarca gencin bir hiç uğruna canından olduğu Verdun'u gördü çünkü. Başka bir savaşa girmeyi istemiyor. Sen istiyor musun? Sen de annen için hayatta kalmak istemiyor musun Oleg?"

"Oleg'in annesi geçen yıl öldü," dedi Tatyana arka taraftan.

"Bu her şeyi açıklıyor işte." Saika ayağa kalktı. "Gel, Oleg. Yükünü omuzlarından indir. Yüzmeye gidelim. Sen kaygılanınca generallerin farklı davranacağını mı sanıyorsun?"

"Ben hiçbir yere gitmiyorum," dedi Oleg. "Dünya kaosun içindeyken, gelecek tehlikedeyken anlamsız eğlencelere dalamam."

Tatyana, Saika'yı oradan uzaklaştırdı ve tekrar nehir kıyısına geldiklerinde etkilendiğini gösteren bir ıslık eşliğinde, "Bu kadar şeyi nereden öğrendin?" diye sordu.

Saika ona yaslanıp, "Bu benim işim Tanya, yani *her şeyi* bilmek," dedi.

Neden bu söz o sıcak yaz gününde Tatyana'nın içini ürpertmişti ki?

Yüzme Yarışı

Tembel tembel gezdikleri o gün, eşek arılarının yuvasını arayıp ip oyunu oynayarak, iki futbol maçı yaparak ve ağaçtan düşerek bitti. Blok'tan şiirler okuyup ("Son kez/eski dünya/sana veda ediyoruz") uyudular. Yaban mersini yiyip ormanda savaş oyunu oynadılar ve sonra akşam oldu. Erkekler bilek güreşi yaparken kızlar birbirlerinin saçını ördü. Erkekler olta yerine el yapımı çubuklarla balık tuttular. Oleg ve Saika sosyalist ekonominin –Almanya'da nasyonal sosyalizm ya da Sovyetler Birliği'nde komünizm gibi– savaş dönemi gibi barış döneminde de işe yarayıp yaramayacağı üzerine ateşli bir tartışmaya girdi (Saika kesinlikle işe yarayacağına inanıyordu).

O sırada Paşa, "Tanya, haydi yarışalım," dedi.

"İstemiyorum." Tatyana bağdaş kurup yere oturmuş, Nataşa'yla ip oyunu oynuyordu.

Saika, "Tatyana yüzme biliyor mu ki?" diye ona takılıp Oleg'i yalnız bıraktı.

Tatyana açıklama yapmak istemedi. Mayosu yoktu ve Saika'nın yanında iç çamaşırlarıyla yüzmek istemiyordu. Ama bu da komikti çünkü Anton'un, Mişa'nın ya da Oleg'in yanında o kılıkla hiç düşünmeden yüzebiliyordu.

Fakat Paşa tatlı dille onu ikna etmeye çalıştı, Saika onu ikna etmeye çalıştı ve bugün kazanacağına hiç ihtimal vermeyen Mişa da onu ikna etmeye çalıştı. Bu arada hepsi gülüyordu, Saika dışında, çünkü o katıla katıla gülüyordu. Böylece Paşa'nın meydan okumalarının birinden bile korkmayan Tatyana iç çamaşırlarıyla kalıncaya kadar soyundu. Yanlış mı görmüştü, yoksa Saika sırıtıyor muydu? Öğleden sonra çıkan dalgalar havayı taptaze su kokusuyla doldurmuş, ıslak, beyaz kiraz çiçeklerini eğmişti ve güneş de gökyüzünde isteksizce yükselmişti.

Tatyana ve Paşa yokuştan nehir kıyısına indi. ÜÇ denince kendilerini nehre atacak, elli metre yüzeceklerdi.

Sonra da geri döneceklerdi.

Tatyana onu selamlayıp yüzünü Luga'ya döndü. "Karşıda görüşürüz kardeşim."

Paşa da onu selamladı. "Evet, arkama baktığımda seni göreceğim."

"Birikiüç!"

Paşa, ah o ufak, güçlü, hızlı, neşeli, rekabetçi Paşa kendinden daha da küçük, zayıf kardeşini yenmeye çalışacaktı. Tatyana onun kadar güçlü bir koşucu ya da yüzücü değildi. Bacakları Paşa'nınkiler kadar kaslı da değildi. Tatyana'nın kızlara özgü narin bacakları vardı, cılız bir tay gibiydi.

Koşup neşe içinde suya atladılar ve ellerinden geldiğince hızlı yüzdüler; sırtüstü, yüzüstü kulaç attılar, kurbağalama, köpekleme yüzdüler. Öğleden sonraki dalgalar süratle hareket ediyordu, nehir taşmak üzereydi ve akıntı güçlüydü.

Yirminci metreye kadar Paşa öndeydi ama onu birkaç metre geriden takip eden Tatyana, "Nefes almayı unutma Paşa," diye seslendi.

"Sen de kaybetmeyi unutma Tanya," diye seslendi Paşa yarım metre daha kazanırken. Ama otuzuncu metrede Paşa yavaşladı. Tatyana'nın hızlanmasına bile gerek kalmadı. Su yutmamaya çalışarak ilerlemeye devam etti. Paşa gittikçe yavaşlıyordu, çırptığı bacakları Tatyana'nın başına yaklaşmıştı. Tatyana onun bunu bilerek yaptığını biliyordu. Kırk beşinci metrede derin bir nefes alıp kendini ileri attı, ayaklarını dibe değdirip atıldı, keyifle dalıp çıkarak, nefes nefese kalarak ilerlerken ıslak saçı neşeli yüzüne yapıştı.

Paşa onun kadar neşeli değildi. "Ne kadar sinir bozucu olduğunu anlatamam," dedi sakince silkinerek.

"Hüsrana mı uğradın?" Tatyana onun üzerine atlayınca birlikte suya düştüler ve Paşa gülerek, "Rahat bırak beni. Nefes alamıyorum," dedi.

Tatyana onu bıraktı. "Tekrar yarışalım mı?"

"Boş versene."

"Bir dahaki sefere Paşa."

"Doğru. Bir dahaki sefere Tanya."

Bu kez yalnızca bacaklarını hareket ettirip sırtüstü yüzerek döndüler. Tatyana bulutsuz gökyüzüne ve uzaktaki soluk haziran güneşine bakıyordu. Uzanıp Paşa'nın elini tuttu.

"Ne oldu?"

"Hiç." Tatyana onu bırakmaya yeltendi ama Paşa onu bırakmadı.

Arkadaşları çakıl taşlı, çam iğneli kıyıda toplanmıştı. Saika, "Pekâlâ, Tanya. Şimdi de ben seninle yarışacağım," dedi.

"Evet, Tanya," dedi Oleg. "Haydi. Kızlar savaşıyor. Fransa'ya karşı Belçika gibi. Bunu ben bile görmek istiyorum. Nataşa hiç yarışmaz."

"Ben okurum, yarışmam," dedi Nataşa gururla Gogol'üne (*Ölü Canlar*) kenetlenerek. "Ayrıca kızlar Tanya'yı yenemez."

"Görürüz." Saika başka bir şey söylemeden önce elbisesini, sonra sütyenini, sonra da külotunu çıkardı. Çırılçıplak kalmıştı.

Çocuklar bir an oynamayı bıraktılar. Nataşa bile başını ölen köylülerin ruhundan faydalanan Danışman Çiçikov'dan kaldırıp ona baktı. Tatyana bakışlarını hemen kaçırdı ama Saika'nın serpilmiş vücudunu, şekilli göğüslerini, koyu meme uçlarını, gür tüy yumağını, genişleyen kalçalarını görmüştü. Koltuk altlarında kıllar vardı ve Tatyana on beş yaşındaki Saika'nm yirmi bir yaşındaki Daşa kadar gelişmiş göründüğünü düşünmeye başladığında Saika nehre gitmek üzere döndü ve kızlar ile erkeklerin toplu halde nefesleri kesildi.

Saika'nın sırtındaki kabarık, beyaz yara izleri kürek kemiklerinden beline kadar ip izi gibi zikzaklar çiziyordu.

Tatyana'nın hızlanan nefes alıp verişi onu ele vermiş olmalıydı. Saika durup arkasına baktı. "Ne oldu?"

Yaşadığı şoku ve gergin sessizliği ilk atlatan Paşa oldu. "Sırtına ne oldu Saika?"

"Ne? Ha, o mu? Hiç."

"Kötü bir şey yapmış olmalı," dedi Oleg.

"Öyle. Tanya, orada öylece durup bakacak mısın, yoksa yarışacak mıyız?"

Tatyana kardeşine sıkıntılı bir bakış atıp suya gitti. İç çamaşırlarını ya da ufak tefek oluşunu düşünmüyordu artık. Neden yarışmak

gereksiz gelmişti şimdi ona? "Saika, belki de başka zaman yarışsak daha iyi olur, ne dersin?"

"Neden? Başka gün yarışsak da sırtımdaki yaralar orada duracak." Sesinde duygusallıktan eser yoktu.

Tatyana arkasını dönüp Paşa'ya, Anton'a, Oleg'e, Nataşa'ya, Mişa'ya, Kirill'e ve Volodya'ya baktı. Ne hissedeceklerini bilmiyorlardı. Utanmışlardı ve garip hissediyorlardı. Tatyana kaşlarını çattı.

"İstemiyorsan..." dedi Saika.

"Hayır, hayır, ben hep isterim," dedi Tatyana. "Üç deyince atlıyoruz."

"Üç deyince atlıyoruz."

Ama daha üç bile olmamıştı. İki buçuk gibi bir şey olmuştu. Tatyana daha "üç" diyemeden Saika titrek et ve tüylerden oluşan vücuduyla suya doğru koştu.

Tatyana da atılıp suya balıklama dalarak Saika'yı kelimenin tam anlamıyla uçarak geçti. Saika o an durup, "Bekle, bu haksızlık," dedi.

Tatyana isteksizce durdu.

"O şekilde dalabileceğimizi bilmiyordum."

"Ben de üç deyince atlamanın üç demeden önce atlamak anlamına geldiğini bilmiyordum," diye karşılık verdi Tatyana geri gelerek. "Ben şikâyet etmedim."

"Hoşuna gitmediyse şikâyet etmeliydin."

"Önemli değil."

"Bu haksızlık," diye tekrar etti Saika ıslak göğüslerini ovuşturarak.

"Pekâlâ," dedi Tatyana. "Baştan başlayalım."

Baştan başladılar. Bu defa *neredeyse* tam üç deyince atladılar ve Tatyana balıklama atlamadı.

Saika güçlü ve hızlıydı. Ama aynı zamanda Tatyana'dan daha ağırdı ve vücut ağırlığı onu aşağı çekiyor olmalıydı çünkü Tatyana'nın yirminci metrede, sonra otuzuncu metrede yavaşlaması gerekmişti ve kırkıncı metreye geldiklerinde Tatyana o kadar yavaşladı ki sırtüstü yüzerek bile suyun içinde debelenen, nefes nefese kalan Saika'yı geçebileceğini düşündü. Artık kollarını kullanmıyordu. Ardından köpekleme yüzmeye başladı ama sonra bacaklarını da kullanmadı. Kalbi normalden üç

kat hızlı atıyordu. Sonunda Saika'nın sudan kendisinden önce çıkıp kıyıya yığılmasına izin verdi. "Zor yarıştı," dedi Saika nefes nefese. "Ama iyiydi."

Hâlâ suda olan Tatyana geriye doğru eğilip başını suya soktu. Ardından gelip Saika'nın yanına oturdu.

"O ufak tefek vücudunla iyi iş çıkardın," dedi Saika. Nefes almakta zorlanıyordu.

"Teşekkürler," dedi Tatyana alçak sesle.

"Hazır olduğunda geri yüzeriz."

"Şimdiye ne dersin?"

"Biraz bekle." Saika hâlâ nefes nefeseydi.

Geri dönmeleri biraz zaman aldı. Saika bacaklarını güçlükle kımıldatıyordu ve akıntıya kapılıyordu.

"Saika, dikkatli olmazsan kendini Baltık Denizi'nde bulacaksın," dedi Tatyana. "Diğerlerinden ne kadar uzaklaştık baksana. Biraz hızlı yüzelim."

Saika daha hızlı yüzemedi.

Sonunda kıyıya vardıklarında Paşa'nın ilk sözü, "Tanya, bu yarışta sana ne oldu? Oracıkta ölmüş gibiydin," oldu.

Saika dönüp Tatyana'ya karanlık ve buz gibi bir bakış attı. Saika'nın yüzündeki kötü bakış çabuk kayboldu ama Tatyana'nın zihnine kazınmıştı.

"Elbiselerini giy Saika," dedi Tatyana ona arkasını dönerek. "Eve gitmeliyim."

Tatyana'ya Dair Bir Şey

Islak, aç ve yorgun halde nehirden eve yürürlerken ellerinde İncil'lerle uzun kaftanlı, yaşlı kadınlardan oluşan bir grubun yanından geçtiler. Tatyana, onu görünce yüzleri aydınlanan kadınlara gülümseyip hafifçe iç geçirdi ve Paşa'nın arkasına gizlendi.

"Ne oldu?" diye sordu Saika ama başka bir şey söylemesine fırsat kalmadan yaşlı kadınlar yanlarına geldi. Tatyana'yı Paşa'nın arkasından çıkardılar, buruşuk ellerini uzatıp saçlarını okşadılar, parmaklarının arasındaki haçı alnına koyup ellerini öptüler.

"Taneçka," dedi, "bu akşam nasılmış hayatımız?"

"Hayatınız iyi," diye yanıtladı Paşa, Tatyana'nın yerine ve onu kendine çekti.

Tatyana, Saika'yı onlarla tanıştırdı. Kadınlar başını salladı ama onunla tokalaşmadıkları gibi Saika da elini onlara uzatmadı. Öylece durdular, Tatyana hâlâ aralarında, eteklerinin dibindeydi.

Paşa, Saika'ya bu kadınların Tanya ile onu 1924'te vaftiz ettiklerini anlattı.

"Vaftiz dar kafalıların işidir," dedi Saika kadınlara. "1929'daki yasaların açıkça belirttiği gibi çocuklar belli bir yaşa gelene kadar herhangi bir dinî bilgi almayacaklar. Ortalıkta gezinip kendi kararlarını verebilecek yaşta olmayan çocukları böyle vaftiz edip duruyor musunuz siz hâlâ?" Herkes sessizliğe gömüldü. "Öyle mi?" diye tekrar etti Saika onların sessizliğinden korkmadan.

"Şey, hayır. Artık öyle bir şey yapmıyoruz," diye karşılık verdi kadınlardan biri.

Tatsız bir sessizliğin ardından Tatyana konuştu: "Sen vaftiz oldun mu Saika?"

"Hayır, ben Hz. İsa'nın mezhebine ait değilim," diye yanıtladı Saika. "Benim dedelerim Yezidi inancına sahipti. Biz vaftiz olmuyoruz."

Kadınların ağzı açık kaldı. "*Yezidi mi*?"

"Ah, aydın köylü kadınlar," dedi Saika. "Evet, ama ben o inanca sahip değilim hanımlar. Ben Önder'im."

"Militan Ateistler Birliği'nde misin?" diyerek gülümsedi Paşa. "Yoksa Tanrısız Gençler Grubu'nda mı?"

"Hayır, ama on sekizime bastığımda Komsomol'a* katılacağım, yeni dünyanın enerjik, özgür fikirli üyesi olacağım."

---

* Sovyetler Birliği'nde komünist gençlik örgütü. (ç. n.)

Tam anlamıyla şaşkına dönen Tatyana geri çekilip Saika'yı çağırdı. Saika yaşlı kadınları yakından inceledikten sonra Metanovlara yetişti ve eskimiş kahverengi sandaletleriyle toz kaldırarak sessizlik içinde yürüdü. "Ne oldu Tanya?" diye sordu. "Neden yaşlılar seni bu kadar seviyor? Sabah Berta da elini senin üzerinden çekemedi. Neden?"

"Söyle ona Tanya."

"Paşa, kes sesini."

"Luga'daki yaşlılar Tanya'nın onları ölümden kurtarabileceğine inanıyor."

"Paşa, kes sesini!"

Paşa her zamanki gibi kararlıydı. "Saika, yedi yıl önce köydeki evlerden birinde yangın çıktı. Köyün en yaşlısı olan Blanca Davidovna o evdeydi. Bu sabah elini Tanya'nm üzerinden çekmediğini gördüğün kızı Berta, Leningrad'daydı. Tanya eve koşup Blanca'yı dışarı çıkardı ve ev yanıp kül oldu. Tabii annemiz bunu duyduğunda Tanya'yı neredeyse öldürecekti." Güldü. "Ne ironik olurdu, değil mi Taneçka?" Kardeşine doğru eğilip onun ıslak boynunu gıdıkladı.

"Paşa, keser misin şunu artık?" dedi Tatyana sertçe.

"Onu nasıl dışarı çıkardın Tanya?" diye sordu Saika.

"Bilmiyorum. Hatırlamıyorum. Yedi yaşında bile değildim."

"Ayrıca neden içeri girdin?"

"Bilmiyorum. Hatırlamıyorum. Yedi yaşında bile değildim. Sanırım kadının seslendiğini duydum."

"Evet, köyün diğer ucundan!" diyerek kahkaha attı Paşa. "Sen bir de hikâyeyi Blanca Davidovna'dan dinle." Yaşlı kadının taklidini yaparken Paşa'nın gözleri ışıl ışıl parladı. "Ah, bizim küçük Taaaaneçka'mız, gelip elimi tuttu ve beni alevler içindeki evimizden dışarı çıkardı! Bu yaşlı kadınların kötü olduğunu düşünüyorsan Tanya'nın yanında bir de Blanca'yı gör."

"Paşa, yemin ediyorum, şimdi sesini kesmezsen..."

Paşa'nın Saika'ya o olayı anlatması Tatyana'yı nedense çok germişti. O yangının gizemi, yedi yaşındaki haliyle eve dalması ona bile garip geliyordu, özellikle de kontrol dışı gelişen her türlü şeye kor-

kuyla yaklaştığı düşünülürse. O bu konuda konuşmak istemiyordu, bunu düşünmek istemiyordu ve Saika'nın gözlerini üzerine dikmesi de hiç hoşuna gitmiyordu. Kendisinin bile anlayamadığı ya da kendine açıklayamadığı şeyleri Saika'nın öğrenmesinden rahatsız oluyordu.

Saika'ya Dair Bir Şey

O akşam ot kaplı bahçelerinde hamakta sallanırken Saika onlara ut çaldı. Paşa'nın ağzı açık kalmıştı. Tatyana onun pek çok yeteneği olan bir kız olduğunu fark ediyordu. Saika üç telli panduriyi doğuştan çalmasını biliyormuş gibi tutuyordu. Onlara daha önce hiç duymadıkları ulusal Gürcü ezgilerini, sayısız Azeri melodisini, ardından da Sovyet savaş marşlarını çaldı.

"Çok güzel Saika," dedi Paşa ıslık çalarak. "Gerçekten çok güzel."

Saika cilveli cilveli güldü. Tatyana, Paşa'ya baktı. Kardeşi yüzme bile bilmeyen ve sırtında garip izler olan bu iğrenç kıza âşık olmuş olabilir miydi? *Hayır*, diye düşündü. Artık âşık olamazdı.

"Çok iyi çalıyorsun Saika," dedi Tatyana.

"Ben çalarken insanların yüreğine giriyorum," dedi Saika. "Saki'de ut çalarak biraz para bile biriktirdim."

Tatyana ayaklarını sallayıp ateş böceklerinin sesini dinlerken hamakta sallanan Saika, "Benim annem falcı, biliyor musun?" dedi.

"Ne?"

"Geleceği söyleyen kadınlar var ya işte. Luga'da hiç yok mu? Ben bütün köylerde var sanıyordum. İhtiyaç olduğunu sanıyordum."

Paşa ile Tatyana bir şey söylemediler. Blanca Davidovna çok inançlı olmasına ve günah işlediğini bilmesine rağmen hâlâ el ve çay yaprağı falına bakıyordu. Bu sayılır mıydı?

Saika hamaktan indi. "Haydi, evime gelin," dedi. "Fal bakmakta annemin üstüne yoktur. Size geleceğinizi söylesin."

Tatyana başını iki yana salladı. "Geç oldu Saika. Belki başka zaman."

"Hayır, şimdi gelin. Yoksa korkuyor musun? Paşa, kardeşinin sana engel olmasına izin mi vereceksin?"

Meraklı Paşa böyle bir meydan okumaya dayanamadı ve Tatyana'yı da peşinden sürükledi. *Çok* meraklıydı. Tatyana ona yaslanıp, "Okumayı bilseydin şimdi 'Mavi Sakal' hikâyesini hatırlardın. Boş merak insanı genelde pişmanlığa iter sevgili Paşa."

"Evet, şey, aptal bir kadın olduğumda bundan endişe duyabilirim," diye fısıldadı Paşa.

"Paşa, kokusunu almıyor musun?"

"Neden bahsediyorsun sen?"

"Çok *pis* kokuyor. Ona yaklaştığında burnunu tıkamak istemiyor musun?"

"Tanya, sen iyice çıldırdın. Gerçekten. Bence kötü kokmuyor. Sessiz ol."

Saika'nın evine vardıklarında annesi Şavtala'yı bulamadılar. Yatak odalarının kapıları kapalıydı. Çocuklar duman kokan oturma odasındaki kanepeye tünemiş, bekliyorlardı. "Birazdan gelir," dedi Saika. "Kitaplarımıza mı bakıyorsun Tanya? Ne tür kitaplar seviyorsun?"

"Her türlü." Kantorovların raflarında garip şeyler vardı. Tatyana şömine rafında duran kocaman, mavi tavus kuşu resminden gözlerini alamıyordu.

"Bizim kitaplarımız hoşuna gitmedi mi Tanya?" Saika omuz silkti. "Eh, senin Dickens'ın, Dumas'n benim ilgimi çeken şeyler yazmıyor. Ben Gorki'yi, Mayakovski'yi, Blok'u seviyorum."

"Evet, anlıyorum," dedi Tatyana bakışlarını isteksizce o göz alıcı kuştan çekerek. "Gorki öldü. Mayakovski öldü. Blok öldü. Osip Mandelştam'a ne dersin? Onu seviyor musun? Elimizdekinin en iyisi ve ölmedi, henüz yani."

"Kim?"

Yalnızca bir pencere açık olmasına rağmen Tatyana ateş böceklerinin çıtırtısını, yaprakların hışırtısını duydu ve sonra ateş böceklerinin sesini, yaprakların hışırtısını aşan... inlemeye benzer bir uluma duyuldu.

Tatyana, Paşa'ya baktı.

Saika hemen, "Bana Mandelştam'dan bahsetsene," dedi.

Tatyana sesini alçalttı. "Mandelştam nerede? Zatürre geçirdiğine ve ölüm döşeğinde olduğuna dair söylentiler var. Ama Deda diyor ki yakında şiirsel işkencelerin ardından kendini öldürdüğünü söyleyecekmiş." Tatyana, Deda kelimesini saygıyla söylemişti.

Saika'nın gözleri âdeta ışık saçıyordu. "Büyükbaban böyle mi dedi? Peki, söyleyenlerle kimi kastediyor?"

Ulumalar devam ediyordu.

Bu sesler Tatyana'yı şaşırtmıştı. "Saika?.." dedi.

"Tanya, hişşşt." Bu Paşa'ydı.

"Büyükbabanın matematik öğretmeni olduğunu sanıyordum," dedi Saika, "dedikoducunun teki değil."

O delici sesler Tatyana'nın normal bir şekilde sohbet etmesini zorlaştırıyordu. "Ah, Tanrım!" diye haykırdı sonunda. "Neydi bu? Sesler *bu* evden mi geliyor?"

Paşa gözlerini süpürülmemiş ahşap zemine dikti.

"Bilmiyorum," dedi Saika sakinliğini bozmadan. "Bak, kesildi işte. Söylesenize, büyükbabanız hain Mandelştam hakkında ne biliyor?"

"Onun hain olduğunu kim söylemiş?" Tatyana sesini alçalttı. "Devrim zamanında ve sürgündeyken yazdığı o güzelim şiirler gitti, yok edildi! Kendisi de öyle. Hiç var olmamış gibi." Tatyana kendine söylemiş gibi fısıltıyla, "*Belki de fısıltım/çoktan doğmuştu/dudaklarımda*," dedi.

"Devlet düşmanlarına böyle davranılıyor," dedi Saika. "Hiç var olmamış gibi yok edilirler. Bir *fısıltı* bile kalmaz. Hiçbir şey kalmaz."

"Şair Mandelştam devlet düşmanı mı?" dedi Tatyana şaşkınlıkla.

"Tabii ki," dedi Saika. "Devletten çok benliğine inanan bir adam. Ama benlik öldü! Yazarlar Birliği ona, herkese yalnızca sosyalist realizm üzerine yazmasını açıkça söyledi. Kişisel şiire yer yoktu. O ise doktrinde ortaya konan kural ve kanunlara karşı geldi. Böylece devlet düşmanı oldu."

Bu defa sessiz kalma sırası Tatyana'ya gelmişti. "Saika, Mandelştam'ın kim olduğunu bilmediğini sanıyordum."

Saika umursamazca, "Ah, onun hakkında bildiğim şeyler var tabii," dedi.

"Evet," dedi Tatyana, "kitap ya da gazete okumayan, dağlarda yaşayan, keçi güden bir çobanın kızı olarak... çok şey bildiğin ortada." Tatyana'nın ses tonu kafası karışmaya başlayan bir serçenin kanatları gibi titreşiyordu ama ona yanıt veren Saika'nın ses tonunda tavus kuşlarına özgü bir kibir vardı.

"Sana söyledim Tanya. Her şeyi öğrenmeyi görev edindim. O yüzden annemin senin geleceğini okumasını istedim."

O insanlık dışı tiz çığlıklar aniden yine başladı.

Paşa yerinden sıçradı. "Biliyor musun? Biz artık gitmeliyiz."

"Hayır, hayır, kalın," dedi Saika. "Birazdan gelir."

"Hayır. Haydi, Tanya." Paşa, Tatyana'nın elini tutup onu kaldırdı.

"Saika, bu ne sesi?" diye sordu Tatyana. "Bu korkunç sesler ölüyü bile yerinden kaldırır! Lütfen, bunun *annen* olmadığını söyle."

"Tanya, haydi gidelim!"

"Paşa haklı Tanya," dedi Saika sessizce koltuğa oturarak. "Gitmelisiniz."

Paşa, Tatyana'nın kolunu çekiştirdi. Ama Tatyana endişelenmiş, kaygılanmıştı. Kapalı kapılara, açık kapılara baktı. Hayır... dışarıdan geliyor... azgın kedi sesi gibi."

"O zaman kedidir," dedi Saika. "Belki de çakal."

"*Çakal...*" diye tekrar etti Tatyana. "Etçil köpekler mi? Luga'da mı?" Tatyana kardeşine döndü. "Luga'da kurt var mı Paşa?"

"*Bilmiyorum* Tatyana." Paşa, Tatyana'yı arkasından çekiştirerek dışarı çıktı. "Sen ve senin soruların. Hiç susmaz mısın?"

"Başka zaman gelirsiniz," diye seslendi Saika arkalarından. "Annem başka zaman geleceğini okur."

Gecenin karanlığına çıktılar. Dışarısı daha iyi değildi. Çığlıklar Kantorovların evinden geliyordu ve bıçak gibi keskin seslerdi. Yabani otlarla kaplı bahçelerden, kırık çitten ve uzun çimlerden küçük yazlık *daça*'larına gittiklerinde Daşa ve Babuşka dışarı bakıyor, korkunç şeyler fısıldıyor, yıkık dökük pencereleri sertçe kapatıyorlardı. Tatyana ve Paşa eve girdiklerinde hâlâ cam gibi pürüzsüz ve berrak görünen ufak tefek, kısa boylu Deda tüm sakinliğiyle oturmuş, o göz alıcı kır saçlı

başını karman çorman haldeki oltalara dikmişti. Kapalı verandadaki sandalyesinde sağır gibi oturuyordu.

Babuşka sağır değildi. Deda'dan daha iri olan, kır saçlı kadın buyurgan tavrıyla pencereleri kapattıktan sonra, "Çirkin! Çok çirkin!" deyip durdu, kelimeler tükenmişçesine. Küçük radyoyu açıp sesini yükseltti. Bir tek kanal çekiyordu.

Kimse ne söyleyeceğini bilmiyordu. Oltalarıyla meşgul olan Deda dışında herkes Tatyana'ya gergin bakışlar atmaya devam ediyordu.

Babuşka, "Üvezimiz var mı? Bazı batıl inançlara göre üvez ağacı kötü ruhları uzaklaştırırmış," dedi.

"Anna!" Babuşka'ya karşı sesini alışılmadık şekilde yükselten Deda'ydı bu. "Yapacak başka işin yok mu senin? Üvez mi dedin?"

Tatyana güldü.

O gece Babuşka ile Deda yattıktan sonra Daşa, Paşa ve Tatyana küçük verandada gaz lambasının etrafına dizilip Saika'yı ve yara izlerini konuştular. "Hepinizin önünde çırılçıplak soyundu mu?" diye sordu Daşa duyduklarına inanamayarak. "Yarın ona bir daha böyle bir şey yapmamasını söyleyeceğim. Yoksa yemin ederim annesine şikâyet ederim onu."

Paşa öksürdü. Daşa da öksürdü.

Tatyana gülümsedi. "Annesi, yani o çığırtkan falcı mı?"

Ah, ablası ile kardeşinin öyle öksürmesi!

"Yapma Tanya, az da olsa merak etmedin mi?" dedi Paşa konuyu yavaş yavaş değiştirerek. "Gerçek bir falcı! Yani çok heyecan verici, değil mi? Düşünsene, biri sana geleceğini, neler yaşayacağını söylüyor. Böyle birini hiç tanımadın. Blanca Davidovna ve çay yapraklarını sayma bile. Merak etmiyor musun?"

"Hayır," diye karşılık verdi Tatyana. "Biraz olsun merak etmiyorum." Yerde, Daşa'nın bacaklarının arasında oturmuş, Paşa'nın oyun kâğıtlarını karıştırmasını izliyordu. Bu arada Daşa da onun saçını örüyor, ayırıyor, derisini ovuyor, başına masaj yapıyor, o beyazımsı sarı tüyleri saten kurdeleyle bağlıyordu. Daşa'nın elleri kafasında gezinirken Tatyana, ablası ve kardeşiyle geçirdiği o geç saatte uykusunun geldiğini hissederek gözlerini kapattı.

"Neden?" dedi Paşa.

"Evet, Tanya," dedi Daşa. "Ben bile söyleyeceklerini merak ettim doğrusu."

İyice mayışan Tatyana, "Koyun postu içinde size yanaşan sahte kâhinlerden uzak durun çünkü onlar açgözlü kurtlardır..." dedi. Kendi esprisine, kurtlardan bahsetmesine, komik ailesine güldü, çok neşelenmişti.

Paşa ile Daşa gülmedi. "Sahte kâhin olduğunu kim söyledi?" dedi Daşa. "Nereden duydun?"

"Blanca Davidovna'dan."

"Hımmm, peki sormak istediğin bir şey var mı Tanya?" dedi Paşa ve boğazına balık kılçığı takılmış gibi yine garip bir şekilde öksürdü. "Bana... ya da Daşa'ya?"

Tatyana ona neşeyle göz kırparak, "Eh, siz çokbilmişler madem yanıtı biliyorsunuz," dedi, "neden falcıya gidiyorsunuz?"

Korkunç Ziyaret

Cuma akşamı anneleri hafta sonunu geçirmek üzere Leningrad'dan geldi. Ama yalnız gelmemişti. Mark'ı da yanında getirmişti. Mark'ı! Daşa'nın diş doktoru olan patronunu.

Tatyana penceresinden onların tozlu yoldan geldiklerini gördüğünde yatağından fırlayıp evin diğer tarafındaki verandaya koştu. Gazete okuyan ablasını dürtüp, "Annem Mark'ı getirmiş Daşa. *Mark*'ı!" diye homurdandı. Ne büyük bir bataklıktı bu. Ve Daşa'nın dehşet dolu ifadesine bakılırsa Tatyana olanların yarısını bile bilmediğini düşündü. Gerçekten de bilmiyordu belki ama geçen hafta ev işleri, yemek, temizlik bittikten sonra Daşa'nın kendine çekidüzen verdiğini, güzel elbiseler giyip Stefan'la ormanda uzun yürüyüşlere çıktığını biliyordu.

Saçları iyice seyrelmiş, otuzlarında bir adam olan Mark takım elbisesiyle içeri girdi. Garip bir şaşkınlık yaşandı. Daşa telaşlanıp bir şeyler mırıldandı, kıkırdadı ve sonunda ona çay ikram etti. Babuşka

ona daha sert bir şey ikram etti. Deda ise her zamanki gibi hiçbir şey ikram etmedi.

Birlikte yemek yediler. Konuşmalar çok resmî ve kesik kesikti. Daşa ve Mark havadan sudan, Leningrad'dan, beyaz gecelerden, işten güçten konuştular. Deda ve Mark, Hitler'den, İtalya'dan, Habeşistan'dan ve İspanya'dan konuştu. Yorgun anneleriyse Paşa'nın yanına oturup ona yalnızca onunla ilgili şeyler sordu. Nasıldı? Uyuyabiliyor muydu? Balık tutabiliyor muydu? Tatyana nasıldı?

Gece saat onda, misafirliğe gitmek için geç sayılacak bir saatte Tatyana veranda kapısının çalındığını duydu. Deda kapıya bakması için Tatyana'yı yolladı. Stefan ve Saika kapıda duruyordu.

Daşa neredeyse yüksek sesle homurdandı.

Tatyana sessizce önlerinde durdu ve bir şey söylemedi. Sonunda konuşan Babuşka oldu: "Tatyana Georgievna! Neyin var senin? Arkadaşlarını içeri alsana. Gelin, lütfen. Gelin."

Tatyana iç geçirdi ve Mark'tan biraz uzaklaşan Daşa'nın yanma çöktü. Stefan ve Saika içeri girerlerken Daşa ayağa kalktı.

Zavallı Daşa öyle afallamıştı ki tanıştırma işi Deda'ya kalmıştı. Hiç gülmeyen Stefan, gülümseyen Mark'la tokalaştı.

Deda birkaç dakika sessizce oturduktan sonra yatacağını söyleyip Babuşka'yı da peşinden sürükledi. "Gençleri yalnız bırakalım Anna," dedi. "Onlar her şeyi çözer. Her zaman çözerler."

Tatyana öyle düşünmüyordu. "Domino oynamak isteyen var mı?" diye sordu. Ailesi normalde onunla domino oynamak istemezdi ama Mark dalgınlıkla altı defa oynamış, altısında da yenilmişti. Paşa ona kendini daha iyi hissettirmek için tüm dikkatini verse bile yenileceğini söyledi.

Rezil bir sohbetti. Mark bunun nadiren boş geçen hafta sonlarından biri olduğunu söyleyip duruyordu. Diş doktoruydu ve Daşa yaz ayları haricinde onun yanında çalışıyordu. Stefan'ın, Daşa'ya yönelttiği soğuk bakışları fark etmiş olmalıydı çünkü sesi kesilmişti ve sohbet de iyice sönmüştü. Çok geçmeden Stefan kalkıp gitmeleri gerektiğini söyledi.

Saika o an Daşa'ya şalını uzatıp, "Dün gece Stefan'la yürüyüşten dönüşte bunu bizim evde unutmuşsun," dedi.

Kaşlarını çatan Tatyana bakışlarını kaçırdı. Tam bir felaketti bu. Saika ne yapmaya çalışıyordu? Tatyana izin isteyip odasına kaçtı ve bir dakika sonra Saika penceresinin camına vurup ona dışarı kaçmak isteyip istemediğini sordu. Tatyana istemiyordu.

Lambasını söndürdü, uykuya dalmak üzereyken bahçeden gelen sesleri duydu. Başta yine Saika olduğunu düşündü ama Daşa ile Mark'tı. Daşa sessiz olmaya çalışıyor, Mark sesini yükseltiyordu.

Tatyana tek kelime duymak istemiyordu ama uyanık olduğunu belli etmeden penceresini kapatamayacağı için yastığını kafasının üstüne koyup bir şarkı mırıldanmaya başladı. Ancak Daşa'nın sesi iyice yükseldiğinde meraklanıp ablası için endişelendi ve ne konuştuklarını dinlemek için yastığı kafasından kaldırdı.

"Neden buraya geldim ben?" diyordu Mark. "Çünkü senin yanında olmak istedim Daşa. Senin de benimle olmak istediğini *sanıyordum*."

"Biz bir çıkmaza girdik," dedi Daşa. "Sen aşk yaşadığımızı düşünüyorsun, ben daha fazlasını beklemiyorum, senden bundan fazlasını istemiyorum. Leningrad'da işten sonra odanda geç saatlere kadar vakit geçiriyorum zaten. Ama Luga'da da benden bir şey beklediğini bilmiyordum."

Tatyana mırıldanmaya başladı. Mark bir şeyler söyledi.

"İstediğin bu, değil mi?" dedi Daşa. "Öğle arasının on beş dakikasını, hastaların arasındaki süreyi bekleme odasındaki koltukta sana ayırmamı, sonra da sen evine, karma giderken benim eve dönüp kardeşimle uyumamı bekliyorsun. Bundan fazlasını istiyor musun Mark? Çünkü ben istediğini düşünmüyorum. Çünkü ben ilişkimizi son damlasını akıtana kadar sıktığımızı, geriye bir şey kalmadığını düşünüyorum."

Mırıl mırıl mırıl...

Mark bir şeyler söyledi. "Ama seni seviyorum," gibi bir şeydi bu.

"Geçen yıl hamile kaldığımda da seviyor muydun?"

Olamaz! MIRILLL MIRILLL MIRILLL!

"O zaman bana ne dedin? Asıl o zaman beni sevdiğini söylemen gerekirken tek duyduğum, 'Daşa, yapabileceğimiz bir şey yok,' oldu. Gidebileceğimiz bir yer yoktu. O zamanki sevgin böyleydi. Ve ben de haklı olduğunu biliyordum. Hiç şikâyet ettim mi? Benimle kliniğe gel-

meni istedim mi? Hayır. İş çıkışı tek başıma gittim ve diğer kadınlarla bekledim, eve dönmeme de hiç tanımadığım o kadınlar yardım etti. Ertesi gün işe geldim. Seninle eskisi gibi devam ettik. Ah, bu arada ben de seni seviyorum Mark." Daşa ağlıyordu.

Mırıl mırıl...

"Kaderime boyun eğdim," dedi Daşa. "Yirmi bir yaşında kaderime boyun eğdim." Tatyana ablasının boğuk sesini bastıracak yükseklikte mırıldanamıyordu. "Ama biliyor musun? Stefan'la ormanda geçirdiğim ateşli beş dakikayı seninle o buz gibi koltukta geçirdiğim iki yıla tercih ederim."

"Seni seviyorum, ciddiyim," dedi Mark zayıf bir sesle. "Karıma gideceğimi söylemeyi planladığımı söylemeye geldim."

"Ona nasıl söyleyeceğini düşünmekten daha iyisini yapabilirsin Mark," dedi Daşa. "Onu nasıl terk edeceğine karar ver."

"Konsey bize daha iyi bir yer bulana kadar ofiste kalabiliriz diye düşündüm."

"Ofiste mi? O kanepede mi?" Daşa duraksadı. Tatyana'nın duyamayacağı kadar alçak sesle bir şeyler daha söylediler. Sonra Daşa, "Neden ona başka bir yere gitmesini söyleyemiyorsun? Senin değil, onun gitmesi gerektiğini söyle. Neden o orada kalıyor? Orası senin evin. Senin adına kayıtlı. Yaşayacak bir yerinin olmaması onun sorunu," dedi.

Mark, Tatyana'nın duyamadığı bir şeyler söyledi ama Daşa'nın, "Sen dalga mı geçiyorsun benimle? Aman Tanrım! Aman Tanrım!" dediğini duymuştu.

"Geçen hafta söyledi," dedi Mark hemen. "Bilmiyordum. Ondan kurtulmak için artık geç kalmış."

"Demek bebeği tutmanın bir yolu varmış!" diye bağırdı Daşa.

"Şey, onu aldırmak istemediğini söyledi."

"O sana hamile olduğunu söylüyor, sense burada kiraz çiçeklerinin altında durmuş, bana onu terk edeceğinden bahsediyorsun, öyle mi?"

Tatyana mücadele ettiklerini, itişip kakıştıklarını, tokat sesini, ayak seslerini, gözyaşlarını, Daşa'nın çekip gittiğini, ağladığını, "Paha biçilmez birisin sen Mark. Paha biçilmez piçin tekisin!" diye haykırdığını duydu.

Mark dışarıda kalıp sigara içti. Tatyana kafasına koyduğu yastığa rağmen onun yaprakları ezdiğini, bir şeyler mırıldandığını, sigaraların birini söndürüp diğerini yaktığını duyabiliyordu.

Mark ertesi sabah şafak vakti sislerin içinde Leningrad'a gitmek üzere yola çıktı. Elinde çantasıyla boynu bükük bir halde çekip gittiğini Tatyana'dan başka gören olmadı. Mark gözden kaybolana, inekler çıngırak sesleri eşliğinde otlağa gidene kadar arkasından baktı.

Tatyana bir yana uzanıp zavallı ablasına acımaktan kitabını bile okuyamıyordu.

Daşa'yla birlikte o cumartesi akşamı kadınlar *banya*'sına gittikten sonra yıkanıp temizlenmiş, yanakları kızarmış halde sessizce eve yürüdüler. Onlarla hamama gitmeyen Saika, Tatyana'ya dışarı çıkıp oynamak isteyip istemediğini sordu ama Tatyana onu yine reddetti. Eve gittiklerinde Daşa, Tatyana'ya taze yumurta sarısı ve şekerli süt hazırladı. Sütünü içtikten sonra Tatyana verandadaki kanepede başını Daşa'nın kucağına yasladı.

"Daşenka, abla, Daşa?"

"Evet?" Daşa üzgündü.

Tatyana yutkundu. "Komik bir şey dinlemek ister misin?"

"Ah, evet, haydi anlat. Keyfimi yerine getirecek komik bir şey dinlemeye ihtiyacım var. Anlat hayatım."

"Başbakanlık heyetinin başkanı olan Stalin, beş dakika süren kısa bir konuşma yapmak için parlamento binasına gitmiş. Konuşmadan sonra alkış kopmuş.

"Genel kuruldakiler ayağa fırlayıp alkışlamışlar. Bir dakika boyunca. Sonra bir dakika daha. Bir dakika daha.

"Ayağa kalkıp alkışlıyorlarmış. Ama...

"Bir dakika daha geçmiş ve hâlâ alkışlıyorlarmış. Ayağa kalkıp alkışlıyorlarmış. O sırada Stalin kürsünün önünde, yüzünde mütevazı bir tebessümle karşısındaki tevazu gösterisini izlemiş. Bir dakika daha geçmiş ama alkışlar devam etmiş.

"Kimse ne yapacağını bilmiyormuş. Başkanın alkışlara son vermesini bekliyorlarmış ama o mütevazı, ufak tefek adamdan bir işaret gelmemiş. Bir dakika daha geçmiş. Alkışlar devam ediyormuş.

"On bir dakika geçmiş. Kimse ne yapacağını bilmiyormuş. Birinin alkışlara son vermesi gerekiyormuş. Ama kim yapacakmış bunu?

"On iki dakika olmuş.

"On üç dakika olmuş. Hâlâ devam ediyor, devam ediyorlarmış.

"On dört dakika geçmiş.

"On beş dakika.

"Sonunda on beşinci dakikada öndeki adam, ulaştırma bakanı durmuş. O durur durmaz bütün salon sessizliğe gömülmüş.

"Ertesi hafta ulaştırma bakanı vatana ihanetten vurulmuş."

"Tanya!" diye haykırdı Daşa irkilerek. "*Komik* bir şey anlatman gerekmiyor muydu?"

"Evet," dedi Tatyana. "Komik işte, neşelen. Daha kötüsü de olabilirdi. Ulaştırma bakanı olabilirdin."

"Sen aklını kaçırmışsın!" Daşa, Tatyana'yı üzerinden itti ve sigara almaya gitti. "Bunu nereden duydun?"

"Blanca, Berta, Oleg, Deda – herkes bana bir şey anlatmayı seviyor."

"Onlarla konuşmam yasaklıyorum."

"Kimsin sen? Annem mi?"

Daşa sigarasını yakarken sustu.

Tatyana onun kolunu dürttü. "Özür dilerim. Bu arada annem ne zaman gidiyor? Beni yine cezalandırdı, biliyorsun. Dört gün dışarı çıkmam yasak."

"Düşsün diye yere çukurlar kazdın."

"O çukurları onun için kazmadım, Paşa için kazdım."

"Annem seni ısırgan otlarıyla döverken Paşa'nın sana destek olduğunu görmedim."

Tatyana acıyan bacaklarını ovaladı. Başka ne söyleyebileceğini bilmiyordu. "Daşa... sen üzgün müsün?"

"Neden üzgün olayım?" Ama Daşa bunu söylerken de üzgün göründü.

Tatyana yanıt vermeyip ablasını inceledi.

"Büyüklerin işine karışma, tamam mı Taneçka?" diye fısıldadı Daşa. "Sensiz de çözebiliriz."

Tatyana boğazını temizledi. "Sana bir soru sorabilir miyim?"

"Ne?"

"Sence ben yakında gelişir miyim? Yani... vücudum..."

Gözlerindeki hüzün neşeli bir ifadeye dönüşürken Daşa kıs kıs gülüp, "Küçük, tatlı şey, gel dışarı," dedi. Bahçe merdivenlerinden indiler. "Hamağa gel," diye devam etti Daşa, "ve kucağıma."

Tatyana sevinçle hamağa çıkıp ablasının koluna yaslandı ve Daşa onları sallamaya başladı. "Taneçka," dedi sevgiyle, "acelen ne?"

"Ah, hayır, hayır. Yanlış anladın," dedi Tatyana. "Tam tersi. Ben önümde daha kaç ahlaklı yıl olduğunu merak ettim yalnızca."

"Ne?"

"Peki, tamam. Sırf memelerin, siyah tüylerin var diye şu yaşadığın azap dolu hayata baksana. Bu güzel hayatımın ne zaman sona ereceğini merak ediyorum."

Daşa ona sarıldı. "Tanya," dedi, "sen tanıdığım en komik kızsın." Sonra güldü. "Senin nasıl siyah tüyün olsun ki? Tüylerin çıkar ama siyah olmayacağı kesin, değil mi?"

"Şimdi biraz tüylerim var," dedi Tatyana cüretkâr bir tavırla. "Hem bilemezsin. Annem gençliğinde sarı saçları olduğunu söylemişti. Bir de şimdi bak ona."

"Evet, annem öyle diyor. Ama ben şüpheliyim. Babuşka da evlendiğinde kırk yedi kiloymuş."

"Kes artık," dedi Tatyana. İki kız kardeş sessiz kahkahalarla güldü. Karanlıkta hamağa uzanıp sallanıp durdular.

"Ben âşık olmak istiyorum Taneçka," diye fısıldadı Daşa. "Beni duydun mu? O kadar. Gerçek aşkı yaşamak istiyorum."

Verandadaki gaz lambasının loş ışığı titreşiyordu. Ateş böceklerinin sesi yüksekti ve hava temizdi. Tatyana uykuya dalmıştı. Endişesiz, dizginsiz, lekesiz, dokunulmamış ve gençti.

Gece Ağaçlarda İki Kız

"Tanya, uyudun mu?" Saika'ydı bu.

Tanya *uyuyordu*. Yatağında mutluydu. Homurdandı. Ah, hayır. Yine mi?

"Haydi. Haydi, benimle dışarı gel."

Bu kız sessizce penceresine gelmekten ne zaman vazgeçecekti? "Saat kaç?"

"Geç. Haydi. Kimse fark etmez."

"Şaka mı yapıyorsun? Her beş dakikada bir beni kontrol ederler. Ayrıca cezalıyım."

"Neden erkenden uyuyorsun? Okuduğunu sanıyordum."

Saika onun geç uyuyup erken kalkmasını istiyordu. Tatyana huzur bulacak mıydı acaba? İsteksizce başını kaldırdı.

"Haydi kalk. Benim bahçeme gidelim."

"Ne yapacağız?"

"Hiç. Konuşuruz. Bende bir şey var."

Saika gece gündüz penceresine geldiği için Tatyana artık iç çamaşırı ve kombinezonuyla uyuyordu. Üzerine elbisesini geçirip pencereden dışarı atladı. Isırgan otları ile kırık çitlerin arasından bahçeyi geçtiler. Bir ağaca tırmandılar. Tatyana ağacın yukarıdaki kalın dalına otururken Saika daha alçaktaki dala tünedi. İki sigara çıkarıp birini Tatyana'ya uzattı. "Annemden çaldım. Haydi, al birini."

"*Annenden* mi çaldın?"

Saika güldü. "O bunu umursamaz, sigara yalnızca. Senin deyiminle ölümsüz ruhu değil."

"Sen de buna devam ediyorsun." Tatyana kendisine ikram edilen sigarayı almadı.

"Ah, haydi. Aptal olma. Herkes yapıyor."

"Ne? Herkes annesinden bir şey mi çalıyor?"

"Hayır, sigara içiyor." Saika sigarayı gururla yakıp, "Ben dokuz yaşından beri içiyorum," diye ekledi.

"Aman ne güzel." Tatyana neden ağaca tırmanmıştı? Gerçek şuydu ki... onu dışarı çıkaran Saika'nın sırtındaki izlerdi. Saika'nın sırtındaki izler şiddetli bir dayağın izleri değildi. Dayak izi değildi bu, damgalanmıştı o. Sırtındaki izler onun *fleur de lis*'iydi*. Saika'nın korkunç suçunun damgası. O izleri gören hiç kimse korku dolu bir yürekle genç bir kızın böylesi bir yara izini hak edecek ne yapmış olabileceğini düşünmeden edemezdi.

---

* (Fr.) Fransa'da bir dönem suçlulara vurulan damga. (ç. n.)

Gece sessizdi. Ağaçlardaki yapraklar odunsu meşe palamudu kokuyordu. Tatyana yukarıdan Saika'nın nefes alıp verişini, küllerin bacaklarına düşüşünü izledi. Sigara dumanı, çiçekler, temiz su ve ıslak toprak, ıslak çim kokusu. Belki de annesinden sigara çalmak gibi bir şey yüzünden Saika'nın başı belaya girmişti. Tatyana bilmiyordu. Buna kafa yormak yerine meseleyi Saika'ya doğrudan sormak istedi. Merak ediyordu ve Paşa da günlerdir onu bu yönde kışkırtıyordu. "Haydi Tanya. Seni seviyor. Tanya şöyle, Tanya böyle, diye seni dilinden düşürmüyor. Sana anlatır. Sormalısın."

"Haklı," demişti Daşa. "Sormamak kabalık olur. Kızın başına kötü bir şey gelmiş ve sen sormuyorsun. Olacak iş mi?"

"Bilmemi isteseydi kendisi anlatmaz mıydı?" demişti Tanya da.

"Hayır! Sormak, ilgilendiğin anlamına gelir."

Babuşka bile ona sormasını söylemişti (Annesinin umurunda değildi ama zaten annesi hiçbir şeyi umursamazdı). Yalnızca kanepede sessizce bir şeyler okuyan Deda sonuna kadar sessiz kalmış, sonra da başını kaldırıp, "Tanya, sen karışma. Seni hiç ilgilendirmez," demişti.

Deda bu kararı vermişti. Şimdi Tatyana ağacın dalma oturmuş, Deda'nın sözlerini unutmaya çalışıyordu çünkü *gerçekten* sormak istiyordu. Saika'nın yumuşak bir kahkaha attığını duydu. "Sence geçen gün arkadaşlarını rahatsız mı ettim? Daha önce hiç çıplak kız görmemişler mi? Sen onların yanında soyundun, değil mi Tanya?"

"Ben çocuğum."

"Hep çocuk mu kalmak istiyorsun?" diye fısıldadı Saika.

"*Ne*?"

Saika başını iki yana sallayıp sigarasını içerken Tatyana da sorularını hazırladı.

"Evet?" dedi Saika. "Ne istiyorsun? Onlara dokunmak mı?"

Şimdi *Tatyana* rahatsız olmuştu. "Neye dokunmak?" diye sordu belli belirsiz bir şekilde.

"Yara izlerine, aptal." Saika güldü ve elbisesini indirip çıplak sırtını gösterdi.

Tatyana uzanıp o pürüzlü çıkıntılara nazikçe dokundu ama dokunduğu anda Saika irkilip kaçtı. Tatyana tekrar uzanıp avucunu Saika'nın

sırtına koydu ve eliyle onu rahatlatmaya çalıştı ama Saika yine irkildi ve hafifçe inleyip geri çekilince neredeyse daldan düşüyordu. Hiçbir yerine dokunamayacağı kadar uzaklaşmıştı şimdi Tatyana'dan.

"Ne oldu?" diye sordu Tatyana. "Canını yakmıyorum... değil mi?"

"Hayır, hayır," dedi Saika. "Yalnızca..." Elbisesini indirmeden önce Tatyana'ya döndü. Göğüsleri her nefes alışında kabarıyordu. "Onlara dokunmak ister misin?" dedi boğuk bir sesle ve şimdi rahatsız olmuşçasına uzaklaşma sırası Tatyana'daydı.

"Hayır." Tatyana yutkundu. "Ama... o yaralar nasıl oldu Saika?"

Saika iç geçirip elbisesini düzelterek kendini örttü. "Babamın hoşuna gitmeyen bir şey yaptım."

"Ne?"

"Kötü bir şey işte..."

"O yüzden mi buraya geldiniz? Neden Saki'den ayrıldınız?"

Saika, Tatyana'ya hayretle baktı. "Sence babam önemsiz, kişisel bir sebepten görev yerini terk eder mi?"

"*Keçi çobanlığı* görevinden mi?" Tatyana hayret dolu bir ifadeyle söylemişti bunu.

Gözleri kararan Saika, "Bizim oradan ayrılmamızın bu işle bir ilgisi yok," dedi. "Hem zaten bu Saki'de olmadı, daha önce oldu. Ama bir yerde işimiz bittiğinde iş olan bir yere gidiyoruz. Bununla bir ilgisi yok."

Tatyana bekledi. "Nasıl bir sorun yaşadınız peki?" dedi sonunda.

"Oralı bir gençle yattım," dedi Saika üstünkörü bir ifadeyle. "Babam bana kızdı."

"Oralı bir gençle yattın," diye tekrar etti Tatyana ses tonunu değiştirmeden.

"Evet."

"Baban da seni bu hale getirene kadar dövdü mü?" Tatyana bunu da ses tonunu değiştirmeden söylemek istemiş ama başaramamıştı.

Saika gülümsedi. Gözlerinde duygudan eser yoktu. "Sen biriyle yatsan baban ne yapar Tanya?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Tatyana donuk bir sesle. "Yattığım genci pek sevmezdi sanırım."

"Benim babamın o genci sevdiğini nereden çıkardın ki?"

Tatyana konuşmayınca, söyleyecek söz bulamayınca Saika, "Seni şaşırtan nedir Taneçka? Biriyle yatmış olmam mı, dayak yemem mi?" diye sordu.

Tatyana çok temkinli bir yanıt verdi. "Etkiye tepki şaşırttı beni," dedi düşünmeye devam ederek. "Ben fiziği çok severim Saika. Büyükbabamın matematiği gibi klasik fizik iyi, sağlam bir bilimdir. Sağlam kurallar sorunu çözer. Katı şeylerin kütlesi vardır ve yer kaplarlar. Bazı şeylere dokunabilir, onları görebilirsin. Fizikte her harekete eşit ve zıt bir tepki olduğunu söyleyen bir kural vardır. Ben o kuralı çok severim," diye açıkladıktan sonra sustu. Son günlerde çok fazla yetişkin konuşması dinlemişti ve Saika'ya bu olayın onu insan *haklarını* daha fazla düşünmeye sevk ettiğini söylemek istemedi. "Newton *bilimi* gibi," diye devam etti heyecanla, "bulundu, bilim olmayan, göremediğimiz, dokunamadığımız şeylere sahip olan ilkelere yayıldı. İnsan hikâyelerini kontrol eden, mitlere, efsanelere, peri masallarına ve davranışlarımıza hükmeden görünmez, irrasyonel şeylere. Tüm hareketlerimizin bir anlamı, dolayısıyla da sonuçları vardır, gibi şeylere."

"Doğru," dedi Saika. "Söylediklerin mantıklı. Ben bir yanlış yaptım ve cezalandırıldım. Kusursuz Newton. Göze göz, dişe diş."

"Bana sorarsan baban seni cezalandırmaya çalışmamış," dedi Tatyana. "Seni öldürmeye çalışmış."

Saika ağacın üstünde otururken doğruldu. "Bana çok sert davranmakla mı *yargılıyorsun* onu?"

"Yargılamıyorum, hayır."

"Ah, Tanya." Saika omuz silkip bir sigara daha yaktı. "Sen fizikten anlıyor olabilirsin ama insana dair birçok şeyden anlamadığın kesin. Azeri adaletini anlamıyorsun."

Tatyana, Saika'ya değil, dallara bakıyordu. "Azeri adaleti benzersiz mi?"

Saika yine o bilmiş tebessümünü takındı. "Göze göz olmadığını nereden biliyorsun?"

Şaşkınlık dolu bir sessizliğin ardından Tatyana, "Biliyor musun? Benim dönmem gerek. Yoksa merhametsizce dayak *yiyeceğim*," dedi.

"Böyle mi düşünüyorsun?" Saika'nın ses tonu aniden değişmişti. Soğuk, hatta tehditkâr bir tona bürünmüştü. "Sence ben öyle mi dayak yedim, yani merhametsizce?.."

Tatyana bir şey söylemedi. Saika'nm o şekilde dayak yediğinden şüphesi yoktu.

"Newton teorinin neresinde merhamete dair bir şeyler var?" diye sordu Saika iğneleyici bir tavırla. "Kim fiziğin etkisini merhametle dengeler Tatyana?"

Tatyana sessizdi, korku zehir saçan karıncalar misali sırtında geziniyor, geçtiği yeri uyuşturuyordu sanki.

"Ben ailemin onurunu zedeledim ve onları rezil ettim. Cezalandırılmayı hak ettim," dedi Saika.

"Peki, Saika." Tatyana bakışlarını yere dikmişti.

"Babamın adaletinin merhametten yoksun olduğunu nereden biliyorsun?" dedi Saika ona yüklenerek. "Babam bana merhamet *ettiğini* söylüyor. Sen ne düşünüyorsun? Bunu yargıla, neden?"

"Benim düşüncemin önemi yok. Kimseyi yargılamıyorum," dedi Tatyana ağaçtan iki metre aşağı atlayarak. Onu gören Saika'nın nefesi kesilmişti, onu alkışladı. Tatyana arkasına dönüp bakmadan çitlerin, ısırgan otlarının üstünden atlayıp penceresinden içeri daldı. Penceresini kilitleyebilseydi keşke.

Uyku uzun süre yanına uğramadı.

Koca Bir Kiraz Ağacına Dair Küçük Bir Mesele

Paşa, Tatyana'yı daha görmeden sesini duydu. Volodya ve Kirill İglenko köy yolunun sonundaki büyük kiraz ağacının dibinde duruyorlardı. Tatyana'nın melodik sesi duyuldu: "Hazır mısın? Yakala!" Volodya ve Kirill ağızları açık bakıyorlardı. Paşa küçük ve kırmızı bir şeyin düştüğünü gördü. Kirill onu yakalayıp ağzına attı. Bir kiraz daha düştü. Volodya onu yakalayıp ağzına attı. Gözlerini Tatyana'dan ayırmıyorlardı. Paşa onlara yaklaştığında Tatyana'nın iki bacağını birbirine yarım metre mesafeli iki dala yerleştirmiş olduğunu gördü. Başını iki yana

sallayıp adımlarını hızlandırdı ve burnunun altından küfretti. Ağacın dibine vardığında kız kardeşine bakmadan, ona ya da diğerlerine bir şey söylemeden ikisini birden düşen kirazların altından itti. Kendisinden iri olmalarına rağmen çocukları oradan uzaklaştırdı. "Ne yapıyorsunuz siz?"

"Ne? Hiçbir şey. Bize kiraz topluyor," dedi Volodya gözlerini masumca kırpıştırarak.

"Defolun gidin buradan." Paşa sesini alçalttı. "Siz kiminle konuştuğunuzu sanıyorsunuz? Ben Tanya değilim. Size ondan uzak durmanızı defalarca söyledim. Şimdi gidin."

"Paşa..."

"*Gidin* dedim!"

Çocuklar üzülerek Tatyana'ya el sallayıp yavaşça uzaklaştılar.

"Paşa!" diye seslendi Tatyana ona. "Zavallı Volodya'ya ne dedin? Neden onu sinek gibi kaçırdın?"

Paşa duraksayıp başını kaldırdı, yukarı baktı. Yanıldığını, en azından bu defa kardeşinin elbisesinin kalçasına kadar çıkmamış olduğunu, onu bacaklarının arasına sıkıştırdığını, düz, beyaz külotunu ve bacaklarını, ağızlarına kiraz atarken gözlerini dikip onu izleyen iki ergene sergilemediğini ümit etti.

Ama yanılmamıştı.

"Tanya, in aşağı," dedi iç geçirip bakışlarını kaçırarak.

"Neden? Sen gelsene. Kiraz ister misin?"

"Hayır."

Tatyana buna rağmen ona birkaç kiraz attı ve Paşa onları ezip uysal bir ifadeyle, "İn aşağı lütfen," dedi.

Tatyana çiçekli elbisesiyle kedi gibi atladı ve dizlerini büküp sessizce yere indi. Doğrulduğunda Paşa'nın yüzüne baktı. "Neyin var senin?"

"Hiç," dedi Paşa. "Tanya, sen ne zaman?.." dedi ve sustu. Tatyana'nın yüzü kızarmıştı, neşeyle gülümsüyordu ama Paşa aynı tepkiyi veremiyordu.

"Ne ne zaman?"

"Unut gitsin, boş ver. Haydi, gidelim. Daşa patates pişiriyor."

"Ah, patates! O zaman izin ver de koşalım. Öyle lezzetli bir şey yemedim ben hiç. Nereden bulmuş patatesi peki?"

"Koş bakalım seni maskara. Ama maskaralık karın doyurmaz Tanya."

"Ben de onun yerine kiraz yerim," dedi Tatyana kardeşini iterek ama Paşa oyun oynama havasında değildi.

Eve vardıklarında Tatyana kitap okumak için odasına, Paşa da çalılıkların arasında patates soyan Daşa'nın yanma gitti, diz çöktü. "Daşa, Tanya konusunda ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Olamaz, yine ne yaptı?"

"Onu yine nerede buldum biliyor musun?"

Daşa güldü. "Kiraz ağacında mı?"

Paşa çileden çıkmışçasına başını salladı.

"Onunla konuş Paşa." Daşa gülümsedi.

"Sen onun ablasısın. Böyle bir konuşma kızlar arasında olmalı."

"Ben mi konuşmalıyım onunla?"

"Haftaya on dördüne giriyor! Artık bu kadar ihmalkâr *olamaz*. Çocuk değil."

Daşa alçak sesle, "Ama Paşa, o hâlâ çocuk," derken hâlâ gülümsüyordu.

"Ama yaptığı şey uygun değil."

"Onunla konuş öyleyse."

"Konuşamam. Sen konuş."

"Birinin sözünü dinlemesini mi istiyorsun? Deda'ya onunla konuşmasını söyle."

O an Deda'nın gür sesi, Daşa ile Paşa'nın onu görmediği salatalık yatağından yükseldi. "Ben onunla konuşmam." Elinde iple salatalık yapraklarının arasında darmadağınık saçlarıyla yürüdü. "Biriyle konuşmak gerekiyorsa Paşa, bunlar o iki arkadaşın olmalı. Sonuçta uygunsuz davranan Tatyana değil."

Daşa ile Paşa hiçbir şey söylemediler.

Deda birkaç dakika ikisini inceledi ve "Sizin yapacak daha iyi bir işiniz yok mu?" dedi. "Onunla konuşursanız bu iki çocukla arkadaşlığı biter. Bütün yazı mahvolsun mu istiyorsunuz? Tabii bu arada sizinle

şakalaşmayacak, sizi gıdıklamayacak, nehirde sizinle yüzmeyecek, sizi bağlamayacak, beklemediğiniz anda sizi öpmeyecek, kucağınıza oturmayacak. Bu yaptıklarının hiçbirini yapmayacak çünkü o lanetli kiraz ağacınızdan yemiş olacak. İstediğiniz bu mu?"

İkisi de bir şey söylemedi.

"Hiç sanmıyorum. Kız kardeşiniz," dedi Deda, "bilmesi gereken her şeyi biliyor. Daşa, neden ona nasıl hareket etmen gerektiğini sormuyorsun? Rahat bırakın çocuğu. Sen, Paşa, o iki vahşi yaratıkla konuş, yoksa ben konuşurum."

"Vahşi yaratıklarla ne konuşacakmış?" diye sordu Tatyana veranda basamaklarından inerken.

"Hiçbir şey," dedi Daşa. Deda, Tatyana'nın başını öptü ve salatalıkları ipe dizmeye devam etti.

Paşa ona konuşmalarını duyup duymadığını sordu.

"Bağırdığınızı duydum, evet."

"Neyle ilgili bağırdığımızı duydun mu?"

"Ben her seferinde bu ailenin bağrışmalarına kulak versem başka hiçbir şey duyamam ki." Tatyana sırıttı. "Konu neydi?"

"Hiç," dedi Daşa. "Sofrayı kurar mısın? Ekmekleri de kes. En kalın yerini bana ayırmayı unutma, kabuğun yanındaki yer."

"İstediğin kadar ekmek yiyebilirsin Daşa, fakat güzel ama şişman bir kız olacağını unutma," dedi Tatyana içeri koşarken.

Akşam, yemekten sonra Deda ve Daşa, Tatyana ile Paşa'nın gürültüyle domino oynamasını izlediler. Tatyana her zamanki gibi açık ara kazanırken Paşa da her zamanki gibi açık ara kaybediyordu. On beş on altı el oynadılar ve Paşa her seferinde kaybetti. "Nasıl? Söylesene nasıl yapıyorsun bunu? Nasıl kazanıyorsun? Bir şey var kesin, hile yapıyorsun. Evet, hile yapıyorsun! Deda, sen de oyna Tanya'yla. Bakalım onu yenebilecek misin?"

"Ben onu satrançta yeniyorum. O bana yetiyor," dedi Deda, Tatyana'ya gülümseyerek.

Paşa'yı yenilmenin acısıyla baş başa bırakan Daşa, büyükbabasıyla birlikte uzun otların arasındaki banka oturdu. Deda ona, "Daşa, sigaranın dumanını suratıma üfleme," dedi.

"Sigara içmeye başladığında Tanya'ya ne diyeceksin?" diye sordu Daşa ondan uzaklaşarak.

"Sigarasının dumanını suratıma üflememesini."

Daşa iç geçirdi. Neden Deda'nın onu sevdiğini bilmesine rağmen çok da onaylamadığından, bazı davranışlarını Tatyana'nın davranışlarından daha az beğendiğinden kuşkulanıyordu? Tek erkek çocuk olan Paşa'nın azarlanması bile söz konusu değildi. Neden Daşa da onun gibi olamıyordu? Ne yapıyordu ya da yapmıyordu? Yemek, temizlik yapıp kardeşlerine anneleriymiş gibi bakmıyor muydu?

Deda kolunu Daşa'nın omzuna atınca o da sigarasını attı. "Çabalıyorum Deduşka," dedi alçak sesle. "Hep çabalıyorum."

"Daşa, tatlım, içinde çatışma olması iyi bir şey. Mücadele et."

Daşa, Deda'nm tam olarak neden bahsettiğini anlamaya çalışıyordu. Stefan ve Mark'tan mı? Daşa evli değildi ve gençti. Biraz eğlenmek istiyordu. Bunun nesi yanlıştı?

"Tanya mücadele ediyor mu?"

"Anlamadığı şeyleri düşünmüyor."

"Ne güzel," dedi Daşa. "Ben de o kadar kör olabilir miyim? Ama herkesten çok okuyor. Stendhal'ın *Kırmızı ve Siyah*'ını okuyup da yozlaşmayı, Fransız leydileri ile centilmenlerinin giydiği o muhteşem etekler ile pantolonların altındaki tutkuyu, ahlaksızlığı nasıl göremez? Bu kadar okuyup da hiçbir şey görmemesi nasıl mümkün olabiliyor?"

"Tanya hiçbir şey görmüyor mu?" diye sordu Deda ve Daşa'ya şaşkın bir ifadeyle baktı.

"Bütün sorun da bu, değil mi? Görseydi elbiseyle o ağaca tırmanır mıydı sence?"

Deda başını iki yana salladı ve Daşa'yı öperek, "Ne büyük mucize," diye fısıldadı. "Torunum, senin bu kadar komik olduğunu bilmiyordum. Tüm sorunlarına rağmen sen iyi, komik bir kadın olacaksın. Ama belki bilerek, belki bilmeden kardeşini yanlış anlıyorsun."

"Öyle mi?"

"Tabii ki. Bunu, Tanya'nın her şeyi en başından beri gördüğünü şimdiye kadar fark etmedin mi?" dedi Deda.

"Ama Kirill ve Volodya'yı görmüyor."

"Görüyor ama zararsız olduklarını biliyor. O yüzden onun için endişelenme. Sen kendi hayatını düşün yalnızca."

"Düşünecek ne var ki?" dedi Daşa, yüzü düşmüştü. "Hepimiz aynı suda yüzüyoruz. Sudan çıktığımızda nefes alıp alamayacağımızı bilmiyoruz."

"Haklısın, tercihlerimiz biraz baskılanmış," diyerek ona hak verdi Deda. "Ama hepimiz aynı hayatı yaşamıyoruz. Kantorovları görüyor musun? Sence onlar bizim suyumuzda mı yaşıyor?"

"Evet."

Deda sustu.

"*Sen de* onları beğenmiyorsun. Tanya, Saika'nın iyi biri olmadığını söyleyip duruyor."

"Kimi beğeniyorum biliyor musun?" dedi Deda.

"Tanya'yı mı?"

"Hayır. Büyükanneni. Onu seviyorum. Onunla ilgili bir fikrim var. Onun dışında fikir belirtmekten kaçınırım."

Ama Daşa onun kaçındığını düşünmüyordu. "Deduşka, ben ne yapmalıyım?" diye sordu basitçe, aniden itiraf havasına girerek. "Patronumla böyle bir oyun oynamak istemiyorum ama seçeneklerim neler?"

"Büyükbabana çok şey anlatıyorsun," dedi Deda.

"Hamile karısını sokağa attığında kadının gidecek yeri olmayacak," diye devam etti Daşa.

"Daşa, kes artık!"

Daşa bir süreliğine sustu.

"Annesinin evinde kalıyorlar hâlâ, tek odada," dedi alçak sesle. "Ama Mark nereye gidecek? Bizim yanımızda kalabilir mi? Tanya ve benim yanımda kalabilir mi?"

Deda yanıt vermedi.

"Seçenekten kastım bu," dedi Daşa. "Denediğimi görüyorsun. Küçücük bir aşk arıyorum Deduşka. Sizinki gibi. Âşık olduğunuzda, evlendiğinizde yaşayacak, baş başa olabileceğiniz bir yeriniz var mıydı?"

"Yüzyılın başıydı," dedi Deda, "Aleksandr Puşkin'in Moika Kanalı'ndaki evinin yakınlarında, şehir merkezinde büyük bir evimiz

vardı." Özlemle gülümsedi. "Baban ve Rita halan orada doğdu. Yıllarca mutlu ve güzel yaşadık."

Daşa onu dikkatle dinliyordu.

"Sonra değişti," diye devam etti Deda. "Ama Devrim'den sonra, arbede, kıtlık ve kaosun yaşandığı İç Savaş döneminde, büyükannenle iki yıllığına orayı tahliye ettikten sonra Molotov yakınlarındaki Kama Nehri üzerinde bulunan Lazarevo adındaki küçük balıkçı köyüne gizlenip orada yaşadık ve büyükannene sorarsan Daşenka, o iki yılın hayatının en mutlu iki yılı olduğunu söyler sana." Gözlerini kapatıp başını hafifçe geriye attığında Daşa ona baktı, uzun zaman öncesinde kalmış anılarını koyduğu gizli, altın kaplama kutusunu bulmuş ve insanın yüreğini hafifleten sevincine dokunmuştu sanki.

"O yüzden korkma," dedi Deda tekrar konuştuğunda. "Bu hayatta bile sevinmek mümkün. Eğlenmene bak tatlım. Dans et, sigara iç, gül, gençliğini yaşa. Şansın varken gençliğini yaşa. Yakında bitecek çünkü. O zaman evli diş doktorunu düşünmek için çok zamanın olacak."

"Tanya'ya anlattığın da orası mıydı?" diye fısıldadı Daşa. "Lazarevo mu?"

Deda güldü. "Kız kardeşin bir kez olsun şu banka oturup *benden* ona yol göstermemi istemedi ki."

"Doğru, çilli maymun gibi daldan dala atlamakla meşgul çünkü," diye homurdandı Daşa.

"Evet. Sen bunun bir an önce bitmesini ve senin gibi hüzünle buraya oturmasını mı istiyorsun?"

Daşa sessizliğe gömüldü. Büyükbabasının kollarını omzunda hissetmek hoşuna gitmişti ve büyükbabası da kolunu çekmemişti.

"Onu koru Daşa," diye fısıldadı Deda. "Yakında bu günler bitecek."

Tatyana yatağında kitabına gömülmüştü. Daşa içeri girdi ama ne yatağın kenarına oturduğunda ne de kardeşinin arkasına avuç içiyle vurduğunda Tatyana yerinden kımıldadı. Bir an bile nefes almadan, "Hı?" dedi yalnızca.

"Tanya."

"Hı?"

Daşa kitabı onun elinden aldı. "*Hâlâ* mı *Kraliçe Margot*'yu okuyorsun?"

"Tekrar okuyorum." Tatyana sırtını döndü.

"Neden?" Daşa kayıtsızca kitabın sayfalarını çevirdi. "Mutlu son mu?"

"Pek sayılmaz. La Môle, Kraliçe'yi kurtarmak için hayatını feda ediyor. O kadar işkence çekiyor ki teri bile kanlı ve Kraliçe ağlarken kafası uçuruluyor."

"Onu asla unutmuyor mu?"

"Bilmiyorum. Hikâye onun ölümüyle bitiyor."

"Tekrar seviyor mu?"

"Bilmiyorum," dedi Tatyana usulca. "Hikâye adamın ölümüyle bitiyor."

Daşa gülümsedi. "Sen de böyle bir aşk mı yaşamak istiyorsun Taneçka? Tutkulu, kısa ömürlü, sevdiğin adamın işkence çekmesi ve ölümüyle sonuçlanan bir aşk..."

"Pek sayılmaz," diye mırıldandı Tatyana ona şaşkın bir bakış atarak. "Sen öyle bir aşk mı istiyorsun?"

Daşa güldü. "Tanya, şu an yaşadığım şey dışında ne olsa kabulüm. Haydi, artık uyu. Yatmaya hazır mısın?"

"Yataktayım zaten, değil mi?" Tatyana gerindi.

"Yıkandın mı? Dişlerini fırçaladın mı?"

"Evet, Daşa," dedi Tatyana ciddiyetle. "Yapmam gerekeni yaptım. Çocuk değilim, biliyorsun."

"Öyle mi?" dedi Daşa, Tatyana'nın yeni tomurcuklanmaya başlayan göğsüne nazikçe dokunarak.

"Ah, yapma," dedi Tatyana ondan kaçmadan. "Ne istiyorsun benden?"

"Senden bir şey istediğimi kim söylemiş?"

Tatyana doğruldu. Parlak gözlerini Daşa'ya dikip oturdu, iki defa, sonra iki defa daha gözlerini kırpıştırdı, elini Daşa'nın yüzüne götürüp, "Ne? Ne oldu?" dedi.

Daşa iç geçirip kardeşinin elini öptü ve ayağa kalktı. "Lambayı söndür. Kraliçe Margot'nun Protestan âşığıyla ne yaptığı umurumda değil."

Gecenin bir yarısı Daşa, yandaki yataktan gelen inlemeyle uyandı.

"Kötü bir rüya gördüm. Çok kötü bir rüya. Saika beni bir an olsun yalnız bırakmıyor, kâbusumda bile." Tatyana usulca ağlayıp onun yanına kıvrıldı. Daşa yan dönüp kollarını açtı. Tatyana'nın sıcak, ürkek vücudu ona doğru kıvrılmıştı. Daşa kollarını onun vücuduna doladı, Tatyana da omurgasını mümkün olduğunca Daşa'ya yaslayıp kıvrıldı. Başını Daşa'nın koluna koyarken, "Ne zaman bitecek?" diye fısıldadı.

"Hiç bitmeyecek," dedi Daşa. "Yalnızca farklı şeylerden korkmaya başlayacaksın. Nasıl bir rüyaydı?"

Ama Tatyana ona yanıt vermedi. Paşa pencerenin yanındaki köşede horluyordu. Daşa, Tatyana'nm beyaz tenli vücudunun alçalıp yükselişini ay ışığında görüyordu. "Tatyana, bana doğru kıvrıl, bana yaslan ve Leningrad'da birlikte uyumaya o kadar alışmışken Luga'da seni özlediğim bugünlerde kollarımda uyu. Nefes alıp verirken, benim seni rahatlatmamı beklerken senin beni nasıl sakinleştirdiğini anlat. Nefes alıp verirken anlat," diye fısıldadı.

"Saçların ipeksi, yüreğin hafif ve nefesin bir bebeğinki gibi. Yürürken, okurken, konuşurken etrafında altın sarısı bir hale var ve yakınlarda olduğunu anladığımızda, sesini duyduğumuzda yüreklerimiz daha da hafifliyor. Sen buradayken kendimiz için daha az endişeleniyoruz ve ruhun damla damla akıyor, huzursuz yüreğimizi sakinleştiriyor."

İKİNCİ KİTAP
Ithaca

Rab o büyük ve korkunç çölde, zehirli yılanlarla,
akreplerle dolu o kurak, susuz toprakta sizi yürüttü.
Size sert kayadan su çıkardı.
YASANIN TEKRARI 8:15

YEDİNCİ BÖLÜM
Evlilik Anlaşması

Nereye?

Key West'te bir hamakta, kumun üstünde, okyanusa yakın, tropikal bölgenin ortasında bronz, çilli, yara izli halleriyle uzanmışlardı. Alexander sırtüstü yatıp bacaklarını açmış, Tatyana da onun üstüne sırtüstü, bacakları bitişik halde uzanmıştı, tepeden sarkan yosunlara bakıyorlardı. Alexander beyaz mayosunu giymişti. Tatyana da beyaz bir bikini altı giymiş, göğüslerine bandanasını sarmıştı. Alexander'm simsiyah saçları uzamış, diken diken duruyordu. Bronzlaşmıştı. Tatyana'nın cildi de altın sarısı bir renge bürünmüştü ama ona kıyasla kar gibi beyaz görünüyordu. Arada bir kolunu kaldırıp dalgın dalgın onun göğsünü okşuyordu. Dudakları tuzlu saçına sürtünüyordu. Tatyana, tuz ve Alexander'm aklını başından alan Hindistan cevizli güneş losyonu kokuyordu.

Eyaletler hakkında konuşuyorlardı. 1949 yazının en kavurucu günleriydi. "Şura, uslu dur. Bir daha memelerime dokunursan bu sohbet biter."

"Bu sözün beni durdurur mu sanıyorsun?"

"Haydi ama. Nerede kalmıştık?"

"Eyaletleri geçip senin memelerini..."

"Ah, evet. Hayatımızın geri kalanını nerede geçireceğimize dair laflıyorduk." Kışı geçirmek, teknelerde çalışmak üzere Miami'ye dönmüşlerdi. Sonra da yazı geçirmek üzere güneye, Key West'e gelmişlerdi.

"Şura!"

"Tamam, tamam. Nerede kaldık? Kar yağan eyaletleri eledik. Yani Washington olmaz mı? Richter'ın hoşuna gitmeyecek," dedi Alexander. "Her an yanında olmamı istiyor, gördüğün gibi. Senin Vikki de memnun olmayacak. Onun yanında olduğunda ne kadar seviniyor görüyorsun."

"Biz nereye yerleşirsek oraya gelmeleri gerekiyor, değil mi? Pekâlâ. Kar olmayan bir yer. Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New Jersey, New York..." Tatyana yalandan iç geçirdi ama yine de içtendi. "Pennsylvania, Ohio, Illinois, Wisconsin, Michigan, Minnesota, Güney Dakota, Kuzey Dakota, Montana, Wyoming, Idaho, Washington olmaz. Hepsini eliyoruz."

"Iowa, Kansas, Colorado, Nebraska da olmaz," diye ekledi Alexander.

"O kadar mı?"

"Dur, Batı Virginia, Maryland. Virginia."

"Virginia'da kar yağmaz," dedi Tatyana.

"Sen onu General Sherman'a söyle," dedi Alexander.

"Tamam. Yirmi bir eyalet kaldı."

"Hesabın da kuvvetli ayrıca. Kapitalist, jeolog, kartograf ve matematikçi." Alexander başını eğip güldü ve Tatyana'nın yüzündeki ifadeyi görmeye çalıştı.

Tatyana yüzünü ona çevirdi. "Oregon ormanları olmaz," dedi usulca. "Çünkü orada sürekli yağmur yağıyor. Hem zaten suyun üstünde."

"Suyun üstündeki eyaletleri de mi eliyoruz?"

"Buna gerek yok," dedi Tatyana. "Ama benim evimde hamak dışında hiçbir şeyin sallanmasını istemiyorum."

"Kaliforniya ya da Napa Vadisi de mi olmaz?" Alexander gülümsedi. "Başka şampanya yok mu?" Alexander onun bandanasını yukarı çekip dikleşen meme uçları ve şişen memeleriyle oynadı.

"Bana istediğin kadar şampanya alabilirsin," diye mırıldandı Tatyana kalçalarını ona dayayarak. "Duyduğuma göre kırk sekiz eyaletin

hepsinde satılıyormuş. Ama Kaliforniya olmaz. Kuzey Carolina, Güney Carolina, Georgia, Florida da..."

"Orada dur. Florida'yı yedekte tutuyoruz. Florida konusunda itiraz kabul etmem."

"Tamam. Alabama, Louisiana, Missouri, Mississippi yok..."

"Dur," dedi Alexander, "Mississippi suyun üzerinde mi?"

Tatyana başını geriye attı. "Şaka yapıyorsun, değil mi?"

"Ah, yapma. Nehrin üstünde uyumamız gerekmiyor ki."

"Eyalet o nehir ama."

"Peki, tamam."

"Devam edelim. Teksas."

"Teksas suyun üzerinde mi?" diye sordu Alexander şaşkınlıkla.

"Meksika Körfezi'ni hiç duymadın mı?"

"Biz Abilene'de yaşayacağız, Meksika Körfezi'yle hiç ilgisi yok."

"Devam edelim. Neresi kaldı?"

"Avrupa sanırım," diye mırıldandı Alexander.

"Nevada. Nevada olmaz çünkü kocamın genelevde poker oynamaktan başka bir iş yapamayacağı bir yerde yaşamak istemiyorum."

Alexander güldü. "Ciddi misin?" dedi. "Genelevde poker oynamam senin normal hayat tanımına uymuyor mu sence?"

"Devam edelim. Utah, hımmm, olabilir. Dağlar gerçek."

"Tatyaşa? Utah'ta kendime bir eş daha alabilir miyim?"

"Utah olmaz."

Alexander onu çimdikledi, öptü, ovdu, vücudunu onunkine yasladı, iyice bastırdı. Tatyana hepsini uysalca kabul etti. "Oklahoma olmaz," dedi sonunda, "sebebi yok, öylesine."

"Neresi kaldı peki?"

"New Mexico, Arizona, Florida," dedi Tatyana. "Florida olmaz. Çok sallanıyoruz orada."

"Arizona da olmaz o halde," dedi Alexander. "Orası da hiç sallanmıyor."

"O halde tercih belli. New Mexico'ya gidiyoruz."

Sessizliğe gömüldüler.

Alexander, Miami'yi istiyordu.

Tatyana, Phoenix'i. "Şura, haydi. Nehir yok orada!"

"Salt River."

"Kış yok."

"Okyanus da yok."

"Ne çok tanıdık ne çok eski. Phoenix'te başka askerler de yaşıyor."

"Başka askerlerle mi arkadaşlık etmemi istiyorsun?"

"İstediğim son şey bu ama en azından bazı şeyleri anlarlar. Savaşa katıldığını söylediğinde başlarını sallarlar, başka bir şey sormazlar çünkü sormalarına gerek olmaz. Biliyorlar çünkü. Kimse o günleri konuşmak istemez. Benim istediğim de bu," dedi Tatyana. "Bu konuyu konuşmamak."

"Phoenix'te askerî üs var mı?"

"Hayır ama üç yüz kilometre ötedeki Yuma'da bir eğitim merkezi var ve yine üç yüz kilometre ötedeki Tucson yakınlarında bulunan Fort Huachuca'da gerçek bir askerî istihbarat merkezi var."

"Bakıyorum da benim üstsüz kurbağa yavrum ön araştırma yapmış," dedi Alexander onu başparmaklarıyla yoğurarak. "Üç yüz kilometre ötede mi? Ayda bir mi?"

"Hep birlikte gider, hafta sonunu orada geçiririz," dedi Tatyana. "Ailelere ayrılan evlerde kalırız." Tatyana onun parmaklarından kurtuldu. "Sen rapor verirken, çeviri yapıp Richter'le birlikte dosya ve evrakları istediğiniz kadar değerlendirirken ben ve Anthony etrafı gezeriz."

"Phoenix çok sıcak," dedi Alexander.

Tatyana ona bir bakış attı. O sabah Key West otuz beş dereceydi.

"Hava çok sıcak ve okyanus da yok," dedi Alexander.

"Ama çok iş olacak."

"İkna olmadım," dedi Alexander. "Ben istediğim yerde çalışabilirim."

"Evet, ama yeterince ıstakoz koktun. Genç kadınları tekneyle yeterince gezdirdin. Elma, üzüm ve mısır topladın. Kendin için bir şey yapmaya ne dersin Şura?"

Alexander'ın buna verecek yanıtı yoktu ama yine de düşündü.

"Phoenix, Anka Kuşu'dur," dedi Tatyana, "kendini yakıp küllerinden doğar."

"Hımmm..."

"Havanın hiç soğumadığını söylemiş miydim?"

"Bir iki defa," dedi Alexander. "Miami'de de soğumuyor."

"Suyu sevdiğini biliyorum ama havuz yapabiliriz. Phoenix'te geçmiş yok. Ben öyle bir yerde yaşamak istiyorum. Geçmişim yokmuş gibi."

"Phoenix'te ben olacağım. Dövmelerim ve ben tependeyken geçmişi unutman kolay olmayacak Tanya." Alexander uzun bacaklarını onun vücuduna doladı.

Esmer elini onun beyaz memesinden çekip onu öptükten sonra Tatyana onun elini yüzüne bastırdı. "Evet, ben dersimi aldım. İyisiyle kötüsüyle Alexander," dedi, "benim içinde yolculuk ettiğim gemim sensin ve sen batarsan ben de seninle birlikte batacağım."

"Benimle birlikte mi, benim üstümde mi dedin?"

Tatyana onun kolundaki kılları çekti. "Ben Amerika'daki üç yüz doksan iki dönümümüze seni yanımda götürdüm. Orada yaşayıp ölmekten başka yapacağımız bir şey yok. Ve öldüğümüzde bizim dağımızın yanı başındaki araziye gömülebiliriz." Neredeyse gülümsüyordu. "Buza, o buz tutmuş toprağa değil, güneşin yakınına. Oraya Stockholm'deki şu yer gibi 'bizim Riddarholm dağımız' deriz ve kendi Şöhret Tapınağı'mızda krallar ve kahramanlar gibi gömülürüz."

"Ölme hayali mi kuruyorsun yani?" diye sordu Alexander. "İstediğini böyle mi elde edersin her zaman?"

"Her zaman istediğimi elde edemem ben. İstediğimi elde etseydim," dedi Tatyana meşe ağaçlarına bakarken, "sen ve ben yetim kalmazdık."

Phoenix'e gittiler.

Çift Üniteli mi, Üç Üniteli mi?

"Taşınabilir ev alıp onu arazimizin üzerine kuralım." Bunu söyleyen Alexander'dı.

"Treylerden mi bahsediyorsun?" Bu da Tatyana'ydı.

"Treyler değil," dedi Alexander sabırla. "Taşınabilir ev, diyorum. Üç yüz doksan iki dönümlük Şöhret Tapınağı'nda hiç ev olmadığının farkında mısın? Ev almak için para biriktirirken nerede yaşamayı düşünüyorsun? Çadırda mı?"

Jomax'in tepesindeki arazilerinin kumlu killerinin üstünde karşılıklı bağdaş kurmuş oturuyorlardı. Anthony, Gila canavarlarının peşine düşüyor, kaktüs çiçeği topluyordu. Asfaltsız, eğimli yollarına sonunda elektrik gelmişti. Pima'nın bir buçuk kilometre uzağında bir yere iki küçük ev yapılmıştı. Çöl kavruluyordu, çok sıcak bir temmuz ayıydı. Alexander avuç içlerini açmış otururken Tatyana'nın küçük avuç içi de onunkinin üstünde duruyordu.

"Şura," dedi, "biz zaten treylerde yaşıyoruz. Üç yılımızı böyle geçirdik. Artık treylerde yaşamak istemiyorum. Gerçek bir ev istiyorum."

"Taşınabilir ev, gerçek bir evdir zaten. Sabit bir ev kadar da pahalıya mal olmaz. Kredi ödemeyeceğiz. Ah, sen öylesini isterdin." Alexander gülümsedi. "Tahmin etmiştim. Yeterli paramız var, hemen alabiliriz. Bir çift araba alırız, arka tarafına küçük bir çıkıntı eklerim, orada oturur, güneşin küçük vadimizin üzerinden geçişini izleriz. Ben de iş bulurum. Para biriktirir, istediğimiz gibi bir ev yapabiliriz."

Tatyana kaşlarını çattı. "Ne arabası?"

Alexander gülümsedi. "Ben kamyonet istiyorum. Senin de kendi araban olmalı."

Tatyana başını iki yana salladı. "Hayır, hayır, senin kamyonetinle idare ederiz. Sen beni götürürsün."

"Seni istediğin her yere götürürüm bebeğim," dedi Alexander onun elini sıkarak. "Ama büyükbabanın Luga'da yaptığı gibi kendi salatalıklarını yetiştirmeyeceksen arada bir alışverişe gitmen gerekecek. Ayrıca ben et severim." Sırıttı. "Ete ihtiyacım var. Senin Luga'daki patates ve soğana dayalı yeme alışkanlıklarına ayak uyduramam."

Tatyana ikna olmamıştı. "İki araç bizim için savurganlık olur."

"Tanya, burası Coconut Grove değil. Bir buçuk kilometre ötede çamaşırhane yok. Alışveriş merkezine gitmen gerekecek. Kendine to-

puklu ayakkabı almak istemiyor musun?" Alexander onu dürttü. "Ya elektrikli konserve açacağı?"

"Daha çok para harcamak zorundayız yani, öyle mi?" diye sordu Tatyana. "Bu şey... bizim Nomad'den daha mı büyük olacak? Tekerlekli mi olacak? Bir tane de olsa yatak odası olacak mı? Peki ya banyosu? Sen vücudunu ıslatmadan beş dakika duramazsın ki."

Alexander ona şaşkın bir bakış attı ve kahkahayı patlattı. Ayağa fırladı, ona elini uzatıp onu ayağa kaldırdı. "Gel benim apartmanda yaşamış Rus prensesim. Ne demek istediğimi sana göstereceğim. Anthony, haydi, gidiyoruz!"

Alexander onları Thomas Caddesi'ndeki Pacifico adlı mobil ev satıcısına götürdü. Mobil evlerle dolu alanda iki saat gezinip evlerin boyutlarını ve fiyatlarını kıyasladıktan sonra Tatyana, "Tamam, fena değilmiş ama geniş olmasına gerek yok. Küçük bir ev de bize yeter," dedi.

"Daha bir dakika önce böyle bir yerde yaşayamayacağını söylüyordun çünkü çok küçük olmasından korkuyordun, şimdiyse soyunma odası kadar olsun diyorsun," dedi Alexander. "Kitaplarını ve konserve açacaklarını nereye koyacaksın Tatya?"

Mobil evlerin üç boyutu vardı: tek üniteli, çift üniteli, üç üniteli. Tatyana tek üniteli olanı tercih ediyordu, en ucuzu buydu. Eni dört metre, uzunluğu dokuz metreydi. İki yatak odası, bir banyosu ve küçük bir mutfağı vardı. "Fiyatı makul. Bize yeter," dedi. "Küçük bir yere ihtiyacımız var zaten."

Alexander bıkmış gibi iç geçirdi. "Bak, sana bir şey göstereyim." Eve adım attı ve içeri girerken başını eğmek zorunda kaldı. Girdikten sonra dik durduğunda kafası neredeyse tavana değiyordu. "Sence burada bir sorun yok mu?" Model iki metreydi.

Tatyana eğilip hiçbir yere değmeden küçük eve adımını attı ve rahatça durup, "Hayır," dedi.

"Bak senin boyun bir elli ikiyi zor buluyor belki ama benim boyum bir doksan," dedi Alexander. "Hayatımın geri kalanını böyle eğilerek mi geçireceğim?"

Tatyana öncelikle boyunun tam bir elli beş olduğunu söyleyip bu işte bir sorun görmediğini belirtti. "Sonuçta evi bir süreliğine kullanacağız. Bunu kendin söyledin. Böylelikle daha fazla para biriktirmiş olacağız."

"Sorun para değil," dedi Alexander tekrar sıcak havaya çıkıp kollarını göğsünde kavuşturarak. "Yaşamak. Ya birkaç yıl böyle yaşamamız gerekirse? O süreyi rahat geçirmek istemez misin?"

"Benim için sorun yok," dedi Tatyana ona yaklaşarak. "Bildiğin gibi, seninle olduğum sürece çatısız bir kulübeye bile razıyım."

Alexander onun yüzünü avuçladı ve parmaklarının arasındaki burnuna bir öpücük kondurdu. "En azından çatısız evde boynumu bükmem gerekmez."

Onu üç üniteli eve götürdüğünde Tatyana ürkerek, "Kırk dönüm satıp kendimize gerçek bir ev yapabileceğimizi biliyorsun," dedi.

Alexander başını iki yana salladı. "Karıcığım, altıncı hissi kuvvetli birine göre şu an hiç öngörülü olamıyorsun. Arazimizi satmak mı istiyorsun? Kırk dönüm satarsak biri yanı başımıza yirmi ev inşa eder. Belki de otuz. İnsanlarla bu kadar iç içe yaşamak istiyor musun?"

"Hayır," diye itiraf etti Tatyana mahcup bir ifadeyle.

"Aynen. İkincisi, bu araziyi altı yıl önce dönümüne on iki buçuk dolar vererek satın aldın. Şu an dönümü yüz yirmi beş dolar. Seni bilmem ama ben buraya bir eğilim olduğunu görüyorum."

"Danışman dedi ki..."

Alexander sesini alçalttı. "O danışmanı boş ver gitsin." Gülümsememeye çalıştı. Tatyana kendi içinde bir uzlaşmaya varmaya çalışırken o da kollarını göğsünde kavuşturup bekledi.

"Tamam, tamam," dedi Tatyana. "Ama üç üniteli ev müsriflik olur. O kadar büyük bir treylere ihtiyacımız yok."

"Yavrularımızdan bir ordu yaptığımızda ne yapacağız? Onları nereye koyacağız?"

"Öyle bir ordumuz olduğunda üç üniteli bir eve geçeriz."

"Asıl senin dediğin müsriflikten başka bir şey değil."

Şimdi kollarını göğsünde kavuşturup bekleme sırası Tatyana'ya gelmişti. Alexander pes etti ve uyumlu bir çiftin yapması gerektiği gibi anlaşmaya vardılar ama ikisi de istediğini alamadı.

Çift üniteli ev yedi buçuk metre genişliğinde, on sekiz metre uzunluğundaydı. Yüksekliği iki buçuk metreydi. Ön ve arka kapıları, ortada mutfak, yemek odası ve oturma odasıyla birlikte açık bir alan vardı. Oturma odasının sağında ek banyosu ve duşu olan büyük bir yatak odası vardı! "Ne ülke ama," dedi Tatyana. Mobil evin karşı tarafında iki yatak odası daha vardı. Büyük olanı Anthony içindi, küçük olan içinse, "Bebek odası," dedi Alexander. "Tom ve Vikki için misafir odası," dedi Tatyana. Koridorda başka bir banyo ve çamaşırhane vardı.

"Şura, artık nehirde çamaşır yıkamak yok," dedi Tatyana mutlulukla.

"Son üç eyalette su olmadığını düşünürsek bu gerçekten güzel," diye karşılık verdi Alexander.

Mutfak ve yemek odasının zemini siyah beyaz muşambayla kaplıydı ve evin geri kalanına duvardan duvara halı döşenmişti. "Duvardan duvara halı kaplı Tatya," dedi Alexander, Lazarevo'daki berbat ahşap zemini ima ederek. Anthony yakınlarda olduğu için Tatyana onu anlamamış gibi yaptı ama yine de kıpkırmızı oldu.

Evin ücretini nakit ödediler ve işçiler iki gün içinde evi teslim edip tepede, arazilerinin kenarında, treylerin ön cephesi yola bakacak şekilde beton bloklar üzerine kurdular. Nereye baksalar çöl, dağ ya da vadi görüyorlardı.

Anthony boş evin içinde koştururken, "Sonunda bizim de evimiz var!" diye haykırıp duruyordu. "Göçebe değiliz biz, Çingene değiliz! Evimiz var bizim!"

Üçü birlikte treyleri boyadı; yatak odasını pastel sarıya, Anthony'nin odasını pastel maviye. Oturma odası ile mutfak duvarları *crème brûlée* rengiydi ama Alexander bunu dile getirdiğinde Tatyana ağladı. "Neden, neden öyle iğrenç şeyler söylüyorsun baba?" diye sordu Anthony annesini yatıştırmaya çalışırken.

Tatyana bembeyaz perdeler astı, paslanmaz çelik tencereler, tavalar aldı. "Artık dışarıda aynı kaptan yemeyecek miyiz Şura?"

"Sonsuza dek aynı kaptan yiyeceğiz Tanya."

Alexander sonunda kendine bir kamyonet aldı. İstediği kamyoneti seçmesi bir hafta sürmüştü. Sonunda kafes ve yan bölmeleri kromdan, geniş kabinli, yedi yüz elli kilogram ağırlığında, 1947 model çelik mavisi Chevy'de karar kıldı. Tatyana'ya da 1949 model ada çayı yeşili bir Ford sedan aldı.

Kereste aldı ve çalışıp malzemelerini koyabileceği bir kulübe yapmaya başladı. "Bana iyi davranırsan patates soyman için kulübede tam senin boyuna uygun bir de tezgâh yapacağım," dedi Alexander, Tatyana'ya alçak sesle. Anthony yakınlarda olduğu için Tatyana onun oyununa katılmadı ama yine kızardı.

Misafirleri de hesaba katarak açılıp büyütülebilen bir yemek masası ("Kral Arthur'unki gibi," demişti Alexander, "böylece iş meselelerini burada konuşabiliriz"), rahat bir kanepe ve üç radyo aldılar. Alexander, Anthony'nin yardımıyla Tatyana'ya iki kitap rafı, Tatyana'mn hiç süs eşyası olmadığı halde süs eşyaları için bir raf ve kendine de bir çalışma masası yaptı.

Napa kadar büyük, genelevlere yaraşır pirinç bir yatak aldılar. Gölgeliği yoktu ama bazası ve kalın, rahat bir şiltesi vardı ve yerden yeterince yüksekti. Tatyana yatak için çarşaf seçmek gibi kadınsı işlere boya ve evin geri kalanını döşemek için ayırdığı zamandan fazlasını harcadı. Yine de Alexander'ın kamyonetini seçerken harcadığı kadarını harcamamıştı.

"Ne renk çarşaf istersin?" diye sordu Alexander'a. Yine dışarıdaki sıcağa çıkmışlardı.

"Fark etmez, sen seç." Alexander'ın elinde testere vardı. O ve Anthony bir tahtayı iskele yapmak için yere koyuyorlardı. Alexander, Tatyana'nın tüm itirazına rağmen onu devasa boyutta yapıyordu.

"Alexander."

"Ne? Hiç fark etmez. Sen beğen." Alexander'm arkası ona dönüktü.

Tatyana onu Anthony'den uzaklaştırdı. "Bu bizim yatağımız. İlk gerçek yatağımız. Bu çok, çok önemli ve bu önemi yansıtacak çarşaflara ihtiyacımız var."

"Zavallı çarşaflardan çok fazla şey beklemiyor musun?" Alexander gidip tahtayı testereyle kesmeye devam etti ve Anthony'ye o minik ellerini çekmesini söyledi.

"Ne renk olsun?"

"Fark etmez."

"Peki. Pembeye ne dersin?"

"Hayır, pembe olmasın."

"Puantiyeli mi, çizgili mi, siyah mı?"

"Fark etmez."

"Pembe?"

"Pembe olmaz dedim."

"Anneciğim dinozorlu bir şey olur mu?"

"Horozlu bir şey olur mu anneciğim?" diyerek sırıttı Alexander. "Geviş getiren azgın bir havyan da olabilir."

Tatyana, Alexander'ın elindeki testereyi alıp onu tekrar ayağa kaldırdı ve ilk üç tercihini bir kâğıt parçasına yazmasını söyledi. Alexander beyaz, beyaz, beyaz yazdı. Tatyana kâğıdı yırtıp ona tekrar yazmasını söyledi. Alexander krem rengi, krem rengi, krem rengi yazdı. Tatyana onun elini kâğıtta tutup yanma başka kelimeler de yazdırdı. Alexander nefesi kesilene kadar güldü. "Hiç fark etmez," deyip durdu. "Hangi kısmı umurumda değil, görmüyor musun? Sen seç. Kendini mutlu et."

"Her gece karınla o lanet olası çarşafa bakıp sevişeceksin," diye fısıldadı Tatyana onun kulağına. "O yüzden artık bu meseleyle ilgilensen iyi edersin çünkü bir hafta içinde ilgini çekmeye başlayacak."

Alexander terli ve pis olmasına rağmen onu kendine çekip avuçlarını onun sırtına yapıştırdı ve eğilip başını kaldırarak dudaklarına doğru, "Tatyaşa, buna inandığını biliyorum ama seninle sevişirken o çarşaflara bakacaksam renk seçmekten daha büyük sorunlarımız var demektir," dedi. Sonra da onu gündüz vakti değilmiş gibi öptü.

Tatyana ondan kaçıp kalemi Anthony'ye verdi ve küstü. "Buraya kadar. Artık seninle oynamıyorum."

Tatyana sonunda yorgan, yastık ve battaniyelerle döndü ve bir gününü de onları yıkayıp ütülemekle geçirdi. Yatağı yaptıktan sonra

Alexander'a gözlerini kapattırıp onu içeri aldı. "Tamam, şimdi aç gözlerini."

Alexander gözlerini açtı. Yastıklar, şilte, çarşaflar beyazdı. Desenli yatak örtüsü açık krem rengiydi, hatta *beyaz* sayılırdı. Dikiş yerleri satendi ve üzeri kırmızı tomurcuklarla kaplıydı. Tatyana yeni perde de almıştı. Üzerinde kadife mavi ve sarı hercai menekşe desenleri vardı. Alexander sessizce durmuş, yatağa bakıyordu.

"Ee," dedi Tatyana onun elini hevesle sıkarak. "Ne diyorsun?"

"Fena değil," dedi Alexander omuz silkerek.

Tatyana gözyaşlarına boğuldu.

Alexander gülerek onu kollarının arasına aldı. "Olamaz! Benim karım espri anlayışını kaybetmiş." Kapıyı arkalarından kapattı.

Altı yaşındaki oğulları Anthony biraz ilerideki Francesca'nın evinde altı yaşındaki Sergio Garcia'yla oynuyordu. 1943'te doğan çok çocuk yoktu. Sergio'nun babası ile annesi kısa süre önce Mazatlán, Meksika'dan gelmişlerdi. Sergio İspanyolca konuşuyordu. Anthony ise Rusça. Hemen yakın arkadaş olmuşlardı. Onlar oynarlarken Alexander, Tatyana'yla yeni çarşaflarının üstünde sevişti ve sonrasında, "Doğrusu çarşafları fark ettiğimi söyleyemem," dedi.

Ama Tatyana yeni sevişmişti ve gülecek hali yoktu.

"Yatak odasına bir koltuk istiyorum," diye mırıldandı Alexander.

"Yatak odasında koltuğa neden ihtiyacımız olsun ki?" dedi Tatyana. "Dışarıda bir kanepe var zaten."

"Koltuğu alırsan sana gösteririm."

Koltuk sipariş edildikten sonra Alexander onu soydu ve koltuğun kollarına yasladığı bacaklarının önünde diz çöktü. Sonrasında Tatyana paranın boşa harcanmadığı konusunda ona hak verdi.

Anthony okula başladıktan sonra ev gün boyunca onlara kalmıştı. Gün ışığında baş başa kalıyorlardı. GÜN IŞIĞINDA! Anthony'yi, Jomax ve Pima'nın köşesinde, Sergio'nun evinin önündeki otobüs durağına götürüyor, onu yolculuyor, İngilizce bilmeyen ve ikinci çocuğuna hamile olan Francesca'yı selamlıyor, sonra da sabahlarını o rahat, tüylü, kırmızı çiçekli, yumuşacık, beyaz yataklarında geçiriyorlardı. Gündüz, gün ışığı, boş ev. Bütün odaları denediler (Anthony'nin odası hariç).

Mutfak tezgâhı, mutfak masası, mutfak sandalyeleri, kanepe, halılar, muşamba zemin, banyolar (suyla ve susuz), Alexander'ın kamyoneti (oturak ve arka kısım), Tatyana'nın sedanı; önü ve arkası (motor kapağı). Aralarda da güneyde Fort Huachuca'ya gidiyorlardı. Alexander iskeleyi bitirmeye çalışıyor, Tatyana leylak rengi mine çiçekleri ekip ekmek pişiriyordu. İskele muhteşem olmuştu. Orayı da denediler. Harika bir ağustos ayı geçirmişlerdi.

Sonra paraları bitti.

Kazandıkları, biriktirdikleri paranın tümünü eve ve arabalarına harcamışlardı.

"Şimdi ne olacak?" diye sordu Tatyana.

"Sanırım bir iş bulmalıyım," dedi Alexander.

Tatyana onu öğle yemeği paketiyle uğurladı. Alexander büyük bir tanıtım firmasının boyanması için anlaştı ama boyama işi bittiğinde iş de bitti. Başka bir iş buldu, o da çabuk sona erdi. Parasını alması biraz zaman aldı. Tatyana et almayı kesti. "Et al," dedi Alexander. "Sorun yok."

"Haftaya yine iş olmayacak ama," dedi Tatyana.

Sorun yalnızca işin düzensizliği değildi, yoruculuğu ve ücretin azlığıydı. Alexander, Napa'da üzüm de toplayabilirdi sonuçta. "Tanya, endişelenme artık. Yeni bir iş bulurum," diyerek onu rahatlatmaya çalıştı. "Hem çekim de yakında gelir." Ama o küçük çekle geçinmek, gece gündüz çalıştırdıkları klima yüzünden elektrik faturasını ödemek hiç kolay değildi. Tatyana klimayı kapatıp su depolamaya, öğle yemeğinden kısıp ona üç yerine iki sandviç yapmaya başladı. Alexander'a günde en fazla iki paket sigara içebileceğini söyledi. "İki paket mi? İşte her şeyin kötüye gittiğini böyle anlıyorsun," dedi Alexander sigarasını yakarken.

Sığırları Hayal Etmek

Eylül ayında bir gece Alexander boyama işinden eve döndüğünde ev farklı bir havaya bürünmüştü! Tatyana dana *stroganoff* yapmıştı. Bir şişe şarap masada duruyor, ocaktaki vişneli pasta soğumayı bekliyordu.

Tatyana yatak odasından onu karşılamaya üzerinde ince bir elbise ve dağınık saçlarıyla geldi.

"Olamaz," dedi Alexander ıslak boya kaplı tulumuyla. "Evlilik yıl dönümümüz mü yoksa?" Çizmelerini çıkarıp dışarıda bıraktı. Temiz eve sokamayacağı kadar pistiler.

"Annem iş buldu," dedi Anthony, Alexander'ın yanma koşarak.

"Anthony!" diye haykırdı Tatyana. "Hemen odana git."

Anthony dönüp ona boş bir ifadeyle baktı.

"Hastanede, baba."

"Anthony!"

Alexander umutsuzca kapının yanında bekliyordu. "Anthony," dedi, "anneni duydun. Odana git, haydi."

"Ne yapayım orada?"

Alexander anahtarlarını sehpanın üstüne fırlatıp Anthony'yi odasına götürdü ve Anthony'nin "Ben ne yaptım ki?" diye sızlanmalarına rağmen kapıyı arkasından kapattı.

Sonra mutfağa geçti.

"Otursana hayatım, yorgun musun?" dedi Tatyana onun için bir sandalye çekerek. "Yoksa önce yıkanmak mı istersin? Susadın mı?" Alexander için bir bira çıkardı ve kapağını açıp bardağa doldurdu.

"Onu benim için içecek misin bir de?" dedi Alexander birayı içerken. "Neler oluyor?"

"Neden yıkanıp üstünü değiştirmiyorsun? Yemek birkaç dakika içinde hazır olur."

"Aniden acıkmadığımı fark ettim. İş mi buldun?"

"Sana biraz yardım edeceğim, Napa'daki gibi. Hatırladın mı? Yeniden kendi ayaklarımız üstünde durana kadar." Tatyana kıpırdanıp duruyordu.

Alexander onu ellerinden tutup yanındaki sandalyeye oturttu. "Bir hastanede iş mi buldun?"

"Burada bir hastane var. Phoenix Memorial. Buradan birkaç kilometre uzakta, Buckeye'da."

"Buckeye mı? Orası buraya altmış beş kilometre!"

"Altmış. Öğle arasında ziyaretime gelebilirsin."

"Lütfen bana yerleri sileceğini söyle. Sakın hemşire olacağını söyleme."

Tatyana yanıt vermedi.

Alexander onun ellerini bırakıp başını iki yana salladı ve ayağa kalktı. "Hayır."

Tatyana yine sinirlenmeye başlamıştı, gözlerini oynatıp duruyordu. "Haftada üç gün. Hayatım, lütfen. Buna ihtiyacımız var."

"Hayır, yok."

"Evet, var."

Alexander ona sert bir bakış attı. "Madem paraya o kadar ihtiyacımız olduğunu düşünüyorsun, neden Scottsdale'deki bir restoranda iş bulmadın?"

"Garson mu olmamı istiyorsun? Erkeklere yemek mi servis edeyim?"

"Lafı çevirme Tanya."

"Lütfen kızma. Ben yalnızca ailemize yardım etmek istiyorum."

"Evde oturarak yardım et ailemize."

"Beş parasızız," diye fısıldadı Tatyana.

"Ben para kazanırım."

"Biliyorum. Şura, bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Sen herkesten çok çalışıyorsun. Ama düzenli bir iş değil. Hâlâ paramız yok."

"Geçineceğimiz kadar para kazanamayacağımı mı söylüyorsun?"

Tatyana ellerini açtı. "Lütfen. Ben öyle bir şey söylemiyorum. Bu kısa süreli bir şey. Düzenli bir iş ve ücreti de fena sayılmaz. Böylece yiyecek alabilmek için önüne çıkan ilk işe girmezsin. Akıllıca seçim yapar, etrafına bakar, senin için iyi ve doğru olanı tercih edersin. Hem ikimiz de çalışırsak para biriktirebiliriz. Çok daha çabuk ayağa kalkarız."

Alexander hâlâ ayaktaydı, ona bakıyordu. Anthony kapıyı açtı ve "Artık çıkabilir miyim?" diye sordu.

"Hayır!" diye haykırdı ikisi aynı anda.

Anthony kapıyı sertçe kapattı.

"Arazinin kırk dönümünü satalım," dedi Alexander arkasına yaslanarak. "Seni çalıştırmaktansa araziyi satıp başka insanlara yakın bir yerde yaşarım daha iyi."

Tatyana dehşete düşmüş gibi baktı ona. "Şura, ciddi olamazsın."

"Bunu tüm kalbimle söylüyorum." Alexander ona baktı. "Coconut Grove'u hatırlıyor musun?" diye sordu onu kucağına oturtarak. O hâlâ çok pisti, incecik elbisesinin içindeki Tatyana ise hâlâ kusursuz görünüyordu. "Teknede kaldın ve bana, marinaya yemek getirdin, saçına mayonez sürdün ve işten eve döndüğümde beni mutlu, heyecanlı ve dinlenmiş bir halde karşıladın. Anthony'ye yemeğini veriyor, üstünü başını temiz tutuyor, onunla oyunlar oynuyordun. Beni hevesle bekliyor... *plantain* pişiriyordun. Güzel değil miydi?"

"Güzeldi," diye fısıldadı Tatyana. "Daha yeni yaşadık o günleri. Şimdiden nostalji yapamazsın."

"Ama yapıyorum," dedi Alexander. "Burada da istediğim bu. Tek ihtiyacım bu. Ben avlanıp çalışırken sen evde otur istiyorum. Çalışmanı istemiyorum. Hele lanet olası bir hastane çalışmanı hiç istemiyorum!"

"Hişşşt!" İkisi birden Anthony'nin kapalı kapısına baktı.

Alexander sesini alçalttı. "Öyle bir işte canını çıkarırlar."

"Hayır. Göreceksin."

"Bana bir şey kalmayacak."

"Öyle olmayacak."

"Seni Huachuca'ya sürükledim mi ben? İsteseydim oradaki üste aktif çalışabilirdim. Öyle bir işte çalışmamı ister miydin?"

"Ama o zaman buraya, küçük evimize, arazimize hiç gelemezdin," diye fısıldadı Tatyana.

"Ben onu demek istemiyorum."

"O hayata dönmek istemiyorsun."

"*Sen* neden istiyorsun peki?"

"İstemiyorum. Benim istediğim aileme yardım etmek ve bildiğim tek iş bu," dedi Tatyana. "Yoksa silah fabrikası bulup Kirov'daki gibi tank mı yapayım? Onu da biliyorum."

"Tanya, Phoenix'i tercih etmemizin sebebi bilmediğimiz bir şeyi yapmaya çalışmak olduğunu sanıyordum," dedi Alexander. "Yerleşik düzene geçmeyi yani. İstersen sana bildiğim işleri hatırlatabilirim. O işleri yapmamı istemediğini biliyorum. Richter beni Kore'ye seve seve götürebilir."

"Alexander," dedi Tatyana, "bu dediğin aynı şey değil, farkındasın, değil mi? Ben barış zamanında hastanede çalışmaktan bahsediyorum ve her gece seninle aynı yatakta uyuyacağım. Kore'ye gidersen seni öldürmek isteyen adamlar sığındığın yeri patlatacak kocaman şeyler fırlatacak. Aradaki küçük farkı gördün mü?"

"Ben de onu diyorum," dedi Alexander. "Burada yeni bir yaşam kurmaya çalışıyoruz. 'Yeni' buradaki kilit kelime. Ne oldu sana? Yeterince kan görmedin mi?"

"Her şey yoluna girecek," dedi Tatyana.

"Ciddi misin? Ateş etmeler, bıçaklanmalar, saldırılar, bar kavgaları, cinayetler, araba kazaları, kalp krizleri olacak. Ölüm olacak. Neden etrafını bunlarla çeviriyorsun ki?" Alexander durup Tatyana hâlâ kucağında otururken hafifçe geri çekildi. Gözleri yalvarırcasına ona bakıyordu, dudaklarıysa sarkmıştı. O an anladı. O gittiği yere kendini nasıl taşıdıysa Tatyana da gittiği her yere kendini taşımıştı. Kendisi olmaktan nasıl alıkoyabilirdi ki onu? Ondan sonra tek söylediği büyük bir boyun eğişle, "Benim yaşadıklarım sana 'sığır gibi yaşarsan sığır gibi hayal kurarsın' sözünün doğruluğunu kanıtlamadı mı?" oldu.

"Hayır, ben öyle değilim. Ben her şeyi geride bıraktım." Tatyana'nın dudakları hafifçe titredi. "Her şeyi geride bıraktım," diye fısıldadı. "Hem kısa süre sonra kıdemli olacağım," diye devam etti onu yatıştırırcasına. "Doğum servisinde olacağım. Bebeklerle ilgileneceğim."

"Önce kendi bebeğinle ilgilen, sonra başkalarınınkine bakarsın, buna ne dersin?" Alexander hafifçe homurdanıp yıkanıp giyinmek üzere ayağa kalktı. "Sana hastanenin hangi kısmında çalışacağını sormuyorum bile," dedi çıkarken. "Çünkü bebek servisi olmadığını biliyorum. Anneler servisi, evet, kesin öyle. Bebekler, sevimlilik, mutluluk demektir. Tanrı onları korusun. Hayır. Morozovo'da terminal dönem

bakım servisinde çalışırken yüzünde gördüğüm ifade var yine. Ya acil servistesin ya da yoğun bakım ünitesinde."

"Acil servis," dedi Tatyana suçluluk duyarak.

"Doğru ya. Acil servis olacak tabii ki," dedi Alexander yatak odasına geçip soyunurken.

Tatyana onun peşinden gitti.

"Hiç iyi bir şey değil bu Tatyana," dedi Alexander. "Senden farklı olarak ben esrarengiz bir şekilde geleceği görebiliyorum."

"Çok komik. Bu yalnızca bize yardım etmek için hayatım."

"Bunu söyleyip durma. Seni tanımıyormuşum gibi konuşma. İşgal zamanında Leningrad, terminal dönem bakım servisi, cephe hattı, Ellis Adası'ndaki mülteciler. Ama artık seninle bir ilgisi yok bu işin. Artık aileni, kocanı, çocuğunu düşünmelisin."

Anthony odasından seslendi: "Baba, çıkabilir miyim?"

"Evet, Anthony," diye seslendi Alexander da. Soyunmuş, banyoya girip suyu açmıştı. "Konuşma bitti. Annen terminal bakım servisinde."

Tatyana onun peşinden banyoya girdi.

"Neden Kore'ye bu kadar karşısın anlamıyorum Tanya," dedi Alexander saatini çıkarırken. "Senin için mükemmel olur. Olman gereken yer."

"Lütfen Şura," diye fısıldadı Tatyana ve Alexander duşa girmeden kollarını onun beline sardı. "Kısa bir süreliğine, işleri toparlayana kadar."

Alexander derin bir iç geçirdi ve elini onun başına koydu.

"Buna ne dersin?" dedi Tatyana neşeyle ve onun göğsünü öptü. "Bir anlaşma yapalım. Hamile kalır kalmaz işi bırakacağım. Söz. Tamam mı?"

"Nefesimi tutmuyorum," dedi Alexander karşısında çıplak halde oturup onu sıkarken.

"Dikkatli ol. Şimdiden hamile olabilirim." Tatyana ona gülümsedi. Alexander daha dikkatli oldu ama Tatyana hamile değildi. Hemşireydi.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Balkman Binasındaki Ev

Eli Kırılan Adam

Ah, şimdi çok iyiydi. "Hastanede üç gün," demişti Alexander'a. Ona söylemediğiyse her birinin saat yediden yediye on iki saatlik vardiyalar halinde olduğuydu. Saat altıda evden çıkacak, akşam sekizden önce eve giremeyecekti. Bunun için de sabah beşte uyanması gerekecekti. Lazarevo'da sabahın beşinde balık tutmaya gitmemişti ve şimdi sabah beşte uyanmış, korsesini ve hemşire üniformasını giyiyordu!

Ama en azından Tatyana şu an hastanede "yarı zamanlı", "yalnızca üç günlük" bir işte çalışacağı için Alexander'ın ilk bulduğu işi kabul etmesine gerek yoktu. Alexander, Scottsdale çevresindeki inşaat şirketlerinde kalıcı bir iş arıyordu. Ismarlama iş yapan inşaatçılara odaklanmıştı yalnızca. Onların kalitesini beğeniyordu, üstelik ücret de daha yüksekti. Ona en uygun olanı seçmesi haftalar sürdü. Ne aradığını da bilmiyordu aslında, bulduğunda anlayacaktı. O çılgın karısından farklı olarak kendisi eski benliğinden kaçıyordu, o hayatın içine balıklama atlamıyordu.

Çerçeveci, çatıcı ve elektrikçi yardımcısı olarak aldığı tekliflerden sonra sonunda ilgisini çeken iki iş teklifi aldı; G.G. Yapı ve Balkman Yapı. G.G.'nin işi ufaktı; yılda beş ya da altı ev yapıyorlardı çünkü imparatorluk kurmak değil, yalnızca geçimini sağlamak isteyen ciddi,

azla yetinen G.G.'ye böylesi uyuyordu. Ama bunun kendi geçimini sağlamasına yetmeyeceğini düşünen Alexander'a pek uymuyordu. Üstelik yakında Tanya'nın bir bebeği daha olacaktı ve tek maaşla geçineceklerdi.

İşte tam da o sırada Bill Balkman'la tanıştı. Balkman Yapı, G.G. Yapı'dan büyüktü; yılda on ısmarlama ev yapıyorlardı ama ayrıca Tempe'deki üniversite öğrencilerine uygun ucuz ve tek tip küçük evler de yapıyorlardı.

Balkman'ın ofisi, "yaşlı bir köylüden" alıp kırk parçaya ayırdığı Camelback'teki eski bir çiftlik bölgesi üzerine yapılmış yeni, stüko tarzı evindeydi.

"Tek tip evlerin kâr marjı daha yüksek," dedi Balkman. "Ucuza inşa edip yüksek fiyattan satıyorum." Şu anda da yeni yapılacak bir ısmarlama ev için ustabaşı arıyordu çünkü eskisi Balkman'ın detayına girmediği bir sebepten aniden işi bırakmıştı. Alexander'ın bu işe ne kadar uygun olduğunu yüzünde kocaman bir tebessümle anlatıp duruyordu.

Balkman çok konuşan, tokalaşmayı, dokunmayı, gülmeyi seven bir adamdı. Alexander'a evine dönen evin müsrif oğlu muamelesi yapıyordu. G.G. nispeten mesafeliydi. Balkman, Alexander'a iyi bir maaş teklifinde de bulunmuştu. Alexander ona ustabaşı olarak pek deneyimli sayılmadığını söylediğinde Balkman onun sırtını sıvazlamış ve "Asker olduğunu söylemiştin, değil mi? O halde her şeyi yapabilirsin," demişti.

"Evet, işin içinde insan öldürmek varsa."

Balkman bunu sevmişti. Ellili yaşlarının başındaydı ve gür bıyıkları, ütülü, şık takım elbisesi ve uyumlu bir kişiliği vardı. Panelli, donanımlı ofisindeki masasının etrafından dolanıp Alexander'la yeniden tokalaştı. "Bence iyi anlaşacağız," dedi. "Benimle gel. Seni oğlumla tanıştıracağım. O da benim diğer ustabaşım. Eminim onunla da çok iyi anlaşacaksın."

Gitmeye hazırlanırken Alexander, Balkman'ın memnun müşterilerinden aldığı mektuplar ile çerçeve içindeki diplomasını gördü. Onların hemen yanında üstsüz bir kadının kocaman, renkli bir kartpostalı panele asılmıştı. "Viva Las Vegas'" yazıyordu kartpostalda.

Alexander ifadesiz bakışları Bill'inkilerle karşılaştığında bir şey söylemedi. "Bu arada," dedi Balkman gülümseyerek, "sormayı unuttum. Evli misin?"

"Evet," dedi Alexander.

Balkman onun sırtını tekrar sıvazladı. "Olsun," dedi, "kimse kusursuz değildir. Ama merak etme, görmezlikten geliriz bunu da."

"Ben görmezlikten gelinmesini istemiyorum," dedi Alexander.

Adam kahkahayı patlattı. "Şaka yapıyorum. Alışırsın. Biz buralarda hep şakalaşırız."

Henüz asfaltlanmamış dört bloktan geçip oğlunun çalıştığı inşaat alanına vardılar. Balkman, Alexander'a ustabaşı olabilmek için mimar olmak, mühendislikten, tesisattan, elektrik işlerinden, müdürlükten, destek olmaktan, psikolojiden anlamak gerektiğini anlatıyordu. Sonra gülümsedi. "Bunları yapabilirsin, değil mi?"

Alexander pek iyi bir destekçi olacağını düşünmüyordu. Belki de Tanya ustabaşı olmalıydı. "Kesinlikle," dedi.

"Ayrıca çok çalışırız biz Alexander," dedi Balkman, "ve iyi eğleniriz."

Alexander bu ikisinin de önemli olduğu konusunda ona katıldı.

Steve Balkman şantiye alanını denetleyen birine göre gözle görülür derecede temizdi. Başından sonuna her şeyi ışıl ışıl parlayan arabasından izlemişti sanki. Genç ve bakımlıydı, arabası gibi gıcır gıcırdı. Saçları gürdü, yüzü yeni tıraş edilmişti. Kolonya sürmüş, tırnakları törpülenmişti, daha doğrusu Alexander'la hantalca tokalaşmak için kullandığı sol elinin tırnakları. Steve'in sağ kolu dirseğinden parmak uçlarına kadar alçıya alınmıştı. Alçılı kolu dışında hoş, şık biriydi. Her şeyi yerli yerindeydi, kendinden emin, sakin ve güler yüzlü biriydi. Babası gibi rahat, dost canlısı, açık sözlüydü. "Tanıştığımıza sevindim," dedi Steve. "Bizimle mi çalışacaksın?"

"Henüz belli değil."

"Belli değil mi? Tabii ki bizimle çalışacaksın!" Balkman, Alexander'ın sırtına sert bir şaplak patlattı. "Hayırı yanıt olarak kabul etmiyorum. Ne zaman başlarsın? Çünkü yarın şu blokun arkasında bir temel atacağız ve sen de ilk adımı atmış olursun belki."

Alexander onun orduyla benzerlik kurma çabasının farkına varmıştı.

"Stevie, Alexander da senin gibi ordudaymış."

Alexander, Steve'i uzun uzun inceledi.

"Steve, İngiltere'deydi," dedi Balkman gururla. "Bacağından hafif bir yara aldı. Tanrı'ya şükür ciddi bir şey değildi ve o sayede eve döndü. Yalnızca dört ay çatıştı."

"Baba," dedi Steve, "ben siperin arkasındayken bir arkadaşımın açtığı ateşle yanlışlıkla yaralandım. Askerlerden biri dikkatsizce silahıyla oynuyordu. Ben çatışmaya hiç girmedim. Peki ya sen Alexander? Sen çatışmaya girdin mi?"

"Arada bir," dedi Alexander.

"Yaralandın mı?"

"Ciddi bir şey yok." Kelimeler milyonlarca beyin sinapsına uyarı ateşi açan bir nörotransmitter elektrik bağlantısı oluşturup omurgasından aşağıya inerek belindeki kapalı bir noktayı âdeta ateşe vermişti. Bir soru, aniden ortaya çıkan anılar, işte Phoenix buydu!

Balkman, Alexander'a Tempe'deki Arizona Devlet Üniversitesi'nde yapı veya inşaat mühendisliği üzerine birkaç ders almasını önerdi. "Bu işte mimarlık alanında eğitim almak faydalı olur. Savaş bittiği için Stevie de derslere girmeyi düşünüyor, değil mi Stevie?"

Alexander savaşın dört yıl önce bittiğini belirtmek istedi.

Ve Steve de yorgun bir sesle, "Düşünüyorum baba," dedi.

"Üniversite iyi fikir olabilir," dedi Alexander sigarasını çıkarırken. Balkman çakmağını uzatıp onun sigarasını yaktı. "Babam mimar olmamı isterdi," diye devam etti Alexander.

Balkman bunu duyar duymaz Steve'e neşeyle, "Gördün mü?" diye haykırdı.

"Baban nerede peki şimdi?" diye sordu Steve.

"Buralarda değil artık," dedi Alexander sigarasını bile titreştirmeden.

Balkman daha ciddi bir ses tonuyla oğluna, "Bu arada," dedi, "yapı denetim görevlisi bugün beni aradı. Çok kızgındı çünkü seni bir saat beklemiş ama gitmemişsin. Başka bir toplantısı daha varmış. Neredeydin?"

"Gittim baba. Toplantı saat ikide sanıyordum, birde değil."

"Randevu defterinde açıkça bir yazıyordu."

"Benimkinde iki yazıyor. Özür dilerim baba. Yarın onunla görüşürüm."

"Ne yazık ki yarın müsait değil. Önümüzdeki haftaya kadar da müsait olmayacak. Temel atma işi gecikecek. Ayrıca başlamayı bekleyen tesisat ve beton işçilerine ortamı yumuşatmak için iki yüz dolar ödememiz gerekti. Bu iş için başka bir işten vazgeçtiler ve şimdi bunu ev sahiplerine açıklamak gerekecek..." Balkman başını iki yana salladı. "Aman, boş ver gitsin. Denetim görevlisiyle Alexander görüşür. Bu projeyi de ona veririm. Alexander, bu durumda yarın başlayabilir misin?"

Alexander işi kabul etti. Mühendislik ve mimarlık kursu, sorumluluk, ev yapma işini temelinden öğrenme kelimelerini düşünürken Bill Balkman'ın sempatik bir şekilde sırtını sıvazlarkenki hali gözünde canlanıyordu.

Aslında bu konuyu önce Tatyana'yla konuşması gerektiğine dair bir düşünce de aklından geçmişti ama onun bu işi onaylayacağından emindi zaten.

Steve onu bir şeyler içmeye davet etti. Scottsdale'deki Stetson Caddesi üstünde yer alan Rocky'de barın arkasına oturup bira sipariş ettiler ve Steve, "Babam seni gerçekten sevdi dostum," dedi. "Evli adamları işe almaz çünkü."

Alexander şaşkın bir ifadeyle ona baktı. "Savaştan sonra kaç bekâr adam bulabilir ki?" dedi. "Pek fazla yoktur eminim."

"Eh, ben bekârım," dedi Steve sırıtarak. "Savaş da bitti." Sonra iç geçirdi. "Geçen yıl nişanlandım."

Alexander, Steve'in onunla savaştan konuşmak istemediğine sevindi, böylece yalan söylemek zorunda kalmayacaktı. "Madem nişanlandın, neden iç geçiriyorsun?"

Bunun üzerine Steve kahkahayı patlattı. "Nişanlandım çünkü 'ne zaman, ne zaman, ne zaman'dan başka bir şey duyduğum yoktu," dedi. "Ben de ona bir yüzük verdim. Bu da çenesini biraz kapatma-

sını sağladı. Kapattı demiyorum, biraz kapattı. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Alexander birasından bir yudum içti ve yanıt vermedi, parmaklarıyla tezgâhın üstünde ritim tuttu.

"Daha yirmi dört yaşındayım Alexander," dedi Steve. "Henüz evlenmeye hazır değilim. Anlıyor musun? Gençliğimi yaşamadım. Sen ne zaman evlendin?"

"Yirmi üç yaşında."

Steve ıslık çaldı. "Ordudayken mi?"

"Elbette."

"Vay canına. Alex –sana Alex diyebilir miyim?– bunu nasıl başardın bilmiyorum. Yirmi üç yaşında evlenip orduya katılmayı yani. Diğer kadınlar peki?"

"Onlar geçmişte kaldı." Alexander kahkaha atıp kaşlarını ve bira bardağını kaldırdı. "*Hepsi* geçmişte kaldı."

Steve de kadehini onunkiyle tokuştururken kahkaha attı. "Eh, en azından birbirimizi anlıyoruz. Dostum, kızlar her yerdeler, değil mi? Restoranlarda, kulüplerde, hastanelerde. Geçen hafta hastanede biriyle tanıştım. Onun gibisini görmemişsindir."

"Hastane demişken, koluna ne oldu?" diye sordu Alexander.

"Ah, aptallığıma geldi. Evlerden birinde merdivene takılıp düştüm."

Ayakkabılarına ve kıyafetine bakılırsa Steve hiç merdiven çıkmışa benzemiyordu. Belki de o yüzden düşmüştü.

"Bu işe uygun olmadığımı babama söyleyip duruyorum," dedi Steve neşeyle, "ama bunu duymak bile istemiyor." Sırayla bir yudum birasından alıyor, sigarasından bir nefes çekiyordu. "Senin gelmene de o yüzden seviniyorum. Üzerimdeki baskının büyük bir kısmından kurtulacağım sayende."

"Sana yardımcı olmaktan memnuniyet duyarım," dedi Alexander, Steve'in elini sıkıp kalkarken. Bunları Tatyana'ya anlatmak için sabırsızlanıyordu.

O gece Anthony uyuduktan sonra gelişmeleri geç bir akşam yemeği ve şampanyayla kutladılar. "Sana bunu daha önce söyleyemediğim için özür dilerim," dedi Alexander, "ama böylesi daha doğru geldi. Onlar hakkında ne düşünüyorsun?"

"Ne? Otuz kilometre uzaktan mı?" İkisi birden gülümsedi. "Sen mutluysan ben de mutlu olurum Şura." Tatyana onun koluna yaslanmıştı ama düşünceli bir ifadeyle ona bakıyordu. "Şirketin adı ne demiştin?"

"Balkman Yapı."

"Balkman, ha?" dedi Tatyana monoton bir sesle. "Buralarda sık kullanılan bir isim olmalı. Daha önce duydum bu ismi." Kaşlarını çattı.

Alexander çok heyecanlıydı ve sevinçten havalara uçuyordu. Ocakta üniversiteye başlayacağını söyledi ona. "Richter'dan harç için kredi almama yardım etmesini isteyeceğim. Evet, biliyorum, kredi ama Richter bana yardımcı olur, üstelik eğitim için ve buna değer. Ne diyorsun?"

"Harika," dedi Tatyana ve Alexander'ın göğsündeki yara izini öptü.

"İşi öğrendikten sonra da sana ev yapacağım." Alexander avucunu onun vücuduna koydu. "Bu çıplak ellerle. O yüzden hayalindeki evin nasıl bir şey olduğunu düşünmeye başlasan iyi edersin."

"Ben daha patates tezgâhımın nasıl olacağına bile karar veremedim ki," dedi Tatyana başını ona yaslayarak.

Ertesi sabah Alexander saat altı buçukta evden çıktı. Bütün gününü Balkman'la geçirdi. Yapı denetim görevlisi ve şantiye şefiyle, iki mimarla, tesisatçılarla, parkecilerle, elektrikçilerle, çatı ustalarıyla, tuğla ve sıva ustalarıyla, boyacı ve marangozlarla, kartonpiyerciler ve kapı ustalarıyla görüştü. Balkman'ın ofisinde müşteri adaylarıyla oturdu, üç paket sigara içti, neredeyse hiçbir şey yemedi ve eve akşam dokuzda açlıktan ölmüş, konuşamayacak kadar yorgun bir halde geldi.

Ama evde kendini mutfak sandalyesine bıraktığı an Tatyana ona sıcak ekmekle birlikte kırmızıbiber ve şarap soslu tavuk yahnisi ve soğanlı pilav verdi, sigarasını yakıp içkisini doldurdu. Sonra onu koltuğa oturtup uykuya dalana kadar başını okşadı ve yatağa gelmesi için onu uyandırmak zorunda kaldı.

Ona haftanın üç günü kendisinin de geç saatlere kadar çalıştığını, Francesca'nın az bir para ve ona İngilizce öğretmesi karşılığında Anthony'yi okuldan almayı kabul ettiğini söyledi.

"*Ona* İngilizce mi öğretiyorsun?" diye sordu Alexander. "İroniyi görmüyor musun?"

"Ben her yerde ironi görüyorum," dedi Tatyana.

Cuma günü Steve, Alexander'ı Glendale'de orta gelirlilere yönelik evlerin yapımında çalışan diğer ustabaşı Jeff'le birlikte yine içmeye davet edince Alexander bu daveti kabul etti ve eve on birden önce gidemedi. Cumartesi günü akşama kadar çalıştı. Balkman ona pazar günü de birkaç saatliğine gelmesini söylediğinde Alexander bunu kabul etmedi. "Pazar günleri çalışmıyorum Bill." Pazartesi günü Bill müşteri adaylarıyla yapacağı toplantıya katılması için ondan geç saate kadar kalmasını istedi. Salı sabahı erkenden bir toplantısı vardı, öğle vakti başka bir toplantısı, akşam yine bir toplantısı vardı. Ücrette anlaşmazlık yaşanıp boyacı işi bırakınca Alexander evlerden birini kendisi boyamak zorunda kaldı.

Evden erken çıkıp eve geç dönmek onu yoruyordu ama yine de neşeliydi. Steve ve Jeff'i de seviyordu. Birkaç içki içince Lewis ve Martin'e dönüşüyorlardı. Balkman, Alexander'ı kendisi eğitti. İş tulumu giyip şantiye alanlarına gidiyordu. Bir gün öğle yemeğinde Balkman yeni yapı malzemeleri, teknikleri, klima ve çatı gelişimi üzerine verilen eğitim seminerlerinden bahsetti. "Yılda birkaç defa bu kongre ve sergilere gidiyoruz. Las Vegas'ta." Yüzünde kocaman bir tebessümle aniden durdu. "Ustabaşılar önemli şeyler öğreniyor, çocuklar da yorucu günün sonunda biraz eğleniyor."

"Eminim öyledir," diyerek gülümsedi Alexander da.

"İki hafta sonra bir kongre var."

Alexander çatalını elinden bıraktı. "Bill, ben gidemem."

Bill anlayışla başını salladı. "Biliyorum, evli erkekler açısından sıkıntı. Karını yumuşatman mı gerekiyor? Anlıyorum. Ona yalnızca hafta sonu için olduğunu söyle."

"Evet, Bill. Ama iki hafta sonra Tucson'a gitmem gerekiyor. Ben ABD Ordusu'nda yedek subayım. Ayda iki günümü onlara ayırıyorum."

Bill de çatalını elinden bıraktı. "Yedek subay mı? Ah, bu biraz garip değil mi? Hafta sonları mı?"

"Ayda iki gün. Hafta sonları daha kolay oluyor."

"Cumartesi bizim en yoğun günümüz Alexander, biliyorsun."

Alexander, Bill'in onu Las Vegas'a da cumartesi günü yollamak istediğinden bahsetmedi. "Biliyorum. İşi telafi ederim. Seni hayal kırıklığına uğratmam. Ama şimdi gitmeliyim."

"Bu sürekli olan bir şey mi?"

Alexander gözlerini kısarak ona baktı. "Neye karşılık soruyorsun bunu? Las Vegas'taki görüşmelere karşı mı?"

"Ama istediğin zaman bu görevden istifa edebilirsin, değil mi?"

"Görevden *istifa* etmek mi?"

"Senden tek istediğim düşünmen. Sen bu iş için önemlisin Alexander. Başarılı olmak için sana her fırsatı sunmak istiyorum."

Anthony onu kapıda karşıladı. Tatyana onu elinde kaşıkla, yüzünde hafif bir tebessümle karşıladı. "Selam."

"Selam." Alexander onu öptü.

"Bira kokuyorsun," dedi Tatyana.

"Stevie'yle içmeye gittim," dedi Alexander masaya çökerken.

"Ah. Nasıldı?" Tatyana ocağa döndü. "Anthony, anlaştığımız gibi yatma vakti geldi."

"Ama anne!"

"Hemen Anthony," dedi Alexander.

Anthony somurtarak gitmeye hazırlandı. Oradan uzaklaşırken Alexander onu ince bileğinden kavradı. "Anthony," dedi, "annen senden bir şey yapmanı istediğinde yap. Somurtmana gerek yok. Anladın mı?"

Çocuk odadan çıktıktan sonra Alexander ona arkasını dönmüş, ocakla ilgilenen Tatyana'yı izledi. Tatyana, Meksika usulü tavuk ve pilav yapıyordu. O, Francesca'ya İngilizce, Francesca da ona Meksika yemekleri yapmayı öğretiyordu. İyi bir anlaşmaydı.

"İçmeye gittiğim için bana kızdın mı?" diye sordu Alexander sonunda. "Onlarla iyi geçinmeye çalışıyorum yalnızca."

Tatyana bir tabak dolusu yemekle yanma geldi ve eğilip başına bir öpücük kondururken, "Kızmadım hayatım," dedi. "Ama arayıp eve ne zaman geleceğini söylersen ben de akşam yemeğini hazırlayacağım zamanı bilirim." Ona biraz daha pilav, ekmek verip bardağını doldurdu, sonra sessizce yanında durup vücudunu onun vücuduna yasladı. Alexander'ın eli otomatik olarak onun belini sarıp eteğinin altından naylon çorabına kaydı. Parmaklarını dikiş yerinde gezdirip korsesinin altından çıkan çıplak etin üstünde durdu. Alexander o noktayı seviyordu. "Saçma bir şey bu, biliyorum," dedi. "Sonsuza dek böyle olmayacak. Böyle olmasına izin vermeyeceğim. Ben... ben halledeceğim. Peki, başka ne sorun var?"

Tatyana iç geçirdi.

"Ah, iç geçirdiysen yandık."

Anthony radyoda ne olduğunu onlara söylemek için koşarak içeri dalınca Alexander elini Tatyana'nın vücudundan çekip, "Radyo falan yok. Yatağa Anthony. Hemen," dedi.

Ama Anthony odasına gittikten sonra Alexander da iç geçirdi. Tatyana'ya hemen döneceğini söyleyip Anthony'nin odasına gitti. Çocuk sessizce pijamasını giyiyordu. Alexander onu birkaç dakika izledikten sonra pijamasının üstünü düzgünce giymesine yardım etti. Ardından onu banyoya götürüp dişlerini fırçalamasına, yüzünü yıkamasına da yardım etti. Sonra onu geri getirip örtünün altına soktu ve yatağın kenarına oturdu.

"Ne haber dostum?" diye sordu. "Her şey yolunda mı? Okul iyi gidiyor mu? Sergio iyi mi? Annen iyi mi? Neden somurtuyorsun?"

"Yoruldum," dedi Anthony, Alexander'a sırt çevirip yan dönerek. "Yarın okul var."

Alexander ışığı kapatıp yatağa eğildi ve kollarını oğlunun vücuduna sardı. "Baban çok çalışıyor," dedi usulca. "Biliyorum. Hiçbirimiz buna alışkın değiliz." Son iki yıldır yolculuk yapmış, neredeyse hiç çalışmamışlardı. En fazla ihtiyaç duydukları kadar. "Ama sen üç ya-

şındayken ıstakoz teknesinde çalıştığım zamanı hatırlıyor musun? O zamanlar sabah saat dörtte evden çıkıyordum ve akşam da beşte eve dönüyordum. Çok uzun süre çalışıyordum."

"Hatırlamıyorum," dedi Anthony. "Ama uzun boyunlu kuşların ve kanalların olduğu o yerde senin çalışman gerekmiyordu, elma bile toplamıyordun. Balık yakalıyorduk yalnızca. Neydi adı?"

"Mersin balığı. Öyle harika bir işte çalışmadık, değil mi Anthony?"

"Orada daha uzun süre kalmalıydık," dedi Anthony. "Onu yakalayabilirdik. Annem diyor ki onu yakalamanız için evlendiğiniz nehirden buraya kadar yüzmüş."

"Senin annen çok komik." Alexander dudaklarını Anthony'nın başına yasladı. "O kanaldaki iskelede gitarınla bana çok güzel şarkılar çalıyordun," diye fısıldadı. "Bu pazar ön iskeleyi bitirmeme yardım edeceksin. Yardımına ihtiyacım var, olur mu?"

"Tamam baba." Ve küçük çocuk kollarını babasının boynuna doladı.

Tatyana'nın sessiz kaldığı yemekten sonra Alexander sigara içmeye çıktı. Tatyana da peşinden gitti. Karanlık dağlar ay ışığının altında yatışmaya başlamıştı ama Tatyana'nın Alexander'ın vücudunda gezinen elleri kadar yatıştırıcı değillerdi. Alexander onu doğrultup oturttu. Tatyana da yanağını onun yanağına yaslayıp oturdu, sonra kalktı. Bu o kadar da yatıştırıcı olmamıştı.

"Sana anlatacaklarımı dinlerken kucağında oturmamı istemezsin eminim," dedi sıkıntı içinde dudağını ısırırken.

Alexander onu inceledi. "Ne yapıyorsun? Kullanacağın kelimeleri mi... tartıyorsun?"

"Evet," dedi Tatyana. "Bir sıkıntı yaşıyorum. Bak, şöyle bir şey var..." İç geçirdi. "Şu Steve Balkman denen adam genç biri mi? Hafifçe kasılarak yürüyen yakışıklı bir adam mı? Kolu kırık."

"Evet... Sen nereden?.."

"Bir süre önce bir gece acil servise getirildi ve ertesi sabah işe gittiğimde kolunun alçıya alınmasına ben yardımcı oldum."

Alexander kaşlarını çattı. "Ne olmuş? Merdivenden düşüp kırmış kolunu."

Sessizlik oldu. "Hayır, düşmemiş," dedi Tatyana. "Sarhoş kavgasında kırmış."

"Ne?" Alexander sinirlendi. Yüzü asılmıştı. Vermek istemediği bir tepki vermesi gerekiyordu sanki. "Peki, ne olmuş?"

Tatyana parmaklıklara yaslandı. "İki adam birlikte geldi, ikisi de yaralıydı. Polis geldi. Steve Balkman diğer adamın kız arkadaşıyla ilgili uygunsuz yorumlar yapmış sanırım." Duraksadı. "Sorun şu ki diğer adam fena halde dayak yemişti ve ailesi dava açması için ona baskı yapıyordu. Sonunda William Balkman geldi. Yeni patronun o sanırım. İçeri girip polislerle, diğer adamın ailesiyle konuşup ortalığı yatıştırdı ve dava açılmadı." Derin bir nefes alıp alçak sesle, "Sanırım yaralanan adam Balkman'ın diğer ustabaşıydı," diye ekledi.

Tatyana bakışlarını kaçırana kadar Alexander ona baktı. "Peki," dedi. "O zaman anlatmak istemedin, şimdi anlattın. Harika. Bunu benimle paylaştığın için teşekkür ederim. Ama sorun ne? Yeni işe aldıkları adama bar kavgasına girdiğini anlatacak değildi ya? Ben de olsam anlatmazdım."

"Eski ustabaşına hakaret dolu laflar ettiği bir kavgadan bahsediyoruz."

"Tanya," dedi Alexander. "Sen benim güvenliğimden mi endişe ediyorsun? Benim için korkuyor musun? Onunla içmeye gidersem bir şey olacağından mı korkuyorsun? Sana şunu söyleyeyim: Her şeyden kork ama bundan korkma."

Tatyana bir şey söylemeye çalıştıysa da Alexander duymak istemedi. Onunla Las Vegas'ı ve ordudaki görevden istifa etmesi meselesini konuşması söz konusu bile değildi şu an. "Yok yere sorun çıkarıyorsun," dedi ayağa kalkarken.

Yatakta Alexander, "Anlamıyor musun? Burası benim kariyerim ve geleceğim olacak. Mimar olacağım Tanya. Ev yapacağım," dedi.

"Biliyorum. Bu iş senin için mükemmel. Ama yüzlerce ev..."

"HAYIR!" diye haykırdı Alexander.

Bağırıyordu. Sesini yükseltmişti, kızmıştı, o kadar kızmıştı ki ikisi de çıplak halde, yataklarında, örtülerin altında uzanırken ona

bağırıyordu. Coconut Grove'dan beri yatak odalarında seslerini hiç yükseltmemişlerdi ama şimdi tartışıyorlardı. Bu durumla nasıl başa çıkacağını bilemeyen Tatyana dudakları titreyerek ve alçak sesle, "Hişşşt, affedersin. Bir daha bunun konusunu etmeyiz," dedi ve elini onun yüzüne uzattı.

"Bu iş tam bana göre," dedi Alexander ondan uzaklaşarak. "Sebebini anlayamıyorsan sana açıklamayacağım, açıklayamam ve açıklamayı da reddediyorum."

"Hayatım, bana bir şey açıklamak zorunda değilsin."

"Doğru, değilim. Steve ve nişanlısıyla akşam yemeğine çıkalım. İyi biri olduğunu kendi gözlerinle gör."

"Nişanlısı da mı var?"

"Buna neden şaşırdığını anlamıyorum!"

Tatyana dudaklarını ısırdı ve bir şey söylemedi.

Alexander hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. "Ne?" dedi. "Ne var? Ne oldu? Ne?" Bakışlarını ona dikti. "Yoksa şimdi?.."

Tatyana konuşmak üzere ağzını açtı.

"Duymak istemiyorum."

Tatyana ağzını kapattı.

"Neyin var senin?" diye sordu Alexander. "Onu nasıl yargılarsın? Onu tanımıyorsun bile!"

"Ah, onu tanıyorum," dedi Tatyana. "Kolunu alçıya aldım. Unuttun mu? Ama ben kimseyi yargılamıyorum. Haklısın. Saçmaladım yalnızca. Bu konuyu kapatalım en iyisi. Geç oldu." Gülümsemeye çalışarak Alexander'ın göğsünü ovdu, yüzünü okşadı. "Sorun yok. Tamam, haklısın. Burası işçi kampı da değil, Catowice de değil."

Alexander uykuya daldıktan sonra Tatyana ipek sabahlığını giyip mutfak masasında oturdu ve yüzünü kollarına yasladı. Ne yapabilirdi? Ne olursa olsun Alexander ondan Balkmanlara dair bir şey duymak istemiyordu. Steve'in, Tatyana ona evli olduğunu, onunla ilgilenmediğini ve ondan hoşlanmadığını söylemesine rağmen üç defa hastaneye gelip onu aradığını Alexander'a söyleyememişti. "Gel benimle, sen Vegas'taki bütün kızlardan daha iyisin ve ben hepsini gördüm. Gel benimle..."

demiş, tek kaşını kaldırıp imalı bir tebessümle, "Pişman olmazsın," diye devam etmişti. Tatyana sert bakışlarının ona o iğrenç esprisini anlamadığını ifade etmesini ümit etmişti.

Yalnızca bu da değildi. Başka bir bar kavgasına girişmişti ve kırık kolu yüzünden tekrar tekrar hastaneye geliyordu. O ve arkadaşları bir adamı çırılçıplak soyup dövmüşlerdi. Ona bunları söyleyen nöbetçi hemşire Carolyn Kaminsky, Bill Balkman'ın hastaneye gelişini anlatmış, polisin ve dayak yiyen adamın yine davadan vazgeçtiğini söylemişti. Tatyana bunu Alexander'a anlatmak istemişti ama Alexander onu dinlemek istememişti. *Orduda çok daha beterini duydum ben*, diyecekti. Belki de haklıydı. Alexander, Steve gibi bir adamın Tatyana gibi bir kadına ne söyleyebileceğini ondan daha iyi bilirdi kesin.

Tatyana oturmaya devam etti ve Alexander yarım saat sonra onu bulmak üzere yatak odasından çıktı. "Gecenin bir yarısı Bethel Adası'ndaki gibi mutfakta oturup düşüncelere dalmandan nefret ediyorum. Bütün hayatım gözlerimin önüne geliyor. Yatağa gel."

Hemşire İçeride, A Kapısı'nda

Ertesi akşam Tatyana gergin bir halde işten eve döndü. Amacı Alexander yorgun argın eve gelmeden yemeği koyup evi toparlamaktı. Anthony, Sergio'nun doğum gününde pizza yiyecekti. Tatyana onu saat dokuzda alacaktı.

Alexander'ın kamyonetinin evin önünde olduğunu görünce şaşırdı. Saat daha sekizi çeyrek geçiyordu. Cuma akşamları genelde eve daha geç gelirdi. Merdivenlerden çıkıp kapıyı açtı. Alexander kanepede oturmuş, başını yana eğmişti. Tatyana masanın üstündeki buketi neredeyse görmüyordu. "Şura?"

Alexander homurdandı.

Tatyana onun yanına koştu. "Ne oldu?"

Alexander uzun içliğiyle koltuğa uzanmış, yüzüne ıslak bir havlu koymuştu. Tatyana havluyu çekti. Alexander'ın gözleri kapalıydı. Uyuşmuş gibiydi. Titriyordu sanki. "Bilmiyorum. Hastayım..."

"Ah, hayatım. Ne oldu sana?"

"Bütün vücudum ağrıyor, hareket edemiyorum..."

Tatyana hemşire çantasını yere bıraktı.

"Hayır, hayır," dedi Alexander. "Çantayı getir."

Tatyana çantayla birlikte gidip endişe içinde ona yaklaştı. Sonra eğilip alnına, yüzüne dokundu. Alexander'ın gözleri hâlâ kapalıydı. Havludan dolayı yüzü ıslaktı. "Ateşin yok."

"Hemşireye ihtiyacım var..." diye mırıldandı Alexander.

"Hayatım, buradayım ben."

"Üniformanla mısın?"

"Elbette. İşten yeni geldim."

"Saçını topuz mu yaptın?"

"Evet. Şura, aç gözlerini."

"Beyaz ayakkabıların, beyaz çorapların üzerinde mi?"

"Evet, evet. Sen ne yapıyorsun?"

"Hemşire lazım bana..." diye mırıldandı Alexander tekrar.

Tatyana sustu.

"Hımmm," dedi sonunda imalı bir ses tonuyla. "Sen fena bir hastalığa yakalanmışsın. Teşhis koymadan önce seni tümüyle muayene etmeliyim."

"Siz en doğrusunu bilirsiniz Hemşire Metanova."

Tatyana çantasından stetoskobunu çıkardı. "Soyunur musun? Ciğerlerini dinlemeliyim."

Alexander'ın göğsüne değen stetoskop buz gibiydi.

Alexander gözlerini açtığında Tatyana'nın yüzünde ciddi bir ifade vardı. Hemşire başlığını tekrar takıp üniformasının üst düğmelerini açtı ve göğüsleri göründü. "Kötü şakaların yüzünden seni muayene etmeliyim," dedi Alexander'ın uzun içliğini indirerek. "Lütfen dimdik otur ve kımıldama. Tehlikeli olabilir. Dikkatli ilerlemeliyiz." Tatyana önden kapanan sütyeninin kopçasını açıp üniformasının tüm düğ-

melerini çözdü, yalnızca göğsünün altındaki düğmeye dokunmayarak göğüslerini serbest bıraktı. Kendini sergiliyordu; sertleşen meme uçlarını, krem rengi karnını, beyaz çoraplarını tutan jartiyerinin kancasını. Alexander'ın bacaklarının arasına diz çöktü. "Hımmm," dedi onu tutarak. "Gerçekten de kötü espriden kaynaklanıyor. Ama seni iyileştirebileceğimi düşünüyorum Yüzbaşı Belov."

Çantadan mineral yağı çıkarıp önce kendine, sonra ona sürdü ve cinsel organını göğüslerinin arasına sıkıştırıp ileri geri hareket etti.

Alexander'a yetmedi bu. "Bence durumum çok ciddi," dedi inleyerek. Gözlerini kapatmamaya çalışıyordu. "Çok hastayım."

Tatyana ona katılırcasına başını sallayıp onu okşadı, nabzını ölçüp eliyle aşağılara indi. "Kötü espri ciddi bir durum yüzbaşı. Riskli."

Alexander elini onun saçma kaydırdı ve Tatyana'nın başlığı düştü. Sonra Alexander kanepeden kalkıp eğildi ve onu öptü. "Dün için özür dilerim Tatya," diye fısıldadı. "Aptalca davrandım. Endişelenmeni istemiyorum yalnızca. Lütfen bu konuda bana güven. Lütfen."

"Yüzbaşı!" dedi Tatyana parmaklarını onun cinsel organının etrafına iyice sarıp konuşmasını engelleyerek. "Lütfen, konuşma. Kendi iyiliğin için."

"Kötü esprinin tedavisi var mı?" diye sordu Alexander kendini koltuğa bırakarak.

"Şey, eski günlerde tedavisi emerek çıkarmakmış," diye karşılık verdi Tatyana sakince.

Alexander sakin olamıyordu. "Anlıyorum. Sence bu yöntem bugün de işe yarar mı? Modern ilaçlar çok gelişti."

"Haklısın ama denemekten başka çare yok. Şimdi dik otur ve kımıldama. Ağızdan kaçış yok. Bu senin tek şansın."

Ağızdan kaçış yoktu. Alexander ona engel olmayı denedi, onu o üniformayla üstüne almak ve çılgınca kancayı açmak istiyordu ama Tatyana, "Yüzbaşım, tedavi olmak istiyor musun? O halde ağzıma boşal. İstediğin gibi," dedi. Onu durdurmak mümkün değildi.

Alexander'ın, Tatyana'nın beyaz kıyafetine ve topuzuna tepkisi onda Pavlov etkisi yaratmıştı ve Tatyana'nm işe gittiği sabahlar onu

gördüğü anda tahrik oluyordu. Bazen öğle aralarında buluştuklarında ya da ertesi güne hazır olması için yıkanıp dolaba asılmış halde bekleyen üniformayı gördüğünde de aynı şeyi hissediyordu. O beyaz üniformayı düşündüğü anda tahrik oluyordu. Bir süre sonra Tatyana bu hastalığın ölümcül olduğunu ve hiç ümit kalmadığını söyledi.

Alexander da neşeyle ona katıldı.

Ama yine de Tatyana, Steve ve nişanlısıyla akşam yemeğine gitmemek için Alexander'ı ikna etmenin her yolunu denedi.

Steve ve Nişanlısıyla Akşam Yemeği

Eve geç gelen Alexander, Tatyana'nın Anthony'yle birlikte onu beklediğini bildiğinden Pima'dan hızla geçti. Arizona'da ilk Noel'leriydi. Alexander evin dört bir yanına Noel ışıkları asmıştı ve şimdi yoldan bakınca hayaller şehri gibi rengârenk ışıldıyorlardı. Evden hâlâ bir buçuk kilometre ötede olan Jomax'e döndüğü anda tepedeki o küçük, aydınlatılmış evin ışıltısını görebiliyordu. Telaşlı günün gerginliği üzerinden akıp gidiyordu. Kamyonetini park ettikten sonra Tatyana'yı pencereden görebilmek için bir süre ön bahçede bekledi.

Tatyana eve huzur getirmişti; her şeyin tozu alınmıştı, her şey lekesizdi. Kitapları, dergileri, gazeteleri, ayakkabıları, beyzbol sopaları, örtüleri ve çobanpüsküllleri vardı ama her şey yerli yerinde, her şey iç açıcı görünüyordu. Masadaki lambalar kısılmış, soba yakılmıştı, beyaz kar taneleri pencerelerde yama gibi duruyordu. Alexander, Tatyana'ya bundan sonra perdeleri çekmesini söyleyecekti ama bu akşam onu gizlice izlemekten mutluydu. Lazarevo'daki yaz o leylak ağacının arkasından onu izliyordu sanki. Tatyana saçını tepede toplamıştı ve vücudunu Alexander'ın eski asker ceketinin arkasına gizlemişti, yani Alexander ceketi aldığında üzerine onun kokusu sinmiş olacaktı. Tatyana'ya onu yıkamamasını söylemeliydi. Ona tam bir Alberto Vargas kızı olduğunu söyleyip duruyordu; onu kilime de sarsalar çıplak görünürdü. Tatyana ekmeğe sürmek için yağ çıkarıyordu, kurabiye yapmıştı, rafta soğu-

mayı bekliyorlardı. Alexander'ın bakışları masada ders çalışıyormuş gibi görünen oğluna takıldı. Oysa Anthony annesini seyrediyordu. O nereye gitse oğlunun hayran bakışları onu izliyordu. Anthony bir şeyler söyledi ve Tatyana başını geriye atarak güldü, sonra gidip onu öptü. Alexander önce oğlunun öpülen yüzüne, ardından onu öperken Tatyana'nın yüzüne baktı.

Kapıyı açtı ve ikisi birden yanma koştu. Ağaç ışıldıyordu, eve çam kokusu hâkimdi, yahni muhteşem kokuyordu. Sıcak ekmeğin ve kurabiyelerin kokusuysa daha da güzeldi.

"Babam geldi!" dedi Anthony anahtarları ondan alarak.

"Babam geldi," diye onu taklit etti Tatyana yüzünü kaldırıp Alexander'a bakarak. "Geç kaldın."

Alexander onun dudaklarına ve boynuna bir öpücük kondurdu. Tatyana kurabiye ve misk kokuyordu. "Güzel," diye fısıldadı Alexander.

Yemekte, "Cuma akşamı Steve'le çıkıyoruz," dedi.

"Hayır, bu cuma olmaz."

"İtiraz istemiyorum. Tanya, ben dört aydır Bill'le çalışıyorum! Ne onunla ne de Steve'le tanıştın."

"Steve'le tanışmadığımı söyleyemem," dedi Tatyana duygusuzca. "Ama ne demek istediğini anlıyorum."

"Kes artık. Uyduracak bahanem kalmadı."

"Benim hâlâ var."

"Seni onlardan benim uzak tuttuğumu sanıyorlar."

"Bak, dinle," dedi Tatyana canlı bir ses tonuyla. "Yılbaşında gidelim."

"O zaman da gideceğiz ama Bill önümüzdeki hafta Noel partisi veriyor."

"Kusura bakma ama gidemeyiz. Önümüzdeki hafta Vikki ve Tom geliyor. Esther hala ve Rosa da geliyor. Unuttun mu? Tatilde evimiz dolu. Anthony ve ben hazırlanmak için çok uğraştık."

"Olamaz, Vikki'nin gelmesi şart mı?" dedi Anthony hüzünlü bir ifadeyle.

"Evet, Anthony. Lütfen ona nazik davran. Seni seviyor. Sana bisiklet alacakmış."

"Esther hala bana bisiklet aldı zaten."

"O halde iki bisikletin olacak. Bence minnet duymalısın."

"Anthony, cumartesi günü annene yardım etmelisin," dedi Alexander. "Çünkü cuma akşamı annenin işi var."

Scottsdale'deki Bobo denen küçük, özel İtalyan-Amerikan restoranında Alexander, Steve ve Amanda'yla birlikte oturuyordu. Tatyana her zamanki gibi geç kalmıştı. Her yere geç kalıyordu. Alexander onun nasıl işten kovulmadığına şaşırıyordu doğrusu. Zamanını iyi ayarlaması için üç ay önce ona bir saat almamış mıydı? Tatyana işten saat yedide çıkıyordu ama şu an saat sekizdi. Alexander sabırsızlığını bastırmaya çalıştı. Ekmek ve menüler geldi. Amanda açık kahverengi saçları yapılı, makyajlı, yaşlandıkça kilo alabilecek yapıda, genç, güzel bir kızdı. Konuşkandı ve Alexander, Tanya'nın onu sevmesini ümit etti, dördü arkadaş olabilirse her şey çok daha kolaylaşabilirdi.

Steve ve Amanda'yla sohbet etti ama sonunda Steve, "Sence her şey yolunda mı?" diye sordu.

Alexander başını sallayıp şarap menüsüne baktı. Restoranın sahibi Bobo menüyü kendisi getirmişti. "*Señor* Alexander, *señora* nerede?"

"Yine geç kaldı Bobo." Alexander sigara içti, içti, içti, parmaklarıyla masada ritim tuttu, tuttu, tuttu.

Ama sonra daha başını kaldırıp onu görmeden önce geldiğini anladı çünkü hafif bir esinti çıkmış gibi restoranın havası değişmişti.

Bobo onu kendisi getirdi. Alexander ve Steve ayağa kalktılar.

Tatyana'nın üzerinde Alexander'm daha önce görmediği, lavanta rengi, işlemeli, dar bir elbise vardı. Saçını da yüzüne düşen birkaç tutam dışında Rus köylülerine özgü bir şekilde örmüştü. Hafif bir maskara ve pembe ruj sürmüştü. "Bu özel hizmet için teşekkürler Bobo." Alexander, Steve ve Amanda'ya döndü: "Bobo aylardır karıma gizliden gizliye âşık da."

Neşeli, dazlak, geniş boyunlu, kısa boylu ve simsiyah, ceylan gözleri olan Bobo İtalyan aksanıyla, "Gizli derken ne demek istiyorsunuz

señor?" dedi. "Açık açık söylüyorum, *señora* bu adam size kötü davranırsa nereye geleceğinizi biliyorsunuz."

"Teşekkürler Bobo," dedi Tatyana neşeyle. "Bana karşı hep iyidir ama yine de temkinli olmakta fayda var." Bobo ona biraz daha iltifat ettikten sonra isteksizce gitti. Tatyana, Alexander'a baktı. "Hey," dedi gülümseyerek. "Geç kaldığım için özür dilerim." Alexander herkesin içinde onu öpmezdi ve bu gece de o kuralı bozmayacaktı. Örgüsüne dokunup elini omzuna götürerek arkadaşlarına döndü. "Amanda, Steve, bu Tanya, benim karım."

Bir adamın "karım" kelimesini böylesi bir mutlulukla telaffuz etmesiyle hafifçe irkilen Amanda, Tatyana'nın elini nazikçe sıktı. Alexander, Tatyana'nın elini Steve'e zoraki uzattığını gördü. Steve onun yüzüne bakamamış, kızarmıştı.

Evet, Tanya gerçekten de çok güzel görünüyordu. Alexander'ın da yüzü kızardı.

Hep birlikte oturdular. Amanda sakin ve içten bir ses tonuyla, "Tanya, nihayet seninle tanıştığıma çok sevindim. Alexander senden çok bahsetti," dedi.

"Öyle mi?"

"Ah, evet. Stevie'yle bu kadar uzun zamandır çalışmasına rağmen bu kadar geç tanıştığımıza inanamıyorum."

"Ah, hayır. Biz Steve'le tanışıyoruz," dedi Tanya sakin bir sesle. "Birkaç ay önce koluyla ben ilgilenmiştim."

"Stevie, bunu bana söylememiştin!" diye haykırdı Amanda.

Steve'in yüzü ifadesizdi. "Evet, ama onun kim olduğunu bilmiyordum, değil mi?" dedi kadehine şarap doldurarak. Bakışlarını kadehinden çekip dişlerini göstererek gülümserken omuz silkti ve "Affedersiniz ama sizi hatırlayamadım," dedi.

"Öyle mi?" dedi Tatyana.

"Tanya, şarap ister misin?" diye sordu Alexander sakince. Kaşlarını bile kaldırmamıştı!

"Ah, evet. Teşekkürler Alexander. Ara sıra şarap içerim." Tatyana bunu hafif bir öksürükle söylemişti, kızarmadan. Alexander kadehini

onunkiyle tokuştururken hafifçe ona doğru eğildi ve alçak sesle, "İş nasıldı?" diye sordu.

"Fena sayılmazdı." Tatyana da alçak sesle konuşmuştu.

"Saatin nerede?"

"Ah," dedi Tatyana mahcup bir kahkahayla, "saatimi evde unutmuş olmalıyım."

"Evde olması pek işine yaramaz, değil mi?"

Alexander ona biraz daha şarap doldurup ekmek uzattı ve menüyü onun için açtı. Tatyana ona çok teşekkür etti. Alexander da, "Rica ederim," dedi. Çok nazikti. Edith Wharton karakterleri gibi. Alexander gülümserken bu nazik tavırlarının evliliğin verdiği rahatlığı gizleyip gizlemediğini merak ediyordu.

Başını kaldırıp karşıya baktığında Amanda'nın ona baktığını gördü. Genç kadın bakışlarının yakalanmasından utanmış gibi, "Ne zamandır evlisiniz?" diye sordu.

"Yedi yıldır," dedi Tatyana.

"Yedi yıl, vay canına." Amanda kaşlarını kaldırıp Alexander'a baktı. "Seni zorladı mı bu yedi yıl Alexander?"

"Pek sayılmaz," dedi Alexander. Tanya leylak gibi kokuyordu ve Marsovo Pole'deki leylaklar gibi giyinmişti. Göğüslerinin üst kısmı, lavanta rengi elbisenin açık, fistolu yakasından taşıyordu. O iri göğüsleri ve taze görünümü, sarışın ve ışıltılı haliyle, Alexander karısını gören birinin böyle bir yorum yapabildiğine şaşırıyordu.

"Saçların çok uzun Tanya. Hiç bu kadar uzun saç görmemiştim," dedi kısa saçlı Amanda. Onun saçları bütün kadınlarınki gibi modaya uygun bir şekilde kısa kesilmişti, dağınıktı ve spreylenip kabartılmıştı. "Hastanede dağınık kalmasına izin veriyorlar mı?"

"Hayır, işe gittiğimde saçımı topuz yapıyorum."

"Bence kestirmelisin," diye tavsiyede bulundu Amanda yardımsever bir tavırla.

"Ah, biliyorum, ben biraz demodeyim. Ama ne yaparsın?" Tatyana gülümsedi. "Kocam uzun saç seviyor."

Amanda, Steve'e döndü. "Sen nasıl seviyorsun Stevie?"

"Sen bilirsin, ben her şekilde seviyorum Amanda." Sonra ikisi birden güldü. Tatyana, Alexander'a baktı ve Alexander onun dizine vurdu.

Steve bir fıkra anlattı, herkes güldü. Tatyana bile. Bu da Steve'i bir tane daha, sonra bir tane daha fıkra anlatmaya teşvik etti. İngiltere'de görev yaptığı döneme, evlerinden birinde Amanda'yla tanıştığına, babasının onu zorla üniversiteye yollamak istemesine dair hikâyeler anlattı. Girişken, komik, iyi bir hikâye anlatıcısıydı. Amanda ona yakın oturmuş, her kelimesini dikkatle dinliyordu. Sonra genç kadın, Tatyana'ya sorular sormaya çalıştı ama insanlığın en önemli kuralını kimse Tatyana kadar iyi bilmezdi: herkesin en çok kendinden bahsetmek istemesi. Böylece Amanda'ya bir süre New York'ta yaşadığını, Alexander'la evlendikten sonra Alexander'ın cepheye gittiğini (doğrusu bunların hiçbiri yalan sayılmazdı) anlattıktan sonra Tatyana konuyu kendinden uzaklaştırdı ve Amanda bir zamanlar tamamen çiftlik alanı olan sakin Phoenix'te büyüdüğünü, o zamanlar Kızılderililerin Kızılderili Okulu Yolu'ndaki cumartesi pazarına gitmek için asfaltsız kasabanın merkezine geldiklerini anlattı. Tatyana o kalabalık sabah pazarına hâlâ gittiğini söyledi. "Evet, şimdilerde Scottsdale'de bu kadar insanın yaşaması şaşırtıcı gerçekten de!" dedi Amanda. New York buradan da mı kalabalıktı? Hayal bile edemiyordu. Phoenix dışına hiç çıkmamıştı ve o egzotik İngiltere'ye gittiği, şimdi de neredeyse her ay Vegas'a gitmeye başladığı için Steve'i kıskanıyordu.

"Stevie beni Vegas'a götüreceğine söz verdi," dedi. Sonra hüzünlü yüzünü ona çevirdi. "Hâlâ bekliyorum bebeğim."

"Yakında bebeğim, çok yakında."

"Steve ve babası aylardır Alexander'ı da yanlarında götürmeye çalışıyor."

"Öyle mi?" Tatyana'ydı bunu diyen.

Alexander konuyu değiştirmeye çalıştı çünkü Vegas onun evinde sıkıntı yaratan bir konuydu. Ama Amanda konudan sapmadan Tatyana'ya Vegas'a gidip gitmediğini sordu. Tatyana sertçe gitmediğini söylediğinde Amanda, "Ah, sen de benim gibisin, hiçbir yere gitmemişsin!" diye haykırdı.

Alexander güldü.

"Komik olan nedir?" Amanda nedense Alexander'ın kahkahasını pek de eğlenceli bulmamış gibiydi.

"Hiç, affedersin." Alexander ciddileşmeye çalıştı. "Tanya, İsveç'e gitmedin mi sen?" Gözleri ciddiyetten uzaktı şimdi. "Finlandiya da olabilir belki."

Tatyana onun ayağına küçük bir tekme attı. "Hayır."

"Peki ya Rusya'ya?"

Tatyana bu kez ona daha sert vurdu. "Hayır," dedi. "Ya sen?" Amanda'ya dönüp, "Biz Phoenix'e gelmeden önce Amerika'yı dolaştık. Dolayısıyla Amerika'yı bir parça gördük. Nevada'da biraz zaman geçirdik," diye ekledi. "Ama Las Vegas'a gitmemeye karar verdik çünkü küçük oğlumuza uygun bir yer olduğunu düşünmüyoruz."

"Ah, kesinlikle haklısın!" dedi Steve. "Yalnızca büyük çocuklar Vegas'a gidebilir." Amanda kıkır kıkır güldü.

Tatyana da yüzüne tatsız bir gülümseme yerleştirdi.

Alexander sohbet konusunu işe çevirdi: yapım aşamasındaki evler, Phoenix'teki yeni mimari tasarımlar ve Kore'yle olası savaş. Steve, Alexander'ın onun dikkatini konuya çekme çabasına rağmen Kore'yle hiç ilgilenmemişti. Dikkatini bu konuya vermesi mümkün görünmüyordu. "Politikayla hiç ilgilenmiyorum dostum, biliyorsun. Üstelik konuşacak başka konular varken." Kendine bir bira söyledi. "Ben fıkra severim. Vegas'la ilgili bir fıkra daha biliyorum. Dinlemek ister misiniz?"

"Steve, yanımızda hanımefendiler var," dedi Alexander. "Sarhoş şakalarına gerek yok."

Amanda, Alexander'a endişelenmesine gerek olmadığını, zaten hepsini bildiğini söyledi.

"Manda, bunu duymadın ama," dedi Steve. "Eminim bayılacaksın." Birasından bir yudum içti. "Adam eve geldiğinde karısını valizini toplamış halde bulur. Kadın evi terk edip Vegas'a gideceğini söyler çünkü ona bedavaya sunduğu şeyden gecede yüz dolar kazanabileceğini duymuştur. Adam düşünür ve o da kendi valizini toplamaya başlar. Karısı ona nereye gideceğini sorunca adam, 'Ben de Vegas'a

gideceğim,' der. Kadın nedenini sorunca da adam, 'Çünkü yılda iki dolara nasıl yaşayacağını görmek istiyorum,' der."

Ah, Amanda ve Steve nasıl da kahkahalar atmıştı.

Alexander da gülmüştü ama Tatyana gülmüyordu. Alexander hafifçe iç geçirdi ve neyse ki o sırada yemekler geldi. Alexander etinden bir parça Tatyana'ya verip onun lazanyasından aldı ve kadehine biraz daha şarap doldurdu.

Amanda aniden, "Stevie ve ben ilkbaharda evleniyoruz, değil mi Stevie?" dedi.

"Kesinlikle." Steve kolunu Amanda'nın omzuna atıp göğüslerine yakın bir noktaya sarkıttı.

Alexander, Tatyana'nın nemli ama sımsıkı kapalı dudaklarına baktı. "Tebrikler," dedi Tatyana, *Tanrı seni korusun*, dercesine.

"Evlendikten sonra ben çalışmayacağım, değil mi Stevie?"

"Tabii ki çalışmayacaksın bebeğim. Bütün gün evde sabahlığın ve terliklerinle oturup tatlı yiyebilirsin."

Amanda onları kışkırtmaya mı çalışıyordu? Alexander bu tür konularda hiç anlayışlı olamazdı ama Tatyana'nın bakışlarından anlaşılacağı üzere Alexander yanıtını almıştı ve karısı bunu kanıtlarcasına, "Ne zamandır nişanlısınız?" diye sordu.

Amanda yanıt vermedi ama Steve, "Neredeyse dört yıldır," dedi.

"Ah," dedi Tatyana. "Dört yıl." Ama ses tonunda bir değişiklik olmamıştı.

"Peki ya siz?" diye sordu Amanda.

Tatyana elini şöyle bir savurdu. "Ah, bizimki savaş zamanıydı. O zamanlar her şey farklıydı. Her şeyin hızlı olması gerekiyordu."

"Her şey mi?" dedi Amanda kıkırdayarak. "Peki, ne kadar zaman sonra evlendiniz?"

Tatyana yine yanıt vermeyince Alexander, "İki gün," dedi.

"İki gün mü?" diye haykırdı Amanda, Alexander'a bakıp sessizliğe gömülerek.

"Cepheye gidecekti," diye açıkladı Tatyana aceleyle.

"Apar topar da gitmemiş belli ki," dedi Amanda. "Peki, bir oğlunuz mu var Tanya? Başka çocuk yapmayı düşünüyor musunuz?"

"Düşünüyoruz."

"Düşünüyor musunuz, bir şeyler yapıyor musunuz?" diye sordu Amanda ve Steve de yemeğine bakarak güldü. Bu arada dördü birlikte bir şeyler yapabilsin diye Amanda'yla arkadaş olması gereken Tatyana, istediği primi almadan kimseye iskân izni vermeyen alıngan yapı denetim görevlileri gibi tepki vermişti. Alexander onun örgüsünü hafifçe çekti.

"Affedersin," dedi Amanda gülmeyi kesince. "Umarım sözlerimle seni kırmamışımdır Tanya."

"Hiç kırmadın."

"Stevie ve arkadaşlarıyla bu kadar vakit geçirince insan onlara benziyor. Beni resmen *mahvediyor*." Amanda bunu neşeyle söylemişti. "İlk tanıştığımızda bana anlattığı fıkrayı duymalıydınız. Evet, herkesin içinde anlatılmayacak kadar korkunç bir fıkraydı, değil mi hayatım?"

"Fıkrayı hatırlamıyorum bile Amanda. Ama eminim korkunçtur, beni bilirsin işte."

"Peki 'tıpkı bebek gibi' fıkrasını hatırlıyor musun?" Amanda şiddetli bir kahkaha attı ama sonra kızardı!

"Steve," dedi Tatyana kuru bir ses tonuyla. "Ben güzel fıkraları severim. Anlatsana." Buz gibi bakışlarını Steve'in yüzünden çekmedi.

Steve güldü. "Olmaz," dedi. "O fıkrayı duymak istemezsin Tanya. Kamyonet şoförümüzün bile yüzü kızarır."

"Öyle mi?" dedi Tatyana.

Üzerinden zaman geçtiği için ancak belli belirsiz hatırladığı şeyden dolayı kaşlarını çatan Alexander önce Tatyana'nın yüzüne, sonra da başını iki yana sallayıp Tatyana'ya bakamadan gözlerini tabağındaki soğuk yemeğe diken Steve'e baktı. Yemek boyunca Steve'in Tatyana'yla neredeyse hiç konuşmadığını, doğrudan ona hitap edemediğini fark etti, hatta Steve diğer yönlerden gerçek kişiliğini sergilese de Tatyana o masada oturmuyormuş gibi davranıyordu.

"Sizi düğünümüze davet etmek istiyoruz," diye devam etti hiçbir şeyin farkında olmayan Amanda. "Davetiyeler Noel'den hemen sonra dağıtılacak. Scottsdale Country Club, *çok* özel bir yer. Jeff ve nişanlısı Cindy de orada evlenmek istiyor. Aramızda kalsın ama o düğün olmayacak çünkü Jeff evlenmeye hazır değil. İki *yüz* kişi davet ediyoruz. Muhteşem bir düğün olacak." Bunları neşeyle anlatıyordu. "Tanya, eminim siz büyük bir düğün yapamamışsınızdır. Hazırlanmak için pek vaktiniz olmamıştır."

"Haklısın, olmadı," diye karşılık verdi Tatyana. "Küçük bir düğündü bizimkisi. Biz, rahip ve şahidimiz olsunlar diye çağırdığımız çift."

Amanda şaşkın bir ifadeyle ona baktı. "Evlendiniz ve ailelerinizi davet etmediniz mi?"

Alexander ile Tatyana bir şey söylemedi.

Amanda devam etti: "Peki ya düğün yemeği? Yemek, müzik yok muydu? Bir düğünde yemek ve müzik nasıl olmaz?"

Ona yanıt veren bu defa Alexander oldu. "Müzik vardı," dedi. "Evlendiğimiz gece nasıl da dans etmiştik!"

Masa garip bir sessizliğe gömüldü. "Ama yemeğimiz var mıydı, hatırlamıyorum. Yemek var mıydı Tanya?" Alexander ona bakmadı.

"Sanmıyorum Şura." Tatyana da ona bakmadı.

"Ne dedi sana o?" diye sordu Amanda.

"Benim için uydurduğu bir takma ad." Alexander, Amanda'nın onları hayretle izlemesine bir saniye daha katlanamayacaktı. Ayağa kalkıp Tatyana'yı da kaldırdı ve Bobo'ya işaret eder etmez adam hemen orkestraya "Bésame Mucho"yu çalmasını söyledi. Dans pistinde Alexander, Tatyana'yı kendine çekti. "Tanya, yapma. İyi insanlar işte. Neşelen biraz. Pek iyi davranmıyorsun."

"Ama Şura, çok iyi olduğumu sen söylemedin mi?" diye mırıldandı Tatyana onun göğsüne doğru ve sonra kirpiklerini kırpıştırdı.

Alexander kocaman parmaklarını onun narin parmaklarının arasından geçirdi. "Kes artık," dedi ona bakıp ellerini sıkarak.

"Söylesene, dostun Steve neden zavallı kızla evlenmiyor?"

"Sütü bedavaya almak varken neden ineği satın alsın, mı diyorsun?"

Alexander onun gülmesini bekledi ama Tatyana gülmedi. İfadesiz bir yüzle, "Sence bu kız ona bedava süt mü veriyor?" diye sordu.

"Peynir ve tereyağı da."

Tatyana o an güldü.

Bésame, bésame mucho...

"Memelerini öpmekten başka bir şey yapmak istemiyorum. Şimdi."

Como si fuera ésta noche la última vez... Tatyana yüzünü ona kaldırdı. "Haydi eve gidelim ve istediğin kadar öp beni." *Que tengo miedo a perderte, perderte después...*

Masaya döndüklerinde Alexander hesabı istedi ve Tatyana tuvalete gitmek için izin istedi. Amanda da onunla gitti. Kızlar masadan bir metre uzaklaşmamışlardı ki Alexander, "Stevie, seni aşağılık piç kurusu, karım kolunu alçıya alırken ona uygunsuz bir şey mi söyledin? Resmen köpeğini öldürmüşsün gibi davranıyor," dedi.

Steve omuz silkti. "Alex, kusura bakma dostum. Kolumu kendisinin alçıya aldığını söylüyor, doğru söylediğinden de eminim ama ben gerçekten onu gördüğümü hatırlamıyorum."

"Yalan söylemeyi bırak. Dört ay önce hastanede biriyle tanıştığını kendin söylemiştin bana, hatırladın mı? Bahsettiğin kadın benim karımdı, değil mi?"

"Hiç sanmıyorum." Steve sesini alçalttı. "Ben bir sürü kadınla tanışıyorum."

"Hastanede mi? Lanet olası hastaneye kaç defa gittin?"

"Ona bir şey söylemişsem özür dilerim. Senin karın olduğunu bilmiyordum, yoksa hiçbir şey söylemezdim. Biliyorsun dostum. Dur, hesabı ben ödeyeyim. Yemekler benden. Israr ediyorum."

***

Sonra cuma günü Alexander yine Bobo'nun yerinde onu bekliyordu, bu defa Vikki ve Richter'la birlikte. Uçaktan yeni inmişlerdi, Alexander onları Sky Harbor'da karşılayıp eve götürmüş, Anthony'yi Francesca'ya bırakmıştı ve şimdi hep birlikte bekliyorlardı. Tatyana sonunda yalnızca

kırk dakika gecikerek geldiğinde ("Ah, Vikki için neredeyse vaktinde geldin!") yerinden fırlayıp çığlık atarak kollarını Tatyana'nın boynuna saran Bobo değil, Vikki'ydi.

Sonraki dört saatlerini hiç sıkıntıya girmeden, birbirlerine saygısızlık etmeden geçirmiş, yiyip içmiş, sigara içmiş, küfretmiş, dans etmiş, hatta açık saçık fıkralar bile anlatmışlardı.

Vikki ile Richter güzel bir çiftti. Uzun boylu ve genç, birbirlerine âşık ve enerjiktiler. Neredeyse konuşmanın tamamı iki askerle ilgiliydi ve Kore'ye yönelikti. Vikki ve Tatyana araya giremiyorlardı. "Senin konuşmana izin yok," dedi Richter, Vikki'ye. "Tek istediğin beni çekiştirmek ama böylesine içten bir adamla savaş muhabbeti yaparak geçirdiğim kusursuz bir akşamı mahvetmene izin vermeyeceğim."

"İyi ama bir sürü yanlış yapmasaydın ben de seni çekiştirmezdim Tom."

Kuzeydeki komünist tarafın amacının 38. Paralel'i aşmak olduğu açıkça bilinirken ABD birliklerine Güney Kore'den çekilme emri verilmesi Richter'ı şaşkına çevirmişti. Beş ay önce, Temmuz 1949'da Dış İşleri Bakanlığı yetkilisi Owen Lattimore, Güney Kore'nin düşmesine izin vermekten başka çözüm olmadığını söylemişti ama ABD'nin buna izin vereceği düşünülmemişti. Lattimore'un sadakati ve öncelikleri düşünüldüğünde Alexander bunun Kuzey Korelilere ve onlara silah yardımı yapıp eğiten Sovyetlere nasıl bir mesaj verdiğini anlamak istiyordu.

"Ben sana nasıl bir mesaj verdiklerini açıklayayım," dedi Richter. "İstediğin zaman gel ve istediğini al. Senin olduğunu düşündüğün her şeyi al. Birleşin lütfen. Sizi durdurmayacağız, daha da önemlisi sizi durdurmak istemiyoruz."

Alexander, General Charles Willoughby'dan gelen istihbarat raporunu yeni okumuştu. Raporda tüm çabalarına rağmen Kuzey Kore'nin 38. Paralel'e yığıldığı yazıyordu.

"Biz birliklerimizi çekerken onlar askersiz bölgeyi silahlandırıyor mu?" diye sordu Richter. "Buradaki küçük sıkıntıyı görüyor musun?"

Alexander görüyordu.

"Önümüzdeki bahar istila edecekler," dedi Richter. "Bir ay sonra Seul'a gidersek istesek de onları durduramayacağız."

"Birliklerimiz çekilirse gitmek zorunda kalmayız belki Tom," dedi Vikki ümitle onun elini tutarak.

"Dilini ısır kadın," dedi Richter elini çekerek. "Sen, ben ve Willoughby o lanet Kore yarımadasında geriye kalan tek Amerikalılar olsak da Seul'e gideceğiz."

"Aman ne harika, teğmen-koca," dedi Vikki hüzünle. "Muhteşem gerçekten de."

Richter onun kadehine şarap doldurup sigarasını yaktıktan sonra, "Somurtma artık," dedi ve onu kendisine bakmaya zorladı. "Bu bir emir Viktoria."

"Bu bir emir Viktoria," diye onu taklit etti Vikki.

Sonra hemen oracıkta, ellerinde şarap kadehleriyle beş dakika öpüştüler. Bu arada Alexander bakışlarını Tatyana'ya çevirdi. Tatyana ise bakışlarını kaçırmayıp sevgi dolu, neşeli bir ifadeyle onları izledi. Alexander'ın Tom Richter konusunda ondan onay almasına hiç gerek kalmamıştı. Tatyana onu gördüğü anda onaylamıştı. Alexander alnını onun şakağına yaslayıp kulağına, "Richter, Vikki'yi masaya yatıracak birazdan," diye fısıldadı. "Ama sen onu da hoş görürsün. Zavallı dostum Steve kötü bir espri yaptı diye hemen somurtur otururşun."

Tatlıları yerken Vikki sonunda şikâyete başladı. "Geçen ay bizim ilk yıl dönümümüzdü," dedi. "Ve benim bir yıllık sevgili kocam bana ne aldı biliyor musunuz? Mutfak robotu! Düşünebiliyor musunuz? Benim gibi birine mutfak robotu alıyor!"

"O bir imaydı Viktoria."

Vikki yapmacık bir ifadeyle gözlerini devirdi. Richter da gözlerini devirdi.

Alexander gülümsememeye çalışıp çikolatalı pastasını keyifle yiyerek onlarla ilgilenmeyen Tatyana'ya baktı. Tatyana elektrikli aletlerin hepsini severdi. Karısını heyecanlandırmayacak bir konserve açacağı, çırpıcı ya da kahve makinesi yoktu. Tatyana her cumartesi bu ürünler için vitrinlere bakar, dükkânlara girip kitapçıkları okur, akşam olunca

da aletlerin özelliklerini Alexander'a Puşkin'in şiirlerini okuyormuş gibi anlatırdı.

"Tanya, hayatım, benim en sevgili arkadaşım," dedi Vikki, "lütfen bana hak verdiğini söyle. Mutfak robotunun romantik bir yanı var mı sence?"

Tatyana ağzı dolu bir halde dikkatlice düşündükten sonra, "Ne tür bir mutfak robotu?" diye sordu.

Noel'de Alexander, Tatyana'ya piyasanın en kaliteli markalarından biri olan KitchenAid marka bir mutfak robotu aldı. Tatyana mutfak robotunun içinde altın bir kolye buldu. Evleri dolu olmasına rağmen ve Anthony kapının hemen dışındaki kanepede uyuyor olsa da Tatyana Noel gecesi üzerinde yalnızca o kolyeyle Alexander'la sevişti. Onun üstüne çıkıp yumuşak, ipeksi saçlarını onun teninde gezdirirken sıcak göğüslerini onun bedenine bastırdı.

Çatı ustası

Tatyana giyindi; kıyafeti sarı, tiril tiril bir elbise ile kısa ceketten oluşuyordu. Saçını gevşek bir şekilde örüp yüzünü ovaladı. Alexander'a öğle yemeği getirmiş ama onu şantiye alanında görememişti. Ortalıkta yeni binanın tavan arasıyla uğraşan çatı ustalarından başka kimse yoktu. Arabanın yanında durdu ve beklerken az önce giden sevgili Vikki'sini, Tom'la birlikte onlarda kaldığı o bir haftada Anthony'nin nasıl huzursuz olduğunu düşündü. Vikki'de de bir huzursuzluk vardı zaten. Fırtınalı bir aşk yaşadığı Tom Richter'le bir yıl önce evlenmişti ama şimdi Tom, Kore'ye gitmek üzereydi ve Vikki gitmek istemiyordu. Peki, kocası dünyanın bir ucuna giden evli, genç bir kadının başka nasıl bir seçeneği vardı ki? Vikki, Tatyana'nın New York'ta tek başına nasıl yaşadığını bizzat gözlemlemişti. Vikki, Alexander'a bile, "Ben Tanya gibi lanetli bir dul misali yaşamak istemiyorum," diye sızlanmıştı.

"Anlatsana," demişti Alexander, yüzünde aniden beliren memnuniyet ifadesi karşısında şaşkına dönen Vikki'ye, "nasıl yas tuttu? Beni hiçbir korkunç detaydan mahrum bırakmana gerek yok." Tatyana arkadaşını sıkıntı yaratan kocasından kurtarıp konuşmayı sonlandırmak için onu oradan uzaklaştırmıştı.

Tatyana'nm düşünceleri, çalışmayı bırakıp ona bakmaya başlayan çatı ustaları yüzünden bölündü. Kendinden emin bir halde arabasına bindi ve tam o sırada...

"Merhaba Tanya." Steve Balkman penceresinin camını tıklatıp sedanın kapısını açtı. "Alexander burada değil. Geleceğini unutmuş olmalı."

"Mümkün değil," dedi Tatyana isteksizce arabadan inerek.

"Şu lanet olası denetmenler için gerekli formları babamın ofisinden almaya gitti. Bendekiler yanlışmış. Birazdan gelir."

Tatyana beklemek istemedi.

Steve boğazını temizledi.

"Lütfen," dedi Tatyana. "Ne kadar az konuşursak o kadar iyi."

"Geçen sefer hastanede seni kırdıysam özür dilerim," dedi Steve.

"Kırılmadım." Hangisinden bahsediyordu acaba?

"Alexander'ı bilseydim sana öyle şeyler söylemezdim."

Sen onu kız arkadaşı olan eski ustabaşına anlat.

"Ben sana öylesine takılmak istemiştim. Amanda'yla mutluyum."

Bir erkek her kadınla mutlu olabilir, onu sevmediği sürece, diye düşündü Tatyana, ölümsüz Oscar Wilde'ı anarak. Hiçbir şey söylemeden ondan bir adım uzaklaştı. Kocası neredeydi ki? Çatı ustalarının ona bakışları hoşuna gitmemişti. Alexander burada olsaydı ona böyle bakamazlardı.

Steve gülümsedi ve onu baştan ayağa süzerek, "Bugün çok güzel görünüyorsun," dedi. "Gel, seni ekibimizle tanıştırayım."

Tatyana başını iki yana sallayıp, "Ben kraliçe değilim Steve, Alexander'ın karısıyım. Kendine *büyük* bir iyilik yap ve beni başka adamlarla tanıştırma," dedi.

Steve'in yüzündeki gülümseme zayıfladı. "Buralarda herkes cana yakındır. İnan bana, kocan da bunu çok iyi biliyor."

"Hayır," dedi Tatyana buz gibi bir sesle. "Kocam öyle şeylerle ilgilenmez."

Steve'in yüzünde buz gibi bir gülümseme varken Alexander döndü ve Tatyana, Steve'le Alexander'm anlayışlı kişiliğine dair daha detaylı bir konuşma yapamadı. Alexander imzalı formları Steve'e uzattı ve Tatyana'yla birlikte yemek kabını da alıp yakındaki park yerinde duran kamyonete gittiler. Orada, herkesten uzakta öğle yemeklerini yediler.

"Çok güzel giyinmişsin Tanya," dedi Alexander. "Benim buna ihtiyacım yok, hele o hayvanların hiç yok."

Tatyana düşüncelerini dile getirmek istemedi; *birlikte çalıştığın insanlar biraz olsun saygı gösteremiyor diye senin için giyinemeyecek miyim?*

Alexander ona doğru eğildi. "Hepsi de kaba saba insanlar, boş ver onları. Şimdi geri dönmeliyim. Öp beni."

Tatyana ona içten bir öpücük verdi ve Alexander'm eli rahat durmadığı için şantiye alanına döndüklerinde Tatyana'nın saçı başı biraz dağılmıştı. Alexander onu arabaya götürdüğünde biri Tatyana'nın arkasından ıslık çaldı. Alexander öğle yemeğini bitirmek üzere olan çatı işçilerine baktı. "Siz aklınızı mı kaçırdınız?"

Kimse bu sözü üzerine alınmadı.

Tatyana yorum yapmadan oradan uzaklaştı.

Alexander da yorum yapmadan uzaklaştı.

Çok fazla uzaklaşmamıştı ki ustabaşı ona imalı bir bakış atıp gülümsedi.

Balkman bu adamları nereden buluyordu ki? Ama bu işçi, erkekler arasında eskiden beri geçerli olan kuralları bilmiyordu herhalde. Adam kaşlarını kaldırıp Tatyana'nın arabasının geçtiği yola baktı ve "Bu başka türlü bir şeymiş. Seni uyutmuyordur..." dedi.

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun?" diye karşılık verdi Alexander.

Çatı işçisi kendini koruma içgüdüsünden de yoksundu. Bir şey söylemek için tekrar ağzını açtı ve Alexander adamı gömleğinin yaka-

sından tutup yere serdi. Adam gücendiğini göstererek (o gücenmişti!) ekibiyle birlikte işi bıraktı.

Bill Balkman buna memnun olmamıştı.

"Sen benim için çalışıyorsun," dedi Alexander'a. "Benim şirketimi temsil ediyorsun. İnsanların sürekli iş bırakması bizim işimizi olumsuz etkiliyor. Ayrıca bu insanların kötü niyetli olmadığını biliyorsun. Erkek muhabbeti işte."

"Boş laf," dedi Alexander. "Ben çok yer gördüm, ordudaydım, Tanrı aşkına ve hiçbir yerde bir erkeğin başka birinin karısı hakkında böyle konuştuğunu duymadım, dişlerinin dökülmesini istemiyorlarsa tabii."

"Ah, yapma. Eğleniyorlar yalnızca. Amanda, Margaret hiç umursamıyor böyle şeyleri."

Margaret, Bill'in kız arkadaşıydı. Alexander açıkça, "Tanya benim *karım*. Evlilik onun himaye altında olduğunu gösterir," dedi. Sovyetler Birliği'nde öyle bir şey yoktu tabii, idam cezası olurdu olsa olsa. Ama Sovyetler Birliği'nde değildiler. "Bu onun yasak bölge olduğunu gösterir," diye devam etti Alexander. "Bu konuyu tartışmanın anlamı yok. Bill, bu konuyu birine daha açıklamak zorunda kalırsam büyük sorun yaşayacağız." Balkman'a dik dik baktı.

"Sakin ol, sakin ol," dedi Balkman çabucak. "Haklısın tabii. Adam çizgiyi aşmış. Gittiğine sevindim aslında. Yaptığı iş de kötüydü. Ama kötü bir çatı ustamız bile olmadan ne yapabiliriz sence?"

Alexander yeni birilerini işe alıp baharı, ağır blok ve betonları taşıyarak, sıcak güneşin altında Balkman'ın ona öğrettiği gibi harç sürüp üstüne seramik kiremitleri döşeyerek geçirdi. Gayretli, çalışkan ve eli çabuk biriydi. Balkman aşağıdan Steve'in duyacağı şekilde, "İyi iş çıkardın dostum," diye seslendi ve Alexander'ın ücretine zam yaptı.

Her gün binlerce kilo çatı kiremidi ve çimento çuvalı taşımaktan Alexander'ın kolları ile göğsü Roma heykellerininkileri andıracak şekilde mermerden oyulmuş gibi görünüyordu. İrileşmişti. Gömlekleri ve ceketleri üzerine olmuyordu, yenilerini almak zorunda kaldı.

Yazın Tatyana ilk Tupperware partisini verdi. Bunu hemşirelik yapmasının yanı sıra sürekli ek işlerde de çalışan Carolyn Kaminsky için yapmıştı. Carolyn bu ay Tupperware satıyordu. Tatyana partiye birkaç hemşire çağırmıştı. Francesca yeni doğum yaptığı için gelemeyeceğini bildirmişti. Tatyana, Alexander'ın ricası üzerine istemeyerek de olsa Amanda'yı ve Jeff'in kız arkadaşı Cindy'yi davet etmişti. Hepsinin katıldığı toplantılara, akşam yemeklerine, barbekü davetlerine, arada bir kız kıza çıkılan öğle yemeklerine rağmen Tatyana'nın Amanda'yla arkadaşlığı ilkbaharda gerçekleşemeyen ve yere göğe sığdırılamayan düğün gibi çok ağır ilerliyordu.

On iki kadın pazar öğleden sonrasında gelmişti. Anthony, Sergio'ya gitmişti. Alexander da kulübede kalıp bütün kadınlar gidene kadar eve dönmeyeceği konusunda söz vermişti.

Parti çok iyi geçmişti. Tatyana küçük *piroşki*'ler, ev yapımı ekmek ve parmak sandviçler hazırlamıştı. Ruslar gibi siyah çay içmişlerdi. Süslenmek için fırsat kollayan kadınların hepsi de uzun boylu ve güzeldi, özellikle de Carolyn. Saçlarını kabartıp geriye toplamış, spreylemiş, büzgülü etekler, kombinezonlar, külot korseler, dik yakalı, ütülü gömlekler giymişlerdi. Siyah, likit bir sürmeyi aralarında paylaşıp bitirmişlerdi. Bir tek Tatyana hafif bir makyaj yapmıştı, çilleri krep unuyla ortaya çıkmıştı. Alexander'm sevdiği kombinezonsuz bir elbiseyi giymişti. Kollarında fiyonklar olan, çiçekli, saf ipekten bir elbiseydi bu ve Tatyana'nın bacakları açıktaydı (Alexander bunu da severdi). Saçlarını örüp diğer kadınlara ayak uydurmak için topuz yapmıştı.

Partinin ancak sonlarına doğru saklama kabı siparişlerini vermek akıllarına gelmişti. *Ladies Home Journal*'ın son sayısındaki "Dondurulmuş Yemekler Tüylerini Diken Diken Eder", "Ayna Kullanmanın İki Yeni Yöntemi", "Sahte Pürüzsüz Ten" gibi makaleler üzerine sohbete dalmışlardı ki kadınlardan biri pencereden dışarı bakıp, "Tanya, pazar günleri işçi mi çalıştırıyorsunuz? Bir tanesi eve doğru geliyor," dedi ve bütün kadınlar pencereden dışarı baktı.

Tatyana alt dudağını ısırdı. *Ama bütün günü kulübede geçireceğini söylemişti!*

"Ah, o işçi değil," dedi Amanda. "Tatyana'nın kocası."

Hemşireler başlarını yavaşça Tatyana'ya çevirdiler.

Arka mutfak kapısı açıldı ve Alexander içeri girdi. Eski, rengi atmış kot pantolonunu, kocaman, kahverengi iş çizmelerini giymişti ve onlarla boyu iki metre görünüyordu. Terlemişti ve yanık, güçlü, çıplak kolları toprak ve tahta parçacıklarıyla kaplanmıştı. Siyah tişörtünün kısa kolları omuzlarına kadar çekilmişti ve gri yara izleri ile mavi dövmeleri tümüyle gözler önüne serilmişti. "Merhaba hanımefendiler," dedi kapıda durup bir günlük siyah kirli sakalının arasından bembeyaz dişlerini göstererek. Dışarının sıcağını, sigara dumanını, ter kokusunu ve o kibar kadınların şaşkın ifadelerini de beraberinde getirmişti. "Merhaba Carolyn, nasıl gidiyor? Böldüğüm için kusura bakmayın. Tanya, bana sigara ve içecek bir şey verir misin lütfen? Hiç kalmamış da."

Tatyana hemen ayağa kalktı.

"Bizi tanıştırmayacak mısın?" dedi Melissa yapmacık bir sesle.

"Ah, evet. Affedersiniz. Şey, kızlar, bu benim kocam Alexander."

Alexander, olmayan şapkasıyla onları selamlarken Tatyana da ona istediklerini getirmeye gitti.

Carolyn, "Alexander, neden oturup bizimle bir şeyler içmiyorsun? Bizim işimiz bitti sayılır, değil mi kızlar?" dedi.

"Tabii ya! Dışarısı çok sıcak, lütfen otur. İşimiz de bitti."

O sırada ona limonata ile sigarasını getiren Tatyana, "Alexander'ın şantiyede işleri var, değil mi?" diyerek onu kapıya doğru itti.

"Evet, evet. Çok işim var."

Alexander sürahiyi kafasına dikti ve limonatanın yarısını içene kadar da durmadı. "Dışarısı sıcak. Şey, tanıştığımıza memnun oldum hanımlar." Sigarasını da alıp Tatyana'ya göz kırptı ve dışarı çıktı. Kapı kapandığında Carolyn gülümseyerek, "Tanya, nereden buldun onu?" diye sordu.

"Sokakta," dedi Tatyana masayı toplamaya başlarken.

"Uzun zamandır mı sokaklardaymış? O yara izleri ve dövmeler nedir?"

"Yara izlerini boş ver. O kollar nedir?" dedi Melissa.

"Yara izleri ile dövmeler savaştan, kollar çatı yapmaktan." Tatyana sofrayı kaldırmakla meşguldü.

"Çatıcı mı yani? Haç dövmesi var. İnançlı biri mi?"

"Bir dövmesi var, çekiçli bir şey. Çatı yapmakla mı ilgili o da?"

Ah, Tanrım. Demir Perde tüm Avrupa'ya yayılmamıştı sanki.

"Ne zaman evlendiniz?"

"1942'de."

Neyse ki kızlar 1942'de bir yerlerin saçma sapan bir savaş halinde olabileceğini ilk anda fark edemediler. Zaman gerçekten de bazı şeyleri unutturuyordu.

Amanda, "Nişanlım Steve'in yanında çalışıyor, Balkman Yapı'da," dedi. "Steve ve babası şirketin başında. Steve ve ben de yakında evleniyoruz. O ve Alex çok yakın arkadaş."

Kısa, siyah saçlı, peri gibi bir kız olan Cindy, "Benim nişanlım Jeff'le de birlikte çalışıyor. Biz de yakında evleniyoruz," dedi.

Hemşireler onları nazikçe dinleyip Tatyana'ya döndüler. "Anlatsana, nasıl bir koca?" diye sordu Melissa. "Huysuz, aksi biri mi? Israrcı biri mi?"

Tatyana dudaklarını büzmemeye çalıştı. Kocası bunların hepsini yapıyordu, evet, ek olarak başka kötü huyları da vardı. "Gözünü saatten ayırmayıp vardiyan biter bitmez gaza basmanın sebebi de bu bence," dedi Carolyn, Tatyana'yı çimdikleyerek.

"Değil mi?" dedi Erin. Resepsiyon görevlisiydi. "Nöbeti devretmek için diğer hemşirenin gelmesini bile beklemiyor. Saat yedi oldu mu, yediyi bir geçe arabasına atlar."

"Kızlar, yetmez mi bu kadarı?" dedi Tatyana ve Carolyn ile Erin güldüler.

Alexander'ın ne iş yaptığını, kaç saat çalıştığını, işe gitmek için başka kıyafetler giyip giymediğini, tüm gün tulumla mı gezdiğini, eve yorgun gelip gelmediğini sordular. Demek askerdi, ne zamandır askerdi? Rütbesi neydi? Hâlâ yüzbaşı mıydı? Cephede ne kadar kalmıştı? Savaşı eve taşımış mıydı? O soruya kıkırdaşmalar eşlik etmişti.

"Savaşı tümüyle eve taşıdı," dedi Tatyana kıkırdamadan.

Bir yarım saat daha kadınların hevesli ve çoğunu yanıtlamadan geçiştirdiği sorularına maruz kaldıktan sonra Tatyana onları yolculayıp evin arka tarafındaki iskeleye çıktı. Alexander parmaklıklara oturmuş, sigara içiyordu. Sıcaktan bunaldığı için gömleğini çıkarmıştı.

"Neden içeri girdin? Hem de bu halde?" diye sordu Tatyana iskele basamaklarından çıkarken. "Şantiyede kalacağına söz vermiştin. Partinin sonuna kadar senden başka bir şey konuşmadılar."

"Öyle mi?" diyerek sırıttı Alexander. "Ne sordular?"

Tatyana başını iki yana sallayıp güldü.

"Ne anlattın onlara?" Alexander'ın ağzı kulaklarına varmıştı. "*İyi* şeyler mi?"

"Kes artık. Haydi, git de yıkan. Anthony birazdan gelir."

"Hiç değilse dağınık halime bayıldığını söyleseydin," dedi Alexander sesini alçaltarak.

İnanılmaz bir adamdı. En sevdiği kot pantolonunun içinde parmaklıklara oturmuş, Tatyana'ya bakıyordu ve Tatyana onun âdeta erimiş *crème brûlée* rengi gözlerine, kirli sakalının arasından ışıldayan bembeyaz dişlerine, dik, siyah saçlarına, ışıl ışıl parlayan muhteşem kaslı kollarına ve pürüzsüz, çıplak gövdesine bakarken şezlonga tutunmak zorunda kaldı çünkü bacaklarının titremeye başladığını Alexander'ın görmesini istemiyordu. Ama Alexander ona gülümseyerek baktığına göre belli ki bunu çoktan anlamıştı. Limonatasını bırakıp sigarasını söndürdü ve parmaklıklardan zıpladı.

Tatyana ellerini kaldırdı. "Şura, lütfen," dedi boğuk bir sesle.

"Peki," dedi Alexander. "Madem nazikçe istedin."

Onu kollarına alıp çalışma tezgâhına taşıdı ve kapıyı arkalarından kapatıp onu bıraktı. İçerisi çok sıcaktı. Kulübe düzenlenip temizlenmişti ama havada yine de testere, odun, metal, elektrikli alet, makine yağı kokusu vardı. Alexander uzanıp Tatyana'nın elbisesinin bir şeridini, sonra diğerini çözdü. Elbiseyi çıkarıp sütyeninin kopçasını açtı, iç çamaşırlarını çıkardı ve onu karşısında çırılçıplak bıraktı.

Tatyana erkeğinin bakışları karşısında çırılçıplak dururken nefesinin hızlanmasını, bacaklarının titremesini, meme uçlarının sertleşmesini engellemeye çalıştı. Ama hiçbirinde başarılı olamadı.

Sonunda Alexander konuştu. Ellerini beline dolayıp onu kendine, kemer tokasına doğru çekerken sakin bir sesle, "Tanya," dedi. "Ben soyunmayacağım. Kot pantolonum, çizmelerim üzerimde kalacak ama sen böyle çırılçıplak olacaksın..." Tatyana'yı kaldırıp tezgâhın üstüne oturttu. "Senin için yaptığım tezgâhın üstünde." Tatyana'nın bacaklarının arasında dururken terli göğsünü onun dikleşmiş meme uçlarına yasladı. Bu defa Tatyana inlemesini bastırmadı. Titrek kollarıyla geriye yaslandı. Alexander kirli sakalını onun ağzına, boynuna, göğüslerine sürttü. "Hoşuna gidiyor mu?" diye fısıldadı eskisinden biraz daha gergin bir sesle. "Bunu da o Tupperware arkadaşlarına anlattın mı?" Tatyana'nın meme uçlarını kavradı. "Anlattın mı?"

Tatyana yanıt olarak inledi. Ateşli bir şekilde öpüştüler. Tatyana kollarını onun boynuna dolamıştı, Alexander'ın kollarıysa onun belindeydi.

"Tabii ki hayır," dedi Alexander kemerini açıp kot pantolonunun fermuarını indirirken. "Onların yanındayken çok ciddi, terbiyeli ve düzgün görünürsün." Onu tezgâhın üstüne yatırıp kalçalarını kenara yaklaştırdı. Tatyana tezgâhı kavradı.

Alexander onun üzerinde durup kalçalarını kavrayarak, "Şimdi ne yapmamı istiyorsun Tatya?" diye sordu. "Söyle."

Tatyana, *ah, Şura*, bile diyemeden çığlık attı.

Alexander içine girer girmez rahatlamıştı.

Havuz Başında Bir Pazar

Bunaltıcı bir yazdı, buna şüphe yoktu.

Ama düzenli bir hayat sürmeye çalıştıkları Scottsdale'de kışın da uzun kollu gömlek ve ince ceketlerle dışarıda oturup çay, sigara içebiliyor, vadiyi, dağları ve çölün üzerinden güneşin batışını izleye-

biliyorlardı. Tepedeki ilk ilkbaharlarını geçirdikten sonra Alexander, Tatyana'ya haklı olduğunu söyledi; sapsarı ayçiçekleri, kavurucu gün ışığını yansıtan gül rengi *palo-de-fierro* çiçekleri, beyaz *saguaro* kaktüsü, kırmızı *ocotillo* çiçekleri gibi çeşit çeşit bitkilerle dolu Sonoran Çölü gibisi yoktu.

Kısa muson dönemi dışında hiç yağmur yağmıyor, her gün güneşli, her akşam ılık geçiyor, yıldızlar görünüyordu. Kar yoktu. "Kar olmaması iyi," diyorlardı birbirlerine. Esther hala 1951'deki tipide ölümcül bir virüs kapmış, çok zor iyileşmişti. Tatyana, *Vikki ile Richter'ın gittiği Kore'de kar var mıdır*, diye merak ediyordu. Kuzey Kore tam Richter'ın tahmin ettiği gibi Haziran 1950'de 38. Paralel'i geçmiş, Güney Kore'nin Seul şehrini haftalar içinde kuşatmıştı. Birleşmiş Milletler'in sonunda birlik olup MacArthur'un harekete geçmesine izin vermesi içinse iki ay daha gerekmişti.

Fort Huachuca'daki istihbarat işi için Alexander ve Tatyana ayda en az bir hafta sonu üç yüz yirmi kilometre uzaktaki Tucson'a gidip geliyordu. Tatyana ve Anthony etrafı gezerken Alexander uzaydaki ve Avrupa'daki silah ve uyduları, uzayda ve dünya çapında çeşitli aktivitelerle ilgili belli bir sıraya göre dizilmiş, çok gizli ve analiz edilmemiş Rus bilgilerini inceliyordu. General Willoughby'm raporlarının da büyük bir kısmını okuyordu. Yuma Deney Merkezi savaş döneminde yeniden açılmıştı ve Alexander da orada görevlendirilmişti. Aktif görevine ek olarak yılda on yedi gün diğer genç yedek subayları savaş malzemeleri, toplar, zırhlı araçlar gibi yeni savaş silahları konusunda sınayıp eğitiyordu. Yuma, Rhode Island'dan daha geniş bir alana yayılmıştı. ABD Ordusu'nun dört kolundaki silahlar burada kontrol ediliyordu ve Alexander'ın görev emirleri de yalnızca Yuma'ya gelmeye başlamıştı. Tatyana bu durumdan pek memnun değildi. Tucson tarihî, güzel bir şehirdi ve Anthony'yle birlikte gezebileceği Katolik kiliseleri vardı. Yuma ise ıssız bir yerdeydi ve Alexander'dan başka hiçbir şeyi yoktu. Tatyana arada homurdanıyordu ama yine de gidiyordu. Anthony ise homurdanmıyordu. Ayın bu zamanlarını çok seviyordu çünkü babası

eğer çok yoğun olmazsa onu İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan zırhlı araca bindiriyordu.

Evde Tatyana yemek yapmaktan hiç vazgeçmiyordu. Francesca sayesinde *taco* ve *enchilada*, *burrito* ve *tostada*, *fajita* ve *killer beergarita* kokteyli yapmayı öğrenmişti. Nadiren Rus yemekleri de yapıyordu; *piroşki*, *blinçiki*, tavuk çorbası, Olivier salatası gibi. Borş çorbası yapmak da isterdi ama borş çorbasında lahana vardı. Bütün Rus yemekleri, tıpkı Rus dili gibi bir şey yapıyordu onlara. Anthony Rusçayı unutmasın diye yemek sofrasında Rusça konuşmaya devam ediyorlardı fakat onlar artık Amerikalıydı; insanların önünde İngilizce konuşmaya o kadar alışmışlardı ki bazen yatakta bile İngilizce konuşuyorlardı. Sonuçta gecenin sıcağında Alexander'ın onun kulağına fısıldadığı şeyler hep İngilizceydi.

Ama Tatyana, Alexander'ın evin içinde çalıştığı zamanlarda Sovyet savaş şarkıları mırıldandığını duyuyordu. Alexander o şarkıları Tatyana'ya duyurmamak için alçak sesle mırıldanıyordu ama Tatyana yine de duyuyordu. Alexander'ı duyduğunda onunla Rusça konuşuyordu, o da onu anlamış gibi ona Rusça yanıt veriyordu. Ama Rusça ikisine de acı veriyordu. Alexander mırıldanmaktan vazgeçmek istiyordu, başlarını eğip İngilizce konuşarak hayatlarına devam etmek istiyorlardı ama geçmişin izlerini silmek mümkün değildi.

Tatyana çalışmadığı günlerde ekmek hamuru yapıyordu, o yüzden her zaman yeteri kadar ekmek hamurları oluyordu. Alexander'ın tek yapması gereken onları fırına vermekti. "Sen bile fırını çalıştırabilirsin, değil mi koca bir taburu yönetmiş kumandan?" Ekmek yaparken konuşmuyorlardı. Alexander da onu konuşturmaya çalışmaktan vazgeçip ona yardım etmeye başlamıştı. Böylelikle Tatyana işini daha kolay bitiriyordu. Hamuru yoğururken sakin sakin konuşuyorlardı. İşten, Tatyana'nın değil, Alexander'ın işinden konuşuyorlardı. Tatyana ona fıkra anlatıyordu, pazar günlerinden konuşuyorlardı. Pazar günleri hep birlikteydiler. Anthony'nin okulundan, neler yaptığından, durumundan, edindiği arkadaşlardan konuşuyorlardı. Alexander'ın mimarlık derslerinden, ağır iş yükünden, diplomaya ihtiyacı olup olmadığından,

devam etmeye değip değmeyeceğinden konuşuyorlardı. İş, üniversite ve ordudaki görev biraz ağır geliyordu. Alexander bir keresinde ona sözleşme süresi dolduğunda ordudaki işten istifa edip etmemesi konusunu danışmış, Tatyana da ona bakıp istifa etmesi gereken işin ordudaki görevi olmadığını söylemişti. Alexander bu konuyu bir daha açmamıştı.

Zaman zaman bazı ufak tefek sıkıntılarını çözmeye çalışıyorlardı; Alexander'ın geç saatlere kadar çalışması, Steve'le dışarı çıkması gibi (Tatyana bundan hiç hoşlanmıyordu). Alexander bunu duymak istemiyordu. Ona herkesi sevmek zorunda olmadığını kabul ettiğini ve bunun onun için sıkıntı olmadığını söylemişti. Ama Tatyana, Alexander'ın birlikte çalıştığı insanlara karşı içten içe antipati duyduğu için aslında çok kolay olması gereken bazı şeyler zorlaşıyordu: görüşmeler, partiler, panayır günleri, iş yemekleri, şantiyedeki karşılaşmalar... Tatyana'nın pek de gizlemediği hoşnutsuzluğunun, ciddi duruşunun gizli etkisi, onları bu noktaya getiren konuları Alexander'ın inşaat arkadaşlarıyla ya da Tatyana'nın hastanedeki arkadaşlarıyla konuşamamaları yüzünden daha da güçleniyordu: flört, nişan, düğünlerdeki aileler, başka insanlar için sıradan olan şeyler... Herkesin kolayca yaptığı dergi testlerindeki hayatın sularını aşmakta biraz sıkıntı yaşadıklarını birbirlerine bile itiraf edemiyorlardı. Ellerinden geleni yapıyorlardı, partilere gidiyor, insan içine giriyorlardı. Sonra eve gelip yemek, temizlik yapıyor, Anthony'yle oynuyor, bir şeyler inşa ediyor, karamel yapıyor (Tatyana'nın yanmış şekeri, Alexander'ın yoğunlaşmış sütü) ve arada bir *saguaro*'ların arasında savaşçılık oynuyorlardı.

Bill Balkman, Alexander'ı seviyordu ve Alexander da bunu biliyor, buna ihtiyaç duyuyordu. Tatyana'nın, kocasının bir tankta birlikte yaşadığı yamyamlar hakkında daha fazla yorum yapmamasının sebebi de Bill'di. Alexander, Bill'in ona duyduğu sevgi yüzünden neredeyse hiç eve gitmiyordu. Temel atmadan peyzaja varana kadar ev yapımıyla ilgili hemen her şeyle o ilgileniyordu. Öyle yetenekliydi ve o kadar seri çalışıyordu ki Balkmanlar evi planlanandan erken bitirdiği için Alexander'a ufak tefek ikramiyeler veriyorlardı. Alexander ikramiyeye

sevinirken Tatyana bunun az olduğunu vurgulamak istiyordu ama yapmıyordu tabii.

Alexander ve Tatyana, Truman'dan, McCarthy'den, erken emekliliği düşünen Sam Gulotta'dan, Kore ve Richter'dan, Stalin'in gerillalarına karşı Hindiçin'de savaşan Fransızlardan ve Richter'ın bir sonraki durağının büyük ihtimalle Güneydoğu Asya olacağından bahsediyorlardı.

Hiç bahsetmedikleriyse *Ladies Home Journal* hayatıydı: anneler ve babalar, ablalar ve ağabeyler. Onların yüzdüğü nehir, mücadele ettikleri nehir, kıtaları aşan kan izleri. Sıcak elleri olan ablalar, hamaktaki büyükbabalar. Almanya'daki çıplak ıhlamur ağaçları. Üzerinde çatlaklar olan donmuş nehirler.

1952 ilkbaharının başlarında Alexander, Tatyana'ya, "Haydi, yüzme havuzu yapalım," dedi.

"Hayır," dedi Tatyana. "Halka açık havuza gidebiliriz."

"Anneler ile küçük çocukların vücuduma bakması hoşuna gidiyor. Ben istediğim zaman yüzebileceğim bir havuz istiyorum. Seninle çıplak bir şekilde."

"Ne kadar?"

"Üç bin dolar."

"Çok fazla! Treylerimiz bile o kadar ediyor."

"Treyler değil o, mobil ev. Bunu sana kaç defa söyleyeceğim?"

"Ama ev almak için para biriktiriyoruz!"

Alexander bir sigara daha yakıp bir an gözlerini kırpmadan ona baktı. "Tanya," dedi, "haydi, yapalım şu lanet havuzu."

Başka bir şeydi bu. Üç buçuk metre genişliğinde, on beş metre uzunluğundaydı. Yüzme havuzunun sıçrama tahtası ve yükseltilmiş platformunda jakuzisi vardı. Yapılışı yedi hafta sürmüştü ve bir iki gizli masrafı da çıkmıştı: geniş, çapraşık, dolambaçlı taş iskele, dökme demir çit, çöl manzarası ve dekoratif ışıklandırma. Suyun sıcaklığını yıl boyunca yirmi beş derecede tutacak ısıtma donanımı. Toplamda

altı bin dolara mal olmuştu. Alexander bu ek masrafı Bill'in verdiği ikramiyeyle ödedi ve bunu Tatyana'ya söylemedi.

Mayıs başlarında Bill Balkman, kız arkadaşı Margaret, Steve ve Amanda bir pazar öğleden sonrası havuz partisi için geldiler. Güneş her zamanki gibi yakıyordu, sıcaklık otuz dereceye yakındı ve güzel bir pazar günüydü. Tatyana modaya uygun, sarı, puantiyeli bir bikini almıştı ama Alexander bikiniye şöyle bir bakmış ve Tatyana'ya onu giymeyi yasaklamıştı.

Steve her şeye rağmen ona hiç bakmamıştı. Yanağında, üzerinde üç siyah dikiş izi olan bir kesik vardı. Steve bu kez Phoenix Memorial'a gelmemişti ve orası şehirdeki tek hastane olduğundan Tatyana, onun nasıl bir belaya bulaştığını gizlemek için Bill Balkman'ın oğlunu bu defa nereye götürüp de yarasına dikiş attırdığını merak etmişti. Alışılmadık bir sessizliğe gömülen Steve ne olduğunu anlatmamış, kimse de sormamıştı. Yüzmedi, çok az yedi, fıkra anlatmadı, babasıyla çok az konuştu ve babası da onunla çok az konuştu. Ama babası Alexander'la konuştu, hem de hiç durmadan. Yüzdükten sonra bahçede otururken, "Burası harika bir yer Alexander," dedi. "Ama anlamıyorum, neden kendine gerçek bir ev yapmıyorsun? İyi bir inşaatçı tanıdığın da varmış duyduğuma göre." Kıs kıs güldü. "Neden kulübede yaşıyorsun?"

Alexander içindekini başka insanların görmesinden nefret ettiği için Tatyana'yla göz göze gelmekten kaçındı: Hazar Denizi'ndeki yaşamlarına doğru yüzen mersin balıklarının, önlerinden geçerken yumurtladıkları çam iğneleriyle kaplı nehir kıyısındaki çam ağaçlarının arasında küçük bir kulübe. Ya da Alexander'ın silahını kuşanmış, şafak vakti aşağıdan düşmanın gelmesini beklediği ormandaki çukurlar. Bill'e verdiği o kısa yanıtta gizliydi hepsi: "Şimdilik bize yetiyor."

Marilyn Monroe tarzı kahverengi büzgülü saten mayosuyla güneşlenen Amanda, "Tanya, mayon çok demode, kırklardan kalmış gibi," dedi. "Alexander, karına havuzunuzun şerefine yeni bir bikini almalı, güzel vücudunu ortaya çıkarmasına yardımcı olmalısın."

"Öyle mi?" dedi Alexander, Tatyana'ya bakarak.

"Ama çok iyi dalıyorsun," diye devam etti Amanda ve Tatyana'ya şaşkın bir bakış attı. "Ters taklan ve yanlamasına suya dalman inanılmaz! Nerede öğrendin böyle yüzmeyi? New York'ta büyüdüğünü sanıyordum."

"Orada burada Mand." *Çoğunlukla orada.*

"Tanya, bize biraz daha patates salatası getirebilir misin lütfen?" Alexander yardımına koşmuştu.

Tatyana döndüğünde Balkman, "Alexander, oğlunu iyi yetiştirmişsin," diyordu.

Anthony suyun içinde gösteri yapıyordu.

"Teşekkürler Bill."

Tatyana, Bill'in onunla pek konuşmamasından etkilenmişti.

"Anthony!" diye seslendi Balkman. "Gel buraya bir saniye."

Uzun, ince ve esmer Anthony üzerinden sular süzülerek havuzdan çıkıp utangaç bir ifadeyle Balkman'ın karşısında durdu.

"Sen iyi bir yüzücüsün," dedi Balkman.

"Teşekkürler. Babam öğretti."

"Kaç yaşındasın?"

"30 Haziran'da dokuz oluyorum."

"Baban gibi uzun boylu olacaksın."

Tatyana, oturmuş sigarasını içerken oğlunu takdir eden gözlerle izleyen Alexander'a baktı.

"Büyüdüğünde ne olmak istiyorsun?" diye sordu Balkman. "Şurada duran benim oğlum Stevie benim gibi inşaatçı. Sen ne düşünüyorsun? Benimle ve babanla birlikte ev yapmak ister misin?"

"Belki," dedi Anthony, güzel bir manevra yapmıştı. Tatyana oğlunun yeteneği karşısında gülümsedi. "Ama benim babam bir sürü iş yapıyor. Önceden ıstakozcuydu. Sonra şarap yaptı. Tekne kullanmasını da biliyor. Ben de onunla birlikte tekne kullandım. Balıkçıydı bir de. Bütün mobilyaları yapabiliyor. Ona ne deniyordu?"

"Marangoz," dedi Tatyana. Oğlunu hayranlık dolu bakışlarla izliyordu.

"Evet. Ha, bir de ABD Ordusu'nda asker ve İkinci Dünya Savaşı'nda da askerdi," dedi Anthony. "Kaç kiloluk yükle dağları aşmıştı anne? Unuttum. Yetmiş kiloyla."

"Otuz kilo Anthony," dedi Tatyana ve başını iki yana sallayan Alexander'a baktı.

"Otuz," dedi Anthony. "Esir kampındaydı o, gerçek bir şatoda ve birlikleri yönetti..."

Tatyana ve Alexander aynı anda, "Anthony!" diye haykırdılar ve Alexander ayağa kalkıp oğlunu elinden tuttu. "Gel," dedi. "Annenin sana öğrettiği şu yüksekten atlamayı göster bana." Yanından geçerlerken Tatyana, Alexander'ın alçak sesle, "Anthony, sana daha kaç defa söylemem gerekiyor?" dediğini duydu. Anthony de gergin bir sesle, "Ama baba, *yabancılarla* konuşmamamı bana sen söylemiştin!" diyordu.

Kahverengi saçlı, uzun boylu ve kemikli, kırklı yaşlarında olmasına rağmen daha genç görünmeye çalışan Margaret, Bill'in Tatyana'yı yok saymasını örtbas etme çabasına girmişti sanki. "Tanya, Bill'in Alexander'ı sevdiğini biliyorsun, değil mi? Onu ikimiz de seviyoruz."

"Elbette. Alexander, Bill'i bulduğu için çok şanslı." Tatyana, Margaret'tan pek hoşlanmıyordu. Buluşmaların başında ve vedalaşırlarken Margaret dudaklarına çok yakın bir noktadan öpüyordu onu.

"Hayır, hayır. Bence Bill *onu* bulduğu için şanslı. O olmasaydı bir şey yapamazdı." Sonra Margaret sesini alçalttı. "Stevie... –beni yanlış anlama– onun oğlu, işi o devralacak ama o... zora gelebilen biri değil. Alexander gibi değil."

Tatyana ona hak verdi.

Sonra Margaret yüksek sesle, "Sen neden çalışıyorsun hâlâ?" dedi. "Kocan iyi kazanıyor ve diğer görevinden istifa ettikten sonra daha da iyi kazanmaya başlayacak."

"Kocamın görevinden istifa edeceğini bilmiyordum," dedi Tatyana, kaşları çatılmıştı. Fazla uzağında olmayan Alexander başını hafifçe iki yana sallayıp gözlerini devirdi.

Margaret sözlerine devam etti: "Biliyorsun, Bill ve ben birkaç yıldır çıkıyoruz ama böyleyken bile ben çalışmıyorum." Gururla gülümsedi. "Bill her şeyle ilgilenmeyi sever."

Tatyana ona, *ah, tebrikler, bu durumda sen onun metresi olmuyor musun*, diye sormadı.

Güneş batıyordu. Yeni iskelelerinde, bahçe masasının etrafında oturmuş, sigara içip caz ve blues dinliyorlardı. Tatyana biraz daha margarita yapıp herkese dağıttı ama önce kocasının kadehini doldurdu. Alexander, "Tanya, *beergarita* kokteyli yapmadın mı?" diyerek gülümsedi. "Tanya Meksikalı bir arkadaşından birayla yapılan margarita tarifi al..."

"Onlardan bir sürahi ikram ettiğimiz dört kişiyi gece misafir etmemiz gerekti," diye devam etti Tatyana. Bu yüzden yapmamıştı o kokteyli. "İnsanı fazla coşturuyor." Alexander kirpiklerini kırpıştırarak ona bakıyordu.

"İçki oyunlarında iyidirler eminim," dedi Stevie. Gün boyunca ağzından çıkan tek cümle bu olmuştu.

"Steve, her zamanki gibi haylazlığın üzerinde," dedi Amanda, nedense bu defa pek mutlu görünmüyordu. Sonra Tatyana'ya döndü. "Tanya, Alex'le ne zaman ikinci bebeğinizi yapacaksınız? Anthony'nin o havuzda birlikte oynamak için kız veya erkek kardeşe ihtiyacı var bence."

"Kesinlikle zamanı geldi Mand," dedi Tatyana. "Sen ve Steve ne zaman evleniyorsunuz peki?"

"Kesinlikle zamanı geldi Stevie," dedi Margaret ve güldü. Bill de güldü. Amanda gülmedi ama Tatyana'ya bebeklerle ilgili bir şey sormayı da kesti.

Louis Armstrong dinleyip tatlılar gelmeden önce margaritalarını bitirerek akşamın tadına varmaya çalışırlarken Balkman nazikçe, "Bu arazi para eder mi acaba?" diye sordu.

Sınıra inşa ettikleri yüzme havuzunun yanında, batan güneşin altında, dağların eteklerinde, kadife gökyüzünün altında karanlığa

gömülmeye hazırlanan dut rengi çöle bakıyorlardı. Etrafta kimse yoktu. Balkman'ın sorusundan sonra Tatyana doğruldu. "Burada satın alınacak bir yer yok," dedi. "Sol taraf, dağlar da dâhil olmak üzere ABD hükümetine ait. Bizim aşağımızda. Arazi geliştirme şirketi tarafından satın alınmış. Uygun bir yer yok."

Balkman ileriyi işaret etti. "Peki ya şurası, dağ arazisi?"

Alexander bir süre duraksadıktan sonra, "Orası bizim," dedi.

Balkman anında bakışlarını *saguaro* kaktüslerinden çekti. "Orası ne?"

Tatyana da bakışlarını *saguaro* kaktüslerinden çekip Alexander'a baktı. Bakışları sakin, yüzü ifadesizdi ama gözleri, ellerini onun üstüne koyup, *gurur, asker, konuşan senin gururun, bunu sakın yapma,* dercesine bakıyordu.

Ama Alexander'ın kendine hâkim olamadığını görüyordu. Bill Balkman'ı etkilemeye çalışıyordu. "Sola doğru altmış metre, sağa doğru altmış metre ve dağlara doğru iki yüz dönüm," dedi Alexander.

Masadaki hiç kimse konuşmadı. Suskunluğa gömülmüşlerdi, tek kelime etmeden hareket ediyorlardı.

Tatyana hemen ayağa kalkıp sofrayı toplamaya başladı. O an bir gürültü koptu; Tatyana'nın topladığı tabaklardan ve Balkman'm, "Bu arazi sizin mi? Hepsi ne kadar?" diye haykırmasından.

"Üç yüz doksan iki dönüm," dedi Alexander.

Tatyana başını iki yana salladı. Balkman, "Nasıl bir altın madeninin üstünde oturduğunuzun farkında mısınız? Buradan ne kadar para kazanabiliriz biliyor musunuz?" derken Alexander'ın gurur dolu gülümsemesi hâlâ yüzündeydi.

Tatyana, Alexander'ın elini kabaca itip tabağını aldı ve ona sert bir bakış attı. Bazen Alexander'ın *tek* bir satranç taşının bile hareketini görmekte bu kadar zorlanması onu sinirlendiriyordu. Ama şimdi görmüştü, tüm netliği ve berraklığıyla. Yüzündeki gülümseme kaybolurken Alexander bu Tatyana'nın suçuymuş gibi ona öfkeli bir bakış atıp hıncını Anthony'den çıkardı. "Anthony, havuzdan çık ve annene yardım et!" Sonra Balkman'a dönüp, "Bill, arazi satılık değil," dedi.

"Ne demek istiyorsun?" diye patladı Balkman. "Her şey satılıktır."

"Bu arazi satılık değil."

Tatyana elini Alexander'ın omzuna koydu ve neşeli bir sesle, "Kocam arazinin bu aileye ait olduğunu söylüyor Bill," dedi.

"İyi ama üç yüz doksan iki dönüme de ihtiyacınız yoktur herhalde! Avuç içi kadar bir parselin üstüne kurduğunuz treylerde yaşıyorsunuz. Bir sığınak bile sizin yaşadığınız yerden daha fazla yer kaplar. Havuz ve kulübeyle birlikte bile bir dönümlük yer kaplamaz. Otuz iki dönüm size kalsın." Bill kendisiyle konuşan Tatyana'ya bakmıyordu bile. Heyecanlı el kol hareketleriyle doğruca Alexander'ı hedef alarak konuşuyordu. "Üç yüz altmış dönümü bize satar, bok gibi para kazanırsınız –kabalığımı bağışlayın–, sonra da araziyi bir dönümlük birimlere böleriz. Buradan kazanacağım kârı seninle yarı yarıya paylaşırım. Biz bunları yaparken karın da pırlantalara boğulur. Ona alacağın taşlardan önündeki dağları göremeyecek." Hararetle peçetenin üstünde hesap yapmaya başladı. Adam o küçük, iğrenç hesaplarını Tatyana'nın peçetelerinden birinin üstünde yapıyordu!

"Bill," dedi Tatyana neşesini bozmadan, "öncelikle bu bir treyler değil, mobil ev. İkincisi, bu arazi satılık değil."

"Tatlım, lütfen," dedi Balkman ona bakmadan. "İş konusunu erkeklere bırak, olur mu?"

Tatyana, Alexander'ın elini omzundan itti.

"Bill," dedi Alexander, "arazi satılık değil."

Balkman onu dinlemiyordu bile. "Burada küçük bir topluluk kurarız. Adını da Cennet Tepeleri, Aşk Tepesi, Tatyana Tepesi koyarız – siz ne isterseniz. Üç yüz altmış dönüm, üç yüz parsel eder. Ortak havuz ve lokal yapıp yıllık üyelik bedeli alabiliriz. Üç yüz parselin her biri bin dolar olsa sırf araziden senin payına yüz elli bin dolar kalır Alexander. Bu parsellerin üzerine kurulacak evlerin de metrekaresi iki yüz elli papel olur, ayrıca her biri için satacağımız beton bomba sığınakların metrekaresi beş yüz papel olur. Evlerin her birini üç yüz yetmiş metrekare yaparsak kârı hesaplamama peçeteler yetmez!"

Tatyana elinde tepsilerle kımıldamadan durdu. "Bill," dedi soğukkanlılıkla, "bomba sığınakları olmadan da yirmi altı milyon dolar kazanırsın ama o zaman bizim arazimiz olmayacak. Ne anlamı var ki?"

"Yirmi altı milyon mu? Nasıl? İyi ama arazi burada! Sorun ne? Tatlım, bir daha çalışmak zorunda kalmayacaksın. Alexander, bütün gün evde oturup sana bebekler yapabilir. Evet, nerede kalmıştık?"

Tatyana kirli tepsi yığınlarını yeni kum taşı döşenmiş bahçeye düşürdü. Tepsiler metal oldukları için kırılmadılar ama çıkardıkları gürültü ve Balkmanların bitirmediği yemeklerin hepsi karoların üzerine döküldü. "Affedersiniz," dedi Tatyana. "Kaza oldu." Yeri temizlemek için eğildi. Alexander da onun yanına çöktü. "Söylesene," dedi dişlerinin arasından Tatyana, "ordudaki görevinden arazimizi ona vermeden önce mi, yoksa verdikten sonra mı istifa edeceksin?"

"Kes şunu."

Tatyana, "Ona ya evimden gitmesini söylersin Şura," diye fısıldadı, "ya da ben hiç duymak istemeyeceği birkaç şey söylerim."

"Sana ne dedim ben?" diye fısıldadı Alexander. "İçeri gir ve sakinleş."

Tabii Alexander haklıydı. Tatlılar ikram edilmemişti henüz. Tatyana konuklarına, Alexander'm patronu ile patronunun ailesine misafirperverlik göstermek adına elmalı tart, böğürtlenli kek, çikolata parçacıklı kurabiye yapmıştı. Tepsileri alıp hışımla eve girdi.

Balkman ağzını açtı ama Alexander, "Bu konuyu yarın konuşalım," dedi.

"Yapma..."

"Yarın, Bill."

"Bilirsin Alexander," dedi Bill bilge bir sesle, "bazen kadınlar bazı şeylere kızar. Erkekleri anlamazlar. Tek yapman gereken kimin patron olduğunu göstermektir, çabuk öğrenirler." Margaret'ın poposuna bir şaplak attı. "Öyle değil mi tatlım?"

Ertesi sabah saat sekizde Balkman, "Karınla konuştun mu?" diye sordu.

Balkman'la üç yıldır çalışan Alexander bunun onun için uygun iş, doğru yer olduğuna ikna olmuştu. Buna o kadar ikna olmuştu ki dün

herkes gittikten sonra Tatyana'yı ikna etmeye çalışmıştı. Balkman'ın önerisini hiç değilse etraflıca değerlendirebilirlerdi. Ama normalde uysal bir kadın olan karısından öyle sıra dışı, öyle beklenmedik ve tatsız bir tepki görmüştü ki kendisi de sonradan pişman olacağı bir şey söylememek için susmak zorunda kalmıştı.

Alexander, Tatyana'nın kollarını göğsünde kavuşturup buz gibi bakışlarını ona diktiği dünkü halini unutmaya çalışırken kendisi de Bill'in karşısında kollarını göğsünde kavuşturmuş, duruyordu. "Bu konunun karımla ilgisi yok Bill," dedi. "O arazi için epey yüklü miktarda para teklifi aldık. İki yıl önce Scottsdale'in bünyesine girdiğinden beri arazinin değeri kontrolden çıktı. Şu an dönümü bin iki yüz elli dolar. Bizim asıl yatırımımıza neredeyse yarım milyon dolar getirisi oldu. İnan bana, araziyi satmak isteseydim o zaman satardım. Ama ilgilenmiyoruz."

"Fakat bir sürü para kazanılabilir."

"Sorun para değil. Sorun arazi," dedi Alexander. "Nasıl bir yaşam sürdüğümüzü gördün. Sade yaşıyoruz. Herkese uyacak bir yaşam tarzı değil. Daha fazlası yapılabilir, daha fazlası harcanabilir ama biz azla yetinebildiğimiz sürece bize bu kadarı yeter. Ve şimdilik yetiniyoruz. Evin parası ödendi, arabaların parası ödendi. İstediğimiz her şeye sahibiz."

"Peki ya?.."

Alexander onu susturdu. "Lütfen, yeter. Şimdi işimizden bahsedelim artık. Schreiner evine bütçe teklifi verdin mi, yoksa ben mi vereyim? Finansman sağlanması ve işe başlama konusunda hevesliler. Ayrıca yalnızca büyük odaya değil, tüm yatak odalarına mermer döşenmesi için masraftan kaçınmıyorlar."

"Konuyu değiştirme. Üç yüz parsele yarı yarıya kâr Alexander! Hatta şöyle bir düzenleme de yapabiliriz: Evlerden aldığım inşaat komisyonunu da seninle yetmiş beşe yirmi beş oranında bölüşeceğim. Şu anda sadece yüzde üç komisyon alıyorsun. Yüzde yirmi beşlik komisyon ne kadar eder, bir düşün. Karın dün ne dedi? Yirmi altı milyon dolar mı? Bu arada haklı."

Alexander iç geçirdi. Tabii ki haklıydı. Ve evet, o miktar da inanılmazdı.

Balkman onun kafasının karıştığını anlamış olmalıydı. "Karın sana iyi tavsiyelerde bulunmuyor. Onu dinleme. Doğru olduğunu düşündüğün şeyi yap. Bu senin ve ailenin geleceği için."

Bill, Alexander'ın aileler hakkında konuşabileceği biriydi. Adam, Margaret'la evlenmeyerek seçenekleri elinin altında tutuyordu. *Evet*, diye düşündü Alexander, *doğru. Sütü bedavaya bulduktan sonra neden ineği satın alsın ki?*

Ve aniden zihni açıldı. Bir şey hatırladı. "Bill," dedi, "Sovyet köylerinde inekler ne kadar ediyor biliyor musun?"

"Ne?" dedi Bill başka bir şey söylemeden. Onu yanlış duymuş gibiydi. "Ne köyü?"

"İnekler. Sovyet köylerinde. İneğin olsa orada kaç para ederdi biliyor musun?"

"Hayır ama..."

"Bin beş yüz ruble," dedi Alexander. "Tuttuğu balığı kolektif şirkete satarak ayda belki yirmi ruble kazanabilen bir Rus köylüsü için bin beş yüz ruble ne büyük para, düşünsene. Ama ineği satarsan paran üç ayda biter. Oysa o inek insanı yedi yıl besleyebilir." Gülümsedi. "Ben ineğimi satmıyorum Bill."

Gözle görülür ölçüde sinirlenen Balkman masayı yumrukladı. "Lanet olası inekler. Sen neden bahsediyorsun? Ben seninle ilgilendim Alexander."

"Biliyorum. Ben de seninle ilgilendim."

"Evet ama bu işin iyiye gitmesi senin de yararına olacak." Balkman duraksadı. "Bunun aksi de doğru tabii. Karın bu konuda ne düşünüyor?"

Alexander konuşmadan öylece durdu. Bill'in sol tarafında çıplak Bayan Viva Las Vegas'ın grafik resmi vardı. Bir şey onu için için yakmaya başladı. "Bill, seninle çalışmamı istemiyorsan kov beni. Beni tehdit etme, ne yapman gerekiyorsa onu yap. Ama o arazi satılık değil. Ve lütfen bana bir iyilik yapıp karımı bu konunun dışında tut."

Balkman yanıt olarak bir şeyler homurdandı. Alexander kollarını göğsünde kavuşturup bekledi. Bill'in onu kovamayacağını biliyordu. Bu işi yürütmesine ihtiyacı vardı. Bu konuyu bir daha konuşmadılar ama Balkman, Alexander'ın üç yüz doksan iki dönümlük arazi konusunda anlaşmaya varmamalarında Tatyana'nın parmağı olduğunu hissettiğini açıkça belirtti, tıpkı Alexander'ın Vegas'a gitmemesi meselesinde olduğu gibi.

Erkekler ve Kızlar

Jeff'le birlikte iş çıkışı birer içki içerlerken Steve, Alexander'a, "Babam önümüzdeki ay bizimle Vegas'a gelmeni gerçekten istiyor," dedi. "Uluslararası İnşaatçılar Sergisi yaklaşıyor. Gitmelisin. Israr etmesi gerekecek."

O günün erken saatlerinde birlikte öğle yemeği yedikleri kızlar hakkında konuştular. *Acaba ne konuşuyorlar*, diye merak ediyordu erkekler. *Bizi mi çekiştiriyorlar?* "Ah, tabii ki bizi çekiştiriyorlar. Yapmak istemedikleri şeyler yaptırıyoruz onlara," dedi Jeff. "Onlarla neden evlenmediğimizi konuşuyorlar." Alexander ona karısının onu çekiştirmeyeceğini söylemek istedi ama ya çekiştirmişse? Ya kızlara onun hep kendini haklı gördüğünü, hemen her şeyin kendi istediği gibi olmasını istediğini anlatmışsa? Ya arada bir eve geç saatte ve sarhoş geldiğinden, alabildiği kadarını aldığından şikâyet etmişse?

Şimdi yine Vegas'tan bahsediyorlardı. "İçimden bir ses oraya gittiğinizde pek çalışmadığınızı söylüyor." Alexander sırıttı. "Hem siz nesiniz? Babanın sekreteri mi? Bill bana bir şey söylemek istiyorsa kendisi söylesin."

"Haydi ama Alex, hani sen o vahşi hovardalık kazanının nasıl kaynadığını hiç merak etmiyordun?" diye sordu Jeff. "Ben ediyorum."

Alexander bira bardağını kavradı. Tatyana'dan önce Leningrad Garnizonu'ndaki boş hafta sonları zaten o kazanın içinde diğer subaylarla içki içerek, keyif çatarak, kadın peşinde koşarak geçmişti.

"Çocuklar, size söylemek istediğim bir şey var," dedi Jeff ciddiyetle. "Ne yazık ki benim Las Vegas günlerim bitti. Cindy'yle evleneceğim."

"Ah, olamaz," dedi Alexander. "Cindy'yle evlenme."

"Saçmalamayı kes. Evet. Çünkü onunla ilgilenen birileri varmış."

"Yalan söylüyor," dedi Steve. "Amanda bunu bana ayda bir söylüyor, saat gibi. Saatimi ona göre kurabilirim. Sakın kanma o sözlere, kapana kıstırmak istiyor seni." Sonra kendi söylediğine yüksek sesle güldü. Kapana kıstırmanın daha kaba bir anlamı vardı. "Yapma Jeff, kurtar kendini, yapma."

Jeff, Alexander'a döndü: "Sence ne yapmalıyım?"

"Cindy iyi bir eş olur," dedi Alexander.

Jeff sesini alçalttı. "Ondan hoşlanıyorum. Onu seviyorum. Çocuklar, sanırım ben onunla evleneceğim." Sonra iç geçirdi. "Ama Alex, Cindy'nin yapmayacağı bazı şeyler var. Sence Vegas'taki kızların yaptığı bazı şeyleri karından beklemek mantıksızlık mı olur?"

"Amanda hepsini yapıyor," dedi Steve sırıtarak. "Ondan istediğim her şeyi yapıyor. Ama kendini vererek yapmıyor. Sırf onunla evleneyim diye yapıyor. Bu da tuzak."

Hepsi birden güldü. "Dostum, senin durumun vahim," dedi Alexander. "Tuzak olsun ya da olmasın, sen ne istersen yapıyor ama sen buna rağmen mutlu olamıyorsun."

"Sen ne diyorsun Alex?" dedi Jeff. "Eşler başka, Vegaslı kızlar başka mı?"

"Dostumuz henüz Vegaslı kızlarla tanışma şansını elde edemedi," dedi Steve, Alexander'ı dürterek.

Henüz mü? Steve çok hızlı ve çok fazla içmişti ve şu an çenesi düşmüştü. "Jeff, dostum," dedi Alexander. "Dua et, kızlar da bu konuları konuşuyor olmasın. Cindy'nin seni diğer erkek arkadaşlarıyla kıyasladığını düşünsene. Ya diğeri senden iyiyse?"

"Baksana Alex. Manda bana geçen gün Tanya'nın senden başka erkek arkadaşı olmadığını söyledi. Doğru mu bu?" diye sordu Steve aniden.

Jeff kahkaha attı. "Ah, dostum. Çok şanslısın! Neden bu kadar kibirli olduğun belli. Kimseyle kıyaslanmıyorsun."

Alexander bar taburesinden indi. Bira bardağı masanın üstünde sallandı.

"Ne yani? Bu saatte eve mi gideceksin?" dedi Steve. "Daha erken."

"Erken değil, geç bile kaldım," dedi Alexander.

Amanda, Cindy ve Tatyana'nın öğle yemeğinde konuştukları şeyler: vücutlarındaki kusurlar. Ayakları çok büyük, meme uçları çok küçük, kulakları kepçe, kalçaları dardı. Ya çok büyük ya çok küçük ya çok düz ya da çok uzunlardı. Dr. Seuss'un kendinde kusur arayan kadınlar için yazdığı kitaplardan birinde bahsediliyordu bundan. Bu konulara pek bulaşmayan Tatyana *fettuccine*'sini yiyor, akşam yemeğinde bundan yapmayı düşünüyordu. Yanında küçük, sarımsaklı ekmekler, limonlu tavuk ya da salsa soslu, sarımsaklı tavuk. Hatta...

"Tanya, bizi duydun mu?"

"Affedersiniz, ne?" Anthony'nin servis aracının gelmesine kırk beş dakika kalmıştı ve Tatyana ona koşmadan önce bir dilim frambuazlı pasta sipariş etmek istiyordu. Yemeye devam etti. Vücut analizi nedense onu ilgilendirmiyordu, dergileri ve testleri bırakalı çok olmuştu. "Uzun ve Mutlu Evliliğin Sırrı", "Yanlış Yaptığınız Bin Şey", "Kocanızı Memnun Etmek İçin Yapabileceğiniz Beş Yüz Şey"... Alexander memnun olduğunu hem söylüyor hem de dile getiriyordu, Tatyana da bundan ötesini düşünmüyordu. O ve Francesca bu konuyu hiç konuşmazlardı. Çocuklarından, yemeklerden, *beergarita*'dan konuşurlardı. Tatyana gülümsedi. Uzun ve mutlu evliliğin asıl sırrı buydu. Kızlara değerli vakitlerini değiştiremeyecekleri şeylere harcamamalarını tavsiye edecekti ama ya onu dinlerlerse? O zaman hangi konuda konuşacaklardı?

"Tanya, Cindy, Jeff'in nihayet evlenmeye karar verdiğini söylüyor."

"Ah, öyle mi? Bu harika Cind," dedi Tatyana.

"Peki, sizce ben ne yapmalıyım?" diye sordu Amanda. "Savaş bitti ve sen ve Alexander'ınki gibi iki gün ya da Jeff ve Cindy'ninki gibi üç yıl

değil, tam yedi yıl oldu! Yirmi beş yaşındayım, hâlâ evdeyim, verdiği tüm o sözlere ve yüzüğe rağmen benimle evlenmiyor."

"Peki, neden ona, 'Ya evlenelim ya da ayrılalım,' demiyorsun?" diye sordu Tatyana.

Amanda sessizdi. "Ya ayrılmayı seçerse Tanya?"

Tatyana içinden geçenlerin yüzüne yansımamış olmasını ümit etti. Elini Amanda'nın elinin üstüne koydu. "Steve'in seninle evlenmesini sağlamanın sırrını söylememi istiyorsun sana, değil mi? Ben bunu bilmiyorum. Kendi adıma da bilmiyordum. Senin adına da bilmiyorum."

"Ama Alexander seninle evlendi, değil mi?" dedi Amanda. "Bir şey yapmış olmalısın."

"Alexander ve ben, sen ve Steve değiliz," dedi Tatyana. Amanda'nın yüzünün düştüğünü görünce çabucak, "Cindy ve Jeff de siz değiller. Herkes farklıdır. Sen kendine göre en doğru olanı yapmalısın," diye ekledi.

"Ben ne yaptım biliyor musun? Jeff'e, 'Başkası var,' dedim," diyerek kıkırdadı Cindy. "Bu onu harekete geçirdi."

Amanda elini şöyle bir savurdu. "Ben bunu Steve'e beş yıldır söylüyorum. Ne diyor biliyor musun? 'Ne kadar kalabalık olursak o kadar iyi Mand. Bir dahakine onu da Vegas'a götürelim.'"

Ah, ne büyük bir ödül, demek istedi Tatyana ve bu düşüncesinin de yüzüne yansımaması için dua etti.

"Tanya, ne yapayım, sen söyle," dedi Amanda. "Lütfen."

"Manda," dedi Tatyana. "Neden bütün soruların yanıtını bildiğimi düşündüğünü anlamıyorum."

"Alexander'la sahip olduğunuz şeye baksana," dedi Amanda öfkeyle.

"İnan bana, benim yaşadığım hayatı yaşamak istemezdin," dedi Tatyana. "Pima'ya gelene kadar Alexander'ın ve benim ne sıkıntılar yaşadığımızı bilemezsin. Anlatsam da bana inanmazsın. Yine de yolumuzu bulduk. Ben kötü bir örneğim. Tek şanslı olduğum nokta Alexander'ın aşkı. Ama o da olmasaydı yine yoluma devam etmek zorundaydım. Başka şansım yoktu, anlıyor musun?"

"Tatyana!" Amanda restoranda o nazik sesini yükseltmişti. "Steve'in beni sevmediğini mi söylüyorsun sen şimdi?"

Tatyana böyle anlamsız bir sohbetin içine nasıl düşmüştü ki? "Seninle evlenmek istemiyor," dedi alçak sesle. "En azından bu kadarı açık."

Amanda hiddetle masadan kalktı. "O beni seviyor," dedi sesi titreyerek. "Seviyor. Sen bilmiyorsun. O iyi bir adam. Beni seviyor." Ardından hışımla restoranı terk etti.

Masanın karşı tarafında oturan Cindy şaşkın bir ifadeyle Tatyana'ya baktı. Tatyana, "Madem tavsiye istemiyordu, neden sordu ki?" dedi ve garsona hesabı getirmesini işaret etti. Bugün frambuazlı pasta yiyemeyecekti.

Alexander o gece bardan döndükten sonra yatakta Tatyana'nın sırtını ovuyordu ve dudakları da sırtında hareket ediyordu. "Tanya, Amanda'ya beni anlatmaktan vazgeç artık."

"Ben Amanda'ya seni anlatmıyorum ki."

"Benden başka kimseyle birlikte olmadığını söylemişsin ona."

"Öncelikle ben öyle bir şey söylemedim. Geçen hafta yemekte sohbet ediyorduk. Hani şu gitmem için ısrar ettiğin yemeklerden birinde. Konumuz da Cindy'nin Jeff'le birlikte olduğunda gerçekten bakire mi, yoksa teknik olarak bakire mi olduğuydu. Ben aradaki farkı anlamakta zorlandım. Cindy okuduğu dergilerden birinde dünyanın bazı bölgelerinde, bazı ülkelerde teknik olarak bakire kabul edildiğine dair bir makale okuduğunu söyledi. Ben de ona, yolculuk ederken bunu pasaporta damgalayıp damgalamadıklarını sordum."

Alexander güldü, Tatyana'nın kalçalarını okşayan elleri bile gülüyordu sanki.

"Amanda kendi pasaportunda 'doğduğunda bakire değildi' diye yazdığına dair bir espri yaptı. En azından ben espri olmasını diledim," dedi Tatyana. "Sonra kendime bir tatlı söyleyip sohbetten çekildim. Ama çelimsiz bir zebranın peşinde koşturan aslanlar gibi peşime takıldılar. Ben de onlara senin ilk olduğunu söyledim, detaya da girmedim.

Ne söylemeliydim? Ne söylememi isterdin? Teknik olarak yirminci olduğunu mu?"

Alexander artık gülmüyordu. "Konuyu değiştirmeni istiyorum." Tatyana'yı avuçlarıyla sabitlerken dudakları kuyruk sokumunda ilerliyordu.

"Konuyu değiştiriyorum!" Tatyana kişiliğine uygun olmayan bir öfkeyle ondan uzaklaşıp oturdu. "Ben konu değiştirme konusunda ustayım Alexander. O yakıcı soru da buna dâhil. Belki gözden kaçırdığım bazı küçük teknik ayrıntılar olabilir. Ama bir şey söylemem gerekir, değil mi?"

Alexander da oturdu. "Senin neyin var?"

"Hiç. Söylesene, onlara yalan mı söyleseydim?"

"Bunun onları ilgilendirmediğini söyle Tatyana. Masadan kalk. Oysa sen Amanda'ya söylüyorsun, o da gidip Steve'e söylüyor. O da Jeff'e söylüyor ve ben de kendimi gece barda iki sarhoş adamın alaycı sözlerinin ortasında buluyorum. Bu kadar çok şey bilmeleri gerekmiyor, anlıyor musun?"

"Bu nasıl iğrenç bir arkadaşlık, nasıl iğrenç bir dünya böyle?" diye haykırdı Tatyana. "Senin arkadaş dediğin iki hayvan farklı yorumlamasın diye iki arkadaşımın basit bir sorusuna cevap veremeyeceğim, öyle mi? Vikki de bunu biliyordu ve eminim o da Richter'a söylemişti, Patton ve MacArthur'la birlikte savaşan Richter'a! O seninle dalga geçti mi hiç?"

"Burada dünya böyle," diye karşılık verdi Alexander. "Burada sessiz kalmak gerekiyor."

Tatyana boğazını temizledi. "Gerçekten mi?" dedi. "Peki, ben de sana şunu sorayım o zaman: Çalışmayıp evde çocuk bakmamı tercih ettiğini Amanda'dan mı duymalıydım sence?"

Alexander pirinç parmaklıklara yaslandı. "Ben öyle bir şey demedim." Sonra duraksadı. "Ama çalışmanı istemediğimi duymak seni şaşırtmamıştır eminim."

"Ah, şaşırtan o değildi zaten," dedi Tatyana. "Beni şaşırtan, herkes bir yana Steve gibi bir adama anlattığın özel hayatımın Amanda'nın diline düşmesi!" Sesini yükseltmişti.

"Ben Steve'le böyle bir şey konuşmadım," dedi Alexander sesini yükseltmeden. "O bana sürekli çalışmandan memnun olup olmadığımı soruyor, ben de ona senin kadar memnun olmadığımı söylüyorum. O kadar. Şikâyet etmiyorum yani." Sustu ve bakışlarını Tatyana'dan kaçırdı.

"İlgisiz mi görünmeye çalıştın?"

Alexander bakışlarını kaldırdı. "İlgisiz davranmam senin için çok da şaşırtıcı olmamalı Tanya, değil mi?"

Tatyana iç geçirdi. "Biliyor musun? Bu işi hâlâ bırakmadığına inanamıyorum. Ama eğer Balkman'ın yanında kalmakta ısrarcıysan lütfen kişisel meselelerimi arkadaşın Steve'le konuşmaktan vazgeç. Tıpkı senin en basit konuları bile arkadaşım Amanda'yla konuşmamı istemediğin gibi. Tamam mı? İlgisiz bile davranmana gerek yok."

Alexander onun sırtını ovmaya devam etmedi.

Bekârlığa Veda Partisi

Jeff ve Cindy evleniyordu! Jeff otuz beş yaşındaydı ve hiç evlenmemişti. Dört yıl önce Steve'le çalışmaya başlamıştı ve onunla birlikte sürekli Vegas'a gidiyordu. Cindy'yle nişanlanmıştı ama Steve gibi o da evliliğe yanaşmıyordu. Ama şimdi gerçekten evleniyordu, işi erteleyip durmuyordu! Amanda öfkeden kuduruyordu. Yemekte Tatyana, Alexander'a bu konuda ne düşündüğünü sordu. Yemeklerini yeni bitirmişlerdi. "Hiçbir şey düşünmüyorum. Onların işine karışmıyorum ben." Sonra boğazını temizledi. "Ama damat ve arkadaşları bekârlığa veda partisi veriyor."

Tatyana taş gibi oturdu. Çayını karıştırırken ilgisiz görünmeye çalıştı. "Ben o bekârlığa veda partilerini duydum. Evlenmeden önce son performans gibi bir şey sanırım. Sarhoş olup evliliğe dair tavsiyeler veriliyor." Hafifçe gülümsedi. "Kulağa eğlenceli geliyor."

"Evet, onun gibi bir şey," dedi Alexander bakışlarını ondan çekmeden. "Arada bir..."

Tatyana hemen kalkıp sofrayı kaldırmaya başladı.

"...arada bir erkekler kadınların dans ettiği yere gidiyor."

Tatyana bulaşıkları sessizce lavaboya yığdı.

"Bu seni... üzüyor mu?" diye sordu Alexander.

"Beni üzüyor mu?" dedi Tatyana şaşkın bir ifadeyle. "Sorunu anlamadım bile. Kadınlar giyinik mi?"

"Tümüyle giyinik değiller."

"O halde yanıt soruda gizli."

"Ben gidip içerim, otururum, sohbet ederim, kızlar bir yerde dans ederler, sonra eve gelirim. Sorun ne? İçki içmeye gitmem seni rahatsız etmiyor. Bu da bir tür..."

"Çıplak kadınlarla."

"Ben senin güvenini hak ettiğimi düşünüyorum. Bu zamana dek hep örnek gösterildim."

"Ah, affedersin," dedi Tatyana, "madalyalarının arasında örnek koca olduğun için de verilmiş bir madalya var mıydı?"

"Neden benimle dalga geçiyorsun? Ben sana madalya hak ettiğimi söylemedim. Senin güvenini hak ettiğimi söyledim."

"Örnek gösterilmen benim için bir lütuf değil Alexander. Bu bir koşul."

Alexander onu ikna etmeye çalışarak, "Nasıl gitmem peki?" dedi ve ayağa kalktı. "Gitmem gerekiyor. Jeff'in partisi bu. Sen ve ben birlikte düğüne katılacağız. Yani ciddi ol biraz. Gitmezsem kasabadaki herkes bana güler. Jeff için."

"Jeff adına çıplak kızları izlemek mi?" Tatyana onu durdurmak için elini kaldırdı. "Bak, benimle o ses tonuyla konuşma ve 'kızacak ne var, anlamıyorum' türünde bir tavır takınarak da beni aşağılama. Benim böyle bir deneyimim olmayabilir ve istesem de mümkün değil zaten ama ben aptal değilim."

"Ben öyle bir şey demedim..."

"Ben neler olup bittiğini biliyorum. Carolyn bana nişanlısı Brian'ın bekârlığa veda partisinde kızların çıplak olmakla kalmayıp erkekler için özel danslar sergilediklerini de anlattı. Carolyn bunu öğrendiğinde düğünü bir yıl ertelemiş."

"Brian mı? Ben onu kocasının adının Dan olduğunu sanıyordum," dedi Alexander.

"Öyle zaten," dedi Tatyana. "Erteleme sözünü öylesine kullandım. Bir yıl sonra bekârlığa veda partisinde kızları çırılçıplak soymayan Dan'le evlendi."

"Tanya," dedi Alexander sesini alçaltarak, "bana bir şans ver lütfen."

"Karşında çıplak kızların dans etmesi için mi? Ben bunu anlayamayacak kadar safım. Açıkla bana öyleyse. Ben Lugalı bir köylü kızıyım. Bana ağır ağır ve açıkça anlat ki anlayayım."

Kollarını ona açarken Alexander'ın yüzündeki şaşkınlık ifadesi değişmedi. Tatyana mutfağın diğer tarafına doğru gerileyip onu ve kendini durdurmak için elini kaldırdı. "Ben bu konuyu daha fazla konuşamayacağım. O, Steve... Bu konuyu konuşmak istemiyorum."

Alexander'ın kaşları çatıldı. "Steve mi? Bunun onunla ne ilgisi var?"

"Çok ilgisi vardır eminim. Bu eğlenceyi düzenleyen o mu? Seni bile benim dar görüşlü olduğuma inandırmış. Şu ironiye bak." Tatyana gözlerini dikip Alexander'a baktı. "Bana buranın Sovyet köyü olmadığını, modern bir dünya olduğunu söyleyip duruyorsun. Amerika'da işlerin böyle yürüdüğünü söylüyorsun. İyi. Erkekler böyle davranır. Harika. Sana göre iyi olabilir ama bu kadarı yetiyor bana," dedi sesinin çatlamamasına dikkat ederek. "Şimdi çıkmış bana sarhoş olmak istediğini, çıplak kadınların memelerini yüzüne sürtmesini istediğini söylüyorsun. İyi, git. Karına bunu da kabul ettir."

"Bekârlığa veda partisi bu!"

"Çıplak kadınlar var!"

"Yalnızca izleyeceğiz," dedi Alexander kollarını iki yana açarak.

"Çıplak kadınları!"

Sesleri çok yükselmişti.

Anthony dışarı çıktı. Dinlediği radyo programı bitmişti. Tezgâhın bir tarafında dudaklarını büzmüş, hızlı hızlı nefes alıp veren annesine ve diğer tarafta gergin bir halde duran babasına baktı, sonra dönüp tekrar odasına girdi.

Anthony'nin hatırına susmaya karar verdiler. Alexander geri çekildi, Tatyana lavaboya döndü. Sonra Alexander sigara içmek için dışarı çıktı. Tatyana da bir süre sonra onun peşinden dışarı çıktı ve iskelede, Alexander'ın karşısında durup arkasındaki parmaklıklara tutundu. "Şura, sana her şeyi açık ve basit bir dille anlatacağım," dedi. "Fikrimi söyleyeceğim."

"Lütfen söyle çünkü bilmiyorum."

"Sen benim kocamsın," dedi Tatyana. "Sana güveniyorum. Sana tümüyle inanıyorum. Ama o küçük, danslı eğlenceye gitmen beni derinden üzecek. Bunun iyi bir tarafını göremiyorum. Steve'in tavrını sorguluyorum. Oraya gitmediğin takdirde Steve'in, Jeff'in ya da Bill Balkman'ın ne düşüneceğini umursaman beni hayal kırıklığına uğratıyor. Asıl gidersen benim ne düşüneceğimi umursamalısın çünkü."

Alexander bankta oturuyor, parmaklıklara tutunan Tatyana'ya bakmıyordu bile.

"Oraya gitmemeni rica ediyorum," dedi Tatyana. "Benim buna ses çıkarmayacağımı düşündüğünü hayal edemiyorum."

"Bunun anlamsız bir şey olduğunu anlayacağını sanmıştım," dedi Alexander. "Gerçekten de anlamsız."

"Sarhoş olup çıplak kızları izlemen önemsiz bir şey değil Şura. Arada yalnızca derece farkı var, Las Vegaslı kızlar kadar olmasa da hoş bir şey değil."

"Haydi ama," dedi Alexander. "Sen biraz?.."

"Abartıyor muyum? Anlamıyor muyum? Çok mu safım? Haklısın, Amanda gibi daha anlayışlı olabilmeyi isterdim. Böyle zamanlarda onun gibi biriyle evli olmayı tercih edeceğini biliyorum. Ama benimle evlisin. Yine de bildiğin gibi o boşta."

Alexander homurdanıp ona bakmadan başını iki yana salladı.

"Sana bir şey söyleyeceğim," dedi Tatyana. "Daha önce söylemeye gerek duymadım çünkü gitmeyecektim. Ama... ben de bir partiye davet edildim."

Alexander ona baktı.

"Evet. Cumartesi gecesi," dedi Tatyana. "Kızlar da bekârlığa veda partisi veriyor. Cindy beni de davet etti."

"Kızlar partisi mi?"

"Evet. Süslenip dışarı çıkacağız. Golden Corral diye bir yere gidiyorlar. Duydun mu orayı?"

Alexander ayağa fırladı. Sigarası bile sönmüştü. "Evet, duydum," dedi. "Hizmet erleri oraya kızlarla eğlenmeye gider."

"Ah, hizmet erleri. Askerler mi demek istedin? Gürültülü bir yer mi? Ben de öyle bir yer olduğunu düşünmüştüm," dedi Tatyana. "Ama ben geceleri sensiz dışarı çıkmıyorum. Senin yaptığın gibi geceleri içmeye, iskambil oynamaya gitmiyorum. Dolayısıyla Cindy beni davet ettiğinde teklifini kabul etmedim. Çünkü öyle bir yere gitmemi istemeyeceğini biliyordum."

"Haklısın."

"Evet, işte ben de senin *öyle* bir yere gitmeni istemiyorum."

"Bütün erkekler gidiyor!" diye haykırdı Alexander. "Bu normal bir şey. Normal, anladın mı?"

"Bu konuda da çifte standart uygulayamazsın bana," dedi Tatyana başını iki yana sallayarak. "Kanmıyorum bu defa, bu zamana kadar yeterince kandım. Teşekkür ederim." Duraksayıp bekledi ve Alexander'dan yanıt gelmeyince ellerini birleştirip, "Artık böyle şeylerle ilgilenmediğini sanıyordum," dedi. "Ama şimdi bana yanıldığımı gösteriyorsun. Bunu bilmiyordum. İnsan yaşayarak öğreniyor. Dolayısıyla sen şimdi benim için böyle bir şey yapmayı kabul etmediğine, evliliğimizin kuralları değişmeye başladığına göre neden bunu oturup konuşmuyoruz? Ben oyunbozan olmak istemiyorum. Sen çıplak kızlara git, ben de Golden Corral'a gideyim, böylece sorunu halledelim. Şimdi kusura bakmazsan Anthony'yi yatıracağım." Gitmeye yeltendi.

Alexander gelip eliyle onun ağzını kapattı. "Sus artık, sen ne kadar zor bir kadınsın böyle?" dedi. "Kes artık, kes. Gitmiyorum." Tatyana'nın elleri Alexander'ın kolundan aşağıya kaydı. "Seni üzmek istemiyorum. Senin için sakıncası olmayacağını düşünmüştüm. Neden öyle düşündüm bilmiyorum." Alexander başını iki yana salladı. "Gidip iki bira içer, bilardo oynar, evliliğe dair bir iki tavsiye veririm ama kulübe gitmem. Anlaştık mı?"

Tatyana bir şeyler mırıldandı.

Alexander onun başına bir öpücük kondurdu ve derin bir iç geçirişle elini onun yüzünden çekti.

Cuma gecesi Alexander tıraş olmuş, duş almış, dik saçlarını taramış, iri yarı, gösterişli, ağırbaşlı bir halde siyah pantolonu, siyah yakalı gömleği ve siyah, parlak ayakkabılarıyla saat sekizde bekârlığa veda partisine gitti. Giderken Tatyana'ya saat bire kadar döneceğini söylemişti ki daha önce hiç o saate kalmamıştı. Tatyana'nın yanağına bir öpücük kondurdu. Çok güzel kokuyor, harika görünüyordu.

Saat bir oldu.

Tatyana içine bir şey giymediği sabahlığıyla bekledi. Alexander eve geç saatte ve sarhoş halde döndüğünde bira kokan nefesini ona üflemeyi, mest olmuş ellerini onun üstünde gezdirmeyi isterdi.

Saat iki oldu... ve ikiyi geçti.

Tatyana gittikçe artan bir endişeyle saat 02.30'a kadar bekledi. Phoenix'in herhangi bir yerinden eve gelmek için yeterli bir süreydi bu ama saat 02.45 olduğunda endişesinin yerini müthiş bir korku aldı. Çıplak dansçılar şöyle dursun, acil serviste hemen her gün ölümünü izlediği araba kazası kurbanlarının görüntüsü gözünün önünden gitmiyordu şimdi. Alexander sarhoş olacaktı ve diğer cuma âlemcileriyle birlikte kilometrelerce yol katedecekti. Tatyana evin içinde volta atmaya başladı, kot pantolonunu ve Alexander'ın asker gömleğini giyip telefonun yanına oturdu, sonra aniden bunun mümkün olabileceğini, birlikte geçirdikleri zamanın burada son bulmuş olabileceğini düşündü. Her şey bu cuma gecesi son bulmuş olabilirdi.

Dakikalar peşi sıra geçiyordu. Tatyana mutfak saatine baktı. 02.55. Saate son baktığından, düzensiz bir şekilde atan kalbi göğsünde çekiç gibi çarpmaya başladığından bu yana yalnızca on dakika geçmişti. Saniyeler geçiyordu, tik tak tik tak tik tak, kendi kanının altmış dokuz damlası Alexander'ın sırtındaki iltihap kapmış açık yaraya damlayıp dakikaya dönüşüyor, kendi kalbinin yüz elli defa çarpması onun hayatının bir dakikasına karışıyordu. Tatyana karnını, göğsünü tutup klimayı kapattı ve evin içinde, evin dışında dolanıp gecenin karanlığında onun sesini duymaya çalıştı. Haziran ayının başıydı. Alexander daha geçen hafta otuz üç yaşına basmıştı. Bu gece birlikte dışarı çıktığı arkadaşlarının çoğuyla havuz partisi yapmışlardı.

Bu onun kaderi miydi, yoksa Alexander'ınki miydi? Sonuç olarak her şeye bir haziran ayında başlamışlardı ve yine bir haziran ayında her şeyi bitiriyorlar mıydı? Üç hafta sonra onuncu evlilik yıl dönümlerini kutlayacaklardı. "Alexander!" diye seslendi gecenin içinde. Sesinin yankısı, küçük bir *Alexander...* sesi geri geldi kulağına. Çok uzakta yaşıyorlardı, dağlara yakın, ölümcül bir sessizlikte. Öyle ki Tatyana onun kamyonetinin sesini altı kilometre öteden, o daha Pima'dayken duyabiliyordu. Farlarını görebiliyordu. Diğer geceler dışarıda oturur, otobandan geçip Jomax'e gelen kamyonet motorunun sesini duyardı. Saate baktı.

02.58. Son bakmasının üzerinden üç dakika mı geçmişti yalnızca?

Aman Tanrım.

03.00.

03.30.

03.53.

04.17.

Tatyana, Phoenix Memorial'ın acil servisini arayıp Erin'le konuştu ve Erin ona Alexander'm kanlar içinde ya da ölü olarak hastaneye getirilmediğini söyledi.

04.47.

Yerde hareketsizce yattı.

Saat beşi sekiz geçe (05.08!!!) kamyonetin sesini duydu. Araç ileriye savruluyordu.

Tatyana yerinden fırlayıp dışarı koştu, az kalsın Chevy'nin altında kalıyordu. Kamyonet araç yolundaki cüruf briketine çarptı ve kapı ardına kadar açıldı. Tatyana, Alexander'ın iyi ama çok sarhoş olduğunu gördü. Onu hiç bu kadar sarhoş görmemişti. Şu an ona kızmasının bir anlamı yoktu ama öfkesini ne yapacağını bilemiyordu. Alexander ona odaklanamadan bakarken sadece dudaklarını hareket ettirerek, "Selam bebek," dedi.

Tatyana titreyerek, "Aman Tanrım, Alexander," diye fısıldadı. "Saat sabahın *beşi*."

Alexander tökezleyerek kamyonetten inerken anahtarı çakıl taşlı zemine düşürdü. Tatyana'ya yaslandığında çok fena alkol ve sigara kokuyordu. Ama bir şey daha kokuyordu...

Tatyana'nın içine aniden berbat bir his doldu. Alexander'ın öldüğünü düşünmeden önce hissettiği duyguydu bu. Alexander ucuz parfüm kokuyordu.

Sallana sallana eve girip kendini yatağa bıraktı. Kıyafetlerinin, ayakkabılarının, her şeyinin üzerinde olduğunun farkında değildi. Tatyana onu soydu ve bir şekilde örtünün altına sokmayı başardı. Nedenini bilmese de önce kıyafetlerini, sonra da cüzdanını araştırdı. Dışarı çıkıp kamyonetin her yerini, torpido gözünü karıştırdı. Kondom arıyordu belki de. Korkunç bir şeydi bu ama bir şey bulamadı. O ucuz parfüm kokusu hâlâ Alexander'm üzerindeydi ve şimdi de yataklarına sinmişti.

Tatyana onun yanma uzandı ve elini üzerinden çekmedi. Kendisi uykuya daldığında saat yedi olmuştu.

Anthony saat onda, "Anne, anne," diye fısıldayarak onu uyandırdı.

Alexander hâlâ kendinde değildi.

Tatyana kalkıp duş aldı ve Anthony'ye kahvaltısını hazırladı. Kendisi ağzına bir lokma bile koyamadı. Telefon çaldı, arayan Margaret'tı. Tatyana'nın konuşmak istediği son kişilerden biri. "Alexander nasıl bu sabah?" diye sordu Margaret neşeyle. "Ne yaptıklarını duydun mu?"

"Hayır." Tatyana oturdu. "Margaret, ben gerçekten telefonu kapatmalıyım..."

"Westward Ho'da iki yatak odalı bir süit tutmuşlar. Tam bir cümbüş yapmışlar," dedi Margaret kıkırdayarak. "Vahşi kızlar gösterisi gibi bir şey yapılmış. Ayıldığında Alexander'a sor, tabii ayılabilirse. Bill ve Stevie hâlâ sarhoş."

Tatyana telefonu kapattı. Kusmamak için elinden ancak bu kadarı gelebilmişti.

Anthony'yle birlikte alışverişe gittiler. Tatyana, Alexander'a not bırakmadı.

Saat dört gibi eve döndüklerinde Alexander araç yolunda onları karşılamaya çıktı. Hâlâ akşamdan kalma görünüyordu ama ayıktı. "Selam," dedi ve neyse ki Tatyana'nın yanıt vermesine fırsat kalmadan Anthony onunla konuşmaya başladı ve dikkati dağıldı.

Alexander ve Anthony öteberiyi içeri taşırlarken Tatyana da sessizce ambalajlarından çıkarıyordu. Alexander mutfakta ona yanaşıp tekrar, "Selam," diyerek vücuduyla onu dürttü.

Tatyana da, "Selam," dedi ve buzdolabına döndü.

"Öp beni Tanya," dedi Alexander.

Tatyana ona bakmadan yüzünü uzattı. Alexander onu öpüp, "Bana bak," dedi.

Tatyana gözlerini açıp bakışlarını ona dikti.

"Ah," dedi Alexander. "Demek kızgınsın."

"Kızgınlığın da ötesinde," dedi Tatyana buzdolabının kapağını iterek.

Anthony kulübede yaptığı balıkçı teknesi-savaş helikopterini babasına göstermek için onu çekiştirdi.

Tatyana yatak odasına gidip çıkmak için hazırlanmaya başladı. Yeni aldığı Jonathan Logan marka mor ipek elbisesini giydi. Elbisenin etek kısmının kenarı şifon büzgülü ve kadife şeritliydi. Bu akşam hafif bir maskara sürüp siyah kalem ve allık da kullandı. Dudaklarına kırmızı ruj bile sürdü. O ruju Alexander en son onun hemşireliğe başlamasına somurttuğu zamanlarda sürmüştü. Birlikte geçirdikleri cuma gecelerini hatırlayınca Tatyana'nın midesine bir sancı girdi. Küpe ve inci

bir kolye taktı. Hatta pahalı parfümünü bile sıktı (yatak odalarından hâlâ gitmeyen, güzelim nevresim takımına sinen o ucuz parfümün kokusunu bastırmak için!) ve leylak rengi, deri, topuklu ayakkabılarını giydi. Alexander yatak odasına girdiğinde Tatyana saçını tarıyordu. Alexander birkaç dakika boyunca tuvalet aynasının karşısında onun hazırlanmasını izledi. Tatyana aynadan ona bakıp, "Dünden kalma et güveç, ekmek ve tereyağı var..." dedi.

"Ben yemeğin yerini biliyorum." Alexander kapıyı arkasından sertçe çekti. Tatyana bu sesi yalnızca Alexander sevişmek için onu yatak odasına taşıdığında duyardı. Şimdi bu sesi duymak da içini acıtmıştı. "Nereye gidiyorsun?"

"Bu gece kadınların bekârlığa veda gecesi var, unuttun mu?"

Alexander alçak sesle, "Bana o partiye gitmeyeceğini söylemiştin," dedi.

"Sen de bana saat birde evde olacağını söylemiştin," dedi Tatyana. Sesinin tonunu korumak için elinden geleni yapıyordu.

"Sarhoş oldum. Seni aramayı unuttum. Barlar saat ikide kapanıyor."

"Peki ya Westward Ho süiti? Orası kaçta kapanıyor?"

Tatyana bu sözlerini izleyen sessizliği, sonra da Alexander'ın iç geçirdiğini fark etti. Onun yüzünü görmek istemediği için aynaya da bakamadı. "O lanet olası Steve yüzünden," dedi Alexander. "Yürüyecek durumda değildi ve benden yukarı çıkmasına yardım etmemi istedi."

"Körün köre rehberlik etmesi."

"Sonra hemen çıktım ama eve gelmem saatler sürdü."

"Kesin öyle olmuştur. Gece boyunca evin yokmuş gibi davranmışsın."

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Alexander!" dedi Tatyana ona dönerek. "Bu kadarı yeter."

Alexander onun önünde durdu. "Dün gece beni gördün mü?"

"Hayır," diye atıldı Tatyana. "Ama sabah saat beşteki halin görülmeye değerdi. Yolumdan çekilir misin?"

"Şehir merkezinden eve gelmem üç saat sürdü. Bir kilometrede bir durup gözlerimi kapatmak zorunda kaldım. Yol kenarında uyumuş

olmalıyım. Araba kullanamadım. Temkinli olmaya çalıştım. Senin de bunu isteyeceğini düşünmüştüm."

"Ne güzel. Temkinli olmak için kondom da kullandın mı?"

"Ah, Tanrı aşkına!"

"Bağırma. Anthony duyacak," dedi Tatyana dişlerinin arasından.

"O, kulübede."

"Sabahın beşinde!" diye bağırdı Tatyana. "Bu eve geç gelmek falan değil, sabahın köründe eve gelmek! Senin nezaketin nerede kaldı? Aklımdan neler geçtiğinden haberin var mı senin? Kamyoneti bir yere çarptığını sandım..." Ağlamayacaktı. Hayır. "Sonra rezil bir halde eve teşrif ettiğinde her tarafına parfüm kokusu sinmişti!"

"Parfüm mü?" Alexander şaşkına dönmüştü. "Beni sen soydun," dedi yüksek sesle. "Kıyafetlerimi sen çıkardın. Neden kondom takıp takmadığıma da bakmadın?"

Tatyana onun bu duygusuzluğu karşısında şaşkına dönerek derin bir iç geçirdi. *Başka bir adamla sevişebileyim diye diyaframıma koyduğum lastiğin kokusunu almak için sen de beni kokladın mı*, diye sorduğunu düşündü bir an. "Bakmadığımı kim söylemiş?" dedi Alexander'ın yanından geçip gitmeye çalışarak.

Alexander ona engel oldu. "Bu çok saçma."

"Geç kalacağım."

"Bana oraya gitmeyeceğini söylemiştin."

"Sen de bana başka kadınlarla görüşmeyeceğini söylemiştin! Eve saat birde döneceğini söylemiştin!"

"İçtik! Sarhoş oldum."

"Bahaneye bak. Neden beni aramadın?"

Alexander karşısında bir çocuk varmış gibi ağır ağır tekrarladı: "Çünkü sarhoştum."

"Ben de gidiyorum." Tatyana tekrar onun yanından geçmeye çalıştı.

Alexander onu kolundan tuttu. "Bebeğim, affedersin. Sana söz..."

"Sen ve senin aptalca sözlerin!" diye haykırdı Tatyana elini ondan kurtararak. "Sarhoş oluyorsun ve beni tamamen unutuyorsun!"

"Seni unutmadım," dedi Alexander. "Bağırmayı kes. Kafatasım dört parçaya bölünecek."

"Ne kadar da düşüncesizim. Başka tek söz etmeyelim. Bunu yarın kızgınlığım geçtikten ve ben de ayıldıktan sonra konuşuruz." Tatyana onun yanından geçip gitmeye yeltendi ama Alexander ona izin vermeyip kapıyı kilitledi.

"Alexander, yeter," dedi Tatyana onu iterek ama Alexander betondan bir engel gibi önünde duruyordu.

"Ben dün oraya arkadaşım için gittim, kızgın olduğum için gitmedim," dedi Alexander alçak ve ağır bir ses tonuyla ama nazik olduğu söylenemezdi.

"Ben de arkadaşım için gidiyorum," dedi Tatyana onu iterek. "Kızgın olduğum için değil. Arkadaşın için çıplak halde dans da ettin mi?"

Alexander onu kolundan tutup yatağa oturttu. "Gitmiyorsun."

Tatyana yerinden fırladı ama Alexander onu kolundan tutup kendine çekti. "Tanya," dedi alçak sesle, "kes artık."

Tatyana bu kez kolunu kaldıramadı.

"Bırak beni. Neden endişeleniyorsun? İyi olurum ben. Senden daha kötü olmayacağım kesin."

"Ah, Tanrı aşkına!" Alexander'ın parmakları onu şimdi daha da sıkı tutuyordu. "Gitmeyeceksin, sakinleş ve iki yetişkin gibi konuşalım."

"Beni bırak," dedi Tatyana nefesi kesilerek. "Bunu bana yapamazsın."

"Yapamaz mıyım?" dedi Alexander. "Durdur o halde beni Tanya."

Tatyana nefessiz kalmış bir halde çaresizce kendini onun ellerinden kurtarmak için mücadele etti.

"Sırf beni kızdırmak için yapıyorsun bunu," dedi Alexander. "Ve işe de yarıyor. Kızdım." Tatyana mücadele ettikçe Alexander onu daha sıkı tutuyordu. Tatyana dudağını ısırıp acı içinde homurdanmamaya, ona bu keyfi tattırmamaya çalıştı. Alexander onu diğer eliyle tutup tek koluyla sabit kalmasını sağlarken boşta kalan eli de ipek elbisesinin, çorabının altındaki çıplak etinin yatay çizgisine kaydı. "Bu kıyafetle, dantelli korse, siyah dikişli çorap giyip açık bacaklarla gideceksin oraya,

öyle mi?" dedi güçlükle nefes alıp iç çamaşırına dokunarak. "Neden külot giydin ki Tanya?"

"Alexander, bırak beni."

"Benimle mücadele etmezsen seni bırakırım." Alexander çok iriydi ve öyle öfkeliydi ki kendini, gücünü unutup Tatyana'ya zarar verecekti neredeyse.

"Bırakırsan mücadele etmem."

"Tanya." Alexander'ın parmakları onun kolunu, bacağını kavradı. Ve Tatyana haykırdı.

Alexander ona izin vermediği sürece Tatyana'nın yatak odasından çıkmasının bir yolu yoktu. Onu bırakmadığı sürece serbest kalamayacaktı. Belki başka zaman olsa bu onu sakinleştirebilirdi ama şimdi daha fazla kızdırmaktan başka işe yaramıyordu. Yeniden onunla mücadele etmeye başladı. Ufak tefek vücudunu onun mengeneye benzeyen kollarından kurtarmaya çalıştı. "Bu işten zaferle çıkamazsın," dedi Alexander, nefes nefese bile kalmamıştı. "O yüzden vazgeç bence."

Ayağı kayan Tatyana az kalsın geriye doğru yatağa düşüp iyice rezil olacaktı. "Hemen dur," dedi sadece dudaklarını kımıldatarak. Bağırmaya bile gücü kalmamıştı, kelimeler neredeyse sessizce çıkıyordu ağzından. Alexander'm elleri canını yakıyordu, kemerinin tokası, sözleri de. Üstelik dünün acısı bile dinmemişti henüz. "Söyle bana!" diye haykırdı. "Bunu o çıplak fahişene de yaptın mı? Hoşuna gitti mi?"

"Seninle olduğu kadar değil," diye karşılık verdi Alexander ve Tatyana gözyaşlarına boğulup çığlık atmaya başladı.

Anthony kapıyı çalıp diğer taraftan, "Anneciğim! Anne! ANNE!" diye haykırmaya başladı.

Alexander, Tatyana'yı yatağa itti ve Tatyana kalkıp banyoya koştu, kapıyı kilitledi. Alexander kapıyı açtığında Tatyana geri adım attı ve küvete takıldı. Alexander ona yaklaşırken elleriyle yüzünü kapatıp, "Kes şunu, lütfen, kes şunu!" diye bağırdı. Alexander onun yüzünü kavrayıp dudaklarını birleştirdi ve dişlerinin arasından, "Kes bağırmayı. Oğlun dışarıda. Gitmek mi istiyorsun? Git haydi. Git. Ne yaptığın umurumda bile değil," dedi. Onu orada bırakıp banyodan çıktı ve Tatyana kırık

kapıyı itti. Yatak odası Tatyana'nın içeriden gelen hıçkırıkları dışında sessizliğe gömülmüştü. Anthony de dışarıda ağlıyordu, hıçkırıkları duvarlarda yankılanıyordu. "Anne, lütfen, lütfen..."

Birkaç dakika sonra Tatyana, Alexander'ın yatak odasının kapısını açtığını duydu. "Sorun yok Anthony," dedi Alexander. "Sen biraz dışarı çık. Sorun yok. Anne ve babanı yalnız bırak ve dışarı çık."

Anthony itiraz etti.

"Ne dedin sen? Çık dışarı!"

Tatyana kızarmış gözleri, yaşlarla ıslanmış yüzüyle temizlenmiş halde banyodan çıktı. "Onu rahat bırak, o bir şey yapmadı." Alexander'ın yanından geçerken titreyen elleriyle Anthony'nin yüzüne dokunup başına bir öpücük kondurdu.

"İyi misin anne?" diye sordu Anthony ağlayarak.

"İyiyim tatlım," dedi Tatyana, sesinin boğulmasını önlemeye çalışıyordu. "Sen merak etme. Baban bu akşam seninle ilgilenecek. Annen dışarı çıkıyor."

Tatyana dışarı çıktı ve arabasına binip oradan uzaklaştı.

Alexander ve Anthony yemek boyunca konuşmadı ama tabakları toplarken Alexander, "Oğlum, yetişkinler bazen tartışır. Bunda bir sorun yok. Sen ve Sergio hiç tartışmıyor musunuz?" dedi.

"Böyle değil."

"Eh, yetişkinler arasında daha şiddetli tartışmalar olabilir."

"Annemin öyle bağırdığını daha önce hiç duymamıştım." Anthony yine ağlamaya başladı.

"Hişşşt. Bazen annen bile sinirlenebilir."

"Bu kadar değil."

"Bazen."

"Daha önce böyle olmadı."

"Pek sık olmadığı doğru. Ama bazen olur."

"Nereye gitti?"

"Arkadaşlarıyla çıktı."

"Geri gelecek mi?"

"Elbette!" Alexander derin bir nefes alıp oğluna baktı. "Elbette Anthony. Bak, her şey düzelecek. Yalnızca... Baksana, sinemaya gitmeye ne dersin?"

Sürekli çalışan babasıyla gece sinemaya gitmek bir çocuk için bulunmaz bir hediyeydi. Anthony neşelendi. *Harikalar Sirki*'ni izlemek üzere Scottsdale'in tek sinemasına gittiler. Alexander filme ilgisizce bakıyor ve sigara içiyordu. Filmde konuşulanların tek kelimesini duymuyordu. Orada ne olduğuna dair bir fikri yoktu. Trapez sanatçılarıyla ilgili bir şeydi. Tek düşündüğü Golden Corral'daki Tatyana'ydı. Onun orada olduğuna dair görüntüler onu sağır ve kör ediyordu. Tatyana erkeklerin tarzını bilmiyordu belki ama Alexander çok iyi biliyordu.

Sinemadan sonra Anthony'yi dondurma almak için dondurmacıya götürdü. Beyzbol, futbol, basketbol hakkında konuştular. Polonya'daki ormanlar hakkında bile konuştular. Tatyana'dan bazı hikâyeler dinleyen Anthony babasından da dinlemek istemişti. "Annem Polonya'ya neredeyse tek başına, silahın falan olmadan, tek bir tankla, asker yerine hapishane mahkûmlarıyla saldırdığını anlattı. Adamlar savaşmasını bilmiyormuş ve hepsine sen öğretmişsin. Teğmeninin tüm itirazlarına rağmen de geride durmamışsın."

"Annene bunları nereden bildiğini sordun mu hiç?"

Anthony omuz silkti. "Annemin bildiği şeylerin çoğunu nasıl öğrendiğini sormamam daha iyi."

"Bundan daha haklı olamazdın."

Dondurmacıdan kamyonete yürürlerken Anthony, Alexander'ın elini tuttu.

Tatyana hâlâ eve dönmemişti.

Alexander, Anthony'yi yatırdıktan sonra Golden Corral'a gitmeyi düşündü ama oğlunu evde tek başına bırakamazdı.

Saçmalıktı bu!

Onun Tanya'sı şu an saçma sapan espriler yapan bir grup kızla birlikte içiyor, dans ediyordu... askerler onun karısına yanaşıyordu...

Alexander bunları düşünmeyecekti.

...sarhoş adamlar o duman altı kulüpte karısma yanaşıp vücuduna dokunacaktı. Peki, Tatyana istese de onlara engel olabilecek miydi?

Bunu da düşünmeyecekti!

Kamyonete binip motoru çalıştırdı, sonra kapattı. Gidemeyeceğini biliyordu. Tekrar içeri dönüp evin içinde oradan oraya gitti, sigara içti, içki içti, yine sigara içti, saate baktı. Saat on birdi. Kulübeye geçip kırılan banyo kapısının yerine yenisini yaptı.

Testeresini kapattığında araç yolundan gelen motor sesini duydu. Üzerindeki talaşı mümkün olduğunca silkeleyip ağır adımlarla eve döndü.

Loş yatak odasının kapısı açıktı. Tatyana tuvalet aynasının önünde durmuş, küpelerini çıkarıyordu. Alexander kapıda durdu, sonra içeri girdi. O kadar gerilmişti ki onunla karşılaşmadan önce kendini kontrol etmesi gerektiğini düşündü ama onu gördüğünde anında yumuşadı. Tek istediği onun verdiği huzuru, rahatlığı, sakinliği hissetmekti. Kapıyı kapatmadan içeri girdi ve Tatyana'nın arkasına geçti. Sessizce orada durup beline kadar inen sarı saçlarına, aynadan eğik yüzüne baktı. Tatyana inci kolyesini çıkarmak için uzandı, kancasını açamıyordu. Alexander derin bir nefes alıp Tatyana'nın saçını kenara çekti. "Dur, yardım edeyim." Yavaşça kancayı açıp kolyeyi tuvalet masasının üstüne koydu.

"Anthony nasıl?" diye sordu Tatyana.

"İyi."

"Ona yemek yedirdin mi?"

"Evet, yedirdim. Sinemaya da götürdüm."

"Hoşuna gitmiştir. Yani seninle vakit geçirmek."

Tatyana biraz olsun alkol, sigara kokmuyordu, üzerine başka birinin kokusu da sinmemişti. Hem de hiç. Gitmeden önce sürdüğü misk yağı parfümünün kokusu vardı üzerinde. Hiç dağılmamıştı, kimse ona dokunmamıştı, başka insanların nefesini üzerinde hissetmemişti. Alexander onun çok yakınında, hemen arkasında duruyordu, karnını onun sırtına yaslamıştı. Tatyana'nın çilek kokan başı çenesinin hemen altındaydı ve saçları da avuçlarının arasındaydı.

"Elbisemi çıkarmama yardım eder misin?" diye sordu Tatyana nazikçe. "Kopçalarını açamıyorum."

Alexander onun elbisesini çıkarıp çıplak kollarını tuttu. Eğilip omzuna bir öpücük kondurdu. Tatyana ondan uzaklaştı. "Yapma, tamam mı?"

"Tanya..."

"Lütfen yapma."

Alexander onu kendine çekti. Tatyana ona bakmadı. Elbise gevşemiş, üzerinden kaymaya başlamıştı. Tatyana elbisesinin düşmesine izin verdi. Şimdi tek parça mor dantelli korsesi ve siyah çoraplarıyla kalmıştı. Alexander ona o mor dantelli korseyi onsuz dışarı çıktığı bir gece için mi aldığını sormak istedi ama bunun sırası değildi şimdi. Tatyana hâlâ ona bakmıyordu. Alexander onun yüzünü avuçlayıp kendine çekti, eğildi ve isteksiz dudaklarına bir öpücük kondurdu. Tatyana onu itmek için elini kaldırdı ama itmedi.

"Neredeydin?" diye sordu Alexander.

"Hastaneye gittim. Erin'in nöbetine eşlik ettim."

Alexander derin bir iç geçirdi. Tatyana'nın yüzü hâlâ onun ellerinin arasındaydı.

Tatyana onun dudaklarından, gözlerinden uzaklaşıp öylece durdu. Çok sessizlerdi şimdi, kavga, Anthony kapılarının önündeyken büründükleri sessizliğe gömmüştü onları. Sessizce bakıştılar. Tatyana'nın gözleri doldu.

"Hayır, hayır, hişşşt," dedi Alexander. Ona iyice yaklaşıp kapıyı kilitledi ve telefonun fişini yuvasından çıkardı. Tatyana'yı tamamen soyduktan ve kendi de tamamen soyunduktan sonra onu yatağa yatırdı ve sabırsız, başıboş elleri izin verdiğince onun vücudunu okşadı. "Hişşşt... ne kadar da sıcak ve yumuşaksın... Canını yaktığım için özür dilerim. Bunu telafi edeceğim, sana kendimi affettireceğim." İnleyerek Tatyana'nın göğüslerini hafifçe okşadı. "Kızma bana, olur mu?"

"Sana çok kızgınım. Nasıl kızmam?"

"Bilmiyorum." Alexander onun ıslak, hiç gülümsemeyen, şaşırtıcı güzellikteki gözlerine baktı. "Kızma. Bana kızmana dayanamadığımı

biliyorsun." Tatyana'nın somurtan dudakları aralanana kadar onu öptü ve Tatyana da ona karşılık verdi. Alexander onu daha düz, daha rahat uzanana kadar öptü, bu arada da avuç içleriyle onun tüylü yerlerini okşadı.

"Şura... yapma..."

"Ne yapmayayım?" Alexander açık dudaklarını onun göğüslerine eğdi.

"Ben istemiyorum..." diye inledi Tatyana hareketsizce yatıp çığlık atmamaya çalışarak.

"Öyle mi?" Alexander onun karnına doğru eğilip dudaklarını onun yumuşacık, dolgun yerlerinde gezdirirken bacaklarını okşadı. "Haydi..." diye fısıldadı. "Bacaklarını arala benim için... Tam da sevdiğim gibi." Parmak uçlarıyla onu hafifçe okşadı. "Seni mutlu etmek için ne yapabileceğimi fısılda kulağıma..." Tatyana bir şey söylemedi. "Haydi... güzel bir şey ister misin?.. Sana nazikçe dokunmamı?.."

Tatyana nefesini tuttu, hiç konuşmadı. Ama şu an Alexander'ın sevdiği gibi uzanıyordu. Alexander onu öptü. "Tanya... bak, yumuşak dudakların, o sevimli, pembe, narin dudakların, öyle ıslak, aralık duran dudakların, onlar bana kızgın değil..." Alexander onu yatıştırırcasına fısıldarken dili ağzına, parmakları içine girip çıkıyordu. Tatyana ellerinin altındaki çarşafı kavradı.

Onunla geçirdiği yıllarda, birlikte oldukları binlerce defada Alexander'ın onun vücudunun tepkisinden daha iyi öğrendiği çok az şey vardı. Ona dokunmayı kesti. Tatyana da nefesi kesilmişçesine, "Ah," diye inledi.

Alexander birkaç dakika bekledikten sonra biraz daha fazla baskı uygulayarak onu okşamaya devam etti ve Tatyana titreyerek inlediğinde Alexander yeniden geri çekildi. Tatyana'nın dudaklarının arasından güçlükle duyulabilen bir inleme yükseldi. Tatyana mutluyken bu noktada ona iki dilde kendisine her şeyi yapabileceğine dair şeyler fısıldardı.

Ama bu gece öyle bir şey yapmamıştı. Alexander'a dokunmuyordu bile neredeyse. Bu gece hiç yalvarmıyor, hiçbir dilde konuşmuyordu.

Gözlerini kapatmış, dudaklarını aralamıştı, kıvrımlı vücudu bile ürkekçe uzanmıştı.

"Tatya..." diye mırıldandı Alexander ona bakarak. "Lütfen, seni nasıl mutlu edebileceğimi söyle bana."

Tatyana yüzünü çevirip derin bir inleme eşliğinde başını geriye attı, boynunu gerip dudaklarını ona uzattı. Işıl ışıl parlıyordu ama yalvarmıyordu.

Alexander başını sallayıp onun aralık haldeki bacaklarının arasına diz çöktü. Tatyana çok inatçıydı, çok genç ve sarışın görünüyordu.

Alexander'ın ona yapmaktan hoşlandığı bir sürü şey vardı ama bu gece zayıflığa yer yoktu, parmak uçlarıyla onun meme uçlarını okşarken bir yandan da onu emiyordu. Tatyana inlemeden, onun başını avuçlamadan ve isteksiz, affetmez, inatçı kişiliği kaybolmadan önce... Alexander geri çekilmedi. O tutkulu dudaklarını, ellerini, ısrarcı parmaklarını onun üzerinde tuttu. Tatyana ise rahatlayana kadar inleyip titremekten, Alexander'ın başını sımsıkı kavramaktan başka bir şey yapamadı ve ancak o zaman yavaşça onu bırakıp nefes nefese kalmış bir halde uzandı. Ayaklarıysa hâlâ Alexander'ın sırtını dövüyordu.

"Ah, Şura," diye fısıldadı Tatyana. "Ah, Şura", "Şura, yapma" demekten çok daha iyiydi.

"Evet, bebeğim?" Alexander doğrulup onun üzerine doğru diz çöktü ve kendini onun inleyen ağzına bıraktı. Ama o kadar tahrik olmuştu ki başka bir hamleye ya da Tatyana'nın ellerinin onu sıkmasına ihtiyacı kalmadı. Bir tek şeye ihtiyacı vardı onun.

Yataktan kalkıp onu hemen önüne yatırdı ve bacaklarının arasına yaslanıp onu öptü. Tatyana ona uzandı, onu içine aldı. Gözleri açık, dudakları aralıktı.

Elleriyle onun bacaklarının arka kısmını sıkıca kavrayan Alexander bir, sonra iki darbe vurdu, ardından durdu. Doğrulup hafifçe kıpırdandı ve Tatyana'nın onu alabileceği kadar derine girdi. Tatyana ağzını "O" şeklinde açmış, nefes alamıyordu. "Tanya... çok mu fazla?" diye fısıldadı Alexander. Tatyana konuşamıyordu. Evet bile diyemiyordu. Alexander biraz bekledi, evet demesini isterdi. Bekleyip, dolu

bir halde geri çekilip tekrar içine girdi. Tatyana o an boğulmuş, ağlamaya başlamıştı. Alexander onu elinden geldiğince kımıldatmadan inlemeyle karışık spazmlarını uzatmaya çalıştı, sonra nefes almak, onu öpmek, göğüslerini okşamak, bu pozisyonda dururken ne tatlı olduğunu kulağına fısıldamak için birkaç dakikalığına durdu. Ellerini onun bacaklarına sarıp ağırlığını üzerine verdi, onu görüyor, kendini görüyordu. Hareketlerine devam ederken arzusunu, tatlılığını kulağına fısıldadı, ta ki Tatyana çığlık atıp gergin kollarıyla bir şeyleri kavrayana, kendini yeniden kaybedene, çaresizce inleyene kadar... Şu an her şey ona çok fazla geliyordu. Alexander durması gerektiğini biliyordu. Durmaya ihtiyacı olduğunu biliyordu. Ama durmadı. Çok geçmeden Tatyana zevkten değil, acıdan çığlık atıyormuş gibi sesler çıkardı ve sarsılarak ağlamaya başladı.

"Tamam, tamam, hişşşt," dedi Alexander onu okşayıp nefesini tutmasını izlerken. Tatyana'nın gözleri kapalıydı, bacakları aralık duruyor, vücudu titriyordu. Alexander, "Tatyana sen çok güzelsin," diye fısıldadı. Onu elleriyle, ağzıyla okşuyor, ona hafifçe dokunuyordu, ta ki Tatyana yatışana, yumuşayana kadar.

Alexander daha sonra yatağa dönüp tekrar onun üzerine çıktığında ve bacaklarını güçlü kollarıyla tuttuğunda Tatyana başını iki yana sallamaya başladı. "Bu kadarı fazla geldi," diye fısıldadı. "Daha fazlasını yapamam." Alexander onun bacaklarını bıraktı ama elinde değildi, Tatyana'nın isteği de ona fazla gelmişti. Bacaklarını bıraktı ama önce iki sert darbe indirdi ve karşılığında Tatyana da iki defa acıyla inledi. Alexander onun o canlı ve gevşek bacaklarını bıraktıktan sonra onu sevdiği şekilde kucakladı ve kollarını Tatyana'nın kusursuz dediği dik konuma getirdi. Narin bacaklarının, dudaklarının, ona uzanan kalçalarının arasına girdi. Tatyana parmaklarını çaresizce onun göğsüne, boynuna, başına kenetlemiş, onu yönlendiriyordu. *Haydi, Şura... haydi, Şura... haydi, haydi, haydi, haydi.* Tatyana titrediğinde Alexander onu bekleyemedi, onu sevdiği gibi kavrayıp titreyen bacaklarını omuzlarına yerleştirdi. Ama Tatyana yeniden titreyip, "Yapamam, bu kadarı bana çok fazla, lütfen, lütfen, lütfen," dedi. Bu defa onu yatıştırmak,

caydırmak, ondan uzaklaşmak mümkün değildi. Alexander da karşılık olarak ona, "Evet, ama sen de çok güzel görünüyorsun," dedi ve onun titreyen vücuduna, onu kavrayan kollarına, nihayet kendini ona açan vücuduna ağır, düzenli, sürekli hareketlerle karşılık verdi. Onu kollarıyla sarıp vücuduyla sınırladı, çepeçevre sardı. Tatyana'yı böyle sarıyordu ki Tatyana tekrar rahatladığında kendi içinde de o depremi hissedebilsin. Ve Tatyana sabırsız inlemeleri esnasında, kendini kaybederken, "Seni seviyorum," diye fısıldadı.

"İşte bunu fısılda," dedi Alexander dudaklarını onun kaşlarına sürterek.

"Ah, Şura..." Tatyana gevşek bir halde onun altına yatmış, hâlâ ağlıyordu. Yüzü onun boynundaydı. Kollarını ve bacaklarını sırtına dolamıştı.

"Bana hâlâ kızgın mısın?"

"Daha az kızgınım, hayatım, kocam," diye inledi Tatyana. "Daha az kızgınım."

Alexander onun üstünden kalkıp, "Ellerinin ve dizlerinin üstünde dur Tatya," diye fısıldadı.

Tatyana ellerinin ve dizlerinin üstünde durdu. Başını çarşaflara eğip kollarını gerdi, kalçasını ona doğru kaldırdı. "Haydi, Şura. Haydi. Haydi." Kalçaları dışında her yeri aşağıya bakıyordu.

Alexander'ın elleri onun kalçalarını ve belini kavramıştı. Sonunda gözlerini kapatıp nefesini tuttu çünkü Tatyana *dehşet güzeldi*... Tatyana kıpırdanana, nefesi kesilene, ondan kaçmaya çalışana kadar. Alexander sırılsıklam halde onun titreyen, güçsüz düşen vücuduna eğildi. Gövdesi onun sırtına, yüzü onun saten misali saçlarına yapışmıştı. Göğüslerini kavramıştı, gergin parmaklarını onun gergin parmaklarına kenetledi ve yavaş yavaş içine girip çıkmaya başladı. "Sen çok iyisin Tatya," diye fısıldadı. "Biraz daha. Çok güzelsin... çok tatlısın..."

Alexander gergin, kaskatı bir halde işini bitirdi, onun üstünde, onun kollarındaydı. Ona merhamet etmesi için iki dilde yalvaran Tatyana'yı sakinleştirip dirseklerinin üstüne çöktü, onun yanına uzandı, yüzünü öptü, ona canlı, sevgi dolu, nefessiz bir halde baktı. "Neden çılgına

döndün?" diye sordu. "Yemin ederim bazen başkasıyla evliymişsin gibi davranıyorsun. Neyin var?"

Alexander onu öperken Tatyana gözlerini kapatmıştı, onun ensesini okşuyordu. Alexander'a sarılmak için kıpırdandı. Üzerlerindeki yorganı çekti. "Eve geç geldiğim için özür dilerim," dedi Alexander. "Bir daha o kadar geç kalmayacağım. Seni kızdırmayacağım. Ama sen neden bu kadar endişelendin?"

"Bana o kızlara bakmayacağını söylemiştin..."

"Haydi ama," diye fısıldadı Alexander. "Hişşşt."

Tatyana'nın ıslak yüzü gerildi.

Alexander onun alnını silip isteksizce konuştu: "Ben Steve'i süite çıkardım yalnızca. Sonra da kendimi koltukta buldum. Otuz kişi falandık. Çok gürültülüydü, müzik ve gürültü vardı. Oturduğum yerde ayılmayı beklerken iki üç kız korumalarıyla birlikte geldi."

Tatyana ona baktı.

"Ne? Tanya, hayatında bir kez olsun sarhoş olmalısın ki bunu anlayabilesin. Koltukta sersem sersem oturmaktan başka bir şey yapmadım. Sen beni sabahın beşinde, arabada birkaç saat uyuduktan sonraki halimle gördün. Saat ikide nasıl olduğumu hayal edebiliyor musun? Yürüyecek durumda değildim. Rezil haldeydim." Alexander küçük bir kahkaha attı.

Tatyana gülmedi. "Ne yapıyorlardı?"

"Kim?"

"Kızlar, Alexander."

"Bilmiyorum." Alexander onu kızdırmak istemiyordu.

"Dans mı ediyorlardı?"

"Bilmiyorum." Alexander duraksadı. "Sanırım." Çıplak dans ediyorlardı. "Sen çok iyisin," diye fısıldadı. "Sen gerçekten iyisin." Sonra Tatyana'yı dudaklarından öptü. "Tamam. Dans ediyorlardı belki ama onları izlediğimi asla iddia edemezsin çünkü hiç ilgilenmedim. Ama tabii o ortama hiç girmemeliydim."

"Peki, o parfüm kokusu nereden geldi?"

"Sandalyeden kalkmaya çalışırken kızlardan biri gelip kulağıma, 'Kalkmana yardım edeyim mi kovboy?' gibi bir şeyler fısıldadı. Bekle! Nereye gidiyorsun? Şu an kollarımdasın, seninle seviştim ben." Alexander onu olduğu yere sabitledi ve yüzüne bakarak, "Tanya, az önce seviştik biz," diye fısıldadı. "Şu an bizim yatağımızdasın, burası varış yeri, son nokta, her şey burada bitiyor, gidecek başka yerimiz yok."

Tatyana'nın dudakları titriyordu.

"Dur da bitireyim. Orada olanları üçüncü ağızdan, Steve'in muhtemelen berbat bir üslupla anlatacağı Amanda'dan dinlemeni istemiyorum."

"Ne yani, en yakın arkadaşını kötülüyor musun şimdi? Bir cümle daha dinleyecek durumda değilim."

"Bir cümle daha dinle, sonra istediğini yap. Dinle."

"Dinleyemem. Dinleyemem."

"Kadın geldi, saçma sapan bir şeyler söyledi. Steve de hep yanımdaydı. Ayağa kalktım, yardım almadan kalktığımdan eminim. Ve oradan çıktım. O kadar." Alexander, Tatyana'nın mutsuz yüzünü okşadı. "Sana yemin ederim."

"Onu... öptün mü?" Tatyana ağlamaya başlamıştı.

"Tanya!" Alexander onun başını kendine yasladı. "Yüce Tanrım. Tabii ki hayır. Yanımda durup kolumu tuttu. Parfümünün iğrenç kokusu da o sırada kıyafetime sinmiş olmalı. Steve araba kullanamayacak kadar sarhoş olduğumu düşündü. Onu dinlemedim bile ama haklı da olabilirdi. Yine de oradan çekip gittim."

"O Steve var ya!" Tatyana başını iki yana salladı. "Kız... çıplak mıydı?"

Kızın giyinik olduğu söylenemezdi. "Sanmıyorum. Sanırım yalnızca dans için soyunuyorlar," dedi Alexander, Tatyana'nın bir santim bile kıpırdamasına izin vermeden. Yüzündeki sefil ifadeyi gördü. "Bak, olay bundan ibaret; ben süite çıktım, koltukta oturdum, oradan hemen çıkamadım." Elleri Tatyana'nın göğüslerinde, karnında, bacaklarında tam da onun hoşlandığı şekilde geziniyordu; Tatyana kedi gibiydi, bacaklarından yüzüne, saçlarına, sırtına kadar her yerinin yavaş yavaş ve hafifçe okşanmasından hoşlanıyordu. Alexander'ın sözleri onu

yatıştırmaya yetmiyorsa belki elleri yetebilirdi. Alexander duraksadı. "Sana bir şey söyleyeceğim. Hani Leningrad'daki o geceyi hatırlıyor musun? Seni görmeye geldiğim..."

"Ah, şimdi o konuyu konuşmak istemiyorum."

"Ben istiyorum. O gece ben Sadko'daydım ve Marazov'un yanında kadınlar vardı. İçlerinden flörtöz olanı gelip benim kucağıma oturdu. Sarhoştum, gençtim ve bildiğin gibi kendimdeydim. Seni çok az tanıyordum. Pazar günkü otobüs yolculuğunu, Kirov yürüyüşlerini ve Luga gezintilerini geride bırakmıştık. Tam bir çıkmaza girmiştik. Çok kolay olabilirdi. Arka sokakta o kızla on dakikada işimi gördükten sonra hastaneye seni görmeye gelebilirdim ve ruhun bile duymazdı. Ama yapmadım, o zaman bile yapmadım. Gecenin bir yarısı sana geldim ben. Her şeye, Dimitri'ye, beni sevdiğini sanan ablana rağmen."

"O seni seviyordu. Daşa seni seviyordu."

"Evet. Sevdiğini sanıyordu."

"Ah... yardım et bana," diye fısıldadı Tatyana.

"Sana geldim çünkü tek istediğim sendin. O gece nasıl öpüştüğümüzü hatırlıyor musun?" diye fısıldadı Alexander onun göğüslerini kavrayarak. "Karşımda üstsüz duruyordun, sen, yani kimsenin elinin değmediği sen... Ah, Tanrım! O halimi hatırladığımda *şimdi* bile aklımı kaçıracak gibi oluyorum. Bunun benim için ne demek olduğunu biliyorsun, hâlâ ne demek olduğunu biliyorsun. Hiçbir şey hatırlamıyor musun?"

Tatyana anıları düşünerek ürperdi. "Hatırlıyorum... ama..."

"Bana bak, vücudumu hisset, dokun bana, kalbime dokun, ben buradayım. Benim bu," dedi Alexander. "Senin hayatımdan gittiğini düşündüğüm zaman bile fahişelerden uzak durdum, üstelik savaştaydık. Ho'ya gitmemeliydim ama doğrusu sana sahipken başkasıyla ne işim olur ki? Kiminle konuşuyor, kime kızıyorsun?"

"Ah, Şura..." diye fısıldadı Tatyana ona kenetlenerek.

"Sen bunları benim adımı bildiğin gibi biliyorsun," dedi Alexander. "Her gece geliyor, senin sunağında diz çöküyorum. Neden boş yere endişeleniyorsun ki?"

Ve Alexander sesi ve elleriyle, dudakları ve gözleriyle, öpücükleri ve okşamalarıyla Tatyana'ya ve kendine eşsiz bir zevk verip onu yatıştırdı, onda huzur buldu. Sözleri güçlüydü ama aşkı daha güçlüydü ve birbirlerine sarılıp her şeyi telafi etmiş, Balkmanların o berbat dünyasını geride bıraktıklarına inanarak sevgiyle uyumuşlardı.

Düğün Günü

Jeff ve Cindy'nin düğünü ertesi cumartesi günü İlk Presbiteryen Kilisesi'ndeydi. Ardından Scottsdale Country Club'da yemek verilecekti. Her yer beyaz zambaklarla ve bahar renklerine bürünmüş güzel insanlarla doluydu.

Fırfırlı iç eteğinin üstüne giydiği şeftali rengi tafta straplez elbisesiyle Tatyana, siyah smokinini giyen Alexander'a bakıyor, on yıl önceki kendi kilise törenlerini, küçük Rus kilisesini, vitray camlardan içeri süzülen Lazarevo güneşini hatırlamamaya çalışıyordu.

Alexander'm yüzünün kendisine dönük olduğunu, onu izlediğini görüyordu. Alexander kilisenin önünde onu yakaladı ve o şeftali rengi fiyonklarını, ipek pililerini ve iç eteğini buruşturmamak için dikkatlice, ona hiçbir şey söylemeden bir anda onu kucağına aldı.

Yemekler lezzetli, müzik şahaneydi, kızların saçlarında çiçekler vardı, içlerinden biri buketi kapmıştı ama kapan kişi Amanda değildi. Et güzeldi, karides daha da güzeldi. İnsanların dili sürçüyordu, komikti. Cindy o kısacık saçlarına rağmen güzel bir gelin olmuştu. Beyaz smokinli Jeff ise düğün pastasının bir parçası gibi görünüyordu. On kişi düğün masasında oturmuştu ve Steve bekârlığa veda partisini anlatıp duruyor, Alexander da onunla dalga geçiyordu. Gülmeyen tek kişi Amanda'ydı. Ya yapmacık bir gülümseme takınıyor ya da her güldüğünde önce Alexander'a, sonra da Tatyana'ya sinsi sinsi bakıyordu. On dokuzuncu ya da yirminci sinsi bakışın ardından Tatyana ister istemez bu durumun farkına varmıştı.

Jeff ve Cindy için düğün valsi çalmaya baladı. Tatyana'nın gözleri Alexander'ı aradı. Alexander üç masa ötede insanlarla konuşuyordu ve başını kaldırıp ona bakmamıştı. Tatyana da kendi sohbetine daldı ama bir dakika sonra başını çevirdiğinde Alexander yanı başında duruyordu. Elini ona uzattı.

Alexander ve Tatyana düğün şarkısı eşliğinde dans ederlerken samimiyetlerini o sinsi, meraklı bakışlardan gizlemediler; elleri kenetlenmiş, vücutları birbirine yaslanmıştı. Kıpkırmızı ayın altındaki Lazarevo düzlüklerinde, Kama kıyısında vals yapıyorlardı; Kızıl Ordu üniformasıyla bir subay ve gelinliğini giymiş bir köylü kızı. Tatyana'nın beyaz elbisesinde kırmızı güller vardı ve Tatyana ışıldayan bakışlarını kaldırdığında Alexander da ona yüzünde, *senin için her zaman o otobüse binmeye hazırım*, ifadesiyle bakıyordu. Tatyana buna inanamamıştı. Başkasının düğününde fırıl fırıl dönerek dans ederken Alexander başını eğip onu açıkça ve derinden öptü.

Masaya döndüklerinde Tatyana, Amanda'nın Alexander'a soğuk, yargılayıcı bir ifadeyle, kendisineyse acırcasına baktığını gördü. "Neden bana öyle bakıyor?" diye fısıldadı Alexander'ın kulağına. "Bugün nesi var?"

"Steve'e süt vermeyi kesmeli. Ona böyle söyle."

Tatyana onu dirseğiyle dürttü.

Henüz akşam bile olmamasına rağmen Steve ve Jeff sarhoş olmaya başlamışlardı. Gerdek gecesine dair gittikçe kabalaşan espriler yapıyorlardı. "Alexander, sen bir asırdır evlisin. Yeni evli çifte bir tavsiyen var mı?"

Amanda ona yine ters ters baktı.

Alexander, "Artık tavsiye için çok geç bence Jeffrey, dostum. Gerdeğe üç saat kaldı," dedi.

"Haydi ama, eşsiz deneyiminden biz de faydalanalım. Düğün gecenizde ne yaptınız?"

"Senin kadar içmedim," dedi Alexander ve Tatyana güldü.

"Haydi ama dostum, anlat. Tanya, söylesene, bilmem gereken bir şey var mı? Meseleyi bir kadının bakış açısıyla dinleyelim bir de."

Ah, Steve o an korkunç derecede gürültülü bir kahkaha atmıştı!

"Jeff, bence bu kadarı yeterli dostum," dedi Alexander. Kalkıp Jeff'in de kalkmasına yardım etti ve onu masadan uzaklaştırdı.

"Ben Jeff'in yerinde olsaydım," dedi Tatyana, Alexander'a, "Cindy'nin onun hiç yapmadığından şikâyet ettiği şeyleri yapardım ama tabii bu bir kadının bakış açısı." Ah, şimdi de Alexander nasıl bir kahkaha atmıştı! O lafı üzerine alınan Steve ise bakışlarını Tatyana'ya dikmişti.

Tatyana kadınlar tuvaletine gitmek üzere ayağa kalktı. Amanda da onunla birlikte kalktı. Dans pistinin etrafından dolaşırlarken Tatyana, "Bugün neyin var senin? Pek mutlu görünmüyorsun," dedi.

"Hayır, mutluyum."

"Sorun nedir? Cindy'nin evlenmesi moralini mi bozdu?" Bu sözlerindeki ironiye Tatyana kendisi de gülmedi.

"Hayır, hayır. Biraz, şey..." Amanda, Tatyana'nın kolunu tuttu. "Seninle konuşabilir miyiz?"

"Ciddi bir konuşma mı?"

"Tavsiyene ihtiyacım var."

Geçen seferki tavsiye pek işe yaramamıştı. Balo salonunun küçük, sakin odalarından birine geçip geniş koltuğa oturdular. "Neler oluyor?" diye sordu Tatyana.

Amanda gergin görünüyordu. "Tanya, iyi arkadaşlar ne yapar bilmiyorum. Ama sana sormak istediğim şey şu: Steve'le ilgili bilmem gerektiğini düşündüğün bir şey olsaydı bunu bana söyler miydin?"

Tatyana'nın yüzü kıpkırmızı oldu. *Ah, olamaz.* Amanda hastane olayını öğrenmiş olmalıydı! Neden böyle öfkeli göründüğü şimdi anlaşılmıştı. Tatyana şimdi ne yapacaktı, itiraf etmeliydi. *Ona daha önce söylemeliydim ama nasıl?..* "Ah, bak Mand, ben çok üzgünüm..."

"Bilmek istediğim şey şu: Sence iyi bir arkadaş tatsız, can yakıcı, arkadaşlığı zedeleyecek bir şey de olsa bildiklerini söylemeli mi? İyi bir arkadaş çenesini kapalı mı tutar, yoksa arkadaşını uyarır mı? İyi arkadaşlık söylemek midir, söylememek midir?" Amanda şaşkın bakışlarını Tatyana'ya çevirdi.

Sen benim iyi arkadaşım değildin ki, diye haykırdı Tatyana içinden. *Bu haksızlık, seni tanımıyordum ve Steve benden özür diledi, üstelik her şey geçmişte kaldı. Keşke bunu sana o zaman söyleseydi.*

"Bence iyi bir arkadaş gerçeği söylemeli Amanda," dedi Tatyana. "Ben çok üzgü..."

Amanda, Tatyana'nın ellerini tuttu. "Çok üzgünüm Tanya. Sana bunu söylemek istemezdim. Gerçekten. Ama bilmen gerektiğini düşünüyorum."

Tatyana yavaşça ellerini Amanda'nın ellerinden çekti ve onun korkuyla sinmiş halini fark etti. "*Bana* söyleyeceğin bir şey mi var?"

"Şu lanet bekârlığa veda partisiyle ilgili. Keşke o partiye hiç gitmeselerdi."

"O partiden haberim var," dedi Tatyana.

Amanda elini şöyle bir savurdu. "Ah, o kızlar mı? Onda bir şey yok."

"Öyle mi? Peki, çıplak kızlar hakkında değilse neydi söyleyeceğin şey?"

Amanda sesini alçalttı. "Alexander onlardan biriyle yatak odasına gitmiş."

Tatyana başını iki yana salladı.

Amanda da başını iki yana salladı. "Sonradan sarhoş olmuş Tanya," dedi. "Sana öyle görünmek için. Bu olayı sarhoşluğuna vermek için. Kızlar geldiğinde gayet kendindeymiş. Hatta odaya girdiğini birkaç kişi görmüş, yalnızca Stevie değil. Lütfen bana kızma, söz mü?"

"Böyle bir söz vermek için artık çok geç," dedi Tatyana ayağa kalkarak.

Amanda yüzünü kapattı.

Bacakları onu taşımadığı için Tatyana tekrar oturdu. Amanda'nın ellerini itti. "Amanda," dedi, "bunu sana Steve mi anlattı?"

Amanda başını salladı.

Tatyana sakinliğini korumaya çalışıyordu. "Steve'in yalan söylemiş olabileceği aklına gelmedi mi peki?"

"Ne?"

"Yalan, diyorum Amanda. Gerçeği anlatmamak. Gizlemek. Yalan söylemek."

"Steve neden böyle bir konuda yalan söylesin ki?"

"Şu an düşünemediğim binlerce sebep var. Neden böyle bir şeyi bana Cindy'nin düğününde söylüyorsun? Neden en azından bugünün geçmesini beklemedin?"

"Anlatmamı sen istedin!"

Tatyana onun sırtını sıvazladı. "Pekâlâ, o noktada kapana kısıldım diyelim. Ama şimdi iki seçeneğim var: Ya kocama inanacağım ya da senin nişanlına. Benim Alexander'ım ya da senin Steve'in. Kocama inanmayı seçersem beni affet. Ayrıca lütfen bu konuyu bir daha konuşmayalım. Senin için de sakıncası yoksa."

"Tanya, şu an bile bile kör gibi davranıyorsun ama tercih senin."

"Sence kör müyüm ben? Bu konuya açıklık getirmenin bir tek yolu var. Steve ve Alexander'ı buraya çağıralım. İstediğin bu mu? Sence bu işin sonu nereye varır?"

"İçlerinden biri yalan söyleyecek," dedi Amanda imalı bir ifadeyle.

Tatyana da gizleme gereği duymadığı imalı bir ifadeyle, "Ama senden farklı olarak ben her gece yanımda uyuyan, her sabah yanımda uyanan bir adamla evliyim," dedi. Sözlerinin yerine varması için duraksadı. "Sence ben gerçekleri öğrenene kadar ne sıklıkta bana yalan söyleyebilir? Özellikle de böyle bir yalanı... yüz adamla birlikte olan bir fahişeyle birlikte olmak için yirmi dakikalığına bir odaya girdiği yalanını... Sence gerçekleri gizlemek o kadar kolay mı?"

"Bazı erkekler gerçekleri gizlemek konusunda yeteneklidirler."

"Bazı kadınlar da erkeklerinin gerçek yüzünü görmemek konusunda yeteneklidirler."

Amanda gözlerini kıstı. "Steve'e iftira atmaya mı çalışıyorsun?"

"Hayır. Ama Steve ve Alexander'ı buraya çağırırsak Steve yüzüne kaç dikiş attırır, kollarında kaç kırık olur? Üstelik Cindy'nin düğünü de mahvolur. Benim günümü yeterince mahvettin zaten. Ama ben gelin değilim, bugünü böyle bir saçmalıkla mahvolmamış kendi düğün

günüm olarak hatırlamayacağım." Tatyana derin bir nefes aldı. "Şimdi bana böyle bir şeyi hiç söylememişsin gibi davranacağız."

"Ama bu gerçek, Tanya! Alexander'ın böyle bir şey yaptığına inanmak istemediğini biliyorum..."

"Hayır! Asıl sen Steve'in bunu uydurduğuna inanamıyorsun."

"Steve hakkında ne biliyorsun?"

"Bu olayda kötülükten başka bir şey bilmeyen bir yalancı olduğunu. Yeterli mi bu kadarı? Geri kalanını böylesine güzel bir günde seninle paylaşmayacak kadar kendimdeyim. Ve sen, Amanda, kendi hayatına bak artık. Şimdi kusura bakmazsan..." Tatyana şeftali rengi topuklu ayakkabıları ve tafta elbisesiyle odadan çıktı.

Amanda masaya geldiğinde sabırla oturmuş, şarabını içen Alexander'a hiç bakmadı ama Alexander ona Tatyana'nın nerede olduğunu sordu. Amanda bilmediğini söyledi. Alexander biraz daha bekledikten sonra onu aramaya çıktı. Bütün koridorlara ve küçük odalara baktı. Fotoğrafçıların gelin ve damadın son pozlarını yakalamaya çalıştığı arka bahçeye çıktı. Kulübün arka tarafına geçince onu buldu. Tatyana arka duvara yaslanmış, kollarını iki yanma sarkıtıp yumruklarını arkasındaki taşa bastırmıştı. Gözleri kapalıydı ve sessizce kendi kendine söyleniyordu.

"Tanya?" dedi Alexander endişeyle. Tatyana gözlerini açtı ve ona soğuk, sert bir bakış attı. Konuşmadı, Alexander ona dokunduğunda bile. "Ne oldu?"

Tatyana alçak, donuk bir sesle, "Bize ne yaptın Alexander? Evimize nasıl bir şey soktun?" diye sordu. Duvardan uzaklaşamıyordu bile. Dizleri titriyordu. "Artık ne yapabileceğimi bilmiyorum. Sana nasıl yardım edebileceğimi, bu adamların dalavere çevirmesine nasıl engel olacağımı bilmiyorum. Sana en çok istediğin şeyi verdiğimi sanıyordum."

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Peki, sen benim istediğimi bana ne zaman vereceksin?"

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Senden istediğim bu kadar kör olmaman," dedi Tatyana. "Bunu yapabilir misin?"

"Evet, yapabilirim," dedi Alexander. "Neler oluyor?"

Tatyana başını iki yana sallayıp onu kolundan tuttu ve duvardan uzaklaştı. "Ben burada bir dakika daha duramayacağım. Bana bir taksi çağır, eve gideceğim. Sen istediğin kadar kal."

"Düğünün ortasında gidemezsin! Çok ayıp olur. Pastayı beklemeliyiz."

"Ben burada bir dakika daha kalamam." Tatyana yüzünü ellerinin arasına aldı. Ona bakamıyordu. "Eve gitmeliyim. Kendimi iyi hissetmediğimi söylersin onlara. Yalan da değil."

Tatyana içeri girip herkesle vedalaşmayı bile kabul etmedi. Alexander gidip Jeff'e onun mazeretini bildirdi ve sonra eve gittiler. Neler oluyordu?

Tatyana elinden geleni yaptığını söyleyip duruyordu. Mantra gibi tekrarlayıp duruyordu bunu. Ama Alexander'a hiçbir şey söylemedi. Alexander bir şeylerin, görünmez şeylerin elinin altından kaydığını, üzerini örttüğünden bile haberdar olmadığı bir örtünün ipliklerinin söküldüğünü hissediyordu.

Hayır, aslında haberdardı.

Yeni işinin, yeni babasının, yeni arkadaşlarının, yeni erkek kardeşinin örtüsüydü bu. Onları Alexander seçmişti. Onlar da Alexander'ı seçmişlerdi. Tatyana'nın tüm tereddütlerine rağmen Alexander onları seçmişti çünkü Tatyana'nın saf olduğunu, endişelerininse temelsiz olduğunu düşünüyordu. Düğünün üzerinden günler geçmiş olmasına rağmen Tatyana hâlâ konuşmuyordu.

Sonunda Alexander sabırla sessizliğini koruyan Tatyana'nın arkasından, "Kimi korumaya çalışıyorsun?" diye sordu.

Tatyana da ona doğruca, "Seni," dedi. Bulaşıkları yıkıyordu.

"Bana dön." Tatyana ona döndü. "Benim korunmaya mı ihtiyacım var?"

"Bunu söylediğime inanamıyorum ama evet, her zamanki gibi."

"Tanya, şifresiz konuşman mümkün mü? Bir de kelimeleri ağzında gevelemek yerine Rusça ya da İngilizce konuşabilir misin?"

Tatyana yine bir şey söylemeyip lavaboya döndü.

"Tamam, bu kadarı yeter," dedi Alexander ona doğru yürüyerek. "O sevimli, minik kuyruğunu bana sallama." Onu lavabodan uzaklaştırıp kucakladı ve kanepeye gidip karnının üstüne yatırdı. Sonra üstüne yatıp bacaklarını onunkilere yapıştırdı ve bileklerini başının üstüne kaldırdı. Tatyana'nın yüzü kanepenin yastığına bakıyordu. "Söyleyecek misin, yoksa gerçeği zorla ortaya çıkarmam mı gerekecek?"

"Hişşşt!"

Alexander çenesini onun boynuna, yanağına, kürek kemiğine bastırdı. Onu gıdıklıyor, Tatyana gülerken ona bir şeyler fısıldıyordu. "Sen bana söyleyene kadar seninle sevişebilir miyim, yoksa söyleyene kadar sevişmemeli miyim, onu anlamaya çalışıyorum..."

"İşin zor," dedi Tatyana. "Ama seçimi bana bırakıyorsan ilkini tercih ederim."

"Sanırım," diye fısıldadı Alexander onun kulağına, bileklerini daha sıkı tuttu, "seçimi ben yapacağım kurbağacık..."

Arkalarından gelen öksürük sesini duydular. Kafalarını çevirdiklerinde Anthony'nin kanepenin kenarında oturmuş, şaşkın bir ifadeyle onlara baktığını gördüler. "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu Anthony alçak sesle.

"Annen benden bir şey gizliyor, ben de onu gıdıklayarak konuşturmaya çalışıyorum."

"Baban beni zorla konuşturmaya çalışıyor," dedi Tatyana başını koltuğun yastığından çekerek. Alexander kalktı ve Tatyana'nın da kalkmasına yardım etti. Kendilerine çekidüzen verip kanepeye oturdular ve oğullarına baktılar. Anthony onlara ciddiyetle bakarak sonunda "Yaptığın şey her neyse baba, işe yaramamış," dedi.

"Sorma."

Gecenin sıcağında, dağların yakınlarında Alexander onlar için yaptığı ahşap banka oturmuş, sigara içiyordu. Tatyana da dışarı çıkıp onun kucağına oturdu. *Saguaro* çölü vadisinde gün batıyordu ve Alexander onu ileri geri sallarken Tatyana ona iyice sokulup kulağına aşk sözcükleri fısıldadı, her dilde bir şeyler söyledi, sözleri Alexander'ın tenine işledi. Ama Tatyana'nın söylediği ya da yaptığı hiçbir şey o

şeftali rengi tafta elbisesinin içinde yumruklarını duvara yapıştırmış halde, "Evimize nasıl bir şey soktun?" diyen görüntüsünü silemiyordu.

O sözlerin anlamı neydi?

Alexander evlerine ne sokmuştu?

Ama sonunda Scottsdale'in en kalm kafalı, en içine kapanık kocası bile Tatyana ona öğle yemeği getirdiğinde ve Steve de imzalanması gereken evraklarla çıkageldiğinde Tatyana'nın ona hiç bakmamasından ortada bir sıkıntı olduğunu anladı. Steve ona, "Merhaba Tanya," dediğinde bile Tatyana ona selam vermedi. Steve yokmuş gibi davrandı.

Kör Alexander bile fark etmişti bunu.

Steve, "Amanda ve ben son günlerde sizi pek görmüyoruz. Birlikte dışarı çıkalım," dedi.

Alexander bakışlarını yere diken Tatyana'ya bakarak ağır ağır, "Biraz yoğunum Steve," dedi. "Son iki haftanın dört günü Yuma'daydım. Kore yüzünden yaşanan sıkıntıyı biliyorsun."

"Ah, evet. Peki, bu cumartesiye ne dersiniz?"

"Meşgulüz," dedi Tatyana bakışlarını yerden kaldırmadan.

"Haftaya cumartesi?"

"Onuncu evlenme yıl dönümümüz," dedi Tatyana.

"Sonraki hafta sonu?"

"Anthony'nin doğum günü."

"Peki ama 4 Temmuz kutlaması yapıyoruz. Ona gelirsiniz artık."

"Cumaya denk geliyor. Çalışmam lazım. Hatta ben artık gitsem iyi olur." Tatyana bakışlarını hiç kaldırmamıştı.

Arabaya vardıklarında Alexander ona kapıyı açtı ve Tatyana onun da yüzüne bakmadan arabaya bindi! "Hey," dedi Alexander elini açık camdan içeri sokarak. Parmağıyla Tatyana'nın çenesini kaldırdı. "Neler oluyor?"

"Hiç. İşinin başına dönmelisin. Bak, ev sahipleri gelmiş. Her şey yolunda."

"Tanya."

"Ne yapmak istiyorsun? Güzel, evli bir çift onlara evlerinin duvarlarını göstermeni beklerken sen benimle tartışmak mı istiyorsun

yoksa? Haydi, işine bak. Ben de yemek yapmaya gideceğim. Ne istersin? *Chili* ve mısır ekmeği yapacağım."

"Evet, güzel," dedi Alexander. "Tanya, Steve düğünde sana bir şey mi söyledi?"

"Hayır," dedi Tatyana.

"Ne oldu peki?"

"Şantiyenin ortasında mı konuşacağız?"

"Eve geldiğimde."

"Anthony ve Sergio bizimle yemek yiyecek."

"Bu gece yatakta."

"Yarın sabah işe gitmek için erken kalkmam gerekiyor."

Alexander arabanın kapısını açıp onu indirdi. "Haydi ama bebeğim. *Benimle* oyun oynama."

"Bilmek istemezsin Alexander. İnan bana, üç yıldır bilmek istemediğin gerçeği şimdi de bilmek istemezsin."

Alexander öfkeyle onu bıraktı. Şimdi sırası değildi belli ki. Daha sonra eve geldiğinde de sırası olmayacaktı. Anthony ve Sergio yan odadayken, sakin sakin müzik çalarken, bulaşıklar ve çamaşırlar yıkanırken musluktan gelen su sesi varken, dışarıda top, içeride Monopoly oynayan iki çocuğun kahkahaları yükselirken Fırtına ve Coşku'ya yer yoktu. O yüzden ikisi de bundan nefret ediyordu. Sakin hayatları düşük desibelde devam ediyordu ya da Anthony'nin derin uykuda olduğu veya arkadaşının evinde kaldığı gecelerde kilitli kapının arkasındaki kocaman yataklarında yüksek desibelde. Ama o fırtınalı anlar yatakta, birlikte sıcak banyo yaparken, dışarıda havuza girerken, birlikte koşarken, gün batımını izleyip sigara içerken, o kutsal pazar günlerini ya da en neşeli, en rahat, en evliliğe dair anlarını yaşarken ortaya çıkmıyordu. Alexander, Phoenix'te yaşadıkları üç yıl içinde birbirlerine söyledikleri en ağır sözlerin sebebinin Steve ya da babası olduğunu mutsuzlukla fark etti.

Chili ve mısırlı ekmekten, basketbol oynadıktan sonra Anthony, Sergio'yla birlikte yürüyüşe çıkınca Alexander ve Tatyana'nın otuz dakikası ol-

muştu. Alexander onu elinden tuttu, iskeleye çıkarıp karşısına geçirdi ve banka oturtup sigarasını yakarak, "Haydi, şimdi konuşalım," dedi.

Tatyana hiç vakit kaybetmedi. Söyleyecek çok şeyi vardı. "Alexander," dedi. "Üç yıldır susuyorum çünkü sana istediğin şeyi vermek istedim. Bill'e karşı ne hissettiğini biliyorum. Onunla çalışmak istedin, Steve'le arkadaş olmak istedin, susmamı istedin, ben de sustum. Üzüldüğünü görünce seni üzecek bir şey yapmamaya çalıştım. O yüzden çenemi kapattım. Ama daha fazla dayanamayacağım. Stevie ve babası iyi insanlar değil Şura. Ne arkadaş ne de işveren olarak. Onlar iyi insanlar değiller. Kötü haber buydu. İyi haberse şu: burada, Phoenix'te yaşamanın güzel yanı onların önemli olmaması. Gidecek başka bir yer, yapacak başka şeyler, çalışacak başka işler var. Özgürsün ve ne kadar yetenekli olduğunu biliyorsun. Carolyn evini G. G. Cain diye bir adama yaptırdığını ve onun, tanıdığı en iyi insan olduğunu..."

"Tatyana, bir dakika. Sen neden bahsediyorsun? Ben G. G.'yi tanıyorum ama başka biriyle çalışmak istemiyorum. Bill'in yanından ayrılmayacağım."

"Şura, onu bırakmalısın. Stevie'nin birini öldüresiye dövdüğünden haberin var mı?"

Alexander omuz silkti. "Bunun benimle ya da Bill'le ne ilgisi var?"

"Çok ilgisi var. 'Armut dibine düşer' sözünü bilirsin. Ne dediğimi duydun mu? Birini öldüresiye dövmüş."

"Uzun zaman önceymiş o. Ben de uzun zaman önce çok şey yaptım." Alexander'm yüzü düşmüştü.

"Uzun zaman önce olan nedir biliyor musun? Senin doğumun," diye çıkıştı Tatyana. "Dün doğmadın sonuçta."

"Evet, çünkü sarhoş erkeklerin bar kavgalarını bilirsin. Adam Amanda'yla ilgili çirkin sözler sarf etmiş."

"Stevie sana böyle anlattı ve sen de inandın mı? Sen de dâhil herkese Amanda'ya neler yaptırıp neler yaptırmadığını anlatan Stevie bir anda onun onurunu mu korumaya başladı?" Tatyana önce kahkaha attı, sonra ciddileşti. "Babasının senin sırtından kazandığı parayla kurtarmaya çalıştığı Stevie mi?"

Alexander gözlerini ovuşturdu.

"Seninle evli olduğumu öğrenmeden önce Steve hastaneye gelip beni ayartmaya çalışıyordu. Bana neler söylediğini duymak ister misin?"

"Hayal edebiliyorum. Ama beni tanımıyordu."

"Ama Amanda'yı tanıyordu, değil mi? Nişanlı olduğunun farkındaydı, değil mi? Benim de evli olduğumu biliyordu!"

"Tamam, kadınlarına pek iyi davranmadığı belli."

"Ben onun kadını değilim. Senin kadınınım. Ve sana açıkça, yüksek sesle diyorum ki aileni korumalısın."

"Sen neden bahsediyorsun?" dedi Alexander sesini yükselterek. "Ailemi korumak mı? Bu da ne demek oluyor? Ben haftanın altı günü ailem için çalışıyorum."

"Ben ne kadar çalıştığından bahsetmiyorum. Sana kiminle çalıştığını soruyorum."

"Bu kadarı yeter. Seni yeterince dinledim."

"Hayır," dedi Tatyana başını iki yana sallayarak. "Bence yeterince dinlemedin." Derin bir nefes aldı. "Şimdi bile şantiyeye gelip de seni bulamadığım zamanlarda Steve'in bana imalı şeyler söylediğini biliyor musun? 'Erkeklerin sana bakmasına alışmalısın Tanya,' diyor sırnaşık bir ifadeyle. 'Geçen gün Walter bile senin ne kadar güzel olduğunu söyledi Tanya ve ben bu zamana dek Walter'ın eşcinsel olduğunu sanırdım,' diyor. 'Elbiseni beğendim, hatlarını ortaya çıkarmış,' diyor. 'Dudley seni bu elbiseyle görmesin Tanya. Deliye döner,' diyor."

"Dudley de kim?" dedi Alexander.

"Ben nereden bileyim?" diye karşılık verdi Tatyana. "Amanda'ya, 'Haziranda evlenelim Amanda,' diyeceğine, 'Farklı şeyler deneyelim Amanda,' diyor. Sense arazini ve karını elinden almaya çalıştıkları halde bunları duymak istemiyorsun ki Balkman'ın ofisine çıplak kadın posterleri asması normal bir davranışmış, evlerini yapan adamların kadınların arkasından ıslık çalması, göz süzmesi, yan bakması normalmiş gibi varsayabilesin."

"Karımı almak mı? İnşaatçılardan mı bahsediyorsun? Ne yani? New York'ta kadınların arkasından ıslık çalmıyorlar mı?"

"Böyle değil. Asla böyle değil, öğlenleri kocamla yemek yememi önleyecek kadar değil. Asker, savaşçı bir koca bile onları susturamıyor mu artık? Seni Las Vegas'a çağırıyor, striptiz kulüplerine götürmek istiyorlar. Sonunda bekârlığa veda partisine bile götürdüler." Tatyana derin bir iç geçirdi. "Bütün bunları o kör gözlerinle onaylamaktan başka bir şey yaptığın yok..."

"Bak, ben kör falan değilim! Hepsini biliyorum. Neden Vegas'a gitmediğimi sanıyorsun? Neler olup bittiğini biliyorum ama saçmalıktan başka bir şey değil," dedi Alexander. "Ben saçmalıklara alışkınım. Birliğimdeki adamların sohbetlerine mutlaka kulak misafiri olmuşsundur. Steve onların yanında aziz kalır."

"Senin adamların benim hakkımda konuşuyor muydu?"

"Steve bana seninle ilgili bir şey söylemiyor!"

"Sana söylemiyor belki ama başkalarına söylüyor! Git de Walter'a Steve'in benim hakkımda neler söylediğini sor bakalım. Walter son günlerde öyle utangaç davranıyor ki yüzüme bile bakamıyor. Bana selam bile veremiyor."

Tatyana bu sözler üzerine Alexander'ın irkildiğini gördü. Nihayet onu etkilemişti. Alexander kaşlarını çattı. "Bitti, artık şantiyeye gelmeyeceksin."

Tatyana ona bakıp avuçlarını açtı. Ama onun karanlık yüzünden başka bir şey görmeyince kollarını göğsünde kavuşturdu. "Sence bu normal bir yaşam şekli mi? Karını birlikte çalıştığın adamlardan gizlemek... yabancı şehirlerden geçerken kadın satın alan askerler gibi... Bu mu senin bulduğun çözüm? Hâlâ ceza taburundaymışız gibi. İşçi kampındaymışız gibi."

"Abartma artık. Stevie iyi biri. Ayrıca o benim arkadaşım."

"Dimitri gibi mi? Ouspenski gibi mi?"

"Hayır! Stevie'yi gerçekten Dimitri'yle mi karşılaştırıyorsun sen?"

"Burada bile insanlar böyle değil Şura. Ellis'te, New York Üniversitesi'nde de böyle değildi. Çalıştığım hastanede, pazarda, benzin istasyonunda insanlar böyle değil. Tabii ki benimle yakınlaşmaya çalışanlar oluyor ama burada mesele başka. Görmüyor musun? Bill Balkman hep bu tip adamları işe alıyor. Ortada bir terslik olduğunun farkında değil misin?"

"Hayır!"

"Her şey müstehcen ve iğrenç. Kutsal bir şey yok. Hem de hiç. Bunların sana da bulaşacağını düşünmüyor musun? 'Sığır gibi yaşarsan sığır gibi hayal kurarsın,' diyen sen değil miydin?"

"Benim sözlerimi bana karşı kullanmaktan vazgeç. Bu başka bir şey."

"Bu mu senin yaptığın? Küçük şantiye alanlarında kendine yeni bir Kızıl Ordu mu kuruyorsun?"

"Tanya!" diye haykırdı Alexander. "Hemen sus. Ben senin küçük acil servis odalarında ne kurmaya çalıştığına karışmıyorum, üstünlük sağlayamayacağın bir tartışma çıkarma boşuna." Sonra elini kaldırdı ve Tatyana'nın bir şey söylemesine fırsat bırakmadı. "Bak, ben işimi bırakmak istemiyorum. Buradan gitmeyeceğim de. Bill bana iyi davranıyor. Şu an yedi ev yapıyorum ve her biri için bana yüzde üç prim veriyor. Başka kim böyle bir şey yapar ki?"

"G. G. Cain'in aldığı komisyonun iki katını alıyor. Sizin evlerinizin bu kadar pahalı olmasının ve mukavvadan yapılmış gibi görünmesinin sebebi bu. Kalitesiz evler yapıp yüzde otuz komisyon almak sana normal mi geliyor? Bill sen olmasan o evlerin birini bile zamanında bitiremeyeceğini görüp aldığı o lanet komisyonun yüzde yirmi beşini sana vermeli, yüzde üçünü değil."

"Ah, şimdi de Milton Friedman mı oldun?"

"Kim?"

"Balkman beni ortağı yapacak yakında. Başka yere gidersem işe en düşük seviyeden başlayacağım ve yine parasız kalacağız. Mutlu Alexander fikrin bu mu senin? Burada işim iyi, Bill bana güveniyor ve kimse bana sıkıntı vermiyor."

"Ama *bana* veriyor."

"O halde şantiyeye gelme!" diye çıkıştı Alexander. Kesik kesik nefes alıp veriyordu. Sesini alçaltarak, "Bu konuyu konuşmaktan bıktım," dedi. "Başka bir şey yok mu?"

"Var."

"Bir saniye içinde konuyu değiştirmezsen..."

"Öyle mi?" Tatyana ellerini kenetledi. "Anlıyorum. Pekâlâ, bana bir saniye ver o halde. 'Steve iyi biri,' diyorsun. Arkadaşın, tamam.

Cindy'nin düğününde öğrendiğim üzere senin bu pek samimi arkadaşın Steve, Amanda'ya, Westward Ho'da o kızlardan birini odaya götürdüğünü söylemiş..."

Alexander anında ayağa fırladı. Tatyana sustu. Alexander gözlerini kırpıştırmadı ama yüz ifadesi değişmişti, suratı hem asılmış hem de sert bir ifadeye bürünmüştü. Bir yandan parçalara ayrılıyorken bir yandan da yapışıyordu. Hiçbir şey söylemeden Tatyana'ya bakmaya devam etti.

"Şura..."

"Tanya, bana bir saniye ver."

"Bir saniyeye mi ihtiyacın var? Ben geçen haftadan beri bu sözleri içimde taşıyorum."

"Bunu nasıl yaptığını biliyorsun. Sen o sözleri içinde taşıdın çünkü gerçek olmadıklarını biliyorsun." Alexander bir sigara daha yaktı. Parmakları kaskatıydı.

"Onunkilerin yerine senin sözlerine inandım kocacığım," diye mırıldandı Tatyana. "Tek dayanağım bu. Onun sözüne karşı seninki. Ve on beş dakikadır bana onun iyi biri olduğunu anlatıp duruyorsun. Bu sözleri senin karın duysun diye, o sözlerin doğru olabileceğini düşünsün diye söyleyen biriyle birlikte çalışıyorsun. Karının o sözlere inanmasını isteyen biriyle çok iyi arkadaşsın sen."

"Beni yalnız bırak." Alexander ondan uzaklaştı. "Beni yalnız bırak, dedim."

Alexander akşam saatlerinin geri kalanını dışarıda yüzerek ya da kulübede çalışarak geçirdi. Tatyana, Anthony'yi yatırdı, ekmek yaptı, Grand Canyon'la ilgili bir dergiyi inceledi. Alexander'a çay yaptı ve taze çörek ile böğürtlen reçeli götürdü ama onunla konuşmadı. Söylenecek bir şey yoktu. Tatyana ona her şeyi söylemişti, günler süren cehalet, masumiyet son bulmuştu ve bu her zamanki gibi kısa sürmüştü. Tatyana o yüzden onlara değer vermiş, onların tadına varmıştı.

Yataklarında Alexander'sız uyuyamıyordu. Kanepede uyuyakalmış, sonra örtülerin altında çıplak uyanmış, Alexander'ın elini üzerinde hissetmişti. Alexander ona doğru eğilmiş, onu rahatlatacak sözler mırıldanıyordu. Saat sabah beş buçuktu ve işe gidecekti. Alexander da

onunla birlikte kalktı ve Tatyana giyinirken o da kahve yapıp fincanı yatak odasına getirdi. Birbirlerine hafifçe dokundular. Hafifçe öpüştüler. Tatyana evden çıkarken Alexander yatağa oturup, "Ne yapmam gerekiyor şimdi?" diye sordu.

"Hepsini geride bırak hayatım," dedi Tatyana. "Hepsini. Sen onları değiştiremezsin. Onları geride bırak ve dönüp arkana bakma."

Alexander o cuma ve cumartesi çalıştı, pazar günü Katolik ayinine gittiler, sonra uzun bir yolculuğun ardından Red Rock tepelerinin arasında yürümek için Anthony'yi Sedona'ya götürdüler. En sevdikleri Meksika restoranında öğle yemeği yediler, Grand Canyon hakkında konuştular, İspanyol vazosu aldılar. Gece eve dönüp Anthony'yi yatırdıktan sonra havuzda yüzdüler, jakuzide seviştiler. Yatakta Alexander ona yıl dönümlerine kadar çalışması gerektiğini söyledi. Tatyana ona yanıt vermeyip sırt çevirdi ve pazartesi günü hiçbir şey değişmemiş gibi o hastaneye, Alexander da işe gitti.

Ama Alexander da Tatyana gibiydi şimdi, Steve'in gözlerine bakamıyordu. Artık yalnızca işle ilgili konularda konuşuyorlardı. *Schreiner evinin durumu nedir? Kilmer evinin durumu nedir? Diğer evin?..*

Alexander ne yapacağını bilemiyordu. On gün sonra onuncu evlilik yıl dönümleriydi! Priminin büyük bir kısmını ve havuza yatırdıkları paranın bir kısmını harcamış olmasına rağmen Tatyana'ya çok pahalı bir yüzük aldı. Çalışmadan yapamazdı. Babası için çalışmaya devam etse de Steve'le çalışmaktan vazgeçmenin bir yolunu bulmaya karar verdi. Sonra da bu planını Tatyana'yla paylaşmamaya karar verdi. Nedense Tatyana'nın bunu kabul etmeyeceğine inanıyordu.

Grand Canyon'a gitmeden bir gün önce Dudley'yle tanıştı.

Çerçeveci Walter, Alexander'a, Steve'in birkaç hafta önce işe aldığı gezgin işçi Dudley'den bahsetmişti. Walter onun çaylağın teki olduğunu, hiçbir şeyden anlamadığını söylemişti. Garip bir adam olduğunu da anlatmıştı. "Duyduğuma göre kaçakmış." Çerçeveci sesini alçalttı. "Montana'da işlediği cinayetten aranıyormuş."

"Öyle mi," dedi Alexander. "Montana'da işlediği cinayetten."

"Evet. Ama Stevie işe iyi tarafından bakmak gerektiğini, adamın ucuza çalıştığını, hiç şikâyet etmeden her şeyi yaptığını söylüyor." Walter kahkaha attı.

Dudley uzun boylu bir adamdı, Alexander kadar uzundu. Kovboy çizmeleri ve kovboy şapkası vardı. Alexander'ı alaycı bir ifadeyle şapkasıyla selamlamıştı. Şapkasının altındaki kır saçlarını atkuyruğu yapmıştı. Çarpık bıyıkları yüzünün büyük bir kısmını kaplıyordu. Adam tütün çiğniyordu ve iğrenç bir şekilde insanların ayaklarının dibine doğru tükürüyordu.

Steve ona, "Konuşacak çok şey bulursunuz. Dudley de Avrupa'da görev yapmış, Doğu Cephesi'nde, değil mi Dud?" dedi.

Adam çok düzensizdi ve bu bir askere uymayan bir özellikti. Ama askerler çok çeşitli olabiliyordu ve yeniden eğitilmeleri de zordu. Dudley güçlü bir şekilde tokalaşıyordu ve bakışlarını kaçırmıyordu. "Vay canına, sen de mi? İki yüz sekseninci bölük. Nisan 1945'te Oder'i geçtik." Sonra tükürdü.

"Alexander da Oder'deydi. Ama o, Polonya'nın güneyinde, Catowice esir kampındaydı, değil mi Alex?"

"Catowice mi? O kadar doğuya nasıl gittin?" diye sordu Dudley.

"Almanların eline düştüğümde fazla soru sormam," dedi Alexander. "Artık gitmeliyim. Görüşürüz."

"Baksana, bu akşam bizimle içmeye gelir misin?" diye sordu Steve.

"Gelemem. Yarın gidiyoruz."

Dudley imalı bir gülümseme eşliğinde, "Sen ve o küçük hanımefendi mi?" diye sordu.

Alexander istemsizce yumruğunu sıktı. Bu güneşli iş gününde düello yapmak için yeterince küstah bir tavırdı bu. "Neden sırıtıyorsun Dudley?" diye sordu kendisinin bile duyamayacağı kadar alçak sesle.

"Onuncu yılınız, öyle mi Alex?" diye araya girdi Steve.

"On, ha?" dedi Dudley. "Hapis cezası olsa şimdiye kadar tahliye olmuştun." O ve Steve güldüler. Sonra Dudley, "1942'de nasıl yakalanıp Catowice'e düştün?" diye sordu.

"Ben 1942'de Catowice'te değildim," dedi Alexander. "Ama iki yüz sekseninci bölük piyade birliği, değil mi?"

"Evet."

"Rütben neydi? Onbaşı mı?"

"Çavuş."

"Çavuş. Anladım."

"Alexander yüzbaşıydı," dedi Steve.

Alexander soğuk bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Hâlâ yüzbaşıyım. Yuma'daki destek gücünde yedek subayım." Dudley gülümseyemedi. Rütbe sıralaması da açıkça belirtildiğine göre artık Alexander rahat davranabilirdi. "Salı günü görüşürüz. Steve, Dudley." Gitmeye hazırlandı.

"Size iyi eğlenceler," dedi Dudley.

Alexander durup yavaşça döndü. Steve, Dudley'yi dürttü.

Alexander, uğruna çalıştığı her şeyi bir anda kaybedebileceğini biliyordu. Ama o bir an yüzünden yıl dönümlerini kutlamak için bir yere gidemezlerdi çünkü Alexander polis tarafından sorgulanıyor olurdu. Karısının hatırına dişlerini sıkıp kendini kontrol etmeye çalıştı ama yine de tam anlamıyla rahatlamayı başaramamıştı.

"Dudley," dedi tekrar iki adamın yanına dönerek, "iki dakika öncesine kadar tanışmıyorduk belki ama sana dostça bir tavsiyede bulunmak istiyorum: Bir daha karımdan bahsederken o ses tonunu kullanma. Hatta onun hakkında hiç konuşmasan daha iyi olur. Anladın mı?"

Dudley bir kahkaha atıp ağzını açа açа tütününü çiğnedi. "Dostum, ben bir şey demedim ki. Neden kızdın?"

"Bu konuda anlaştığımız sürece kızmıyorum."

Ama Alexander sinirden titriyordu.

Almanlar Grand Canyon'da

Cuma sabahı Anthony'yi Francesca'ya bırakıp üç yüz seksen kilometre yol katederek Grand Canyon'a gittiler. Kavurucu sıcağın altında altı saat boyunca virajlı yollardan geçip Bright Angel Trail'den, Redwall ve Tonto'dan Arkeen Dönem granitine, kaynayan Colorado'ya gittiler. Çadır kurup hafta sonunu yine büyük bir nehrin ıssız kıyısında geçirdiler. Bu nehir iki milyon yıllık volkanik taşları oyarak yolunu bulmuştu.

O üç gün, hayatlarının ortasındaki vahaydı âdeta. Alexander çadırın dışında olan biteni unutmak için çok çabalıyordu.

Ateş yakmalarına izin yoktu ama yüzdüler ve Tatyana'nın ekmekleri ile konserve yemekler yiyip şişeden votka içtiler, folyosundan çikolata yediler. Alexander ona beyaz altından bir karat pırlanta bir yüzük, Tatyana da ona ABD Ordusu'nun askerî saatini verdi çünkü Kızıl Ordu saati bozulmuştu. Ayrıca Alexander'a yeni deri çizmeler de almıştı çünkü diğerleri çok eskimişti. Tren rayı oyunları (hem Amerikan hem Rus tarzı), poker, hatta domino bile oynadılar. Alexander onun kucağına uzandı ve Tatyana ona fıkralar anlattı. ("Çok hasta bir adam mutfaktan gelen güzel kokuları alınca ölüm döşeğinden kalkar, karısının ona en sevdiği kurabiyelerden pişirdiğini görür. Minnetle kurabiyelere elini uzatır ve kadın adamın eline vurup, 'Onlar senin için değil, cenaze için!' der.") Tatyana renkli televizyon kitapçığını bir Shakespeare oyunu oynuyormuşçasına okudu ona. Sonra da Gracie Allen'ın ses tonunu takınarak *Ladies Home Journal*'dan "Huysuz Yengeç Kızı ve Geveze İkizler Erkeği Kusursuz Bir Çift midir?" makalesini okudu. ("Bunlar bizi tümüyle yanlış anlamış Şura, değil mi? Tam tersi her şey.") Tatyana ona algoritmanın ne olduğunu açıkladı (problem çözmekte kullanılan mantıklı kurallar dizisi), sonra böl ve yönet algoritmasının ne olduğunu bilmek isteyip istemediğini sordu. Alexander, "Tanrım, hayır," deyince Tatyana eğilip ölüyü uyandırır gibi ona bir öpücük verdi.

Tatyana ona yatak odası dışında en çok neyini sevdiğini sorduğunda Alexander aklına hiçbir şey gelmemiş gibi yaptı. Alexander ona yatak odası dışında en çok neyini sevdiğini sorduğunda Tatyana da aklına hiçbir şey gelmemiş gibi yaptı.

Pes doğrusu!

Alexander onun gülüşünü sevdiğini söyledi, koro müziği gibiydi gülüşü.

Tatyana onun tavırlarını sevdiğini söyledi – şiir gibi, şarkı ve sone gibi; majör ölçekte, aralarda, hoş tonlarda, eksilmemiş tonlarda, düzenlerde, birleşik ritimlerde, coşkulu uyaklarda, iyonik dizelerde,

fazla lirik olmadığı zamanlarda iki uzun heceli vezinler, lirik olduğu zamanlarda iki kısa, bir uzun ölçü halinde.

Yılların şairi ve bilim insanı olan Alexander yer çekimi fiziğini test etti hemen: kütlelerinin sonucuyla doğru orantılı, aralarındaki mesafenin karesineyse ters orantılı olan iki bedenin çekim gücü. Radyoaktif aşkın sonunda, zifirî karanlıkta uzanırlarken Tatyana ilk soprano sesiyle, "Klasik bilimin sana ne öğreteceğini düşündüğünü anlamıyorum," diye mırıldandı.

Alexander kahkaha atıp, "Bir adamın evlenebileceği en komik kız olduğunu," dedi.

Uyumak üzereyken sessizce birbirlerine yaslandılar.

"Şura," diye fısıldadı Tatyana, "lütfen endişelenme. Hamile kalacağım. Bu zamana dek şansımız yaver gitmedi ama o noktaya ulaşacağız." Sonra hafifçe öksürdü. "Yine de... Anthony'nin bize yeteceğini düşündüğün zamanlar olmuyor mu?"

"O hepimize yeter elbette," dedi Alexander. "Ama neden tek çocuk kalmasını istiyorsun ki? Ben de tek çocuktum."

"Evet ve sen de herkese yetiyorsun." Tatyana onu sıktı.

"Hayır, hayır, ben gittim. Bu akşamlık kapalıyım. Lütfen yarın yeniden gelin."

Aynı anda kahkaha attılar. "Bebek yapmamızı engelleyecek hiçbir şey yapmıyorum hayatım. Kocamın zaman zaman benim ilahi güçlere sahip olduğumu düşündüğünün farkındayım ama bu konuda haklı olduğunu düşünmüyorum."

Alexander'ın uykulu bir şekilde verdiği yanıt, "Zaman zaman mı?" oldu.

Tatyana sustu.

"Luga'yı hatırlıyor musun?" diye fısıldadı Alexander. "Seni daha öpmeden nehir kıyısında çıplak uzandığımızı?"

Tatyana ağlamaya başladı.

"O zaman Armageddon'umuzun kenarında uzanırken gizem dolu milyonlarca yol katedeceğimiz, kış mevsiminin uğramadığı Grand

Canyon'da yine çırılçıplak kollarımda uzanacağın, dudaklarımı saçlarına sürteceğim aklına gelir miydi?"

"Hayır." Tatyana onun çıplak köprücük kemiğini öpüyordu. "Almanlar nehri geçemedi Şura."

"Doğru. Birçok şeyi çok geride bıraktık." Alexander karanlığın içinde gözlerini kapattı.

"Evet. Çevremizde de çok şey var," dedi Tatyana. "Güçlü olmalıyız." Yumuşak, titrek bir sesle fısıldadı: "Seni ölüme terk ettiğimde artık hiçbir şeyin beni etkilemeyeceğini düşünmüştüm. Ama şimdi yanımdasın. Hiçbir şey bizi etkileyemez kocacığım."

İkisinden başka kimsenin olmadığı o sonsuzlukta üç gün kaldılar.

Sonra eve döndüler.

Alexander'ın ona aldığı yüzük, beyaz altının üstündeki dört küçük pırlanta taşın tepesine yerleştirilmiş bir karatlık bir VVS pırlantaydı. Dikkat çekici bir yüzüktü ve Tatyana onu hastanedeki herkese gösterdi, ta ki Carolyn, "Alexander'ın bu yüzüğe kaç para vermiş olabileceğinden haberin var mı?" diye sorana kadar.

Tatyana'nın ona aldığı saat ve yeni çizmeler elli bir dolar tutmuştu. Tutumsuz davrandığını ve çok fazla para harcadığını düşünmüştü. Öğle arasında yüzüğün değerini sormaya çıktığında iki bin iki yüz dolar ettiğini öğrendi. Daha kuyumcudan çıkmadan gözyaşlarına boğuldu.

Eve döndüğünde onu geri vermesi için Alexander'a yalvardı. "Biz ev almak için para biriktiriyoruz," dedi. "Leningrad'ı atlattık. İşini bırakma ihtimalin var. Bir yüzüğe iki bin iki yüz dolar veremeyiz!"

"Onuncu evlilik yıl dönümümüz için aldım sana o pırlantayı. Ayrıca işimi bırakmıyorum."

"Ben pırlanta istemiyorum Şura, biliyorsun. Ama sen Balkman'ı bırakmalısın."

"Bu konuyu daha fazla konuşmayacağız! Anlamıyorum, ben şimdi kocasının kendisine aldığı taşı çok büyük bulan bir kadınla mı evliyim? O bir hediye Tatyana. On bir yıl sonra sana yeniden hatırlatayım. Bu

ülkede birinden hediye aldığında paketi açar, ona teşekkür edersin. İstiyorsan o lanet şeyi geri al ama bana bir daha bu konuyu açma."

"Kızma bana. Canının sıkıntısını benden çıkarma!"

"Artık çok geç."

Vaha kaybolmuş, gerçek hayat geri dönmüştü.

Montanalı Dudley

Çarşamba günü, yani döndüklerinin ertesi günü Alexander, Schreinerlerin evinin kaba döşemesini yapıyordu. Kalaslar eğrilip gevşemişti. Alexander'ın ağzı çiviyle doluydu ve çekiç de elindeydi. Yeni döşemecilere ihtiyacı vardı. Bu döşemeler ortalamanın altında olmuştu ve genellikle son denetimden önce eğrilmiş oluyorlardı. Balkman bu işçileri nereden buluyordu ki?

Steve yanında Dudley'yle birlikte evin durumuna bakmaya geldi. "Tatiliniz nasıl geçti?" diye sordu. "Nereye gittiniz?"

Alexander ağzında çivilerle ona baktı.

Dudley de onun çıplak kollarını inceliyordu. Sıcaklık neredeyse kırk dereceydi ve Alexander'ın üstünde bir futbol atleti vardı, birlikte çalıştığı insanlar yara izleri ile dövmelerini uzun zaman önce görüp onlara alışmışlardı. Alexander çivileri tam Dudley'nin ayağının dibine tükürdü. Elinde çekiçle ayağa kalktı. "Grand Canyon'a," dedi. Tatyana'yla çadırda üç gün geçirdiğini onlara söylemeyecekti elbette. Bakışlarını sessizce Dudley'ye çevirdi, o da aynı şekilde Alexander'a baktı.

"Güzel dövmelerin var yüzbaşı," dedi Dudley alçak sesle.

"Steve, pencere için senden istediğim camı getirdin mi?" diye sordu Alexander.

Steve öğle yemeğinden sonra pencerenin camıyla geri geldi. Dudley yanında değildi.

"4 Temmuz partimize geliyor musunuz?"

"Bilmiyorum. Tanya çalışıyor." Alexander sandviçini yerken gazete okumaya çalışıyordu.

"Ne oldu dostum?"

Ama Alexander artık Tatyana'nın bildiği şeyi biliyordu: Ağızdan bir kez çıkan söz bir daha geri alınamazdı. "Hiç," dedi.

Steve ısrar etti. "Ne oldu? Son birkaç haftadır çok garip davranıyorsun. Ne yaptım?"

"Bak, şu an öğle yemeğimi yiyorum ve bu konuyu konuşmak istemiyorum."

"Konuşacak bir şey var mı?"

"Evet."

"Pekâlâ, haydi, konuşup çözelim sorunu."

Alexander sandviçinin kalanını attı. "Steve, sen Amanda'ya benim Ho'da o fahişelerden biriyle yattığımı mı söyledin?"

Steve kahkaha attı. "Hayır, hayır. Amanda beni yanlış anlamış. Yoksa sorun bu mu?"

"Yanlış mı anlamış?"

"Evet, ben yalnızca şaka yapmıştım. Manda espriden hiç anlamaz."

"Amanda bu konuyu ciddiye almış olacak ki Tatyana'ya anlatmış."

"Kusura bakma. Şakaydı yalnızca. Amacım Tanya'yı üzmek değildi." Steve omuz silkti. "Ama çok geçmeden anlayacağını biliyorum, eminim kızgınlığı uzun sürmez."

"Nasıl saçma bir espriymiş bu böyle?"

"Yirmi dolara seninle odaya gidebileceğini söyleyen o güzelliği hatırlıyor musun? Ben de sana dedim ki yirmi dolar daha verirsen..."

"Stevie, sarhoştuk ama bunun yanlış anlaşılacak bir yanı yok. Amanda, Tatyana'ya benim odaya gittiğimi söylemiş."

"Meseleyi yeterince açık bir şekilde anlatamamışım ona demek ki."

"Öyle mi?"

Steve güldü. "Sorun nedir? Tanya'yla konuşmamı ister misin? Getir onu buraya, ona her şeyin şaka olduğunu söyleyeyim."

"Hayır." Alexander gazeteyi çöpe fırlattı ve kalasın üstünden kalktı. "Ayrıca sana şunu da söyleyeyim Steve: Hapishane kaçaklarıyla arkadaşlık etmen de umurumda değil ama onlarla karım hakkında

konuştuğunu duymak istemiyorum. İlla bir kadın hakkında konuşmak istiyorsan kendi kız arkadaşın hakkında konuş."

"Sen ne dedin?" dedi Steve gözlerini kısarak. "Seni yanlış mı anladım?"

Alexander ona yaklaştı. "O adamla ya da herhangi biriyle benim karım hakkında konuşma. Ne dediğimi anladın mı? Şimdi daha anlaşılır oldu mu?"

"Haydi ama. Dudley iyi bir adam."

Belli ki Alexander yeterince anlaşılır konuşamamıştı.

"O da bizim gibi asker," diye devam etti Steve. "O da senin gibi savaşmış ve senin gibi onun da bir sürü kadını olmuş. Tanya'yı hiç tanımıyor ki. Bizimle içmeye gel ve onu tanı. Çok eğlenceli adamdır."

Alexander oradan uzaklaşırken, "Hayır," dedi. *Asla*, diye de eklemek istedi. Steve'in durumu anlaması belki biraz zaman alacaktı ama er ya da geç anlayacaktı. Ve Alexander'ı rahat bırakacaktı, Alexander da nihayet işine bakabilecekti. Tek ümidi buydu.

Tatyana'yı beklemek. Oyun gibiydi bu. Yine Tatyana'yı bekliyordu. Bu defa Balkman'ın barbekülü havai fişekli 4 Temmuz partisi için.

Bill'in, Alexander'ı karşılarken dudağından öpmeye çalışan kız arkadaşı Margaret, Tatyana'nın nerede olduğunu sordu. Amanda, Tatyana'nm nerede olduğunu sordu. Cindy, Tatyana'nm nerede olduğunu sordu. Alexander da Tatyana'nın nerede olduğunu öğrenmek istedi. Anthony'yi o sabah erkenden Francesca'ya götürmüşlerdi ve partiden sonra tek araçla dönebilsinler diye Tatyana'yı işe Alexander bırakmıştı. Tatyana arabadan inerken "en geç" saat sekize kadar Balkmanlarda olacağına dair söz vermişti ama şimdi saat 20.45 olmasına rağmen hâlâ ortalıkta yoktu. Alexander biraz içti, birkaç cips yedi, bira içti. Yiyecekler ısıtıcıların üstündeki alüminyum tepsilerin içinde, büfe tarzı servis ediliyordu ama Alexander, Tatyana gelene kadar bir şey yemek istemiyordu. Sabrı taşmaya başlamıştı, sinirleniyordu. Arka bahçede dolandı ve sonunda Jeff'le Kore Savaşı'yla ilgili bir sohbete daldı.

"Alexander!" Tatyana'yı çimenli yoldan geçiren Margaret'tı bu. "Bak, kim varlığıyla bizi nihayet onurlandırdı! Parti neredeyse bitiyor tatlım. Yemekler de bitti sayılır. Gördün mü bak, çalışmasaydın hepsini sıcak sıcak yiyebilirdin."

Tatyana herkesi başıyla selamladı. "Merhaba," dedi Alexander'a. "Erin işten çıkamadı ve beni o bırakacaktı. Geç kaldığım için özür dilerim."

"Hep özür diliyorsun," dedi Alexander gülümsemeden. Tabii ki Tatyana saat takmamıştı. "Silahını kuşan" demekle aynı anlama geliyordu bu onun için.

Etek kısmı bol, saten, askılı, yazlık bir elbise giymişti. Açık yeşil elbisenin üstünde açık sarı çiçek desenleri vardı. Etekleri volanlı olduğuna göre altına jüpon giymiş olmalıydı. Sıra dışı olansa beline kadar kıvrılarak inen dağınık saçlarıydı. Alexander kaşlarını çattı. Tatyana'yı oradan uzaklaştırarak, "Haydi gidelim. Sana bir içki getireyim," dedi ve herkesten yeterince uzaklaştıklarında alçak sesle, "Neden saçlarını dağınık bıraktın?" diye sordu.

"Baksana." Sırtını ona dönen Tatyana ensesindeki saçları kaldırıp gece yaşadıkları tutkunun günlük hayatlarına sızan izlerini ona gösterdi. Tam ensesinde ve omuzlarının arka tarafında dört ya da beş morluk vardı. "Saçımı dağınık bırakmaktan başka seçeneğim yok galiba, değil mi?" Tatyana ona döndü. "Hangisini tercih edersin? İnsanların saçlarımı görmelerini mi, yoksa bana ne yaptığını hayal etmelerini mi?" Hafifçe kızararak başını öne eğdi. Ona neler yaptığını hatırlayan Alexander ise sessiz kaldı. İç geçirip onun ellerini öptü.

Margaret aniden yanlarına geldi. "Yo, yo, yo... Partide eşlerin yakınlaşmaları yasak. Ne yapıyorsanız evinizde yapın." Aperitif tepsisini geçiriyordu. "Tanya, kocanın ne değerli bir hazine olduğunu bilmiyorsun, kimseyle flört etmedi. Senin yokluğunda çok uslu durdu."

Arkasında duran Alexander, "Ki bu da çok sık olan bir durum," diye fısıldadı onun kulağına. Tatyana gülmemek için kendini zor tuttu.

Margaret, Tatyana'nın elini tuttu. "Gel bak seni kiminle tanıştıracağım. Bir arkadaşım geldi, Joan. O da bir zamanlar çalışırdı. Onunla

bu konuyu konuşmanı istiyorum. Artık çalışmaktan tümüyle vazgeçti. Alexander, karın geldiğine göre artık flört edebilirsin. Partilerde eşlerin birbirleriyle konuşması kabalık."

Tatyana kalabalığa karıştı. Alexander da öyle ama arada bir dönüp bakışlarıyla Tatyana'yı arıyordu. Jeff'le Boston Red Sox'ın vasat maçı hakkında sohbet etti, sonra Bill Balkman'la Truman'ın Kore'yi Çin yönetimindeki komünistlerin elinden birkaç ay içinde almayı başaran ve Truman'a karşı gelerek onların Yalu Nehri'ne çekilmelerini sağlayan Douglas MacArthur'u kovması üzerine bir sohbete daldı. "Hayır, hayır. Ben Truman'a hak veriyorum. Ilımlı olmak önemli. Truman, 'Sakin olalım, bir şey yapmayalım,' dedi. MacArthur ona itaat etmedi. Ben başkanın tarafındayım."

"Bu durumda ılımlı olmanın, ailesi öldürülmek üzere olan bir adama katiller uzaklaşır korkusuyla düşünmeden hareket etmemesini tavsiye etmekten farksız olacağını söyleyen MacArthur haksız mıydı peki?" diye sordu Alexander.

Balkman, Alexander'm omzuna şaplağı patlatıp kahkahalarla güldü. "Alexander, sen inanılmaz bir adamsın. Bak ne diyeceğim, Steve sana müthiş haberi verdi mi?"

"Ne haberi?"

Balkman gülümsedi. "Hayeslerin evi için sözleşme yaptık."

Alexander buna memnun olmuştu. Dee ve Mike Hayes, Dynamite'ın kuzeyinde, Scottsdale'deki göl kıyısında on iki dönümlük bir arazi satın almıştı ve altı yüz elli metrekarelik bir ev için aylardır inşaatçı arıyorlardı. Şirket adına güzel bir haberdi bu ve evin fotoğrafları hem *Phoenix Sun* gazetesinde hem de *Modern Home* dergisinde yer alacağı için de iyi bir reklam olacaktı. Başarılarına kadeh kaldırdılar.

"Üç hafta içinde temel atıyoruz. Alex, operasyonu senin yönetmeni, ustabaşı olmanı istiyorum, orduda dedikleri gibi."

"Ama orduda ustabaşı kelimesi kullanılmıyor," dedi Alexander.

"Ha! Gereken yardımı alırsın. Mike Hayes evin bahara kadar hazır olmasını istiyor, dolayısıyla işimiz zor. Jeff ve Steve'in eli dolu ama sen Schreinerlerin işini zamanından önce bitiriyorsun." Bill, Alexander'ın

sırtını sevgiyle sıvazladı. "İşin erken bitmesi için zemini kendi ellerinle döşediğini duydum. Evi erken teslim ettiğimiz için daha yüksek prim alacağız. Beş bin doların yarısını sen alacaksın."

"Teşekkürler Bill." El sıkıştılar.

"Dudley'yi Steve'den al," dedi Balkman. "Çok çalışkan bir adam. O sana yardım eder. Onunla tanıştın mı?"

"Evet." Bira bardağını tutan Alexander'ın parmakları iyice gerildi.

"Tanya'yla da tanışmış anladığım kadarıyla." Balkman gülümsedi. "Yarım saattir karınla flört ediyor."

Alexander'ın yüzündeki gülümseme bir anda kayboldu. Tatyana iki eliyle tuttuğu bir tabakla ona doğru yürüdü. Bedava içkinin sersemlettiği Dudley de yanındaydı.

Elini Tatyana'nın beline, saçlarına götürmüştü.

"Dudley, oğlum! Tanya'yla tanışmışsın, ha?" dedi Balkman, Dudley'yle tokalaşarak. "Dudley'nin de elinden her iş gelir Alexander. Çalışkansın sen de, bizimle çalıştığına seviniyorum. Partide eğleniyor musun?"

Tatyana, Alexander'ın yanma geçerken onun gözlerine bakmadı.

"İyi misin?" diye sordu Alexander alçak sesle.

"Çok iyiyim," dedi Tatyana. "Kırk dakikadır peşimde. Fark etmedin mi yoksa? Ama sen artık hiçbir şeyin farkına varamıyorsun zaten."

Alexander gözlem yeteneğini savunmaya geçemeden Tatyana onun yanından uzaklaştı. Alexander derin bir nefes alıp onu izledi. Diğerlerinin onları duyamayacağı bir yere, içki almaya gittiler. "Tanya, onunla konuşmanı istemiyorum. Ona yaklaşma. Adam belanın teki, görmüyor musun?"

"Kim? Dudley mi? Haydi canım. Zararsız bir adam o," dedi Tatyana alaycı bir sesle. "Bütün erkekler böyle işte. Merak etme, iyi biri."

Alexander dalga geçme havasında değildi. "Patronumun partisinde seninle bunun tartışmasını yapmak istemediğim için kusura bakma."

"Ben bu konuyu bir saniye bile konuşmayacağım," dedi Tatyana. "Beni dinlemediğini açıkça belli ettin. Bu arada şunu da söyleyeyim: Ben Dudley'yle konuşmamaya çalışırım ama çok ısrarcı. Yine de sorun

yok, değil mi? Diğer erkeklerden bir farkı yok sonuçta. Orduda çok daha beterleri varmış zaten." Tatyana gözlerini ardına kadar açmıştı.

"Tanya!"

"Efendim?"

Alexander sırtını gerip kendine bir bira açtı. Tatyana da kadehine biraz şarap doldurdu. Ayakta durup konuşmadan içkilerini içtiler.

Balkman yanlarına geldi.

"Tanya, Alexander sana güzel haberi verdi mi?"

"Hayır," dedi Tatyana sertçe.

Balkman, Hayeslerin eviyle ilgili haberi ona kendisi verdi ve gelecek yıl için Alexander'la ilgili planlarını anlattı. Tatyana taş kesilmiş gibi onu dinledi ve ardından, "Harika," dedi ama içten görünmeye ya da yapmacık bir şekilde gülümsemeye çalışmadı.

"Sorun ne?" diye sordu Balkman. "Her şey yolunda mı? Yorucu bir iş günü müydü?"

"Her şey yolunda," diye karşılık verdi Tatyana, *seni pislik, görmüyor musun ne halde olduğumu*, dercesine. "İzninizle." Volanlı eteğini hışırdatarak oradan uzaklaştı.

Alexander da izin isteyip onun peşinden gitti. "Patronumun yanında öyle davranarak benimle dalga mı geçiyorsun?" dedi. "Kavga etmek mi istiyorsun? Eve gidene kadar bekle, sana kavga nasıl olur göstereyim ama beni tersleyip ardından da seninle konuşan patronuma öyle burun kıvıramazsın." Açelyalarla dolu bahçenin yakınlarındaki çimenlikte durmuşlardı.

"Alexander, rol yapmaya çalışıyorum," dedi Tatyana.

"Hayır, çalışmıyorsun," dedi Alexander. "Onun evinde güler yüzlü görünmek zorundasın."

"Onun benim evimdeyken sana beni evde oturtmanı söyleyerek bana gösterdiği güler yüz gibi mi?"

"Şu davranışın nezaketten anlamadığını gösteriyor," diye karşılık verdi Alexander.

Tatyana ondan uzaklaşmak için hiddetle arkasını döndü. Alexander onu kolundan yakalamamak için kendini zor tuttu. Önüne geçip gergin dudaklarının arasından, "Kes şunu hemen. Duydun mu beni?" dedi.

"Ben burada olmak istemiyorum."

"Orası belli. Ama benden kaçma." Alexander onun kolunu kavramadı, nazikçe tuttu ve kolu çıplak olduğu için onu sıkmadı, yalnızca parmaklarını etrafına doladı. "Haydi gel. Gidip oturalım. Havai fişekler patlatılacak birazdan, sonra gideriz."

"Ah, evet. Lütfen arkadaşın Steve'in yanma oturalım. Belki onunla Ho'daki hizmet hakkında da konuşuruz. İyi otelmiş. Yardımsever insanlar çalıştırıyorlarmış."

Alexander, Tatyana'nın kolunu bırakmamak dışında bir şey yapamıyordu. Çimenlerin kenarında sandalyelerini daire şeklinde dizip oturan Jeff ile Cindy ve Steve ile Amanda'nın yanına gittiler.

Cindy evleneli bir ay olmuştu. Amanda ve Tatyana'ya evliliğinin ilk ayının nasıl geçtiğini anlatıyordu. Alexander'ın bakışları istemsizce sağında oturan Tatyana'ya çevrildi. On yıl önce onlar da ilk aylarını yaşıyorlardı. Burada, karanlık Phoenix semalarının altında bunu neredeyse unutmuşlardı. Ama sonra Tatyana dönüp ona baktı ve Tatyana'nın yalvarırcasına bakan yüzünde Alexander onun da unutmadığını gördü. Küçük bir bakışla ve başlarını hafifçe sallayarak uçsuz bucaksız Ural Dağları'nı ve sonsuzluğa akan Kama'yı selamladılar.

"Bir haberimiz var ayrıca," dedi Cindy. "Jeff bir şey söylememi istemedi ama siz benim en yakın arkadaşlarımsınız, size söylemezsem olmaz."

Jeff gözlerini devirdi.

"Bebeğimiz olacak!" diye haykırdı Cindy.

Herkes sevindi ve tebrikler başladı. Erkekler Jeff'in elini sıktı. Kadınlar Cindy'ye sarıldı. Kimse inanamamıştı. "Ne çabuk!" dedi Amanda.

"Bravo dostum," dedi Steve. "Bravo! Bu ne acele!"

"Oyalanmaya ne gerek var? Bir şey yapacaksan hemen yapacaksın."

İkisi de Jeff ve Cindy'ye gülümsemeye çalışırken Alexander, Tatyana'ya bakmamaya gayret etti.

Dudley onları görünce yanlarına gelip boş bir sandalyeyi Tatyana'nın yanına çekti. Herkes bebeklerden konuşmayı kesti. Dudley, Tatyana'nın şarabının bittiğini görünce ona bir kadeh daha isteyip istemediğini sordu; "Tanya" diyordu ona. Avrupa'dayken bazı Rus askerleriyle tanıştığını ve ismi Tanya olan kızlara bazen Taneçka dediklerini duyduğunu söyledi. "Sana da Rus kızları gibi Taneçka diyen var mı?" diye sordu dudaklarını büküp gülümseyerek.

"Tanya Rus değil Dudley," dedi Amanda. "New Yorklu."

"Şu saçlara baksana," dedi Dudley. "New Yorklu saçma benzemiyor. Rus köylülerinin saçları böyledir." Sırıtıp kalın kaşını kaldırdı. Sonra imalı bir ifadeyle, "Serfler özgürlüklerini kazanmadan *önce*," diye ekledi.

Alexander kalkıp beti benzi atan Tatyana'yı sandalyesinden kaldırdı ve onunla yer değiştirdi. Dudley'ye bakmadan onun yanına oturarak, "Böylece Amanda'yla benim üzerimden konuşmazsınız artık," dedi. Ama konu aniden kapandı.

"Geçen gün döşemeleri yaparken dövmelerini gördüm," dedi Dudley, Alexander'a. "Çok havalılar. Kolunda orak-çekiç dövmesi mi var?"

"Evet, ne olmuş?"

"Nerede yapıldı?"

"Catowice'te."

"Gönüllü mü yaptırdın, zorla mı yapıldı?"

"Zorla."

"Seni nasıl sakin oturttular peki? Ben yaptırmamak için sonuna kadar mücadele verirdim."

Tatyana uzanıp elini Alexander'ın bacağına koydu, onu böyle rahatlatıp uyarırdı hep. Ama Alexander, Tatyana'yı görmezlikten gelip ona sırtını döndü ve sessizce Dudley'yi izledi. "Senin de boynundan sırtına kadar dövme var," dedi. "Geçen gün Schreinerlerde kolundaki, bir hanımefendiye olmayacak şeyler yapan ejderha dövmesini gördüm. İnsanların kalbine saplanmış, boyunlarını kesen, bağırsaklarını deşen bıçak dövmesini de. Bütün bunlar orak-çekiçten daha mı iyi?"

"Kızıl armadan daha iyi mi? Sen nerede yaşıyorsun? Tabii ki öyle!" dedi Dudley. "Üstelik ben bunları isteyerek yaptırdım, zincire bağlanarak değil. Kendi tercihim."

"Hapishanede mi yaptırdın?"

"Evet, ne olmuş?"

"Demek hapishaneye girmek de kendi tercihin."

Sandalyelerde oturanlar rahatsız olmuşçasına çimenlere bakmaya başlamışlardı.

"Hapse girmek benim tercihim değildi," dedi Dudley alçak sesle. "Ama diğer kolundaki o Nazi sembolünün kendi tercihin olduğunu söyle lütfen. Bir kolunda orak-çekiç, diğerinde gamalı haç. Sen nereden geldin, söylesene!"

"Dudley lütfen, burada hanımefendiler var," dedi Jeff.

Dudley kimse onu uyarmamış gibi sözlerine devam etti: "Naziler savaş esirlerini SS kartallarıyla işaretledi. Bunu kimin yaptığını biliyor musun?"

"Biliyorum," dedi Alexander vahşice.

"Sovyetler. Almanya'da Nazi kamplarını ele geçirdiklerinde. Bunu biliyorum çünkü onlardan birinde kendi mahkûmlarını tutan Sovyet askerlerini izledik. Şiddetli işkence görmesine rağmen ötmeyen adama saygı işareti olarak bu dövmeyi yaptılar. Adamı dövdüler, ona işkence ettiler, dövme yaptılar, sonra da onu öldürdüler."

Alexander'ın arkasındaki Tatyana'dan acı bir inilti yükseldi.

"Ne demeye çalışıyorsun?" diye sordu Alexander, elini geriye uzatıp Tatyana'ya her şeyin geçtiğini, onun yanında olduğunu söylemek istercesine, *vurdukları ben değildim*, demek istercesine dokunmak istedi.

"Şunu demek istiyorum," dedi Dudley fazla yüksek bir sesle. "Şimdi belki yedek subay olabilirsin ama savaşta bizim ordumuzda değildin."

Alexander ona yanıt vermedi.

"Sen kimin için savaştın?"

"Hitler'e karşı. Sen kimin için savaştın?"

"Sen ve ben hiç aynı tarafta savaşmadık dostum. Biliyorum. Kimsede seninki gibi dövmeler yok. SS kartalı, Catowice gibi bir kara delikte

bile Nazilerin onur simgesidir. Amerikalı savaş esirlerinden birine o dövmeyi yapmaktansa penislerini kesmeyi tercih ederler. Sen bizim savaşmadığımız bir yerde, en doğuda yakalanmışsın. Amerikalılar senin bulunduğun yere hiç gitmedi."

"Dudley, sen neden bahsediyorsun?" diye sordu Steve sandalyesinden kalkıp onun yanında durarak.

"Bu adam düzenbazın teki," dedi Dudley. "Burada saklanıyor. Bu adam Kızıl Ordu'daydı. Almanlar Sovyet subaylarını vurmadan önce vücutlarına orak-çekiç dövmesi yaptılar. Sovyetler de sürgün edilmiş askerlerini vurmadan önce vücutlarına SS kartal dövmesi yaptılar."

Oturanlar sessizliğe gömülmüşlerdi. Herkes gözünü Alexander'a dikmişti. Hiçbir şey söylemeyen Alexander'm dudakları kenetlendi, gözleri karardı. Tatyana onun bacağını sıktı. Bakıştılar. Tatyana usulca, "Sence gitmeli miyiz artık?" diye sordu.

"Hayır, hayır. Saçmalamayın, havai fişekleri bekleyin," dedi Amanda çabucak. Kızlar kıs kıs güldüler. Jeff, "Eminim Dudley durumu yanlış anlamıştır. Bence büyük bir hata bu," dedi. Kaşlarını kaldırıp Cindy'ye baktı. "Cindy, bence dans etmenin tam sırası, öyle değil mi?"

Tatyana ve Alexander dışında herkes kalktı. Dudley bile kendini sandalyesinden kaldırmayı başardı. "Ne güzel bir fikir," dedi Tatyana'ya ulaşmak için Alexander'ın yanından geçerek. "Dans etmek ister misin Taneçka?"

Alexander aniden ayağa kalkıp Dudley'ye engel olunca Dudley dengesini kaybedip düştü.

"Dudley," dedi Alexander, Tatyana'yı sandalyeden kaldırarak. "Hakkımda yanılmıyorsan eğer, bir daha ona dokunduğunda neler olabileceğini de bilmen gerekir."

Dudley tekrar ayağa kalkmadan, ağzını açamadan Jeff ve Steve aralarına girmişti bile. "Çocuklar, çocuklar, haydi ama," dedi Jeff, Alexander'ı çekerek. Steve de Dudley'yi çekiştiriyordu. "Alex, senin neyin var? Parti yapıyoruz burada. *Babamın* evinde üstelik. Dudley, benimle gel de seni Theo'yla tanıştırayım. Gel, onu seversin." Alexander'a, *sakin ol, adam sarhoş, görmüyor musun*, bakışı atan Steve, Dudley'yi

oradan uzaklaştırdı. Amanda da Tatyana'yı oradan götürmeye geldi ama Tatyana, Alexander'ın yanına gidip elini onun göğsüne koyarak, "Eve gitmek ister misin? Hemen gidebiliriz," dedi.

Ama Jeff gitmemelerini söyledi. "Adam sarhoş. Boş verin. Alexander, onu unut gitsin. Değmez dostum," dedi.

Tatyana kımıldamıyordu. Alexander'a yaslanıp başını kaldırdı. Alexander, Tatyana'nın yüzüne düşen saçları geriye itip yanağını okşadı ve ondan uzaklaştı. "Havai fişekleri bekleyeceğiz. Bak, Margaret yine seni arıyor. Git ama sana dediklerimi unutma."

Tatyana ona gergin bir bakış atıp Margaret ve Amanda'nın nezaretinde gitti. Alexander da Jeff'le kaldı. Balkman yanlarına gelince Hayeslerin evinin temelini atmaktan bahsetmeye ve denetçileri yoğunluk yüzünden iki ay sonra değil, iki hafta sonra getirtebilmek için kime rüşvet vermeleri gerektiğini konuşmaya başladılar. Aniden Alexander'm dikkati dağıldı. Balkmanların havuzu, çardağı, düzenli çalılıkları ve ağaçları ile geniş bir çimenliği vardı. Çalılıkların arasında Alexander ekose bir kumaş ve atkuyruğu gördü. Adamların kot pantolonlarının arasından Tatyana'nın yeşil elbisesinin çiçek desenlerini bile gördü.

Bir an odaklanamadı ve bir bahane bulup, adamların yanından ayrılıp o tarafa doğru yürüdü. Tatyana tahta parmaklıklara yaslanmıştı, adam da onun üzerine çullanmıştı. Alexander gözlerini Tatyana'nın gergin yüzünden ayırmadan aralarına girdiğinde Dudley'yi tanımadı bile. Tatyana'yı parmaklıklardan çektiği anda Dudley arkasına döndü. Alexander'm arkasına geçen Tatyana onu gömleğinden sıkıca kavradı.

"İşte şimdi hapı yuttun," dedi Alexander, Dudley'ye. "Ne yapıyorsun sen? Sana defolup gitmeni söylemiştim. Çek git. Karımdan uzak dur."

"Senin neyin var dostum? Burası özgür bir ülke, senin geldiğin o kızıl ülkeye benzemez. Ayrıca senin karın benimle konuşuyordu, bilgin olsun. Öyle değil mi Tanya?"

Dudakları gerilen ve rengi atan Tatyana, Alexander'ın elini tutup, "Haydi, Şura. Havai fişek gösterisi başlamak üzere," dedi.

Ama Alexander yürüyemiyordu. Arkasını bile dönemedi.

Hava kararmıştı, kargaşa vardı. Çimenliğin kenarında, diğerlerinden biraz uzakta duruyorlardı. İlk havai fişekler gökyüzüne yükselip patladı. Islık seslerinin arasında Alexander, Dudley'nin sesini duydu.

"Bana yanıt vermedin," dedi Dudley. "Senin neyin var, diye sordum."

"Asıl senin neyin var?" dedi Alexander. "Tanya, sen git ve beni çimenlikte bekle."

Tatyana onun elini sıktı. "Hayır, lütfen. Haydi gel Şura," dedi onu çekiştirerek. "Eve gidelim."

Ama Alexander yerinden kımıldamıyordu. O ve Dudley yüz yüze, göz göze gelmişlerdi.

"Başından beri benimle bir alıp veremediğin var senin," dedi Dudley kapkara bir tütün parçasını tükürerek.

"Başından beri haddini bilmiyorsun çünkü."

"Öyle mi?" dedi Dudley. "Dışarıda hesaplaşalım öyleyse."

"Dışarıdayız zaten lanet olası."

"Şura, lütfen!" Tatyana aralarına girip Alexander'ın iki elini tuttu.

"Tanya!" Alexander gözlerini bir an olsun Dudley'den ayırmadan ellerini Tatyana'dan kurtardı. "Sana git ve beni çimenlerde bekle, dedim."

"Haydi eve gidelim hayatım," dedi Tatyana, hâlâ onun önünde duruyor, ona engel olmaya çalışıyordu. "Lütfen."

"Evet, haydi eve gidelim hayatım," diye onu taklit etti Dudley. "*Lütfen*. Gidince dizlerimin üstüne çöküp penisini emeceğim."

"Şura, hayır!"

Alexander bir eliyle Tatyana'yı itti ve Dudley'nin suratının tam ortasına öyle vahşi, öyle hızlı bir yumruk attı ki Dudley geriye doğru tökezlemese kimse aralarında bir şey olduğunu anlamazdı. Havai fişekler gökyüzünde patlamaya devam ediyordu. İnsanlar neşe içinde el çırpıyordu. Müzik vardı. Harry James ve orkestrası sonunda kendine çekidüzen vermeye başlamıştı.

Ama Dudley karanlıkta çimenliğin kenarına, çalılıkların yakınına bir yere düştü. Hemşire Tatyana ona baktı. Adamın ağzından bol miktarda kan akıyordu. Ön dişleri kanlı köklerinden sallanıyordu. Düzenli eğitim alan ve Belarus köylerinde göğüs göğüse çarpışmayı

öğrenen, bıçak, süngü kullanıp burunlara ölümcül darbeler vurarak Almanlarla mücadele eden Alexander, Dudley'nin ucuz kurtulduğunu düşündü. Hiç nefes almadan Tatyana'nın elini tuttu. "Şimdi gidebiliriz." Yüzünde tek bir kas kıpırdamamıştı.

Tatyana hiçbir şey söylemeden ona baktı.

Alexander çimenlerin üzerinden arka kapıya yürüdü. Margaret ve Bill çardaktan havai fişekleri izliyordu. Alexander neredeyse hiç durmadan Balkman'ın yanma gidip adamın başta gülümseyen, sonra da çöken suratına, "Buraya kadar. Seninle ve lanet olası şirketinle işim kalmadı artık. İşi bırakıyorum, sonsuza dek. Geçen haftanın ödemesini yapma, bana borcun olan parayı verme. Seninle işim bitti. Beni bir daha arama," dedi.

"Alexander! Bekle! Ne oldu?"

Balkman onun arkasından koştu.

"Alexander! Lütfen bekle! Steve! Neler oluyor?"

Alexander hızla ilerliyor, Tatyana'yı da peşinden sürüklüyordu. Tatyana ona ayak uydurmak için âdeta koşuyordu. Dışarıdaki kaldırımda Steve onları durdurdu. Evin etrafından dolaşmış, yumruklarını sıkıp kıpkırmızı ve nefes nefese kalmış bir halde karşılarına çıkmıştı. "Bu ne cüret? Sana yaptığımız onca şeyden sonra nasıl olur da?.."

Alexander yüzünü geriye attı ama Steve'in suratına yumruk atmasını engelleyemedi. Tatyana'nın üzerine çullandı, o da dengesini kaybedip düştü.

Alexander daha kendini toparlamadan Steve'e yumruğu çaktı ve çenesini ezdi. Steve iki büklüm oldu. Alexander aşağıdan bir yumruk daha attı ama bu defaki daha sertti. Üçüncü yumruğu da atacaktı ama Steve iyice dağılmış halde taş kaldırıma yığıldı. "Bakalım şimdi nasıl bir yalan uydurup paçayı kurtaracaksın, seni bok çuvalı?" dedi Alexander onu şiddetle tekmeleyerek. Sonra da paniğe kapılan Tatyana'nın yerden kalkmasına yardım etmek için döndü.

Birkaç dakika sonra araçlarına binmiş gidiyorlardı. Birkaç kilometre boyunca hiç konuşmadılar.

"İyi misin?" diye sordu Tatyana.

"İyiyim." Alexander ağzını sildi.

"Parmaklarını kırabilirdin."

"Bir şey olmadı." Alexander yumruğunu sıkıp gevşetti.

Tatyana onu izliyordu. "Şura?.."

"Tanya," dedi Alexander sakin bir sesle. "Tek kelime konuşmak istemiyorum, hiçbir şey istemiyorum. Sessizce otur ve bir şey söyleme."

Tatyana sessizliğe gömüldü. Birkaç dakika sonra Alexander kamyoneti Shea Bulvarı'nda kenara çekti. Uzaklarda bir yerde havai fişekler patlatılıyordu. Kamyonetin içindeki Alexander'm titrek elleri direksiyonu kavramıştı.

"Hayatım..." dedi Tatyana onu yatıştırırcasına.

"Ben geri zekâlının tekiyim. Kendimle ne yapacağımı bilmiyorum."

"Lütfen, her şey yoluna girecek. Kamyoneti kullanmamı ister misin?"

Alexander başını direksiyona yasladı. Tatyana oturduğu yerden kayıp ona iyice yaklaştı. Alexander başını kaldırıp baktığında Tatyana bir peçete alıp onun dudağına bastırdı. Alexander onun elini itti ve çok geçmeden kamyoneti sürmeye devam etti. "İyi misin?" diye sordu. "O piç kurusu senin arkamda olduğunu, senin zarar göreceğini bile bile vurdu bana. Seni uzaklaştırmaya bile fırsatım olmadı."

"Centilmenlikten anlamamasına şaşırdın mı yoksa?" diye sordu Tatyana.

"Tek bir söz bile etmek istemediğimi söylediğimi sanıyordum, beni duymadın mı?"

Bir süre sonra Tatyana tekrar konuştu: "Dudley bana kendisiyle ilgili söylentileri duyup duymadığımı sordu. Montana'da bir adam öldürdüğüne dair. Ben de ona savaşta bulunduğunu, yeterince ceset görmüş olabileceğini söyledim. O da bana, 'Savaş gerçek değil ama Montana gerçek,' dedi."

"Ben Montana'yı gördüm," dedi Alexander. Elleri direksiyonu sımsıkı kavramıştı. "O kadar da gerçek görünmüyordu."

Tatyana uyuyamadı. Ama Alexander uyudu. Tatyana karanlıkta saatin kollarını görmeye çalıştı. İkiye on vardı. Ev sessizdi, dışarısı sessizdi,

dağlar derin bir karanlığa gömülmüştü. Hiçbir şey kımıldamıyordu, Tatyana'nın göğsünde gezinen kaygılar dışında. Hiç uyuyamamıştı. Huzursuz ve gergindi.

Sessizce uzanıp ahizeyi yuvasına yerleştirdi. Alexander onunla sevişmeden önce telefon ahizesini yuvasından çıkarırdı hep.

Anthony, Sergiolarda kalmıştı. Tatyana oğlunun evde olmamasına hayıflandı, hiç değilse gidip onu kontrol eder, biraz olsun rahatlardı. Onun yerine elini Alexander'ın göğsüne götürüp kalp atışlarını dinledi. Yetişkinlik hayatı boyunca bunu yapmıştı, onun kalp atışlarını dinlemişti. Şimdi ne diyordu ona? Ritmik bir şekilde, sakince, küt küt atıyordu. Tatyana dudaklarını onun sakallarında hafifçe gezdirip onu usulca öptü ve elini aşağı kaydırıp onu kavradı, okşadı. Alexander derin uykudaydı ama bazen uykusunda bile onu hissedip döner, onu kollarına alırdı. Bu gece uyanmadı, sırtı ona dönük kaldı. Dudağı şişmişti. Sağ eli de şişmişti ve üzerine buz koyup bandajlamışlardı. Alexander, Tatyana'nın onu bandajlamasına izin vermemek için direnmişti. Yaralarının üzerine düşülmesinden nefret ederdi. O başka şeylerin üzerine düşülmesini severdi; yıkanmayı, beslenmeyi, üzerine titrenmesini, öpülmeyi hepsini memnuniyetle kabul ederdi ama yaralarıyla ilgilenilmesini hiç sevmezdi. Tatyana gidene ve kendisi tutuklanana kadar iki ayını hastane yatağında çaresizce geçirdiği Morozovo'daki o aciz halini hatırlatıyordu bu ona.

Tatyana yatakta dönüp durdu ve sonunda kalktı, krem rengi geceliğini giyip oturma odasına geçti. Bir bardak su aldı ve mutfak tezgâhının yanındaki yüksek tabureye oturdu; yerinden kımıldamadı, nefes almamaya çalıştı. Klima kapalıydı, hiç gürültü yoktu ve o anda, sabahın iki buçuğunda Tatyana uzaktan bir motor sesi duyduğunu düşündü. Ön kapıyı hafifçe aralayıp geceyi dinledi. Ses yoktu. Dışarısı zifirî karanlıktı ve ay da yoktu. Ön kapıyı kilitleyip sürgüyü çektikten sonra Alexander'ı uyandırmamak için sessizce yatak odasının kapısını kapattı ve mutfaktan hastaneyi aradı.

Arkadaşı olan ve o gece nöbet tutan Erin telefona yanıt verdi. Ağzından dökülen ilk kelimeler şunlardı: "Tanya! Telefonunuz çalışmıyor mu? Sizi defalarca aradım!"

"Neden? Ne oldu?" diye sordu Tatyana alçak sesle.

"Steve Balkman başka bir adamla birlikte yine buraya getirildi. Balkman hâlâ kendinde değil ama diğeri vahşi bir yaratık gibi. Adamı kontrol altına alabilmek için ona sakinleştirici vermek zorunda kaldılar. Sarhoş ve kanaması var. Bağırıp çağırıyor, tehditler savuruyor ve ona bir sürü ilaç verilmeden önce senin kocanın adını küfürler eşliğinde tekrarlayıp durdu! Bu konuyla ilgili bildiğin bir şey var mı?"

"Evet. Çavuş Miller orada mı?"

"Bir süreliğine çıktı. Kim bu adam? Ve sen onu nereden tanıyorsun? Üç saattir seni arıyoruz!"

"Çavuş Miller'la konuşmalıyım. O adamın tutuklanması gerek."

"Tanya! Bu mümkün değil, adam çoktan gitti."

"Ne?"

"Evet, sana bunu söylemeye çalışıyorum! Doktoru, taburcu edilmeyi, tedavi olmayı beklemeden hastaneden saat bir buçukta hışımla çıktı. Serumunu koparıp giyindi ve gitti."

"Erin, Miller'a benim evime yardım göndermesini söyle," derken Tatyana'nın sesi fısıltı gibi çıkmıştı.

"Neler oluyor?"

Tatyana telefonu kapattı. Ama şu anda kalbi küt küt attığı için ne sessizliği ne dışarıyı ne de içeriyi duyabiliyordu. O duyduğu ses araba sesi miydi? Yoksa hayal miydi? Ona mı öyle gelmişti?

Mutfak tezgâhının önünde duruyordu. Oturma odasının perdeleri çekilmemişti. Perdelerini hiç çekmezlerdi. Etrafta kimse olmazdı çünkü. Rüzgâr var mıydı? Bilmiyordu ama mavi siyah gölgeler pencereden içeriye uzun şeritler halinde doluyordu. Tatyana dışarıdan hiç ses duymuyordu. İçeride hissettiği sağır edici korku onu âdeta felç etmişti. Oturma odasından yatak odasına geçip Alexander'ı uyandırmalıydı ama yerinden kımıldayamıyordu. Evi boydan boya geçip

perdeleri çekilmemiş iki pencerenin ve iki kapının önünden geçmesi anlamına geliyordu bu.

Penceredeki gölge, karanlığın içinde ön iskelenin basamaklarından ağır adımlarla çıkan bir adamın gölgesine dönüştüğünde Tatyana mutfaktaydı. Alexander'ın eve adım attığını görmek için o pencereyi hep açık tutardı. Rüzgâr değildi bu!

Tatyana kımıldadı, tezgâhtan üç adım uzaklaştı, ön kapıyı geçti ama bir adım daha atamadan kapı açıldı ve çığlık atmasına fırsat kalmadan, ağzı siyah çukurlarla dolmuş, gözleri ateş püsküren Dudley tam karşısında belirdi. Tatyana'nın ses çıkarmasını önlemek için Dudley onun ağzını ve boğazını sıktı, sonra da boynunu öyle şiddetli büktü ki Tatyana boynunun kırılacağını sandı. Dudley'nin elinde silah vardı. Üstelik Tatyana, Alexander'ın rahat uyuyabilmesi için yatak odasının kapısını kapatmıştı!

Ama ön kapı, ön kapı! O çok gürültü çıkarırdı. Belki Alexander o sesi duyardı.

Duymuştu.

Yatak odasının kapısı yavaşça açıldı ve Alexander çıplak halde kapıda belirdi. Dudley ona Tatyana'yı gösterdi. "Ben geldim fahişenin evladı!" Olmayan dişleri yüzünden peltek konuşuyordu. "Karın da burada. Bu işi senin evinde bitireceğiz." Tatyana'yı boğazından kavramış, silahı Alexander'a doğrultmuştu. "Seni iğrenç kızıl domuz, kımıldama. Suratımı dağıtıp elimden kurtulacağını mı sandın? Sen askerlikten anlamıyorsun. Evine geldim işte." Tatyana'nın boğazını sıkan eli göğüslerine doğru kaydı. Nefesini şiddetle serbest bırakırken Tatyana'nın bakışları gözünü bile kırpmayan, nefes almayan, ölü gibi öylece durmuş, Dudley'ye bakan Alexander'a çevrildi. "Stevie bana karının seninkinden başka alet görmediğini söyledi," dedi Dudley. "Bu ufak tefek kadınla birlikte olmak ne güzeldir, diye düşündük. Ama şimdi ne yapacağım biliyor musun? Onun tadına bakacağım..." Dudaklarını şapırdattı. "Hem de senin önünde. İstersen sonra sen de devam edersin. Şimdi kapının önünden çekil..." Nişan aldı. "Ama yavaş ol."

Alexander kendisine söyleneni yaptı. Yavaşça kapıdan çekildi, başka hiçbir yerini kımıldatmadan, bir saniye bile kaybetmeden kapının arkasına gizlediği sol kolunu kaldırdı ve Colt M1911 silahını Tatyana'nın yüzüne doğrultup karanlıkta ateş etti.

Saniyede iki yüz elli metre hızla altı metre öteden gelen .45 kalibrelik merminin kulakları sağır eden ve bir kafatasını parçalara ayırdığına işaret eden sesi öyle yüksek ve şok ediciydi ki Alexander bir an için Tatyana'yı vurmuş gibi hissetmişti. Dudley'nin kafası Tatyana'nın yüzünden on beş santim ötede patlamıştı. Elleri hâlâ Tatyana'ya kenetlenmiş halde olduğu için birlikte geriye düştüler. Dudley arkasındaki duvara çarptı ve Tatyana'nın üzerine yığıldı. Tatyana kör olmuştu, göremiyordu, çığlık mı atıyordu, ağlıyor muydu, yoksa ölüyor muydu, bilmiyordu. Dudley'nin eli de hâlâ boğazındaydı.

Alexander onu Dudley'nin altından çekip kurtarmaya, ayağa kaldırmaya çalıştı. İşte o an Tatyana kendi çığlığını duydu. Alexander'a vurmaya, göğsünü yumruklamaya, ondan kaçmaya çalışıyordu. Alexander hiçbir şey söylemedi, hiçbir şey yapmadı, sadece onu kendine çekti. Tatyana korkudan kıvranarak çığlıklar atarken Alexander onu göğsüne bastırdı. Kalbi zırhının birkaç santim ötesindeydi. Düzenli bir şekilde atıyor, gümbürdüyordu. Alexander bir yandan, "Hişşşt," diyordu, kalbi de *hişşşt* diyor, umutla bekliyordu. Ama Tatyana sakinleşemiyordu. Vurulduğunu zannetmişti. Teni buz gibiydi, kalbi dakikada iki yüz kez çarpıyordu. Alexander onu oturttu, omuzlarından sımsıkı kavradı, kendine bastırdı ve elini ağzına götürdü. "Hişşşt," dedi. "Sakin ol." Tatyana karbondioksit çekerken Alexander'ın eli sabit kaldı. "Hişşşt. Hişşşt," diyordu sürekli. Elini çekti, Tatyana'nın ağzını açtı ve kendi nefesini ona verdi. "Nefesimi hissediyor musun? Şimdi sakinleş, haydi. Sakinleş."

Tatyana'nın gözleri dehşet içinde ona bakıyordu. "Sen beni *vurdun* mu?"

Alexander başını, vücudunu, Tatyana'nın vücudunu salladı. "Hayır, iyisin. Hişşşt."

"Her yerim kan içinde... Benim kanım mı bu? Benim kafatasım mı?"

Tatyana tir tir titrerken Alexander onu kaldırdı. Polis arabalarının ışıkları göründüğünde hâlâ kanepedeydiler. Tatyana'nın üzerindeki ipek gecelik kan içindeydi ve Alexander da hâlâ çıplaktı. Polis memurları açık kapıdan içeri girdi. Alexander, Tatyana'yı kanepede bırakıp kot pantolonu ile tişörtünü giymeye gitti. Ona da havlu kumaştan sabahlığını getirdi. Tatyana üzerindeki kanı hatırladı ve temizlenmek için ayağa kalktı ama polis de Alexander da buna izin vermedi.

Tatyana polislerden ikisini tanıyordu. Biri Miller'dı. Başka polisler de geldi. *Phoenix Sun*'dan bir muhabir geldi. Ama fotoğraf çekmesine fırsat vermeden onu olay yerinden uzaklaştırdılar.

Polis Tatyana'ya sorular sormaya başladı ve Alexander'ı da yatak odasında sorgulamak için aldılar. Ama Alexander giderken Tatyana ağlamaya başladı.

Alexander tekrar oturdu ve Tatyana ona sarıldı. "Lütfen, lütfen gitme."

"Yatak odamıza gidiyorum Tatyaşa, yatak odamıza kadar gidiyorum yalnızca."

Tatyana kana bulanmış, başı eğik halde oturup polisle konuşurken Alexander ondan uzakta, yatak odasında başını dik tutuyor, polisle konuşuyordu.

"Neden uyumuyordunuz?" diye sordular ona. "Neden hastaneyi aradınız? Neden mutfaktaydınız? Neden yatak odasına kaçmadınız? Basamaklardan çıktığını duydunuz mu? Neden buraya geldi? Kocanızla kavga ettiği doğru mu? Tartaklama, hatta iki tartaklama olduğuna dair elimizde rapor var. Bu adam kocanıza dava açmayı düşünüyordu. Ne oldu? Adam kötü yaralanmıştı. Diğer adam da kötü yaralanmıştı." Çavuş Miller araya girdi. "Diğer adam Steve Balkman'dı," dedi. Bütün polis memurları başlarını salladılar. "Yine mi?" dedi içlerinden biri. "Sarhoş muydular? Kocanız sarhoş muydu? Kavga neden çıktı? İki ayrı kavga mı oldu, yoksa aynı kavga mıydı?" Alexander adamlardan birinin yüzünü dağıtmış, diğerinin dişlerini dökmüştü. "Neden? Aralarında önceden bir düşmanlık olduğu doğru mu? Uzun zamandır kasaba-

mızın yerlisi olan babası Bill Balkman neler olduğunu bilmediğini söyledi. Şaşkındı. Bunun erkekler arasında bir sürtüşme olduğunu söyledi. 'Erkekçe işler,' dedi. Hepsine sakin olmalarını söylemiş. Oğlu iyileşecek." Her şey yoluna girecekti ama Tatyana'nın evinde ölü bir adam yerde yatıyordu.

"Kocanız nereden ateş etti? Dudley'nin silahı olduğunu bilmiyordu, silahını yanına almayı nasıl akıl etti? Neden böyle ölümcül bir çareye başvurdu? Böylesi bir şiddet yerine adamdan kurtulmanın başka bir yolu olabilir miydi? Adam eve zorla mı girdi? Saldırıya, tecavüze, cinayete yeltendi mi? Sırf sizinle ilgili kaba bir yorumda bulundu diye kocanızın bir adama o kadar şiddetli vurmaya hakkı var mıydı?" Dudley, Alexander'ın aşırı tepkisine daha aşırı bir tepki mi vermişti? Bu arada Steve Balkman ne yapmıştı?

Phoenix Sun'dan iki muhabir daha gelip spiralli defterleri ve vınlayan kameralarıyla oturma odasında dikildi. Sonra da sabah gazetesinde yayımlamak üzere her şeyi not aldılar. "Size dokundu mu? Size vurdu mu? Bir yerinizi kesti mi? Yaralandınız mı?"

Tatyana yaralanmış mıydı? Kimse net bir şey söyleyemiyordu, Tatyana bile. Yalnızca Alexander, "Hayır, o yaralanmadı, şoka girdi," dedi. Onun için endişelenmişlerdi. Doktor çağırdılar. Çavuş Miller onu hastaneye göndermek istedi ama Tatyana reddetti. Alexander da gitmesi gerektiğini düşünüyordu. Tatyana yine reddetti. İyi olduğunu söyledi. O bir hemşireydi, bu işlerden anlıyordu.

Saatler geçti. Alexander odada polislerle kaldı. Tatyana arada onu, volta attığını, sigara içtiğini, yatağa oturduğunu görüyordu. Sonra kapıyı kapattılar ve Tatyana yine ağlamaya başladı. Dudley'nin cesedi Tatyana'nın oturduğu kanlı kanepenin arkasında, zeminde öylece yatıyordu.

Nihayet Alexander odadan çıktı. Tatyana çaresizce ona sarılıp yüzünü onun göğsüne yasladı. Alexander, "Hişşşt, hişşşt," deyip duruyordu. Kollarını ona sarmıştı. Alexander'm varlığı aniden onu dehşete düşürdü. Tatyana tekrar ağlamaya başlayıp onu itti. Polis, acil durum çalışanları, muhabirler sessizce durmuş, Alexander'ın Tatyana'nın

kanlı başını kendine çekip onu sakinleştirmeye çalışmasını izliyordu. "Tanya," diye mırıldanıyordu Alexander, "hişşşt, haydi artık." Belki de Tatyana'nın iğneye ihtiyacı vardı. Alexander böyle diyerek onun hemşire çantasını almaya gitti. Tatyana ıslak ve yapış yapıştı. "İyiyim," dedi ama titremesini bastıramıyordu. Ayakta durmuş, sigara içen Alexander'a baktı. Alexander sakin görünüyordu. Huzursuz görünmüyordu, elleri sabit, hareketleri normaldi. Kendini kontrol ediyordu. Tatyana onun Berlin yakınlarındaki tepedeki halini hatırladı. Makineli tüfeğini, el bombalarını, yarı otomatik silahlarını, otomatik tüfeklerini kuşanmış, sürünen, koşan, onu, Tatyana'yı öldürmeye çalışan askerlerle siperde tek başına mücadele ediyordu.

Alexander ağzında sigarayla polise duygusuzca, "Bir adam karıma zarar vermek için tepeye geldi," dedi. "Kapıya bakın. Ön kapının kilidi zorlanmış, menteşelerden biri kırılmış." Polis, Montana Hapishanesi'nden kaçış hikâyesini araştıracaktı. Hapishane kaçkını, cinayet işlediği düşünülen bir adamı işe almasıyla ilgili Bill Balkman'la da konuşacaklardı. Ağır suç işlemiş bir adamı işe almak da suçtu.

Peki Dudley, Alexander'ın evini nereden biliyordu? Dudley'ye Alexander'ın adresini kim vermişti? Steve Balkman vermişse, partiden sonra konuşmadıklarına göre ona adresi partiden önce vermiş olması gerekmez miydi? Steve neden Alexander'ın adresini Dudley'ye vermiş olabilirdi? "Ah, o Steve Balkman," dedi Miller başını sallayarak. "Belayı sever, bela çıkarmayı sever, hep belanın içindedir. Evet, buraya kadar," dedi. "Bu kez babası ne yaparsa yapsın olayı örtbas etmeyecek, gazetelerden gizlemeyeceğiz."

Saat sabahın altısıydı. Çelik mavisi ışık dağların üzerinden yeni yeni yayılıyordu. Biri kahve ve simit getirdi. Alexander, Tatyana'ya bir fincan kahve uzatıp bir şeyler yedirmeye çalıştı.

Sarhoş, saldırgan bir adam, Pima Bulvarı'nın bir buçuk kilometre yukarısında yer alan ıssız McDowell Tepeleri'ndeki mobil eve zorla girdiği gece öldürüldü. Bunlar tartışmasız gerçeklerdi. Ne Tatyana ne de Alexander polise üç yıldır ya da hayatları boyunca tartışılan gerçeklerden bahsetti.

Güneş doğdu, başka polisler geldi, daha fazla fotoğraf çekildi. Sabah sekizde Alexander, Francesca'yı arayıp ona Anthony'yi gün boyunca yanında tutmasını söyledi. Tatyana kanepede oturmaya devam etti. Bir ara arkasına yaslandı ve bayıldığını sandı. Gözlerini açtığında Alexander'ın kolundaydı ve Dudley'nin cesedi hâlâ arkasındaydı. Tebeşirle çizilmiş çizgi siyah beyaz döşemelerinin üzerindeydi. O merhametsiz günün aydınlığında kan kuruyup kahverengileşirken kemik parçaları da oturma odasındaki halının üzerine, Anthony'nin odasının önündeki koridora, tezgâhlara, kapıya, duvarlara saçılmıştı. Tatyana yalnızca bir defa arkasına baktı. Dudley hâlâ her yandan üzerine geliyordu. Polis gidene kadar bu konuda kimse bir şey yapamazdı.

Telefon susmadı.

Polis, Alexander'a Dudley'nin ailesini tanıyıp tanımadığını sordu. Öldüğünü kime bildirebilirlerdi? Alexander ve Tatyana duyduklarına inanamamış gibi birbirlerine baktılar. Onlara gerçekten de Dudley'nin akrabalarını mı sormuşlardı?

Sonunda doktor, Tatyana'yı muayene etmeye geldi. Tatyana titreyerek iyi olduğunu söyledi, doktora ihtiyacı yoktu. Alexander ona bir battaniye getirip üzerini örttü. Doktor battaniyeyi dikkatlice kaldırıp Tatyana'nın sabahlığını çıkardı. Saldırıya uğramış mıydı, dövülmüş müydü, yaralanmış mıydı, tecavüze uğramış mıydı? Tatyana, Alexander'ın odanın diğer ucundan onun içini gösteren lekeli jüponuna baktığını gördü. Alexander yanma gelip havlu kumaştan sabahlığı tekrar onun üzerine örttü. Doktor sabahlığı tekrar çekip Tatyana'nın kollarına, bacaklarına, Dudley'nin sıktığı boğazındaki kırmızı izlere baktı. Saçını geriye attığındaysa ensesindeki emme izlerini gördü. Onları sordu. Tatyana doktora yanıt vermedi. Normalde kıpkırmızı olurdu ama bu sabah olmadı. "Biri canını mı yaktı?" diye sordu doktor.

"Hayır."

"Nedir bunlar?"

Tatyana yanıt vermeden gözlerini doktora dikti. Doktor şaşırmıştı. "Her tarafın kanla kaplı ve morarmalar var. Bu durumda nasıl bir yara aldığını söylemek güç. Üzgünüm."

"Ben Phoenix Memorial Hastanesi'nde hemşireyim," dedi Tatyana. "Yaralansaydım bilirdim."

Doktor, David Bradley'ydi. Tatyana onunla daha önce hiç karşılaşmamıştı. Acil servisteki uzman doktorlardan biriydi ama o geceleri, Tatyana ise gündüzleri çalışıyordu. Doktor, ensesindeki izleri gördükten sonra Tatyana'nın yüzüne bakamadı. Tatyana da gözlerini kapatmıştı zaten.

Saat sabahın onu, on biri oldu. Sonunda sorgu yargıcı gelip adamın öldüğünü resmen bildirdi! Alexander, Tatyana'ya usulca, "Sorgu yargıçları olmasaydı ne yapardık?" dedi.

Sorgu yargıcının asistanı, ölüm sebebini anlamak için cesedi inceledi. "Kafada kurşun yarası," dedi Alexander sakin bir sesle.

Kafada kurşun yarası, diye yazdılar.

Karısı yalnızca birkaç santim uzaktayken Alexander adamı nasıl vurabilmişti? Kimdi o? Biraz tedbirsiz davrandığına dair bir şeyler söylediler. "Onu vurmadan önce karınızdan biraz uzaklaşmasını bekleyemez miydiniz?"

Alexander bekleyebileceğini düşünmüyordu, hayır. On üçüncü kez onlara o kapının arkasından çekildikten sonra silahını bırakmak zorunda kalacağını ve başka şansı olmayacağını, ikisinin de öleceğini anlatmıştı. Sabrı taşmış bir halde Dudley'nin dolu silahını ve onların da polis olduğunu hatırlattı. Polisler de onun polis olmadığını ona hatırlattılar. Alexander onlara çatışma anında hızlı karar vermenin önemini bildiklerini hatırlattı. Ya siz hayatınızı kaybedecektiniz ya da o. Tek şansı oydu. Sonrası yoktu.

Polisler bunun bir savaş olmadığını söylediler. Ama Alexander karşı çıktı. Ona göre savaştı bu. Adamın teki onu öldürüp karısına zarar vermek amacıyla evine girmişti. Adam onun evine savaş getirmişti. Şimdi de ölü yatıyordu. Gerçekler böyleydi ve bunun tartışılacak bir yanı yoktu. Ancak gücün derecesi, Alexander'ın anlık kararı ve Steve Balkman'ın dağılmış suratı tartışılabilirdi.

Polis Colt'u ve çevreyi inceledi. Evinde her zaman dolu silah bulundurur muydu? Evet, bütün silahları doluydu. Dağda kendi başlarına

yaşıyorlardı. Her şeye hazırlıklı olmalıydı. Yatak odasında sakladıkları silahları incelediler: Askerî teçhizatla birlikte iki adet M-1 karabina modeli ve M4 makineli tüfek, kilitli bir kasanın içinde duruyordu. Alman Walther, Colt Commando, M1911 ve .22 kalibrelik Ruger'ıysa ekstra şarjörler ve bıçaklarıyla birlikte gündüz kilitli, gece açık duran komodinde duruyordu. Ona o kadar silah içinde neden M1911'i tercih ettiğini sordular. Ruger daha uygun olmalıydı. Alexander en fazla zarar veren silahı tercih ettiğini söyledi. M1911'i seçmişti çünkü Dudley'yi öldürebilmesi için tek şansı buydu.

Polis ona kim olduğunu sordu. Silah kullanmasını nerede öğrenmişti? Keskin nişancılık vasfı var mıydı?

Alexander, Tatyana'ya baktı. Tatyana uyuşmuş gibi oturuyordu. "Evet," dedi Alexander. Keskin nişancılık vasfı vardı. ABD Yedek Subay Teşkilatı'ndaydı. Küçük bir cümlenin her şeyi değiştirebilmesi ne komikti. O andan sonra Alexander'a farklı gözle bakmaya, farklı davranmaya başladılar. ABD Ordusu'nda yüzbaşıydı o. İkinci Dünya Savaşı'nda savaşmış mıydı? "Evet," dedi Alexander. İkinci Dünya Savaşı'nda savaşmıştı.

Ondan sonra kimse ona bir şey sormadı.

Öğle vakti hastaneden bir ceset torbasıyla birlikte geldiler.

Polis onlara hiçbir şeye dokunmamalarını söyledi. Burası olay yeriydi. Pazartesi günü temizlik ekibi gelip evi bütün izlerden arındıracaktı. Pazartesi gününe kadar yüzbaşı, karısı ve çocuğu başka bir yerde kalmalıydı.

Çavuş Miller ölümün ihmal sonucu gerçekleştiğine dair bir soruşturma yapılacağını söyledi ama Tatyana ve Alexander'a özel olarak, Balkman'ın oğlunun bu işten nasıl sıyrılacağını bilemediğini söyledi. Miller'ın dediğine göre Steve Balkman'ın İngiltere'deyken aldığı yara da öyle kazayla açılan ateş sonucu falan değildi.

Herkes gitti ve sonunda yalnız kaldılar.

Alexander, Miller'ın arkasından kapıyı kapattı ve kanepeye, Tatyana'nın yanma oturdu. Tatyana bakışlarını kaldırdı. Göz göze geldiler. Daha doğrusu Alexander baktı, Tatyana bakışlarını ona dikti.

"Bütün bu olanlar normal mi Alexander?"

Alexander hiçbir şey söylemeden kalkıp yatak odasına geçti. Tatyana yatak odasındaki banyodan su sesi duydu. "Haydi gidelim," dedi Alexander duştan çıktığında. Ama Tatyana yürüyemedi, hareket edemedi. Alexander onu kollarına alıp içeri taşıdı. "Ayakta duramıyorum," dedi Tatyana. "Banyo yapmama izin ver."

"Hayır," dedi Alexander. "O adamın kanının içinde oturmana izin veremem. Beş dakika ayakta dur, temizlendiğinde sana küveti hazırlarım."

Tatyana'nın sabahlığını, kanlı jüponunu çıkarıp çöpe attı. Elini tutup küvete girmesine yardım etti. Kendisi de soyunup onunla birlikte duşun altına girdi. Su çok sıcak olmasına rağmen Tatyana kontrolsüzce titriyor, Alexander ise onun yüzündeki, boynundaki, saçındaki kahverengi kurumuş kan lekelerini temizliyordu. Saçlarını iki üç defa şampuanladı. Alexander, Dudley'yi Tatyana'nın saçlarından parça parça temizledi. Tatyana, Alexander'ın kemik parçalarını saçlarından çekip çıkardığını gördüğünde Alexander'ın tüm yalvarmalarına rağmen korkudan ayak duramaz oldu ve küvete çöktü. Alexander da onun yanma çöküp saçlarını temizlemeye devam etti. "Faydası yok," dedi Tatyana makası almak için lavabonun yanındaki dolaba uzanarak. "Bu saçlara dokunamam artık. Sana da dokundurtmam."

"Hayır," dedi Alexander ona engel olup makası elinden alırken. "Saçını daha önce bir defa kestin ama artık buradayım. Ben temizlerim. Saçını kesersen beni üzmekten başka bir şey yapmamış olursun."

Tatyana ona sert bir bakış attı. Alexander, "Ah, sorun bu mu?" dedi ve makası ona geri verdi.

Ama Tatyana saçını kesmedi. Küvetin üstünden eğilip klozete kustu.

Alexander başını eğip bekledi. Sabunlu keseyle kendini temizledikten sonra sessizce Tatyana'nın yüzünü, vücudunu yıkadı ve ıslak koluyla onu kaldırdı.

"Hayatım boyunca daha kaç defa vücudumdaki kanı temizleyeceksin?" diye sordu Tatyana ayakta duramayacak kadar zayıf bir halde.

"Benim hesabıma göre yalnızca iki," diye karşılık verdi Alexander. "Ve ikisinde de kan senin kanın değil. Bu yüzden şükretmeliyiz."

"Bu defa bacağım ya da kaburgalarım kırılmadı." Ama bu vahşet onun küçük evinde yaşanmıştı. Almanlar Luga Nehri'nden tanklarla geçerlerken, tamı tamına saat dokuzdan on bire silahlı saldırılarına başlamadan önce Luftwaffe uçaklarından uyarı bildirileri atmışlardı. *Ya teslim olursunuz ya da ölürsünüz*, diyordu bildirilerde.

Alexander banyo süresince onunla konuşmadı, onu kurularken, yatağa yatırıp üzerini örterken, ona kahve getirirken, Tatyana kahvesini içtiği sırada onun başını tutarken onunla konuşmadı. Başka bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sordu çünkü dışarı çıkıp zihnini toplaması gerekiyordu. Tatyana ona gitmemesi için yalvardı. Gözlerini kapattı. Tekrar açtığında Alexander makineli tüfeği de dâhil tüm silahlarını bacaklarının arasına sıkıştırmış, oturduğu sandalyeden onu izliyordu.

"Neden odadan çıktın? Ne duydun?" diye sordu Tatyana.

"Kapının sesini. Önce silahımı aldım, sonra gözlerimi açtım."

"Colt gerçekten de işe yarıyor." Tatyana ona baktı. "Almanlar, Sovyetler, Karoliç... Amerika'da bile eski hayatımızı yeniden kuruyoruz. Ondan kaçmayı başaramıyoruz."

"Eski hayatımızı yeniden kurmuyoruz. Arada bir kimliğimizi gizleyemiyoruz, o kadar. O her yerde, Amerika'da bile var olan pisliklerden biriydi. Asıl işe yarayan ne oldu, biliyor musun? ABD ordusundaki görevim. Richter bunun ne zaman işe yarayacağını bilemeyeceğimi söylemişti. Haklı olduğunu kanıtladı." Alexander duraksadı. "Sen neden kalktın? Neden oradaydın?"

"Uyuyamamıştım."

"Neden?"

"Bir şey hissetmiştim. Korkmuştum."

"Neden beni uyandırmadın?"

"Neden uyandırayım?"

"Bir şey hissettiğin için. Korktuğun için."

"Üç yıldır benim hislerime ve korkularıma önem vermiyorsun," dedi Tatyana. "Neden seni uyandıracaktım ki?"

Alexander sandalyeden fırladı.

"Lütfen, lütfen gitme," dedi Tatyana. "Öyle demek istemedim."

Alexander yine de gitti.

Tatyana arka kapının açılıp kapandığını duydu. Kalkıp Alexander'ın yanına gitmek istedi ama çok bitkindi. Uyudu.

Telefon çalıp duruyordu, yoksa rüya mıydı bu? Onun sesini duyuyordu. Bu da mı rüyaydı? Nedense yalnız, onsuz olduğu için yine korkmaya başladı. Uykusunda inledi, ona seslendi. "Alexander, lütfen bana yardım et, lütfen... Alexander..." Bir türlü uyanamıyordu. Onu uyandıran Alexander'ın elleri oldu, Alexander onu sıkıca tutup oturttu.

Bakıştılar. "Buradan gitmeliyiz," dedi Alexander.

"Anthony'yi almalıyız." Tatyana ağlamaya başladı. "Aman Tanrım, ya burada, yanımızda olsaydı?"

"Ama değildi. Ayrıca Francesca pazar gününe kadar yanında kalabileceğini söyledi."

"Burada kalalım. Yatağımdan ayrılmak istemiyorum."

"O adamın kanı ve beyin parçacıklarıyla dolu bu evde yaşayamam artık."

Gözlerinden yaşlar süzülen Tatyana kollarını ona uzattı. Alexander onun yanına uzandı. Tatyana onun vücuduna yaslandı.

"Bunu nasıl yapıyorsun?" diye fısıldadı Tatyana. "Bunca vahşete karşı sakin kalabiliyorsun."

"Birinin sakin kalması gerekiyor Tanya." Alexander onun sırtını sıvazladı.

"Ama gittikçe sakinleşiyorsun. Hep böyle miydin?"

"Sanırım."

"Savaşta da böyle miydin? Finlandiya'da? Neva'daki teknende? Polonya'da nehri geçerken? Savaşta? En başından beri böyle miydin?" Tatyana onun muhteşem, bronz gözlerine baktı.

"Sanırım."

"Ben de senin gibi olmak istiyorum." Alexander'ın yüzünü okşadı. "Hayatta kalmakla ilgili bu. Nasıl hayatta kaldığını gösteriyor. Hiç öfkelenmiyorsun."

"Bazen sinirleniyorum görüldüğü üzere," dedi Alexander.

Giyinip evden çıktılar. Dudley'nin iç organları duvarlarında kaldı.

Yol kenarından bir buçuk kilometre aşağıya park edilmiş eski kamyonetin yanından geçerlerken Tatyana'nın içi ürperdi.

"Hangi otele?" diye sordu Alexander sertçe, ama ürpertici bir sertlik değildi bu.

"Fark etmez. Ho olmasın da," dedi Tatyana başını geriye yaslayarak.

Phoenix'in çocuklarından biri olan Mimar Frank Lloyd Wright tarafından tasarlanan Arizona Biltmore Resort'a gittiler. Teras süitini tercih ettiler ve oda servisi geldiğinde birlikte buharlı banyo yapıyorlardı. Yemeği onlar sipariş vermişti, Alexander yemeği almaya gitti ama yemediler. Ancak kurumuşlardı ki çarşafları kolalı otel yatağına uzandılar ve pazar sabahına kadar deliksiz uyudular.

Anthony'yi aldıklarında ona eve hırsız girdiğini, küçük bir sorun olduğunu ve bir süre eve gidemeyeceklerini söylediler. Biltmore'da iki gün daha geçirdiler, pazar kahvaltısı ettiler, havuzda yüzdüler. Pazartesi sabahı sorgu yargıcının gönderdiği temizlik ekibi geldi ve salı sabahı döndüklerinde ev Dudley'den tamamen arınmıştı.

Halıyı, döşemeyi değiştirdiler. Alexander iki yeni mutfak dolabı yaptı. Evi yeniden boyayıp yeni bir kanepe aldılar.

Ama Alexander yine berbat durumdaydı. Ev ona kirli görünüyordu. Arizona kirli görünüyordu. Soruşturmada her şey yolunda giderse Tatyana'ya araziyi satıp buradan gitmeyi teklif etti. Tercihini yapmıştı o, Bill Balkman'ı tercih etmişti ama neler olmuştu işte. "Her şey o çıplak kadın posteriyle başladı aslında, biliyor musun Tanya?" dedi.

Tatyana sessiz kaldı.

"Nasıl bir sıkıntı yarattığını tam olarak anlayamıyordum ama şimdi biliyorum. Balkman'ın işe aldığı herkes için, boyacısından çatıcısına, çerçevecisine kadar bir testti o. Herkesin o üstsüz kadının yanından geçmesi gerekiyordu. Herkes onunla ilgili bir yorum yapıyor, imalı imalı gülümsüyordu. Bill'le aynı kafada olduklarını gösteren bakışlar atıyorlardı. İşe aldığı bütün ekiplerin aynı davranış biçimini sergilemesi

tesadüf değildi. Onları postere verdikleri tepkiye göre işe alıyordu. Sonra onları bu yolla kovuyordu. Şimdi anlıyorum."

"Peki, benim kocam, Bill Balkman'a onun kafasında olduğunu gösterecek ne yaptı?" diye sordu Tatyana usulca.

Alexander iç geçirdi. "Hiçbir şey yapmadım. Hiçbir şey söylemedim. Benim için sorun olmayacağını da bu şekilde anladı. Haklıydı da. Ben o posteri görmezlikten geldim."

Tatyana ona katılmadı. Balkman belki de oğlunun pisliklerini Alexander'a temizleteceğini düşünmüştü. Belki de Balkman, oğlu Stevie'ye kendisinden daha iyi örnek olacak birini istemişti.

Alexander bir şey söylemedi.

Tatyana kendi evinde sakinleştirici almadan, yatağının yanına P-38'ini koymadan uyuyamadı.

Sakinleştiriciye ve Walther'a rağmen her gece ter içinde çığlık çığlığa uyandı. Gözünün önüne gündüz vakti bile bir türlü kurtulamadığı garip şekiller geliyordu. Kocası, onun Alexander'ı kara şövalye gibi duruyor, ölümcül bakışlarını onun üzerinden çekmeden .45 kalibrelik silahını kafasına dayıyor ve tetiği çekiyordu. Silah sesi Tatyana'nın kalbinin her köşesinde yankılanıyordu.

Alexander'ın ona yeniden dokunmasına izin vermeden önce bir şişe şampanya içmesi gerekiyordu. Acı verici ve pek de iç açıcı olmayan birleşmelerinin ardından alkolün etkisiyle sersemlemiş bir halde onun kollarında uzanıyordu.

"Tatyaşa," diye fısıldadı Alexander, "senin gibi erkeğini seven kadınlar olmasa savaştan dönen askerlerin Dudley gibi olacağını biliyorsun, değil mi? Dışlanmış, zihinsel özürlü, yapayalnız, insanlardan soyutlanmış, bildikleri şeyden nefret edip nefret ettikleri şeyi isteyen tipler."

"Geri döndüğünde sen de öyle miydin yani?" Tatyana onun yüzüne baktı.

"Evet," dedi Alexander gözlerini kapatarak. "Öyleydim."

Tatyana onun kollarında ağladı. "Savaş bu kadar yakındayken hâlâ öylesin."

"Evet, ben yalnızca medenileşmişim gibi rol yapıyorum. Berlin'deki ıhlamur ağacının dibinde bana ne demiştin? *İnanıyormuşsun gibi yaşa, o zaman inanç sana gelir.* Ben de öyle yapmaya çalışıyorum."

"Ben birkaç santim uzağındayken onu nasıl vurabildin? Üstelik sol elinle. Tanrım! Sen sağ elin sayesinde keskin nişancı oldun asker. Sol elinle ateş etmesini bilmiyorsun."

"Hımmm..."

"Ya ıskalasaydın?"

"Ama ıskalamadım."

"Ya ıskalasaydın, diyorum sana."

"Her şey tehlikedeydi. Iskalamamaya çalıştım. Ama sen benim kaderime ortak oldun. Nasıl bir şeyin içine girdiğini biliyordun. Benim kim olduğumu senden daha iyi bilen var mı?" Alexander aniden onu bırakıp uzaklaştı.

"Ne?" dedi Tatyana ona uzanarak. "Ne oldu?"

Alexander onun kolunu itti. "Benimle konuşma. Tenindeki tüm gözeneklerden net bir şekilde duyuyorum seni. Çok kötüsün. Ne düşündüğünü biliyorum."

"Hayır, bilmiyorsun. Ne?"

"Ben senin kim olduğunu unutup evimizi ne hale soktum," dedi Alexander soğuk bir ifadeyle. "Bana böyle demedin mi?"

Yataklarında, beyaz yorganın altında Tatyana onu tekrar kendine çekip onu kalbine, göğüslerine yasladı. "Ben öyle düşünmüyorum hayatım," dedi. "Ben ne zaman senin kusursuz olmanı bekledim? Sen kendini yükseğe çekip daha iyi olmaya çalışıyorsun. Düzeltebileceğin kadarını düzeltip yola devam ediyorsun, öğrenebileceğini ümit ediyorsun. Yolu öğrendin diye mücadele bitmiyor. Tam o an başlıyor."

"Peki, ne düşünüyorsun? Dudley'nin söylediklerini mi?" Alexander ürperdi ve yumruğunu sıktı. "Savurduğu tehditleri mi?"

Tatyana başını iki yana salladı. "Hişşşt. Hayır. O söylediği şeylerin senin için ürkütücü olduğunu biliyordu çünkü savaştan söz ediyordu. Senin için kutsal olanı aşağılayıp seni ve bizi küçük düşürmeye çalışıyordu. Bu konuda bildiğim şeyler var. Senin de öyle. Steve üç yıldır

yapıyor bunu bize." Duraksadı. "Ama bunu düşünmüyorum. Bu kez seni değil, kendimi düşünüyorum. Ve bir zamanlar Blanca Davidovna'nm bana söylediklerini. Keşke hiç söylemeseydi. Keşke hiç bilmeseydim. Onu o yanan evden kurtardım ve karşılığında böyle bir teşekkür aldım. Bana Tanrı'nın her birimiz için bir planı olduğunu söyledi. 'Taç da haç da çay fincanının içinde Tatyana,' dedi."

"Evet," dedi Alexander. "Babam da bana, 'İşte senin için yaptığım plan, oğlum,' demişti. 'Seni Sovyetler Birliği'ne götürüyorum çünkü olman gereken adama dönüşmeni istiyorum.' Bizim yaptığımız, elimizdeki azıcık sevinçle kadere karşı gelmek. Ama inan bana, işimiz henüz bitmedi. Çünkü Dudley'nin tüm çabasına rağmen hayatımız henüz sona ermedi."

İKİNCİ PERDE ARASI
Maça Kızı

Maça kızına dikkat edin, içinde kötülük taşır.
ALEKSANDR PUŞKİN

Kuzen Marina

Anneleri –Tanrı onu korusun– Leningrad'a döndü ve Marina, Luga'ya geldi.

Zaten yorgun olan annesi bakışlarını Tatyana'ya hiç çevirmemişti ama bakışlarını Tatyana'ya dikmeden duramayan kuzen Marina bu defa Saika'yı seçmişti. Tatyana, Oleg'le birlikte ağaçların arkasına gizlenmiş, onların kahkahalarını ve kaçamak yanıtlarını izliyordu. Marina yuvarlak gözlü, yuvarlak kollu, yuvarlak kalçalı, vücudunun her yeri yuvarlak doğum lekeleriyle kaplı, esmer, kısa saçlı, yusyuvarlak bir kızdı.

"Habeşistan'da olanlara inanabiliyor musun Tanya?"

Ah, Oleg. Burnunun dibinde neler oluyor biliyor musun? Kendi kanımdan canımdan olan Marina benimle oynamıyor!

"Japonların Nanking'de yaptıkları çok insafsızca. Biri onları durdurmayacak mı?"

Saika'nın, Marina'nın dikkatini cezbetmesi de insafsızcaydı. Biri onu durdurmayacak mıydı?

"Biri Chamberlain'e ültimatom vermeliydi. Bugün benim ülkem, bir yıl sonra seninki."

Biri Marina'ya ültimatom vermeliydi. *Ya benimle oyna ya da üzül.*

Paşa, Tatyana'yla uğraşıyor, kollarını bastırıp çenesiyle onu gıdıklıyor, "Kıskanç Tanya, kıskanç Tanya," diye ona takılıyordu.

Tatyana da onu itip yere yığıyor, "Komik Paşa, komik Paşa," diye karşılık veriyordu.

Ama şimdi ağaçlara tırmanan, nehirde yüzen, yonca yemek için tarlaya giden Marina'ydı. Sanki Tatyana ona öğretene kadar yonca yemesini biliyormuş gibi. Ne büyük küstahlıktı bu.

Saika ve Marina fısıldaşıp kıkırdıyordu; kızlara özgü sırlar paylaşıyorlardı ve gençliğin neşesiyle doluydular. Erkekler Tatyana'yla futbol oynarlarken onlar da çimenlere uzanıp ayaklarını ağaçların gövdesine yaslıyorlardı. Marina gelene kadar Saika sabah, öğle, akşam Tatyana'nın penceresine gelip ona bir yerlere gitmeyi, bir şeyler yapmayı öneriyordu. Daha da kötüsü gece yarısı ağaçlara tırmanıp sırlarını paylaşmayı öneriyordu. Tatyana ona bir şey anlatmıyordu ama bu Saika'yı durdurmuyordu; Saika, Tatyana'nın saklamaya çok da hevesli olmadığı türden sırlarını ona anlatmaya devam ediyordu. Dolayısıyla Tatyana bir yandan birinin Saika'nın dikkatini çekmesinden memnundu ama öte yandan o, onun Marinka'sıydı! Hem iyi hem kötü bir şeydi bu, öyle bir şey varsa tabii.

Saika artık hep meşgul olduğundan Oleg de yine Tatyana'yla konuşmaya başlamıştı, bu da hem iyi hem kötü bir şeydi, öyle bir şey varsa tabii.

"Oleg," dedi Tatyana onu dürterek, "lütfen bana İspanya'da Franco'yu kabul eden ve yeni Anglo-İtalyan anlaşmasının barışın önündeki güvensizliği ve engelleri kaldırdığını söyleyen Sör Neville'in seni tatmin etmediğini söyle."

"Sen ya benimle dalga geçiyorsun ya da çok safsın," dedi Oleg ciddiyetle. "Chamberlain kadar safsın. Dünya hızla faşizmin kollarına atılırken biz burada durmuş, izliyoruz ama siz gülüp eğlenmeye, o küçük oyunlarınızı oynamaya devam ediyorsunuz. Avrupa bir savaş meydanına dönüşecek ve Avrupa'daki savaş dünya düzenini sağlamak için olacak. Ya faşist düzen ya da komünist düzen gelecek. Hitler'e karşı Stalin."

"Ve Faşistler yenilecek," dedi Tatyana.

"Şu an faşistlerin yenildiğini söylemek pek mümkün değil, öyle değil mi Taneçka?" dedi Oleg dokunaklı bir ifadeyle.

Evde büyükbabası onunla hâlâ satranç oynuyordu. Ama Marina satranç oynamayı bilmediği için bu herhangi bir şeyin telafisi olmuyordu. Deda, Tatyana'ya, "İki hamle sonra şah mat," dedi. Tatyana da

neşeyle kıkırdayıp, "İki hamle sonra şah mat olabilir ama şu an şah," diye karşılık verdi.

Art Arda Üç Ördek

Ah, sonunda oyunlarına davet edilmişti. Tatyana, Marina ve Saika nehirde yüzmeye gittiler. Luga'nın suyu öğleden sonrasının ılıklığını taşıyor, vücudu yumuşatıp uzuvları gevşetiyordu. Suyun dibini görebildikleri yerde su sıçratma oyunu oynadılar ama Saika daha uzağa atlayınca Marina da su sıçratarak hevesle onu takip etti. Tatyana ise kimseye su sıçratmadan isteksizce peşlerinden gitti. Tatyana, "Marina, fazla derinlere gitme. Kıyıdan uzaklaşma," diye seslenince Marina ona oyunbozanlık etmemesini söyledi. Marina, arkasından gelen Saika ve onun arkasından gelen Tatyana yüzüp akıntının onları sürüklemesine izin verdiler ama Marina bir anda gözden kayboldu.

Tekrar suyun yüzeyine çıktığında ciğerlerine dolan suyu öksürdü. Yüzmeye çalıştı ama yüzemedi. Bir girdaba yakalanmıştı; bir anafor, suyun üç katı, dört katı hızda akıp Marina'nın baş edemeyeceği büyüklükte bir girdap anlamına geliyordu bu. Üstelik Marina'nın panik içinde çırpınması ağzına daha fazla su dolmasına sebep oluyordu. Marina su yuttukça panikliyordu ve su da derindi. Marina çaresizce dönüyor, akıntıya karşı koyamıyordu. Tatyana hızla yüzüp Saika'yı kuzenini kurtarmaya ikna etmeye çalıştı ama Marina'nın birazdan tekrar suyun altında kalacağını biliyordu. Ona tek başına yardım edemeyecek kadar güçlü olmadığını da biliyordu. "Saika, acele et!" diye haykırdı. "Yardım et bana!"

Saika nefes nefese kalmış bir halde yanıt vermeden biraz daha hızlanarak Tatyana'nın peşinden Marina'ya ulaşmaya çalıştı.

"Birlikte onu kurtarabiliriz!" diye tekrar etti Tatyana, Saika'yı teşvik etmeye çalışarak. "Haydi, sen kolunu tut ve çek."

Saika onu duymamış gibi yapmaya devam ediyordu. Marina suya batıyor, sonra tekrar yüzeye çıkıyor, kollarını iki yana açıp çırpınarak çığlık atmaya çalışıyordu.

Tatyana kendi yaşadığı panikle Marina'yı güç bela duyabiliyordu ama kendisine seslendiğini biliyordu. "Ah, Tanya... lütfen, Tanya, lütfen... yardım et."

Tatyana derin bir nefes alıp Saika'yı yolundan çekti ve Marina onu da çapa gibi dibe çekmeden önce onun bir kolunu kavradı. Sonra da var gücüyle kuzenini çekti, tekrar denedi, tekrar, tekrar...

Sonrasında teşekkür benzeri birkaç söz duyacağını sanırdınız ama duymadı.

Ertesi gün Tatyana düzlüğe geldiğinde Anton, Nataşa'nın kulağına bir şey fısıldadı, Nataşa, Marina'nın, Marina, Oleg'in, Oleg de Saika'nın kulağına aynı şeyi fısıldadı. Ama Saika, Tatyana'yı görünce fısıldamayı kesti.

"Size ne oldu?" diye sordu Tatyana ama kimse ona yanıt vermedi.

Paşa bile ona yan yan bakıyordu.

Kimse onunla futbol da oynamıyordu! Paşa ve Anton bile!

Tatyana ellerini iki yana savurup gitti. Daha sonra Paşa gelip yatağının kenarına oturdu ama Tatyana kendini kitabına verip onu görmezlikten geldi. "Dün nehirde ne oldu?" diye sordu Paşa sonunda.

"Marina girdaba yakalandı ve ben de onu çektim."

Paşa oturmaya devam etti. "Biz öyle duymadık. Saika'yı itmişsin."

Tatyana güldü.

Paşa sessiz kaldı. "Saika'yı ittin mi?"

"İttim."

"Neden?"

"Çünkü Marina'ya yardım etmedi, Paşa!"

"Ama yardım etmek üzere olduğunu söyledi."

"Ne yapmak üzere olduğunu anlayabilmem o kadar da kolay değildi. Tek bildiğim ne yapmadığıydı."

"O bize Marina'ya yardım etmek üzere olduğunu söyledi."

"Peki. Ama Saika olanları ne kadar çarpıtırsa çarpıtsın ortada tek bir gerçek var."

"Neden Saika olanları çarpıtsın? Onunla uğraşmayı kes artık."

"Peki, tamam," dedi Tatyana. "Tek bildiğim Saika'nın Marina'ya yardım etmek için parmağını kımıldatmadığı." Tekrar kitabına döndü.

"O halde Marina'yla konuşmalısın," dedi Paşa. "O bu meseleye farklı bakıyor çünkü."

"Nankör," dedi Tatyana kin gütmeden.

Çam ve Üvez Ağaçları

Çocukların karanlık çöktükten sonra genelde toplandığı hamakta Tatyana bu konuyu açtı. "Nehirde olanlarla ilgili herkese anlattığın hikâyeler de neyin nesi Saika?"

"Ah, ne saçma. Bence o konuyu hiç açmayalım," dedi Saika kayıtsızca elini savurarak. "Köprünün altından çok sular aktı."

"Haklısın Tanya," dedi Marina. "Nehirde neler olduğunu anlamak gerçekten güç. Ama şimdi iyiyim, önemli olan bu." Sonra konuyu değiştirdi. "Bu akşam Saika beni evlerine davet etti. Annesi falıma bakacak. Sen de gelmek ister misin? Gelmek zorunda değilsin ama Paşa geliyor. Daşa bile geliyor."

Tatyana sakin bir sesle, "Saika, annen bu akşam müsait olacak mı?" diye sordu.

Paşa onu dürttü, Daşa da diğer taraftan dürttü.

"Benim annem eskiden yaşadığımız yerde *koçek*'ti Tanya," dedi Saika gururla. "Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? Kâhin. Esrik. Geleceği söylüyor. Esrik kişi bütün güçlü duyguları hissetmeye yatkındır. Benim annem de öyle. Bunda utanacak bir şey yok."

Tatyana'nın bir şey söylemesine fırsat kalmadan Daşa, "Birazdan sen de çok güçlü bir duygu hissedeceksin. Kes sesini ve gel," diye çıkıştı ve onu elinden tutup çekiştirdi.

İçeri girdiklerinde Şavtala ağıt yakıyordu. Karmakarışık, siyah saçları vardı ve uzun, siyah bir kaftan giymişti. Bütün pencerelerin kapalı olduğu bir odada filtresiz sigara içiyordu. "Sigara benim tütsüm," dedi. Tatyana bunun şaka olduğunu düşündü.

Marina ilkti. Şavtala ilgisizce Marina'nın elini tutup bir iki saniye avucuna baktı, inceledi (*gelişigüzel bakıyor*, diye düşündü Tatyana) ve Marina'ya tatmin edici proleter bir eğitim alacağını, ülkesine faydalı olacağını söyledi. "Ama soğuk havalar senin düşmanın. Kalın giyin. Lastik ayakkabılar giy."

"Ne?"

"Gördüğümü söylüyorum. Ayrıca beceriklisin ama hayal gücünden yoksunsun. Eski şeyleri yeni bir bakış açısıyla gör. Bunun üzerinde çalış. Sonraki."

"Avuç içleri birbirinden ne kadar farklı olabilir ki?" diye mırıldandı Tatyana, Daşa'yı öne iterek.

Şavtala inanılmaz bir ilgisizlikle Daşa'nın avuç içini açtı. "İlginç," dedi. "Çok, çok ilginç," dedi aslında. *Sıkıcı. Çok, çok sıkıcı*, dercesine. Şavtala, Daşa'ya tatmin edici proleter bir işte çalışacağını söyledikten sonra, "Kalp çizginde sağlıkla ilgili bir sıkıntı görünüyor. Gözlerin zayıf. Gözlük kullanıyor musun?" diye ekledi.

"Ne?"

"Gözlük kullan. Sonraki."

"Bir dakika, peki ya aşk?" diye sordu Daşa.

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Şavtala. "Kuzenin Marina evhamlı biri. Çok fazla çizgisi var. Sense yeterince evhamlı değilsin."

"Ben evhamdan bahsetmiyorum. Aşktan bahsediyorum."

"Evet, pekâlâ. Yerinde olsam biraz evham yapardım. Buzlara da dikkat et. Geleceğinde buz görüyorum."

"Buz mu?"

"Buz, lastik ayakkabı," diye fısıldadı Tatyana. "Bu kadın ekimden nisana kadar Leningrad'da yaşıyor belli ki."

"Hişşşt!"

"Peki, aşk var mı?" diye tekrarladı Daşa. "Benim tek bilmek istediğim bu."

Şavtala cansız bakışlı siyah gözlerini Daşa'ya çevirdi. "Evet," dedi. "Aşk olacak."

Paşa'ya, "Pastan uzak dur," dedi.

Paşa sakin bir sesle, "Peki," dedi ve Tatyana'ya boş bir bakış attı. "Pas kime iyi gelir ki zaten? Ayrıca ben neden faydalı bir işte çalışamıyorum?"

"Çünkü," dedi Şavtala, "sen iyi bir proleter olmayacaksın. Senin yüreğin kötü. Sıradaki, Tanya."

"Sıradaki ben değilim, hayır," dedi Tatyana. "Ben istemiyorum. İlgilenmiyorum. Başkasına bak. Hem saatin de farkına varmamışım. Geç kaldım."

Şavtala ayağa kalkıp bir adım attı ve Tatyana'nın ellerini tutup zorla avuçlarını açtı. Kısa, mutsuz bir ses eşliğinde Tatyana ellerini çekmeye çalıştı ama ondan çok daha güçlü ve iri olan Şavtala izin vermeyip Tatyana'nın avuç içlerine baktı. "Vay canına, şu kader çizgisine bak Tanya." Islık çaldı. "Böyle bir şey görmedim ben. Her iki avuç içini de ikiye bölüyor!"

"Yapma," diye mırıldandı Tatyana ellerini çekip avuç içlerini gizlemeye çalışarak. "Lütfen dur. Güzel bir şey değil bu."

Şavtala ya onu duymadı ya da umursamadı. Önce bir avuç içine, sonra diğerine baktı. Artık ilgisizce bakmıyordu. Kıpkırmızı olmuştu, kesik kesik nefes alıp veriyordu. "Bak. Kalp, baş, hayat çizgilerinin hepsi birbirine bağlı, hepsi aynı kaynaktan çıkıyor. Bu da seni büyük bir travmanın beklediğine işaret ediyor kızım."

Tatyana sızlanarak Şavtala'nın ellerini şiddetle sıktı. "Lütfen dur!" diye haykırdı ona tutunup kaşlarını çatarak. "Hoşuma gitmediğini görmüyor musun?"

Şavtala aniden bir çığlık atıp geri çekildi. Tatyana'nm ellerini bırakıp onu kendinden uzaklaştırdı ve panik dolu gözlerle ona baktı. Rengi hâlâ solgun olsa da Tatyana şimdi sakindi.

"Ne gördün anne?" diye sordu Saika.

Şavtala koltuğuna çöktü. "Hiç. Ama... Tanya..." Gözlerini dikip Tatyana'ya baktı. "Sen benim... içimi mi gördün?"

"Hayır!" Tatyana kardeşine doğru geri adım atarken neredeyse onun üzerine düşüyordu.

Şavtala başını salladı. "Gördün. Gördüğünü biliyorum."

"Hayır." Tatyana, Paşa'nın arkasına saklandı ama Paşa ondan kaçmaya, onu itip gıdıklamaya başladı.

Tatyana bir daha Şavtala'ya bakamadı. "Haydi, gitmemiz gerekiyor."

"Ne gördün Tanya?" diye sordu Şavtala yeniden.

Tatyana ne bakışlarını ona çevirdi ne yanıt verdi ne de başını kaldırdı.

Saika annesinin yanma çöktü. "Anne, ne oldu?"

"Kızım," dedi Şavtala boğuk bir sesle, "ona yaklaşma. Ondan uzak dur."

"Paşa, duydun mu beni? Haydi, gidelim!" Tatyana gözlerini açmış, olanları hayretle izleyen kardeşini çekiştirdi.

Köy yoluna çıktıklarında, "Bu işler neden bu kadar saçma, gördünüz mü? Ne büyük sahtekârlık. *Üstelik* faydasız. Yani Paşa, pasla ilgili seni neden uyarıyor ki?" dedi.

"Ya da bana neden gözlük takmamı söyledi ki?" diye ekledi Daşa. "Ben iyi görüyorum zaten."

"Dediğim gibi. Beni örnek alın ve böyle şeyleri merak etmeyin."

"Evet ama Tanya, Madam Kantorova, 'Aşk var,' dedi!" Daşa neşeyle konuşmuştu.

"Evet, Marina'ya da lastik ayakkabı giymesini söyledi."

Metanov çocukları ile Marina evin verandasına geldiğinde Paşa, "Tanya, Saika'nın annesinin senin hakkında söyledikleri doğru değil, öyle değil mi?" diye sordu. "Sen gerçekten görme?.."

"Bu kadın sana sağlam bir bilgi kaynağı gibi göründü mü Paşa?" diye mırıldandı Tatyana, kardeşine bakmadan. "Tabii ki doğru değil."

Paşa ve Daşa ona dikkatle baktı.

Tatyana, "Ah, siz ikiniz!" diyerek yatağına gitti.

Tepede Fizik Kuralları

Ertesi gün öğleden sonra Saika bisiklet yarışı yapmayı teklif etti. Tatyana bunu istemiyordu ama mızıkçılık etmek de istemiyordu. Paşa'yla yarışmak istedi fakat Saika onun hep Paşa'yla yarıştığını söyledi. "Benimle yarış," dedi ona.

Yarış şöyleydi: Çiftler halinde bütün grup Luga kasabasından yaşadıkları nehir kıyısındaki kulübelere kadar o dik, dar, toprak yolda yarışacaktı. Dışarıdan bakınca çocuk oyuncağıydı; onu bu kadar zorlaştıransa neredeyse tümüyle boş olan yokuşlardan salatalık yataklarının olduğu tarlalara ve litrelerce yeni sağılmış sütün arasına boş olarak inip Lugalı işçilerle dolu olarak aynı yokuşu tırmanan Sovyet dağıtım kamyonlarının rolüydü. Çocuklar bir kamyonun tepeye vardığı anı bekliyor, onu birkaç metre arkalarına alır almaz şoförün deli gibi kornaya basmasını ve yavaşlamaya çalışmasını görmezlikten gelerek bisikletlerini çılgınca yokuş aşağı sürüyorlardı. Saatte otuz kilometre hızla kırk derecelik bir açısı olan tepeden inen on tonluk kamyonun hacmi ve süratine karşı saatte yirmi kilometre hızla giden on kiloluk paslı bisikletlerin hacmi ve sürati.

Burada şu iki noktayı bilmek önemliydi: olayı ilginç hale sokmak için kamyonun ne kadar yaklaşmasına izin verebileceğiniz ve başka bir fizik kanunu devreye girmeden önce bisikletinizi çimenlere çekeceğiniz anı bilmek. Daha önceki deneyimler bize iki objenin aynı anda aynı yeri kaplayamayacağını göstermiştir. Kamyonu geçip yokuşun aşağısına kadar ölmeden inmeleri bunun bir yarış olduğu anlamına geliyordu.

Ortada deneysel bir belirsizlik olduğu belliydi, öngöremedikleri bazı bağımsız değişkenler ve tesadüfi hatalar söz konusuydu. Özetle bu yarış büyük ölçüde eğitsel ve aydınlatıcıydı.

Tabii grup yenildi. Önce Paşa ve Marina başlamıştı. Kamyonun gelmesini uzun süre beklediler ve sonunda geldiğinde o kadar sabırsız ve hevesliydiler ki yarışa erken başladılar. "Korkaklar!" diye haykırdı Tatyana arkalarından. Saika'yla birlikte bekledi.

"Tanya, şimdi mi?"

Ama Tanya hiç başlamadı. Bisikletinin hızını biliyordu. Kapasitesini biliyordu. Her an hareket edecekmiş gibi bisikletlerine tüneyip beklediler ve arkadan gelen kamyona baktılar. Saika, "Şimdi mi?" diye sorduğunda Tatyana, "Birkaç..." diye söze başladı ama lafını bitiremeden Saika, "Şimdi!" diye atıldı ve Tatyana sakin bir sesle, "Tamam, şimdi," dedi.

Kızlar yola çıkıp yokuş aşağı indiler. Şoför arkalarından deli gibi korna çalıyordu, bisikletleri takırdıyordu. Çoktan aşağıya inen Paşa ve Marina oldukları yerde hoplayıp zıplarken Tatyana kamyonun yavaşlamak yerine hızlandığını fark etti. Hemen omzunun üzerinden Saika'ya döndü ve "Haydi, daha hızlı!" dedi. Tatyana'nın o kısacık bakışı Saika'nın kontrolü kaybetmesine sebep oldu çünkü Tatyana'nın ön tekerleğine doğru hızla sürüklendi. Bir an sonra Tatyana kendini yerde buldu, ayağı tekerlek tellerine takıldı. Düşmenin etkisiyle yokuş aşağı sürüklenmeye başladı. Kamyon şoförü frene bastı ama bu, iki baykuşun dikine düşen bir uçağı durdurmaya çalışmasından farksızdı. Kamyon Tatyana'nın üzerine doğru hızla gelmeye devam etti. Tatyana, Paşa'nın acı çığlıklarını duyarken bir şekilde ayağa kalkmayı başardı. Hâlâ tekerleğin teline takılı olan bacağını sürüyerek kendini çimenlere attı. Sıçrayıp kendini bisikletten kurtardı. Kamyon yoldan çıktı, arka kapısının menteşeleri kopup ardına kadar açıldı. Tekerlekleri fırlayan bisikletin ana gövdesi, kamyon yavaşlayıp yokuşun dibinde durana kadar sürüklendi.

Kamyon şoförü aracından inip Tatyana'ya, "Seni geberteceğim! Seni geberteceğim!" diye bağırarak yokuş yukarı koşmaya başladı.

Üstü başı toz içinde yerde yatan Tatyana'nın kalbi küt küt atıyor, dizindeki kesik kanıyordu. Paşa çoktan yanına gelmişti, Marina ise Tatyana'nın yanına çöküp öfkeli ve endişeli bir ses tonuyla, "Sen deli misin? Ölebilirdin, haberin var mı?" diye bağıran kamyon şoförünün arkasındaydı.

"Sizi korkuttuğum için özür dilerim," dedi Tatyana kanayan dizini tutarak. "Kamyonunuza bir şey oldu mu?"

Paşa gömleğini çıkarıp Tatyana'nın bacağına sardı. Saika sessizce bisikletin yanında durmuştu. Paşa bakışlarını ona dikip, "Ne oldu?"

diye sorduğunda Saika şaşkın bir ifadeyle, "Bilmem. Bisikletimin kontrolünü kaybettim. Affedersin Tanya," dedi.

Tatyana, Paşa'nın yardımıyla ayağa kalktı. "Sorun değil. Kazaydı."

"Evet, Tanya," dedi Marina gergin bir kıkırtı eşliğinde. "Çılgınca bir oyundu. Şanslıyız ki hiçbirimiz ciddi bir yara almadık."

Tatyana başka bir şey söylemedi, Paşa da başka bir şey söylemedi ama eve gittiklerinde Paşa, "Ben mi yanlış gördüm, yoksa bisikletine mi çarptı?" diye sordu.

"Eminim yanlış görmüşsündür," dedi Tatyana.

Şeker Çuvalı

Babuşka ağır bir çuvalı verandaya doğru çekiştirerek, "Çocuklar!" diye haykırdı. "Bakın, yol kenarında ne buldum. Şeker!" Hiç kimse Babuşka'dan daha fazla heyecanlanmadı. "Bu inanılmaz! Çocuklarım pasta yiyecek. Ah, ne oldu sana Tanya?"

Daşa, Tatyana'nın bacağını bandajlarken Paşa da Babuşka'ya olanları anlattı. Marina, "Ama kazaydı," diye ekledi.

"'Ama' derken?" diye çıkıştı Paşa. Tatyana sağlam bacağıyla onu tekmeledi.

Babuşka ilgisizdi. "Ah, demek şeker çuvalını bulduğum yerdeki senin bisikletindi. Tahmin etmeliydim, seni yumurcak. Hak ettiğin cezayı bulmuşsun. Bir daha sakın yapma bunu, anladın mı? Ama ne bulduğuma bakın! Güzel bir teselli hediyesi, değil mi?"

"Hayır." O sırada Deda bahçeden geldi. "Sen ne yapıyorsun kadın? Çocuklar onu alamaz. Bizim değil o."

"Ne olmuş? Hiç kimsenin değil ki. Kimin olduğunu bilmiyoruz."

"Doğru." Deda başını salladı. "Kimin olduğunu bilmiyoruz. Ama çok iyi bildiğimiz bir şey varsa..." sesini iyice yükseltti, "o da *bizim* olmadığı!"

Babuşka'nın buna yanıt olarak söyleyeceği çok şey vardı.

"Neden bana öyle bakıyorsun Anna?" Deda'nın boyun eğmeye niyeti yoktu. "Çuvalın üstünde yazanı oku işte. Açıkça diyor ki 'SSCB malıdır'. Kolektif Yönetim."

"Dediğim gibi, bu hiç kimsenin," diye tekrarladı Babuşka inatla.

Bacağı ağrıyan Tatyana tatlı dille araya girdi: "Deda, o koca çuvalı çalmadığımıza göre içinden bir kap şeker alamaz mısın? Geri kalanını da Luga'daki yetimhaneye ve yolun sonundaki Staretskilere veririz. Çar döneminden beri şekerleri olmamış."

Deda önünde şeker çuvalıyla öylece oturdu. Daşa, "Deda, kalsın işte o aptal çuval," dedi. Paşa da tüm kalbiyle ona katıldı ama Deda başını iki yana salladı. "Taneçka, bunu yapamayacağımızı biliyorsun."

"Ne yani? Torunlarına bile bir kap şeker vermeyecek misin?" diye haykırdı Anna. "Seni dinlemeyeceğim. Ben çuvalı onlara vereceğim."

"Beni dinleyeceksiniz! Çuvalı Luga'daki yerel *Sovyet* bürosuna geri vermemiz gerekiyor. Verdikten sonra onu tartacaklar ve bir kilosunu aldığımızı gördüklerinde ne diyecekler sanıyorsunuz?"

"İşte bu yüzden şekeri onlara geri veremeyiz!" diye haykırdı Babuşka. "Onu saklayıp pişireceğiz, yiyeceğiz, çuvalını da atacağız. Kamyon şoförü onun kaybolduğunu asla anlamayacak."

"Şeker çuvallarını saymıyorlar mı sence Anna?"

"Ah, kes artık. Her şeyi bildiğini sanıyorsun. Neden endişeleniyorsun ki? Bana güven, kimse bilmeyecek. Evet, Tanya. Bütün akşam böyle oturacak mısın, yoksa Blanca'ya gidip akşamki sütümüzü getirecek misin? Akşam yemeği bir saat sonra hazır."

Blanca'ya giderken Marina, Saika'nın evine koşup onlara katılmak isteyip istemediğini sordu. Tatyana'nın bacağıyla ilgili birkaç özür daha geveleyen Saika onlarla gitti.

Melek Taus

Kır saçlı, zayıf, buruş buruş Blanca Davidovna, çocuklar kapısına geldiğinde Saika'ya temkinli bir şekilde baktı. "Gelin," dedi mutsuz bir tavırla. "Çay yapraklarını kim istiyor?"

"Ben değil," dedi Tatyana.

"Çay yapraklarını ben istedim Blanca Davidovna," dedi Marina. "Geçen gün Saika'nın annesi falıma baktı. Bana uzaklara gideceğimi söyledi. Çay yaprağı falında ne çıkacağını merak ediyorum."

Çocuklar kulübenin küçük oturma odasına dizildiler ve Paşa, Blanca Davidovna'ya Tatyana'nın bacağına ne olduğunu anlattı. Tatyana, Blanca'nın Saika'yı ciddiyetle incelediğini görünce çabucak, "Ama iyiyim," diye ekledi.

Marina da o anı görmüş olmalıydı çünkü, "Haydi, köprünün altından çok sular aktı. Tanya, neden sen de Blanca Davidovna'ya bu yılki falını baktırmıyorsun? Uzun zamandır sana bakmadı," dedi.

"Bizim Tanya'mız eski çağ sanatlarından hoşlanmaz," dedi Saika. "Çay yaprakları, el falı, üvez ağacı falı. Neden Tanya? El falı sanattır. Antik Yunan'da, Çin'de, Hindistan'da el falıyla kader hakkında bilgi edinilirmiş. Bu arada benim annem de iyi bir *koçek*'tir. Söyledikleri çıkar."

"Faydası yok," dedi Tatyana. "Blanca Davidovna bunu herkesten iyi bilir." Yaşlı kadına bakarak başını salladı. "Başka şeylerin faydası vardır belki ama bunun yok."

Saika neyin faydalı olduğunu öğrenmek istedi.

Tatyana ona yanıt verip vermemek konusunda kararsız kaldı. Blanca Davidovna onun elini tutup nazikçe çekti. "Hayatım... gel buraya."

"Çay falı da el falı da istemiyorum Blanca Davidovna," dedi Tatyana sertçe. "Söz vermiştin."

"Biliyorum sevgili çocuğum. Sözümden dönmeyeceğim. Haklısın elbette. Ben herkesten iyi bilirim..." Haç çıkardı. "Böylesine ölümcül bir merak duymak çok anlamsız ve tehlikeli. Gelecekle oyun olmaz, onu hafife almak olmaz. İneğimden ılık süt alabilirsin. Sütten gelecek okumuyorum. Kucağıma oturmanı istiyorum Taneçka."

"Ama kucağına oturamayacak kadar ağırım."

"Ufacık bir şeysin bebeğim. Otur. Bacağın mı ağrıyor?"

"İyiyim." Tatyana, Blanca'nın kucağına oturdu. "Ellerime dokunma," dedi. "Seni biliyorum ben."

Ama Blanca dokundu. Onları alıp öptü. "Geleceğini bilmek istemediğini biliyorum," diye fısıldadı.

Saika bağdaş kurup avuçlarını açarak oturdu ve onları dikkatle izledi. "Ah, demek eski çağ sanatına inanıyorsun Tanya! Ben seni yanlış anlamışım. Peki, neden korkuyorsun? Blanca Davidovna, Tanya neden korkuyor?"

"Bilmek istemiyor yalnızca," diye karşılık verdi yaşlı kadın. "Kadere dair konuşmalardan nefret ediyor."

"Nefret etmiyorum," dedi Tatyana, Blanca'nın kucağından. "Gereksiz buluyorum. Hayatınızı yaşayın. Başka neyiniz var ki?"

"Ama Tanya neden korkuyor?" diye sordu Saika. "Bana da el falı, çay falı bakar mısın Blanca Davidovna? Ben gelecekten korkmuyorum. Hiçbir şeyden korkmuyorum."

"Sen çok cesursun Saika!" diye haykırdı Marina.

Blanca konuşmadı. "Sen kaderi birkaç defa yazılmış bir kız gibi geldin bana," dedi Saika'ya.

"O konuda haklısın," dedi Saika gülerek.

Yaşlı kadın onun sırtını okşarken kedi gibi mırlayan Tatyana dikkatini pek onlara vermiyordu. Köyün çocukları hep kaba oyunlar oynardı, özellikle de Paşa; onun repertuvarında nezakete yer yoktu. Daşa onun saçını tararken ona nazikçe dokunurdu ama diğer zamanlarda nazikçe dokunup sevgi sözleri fısıldaması için Tatyana'nın kâbus görmesi gerekirdi.

"Annenin *koçek* olduğunu mu söyledin sen kızım?" dedi Blanca, Saika'ya. Sesi çatallı çıkmıştı. Çatık kaşları daha da çatıldı. "*Koçek*'ler Yezidilerin bir parçası değil mi?"

"Öyle olması gerekmiyor," dedi Saika da kaşlarını çatarak. "Yezidileri bilir misin?"

Tatyana, Blanca'ya Saika'nın ailesinin Yezidi olduğunu söyledi.

"Öyle mi?" diye haykırdı Blanca. Şimdi Saika'ya daha büyük bir ilgiyle bakıyordu.

Saika yerinden sıçradı. "Eskiden. Eskiden. Çayımızı içebilir miyiz artık, yoksa bütün gece böyle boğazımız kuru kuru mu konuşacağız?"

"Yezidiler kim ki?" diye sordu her daim meraklı olan Paşa.

"Mavi Sakal'ın meraklı karısını hatırla Paşa," diye fısıldadı Tatyana.

"Kes sesini Tanya."

Blanca Davidovna çay servis etmekle meşguldü, Paşa'ya yanıt vermedi. Ama Paşa boş verecek tiplerden değildi. Ve öğlenki bisiklet yarışından beri de neşesi yoktu. Paşa'nın neşesi yoktu! Tatyana kardeşinin yanına gitti, bağdaş kurup oturdu. Paşa durdu, durdu ve ardından, "Saika, oturma odanızdaki mavi tavus kuşunun Yezidilerle bir ilgisi var mı?" diye sordu.

"Ne?"

"Geçen akşam annen benim proleter geleceğime dair esrik konuşmalar yaparken şömine rafınızın üstündeki dikkat çekici masmavi kuşu ister istemez fark ettim," dedi Paşa. "Sana onu soracaktım. Yezidilere özgü bir şey mi o?"

"O yalnızca bir kuş, Paşa. Neden o kadar ilgilendin ki?"

"Sohbet olsun diye Saika."

"Peki, bana Tanya'yla ilgili bir şey söylersen ben de sana anlatırım."

"Neden benimle ilgiliymiş?" diye haykırdı Tatyana. "Paşa, ona Marina'yla ilgili bir şeyler söyle."

"Ben Marina'yla ilgili her şeyi biliyorum," dedi Saika. "Evet, oynamak istiyor musun, istemiyor musun Paşa?"

"Tamam, anlaştık," dedi Paşa. "Önce sen başla. Tavus kuşunu anlat."

Tatyana, *sorun yaratma*, dercesine Paşa'yı dürttü.

"Paşa, sen Yezidi kelimesinin anlamını biliyor musun?" diye sordu Saika, Marina yakınında oturmuş dalgın dalgın onu dinlerken. "Arapçada 'melekler' anlamına gelir. Yezidi, meleklerin Kürt dinidir." Gülümsedi. "Tavus kuşu asıl melektir. Melek, tavus kuşu anlamına gelir."

Tatyana'nın nefesi kesildi. Blanca Davidovna, *tamam, bu kadar yeter*, demek için ağzını açtı ama Tatyana'nın bir kazdan daha duyarlı olmayan kardeşini durdurmak mümkün değildi. "O tavus kuşunun bir adı var mı?" diye sordu Paşa.

"Melek Taus," diye karşılık verdi Saika.

"Blanca Davidovna, bu isim bizim dilimize çevrilebilir mi?" diye sordu Paşa.

Tatyana elini yavaşça Paşa'nın bacağına yaslayıp pantolonunun üstünden onu çimdikledi. Saika'yı kızdırmaya çalıştığını sanmıştı. Paşa o dikkatli bakışlarını takınmıştı yine. Kararlı bakıyordu.

Blanca yanıt vermedi. Çocukların boş çay fincanlarını karıştırıp yaprakların nasıl çöktüğüne bakıyordu. Üç fincana aynı şeyi yaptıktan sonra onları bıraktı ve temkinli bakışlarını gençlere çevirdi. Kurnaz bakışları en son Tatyana'ya döndü ve onda kaldı.

Blanca sonunda kulak tırmalayan bir sesle, "Lucifer," diye yanıtladı.

"Lucifer mı?" diye tekrar etti Paşa.

Tatyana başını iki yana sallayıp gözlerini kapattı. İşte bu kadardı. Bütün yaza yeterdi bu kışkırtma.

"Köylü bir kadın kadim dinlerle ilgili nasıl bu kadar çok şey bilebiliyor?" diye sordu Saika, Blanca'ya bakarak.

"Uzun yaşayınca birkaç şey öğreniyorsun," diye karşılık verdi Blanca. "Ben de yüz bir yaşındayım."

Paşa'nın sesi çıktı sonunda. "L-U-C-I-F-E-R mı?" diye tekrar etti yüksek sesle.

Saika sakin bir ifadeyle Paşa'ya, Blanca'ya, Tatyana'ya baktı. "Evet. Ne olmuş?"

Üç boş bakış ona karşılık verdi. *Nereden başlamak gerekir*, diye düşündü Paşa. "Tavus kuşu, Lucifer, sizin kilisenizin ana sembolü mü Saika?"

"Evet. Ne demek istiyorsun? Lucifer ışık meleğidir," dedi Saika. "Herkes bunu bilir. Işık demektir o."

Paşa boğmaca olmuş gibi öksürdü. Tatyana'nın çimdiği bile onu durduramamıştı. "Hımmm, affedersin Saika," dedi Paşa. "Ben Lucifer hakkında bir şeyler okumuştum da."

"Paşa, yalan söyleme. Sen okuma yazma bilmiyorsun," dedi Tatyana.

Paşa onu dürttü. "Siz ona istediğiniz adı verebilirsiniz tabii," diye anlatmaya devam etti Saika'ya, "ama dünyanın geri kalanı Lucifer'in ışık meleğinden biraz farklı bir şey olduğuna inanıyor."

"Dünya birçok konuda olduğu gibi bunu da yanlış anlıyor," dedi Saika. "Aydınlanma mümkündür."

"Aydınlat beni," dedi Paşa. "Lucifer, Tanrı'dan daha akıllı olduğuna inanan ve gözden düşen başmelek değil miydi?"

"Bunun nereye varacağını biliyorum," dedi Saika. "Bizim birkaç bin kişilik iğrenç mezhebimiz duvarlarımıza melek resimleri asarken dünyanın geri kalanının bizim şeytana taptığımızı düşündüğünü kabul etmemi istiyorsun."

"Biliyorsun," dedi Paşa, "ben hiç bu yönden bakmamıştım. Ah! Tanya, rahat bırak beni! Ama şimdi aklıma gelmişken şunu söyleyeyim Saika: Yani eğer birbirimizi düzelteceksek yalnızca iblise değil, Şeytan'a da tapılmış olunuyor."

Ah, bu akşam kardeşinin içine ne kaçmıştı acaba?

"Bu doğru değil," dedi Saika. "Şeytan diye bir şey yoktur. Bizim dinimiz iblisi yaradılışın doğal bir parçası olarak kabul eder..."

"Benimsemez mi?" diye sordu Paşa alaycı bir tavırla.

"Hayır." Saika soğukkanlılığını koruyordu. "Ona hak ettiği saygıyı gösteriyoruz. Onu uygun bir bağlama oturtuyoruz. Aden Bahçesi hikâyesini ele alalım. Yılan, Aden Bahçesi'nde Âdem ile Havva'ya iyiyi ve kötüyü tanımalarını, sonra da karar vermelerini söylüyordu. Yani," diye devam etti nazikçe, "inandığın şey doğruysa yılan, doğru ile yanlış arasında bir tercih yapma şansını vererek senin dinine iyilik yapıyordu. Yılan sana özgür iradeyi verdi."

Blanca Davidovna başını iki yana salladı.

"Ah, Saika!" diye haykırdı Marina. "Ne kadar zekisin. Çok fazla şey biliyorsun."

"Teşekkürler Marina. Zekâmla gurur duyuyorum."

Tatyana ve Paşa bakıştılar. "Marina," dedi Paşa usulca, "*şeytan boş cepte dans edermiş*, sözünü duydun mu hiç?"

"Hayır."

"Paşa, bence o söz, *şeytan boş kalpte dans eder*, şeklinde," dedi Tatyana, Marina orada değilmiş gibi onun arkasından konuşarak. Sonra Saika'ya döndü. "Bir şeyler bildiğin belli ama yılan konusunda sana katılmıyorum."

"Tabii ki katılmazsın," dedi Saika. "Sen tartışmaya bayılıyorsun çünkü Tanya. Her şeye karşı çıkmakta üstüne yok."

Tatyana soğukkanlılığını koruyarak sözlerine devam etti: "Bana göre Âdem ile Havva yılanın peşinden gitmeyi seçerek büyük akılsızlık etti. Tanrı, yılanı dinlememeyi tercih etmelerini buyurdu. Yılan tısladı ve onu dinlemeyi tercih ettiler. Özgür irade daha önce geldi, sonra değil."

Saika dalga geçercesine güldü. "Özgür iradeye bu takıntı da nedir? Antik Yunanlar ve Romalılar kadere inanırdı."

"Pagan dönemde yaşayan Yunan ve Romalılardan mı bahsediyorsun?"

Saika gözlerini ardına kadar açıp güldü. "Ah, şimdi anladım! Kaderden konuşmayı bu yüzden sevmiyorsun! Sıkıntılarının temelinde yatan bu! Ondan korkmuyorsun, ona inanmıyorsun."

"Bunun benimle ilgisi yok," dedi Tatyana sakin bir sesle.

"*Paganlar* kadere inanır! Dalga geçerek söylediğin de buydu."

"Dalga geçmek falan yok," dedi Paşa. "Saika, Tanya'yı rahat bırak artık." Belli ki Paşa bisiklet olayını unutamamıştı. "Tanya, senin de Lucifer'ı bildiğini biliyorum. Saika bana anlatmayacaksa lütfen tavus kuşu meleğiyle ilgili o küçük kitaplarında neler okuduğunu söyle."

"Pek bir şey bilmiyorum," dedi Tatyana. "Ama Blanca Davidovna'nın bana ödünç verdiği kitaplardan birinde Lucifer ebediyen cehennemin en derin çemberinde, dünyanın merkezinde kalırken üç hain de onun üç açık ağzına düşüyor, Yahuda ortada, baş aşağı duruyor." Tatyana omuz silkti. "Tek bildiğim bu."

"Yalanlarla zehirlemişler seni," dedi Saika. "Lucifer sizin hevesli vaftizci köylü kadınlarınız ve heyecanlı Orta Çağ yazarlarınız tarafından yanlış yorumlanmış. Bizim dinimiz meleklere tapan din olarak bilinir çünkü öyledir. Sizden farklı olarak biz iblislerin varlığını kabul etmeyiz. Cehennem çemberiymiş! Peh!"

Çocuklar Saika'ya baktılar. Paşa bile susmuştu. Rengi solan Blanca Davidovna başını istemsizce sallarken Tatyana'yı inceledi.

"Dur," dedi Tatyana anlamaya çalışarak. "'İblislerin varlığını kabul etmeyiz,' derken ne demek istiyorsun? Peki ya Şeytan?"

"Hayır, hayır ve hayır."

"Siz yalnızca meleklerin varlığına mı inanıyorsunuz yani?"

"Doğru."

"Herkes melek mi?"

"Evet!"

Tatyana ve Paşa onlara yol göstermesi için yalvarırcasına Blanca Davidovna'ya baktılar. Blanca çay fincanlarına baktı, suskunluğunu bozmadı.

Tatyana alçak sesle, "Yezidiler için doğru veya yanlış yok mu yani Saika? Işık ve karanlık yok mu? Newton kanunları?"

"Farklı kurallar Tanya. Anlamak çok mu zor? Lucifer evrendeki her şeyle bağdaştırılan –tek– melek. Lucifer'ın evreninde her şey iyi ve her şey dengededir. Bizim dinimiz Lucifer'ın suçu bağışlandığına göre ona tapanların suçunun da bağışlandığına inanır."

Tatyana'nın yanıtlandığını duymadığı bir soru havada asılı kaldı ama zaten yanıtının ortada olduğunu da biliyordu. Ağzını açtı. "Kim tarafından bağışlanan?"

"Kim tarafından mı? Lucifer'a tapanlar, işledikleri suçlar için Lucifer tarafından bağışlandılar," diye karşılık verdi Saika.

"Evet," dedi Tatyana usulca, "ama Lucifer'ı kim bağışladı?"

Sessizliğin içinde kalp atışlarını duyabiliyordu.

Saika ayağa fırladı. "Senin de çok iyi bildiğin gibi sorduğun sorunun yanıtı yok. Neden seni o kadar endişelendiren kötü ruhları kovmak için üvez ağacının altında beklemiyorsun?"

Blanca Davidovna sonunda konuştu. "Haçımız varken neden üvez ağacına ihtiyaç duyalım ki?"

"İyi, siz gidin de bunu Ukraynalı Katoliklere, Romanovlara söyleyin," diye çıkıştı Saika. "Haç onları kurtaramadı, değil mi?"

"Ona bakarsan Peter'ı, Paul'ü, Luke'u ya da Matthew'u da kurtaramadı..."

"Ben bu saçmalığı daha fazla konuşmak istemiyorum. Eve gidiyorum. Geliyor musun Marina?"

Marina ayağa fırladı.

"Çay yapraklarını istiyor musun Marina?" diye sordu Blanca Davidovna. "Hazırlar çünkü."

"Belki daha sonra Blanca Davidovna."

Tatyana da ayağa kalktı. "Paşa, kalksana. Babuşka bizi öldürecek, çok geç kaldık. Daha ineği sağacağım. Bana yardıma gel."

Saika ona seslendi. "Bekle Paşa! Ben sana tavus kuşunu anlattım ama sen bana Tatyana'yla ilgili bir şey söylemedin!"

"Fikrimi değiştirdim," dedi Paşa ondan uzaklaşarak. "Ben kaypağın tekiyim. Annen öyle dedi."

Eve yaklaştıklarında Paşa, Tatyana'yı Marina'dan uzak tutup, "Tanya, Marina'nın ne yaptığı umurumda değil ama sen artık Saika'yla oynayamazsın," dedi.

"Ne?"

"Ben ciddiyim. Onunla oynayamazsın. Ne onun evinde ne hamakta ne nehirde ne de bisiklete binerken oynayabilirsin."

"Artık bisikletim yok zaten," dedi Tatyana.

"Daşa'yla konuş, Deda'yla konuş ama iblislerin varlığına inanmayan biriyle onlar da oynamanı istemez eminim."

"Ben bunları sana en başından söylemeye çalıştım ama beni dinlemedin Paşa."

"Şimdi dinliyorum."

Kapıda Biri Var

O akşamın ilerleyen saatlerinde yemekten sonra kapı çalındı. Murak Kantorov verandalarında duruyordu. Metanovlar onun Kolpino'dan döndüğünü bilmiyorlardı. Ne istediğini de bilmiyorlardı ama onu içeri davet ettiler ve ona votka ikram ettiler. Adam başta samimi olmak istedi. Bir süre yanlarında oturdu. Votka içildi, sohbet başladı. Deda bile Murak'ın yolculuklarından etkilenmişti ve Murak da ağırlanmaktan mutluluk duymuştu. "İki yıl önce Almatı yakınlarında pamuk toplarken..."

Tatyana onu dikkatle dinliyordu.

"Ve birkaç yıl önce Taşkent'teki petrol sahasındayken..."

"Erivan'da yalnızca birkaç ay kaldık..."

"En uzun Saki'de kaldık, iki yıl. Saika orayı evi bildi ve sonra buraya geldik. Hayır, teşekkürler." Murak, Babuşka'nın ikram ettiği siyah havyarı reddetti. "Hazar Denizi'nde, Bakü'de o kadar çok mersin balığı havyarı yedik ki havyar görmek istemiyoruz artık. Mersin balığı dipte yaşar, bilirsiniz."

"Yaşamadığınız yer yok!" diye haykırdı Babuşka.

"Biz her yerde yaşadık," diye böbürlendi Murak. "Karakum Çölü'nde göçebeler gibi çadırlarda yaşadık, Türkmenistan dağlarında da yaşadık. Kolektif çiftliklerde, kolektif balıkçı köylerinde, Sovyetler Birliği'ndeki her türlü kolektif organizasyonda. Saika on beş yıllık hayatı boyunca yirmi farklı yerde yaşadı."

Deda sessizdi. "Nereyi eviniz olarak görüyorsunuz?" diye sordu.

Murak koca bir bardak dolusu biberli votkayı hiç duraksamadan yuvarlarken, "O an bulunduğum yeri," diye karşılık verdi. "Kendimi her yerde evimde hissederim. Her yer benim evim."

Paşa ve Tatyana bakıştılar. "Saika bana yalnızca bir iki yerden bahsetti," dedi Tatyana. "Belki üç."

"Evet, Stefan da öyle," diyerek onu onayladı Daşa.

"Ah, onlar böbürlenmeyi sevmezler." Murak votkasından büyük bir yudum daha içti. "Bu arada Saika bugün bana Anna Lvovna'yı ağır bir çuvalı sürüklerken gördüğünü söyledi." Arkasından nazikçe gülümsedi. "Neydi o?"

Herkes sessizliğe gömüldü. İlk konuşan Daşa oldu. "Şeker çuvalıydı yoldaş Kantorov. Neden ilginizi çekti?"

"İlgimi çekmesinin sebebi," dedi Murak ılımlı bir ses tonuyla, "kızımın dediğine göre çuvalın üstünde orak-çekiç sembolü olması."

"Bu, sorumun yanıtı değil," dedi Daşa. Tatyana ablasıyla gurur duyuyordu.

Deda ellerini kaldırarak ayağa kalktı. "Benim torunum yaşma göre olgundur. Nezaketten anlar ama gençleri bilirsiniz işte." Kantorov'a yaklaştı. "Ne istiyorsun Murak Vlasoviç?"

"O çuval devlete ait ve devlete geri verilmeli." Kantorov ayağa kalkıp kapıya yöneldi. Sonra arkasına döndü. "Her tahıl tanesinin, her şeker tanesinin, her patatesin beş yıllık ürün kotası planımızı karşılamayı

amaçladığını size hatırlatmam gerekmez, yeterince akıllısınız zaten. Şu an ikinci planın son yılındayız. Kotaların karşılanması daha da kaçınılmaz. Yarın onu geri götürün."

Murak gittikten sonra Metanovlar şaşkınlıkla karışık bir endişeyle birbirlerine baktılar. Babuşka elini Deda'ya yasladı. "Sen haklıydın Vasili."

"Ne zaman *haksız* olduğumu gördünüz? Sen de eğer sana ait olmayan bir şeyi almasaydın böyle bir çıkmazın içine düşmeyecektik! Daha kaç defa söyleyeceğim? Sana ait olmayan şeye dokunma!"

"Ah, şuna da bakın, sesini nasıl yükseltiyor!" diye haykırdı Babuşka.

Hışımla odalarına gittiler.

Tatyana'nın başı dönmeye başlamıştı. Deda ve Babuşka *tartışıyor* muydu? Gidip Deda'nın kapısını çaldı. Kapının arkasından gelen şiddetli sesler ister istemez kesildi. Tatyana içeri girip Deda'yı oturttu ve kucağına yerleşip ona yaslandı. "Hişşşt," dedi.

"Gördün mü? Çocuk bile seni susturmaya çalışıyor," dedi Babuşka yüksek sesle. "Hiç değilse onu dinle."

"Sana o şekerin tek bir tanesine bile dokunmamanı söylemiştim! Sen beni dinledin mi? Hiç sanmıyorum. Duymadın mı? Beş Yıllık Plan içinmiş."

Güldüler ve bağrışmayı kestiler.

Hâlâ Deda'nın kucağında olan Tatyana, "Deda, bir kolektif organizasyondan diğerine giden Murak sence ne iş yapıyor?" diye sordu.

Büyükbabası dalgın dalgın onun saçını okşarken kendi kendisiyle boğuşuyor, Babuşka'ya anlamlı bir ifadeyle bakıyordu. Sonunda konuştu.

"Taneçka, Murak Kantorov temizlik yapıyor."

"Nasıl bir temizlik yapıyor Deda?"

İlk Beş Yıllık Plan

İlk Beş Yıllık Plan boyunca Ukrayna'daki çiftlikler yıllık hedefin gerisinde kaldı. Politbüro* bu hedefleri talebe, sermayeye, işçiliğe –sabit

* Komünist Parti Yönetim Kurulu. (ç. n.)

sermaye–, işletim maliyetine ya da nesnel kaygılara göre belirlememişti. 1927'de hedeflerini tek bir şeye göre belirlemişti: sonraki beş yılda çiftliklerde yüz elli milyon kişiye yetecek kadar ürün üretilmesi. Dışbükey örtü formülüne, böl ve yönet algoritmasına, istatistiksel olasılıklara, mantıklı varsayımlara göre hareket ediliyordu. Plan hatasızdı, Politbüro'nun ekonomiden anlayan en parlak zekâlı üyelerinin yaptığı uzun toplantılar sonucu ulaşılan zaferdi. Geriye yalnızca onu uygulamak kalıyordu.

Ancak bu plana ve planın zekice olmasına rağmen partinin gözden kaçırdığı birkaç şey vardı. Öncelikle insanlar beklenenden daha fazla aç kaldı. Daha fazla buğdaya, daha fazla çavdara, patatese, süte ihtiyaç duyuldu. Dolayısıyla 1928'de talep hızla arttı. Ve 1928'de Ukrayna'da korkunç bir kıtlık yaşandı. Tedarik azaldı, Ukrayna'da tifüs salgını baş gösterdi. İş gücü azaldı ve kâr getiren, büyük, verimli çiftlikleri olan milyonlarca Ukraynalı "koruyucu gözaltı"na alındı, "kulak"* ve "halk düşmanı" olarak görülüp vuruldular, çiftlikleri devletin kontrolü altına alındı. Böylece üretim ve tedarik gereçleri azaldı ve tarımcılıkla geçinen Kazakistan, yaşanan kıtlığı telafi edemedi. Fiyatlar 1927'deki düzeye sabitlendi.

Ve her şey böyle başladı.

Endüstrileşmiş şehirlerdeki aç karınları doyurmak için *Sovyet* komisyonları –silahlanmış ve öldürme emri almış kadın ve erkekler– gelip ücret ödemeden çiftliklerdeki mahsule el koydular. Orta Asya'da küçük çaplı bir protesto yapıldı. Ama Sovyet tarımının yüzde doksanını sağlayan Ukrayna'da çiftçiler buna karşı çıktı. Vuruldular ve iş gücü yetersizliği daha vahim bir düzeye ulaştı.

Bu böyle devam etti.

Yeni kolektif çiftlikler yeterince üretim yapamadı. İşçiler güneşin doğuşundan batışına kadar tarlalarda çalıştı ve hasadın tümü kamyonlarla şehirlere taşınırken çiftçiler aileleriyle birlikte, dünyanın en verimli bölgelerinden biri olan Ukrayna'da gelirsiz ve yiyeceksiz kaldılar. Eşleri giden, çocukları ölen, anne babaları çoktan ölmüş olan

* Çarlık Rusya'sında zengin köylülere verilen ad. (ç. n.)

çiftçilerin eskiye göre daha az çalışması herkesi şaşırtmıştı. Bu kez de aylaklık ettikleri için öldürüldüler. Yetim kalan çocuklar acilen Sibirya'daki kolektif çalışma alanlarına gönderildi ve transit trenlerde ölmeyenler oralarda çalışmaya başladılar.

Bu küçük aksaklıklara rağmen Ukrayna, Beş Yıllık Plan'ı 1929, 1930 ve 1931'de uyguladı. 1930 ve 1931 hasat açısından daha iyi yıllar olsa da tarlalardaki tüm mahsulün parti aparatçikleri* tarafından zorla kaldırıldığı beş yıllık tahıl talebinin çok gerisinde kalan çiftçilere pek bir faydası olmamıştı bunun.

Çiftçiler yapabilecekleri tek şeyi yaptılar. Çalmaya başladılar.

Bu yüzden vuruldular ve insan kaynağı biraz daha daraldı.

İlk Plan'ın son, en kötü yılı olan 1933'teki kıtlıkta hâlâ yaşayanlar sonunda artık iyice bıkıp nafile protestolara başladılar. Tutuklanmadan önce besledikleri hayvanları kesip artakalanları köy yollarında yediler. Kendi ürünlerini, arabalarını, kulübelerini yaktılar. Ardından da biçmeyi reddettikleri tarlalarını ateşe verdiler.

Ukrayna'nın tüm sokaklarında asılıp herkesin içinde vuruldular, tıpkı hayvanları gibi yakıldılar; yemlerine, tohum stoklarına, çiftlik stoklarına ve tahıllara el kondu. Bütün demiryolları ve yollar Kızıl Ordu ve OGPU** tarafından kapatıldı. İş gücü –sabit sermaye– haftada on bin infaz oranıyla bozuldu, 1932 ve 1933 yılları arasında açlık ve hastalık ölü sayısını sırf Ukrayna'da birkaç milyona çıkardı.

Yoldaş Stalin bir sonraki beş yıllık planda daha iyisini yapacağına söz verdi.

Sonraki Beş Yıllık Planda Daha İyisini Yapmak

1933-1938 yılları arasındaki İkinci Beş Yıllık Plan'da Politbüro üretim hedefini biraz aşağı çekip ücreti biraz artırdı. 1933'te kıtlığın geçmesini, 1933 ve 1934'te hükümet destekli kıtlığın son bulmasını sabırsızlıkla

* Komünist Partisi mensubu. (ç. n.)

** Devlet Politik Direktörlüğü. (ç. n.)

beklediler ama 1934'te Stalin'in sabrı taştı. Nobel ödüllü yazar Mihail Şolohov'dan onu, Büyük Lider ve Öğretmen'i Ukrayna köylerini mahvedip halkını açlığa mahkûm etmekle suçlayan bir mektup aldığında Stalin'in kısa yanıtı şöyle olmuştur: "Hayır, Yoldaş Şolohov. *Onlar beni* açlığa mahkûm ettiler."

Ülkenin yeniden yapılanması ve sanayileşmesi hızlı oldu ama Stalin, üretimin en pahalı kısmı olan iş gücünün kendi kontrolü dışında olan bazı sebeplerden sonraki birkaç yıl içinde düzelmesi en zor kısım olduğunu anlamıştı. 1920'lerde ülkede yeni baş gösteren sıkıntılara çözüm getirdiğine inandığı bir planı vardı. Bu çözümü 1930'lara kadar genişletmeye karar verdi.

Organize devlet çalışma kampları sistemi!

Organize devlet çiftlikleri sistemi!

Her şeye rağmen Ukraynalı çiftçiler tahıllarından, sürülerinden, çiftliklerinden vazgeçmektense aç bırakılmayı, asılıp vurulmayı tercih ettiler. Ülkenin zenginliği, dolayısıyla Sovyetler Birliği'nin geleceği Ukraynalı çiftçilerin elindeydi.

Özgür iradeye inanan Stalin aniden taktik değiştirdi. Sovyetler Birliği'ndeki çiftçilere bir tercih sundu: Ya kolektif çiftliklerde ya da işçi kamplarında çalışacaklardı.

Büyük bir ülkenin sosyal yapısının yeniden düzenlenmesi için en alt düzeylerde sağlam desteğe ihtiyaç vardı. OGPU sıradan insanları işe alıp onlara ödeme yaptı. Bu tür bir işe eğilimi, yatkınlığı olan genç erkekler, kadınlar ve çocuklar sabahtan akşama kadar ellerinde tüfeklerle tarlalarda bekleyip, çiftçilerin çalmayıp gönüllü kolektiflerde çalışmayı tercih ettiklerinden emin oluyordu.

İşte bu kişilere "temizleyici" deniyordu.

Gelecek

Ertesi sabah Deda ve Babuşka şeker çuvalını geri vermek üzere *Sovyet* bürosuna giderlerken Tatyana ve Paşa da onlara eşlik etti. İki odalı

ahşap sosyal konutun açık penceresinin önündeki banka oturdular. Böylece içeride neler olduğunu da duyabileceklerdi. İçeride meclis üyesi Viktor Rodinko, "Yoldaş Metanov, biz de sizi bekliyorduk. Şeker nerede?" diye sordu.

Meclis üyesi ve iki yardımcısı çuvalı tarttılar, hem de üç defa. Ardından Rodinko, Deda ile Babuşka'nın karşısına geçip çuvalı getirmelerinin neden bu kadar zaman aldığını sordu. "Onu neden hemen geri getirmediniz yoldaş?"

"Vakit geç olmuştu. Akşam yemeği yemek üzereydik. Büro kapanmıştı."

"Bir de bizim tarafımızdan bakın. Yoldaş Kantorov sizi uyarana kadar onu getirmeyecek miydiniz yoksa?"

Deda ve Babuşka sessiz kaldılar. Sonra Deda, adam Yoldaş Kantorov'dan hiç bahsetmemiş gibi nötr bir sesle, "Bana ait olmayan bir şeyi geri vermem için Yoldaş Kantorov'un uyarısına ihtiyacım yok," dedi. "Başka bir şey var mıydı?"

"Olacak," dedi Rodinko. "Oturun."

Böylece başladı.

"O şeker çuvalı askerimize, fabrika işçilerimize, proleter çiftçilerimize ait Yoldaş Metanov. Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi varlığımızı korumak için savaşıyoruz. Askerimizi, fabrika işçilerimizi, proleter çiftçilerimizi doyurmaya yetecek kadar ürünümüz yok..."

"Biz de çuvalı o yüzden geri getirdik."

"Bir kaşığını bile kendinize ayırdığınızda ülkemizi yapılandıran insanlardan çalmış oluyorsunuz."

"Anlıyorum."

"Başarısız olduğumuzu görmek için can atan çok sayıda düşmanımız var. Avrupa'daki faşistler, Amerika'daki kapitalistler, hepsi bizim yıkılmamızı bekliyor. Biz şekeri Çin'den ithal ediyoruz ama yüz elli milyon kişiye yetecek kadarını getiremiyoruz ve sizin aileniz de yedi kişiden oluşuyor."

Bu böyle devam edip gitti.

O tankları yapan işçilere ne demeliydi peki? Yaralıları iyileştiren doktorlara? Ürünü toplayan çiftçilere? İnsanları korumak pahasına

canlarını feda edecek Kızıl Ordu askerlerine?.. "Sıraya girin Yoldaş Metanov."

"Ben 1917'den beri sıradayım Yoldaş Rodinko. Yerimi biliyorum," dedi Deda. "Ben o çuvalı zaten geri getirecektim."

Meclis üyesi başını salladı. "Ama yüz yirmi beş gram eksik olarak, değil mi?"

Deda ve Babuşka yanıt vermediler.

"Yoldaş Metanov, ulus olarak halkımıza güvenmeliyiz. Ama gerçekçi de olmalıyız. Önce kendi ailelerini düşünen bazı kişiler de var. Ben sizin onlardan biri olduğunuzu söylemiyorum, öyleleri de var, diyorum. Asil Fransız Devrimi'nde özgürlük, kardeşlik ve eşitlik mücadelesi verilirken bile kendi ailelerini kurtarmak için her türlü suçu işleyebilen insanlar vardı."

Meclis üyesi sustu. Dışarıda onları dinleyen Tatyana ve Paşa beklediler. Rodinko, Deda'dan bir şey istiyordu. Birkaç dakikalık sessizliğin ardından Deda boyun eğerek, "Bu bir suç, haklısınız," dedi. "Ailenizi ülkenizin önüne koymak."

Rodinko gülümsedi. "Kesinlikle. Birbirimizi anladığımıza sevindim. O şekeri aldığınız için siz ve karınız iki hafta Pelkino'daki *kolhoz*'da* ücretsiz çalışacaksınız. Umarım bundan bir ders çıkarırsınız. Ve bundan böyle ailenizin ayağının dibine düşen şeker çuvalı olmayacak, kazayla ya da şans eseri olsa bile. Yeterince açık olabildim mi?"

"Hem de çok."

"İyi günler Yoldaş Metanov. Siz ve karınız yarın sabah saat sekizde Pelkino'ya gideceksiniz. Evraklarınızı almak için önce buraya gelin."

Deda'nın Can Yakan Soruları

O akşam yemekten sonra Tatyana hamakta ona sarılan Deda'sıyla birlikte usul usul sallanıyordu. Paşa'nın onu beklediğini de biliyordu ama henüz gitmek istemiyordu. Yüreği inanılmaz derecede ağırlaşmıştı.

* SSCB'de köylülerin ortak olarak çalıştığı tarım işletmesi. (ç. n.)

"Ne oldu Taneçka?" diye sordu Deda. "Ucuz kurtulduk bence. Kolektif çiftlikte iki hafta. Sibirya'da beş yıldan iyidir. Ayrıca şehirdeki insanları doyurmak için üzerime düşeni yapmaktan çekinmiyorum. Ne de olsa biz de onlardanız. Günün birinde bizim de yiyeceğe ihtiyacımız olabilir." Tatyana'ya gülümsedi.

Ama Tatyana, Deda ya da Babuşka için endişelenmiyordu, iki hafta sonra döneceklerdi sonuçta; onun içini sıkan şey başka bir şeydi. "Deda, sence Saika annesi ile babasını iyi tanıyor mu?" diye sordu.

"Büyük ihtimalle tanımıyordur. Çocuklar anne babalarıyla ilgili çok az şey bilirler. Neden sordun?"

Murak onların evine, Saika ona şeker çuvalından bahsettiği için gelmişti. Bu yeterli bir sebep değil miydi? Tatyana büyükbabasına Marina'nın nehir "olayını" ya da bisiklet "olayını" anlatmak istemiyordu. Saika'nın tam da Daşa'nın Mark'ının geldiği akşam Stefan'la uğramasını hatırlatmak ya da Şavtala'nın içindeki o karanlık kötülüğü anlatmak da istemiyordu.

Dudağını ısırdı.

"Sana kendim hakkında bir şey anlatayım Tanya," dedi Deda. "Bana parti üyesi olmayı teklif ettiklerini biliyor muydun? Evet, üniversitedeyken. Beni profesör yapmayı ve maaşımı iki katına çıkarmayı teklif ettiler. Paşa'nın askerlik çağma geldiğinde aktif muharebeden uzak tutulacağı konusunda da söz verdiler. Birkaç vaatte daha bulundular." Sonra gülümsedi. "Şimdi ne demek istediğimi anlıyor musun? *Sen* bile bunu bilmiyordun, değil mi?"

Tatyana konuşmadı. Sonra nefesi kesilmiş bir halde, "Ne tür vaatler?" diye sordu.

Deda güldü. "Karadeniz, Batum'da tatil villaları. Üç katı oranında et. Beş odalı ev."

"Bunları sana ne zaman teklif ettiler?"

"Geçen yıl. Ayrıca iyi bir emekli maaşım da olacaktı. Yakında emekli olacağım için de düşünmem gereken bir şeydi bu."

Tatyana hâlâ nefes alamıyordu. "Kabul etmedin mi peki?"

Deda gülümsedi. "Kabul etmemi mi isterdin?"

Bu soru Tatyana'yı afallattı. "Karşılığında senden bir şey mi istediler?"

"Sen ne düşünüyorsun?"

Tatyana düşündü. "Senden orak-çekiç rozeti takmanı istemiş olabilirler."

"Başta bunu isterler, evet. Sonra oğlumun parti üyesi, torunlarımınsa Komsomol olmalarını isterler. Sonra oğlumun neden onları reddettiğini, henüz çok genç ve asi bir kız olan torunumun neden onlara karşı geldiğini, alt kattakilerin neden yabancılarla gizli gizli görüştüğünü sorarlar ve ben de sorumluluk sahibi bir parti üyesi olarak bu konuda tek kelime edemem."

"Alt kattakileri de mi sorarlar?"

"Kesinlikle. Her şeyin bir bedeli vardır Tatyana. Hayattaki her şeyin. Kendine sorman gereken soru, nasıl bir bedel ödemek istediğin."

Tatyana'nın içi ürperdi. "Sanırım yüreğin bir şeyden uzak durmanı söylüyorsa uzak durmalısın."

"Evet, sen de buna inanıyorsun. İşte benim yüreğim de bana bundan uzak durmamı söyledi." Deda duraksadı. "Senin yüreğin komşunun kızıyla ilgili sana ne söylüyor?"

"Sanırım..." Tatyana kelimeleri zorla çekip çıkardı, "ondan uzak durmamı."

Deda başını salladı. "Paşa kesinlikle ondan uzak durman gerektiğini düşünüyor."

"Ama Deda, ben artık hiçbir şeyden emin olamıyorum. Bu yaz her şey çok karmaşık görünüyor." Tatyana derin bir iç geçirdi.

Deda tekrar başını salladı. "Çözmek için sana ne yapmanı söyledim ben? Ne zaman kendinden emin olmazsan, ne zaman şüpheye düşersen kendine üç soru sor. Neye inanıyorsun? Ne ümit ediyorsun? Ama en önemlisi de neyi sevdiğini sor kendine." Tatyana'ya sıkıca sarıldı. "Bunların yanıtını verdiğinde kendini tanıyacaksın Tanya. Daha da önemlisi bu soruları etrafındaki insanlara sorduğunda onları da tanıyacaksın." Duraksadı. "Bak, sana bir örnek vereyim. Ben sözüme inanırım. Herkese söz vermem ama verdiğimde de sözümü tutarım. Torunlarım için ümit beslerim. Umarım büyüdüğünüzde sevgiyi bu-

lursunuz. Ve büyükanneni seviyorum. Bu dünyada en çok sevdiğim o." Gülümsedi. "Ve sanırım şu an verandadan beni dinliyor."

Güçlükle nefes alıp veren Tatyana büyükbabasını dinliyordu, başını kaldırıp ona baktı. "Ailemi seviyorum," dedi. "Tek bildiğim bu olduğuna göre verebileceğim tek yanıt da bu."

Büyükbabasıyla geçirdiği anı kaybetmek istemiyordu. Büyükbabası onu alnından öptü ve ona sarıldı. "Tanya, sen büyükbabanı ağlatacaksın. İlk kez gelip benden tavsiye istedin. Lütfen bana büyüdüğünü söyleme benim küçük bebeğim."

Tatyana her şeyin normale dönmesini ümit etti ama büyükannesi ile büyükbabası Pelkino'ya gittikten sonra zavallı Daşa'nın esrarengiz bir şekilde, yetişkinlere özgü, ağlatan bir sebepten Leningrad'a gitmesi gerekti. Orada ne kadar kalacağını söylememişti ama Paşa ve Tatyana'ya bakacak kimse olmadığından Daşa, Paşa'nın Tolmaçevo'daki erkekler kampına bir hafta önce gitmesini ayarlayıp Tatyana'yı da Marina'nm ailesinin Novgorod'un elli kilometre doğusundaki İlmen Gölü'nde bulunan *daça*'sına yolladı.

Tatyana, Marina'yla birlikte İlmen Gölü'ne gitmeyi sevse de Marina ona, "Tanya, annem Saika'yı da çağırabileceğimi söyledi. Ne harika, değil mi?" dediğinde hevesi kursağında kaldı.

Eskiden Luga'da her şey çok güzeldi ama artık sonsuz karmaşadan başka bir şey yoktu. Kızlar çıkmadan hemen önce Blanca Davidovna o kulak tırmalayıcı sesiyle Marina'ya ne demişti? "O adam çekip gidecek, yok olacak ve iyi niyetini, gücünü gram gram, tane tane emecek, eskiden yuvarlak olan cam onun yüzünden sivrilecek. Seni avucunun içine almadıkça rahata ermeyecek çünkü sen duyarlısın, senin üstünde hâkimiyet kurulabilir." Marina, Blanca'nın kimin çay yapraklarından bahsettiğini bilmediğini söyledi çünkü Blanca bunları ona söylerken Tatyana'nın elini tutmuştu. Ama Tatyana biliyordu. Ve bunu tek bir şey sayesinde biliyordu. Deda gibi kendisi üzerinde de hâkimiyet kurulamazdı.

Bir Yaz Günü Yüzmek

İlmen Gölü kırk kilometre uzunluğunda, yunus şeklinde, yassı bir kıyı ve uzun karaağaçlarla çevrili büyük bir göldür. Birçok yerinde ince kum ve bataklıklar vardır ve en fazla dokuz metre derinliğinde sığ bir göldür. Bu yüzden yüzülebilecek kadar ılık olur. Yüz nehir ve dere İlmen Gölü'ne akar ama buradan yalnızca Volkhov Nehri dışarı akar ve o da kuzeyde Ladoga Gölü'ne dökülür. Volkhov Nehri ve İlmen Gölü kıyısında dokuz yüz yıllık bir şehir vardır: Rusya'nın en eski şehri Novgorod, yani "Yeni Şehir". Novgorod öncelikle doğudan batıya giden ticaret yolu üzerinde bulunuyordu ve sazlıklar ile bataklıklardan arınarak gelişip büyümeye devam etti. Ta ki on beşinci yüzyılda Moskova önem kazanıp Rusya'nın yeni başkenti olan St. Petersburg 1703'ten itibaren eski görkemini kaybedene kadar.

Ancak şehrin eski çağlardan kalma yıkıntıları sergilenmeye devam etti ve beyaz soğan başı şeklinde kubbeleri olan sayısız kilise, tepelerindeki altın haçlar olmadan da muhteşem bir görüntü sunuyordu. Nehir şehrin merkezinden akıyor, Rurik duvarı ve St. Sophia Kilisesi'yle taş bir köprü sayesinde birleşiyordu.

Tatyana, Paşa ve Marina'yla Novgorod'un taş döşeli yollarında yürümeyi ve Rurik'in duvarının tepesine tırmanmayı seviyordu. Ama bu defa *daça*'dan şehre gezi yapılmamıştı, yalnızca otobüsle kısa bir gezinti yapmışlardı. Paşa burada değildi ve Marina ile Saika da gitmek istememişti. Nehir kenarında uyuşuk uyuşuk yatıp fısıldaşmaktan başka bir şey yapmıyorlardı ve Tatyana onlara yaklaştığında, "Tanya, sen git. Senin anlayacağın şeyler konuşmuyoruz," diyorlardı.

Tatyana da onlardan uzaklaşıyordu. Rita hala ve Boris enişte'nin küçük *daça*'sı, göle giden hafif bir yokuşun üzerindeydi ve etrafını saran karaağaçlar sayesinde hoş bir şekilde izole olmuştu. Tatyana kitap okuyor, yüzüyordu, hatta bir defasında tek başına Novgorod'a bile gitmişti. Döndüğünde kızları bıraktığı yerde bulmuştu, battaniyeye karınlarının üstünde uzanmış, bacaklarını dizlerinden büküp kafa kafaya vermiş, göle bakıyorlardı.

Tatyana, Rita hala ile Boris enişte'nin eskisinden daha fazla kavga ettiklerini fark etti. Her zaman çatışırlardı ama bu yeşilliklerle çevrili evde bu düzeyde düşmanlık hiç görülmemişti. Anlamadığı kavga etmeleri değildi. Kendi annesi ile babası da kavga ederdi. Onu asıl şaşırtan sevgisizlikti.

Rita hala ve Boris enişte içeride tartışıp Marina ve Saika dışarıda gizli saklı konuşmalar yaparken Tatyana da hayaller kurardı. Sırtını ağaçlara yaslayıp Kraliçe Margot ile La Môle'u hayal ederdi. Margot kralla evlenip kraliçe olmasaydı ne olurdu? La Môle işkence görmesine rağmen başı kesilmeseydi ne olurdu? Kaçsalar, Fransa'nın güneyinde bir yerlere gidip kaldırım taşlarıyla döşeli adı sanı bilinmeyen bir köy bulsalar ve gözlerden ırak yaşasalar ne olurdu? Evlenseler, hayatta olsalar, birlikte kalsalar ne güzel, ne büyük bir mutluluk olurdu. Ama bir kraliçe ile asil olmayan birinin tutkusu günlük hayatta nasıl olurdu ki? Onlar da bu hale mi gelirlerdi? En yüce aşklar bile bir süre sonra Rita hala ile Boris enişte'nin ilişkisine mi dönüşürdü?

Tatyana hayalinin hemen bitmesinden hiç hoşlanmamıştı, filmin makarası bozulmuş gibi. Ne tahammül edilmez bir şeydi bu. La Môle'un terinin kanla karışması ve ölmesi daha iyiydi. Gıcırtılı yatağına tırmanıp gözlerini kapatırken ve kafasındaki görüntüler ile dışarıdaki görüntüler kararmaya başlarken, *böyle bir gün daha olmasın, buna benzer bir gün daha yaşanmasın*, diye düşündü.

Ve ertesi gün ona benzer bir gün olmadı.

"Tanya, neden bizimle yüzmüyorsun?"

"Ben yüzdüm. Bakın, saçlarım hâlâ ıslak."

"Tanya yüzmek istemiyor!"

"Gölden korkuyor."

"Ilık sudan hoşlanmıyor."

"Hayır, Marina," dedi Saika, "sebebini biliyorsun, değil mi? Utanıyor. Soyunmak istemiyor, değil mi Tanya?"

"Tanya, Paşa'nınkilerden daha ufak memelerin olduğu için utanmıyorsun, değil mi?" Bunu söyleyen Marina'ydı!

Tatyana başını kitabından kaldırmadı. Aniden iki çıplak, gülümseyen, üzerinden sular süzülen kızın onun ve Kraliçe Margot'nun tepesinde durduğunu fark etti.

"Haydi, Tanya," dedi Saika ellerini kalçalarına yapıştırarak. "Soyunmana yardım etmemizi ister misin?"

"Evet, yardım ederiz." Marina, Tatyana'nın atletine asıldı.

Tatyana yerinden sıçrayıp kitabını göğsüne bastırarak, "Bana dokunma," dedi.

"Tanya korkağın teki!"

"Tanya göğüslerinin ya da kalçalarının büyümeyeceği, tüylerinin çıkmayacağı ihtimalini hiç düşündün mü?"

"Tanya," dedi Saika ciddi bir ifadeye bürünerek. "Biriyle öpüştün mü hiç? Gerçekten bilmek istiyorum."

Marina güldü. "O daha hiçbir şey yapmadı Saika. Kendini Kraliçe Margot'nun yaşadığı tarzda bir aşka saklıyor."

"Sen ne yapıyorsun Marina? Ya sen Saika?" dedi Tatyana.

"Ooo! Bugün tartışma havasında," dedi Marina neşeyle.

"İşte ben de bunu diyorum," dedi Saika, Tatyana'ya. "Memelerin büyümezse hiçbir erkek seni öpmez. Daha da önemlisi seninle daha önce konuştuğumuz gibi kimse senin serpilmemiş, açılmamış çiçeğini koklamak istemez Tanya."

Marina onu çekiştirerek, "Haydi, suya gel Tanya," dedi.

"Marina," dedi Tatyana kolunu çekerek. "Paşa seni duysaydı ne derdi sence?"

"Ah, kardeşin seninle dalga geçmiyor mu sanki?"

Tatyana kuzenine ters ters baktı. Saika'ya hiç bakmadı. "Neden bu yaptığını onun önünde yapmadın öyleyse?" diye sordu. "Beni kimsenin seni görmeyeceği, duymayacağı bir yere getirene kadar bekledin. Ama unutuyorsun ki *ben* seni görüyor ve duyuyorum."

"Tanya," dedi Saika alaycı bir ciddiyetle. "Azerbaycan'da ne duydum biliyor musun? Vücudun henüz gelişmemişse, tüyleri çıkmış ve vücudu gelişmiş bir kadına dokunduğunda senin de vücudun gelişir, tüylerin çıkarmış."

Tatyana geri çekildikçe kızlar peşine takılıyordu. Üzerinden sular akan iki kız düzlüğe kadar peşini bırakmadı.

"Saika, bu doğru mu?" diye sordu Marina. "Hiç duymamıştım."

"Tabii ki doğru." Saika duraksadı. "Evet?"

"Evet, ne?" diye atıldı Tatyana. "Siz göle dönün ve her ne yapıyorsanız yapmaya devam edin."

"Tersi de doğru," dedi Saika alçak sesle. "Bana inanmıyorsun ama doğru. Vücudu biraz... gelişmiş biri sana dokunduğunda da gelişirsin. Senin için söylüyorum. Memesiz ve aşksız kalmak *ister* misin? Şimdi sana yardım etmek adına senin, nasıl desem... *örtünü* açacağım."

Tatyana geri geri kaçarken neredeyse takılıp düşüyordu.

"Acımayacak," diye fısıldadı Saika. "Söz veriyorum acımayacak."

"Saika'yı dinle Tanya," dedi Marina. "Yaşına göre çok olgun."

"Haydi," dedi Saika ona uzanarak. "Sonrasında çok daha iyi olacak. Sana dokunmama izin ver."

Tatyana *La Reine Margot* kitabıyla Saika'nın eline vurup döndü ve kaçtı. Kızlar da kahkahalarının yankısını göle taşıyarak suya döndüler.

"Tanya, bizimle yüzmeye gel," diye seslendi Marina. "Şaka yapıyorduk yalnızca."

Tatyana bir çam ağacının dibine çöküp o güzelim yaz günlerinin hasretini çekti. Her şey buraya kadardı, *Luga'ya dönüyorum ben*, diye karar verdi. *Daşa geri dönene kadar Blanca Davidovna bana bakar.*

Kızlardan mümkün olduğunca uzak durup vahşi gözlerle onları izlerken Marina ve Saika birbirlerine su sıçratıyor, suya dalıp kıkırdaşıyordu.

Marina kıyıya çıkıp havlusuna uzanırken Tatyana, Saika'nın gölden gelen sesini duydu. Sesinde panik yoktu ama çok sakin de değildi. "Marina," derken sesinde gergin bir tını vardı ve bunu fark eden Tatyana onu daha iyi görebilmek için oturduğu yerde doğruldu. Saika beline kadar çamura batmıştı ve her yeri ota benzer şeylerle kaplanmıştı.

"Marina!" dedi Saika yeniden.

Havlusuna eğilen Marina o an döndü ve çığlık atmaya başladı.

Tatyana çığlıkları duyduğunda göle koştu.

Saika'nın vücudunu saran şeyler ot değil, sülüktü.

Tatyana, İlmen Gölü'ndeki ince kumun içinde sülüklerin yaşadığını biliyordu. Yuvarlak çenelerinde kendilerine yaklaşanın derisini biçen yüzlerce minik dişi olan, uzun, tombul, siyah şeylerdi bunlar. Sülükler önce ağızlarındaki kıskaçla, sonra da anüslerindeki kıskaçla acı vermeden deriye yapışıyorlardı. Vücutları gevşediğinde canlıyı emmeye başlıyorlar ve o iki yaraya pıhtılaşmayı önleyen enzimden salgılıyorlardı. Bu kan emicilerin boyu dört ile sekiz milim arasında değişiyordu, çaplarıysa yedi milim kadardı. Düzinelercesi, yüzlercesi Saika'nın vücudunu kaplamıştı şimdi. Her biri kendi vücudunun iki katı kadar kan emip davul gibi şişebilirdi.

"AAAAAAH! AAAAAAH!"

Marina'ydı bu. İlmen sülüklerini çok iyi biliyordu çünkü bir keresinde onu da ısırmışlardı ve bir hafta hastanede yatması gerekmişti. Ayrıca karnına yayılan enfeksiyonla savaşması için damar içi sülfa ilaçları alması gerekmişti.

"Marina, lütfen... *keser misin şunu*?" Bu da Tatyana'ydı. Kıyıya bir adım daha attı. Sülükler Saika'nın tüm vücudunu kaplamıştı. Bir tanesi yüzündeydi. Tatyana sülüklerin Saika'nın keçeye benzeyen siyah saçlarının arasına da yapıştıklarından emindi. Düşünmek istemiyordu ama Saika'nın tüylerine, daha on dakika önce Tatyana'nın dokunmasını istediği yerdeki tüylerine de yapıştıklarından emindi. Beyaz atleti ve külotuyla öylece durmuş, dönüp eve koşmak, kendini korumak için üzerine bir kat daha kıyafet geçirmek istiyordu. Bu arada Marina da panik içinde oradan oraya koşuyor, "Olamaz, olamaz! ANNE!!! ANNE!!! Ne yapacağız şimdi?" diye bağırıyordu.

"Tanrım, Marina!" dedi Tatyana alçak sesle.

"Tatyana," dedi Saika da alçak sesle. "Bana yardım eder misin?" Gülümsedi. "Yardım et bana Tanya, lütfen. Her şey için özür dilerim."

Marina'nın çığlıklarını duyan –duymayan kalmış mıydı ki?– Rita hala paniğe kapılmış bir halde koşarak evden çıktı. Ama Marina'nın iyi olduğunu gördükten sonra yardım etmeyi teklif etmek şöyle dur-

sun, şefkat bile göstermedi. Yüzünde iğrendiğini gösteren bir ifadeyle geri çekildi ve o ifade ne Tatyana'nın ne de Saika'nın gözünden kaçtı.

Bu da yetmezmiş gibi Marina da o süreyi öğürüp öğlen yediği yumurta ve balıkları çıkarmakla harcadı. Onun yanına koşan Rita halanın, "Hayatım, iyi misin? Zavallıcık, tatlım, buraya gel..." gibi sözler sarf etmesi, durumu daha iyiye götürmedi.

"Rita hala," dedi Tatyana, Saika'nm yanına giderek. "Bana tuz ve kibrit lazım. Biraz da iyot." Ondan yanıt beklemediği gibi rica ederek de kurmamıştı cümlesini. Rita hala kendini güvene alan Marina'yla birlikte eve koştu.

"Tatyana," diye mırıldandı Saika. "Beni iyice sömürüp kanımı kurutmadan önce bir şeyler yapar mısın?" Karnındaki sülüğü çekti. Hayvan ona iyice kenetlenmişti ve Saika onu fırlatıp attığında karnında daire şeklinde bir çift kanayan iz kaldı.

"Onları öyle çekme," dedi Tatyana. "İz kalır." *İz* kelimesini söylediğinde bir an göz göze geldiler.

Tatyana, Saika'ya doğru bir adım daha attı. "Sudan çık ve yere uzan." Saika kendisine söyleneni yaptı.

Rita'nın getirdiği tuz torbasını hemen açan Tatyana tuzu Saika'nm vücuduna boca etti. Kızın vücudu seğirdi, sülükler de ani tepki vermişti. Bir anda titreşip büzüştüler ve sürünmeye başladılar, tuz üzerlerine döküldükçe kaçmaya çalıştılar. Can çekişirlerken kapkara, uzun bedenlerini, ince uzuvlarını Saika'nın kanma karışan irin benzeri beyazımsı bir sıvı olan pıhtılaşmayı önleyici kendi proteinleri, hirudinleriyle birlikte onun çıplak etinden çekmeye başladılar. Onu emdikleri yerlerdeki küçük, bozuk para büyüklüğündeki yara izlerinden kan akıyordu.

Saika'yı karnının üstüne çeviren Tatyana tuzu onun saçma, sırtına, kalçasına ve bacaklarına döktü. İnatla gitmeyen daha bir sürü sülük vardı. Tatyana onlardan ancak kibritle kurtulabilirdi. Onları yakacaktı.

Saika hafifçe inliyordu şimdi.

Tatyana bir kibrit yakıp onu tuzun etkisiyle sersemleyen ama yine de canlı kalıp kan emmeye devam eden sülüklerden birine yaklaştırdı. Islak, tuzlu, kaygan bir sülüğü yakmak insanın hayal edebileceğinden

çok daha zordu. Kendini savunma yöntemi olarak ıslak kalan sülük ateşe direniyordu. Saika'nın vücudu seğirdi. "Tanya, dur..."

Ama Tatyana bekleyemedi. Parazitin dişleri vücutta olduğu sürece kan emmenin devam ettiğini biliyordu. Nereden bakılsa birkaç düzinesi hâlâ Saika'nın vücuduna yapışıkken kızın ayık kalma çabası da kan akışı gibi gittikçe güç kaybediyordu. Her bir sülük her on dakikada yirmi mililitre kan emerse, o zaman...

Tatyana acele etti. Sülüklerden biri Saika'nın sırtından inatla düşmüyordu, kibrit Tatyana'nın parmaklarını yaktı. Tatyana onu atıp yenisini yaktı ve Saika'nın vücuduna iyice yaklaştırdı. Sonunda sülük düştü ve ardında kül gibi bir iz bıraktı. Tatyana, Saika'nın bacaklarından yirmi kadar sülüğü de çıkardıktan sonra onu tekrar çevirdi.

"Acele et," diye mırıldandı Saika, "ama parmaklarınla derimi yakmaktan da vazgeç."

"Ateş yüzünden yanıyor."

"Dokunma bana. Kibriti o şeye bastır ve devam et. Parmaklarınla derime dokunma."

Sinirleri bozulsa da sakin kalan Tatyana ellerini titretmeden inatçı sülükleri de yaktı; şişmiş, grileşmiş, kıvranan sülükler Saika'dan beslenmeye devam ediyordu. Saika'nın sırtında yalnızca bir iki sülük kalmıştı. *O yaralar yüzünden olmalı,* diye aklından geçirdi Tatyana. Sülükler bile o ölü deriye tutunamıyordu. Açık yaralarına o kadar tuz dökülünce Saika'nın vücudu da şişmeye, grileşmeye başladı. İnlemeyi kesmişti.

"Tanya..." Saika'nın ağırlaşan ağzı tuz ve suyla dolmuştu. "Bacaklarımın arasında Tanya..."

Tatyana, Saika'nın gözleri kapalı olduğu ve yüzündeki tiksintiyi göremediği için memnundu. Saika'nın en yakın arkadaşı Marina'yı ya da bir yetişkin olarak Rita halayı çağırabilirdi. Hatta Boris...

"Tanya!" Boris enişteydi bu. Tatyana'nın arkasında durmuş, ona doğru eğilmişti. "Ne oldu?"

"Sülükler, Boris enişte," dedi Tatyana nefesini serbest bırakarak. "Çoğunu çıkardım sanırım..."

"Bak," dedi Boris, Saika'nın kasık tüylerini işaret ederek.

"Biliyorum," dedi Tatyana. "Bir tek onlar kaldı." Başka ne söyleyeceğini ya da yapacağını bilemedi. Enişte sinden yardım istemesi kabalık mı olurdu? Bunu tek başına yapması mümkün değildi. Saika'nın orasına dokunamaz, daha da önemlisi dokunmazdı. "Üzerlerine tuz döktüm ama yine de gitmiyorlar."

"Tanya, bir şeyler yap." Saika'ydı bu. "Sohbete mi başladın?"

"Şey, ne yapmalıyım Saika? Tüylerini ateşe veremem ya?"

"Ah, Tanrı aşkına," dedi Saika. "Bana yardım eder misin artık?"

Boris enişte ve Tatyana ona yardım etti. Saika elini bacaklarının arasına atıp sülüklerden birini tuttu ve çekti. Sülük kıl tutamıyla birlikte koptu. Saika aynı şeyi tekrarlayıp biraz daha içeriye, derine yerleşmiş başka bir sülüğü daha çekti. Tatyana bakışlarını kaçırdı. Enişte si kaçırmamıştı ama. Tatyana, karısının tiksinti dolu bakışlarından farklı olarak Boris enişte nin yüzündeki tiksinti ve şefkate, nazik bir adam olmasına rağmen onun bile gizleyemediği bir duygunun daha karıştığını gördü. Çıplak bir kız çimenlerin üstünde yara izleriyle dolu vücudu ve bacaklarının arasındaki sülüklerle kanlar içinde, şişmiş ve bataklık suyuyla kirlenmiş halde yatıyordu. Ama çıplaktı işte.

Bu durum karşısında müthiş bir rahatsızlık duyan Tatyana elinde kibritlerle ayağa kalkıp geri çekildi. "Şey, artık iyiysen ben içeri geçiyorum," diye mırıldandı. "Sabun ve iyot ister misin?"

"Ben iyiyim," dedi Saika yerinden kımıldamadan.

Tatyana üzerinde durmadı. İyot olmadan yaralar enfeksiyon kapabilirdi ama bu onun sorunu değildi.

Rita hala pencerenin kenarında duruyordu. "Enişten ne yapıyor?" diye sordu Tatyana'ya.

"Bilmiyorum." Tatyana lavaboya gidip sabunu aldı. Ne yalandı ne de kelime oyunuydu bu. Enişte sinin ne yaptığını gerçekten bilmiyordu.

Bu yanıt Rita halayı tatmin etmemiş olacaktı ki kadın perde kapıya gidip, "Boris! Ne yapıyorsun?" diye bağırdı.

Üç defa bağırmasına rağmen kocası gelmedi. Rita kapıyı açıp basamaklardan indi. "Boris!"

On metre ötesine kadar geldiğinde Boris ayağa kalktı. Marina ve Tatyana onları pencereden izliyordu.

"Tanya, bunu nasıl yaptın, anlamış değilim," dedi Marina. "Bayılırsın sanmıştım."

"Neden öyle sandın Marinka?"

"Çünkü *ben* bayılırdım."

"Ben sen miyim?"

"Bu kadar sülüğü toplu halde hiç görmemiştim," dedi Marina sesini alçaltarak. "Vücuduna ilk yapıştıklarında onları nasıl fark etmemiş olabilir ki? Beni bir tanesi ısırdığında hemen fark etmiştim."

"Acıtmıyorlar," dedi Tatyana. "Yoksa soyları tükenirdi. Ayrıca sırtındaki yaralar Saika'nın acı eşiğini yükseltmiş olmalı."

Saika'nın göle yürüyüp vücudundaki kanı yıkamasını izlediler.

"Tekrar suya girebildiğine inanamıyorum," dedi Marina. "Ben böyle bir şeyden sonra asla suya giremezdim."

"Bana sorarsan o duyguyu hayatına sokacak olursa Saika'nın bir sürü şeyi bir daha asla yapmaması gerekir, öyle değil mi?" dedi Tatyana.

"Sen neden bahsediyorsun bilmiyorum Tanya," diye karşılık verdi Marina bakışlarını kaçırıp ondan uzaklaşarak.

Tatyana kapıyı kapatmaya gitti çünkü öfkeli Rita halası ile sessiz ama savunmasız Boris eniştesi arasındaki atışmayı duymak istemiyordu.

"O çocuk on beş yaşında ve sülüklerin saldırısına uğramış!" dedi Boris enişte.

"Bunun benim söylediğim şeyle ne ilgisi var? Neden oradan uzaklaşmadın?"

"Ona yardım etmeye çalıştım."

"Ondan eminim!"

"Kalkamıyordu."

"En sevdiği pozisyon sırtüstü yatmakken neden kalkmak istesin ki?"

"Rita!"

Tatyana iç geçirip kapıyı kapattı.

Kızcağız nereye gitse çatışmalar da peşinden geliyordu. Köyde, ormanda, yolda, nehirde, gölde, her yerde peşindeydi. Çay yaprakları,

avuç içleri, üvez ağaçları, şeker, bisiklet, yaşlı, genç, istekli, isteksiz – Saika'nın bu dünyada attığı her adımda çatışma da peşinden geliyordu.

Temizleyicinin Kızı

Ve yağmur yağdı, yağmaya devam etti.

Üçü birlikte verandada oturuyordu. Yağmur çok şiddetliydi. "Her yıl göle yağmur yağdıktan sonra ormana mantar ve böğürtlen toplamaya gittiğinizi duydum," dedi Saika. "Yine gidebilir miyiz?" Yüzü şişmişti, vücudunu Marina'nın kıyafetleri ve örtüleriyle sarmıştı.

"İstersen," dedi Marina.

"İstiyorum, istiyorum." Saika uçsuz bucaksız göle baktı. "Oraya nasıl gideceğiz?"

Marina gurur dolu bir sesle, "Tanya kürek çekerek bizi götürür," dedi.

"Onca yolu mu? İki kilometre mesafe varmış gibi görünüyor."

"Ormanın en sık olduğu yer iki buçuk kilometre ötede. En iyi mantarları orada bulabilirsin. Tanya o kadar süre kürek çekebilir. O, İlmen Gölü'nün kraliçesi, değil mi Taneçka?"

Bu kadar iyi kürek çekiyor olmanın verdiği gururla Tatyana'nın yüzü kızarırdı ama Tatyana bugün o mutluluk verici düşüncelerden uzaktı. "Berbat bir yol," dedi.

"Bir keresinde neredeyse yetmiş kilometre yürümek zorunda kalmıştım," dedi Saika. "Sen iki kilometre kürek çekiyorsun, ben yetmiş kilometre yürüyorum."

"Bu çok uzun bir yol Saika," dedi Tatyana. "Nereye gidiyordunuz?"

"Kaçıyordum."

"Tek başına mı?"

Saika sustu. "Bunu nasıl yapıyorsun?" dedi sonunda. "Soracak onca soru varken yanıt vermek istemediğim soruyu nasıl seçiyorsun? Özel bir yetenek mi bu?"

Modası geçmiş iki küçük veranda kanepesinde oturuyorlardı.

"Çok soru soruyorsun," dedi Saika. "Hatta en yanlış soruları soruyorsun."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum." Ama Tatyana şaşırmış görünmüyordu. "Nereye gidiyordun? Bu daha doğru bir soru mu?"

"İran'a," diye karşılık verdi Saika. "O zamanlar sınıra yüz kilometre ötede yaşıyorduk."

Tatyana onun sesinde, kelimeler arasında bir nüans yakalamaya çalıştı, yakalamayı ümit etti ama başaramadı. "Ne zamandı bu?"

"Birkaç yıl önce."

Saika şu an on beş yaşındaydı.

"Kaderimize terk edilmiştik Tanya. Neden bahsettiğimi bilsen anlardın. Ben bunu sana açıklayamam. Marina anlıyor."

"Ben anlıyorum," dedi Marina. "Ben de o kadar kaderime terk edilmiş hissetmek istiyorum."

On üç yaşında kaderine terk edilmek mi? "Ne oldu peki?"

"Ne olduğunu biliyorsun," dedi Saika. "Babam bizi yakaladı."

Marina, Saika'nın kolunu sıvazladı. "Bu konuyu konuşmayalım Saika, tatlım. Güzel şeylerden bahsedelim, İlmen Gölü'nü kayıkla geçmek gibi!"

"Evet, evet. Ondan bahsedelim," dedi Saika. "Rita hala ve Boris enişte de geliyor mu?"

"Tabii ki," dedi Marina. "Kimse çocuklarının ormana yalnız gitmesine izin vermez."

"Hımmm," dedi Saika. "Ama biz çocuk değiliz artık. Tanya bile on dört yaşında. Genç bir kadın sayılır." Boğazını temizledi. "Ayrıca anne ve babanın arası hiç iyi değil Marina. Belki baş başa bir gün geçirmek isterler. Biz çocuklar etraflarında olmadan. Yetişkinlere özgü şeyler yapmak için." Sonra gülümsedi.

"Ah, tek başımıza gitmemize asla izin vermezler!" dedi Marina, yüzü aydınlandı. "Ama ne güzel olurdu!"

"İzin isteyelim," dedi Saika. "En kötü hayır derler, değil mi Tanya?"

"Fark etmez," dedi Tatyana ilgisizce. "Çünkü ben yarın eve dönüyorum. O yüzden siz ne isterseniz onu yapın."

"Eve mi dönüyorsun? Neden?" dedi Marina tiz bir sesle. "Annem bunu biliyor mu?"

"Yarın öğrenecek," dedi Tatyana.

"Hayır, hayır. Gitme. Neden gidiyorsun ki?"

Tatyana, Marina'ya baktı ama bir şey söylemedi.

"Ah, yapma ama!" diye haykırdı Marina. "Biz sana takılıyorduk yalnızca, değil mi Saika? Köprünün altından çok sular aktı."

"Köprünün altına su dolup taştı artık," dedi Tatyana. "Kıyıya akıyor."

"Benim yüzümden," dedi Saika aniden soğuk bir sesle. "Benden hiç hoşlanmadı o, Marina. Sana demiştim ama sen bana inanmadın. Ben onun arkadaşı olmaya, onunla konuşmaya, oynamaya çalıştım. Ama yaptığım her şey yanlış oldu."

"Tanya, Saika'ya bunun doğru olmadığını söyle!"

Tatyana lafı başka tarafa çekmeye çalışarak, "Benimle bir ilgisi yok bunun," dedi.

"İtiraf et, beni hiç sevmedin sen," dedi Saika.

"Seninle de ilgisi yok," dedi Tatyana. "Eve dönüyorum çünkü ailemle birlikte olmak istiyorum."

"Hayır, sen beni yargılıyorsun," dedi Saika.

"Ben bu işten sıkılmaya başladım."

"Başından beri beni yargıladın," diye devam etti Saika sesini yükselterek. "Yaralarım yüzünden, davranışlarım yüzünden yargıladın beni. Vücudum gelişmiş olduğu, genç yaşta bir erkekle birlikte olduğum için bile beni yargıladın. Sen beni hep yargıladın."

Tatyana başta bir şey söylemedi. Sonra, "Peki öyleyse bana o birlikte olduğun çocuğa ne olduğunu söyle," dedi. "Sana ne olduğunu biliyoruz ama *ona* ne oldu?" O ana dek sessiz kalmıştı fakat konuştuğunda yağmurla birlikte kelimeleri de sessiz verandada zil sesi gibi çınlamıştı.

"Sana Azeri adaletinden bahsetmiştim," dedi Saika. "Ayrıca bu konuyu seninle konuşmak istemiyorum. Çünkü söylediğim her şeyi bana karşı kullanıyorsun."

Dışarı verdiği nefesi dışında Tatyana'dan neredeyse hiç ses çıkmıyordu. "İnsanın yüreğinden geçen neyse dili de onu söyler," diye mırıldandı sonra.

"Gördün mü Marina?" Saika kabarıp inen omuzları, kıvılcım saçan gözleri ve kıpkırmızı suratıyla battaniyesini üzerinden atıp yerinden fırladı. Ondan daha ufak tefek olan Tatyana sakin, solgun yüzüyle yerinden yavaşça kalktı. Elleri iki yanına düşmüştü.

"Tatyana, içtenlikle soruyorum, sana ne oldu?" diye haykırdı Marina ayağa kalkarken. "Saika bizim misafirimiz!"

"Ah, kes sesini Marina," dedi Tatyana. "Benim misafirim değil o. Onu ben davet etmedim."

Saika uzaklaştı. "Tanya, Tanya, Tanya," dedi. "Ne kadar cahilce bir bakış açın var. Dünya çok karmaşık bir yer, herkesin istekleri, ihtiyaçları, arzuları birbiriyle çakışıyor. Bundan bir anlam çıkarmaya çalışıyoruz, hepimiz elimizden gelenin en iyisini yapıyoruz ama sonra senin gibi ilkel biri ortaya çıkıyor." Esmer başını iki yana salladı. "Hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeyden anlamayan biri..."

Tatyana sessizliğini bozmadı. O an oradan çekip gidebilirdi. O an oradan çekip gitmek istemişti. Ama bunun tümüyle anlamsız bir konuşma olmadığını düşündü. Marina işe karışmadan tabii, yüreği iyi ama zayıf olan Marina.

"Tamam, ben bir şey bilmiyorum," dedi Tatyana. "Peki öyleyse benim fikrime neden önem veriyorsun? Seni sevmesem bile bunun senin için ne önemi var ki? Madem bu konuyu tartışıyoruz, seni sevmediğimi varsayalım. Sırf tartışıyoruz diye. Seninle oynamak ya da konuşmak istemiyorum diyelim. Sırlarından, kehanet adı altındaki sahtekârlığınızdan hoşlanmıyorum diyelim. Bunların hepsi varsayım Saika. Bunları yalnızca fikrimi açıklamak için söylüyorum. Ama tüm bunları sevmesem ne olur? Luga'daki diğer çocukların hepsi seninle oynuyor. Burada da Marina var. Yani herkese kendini sevdiremezsin. Benim senin hakkındaki düşüncelerime neden bu kadar önem veriyorsun?"

"Benim hakkımda ne düşündüğünü önemsemiyorum ben," dedi Saika. "Arkadaşların senin yerine benimle oynadığı için beni kıskanıyorsun, kardeşin benimle oynuyor diye kıskanıyorsun. Belki biraz daha ilginç biri olsaydın arkadaşlıklarını koruyabilirdin Tanya."

"Belki de. İşte yine aynı şeyi yapıyorsun, her şey benim yüzümdenmiş gibi davranıyorsun. Neden hepsi seninle oynasın istiyorsun? Neden azla yetinmiyorsun? Neden Marina sana yetmiyor?"

"Kızlar, kesin artık," dedi Marina, Tatyana'nın yanma giderek. "Tanya, yeter."

Tatyana kolunu uzatıp Marina'nın ona yaklaşmasını engelledi.

"Beni yargılamaya hakkın yok Tatyana," dedi Saika.

"Benim öyle bir amacım yok," diye karşılık verdi Tatyana. "Benim tek ve hiç değişmeyen düşüncem şu: Benimle oynayıp oynamaman senin tercihin. Ama benimle oynamak istiyorsan benim kurallarıma göre oynamalısın, kendi kurallarına göre değil. Bu kadar."

"Neymiş o kurallar Tatyana?"

"Hepsini biliyorsun," dedi Tatyana. "Öncelikle benimle dalga geçilmesinden ya da alay edilmesinden hoşlanmıyorum. Duymak istemediğim ya da doğru olmayan şeyler söylenmesini istemiyorum. Gizli işler çevrilmesinden hoşlanmıyorum."

"İşte bundan bahsediyorum ben! Şu an bile beni yargılıyorsun!"

Tatyana buna yanıt vermedi, onun yerine, "Ben seni hiçbir şekilde sıkıntıya sokmadım. Senin peşine takılmadım, seni çağırmadım. Kapma gelmedim. Elimden geldiğince sana yardım ettim ve her zaman da ederim," dedi.

"Ah, bunun için sana teşekkür mü etmeliyim?" diye haykırdı Saika. "Sen benim o sülükleri hak ettiğimi düşündün. Ne düşündüğünü biliyorum, sen ve lanet olası Newton'ın. Sana kabalık ettiğimi ve başıma gelenleri hak ettiğimi düşündün."

Tatyana bu noktada itiraz edebilirdi. Yüzeysel bir şekilde de olsa inkâr edebilirdi.

Ama onun yerine sakin bir ifadeyle, "Peki Yezidiler hangi mekanizmaya göre evrenin kendi kendini düzelteceğine inanıyorlar?" diye sordu.

Marina nefesini tuttu. "Tanya!"

"Benden ne istiyorsun Saika?" diye sordu Tatyana. "Marina'ya ve seni dinleyen herkese benim cahil olduğumu söyleyip duruyorsun. O halde neden benim onayımı almak bu kadar önemli? Neden sürekli etrafında olmamı istiyorsun? Beni rahat bırakmak seni mutlu etmiyor, değil mi?"

Saika aniden ona iyice yaklaştı.

Tatyana hiç geri adım atmadan, gözlerini ondan ayırmadan ve ellerini açmadan yeterince soğuk bir ifadeyle, "Minnet duymasını bil," dedi.

"Niçin minnet duyacakmışım?"

"Gölde üzerine sülükten başka bir şey yapışmadığı için minnet duy."

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Çok daha kötüsü de olabilirdi," dedi Tatyana alçak sesle. "*Kan solucanı* da olabilirdi."

"Ne dedin?" Saika geri adım atarken gözlerinde karanlık bir ifade belirmişti.

"Onları duymadın mı? Evet. Bu gölün en dibinde yaşarlar. Kırmızı solucanlar. Halkalı solucanların bir türü. Solucanın burnu vücudunun yüzde yirmisini oluşturuyor. Alt kısmında dört sivri dişi var. Her diş zehirli bir salgı bezine bağlı. Kan solucanları kurbanını ısırır. Bunların binlercesinin vücuduna yapıştığını düşünsene."

Rengi solan Saika kapıya yaklaşana kadar geri çekilmeye devam ederek, "Sen hastasın," dedi.

"Hastayım ve senden bıktım," dedi Tatyana öne atılıp. "Ben seni tanıyorum," diye fısıldadı.

"Çek ellerini üzerimden!" diye haykırdı Saika. "O sülükler tarafından emilmeyi senin bana dokunmana tercih ederim. Bana bir daha dokunma. Kan solucanı gibisin."

Tatyana gideceğini Rita halaya söylediğinde yağmur dinmişti.

Boris enişte önce karısına, sonra da kızına bitkin bir ifadeyle baktı. "Marina, Tanya neden eve gitmek istiyor? Tanya'nın eve gitmesine sebep olacak ne yaptınız?"

"Gitmiyor!" diye haykırdı Rita. "Ağabeyim her ağustos bizim kızımıza gösterdiği özeni benim onun kızına göstermediğimi duyarsa beni asla affetmez. İleride Marina'yı yine ona göndermemiz gerekebilir. Ya onun yardımına ihtiyacımız olursa? Tanya gitmeyecek!"

"Neden ona daha iyi davranmıyorsunuz öyleyse?" diye bağırdı Boris. "Belki o zaman gitmek istemez! Sana daha kaç defa söyleyeceğim bunu?"

"Bin kez daha söyleyebilirsin!" diye çıkıştı Rita ve gittiler. Perde kapıyı sertçe çekip karanlık ağaçlara doğru ilerlediler, seslerini suya taşıyan ıslak gecenin yankısında çığlık attılar, bu gürültüde onları sokamayan sivrisineklerin hafif vızıltısını taşıyan gölün dinginliğinde bile yumuşamayan bağrışmalar onlara geri dönüp durdu.

O gecenin ilerleyen saatlerinde Marina, Tatyana'nın holdeki yatağına çöktü. "Taneçka," diye fısıldadı ellerini onun gövdesine koyarak. "Saika senden özür diliyor. Ben de özür diliyorum. Lütfen Luga'ya dönme. Lütfen. Yarın bizimle gel. Bugün çok yağmur yağdı, yarın orman mantar dolacak. Haydi. Bu bizim yıllık İlmen Gölü gezimiz. Hep gideriz, biliyorsun; sen, ben ve Paşa."

"Kardeşimden bahsetmedin az önce, değil mi?"

"Annem yaban mersini ve mantar toplamamızı istiyor. Senin de. En güzel çorbayı, en güzel pastayı yapacağız. Daşa da senden mantar bekliyor. Mantarı ne kadar sevdiğini bilirsin. Haydi, onu düşün. Seni kırdıysam özür dilerim."

"Beni kırdın," dedi Tatyana.

"Yalnızca eğleniyordum. Biliyorsun. Bu kadar alıngan olma. Lütfen gel. Bir daha yapmayacağım, söz veriyorum. Haydi, Paşa'yı peşimize takmadan daha mutlu olacaksın."

"Paşa olmadan bir şey yapmak beni mutlu etmiyor," dedi Tatyana. "Bak, benden ne istiyorsun? Çok yorgunum."

Marina onun eline dokundu. "Saika'yı neden sevmediğini anlamıyorum Tanya. Çok komik ve eğlenceli biri..."

"Nasıl eğlenceli olabilir Marina? Transkafkasya'nın ortasındaki kolektif alanlarda büyümüş. Hayatı boyunca pis keçilerin arasında kalmış. Gözenekleri bile keçi kokuyor. Nasıl eğlenceli olabilir ki? Hem neden benimle o şekilde konuşuyor, bana o inanılmaz sözleri söylüyor? Sen de durup kıs kıs gülüyorsun."

"Komik olmaya çalışıyor. Sen onu anlamıyorsun." Marina güldü. "Çocukça oyunlar."

"Saika'nın gözünde çocuklar çok çabuk büyüyor," dedi Tatyana. Sonra ürpererek, "Ona izin verseydim bana dokunacaktı," diye fısıldadı. "Bu mu çocukça oyun? Sırtını gördün mü? Bu çocuk oyunu mu?" Tekrar yatağına uzandı. "Ayrıca şunu da yaz bir kenara: Bu kızın bizden gizlediği bir şey var."

"Boş versene, bizimle bir ilgisi yok ki," dedi Marina.

"Tamam, sen onunla git. Beni neden istiyorsun ki? Sen git, ormana dal, mantar topla, yaban mersini topla."

"Sensiz gitmek istemiyorum. Lütfen Tanya."

Tatyana gözlerini ovuşturup yatağa uzandı. Uyumak istiyordu ya da eve gitmek. Kimsenin ona ulaşamayacağı bir yere.

"Lütfen bana kızma," dedi Marina. "Lütfen gel. Çok eğlenceli olacak! Annem ve babam üçümüze izin veriyor! Bu inanılmaz, değil mi?"

Tatyana homurdandı.

"Geliyor musun? İyi davranacak mısın?"

Tatyana kollarını göğsünde kavuşturdu. "Geliyorum," dedi. "Ama iyi davranacağım konusunda söz veremem."

Yıldızlara Doğru Uçmak

Tatyana uyudu. Ve ertesi sabah üçü birlikte İlmen Gölü'nü geçip ormana gitmeden önce rüyasında sırtüstü uzanıp gökyüzüne baktığını, yıldızların ona iyice yaklaşıp ışıldadığını gördü. Gözlerini kapatmak,

bakışlarını kaçırmak istiyor ama yapamıyordu. O an ona yaklaşanın yıldızlar olmadığını fark etti. Kendisi onlara doğru uçuyordu, hemen diplerindeydi, kollarını iki yana açmıştı, yüzü ışıl ışıl, kalbi yıldızlarla doluydu... O an kafasının içinde Blanca Davidovna'nın fısıltısı yankılandı: "Taç da haç da çay fincanının içinde Tatyana."

ÜÇÜNCÜ KİTAP
Uyumsuzluk

Al ama derecelendir, o telin akordunu boz,
Ve ardından gelen uyumsuzluğu dinle!
WILLIAM SHAKESPEARE, *Troilus ve Cressida*, I. Sahne, 3. Perde

DOKUZUNCU BÖLÜM
Beş Yıllık Plan

Puşkin'in Kitabı

1952 Ağustos'unda kavurucu bir öğleden sonrasıydı ve havuzdaydılar. Alexander tramplene oturmuş, bacaklarını sarkıtırken Tatyana ve Anthony sığ taraftan suya atlamaya hazırlanıyordu. Dördüncü yarışlarıydı bu.

"Tanya, çocuğu rahat bırak biraz," dedi Alexander.

Birikiüç. Atladılar. Esther hala sayesinde yüzme dersleri alan Anthony (Anthony'nin yaptığı hangi şey Esther hala sayesinde değildi ki?) kurbağalama yüzerek sarı puantiyeli bikinisiyle hangi stilde yüzdüğünü Alexander'ın bile anlamadığı annesiyle yarışıyordu. Kelebek stili belki. Tatyana suyun içinde âdeta süzülüyordu ve bu kez Anthony, Alexander'ın ayağına yarım saniye daha erken ulaştı ve neşeyle çığlık attı. Tatyana da Alexander'ın diğer ayağını tuttu. Anthony babasının kuşku dolu yüzüne bir bakış atıp, "Ne oldu? Kazanmama izin vermedi. Ben de onu dürüstçe yendim," dedi.

"Evet, oğlum."

"Ah," dedi Anthony. "Haydi, daha iyisini yapabilir misin, görelim."

"Babana kafa tutma Anthony," dedi Tatyana. "Kendisine kafa tutulmasından hoşlanmadığını bilirsin." Gözleri ışıldıyordu.

"Sana nasıl kafa tutulur göstereyim," dedi Alexander.

Alexander ve Tatyana tarih öncesi nehirlerinin yarısı kadar olan on beş metre uzunluğundaki havuzun kenarında durdular. Zayıf ve bembeyaz Tatyana'nın çilleri güneşte belirginleşmişti. Alexander uzun, gri çizgileriyle çikolata rengi olmuştu. Erkeksi vücudu güçlü ve kaslıydı, boyu kolunun üst kısmındaki orak-çekiç dövmesine ancak yetişen peri misali kadına yenilecekmiş gibi görünmüyordu hiç.

Birikiüç, atladılar. Alexander ve Tatyana'sı, erkek ve kadın, karı ve koca, âşıklar.

Anthony tramplene oturmuş, annesi için çılgınca tezahürat yapıyordu! Daha az önce babasının yarışıp yenmesini istediği annesi için.

Alexander yavaşlayıp başını çevirdi ve "Sorun nedir kurbağacık? Ayakların şeker kamışından mı yoksa?" diye sordu. Ama konuşmak için erken davranmıştı, Tatyana onu çoktan geçmiş, ona fark atmıştı. Alexander'la yarışırken ağır ağır süzülmüyordu, tüm uzuvlarını kullanarak yüzüyordu. Alexander onun üzerine çullandı, onu aşağıya çekip yukarı kaldırdı, sonra kendine çevirip suyun üstüne yükselerek, "*Seni hilebaz!* Dominoyu da böyle oynuyorsun," dedi. Tatyana çığlık atarken Alexander onun çırpınan vücudunu kavradı ve yüzünü suyun içinde ışıldayan boynuna gömdü. Anthony, oğlu, tramplenden annesi ile babasının tam ortasına atladı ve "Tamam artık, bu kadar yeter," diyerek annesini babasının ellerinden kurtardı. Alexander ona izin verdi.

Daha sonra Alexander, Anthony'ye nasıl eğildiğini gösterdi ve Tatyana da onun omuzlarına tırmandı; Alexander doğruldu, Tatyana'nın ellerini tuttu ve sonra gitmesine izin verdi. Tatyana da doğruldu ve dengesini kurdu, onun omuzlarında bir süre kaldıktan sonra su sıçratmadan kusursuza yakın bir hamleyle üzerinden atladı. "Anne," dedi Anthony hayranlık dolu bir ifadeyle, "babamla bunu yapmayı nerede öğrendiniz?" Ve babası annesine bakıp, "*Lazarevo'da*," dedi.

Annesi Anthony'ye dalış tekniklerini, geriye doğru balıklama atlamayı öğretti. Sonra Alexander, Tatyana'nın Anthony'ye salto atmayı öğrettiğini, sırtını havuza verip havaya savrulduğunu, takla attığını ve kafasını neredeyse tramplene çarpmak üzere olduğunu görünce dalış dersine ara verdi. İkisine de sudan çıkmalarını söyledi ama önce

Tatyana'yı sırtına alıp ayaklarından ters çevirdi ve onunla birlikte suya atladı. Bu da onun salto atarak dalma tekniğiydi.

Yemek yedikten sonra Alexander sigara içti, basketbol oynadılar. Tatyana, Anthony'ye karşı oynadı, teke tek mücadele verdiler. Tekrar havuza girdiler, dalmadılar, yarışmadılar, suyun tadına vardılar yalnızca. Akşam olmasına rağmen hava hâlâ çok sıcaktı. Son kırk gündür hava ortalama kırk beş dereceyi buluyordu.

Tatyana, Alexander'ın yanında yüzerken, "Şura, bir planın var mı?" diye sordu.

"Beş yıllık plan gibi mi?" dedi Alexander gülümseyip sırtüstü yüzerken.

"Ne kadar zaman işsiz kalmayı planladığın gibi."

"Kim işsiz?" diye karşılık verdi Alexander. "Birinin çocukla ilgilenmesi gerekiyor. Yaz tatiline girdi. Birinin onunla ve Sergio'yla ilgilenmesi gerek. Biri onlara önderlik etmeli, onlar kertenkele peşinde koşup çizgi roman okurken ya da gün boyu yüzerken biri onlara öğle yemeği hazırlamalı. Ben modern bir ev kadını oldum. Elimi bulaşık bezine silmezsem günüm tamamlanmış olmuyor."

Tatyana sevgi dolu bir ifadeyle, "Umurumda değil. İstediğin kadar evde oturabilirsin," dedi.

Alexander ona iki hafta önce G. G. Cain'le görüştüğünü söylemedi. Karısı Amoret'le, yetişkin çocuklarıyla tanışmıştı. Alexander, G. G.'ye her şeyi dürüstçe anlattı; savaşı, Kızıl Ordu'yu, Tatyana'yı. Balkmanlar hakkında konuştular. Stevie hakkında gazetelerde çıkan yazılar korkunçtu. Bill Balkman'ın, şirketi rakiplerden birine devredip hastaneden yeni çıkan oğluyla birlikte Phoenix'ten kimsenin bilmediği bir yere gitmekten başka şansı kalmamıştı. Amanda Phoenix Memorial'a gelip Tatyana'ya çenesi yamulmuş Steve'in nişan yüzüğünü geri istediğini gözyaşları içinde anlatmıştı. Tatyana ona moral vermeye çalışmıştı. "Başkasını bulursun Amanda. Görürsün bak."

"Söylemesi kolay Tanya. Önümüzdeki ay yirmi altıya basıyorum. Yirmi altı yaşındaki birini kim ister ki artık?"

Alexander, G. G.'ye her şeyi anlattı, sonra bekledi. G. G. onu arayıp öğle yemeğine çıkardı ve Amoret'le birlikte başvurusunu ciddi olarak değerlendirdiklerini ama onu işe alamayacağını söyledi. "Üç yıl önce, ilk konuştuğumuzda gelseydin keşke. O zaman benim için paha biçilmez olurdun." Ama şimdi... evet, soruşturmanın sonucunda cinayetin meşru müdafaa ve ağır tahrik sonucu işlendiğine karar verilmişti. Evet, Alexander orduda subaydı. Ama bu her şeye rağmen kötü bir reklam olurdu. G. G. şirketinin küçük bir aile şirketi olduğunu, yılda yalnızca beş ev yaptıklarını söyledi. Hataya yer yoktu ve bu tür bir şey işi kötü etkileyebilirdi. Çok üzgün olduğunu belirtip hesabı ödedi.

Alexander bunları Tatyana'ya anlatmadı. Başka bir planı vardı. Onu yüzerken izledikten sonra ona seslendi. "Ben araziyi satmak istiyorum. Buradan gitmek istiyorum."

Tatyana onu duymamış gibi yaptı. Geri yüzdü. "Ne dedin?" dedi. "Seni duyamadım."

Alexander havuzda onun peşine takıldı. Tanrım, ne kadar hızlıydı bu kadın. Alexander ondan daha güçlü bir kadın yüzücü görmemişti. Tatyana'ya yetişip onu kendine çevirdikten ve nefes almasını bekledikten sonra, "İstediğin kadar duymazlıktan gel beni," dedi.

"Sen beni duymazlıktan geliyorsun," dedi Tatyana. "Sana araziyi satmayacağımızı ve bu konuyu bir daha konuşmak istemediğimi söylemiştim."

Alexander'ın parmakları onun kaburgalarındaydı şimdi. Tatyana kıvrandı. "Sana söyleyeceğim tek bir söz var," dedi Alexander. "Altı yüz *bin* dolar."

Tatyana ondan uzaklaşmaya çalıştı. "Ben hesap yapmasını matematik dehası büyükbabamdan öğrenmiş olabilirim ama senin dokuz yaşındaki oğlun bile bunun dört kelime ettiğini bilir. Ah!"

Tekrar suya daldı. Aşağıdan Alexander'ın bacaklarındaki kılları çekti.

Alexander onu yukarı çekti. "Napa Vadisi'ne gidip istediğin şaraphaneyi açabiliriz."

Tatyana hâlâ kızgındı. "Hayır, teşekkürler. Hatta şu aralar ne kadar az şampanya içersem o kadar iyi olur. Yürüyemiyorum." Nefes nefese kalmış bir halde gülümsedi.

Alexander onu kaldırıp havaya fırlattı. "Pekâlâ, ama bu benim son teklifim," dedi onu tekrar yakaladığında. "Senin için New York'a giderim. New York Üniversitesi'ndeki o aptal işine dönebilir, Vikki'ye yakın olabilirsin."

Bu kez Tatyana *onun* üstüne atlayıp onu suyun altına çekmeye çalıştı. "Sen var ya!" dedi ellerini Alexander'ın boynuna sarıp onu sallayarak. "İstediğin olana kadar her yolu denersin, değil mi?"

Alexander onu fırlatıp suya bırakırken ciddiyetle, "Vikki'nin sana ihtiyacı var," dedi. "Richter'ı Kore'de bırakmak zorunda kaldığı için çok üzgün. Ulusumuz adına askerliğinin kocalığından daha iyi olmasını ümit ediyorum. Ama Vikki gibi bir kadın New York'ta tek başına ne yapar? Onun sana ihtiyacı var. Ah, bu arada 'altı yüz bin dolar' demiş miydim?"

Tatyana havuzdan çıktı ve üzerinden sular süzülürken nefes nefese kalmış bir halde elleri kalçasında taş iskeleye oturdu. "Kes şunu. Hiçbir yere gitmiyoruz." Kalçaları lezzetli bir elmanın iki yarısı gibi ince belinin altına yayılmıştı. Düz karnı ışıldıyor, göğüsleri kabarıp iniyordu. Alexander ona bakıyordu. Elma kadar lezzetliydi karısı.

"Büyük Liderimiz ve Öğretmenimiz Yoldaş Stalin'in sözleriyle, 'Nedir bu küçük bir toprak parçasına bu bağlılık?'" dedi Alexander.

"Şura, üç yıl boyunca orayı bizden almaya çalıştılar. Başarılı olamadılar ve onu bizden alabileceklerini şimdi sen mi söylüyorsun?"

"Hımmm, evimizde neler olduğunu hatırlamıyor musun? Bizim *evimizde* Tanya."

"Evet, her gün unutmaya çalışıyorum. Ama Montanalı bir delinin üç yüz doksan iki dönümümüzü bizden almasına izin mi vereceksin? Burayı *annen* senin için aldı," dedi Tatyana. "O parayı sana verebilmek için babandan bile gizledi ki günün birinde evine dönüp kendine yeni bir hayat kurabilesin. Bu arazi on bir yıl önce Yaz Bahçesi'nde yürürken bana verdiğin *Bronz Atlı* kitabında vardı."

"Bu Yaz Bahçesi de nedir?"

Tatyana'nın elleri hâlâ kalçalarındaydı. "Abluka döneminde yakacağa ihtiyacımız varken Daşa'nın o kitabı yakmasına izin vermediğimi unuttun mu? O ve ben bu kitabı kamyonla Hayat Yolu'ndan geçirdik." Kavurucu Arizona güneşinin altında kısa bir an duraksadı. "Sonra onu tek başıma Sovyetler Birliği'ni katederken taşıdım. Sen parayı almak için Lazarevo'ya geldin..."

"Lazarevo'ya para için mi geldim?"

"O para," diye devam etti Tatyana soğukkanlılığını koruyarak, "İsveç'e, İngiltere'ye ve Amerika'ya güvenli bir şekilde geçmemi sağladı. Ve şimdi her sabah sen sigara içmeye çıkıp Phoenix vadisine baktığında annen sana tek oğlunun yaşamıyla ilgili ne düşündüğünü hatırlatıyor. Coconut Grove'da bir tekne ev almak için satmak istediğin şey bu mu?"

Alexander bir süre bekledikten sonra, "Doğrusunu istersen annem tekneleri de severdi," dedi.

Tatyana iskeleden doğruca onun kollarına atladı. Bacaklarını onun gövdesine dolayıp kollarını boynuna sardı ve onun sesini taklit ederek, "Benden bu kadar, ho ho ho, bu konuyu daha fazla konuşmayalım," dedi.

Alexander güldü ve tutkuyla öpüştüler.

"Şimdi daha ciddi bir konu konuşalım," dedi Tatyana. "Ne oynamak istersiniz yüzbaşı? Marco Polo mu?"

"Kırmızı Başlıklı Tanya'ya ne dersin?" Alexander bütün dişlerini göstererek gülümsedi.

"Olur." Tatyana sesini gittikçe yükselterek gözlerini ona dikti ve "Ah, yüzbaşım, *kollarınız* ne kadar da uzun..." dedi.

"Sana daha iyi sarılabilmek için tatlım." Alexander onun ıslak vücudunu sıktı.

"Ah, yüzbaşım, ne kadar da büyük *elleriniz* var..."

"Seni daha iyi kavrayabilmek için tatlım." Alexander onu arkadan kavrayıp kendine bastırdı.

"Ah, yüzbaşım! Ne kadar da..."

Anthony o sırada havuza, annesi ile babasının tam ortasına atladı.

Alexander oğlunu suyun altına çekti, bıraktığında Tatyana onu suyun altına çekti ve bıraktığında ikisi birden Anthony'ye sarılıp yüzünü öptüler.

"Anthony, Marco Poloculuk oynayalım mı?"

"Evet, baba," dedi Anthony. "Hazırım ama bu defa yalnızca annemin peşinden gitme."

Alexander'ın bir planı daha vardı. Tatyana'yla bu konuyu konuşmaktan biraz korkuyordu ama başka çaresi yoktu. Arazinin tapusunda ikisinin adı yazıyordu. Onu ipotek etmek için Tatyana'nın da imzasına ihtiyaç vardı. Alexander onunla konuşmalıydı ama Tatyana'nın bunu kabul etmemesinden korkuyordu; Tatyana borç alıp ödemekten nefret ederdi. Alexander onun arazinin bir parçasına bile dokunulduğunda ne hissettiğini biliyordu. Hayallerindeki evi yapmak için kırk dönümünü bile ipotek ettirmezdi!

Alexander'ın lafa girip fikrini Tatyana'ya açmayı başarması için iki saat tatlı dil dökmesi ve çok sayıda sigara içmesi gerekmişti.

Ama onu şaşırtırcasına Tatyana teklifi kabul etmekle kalmamıştı; tüm kalbiyle, içtenlikle kabul etmişti. Tüm arazinin beşte biri kadarını, yani seksen dönümünü sekiz bin dolara ipotek ettiler. Alexander, Scottsdale'deki ana caddede küçük bir vitrin kiraladı, Scottsdale'in lüks noktasında inşaat yapmak için topluluk örgütünün de onayını alıp gazeteye reklam verdi ve Barrington Özel Konutları adı altında bir şirket kurup kendi işini yapmaya başladı. Puşkin'in *Bronz Atlı*'sı Alexander'a bunu almıştı işte.

Tatyana hastanede çalıştığı günlerin arasında ona yardım etmeye başladı. Finans durumunu inceleyip defterleri düzenledi, faturaları ödedi, ofis gereçleri, mobilya, telefon, çizim masası aldı. Anthony'yle birlikte dükkânı boyayıp dekore etmesine yardım ettiler.

"Rencide edici posterler asmak yok," dedi Tatyana mutlulukla.

"Ah, sen gelmeden önce onları indirdim," diye karşılık verdi Alexander.

Serbest Pazarın Gücü

İkisi de işin yavaş ilerleyeceğini biliyordu. Buna hazırlıklıydılar. Alexander başta her şeyi kendisi yapmayı planlamıştı çünkü inşa edilecek en fazla bir ya da iki ev olacaktı. Eğitimini tamamlamak için okula devam edecekti ve bu arada doğru kişileri işe alıp eğitecek, küçük bir işletmenin gerekliliklerini yerine getireceklerdi. Tatyana hesap işleriyle uğraşacaktı, diğer tüm işleri Alexander yapacaktı.

Ama olaylar planları dışında gelişti. Alexander ilk hafta iki telefon aldı, ikinci hafta on yedi, üçüncü haftaysa elli dört.

"Birkaç ay önce gazetelerde adı geçen Subay Alexander Barrington siz misiniz?"

"Benim, evet."

Geldiklerinde kadınların ağzı açık kalıyor, adamlarsa birkaç dakikalık sohbetin ardından, "Pekâlâ, o gece tam olarak ne oldu, anlatın. Ne hikâye ama!" diyordu.

Alexander'ın kahramanlığıyla ilgili haberler yıldırım hızıyla Phoenix, Tempe ve Scottsdale şehirlerine yayıldı.

Scottsdale'de herkes onu tanır olmuştu.

Alexander, Tatyana ve Anthony ana caddeden geçerlerken, "Alexander karısını korumak için bir adamı öldürmüş ve ceza almamış," diye fısıldaşıyorlardı. Gizlice Tatyana'yı süzüyorlardı ama hiçbir erkek ona açıkça *bakamıyordu*. Birçok erkeğe görünmez olmuştu artık. Onun görünmezliği Alexander'ın görünürlüğüyle ters orantılıydı. Maricopa County'deki bekâr, evli, dul bütün kadınlar mimar, inşaatçı, savaş mahkûmu, görevli asker olan ve karısını, uğruna adam öldürecek kadar çok seven bu adamı görmek için ofisinin önünden geçiyordu.

Alexander eleman alımı için ilan verdiğinde hemen hepsi kadınlardan gelen beş yüz başvuru aldı. Hepsiyle Tatyana'yı görüştürdü. Kızların, kurtarılan eşle görüşünce hayal kırıklığına uğradıklarını söylemek yetersiz bir ifade olurdu. Tatyana bulabildiği en yetenekli, düzenli ve çevik kadın olan ellili yaşlarının başındaki Linda Collier'i

ofis müdürü olarak görevlendirdi. Francesca'yı da temizlik sorumlusu olarak işe aldı.

Alexander da Tatyana da, hatta bu işten zararlı çıkan G. G. Cain bile yağmurda şemsiye satışı, kasırga mevsiminde kereste satışı ya da bir adamın mobil evinde karısını korumak için birini öldürmesi gibi pazarın kontrolü dışındaki güçlerin hızlandırdığı ve "geçici talep artışı" olarak bilinen serbest pazar unsurunu azımsamışlardı.

Alexander'ın işe hemen bir mimar ve ustabaşı alması gerekiyordu. Skip mimarı, Phil ise ustabaşı oldu. Skip çok sönük ve enerjiden yoksun görünüyordu. Ama Alexander, Skip'in portföyünü görmüştü, çalışmaları iyiydi. Sürekli kot pantolon ve kareli gömlek giyen kırklı yaşlarının sonlarındaki Phil dal gibi incecikti ve pek konuşmazdı ama gitar çalıyordu ve bu, Anthony'nin hoşuna gitmişti. Yirmi yıldır aynı kadınla birlikte yaşaması Tatyana'nın hoşuna gitmişti. İnşaat konusundaki dikkate değer bilgisi de Alexander'ın hoşuna gitmişti. Phil'in verimli çalışması olmasaydı Alexander yılda bir evden fazlasını yapamazdı. Yeni kazandığı proje müdürü unvanıyla Phil dört evin sorumluluğunu üstlenirken Alexander da iki evle ilgilenip diğer işleri yapıyordu. Birkaç kalfa işe almıştı ve müşterilerle görüşüyordu, bu da zamanının büyük bir kısmını alıyordu. Ev tasarımı konusunda Skip'e yardım ediyordu. Linda onun adına program yapıyor, Tatyana parasını sayıyordu.

İşe aldığı taşeronlar ve tedarikçiler, çocukları ve eşleri, doğum günleri ve tatiller, kazandıkları ve harcadıkları paralar, spor ve politika hakkında konuşuyordu. Bambaşka bir dünyaydı bu ama çatıcılar bir elinde tespih tutan, diğer elleriyle tuğla döşeyen aziz gibi adamlar olsalar da Tatyana şantiye alanlarına adım atmıyordu. Onun yerine boş olduğu günlerde Alexander öğle yemeği için eve geliyordu. Artık patron oydu, istediği zaman istediğini yapabilirdi. Böylesi çok daha iyiydi. Evdeydiler, yalnızdılar ve genelde tatlı bir sevişme de öğle yemeğine dâhil oluyordu. Zaten sonrasında Alexander uyumaktan başka bir şey istemiyordu. Ardından işe enerjik bir şekilde dönüyordu. Yüzünden tebessüm hiç eksik olmuyordu.

Richter 1952'nin Şükran Günü'nde Kore'den aradı ve Montanalı Dudley'nin hikâyesini sessizce dinledi. Alexander anlatmayı bitirdiğinde son cümlesi, "Tom, karısı için bunu yapmayacak erkek yoktur, değil mi?" oldu.

Tom Richter bir an duraksadıktan sonra, "Şey, sanırım kadınına göre değişir," dedi.

Alexander'dan küçük bir iyilik istedi. Genç çavuşlardan biri yaralanmıştı ve ABD'ye geri dönüyordu. Aslında San Diegoluydu ama nerede olsa çalışmaya hazırdı, Alexander ona iş verebilir miydi? Bu arada Alexander dört yeni evin yapımı için de sözleşme imzalamıştı ve o sözleşmelerden önce bile aynı anda bitirilmesi gereken onca ev varken Phil'in ne kadar yoğun olduğunu biliyordu. Arkadaşına yardım etmeye hazırdı ve Shannon Clay'le de böyle tanıştı.

En fazla yirmi iki yaşında olan Shannon, 9 Mayıs 1952'de Kore'de savaşmaya gitmişti ve üç gün sonra çatışma sırasında kaybolmuştu. Keşif ekibi pusuya düşmüştü ve merkezle irtibatı kesilmişti. Helikopterle çekilmeyi beklerken de silahlı çatışmaya girmişti, ekibindeki herkes ölürken onun sol bacağına mermi saplanmıştı. Dört hafta düşman topraklarında kalıp ormanda yaşamış, sonunda oradan geçen başka bir helikopter sayesinde kurtulmuştu. Alexander ve Tatyana yaralanıp Kore dağlarında tek başına bir ay geçirebilen bir adamın her konuda iyi olacağına karar verdiler. Shannon hâlâ bacağında olan mermi yüzünden hafif aksıyordu ama uysal, uyumlu, nazik, karşısındakini memnun etmek isteyen ve inanılmaz derecede çalışkan biriydi.

Alexander, Shannon'ı hemen sevmişti ve onunla birlikte bir şeyler içtikten sonra eve döndüklerinde Tatyana, "*Harika* biri," diye yorum yaptığında daha da çok sevmişti. "Ama yalnız. Bekâr kızlar tanıyor muyuz?"

Gülümseyen Alexander, Tatyana'nın ona bekâr kızlar tanıyıp tanımadığını ciddi ciddi sorup sormadığını merak etti.

"Tanıyor muyuz, dedim Şura, *tanıyor musun*, demedim."

Bir öğlen Alexander ve Shannon ofisteyken Tatyana selam vermek için uğradı. Scottsdale'de alışveriş yaparken Amanda'yla karşılaşmıştı.

Tam Alexander'ın ofisinin kapısına gelmişti ki Shannon ayağa kalkıp, "Tanya, beni arkadaşınla tanıştırmayacak mısın?" diye sordu.

Tatyana engel olamadığı bir isteksizlikle yüzünde güller açan Shannon'ı, yüzünde güller açan Amanda'yla tanıştırdı. İki gün sonra dördü birlikte Bobo'nun yerine yemeğe gittiler. Amanda, Shannon'dan *çok* hoşlanmıştı. *O kibar yüzü ve masum, mavi gözleriyle kim ondan hoşlanmaz ki*, diye düşündü Tatyana. Ama Shannon da Amanda'dan *fazlasıyla* hoşlanmıştı.

O gece yatmadan önce birlikte dişlerini fırçalarlarken Tatyana, Alexander'a, "Sevimli Shannon'ın Amanda'dan hoşlanmasına ne diyorsun?" diye sordu.

"Hımmm," dedi Alexander ağzını çalkalarken.

"Ne? Senin de mi çekincelerin var?"

Alexander lavaboya tükürdü. "Yok. Ama bence Amanda'nın var. *Shannon* ondan çok etkilendi. Amanda o kadar etkilenmedi." Sonra omuz silkti. "Kadınlar işte."

Tatyana banyodaki aynada yüzünü inceledi. "Neden şaşırdın ki? Shannon iyi bir adam. Amanda ise kötü çocukları seviyor."

"Öyle mi dersin?" Alexander, Tatyana'ya yandan bir bakış attı. "Peki, benim karım hangisinden hoşlanıyor?"

"Ben en kötü olanını seviyorum," dedi Tatyana aynadan ona gülümseyerek.

İlk buluşmanın ardından Shannon ve Amanda'nın Tatyana ve Alexander'a ihtiyacı kalmadı. İki ay sonra, Mart 1953'te nişanlandılar, tam Stalin'in öldüğü dönemdi (ama Shannon, Lavrenti Beriya'nın tutuklanıp idam edilmesinden farklı olarak bu olayların art arda değil, eş zamanlı geliştiğine inanıyordu) ve haziranda evlendiler. Bir sonraki mart ayında da bebekleri oldu.

Bebek Bebek Bebek

Ve bebeği olan tek kadın Amanda değildi.

Tanrı aşkına, Phoenix'te neler oluyordu böyle? Alexander, Indian School Caddesi'ndeki pazardan dondurmacıya, Superstitions'taki Apache Trail'e bebek arabaları, bebekler, ikizler, çocuklar görmeden geçemi-

yordu. Her yeri sarmışlardı âdeta. Scottsdale Commons'ta Anthony'yle birlikte top oynarken erkek bebekler, kız bebekler, pembe, mavi, sarı, yeşil, tombul, beyaz, esmer, kumral ve aradaki tüm renklerde bebekler tarlalardaki leylaklar gibi sıralanmışlardı. Ayda bir kaldıkları Yuma'daki evli çiftlere ayrılan kulübelerin önüne sıra sıra dizilmiş on iki araba oluyordu hep. Superstitions'ta hayalet kasabalar mı? Bebekler. Pueblo Grande Müzesi mi? Bebekler. Neden bebeklerin Kızılderili Müzesi'ne gitmeleri gerekiyordu ki? Ya da Sonoran Çölü Ulusal Anıtı'na? Alexander o devasa *saguaro* kaktüslerinin o minik bebeklere hiç uygun olmadığını düşünüyordu. Her sohbetin ilk konusu ve son konusu bebeklerdi. Kim hamileydi yine? Kimin bebeği dünyaya gelmişti? Kimin üçüncü bebeği oluyordu? Ne zaman daha büyük bir eve taşınıyorlardı ve kaç çocuk daha yapmayı düşünüyorlardı? Alexander bunu iş verimliliğinin de mottosu haline getirmişti. İşe aldığı tüm ekiplere ve konuştuğu tüm ev sahiplerine hedefinin evlerini aynı kalitede ama bir kadının hamileliğinden çok daha kısa sürede bitirmek olduğunu söylüyordu.

Hamile olmayan tek kadına şöyle dedi: "Buraya kadar. Sorumluluğu üzerime alıyorum. Bu işi kendi ellerimle halledeceğim."

Tatyana gülümsedi. "Ellerinle mi? Belki de bu soruna anatomideki bu küçük hata sebep olmuştur."

Alexander bebek yapma işini yaptığı diğer işler kadar ciddiye aldı; görev bilinciyle, yorulmadan ve özenli bir şekilde. Bir yıl boyunca çalışmalarına ara vermeden devam etti. Nikotinin eskiden tüberküloza yakalanan Tatyana'nın ciğerlerine iyi gelmediğini söyleyip evde sigara içmeyi bile bırakmıştı.

"Burası senin evin," dedi Tatyana. "Nerede istersen orada iç. Ayrıca bebek ciğerlerimde büyümüyor."

Heyecanla bekliyorlardı. Alexander durumun belli olacağı günlerde nefesini tutuyor, bir ayın daha onlara bebek getirmediğini görünce nefesini serbest bırakıyor, bir ay daha çalışmaya devam ediyordu. Bebek yoktu ama aralık ayında yüzebiliyorlardı! Gece çöl yıldızlarının altında ısıtılmış havuza giriyorlardı. Bazen havuzu ısıtmadan çırılçıplak yüzüyorlardı. Ah, buz gibi, insanı sersemleten bir keyif.

Bebek yoktu ama *onun kalbinin bir parçasını isteyen* Rosemary Clooney, *sevilmek isteyen* Andrews Kardeşler vardı ve Alexander bahçe sandalyelerinden birinin üstünde Tatyana'yla sevişiyor, "Geleceğini bilseydim sana pasta yapardım," diye mırıldanıyor, Tatyana da onun başını tutup, "Hişşşt. Hişşşt!" diyordu.

Belarus'tan geçerken söylediği "The Son of the Volga Boatmen"i mırıldanırken Alexander evin araç yoluna çakıl taşı döşemiş, o ve Anthony için beton bir basketbol sahası ve arabaları korumak için düz bir güneşlik yapmıştı.

Polonya'daki Majdanek ölüm kampına giderken mırıldandığı "The Russian Sailors' Dance" şarkısını kuşanıp *cholla* kaktüslerinden kurtulmaya çalıştı. *Cholla* kaktüsü ona yaklaşan her şeyin içine nüfuz ediyordu; deri, lastik, eldiven. Alexander'ın botlarının tabanına çiçek tozu yapışıyordu, üzerine yapışıp filizleniyordu, kötü ruhlarla doluydu o *cholla*.

Ona yardım eden Anthony, "Baba, artık Amerika'dasın," dedi. "Bir işyerin var. Burada *cholla*'yla mücadele ederken Savaş Marşı'nı söylüyoruz. Sözlerini bilmiyor musun? Sana öğretmemi ister misin?"

Alexander dudaklarında "Varşavyanka"yla çam ağacı ve sabır otu dikti, Tatyana'nın çiçek bahçesi için taş duvar yaptı. Tatyana bunu "hoş ve sembolik" bulmuştu. Kaldırım kenarındaki yuka ve *palo verde*'lerin çevresine balçık döktü. Yemekten sonra Alexander'ın, dağların yanı başındaki güzel manzaralı yaz bahçelerinde açan *ocotillo*'lar, Hint incirleri, kadifemsi *mesquite* ağaçları, mor acı baklalar ve çöl gelinciklerinin oluşturduğu yeşilliklerin arasına yaptığı yollarda yürüdüler. Ve aşağıda, devasa *saguaro*'ların arasında vadinin ışıkları parıldıyor, çoğalıyordu. Çiftlik çoktan gitmiş, mahalleler genişlemişti. Artık sokak lambaları, cemiyetleri, havuzları, golf kursları, bebek arabaları ve Alexander'ın yeni hamile kalmış kadınlar ile heyecanla bekleyen kocaları için yaptığı evler vardı.

Tatyana onun koluna giriyor, Alexander ev yapmaktan, Shannon'dan, hâlâ Kore'de olan Richter'dan ve Dien Bien Phu'da ölesiye mücadele eden Fransızlardan bahsederken ona bakıyordu. Bazen Alexander, Tatyana'nın

onun anlattıklarının tek kelimesini dinlemediğine yemin edebilirdi. Tatyana ağzını öylece açıyor, gözlerini kırpmadan ona bakıyordu... Alexander üniformasıyla, Tatyana ise fabrika kıyafetinin içindeymiş gibi, Alexander tüfeğini omzuna asmış, Tatyana saçını dağıtmış, savaşın onları ayırmadan önce bir araya getirdiği hayatlarının o ilk yazında Leningrad'da yürüyor, sokaklardan, bulvarlardan, kanallardan, tren istasyonlarından geçiyorlarmış gibi...

Bu arada sahip olmayı başardıkları o harika çocuk iskelede gitarıyla oturmuş, Francesca'dan öğrendiği Meksika şarkıları ile annesinin Rusça şarkılarını çalıyordu. Tatyana şarkıları mırıldanırken Anthony çalıyordu, Tatyana o tınıları duyunca ağlıyordu. Gecenin karanlığında yürürlerken, sigara içerlerken, konuşurlarken anne ve babasıyla birlikte "Corazon Magico" ve "Moscow Nights" şarkılarını çalışıyordu.

Sonra gece sevişiyorlardı.

Sonra bir ay daha bekliyorlardı.

Anthony Annesinin Noel Baba'yı Öptüğünü Görüyor

Tatyana banyodan çıkıp yataklarına oturmuş saçını tararken Alexander yeni evlerinin ozalit baskısını önüne yaymıştı. Elindeki kurşun kalemle ona araç yolunu gösterip planını anlattı: önce yükselti, sonra evin içi, sonra arka yükselti ve sonra da mutfak tasarımı.

"Çok geniş," dedi Tatyana.

"Evet. Bizim geniş kerpiç evimiz Lazarevo hilali şeklinde," dedi Alexander, "araç yolumuza, basketbol sahasına ve garajlara doğru kıvrılıyor."

"Ben o görüntüyü seviyorum."

"Sahte yaldızlı kapılardan geçiyorsun." Alexander bakışlarını Tatyana'ya çevirdi ve karaağaçlarla kaplı bir bahçeden beyaz gecelerin nehrine açılan başka bir –sahte olmayan– yaldızlı kapıyı hatırlamasını ümit etti. Tatyana'nın hülyalara daldığını görünce hatırladığını anladı. Ozalitler ön sevişme gibiydi. Alexander sessizce başını sallayıp devam

etti. "Bu kapılardan daire şeklinde bir fıskiyenin etrafını saran *palo de fierro*'larla süslü, kare şeklinde, eski bir traverten avluya çıkılıyor. Sonra evin ortasına geçiliyor; mutfak, galeri, oturma odası, oyun odası, kütüphane ve kilerden de uzun, geniş yemek salonuna. Güzel, değil mi?"

"Bu yemek odasının büyüklüğü neymiş?" Tatyana plana daha yakından baktı.

"Yediye dört. Şömineli."

"Çok büyükmüş," dedi Tatyana.

"Birkaç jenerasyonu hesaba kattım," dedi Alexander neşeyle. "Üç jenerasyon düşünürsek bir sürü çocuk olur. Bak, mutfak bir geçitle çalışma odasına bağlanıyor. Çiçekler için yerden tavana kadar uzanan bir penceresi ve fotoğraflar ve anılar için de uzun bir duvarı olacak. Sol tarafta çocukların odası olacak. Sağ kanatta bizim ana süitimiz..."

"Öyle mi diyorsun? *Ana* süit mi?"

"Ben demiyorum. Adı öyle. Beni dinliyor musun, yoksa bana sırnaşıyor musun?"

"Neden dinlerken *sırnaşamıyorum*? Tamam, tamam, dinliyorum." Tatyana ciddi bir ifade takındı. "Nedir bu?"

"Hem yatak odasına hem de ona bağlı banyoya bakan şömine," dedi Alexander. "Şu da hem dağlara hem de vadiye bakan özel taş bahçe. Dışarıda ateş yakabilmek için bir duvar da öreceğim."

"Yatak odasındaki şömine hoşuma gitti," dedi Tatyana alçak sesle. Saçını hâlâ tarıyordu ama biraz hızlanmıştı artık. "Burada da bir tane olsun."

"Evet, şey. Mobil evlere şömine konmuyor," dedi Alexander. "Ev tümüyle kireç taşı, parke taşı ve balçıkla yapılacak, bir de sert döşeme tahtası kullanılacak. Bizim yatak odamız dışında, orası boydan boya hah döşeli." Ağzı kulaklarına varana dek gülümsedi. "Nerede kalmıştık? Ah, tamam. Evin arka tarafındaki kavis boyunca üstü kapalı bir veranda uzanıyor. Burada da havuza giden bir taraça ile kaldırım olacak."

"Harika," dedi Tatyana.

"Banyolar beyaz," dedi Alexander, "tam senin istediğin gibi. Mutfak beyaz. Ama şuraya bir bak, şu adayı görüyor musun? Bütün evin en önemli özelliği bu."

"Yatak ile jakuzi arasındaki şömineden de mi önemli?"

"Neredeyse," dedi Alexander. "Bu siyah granit adayı Vişnu Şist olarak düşün, mutfağının ortasında, evinin kalbi gibi. Bu adada yemek hazırlayıp hamur açacaksın. Çocukların ve kocanla birlikte buradaki minderli taburelerde oturup ekmek yiyecek, kahve içecek, tartışacak, gazete okuyacak, günlerinin nasıl geçtiğini konuşacak, sorunlara çözüm bulacaksın. Her günün başı ve sonu burası olacak. Müzik çalacak, mutfağın hiç sessizliğe gömülmeyecek."

"Dağlarda tümüyle izole ve yalnız bir hayat," diye mırıldandı Tatyana.

"Evet," dedi Alexander. "Rahatça bağırıp ağlayabilir, yüzebilir, uyuyabiliriz. Her şey bize özel."

"Şura," dedi Tatyana sevecen bir ifadeyle. "Bu güzel bir rüya. Görüyorum. Hepsini görüyorum. Hissediyorum. Hamile kalır kalmaz kendi evimizi yapacağız."

Dört yıldır ozalitler üzerinde çalışıp değişiklikler, düzeltmeler yapan Alexander, Anthony'nin büyüdüğünü ve o küçük evlerinde olup bitenlerin artık daha iyi farkına vardığı için *mahremiyete* daha fazla ihtiyaçları olduğunu belirterek Tatyana'ya evi her şeye rağmen inşa etmeyi teklif etti. Tatyana ise bunu nazikçe reddetti.

"Döşeme tahtası, kartonpiyer, boya rengi ve kapı kollarıyla kim ilgilenecek? Bu tam zamanlı bir iş. Amanda yapabilir ama o çalışmıyor. Ben de yapamam. Benim iki elim de dolu."

Alexander sessizdi, krem rengi ve kırmızı karışımı yatak örtülerinin üzerindeki ozalitlere neredeyse bir saat bakmıştı. "O halde bir elini boşalt," dedi sonunda tek kaşını kaldırarak.

Tatyana yatağın diğer tarafından sakin ve şefkat dolu bir ifadeyle ona bakıyordu. "Şura," dedi, "hamile kalır kalmaz işi bırakacağım zaten. Kendi evimizi yapacağız. Acelen ne?" Sonra gülümsedi. "Şimdilik ihtiyacımız olan her şey var. *Her şey*," diye fısıldadı. "Yeterince *mahremiyete* de sahibiz." Tarağını bırakıp sabahlığını çıkardı ve kendini

yatağa, ev planının üzerine attı. Başını geriye atıp kollarını açtı. "Burada, senin yatağında çıplak bir kadın saçlarını tam da senin sevdiğin gibi dağıtmış, uzanıyor. Ve sen diyorsun ki..."

"Şey, lütfen ozalitlerin üzerinden kalkar mısın?"

Bir yıl daha geçti. Arazinin senedini ödediler, herkese zam yaptılar, yeni elemanlar işe aldılar. Tatillerde Esther ve Rosa'nın, sefil haldeki Vikki'nin ve Kore'den yeni dönen huysuz Richter'ın yanına gittiler. Aldıkları Noel hediyelerinin, verdikleri partilerin sonu gelmiyordu, pazar günleri gürültülü barbekü partilerinde çok eğleniyorlardı. Her cumartesi akşamı yemeğe çıkıyor, pazar günleri birlikte geziyor, Arizona'yı keşfediyor, dağlarda ata biniyorlardı.

Mutfağı restore edip teçhizatı değiştirdiler. Alexander üniversiteyi bitirip mimar oldu.

1954 kışında televizyon izlemeye başladılar. Tatyana, Alexander'm hiçbir masraftan kaçınmayıp yeni renkli televizyonlardan almasına ses çıkarmadı. Böylece *The Singing Cowboy* ve *Death Valley Days*'i, *I Love Lucy* ve *The Honeymooners*'ı izlediler. Bazen televizyon izlerken Alexander onun kucağına uzanırdı, Lazarevo'daki ateşin karşısında oturuyorlarmış gibi. Bazen de Tatyana onun kucağına otururdu.

Ve bazen... Marlene Dietrich'in dediği gibi *öpücüğü şaraptan tatlıydı.*

1955 yılının Noel zamanı civarı yatak odalarının kapısını kilitlemeyi unuttular ve Anthony gece geç saatte kapıyı açtı. Ya kâbus gördüğü ya da radyonun sesi çok yüksek olduğu için gelmişti ve tam da "I Saw Mommy Kissing Santa Claus*" şarkısı çalarken on iki yaşındaki Anthony çıplak annesini çıplak babasının altında gördü. Annesinin ince bacaklarını, küçük, beyaz ellerin geniş kollara kenetlendiğini, *sessiz* hareketlerini görmüştü. Annesinin acı çekiyormuş gibi görünmesine rağmen acı çekmeden çıkardığı sesleri duymuştu. Kendisi de bir ses çıkarmıştı. Alexander arkasına dönüp bakmadan hareket etmeyi kesti ve Tatyana'yı gizlemek için onun üstüne yatıp, "Anthony..." dedi.

Çocuk kapıyı ardına kadar açık bırakıp kaçtı.

---

* Annemi Noel Baba'yı Öperken Gördüm. (ç. n.)

Tatyana ve Alexander onun gördüklerini hayal etmeye çalıştılar. Görebileceği ama neyse ki görmediği şeyler için de –asla açıklanamaz bir şekilde– birbirlerine minnet duydular.

"*Artık* evi yapabilir miyiz?" diye sordu Alexander.

"Neden?" dedi Tatyana. "Yeni evin kapısını da tıpkı mobil evimizde yaptığın gibi kilitlemeyi unutabilirsin. Ama şimdi gidip oğlunla konuşsan iyi edersin Şura."

"Ah, demek aniden treyler değil, mobil ev oldu. Hem ona ne söyleyeceğim?"

"Bilmiyorum Alexander Barrington ama bir şey düşünmen gerekiyor, yoksa annen gibi oğlumla ben mi konuşayım?"

"Tamam ama gerçekliğe doğru küçük bir adım atalım bence," dedi Alexander. "Ben ve ailem, yan dairedeki adamın tren istasyonundan topladığı fahişeleri evine getirdiği bir apartmanda yaşıyorduk. Annemin bir sorumluluğu vardı. Fransız hastalığıyla ilgili kâbus gibi hikâyelerle beni korkutmaya çalışıyordu. Benimse oğlumu korkutmama gerek yok, bu gece gördükleri hayatı boyunca seksten uzak durmasına sebep olacak zaten."

Ertesi gün Anthony ev ödevini mutfak masasında yaptı, Alexander'la sohbet etmek yerine odasına kapanıp kapısını da kapattı. Tatyana eve geldi, birlikte yemek yediler. Anthony sofra toplandıktan sonra annesine bakamadan odasına kaçtı, Tatyana'nın on puanlık avantajla basketbol oynama teklifini bile reddetti.

"Sabahtan beri böyle miydi?" diye sordu Tatyana.

"Ah, evet," dedi Alexander. "Kahvaltıda da benimle konuşmadı. Babamın yaşadığı ikilemi şimdi anlıyorum. Annem onu zorluyordu: 'Git, konuş onunla. Git, konuş onunla.' O zaman eğlenceli gelmişti. Neden artık öyle gelmiyor?"

Tatyana onu Anthony'nin odasına doğru itti. "Bence hâlâ eğlenceli. Git, konuş onunla. Git, konuş onunla."

Alexander yerinden kıpırdamadı. "Aslında, yani şimdi anlıyorum ki anne ve babamın benimle konuşmasına ihtiyacım yoktu. Anthony'nin neden ihtiyacı olsun ki?"

"Çünkü ihtiyacı var. Kes bahane bulmayı. Onunla ilgileneceğini sen söylemiştin bana. Şimdi git ve ilgilen. Git."

Alexander isteksizce kapıyı çaldı. İçeri girdikten sonra yatağında sessizce oturan Anthony'nin yanma çöktü. "Oğlum, benimle konuşmak istediğin bir konu var mı?"

"HAYIR!" dedi Anthony.

"Hımmm. Emin misin?" Alexander onun bacaklarını okşadı ve onu konuşmaya teşvik etti.

Anthony hiçbir şey söylemedi.

Alexander her şeye rağmen onunla konuştu. Yetişkinlerin zaman zaman bebek istediğini anlattı. Erkeklerin *bu*'su, kadınların *şu*'su vardı ve bebek yapmak için de bu iki parça arasında tıpkı zıvana ve delik gibi sıkı bir bağlantı olması gerekirdi. Bağlantının etkili olabilmesi için hareket gerekirdi (bu noktada zıvana-delik benzetmesi bozuluyordu ama neyse ki Anthony buna dair bir şey sormamıştı). Anthony'yi asıl korkutan da büyük ihtimalle bu olmuştu ama gerçekte korkulacak bir şey yoktu, işin doğası buydu.

Alexander'ın cesur çabalarının ödülü olarak Anthony babasına, ona anne ve babasının yatmadan önce buz gibi vampir kanı içtikleri söylenmiş gibi baktı. "*Ne* yapıyordunuz?" diye sordu. Bir süre düşündükten sonra, "Anneme *bebek* mi yapmaya çalışıyordunuz?" diye ekledi.

"Hımmm... evet."

"Bunu daha önce de mi yaptınız? Yani beni yapmak için?"

"Hımmm... evet."

"Bütün yetişkinler bu şekilde mi bebek yapıyor?"

"Evet."

"Sergio'nun annesinin üç çocuğu var. Yani onun annesi ile babası bunu... *üç* defa mı yaptı?"

Alexander dudağını ısırdı. "Evet."

"Baba," dedi Anthony. "Annem başka çocuk istemiyor ki. Onu duymadın mı?"

"Oğlum..."

"Onu duymadın mı? Söylesene baba."

Alexander ayağa kalktı. "Pekâlâ. Bu konuşmayı yaptığımıza sevindim."

"Ben sevinmedim."

Alexander dışarı çıktığında Tatyana masada onu bekliyordu. "Nasıl geçti?"

"Babamın benimle konuşmasına benziyordu," dedi Alexander.

Tatyana güldü. "Keşke daha iyi geçseymiş. Senin baban pek etkili bir konuşma yapmamış."

"Senin oğlun *Wonder Woman* çizgi romanları okuyor Tatya," dedi Alexander. "Bu durumda nasıl etkin bir konuşma yapabilirim bilmiyorum."

"*Wonder Woman* mı?"

"O çizgi romandaki kahramanı gördün mü?" Alexander başını iki yana salladı ve sigarasını almaya gitti. "Her neyse. Yakında her şey çözülür. Evi yapıyor muyuz, yapmıyor muyuz, sen onu söyle."

"Hayır, Şura. Bir dahakine kapıyı kilitlemeyi unutma, yeter."

Böylece ev yapılmadı. *Wonder Woman* okunmaya devam etti, Anthony'nin sesi değişti, geceleri mobil evin herhangi bir yerinde, mutfakta, oturma odasında, kilitli kapılar ardında "I Saw Mommy Kissing Santa Claus" çalarken Anthony yatak odasının kapısının arkasına gizlendi.

Alexander arada bir Rosemary Clooney'nin alçak sesle annesinin haklı olduğunu mırıldandığını duysa da geceler hüzünlüydü.

***

Tatyana ve Alexander havuz başında oturuyordu. Transistörlü radyo çalıyor, Alexander sigara içiyor, Tatyana çayını yudumluyor, havuz başındaki loş, sarı ışık yanıyordu. Alçak sesle sohbet ediyorlardı. Geceleri çölde nadiren rüzgâr eserdi ve şimdi de hiç esmiyordu. Alexander'ın sevdiği bir şarkı çaldı, en sevdiği ağır, hüzünlü şarkılardan biriydi bu ve Alexander ayağa kalkıp Tatyana'ya doğru bir adım attı. Tatyana belli belirsiz bir şekilde ona bakıp çayını bıraktı. Alexander onu kaldırıp

kendine çekti, elini onun sırtına götürdü. Parmakları kenetlendi ve taş iskelede Nat King Cole'ün "Nature Boy" şarkısı eşliğinde salındılar, aralık ayının güneybatı yıldızlarının altında, aydınlatılmış havuzlarındaki minik dalgacıkların yanı başında küçük daireler çizip ağır ağır dans ettiler. Nat King Cole ve Alexander ona karşılaştıkları o *mucizevi* günden bahsederken Tatyana başını Alexander'ın göğsüne yasladı ve Alexander eve doğru baktığında yirmi yıl öncesini, 1935'te, sonun başlangıcında Krasnaya Polyana'daki hamağın yanında dans eden annesi ile babasını ergenlere özgü bir utançla izleyen kendini, on dört yaşındaki halini gördü. Anne ve babasının nazikçe, sevgiyle birbirlerine dokunduklarını son görüşü olmuştu bu ve Alexander gözlerini kırpıştırdığında oğlu Anthony'nin evin iskelesinde ergenlere özgü bir utançla babasının annesiyle dans edişini izlediğini gördü.

Onları son görüşleri miydi bu?

Alexander ve Tatyana birbirlerine ne kadar yakın dans ederlerse etsinler –ki gerçekten de çok yakındılar– ortada hâlâ çocuk yoktu ve saatin tik takları evin her yerinde, masada duran ve *pueblo* tarzında tasarlanmış evin tüm planında gittikçe gürültülü bir şekilde yankılanıyordu. Onlarla birlikte yaşıyordu, iki katı genişlikteki treylerlerindeki beyaz fil. O beyaz fil gözlerini onlarla birlikte ozalitlere dikiyor ve fısıldıyordu: *Madem başka çocuk olmayacak, neden avlusu, fıskiyesi, yemek salonları, oyun odaları, altı yatak odası olan koca bir şato yapıyoruz ki?*

ONUNCU BÖLÜM
Ablukaya Alınmış Kız

Hemşire İçeride, Madalyonun Diğer Yüzü

Aralık 1955'te bir cuma akşamı Alexander, Anthony'yle birlikte işten döndüğünde bir de ne görsün! Tatyana çoktan eve gelmişti! Evde olmakla da kalmamış, siyah kalem eteği ile üzerine yapışan krem rengi örme kazağını giymişti. Sofra kurulmuş, mumlar yakılmış, müzik açılmış, şarap kadehleri doldurulmuştu.

Alexander şaşkın bir ifadeyle içeri girerken, "Bu muhteşem koku da ne?" diye sordu.

"Pırasa ve jambonlu harç!" diye haykırdı Tatyana.

Tatyana ona yaklaştı ve yemeğini sunarken de içtenlikle yaslandı. Fırında patates ile rosto ve pırasalı, jambonlu, kıtırlı harç vardı. Alexander'a göre muhteşem bir menüydü bu. "Ne var içinde?"

"Pırasa ve jambon," diyerek güldü Tatyana. "Bir de senin yaptığın gibi küp küp kesilip kızartılmış ekmekler."

"Elbette."

"Küp küp doğranmış havuç, sarımsak, tereyağı, tavuk suyu, biraz süt. Hepsini bir saat pişiriyorsun. Beğendiğine sevindim hayatım."

Hayatım?

Tatlı olarak çikolata soslu, kremalı pasta vardı, yanında da siyah Rus çayı. Alexander o kadar doymuştu ki masadan kalkamadı.

"Baba, her ne yaptıysan daha sık yapmalısın. Anne, harikaydı."

"Teşekkürler oğlum."

Tatyana ve Anthony bulaşıkları yıkarlarken Alexander, "Evet, neymiş bakalım bu yaptığım harika şey?" diye sordu.

Tatyana elinde tabaklarla, "İkinize harika haberlerim var. Tahmin edin," dedi.

Alexander nefesini tuttu. Lütfen, *lütfen*, o haber...

"Terfi aldım!"

Alexander nefesini serbest bıraktı.

"*Ne dedin?*"

"Şura, beni acil servis başhemşiresi yaptılar!"

Alexander sessizce oturdu. Anthony de sessizce oturdu. "Bu harika bir haber anne," dedi babasına bakarak. "Tebrikler."

Alexander hiçbir şey söylemedi. O dar kazağın ve pırasanın sebebi çıkmıştı ortaya.

Tatyana hafifçe kaşlarını çatarak, "Benim adıma sevinmediniz mi?" diye sordu. "Zam da aldım."

"Kabul ettin mi?"

Tatyana kekeledi. "Kocamla konuşacağımı söyledim ama..."

Alexander başını sallayıp, "Tamam, konuşalım öyleyse," diye araya girdi ve Anthony'ye bakıp, "Sonra," diye ekledi.

Anthony bakışlarını kaçırdı.

Daha sonra iskelede aralarında şu konuşma geçti:

"Tatlım, zam almam iyi değil mi?"

"Evet, harika," dedi Alexander ona bakmadan sigarasını içerek. "Yedi bin dolar. Tanya, geçen yıl tüm çalışanların ücretlerini ve işletme maliyetini de çıkardıktan sonra doksan iki bin dolar kâr ettik. Her şey iyi gidiyor. İşlere yetişemiyoruz. Arazimizin bir dönümü şu an iki bin beş yüz dolar ediyor, bu da milyon dolar demek. Hesap yapmayı unuttuysan hatırlatmak istedim. Tamam, terfi etmene sevindim ama... bunu da göz önünde bulundur." Duraksadı. "Bu zam, çalışma saatlerinin de artacağı anlamına mı geliyor?"

"Yalnızca bir vardiya daha fazla çalışacağım tatlım."

Alexander biraz bekledi.

"Haftada dört saat sadece. Sen altı saat çalışıyorsun."

"Ben kaç gün çalıştığımı biliyorum Tatyana," dedi Alexander. "Bu fazladan vardiya ne zaman olacak peki?"

Tatyana öksürdü ve Alexander'a bakmayı kesti. "Pazartesi, çarşamba, perşembe ve cuma yediden yediye çalışacağım..." Duraksadı ve alçak sesle, "Gece," diye ekledi.

"Seni duyamadım," dedi Alexander. "Ne?"

"Gece nöbeti. Akşam yediden cumartesi sabah yediye kadar." Tatyana onun yüzündeki ifadeyi görmüş olmalıydı çünkü hemen ardından, "Ama cumartesi gününü her zamanki gibi Anthony'yle geçirebileceğim," diye ekledi. "Senin Yuma'ya gitmen gerektiğini de biliyorum ama Anthony'yle birlikte cumartesi sabahı beni hastaneden alırsınız, doğruca gideriz. Kamyonette uyurum. Sorun olmaz. Ciddiyim. Her şey çözülür. Çok üzgünüm ama acil servis başhemşiresi olarak haftanın en yoğun saatlerinde çalışmak zorundayım. Büyük bir sorumluluk bu."

Alexander sigarasını içerken hiçbir şey söylemedi.

Tatyana ona yaklaştı. "Salı, cumartesi ve pazar günlerim boş. Diğer hemşirelerin hepsi hafta sonu da en az bir gün çalışmak zorunda..."

"Haftanın üç günü günde on dört saat evde değilsin *zaten*," diye araya girdi Alexander. "Kırk iki saatini evin dışında geçiriyorsun. Çarşamba günleri eve neredeyse sekiz buçukta geldin."

"Iris gecikti," dedi Tatyana af dilercesine.

"Şimdi bütün gece gitmek istiyorsun," diye devam etti Alexander. "Gece boyunca evde olmayacaksın. Ben seni bırakıp bir kez olsun Las Vegas'a gitmedim. Richter'ı görmeye Washington'a gitmedim. Yuma'ya gitmiyorum, arada bir de olsa geceyi senin yatağın dışında bir yerde geçirmiyorum. Sense çıkmış her hafta, yılın elli iki haftası, sonsuza dek o lanet hastanede gece çalışacağını söylüyorsun bana."

"Hayatım," dedi Tatyana yalvarırcasına, "ne yapabilirim?" Alexander'ın koluna dokundu, Alexander geri çekildi. Tatyana bu kez onunla yüzleşti. "İşimi sevmediğini biliyorum," dedi. "Hiç sevmedin. Ama ben bu işi yapıyorum. Ben buyum. Ben çalışmalıyım..."

"Boş laf. Çalışmayı sen seçtin."

"Bizim için!"

"Hayır, Tatyana. Kendin için."

"Sen kimin için çalışıyorsun? Kendin için değil mi?"

"Hayır," dedi Alexander. "*Senin* için çalışıyorum. Senin hoşuna gidecek evi yapmak için çalışıyorum. Sen çalışmak zorunda kalmayasın diye çalışıyorum çünkü senin hayatın yeterince zor. Hamile kal diye çalışıyorum; yemek yapıp gezebilesin, Anthony'yi okuldan alıp basketbol, satranç kulübüne ve gitar dersine götürebilesin, Serge ve Mary'yle birlikte yeni garajımızda rock gruplarının provasını yapmalarına izin veresin, arka bahçede çiçek yetiştiresin diye çalışıyorum. Kendine topuklu ayakkabılar, dar elbiseler, pasta yapmak için mikserler alabilesin diye çalışıyorum. Tupperware partileri yapıp pasta pişiresin, beyaz eldivenlerini takıp arkadaşlarınla öğle yemeğine çıkabilesin diye çalışıyorum. Her gün ailen için ekmek yapasın diye, kocana yemek yapıp onunla sevişmekten başka bir şey yapmayasın diye çalışıyorum. Mis gibi bir hayatın olsun diye çalışıyorum. Deer Adası'ndaki ilk ıstakozdan Coconut Grove'daki tüm tekne gezilerine, Scottsdale'deki son tuğlaya kadar hep senin için çalıştım. Sen ne yaptın Tatyana?"

Tatyana rüzgâra karşı durup ona doğru bir adım attı, sonra durup Alexander ona döndüğünde avuçlarını açtı. "Hayatım," dedi. "Lütfen. İşimi bırakamam ben."

"Neden? İnsanlar her gün işlerinden ayrılıyor."

"Evet, başka insanlar," dedi Tatyana. "Ama bana bağlı olan bir sürü insan var. Biliyorsun."

"Oğlun ve kocan da öyle Tanya. Henüz doğurmadığın bebeklerin de öyle."

"Çok üzgünüm," diye fısıldadı Tatyana yumruğunu karnına bastırarak. "Biliyorum ama hamile kalacağım. Her an hamile kalabilirim."

"Neredeyse on yıldır bekliyorum," dedi Alexander. "Saat işlemeye devam ediyor."

Bacakları titremeye başlayan Tatyana geri çekildi. Alexander da banktan kalktı. "Pekâlâ, sana fikrimi söyleyeyim," dedi sertçe. "İşinden

ister ayrıl ister ayrılma. İster terfi al ister alma. Ama o gece nöbetini kabul edersen, nasıl ya da neden, bilmem ama eninde sonunda bundan pişman olacağımızı unutma." Tek kelime daha etmeden içeri girdi.

Yatakta Tatyana'nın onun ellerini öpmesine izin verdi. Sırtüstü uzanmıştı ve Tatyana çıplak vücuduyla ona iyice sokuldu, yanma diz çöktü. Alexander'm ellerini alıp yavaşça öptü, her bir parmağını, her bir eklemini ayrı ayrı öptü ve titreşen göğüslerine bastırdı ama konuşmak için ağzını açtığında Alexander ellerini çekti.

"Ne yapmaya çalıştığını biliyorum," dedi. "Aynı şeyi *bin* defa yaşadık. Devam et. Dokun bana. Okşa beni. Fısılda bana. Önce artık yara izlerimi görmediğini söyle, sonra onlara dokun. Bunu hep yapıyorsun, aklmdan geçen çılgın planın bizim için en iyisi olduğuna er ya da geç beni ikna etmeyi başarıyorsun. Abluka altındaki Leningrad'a gitmek, İsveç'e kaçmak, Finlandiya'ya, Berlin'e kaçmak, gece nöbetine kalmak. Sırada ne olduğunu da biliyorum. Devam et, ben arkandan gelirim nasıl olsa. Ben sana o inatçı beynini kurtarman için Lazarevo'ya dönmen gerektiğini söylesem de sen ısrarla Leningrad'da kalacaksın. Hamile kalman en doğru yolken beni düşman topraklarından Finlandiya'nın buz kaplı bataklıklarını geçerek kaçmaya mı ikna edeceksin? Lütfen. Sen şimdi bana cuma gecesini benim yanımda uyuyarak geçirmenin yerine hastanede geçirmenin ailemiz için daha iyi olduğunu mu söylüyorsun? Denesene. Er ya da geç başarılı olacağını biliyoruz." Tatyana'nın sarı saçlı, eğik başına bakıyordu. "Şimdi yapmazsan bile," diye devam etti, "eninde sonunda yapacağını biliyorum. Oysa yapmanı istemiyorum. İstifa etmen, gece çalışmaman gerektiğini biliyorsun. Bunun için birçok sebebim var. Zaman zaman sana söylüyorum. Bizi götürdüğün yolun sonunda kargaşa var, düzen ve uyum yok, düzensizlik var. Yine de senin tercihin tabii. Sen kendini hemşire, kadın, eş olarak tanımlıyorsun. Ama beni kandıramazsın. O kadife eldivenin altında demir bir zırh olduğunu ikimiz de biliyoruz."

Tatyana hiçbir şey söylemeyince Alexander onu kendine çekip göğsüne yatırdı. Onu alnından öperek, "Balkman konusunda bana karşı esnek davrandın," dedi. "Uzun süre çeneni kapalı tuttun ama ben senin

hatandan bir şeyler öğrendim. Ben çenemi kapalı tutmayacağım, sana başından beri dediğim gibi mantıksız seçimler yapıyorsun. Geleceği göremiyorsun. Ama istediğini yapabilirsin."

Tatyana onun yanına diz çöküp bir eliyle onu kavradı ve nazikçe yoğurdu, diğer eliyle de ileri geri okşadı.

"Evet," dedi Alexander kollarını başının altına yerleştirip gözlerini kapatarak. "Bunu sevdiğimi biliyorsun, iyileştiren darbeni. Sana teslim oldum."

Tatyana onu öpüp bir şeyler fısıldadı ve yara izlerini artık görmediğini söyleyip istediğini kabul ettiremese de en azından birkaç saatliğine unutmasını sağladı.

Tatyana yeni görevi kabul etti ve Alexander'ın parası bankaya yatmaya başladı. Tatyana'nın maaşı onlara yetiyor da artıyordu. Para harcayacakları bir yer yoktu. Alexander, Tatyana'ya yeni bir araba aldı. Tatyana sportif bir şey istediği için piyasaya yeni sürülen son moda kırmızı Ford Thunderbird'lerden aldı ki karısı cuma akşamları kepini havalandırarak gece nöbetine gidebilsin.

Giysi ve ayakkabıya para harcadılar. Tatyana son moda giysiler, tasarımcı elinden çıkmış elbiseler, yeni model kapri pantolonlar, topuklu ayakkabılar ve ipek aksesuarlar aldı. Alexander'a iş tulumu, suni ipek gömlekler, uzun içlikler ve kazaklar, hâkî olmayan keten ve pamuklu gömlekler aldı ki Alexander cuma akşamları onsuz içmeye gittiğinde yakışıklı görünebilsin.

Anthony okulun en güzel giyinen erkek öğrencisiydi. Phoenix'in en zeki, en uzun, en güçlü, en atletik, en yakışıklı erkeğiydi. Yapamadığı bir şey yoktu. Alexander kendi deneyimlerine dayanarak son derece iyi huylu ve açık yürekli bir çocuk olan oğluna, karşı cinse düşünceli, ihtiyatlı yaklaşmayı, bu arada kendine güvenini de kaybetmemeyi yavaş yavaş öğretiyordu. Anthony'nin geleceği konusunda biraz endişeliydi; oyun sahası engebeli olacaktı.

Alexander'm ailesi Commons'ta şık, parlak, gösterişli kıyafetlerle geziyordu. Koca ve oğul – bronz tenli, esmer, yapılı görüntüleriyle

âdeta biri diğerinin minyatürüydü ve kıyafetlerinde tek bir kırışıklık olmazdı. Ve *o!* Minyondu ama topuklu ayakkabılar giyerdi, çilliydi, sarışındı, balıketiydi, göz kamaştırıcıydı ve her zaman Alexander'm koluna girerdi. Evlerini Alexander'ın yaptığı çocuklu aileler onları ana caddede, Little Red School House'un yakınlarında durdurup Alexander'la tokalaşıyor, ona puro, içki, ufak tefek hediyeler veriyor, yeni evlerini ne kadar çok sevdiklerini, ustaların çalışmasından memnun kaldıklarını söylüyorlardı.

Bir keresinde yaşlı bir adam dizlerinin üstüne çöktü –Alexander'ın önüne değil– ve ağlayıp Tatyana'yı tanıdığını söyledi. "Sizi nerede görsem tanırım. Benim küçük kızımı kurtardığınız için teşekkür ederim," dedi.

Alexander ve Tatyana'nın evin yapımıyla ilgili konuşmalarının üzerinden aylar geçmişti. "Aylar" demek belki de iyimserlik olurdu.

Bebek yapmakla ilgili konuşmalarının üzerinden de aylar geçmişti. "Aylar" demek yine iyimserlik olurdu.

Hep, hep, hep çok yoğundular.

Alexander bu değişimin ne zaman gerçekleştiğini bilmiyordu çünkü yavaş yavaş olmuştu her şey, suların kıyıdan çekilmesi, toprak erozyonu gibi. Yıllar fark ettirmeden geçiyordu, aniden toprağın yok olduğunu görüyordunuz ama Alexander bir gün Tatyana'nın bembeyaz hemşire üniformasına baktığında bir an olsun tahrik olmamakla kalmadı, aynı zamanda yüreğinin derinliklerinde mecazen dişlerini gıcırdattığını hissetti.

Rus Aşçı

Cuma akşamları Alexander, Anthony'ye bakıyordu ama çocuk artık büyümüş, kendine yetmeye başlamıştı ve arkadaşlarıyla kalmak istiyordu. Alexander da arkadaşlarıyla vakit geçirmeye, içmeye, Johnny'ye poker oynamaya gitmeye başlamıştı. Genç, bekâr, konuşkan bir adam olan Johnny onun işe en son aldığı ustabaşıydı. İş büyüyordu ve o kadar çalıştıktan sonra Johnny gerçekten gevşemek istiyordu. Onlarla

poker oynayan Shannon ve Skip'in gece eve dönmeleri gerekiyordu. Ama Johnny'nin belli bir saatte belli bir yerde olması gerekmiyordu. Böylece o ve Alexander onun diğer sahipsiz arkadaşlarıyla takılıyordu.

Cuma akşamları Alexander gece yarısı, saat ikide, üçte eve dönebiliyordu. Hatta bir keresinde Johnny ve arkadaşı Tyrone'la birlikte striptiz bara gitmiş, eve 05.08'de değilse bile yine geç bir saatte, 04.30'da sarhoş bir halde dönmüştü! Ev sessizdi. Anthony, Francesca'daydı. Kimse Alexander'ın kaçta eve geldiğini bilmiyordu. Kimsenin de umurunda değildi. Hiç sorun yoktu. O ıssızlıkta ağlayan, kızan yoktu. *Hayatım, saatten haberin var mı? Nerede kaldın? Lütfen geç kalma. Sıcak yatağımızda seni bekliyorum. Coconut Grove'da, Bethel Adası'nda bekledim, içine hiçbir şey giymediğim ipek sabahlığımla masaya yaslanıp bu evde de seni bekledim*, diyen bir ses yoktu. O günlerin üzerinden çok zaman geçmişti. Şimdi artık Alexander cumartesi sabahı saat sekizde Tatyana'nın elini onun başına koyup yanağına bir öpücük konduarak, "Kocacığım, hu huu, saat sekiz. İşe gitmen gerekiyor. Uyan haydi uykucu. Dün gece vahşi arkadaşlarınla eğlendin mi?" diyen sesinden başka bir şey duymuyordu.

1956 yazının başında Shannon ve Alexander, Stetson'daki Maloney'nin ey'nin yerinde içiyorlardı. Skip hamile karısı Karen'la tartışmıştı ve barışmaya çalışıyorlardı. Phil, Sharon olmadan içmeye hiç gitmezdi. Johnny yeni kızların peşine düşmüştü. Alexander ve Shannon, Red Sox'ın berbat bir yıl geçirdiğinden, plütonyum bombalardan, yeni yapılara sığınak yapmak gerekebileceğinden ve İsrail ile Mısır'ın Süveyş Savaşı'ndan konuştular. Yaklaşan başkanlık seçimlerinden ve Adlai Stevenson'ın Eisenhower'ı yenme ihtimalinin olup olmadığından bahsettiler. Fransa'nın yenilgisinden sonra Hindiçin'de kızışan iç savaştan konuştular ama Alexander bir noktadan sonra Shannon'ın canının sıkkın olduğunu fark etti. "Her şey yolunda mı?" diye sorduğunda Shannon başta konuyu geçiştirdi ama gece yarısına doğru, evde olmaları gereken saatte hayatının sonuna kadar nasıl tek eşli kalabileceğini bilemediğinden yakınmaya başladı.

"Ah, dostum," dedi Shannon. "Sizi bilmem ama sevişmemek için öyle çılgınca bahaneler uyduruyor ki anlatamam. Üstelik evleneli daha üç yıl oldu. Yemin ederim bazılarını bugüne dek hiç duymadım. Seviştikten sonra uyuyamıyormuş ve ertesi gün hiç iş yapamıyormuş! Buna inanabiliyor musun? 'Bana temizlikçi tutarsan seninle sevişirim,' diyor. Ben de ona, 'Neden temizlikçiyle sevişmeyeyim?' diye sordum."

"İyi demişsin," dedi Alexander başını sallayarak. "Eminim seni anlamıştır."

Shannon alevlerin ortasında kalmış gibi sözlerine devam etti: "Ya da, 'Nasıl seksten bahsedebiliyorsun? Süveyş'te neler oluyor, görmüyor musun?' diyor. Alexander, Orta Asya'da savaş var diye ben sevişemeyecek miyim? Orada barış olması seks için bir kriterse insanlığın geleceği tehlikede demektir!"

Alexander güldü.

Çok dertli olan ve başka erkeklerin önünde sıkıntısından bahsedemeyen Shannon, Alexander'a yalnızca karısıyla ilişkisindeki sorunlardan değil, suistimal edildiğinden de yakındı. "Bana, 'Yarın sabah *çocuklarınla* ilgilenmek için erken kalkmam gerek,' diyor. 'Artık bunları geç, bu kadarı yetmedi mi? Beni merak etme,' diyor. 'Kendi işini kendin gör. Ben böyle iyiyim. Bir şeye ihtiyacım yok.'"

"Ah, yapma. Amanda düşünceli kadındır," dedi Alexander. "Neden şikâyet ediyorsun ki?"

Shannon başka kadınlardan etkilenmeye başladığını, yolda gördüğü ve hiç tanımadığı kadınlardan tahrik olduğunu söyledi. Evle ilgili görüşmeye, şantiyeye gelen kadınların hayalini kurup duruyordu. Kuaförde çalışan kızları, kütüphanecileri, küçük bebeği olan diğer anneleri hayal ediyordu. "Anlayacağın etek giyen herkesi," dedi Shannon ve hemen arkasından ekledi: "Ama hemşireleri değil. Asla. Onlar çok itici. Iyyy. Erkek gibiler."

"Bravo çavuş." Alexander onaylayan bir tebessüm eşliğinde Shannon'ın sırtını sıvazladı ve ona bir içki daha ısmarladı. "Ama ne diyebilirim bilmiyorum ki. Ayvayı yemişsin."

"Olabilir. Ama seni uyarıyorum, bir süre sonra yeni bir ustabaşına ihtiyacın olabilir çünkü başka kadınlarla ilgili kurduğum hayaller yüzünden yakında beni tutuklarlar. Puantiyeli sütyenleri, daracık kazakları, volanlı etekleri, çoraplı bilekleri hayal ediyorum. Gün boyunca korse ve jüpon hayali kuruyorum." Duraksayıp sesini alçalttı. "Bacaklara kadar inen korseleri bile."

"Hayır, yapma," dedi Alexander. "Onları hayal etme. Kadın modasında ondan daha fena bir şey icat edilmemiştir eminim." Naylon çoraplar ile açık korseler, saten jartiyerler, bacaklara takılan şeritler, şeffaf külotlar ve cennet vadeden jüponlar tamamdı ama o uzun korseler iğrençti. Tatyana'da onlardan hiç yoktu.

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?" dedi Shannon kızarmış yüzünü ovuşturarak. "Bana çok çekici geliyorlar. Başımın nasıl dertte olduğunu anlıyor musun?"

"Anlıyorum, anlıyorum dostum. *Çaresiz* bir haldesin."

"Sen nasıl yapıyorsun Alexander? Aklını kaçırmamayı nasıl başarıyorsun? Kadınlar etrafında cirit atıyor. Sense onlara ilgisiz kalıyorsun. Seninle nasıl flört etmeye çalıştıklarını görüyorum. Gözün hiçbirini görmüyor mu? Onları çekici bulmuyor musun?"

"Tabii ki görüyorum," dedi Alexander. "Ama benim durumum farklı Shan. Ben evlenmeden önce çok kadınla –korsesiz– birlikte oldum. Şimdi evliyim ve sekse ihtiyaç duymuyorum." Sırıttı.

Shannon o sarhoş haliyle, "*Şaka* mı bu?" dedi.

"Evet," dedi Alexander ciddi bir ifade takınarak. Sonra güldü ve onunla kadeh tokuşturup içkisini içti.

Shannon seks hayatlarının sıkıcı bir hal aldığını daha fazla inkâr edemezdi. "Sonsuza dek böyle mi gidecek? Bu kadarıyla mı yetineceğim? Haftada en fazla bir defa mı olacak?"

"Neden bunu onunla evlenmeden önce düşünmedin?"

"Evlenmeden önce Amanda çok ateşliydi! Beni baştan çıkardı, sonra da, 'Ha ha, seni aptal küçük balık. Nasıl da kandırdım seni!' diye dalga geçti."

"Haklısın dostum, haklısın." *Steve Balkman da bunu söylemişti, değil mi,* diye düşündü Alexander. Amanda'nın sırf onunla evlensin diye her şeyi yaptığını söylemişti. O piç kurusu nasıl da anlamıştı.

"Alexander, Tanya seni hiç ihmal etmiyor mu?" diye sordu Shannon temkinli bir tavırla.

Alexander yanıt vermeden önce düşündü. "Henüz değil," dedi sonunda. "Ama bazı kadınlar çok gizemli. Bir sonraki hamleleri ne olur, hiç bilemezsin."

"O mu gizemli?"

"Evet," dedi Alexander. "Hem de çok."

"O konuyu nasıl çözüyorsunuz?"

"Hangi konuyu?"

"Kadın işleri... bilirsin." Shannon doğru kelimeleri bulmaya çalıştı. "Yani... sen et seversin, biliyorum. Kim sevmez ki? *Filet mignon* nefistir ama her akşam *filet mignon* yenir mi? Bazen sadece çizburger yemek istediğin olmuyor mu?"

Alexander parmaklarını dalgın dalgın bira bardağında gezdirdi. "Sanırım sana zengin bir menü sunan bir kızla evlenmekte bitiyor iş. Böylece dışarıda yemek yeme ihtiyacı duymuyorsun. Çünkü haklısın. Arada bir insan atıştırmalıklarla karnını doyurmak istiyor. Bazen de yanında tatlısıyla birlikte şahane bir Rus yemeği yemek istiyorsun."

"Kesinlikle!" dedi Shannon. "Ayrıca ben senin evine geldim. Tanya harika bir aşçı."

Alexander başını sallayıp sigarasını yaktı.

"Her türlü yemeği de yapar. Bize *fajita*, lazanya ve Rus yemekleri yapmıştı, ah, o *blinçiki*'ler nasıl da lezzetliydi."

"Evet, *blinçiki* Rus spesiyalidir," dedi Alexander. "Tatyana yalnızca özel günlerde *blinçiki* yapar. Ama geçen Şükran Günü'nde yaptığı romlu ve *marshmallow*'lu o muhteşem tatlı patatese ne diyorsun? Bu arada *plantain*'leri de unutmayalım. Coconut Grove'da yaşarken bana *plantain*'den başka bir şey yedirmedi. Aylarca her gün *plantain* yediğimi bilirim." Gülümsedi. Sigarasından keyifle uzun bir nefes çekti. "Pasta da yapar."

"Evet, çok lezzetli kremalı pastalar, limonlu pasta, kremalı puf yapıyor."

"Shannon, karımın yemeklerini hayal etmeyi kes."

Gözlerini biralarına diktiler.

"Acıktım sanırım," dedi Shannon. "Çok içtik ama hiçbir şey yemedik. Bir şeyler yemek ister misin?" Etraflarına bakındılar. Çoğu erkek olmak üzere birkaç müşteri kalmıştı masalarda.

"Ben evde yerim," dedi Alexander içkisine dönerek. "Çalıştığı zamanlar buzluğa benim için bir şeyler attığını biliyorum."

Shannon, Alexander'a baktı. "Dostum, neden ona çalışmasını istemediğini söylemiyorsun? Çok basit."

Alexander başını bardağından kaldırmadı ve bir süre yanıt vermedi. "Shannon," dedi sonunda, "Tatyana'nın çalışmaya neden devam ettiğiyle ilgili bu üç boyutlu, böl ve yönet algoritmasını altı biradan sonra sana açıklamam çok zor. En iyisi boş verelim gitsin."

"Hımmm, evet. En iyisi o," diye karşılık verdi sarhoş ve şaşkın Shannon.

O pazar günü herkes barbekü için onların evinde toplandığında Tatyana bir tepsi dolusu yiyeceği havuz başına getirdi ve "Shannon, sen de ister misin? Fileto var ama istersen mangalda çizburger de var," dedi.

Shannon'ın dehşet dolu bakışları Tatyana'dan Alexander'a kayarken Alexander gülmemek için kendini zor tuttu. Yüz ifadesi hiç değişmedi.

Alexander, Tatyana'nın peşinden mangalın yanına gitti ve boynuna doğru eğilip, "Sen çok yaramaz bir kızsın. Shannon bir daha bana hiçbir şey anlatmayacak," dedi.

Tatyana ona dönüp çizburger ve kızarmış hamburger ekmekleriyle dolu tepsiyi eline tutuşturdu. "Ben iyi bir kızım. Ona söyle, sen ne zaman acıksan ben senin karnını doyuruyorum."

Shannon'ın Karnı Doydu

Birkaç ay sonra Amanda, Tatyana'yı hastaneden aradı ve ona görüşmek istediğini söyledi. Tatyana bu teklifi kabul etmeyecekti; işyerinde

sinirleri çok gerildiğinden öylesine laflayacak vakti yoktu ve gün ortasındaki kırk beş dakikasını genelde tek başına ya da diğer hemşireler veya yardımcı doktorlarla geçirmeyi tercih ediyordu. Ama Amanda'nın sesi o kadar üzgün geliyordu ki Tatyana onu geri çeviremedi. Hastanenin dışında, Buckeye'daki küçük bir kafeteryada buluştular. Amanda uyuyan bebeğini yanında getirmişti. Büyük olansa büyükannesinin yanındaydı. Amanda kahveden başka bir şey istemedi. Tatyana jambonlu, marullu, domatesli bir sandviç sipariş etti ve Amanda'nın şişmiş gözlerine, makyajsız yüzüne, zar zor taranmış saçlarına baktı.

"Duyduklarına inanamayacaksın."

"Anlat."

"Shannon biriyle görüşüyor." Amanda ağlamaya başladı.

"Hayır, Shannon yapmaz öyle şey!"

"Evet. Çamaşırlarını yıkarken pantolonunun cebinde bir otel faturası buldum. Gündüz vakti, Tatyana! Anlıyor musun?"

Tatyana önce sessiz kaldı. "Çamaşırını gündüz mü yıkıyordun?"

"*Mesai* saatlerinde, diyorum. Şantiyede olması gereken saatte ne yapmış!" Amanda, Westward Ho fişini masanın diğer tarafından Tatyana'ya fırlattı.

"Bu Ho denen yer tam bir baş belası," dedi Tatyana başını iki yana sallayarak. "Sana ne demiştim? O yer için en başından beri böyle düşünüyorum. Kötü ruhlar sarmış orayı."

"Daha dikkatli olmasını beklerdim." Amanda burnunu çekti. "Ama sanırım faturayı bulmamı istedi. Bunu görmemi istedi."

Tatyana onun elini tuttu.

Amanda bir şey yemiyordu. Tatyana acıkmıştı ama Amanda burnunu çekip duruyordu! Arkadaşı bu haldeyken o iştah açıcı sandviçi yemenin kabalık olacağını düşündü. Onu rahatlatmak için, "Hımmm," diye mırıldanırken gözlerini o beyaz tost ekmeğinin arasındaki jambon, marul ve domatesten ayıramıyordu.

"Ne yapacağımı bilemiyorum," dedi Amanda yüzünü silerek. "Sen olsan ne yapardın?"

Yanıt vermekten kaçınan Tatyana, "Shannon ne yapmak istiyor?" diye sordu. Kendisinin ne yapacağını Amanda'nın duymaya hazır olduğundan pek emin değildi. "Onunla yüzleştiğinde sana ne dedi?"

"Bana son zamanlarda evliliğimizi gözden geçirip geçirmediğimi sordu, inanabiliyor musun?" dedi Amanda. "Onun değerini bilmediğimi, onu avucumda bildiğimi, artık güzel kıyafetler giyip makyaj yapmadığımı ve... seks yapmak istemediğimi, yaptığımızda da hiç tat almadığını söyledi."

"Aman Tanrım," dedi Tatyana. "O kadarını söylememiştir. Peki, ona bunun doğru olmadığını söylemedin mi?"

"Hayır!" Amanda ağlamaya başlamıştı. "Çünkü doğru! Artık süslenip makyaj yapmıyorum. Seks yapmak istemiyorum. Yoruluyorum, çok işim var, kitabımı okumak istiyorum, bir türlü çözüm bulamadığım binlerce şey var. Shannon ise sürekli seks istiyor, her hafta sonu! Her seferinde! Tanrı aşkına, ben fahişe değilim Tanya. Her hafta sonu seks yapamam. Benim sorumluluklarım var artık. Ben anneyim, eşim. İlgilenmem, temizlemem gereken bir evim var. İki çocuk büyütüyorum. Ona mantıksız ve fazla talepkâr olduğunu söyledim. Ho'ya gitmesinden beni sorumlu tutuyor çünkü yatağa pijamayla giriyormuşum. Buna inanabiliyor musun?"

"İnanamıyorum," dedi Tatyana. "Yatağa pijamayla mı giriyorsun?"

"Söyle bana. Sen ve Alexander... Sizin kusursuz bir evliliğiniz var. Sence Shannon mantıksız davranmıyor mu?"

Tatyana öksürdü. "Bak, sana daha önce de söylemiştim. Bütün ilişkiler farklıdır. Biri için doğru olan diğerine ters gelebilir. Sen kendi konfor alanını yaratmalısın."

"Shannon bana seksin evlilik sözleşmesine dâhil olduğunu söylüyor. Onunla seks yapmak zorundaymışım! Saçmalık değil de nedir bu?"

Tatyana yanıt vermedi.

"Tanya?"

Tatyana lafı nazikçe çevirdi. "Şu an kızgınsın. Meseleyi yavaş yavaş çözmeye çalış, kabul edebileceğin şeyleri gözden geçir ve o noktadan başla." Sonra duraksadı. "Ama Amanda," dedi. "Shannon haklı. Ne

kadarını çözersin, ne zaman ve ne tür bir çözüm bulursun bilemem ama evliliğin başka hiçbir şeyin sağlamadığı bir şeyi sağladığı da kesin."

"Öyle mi diyorsun?" Amanda şüpheci bir ifadeyle kaşlarını çattı.

"Kesinlikle."

"Ah, ama her lanet olası hafta!"

"Dediğim gibi, mantıklı olanı sen kendin bulacaksın."

"Ama senin fikrin ne? Bu kadar talepkâr olması mantıklı mı?"

"Gerçekten bilmiyorum tatlım," dedi Tatyana. "Ve lütfen kendini kandırma, benim evliliğim de kusursuz değil. Hayat gibi inişli çıkışlı. Ben de büyük sıkıntılar çektim. Çok da acı vericiydi." Bir an gözlerini Amanda'dan kaçırdı. "Ama birçok yönden uyuşuyoruz."

"Haftada bir çok fazla değil mi?"

Tatyana yine bakışlarını kaçırarak yanıt verdi: "Sana ne söyleyebilirim bilmiyorum. Sana göre fazla olduğu belli." Haftada bir! Alexander'ın ne dediğini duyabiliyordu: *Pijamayla yatağa giriyor ve hafta bir fazla geliyor! Hangi ölümlü erkek buna dayanabilir?* "Ama Shannon'a yetmediği de ortada."

Tatyana ve Amanda birkaç dakika konuşmadılar. "Ben ne yapacağım Tanya?" diye sordu Amanda usulca. "Evliliğimin yıkılmasını istemiyorum. Evlenmek için çok bekledim."

"Biliyorum. İzin verirsen... Bence en iyisi bu işi zamana bırakmak."

"Sence ne yapmalıyım?"

"Ben olsam yatağa pijamayla girmezdim Amanda."

Vaftiz Konuşması

Shannon, Amanda'yı terk etmedi. Sorunu bir şekilde çözdüler. Amanda pijama yerine gecelik giymeye başladı, anında hamile kaldı ve bir bebeği daha oldu.

Tatyana, Alexander ve Anthony, Haziran 1957'de vaftiz törenine davet edilmişlerdi. Anthony beş yaş altı yedi çocuğun gözetiminden

sorumlu tutulmaktan pek hoşnut sayılmazdı. Babasının kesin talimatıydı bu.

Amanda, Alexander'a yeni vaftiz olmuş bir aylık bebeğini kucağına almak isteyip istemediğini sorduğunda Alexander bu teklifi nazikçe reddetti.

"Korkma, kırılmaz," dedi Amanda.

Alexander bebeğin başına dokundu ama onu yine reddetti.

Tatyana duruma hemen müdahale edip Alexander'ı oradan kaçırdı ve dikkatini büfede sunulan minik yiyeceklere vermesini sağladı. Amanda, Tatyana'nın kocasının hayatı boyunca bebekleri kucağına alamadığını bilemezdi.

Yemekten sonra Shannon'ın yemek salonunda oturan yetişkinler kahve içip pasta yerken Skip'in karısı Karen, "Tanya'dan başka ev dışında çalışan kimseyi tanımıyorum ben, siz biliyor musunuz?" diye yorum yaptı.

Masadaki kadınlar bir şeyler mırıldanıp onu desteklediler. Erkekler bakışlarını önce Alexander'a, sonra da kirli çatallarına çevirdiler. Tatyana karşısında oturan Alexander'a döndü ve *buna sen yanıt vermek ister misin*, dercesine bir bakış attı.

Tamam, Şura ben hallederim. "Evet, Karen," dedi Tatyana çatalını bırakıp ellerini masanın üstünde birleştirerek. "Ama hastanedeki tek hemşire ben değilim. Hepsi de kadın olmak üzere yüz doksan dört hemşire daha var. Ah, Macy's'in kozmetik reyonunda sana makyaj ürünleri satan uzun boylu hanımefendiler de kadın. Sen ev dışında çalışan kadınlar tanımıyor olabilirsin çünkü onlar çalışmakla meşguller."

Rahatsız edici bir sessizliğin ardından herkes birbirine gülümsedi ve önündeki pastayla ilgilendi. Alexander dâhil!

"Evet ama kaç tanesi senin gibi evli?"

"Hiçbiri benim gibi evli değil," dedi Tatyana gözlerini kocasına çevirerek. "Evet, o kadınların çoğu dul ya da bekâr. Bazıları yaşlı. Bazıları genç. Yine de onların hepsi kadın, Karen."

"Ah, tabii tabii. Ama ben hemşire olmak istemezdim doğrusu. Korkunç bir meslek," dedi Karen tiksintisini sesine ve yüzüne yansıtarak. "Triyaj hemşiresi misin, yoksa resepsiyon hemşiresi mi?"

"Ben akut bakım hemşiresiyim. Yoğun bakım hemşiresi." Alexander başını kaldırmadan avuçlarını açtı. *Değil mi Şura*, demek istedi Tatyana. *Seni kıyıya taşımak için Leningrad'daki savaşın ortasında buz tutmuş Neva Nehri'nden geçen yoğun bakım hemşiresi olduğumu hatırlıyorsun, değil mi? Sonra da terminal bakım hemşiren olduğumu?..*

"Çok berbat durumlara tanık olmuşsundur," dedi Karen.

"Hayatım boyunca bana 'keşke görmeseydim' dedirten birçok şey gördüm." Tatyana bakışlarını hâlâ masada duran ellerine indirdi.

"Kaç saat çalışıyorsun peki?"

"Elli."

"Elli mi?" Masadaki kimse buna inanamadı. "Başka işlere nasıl vakit buluyorsun, anlamıyorum," dedi Karen. "Evde yemekleri kim yapıyor?"

"Ben yapıyorum."

"Kim temizlik yapıyor?"

"Ben yapıyorum."

"Çamaşır?"

"Yine ben."

Kızlar hafifçe ıslık çaldılar. Sessizlik oldu.

Sonra Amanda, "Evet ama kim *çocuk* yapıyor Tanya?" diye sordu.

Tatyana hiçbir şey söylemedi; Alexander'a baktı ama o da bakışlarını ellerinden ayırmıyordu.

O sırada Anthony yemek salonuna dalıp öfkeyle, "Annemi rahat bırakın! O hepinizden çok çalışıyor, her konuda. Siz öğle yemeğinizi yerken o hastaları ve ölüm döşeğindeki insanları iyileştiriyor. Siz dondurmalı sodanızı yudumlayıp onu eleştirirken o bunları yapıyor. O bir yoğun bakım hemşiresi ve anne!" diye haykırdı.

Tatyana, Anthony'yi işaret edip, "Amanda, benim çocuğum burada işte. Onu hatırlıyorsun, değil mi?" diye sordu.

Anthony o an babasına döndü. "Ve o bir Kızıl Haç hemşiresi olmasaydı," dedi titrek parmağını Alexander'a doğrultarak, "şimdi nerede olurdun biliyorsun."

"Anthony! Bu kadar yeter." Tatyana'ydı bu.

"Yeter!"

Alexander masadan kalkıp Anthony'ye onu anında susturan sert ve ölümcül bir bakış attı ve salondan çıktı. Tatyana da çıktı ve yemekten erken ayrıldılar.

Kamyonette sessiz kaldılar ama evde Anthony sessiz kalmadı. Kapıya varmış, mutfağın önünde, tam Dudley'nin vurulduğu noktada durmuşlardı ki Anthony sesini yükseltmemeye çalışarak, "Baba, hiçbir şey söylemeden orada nasıl öylece oturabildin anlamıyorum," dedi.

"Anthony!" diye bağırdı Tatyana. "Odana git hemen!"

"Hayır!" diye karşı çıktı Anthony.

Alexander elinin tersiyle Anthony'nin ağzına bir tokat attı. "Bir daha annene sesini yükseltme *sakın*."

"Neden? Sen yükseltiyorsun!"

Tatyana aralarına girip Alexander'ı kolundan tuttu ve alçak sesle, "Hayır. Kes şunu hemen," dedi.

"Bana susmamı mı söylüyorsun?" dedi Alexander. "Ne dedi, duymadın mı?"

Aniden gücünü toplayan Anthony, "Hep senin yüzünden anne. Her yaptığına göz yumuyorsun çünkü, *her şeye*! Sana bağırıyor, geçiştiriyorsun. İnsanlar sana *saldırdığında* ağzını açıp tek kelime etmiyor, yine geçiştiriyorsun!"

"Anthony!" diye bağırdı Alexander. Tatyana tırnaklarını onun koluna daha sert geçirirken Alexander'ın şiddet kullanmadığı sürece ona engel olamayacağını biliyordu ve oğullarının önünde kendini kontrol etmesini ümit etti.

Ve Alexander kendini kontrol etti. Vücudundaki gerginlik yavaş yavaş hafiflerken kollarını kaldırıp geri çekildi, sonra Tatyana'yı omuzlarından kavrayıp yüzüne baktı ve alçak sesle, "Seninle bu şekilde

konuşmasına sen izin veriyorsun," dedi. "Hayatı boyunca her yaptığını hoş gördün. Ben buna izin vermeyeceğim. Şimdi beni rahat bırak."

Anthony nefes nefese kalmıştı.

"Neyin var senin böyle?" dedi Alexander, Anthony'ye. "Annen sana kaç defa bizim işimize karışmamanı söyledi. Benimle tersleşmek mi istiyorsun, tersleş. Bana kızıyor musun, kız ama *annenle* o şekilde konuşmaya nasıl cüret ediyorsun anlamıyorum."

Anthony yüzüne akan gurur gözyaşlarının arasında çok daha alçak sesle, "Beni suçlasan da birinin annemi koruması gerektiğini şimdi anlıyorum!" dedi.

Tatyana artık Alexander'a engel olmuyordu. Kendisi Anthony'ye döndü ve onu koridordan odasına iterek, "Baban haklı, çizgiyi tümüyle aştın," dedi. Sonra sadece dudaklarını kımıldatarak, "Kes artık!" dedi ve kapısını sertçe kapattı.

Anthony anne ve babasının tartıştıklarını duymadı. Seslerinin yükseldiğini, bağrışmalarını duyacağından emindi ama hiçbir şey duymadı. Yarım saat sonra odasından sessizliğe çıktı. Anne ve babasının yatak odalarının kapısı açıktı. Anthony arka kapıyı usulca açtığında babasının bankta oturduğunu gördü. Kucağında oturan annesine sarılmıştı. Yüzlerini birbirlerine yaslamışlardı. Hafifçe sallanıyorlardı. Anthony öksürdü. Babası sallanmayı kesti, sırtı ona dönük olan annesi bluzunu düzeltti. Anthony onlara okul gezisi için bir forma imza atmaları gerektiğini söyleyecekti.

"Annen birazdan gelir. Sen içeri gir." Alexander konuşurken başını bile çevirmedi. Anthony içeri girdi.

Bir süre sonra kapı açıldı. Anthony annesinin gelmesini bekliyordu, hatta ümit ediyordu ama gelen babasıydı. Alexander formu imzaladı ve yatağın kenarına oturdu. Anthony dudaklarını büzdü. Onunla konuşamazdı. Annesiyle bile konuşamayabilirdi ama en azından onunla birlikte ağlayabilir, ona bağırıp sert sözler sarf edebilirdi. Annesinin yanında, olmak istediği gibi olabilirdi. Ama babasının yanında öyle olamayacağını biliyordu. Anthony hâlâ sinirli ve gergindi.

"Neyin var?" diye sordu Alexander. "Haydi, anlat. Dök içini."

Anthony ses tonunu korumaya çalıştı. "Onu savunmadığına hâlâ inanamıyorum baba. Ona karşı çok kabaydılar. Amanda annemin arkadaşı değil mi?"

"O, kötü gün dostudur," dedi Alexander. "Amanda'dan pek beklentisi olmadığı için yaptıkları anneni hayal kırıklığına uğratmıyor." Bir süre sessiz kaldı. "Ama Anthony," dedi, "bizim hayatımız tatlı saatinde tanıdıklarımıza sohbet konusu olamaz. Bunu biliyorsun. Sen benim oğlumsun ama on dört yaşındasın. Annen ve ben on dört yaşında değiliz. Yaşadıklarımızı ne arkadaşlarımıza ne de sana açıklamak zorundayız." Oğluna doğru eğilip alçak sesle ekledi: "Ama annen gerçekten korunmaya ihtiyaç duyduğunda onun yanında olduğumu biliyorsun."

Anthony başını kaldırıp babasına baktı. "Bence bu gece bunun tam sırasıydı."

Alexander, Anthony'nin alnındaki saçları karıştırdı. "Hayır," dedi. "Bu gece dişi aslan kendini savunmayı başardı. Haydi, artık toparla kendini. Sen erkeksin ve bir askerin oğlusun. Duygularını kontrol altına al dostum."

Ama sonra annesi de Anthony'nin yanına geldi. Ve Anthony gözlerini kapatıp ona döndü. Annesi yanına oturup elini alnına götürerek Anthony'nin güçlükle duyduğu ya da duymaya ihtiyaç duymadığı sözler fısıldadı: "Sen iyi bir çocuksun Anthony. Sen her zaman sevimli, koruyucu, açık sözlü, güzel bir çocuk oldun." Anthony annesinin kollarında ağladı ve Tatyana onun ağlamasını hoş gördü.

Tatyana odadan çıktıktan sonra tekrar Alexander'ın kucağına oturup o gecenin ağırlığını yüreğinden sildi.

Alexander onu kucağında sallayıp sigarasını içti, gecenin serinliğini içine çekti. Sonunda ses tonunu bozmamaya çalışarak, "Sana bir şey soracağım..." dedi. "Bu kadar sevişmemize rağmen bunca insan içinde neden bir tek sen ve ben bebek yapamıyoruz? Bunu bana anlayabileceğim bir dille anlatır mısın?"

Tatyana homurdandı ve bakışlarını kaçırıp iki büklüm oldu. "Şura, hayatım..." Sesi yenilgiyi kabul ettiğini gösteriyordu. "Çok üzgünüm. Bir sorun olmalı."

"O kadarı belli," dedi Alexander da bakışlarını kaçırarak.

Bu sözün üzerine Tatyana, Alexander'a baktı. Sonra kucağından indi.

Sovyetler Birliği'nde Bebek Patlaması

Başka bir cuma akşamıydı.

Bu gece poker ya da arkadaşlarla içme gecesi değildi. Tyrone ve Johnny'yle şehirde içme gecesi de değildi. Alexander o gece Anthony'yle birlikte evde kaldı. Basketbol oynadılar, Tatyana'nın onlara bıraktığı etli güveci yediler, sinemaya gittiler, dondurma yediler, sonra eve dönüp Tatyana'ya karşı becerilerini geliştirmek için domino oynadılar. Anthony artık çoktan uyumuştu.

Saat sabaha karşı üçtü.

Alexander siyah iç çamaşırlarıyla karanlık oturma odasında oturmuş, uzun bacaklarını televizyona doğru uzatıp başını geriye atmış, kollarını iki yanından aşağıya sarkıtmıştı. Parmaklarının arasındaki sigarası bitmişti. Gözleri açık, tavana bakıyordu.

Bebek yapamıyorlardı çünkü şu an ikisi de burada değildi. Alexander Belov Amerika'da değildi, elli milyon insanı öldüren savaştan sonra çocuk olmayan bir yerde çürüyordu.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1946'da iki milyon bebek doğmuştu. 1947'de ve 1948'de üç milyon, 1948'den 1956'ya kadar da her yıl dörder milyon bebek doğmuştu. Erkekler kadınlarla birlikte oluyor ve onları hamile bırakıyorlardı. Ama Alexander'm Sovyet kadını onlardan değildi. Çünkü onun kocası Sovyet erkeğiydi ve müttefikler tarafından iade edildikten sonra evine dönememiş diğer iki milyon erkekle birlikte Sibirya'daydı. Savaşta ölmeyen askerler Kolima'ya, Perm-35'e, Aykhal'a, Arhangelsk'e gönderiliyordu. Sovyetler Birliği'ni başka kim yeniden inşa edecekti ki?

Bu yüzden savaştan on yıl sonra İngiltere, Fransa, Almanya, Japonya, İtalya, Avusturya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin büyük bir bölümü tarihte görülmemiş bir nüfus patlamasının keyfine varırken Sovyetler Birliği'nde nüfus azalmaya başlamıştı. Bu nasıl olabilirdi? Neredeydi bu erkekler?

Genç, yaşlı, sağlıklı, hasta olanlar Magadan'daydı. Sağlam Sovyet erkeklerinin yüzde yirmi beşi kamplardaydı. Sakatlar ölmüştü. Kolu kopmuş olmasına rağmen eve döndüğünde çocuk yapabilen yaralı Amerikalı askerlerden farklı olarak yaralı Sovyet askerler toprağın altındaydı çünkü onları kurtaracak miktarda penisilin yoktu.

Doğum oranını yükseltmek için Sovyet hükümeti işçi kampındaki erkek mahkûmlar için periyodik olarak af çıkarmaya başladı. O da yeterli gelmeyince kürtajı yasakladı. Sovyetler Birliği'ndeki kadınların başka bir korunma yöntemi yoktu ve her gün her şehirdeki her hastanede üçten beşe kadar kürtaj olma hakkı ortadan kalkınca bebek patlaması olacağı da kesindi.

Ama olmadı. Böylece kondom üretiminin durdurulmasına karar verildi. Karaborsa kondomlar fahiş fiyatlara satıldı. Kondom satın almak ya da satmak hapse girme sebebi oldu. Bu da yetmeyince hükümet evlenmeyi yasakladı. Belli ki tek kadın, tek erkek birlikteliği Sovyetler Birliği'nde işe yaramıyordu. Evlenecek adam kalmamıştı.

Kocalarının nerede olduğunu bilmeyen evli kadınlara anında, sorgusuz sualsiz boşanma hakkı verildi ki değerli zamanlarını kayıp kocalarını beklemekle harcamak zorunda kalmasınlar. Kolayca boşanan kadınlara herhangi birinden çocuk yaptıkları için prim, zam, madalya, izin, nakit verilmeye başlandı. Evlilik zorunlu değildi ve kimse de buna teşvik edilmiyordu. Teşvik edilmemek bir yana, evlenmek mümkün değildi. Evli çiftlerin yaşayabileceği bir yer yoktu. Eskiden erkeklerin yaşadığı ortak binalarda artık kadınlar yaşıyordu. On üç umutsuz kadın arasına işçi kampından afla çıkan bir erkek düştüğünde nüfusun artma şansı doğdu. Adam orada işini bitirdiğinde bir sonraki ortak binaya geçebilirdi. Güvenilir bir yöntem gibi görünüyordu bu, her iki

cins de istediğini almış oluyordu. Erkekler cinsel özgürlüğe, kadınlar finansal güvenceye sahip oluyordu.

Ancak bu cazip üremeye teşvik planlarına rağmen savaştan on yıl sonra bile nüfus artışı sıfırdı! Sıfırdan da fenaydı! 1955'te Rusya'da 1945'tekinden daha az insan kalmıştı. Ölüm oranı doğum oranının çok üzerindeydi. Neden? Seks yasaklanmamıştı. Peki, çocuklar *neredeydi*?

Kadınların hatasıydı bu. Seks yapıyorlardı, tamam ama aptal da değildiler. Bütün gün çalışıyor, başka kadınlarla birlikte daracık dairelerde yaşıyorlardı ve hamile kalacak kadar şanslı olanlar doktorlara gidip büyük paralar ödeyerek gizlice kürtaj oluyordu. Bu durum ortaya çıktığında hem doktorlar hem de kadınlar on yıl ağır işe mahkûm edilir oldu. Doktorlar kendilerini kurtarmak için kürtaj yapmaktan vazgeçtiler. Bu durumdan ders çıkarmayan kadınlar da kendi yöntemlerini kullanmaya başladılar. Böylece kadınların ölüm oranı artmaya başladı. Hamileliğin ileri safhalarında, beşinci, altıncı, yedinci aylarda bebekler ebeler tarafından doğurtuluyor ve ortak binalarda bakımsız bırakılıp ortak çöplüklere atılıyordu.

Sovyet hükümeti nüfus düşüşünü bebek ölüm oranındaki artışa bağlıyordu.

Kadınlar ölüyordu, bebekler ölüyordu ve ölen erkekler de şimdi Nikolay Ouspenski'nin olduğu, Alexander'ın olması gereken yerde, tundranın beş bin kilometre ötesinde, ormanda gün doğumundan gün batımına kadar kale ve çit yapıyor, çamları kesiyordu. Alexander'ın ruhu oradaydı ama güçlü, sağlıklı vücudu Arizona'daydı, tank komutanı, ceza taburu komutanı, ele geçirdikleri şehirleri, köprüleri, kulübeleri, pazar yerlerini yakıp yıkan sefil adamların lideri olduğu dönemde yıktığı evlerin yerine yenisini yapıyordu. Elmalar, lahanalar, saatler ya da genelevler yoktu artık. Alexander'ın yapması gereken köyler dolusu ev vardı daha. Ve Ouspenski'yle birlikte kurması gereken çitler vardı; erkeklerin, elleri ile dizlerinin üzerine çöküp paslı dikenli tellerin diğer tarafından kendilerini onlara sunan kadın mahkûmlara (yasadışı kürtaj yaptırmaktan on yıl ceza alan kadınlar) ulaşmasını engelleyen çitler.

Alexander Amerika'da, Amerikalı erkekler Amerikalı karılarıyla içlerinde yaşasınlar ve Alexander'ın, hâlâ sabahın köründe uyanıp ölümden korumaya çalıştığı ailesine ekmek almaya giden Sovyet fabrika kızı karısıyla yapmayı beceremediği çocukları yapabilsinler diye evler inşa ederek geçiniyordu. O bir deri bir kemik kalan kız, ölülerin çarşaflara sarıldığı karla kaplı sokaklardan beyaz elbisesiyle geçerken, üzerine bombalar yağarken Daşa, annesi, babası, Marina, Babuşka uyuyordu. Alexander, Tatyana'yı yolun sol tarafından yürüyüp bombardıman bitene kadar olduğu yerde kalması konusunda uyarmıştı ve Tatyana da onu dinlemiş, paltosu ve şapkasıyla sabırsızca kapı eşiklerinde beklemişti. Sonra yüzünü rüzgâra verip kar fırtınasında dükkâna yürümüştü, hepsi bitmişti.

Tatyana hâlâ bombardıman, tüberküloz, açlık bekliyordu, içinde hiçbir şeyin büyümediği vücudunu asma gibi bükmüştü. Alexander hayatı boyunca kerpiç evler yapmaya devam edebilirdi ama Tatyana, Phoenix Memorial'da kaç saat geçirirse geçirsin büyükbabasını, annesini, babasını, ablasını, kardeşini kurtaramayacaktı. Alexander'ın steril ortamdaki Sovyet tohumunun döllediği çorak kalmış Sovyet rahminde bir bebek nasıl ortaya çıkabilirdi ki?

ON BİRİNCİ BÖLÜM
Mavi Noel

Mutlu Mutlu Mutlu

1957 Kasım'ının başlarında Alexander, Batı Yuma'daki yeni mermer ve granit ocaklarını kontrol ederken Tatyana'yı hastanede ziyaret etmeyi düşündü. Resepsiyon görevlisi ona Tatyana'nın kafeteryada olduğunu söyledi. Alexander cam kapıdan onun biriyle oturduğunu gördü. Kimdi o? Tanıdık birine benziyordu, doktordu. Alexander, Tatyana'yı genellikle hemşirelerden biriyle yemek yerken bulurdu ama şimdi bir doktorla oturuyordu. Ah, evet, Doktor Bradley'ydi bu. Alexander onu Noel partilerinden iyi kötü hatırlıyordu. Sarışın Bradley diğer doktorlara göre çok daha zindeydi.

Tatyana'nın Bradley'yle yemek yemesinin Alexander'ı rahatsız eden tarafı, Tatyana'nın vücudundan yayılan rahatlıktı. Dirseklerini masaya yaslayıp bacaklarını kaygısızca uzatmıştı. İçeceğini küçük kızlar gibi pipetle emerken, enerjik bir şekilde konuşan doktoru tüm enerjisiyle dinliyordu. Alexander yanlarına gidiyordu ki Tatyana doktorun söylediği bir şeye başını geriye atarak güldü.

Alexander şaşkına dönmüş bir halde onu izledi. Gözleri ve karın boşluğu görmeyi beklemediği bir şeye açılmıştı. Erkeklerin bakışlarını karısının üstünde görmeye alışmıştı ki Bradley'nin bakışları da fazlaca hevesliydi ama bu yeni bir şeydi. Tatyana bu Bob Hope kılıklı

doktorun söylediklerine uzun kahkahalar atarken gamsızca topuzunu düzeltip sıkılaştırıyordu.

Alexander içeri girmedi. Bir süre kapının yanında bekledikten sonra döndü.

"Onu bulamadınız mı?" diye seslendi Cassandra arkasından.

"Hayır." Alexander dışarı çıkıyordu.

"Anons etmemi ister misiniz?"

"Hayır. İşe dönmeliyim. Teşekkürler yine de."

O akşam Tatyana eve döndüğünde Alexander onu sessizce inceledi. Tatyana ona köfteli çorba ve *fajita* yaptı. Anthony basketbol antrenmanındaydı.

"Şura, Cassandra bugün beni ziyarete geldiğini söyledi, doğru mu?"

"Evet ama saatin farkına varmamışım. Hemen gitmek zorunda kaldım."

"Bir merhaba demek için bile adımı anons ettirmeyecek kadar mı?"

"Bir buçuktaki işe on dakika geç kalmıştım." Alexander çorbasından bir kaşık alıp kelimeleri seçerek sözlerine devam etti: "Ne yaptın öğle tatilinde?"

"Ah, bugün öylesine geçiştirmek zorunda kaldık. Dört acil hasta vardı. Öğle yemeğini Doktor Bradley'yle yedim. Onu hatırladın mı?"

"Evet." Alexander başka bir şey söylemedi. Bu adamda ne vardı ki Tatyana başka bir şey anlatmıyordu?

"*Fajita*'yı beğendin mi Şura?"

"Evet. Franscesca bu işi iyi öğretti sana."

Yemekten sonra Alexander sigara içmek için dışarı çıkmayıp kanepede uzandı, onu izlemeye devam etti. Birazdan gidip Anthony'yi alması gerekiyordu.

"İyi misin?" diye sordu Tatyana.

"İyiyim." Ama Alexander iyi değildi.

Ona mı öyle gelmişti? Yanılmış olabilir miydi?

Hayır, Tatyana'nın mutluluğunu görmüştü. Ona öyle gelmemişti.

"Gel," dedi yerinden doğrularak.

Tatyana tabakları kuruluyordu.

"Bezi bırak ve gel buraya."

"Şura... on beş dakika sonra Anthony'yi almaya gideceksin."

"Neden uzatıyorsun? Gel."

Tatyana gelip Alexander'ın önünde durdu ve sevgi dolu, yumuşacık gözlerle ona baktı.

Alexander bezi elinden alıp Tatyana'yı bacaklarının arasına çekti ve ellerini onun yün jarse eteği ile çorabı arasındaki çıplak noktaya kaydırdı. Tatyana'nın saten korsesi açıktı ve naylon iç çamaşırı dantelliydi. Alexander onun kazağını kaldırıp ağzını sıcak karnına yasladı ve sessizce bacaklarını okşadı. Daireler çizen parmakları Tatyana'nın teni kızarıp ısındıkça daha da ısrarcı oluyordu.

Tatyana ellerini Alexander'ın başına götürdüğünde nefesi sığlaşmıştı. Alexander onu kanepeye oturtup bacaklarını araladı, sabit daireler çizerek onu okşadı. Tatyana kıpkırmızı olmuş, sıcaklamıştı. Alexander onun yüzünü, uzun boynunu, beyaz bacaklarını, varla yok arası iç çamaşırını süzdü. Sütyeninin ön kopçasını açtı ve Tatyana'nın göğüsleri, meme uçları ortaya çıktı.

"Şura, lütfen..."

"Tamam bebeğim." Alexander onun göğüslerine eğilirken onu okşamaya devam etti. Tatyana'nın tüm vücudu titriyordu, bir dakika daha geçti. Sonra bir dakika daha. Alexander doğruldu. "Baksana. Meme uçların ıslak ve sert. Sen de çok sıcaksın. Parmaklarım daireler çizerek seni nazikçe okşuyor... iç çamaşırının kenarından... Tanya, beni hissediyor musun?"

Tatyana güçlükle hareket etti, güçlükle nefes aldı.

"İç çamaşırını şöyle hafifçe çeker, parmaklarımla iki santim kaldırırım..."

Tatyana inledi. Alexander'ın parmakları daireler çiziyordu.

"Haydi, Şura, *lütfen*..." Alexander onun kollarını kavradı.

"Lütfen ne? Söyle. Lütfen ne?"

"...parmaklarını vücudumda gezdir, *lütfen*..."

"Tatya," diye fısıldadı Alexander, "parmaklarımı mı... dudaklarımı mı?"

Tatyana yüksek sesle inledi ve o inlerken Alexander ellerini onun üzerinden çekti. Tatyana gözlerini açtı, dudaklarını araladı. "Aman Tanrım, Şura. Ne?.."

"Gitmeliyim," dedi Alexander oturmasına yardım edip onu kanepeden kaldırarak. "Anthony'yi almalıyım."

Tatyana onun kollarına düştü.

"Anneciğim... birinin oğlunu antrenmandan alması gerekiyor."

"Aman Tanrım. Bekleyemem Şura," dedi Tatyana onu arzuyla öperek. "Bir *saniye* daha bekleyemem."

Birkaç saat beklemesi gerekti ama o gece Alexander onunla çarşamba günü değilmiş ve sabah beşte uyanmaları gerekmiyormuş gibi sevişti. Kontrolü tümüyle elinde tuttu ve hakkını vererek, hiç durmadan sevişti. Sonunda bittiğinde Tatyana'nın vücudunda öpülmemiş, yalanmamış, okşanmamış, emilmemiş, kuşatılmamış, doldurulmamış, dokunulmamış, rahatlatılmamış bir nokta, bir gözenek kalmamıştı. Alexander onu yiyip bitirmişti âdeta. Tatyana iyice gevşeyene, yürüyemeyecek hale gelene kadar sevişmişti onunla. Boğazında, *ah, Şura*, gibi boğuk bir inleme bile kalmayana, merhamet etmesi için tek bir nefes kalmayana kadar. Alexander'ın işi bittiğinde Tatyana yerinden kımıldayamadı. Alexander yataklarında diz çökmüş halde, onu da diz çöktürerek bacaklarından kavrayıp içine boşalmıştı. Tatyana vücudunu onunkine bastırırken dudakları aralık duruyordu. Alexander öyle yoğun bir orgazm yaşamıştı ki neredeyse onu düşürüyordu.

Ertesi sabah saat beş buçukta Tatyana ona patatesli krep ve jambon yaptı.

"Demek patatesli krep için bunu yapmam gerekiyordu, öyle mi?" dedi Alexander, ağzı doluydu.

Tatyana ona bakamayacak kadar utanmıştı. Ona dokunurken parmakları titremişti, narin, derisi soyulmuş dudakları da ona veda ederken titremişti. Kızarıp bakışlarını kaçırırken, "Şura, hayatım. İçine ne kaçtı senin?" diye mırıldandı. "İş gününde üstelik."

"Sen kaçtın," diye karşılık verdi Alexander. "El bombası gibi."

Ama bu durum fazla uzun sürmedi. O gece tek seferlik bir şeydi. Tatyana o akşam eve koşarak dönmedi, onun etrafında dolanmadı, her zamanki gibi davrandı. Dolayısıyla Tatyana'nın komedyen doktorun karşısında rahatça otururkenki hali Alexander'ın gözünün önünden gitmedi.

Tatyana'nın kahkahası, başka bir kızın soyunması gibi bir anlam taşıyordu.

Alexander ona fazla ağır gelen bir yük taşıdığında ne yapıyorsa yine onu yaptı: O yükü peşinden sürükleme çabasından vazgeçti. Huysuz, somurtkan davranmaya başladı. Önemli konular için Tatyana'ya kızamayınca ufacık şeylerden olay çıkardı. Geç kaldığı, yorgun olduğu, dalgın olduğu, televizyon programlarını izlerken uyuyakaldığı, bir şey almayı unuttuğu için Tatyana'ya kızdı. Bu sessizliğin içinde yapması gereken işleri yapmaya devam etti. Takım elbisesini giyip karı koca gidilmesi gereken yerlere gitti, çalışanlarına maaşlarını ödedi. Yeri gelince yorulup elini kirli işlere bulaştırdı. Johnny'yle poker oynadı, Shannon'la dışarı çıktı, Anthony'yle basketbol oynadı, yüzdü. Eve döndüğünde Tatyana evde yoksa bıraktığı yemeği ısıttı, evdeyse kurduğu sofraya oturup yaptığı yemeği yedi ve ona ihtiyacı olduğunda ihtiyacı olan şeyi ondan aldı.

Alexander ona doktoru sormak istedi ama soramadı. Dünyaya karşı duran adam, karısına kalbinin başka biri için çarpıp çarpmadığını soramadı.

Yüce Tanrım, Dualarımı Duy

1957 Şükran Günü sessizce gelip geçti. Vikki ve Richter ayrılmıştı. Richter şimdi sefil haldeydi, Vikki ise yine İtalyan olan yeni "arkadaşı"yla İtalya'daydı. Noel'de geleceğini söylemişti ve onun o inanılmaz dünyasında Richter da ona eşlik edecekti. "O hâlâ benim kocam," dedi öfkeli bir ifadeyle Tatyana'ya. "Neden şaşırdınız ki?"

Esther hala kendini iyi hissetmediği için Barrington'da kalmıştı. Yoksa Noel de Rosa'yla birlikte o da gelecekti. Artık savaş bittiği için Alexander'ın Yuma'daki görevi ufak tefek birkaç gizli göreve indirgenmişti. Geçen yıl Macaristan isyanı zamanlarında işleri çok yoğundu ama bu yıl çevirmesi gereken yığınla belge varken temmuzda yıllık görevine dönmesi onu memnun etmişti. Yirmi dört günlük hizmetinin kasımda bitmesi için çabalıyordu çünkü Şükran Günü ile Noel arasında Tatyana'nın onca işi varken günler asla yetmiyordu.

Şükran Günü'nden sonraki cuma günü Tatyana çalışıyordu ve Anthony ile Alexander birlikteydi. Birlikte pizza yiyip kola içtiler, *Seksen Günde Devri Âlem*'i izlediler ve şimdi Alexander'ın kamyonetiyle eve dönüyorlardı. Saat onu geçiyordu.

Anthony her ne kadar annesi gibi olmaya çalışsa da –örnek almak için iyi biriydi o– babasının yanındayken genelde sessiz ve içine kapanık oluyordu. Bu gece hiç konuşmadan yan yana gidiyorlardı. Biri bir yerde, diğeri başka bir yerde kaybolmuştu.

Tatyana çocukla ilgileniyor, onu konuşmaya teşvik ediyordu. Alexander da onun yöntemini uygulamaya çalıştı. "Ne düşünüyorsun oğlum?"

Anthony omuz silkti. "Aslında... senin annen var mıydı, onu merak ediyorum."

"Bunu mu düşünüyordun? Benim annemi mi? Yaşıtın kızlar yok mu?"

"Şu an seninle bunu konuşmuyorum baba."

Alexander gülümseyerek, "Tabii ki annem vardı," dedi. "Olduğunu biliyorsun. Esther halanın evinde onun fotoğraflarını gördün."

"Onu hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Annem onun hakkında konuşmaktan hoşlanmadığını söyledi."

"Haklı." Alexander annesi hakkında konuşmayı sevmiyordu. Dış İşleri Bakanlığı'ndan Dennis Burck kalbinde bir yara açmış, ona düzeltemeyeceği şeyleri hatırlatmıştı. "Ama annen de kendi ailesi hakkında konuşmaktan hoşlanmıyor, değil mi?"

"Şaka mı bu? Annem ailesini anlatıp duruyor. Luga'yı dilinden düşürmüyor. Oraya dair bana o kadar çok hikâye anlattı ki onun çocukluğu *kendi* çocukluğummuş gibi geliyor artık."

Alexander ona hak vererek başını salladı. "Annen Luga'yı anlatmayı seviyor, değil mi?"

Anthony önlerinde uzanan yola baktı. "Leningrad'ı da anlattı."

"Öyle mi?" Kamyonet bir anda sessizliğe gömüldü.

"Anlatması kolay oldu, demedim. Anlattı, dedim yalnızca." Anthony'nin parmakları seğirdi. "Seni ve kardeşini de anlattı."

"Öyle mi?" Alexander neredeyse kamyoneti durduruyordu.

"Anlatması kolay olmadı," diye tekrarladı Anthony. Sonra sustular. Alexander'ın göğsü ağrımaya başlamıştı.

"Ben de anlatırım," dedi Alexander. "Ne öğrenmek istiyorsun?"

Anthony babasına bakıyordu. "Annen güzel miydi?"

"Bence güzeldi. Tam bir İtalyan'dı. Koyu renkli, dalgalı saçları vardı ve uzun boyluydu."

"Peki ya baban?"

"Pek sevimli sayılmazdı," dedi Alexander ilgisizce. "Mayflower hacılarındandı. Tam bir New Englandlıydı."

"Onu seviyor muydun?"

"Anthony, o benim babamdı." Alexander direksiyonu sımsıkı kavrarken kaşlarını çatıp oğluna baktı. "Tabii ki seviyordum."

"Hayır, hayır, baba. Yani..." Anthony heyecandan kekeledi. "Komünist olmasına rağmen onu seviyor muydun?"

"Evet, komünist olmasına rağmen seviyordum onu."

"Ama nasıl?"

"Bulaşıcı derecede idealist biriydi," dedi Alexander. "Bunun işe yarayacağını sandı ve sanırım neden işe yaramadığını sonuna kadar da anlamadı. Dışarıdan bakınca doğru görünüyordu her şey! Herkes ortak menfaat için çalışıyor, herkes emeğinin karşılığında aldığı meyveyi paylaşıyordu. Ama aniden ortada meyve falan kalmadı. Kimse de bunun sebebini anlamadı, başta babam."

"Peki ya annen?"

"O idealist değildi," dedi Alexander. "Romantikti. Her şeyi babam için yaptı, ona inandı."

"Peki ya sen? Sen kimin tarafındaydın? Annenin mi, babanın mı?"

"Başta babamın... Çok ikna ediciydi. Seni istediği her şeye inandırabilirdi. O yönden biraz annen gibi," dedi Alexander. "Ben de onun gibi olmak istedim. Ama senin yaşlarına geldiğimde gerçekleri onun gibi göz ardı edemedim. Annem ve ben o gerçekleri görmezlikten gelemedik. O yüzden de babamla karşı karşıya geldik."

Alexander ve Anthony yine sessizliğe gömülüp karanlık yolu izlediler. Shea'dan Pima'ya, çölün içindeki yolda ilerliyorlardı. Alexander, Anthony'nin ne düşündüğünü biliyordu; evlerinde tek geçerli kural olduğunu ve onun da kendi kuralı olmadığını düşünüyordu. Onların evinde karşı karşıya gelmeye izin yoktu. Alexander geçmişi düşündüğünde Harold Barrington'ın ergen Alexander'ın bazı şeyleri yapmasına nasıl izin verdiğini hâlâ anlayamıyordu. "Benim babam sivil bir adamdı, asker değildi Anthony," dedi sonunda. "Arada çok büyük fark var."

"Ben bir şey dedim mi?" dedi Anthony. "Sonra da tutuklandılar mı?"

"Tutuklandılar."

"Annem senin de tutuklandığını söyledi."

"Oğlum, ben defalarca tutuklandım, hatırlamadığım kadar çok." Alexander gülümsedi.

"Baban ölmeden hemen önce onu hapishanede görmüşsün, öyle mi?"

"Evet." Pima'ya doğru sola dönüş yapmışlardı. Birazdan evde olacaklardı.

"Anneni gördün mü?" Anthony dikkatle ona bakıyordu.

"Hayır." Ve işte gelmişti. Yanan bir sigaranın, ruhunda bir delik daha açtığı o berbat an geri gelmişti. *Alexander bir sabah okula gitmek üzere evden çıktı ve eve döndüğünde annesi gitmişti, babası gitmişti, ailesi gitmişti. O sabah, birbirlerine, "Sonra görüşürüz," bile demedikleri o sabah onu son görüşü olmuştu.*

"Ne yazık ki annen benimle ilgili bir konuda daha haklı çıktı," dedi Alexander. "Ben bu konuda gerçekten konuşamıyorum. İstersen ona sor. Affedersin oğlum." Direksiyona daha sıkı sarıldı.

İkisi de kendi tarafına çekilip sessizliğe gömüldü.

"Peki, sen nasıl kaçtın?" diye sordu Anthony.

"Ne zaman?"

"On yedi yaşındayken."

"Köprüden geçen trenden Volga Nehri'ne atladım."

"Yüksek miydi?"

"Yüksekti." Bilinmezliğe doğru otuz metre.

"Sonra da annemle mi tanıştın?"

Alexander güldü. "Evet," dedi. "Nehre atladım, detaylar, detaylar, detaylar, tifo, ordu, Finlandiya Savaşı ve sonra annenle tanıştım."

"Tifo... o yüzden mi bana sürekli duş almamı söylüyorsun?"

"Sana duş almanı söylüyorum," dedi Alexander, "ki büyüdüğünde kızları kendinden uzaklaştırmayasın." Ama belki de daha az duş alıp kızları biraz kaçırmak bir parça denge sağlayabilirdi.

"Baba, lütfen," dedi Anthony, "yine o konuşmalardan birini yapmayacağız, değil mi?"

"Hayır, oğlum, hayır."

"Bana annemle nasıl tanıştığını anlat." Anthony'nin gözlerinde sımsıcak bir ifade belirdi. Vücudunu tümüyle babasına doğru çevirmişti şimdi.

"Devriyeye çıktığım bir gün Leningrad yollarında yürüyordum," dedi Alexander. "O da yolun karşısındaki banka oturmuş, dondurma yiyordu."

"Annem öyle anlatmadı," diye takıldı ona Anthony. "Onun için otobüse binmişsin ve onu neredeyse Finlandiya'ya kadar takip etmişsin."

"O sonra. Önce bankta oturuyordu." Alexander gülümsedi. "Dondurmasını keyifle yiyordu."

"Başka?"

"O kadar. Şarkı söylüyordu. Mırıldanıyordu yani. *Lvov'da yeniden buluşacağız, aşkım ve ben.*" Alexander o şarkının geçmişte kalan melodisini hatırladı. Devamını hatırlamakta güçlük çekti.

"Peki, sen ne yaptın?"

"Karşıya geçtim."

Anthony ona bakıyordu. "Neden?"

"Sen anneni görüyorsun, değil mi Anthony?"

"On altı yaşındayken de güzel miydi?"

"Öyle de diyebiliriz." Alexander, Tatyana'nın hayalini gözünün önünden silip yolu görebilmek için gözlerini kırpıştırdı.

"Ama Leningrad'da başka güzel kızlar da vardı, değil mi? Annem dedi ki ondan önce senin bir sürü kız arkadaşın olmuş."

Alexander oğluna anlatamayacağı şeyler olduğundan omuz silkti: *Her gece birbirinden güzel kızlar karşımda sıraya girerdi ama sonra annenle tanıştım.*

Anthony düşüncelere daldı. "Bir keresinde anneme iki defa doğduğunu söylediğini duydum. Biri 1919'da, diğeri onunla. Onu Leningrad'daki o sokakta gördüğünde mi yani?"

"Ben mi söyledim bunu?" Alexander hatırlamıyordu. "Ne zaman söyledim?"

"Bethel Adası'nda. Ben onun yanma uzanmıştım. Sen de fısıldıyordun."

"Bethel Adası'nı hatırlıyor musun?" Alexander içini yakan bir nostaljiyle gülümsedi.

"Evet," dedi Anthony gülümsemeden. "O zamanlar çok mutluydunuz." Sonra pencereden dışarı baktı.

Alexander gülümsemeyi kesti.

Eve vardıklarında Anthony'nin odasına gidip yatağına oturdu. "Dinle," dedi, "ben anneni ziyarete gitsem evde bir iki saat yalnız kalabilir misin?"

"Neden? Ne oldu?"

"Hiç."

"Öyle mi?"

"Ben yalnızca... Sen artık büyüdün, on dört buçuk yaşındasın."

"Sorun yok baba. Sen git. Silahını yatağımın yanına koy."

Alexander oğlunu dürttü. "Sana silah kullanmayı öğrettiğimi annene söyleme sakın, yoksa ikimizin de hayatı söner."

"O yokken ne yaptığımızı bilmediğini mi sanıyorsun?"

"Anthony."

"Tamam, tamam."

"Uslu dur ve bir sorun olursa hastaneyi ara."

Alexander bir saat sonra acil bölümünün resepsiyon masasındaydı. Onu görünce Erin'in yüzü aydınlandı. "Merhaba Alexander," dedi. "Bu ne güzel sürpriz. Bekle, Tanya'yı arıyorum. Ameliyattaydı. Dalak rüptürü vardı, beş de araba kazası."

Bir dakika sonra telefon çaldı. "Kocan seni görmeye geldi," dedi Erin ahizeye. Gülümseyerek duraksadı. "Evet, *senin* kocan."

Alexander eski püskü giysiler içinde yaşlı bir adamın ayaklarını sürüyerek ona yaklaştığını ve yanında durduğunu gördü. Adam beklenti içinde Erin'e bakarak, "Hemen geliyor mu?" diye sordu.

"Birkaç dakika içinde geleceğini söyledim sana Charlie," dedi hemşire. "Otur sen."

Alexander merakla Erin'e baktı.

"Onsuz ayık kalamıyor," diye fısıldadı Erin.

Bir anne, kucağında en fazla dokuz yaşındaki oğluyla geldi. "Çok uzun zamandır bekliyoruz," dedi tiz bir sesle. "Oğlumun ona ihtiyacı var."

"Birazdan gelir," dedi Erin ve Alexander'a, "Ona sıraya girmesini söylemeliydim, değil mi?" diye fısıldadı.

Alexander gitmeyi düşündü.

Ama bir dakika sonra sürgülü çift kanatlı kapıdan Tatyana geldi ve yüzünde bir gülücükle gözlerini anında Alexander'a dikti. Şapkası olsaydı Alexander onu çıkarır, ellerinde tutardı.

"Merhaba," dedi Tatyana ona yaklaşarak.

"Merhaba."

Tatyana hafifçe ona yaslandı. "Ne oldu? İyi misin?"

"Şimdi iyiyim." Alexander ürperir gibi oldu. "Yoğun musun?"

"Her zamanki gibi. Ne oldu?" Tatyana elini göğsüne götürüp ona baktı.

"Hiç."

"Peki." Tatyana duraksayıp alt dudağını ısırdı. "Bir sonraki ameliyata yarım saat var. Kahve içelim mi?"

Seninle birlikte kanallardan sekiz kilometre boyunca yürüyüp Kirov'dan senin evinin kapısına gitmek istiyorum. Seninle birlikte tramvaya, otobüse binmek, İtalyan Bahçeleri'nde oturmak istiyorum. İstediğim bu. Hastanenin kafeteryasından bir fincan kahve alacağım.

Erin öksürür gibi yapıp gözleriyle koltukları işaret etti. Tatyana o tarafa baktı. "Önce kim geldi?"

"Kocan, sonra Charlie." Erin gülümsedi.

Tatyana, Alexander'a, "Hemen dönerim," dedi ve Charlie'nin yanına yürüdü.

Alexander, Charlie'nin yüzünü inceledi. Adamın yüz ifadesi yumuşadı, kurumuş, çatlamış dudaklarında bir tebessüm belirdi. Tatyana onun yanına oturup elini tuttu. Neşeli bir sesle ama ciddiyetle, "Charlie, bugün ne sıkıntın var?" diye sordu.

"Fena halde içmek istiyorum Hemşire Tanya," diye kekeledi adam.

"Evet ama yine sarhoş olup bir arabanın altında kalmak istemezsin herhalde? Kırık bacağınla seni yine sedyeyle buraya getirmelerini istemezsin, değil mi?"

Charlie biraz düşündü. "Ama sen bana bakarsın."

"Charlie, benim her gün burada olmadığımı biliyorsun. Ayrıca kaç kişiyle ilgilenmem gerektiğini görüyorsun," dedi Tatyana. "Şimdi şöyle yapabilirsin... Toplantılara katılıyor musun?"

Tatyana onunla beş dakika geçirdikten sonra sabırla bekleyen çocuk ile sabırsızca bekleyen annenin yanına gitti. Bacaklarında spazmlar olan çocuk, kas distrofisi yüzünden yürüyemiyordu. Tatyana çocuğun bacaklarını ovup onunla konuşurken Alexander çocuğun üzgün, anneninse kızgın olduğunu gördü.

Tatyana onun yanına döndüğünde Alexander, "Yirmi dakikan kaldı," dedi.

Ama kafeteryaya giderken yedi numaralı muayenehanenin önünden geçtikleri sırada küçük bir kızın annesi için ağladığını gördüler. Kız Baseline'daki boş bir evde bulunmuştu. Annesi ölmüştü, evse çok pisti. Sosyal Hizmetler ve polis hayatta olan bir akraba arıyordu.

Alexander, "Hepimiz annemizi bulmaya çalışıyoruz," diye mırıldanırken Tatyana muayene odasına geçti ve glikoz serum torbasını değiştirip dört yaşındaki kızı yatıştırmak için yanına oturdu.

Kafeteryaya vardıklarında kahvelerini alıp yan yana oturdular. Kolları birbirine değiyordu. Alexander masanın altından onun elini tuttu. "Beş araba kazası, ha?"

"İçip araba kullanmanın ne fena olduğunu hep anlatıyorum sana." Tatyana başını iki yana salladı. "İnsanlar hareket kanununu bilmiyor. Bence bara ya da arabalarına adım atmadan önce fizik dersi almaları gerek."

"Tabii ki almalılar." Alexander gülümsedi. "Neymiş bu hareket kanunları?" Sonra başparmağıyla Tatyana'nın kaşındaki ne olduğu belirsiz şeyi sildi.

"Hareket halindeki bir nesne, diyelim ki damardan akan kan bir dış güç tarafından durmaya zorlandığında bile akışına devam eder. Aniden hız kesmenin damarlarda nasıl bir baskı oluşturduğuna inanamazsın."

"Sen ve senin fizik kuralların. Hastanede bisiklet yarışı yapmıyorsunuz, değil mi?"

"Dün yaptık," dedi Tatyana hafifçe gülümseyerek, "ama bizimle yarıştığının farkında bile olmayan ambulans şoförü çok sinirlendi."

"Orası kesin." Alexander ona bakıyordu. Karısının Ruslara özgü ay şeklindeki yüzü bu gece yorgundu, gözleri donuk, dudakları solmuştu, bir servisten diğerine koştururken ağzından fazla nefes alıp vermiş gibi. Alexander onun kepinin altındaki saç tutamlarını düzeltti.

Tatyana usulca elini onun yüzüne götürerek, "Ne oldu hayatım?" dedi. "Kocamın hangi sorununu düzeltelim?"

Alexander başını eğdi. Ama ona kocasının tüm sıkıntılarını anlatmadan önce –önemsiz sıkıntılarından biri de bir cuma gecesini daha yalnız uyuyarak geçirmek istememesiydi– arka taraftan bir erkek sesi geldi. "Tanya?" Doktor Bradley'ydi bu. Alexander, Tatyana'yı bıraktı. "Böldüğüm için kusura bakmayın ama vakit geldi," dedi Bradley, Alexander'a bakarak. "Üç dakika içinde ameliyathanede olmalıyız."

Alexander ve Tatyana ayağa kalktılar. "Evet, hemen geliyorum," dedi Tatyana kahvesinin son yudumunu içerek. "Doktor Bradley, kocam Alexander'ı hatırlıyor musunuz?"

Alexander'ın el sıkıştığı doktor hemen ardından kapının yanında beklemeye gitti.

Tatyana, Alexander'ın göğsüne dokundu, "Yarın sabah görüşürüz hayatım," dedi ve gitti. Alexander yerinden kımıldamadı, hiçbir şey söylemedi. Tatyana durup onu dikkatle inceledi. Sonra bir adım daha yaklaşıp yüzünü ona uzattı.

Alexander iri vücuduyla onu Bob Hope'un görüş alanından gizleyerek eğildi ve karısının yumuşak, solgun, aralık haldeki dudaklarını öptü.

"Görüşürüz bebeğim," dedi.

Sonra Tatyana'nın koşup doktorla ameliyat ve dikiş atmakla ilgili konuşmaya başlamasını izledi. Doktor Bradley ona kapıyı açtı ve elini onun sırtına götürüp kapıdan geçmesine izin verdi. Alexander anlayışla kahve bardaklarını attı. Gitmeden önce de bekleme odasındaki iğrenç kokulu Charlie'nin yanında biraz oturdu. Charlie ona dönüp başını salladı ve dişsiz ağzıyla, "Haklısın. Yeterince oturunca bazen geri gelebiliyor," dedi.

"Öyle mi?"

"Zamanı varsa. Ben bazen bütün gece oturuyorum. Uyukluyorum ve uyandığımda onu yanımda otururken buluyorum. O gittiğinde ben de gidiyorum."

Alexander yarım saat daha sandalyede oturup kapıları izledi. Ama Tatyana geri gelmeyince o da eve gitti.

O cumartesi sabahı Alexander işe gitmeye hazırlanırken Tatyana da uyumak için yatağa uzanıyordu. "Tanya, Bradley acil bölümünün doktoru mu?" diye sordu Alexander.

"Yalnızca gece nöbetinde."

"Yalnızca geceleri mi çalışıyor?"

"Hayır. Cuma gecesi nöbet tutuyor. Neden sordun?"

"Sebebi yok," dedi Alexander. "Dün geceye kadar unutmuştum ama hafızam beni yanıltmıyorsa bu David Bradley, beş yıl önce Dudley öldürüldüğünde seni görmeye gelen doktor değil miydi?"

"Öldürüldüğünde mi? O dingin sesinden nasıl bir ironi yaptığını anlıyorum," dedi Tatyana yataktan ona gülümseyerek. "Evet, Bradley'ydi. Neden?"

"Sebebi yok." Alexander kravatını düzeltirken düşüncelere daldı. "Boynundaki morluklara bakıp okullu kızlar gibi kıpkırmızı olan doktor yani, değil mi?"

"Şura, bilmiyorum," dedi Tatyana. "Sen bunları nasıl hatırlıyorsun?"

"Hatırlamıyordum. Şu zamana kadar."

"Şimdi neden hatırlıyorsun peki?"

"Sebebi yok."

"Üçüncü defadır aynı yanıtı veriyorsun."

"Öyle mi? Gitmeliyim. Saat dokuzda görüşmem var. Öğleden sonra Noel ağacını almaya gidiyoruz, unutma." Kasım ayının sonuydu. Noel sezonu yeni başlıyordu ama onlar ağaçlarını mümkün olduğunca erken almak istiyorlardı. Bu Bradley denen doktor beş yıldır karısına hayranlık mı duyuyordu? Alexander bu konuyu bir daha düşünmezdi, umurunda bile olmazdı ama Tatyana'nın içten, şehvet dolu, boğuk kahkahalar eşliğinde başını, saçlarını geriye atışını unutamıyordu.

Kış Harikalar Diyarı

İki gün sonra, yani pazartesi günü Alexander ve Anthony yine sabırsızlıkla Tatyana'nın eve dönmesini bekliyordu. Alexander'ın içi içine sığmıyordu. Anthony annesi olmadan yemek yemediği için Alexander taş kesilmiş bir halde kanepede oturup gazetesini okuyordu. Çöl vadisinin ışıkları titreşiyordu. Ve her biri hastane ile evleri arasındaki altmış kilometre içinde bir barikat oluşturuyordu. Anthony sofrayı kurmuştu, ekmek hazırdı, tereyağı buzluktan çıkarılmıştı, Tatyana'nın önceden pişirdiği et sote ısıtılmıştı.

Tatyana kapıdan içeri girdiğinde saat *dokuz buçuktu*. "Geç kaldığım için özür dilerim," dedi.

Alexander hiçbir şey söylemeden kanepeden kalktı. Ona dik dik baktı ama sonra ne kadar yorgun olduğunu gördü. "Iris yine geç kaldı," dedi Tatyana paltosunu çıkarıp çantasını bırakırken. *Evet*, diye düşündü Alexander. *Ama saat 19.01 oldu mu arabanın motorunu çalıştırdığın zamanlar da vardı, o günlerde Iris'in ne kadar geç kaldığını umursamıyordun.* "Sorumluluklarım çoğaldı artık," dedi Tatyana.

"Ben sana bir şey söyledim mi?" diye çıkıştı Alexander.

Tatyana'nın parmak uçları titriyordu. Neredeyse hiçbir şey yemedi. Anthony okulda ufak çaplı bir sorun yaşamıştı ama Alexander onun bu halini görünce konuyu nasıl açacağını bilemedi.

"Anthony, Şura, beni beklemeden yemeliydiniz," dedi Tatyana. "Akşam yemeği yemek için çok geç bir saat bu. Lütfen. Beklemeyin. Oturup beni beklediğinizi düşünmek çok kötü. Bundan sonra yemeğinizi yiyin."

"Kocan ve oğlun haftada üç akşam sensiz mi yemek yesin istiyorsun?" diye sordu Alexander alçak sesle.

Tatyana *başını salladı*. "Bu saatte yemenizdense bensiz yemenizi tercih ediyorum. Bu çok fena."

"Evet, öyle," dedi Alexander.

Tatyana bakışlarını ondan ayırmadı.

Anthony her zamanki kahramanca tavrıyla yardıma koştu. Hafifçe öksürüp, "Anne, kızma, olur mu?" dedi.

"Harika bir giriş," dedi Tatyana bakışlarını oğluna çevirerek. "Ne yaptın?"

"Müdür yarın sabah ilk iş sizinle görüşmek istiyor."

Tatyana oğlunun gözlerinin içine baktı. "Ben de yarın sabah ilk iş sana Noel hediyesi almaya çıkacaktım Anthony Alexander Barrington."

"Affedersin," dedi Anthony şaşkın bir ifadeyle. "Kavga ettim anne."

Tatyana ne olduğunu geç anladı. "Ne yaptın?"

"İyiyim, teşekkürler," dedi Anthony. "Ama diğer çocuğun burnu kırıldı."

Tatyana, Alexander'a baktı.

"Neden bana öyle bakıyorsun?" dedi Alexander. "Çocuğun burnunu ben kırmadım."

"Adı Damien Mesker olabilir mi bu çocuğun?" diye sordu Tatyana.

"Evet! Tanrım, nereden bildin?"

"Çünkü bugün acile geldi. Anthony, ben sizin arkadaş olduğunuzu sanıyordum."

"Anne, burnunu kırmak istememiştim. Yalnızca kavga ediyorduk."

"Sen nerenden yaralandın?"

"Şey..." dedi Anthony, "ben yaralanmadım çünkü o yumruk atınca ben eğildim."

"Anladım." Tatyana tekrar Alexander'a baktı.

"Ne yani?" dedi Alexander omuz silkerek. "Tek oğlun orada öylece durup yumruk yemeyi mi bekleseydi?"

"Hepsi benim suçum," dedi Anthony hemen. "Babama kızma."

"Git de ellerini yıka Anthony." Tatyana masadan kalktı. "Alexander, sigaranı dışarıda içmek ister misin? Hemen."

Alexander dışarı çıkarken oğlunu dürttü ve "Gördün mü ne yaptığını?" diye fısıldadı.

Dışarıda Tatyana, "Şura, oğluna düşüncesizce kavga etmeyi nasıl öğretirsin? Bugün birinin burnunu kıran yarın dişlerini döker, bunu bilmiyor musun? Üstelik orantısız güç kullanıyor. Diğer çocuk onu yalnızca itmiş," dedi.

"Anthony kendini savunmayı öğrenmeli," diye karşılık verdi Alexander. "Çocuğun burnu kazayla kırılmış."

"Böyle konuştuğuna inanamıyorum," dedi Tatyana. "Şimdi çocuğun ailesini aramalıyım. Bir saat daha geçti ve saat onu geçiyor."

"Evet," dedi Alexander banka yaslanıp sigarasını içerek karanlık çöle bakarken. "Çok geç oldu, değil mi?"

Anthony, Damien'ı arayıp özür diledikten sonra Tatyana, Damien'ın annesiyle konuştu.

Alexander yatak odasına geldiğinde Tatyana'nm üniformasıyla yorganın üstüne uzandığını gördü. Yatağın kenarına oturdu ve onu izledi.

Göğsünün içindeki kazanın içinde şefkat duygusu girdap gibi dönüp duruyor, kin duygusuyla karışıyordu. Alexander onun bacağını sarstı.

"Aman Tanrım," diye mırıldandı Tatyana. "Bu gece öldüm ben."

"Her zamanki gibi," dedi Alexander. "En azından yarın tatil."

Tatyana çabucak soyunup banyoya geçti, banyodan çıkar çıkmaz yatağa yığıldı. Topuz yaptığı saçlarını açmadan yüzünü ona döndü ve kapalı gözleriyle bir öpücük almak için uzandı.

"Sana masaj yapmamı ister misin?" diye fısıldadı Alexander. Tatyana artık tenine işlediğini düşündüğü misk yağı, leylak sabunu kokuyordu, nefesinde de nane kokusu vardı. Alexander elini onun omurgasında gezdirdi. Tatyana bir şeyler mırıldandı, inledi ve uykuya daldı. Alexander onun arkasına uzanıp sıcaklığını hissetti ve onu boydan boya okşadı, eline tam oturan kalçalarını, yumuşak bacaklarını sevdi. Tatyana'nın teni bir bebeğinki kadar yumuşaktı. Alexander bir bebeğin teninin de ancak bu kadar yumuşak olabileceğini düşündü. Eline tam oturan göğüslerini avuçladı, meme uçlarını nazikçe sıktı, uykusunda bile onu heyecanlandırdı. Elini onun beline kaydırdı, yumuşak karnını ovaladı, saçlarını okşadı... ama sonra durdu. Tatyana'nın üzerine eğilip eliyle yüzünü yelpazeledi ve alnına bir öpücük kondurdu. Sonunda mutsuz bir şekilde uykuya daldı.

Sabah uyandığında ona yanaştı ama Tatyana'nın müdüre gitmesi gerekiyordu. "Tanya," dedi kahvaltıya otururken. "Saat yarımda öğle yemeği için evde olurum." Sonra kaşlarını kaldırdı.

Tatyana ona bir fincan kahve doldurup tabağına da bir kruvasan koyarken, "Ah, Şura," dedi. "Sana... söylemeyi unuttum mu?" Küçük bir kahkaha attı. "Öğleden sonra evde olmayacağım. Müdürle görüştükten sonra Noel süsü almaya gideceğim. Sonra da... birkaç saatliğine hastaneye gitmeliyim."

Alexander kahve içmeyi bıraktı, Tatyana'ya bakmayı da bıraktı. Birkaç saniye hiçbir şey söylemedi. Sonunda, "Anthony, anneni dışarıda bekler misin? Birazdan gelir," dedi.

"Anne, gitmeliyiz. Bayan Larkin bekliyor."

"Anneni dışarıda bekle, dedim."

Anthony, Tatyana'ya gergin bir bakış atıp çıktı.

Kapı kapanır kapanmaz Alexander, Tatyana'ya döndü. Hâlâ masada oturuyordu. "Ne yapıyorsun sen? Anlat çünkü benim bir fikrim yok."

"Tatlım," dedi Tatyana usulca, "sen zaten çalışıyorsun. Ne fark eder ki?"

"Çok şey fark eder Tatyana," dedi Alexander. "Bir mimarın ofisinde oturup telefonlara yanıt vermiyorsun. Hafta sonu dışındaki tek boş gününde de çalışacağını söyleme bana."

"Şey, öğle yemeğine geleceğini bilmiyordum," dedi Tatyana af dilercesine. "Artık benimle öğle yemeği yemeye gelmiyorsun."

Kısa bir süre bakıştılar. "Ne olmuş?" dedi Alexander. "Bugün gelmek istedim."

"Anthony okula geç kalıyor," dedi Tatyana. "Müdür de bekliyor."

"Hastaneye neden gidiyorsun? Birinin nöbetini mi devraldın?"

"Hayır," dedi Tatyana boğazını temizleyip parmaklarını kıpırdatırken. "St. Monica Kliniği'ndeki çocuklar için. Orada personel yetersizliği var. Benden yardım istediler, yalnızca Noel dönemi için. Dört saat için çift maaş..."

"İsterlerse on bin dolar versinler, umurumda değil!" diye haykırdı Alexander. "Sana kaç defa o paraya ihtiyacımız olmadığını söyleyeceğim?" Alexander sesini aniden alçalttı ve gözlerini kısarak ona baktı. "Ama sen bunu biliyorsun zaten," dedi yavaşça. "Kliniğe kiminle gideceğini sorabilir miyim?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani bir doktor da gidiyordur mutlaka. Yoksa sen tek başına mı gideceksin?"

"Evet, çoğunlukla yalnız olacağım. Yardıma ihtiyacım olursa bazen Doktor Bradley..."

Alexander duyması gerekeni duymuştu. Elini kaldırıp masadan kalktı.

"O klinikte ben yalnız olacağım Şura. Sadece yardıma ihtiyacım olduğunda..."

"İnanamıyorum sana."

"Bunu... bunu şimdi tartışamayız," dedi Tatyana zayıf bir sesle. "Anthony bekliyor."

"Biliyorum," dedi Alexander. "Ben de bekliyorum. Ben ne bekliyorum biliyor musun? Tam zamanlı bir eş. Peki, ne zamandır bekliyorum, onu biliyor musun? 1949'dan beri. Sence ne zaman istediğim olacak – tabii olursa?"

Tatyana gözyaşlarını Alexander'dan gizlemek için başını eğerek, "Haksızlık ediyorsun," diye fısıldadı. Ama Alexander gördü. Charlie'nin gözlerini, Erin'in gözlerini, o çocuk ile annesinin gözlerini de gördü. Ve Doktor Bradley'nin elini, Berlin'den döndükleri gemide onu görünce sevinçten hoplayıp zıplayan küçük Anthony'yi, ellerini dolduran çıplak kalçalarını da gördü. Sonra bakışlarını yere indirip Tatyana'dan uzaklaştı.

Bakışlarını, kafasını, yüreğini ondan uzaklaştırdı.

Elini savurup kahve fincanını yere düşürdü. Fincan paramparça olup dağıldı. Alexander cüzdanını aldı, mobil evin kapısını hışımla kapatıp evden çıktı.

Saat altıda eve geldiğinde Tatyana evdeydi. Noel süsleriyle her yeri süslemiş, akşam yemeğini yapmış, mum yakmıştı. Alexander'ın en sevdiği yemeklerden biri olan dana *stroganoff* yapmıştı. Yemeğini tabağına koydu, kadehini doldurdu, Anthony'nin yemeğini de koydu. Oturup ekmeklerini bölüştüler.

"Anne," dedi Anthony, "evi nasıl bu kadar çabuk süsleyebildin? Özellikle de pencere pervazlarındaki yapay kar çok güzel görünüyor. Harika olmuş, değil mi baba?"

"Evet." Alexander bakışlarını tabağına dikmişti.

"*Stroganoff* nasıl olmuş Şura?"

"İyi." Bakışları hâlâ tabağındaydı.

"Günün nasıl geçti?"

"İyi." Bakışları hâlâ tabağındaydı.

"Ben Noel'i seviyorum," dedi Anthony ve aniden "My Favorite Time of Year" şarkısını söylemeye başladı. "Hafta sonu ağacı da hazırlayacak mıyız?"

Oğullarıyla birlikte yemeklerini yiyip onunla ve onun aracılığıyla konuştular. Tatyana onlara tatlı olarak romlu, vanilyalı dondurmalı muz ikram etti. Sonrasında Anthony'yle birlikte bulaşıkları yıkadı, Alexander ise yatak odasına geçti. Yirmi dakika sonra temiz gri pantolonu, gri kravatıyla çıktı. Duş alıp tıraş olmuştu. Ceketini giydi.

Tatyana ellerini bulaşık bezine sildi.

"Ben dışarı çıkıyorum," dedi Alexander.

"Nereye?"

"Dışarı."

"Salı akşamı mı?"

"Evet."

Tatyana ağzını açtı ama Anthony kanepede televizyon izliyormuş gibi yaptığı için Alexander'a sırtını döndü.

Alexander, Maloney'nin yerinde ördek gagasına benzeyen burnu ve rockçı görüntüsüyle umutsuz bir halde gezinip duran Johnny'yle buluştu. Johnny'nin sorunu, kendi tabiriyle "haftalık eş" istemesiydi. O evlenmek istemiyordu ama kızlar –ki onlardan da çok yoktu etrafında– evlenmekten başka bir şey istemiyordu. Bütün askerler uzun zaman önce evlerine dönmüştü ve Johnny'nin şansına alıcılar çoğalmıştı, beş erkeğe bir kız düşer olmuştu. Kızlar Johnny'nin ciddi olduğunu görene kadar onunla yatmayı kabul etmedikleri için Johnny elinden geldiğince rol kesiyor, kurnaz, kibirli, konuşkan biri gibi görünmeye çalışıyordu ama çekişmelerin sonu gelmediği gibi Johnny de bu konuyu konuşmaktan bıkmıştı. Dolayısıyla bu sah gecesi Alexander'la bu konuyu, evlerini, ekiplerini, müşterilerini konuştular ve sonunda Johnny, "Her şey yolunda mı dostum?" diye sordu.

"Evet, yolunda."

"Sen sah geceleri hiç çıkmazdın. Bayan Barrington çalışıyor mu?"

"Yo, yo." Alexander gözlerini içkisine dikti.

"Şey, sen bakma ama şuradaki iki kadın bu tarafa bakıyor. Umarım baktıkları benimdir," dedi Johnny.

Alexander o tarafa baktı. Johnny kadınlara gülümsedi, kadınlar da ona gülümsediler ama sonra onu görmezlikten geldiler. Johnny iç

geçirdi. "Başta çok kolay geliyor. Gülümsüyorlar. Sonrası neden bu kadar zor?"

"Çünkü bu konuya çok fazla kafa yoruyorsun," dedi Alexander. "Asıl zor olan en başında sana bakmalarını sağlaman. Yan masadan sana bakıyorlarsa işin zor kısmını atlattın demektir."

"Zor kısmını atlattım mı?"

"Kesinlikle öyle," dedi Alexander. "Garsona seslen ve onlara birer içki söyle."

"Sonra?"

"Sonrasını görürsün."

Johnny onun dediğini yaptı. Birkaç dakika sonra kadınlar ellerinde içkilerle Johnny ile Alexander'ın yanına geldiler.

"İçkiler için teşekkür ederiz baylar," dediler ve gülümsediler.

"Bir şey değil," dedi Johnny, Alexander'a onaylayan bir bakış atarak. "Ama ona teşekkür etmeyin, o bir şey ısmarlamadı."

"Öyle mi?" dedi kadınlardan biri. Alexander önce kadına, sonra birasına baktı. "Siz Alexander Barrington'sınız, değil mi?"

"Evet. Ya siz?"

Kadın elini uzattı. "Ben Carmen Rosario. Geçen ay kocamla birlikte Glendale'deki binayla ilgili görüşmüştük."

Alexander, "Ah, evet," dedi ama hatırlamadı. "Ne oldu peki?"

"Hâlâ düşünüyoruz. Aslında sizinle bir görüşme daha ayarlayıp başka evler de görmek istiyordum. Belki Paradise Valley'de bir bina yaptırabiliriz. Chandler'da satmaya çalıştığımız bir arazimiz var. Orayı satabilirsek daha merkezî bir yerde bir şeyler yapabiliriz."

"Ofisi arayın." Alexander ona kartvizitini verdi. "Sizinle görüşmekten memnuniyet duyarım. Sizinle ve kocanız..."

"Cubert."

"Cubert'la." Alexander ve Johnny bakıştılar. *Cubert mı?*

"Evet, kızlar. Kocalarınız nerede?" diye sordu Johnny. Kontrolden çıkmıştı. Aklına ilk geleni söylüyordu.

Kadınlardan genç olanı –adı Emily'ydi– kıkırdayıp evli olmadığını söyledi. Carmen kocasının Las Vegas'ta olduğunu söyleyince

Alexander birasını içerken sırıttı. Las Vegas! Anlaşılan Cubert'ın büyük bir gayrimenkul şirketi vardı ve işleri de yoğundu. "Ayrıca Phoenix Memorial'da acil yardım eğitimi alıyor. Sizin eşleriniz nerede baylar?"

"Alexander'ınki evde, benim karım yok," dedi Johnny yapmacık bir hüzünle. Çok içmişti ve yanlış bir hareket sergilemekten çekinmiyordu çünkü, "Ama bir tane arıyoruuum," dedi.

Emily hemen geri çekildi. İki adım gerilemişti sanki.

Carmen geri çekilmedi. "Salı gecesi müdavimleri misiniz?"

"Hayır, cuma gecesi müdavimiyiz," dedi Johnny.

"Öyle mi?" dedi Carmen, Alexander'a gülümseyerek. Endamlı, siyah saçlı, bakımlı, makyajı, saçları yapılmış, güzel giyimli, kocaman göğüslü bir kadındı. "Nerede yaşıyorsunuz?"

"Ben uzakta yaşıyorum," dedi Alexander boş bardağını bara koyarak. "Ve gitmem gerekiyor."

Johnny onu kenara çekti. "Gidemezsin!" diye fısıldadı. "Sanırım söylediğim bir şey Emily'yi korkuttu."

"Öyle mi dersin?" dedi Alexander. "Belki de kendine bir eş aradığını söylemen çok da akıllıca bir giriş olmamıştır. Bir dahaki sefere düzeltirsin. Bence diğerini dene, o daha samimi görünüyor. Ne de olsa Cubert, *Las Vegas*'ta."

Küçük bir kahkaha attılar. "Belki de sana karşı öyledir," dedi Johnny. "Sen farkında değilsin belki ama kadın seninle flört ediyor, neden?"

"O yüzden gidiyorum."

Ama Johnny, Alexander'ı bir içki daha içmeye ikna etti.

Köşedeki karanlık bir masaya geçtiler. Carmen, Alexander'ın yanına oturdu. Alexander birasını çabucak içti, o geceki beşinci birasıydı bu. Carmen kendine dair bir sürü şey anlattı. Alexander'a da ev yapımı, tasarımı, kullanılan taşlar, sıva, düz çatılar ve eğimli çatılar hakkında sorular sordu. Düz çatılarda daha fazla enerji tasarrufu oluyordu, bu doğru muydu?

"Doğru olabilir," dedi Alexander. "Ama yalnızca iki çeşit düz çatı vardır: sızıntı yapan ve *henüz* sızıntı yapmayan."

Ah, Carmen nasıl da içten gülüyordu. Sanki karşısında duran *Alexander*, Bob Hope'muş gibi, geriye taradığı saçlarını nasıl da arkaya atıyordu! "Siz mimarsınız, ev yapıyorsunuz. Elinizden her iş geliyor, değil mi?"

"Siz daha yarısını bile bilmiyorsunuz," dedi Johnny sırıtarak. "Diğer hünerlerini de anlat onlara dostum."

Alexander ayağa kalktı. "*Gerçekten* gitmeliyim. İçki için teşekkürler Johnny. Sizinle tanıştığıma da memnun oldum hanımlar."

Carmen de ayağa kalktı. "O halde sizi ararım, bir şeyler ayarlarız, olur mu?"

"Beni değil," dedi Alexander. "Linda'yı arayın. Programımı o yapar."

"Peki, seninle tanıştığıma memnun oldun Alexander." Carmen göğüslerini ona iyice yaklaştırıp gülümsedi ve kırmızı tırnaklı elini uzattı.

Alexander kamyoneti dikkatli sürerek eve gitti. İçkiyi biraz fazla kaçırmıştı.

Evde verandanın ışığı onun için açık bırakılmıştı. Kapı kilitliydi. Tatyana o evde yokken kapıyı kilitlemeyi sevmezdi; onu dışarıya kilitlemiş gibi hissettiğini söylerdi ama Dudley'den sonra Alexander ona ıssız çölün ortasında tek başınayken her iki kapının da kilitli, perdelerin çekili olmasının önemini anlatmıştı.

İçeri girdiğinde Tatyana mutfak masasında oturmuş, parmaklarıyla tempo tutarak onu bekliyordu. Ev karanlıktı, yalnızca fırının ışığı yanıyordu. Alexander kapıyı kilitleyip ceketini çıkarırken bir şey söylemedi. Buzdolabından su almaya gittiğinde Tatyana ona, "Neden salı akşamı içmeye gittin?" diye sordu.

"Neden gitmeyeyim?"

"Ne yapıyorsun Alexander?"

"Sen ne yapıyorsun Tatyana?" Alexander sesini yükseltmişti. Bunun sebebi alkoldü.

Tatyana sesini yükseltmedi. "Neden benimle tartışıyorsun?"

"Seninle tartışmıyorum. Kapıdan içeri girdim. Hiçbir şey söylemedim."

"Kızgın olduğunu biliyorum. Ama kızgınlığını geçirmenin en mantıklı yolu barda içmek mi?"

"Ah, sence evde olsaydım yapacağımız bu muydu?" dedi Alexander. "Kızgınlığımı mı geçirecektik?"

"Salı akşamı bensiz içmeye gittin!"

"Neden gitmeyeyim? Sen haftanın altmış saati benden uzaksın."

"Çalışıyorum!" diye bağırdı Tatyana.

Alexander iki adımda onun yanına geldi. "Öncelikle," dedi, "şu an birinin bana bağırmasını kaldırabilecek durumda mıyım, onu söyle. Lanet olası sesini bana yükseltme diye seni kaç defa uyardım! İkincisi, *bir daha* işinle ilgili hiçbir şey duymak istemiyorum. Anladın mı?"

Tatyana oturduğu sandalyeden ona bakıp elini itti. Kısa ipek sabahlığının bağı çözülüyordu. "Asker, ne yapıyorsun?" dedi huzursuzca. "Bırak beni."

"Bana seni bırakmamı söyleyemezsin," dedi Alexander yüksek sesle. "Ben istediğim zaman seni bırakırım. Sen ne istersen yapabildiğine göre benim de o hakkım var." Dönüp yatak odasına gitti.

Tatyana da ağır adımlarla onun peşinden gitti. "Bu konuyu mantıklı bir şekilde konuşabilir miyiz?"

"Hiçbir zaman konuşmayacağız." Alexander onun soyunma odasındaydı. "O kadar uzaksın ki günlerimizin, her anımızın giderek zorlaştığının farkında bile değilsin."

"Zorlaşıyorsa sen zorlaştırdığın içindir," dedi Tatyana.

"Ah, ben yapıyorum, öyle mi?" Alexander kravatını söküp çıkardı.

Tatyana gergin bir tavırla yatağın kenarına oturdu. Sabahlığının kuşağı yarı yarıya çözülmüştü; Alexander onun göğüslerini, göbeğini, dolgunluğunu, beyaz bacaklarını görebiliyordu. "Evet," dedi Tatyana. "Dışarı içmeye gidiyor, eve sarhoş dönüyor, böyle davranıyorsun ve işler zorlaşıyor."

Alexander kol düğmelerini çözüp gömleğini çıkardı ve beline kadar çıplak halde Tatyana'nın karşısında durdu. "Sana bir şey söyleyeyim mi? Seni hoş görmekten sıkıldım. Çok sıkıldım."

"Yalnızca aralık ayında böyle," dedi Tatyana. "Bir ay, sonra..."

"Ne dedim sana?" diye bağırdı Alexander. "Bu konuyu konuşmak istemiyorum!"

"Kes bağırmayı! Tanrım!"

"Kızgın mısın? Acısını benden mi çıkarmak istiyorsun?" Alexander göğsünü işaret etti. "Geç bebeğim. Kavga mı edelim? Doğru adrese geldin."

Tatyana gözlerini kırpıştırdı. "Seninle kavga etmek istemiyorum, sen neden bahsediyorsun?"

Alexander kemerinin tokasını açtı.

"Bana çocuk kliniğinde fazladan dört saat çalışacağım için bu kadar kızmış olamazsın Şura," dedi Tatyana. "Başka bir şey..."

Alexander onun sözlerini bitirmesine izin vermeyip elini kaldırdı ve kemerini yere savurdu. Kemerin havaya savrulup bacağının yanı başındaki yatağa çarpınca çıkardığı ses karşısında Tatyana irkildi. "Tanya!" dedi Alexander ona doğru eğilerek. "Sana bu konuyu konuşmak istemediğimi söyledim. Hangi kısmını anlamıyorsun?"

"Ah, senin neyin var?" diye sordu Tatyana ürkek bir sesle. Elleri onu güçlükle destekliyordu, neredeyse yatağa düşecekti.

"Beni sinirlendirme demedim mi sana?" Tatyana'nın sabahlığı açıldı.

"Evet." Tatyana sessizce söylemişti bunu.

"Sana o lanet işinden bahsetmemeni söylemedim mi?"

"Evet." Tatyana çok daha sessiz bir şekilde söylemişti bunu. "Hişşşt."

"Beni susturma. Sen sus. Çünkü bir daha ağzını açarsan," dedi Alexander dişlerinin arasından, "kendimi kontrol edemeyeceğim." Kendisi de yarı çıplak bir halde Tatyana'nın tepesinde duruyordu.

Tatyana yataktan kalktı. "Affedersin," dedi alçak sesle. "Geçmem gerekiyor."

Her zamanki gibi Tatyana'nın ona bakan dik, titrek meme uçları ile çıplaklığının verdiği savunmasızlık, siniri tepesinde olan Alexander'ın en kötü halini ortaya çıkarıyordu. Tatyana'nın teslim olması öfkesini yatıştırmıyordu, tam tersi daha da alevlendiriyordu. Şehvetini de alevlendiriyordu. Tatyana korkmuş muydu? Korkmakta haklıydı. Alexander bazen gerçekten çok kabalaşıyordu ve bunun farkında ol-

masına rağmen umursamıyordu. Kendini dizginleyemeyen Alexander onun geçmesine izin vermedi.

Tatyana'nın sabahlığı düşmüştü, Alexander'ın kıyafeti üzerinde değildi, battaniyeyle yastıklar da yataktan düşmüştü. Alexander, Tatyana'yı arkasından kavrayıp yatağa yatırdı ve bacaklarının arasına geçip bileklerini kafasının üzerine kaldırdı. Tatyana kıpırdansa da bir şey söylemedi ve yüzünü, göğüslerini ona doğru kaldırdı. "Şura," diye fısıldadı.

"Bana Şura deme." Alexander onu bacaklarından kaldırıp karnının üstüne yatırdı ve onu yatağa bastırdı; belini, kalçalarını, bacaklarını.

Tatyana boğuk bir sesle tekrar, "Şura," dedi.

Alexander bir eliyle onu tutarken diğer eliyle örgülerini çözdü, parmaklarını örgülerinin arasına geçirdi ve saçlarını açtı. Boynuna doğru, "Bu gece çok mu yorgunsun Tanya? Gözlerini açamıyor musun? Pijama giymek ister misin? Havanda değil misin?" diye fısıldadı ve inleyerek parmaklarını onun bacaklarının arasına kaydırdı.

Birkaç dakika sonra Tatyana da inledi. "Dönmeme izin ver."

"Hayır." Tatyana'nın sırtını bastıran avuç içleri şimdi bacaklarının arkasındaydı. "Benim istediğim şekilde olacak, senin değil." Tatyana'nın bacaklarını ayırıp arasına girdi ve onun yüzükoyun yatan vücuduna yaslandı, saçını kavrayıp içine girdi. Bu o kadar güzeldi ki bir süre öylece kaldı ama sonra geri çekildi ve Tatyana'nın bacaklarını biraz daha aralayıp vücudunu onun kalçasına bastırdı.

"Ah, Tanrım... bekle Şura, bekle..." diye fısıldadı Tatyana boğuk bir sesle. "Sana dokunmama izin ver."

"Hayır," diye fısıldadı Alexander yavaş ama çok da yavaş olmayan bir şekilde onun içine girerken. "Ben *sana* dokunacağım. Kıpırdama."

"Şura... dur... ben... dönmeme izin ver..."

"Hayır." Alexander şimdi tümüyle onun içindeydi. Derin bir nefes aldı ama ona hâlâ kızgındı. Yüzü onun boynundaydı. Tatyana vanilya kokuyordu... yanık karamel... krema... rom kokuyordu.

Alexander iki eliyle onun kollarını tuttu. Dışarı çıktı, sonra tekrar içine girdi.

Tatyana inlediğinde pirinç parmaklıklar neredeyse birbirinden ayrılıyordu.

Alexander geri çekildi ve tekrar içine girdi.

İçeri, dışarı, içeri, dışarı – her darbesi Tatyana'nın tiz çığlıklarıyla bölünüyordu.

Alexander hareketlerine ve ona bir şeyler fısıldamaya devam etti.

Tatyana nefes nefese kalmış, terlemişti; boynu, yüzü o gerginlikten ıslanmıştı.

Tatyana'nın başını çarşaflara gömüp omuzlarının eğik kısmını emerek kendi vücudunu onunkine bastırırken, "Kımıldama Tanya," diyen Alexander hareket etmekten vazgeçmiyordu.

Durmalıydı. Buna inanamıyordu ama boşalmak üzereydi, bu kadar çabuk olmamıştı hiç, özellikle de içtikten sonra. Tatyana karnının üstündeyken, yüzü çarşaflara dönükken, sarı saçları yatağa yayılmışken, böylesi bir gerginlik içinde nefes nefese kalmışken ona hep fazla gelmişti. Yavaşlayıp sığ nefesler alıp vererek, doğrularak Alexander kendini kontrol altına almaya çalıştı ama faydası yoktu. Buraya kadardı.

Sonrasında nefes nefese kalmış bir halde, hâlâ hafifçe inlemeye devam eden Tatyana'nın üzerine bıraktı kendini. Yüzü onun saçlarının arasındaydı.

Ertesi sabah Alexander gözlerini açtığında Tatyana çoktan kalkıp üniformasını giymişti. Birkaç dakika hiç konuşmadılar. Tatyana ona bakarken gülümsemiyordu. "Dün gece nerede olduğunu söylemeye niyetin var mı?" diye sordu sonunda. "Yoksa sormaktan vazgeçip kendi tahminlerimi mi yürüteyim?"

Alexander gerindi. "Johnny'yle içtim."

"Öyle mi? Senin şu sürekli arayışta, müzmin bekâr, bardan bara koşan, kadın avcısı arkadaşın Johnny mi? Ona bildiklerini mi öğretiyorsun?"

Alexander gözlerini ovuşturdu. "Hımmm... bu tartışma için biraz erken bir saat değil mi?"

"Dün gece de konuşmaya hevesli değildin."

Alexander, Tatyana'nın geceki halini hatırlayınca karnında sıcak bir sızı hissetti. Beş duyusunun tümüyle hissetti onu. O an hem tahrik olduğunu hem de kalp atışlarının hızlandığını fark etti.

Tatyana odadan çıktı ve Alexander da yıkanmak için kalktı. Tatyana ona getirdiği bir fincan kahveyle geri geldi. "Bu geceki partiyi unutma."

"Ne partisi?" Alexander fincanı onun elinden aldı.

"Hastanedeki Noel partisi," dedi Tatyana usulca, kaşlarını çatarak.

"Ah, evet." Alexander şimdi hatırlamıştı. "Gitmek istemiyorum."

"Gitmeliyiz."

"Belki sen farkında değilsin ama ben pek parti havasında değilim," dedi Alexander.

"Fark etmemem mümkün değil." Tatyana bakışlarını yere indirdi. "Yine de gitmemiz gerekiyor."

"Gerekmiyor."

"Alexander," dedi Tatyana bakışlarını ona çevirerek, "sen şimdi bana tüm eşlerin katıldığı hastanedeki Noel partisine gelmek istemediğini mi söylüyorsun?"

"Sonunda ne istediğimi anladın."

"Tamam, nasıl istersen!" dedi Tatyana çantasını alıp oradan uzaklaşarak. "Ama ben gidiyorum."

"İyi, sen git," dedi Alexander onun beyaz üniformalı sırtına doğru. "Nasıl olsa yapmanı istemediğim her şeyi yapıyorsun, partiye neden gitmeyesin ki?"

Tatyana yatak odasının kapısında durdu. Onu dikkatlice izledikten sonra derin bir iç geçirerek yanma geri geldi. Alexander öfkeli ve çıplak halde tam karşısında duruyordu. Sabah huysuzluğu üzerindeydi ve Tatyana'ya da hâlâ kızgındı. Tatyana hemşire çantasını elinden bıraktı.

"Hişşşt," dedi usulca yüzünü ona doğru kaldırarak. Sonra ellerini uzatıp onu sıkıca kavradı. "Hişşşt. Haydi." Tatyana onu okşadı. "Haydi... haydi çık şu savaş meydanından artık. Silahını bırak asker."

Alexander onu dizlerinin üstüne çöktürmek istiyordu. Hatta neredeyse başını avuçluyordu. Bir yandan böylesi bir doyum yaşıyordu

ama öte yandan... "Saat altıyı geçiyor. İşe geç kalacaksın." Alexander insanüstü bir çabayla elini geri çekti. "Acele et."

"Geliyorsun, değil mi?" Tatyana onun göğsüne bir öpücük kondurdu.

"İsteyerek değil."

"Elbette."

Alexander hastanenin üçüncü katındaki toplantı salonuna adımını atıp karısına bir bakış attığı an gecenin pek de iyi sonuçlanmayacağını anladı. Tatyana'nın böyle esrarengiz bir yeteneği vardı: Eve geldiğinde canı çıkmış, bitkin olurdu ama hastanede, etrafı arkadaşlarıyla çevriliyken bütün gününü hiç çalışmadan sıcak banyoda dinlenerek geçirmiş gibi görünürdü. Enerjik ve neşeli olurdu. Alexander içeriye adımını attığında Tatyana, aralarında Doktor Bradley'nin de bulunduğu bir grupla birlikte laflıyor, keyifle başını geriye atıyordu.

Bu adam gerçekten de espritüel, zeki bir adam olmalı, diye düşündü Alexander ve Tatyana'nın yanma giderken içi kötü bir hisle doldu. Tatyana bu adamın yanındayken kahkaha atmaktan kendini alamıyordu.

Saçlarını gevşekçe örmüştü, sırtında güldüğü anlarda sallanan uzun, dalgalı bir tutam vardı ve saçını zar zor tutan kırmızı kadife kurdeleler de aynı anda sallanıyordu. Altın sarısı saç tutamları yüzüne düşmüştü. Makyaj yapmıştı ve dudaklarını da kırmızıya boyamıştı. Üzerinde dudaklarının rengiyle uyumlu, Noel ateşini yansıtan, muhteşem, kırmızı bir elbise vardı. Alexander bu elbiseyle onun beyaz hemşire üniformasından mümkün olduğunca uzaklaşmaya çalıştığını tahmin etti. Elbisenin tafta korsajı göğüs kısmını iyice sarmıştı. Tafta kumaş zikzak çizerek tül ve file katmanlarından oluşan volanlı bir etekle birleşiyordu. Tatyana elbisenin altına, her hareketinde hışırdadığını Alexander'ın duyabildiği kolalı, çemberli bir iç etek giymişti. Elbisenin bolero tarzı kabarık kolları vardı. Birazdan salsa dansı yapıp "La Bruja" şarkısını söylemeye çıkacak olan bir Flamenko dansçısına benziyordu. Korsesi belini her zamankinden daha ince, göğüslerini daha büyük göstermişti. Tatyana on santimlik kırmızı saten topuklu

ayakkabılar giymişti ve naylon çoraplarının içindeki bacakları da çok güzel görünüyordu.

Çok hoştu.

Alexander o olağanüstü elbiseyle ilgili bir yorum yapmadı, hem de hiç. O diğerleriyle tokalaşırken Tatyana ona içki ve atıştırmalık bir şeyler getirdi. Amerika Birleşik Devletleri'nde tıbbın geleceğine dair ettikleri sohbete katıldı. Doğum oranındaki artıştan dolayı hastanelerde aşırı yoğunluk vardı. Hastaneler, doğum klinikleri bu yoğunluğun altından kalkamıyordu. İçlerinden biri bir soru sordu: "İnşaat sektörü artan ev talebini karşılayabiliyorsa hastaneler de doğum klinikleri daha geniş tutularak inşa edilemez mi?" Alexander, Arizona'da yaşadıkları sekiz yıl içinde bir milyon yeni ev yapıldığını, buna karşılık Phoenix'te hâlâ bir hastane olduğunu dile getirdi.

"Evet, belki de yeni bir hastane tasarlayıp inşa etmelisin Alexander," dedi Carolyn. "Artan doğum oranına katkı sağlamış olursun. Karın da hastaneyi yönetir."

"Tanya adına bir hastane!" dedi Bradley bir kahkaha eşliğinde Tatyana'ya bakarak. "Ne fikir ama!"

"Evet ama evde ebe yardımıyla doğum yapmayı tercih eden kadınların günden güne arttığını biliyor musunuz?" dedi Carolyn. "Ben de bu yönde eğitim almaya karar verdim ve şimdi resmî olarak ebeyim." Sonra gülümsedi. "Artık Tupperware partileri yok benim için. Tanya," dedi, "boş zamanlarımda ne kadar para biriktirdiğime inanamazsın. Sen de ebe olmalısın. Eminim bu konuda da başarılı olursun."

"Elbette olur," dedi Bradley. "Tanya her konuda başarılıdır."

Tatyana yanıt vermekten kaçındı, sürekli onu izlemekten kaçman Alexander da o saçma sapan sohbetten kurtulmak için kendine bir içki daha almaya gitti.

"Hey, merhaba Alexander!"

Alexander arkasını döndü. Dünkü kadındı bu, Carmen.

"Ah, merhaba," dedi Alexander ve soğukkanlılıkla geri çekilip salonu inceledi. Tatyana sohbete dalmıştı, ona bakmıyordu. "Burada ne işin var?"

"Kocam Cubert'ın burada acil yardım eğitimi aldığını söylemiştim." Kadın geri çekildi. "Bu konuda yetenekli. Ama daha önemlisi, senin ne işin var burada?"

"Karım burada çalışıyor."

"Karın çalışıyor mu? Hangisi?"

"Cubert hangisi?" diye sordu Alexander, Tatyana'yı göstermeden.

"Şurada." Biraz zayıf bir adam olan ve gergin görünen Cubert salonun diğer tarafından Carmen'e el salladı. Carmen geri çekilip onu görmezlikten geldi ve bir sigara çıkardı. "Ateşin var mı?"

Alexander çakmağını çakıp Carmen'in sigarasına yaklaştırdı. Phoenix Memorial Hastanesi'nin toplantı salonunda Arizona'nın en güçlü fırtınası çıkmış gibi Carmen onun elini sıkıca kavradı.

Tam o an Alexander başını kaldırdığında Tatyana'nın salonun karşı tarafından karanlık bakışlarını ona diktiğini gördü.

"Sekreterini aradım," dedi Carmen sigarasının dumanını üfleyip gülümseyerek. "Ama yeni yıla kadar çok meşgul olduğunu söyledi. Bu konuda yapabileceğin bir şey var mı?"

"Linda meşgul olduğumu söylemişse meşgulümdür." Alexander ondan uzaklaştı. "Gitmeliyim. Affedersin, Carmen'di, değil mi?"

Cubert ısrarla onu çağırınca Carmen öfkeli bir ifadeyle onun yanına gitti.

Sonrasında Tatyana, Alexander'la konuşmadı. Alexander ona içki isteyip istemediğini sorunca Tatyana istemediğini söyledi. Atıştırmalık bir şey isteyip istemediğini sorduğunda onu da istemediğini söyledi. Alexander sormayı bıraktı, Tatyana da ondan uzaklaşıp Bradley, Carolyn ve Erin'in yanında durdu. İçki içti, kafayı buldu, rahatladı ve bir şey söyledi, hepsi birlikte kahkahalara boğuldu. Bradley, Tatyana'nın elini tutup yapmacık bir tavırla öptü.

Bunu şaka olsun diye yapmış gibi görünüyordu, herkes gülümsedi ve önemsiz bir şeymiş gibi sohbete devam etti. Alexander dışında herkes. Alexander, Tatyana'nm yanına gidip nazikçe kolunu tuttu ve onu hafifçe kendine çekip, "Kusura bakma ama ben gidiyorum," dedi.

"Saat daha on bir."

"*Epey* geç işte, sence de öyle değil mi?"

Tatyana ona bakmıyordu. "Tamam, git," dedi. "Ben biraz geç gelirim."

"Sen gelmiyor musun?"

"Ben... sonra gelirim."

Alexander, Tatyana'nın kolunu biraz daha sertçe sıktı.

"Sorun değil, sen git." Tatyana kolunu ondan kurtardı. "Bara gitmek için hâlâ vaktin var." Dudakları gerilirken ona baktı. "Yanımda kalıp benimle konuşman gerekirken kızların peşinde koşan arkadaşlarınla içmeyi tercih ediyorsun. Biraz incelikten anlasaydın karının Noel partisinde yarım saat daha dururdun." Kabarık eteğini hışırdatarak döndü ve elini "boş ver" dercesine şöyle bir savurdu. "Haydi küçük bar böceği, uç, git. Haydi."

Alexander sert bir bakış attı *ona!* – Tatyana'nm sarı saçları yüreğinde şiddetli bir rüzgâr gibi dolandı.

Ve Alexander gitti.

Tatyana onu evde büyük bir derdin beklediğini biliyordu.

Verandanın lambası açıktı. Alexander arka tarafta oturuyordu. Evet, en azından bu defa giyiniktiler. Tatyana yatak odasında çıplak yaptıkları tartışmalarda kendini çaresiz hissediyordu. Öyle zamanlarda kaybeden taraf oluyor ve anlayış dilenip her konuda uzlaşmak istiyor, her şeyi kabulleniyordu. Aslında kabullenme de değildi bu, tam anlamıyla teslim oluyordu. Dünkü gibi. Yatak odasında asla haklı olamıyordu, Alexander'ın orada kavga etmeyi sevmesi de bu yüzdendi.

Evin kapısı kilitli değildi çünkü evin erkeği evdeydi. Tatyana içeri girip çantasını rafa koydu ve Anthony'ye bakmaya gitti. Oğlu derin uykuya dalmıştı.

Fildişi rengi kaşmir kabanı ile kırmızı topuklu ayakkabılarını çıkardıktan sonra kendine bir fincan çay aldı ama arka tarafa çıkamadı. Onun yerine iskeleye gidip Noel elbisesinin içinde titreyerek çayını yudumladı.

Alexander arka iskelede sırtını eve vermiş otururken Tatyana da ön iskelede sırtını eve dönüp oturmuştu.

Sonunda, çayını bitirdikten çok sonra yürüyüp arka kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Kapının üzerinde küçük, sarı bir ışık parlıyordu yalnızca. Alexander sigara ve bira içiyordu. Dönüp ona bakmadı. Tatyana gidip köşedeki masaya oturmayı düşündü. Alexander sinirliyken Tatyana'nın yakınlarında olmasından hoşlanmıyordu. Ama Tatyana, Alexander'ın sinirliyken ona ihtiyacı olduğunu da biliyordu. O yüzden gidip sallanan bankta yanma oturdu, ona dokunmuyordu ama II. Dünya Savaşı döneminde giyilen deri ceketinin ve nefesindeki sigara ve biranın kokusunu alacak kadar da yakınındaydı. Alexander partiye geldiğinde çok yakışıklı görünüyordu, saçları temiz ve parlak, yüzü tıraşlı, siyah takım elbisesi ütülü, beyaz gömleği yepyeniydi. Şimdi de Tatyana'nın sevdiğini bildiği deri ceketini, siyah pantolonunu giymiş, uzun bacaklarını banka uzatmıştı. Geniş omuzları bu gece daha da görkemli görünüyordu.

"Soğuk, değil mi?" dedi Tatyana. "Çöl kış aylarında pek misafirperver olmuyor."

"Evet, her yer buz."

"Hayır, değil Alexander." Alexander vakit kaybetmiyordu anlaşılan. "Haydi söyle, sorun ne?"

"Sorun yok."

"Sen Cubert'ın karısını nereden tanıyorsun?"

"Kocasıyla birlikte geçen ay şirketleri için yer bakmaya geldiler. Ama onun bu konuyla ne ilgisi var? Tanya, kadınlar yıllardır süslenip bana yaklaşıyor, benimle flört ediyor, benden ateş istiyor, ev istiyor. Coconut Grove'da da vardılar, burada, Scottsdale'de de varlar Kimin umurunda?"

"Şura, sence nerede yanlış yapıyoruz?" diye fısıldadı Tatyana. "Sen ve ben hata yapamayız, sence nerede hata yapıyoruz?"

"Ben sana anlatayım," diye karşılık verdi Alexander sonunda yüzünü ona çevirerek. "Çünkü son sekiz yıldır kendimi yeterince açık ifade edemediğimi düşünüyorum. Bizim evimizde yanlış olan şey senin işini, hastaneyi, yaptığın şeyleri, yaptığın *diğer* şeyleri benden ve ailemizden öncelikli tutman."

"Alexander, benim için hiçbir şey senden önce gelmiyor," dedi Tatyana. "Ben her şeye tahammül ediyorum..."

"Bana tahammül mü ediyorsun? Sen benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Dur, dur, yanlış söyledim," dedi Tatyana ellerini kaldırıp onu sakinleştirmeye çalışarak. "Yani ben sana karşı hiç değişmedim. Ve senin de bildiğin gibi," dedi yanakları hafifçe kızarmaya başlarken, "seni asla yadsımadım."

"Tanya, haftanın altmış altmış beş saati evde yoksun!" dedi Alexander. "Bu saatlerde beni yadsımış olmuyor musun? Evde *olduğun* saatlerdeyse kimseye faydan yok. Son zamanlarda kendine baktın mı hiç? Her zamankinden kötüsün."

"Kimseye faydam yok mu? Sen *şaka mı* yapıyorsun?" diye haykırdı Tatyana ve onu yatıştırmaya çalışan elleri aniden gevşerken onun yerine kendini yatıştırması gerektiğini hissetti. "Neyini eksik bırakıyorum? Evin temiz değil mi? Gömleklerin ütülenmiyor mu? Yemeğin sofraya gelmiyor mu? Ekmeğin taze değil mi? Kendi tabağını alıp kendi kahveni doldurmak, yatağını toplamak zorunda kalıyor musun? Tanrı aşkına, Alexander," dedi, "ben sana hem hizmet ediyorum hem her istediğini yapıyorum." Sözlerinin ona ulaşması için biraz bekledi. "Neyini eksik bırakıyorum?"

Alexander hiçbir şey söylemedi.

O derin boşlukta Tatyana'nın tek duyduğu Alexander'ın sessiz çığlıklarıydı.

"Ah, neler oluyor?" diye mırıldandı ve ellerini tekrar ona uzattı. "Şura, meleğim, haydi, sahip olduklarımıza bir bak... Bazı şeyler için üzüldüğünü biliyorum... ama şu güzel hayatımıza bak. Kusursuz oğlumuza bak. Ona sahibiz. Ve yaşadığımız bir sürü kötü şeyi de geride bıraktık."

"Bütün kötü şeyleri değil," dedi Alexander. Bir sigara daha yakarken dirseklerini dizlerine yaslamıştı.

"Hayır, hepsi geride kaldı, geride kaldı."

Alexander, Tatyana'nın ona uzanan ellerinden uzak durdu. "Lazarevo da geçmişte kaldı Tanya. Lazarevo, Deer Adası, Coconut Groove,

Napa, Bethel Adası... Hepsi geride kaldı. Neresi geride kalmadı biliyor musun? Leningrad." Ağzındaki dumanı üfledi. "Orası geride kalmadı."

Tatyana kendini kontrol etmek için harcadığı tüm çabaya rağmen titremeye başladı. Alexander'm yorumundan çıkardıklarına odaklanıp dişleri takırdarken, yüzünü göğsüne eğip, "Evet ama her gün eve dönüş yolunda Kirov'dan kaçtığımı, yüzümü sana döndüğümü hatırlıyorum ben," dedi. "Her gece senin kollarında yatmak benim için biraz Lazarevo demek, Arizona'da her gün."

Peki, o sevgi dolu kocası buna ne karşılık verdi? "Ah, beni biraz rahat bırak. Sana harcadığım zamanı sandalyeye harcasam sandalye canlanırdı."

Tatyana nefesini tutup yerinden fırladı. Gitmek için hızla arkasını döndü.

"Git tabii," dedi Alexander sigarasından derin bir nefes çekerek. "Bitiremezsin bile, değil mi?"

"Neyi bitiremem?" Tatyana sesini yükseltti. "Sen böyle şeyler söyledikten sonra bitirmemi mi bekliyorsun? Peki, bitireyim." Boynundan yukarıya doğru yayılan sıcaklığı hissetti. "Sen bana *zaman* ayırıyor musun? Dün bana zaman ayırdın mı? Evet, haklısın çünkü etkileyici ve tatmin edici olan *bu*."

"Evet," dedi Alexander sigarasını içip küstah bakışlarını Tatyana'ya dikerek. "İkisi de doğru."

Tatyana geri çekildi, arkasındaki parmaklıklara tutunma ihtiyacı duydu. "Geç oldu," dedi alçak sesle ve bakışlarını yere dikerek. Üstelik çok anlamsızdı bütün bunlar. "Geç oldu ve ben yorgunum. Yarın çalışacağım. Bu geceyi uykusuz geçirip yarın on iki saat ayakta dikilemem. Neden hafta sonuna kadar beklemiyoruz? O zaman bu konuyu daha detaylı konuşabiliriz."

Alexander tatsız bir ses çıkardı. "Ah, ne iyisin. Sorunlarımızı çözmek istediğini göstermek için hafta sonunu beklememi mi istiyorsun?"

"Bu gece hangi sorunumuzu çözmeyi düşünüyordun?" diye sordu Tatyana yorgun bir sesle.

"Sesindeki o lanet imayı," dedi Alexander. "Şu an benimle birliktesin ve şimdiden yarını, işine uçup gitmeyi düşünüyorsun, şimdiden buna odaklanmışsın. *Asıl* yapmak istediğin şeyi sabırsızca beklerken ben sana sıkıcı geliyorum. Şu an Alexander değil, Kirov'um. Kirov'u hatırlayıp hatırlamadığımı sordun bana, değil mi? Benimle telaş içinde beş dakika geçirirken on iki saatini nerede geçiriyorsun? Neden tam tersi olamıyor?"

"Tanrım, bir kez olsun aklından geçen o çirkin fikirleri kendine saklayamaz mısın?" diye bağırdı Tatyana.

"Aklımdan geçen bütün çirkin fikirleri söylemiyorum."

Tatyana ona sırt çevirip çöle bakmak için döndü.

Alexander'ın bir sigara daha yaktığını duydu. Birkaç dakika hiç konuşmadılar. Sonra Alexander konuştu. Dumanı dışarı üflerken alçak sesle sordu: "O kırmızı elbiseyi kimin için giydin Tatyana? Benim için olmadığı kesin."

Tatyana bunu duyduğu anda tekrar ona döndü. Alexander rahatça oturmuş, bir ayağını dizinin üstüne atmış, bir kolunu da bankın arkasına uzatmıştı. Sigarasını içiyordu ama Tatyana'ya bakan gözleri kapkaraydı ve hiç rahat görünmüyorlardı. Tatyana ellerini yalvarırcasına iki yana açarak iskeleyi geçti. Artık ona kızgın değildi ve korkmuyordu. Alexander'ın ne yaptığını da umursamıyordu. Alexander'ın ayağını dizinden indirip açık bacaklarının arasına diz çöktü. Bol eteği kırmızı bir paraşüt gibi şişmişti. "Kocacığım," diye mırıldandı, "sen neden bahsediyorsun?" Alexander'ın o kaygı verici yüzüne baktı ve ellerini kaydırıp ona dokundu.

Alexander sigara içmeye devam ederken diğer kolunu da bankın arkasına uzattı. Tatyana'ya dokunmadı ama Tatyana'nın ona dokunmasına izin verdi. "Benim karıma ne oldu?" diye sordu. "Beni seven elleri nerede?"

"Buradalar hayatım," diye fısıldadı Tatyana. "Buradalar."

"Kimin için *kırmızı* giydin sen Tatyana?"

"Senin için Şura... yalnızca senin için. Neden endişeleniyorsun?"

"Seni tümüyle örten o burka nerede?" Alexander nefesini tuttu. "Doktor Bradley için mi giyiniyorsun?"

"Hayır!"

"Sence ben kör müyüm?" Alexander'ın vücudunun hiçbir noktası rahat ve gevşemiş görünmüyordu şimdi. Kolunu banktan çekti. "Peki, o kendini çok komik sanan doktor bozuntusu Bradley ne hakla senin sırtına dokunuyor? Şakasına yapıyormuş gibi elini öptüğünde aklından ne geçtiğini anlamadığımı mı sanıyorsun? Yanında durup sen konuşurken o güzel kırmızı dudaklarına baktığında, senin adın geçtiğinde gözlerinin nasıl ışıldadığını görmüyor muyum? Aptalın teki olduğunun farkında değil miyim *ben*? Elimde şapkamla Kirov'dan gelmeni bekleyen bendim. Neden?" diye sordu Alexander. "Benden uzaklaştın? Şimdi de Bradley'yi mi dizlerinin üzerine çöktürmek istiyorsun?" Sonra duraksadı. "Bunun için kırmızı giymene gerek yok." İşte başlamıştı. Yüzü karardı, karısının onu okşayan elini tuttu ve onu öyle sert itti ki Tatyana neredeyse düşüyordu. "İyi, git bakalım ufaklık," dedi. "Çünkü ben dizlerimin üstünde durmaktan yoruldum."

"Ah, Şura," diye fısıldadı Tatyana tekrar onun yanma gelerek. "Sana yalvarırım, lütfen dur. Lütfen. Boş yere sinirleniyorsun." Tekrar onun bacaklarının arasına sokuldu ve eğilip deri ceketine, boynuna kenetlendi, yüzüne, gözlerine bakıp onu kendine, yumuşak ve titrek dudaklarına çekti. Öpüştüler, elleri ona teslim olurken Alexander'ın sigarası düştü. Alexander onun yüzünü avuçladı ve Tatyana kırmızı bolerolu elbisesiyle onun önünde diz çökerken Alexander onu çaresizce öptü.

"Git de saçlarını onun yüzüne doğru savur Tanya," diye fısıldadı Alexander onun ağzına doğru. "Bir zamanlar bana yaptığın gibi. Belki o kusursuzdur. Ben değilim. Benim içim dışım yara bere içinde."

"Evet!" diye haykırdı Tatyana öfkeyle onun ellerinden kurtularak. "En çok da o lanet olası kalbin!" Alexander'ı itip ayağa fırladı. Nefes nefeseydi. "Ne olduğunu biliyorum," dedi. "Saçmalıyorsun ve bilerek böyle zalim davranıyorsun. Buradaki hayatımız, gerçek hayatımız bu, gerçek şeyler oluyor. Buranın Kirov ya da Lazarevo olmadığını bili-

yorum. Ya da her neresiyse." Sesi çatladı. "Her neresiyse. Onu geri istediğini biliyorum ama bitti Alexander! Orası bitti ve bir daha hiç olmayacak, sen ne kadar istersen iste."

Alexander banktan kalktı. "Senden Lazarevo'yu mu istediğimi sanıyorsun?" dedi buz gibi bir sesle.

Tatyana yarım adım gerileyip yüksek sesle, "Evet," dedi. "Sen o genç kızı istiyorsun. Ona bak, ne kadar güzeldi, ne kadar gençti ve beni ne kadar çok seviyordu, diye düşün!"

"Hayır!" Tatyana, Alexander'ın kendisine doğru bir adım atmamak için nasıl çaba sarf ettiğini gördü. "On sekiz yaşındaki halinin beni sevmesine ihtiyacım yok. Ben herhangi bir günün herhangi bir anını hatırlayabilirim." Alexander kontrolünü sağlamak için güçlükle nefes alıp veriyordu. "Bunun için gözlerimi kapatmama gerek yok." Nefesi kesildi.

Ah, Şura.

"Lazarevo'ya gerek yok, Napa'ya da razıyım," dedi Alexander. "Burada, Scottsdale'deki ilk aylarımızı geri istiyorum. Coconut Grove'daki bir haftaya, Bethel Adası'ndaki bir saate de razıyım. Son dönemde seninle yaşadığım bu saçmalık dışında ne olursa razıyım."

"Aman Tanrım, beni neyle suçladığını gerçekten anlamış değilim," diye fısıldadı Tatyana, ona bakamayıp hüzünle başını eğdi. Ellerini göğsünde birleştirdi. Alexander ise ellerini iki yanında yumruk yapmıştı. O, ahşap iskele parmaklıklarının bir yanında, Tatyana diğer yanındaydı. Saksı içindeki sarı Hint incirleri aralarındaydı, Tatyana ellerini birleştirmiş, dudaklarını büzmüştü.

Kapkaranlık bir sessizlik aralarından gelip geçti.

"Bebeğimiz olmadığı için memnunsun," dedi Alexander sonunda. "Çünkü işini hiç bırakmak istemiyorsun."

"Bebeğimiz olmadığı için memnun değilim!" dedi Tatyana sesi çatlayarak. "Ama haklısın, işimi bırakmak istemiyorum. İşimi bırakınca ne yapacağım? Bütün gün duvarlara mı bakacağım?" Ellerini sıkıp ağlamamaya çalıştı. "Şura, biz sürekli bir şeylerin üstesinden geliyoruz. Ben..." Daha fazla devam edemedi.

"Haklısın, *lütfen* devam etme," dedi Alexander da başını iki yana sallayarak. "Kelimeler çok ucuz. Ama sence de Anthony'yi Leningrad'da yapmış olmamız ironik değil mi?" diye devam etti ironik olmayan bir sesle. "Tam bir çaresizlik içinde, üzerimize bombalar yağarken, ikimiz de ölümün eşiğindeyken, dört bir yandan kuşatılmış, aç ve sefil haldeyken Leningrad bize tek çocuğumuzu verdi. Burada, bu verimli arazideyse..." Sesi kesildi, bakışları iskeleye odaklandı ve Tatyana'dan biraz daha uzaklaştı. "Lafını bile duymak istemiyorsun ama sana bir kez daha söylüyorum: O yeri yatağımızda aramıza soktuğun için böyle oluyor, titreyen parmakların ve ölülerin görüntüsü yüzünden. Ve bunu, bir daha bebek sahibi olma ümidimizi aramıza koyuyorsun, evet! Başını sallayıp durma bana!"

"Söylediklerin doğru değil!" diye haykırdı Tatyana, kulaklarını tıkamamak için kendini zor tutuyordu.

"Ah, doğru ve bunu sen de biliyorsun! Bebek için hiçbir şey kalmadı, hiçbir şey! Sahip olduğun her şey o lanet olası hastaneye gidiyor."

"Lütfen sus, lütfen," diye mırıldandı Tatyana. "Sana yalvarıyorum..."

Alexander sustu. Tekrar konuştuğunda nefesi zehirli bir kederle dışarı çıktı. "Bunu kabul etmeyeceğim," dedi. "Kabul etmemi istediğini biliyorum ama yapamam ve yapmayacağım. Yeterince sıkıntı çektiğimizi düşündüğünü biliyorum ama yakında Anthony büyüyüp gidecek. O zaman ne olacak?"

"Şura, *lütfen*!"

"Bu eve bir bebek gelmediği sürece ölmüş kız kardeşinle birlikte sonsuza dek Ladoga Gölü'ndeki buzun altına ya da kardeşinle birlikte bir ağacın dibine gömüleceğimizi görmüyor musun? Annem ve babamla birlikte gözlerimiz bağlı, duvara yaslanacağız, ben Kolima'da kömür çıkaracağım. Bebek," diye fısıldadı Alexander acıyla, "Amerikalı olacak. Bebek yeni ev ve yeni hayat anlamına gelecek. Bebek yıldızlara asılı güç olacak. Bunu görmüyor musun?"

Tatyana acı içinde ellerini dua eder gibi açıp boğazına götürdü.

Sahip olduğu her şeyi ona vermişti. Her şeyi – Alexander'ın çok istediği o tek şey dışında.

"Evimiz kendi içinde bölündü," dedi Alexander.

Tatyana başını iki yana salladı. "Lütfen öyle söyleme," diye fısıldadı. "Tanrım, lütfen."

Alexander tartışmayı bitirmek için elini şöyle bir savurup bira kutusunu ve kül tablasını aldı. "Bu konuyu daha fazla konuşmanın bir anlamı yok," dedi ve Tatyana'nın yanından geçip eve girdi. "Yeterince konuştuk çünkü."

Bu o geceki sessiz ve kısa aşklarının özetiydi: Tatyana yatak odasının sandalyesinde bacaklarını aralarken beyaz çemberli, kırmızı volanlı eteği etrafına ve Alexander'ın eğik haldeki *kapkara* başına yayıldı. Ve şöyle oldu: Alexander ayakta ona dokunmadan durdu, Tatyana onun önünde diz çöktü. Sonra şöyle oldu: Tatyana kırmızı bolerolu elbisesiyle ellerinin ve dizlerinin üzerine çöktü, Alexander arkasında durdu. Sonrasında ise şöyle oldu: Alexander tekrar dışarı çıkıp iskelede oturdu, sigarasını içti, Tatyana kırmızı bolerolu elbisesiyle sandalyede tek başına kaldı. Zamanın tik takları, saatin kesitleri, bir şiirin dört dizesi. Ne bir fısıltı, ne bir nefes, ne bir çığlık, ne de, *ah, Şura*, diye inlemeler vardı. Tatyana'nın çıkardığı tek ses, boğuluyormuş gibi hissederken çıkardığı sesti.

Ve ertesi sabah Tatyana uyanıp Alexander'ın ona onu sevmesi için aldığı üstü açılabilen kırmızı Ford Thunderbird arabasına binip işe gitti.

İtiraf

Tatyana ve Bradley perşembe günü öğleden sonra karşı karşıya oturmuş, öğle yemeklerini yiyorlardı. Tatyana iş, diğer hemşireler, hastalar, her yıl Phoenix'te kendisinin organize ettiği Kızıl Haç kan bağışı organizasyonu hakkında konuşarak sohbetin akışını sağlıyordu. "İkizlerini doğururken sezaryeni reddeden kadını duydun mu?" diye sordu Tatyana.

"Bu da senin şakalarından biri değil, öyle değil mi?" Bradley gülümsedi.

"Hayır, şaka değil," dedi Tatyana ciddiyetle ama aslında şaka olmasını isterdi. "Bebeklerden biri ölü doğmuş."

Bradley gülümsemeyi kesip başını salladı. "Biliyorum ama diğerinin durumu iyi. Evlatlık verilmiş. Ama bazen ikizlerin doğumunda bu tür şeyler olabiliyor."

"Evet," dedi Tatyana. "Ben de o sezaryensiz, fazla küçük doğan bebeklerdendim. Ama benimki bir Sovyet köyündeydi. Bu ise senin doğum kliniğinde David. Kadın, doktorun güven vermediğini söyleyerek operasyonu reddetmiş."

"Sezaryen annelerinin benim kliniğimde yaptığı tercihlerden ben sorumlu değilim."

"Hımmm," dedi Tatyana. "'Sezaryen olmayan anneler' demek istedin sanırım. Doktor Culkin'den sen mi sorumlusun?"

Bradley gözlerini devirdi. "Ne yazık ki evet. Kadın onun güven vermediğini mi söyledi? Hastaneye sarhoş gelen pediyatri *cerrahı* Doktor Culkin mi?"

Tatyana başını salladı. "Belki de kadın onun hakkında tereddüt etmekte haklıydı, ne dersin? Yanlışlıkla ciğerlerini de sökebilirdi."

İkisi de gülümsedi.

Tatyana bakışlarını kaçırdı.

"Bu arada dün çok güzel olmuştun," dedi Bradley.

"Teşekkürler." Tatyana ona bakmıyordu.

"Salondaki en güzel kadındın."

"Bu çok açık oldu ama teşekkür ederim."

Bradley aniden uzanıp elini onun elinin üstüne koydu. Tatyana'nın alyansının olduğu eli değildi bu. Tatyana hemen elini geri çekti. Bradley tekrar ona uzanıp bir şey söyleyecek gibi oldu ama Tatyana başını iki yana salladı.

"David," dedi alçak sesle. "Sakın bir şey söyleme."

"Tanya..."

"Hayır. Yalvarırım sus."

"Tanya..."

"Lütfen," dedi Tatyana bakışlarını yere indirerek.

Doktor Bradley küçük masanın üzerinden ona doğru eğildi.

Tatyana bu kez, "David!" diye bağırıp ona engel oldu, sonra sesini alçaltıp, "Lütfen..." diye yalvardı.

"Tanya, sana söylemeliyim..."

"Tek kelime daha edersen bir daha seninle öğle yemeği yiyemem," dedi Tatyana. "Seninle konuşamam, seninle çalışamam. Anlıyor musun?"

Doktor Bradley sustu ve sessizce ona baktı.

"Aramızdaki bu sessiz bariyeri aşmaya kalkışırsan birlikte öğle yemeği yediğim diğer insanlardan farklı olacaksın. Biz iyi arkadaşız, bu bir gerçek." Tatyana gözlerini kırpıştırdı. "Ama ağzını açarsan kimseyi kandıramazsın. Çünkü o zaman evime gidip kocamın yüzüne seninle yalnızca iş arkadaşı olduğumuzu söyleyemem."

"Sorduğunda söyleyeceğin şey bu mu?"

"Elbette."

"Peki... sordu mu?"

Tatyana boğazındaki yumruyu yutup tekrar gözlerini kırpıştırdı. "Evet. O zaman bile bana inanmadı. Haftada iki defa seninle oturup öğle yemeği eşliğinde laflamamın yanlış bir tarafı yok. Ama sen başka bir kadının karısına söylememen gereken bir şeyi söyledikten sonra karşına oturamam artık." Bradley'nin kafasının karıştığını görebiliyordu. "Başka bir adamın karısına söyleyemeyeceğin," diye tekrar etti ısrarla.

"Tanya, keşke bilseydin..."

"Şimdi biliyorum."

"Hiçbir fikrin yok."

"Artık var."

"Hayır, Tanya," dedi Bradley üzüntü içinde başını iki yana sallayarak.

"Biz arkadaşız," dedi Tatyana zayıf bir sesle. "Hâlâ arkadaşız."

"Ne hissettiğimi biliyor musun?"

"Ben evliyim David," dedi Tatyana. "Kilisede evlendim, Tanrı'nın önünde yemin ettim, başka birine ömür boyu sürecek bir söz verdim." Tatyana bunu söylerken irkildi. Onun Alexander'ı şimdi *başka biri* mi olmuştu? Başını iyice eğdi. Utanmıştı. Bradley'yle oturuyordu çünkü o sakin biriydi ve dindiremediği dipsiz acıları yüzünden onu suçla-

mıyordu, onu güldürüyordu. Onunla oturuyordu çünkü Bradley onu az da olsa mutlu ediyordu. Arkadaşlar bunun için vardı, değil mi? Vikki'nin de yaptığı buydu.

Ama Tatyana onun ne hissettiğini çok iyi biliyordu.

"Tanya, eğer..." Bradley'nin sesi alçaldı. "Evli olmasaydın ne olurdu?"

"Ama evliyim."

"Ama ya... savaştan hiç dönmeseydi? Ya hâlâ New York'taki gibi yalnız olsaydın? Yalnızca sen ve Anthony olsaydınız?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen ve ben beraber olabilir miydik Tanya?" Bradley'nin bakışları duygu yüklüydü. "Evli olmasaydın?"

"Ama evliyim," diye fısıldadı Tatyana.

"Aman Tanrım. Bizim hiç mi şansımız yok? Hiç mi?"

Tatyana uzanıp elini onun yüzüne götürdü. "Hayır, David," diye karşılık verdi. "Bu hayatta yok."

Bradley ona baktı. Bir süre konuşmadı ve Tatyana da elini geri çekmedi. Sonra Bradley, "Teşekkürler. Bana yanıt verdiğin için teşekkür ederim," dedi ve Tatyana'nın elini öptü. "Sen çok iyi bir eşsin," dedi. "Ve belki başka bir hayat olsaydı ben de bunu görebilirdim."

"Artık gitmeliyim," dedi Tatyana aniden kalkarak. "Lütfen bu konuyu bir daha açma." Elinden geldiğince sakin kalarak kafeteryadan çıkıp Doktor Bradley'yi masada tek başına bıraktı.

Can Sesi

Bir gün sonra, yani cuma gecesi Tatyana çalışıyordu, Anthony gece Sergio'nun yanında kalıyordu ve Alexander da Shannon, Skip ve Johnny'yle birlikte Maloney'deydi. Johnny onlara Emily'nin hafta başında onunla nasıl yemeğe çıktığına, pazar günü onunla Scottsdale Commons'a gitmeyi nasıl kabul ettiğine, Noel'de onu evine davet edip ailesiyle tanıştırmayı düşündüğüne dair hikâyeleri keyifle anlatıp duruyordu.

"Şöyle ki Emily bu olaya flört gözüyle bakıyor ama flört etmek şu an benim istediğim son şey. İstediğim şeyi ondan alabilmek için neden bu kadar zaman harcamam gerekiyor?"

"Bir hafta uzun bir süre mi?" diyerek güldü Alexander. "Ah, dostum. Senin gibiler için uygun yerler var aslında. Flört etmeyi hiç gerektirmeyen karanlık mekânlar."

Johnny onu eliyle savuşturdu. Yüksek performanslı güzel bir arabası olan, motosiklet kullanan, iyi giyimli, iri yarı bir adamdı o. "O işi asla parayla yapmam. Sen beni ne sanıyorsun?"

Shannon, Skip ve Alexander bakıştılar ve aynı anda başlarını iki yana salladılar. Alexander, "Johnny, yemeğe, içkilere, fotoğraflara, çiçeklere ne kadar ödedin?" diye sordu.

Johnny'nin meseleye bu tarafından hiç bakmadığı belliydi. "Aynı şey değil ki," dedi içkisini bitirirken. "Asıl heyecan elde etmekte, peşinden koşmakta. Üretken süreç."

"Ah, üretken süreç," diye tekrarladı Shannon. "Seni aşağılık piç kurusu."

Skip ve Shannon yeni dünyaya gelen bebeklerinden konuşmaya başlarken Alexander ve Johnny, Emily'den ve onun peşinde koşmaya değip değmeyeceğinden konuşmaya devam ettiler.

"Sence o minik kuş için bunca çabaya değer mi?" diye sordu Johnny.

Alexander düşüncelere daldı. "Ondan ne kadar hoşlandığına bağlı. Ondan hoşlanıyorsan çaba harcamış sayılmazsın."

"Onu nasıl anlayacağım? Ben..."

"Ondan hoşlanıyorsan," dedi Alexander, "çaba harcadığını hissetmezsin."

"Yaşadın mı böyle bir şey?"

"Yaşadım," dedi Alexander.

O sırada bir el Alexander'ın omzuna dokundu. "Merhaba!" Carmen ve Emily'ydi gelenler. Süslenip püslenmişlerdi. Johnny nazikçe Emily'nin yanağına bir öpücük kondurdu.

"Alexander, bu şekilde karşılaşmalara bir son vermeliyiz artık," dedi Carmen. "Bir hafta içinde üçüncü bu."

Çok geçmeden Shannon ve Skip eve kaçta geldiklerini önemseyen eşlerine kavuşmak üzere evlerine döndüler.

Emily, Johnny, Carmen ve Alexander köşedeki masaya gidip birer içki söylediler. Carmen, Alexander'ın yanma oturdu. Parfümü değişikti, biraz ağırdı ama berbat da değildi. Kendisi de öyle. Kahverengi gözleri ışık saçıyordu ve enerjik bir kadındı. Güzel gülüyor, flört ediyordu ve hoşsohbet biriydi. Utangaç değildi, korkmuyordu. Konuşurken bacağını uzatıp Alexander'ın bacağına dokundurdu. Ve gecenin saat birinde Alexander bacağını geri çekmedi.

"Evet, Alexander," dedi Carmen, "hafızam beni yanıltıyor mu, yoksa sen birkaç yıl önce gecenin bir yarısı evinde bir adam öldüren Alexander Barrington'la aynı kişi misin? Gazetede bu haberi okuduğumu hatırlıyorum."

"Tam üstüne bastın Carmen," dedi Johnny. "Sakın damarına basma."

"Ah, gerçekten de *ürkütücü*!" diye haykırdı Carmen ona iki santim daha yanaşarak. "Öyle kötü yanların da mı var?"

"Olabilir," dedi Alexander.

"Ne kadar kötü?" diye sordu kadın alçak sesle.

Alexander hiçbir şey söylemeyebilirdi. Kesinlikle söylememeliydi. Ama cuma gecesi geç bir saatti ve içmişti, beyni kafasının içinde âdeta yüzüyordu. O yüzden sessiz kalmak yerine, "Çok çok kötü Carmen," dedi.

Bunun üzerine Carmen kıpkırmızı oldu ve kıkır kıkır gülüp ona biraz daha yanaştı.

Alexander'a Cubert'la iki yıldır evli olduğunu, bebek yapmayı denedikleri için daha geniş bir yere taşındıklarını anlattı. Ama doğrusu Cubert pek evde olmadığı için "çok sıkılıyordu" ve bir şeylerle meşgul olmak için ev yaptırmak istiyordu.

Johnny, Emily'yle sohbete dalmış olduğu için Alexander alçak sesle, "Kocan evde durmuyorsa bebek yapmak zor," dedi. Yakınlaşmanın hiçbir şeyi garantilemediğini eklemektense kaçındı.

Carmen güldü. "O yüzden *deniyoruz* dedim. Başarılı olamadık. Ama bu ay âdetim gecikti, bakalım." Bunu söylerken biraz mahcup göründü.

Alexander içtenlikle, "Çocuk *istiyor* musun?" diye sordu.

"Ah, evet. Hem de çok," dedi Carmen. "Bütün arkadaşlarım on dokuz yirmi yaşında çocuk sahibi oldu. Yirmi dört yaşında çocuksuz olmak bana kendimi garip hissettiriyor." Kaşlarını kaldırarak gülümsedi. "Ama gençliğimi korumak için elimden geleni yapıyorum." O an Alexander'ın kolunu çimdikledi. "Senin çocuğun var mı?"

"Evet," dedi Alexander. "Oğlum var. On dört yaşında."

"On dört mü?" dedi Carmen. "Büyümüş bile. Sana benziyor mu?"

"Biraz."

"Sana benzerse şanslı çocuk olur," dedi Carmen ona imalı bir bakış atarak.

Alexander soğuk içkisinden bir yudum alıp sigarasından uzun bir nefes çekti. "Carmen," dedi, "sen Cubert'la nasıl tanıştın?" Alexander bu cümlesiyle aslında Cubert'ın bu kadar enerjik olan Carmen'e göre fazla cansız ve ufak tefek olduğunu söylemiş oluyordu. Carmen bunu anlamış olmalıydı ki başını geriye attı.

"Teşekkür ederim Alexander! Senin gibi ketum birinden böyle bir cümle duymak iltifat sayılır."

Alexander gülümsedi. "Ketum değilim. Düşünceli biriyim."

Carmen, "Ah, arada fark var mı?" diyerek kıkırdadı. "Cubert göründüğü gibi değildir aslında. Flört ettiğimiz dönemde hoşuma giden birkaç özelliği vardı."

"Ne gibi?"

"Bir şey mi ima etmeye çalışıyorsun Alexander? Ne güzel!"

"Hayır, asla." Alexander ciddiyetini korudu. "Nazikçe soruyorum."

"Şey," dedi Carmen, "öncelikle bana çok âşık."

"İkincisi?"

"Bana çok âşık." Carmen kahkaha atarken göğüsleri yükselip alçaldı. Alexander içtikçe onun göğüslerini daha çok fark eder hale geliyordu.

"Söyle bakalım," dedi Carmen, "evli bir adam cuma gecesi bu saatlere kadar nasıl dışarıda kalabiliyor? Benim Cubert'ım evde değil ama senin karın nerede?"

"Benim karım da evde değil," dedi Alexander. "Cuma geceleri çalışıyor."

Carmen'in gözleri ardına kadar açıldı. "Karının çalışması yeterince şaşırtıcı ama gece çalışması?.. Rahatına bakmak varken *neden* çalışıyor?"

"Bu soruyu soran tek kişi sen değilsin Carmen."

Carmen güldü. Göğüslerini iyice şişirerek Alexander'a iyice yanaşmıştı, her söylediğine kahkahalar atıyordu. Alexander nazik adamların yapacağı gibi onun sigarasını yakarken Carmen de onun elini tuttu ve gözlerini ona dikip, "Teşekkürler," diyerek nefesini dışarı verdi. Bir an bakışları birleşti.

Alexander o an kendini yıllar öncesinde, Sadko'da üniformasıyla, başka bir hayat yaşayan başka bir adam gibi hissetti ve Carmen'e, "Tek arabayla mı geldiniz?" diye sordu. Sadko'da olsa başka bir şey söylerdi tabii. *Yürüyüşe çıkalım mı*, derdi. *Nehir kenarında yürüyelim mi? Geçitte sigara içelim mi*, derdi.

"Evet," dedi Carmen boğuk bir sesle. "Emily'nin arabasıyla geldik."

"Ben eve dönmeliyim Carmen," dedi Emily. "Bu saate kadar kaldığım için annem ve babam bana çok kızacak. Ne berbat bir şey bu, çok az vaktim kaldı."

Carmen, Alexander'ın eline dokundu. "Sen beni bırakır mısın? Böylece Emily de vakit kaybetmeden evine gidebilir. Buradan yarım saat güneyde, Chandler'dayım."

Alexander ona, *ne yaptığını sanıyorsun, anlamış değilim*, bakışı atan Johnny'ye baktı.

Bunu Alexander da bilmiyordu. Ama beş saattir durmadan içtiği bir cuma gecesi saat ikide bile şunu biliyordu: Karısı dışında hiçbir kadın kamyonetine binemezdi. Hiçbir kadın onun ailesini gezdirdiği kamyonetine, Tatyana'nın, oğlunun oturduğu yere oturamazdı. Ayık olmadığında, onunla birlikte gitmeye hazır, çekici ve güzel bir kadın onunla ilgilendiğinde bile otuz sekiz yaşındaki Alexander'ın yapamayacağı bir şeydi bu. Ama bunu Carmen'e açıklayamazdı.

"Seni götüremem," dedi. "Eve dönmeliyim. Oğlum bekliyor."

"Ne olmuş? Büyük ihtimalle uyuyordur. Beni yolda bırakırsın."

"Ben o yoldan gitmiyorum," dedi Alexander. "Ama Emily o yoldan gidiyor ve çıkmak üzere. Onunla gidebilirsin."

Carmen isteksizce kalktı. Alexander ise diğer üçü çıkmaya hazırlanırken geride kalıp hesabı ödedi.

"Sen gelmiyor musun?"

"Birazdan. İyi geceler."

Carmen, Johnny ve Emily'yi önden gönderip tekrar oturdu. "İçkini bitirmeni bekleyeceğim."

Alexander ona baktı ve buna değip değmeyeceğini düşündü. Carmen pek zeki bir kadına benzemiyordu ki bu o kadar da önemli değildi. Sonunda dakikalar geçmesine rağmen kadın durumu bir türlü anlamayınca Alexander, "Carmen," dedi. "Ben her cuma bu bara gelirim. Burası benim müdavimi olduğum bir yer. İnsanlar beni tanır. Arkadaşlarımla, birlikte çalıştığım insanlarla buraya gelirim. Karımla da gelirim. Bu bardan neden seninle birlikte çıkamayacağımı anlıyor musun?"

Neden Carmen duyduklarına memnun olmuş gibi bir ifadeyle bakıyordu ki ona? Bardan tek başına çıktı ve Alexander da birkaç dakika oyalandıktan sonra çıktı.

Carmen otoparkta bekliyordu, onu görünce vedalaşmak için yanma geldi. "Salı günü burada olur musun?"

"Hayır, sanmıyorum."

"Peki ya haftaya cuma?"

Alexander omuz silkti. "Olabilir."

"O halde haftaya cuma belki görüşürüz." Carmen gülümsedi. "Ayrıca programında bir boşluk oluştuysa bir akşam buluşur, yemek yiyip evle ilgili de konuşabiliriz."

"Kontrol etmem gerek," dedi Alexander, "boşluk olabilir."

"Umarım," dedi Carmen ve Alexander'ın yanağına ıslak bir öpücük kondurdu. "Pekâlâ, iyi geceler." Göğüsleri Alexander'ın gömleğine sürtündü.

O gittikten sonra Alexander kamyonetine oturup elleri direksiyonda bekledi.

Eve gitmedi.

Hastaneye gitti.

Güçlükle direksiyonu kavrayıp vitesi değiştirmeye çalışarak ağır ağır gitti ve kamyoneti kötü bir şekilde park ettikten sonra acile doğru yürüdü. Resepsiyon masasında kimse yoktu, bölüm hemşiresi dışarıdaydı ve onu karşılayan olmadı. O da bir düzine insanın sandalyelerde çuval gibi sıralandığı bekleme salonuna sendeleyerek yürüdü. Bekleyen adamlardan biri Charlie'ydi. Alexander onun yanındaki sandalyeye oturdu. "Onu gördün mü?"

"Henüz değil," dedi Charlie. "Yakında geleceği anlamına geliyor bu."

Birlikte beklediler.

Kısa süre sonra Tatyana bir anda görüş alanlarına girdi. Minyon, yuvarlak yüzlü, çilli, açık tenli, rujsuz, parfümsüz, alkolsüz, topuz yaptığı saçları hemşire başlığının altına gizlenmiş, beyaz çoraplı, narin, sakin Tatyana. Dudakları dolgun ve etli, göğüsleri dikti. Alexander onları görebiliyor, sıcaklıklarını hissedebiliyordu. Şimdi onun karşısında çıplak durabilir, çıplak uzanabilirdi. Tatyana'yı açıkça görebiliyor, kokusunu, tadını alabiliyordu.

Üniforması sekiz saatlik cuma gecesi gibi kokuyor, geniş alm ışıldıyordu. Çilleri kışın kaybolan Tatyana hüzünlü ve ümitsiz yeşil gözlerini Alexander'a dikti. Aralarına oturup ellerini tuttu, bir eliyle Alexander'ın, diğeriyle Charlie'nin elini. "Evet, Charlie," dedi. "Evet, Alexander. Bu kadar içmeyin diye defalarca söyledim size. İçmek insanı iyiye götürmez. Kötü yerlere götürür. Karanlığa götürür." İki adam oturdukları yerde başlarını sallayıp onu onaylarken Tatyana bakışlarını birinden diğerine kaydırdı. "İkiniz de bana söz verdiniz. Charlie, bu cuma içmeyeceğine söz vermiştin."

"Ben sana ne sözü verdim Tatyana?" dedi Alexander dili sürçerek.

Tatyana ona döndü ama hiçbir şey söylemedi. Küçük bir gözyaşı damlası yanağına süzüldü. Charlie'nin elini bıraktı ama Alexander'ınkini tutmaya devam etti. "Gidip size kahve alacağım, başınıza koymak

için de biraz buz getireceğim. Burada bekleyin." İkisinin de gidecek başka yeri vardı sanki.

Tatyana iki kahveyle geri geldi. Charlie kendi kahvesine viski istediğini söyledi. Alexander kahvesini yere bırakıp Tatyana'yı bileğinden kavradı ve onu aralık duran bacaklarının arasına doğru çekti. "Nefesimi kokla," dedi boğuk bir sesle ve nefesini üfleyerek. "Güzel, değil mi?" Onu geniş, sarhoş kollarının arasına aldı. "Bebeğim, benimle eve gel," diye mırıldandı. "Benimle eve gelirsen..." her şeye rağmen fısıltıyla konuşmayı akıl edecek kadar aklı başındaydı, "o çok sevdiğin gerçek aşk sarhoşluğunu sana yaşatırım."

Tatyana ona bakıp saçlarını geriye attı ve eğilip alnına bir öpücük kondurdu. "Aşk sarhoşluğu bazen karma dokunuyor," dedi alçak sesle. "Kahveni iç, başına buz koy, ayıl ve eve git. Anthony evde yalnız."

"Anthony, Sergio'nun yanında," diye mırıldandı Alexander. "*O* yalnız değil."

Tatyana nazikçe geri çekildi. "Kolu kırılan bir hasta, atardamarında yırtık olan bir hasta, midesi delinen ve aritmisi olan bir hasta var. Gitmeliyim."

Oradan uzaklaşırken başını çevirip Alexander'a baktı. "Bir dahaki sefere yanıma gelmeden önce yüzündeki ruj izini sil Alexander."

Ah, Ne Kadar Sadıksın

Ertesi cuma gecesi Maloney'de Johnny neşeyle ve beklenmedik bir biçimde artık Emily'nin peşinden koşmadığını söyledi. Geçen hafta cumartesi gecesi verilen Noel partisinde Emily sarhoş olup rahatlamış, üst kattaki yatak odalarından birinde ona bedava süt vermişti ve susuzluğunu gideren Johnny şimdi partide tanıştığı başka bir kızın peşine takılmıştı.

"Bu gece Emily'nin buraya gelmeyeceğini söylemene gerek yok o halde?" dedi Alexander bira bardağını kavrayarak.

İçten gelen bir kahkaha eşliğinde gelmeyeceği konusunda hepsi hemfikir oldu.

Gece yarısı Shannon ve Skip gitti, saat birde Johnny de gitti.

Alexander tek başına iki bira daha içtikten kalktı.

Tam kamyonetine biniyordu ki biri ona seslendi. "Alexander."

Carmen'di bu. Alexander'ın kamyonetinin yanına park ettiği arabasından indi. Üzerinde kloş eteği, düğmeli bluzu ve hırkası vardı. Dağınık bıraktığı saçları derli topluydu. Dudaklarını boyamıştı. Alexander geçen hafta hastanede yanağından ruj lekesini nasıl sildiğini hatırladı. İçine bir acı saplandı.

Ama küçük bir acı.

"Merhaba," diyerek gülümsedi. "Ne yapıyorsun burada?"

Carmen mutlu bir ifadeyle gülümsedi. "Bildiğin gibi senin o pislik arkadaşın Johnny benim tatlı arkadaşım Emily'ye yanlış yaptığı için artık buraya gelemiyoruz. Dolayısıyla kocam gittiğinde birlikte bara gidebileceğim bekâr arkadaşım kalmadı. O yüzden de..."

"O yüzden de..." Alexander onu baştan ayağa süzdü. "Bluzunu beğendim," dedi.

"Öyle mi? Şey, teşekkür ederim..." Carmen de onu süzdü. "Bu gecelik bu kadar mı? Hemen eve mi gitmen gerekiyor?"

Alexander dudağını ısırdı.

"Çünkü şarap ve bira getirmiştim," dedi Carmen hemen arkasından. "Bardaklarım da var. İstersen kamyonetinde içebiliriz. Müzik de dinleriz." Gülümsedi.

"Bak ne diyeceğim," dedi Alexander ona yaklaşarak. "Neden içkiyi *senin* arabanda içmiyoruz?"

"Ah, olur tabii. Kamyonetine binmek istemiyor musun? Pis mi?" Carmen içeri baktı. Kamyonette tek bir leke yoktu. Alexander onu dikkate almadığı gibi ona yanıt da vermedi ama deri ceketini çıkarıp kamyonetinin koltuğuna bıraktı. Üzerinde sonrasında açıklayamayacağı yabancı kokular olsun istemiyordu.

Birlikte Carmen'in arabasının ön tarafına oturup motoru çalıştırdılar, müzik açtılar. Alexander ona şarap, kendine bira doldurdu. Kadeh tokuşturdular. "Neye içelim?" diye sordu Carmen.

"Cuma gecelerine," diye karşılık verdi Alexander.

"Haklısın," dedi Carmen ve neşeyle, "eşlerin evde olmaması zor, değil mi?" diye ekledi.

"Hı hı." Alexander önce kendi sigarasını, sonra onunkini yaktı.

"Ama biliyor musun?" dedi Carmen, "Cubert'ın gitmesine o kadar alıştım ki evde olduğunda ne yapacağımı bilemiyorum. Sürekli tartışıyoruz. Sizde de böyle mi oluyor?"

"Hayır."

"Öyle mi? Nasıl peki?"

"Carmen, arabanda benimle oturmuş, içiyorsun. Saçların yapılı, dudakların parlak. Buna rağmen ben ve karımdan başka konuşacak bir şey bulamıyor musun?"

"Ah, madem öyle diyorsun," diyerek kıkırdadı Carmen. "Sen kadınlarla ne hakkında konuşmayı seviyorsun?"

"Bilmiyorum," dedi Alexander. "Karım dışında kadınlarla konuşmam."

Carmen kahkaha attı.

Müzik çalıyordu.

"Winter Wonderland."

"Santa Baby."

Arabada oturup sigara içtiler, Alexander içkisini içti, Carmen içkisini içti. Carmen kafayı buldu ve şarabının her yudumunda Alexander'a biraz daha yaklaşıp gömleğinin koluna, kot pantolonuna, eline dokundu.

"Peki... karın hakkında konuşmak istiyor musun?"

"Konuşabilirim," dedi Alexander, "ama o zaman gitmem gerekir." Bu kadın gerçekten hiç zeki değildi ama güzel kokuyordu. Memeleri de kocamandı.

"Ben sana Cubert'ı anlattım. Hiç değilse bana kiminle mücadele ettiğimi söyle. Adı ne?"

Biriyle mücadele mi ediyordu? Neydi bunun anlamı? Alexander yanıt vermedi.

"Tamam, tamam. Kaç yıl evli kaldın?"

"Ben hâlâ evliyim. On beş yıldır."

Carmen ıslık çaldı. "Vay canına." Alexander'm elini tutup iç geçirdi. "Ben yalnızca iki yıldır evliyim ve Cubert'a âşık olup olmadığımdan emin değilim. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Hayır, ben Cubert'ı tanımıyorum," dedi Alexander.

Carmen onun elini tuttu ve kendi elinin üstüne koydu. Parmakları uzundu. "Peki ya sen ve karın?"

"Ben karıma hâlâ âşığım," dedi Alexander elini çekerek.

"Peki, arabamda ne işin var?"

"İçki içiyorum," dedi Alexander. "Sigara içiyorum."

Carmen onun elini tekrar tuttu. "Ellerin çok büyük," dedi boğuk bir sesle.

"Eh," dedi Alexander, "erkeğim ben."

Carmen ona alttan bir bakış attı. "O direksiyonun başında rahat mısın?"

Alexander direksiyonu tuttu. "İyiyim. Araban güzel." Tanya'nın eskiden kullandığı Ford sedanın aynısıydı bu.

"Yani... arka koltukta daha rahat eder misin?"

Alexander yanıt vermedi, kan akışı hızlanmıştı, heyecanı gittikçe artıyordu.

Müzik devam ediyordu. "Only You Can Bring Me Cheer."

Arabadan inip arka koltuğa geçtiler.

"Saat geç oluyor," dedi Carmen gerilerek ve gülümsedi. "Değil mi?" Sonra arka koltukta Alexander'a uzandı.

Alexander içkisini bırakmadan eğilip onu öptü. Carmen sigara, alkol kokuyordu, Alexander'm alışkın olmadığı kokulardı bunlar. Hepsi ona çok yabancı, çok tatsız kokulardı ama içtikten sonra o kadar da kötü gelmiyorlardı. Dudaklarını Carmen'in daha iyi kokan boynuna götürdü ve boştaki eliyle bluzunun düğmelerini çözdü. Carmen ona yardım etmeye hazırdı. Geniş sütyeni göğüslerini zırh gibi örtmüştü.

Sekiz on tane kopçası olduğu için onları Carmen açtı ama göğüsleri ortaya çıktığında Alexander gerçekten de büyük olduklarını gördü. Şaşkınlığı yüzünden okunmuş olmalıydı.

"Güzel, değil mi?" dedi Carmen gururla. "Haydi," dedi, "o kocaman ellerinle dokun onlara." Alexander içkisini dikkatlice arabanın zeminine bıraktı. İki elini birden kullanabileceğini hissetti. Carmen onun başını eğip yüzünü göğüslerine yapıştırdı. Alexander'ın biraz geri çekilmesi, meme uçlarına odaklanmadan önce derin bir nefes alması gerekti. Carmen'in meme uçlarının sertleşmesi biraz zaman aldı. Alexander'm dudaklarının arasında kımıldamıyorlardı. "Hımmm," dedi Carmen, Alexander'ın başını tutarak. "Hoşuna gitti, değil mi?"

"Hoşuma gitti." Ama Alexander'ın en çok hoşuna giden, kadının tepkisiydi. Kızların birinin gidip diğerinin geldiği Leningrad garnizonunda bile Alexander hepsini beğenirdi. Estetik tercihleri bir yana –ki aradığını yalnızca evlendiği kadında bulmuştu– cinsel tercihleri yalnızca bir tek şeye bakıyordu: kızların ona verdiği tepkiye. "Dudaklarımı üzerinde hissetmek güzel mi?"

"Hoşuna gitmesi hoşuma gitti," dedi Carmen elini Alexander'ın kot pantolonuna götürerek. "Ve hoşuna gittiğini hissediyorum..."

Alexander onun göğüsleriyle ilgilenirken gözlerini ona çevirdi. "Buradan nereye varacaksın Carmen?"

"Bilmiyorum." Carmen gülümseyip onu sıktı. "Sen nereye varacaksın? Nereye gitmek *istiyorsun*?"

"Hep böyledir, değil mi?" Alexander elini onun korsesinin altına, etli bacaklarının arasına soktu.

"Hey," dedi Carmen onun elini iterek. "Ben sana o kadar kolay lokma olmayacağım. Haftaya biraz daha fazlasını almak için geri gelmeni istiyorum. Ben Emily'nin düştüğü hataya düşmeyeceğim."

Alexander onu duymamış gibi elini onun çorabına kaydırdı ve bacaklarının yarısını kapatan külot korsesine dokundu. Heyecanı bir anda söndü. Bu şeyi o küçük arabanın içinde nasıl çıkaracaklarını bilmiyordu, yatağının yanındaki komodinde sakladığı asker bıçağına ihtiyacı olabilirdi bunun için. Alexander o komodini, yatağı, Tanya'nın

sekiz yıl önce o yatağa örtü, yastık, çarşaf aldığını, yatağı hazırlayıp neşeyle onu çağırdığını hatırladı. Elini Carmen'in eteğinin altından çekti.

Carmen onun başını tekrar göğüslerinin arasına çekti. "Devam et," diye mırıldandı. "Şimdilik bu kadarı yeterli. Yüzünü memelerimin arasında hissetmek hoşuma gitti. Haydi, devam et. *Keyfine var.*"

Alexander onun meme uçlarına dokunurken Carmen yerinden kımıldamadı. Alexander buna alışkın değildi ve daha sert olmayı denedi. Onları yoğurdu, sıktı, emdi, çekti, gereğinden fazla büktü. Carmen gözlerini kapatmış, hareket etmeden oturuyor, fazlasıyla memnun görünüyordu. "Çok güzel bir his," dedi. "Güzel, değil mi?"

"Carmen, sana yapmamı istediğin başka bir şey var mı?" diye sordu Alexander.

Carmen gözlerini açtı. "Ah, bebeğim. Bana ne teklif ediyorsun?"

"Her şey olabilir. Sen ne istersin?"

"Göğüslerime dokunman hoşuma gidiyor." Carmen ona dokundu. "Sen ne istersin? Sana yapmamı istediğin bir şey var mı? Yoksa memelerim yeterli mi?"

"Onlar yeterince tatmin edici," dedi Alexander. "Ama daha fazlasına dokunabilirim." Gülümsedi.

Carmen ona dokundu, onu okşadı ve çok geçmeden kemerinin tokasını açtı. Alexander ona engel olmadı.

"Çıkar o korseyi Carmen."

"Göğüslerimi sana gösterdim," dedi Carmen neşeyle. "Ama korseyi çıkaracağımı kim söylemiş? Tanrım, sen bir yetişkinsin. Hiç vakit kaybetmek istemiyorsun, değil mi?" Gülümsüyordu. "Yine de hoşuma gitti. Çok açık sözlüsün. Ne istediğini biliyorsun."

Alexander bir şey söylemedi. Carmen'in göğüslerindeki elleri ile dudakları baskısını artırıyordu, Carmen'in onun vücudundaki eli de baskısını artırıyordu.

Carmen ona dokunmaktan vazgeçti. "Dur. Bir saat içinde kesmek zorunda kalacağımız bir şey yaşamak istemiyorum ben."

Alexander duraksadı, onu inceleyip bu şartlar altında kibarca söylenebilecek bir şeyler aradı. Bu kadın ne yaptıklarını sanıyordu ki?

Ayrıca bunu ona söylemek için doğru zaman mıydı bu? "Hımmm... peki, ne istiyorsun?"

"Bilmiyorum." Carmen gülümseyip Alexander'ın düğmelerini çözmeye başladı. "Sen ne istersin? Karın ne zaman eve dönüyor?"

Carmen temel kuralı bozmuştu; penisini kot pantolonundan dışarı çıkardığı adamın karısı hakkında konuşma tabusunu yıkmıştı. Alexander onun elini itip, "Biliyor musun? Bence haklısın. Saat geç oldu," dedi.

Ama Carmen, Alexander'ın çıplak tenini hissetmişti ve "Ah, bekle biraz. Dur," dedi. Nefesi hızlanırken onu okşamaya devam etti ve alçak sesle, "Sence önümüzdeki hafta benim için bir boşluk doğar mı? Belki buluşur, yemek yer, ev hakkında konuşuruz." Sonra onu sertçe sıktı. "Ardında da daha rahat bir yere gideriz. Ne dersin?"

"Olabilir," dedi Alexander gözlerini kapatarak.

Carmen onu okşamaya devam etti. "Nasıl?"

"İyi."

"Haftaya gelecek misin?"

"Şimdi gelmek isterdim."

"Ah! Çok komiksin! Başka türlü bir şeysin sen."

"Öyle mi?" Alexander, Carmen'in ona birkaç dakika daha dokunmasına izin verdi, sonra onun kafasını hafifçe eğerek saçlarının arasına doğru, "Carmen?.." dedi.

"Ah, sen başka türlü bir şeysin," dedi Carmen tekrar. Sonra kıs kıs gülüp oturduğu yerden kaydı ve başını eğip onu ağzına aldı. Alexander bir elinde içkisiyle gözlerini kapatırken Carmen de aşağıda bir mücadele veriyordu.

Alexander kendini çok iyi tanıyordu: Bu kadar sarhoşken onu rahatlatabilmesi için Carmen'in sihirli bir ağzı olmalıydı ve olmadığı çok belliydi. Alexander bunu bilmesine rağmen Carmen'in direnmesine izin verdi, belki onu şaşırtacak bir şey olurdu. Carmen'in başını kaldırdı, daha ritmik hareket etmesini sağlamaya çalışırken onu biraz daha sıkı tutmasını söyledi. Carmen kendisinden isteneni yapmaya çalıştı ama aynı anda hepsini yapması mümkün görünmüyordu. Sonra geri çekildi ve başını kaldırıp, "Bence yaklaştın," dedi.

Alexander nazikçe gülümsedi. Hiçbir şeye yaklaşmış değildi.

"Seni şu konuda uyarmak isterim ki ben bunların hiçbirini..." Carmen bunu söylerken elini şöyle bir savurdu. "Bilirsin işte... bu yaptığım şeyi kimseye yapmam. Bazı erkeklerin bundan hoşlandığını biliyorum."

"*Bazı* erkekler mi?" Alexander birasının son yudumunu içti, iç geçirip bardağını yere bıraktı. "Bak, benim gitmem gerekiyor."

"Gitmek mi? Ne demek istiyorsun? Ne kadar... sertleştiğinin farkında mısın?" Carmen onu okşamaya devam ediyordu.

Alexander elini onun eline koydu. "Carmen, hişşşt," dedi. "Sakin ol."

"Ama bitirmek istemiyor musun?"

"Çok içtim," dedi Alexander. "Başka bir şeye ihtiyacım var."

"Bende başka şeyler de var." Carmen doğrulup ona göğüslerini gösterdi. "Ben koltuğa uzanırım, sen de üzerime çık, onların arasına gir ve istediğini yap. İstediğin kadar sert olabilirsin. Ciddiyim, istediğin kadar sert ol. En iyisi bu. Bütün erkeklerin hoşuna gidiyor."

Alexander elini onun muhteşem göğüslerinin arasına soktu. "İçtiğim zamanlarda işe yaramaz. Yine de teşekkür ederim."

Carmen gülümseyip onu tekrar avuçladı. "Peki, ne işe yarar?"

Alexander yanıt vermedi.

"Pekâlâ," dedi Carmen onu sıkarak. "*Onu* içimde hissetmek için kendi kuralımı yıkıp korsemi çıkaracağım. Bu korseyi yalnızca biraz daha korunma amacıyla giyiyorum, anladın mı ne demek istediğimi? Haydi, onu çıkarmama yardım et. Sonra da istediğin gibi bitir işini."

Alexander onun memeleriyle oynadı. Ama yanında bir şey getirmemişti.

Carmen onun tereddüt ettiğini gördü. "Ne oldu? Merak etme. Ben korunuyorum."

"Öyle mi? İçine akasya mı doldurdun?" Eski çağlarda kadınlar bu yöntemi kullanırdı. Plastik halkalara tropik çiçekler koyar, yine de hamile kalırlardı.

"Ne?"

Alexander elini çekti. "Hayır. Kondoma ihtiyacım var benim."

"Neden? Sana dedim ya, ben korunuyorum." Carmen ellerini tekrar onun vücuduna götürdü.

"Evet ama ben korunmuyorum."

"Ne demek istiyorsun? Haydi, şu haline baksana. İzin ver..."

"Yapamam Carmen." Alexander ondan uzaklaşıp düğmelerini iliklediği, kemerini taktı.

Carmen ona yaklaşıp hülyalı gözlerle baktı. "Önümüzdeki haftaya ne dersin? O zaman ihtiyacın olan şeyi de getirirsin."

"Evet, önümüzdeki hafta ihtiyacım olan şeyi getiririm."

"Bekleyeceğim," dedi Carmen. "Başka bir şey düşünmeyeceğim. Hımmm. Senin üstüne çıkıp şu bebekleri yüzüne yapıştıracağım." O anın hayaliyle küçük bir zevk çığlığı attı. "Kulağa güzel geliyor, değil mi?"

"Çok." Alexander onun sütyenini takmasına yardım etti.

"Hoşuna gittiler mi?" diye sordu Carmen. "Cubert onlara deli oluyor."

Evde kalacak kadar deli olmuyor ama, diye düşündü Alexander. Carmen giyindikten sonra Alexander onun arka koltuktan inmesine ve direksiyonun başına geçmesine yardım etti.

"Ne yazık ki kocam önümüzdeki hafta burada," dedi Carmen. "Ama pazartesiden perşembeye kadar yok. Çarşamba akşamı buluşmaya ne dersin?"

Carmen'in yaşadığı Chandler'daki bir restoranda buluşmaya karar verdiler. Restoran Westin Otel'in yanındaydı. Alexander ona geç saate kadar dışarıda kalamayacağını söylediğinde Carmen gülümseyerek bunun sorun olmayacağını söyledi; vakit kaybetmeden işlerine bakacaklardı. Carmen arabanın camından ona döndü. "Ee? İyi geceler öpücüğü yok mu?"

Alexander onun yanağına bir öpücük kondurdu.

"Çarşamba görüşürüz," dedi Carmen.

Alexander da, "Çarşamba görüşürüz," diyerek kamyonetine bindi ve oradan uzaklaştı.

Saat sabahın beş buçuğuydu ve nedense Alexander, Pima'ya yaklaştıkça Tatyana'nın eve erken gelmiş olmasından, işten erken çıkıp

onu evde bulamamış olmasından korktu. Kalbi öyle şiddetli atıyordu ki kamyoneti kenara çekip kendini toparlamaya çalıştı. Ancak yirmi dakika sonra tekrar yola çıkabildi.

Tatyana evde değildi. Ama Alexander buna rağmen rahatlamadı. Aklına bir sürü şey geliyordu. Kapının kilidini temkinli bir şekilde açtı. Anthony'nin kapısı kapalıydı. Kapıyı açtığında oğlunun yatakta uyuduğunu gördü. Anthony neden evdeydi? Sergio'da olması gerekmiyor muydu?

Alexander soyunup kıyafetlerini makineye attı ve uzun bir duş aldı. Suyu dayanabildiği kadar ısıtıp derisi soyulana kadar keselendi. Yine kendisi gibi koktuğunda kıyafetlerini kurutucuya koydu ve yatmaya gitti. Hava aydınlanmaya başlamıştı, saat yediye geliyordu.

Gözlerini kapattıktan kısa süre sonra Tatyana'nın narin elini yüzünde, yumuşak dudaklarını alnında hissetti. "Hey," dedi Tatyana. "Haydi, kalk. Uyan bakalım uykucu. İşe gitmen gerekiyor. Dün gece arkadaşlarınla iyi eğlendin mi?"

Alexander ona dönüp sabahki görüşmelerine gitmeyeceğini mırıldandı. Üzerinden kamyon geçmiş gibi hissediyordu, gözlerini açamıyordu.

"Eve saat kaçta döndün?"

"Bilmiyorum," diye mırıldandı Alexander. "İki, üç olabilir."

"Biraz akşamdan kalmasın demek," dedi Tatyana onun ensesine bir öpücük kondurarak. Alexander onun duşa girdiğini duydu ama tek duyduğu buydu. Sonra yatakta Tatyana nemli vücuduyla ona iyice sokuldu. Alexander ona sırtını döndü. Tatyana çıplak göğüslerini ona bastırıp kürek kemiğine burnunu sürttü, onu okşadı, bu kadar iri olmasını sevdiğini, cumartesi sabahları onun sayesinde ısındığını mırıldanıp kollarını onun vücuduna doladı ve uykuya daldı.

Saat on birde Alexander sefil haldeki vücudunu yataktan kaldırıp tekrar duş aldı, giyindi ve mutfağa gitti. Kahve yapıp yiyecek bir şeyler hazırlarken Anthony uykusunu almış bir halde odasından çıktı. Onların sesine uyanan Tatyana da yanlarına geldi. Anlaşıldığı üzere Anthony ve Sergio kavga etmişlerdi. Anthony'nin eve dönmesinin sebebi buydu.

"Umarım kimsenin burnunu kırmamışsındır Anthony," dedi Tatyana.

"Hayır, anne. Sergio benim en iyi arkadaşım. Ona vurmadım. Baba, sen neden işe gitmedin?"

Tatyana uykulu bir ifadeyle gülümsedi. "Baban uzun bir gece geçirmiş."

"Doğru söylüyorsun," dedi Anthony.

"Tanya," dedi Alexander, "kahve ister misin?"

"Ah, lütfen."

"Çünkü saat altı civarı tuvalete kalktığımda kamyonetin hâlâ ortalıkta yoktu," diye devam etti Anthony.

Tatyana'nın kahvesine krema ekleyip titizlikle şekerini karıştırırken Alexander'm sırtı ona dönüktü. "Hayır, o saatte gelmiştim," dedi.

Ondan sonra bir treylerin iki katı büyüklüğündeki küçük evlerine sessizlik çöktü.

Alexander dönüp kahve tutan elini Tatyana'ya uzattı ama gözlerine bakamadı. Tatyana birkaç dakika mutfak sandalyesine tutunarak durdu, sonra yavaşça dönüp Alexander'ın ona uzattığı kahve fincanını almadan yatak odasına geçti.

Alexander, Anthony'yle birlikte oturdu ama yedikleri boğazına diziliyordu. İşe gitmeliydi fakat nasıl yatak odasına geçip Tatyana'ya veda edeceğini bilemiyordu. O yatak odasına girmekte nasıl zorlanabilirdi ki?

Alexander'ın dudakları gergindi. Kahvesi bitmişti, yatak odasının açık kapısının önünde durdu. Tatyana banyoya girmiş, kapıyı da kapatmıştı.

"Tanya," diye seslendi. "Gitmem gerekiyor."

Sessizlik giderek büyürken Tatyana'nın sesi güç bela duyuldu. "Tamam, sonra görüşürüz."

Alexander gitti.

Cumartesi gecesi eve döndüğünde Anthony tek başına televizyon izliyordu ve yatak odasının kapısı kapalıydı. Alexander anahtarlarını masaya bırakıp ceketini çıkardı ve Anthony'nin yanına oturdu. "Annen ne yapıyor?"

"Kendini iyi hissetmediğini söyledi."

Ev cumartesi günleri koktuğu gibi kokmuyordu, yemek piştiğine dair bir koku yoktu. "Ne? Yemek yok mu?"

"Annem ve ben dünden kalanları yedik. Bana senin dışarıda yiyeceğini söyledi."

"*Dışarıda* yiyeceğimi mi söyledi?"

"Evet."

Alexander ekmekle bir tabak dolma yedikten sonra tekrar kanepeye oturdu. "Alışverişe gittiniz mi? Süt bitmiş."

"Gitmedik. Annem bugün alışverişe gitmeyeceğimizi söyledi."

"Ne izliyorsun?"

"*Gunsmoke*."

"Hımmm... Peki, alışverişe gitmediyseniz ne yaptınız?" Noel ağacı oturma odasının köşesinde ışıkları sönmüş halde duruyordu. "Ağacın ışıklarını açmak da mı aklınıza gelmedi?"

Anthony ona baktı. "Sanırım gelmedi."

Alexander ışıkları açmaya gitti. "Ne yaptınız peki?" diye sordu tekrar.

"Bütün günü yetimhanede geçirdik."

"Nerede?"

"Baba, unuttun mu? Her Noel gittiğimiz yer. Eski kıyafetlerimizi götürüyoruz, ben çocuklarla el işi aktiviteleri yapıyorum, annem de onlara kitap okuyor."

"Ha, evet. Peki... annen bugün nasıldı?"

"Sessiz. Onu kızdıracak bir şey yaptığımı sandım."

"Yaptın mı peki?"

"Bunu ona sordum, 'Hayır,' dedi."

Alexander yemeğini yedi ve *Gunsmoke*'un bitmesini bekledi. "Anthony, ona eve çok geç saatte geldiğimi söylememeliydin. Ben annene daha erken saatte geldiğimi söylemiştim çünkü endişelenmesini istememiştim. Şimdi ona yalan söylediğimi düşünüyor."

"İyi ama..." Anthony biraz düşündü. "Yalan söylemiş olmuyor musun?"

"Teknik olarak evet. Çünkü yok yere anneni üzmek istemedim."

Anthony sustu.

Öylece oturdular.

"Endişelendiğin buysa, üzülmüş gibi değil de kızmış gibi görünüyordu baba," dedi Anthony sonunda. "Çok yorulmuş gibiydi. Kendini pek iyi hissetmediğini söyledi."

Yatak odasına bir türlü giremeyen Alexander oğluna sinemaya gitmek isteyip istemediğini sordu. Anthony yerinden fırladı, hemen paltolarını giydiler ve çıktılar. *Attack of the Crab Monsters* ve *Aztec Mummy* filmlerini izlediler. Eve döndüklerinde yatak odasının kapısı hâlâ kapalıydı.

Alexander, Tatyana'yla yüzleşecek durumda değildi. Onunla yatağa nasıl gireceğini bilemiyordu. Anthony uyuduktan sonra üç kadeh votka, yarım paket sigara içti ve Tatyana eninde sonunda ona neden yalan söylediğini sorduğunda ne yanıt verebileceğini düşündü. Johnny'yle pokere daldığını bahane edebilirdi.

Johnny'yle poker, saat altıya kadar – bunu sana söylemek istemedim çünkü yatakta yarı ölü bir halde yatarken seni kızdırmak istemedim. Affet beni, affet beni, diyebilirdi belki. Johnny'yle poker, sabahın altısına kadar.

Johnny'yi yakınlarda görecekler miydi? Onu bu konuda uyarmalıydı. Alexander şiirsel yalanlar ve şiirsel olmayan votka kadehleriyle kendini doldurup yatak odasının kapısını açtı. Tatyana örtülerin üstünde cenin pozisyonunda yatıyordu. Oda karanlıktı. Alexander onu yanlışlıkla uyandırmak istemiyordu, Tanrı korusun! Karısının üzerine bir battaniye örtüp yanına uzandı. Bir gece önce neredeyse hiç uyumadığı için saniyeler içinde uykuya daldı.

Sabah nihayet uyandığında Tatyana ile Anthony'nin dışarıdan gelen seslerini duydu. Kahvaltı ediyorlardı.

"Günaydın baba," dedi Anthony, Alexander mutfağa geldiğinde. "Bugün kurabiye günü."

Alexander bunu da unutmuştu. Tatyana bugün hastaneden beş arkadaşıyla birlikte St. Monica Evsizler Barınağı için kurabiye yapacaktı.

Akşam da Shannon ve Amanda'nın verdiği Noel partisine katılacaklardı. Johnny de gelecek miydi?

"Birazdan gelirler," dedi Tatyana ona bakmadan. Yani Kızıl Ordu'nun verdiği iç çamaşırlara benzeyen daracık külotuyla Alexander'ın yarı çıplak olduğunu söylemeye çalışıyordu. Alexander o iç çamaşırını giyiyordu çünkü Tatyana onun üzerindeki duruşunu seviyordu. Tabii bugün değil çünkü şu an Tatyana ona sırtını dönmüştü. Alexander mutfaktan çıkmak üzereyken Tatyana'nın sesini duydu: "Kıyafetlerin kurutucuda kalmıştı. Çamaşır makinesi ile kurutucuyu kullanmasını bildiğinden haberim yoktu. Onları katlayıp dolabına koydum." Alexander yavaşça ona döndü. Tatyana'nın yüzü ocağa dönüktü.

"Üzerime bira dökmüştüm," dedi Alexander zayıf ve çok da ikna edici olmayan bir sesle.

Johnny'yle poker, saat altıya kadar – bunu sana söylemek istemedim çünkü yatakta yarı ölü bir halde yatarken seni kızdırmak istemedim. Affet beni, affet beni, diyebilirdi belki. Johnny'yle poker, sabahın altısına kadar.

Tatyana ona kahve vermedi. Alexander kendi kahvesini kendisi doldurdu. Ama Tatyana, Anthony ile kendine jambonlu yumurta yaptığı için ona da biraz koydu ve tabağı ona uzattı. Konuşmadılar, Anthony aracılığıyla bile. Kahvaltı sofralarının üzerinde koca bir Afrika fili otururken Alexander, Tatyana'yla öylesine laflayamazdı.

Öğlen kızlar geldi ve pişirmeye, kahkahalar eşliğinde tarifleri okumaya başladılar. Noel şarkıları çalıyordu ve neşelerine diyecek yoktu. Anthony bir süre onlara yardım etti, Alexander kulübeye kaçtı, sonra Anthony'yle birlikte biraz basketbol oynadı. Arizona'da ılık bir aralık pazarıydı, hava on beş dereceydi. *Tatya, Arizona'da yaşamak ister misin? Baharın hüküm sürdüğü o müthiş topraklarda?*

Alexander dışarıda çalılıkların arasından topu alıyordu ve o an için kaygısızdı. Kaygılanamıyordu çünkü mümkün olmayan ile mümkün olanı düşünmemeye çalışmak onu fazlasıyla tüketmişti, artık dikkatini hiçbir şeye veremez olmuştu. Ve küme halinde duran iki *cholla* kaktüsünün ayrılıp basketbol topunun üstüne geldiğini görmemişti. Filiz-

lenmiş *cholla* bitkisi polenlerini yayarak yakınındaki şeylere yapışırdı. Alexander topu aldı ve *cholla* da hemen avuçlarına yapıştı. Yüzlerce diken derisine battı, içeri girip derinlere indi, zararlı hayvanlar gibi derisinin altına işledi. Alexander'ın avucu anında şişmeye başladı. Top oyunu böylece bitti.

Anthony eve koştu. "Anne! Anne! Bak, babam ne yaptı. Anne!"

Tatyana'nın elleri una bulanmıştı. Bakmak için kafasını çevirirken Anthony'ye, "Yine ne yaptı?" diye sordu.

"Bir şey yok," dedi Alexander.

"Alexander, ellerin kanıyor," dedi Tatyana.

Öylece durmuşlardı. "Birkaç *cholla* iğnesi. Endişelenecek bir şey yok," dedi Alexander.

Hepsi de hemşire olan kızlar nefeslerini tutup telaşla ve korku içinde *inanılmaz* tiz sesleriyle tavsiyeler vermeye başladı.

"Ah, olamaz, *cholla* olamaz!"

"İğneler ancak yedi ila on gün içinde düşer."

"Ah evet ama enfeksiyon kapacak!"

"Ah evet ama onları çıkarmak imkânsız!"

"Onu bildiğin parçalara ayıracak!"

"*Cholla* dikenli tele benzer!"

Herkes feryat figan bir şeyler söylüyordu. Yalnızca Tatyana sessizdi.

"Evet, ne yapmak istiyorsun?" dedi o pazar günü ilk kez Alexander'ın yüzüne bakarak. Gözleri donuk yeşil okyanus suyu gibiydi. "İğneler içeride mi kalsın? Enfeksiyon kapabilirsin ama bir hafta içinde düşerler. Ya da onları çıkarabilirim. Avucunu delik deşik etmem gerekir ama dikenlerden kurtulmuş olursun."

Anthony babasının sırtını sıvazladı. "Kaya ile sert bir yer arasına sıkıştın baba," dedi. "Hangisini tercih etsen..."

"Anthony!"

"Ne?" Anthony tüm masumluğuyla ona baktı.

"Çıkar," dedi Alexander, Tatyana'ya.

Tatyana onu masaya oturttu, uyuşturucu iğnesini çıkardı. Alexander iğneyi reddetti. Uyuşturulması gereken yeri avuç içleri değildi. "Bunu yapmamı istiyorsan ellerini uyuşturmama izin ver," dedi Tatyana.

"Tanya," dedi Alexander, "sen benim kolumdaki şarapnel yarasına uyuşturmadan dikiş atmıştın. Sorun olmaz."

Tatyana daha fazla ısrar etmeden iğneyi bıraktı ve ameliyat eldivenlerini aldı.

"Tamam, tamam," diyerek iç geçirdi Alexander. "Uyuştur."

"Anne," dedi Anthony, "neden eldiven takıyorsun?" Sonra kıs kıs güldü. "Babamın sana enfeksiyon bulaştırmasından mı korkuyorsun?"

Tatyana gereğinden fazla duraksayıp konuştu: "İğneler ete nüfuz eder. Kendimi korumak için iki çift eldivene ihtiyacım var ama yine de yetmez."

Alexander'ın gözleri hissiz kanlı ellerine kaydı. Anthony, Alexander'ın yanında durmuş, desteklercesine omzunu sıvazlıyordu. Diğer beş kadınsa Tatyana'nın, Alexander'ın arkasında duruyor, Tatyana'nın ameliyat pensesiyle tele benzeyen *cholla* dikenlerini çıkarıp geride sızı dolu yaralar bırakmasını izliyordu.

Bir an olsun irkilmeyen ve elini Alexander'ın sırtından çekmeyen Anthony kadınlara, "Babam *cholla*'lar için ne der biliyor musunuz?" dedi.

"Anthony!"

"Ne var? Hayır, hayır. Yumuşatılmış versiyonunu anlatacağım." Anthony sırıttı. "Biz buraya yeni geldiğimizde babam *cholla*'nın ne olduğunu bilmiyordu ve şu an yaşadığı şeyi hiç yaşamamış olsa da çabuk öğrendi. Sonrasında şöyle dedi: 'Ben cehennem olmadığını biliyorum çünkü cehennemin çok sıcak olduğunu söylüyorlar. Bana sıcak bir şey vermeyin çünkü ben her gün o sıcağı yaşıyorum. Şimdi bana cehennemde *cholla* var derlerse inanacağım.' Haklı, değil mi?"

"Eh," dedi Alexander, "boşuna dev kaktüs demiyorlar ona."

"Annem diyor ki," dedi Anthony annesine gülümseyerek, "kötü ruhlar *cholla*'yı ele geçirmiş."

"Tamam işte Anthony, boşuna dev kaktüs demiyorlar ona," dedi Tatyana da.

Tatyana, Alexander'ın avuçlarındaki dikenleri çıkarmaya, kadınlar da onları izlemeye devam etti. Tatyana inatçı kanamayı durdurmak için bir süre ara verip Alexander'ın avucuna bir bez parçasını bastırdı. Bu süre içinde Alexander onun örgülü sarı saçlarına, Tatyana ise onun ellerinin içindeki avucuna baktı.

"Ben olsam o kadar sakin duramazdım," dedi Carolyn etkilendiğini gösteren bir kıkırtıyla. "Dan'in başına böyle bir şey gelseydi ben çıldırırdım. Tanya, sen kocana böyle bir şey olmuşken nasıl sakin kalabiliyorsun?"

Tatyana başını eğmişti. "Bilmiyorum," dedi başını kaldırmadan.

Alexander irkildi.

"Baba," dedi Anthony, "ellerin uyuşuk. Neden irkildin? Anne, belki de ona bir iğne daha yapmalısın."

"Babanın iğneye değil, viskiye ihtiyacı var," dedi Carolyn dolaptan şişeyi getirerek. "Tanya, sence elleri daha ufak olsaydı daha mı az *cholla* dikeni batardı?"

"*Cholla, cholla*'dır," dedi Tatyana buz gibi bakışlarını Alexander'dan çekerek. "Ellerden ne anlar ki?" İşi bittikten sonra yaraları iyotla temizledi, gümüş nitratla dağladı, sıkıca bandajladı ve "Ah, bir şey değil bu arada," dedi. Alexander yine irkildi.

Johnny'yle poker, saat altıya kadar – bunu sana söylemek istemedim çünkü yatakta yarı ölü bir halde yatarken seni kızdırmak istemedim. Affet beni, affet beni, diyebilirdi belki. Johnny'yle poker, sabahın altısına kadar.

Her yeri çobanpüsküllleriyle süsleyin...

Tatyana o kadar güzeldi ki Alexander'ın yüreği acıdı. Teni porselen gibiydi ve ona uygun fildişi rengi dar bir etek, fildişi rengi çorap, fildişi rengi kısa bir kazak giymişti. Kazak giymeye bayılan bir kadındı o. Topuz yaptığı altın sarısı saçları yumuşacıktı, ipek gibiydi. Amerika Birleşik Devletleri'nde saçları uzun olan, kabartılıp dalgalandırılmamış, sprey sıkılmamış olan tek kadın oydu belki de. Misk, tarçın ve yanık

şeker kokuyordu, yaptığı kurabiyelerden olsa gerekti bu da. Dudakları ışıl ışıldı.

Bu mevsimde herkes neşeli...

Alexander onun dantelli çoraplarının üstündeki fildişi rengi tenini gözünde canlandırdı. Bu gece konuşmamalarına, yaşanan her şeye rağmen trafik ışıklarında durduklarında Alexander bandajlı elini onun eteğinin altına sokup açık korsesinden o çok sevdiği çıplak bacaklarına parmak uçlarıyla dokundu. Tatyana'nın teni soğuktu. Alexander'ın kamyonetindeydiler. Tatyana ve Anthony yolcu koltuğuna sıkışmışlardı. Aslında Tatyana kamyonete Anthony'den sonra binecekti ama oğlu, "Hayır, hayır, ben hiçbir araca annemden önce binemem," demişti. Böylece Tatyana, Alexander'ın yanında koca bir buz parçası gibi hareketsizce oturmuştu. Göğsüne öyle çok şey çarpıyordu ki Alexander elini geri çekmek *zorunda* kaldı.

Sessizlik içinde kamyoneti sürmeye devam etti.

"Nasıl görünüyorum?" diye sordu Tatyana. Shannon ve Amanda'nın partisine gidiyorlardı. Birbiri ardına katıldıkları eğlenceli partiler sayesinde sezonu dolu dolu geçiriyorlardı. Alexander, Johnny'nin orada olup olmayacağını merak ediyordu. Gün boyunca ona telefonla ulaşmayı başaramamıştı. *Kamyonetine* kimseyi bindirmediği için ödüllendirilecek miydi, merak ediyordu doğrusu. *Ailemi bu geceki gibi gecelerde dışarı çıkardığım* kamyonetime *fahişeleri bindirmedim, bu iyi bir şey, değil mi?* Kamyonetin *sadakatini bozmamış olmam iyi bir şey, değil mi? Çünkü sadık kalmasını istediğin şey bu.*

"İyi," dedi güçlükle. Elleri direksiyonu kıskaç gibi kavramıştı.

"Babama bakma sen anne," dedi Anthony. "O hiçbir zaman ne söyleyeceğini bilemez. Eminim partideki en güzel anne sen olacaksın."

"Teşekkürler oğlum."

Alexander konuştu: "Anthony, sana bir şey anlatayım. 1941'de annenle tanıştığımda o on yedi yaşma basmıştı ve Sovyetler Birliği'ndeki en büyük silah üretim tesisi olan Kirov Fabrikası'nda çalışıyordu. O gün ne giydiğini biliyor musun? Büyükannesinin eski, kahverengi hırkasını. Hırka eski püskü, yamalı ve üzerine iki beden büyüktü.

Haziran ayı olmasına rağmen ablasının siyah yün eteğini de giymişti ve etek neredeyse üzerinden düşüyordu. Eteğin boyu resmen kaval kemiklerindeydi. Kapkalın, siyah, yün çorapları kahverengi çizmelerinin içinde birikmişti. Elleri pislik içindeydi ve onları temizleyemiyordu. Gaz ve nitroselüloz kokuyordu çünkü bütün gün bomba ve alev makinesi yapıyordu. Buna rağmen onunla evine kadar yürüyebilmek için her gün yanma gitmeye devam ettim."

Anthony güldü. "Evet ama o zamanlar anneme âşıktın. Ayak bileklerinde biriken çoraplar giyip nitroselüloz kokmasını *şimdi* istemezsin herhalde, değil mi baba?

"Bunun bir öneminin olmadığını söylüyorum oğlum."

Tatyana kollarını göğsünde kavuşturdu, bakışlarını ileriye dikti.

Anthony aniden annesine bakıp babasına döndü ve yüzünü çevirdi. Hepsi birden sessizliğe gömüldü. Alexander gaza bastı. Başka seçenekleri var mıydı?

Tra-la-la-la-LAA-la-la-la-LAAAAA.

Shannon ve Amanda'nın evine vardıklarında Tatyana kızlara yardım etmek için doğruca mutfağa gidip yemek tepsilerini, şarap kadehlerini, atıştırmalıkları getirdi. Kocasının elindeki dikenleri çıkaran dayanıklı kadına övgüler yağıyordu. "Parçalanmış mı elleri?" diye sordu Shannon. "*Tam anlamıyla* parçalanmış mı? Johnny, gel bak Alexander ne yapmış! Haftalarca bira bardağı tutamayacak!"

"Ah, yapma," dedi Johnny içkisini içip sırıtarak. "Bardak bile mi? Cuma geceleri ne yapacak peki?"

O an zaten bira bardağını elinde tutan Alexander hiçbir şey söylemedi. Johnny, Tatyana'ya döndü. "Şey, nasılsınız Bayan Barrington?" dedi ciddiyetle. "Bu akşam her zamankinden güzel göründüğünüzü söylemek isterim." Tatyana'yla konuşurken doğal olmaktan uzak bir tavır takınırdı hep. Bir keresinde Alexander'a ondan korktuğunu söylemişti çünkü onunla ne kadar nazik, kibar, saygılı bir şekilde konuşursa konuşsun Tatyana onun yüreğinin derinlerine gömülü olan pisliği görüyordu sanki.

Alexander gülmüştü. "Pisliğin teki olduğunu düşünmüyor," demişti. "Öyle düşünseydi seni işe alamazdım. Biraz vahşi olduğunu düşünüyor, o kadar."

"Evet," demişti Johnny. "O pisliğin içindeki vahşeti görüyor işte."

Ve böylece, bu gece Johnny ona övgüler yağdırdığında Tatyana ilgisiz bir tavırla, "Teşekkürler Johnny. Cuma gecesi çok geç saatlere kadar dışarıda mıydınız?" diye sordu.

"Hayır, hayır. Dağıldığımızda o kadar geç değildi," dedi Johnny ve kendisine yine pisliğin teki olduğunu hatırlatan bakışlarla karşılaşmış gibi korku dolu gözlerle Alexander'a baktı ama asıl pislik muamelesi görenin bu kez Alexander olduğundan haberi yoktu tabii.

Evet. Durum böyleydi ve bu çok kötüydü çünkü poker bahanesi iyi bir bahaneydi ve iyi sonuç verecekti. Tatyana buna inanacaktı. İnanacaktı çünkü inanmak isteyecekti.

Sıra sende Alexander.

Bu kez Tyrone'u kullanmaya karar verdi. Tyrone, Johnny'nin gerçekten vahşi olan arkadaşıydı. Alexander, Tatyana'ya Tyrone'la birlikte striptiz kulübüne gittiğini söyleyecekti. *Çok, çok, çok üzgünüm.* Bu defa şiir de olmayacaktı. Striptiz kulübü ve Tyrone yeterince kötüydü zaten.

Tatyana, Alexander'la dans etmedi, konuşmadı, ona bakmadı bile.

Alexander onu uzaktan izledi. Tatyana, Noel kalabalığına güler yüz göstermemişti ve Anthony onun tavırlarında bir gariplik olduğu konusunda haklı çıkmıştı. Tatyana pek kendinde görünmüyordu.

Müziğin sesi çok yüksekti. Radyoda Elvis Presley çalıyordu, particilere ona dürüst olmaları, onu sevmeleri, ona şefkat göstermeleri, dürüst bir kalbe zalimce davranmamaları konusunda tavsiyeler veriyordu...

Nat King Cole birkaç Noel şarkısı, "Unforgettable", "Auld Lang Syne" gibi şarkılar söyledi.

Not King Cole "Nature Boy"u da söyledi.

Alexander oturma odasındaki kalabalığın arasında bir grup arkadaşıyla sohbet ediyordu. Tatyana da Anthony'yle birlikte yakınlarda bir yerdeki kendi köşesinde duruyordu. "Ah, dinlesene baba," diye seslendi Anthony. "En sevdiğin şarkı." Önlerindeki alanda çiftler

birbirine sarılmış, dans ediyordu. Ağacın ışıkları yanıp sönüyordu, Noel mumları da yanıyordu. Ve Nat King Cole sevmeye, sevilmeye dair şarkılar söylüyordu.

Alexander, Tatyana'nın yanına gitti ve "Haydi, eve gidelim," dedi.

Her şeyin yolunda olup olmadığını soran Shannon ve Amanda'nın önünde Tatyana'ya paltosunu tuttu ve Shannon, Alexander'a imalı bir bakış attı. "Her şey harika," dedi Tatyana ev sahiplerine bir an bile gülümsemeden.

Eve dönüş yolunda şarkı söyleyerek sessizliği bozan Anthony oldu... "*Seninle kızağa binmek için ne güzel bir hava...*" Alexander öne eğilip Anthony'ye, *en iyisi hemen sus*, bakışı attı. Anthony hemen sustu ama önce, "*Kusursuz bir günün kusursuz bir sonu olacak...*" diye devam etti.

Alexander dışarıda kaldı, gazete okuyup sigara içti. Orada o kadar uzun süre oturdu ki bankın üstünde uyuyakaldı. Soğuktan titrerken hareketsiz halde uyandı ve yatağa gidip Tatyana'nın yanına uzandı. Lazarevo'daki hallerini hatırladı; yıldızların altında, ateşin karşısında yan yana uzandıkları ve gökyüzünde Perseus Takımyıldızı'nı aradıkları hallerini. Tatyana'nın ailesindekiler ölmüştü. Alexander'ınkiler ölmüştü. Ve on beş buçuk yıl sonra mucize eseri, hayal gibi, ilahî bir lütuf gibi, yaşadıkları her şeye rağmen kendileri için yaptıkları evde kelepçesiz bir halde uzanıyorlardı. Tatyana pijaması ve büyük ihtimalle iç çamaşırı ve sütyeniyle de olsa. Hatta çelik kask takıp kurşungeçirmez yelek de giymiş olabilirdi. Ama Alexander bunu anlamak için ona yaklaşamıyordu bile çünkü geçen cuma günü ve gelecek çarşamba günü için bahaneler aramakla meşguldü.

Sabahın altısına kadar
Johhny'yle poker oynadım
Geç saate kadar dışarıda kaldım
Sana söylemek istemedim
Çünkü yatakta
Yarı ölü vaziyette
Boş yere seni üzmek istemedim

Affet beni, affet beni
Eve dönüyordum
Kot pantolonuma bira döküldü
Cholla bir şey bilmiyor
Affedersin, affedersin
Ama Westin'de
Carmen beni bekliyor
Johnny'yle poker
Sabahın altısına kadar.

On İkinci Bölüm
Yoldan Çıkış

Seni Düşünmek Bana Hüzün Veriyor

Çarşamba akşamı işten sonra Alexander, Chandler'ın güneyindeki kuytu bar-restoranın önünde durdu. Motor hâlâ çalışır durumdaydı. Kamyonetinden inmeyip kabuk bağlamaya başlamış bandajsız ellerini direksiyondan çekmedi. En güzel takım elbisesini giymişti. Carmen'le buluşmak için her zamanki uğrak yerlerinden kilometrelerce uzak bir yere gelmişti.

Saat sekizi geçiyordu, onunla buluşması gereken saati geçirmişti ve Tatyana onu geciktirmediği sürece hiçbir yere geç kalmayan Alexander hâlâ kamyonetinde oturuyordu. Tek yapması gereken motoru kapatıp içeri girmekti. Sorun neydi?

Tatyana onu alıkoyuyordu yine.

Bugüne hazırlanmak, beklenmedik bir soruyla karşılaşmamak için tüm ihtimalleri hesaba katmak onu bunaltmıştı. O sabah Tatyana'ya, "Anthony okuldan sonra Francesca'ya gidebilir mi? Ben geç saate kadar çalışacağım," demişti. Anthony aracılığıyla olmazsa ya da Anthony'yle ilgili konular dışında konuşmuyorlardı. Alexander o tahammül edilemez sessizliğe bel bağlamış, ona yaslanmıştı ama o sabah Tatyana, "Ah, çok üzüldüm. Yine mi geç saatlere kadar çalışacaksın? Yeterince çok çalışmıyormuşsun gibi. Yemek yiyecek misin?" demişti.

Alexander yiyeceğine dair ona söz vermişti.

Ve şimdi o söz onu için için kemiriyordu.

Hazırlanırken Tatyana'ya, "Ne kadar geç kalırım bilmiyorum. Güneye gideceğim," demişti.

Tatyana ise, "Endişelenme. Ne yapman gerekiyorsa yap. Ben beklerim. Ellerin nasıl oldu? İyileştiler mi? Onları tekrar bandajlamamı ister misin?" demişti.

Dört günlük sessizlikten sonra bunları söylemişti.

Ve şimdi Alexander burada oturmuş, yapması gerekeni yapmak üzereydi ama kamyonetten inemiyordu.

Tatyana kepini takmış, hemşire çantası elinde, işe gitmek üzere kapıdan çıkarken Alexander, "Seni aramamı ister misin?" diye sormuştu.

"Çok geç kalacaksan ara," demişti Tatyana. "Yoksa hemen eve gel." Ama bunları söylerken Alexander'a bakmamış, gözlerini kaldırmamıştı.

Motor uğulduyordu şimdi. İçinde dönüp duran derviş öyle hareketli ve merhametsizdi ki Alexander kendini kontrol etme çabasıyla direksiyonu şiddetle sarsarken buldu kendini.

Sorun yoktu. Düzelecekti. Tatyana bu olayı hiç öğrenmeyecekti. Alexander, Tyrone'la ilgili o yalanları hiç dile getirmemişti çünkü Tatyana bir şey sormamıştı ve Alexander da konuşmaya pek gönüllü değildi. Cumartesi, pazar, pazartesi, salı Tatyana ona hiç bakmamış, "Sabahın altısına kadar neredeydin?" diye sormamıştı.

Buna rağmen o sakin evde inkâr edilemez biçimde bir şeyler oluyordu. Tatyana cuma gününden beri ona yemek yapmamış, taze *ekmek* pişirmemişti! Çamaşırlarını yıkamamıştı. Yatağın ona ait tarafını düzeltmemiş, sigara izmaritlerini toplamamış, gazetelerini atmamış, ona kahve getirmemişti. Alışverişe de gitmemişti. Pazartesi ve sah günü eve süt getiren Alexander olmuştu.

"Süt almamışsın," demişti Alexander pazartesi günü.

"Unuttum," demişti Tatyana.

Salı günü Tatyana bir şey söylemedi, Alexander da sormadı. Tatyana o iki günde de çalıştı. Gece lambalar yanmadı, mumlar yakılmadı. Her iki akşam da Noel ağacının ışığını Alexander eve döndüğünde kendisi

yaktı. Ve çarşamba sabahı aralarındaki o soğuk konuşmaya rağmen Normandiya'daki Japonlar kadar şiddetli ve onlara tümüyle yabancı olan bir gerçek vardı ortada: Cumartesi gününden beri öpüşmemişler, cumartesi gününden beri birbirlerine *dokunmamışlardı*. Onların evliliğinde alışılmadık bir durumdu bu. Birlikte oldukları günden beri bir günlerini bile birbirlerine dokunmadan geçirmemişlerdi; suların çekilmesi kadar kesin bir şeydi bu. Ve şimdi gece hâlâ Alexander'ın Luga'daki çadırındalarmış gibi uyuyorlardı, dört gündür birbirlerine dokunmamışlardı!

Alexander, Tatyana'ya ne olduğunu düşünüyordu?

Onu düşünmüyordu aslında. Kendini ve bu yaptığı şeyi anlamaması için uydurabileceği yalanları düşünüyordu yalnızca.

Carmen'in arabası otoparktaydı. Carmen çoktan içeri girmiş, bekliyordu. Alexander motoru kapattı. İçeri girmeliydi. Bir içki içecekler, çabucak –hem de çok çabuk– bir şeyler atıştıracaklardı. Sonra... Alexander, Westin Otel'e ödemek için nakit para, kendine de kondom getirmişti, hazırdı yani. Onunla gidecek, bir, belki iki saatini onunla geçirip duş alacak, giyinecek, gidecekti.

Ama şöyle bir sıkıntı vardı: Otel sabunuyla duş aldıktan sonra Carmen'i bırakacak ve "Seni beklerim," diyen Tatyana'ya gidecekti. Başka bir kadınla seks yaptıktan sonra eve döndüğünde Tatyana'nın yüzüne bakabilecek miydi, yoksa Tatyana'nın ona bakmayacağından emin miydi? Ya da onun yüzüne hiç bakmamalı mıydı? Tatyana otel sabununun kokusunu alacaktı. Alexander sabunsuz duş almalıydı. Ama o zaman da Tatyana ıslak saçının kokusunu alırdı. Bir bakışından anlardı. Kaçırdığı bakışlarından anlardı. Ona dokunduğunda anlardı. *Hemen* anlardı.

Carmen bekliyordu. Alexander'ın güzelce duş alıp giyinmeden, cebine kondomlarını atmadan *önce* gitmemeye karar vermesi gerekmez miydi?

Kondom.

Alexander yüreğinin burkulduğunu hissetti. Nasıl da kararlıydı, kendini ihanete nasıl da hazırlamıştı. O cuma gecesi olduğu gibi kont-

rolsüzce yapılan bir şey değildi bu. *Ah, hayatım, affet beni, öyle bir niyetim yoktu. Sarhoş oldum ve kontrolümü kaybettim. Hiçbir anlamı yok benim için hayatım, tatlım.*

Hayır. Bu önceden planlanmış bir ihanetti. Soğukkanlılıkla yapılmış bir şey.

Alexander sarhoş değildi, kontrolünü kaybetmiş değildi, üstelik yanında kondom vardı.

Kendini geçen cuma kontrolden çıktığına ikna etmesi bile çok zor olmuştu. Ne de olsa barda tek başına oturmuş, Carmen'in gelmesini beklemişti. Tatyana bunu duysaydı kontrolden çıktığına inanır mıydı? *Bir yanda Tanya ve sadık kamyonetim, diğer yanda barda tek başına oturup parti kızını bekleyen ben. Birbirini dengeliyor işte, değil mi?*

Otopark karanlıktı. Barın ışıkları parlıyordu. Alexander, Noel için süslenmiş camlardan, içeri giren insanları, sohbet eden çiftleri görebiliyordu.

Tatyana iyimser biriydi. Haftada altmış saat çalışıyordu. Bunu öğrenmesi mümkün değildi. *Öğrense bile beni affeder. O beni her şey için affeder. Eskisi gibi devam ederiz hayatımıza.*

Ama evi temizlenmemiş, kıyafetleri yıkanmamıştı. Masasında yemek yoktu, yüzünde Tatyana'nm öpücüğünü de hissetmiyordu.

Alexander güçlükle nefes alıp veriyor, çamurun içinde yürümeye çalışıyordu. Başka bir kadınla yemek yemek! Böyle bir şeyi hiç yapmamıştı, Tatyana'dan önce orduda geçirdiği yıllarda bile, özellikle de ordudaki yıllarında. Garnizondayken kızlara içki ısmarlardı, yarım saat sonra korkulukların önünde eteklerini kaldırmaya hazır olurlardı. Onun flört etme şekli buydu. Alexander şimdi otuz sekiz yaşındaydı ve seks yapmadan önce hiç kimseyi yemeğe çıkarmamıştı, Tatyana dışında.

Kendini o halde, o yapmacık sohbetin içinde, flört ediyormuş gibi hayal etmek direksiyonu tutan ellerini uyuşturmuş, yeni birine duyduğu arzuyu, o garip heyecanı köreltmişti. Üstelik sonrasında eve dönmek, duş alarak ya da *almadan*. Bunu hayal bile edemiyordu. Çelik bir pençe onu sıkıyordu âdeta.

Ve aniden *kirli hasırların üzerinde uzanıyordu. Defalarca dayak yemişti, vücudu kan içindeydi, pisti, hatta iğrençti, günahkârdı ve sevilmiyordu. Her an, her dakika kelepçeli haliyle trene bindirilip o sefil hayatının geri kalanını geçirmek üzere Kerberos'un ağzında Hades'e götürülecekti. Ve tam da o anda yedi numaralı hücresinin kapısından içeri bir ışık süzülüyor, karşısında ufak tefek, kararlı, ona dönmüş olmanın şaşkınlığını yaşayan Tatyana'yı buluyordu. Ona en çok ihtiyaç duyan bebeğini bırakıp ona en çok ihtiyaç duyan canavarını bulmaya giden Tatyana'yı. Tatyana hiçbir şey söylemeden karşısında duruyordu, kanı, pisliği görmüyordu, yalnızca adamı görüyordu ve adam da o an anlıyordu: Unutulmamıştı. Onu seven biri vardı.*

Su katılmamış geri zekâlının tekiydi o.

Alexander motoru çalıştırdı, kamyoneti geri vitese aldı, otoparktan çıktı ve Carmen'i içeride onu beklerken bırakıp eve gitti. Eve giderken tam vaktinde hatırlayıp benzin istasyonuna girdi ve aldığı kondomları çöpe attı.

Eve vardığında saat dokuz buçuktu.

Kamyonetini Tatyana'nın Thunderbird'ünün yanına park edip sessizce basamaklardan çıktı ve perdeleri çekilmemiş pencereden Tatyana'yı izledi. Tatyana kısa, ipek sabahlığım giymiş, saçlarını dağınık bırakmıştı. Alexander'ı henüz görmemiş, kamyonetin sesini duymamıştı, müzik dinliyor olmalıydı. Sırtını kapıya verip mutfak masasında oturmuştu, başı eğikti, omuzları çökmüştü. Karnını tutmuş, ağlıyordu.

Masada taze ekmek vardı. Mumlar yanıyordu. Noel ağacı ışıl ışıldı, masa lambası da yanıyor, pencerelerdeki ışıklandırmalar parlıyordu.

Anthony ortalıkta yoktu.

Alexander onu o halde görmeye daha fazla dayanamayıp derin bir nefes aldı ve kaya gibi ağırlaşan yüreğiyle kapıyı açtı. *Lütfen, lütfen, kayıtsız ve cesur görünmeme yardım et.*

Takım elbisesinin ceketini çıkarıp etrafına bakınırken, "İşim erken bitti," dedi.

"Öyle mi?"

"Anthony nerede?"

"Sergio'nun yanında."

Alexander zihni karmakarışık olmuş bir halde kaşlarını çattı. "Çarşamba gecesi arkadaşında kalmasına izin mi verdin?" Bu çok saçmaydı.

"Ona ödül verdim."

Alexander'ın kalbi göğsünden fırlayacaktı âdeta.

"Aç mısın?" diye sordu Tatyana. "Bir şeyler hazırladım."

Alexander hiçbir şey söylemeden başını salladı.

"İyi, git de yıkan öyleyse. Ben... *blinçiki* yaptım. Köfteli çorba ve sodalı ekmek de yaptım."

Alexander yıkanmadan sandalyeye çöktü. *Blinçiki* mi yapmıştı? Tatyana'nın şu an ona yaklaşmaması iyi bir şeydi çünkü o kapkaranlık serkeş yüreğinin pişman olmuşçasına attığını duyabilirdi. "Sen yemeyecek misin?" diye sordu Tatyana'ya.

"Aç değilim," diye karşılık verdi Tatyana. "Ama istersen seninle otururum." Alexander'ın tabağına yemek koydu, bira ve su doldurdu, sonra da günlük gazetesini getirdi. Müziğin sesi açıktı, mumlar masasında yanıyordu!

Huzur ve sevinç... o huzur ve neşe dolu haberler...

Tanrı seni korusun, sana keder vermesin,

İsa, kurtarıcımız Noel günü doğdu, unutma...

O sırada Tatyana'nın sabahlığının kuşağı çözüldü. Tatyana ona bir bardak daha bira doldurmak için ayağa kalktığında Alexander onun dantelli geceliğinin içindeki, beyaz jartiyeri ve dantelli çorapları dışında çıplak olan vücudunu gördü. Kendini çok kötü hissetti. Başını eğip gazetesini okudu, yemeğini yedi, ona bakmadı. Yemek boyunca birbirlerine söyledikleri tek şey Tatyana'nın, "*Blinçiki*'yi beğendin mi?" sözleri ve Alexander'ın, "Harika olmuş, yıllardır yememiştik," sözleri oldu.

Alexander yemeğini bitirince Tatyana tabağını almak için ona yaklaştığında Alexander gazetesini bırakıp kolunu onun beline sardı ve onu yavaşça kendine çevirdi. Kuşağını tamamen çözdüğü sabahlığını omuzlarından aşağı kaydırdı.

"Hımmm," dedi. "Bu kombinezon yeni mi?"

"Senin için aldım," dedi Tatyana. "Beğendin mi?"

"Beğendim," dedi Alexander ama Tatyana'nın gözlerine bakamadı. Sonra geceliği çıkarmayı başarıp Tatyana'nın süt beyazı göğüslerini yaralı avuçlarına aldı. Onu okşadı, avuçladı, dudaklarını meme uçlarına götürdü. Tatyana titredi, hafifçe inledi, keman gibi yumuşak ve canlı bir sesle kontrolsüzce ürperdi. "Neden bu kadar hassassın?" diye fısıldadı Alexander. Hâlâ yaşadığı o cehennemden yukarı tırmanmaya çalışıyordu. Aniden Tatyana'nın onun düşüncelerini okumasından korktu ki okuduğundan da emindi. Elini Tatyana'nın kombinezonunun altına sokup kalçasını okşadı, sonra onu bırakıp masadan kalktı.

Düşüncelerini ondan gizleyebilirdi ama yataklarında gizleyemeyeceği şey, bütün organlarını deşip çıkaran o vicdan azabının onu mahveden ağırlığıydı. Bu gece sevişmek yoktu. "Bana ne oldu bilmiyorum," dedi.

"Bilmiyor musun?" dedi Tatyana ve ona sırtını döndü.

Alexander ona bir şey hatırlattı. "Tatya, beşinci evlilik yıl dönümümüzü hatırlıyor musun?" diye fısıldadı acı içinde. "Anthony treylerde uyuyordu. Naples'taki o ıssız körfezde öğleden sonra beyaz kumlara serdiğimiz battaniyenin üzerindeydik. Yüzüyorduk ve sen iyice tuzlanıp ıslanmıştın. Ben sırtüstü uzandım, sen de ağzıma doğru diz çöktün. Dik duramıyordun, öne doğru yalpalıyordun ve kumlu dirseklerin ile dizlerinin üzerinde durmuştun. Ben başımı geriye atmıştım, yüzümü senin vücuduna gömmüştüm ve ellerimle kalçalarını kavramıştım. Ben uzanmıştım, sen üzerimdeydin. Mutlu yaşlar, mutlu evlilik yıl dönümleri, mutlu bir şekilde uyuyan Anthony ve *ben ayın ve yıldızların olmadığı gökyüzüne/güneşe doğru neşeyle uçuyorum.* Meksika Körfezi'nin o beyaz kumunda yaşanan o bir saatlik mutlulukta her şeyi unutmuştuk. Lütfen, Tatyaşa. Bana gel, eğil ve sana dokunmama izin ver. Bana balını ver, mutluluk ver, gökyüzünü yar ve her şeyi unut."

Tatyana onu duymamış gibi, Alexander hiçbir şey fısıldamamış gibi hâlâ sırtı ona dönük duruyordu.

Tatyana uyuduktan sonra Alexander kaşık gibi ona arkadan sarıldı, onu koluna, göğsüne doğru çekti. Tatyana'nın saçları onun kaburgalarına sürtündü. Alexander'ın uykuya dalması saatler sürdü. Hayal mi

görmüştü, yoksa gece boyunca Tatyana'nın kısık sesinden geleceğe dair acı dolu sözler mi duymuştu? Tatyana ona bir şey söylemeye çalışıyor, başaramıyordu. Alexander bunu ona sormayacaktı ama Tatyana cumartesi gecesi cenin pozisyonunda yattıktan sonra şimdi nasıl ona en sevdiği yemeği yapıp çıplak vücudunu onun vücuduna yaslamıştı?

"*Uyuyan başını yasla benim vefasız kollarıma*," diye fısıldadı duyulmaz bir şekilde ve kendine duyduğu nefretten, vicdanından yapılma zehirli kokteylle boğularak Auden'i hatırlamaya çalıştı.

Bebeğim, Lütfen Evine Dön

Ertesi sabah Alexander ofise geldi. Mesajlarını almak, randevularını görmek, Linda'nın yüzlerce Noel ikramiyesiyle ilgilendiğinden emin olmak istiyordu. Linda kendinden emin bir ifadeyle o işle haftalar önce Alexander ilk söylediğinde ilgilendiğini söyledi. "Yoksa dün gece yaramazlık yapıp bütün randevularını unuttun mu?" diye sordu.

"Ne randevusu?"

"Ne randevusu mu? Bayan Rosario'yla randevunu Alexander. O randevuyu *sen* ayarlamıştın. Randevu defterine kayıtlı."

"Ah, unutmuş olmalıyım," dedi Alexander temkinli bir ifadeyle. "Neden sordun?"

"Çünkü evde de değildin," dedi Linda. "Dün gece saat dokuz civarı seni görmek için buraya geldi."

"Kim?"

"Bayan Rosario."

Alexander bir şey söylemedi. "Linda, sen neden saat dokuzda buradaydın?"

"Benim başka bir hayatım yok, bilmiyor musun?" dedi Linda. "Senin hayatını düzene sokmaya çalışıyorum. Buraya geldi ve bana seni evinden arayıp arayamayacağımı sordu. Ne yapacağımı bilemedim. Ben de endişelenmiştim. Bir şey olduğunu sandık. Sen randevularını unutmazsın."

"Benim evimi mi aradı?" Alexander güçlükle konuşuyordu.

"Evet. Tanya'yla konuştu."

"Bayan Rosario, Tanya'yla mı konuştu?"

"Evet. Çok üzgün görünüyordu."

"Kim?" dedi Alexander donuk bir sesle.

"Müşteri tabii ki," dedi Linda. "Karının sana kızmasının mümkün olamayacağını sen de biliyorsun."

Alexander dengesiz adımlarla dışarı çıkıp kamyonetine oturdu. Son günlerde bunu çok sık yapmaya başlamıştı. Kamyonetinde oturur olmuştu yani. Yakında kamyoneti evi olacaktı.

O sürtük Carmen onun evini aramıştı! Evet, Alexander bu ihtimali hiç düşünmemişti, evli bir kadının onun evini arayıp onu soracağı aklına gelmemişti. Görmediği olasılık buydu, oysa o her türlü olasılığı düşündüğünü sanmıştı.

Doğru düşünemiyordu. Ama neden kötü şeyler silinip gitmiyordu ki? Neden dün uzlaşmanın bir yolunu bulmamışlardı? Yalnızdılar, bütün gece baş başa kalmışlardı. Neden Alexander söyleyecek gerçekçi bir şeyler bulmamıştı? Neden Tatyana içini gösteren bir gecelik giymişti? O yemek, o mumlar ne içindi? Evinde neler oluyordu? Alexander'ın kafası karışmıştı.

Üç evin durumunu kontrol etmeye gitmeliydi. Birine elektrikçiler geliyordu, birinin temeli atılacaktı, üçüncüsüneyse iskân izni için denetmenler geliyordu. Ama Alexander öğle arasında hastaneye gitti. Tatyana'nın, başka bir kadının arayıp onu sormasıyla ilgili kısa ve sakin bir konuşma yapmak şöyle dursun, bir fincan kahve içmeye bile vakti olmadığını bilmesine rağmen gitmeden nasıl durabilirdi ki?

Onu kafeteryada tek başına oturmuş, süt içerken buldu; ümitsiz ve solgun görünüyordu. "Merhaba," dedi Tatyana ona şöyle bir bakarak. "Ne işin var burada?"

"Bir dakika dışarı gel," dedi Alexander.

Güneşin doldurduğu otoparka çıktıklarında Alexander durdu ve dişlerini sıkıp bakışlarını yere dikerek, "Neden bana dün akşam Carmen Rosario'nun aradığını söylemedin?" diye sordu.

"Hastaneye kadar bana bunu sormak için mi geldin? O beni aramadı," dedi Tatyana. "*Seni* sormak için evimizi aradı." Sonra küçük bir kahkaha attı. "Seninle konuşmak istedi, ona evde olmadığını söylediğimde doğrusu bana biraz garip gelen bir ses tonuyla, 'Nerede?' diye sordu. Ona geç saate kadar çalışacağım söyledim. 'Evet, geç saate kadar birlikte çalışması gereken kişi bendim,' dedi. Açıkçası," diye devam etti ellerini birleştirerek, "*epey* kızmıştı. Nerede olduğunu bilmediğim için ona ne söyleyeceğimi de bilemedim ve senin adına ondan özür diledim. Sen de böyle yapmamı isterdin, değil mi Alexander? Senin adına Carmen Rosario'dan özür dilememi isterdin, değil mi?" Bir an duraksadı. "Unutmuş, aklımdan çıkmış olabileceğini söyledim. Bazen bazı şeyleri unuttuğunu, aklının sana böyle oyunlar oynayabildiğini söyledim. Bazı şeyleri unuttuğunu söyledim."

Alexander başını biraz daha eğseydi yüzünü yere çarpacaktı. Titreyen bacaklarıyla bir adım geriledi. "Bunu neden yapıyorsun?" dedi alçak sesle. "Neden bana dün söylemedin? Neden benimle böyle saçma bir oyun oynuyor, bana akşam yemeği hazırlayıp müzik dinletiyorsun? Niçin?" Tatyana'ya bakamıyordu.

"Sorunu anlayamadım," dedi Tatyana.

Alexander kaldırımdaki çatlakları inceledi.

"Yılda bunun gibi yüz tane randevun oluyor," dedi Tatyana. "Geç saate kadar çalışacağını bana sen söylemiştin. Geçmişte müşterilerle görüştüğünde de defalarca bunu söyledin. Evet, randevuna gitmemişsin ama sebebini ben bilmiyorum. Başka işlerin vardı belki de. Numarası yanında olmadığı için ona haber verememiş olabilirsin. Yanlışlıkla başka bir restorana gitmiş olabilirsin. Bu senin işin. Ben senin işlerinle o kadar yakından ilgilenmiyorum. Carmen'le buluşacağını bana söylememiştin ama ne olacak ki? Sana ev yaptırmak isteyen bütün müşterilerinin isimlerini bana söylemiyorsun sonuçta. Bizim evliliğimizde böyle bir şey hiç olmadı." Sustu. Alexander onun nefes alıp verişini duymuyordu bile, Tatyana o derece yavaş nefes alıp veriyor ve konuşuyordu. "Yaptırmak istediği evle ilgili seninle görüşmek isteyen kadın seni aradı ve randevuya gitmediğini söyledi. Kızmakta da çok

haklı. Chandler'daki bir bar-restoranda hangi müşterini bekletsen sinirlenir, evi arayıp, 'Nerede o?' diye sorardı sanırım."

Bu konuşmayı otoparkta devam ettiremezlerdi. "Tatyana..." dedi Alexander tekrar. "Neden bunu bana dün söylemedin?"

"Sorun nedir? Sen neden bu kadar kızgınsın?" diye sordu Tatyana. Yalnızca parmak uçları titriyordu. Beyaz çoraplı bacakları ve beyaz üniformasının kenarından görünen teni dışında Alexander'ın tek görebildiği yeri parmak uçlarıydı.

"Dışarıda yemek yiyeceğimi düşündüysen," dedi Alexander çünkü aklına başka bir şey –başka hiçbir şey– gelmiyordu, "neden bana yemek yaptın?"

Tatyana sakin bir sesle ve gözlerini Alexander'dan ayırmadan, "Benim kocam ne zaman *blinçiki*'ye hayır der ki?" dedi. "Dışarıda yemek yemiş olsa bile."

Aman Tanrım! "Tanya..." Alexander boğuk bir ses çıkararak nefesini serbest bıraktı.

Tatyana geri çekilip, "Bak, başka bir şey yoksa şimdi işimin başına dönmeliyim," dedi.

Evet, sen bütün o kötülüklerin temeline geri git tabii. Alexander bunu dile getirmedi, Tatyana kötülüklerin temelinin asıl o olduğunu söyleyebilirdi çünkü. "Bekle," dedi Alexander. Karmakarışık zihni o berrak gökyüzünde, parlak gün ışığında, tertemiz kış gününde ortaya çıkan sis bulutunun ötesini göremiyordu. Şimdi ona, *aslında ben Carmen'le bir şeyler içmek için buluşacaktım*, demeli miydi? *Gerçekten evle ilgili konuşacaktık, cebimdeki kondomlara rağmen. Aslında yanlış bir şey yapmadım –bu çarşamba için– şehvet içeren haince bir plan yapmak dışında*, demeli miydi? *Geçen cuma her şey çok daha karmaşıktı ve ahlaksızca şeyler yapıldı ama o günü tümüyle unutmanı ümit ediyorum. Başka bir kadınla buluşup onu otele götürecek ve onunla seks yapacak olmam berbat bir şey, biliyorum ama cuma günü onu kamyonetime bindirmedim. Kamyonetim el değmemiş durumda. Bundan dolayı puan kazanmış sayılmaz mıyım? Piyonu en azından bir adım öne hareket ettirmiş sayılmaz mıyım?*

Alexander bir hareket daha yapamadı, bir adım, bir kelime daha ileri gidemedi. Ağzını açarsa lanetlenecekti. Dolayısıyla ona, *bekle*, derken aslında, *söyleyecek bir şeyim yok*, demişti.

"Gerçekten gitmeliyim," dedi Tatyana. "Ama senin de işe dönmen gerekiyor, değil mi? Bayan Rosario'yla yeni bir randevu ayarladınız mı? Bu akşam geç saatlere kadar Chandler'da olmayacak mısın?"

"Tanya, hayır," dedi Alexander yenik düştüğünü gösteren bir sesle.

Tatyana, "Öyle mi?" dedi ve oradan uzaklaştı.

Dün teslim edilmesi gereken altı yüz elli metrekarelik River Crossing evinde elektrikçilerle görüşmesi olmasaydı Alexander kamyonetinden dışarı adım atmazdı. Ama elektrikçilerle görüşmesi gerekiyordu. Üstelik görüşme, Carmen'in arabasını kenara çekip parıltılı küpeleri, göz alıcı makyajı, parlak siyah taytı ve beyaz kazağıyla arabasından indiği o akşam saatlerine kadar da devam etmişti. Elektrikçi Don Joly pencereden onu gördüğünde burnunun altından hafif bir ıslık çaldı. "Vay, vay, vay!"

Alexander arkasını döndü.

Carmen içeri girdi ve onu buldu. "Merhaba Alexander."

"Bence evden dışarı çıkmalısın," dedi Alexander ona bakmadan. "Burası güvenli değil. İnşaat alanı. İzinsiz gelen ziyaretçilerin sorumluluğunu alamıyorum ne yazık ki."

"Şey, biraz konuşabilir miyiz?"

"Sen bilirsin," dedi Alexander gözlerini dokuz metrelik elektrik telinin sarktığı çerçeveden ayırmadan. Çıkış noktaları arasındaki mesafeyi ölçüyordu; kanunlara göre aralarında iki metreden fazla mesafe olmamalıydı ve Alexander önünde duranın sol taraftakiyle arasında iki metreden fazla mesafe olduğundan korkuyordu ki bu, tellerin yeniden döşenmesi gerektiğini gösterirdi. Ama öyle bir durumda domino taşları gibi bütün odanın elektriği yeniden döşenmeliydi. Bu büyüklükteki bir evde Alexander'ın altı yüz defa ölçüm yapması gerekmişti ve her şey gelecek haftaki Noel'den önce bitmeliydi.

"Alexander, bakabilir misin?"

Alexander ayağa kalkıp Carmen'e döndü. "Ne oldu? Meşgulüm."

"Onu görüyorum. Dün akşam ben restoranda tek başıma beklerken de meşgul müydün?"

"Dün akşam da meşguldüm." Alexander her bir hücresiyle ondan uzaklaşmıştı. Onunla konuştuğuna bile inanamıyordu.

"Anlayamıyorum," dedi Carmen. "Buluşmayacak mıydık biz? Unuttun mu?"

"Evet," dedi Alexander. "Unuttum."

Carmen derin bir iç geçirip, "Sana inanamıyorum. O kadar plan yaptık. Unutmuş olamazsın," dedi.

"Ama unuttum Carmen, *tamamen* unuttum."

"Beni küçük düşürmeye çalışıyorsun! Ama neden?"

"Neden mi?" Alexander sakinleşmek için derin bir nefes aldı. "Neden karımı aradın?"

"Ben onu aramadım. *Seni* aradım."

"Sen benim lanet olası evimi nasıl ararsın?" Alexander sesini fazla yükseltmişti. Carmen'den iğreniyordu. Kendisinden de. İkinci kattaki kalaslarla ilgilenen Don Joly onları dinliyor olmalıydı. Hem zaten o ve neşeli adamları, Alexander'ın karısı olmayan bir kadınla tartışmasını neden dinlemeyecekti ki? Yaptığı ahlaksızlık sınırı aşıp herkesin kulağına gidecekti şimdi.

"Evet, senin lanet olası evin!" dedi Carmen de yüksek sesle.

Alexander'ın canına tak etmişti artık. Onu bileğinden kavrayıp dışarı çıkardı. "Bak," dedi. "Ben burada çalışıyorum. Çalışıyorum. Anlıyor musun? Ayrıca ben evliyim. Bunu da anlıyor musun? Senin sözde evliliğin gibi değil benimki, gerçek. Karımla birlikte yaşadığım evi arıyorsun ve ona randevuya neden gelmediğimi soruyorsun! Hiç mi aklın yok senin?"

"Ben öyle bir şey yapmadım," dedi Carmen savunmacı bir tavırla. "Çok da profesyoneldim."

"Profesyonel mi? Telefonda, 'Nerede o?' diye sorman mı profesyonelce?"

"Karın çok sakindi," dedi Carmen. "Senin şu halinden çok daha sakindi. Ama madem seni aramamı istemedin, neden randevuya söz verdiğin gibi gelmedin?"

Yeni bir sokağın, yeni bir mahallenin orta yerinde, kaldırımda Alexander ve bir kadın durmuş, tartışıyordu!

"Carmen, o cuma gecesinden sonra bu bir daha aklıma bile gelmedi," dedi Alexander. "Sebebi bu. Ama bunun dışında karım her şeyden önce gelir benim için. Diğer şeyler ondan sonra gelir."

"Geçen cuma gecesi karını düşünmüyordun ama!" dedi Carmen sesini yükseltip göğüslerini kabartarak. "O zaman hiç aklında değildi."

"Senin sandığın kadar değil," dedi Alexander. "Ama sen ne hakla buraya gelip sesini yükseltebiliyorsun?"

"Boş boş konuşma!" diye bağırdı Carmen. "Ben senin karın değilim. Bana saygı göstermelisin."

"Sen kim olduğunu sanıyorsun hanımefendi?" dedi Alexander ona bir adım daha yaklaşıp sesini alçaltarak. "Saygı mı? Hiç tanımadığın bir adamla arabaya biniyorsun ve iki dakika penisini yalamana izin verdi diye saygı görmeyi hak ettiğini mi sanıyorsun?"

Carmen'in nefesi kesildi. "*İzin* vermek mi?" Yüzü kıpkırmızı olmuştu.

"Aksini söyleyebilir misin? Sana izin verdim Carmen ama benden bedava içki dışında bir şey alamadın."

"Ah!" Carmen kıpkırmızı bir suratla nefes nefeseydi. "Ah, bu yaptığına pişman olacaksın Alexander!"

"Ben zaten pişman oldum."

"Bu acınası tavrından ötürü karın..."

Alexander onun lafını bölerek, "Sana bir şey söyleyeyim mi?" dedi ve ona iyice yaklaşıp yüzüne doğru eğildi. "Ağzından tek kelime daha çıkmadan yapacağın şey şu: Hemen arabana binip benden mümkün olduğunca uzağa gideceksin. Gazetelerden hakkımda yeterince şey okumamışsın. İstersen oku ama seni şu an uyarıyorum. Sakın beni tehdit etme, bana hakaret etme, karşımda hırlama, hâlâ şansın varken sessizce arabana bin ve git. Bir daha evimin yakınından bile geçme."

Carmen ağzını açtı ama Alexander başını iki yana salladı. Yarım adım daha attı, şimdi kadının suratıyla arasında birkaç santim kalmıştı yalnızca. "Ne benim ne evimin ne de karımın yanından geç."

Carmen ağzını açtı.

Alexander yine başını iki yana salladı. "Hayır, Carmen. Tek kelime daha etme, diyorsam tek kelime daha etme. Arabana bin ve git." Öyle tehditkâr bir ifadeyle konuşuyordu ki Carmen onun ne demek istediğini açıkça anlayıp sustu.

Taytının içindeki dizleri titrerken ve gösterişli kazağının içinde göğüsleri sarsılırken Carmen arabasının kapısını güçlükle açtı ve oradan uzaklaştı.

Karısı olmayan bir kadınla tartışmak! Münasebetsizce bir şeydi bu, çok yanlıştı.

"Annem nerede?" diye sordu Anthony o akşam saat onda.

Gerçekten de güzel soruydu. Annesi neredeydi? Alexander hastaneyi aradığında Erin ona Tatyana'nın çift vardiya çalışacağını söyledi.

"*Ne* dedin?" Alexander dengede durabilmek için elini tezgâha koydu. "Erin, onu bağlar mısın bana?"

"Bağlayamam, ağır travma geçiren bir hastayla ilgileniyor, telefona bakamaz. Ama çıktığında ona seni aramasını söylerim."

Anthony annesinin çift vardiya çalışacağına inanamadı. Alexander da inanamadı. Mutfak masasında uyuşuk uyuşuk otururlarken ne yapacaklarını bilemediler. Dünden kalan *blinçiki*'yi çoktan yemişlerdi ve Anthony ağzındaki lokmayı yutmadan neşeyle, "Ah, babacığım! Teşekkür ederim, bu akşam *blinçiki* yemeyi hak edecek ne yaptın?" diye sormuştu.

Blinçiki yemeyi hak edecek ne yapmıştı? İyi bir şey yapmadığı kesindi.

Ama saat on buçukta, yemekler çoktan bitmişken Anthony, "Bir şeyler oluyor, değil mi? Annem evde başka bir Dudley yatıyormuş gibi hafta ortasında beni Sergiolara yolladı," dedi.

Alexander oğlunun hissettiği şeyin çok yerinde olduğunu düşündü.

Oğlunun yatıştırılamaz endişesi, Alexander'ın perşembe günü Tatyana'yı görmek için altmış kilometre yol katetmesinin görünürdeki sebebiydi. İki sarhoş, bir bacağı kırık adam, şiddetli öksürüğü olan bir kadın ve ateşi çıkmış bir bebekle birlikte bekleme salonunda oturdular.

Tekrar tekrar adını anons ettirdiler. Otuz beş dakika daha bekledikten sonra Tatyana çift kanatlı kapılardan çıktı. Oğlu onun yanma koştu. Kocası oturduğu yerde kaldı ve kabuk bağlamış avuçlarına baktı.

"Ne oldu? Sorun nedir?" dedi Tatyana gergin bir halde.

"Hiç," dedi Anthony. "Anne, neden buradasın? Neden çift vardiya çalışıyorsun? Sen hiç çift vardiya çalışmazsın. Ayrıca neden bize haber vermedin? Çok endişelendik. Neden bu gece çalışacağını bize söylemedin? Neden eve gelmiyorsun?"

Alexander oğlunun yeterince iyi sorular sorduğunu düşündü. Ama şunu unutmuştu: *Sana kendini daha iyi hissettirmek ve yeniden dokunabilmek için şüphelendiğin şeyi bana söyle ki hemen inkâr edeyim ve bir daha bu konuyu asla düşünmeyip konuşmamak üzere kapatalım. Ne yaptım? Yaptığım şeyi nasıl geri alabilirim? Sorgu yargıcı ne zaman gelip evimizi Carmen'den temizleyecek Tatyana?* İşte Alexander'ın, Anthony'nin sorması gerektiğini düşündüğü soru buydu.

Tatyana sandalyeye oturdu. Alçak sesle konuşmaya özen gösterdiler. Sarhoşlar onu dinliyordu. "İki vardiya çalışıyorum, o kadar oğlum," dedi. "Noel dönemi. Eleman eksiğimiz var ve çok yoğunuz. Herkes yaralanıyor. Herkes çok, çok yaralanıyor."

"Lütfen," dedi Anthony. "Dün beni evden dışarı attın. Sence ben çocuk muyum? Dün babam çalışacağını ve eve geç geleceğini söyledi. Bu gece sen çalışıyorsun ve eve bile gelmiyorsun. Geçen haftadan beri kavga ediyorsunuz. Sence neler olduğunu görmüyor muyum?" Ağlamak üzereydi. "Lütfen."

Tatyana oğlunun yüzünü avuçladı. Oğlu şimdiden ondan on beş santim uzun, yirmi kilo daha ağır olmasına rağmen Tatyana'nın ona sarıldığı noktaya eğilmiş, üç yaşındaymış gibi başını onun boynuna bastırmıştı. Alexander dirseklerini dizlerine yaslamış, yere bakıyordu. Kendisi de o noktayı iyi biliyordu.

"Yarın okulda Noel konseri var," dedi Anthony.

Tatyana başını salladı. "Biliyorum. Geleceğim."

"Anne!" diye haykırdı Anthony. "Sen babama mı kızgınsın? Lütfen babama kızma başka bir..."

"Anthony!" Alexander'dı bu. "Tek laf daha etme."

"Evet, Anthony," dedi Tatyana. "Tek bir laf daha etme."

O sırada Tatyana'nın adı anons edildi. Başka bir ambulans daha gelmişti. Tatyana oğlundan ayrılmaya çalıştı. "Oğlum, affedersin. Yakında evde olurum. Ama şimdi gerçekten gitmeliyim."

Triyaj hemşiresi ona seslendi. Sarhoşlardan biri ayağını sürüyerek ona doğru geldi. Anthony hâlâ ona sarılıyordu. Kanamalı bir hasta sedyeyle getirildi. Alexander ona bakamadı. Anthony konusunda Tatyana'nın onun yardımına ihtiyacı olduğunu biliyordu ama Tatyana ona ismiyle hitap etmediği sürece bunu yapmaya niyeti yoktu. "Anthony," dedi Tatyana, "babana söyle, benim gitmem gerekiyor."

"Babam orada oturuyor anne," dedi Anthony. "Kendin söyle."

Alexander ayağa kalktı ve çok alçak sesle, "Biz günahkârlar olmadan da bunu yapabilirsin, değil mi?" dedi. Sonra da Anthony'yi annesinden fiziksel olarak ayırdı. "Haydi, oğlum. Annen meşgul. Eve gidelim. Bak, bugün ne aldım ben." Bir paket fıstıklı M&M şekerlemesini ona gösterdi. "Bunu görmüş müydün? İçi fıstıklı M&M. Ne ülke ama. İster misin?"

David Bradley ameliyat önlüğüyle çift kanatlı kapılardan çıktı. "Tanrım, nerede bu kadın?" Sonra onu gördü. "Tatyana, lütfen!" diye seslendi. "Hemen gel!"

"Merak etme oğlum," dedi Tatyana, Anthony'ye ve ayağa kalktı. "Baban seninle ilgilenir. Eve dönün." Gitmeden önce Alexander'a bakmadı bile.

Tatyana cuma günü saat sekizde evde değildi. Alexander dokuzu bekledi. Anthony'nin konseri saat 09.30'daydı. Okula gidip onun arabasının Jomax'ten geldiğini gördü. Onu kalabalık oditoryumda buldu. Tatyana'nın üzerinde hâlâ hemşire üniforması vardı ve Alexander için

yanındaki sandalyeyi tutmamıştı bile! Alexander arka tarafta durmak zorunda kaldı. Müdür geldi, piyano çaldı, çocuklar şarkı söyledi, Tatyana ayağa kalkıp fotoğraf çekti ve çocukların Noel klasiklerini ne kadar güzel çaldıkları hakkında diğer anne babalarla sohbet etti. Çocuklar sınıflarına döndü ve Tatyana dışarı çıkan kalabalığa karıştı. Alexander ona yetiştiğinde Tatyana çoktan Thunderbird'ünün yanına gelmişti. Alexander arabanın kapısını tuttu. "Tanya!"

Tatyana'nın başı öne eğikti. "Arabamın kapısını açmama izin verir misin lütfen?"

"Hayır. Bu konuyu yetişkinlere yakışır şekilde çözebilir miyiz?"

"Ne yapalım?"

Alexander ona doğru eğildi. "Ne yapıyorsun?"

"Hiçbir şey, sen ne yapıyorsun?" Birkaç dakika bakıştıktan sonra Alexander bakışlarını kaçırdı. Tatyana çok yorgun görünüyordu. Ayakta duracak hali yoktu.

Alexander alçak sesle, "İşten saat yedide çıkmadın mı?" diye sordu ve ona iyice yaklaşıp solgun yanağına, sarı kaşlarına dokunmak istedi.

"Evet."

"Neden eve gelmiyorsun?"

"Sen neden eve gelmiyorsun?"

"Geldim," dedi Alexander parmaklarını onun yüzüne uzatarak. "Haydi, gidelim. Sabah işe gitmiyorum."

"Öyle mi? Harika!" dedi Tatyana onun ellerinden uzaklaşarak. "Ama bir şey var: Ben seninle konuşmak istemiyorum."

"Biliyorum," dedi Alexander. Artık ona inandırıcı bir yalan uydurma düzeyini aşmışlardı. Ona yeniden inanmasını sağlamak için gerçeğin ne kadarını anlatmalıydı, bilmiyordu. "İstemediğini biliyorum ama benimle konuşmak zorundasın." Tatyana'nın kolunu tuttu. "Haydi, bunu okul otoparkının orta yerinde yapmayalım. Bunca insan..." Diğer anne babalar arabalarına biniyor, Noel planlarını, çocuklarına aldıkları hediyeleri, havanın güzelliğini, birlikte kızakla kayacaklarını sevinçle anlatıyorlardı. Alexander ve Tatyana sessizce onların geçmelerini bekledi.

"Bana kızgın olduğunu biliyorum..."

Tatyana elini kaldırıp onu susturdu.

"Ne yapmak istiyorsun?" dedi Alexander ellerini iki yana açarak. "Böyle mi devam edelim? Konuşmayalım mı? Eninde sonunda konuşacaksın, değil mi?"

"Hayır," dedi Tatyana başını hafifçe sallayıp arabasının kapısını açarak. "Söyleyecek bir şeyim kalmadı."

Söyleyecek bir şeyin nasıl kalmaz, cumartesi gününden beri benimle üç kelime konuşmadın ki, demek istedi Alexander. "Eve gidelim," dedi cezbedici bir ifadeyle. "İstersen bağır, ne istersen yap..."

"Sana bağırabilecek ya da bir şey yapabilecek gibi mi görünüyorum?" Tatyana açık kapının önünde duruyordu. "Ayrıca bağırmam mı *gerekiyor*?" Oturmazsa düşecek ya da bayılacakmış gibi görünüyordu. Alexander uzanıp dengede durmasına yardım etmek, ona dokunmak istedi ama Tatyana onun bir an önce yok olup gitmesini istercesine ellerini kaldırdı. "Hayır." Arabasına yaslanıp kollarını göğsünde kavuşturdu ve gözlerini kapattı.

"Aç gözlerini," dedi Alexander. Tatyana gözlerini açtı. Gözleri cam gibi görünüyordu, Karadeniz'in rengi gibi. "Tanya..." dedi Alexander sesini sakin ve güçlü tutmaya çalışarak. "Bebeğim, lütfen. Haydi, eve gidelim. Sana açıklamama izin ver, seninle konuşmama izin ver."

Tatyana başını salladı. "Hayır. Konuşacak bir şeyimiz yok. Ayrıca yetimhaneye gitmeliyim."

"Yetimhane mi?" Alexander kaşlarını çattı. "Yirmi dört saat ara vermeden çalıştın zaten. Eve gidip uyuman gerekmez mi?"

"Hayır. Küçük çocuklar benim uyumam gerektiğini bilmiyor ve buna aldırmıyorlar da. Beni bekliyorlar."

"Evet, öyle," dedi Alexander ve sonunda yumruğunu sıkıp ondan uzaklaştı. Tatyana yolundan çekilmesini nasıl sağlayacağını hep bilmişti. "Oğlun, yani öz çocuğun da seni bekleyip duruyor."

"Babası onunla ilgileniyor, değil mi?"

"Annesine ihtiyacı var."

Tatyana da yumruklarını sıktı ve ona doğru bir adım attı. Alexander kollarını açtı. "Gel," dedi. "Buradayım."

"Evet, doğru," dedi Tatyana ve nefes aldı. "Alexander, bana evlenme teklifi ettiğinde evliliğimizin bir ay döngüsünden uzun sürebileceği aklına geldi mi?"

"Ümidim o yöndeydi."

"Hayır, ben hiç öyle sanmıyorum. Evet, bunu bir defa yapacağımızı ve o yüzden de doğru yapmamız gerektiğini söyledin ama bunu bir aylığına doğru yapmayı kastediyordun sen. İki askerî iznin arasında belki. Rusya'dan Almanya'ya geçerken belki. Benim peşimden gelmen yalandı demiyorum ama sonuçta uğruna yaşayacak başka neyin vardı? Beni bulmaya, benim için hayatta kalmaya çalışacaktın ya da hayatını Sovyet soğan tarlalarında geçirecektin. Sen de beni tercih ettin. Ne asilce! Ama Lazarevo'da geçirdiğimiz o kısa döneme benzemedi bu, değil mi? Günler, aylar, yıllar ve aradaki dakikalar boyunca yalnızca sen ve ben olduk, bir evliliği yaşayan bir kadın ve bir erkek."

"Ben bunun ne olduğunu çok iyi biliyorum Tatyana," dedi Alexander. Tatyana'nın kırılgan sesi onun yüreğine dökülmüş beton gibiydi.

"Öyle mi? Evlilik su içmek kadar kolay değildir. Savaştaki gibi sözde bir hayat değil bu ya da sözde bir Sovyet evliliğine, ikimizin bir olup sözde Sovyet kurallarıyla NKVD'ye karşı durmamıza benzemez. Gerçek Amerikan hayatı bu. Seçimlerle, özgürlüklerle, fırsatlarla, parayla, çıkmazlarla, sürekli baskıyla dolu. Acı var burada, bir şeyi hak ettiğimizi düşünüp de sahip olamamanın üzüntüsü var." Tatyana duraksadı. "Ve baştan çıkma var."

"Tanya, kes artık. Otoparkta konuşamayız. Eve gitmek istiyorum."

"Bu konuşmayı evde mi yapmak istiyorsun?" Tatyana'nın bakışları yine soldu. "Hayatının geri kalanında rahat etmen için çok çabaladığım evde mi? Gittiğinde huzur bulmanı sağlayacak o cennette mi?" Başını iki yana salladı. "Bu konuşmayı orada yapmak istediğini sanmıyorum."

"İstiyorum."

"Alexander Barrington," dedi Tatyana, "arkadaşım, kocam, beni iyi dinlediğini düşünmüyorum. Ben *aşktan* bahsetmiyorum. Richter da Vikki'ye âşık olduğunu düşünüyor. Vikki birlikte olduğu iki adama da âşık olduğunu düşünüyor. Aşk su içmek gibi. Bana Naples'taki gün-

leri fısıldayacak kadar yüzsüzsün!" diye haykırdı. "Köpekler Napa'da âşık olabilir. Meyve sinekleri Lazarevo'da çiftleşebilir. Aşk kolaydır!"

Alexander nefesini tutup gözlerini kırpıştırarak duruyor, Tatyana'dan hayatına anlam veren renklerin nasıl solduğunu dinliyordu.

"Ben aşktan bahsetmiyorum," diye tekrar etti Tatyana.

"Açıkça söylüyorum," dedi Alexander. "Bu konuyu otoparkta konuşmasak olmaz mı? Eve gidebilir miyiz? Ev boş. Anthony okulda."

"O evde huzur yok."

"Ah, biliyorum. Onu da yanma alıp götürdün. Ben yine de oraya gitmek istiyorum."

Tatyana bakışlarıyla onu alt etti, özellikle de boyunun onun dirseğine geldiği göz önünde tutulursa büyük başarıydı bu doğrusu. "Sen istediğini yaptıktan sonra beni eve götürebileceğini mi sanıyorsun?"

"Tanya, konuşmama izin verirsen iyi olur," dedi Alexander. "O zaman iyi olacak. Çünkü ben yanlış bir şey yapmadım."

"Öyle mi?"

"Evet, öyle," dedi Alexander. Taştan bir maske gibi cesur ve ilgisiz bir ifade takınmıştı şimdi. "Ama lütfen eve gidelim de sana anlatayım."

Tatyana beyaz üniformasıyla ona biraz yaklaştı ve o soğuk aralık ayının ortasında, Anthony'nin okulunun güneşin altındaki otoparkında ciddi yüzünü, özlem dolu gözlerini Alexander'a çevirdi ve ellerini onun göğsüne koydu. "Alexander," diye fısıldadı, "*öp* beni."

Alexander istemsizce nefesini serbest bıraktı.

Tatyana'nm elleri onun gömleğine, kalbinin yakınına kenetlenmişti, sorgulayan, ümit eden, gözyaşı ve acı dolu bakışları Alexander'daydı. "Beni duydun," dedi nefesini dışarı vererek. "Kocam, bebeğimin babası, hayatım, ruhum, beni o sadık dudaklarınla öp."

Sorgu yargıcının ekibi Carmen'i evlerinin duvarından yakın zamanda temizlemeye gelmeyecekti. Alexander'ın seçimi önüne serilmişti. Ya onu öpecekti ya da geri çekilecekti. Ama her iki durumda da işi bitmişti.

Çünkü yenilgiydi bu.

Alexander geri çekildi. "Tatyana, bu çok saçma. Sana eve gidip bu saçmalığa bir son verelim, diyorum. Herkesin içinde seninle bunu yapamam." Tatyana'ya bakamadı.

Tatyana, Thunderbird'üne bindi ve boş otoparktan çıkıp gitti.

Bebeğim, Dışarısı Çok Soğuk

Tatyana o cuma eve gelmedi. Ertesi çarşamba günü Noel'di. *Pazartesi* günü Vikki, Richter, Esther ve Rosa, Noel'i geçirmek üzere karlı doğu tarafından geliyorlardı. Ne yapacaklardı?

Alexander ona ulaşabilmek için evsizler barınağını, hastaneyi aradı ama Tatyana ne telefonlarına yanıt verdi ne de onu geri aradı. "Çok üzgünüm Alexander," dedi Erin ve Cassandra. "Çok meşgul, ameliyatta, travma geçiren hastayla ilgileniyor, travma geçiren başka bir hastayla ilgileniyor, kaza ardına kaza, kriz ardına kriz oluyor, bir bıçaklanma vakası bile var! Telefona gelemiyor."

Alexander ve Anthony boş evlerinde duramıyorlardı. Birlikte akşam yemeğine, sinemaya gittiler. *The Invasion of the Body Snatchers*'ı izlediler. Çok az konuştular.

Noel ağacının ışıkları yanmıyordu ve Alexander dışarıdaki ışıkları da yakmayı unutmuştu. Gece saat on birde eve döndüklerinde Jomax'in tepesindeki evlerini hiç göremiyorlardı. Küçük işaret lambası karanlığa gömülmüştü.

Alexander onu tekrar aradı. Onu görmeye gitmeyi düşündü ama otoparklarda ve bekleme salonlarında üç tatsız konuşma yapmışlardı bile. Alexander ikinci gece yataklarında uyuyamadı. Zehirli dumanın arasından başka bir şey göremeyene kadar sigara içmeye devam etti ve cumartesi sabahına kadar kanepeden kalkmadı.

Acil bölümünün resepsiyon görevlisi ona Tatyana'nın sabah yedide hastaneden çıktığını söylediğinde Alexander onu bekledi ama Tatyana saat dokuzda bile henüz eve gelmemişti. Alexander, Anthony'yi de yanına alıp işe gitti. Oğlunun evde yalnız kalmasını istemiyordu.

Anthony bekleme salonunun bir köşesinde sıkıntılı bir sessizliğe gömülüp otururken Alexander toplantılara zar zor girebildi. *Alışverişe git Anthony, dondurma al, al şu parayı, kendine ne istiyorsan al.* Ama Anthony yerinden kımıldayamıyordu.

Bu akşam yeni bitirdikleri evde Barrington Özel Konutları Noel Partisi vardı. Son altı yıldır olduğu gibi bu yıl da partinin ev sahipliğini Alexander ve Tatyana yapıyordu. Beş yüz elli kişi davetliydi. Bir sürü şey vardı, 1959'daki prestijli inşaatçılar yarışmasına davet gibi.

Öğleden sonra saat dörtte Alexander hazırlanmak için Anthony'yle birlikte eve döndüğünde Tatyana yine evde değildi.

Ama eve geldiği belliydi çünkü önceden dolaplarda ve büfelerde olan tabaklar şimdi paramparça halde yerde duruyordu. Fincanlar ve kâseler de öyle. Dudley, Carmen, evlilikleri evlerinin zeminine saçılmıştı.

Alexander ve Anthony ümitsizce durup o karmaşaya, o çılgınlığa baktı.

"*Tanya, hapse girersem beni affeder misin?*"

"*Evet.*"

"*Ölürsem beni affeder misin?*"

"*Evet.*"

"*Peki...*"

"*Şura, ne yaparsan yap ben seni affederim.*"

"Biri eve gelmiş," dedi Anthony montunu askıya fırlatarak. "Ama annem olduğunu sanmıyorum."

Kırıkları toplamaları bir saat sürdü.

Üstünü değiştirmek için yatak odasına girdiğinde Alexander'ın boğazından sefil bir inleme yükseldi. Yorganın, kırmızı çiçekli krem rengi battaniyenin üstünde Tatyana'nın sarı saçlarının uzun ve can yakıcı tutamları duruyordu. Kırpılmış saçlar karmakarışık bir yığın halinde duruyordu. Alexander'ın mavi çelikten en keskin asker bıçağı yere fırlatılmıştı.

Alexander ellerini dizlerine koyup uzunca bir süre yatakta otururken yatak odasının radyosunda Vivaldi'den "Sposa Son Disprezzata" çalıyordu. Çok iyi tanıdığını düşündüğü o sakin kadının, kendisinin

huzurlu evlerinde başlattığı savaşa verdiği tepki karşısında Alexander şaşkına dönmüştü. Diğer her şey gibi bunun da korkunç bir çarpışma olacağını düşünmüştü. Ama bu bir savaştı. *Fida son oltraggiata...*

Ve zihninde Tatyana'nın yumuşak sesinin çivi kadar sert bir ifadeyle, *"Alexander Barrington, arkadaşım, kocam, beni dinlediğini sanmıyorum,"* dediğini duyuyordu.

Böyle bir şeyin olması mümkün değildi! Alexander'ın yüreği paramparçaydı. Bu mümkün değildi! Gerçek hayat onları ezemezdi. Onlar bunu çoktan aşmamışlar mıydı? Onlar Alexander ve Tatyana'ydı. Donmuş okyanusları karınlarının üstünde sürünerek geçmişlerdi, paslı dikenli tellerden kıtaları aşmışlardı, günahları için cezalandırılmışlardı, dayak yiyip yaralanmışlardı. Bütün bunları birbirlerine ulaşabilmek için yapmışlardı. Böyle bir şey olmamalıydı.

Alexander, Tatyana'nın on beş yıllık saçını temizleyip dolaba sakladıktan, duş alıp giyindikten sonra yatak odasından çıktığında oğluna, "Anthony, içimden bir ses annenin bu akşamki partiye gelmeyeceğini söylüyor. Ne yapmak istersin? Benim gitmem gerekiyor," dedi.

Evde, Sovyetler Birliği'nin aç savaş mağdurlarına ödül gibi gelen ve Tatyana'nın acil durumlar için evde bulundurduğu, Anthony'nin de şimdi doğruca metal kutusundan çatalla yediği Amerikan icadı Spam dışında bir şey yokken yemekli bir davet veriyorlardı. Anthony kanepeye çöküp babasına baktı ve "Bizi terk etti, değil mi?" diyerek ağlamaya başladı.

Boğazı düğümlenen Alexander oğlunun yanına oturdu. "Bizi terk etmedi," dedi. "Seni terk etmedi." *Biri gelip nefes borumu açsın.*

"Nerede peki?"

"Bilsem partiyi umursamadan hemen gidip onu getirmez miydim?" dedi Alexander. "Ama bilmiyorum."

"Ah, baba."

"Anthony, çok üzgünüm. Baban kötü şeyler yaptı ve annen de çok kızdı. Bunu senden gizleyecek değilim. Ama endişelenme, dönecek. Göreceksin."

"Senin için döndüğü gibi mi?"

Alexander sakinliğini korumaya çalıştı. "Öyle de diyebiliriz." Oğlunun saçlarını karıştırdı. "Haydi, gel. Partide gerçek yemekler var."

"Spam de gerçek yemek," dedi Anthony konserve kutusuna bakarak. "Sonuncusuydu bu. Geçen haftadan beri bundan yiyorum. Bir de annemin yaptığı bayat ekmekleri."

"Neyse ki Spam ve ekmek alabiliriz," dedi Alexander kapıları kilitlerken. Tatyana onlardan önce eve gelir düşüncesiyle bu defa ağacın, Noel süslemelerinin ışıklarını, verandanın lambasını açık bıraktı. Dün ne olmuştu da Tatyana evi o hale getirecek kadar çıldırmıştı? Anthony haklıydı. O tabakları yere fırlatıp saçlarını Alexander'ın asker bıçağıyla kesen kadın Tatyana değildi. Bir şey olmuştu.

Belki de başka bir şey olmuştu. Ama ne?

Alexander kamyonette, "Neden üzülüyorsun Uçan Karınca? Annenin gözünde sen yanlış bir şey yapmazsın, biliyorsun," dedi.

"Bazen onu kızdıracak şeyler yapıyorum," dedi Anthony omuz silkerek. "Meskerların oğluyla kavga etmem gibi. Ama annemi bilirsin. Yeter ki ona üzgün olduğunu söyle, seni hemen affeder."

"Sanırım bu kez," dedi Alexander, "özür dilemesi gereken benim."

Tabii ki Tatyana partiye gelmedi. Yenilgiye uğrayan, öfkelenen, bitkin düşen, içi içine sığmayan Alexander aklını kaçırmak üzere olduğunu hissetti. Yanında Tatyana olmadan ortalıkta gezindi, içti, insanlarla sohbet etmeye, misafirperver görünmeye çalıştı. Evet, ev; evet, yemekler; evet, oğlum çok yakışıklı. Oğlu koltukta oturuyor, yiyeceklere dokunmuyordu bile. Ve tabii hepsinin arkasından gelen soru, "Tanya nerede?" oluyordu ve bu arada Alexander her beş dakikada bir küçük ofise gidip partiye gelmeyen herkesi tek tek arıyordu. "Hayır, nerede olduğunu bilmiyoruz," dedi Carolyn ve Cassandra. "Hayır, nerede olduğunu bilmiyoruz," dedi Erin ve Helena. "Hayır, nerede olduğunu bilmiyorum," dedi Francesca duraksayarak. Alexander, Francesca duraksadığı için lafı uzatmaya çalıştı ama Francesca ısrarla bir şey bilmediğini söyledi. Alexander, New York'ta gece saat bir olsa da Vikki'yi bile aradı. Vikki de keyifsizdi ama onun da bir fikri yoktu. "Tanya'mızı mı kaybettin?"

diye sordu. "Endişelenme. Fazla uzağa gitmez. Pazartesi günü ben gelmeden onu bulmaya çalış."

Neredeydi bu kadın? Bir yerlere yığılmış, yolun ortasında bayılmış da olabilirdi. Oğlunu böyle bir şeye nasıl maruz bırakırdı? O bir şey yapmamıştı ki, neden ona acı çektiriyordu?

Parti gittikçe hız kesti ve saat on bir olduğunda herkes gitmişti. Temizlikçiler ortalığı toparladı. Linda kapanışa yardım etti. Alexander'a iyi geceler dilerken gözlerinde sempati ve acıma karışımı bir duygu vardı.

Alexander ve Anthony yol boyunca konuşmadılar. Alexander, olur da Tatyana'yı evde bulursa Anthony onları duyabilecekken karısına ne söyleyeceğini ya da ne yapacağını düşünüyordu. Oğlunun ne hissettiğini tahmin edebiliyordu ve bu işin çığırından çıkmaya başladığının da farkındaydı. Dolayısıyla eve gelip Tatyana'nın arabasının orada olmadığını gördüklerinde Anthony perişan olsa da Alexander rahatlamıştı. Onunla oğullarının önünde karşılaşmak istemiyordu.

Gerilip içine kapanan Anthony televizyonu açtı ama hiçbir şey yoktu. Geç olmuştu. Ekranda yanıp sönen renkli çizgilere ve rakamlara bakakaldı. Alexander onunla birlikte kanepeye oturdu. Omuzları birbirine değiyordu.

"Anthony, haydi sen yat."

"Onu bekleyeceğim."

"Ben beklerim. Sen yat."

"Ben de bekleyeceğim."

"Hayır."

Anthony konuşmak için ağzını açtı.

Alexander ayağa kalktı. "Yatağa git Anthony. Bir kez daha söylemeyeceğim."

Anthony de ayağa kalktı. "Çok bekleyeceksin," dedi boş boş babasının yanından geçerken. "Benim de bildiğim bir şey var. Ve tıpkı geçen seferki gibi gelmeyecek." Onun söylemediği ama söylemek istediği ve Alexander'm duyduğu ve hissettiği, *tıpkı geçen seferki gibi geri gelmeyecek, gelmeyecek çünkü hepsi senin suçun*, oldu.

Anthony yatağına girdiğinde Alexander gidip onun yanına oturdu. Sırtını, omuzlarını, bacaklarını sıvazladı. Eğilip Anthony'nin siyah saçma dokundu. Oğlu karnının üstüne yatmış, yüzünü diğer tarafa çevirmişti.

"Saat kaç?" diye sordu Anthony boğuk bir sesle.

"On iki buçuk."

İkisi de homurdandı.

"Anthony," dedi Alexander, "annen ve baban denesin, her şeyi düzeltsin istiyor musun? O halde seni uyarıyorum, bu gece annen dönerse odandan dışarı çıkma. Yetişkinler bazı şeyleri kendi yöntemleriyle çözmek isterler. Sen odanda kal, kulaklarını yastığınla tıka, uyu, ne yapman gerekiyorsa yap ama hiçbir koşulda kapını açtığını görmek istemiyorum. Anladın mı?"

"Neden?" dedi Anthony. "Kırılacak tabak kalmadı ki."

Alexander dudaklarını Anthony'nin alnına bastırdı. "Sen iyi bir çocuksun oğlum," diye fısıldadı. "Odanda kal."

Alexander hastaneyi aradı. Kulak tırmalayıcı kelimeleri nefesini keserken, "Erin, lütfen," dedi. "Onun nerede olduğunu söyle bana."

"Alexander, bilmiyorum. Çok üzgünüm. Bilseydim söylerdim. Yemin ederim söylerdim. Yemin ederim ki bilmiyorum."

Saat gece birdi ve Tatyana hâlâ eve gelmemişti.

Alexander yarı karanlıkta dışarı çıktı. Kendini yapayalnız hissederek iskeleden gelen küçük, sarı ışığın altında odun kesti. Şömineleri yoktu ama müşterilerini daha fazla memnun edebilmek adına, yaptığı evlerin şömineleri için odun kesiyordu. Taşındıkları gün şöminede odunları olsun diye. Barrington Özel Konutları'ndan, ekstra ödeme gerektirmeyen küçük bir jestti bu.

Alexander onun sesini zihninin içinde duyuyordu. *"Alexander, sevdiğin herkesi kaybettiğini biliyorum ama beni kaybetmeyeceksin. Alyansım ve kırdığın yüzüğüm üzerine yemin ederim ki ben sonsuza dek senin sadık karın olacağım."*

Tatyana bunu bir defa Lazarevo'da söylemişti.

Aralık gecesi çöl buz gibiydi. Alexander asker pantolonu ile siyah tişörtünden başka bir şey giymemişti ve şu an tek ihtiyacı olan buydu. Çalışmak öfkesini biraz dindirmiş, endişesini hafifletmiş, korkusunu zayıflatmıştı.

Bu tamir edemeyecekleri bir şeyse ne olacaktı?

Tatyana bu gece eve hiç gelmezse ne olacaktı?

Alexander'ın aklı başından gitmişti artık, tamamen.

Baltayı gittikçe daha hızlı vuruyordu. Bu fiziksel eforun onu zayıf düşürmesini istiyordu, kendine güvenmiyordu. Acı içinde homurdanıp baltayı ciğerlerinde hiç hava kalmayana kadar kütüğe vurup durdu.

O sırada bir gürültü duydu. Ah, Tanrım, çakıl taşları! Araç yolundaki onun arabasıydı. Alexander baltayı elinden fırlatıp koştu. Evin etrafından dolaşıp tam Tatyana arabadan indiği sırada garajın yanma geldi. Tatyana'nın nefes almaya bile fırsatı olmadı çünkü Alexander onun üzerine çullandı. Onu tutup sarsmaya başladı. Nefessiz kaldığı için konuşamadı. Tatyana da konuşamadı.

"Hangi cehennemdeydin?" diye homurdandı Alexander onu şiddetle sarsarak. "Anthony'nin ne halde olduğunun farkında mısın? Tanrım, en azından bir an durup onu düşünemez miydin?" Tatyana'yı sarsıyordu ama gücü giderek azalıyordu. Sonra kollarını onun gövdesine sardı, ona sıkıca kenetlendi. Onu göğsüne bastırdı. "Tanrım, sen neredeydin?" Titriyordu.

"Bırak beni," dedi Tatyana, Alexander'ın tanımadığı bir sesle. "*Çek* ellerini üzerimden."

Alexander onu bırakmakla kalmayıp geriye doğru sendeledi.

Tatyana, Leningrad buzuyla ablukaya alınmış yüzü, suçlayıcı bakışlarıyla sırtını kırmızı Thunderbird'üne vermiş bekliyordu. Pembe bir kapri ile kısa, pembe bir kazak giymişti. Günlerdir uyumamış gibi harap haldeydi; rakunlarınkilere benzeyen siyah halkalar, kül gibi dudaklar, çökmüş yanaklar ve saçlar! Saçları... gitmişti, ensesine kadar kesmişti onları. Şimdi dalgalanmış, karman çorman olmuşlardı. Alexander, Tatyana'nın asker tıraşı olmasından korkmuştu ama o, hayatını değiştirmiş, bambaşka bir kadın olmuştu. Bu yeni kadın

ayakta duramıyordu. Pembe topuklu ayakkabıları yüzündendi belki de. Alexander o ilk şoku atlattıktan sonra bunu düşündü. Üç gündür eve gelmeyen, ortadan kaybolan, kimselere görünmeyen kadın pazar sabahı pembe kapri ve pembe topuklu ayakkabılarla eve dönmüştü.

Tatyana arabanın yanında durdu. Alexander birkaç metre ötede kesik kesik nefes alıp veriyordu. Hava soğuktu, Alexander'ın içi yanıyordu.

"Hangi *cehennemdeydin*?" diye tekrar etti. "Yanıt ver bana."

"*Sen* hangi cehennemdeydin?" dedi Tatyana. "Sen *bana* yanıt verdin mi?"

"Sen bana hiçbir şey sormadın."

"Sormam mı gerekiyordu?"

Alexander gözlerini kırpıştırıp bir adım geriledi. "Perşembe gününden beri evimize gelmedin. Neredeydin?"

"Sana bir açıklama borçlu değilim," dedi Tatyana güçlükle kontrol edebildiği sesiyle. "O yüzden benimle bu şekilde konuşma. Sana bir şey borçlu değilim."

"Bana bir şey borçlu değil misin?" Alexander'ın başı, vücudu duygularını kontrol etme çabasıyla âdeta sarsılıyordu. "Sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun Tatyana?" dedi inanılmaz derecede alçak bir sesle.

"Seninle Alexander," dedi Tatyana. Acı dolu sesi bakışlarına yansıyordu. "Seninle konuşuyorum. Çünkü senin *bana* bir şey borçlu olmadığın ortada."

Alexander bakışlarını kaçırmamaya çalıştı. Denedi ama başaramadı. "Bu doğru değil."

"Kes sesini! Kes. Kes." Tatyana sesini alçalttıkça alçaltıyordu. "Ben bunu yapamam," dedi fısıltıdan biraz yüksek bir sesle ve arabaya yaslanıp ellerini iki yanında yumruk yaptı. "Neler olduğunu, bize ne olduğunu bilmiyorum. *Hiçbir şey* anlamıyorum! Ama bunu daha fazla devam ettiremem." O da Alexander gibi titriyordu şimdi. "Bu evden gitmelisin."

"*Ne*?"

"Beni duydun."

"Üç gündür eve gelmiyorsun," dedi Alexander. "Sonra ayağında 'gel beni becer' diyen topuklu ayakkabılarla sabahın bir buçuğunda geliyorsun ve bana eşyalarımı alıp gitmemi mi söylüyorsun? Neredeydin?" Sesi desibel desibel yükseliyordu. Tatyana'ya doğru bir adım attı, sonra bir adım daha attı.

"Ben senin sorularını yanıtlamaktan bıktım."

"Bir tek sorumu bile yanıtlamadın ki!"

Tatyana yumruklarını kendi göğsüne bastırdı. Arabaya yaslanmıştı ve bu iyi bir şeydi çünkü düşüyordu. Kapı koluna tutunarak dengesini korudu ve eğilip topuklu ayakkabılarını ayaklarından fırlattı. Şimdi ufacık kalmıştı. Alexander'ın yanan, yaralı, öfkeli, hassas yüreği onun karşısında tümüyle çaresiz kalmıştı.

Tatyana, "Dün acildeydim..." demeye başladı ama Alexander araya girdi.

"Hayır," dedi. "Önce *bu gece* nerede olduğunu söyle."

"David Bradley'yle yemek yedim."

Yelkenler, tekne, dümen, çapa – hepsi birden Alexander'ın ayaklarının altından kayıp gitmişti. "David Bradley'yle *yemek* mi yedin?" diye tekrar etti ağır ağır.

"Evet."

Alexander şimdi daha alçak sesle konuşuyordu. "Çok uzun bir yemek olmalı," dedi sonunda.

"Öyleydi," dedi Tatyana. "Şimdi bu ayrıntıyı açıklığa kavuşturduğumuza göre sen bana dün gece nerede olduğunu söyle. Dün gece arkadaşın Carmen Rosario ve kocası bıçaklı kavgaya tutuştukları için polis eşliğinde hastaneye getirildiler. Kontrolden çıkan aile içi şiddet. Cubert, Carmen'i bıçaklamış, Carmen de misilleme yapıp onu bıçaklamış. Cubert omzundan yara almış ama durumu ciddi değil. Onu kurtardık, belki üzüleceksin ama Carmen dul kalmadı."

Alexander'ın tek söyleyebildiği, "O benim arkadaşım değil," oldu.

"Öyle mi?"

"Evet."

Tatyana arabaya tutundu. "Anlaşılan Carmen..." Sesi bir anda kesildi. "Bunu biliyorum," dedi sesinin sakinliğini korumaya çalışarak, "çünkü onun yarasıyla ben ilgilenmek istemedim. Durumun hassasiyetini anlamış olmalısın. Onun yerine Cubert'ın yarasıyla ilgilendim ve sanırım o duygusal anın etkisiyle bana anlatmak istediğinden fazlasını anlattı. Cubert'a sorarsan karısı erkeklerin onun, şey, hatırı sayılır göğüslerine şehvet duymasından zevk alıyor." Tatyana duraksadı.

Alexander bir metre geriledi. Aslında üç ülke gerilemek isterdi.

"Carmen onlar daha evlenmeden önce göğüslerini bluzunun içinde tutamıyormuş. Başından beri böyle bir sorunları varmış. Cubert evliliğin onu iyileştireceğini ümit etmiş ama ne yazık ki bir yıldır mücadele ettiği iktidarsızlığı ve sık sık çıktığı iş gezileri yüzünden bu mümkün olmamış. Evet, sana katılıyorum. Ben de Cubert'ın bana fazla açıldığını düşünüyorum. Aslında bunu sana anlatmayacaktım," dedi Tatyana, "ama ne yazık ki hikâye burada bitmiyor. Cubert'm dün Las Vegas dönüşü Carmen'in ona hamile olduğunu söylemesiyle yaşadığı şaşkınlığı bir düşünsene."

Alexander kaşlarını çatmış, onu dikkatle dinliyor, zaten yeterince sıkıntı yaşamıyormuş gibi bir nefes sonrasında kendisini daha büyük bir sıkıntının beklediğini seziyordu. Elini kaldırdı. "Bu noktada araya girmek zorundayım."

Tatyana, Alexander hiç konuşmamış gibi sözlerine devam etti. "Cubert ve Carmen bunun üzerine tartışmaya başlamışlar," dedi öfkeli, sözüm ona kontrollü bir sesle. "Cubert bütün normal kocalar gibi karısının hamile olduğunu öğrenince onu göğsünden bıçaklamaya çalışmış." Alexander, Tatyana'nın söylediklerinin etkisi iyice hissedilsin diye duraksadığını düşündü ama duraksamasına gerek yoktu; her şey yeterince mahvolmuştu zaten. "Sonra, tam da o anda Carmen'in memesinden kanlar akarken Cubert karısına bebeğin kimden olduğunu sormuş. Kendisinden olmadığını çok iyi biliyormuş çünkü. Ve tahmin et, yanıt ne olmuş Alexander," dedi Tatyana kendini kontrol etmek için, sakin kalmak için çabalamadan. Arkasındaki arabanın kapı kulpuna tutunup, "Tahmin et Carmen, Cubert'a ne yanıt vermiş?" dedi.

Alexander konuşmadı. Sağır olmayı diledi o an. Demek o tabaklar bu yüzden kırılmıştı. Saçını bu yüzden kesmişti. Alexander şimdi anlıyordu. Cinnet geçirmişti karısı. Lanet olası Carmen. Savaşta adamlar bundan daha basit nedenlerden ölüyordu. Dudley ailesini tehdit ettiği için hayatından olmuştu. Peki, Alexander şimdi ne yapabilirdi? "Neden diğer muayene odasına geçmedin?" diye sordu sonunda. "Neden Carmen'le konuşmadın? Bir tek soru sorsaydın yalan söylediğini anlardın."

"Ah, sorabilirdim," dedi Tatyana, "ama göğsünden yaralandığı için Carmen'in bilinci yerinde değildi. Dolayısıyla kan testleriyle durumu hakkında bilgi veren bilim dışında ondan bir şey öğrenmek zordu." Tatyana öfke ve çaresizlik dolu bir ses çıkardığında Alexander da bir yere tutunabilmeyi diledi.

"Tanya," dedi hayatının en derin nefesini çekerek. Ayakta durmaktan başka çaresi yoktu ama karısına söyleyeceği şeye kendisi bile inanamıyordu. "Geçen cuma gecesi ben onunla birlikteydim ama onunla seks yapmadım."

Tatyana ağlamaya başladı.

Alexander çaresizce duruyordu. Sonra onun yanma gidip kollarını tutmak istedi. Tatyana ona vurdu, çenesine vurdu ve çıplak ayaklarıyla çakıl taşlarının üzerinde geriye doğru kaçmaya başladı. Bir an çift gören Alexander onu ön iskelede yakalayıp sakinleştirmeye çalıştı, tıpkı kızgın olduğu zamanlarda defalarca yaptığı gibi ona kendini daha iyi hissettirmeye çalıştı.

Ama bu defa ona kendini daha iyi hissettiremedi.

Tatyana ona, *bırak beni*, demedi ki Alexander bunu hoş görebilirdi. Tatyana ona, "Bana *dokunma*!" dedi ama Alexander bunu hoş göremezdi.

Alexander ona dokunmaktan vazgeçti. "Ne olduğunu anlatmama izin ver."

"Sence dinlemek istiyor muyum?" diye bağırdı Tatyana aksayarak arabaya doğru yürürken.

"Dün benimle geldin mi?" dedi Alexander onun peşinden giderek. "Sana ne olduğunu anlatacaktım. Gerçeklerden bihaber olan o Cubert'la karşılaşmadan önce sana her şeyi anlatacaktım. Sana kaç defa eve gelmeni söyledim?"

Tatyana ona döndü. "Hafta boyunca o yalancı gözlerinle bana bir kez olsun bakmadın! Son yedi gündür bana *bağırıyorsun*! *Bağırmaların* beni sağır ediyor! Sence daha ne duymak isterim? Detayları mı? Ah, evet. Lütfen *keyfine bak*!"

Alexander alçak sesle, "Bebeğim, özür dilerim," dedi. Ayakta birbirlerinden ayrı duruyorlardı. Alexander çenesini göğsüne eğmişti.

"Peki ya çarşamba günü?" diye sordu Tatyana. Elleriyle yüzünü kapatmıştı.

Alexander onun hıçkırıklarla sarsılan vücuduna güçlükle bakıyordu. "Çarşamba günü onunla yine buluşacaktım ama buluşmadığımı biliyorsun. Eve geldim."

"Onunla niçin tekrar buluşacaktın?" dedi Tatyana avuçlarını yüzünden çekmeden. "Söyle karına Alexander. Onunla niçin tekrar buluşacaktın?"

Alexander uzun bir adım atıp onu kollarına aldı. "Lütfen Tanya," diye fısıldadı. Tatyana onunla mücadele etmekle kalmayıp Alexander onu yakmış gibi bir anda onu itti. Duygusallığı onu çıldırtıp daha da güçlendirirken Alexander'ın pişmanlığı onu suskunluğa gömüp zayıflatmıştı. Onu tutmak verebileceğinden fazlasını vermesi ve aynı zamanda da onunla konuşup açıklayamayacağı şeyi açıklaması, söyleyemeyeceği şeyi söylemesi demekti. Alexander onu ayakta tutmaya çalışırken nefessiz kaldı. Tatyana ondan kurtulmak için çabalarken daha da heyecanlanmıştı. "Bırak beni! Bırak!"

"Hayır!" dedi Alexander onu çevirip arkasına geçerek. Tatyana'nın kollarını önünde tutup ona ya da kendine zarar vermesini engellemeye çalıştı. "Yavaş ol, yoksa bayılacaksın. Haydi, biraz mantıklı düşün..."

Başını iki yana sallarken Tatyana'nın vücudu kaskatı kesilmişti. "Sana mantık nedir göstereceğim, seni kahrolası!" dedi Alexander'ın ellerinden kurtulmak için çabalarken.

Alexander, Tatyana'nın küfrettiğini ilk defa duyuyordu. Kollarını daha sıkı tutup arkasında durdu, yüzünü onun boynuna eğdi. Tatyana, Thunderbird'ün yanındaydı. "Tanya, ne olduğunu sana anlatmaya çalışıyorum," dedi Alexander, "ama iki çift laf etmeme izin vermiyorsun."

"Ah, dinliyorum ya," dedi Tatyana nefes nefese. "Yalnızca kahrolası kulaklarıma inanamıyorum. Sana beni rahat bırakmanı söyledim!" Yana eğilip Alexander'ın çenesine kafa attı ve ondan kurtuldu. İkisi de konuşamıyordu şimdi. Alexander tekrar nefes almaya çalışırken Tatyana nefes almayı denemiyordu bile. Hiç nefes alamıyordu.

"Tanya, lütfen," dedi Alexander elini ona uzatarak.

Tatyana geri çekildi. "Söylesene," dedi, "nasıl oluyor bu işler? Öncesinde mi alyansını çıkarıyorsun? Sonrasında mı?"

"Ben yüzüğümü falan çıkarmadım," dedi Alexander. "Carmen yalan söylüyor."

"Ah, demek yalan söyleyen o, öyle mi?"

"Evet. Biliyorum çünkü ben onunla seks yapmadım." Alexander ona doğru bir adım attı. Tatyana yumruğunu savurdu ve ona vurdu. "Ah, Tanrı aşkına!" diye bağırdı Alexander. Pişmanlığı geçmişti, hem de fazlasıyla, siniri, öfkesi geri gelmişti şimdi. "Ne yapıyorsun? Benimle kavga etmeyi kes artık!"

Tatyana ona karşı durdu, evet, ona karşı durdu; yarım metre ötesinde onun yarısı kadar gövdesiyle, göğüs göğüse, yumruk yumruğa durup onunla mücadele etmeye başladı. "Bana yaklaşma Alexander," dedi öfke içinde ona meydan okuyarak. "*Bir daha* bana dokunma."

"Şunu söylemeyi kes artık!"

"Hayır." Tatyana yumruğunu öyle hızlı savurdu ki Alexander son anda kaçabildi. "Git evimden."

"Lanet olsun," dedi Alexander onu tutarak. "Burası benim de evim ve hiçbir yere gitmiyorum." Tatyana geri çekilmeye çalıştı ama Alexander onun üzerine çullanıp ellerini tuttu. "Sabaha karşı bir buçukta eve bunu söylemeye gelmedin herhalde. Madem beni görmek istemiyordun, o lanet olası doktorunun yanında kalabilirdin, geceyi onunla geçirip palavralarınla canımı sıkmayabilirdin." Alexander kapkara,

yırtıcı bir kuş gibi başını iki yana sallarken alnının teri Tatyana'nın yüzüne damladı. "Olanları benden dinlemek istemiyorsun, anlatmamı istemiyorsun madem, neden eve döndün Tatyana? Sana dokunmamamı söylemek için mi?" Tatyana'nın yumruğunu şiddetle sıktı ve sonra onu itti. "Sen burada yokken sana dokunmuyordum zaten! Neden olduğun yerde kalmadın?"

"Ben üç gün boyunca hastanede çalıştım!" diye bağırdı Tatyana, Alexander'ın havaya kaldırıp kendine siper ettiği ellerine rağmen ona vurmaya devam ederek. "Ben Carmen'i becermedim!"

"Ben de Carmen'i becermedim!"

"Ama o becerdiğini söylüyor!"

"O yalancı sürtüğün teki çünkü!"

"Bunu tahmin etmeliydin Alexander," dedi Tatyana. "Sen onu becerdin."

Alexander onu itip kendinden uzaklaştırdı. Alev alev yanıyordu. Onu ve kendini kontrol etme çabasıyla döktüğü soğuk ter her yerini kaplamış, tişörtünü, vücudunu sırılsıklam etmişti. Tatyana'dan uzak durdu ve Tatyana karnını tutup eğildi. Sığ nefes alıp veriyor, kusmamak için kendini zor tutuyordu. Rahatlayamıyorlardı, ikisi de.

"Tatyana, tekrar ediyorum," dedi Alexander nefes nefese kalmış bir halde, "ben onunla seks yapmadım."

"Ben de tekrar ediyorum: Söylediğin tek bir kelimeye inanmıyorum. O yüzden çeneni kapat! O kadın yalan söylüyor, değil mi? Hiç ilgin olmayan kadınlar tarafından sık sık iftiraya uğrar mısın böyle? Peki, geçen cuma gecesi sabahın altısına kadar onunla ne yaptın? Yalnızca içtiniz mi? Birkaç tane de sigara tüttürdünüz, değil mi? Sigarayla mı baştan çıkardın onu?" Tatyana acısını dışarı vururken hâlâ karnını tutuyor, yukarı bakamıyor, doğrulamıyordu. Alexander bir şey söylemeyince bakışlarını ona kaldırdı. "Bunlar yanıtı açık sorular değil mi?" dedi imalı bir ifadeyle. "Yanıt bekliyorum."

"Böyle bir soruya nasıl yanıt verebilirim ki?"

"Çok doğru! Belki de aylardır beceriyorsundur onu. Onu, herhangi birini, herkesi, her cuma gecesi. Çok makul. Anthony yok, ben yokum. Bunu da söylemezdin ki bana. Ama bu sefer yakalandın işte, değil mi?"

"Kes artık!" Alexander onu nasıl sakinleştireceğini bilemiyordu, kendini nasıl sakinleştireceğini de. "Saçmalık bu! Ben onunla seks yapmadım. Ve sen de onun yalan söylediğini biliyorsun çünkü benden hamile kalmış olamaz."

"Ben bilmiyorum," dedi Tatyana. "Tek bildiğim senin yalanların."

"*Biliyorsun*!" diye bağırdı Alexander. "Tanrı aşkına, sana bunu söylediğime bile inanamıyorum. Yeter artık!"

"Tabii, bağır bana böyle!" diye haykırdı Tatyana arabaya tutunup evi işaret ederek. "Oğlun içeride. Yeterince sarsılmadı mı?"

Alexander dişlerinin arasından alçak sesle, "Ah, fazlasıyla sarsıldı hem de," dedi. "Nasıl sarsılmasın? Annesi hiç eve gelmiyor ki. Yine kimsesiz kaldığını düşünüyor olmalı."

Tatyana yüzü ve elleri dehşet içinde nefesini tutarak ona yaklaştı. O delici yumruklarından, çılgın kollarından kaçış yoktu. "İnanamıyorum," dedi gözyaşları içinde. "Ben bebeğimi bırakıp *seni* bulmaya gittim. Böylesi bir piç kurusunu oğluma tercih ettiğime inanamıyorum. Şimdi keşke gitmeseymişim, diyorum. Sen o çirkin, rezil, *vefasız* yüreğinle Kolima'da çürümeliydin, oradaki çeteler keresteci adamlara tecavüz ediyordu. Senin kaderin de öyle olmalıydı, buraya gelip bana ihanet etmek yerine!"

Alexander onu boğazından tutup arabaya yasladı. Kırmızı bir perde görüşünü bulandırdı. Artık alev alev yanmıyordu, gözeneklerinden duman çıkıyordu. "Tanrım!" dedi Tatyana'nın boğazını kavrayarak. "Sen hiç susmayacak mısın?"

"Peki, sen susmayacak mısın? Bırak beni," dedi Tatyana boğuk bir sesle, öksürüp onun ellerinden kurtulmaya çalıştı. Alexander onu bıraktı. Tatyana öksürdü.

"Ne bekliyorsun? Haydi, acele et. Carmen'ine koş. O ve memeleri seni bekliyor." Yine aklı başından gitmişti ve Alexander kendisi bu haldeyken onu nasıl durduracağını bilemiyordu. Yüzünü hafifçe

çevirdi ama ellerini kaldırdı. Tek avantajı boyuydu çünkü Tatyana'yı durdurmak mümkün değildi. Tatyana, Alexander'ın tişörtünü çekiştirdi; Alexander geri çekildi ve tişört yırtıldı, baştan aşağıya yırtıldı. Tatyana onun göğsüne, karnına vurdu. Alexander'ın sabrı taştı.

"Tanya," dedi onu bileklerinden kavrayarak, "yeter. Kes artık."

"Hayır!"

Alexander onu bileklerinden sıkı sıkı tuttu ama Tatyana bağırmadı. Onun yerine uyuşmuş gibi durup hiç irkilmeden, "*Kır* haydi. Durma. Geriye neyim kaldıysa kır," dedi.

Alexander onu itti ama Tatyana ona tekrar yanaştı. "Seni uyarıyorum," dedi Alexander onu yine itip bir metre uzağında tutarak. "Benden uzak dur..."

"Sen benden uzak dur," dedi Tatyana gözyaşlarına ve sözlerine hâkim olmaya çalışarak. "İstediğin bu, değil mi? Benim verdiklerim sana asla yetmedi. Sahip olduğumuz her şey, sana verdiklerim asla yetmedi!" O an sağ yumruğuyla Alexander'a vurmak istedi, Alexander onu engellemeye çalışınca sol eliyle vurdu ve Alexander o darbeyi engellemedi çünkü hak etmişti.

"Bizim için yapacak bir şey yok artık," dedi Tatyana. "Ben bu şekilde yaşayamam. Bu şekilde asla yaşayamam. Sadakat benimle geçireceğin hayatın tek şartıydı ve başka bir kadını becermeye gittiğinde sen bunu biliyordun. Benim onurumu kırdın, bana verdiğin değeri gösterdin ki *hiç* değer vermediğin ortada. Kendi değerini de gösterdin ki o da bir *hiçmiş*. Şimdi topla pılını pırtını ve nereye istersen oraya git, ait olduğun yere git. Ama orası benim yanım değil. Bundan sonra yapacakların beni ilgilendirmiyor."

Alexander'm ondan kurtulması gerekiyordu, öfkesine yenik düşüp düşünemez hale gelen tek kişi Tatyana değildi. Tatyana'nın mantıksızca sarf ettiği sözler Alexander'm da aklını başından alıyordu. "Dinle beni! Sağır mı oldun? *Bir kez daha* tekrar ediyorum: Ben o kadınla seks yapmadım! O kadınla seks yapmadım!"

"Bıktırıncaya kadar tekrar et ama o kadın senin söylediğinin tam aksini söylüyor Alexander," dedi Tatyana yüzünü buruşturarak, titri-

yordu. "Elimdeki tek şey bu. Onunkine karşı senin sözün. Ama senin sözünün değerini de biliyoruz, değil mi? Hiçbir şeye inanmıyorum artık. Senin korkunç yalanlarına karşı o kadın hamile olduğunu söylüyor, anlıyor musun? *Hamile*!" Tatyana yenilmiş, yıkılmıştı, devam edecek durumda değildi.

"İyi, en azından birileri hamile kalıyor," dedi Alexander sıktığı dişlerinin arasından ve öfkeyle öne eğildi. "On beş yıl sürmedi."

"Ben senden olan bir bebeği doğururdum da sanki!" diye bağırdı Tatyana. "Senden hamile kalmamak için elimden geleni yapardım."

Alexander ona öyle sert bir tokat attı ki Tatyana sendeleyip düştü.

Alexander gözü kararmış halde tepesinde durdu. Boğazından garip sesler geliyordu. Tatyana kollarını başına sardı. "Haddini iyice aştın, anlayış diye bir şey kalmamış sende," dedi Alexander onu kaldırarak. "Benden bu kadar nefret ettiğine inanamıyorum." Tatyana'yı kendinden uzaklaştırdığında Tatyana dengesini koruyamadı ve tekrar çakıl taşlı zemine düştü. Başını sallıyor, dudaklarını kımıldatarak bir şeyler söylüyor, ayağa kalkmaya çalışıyor, sürünüyordu. Ama Alexander'ın aklı başından gitmişti artık. Öfkeden homurdanırken onun yanma gidip eğildi, Tatyana'nın sırtını yere yaslayıp elini havaya kaldırdı ve...

Ve Anthony koşarak gelip babasını onun üzerinden çekti. "Anneme elini sürme!" diye bağırdı.

Alexander oğlunu kenara itti. Annesini korumak için öz babasıyla aynen bu şekilde kavga ettiğini hatırladı. Yirmi beş yıl önce, Leningrad'da, ölmelerinden hemen önce. Ama arada bir fark vardı: Alexander, Harold Barrington değildi.

"Anthony," dedi Alexander oğlunu tutup neredeyse havaya kaldırarak iskeleye doğru savururken, "ne yaptığını sanıyorsun sen? Sana ne dedim ben?"

Anthony kendini Alexander'dan kurtardı ve yumruğunu sıkarak, "Ne hakla anneme zarar verirsin?" dedi.

"Ah, Tanrı aşkına!" diye haykırdı Alexander. "Kaç defa söylemem gerekiyor? Bir dakika yalnız kalamayacak mıyız? Lanet olası bir dakika! Sana odanda kalmanı söylemiştim! GİT!" Anthony'yi tutup kapıya,

koridora, oradan da odasına sürükledi ve yatağına itti. "Sen kime karşı geldiğini sanıyorsun? Odanda kal, dedim sana."

"Annemin canını yakma," diye mırıldandı Anthony, Alexander'ın arkasından ağlayarak. "*Lütfen.*"

Alexander ön tarafa, Tatyana'nın yanına gitmemeyi bir şekilde başardı. Gözü etrafını göremez bir halde arka kapıya yöneldi ve fırtına gibi esip kendini dışarı attı.

Tatyana yerden kalktı ve iskelenin parmaklığına tutunup tökezleyerek banyoya yürüdü. Anthony'yi sakinleştirmek istiyordu ama onu bu halde görmesine izin veremezdi. Dakikalarca yalnız kalıp toparlanmaya çalıştı. Alexander ona çok sert vurmuştu. Ağzındaki yarayı elinden geldiğince temizledi. Şakağından çenesine, gözlerine, burnuna, ağzına kadar yaralanmadık yeri kalmamıştı. Zihninin içinde sağır edici ziller çalıyordu. Bütün vücudu zonkluyordu.

Sonunda oğlunu görmeye gitti. Annesi ile babasına bağlılığı konusunda çelişki yaşadığını biliyordu. Bu gece o duygu Anthony'yi paramparça etmişti, onu yatıştırmak mümkün değildi. Tatyana onu dinledi, başını salladı, *biliyorum, evet, şöyle oldu, böyle oldu*, diye anlattı. "Sen çocuksun daha. İzin ver, yetişkinler kendi sorunlarını çözsünler. Baban seni uyarmış, neden ona itaat etmedin? Odanda kal, demiş."

"Anne, bir daha ona yaklaşma, ondan uzak dur. Onu yalnız bırak. Tanrı aşkına, o bir adam *öldürdü*."

"Anthony, o bir adamdan fazlasını öldürdü. Vücudundaki yara izlerinin hiçbiri yaşadığı hayatta, nehirlerde, göllerde, ev ev, kapı kapı ve evet, el ele gördükleri ve yaptıklarıyla boy ölçüşemez. Babanı tanıyorsun. Sana defalarca anlattım. O seni ve beni kurtardı, biz onu bırakıp gittik ve o neredeyse yok oluyordu. Ondan geriye kalan bu."

"Onun adına bahane bulmaktan vazgeç."

"Onun adına bahane bulmamı istemiyor musun?" diye sordu Tatyana nefes alırken.

"Ben artık bir şey bilmiyorum," diye mırıldandı Anthony.

Ben de bilmiyorum Anthony, diye düşündü Tatyana. *Ben de bilmiyorum.* Oğlunun yüzünü okşadı. Kendini kontrol edemiyordu, oğlu için elinden geleni yapmaya çalışıyordu yalnızca. "Babanın şiddet dolu bir hayatı oldu. Elinden gelenin en iyisini yapıyor. Onu savunmuyorum. Sana yalnızca onun işine karışmamanı söylüyorum."

Anthony omuzları inip kalkarken ona arkasını döndü.

"Hayatın boyunca, küçüklüğünden beri Anthony, tartışmalarımızın, kavgalarımızın arasına girdin, bizi yumuşatmak senin görevinmiş gibi. Ama değil. Bu bizim görevimiz."

"Anne, ona... kızgın mısın?"

"Bu konuyu seninle konuşmayacağım. Sen henüz çok gençsin. Ben de on dört yaşındayken çok az şey biliyordum. Ama inan bana günün birinde anlayacaksın." Tatyana yutkundu. "Sevdiğin birinin üzerindeki güç, sahip olacağın diğer tüm güçlerden daha büyük." Sözlerine devam etmek için çabaladı. "Babanın benim üzerimde böyle bir gücü olduğunu sen de biliyorsun." Başını eğdi. "Ama evet, Anthony, evet, hayatım. Ona çok kızgınım."

Anthony ağlamaya devam etti. Tatyana dışarıdan gelen gürültüleri, kırılma seslerini duyuyordu ve bu da içini parçalıyordu.

Alexander iskeledeki masayı kırıyordu. Tatyana parmaklıklara tutunup baltanın yükselip alçalmasını izledi. Alexander masayı küçük parçalara ayırana kadar durmadı.

"Alexander..."

"Bana yaklaşma."

Alexander iskeleye yürüdü, onlar için yaptığı tahta sallanan sandalyeyi alıp başının üstüne kaldırdı ve hızla yere savurdu. Parmaklıkların üstünden atlayıp yerdeki baltayı aldı ve her akşam oturup sallandıkları bankı kesti. Balta gecenin karanlığında tırpan gibi havalanıp hayatlarını parçalara ayırıyordu.

Sonra Alexander nefes nefese kalmış bir halde Tatyana'nın yanına geldi.

Tatyana onun vahşi gözlerini gördüğünde geri çekildi ama hızlı adımlar attığı için ayağı takıldı ve düştü. "Alexander, kes artık!" diye haykırdı ellerini kaldırarak. "Sen bu haldeyken seninle işimi bitiremem."

"Benimle işini bitirmek istiyorsun, öyle mi?" dedi Alexander. "Pekâlâ, gel öyleyse, kendimi sana teslim ediyorum, bitir işini." Siyah gömleği şerit şerit üzerinden sarkıyordu, pantolonu kirlenmişti, yumruklarını sıkmış, kollarını kaldırmıştı. "Buradayım, haydi Tatyana, kalk ve bitir işini."

"Lütfen! Beni korkutuyorsun..." Tatyana uyuşmuş kelimeleri ağzından çıkarmakta zorlanıyordu. İskelede elleriyle yüzünü kapatmış, titriyordu. "Lütfen, sakin ol artık."

"Ben ne zamandır sana sakin olmanı söylüyorum," dedi Alexander asla pes etmeyip ona tepeden bakarak. "Dinledin mi beni? Hiç sanmıyorum. Ve inan bana, şu halim olabilecek en sakin halim. Şimdi kalk ayağa." Tatyana'ya doğru hışımla bir adım attı, botları onun çıplak ayaklarının dibindeydi şimdi. "Ayağa kalk, dedim sana."

"Tamam. Tamam. Yalnızca..." Alexander onun kalkmasını istiyordu. Tatyana kalkmak için çabaladı, parmaklıklara tutunup doğrulmaya çalıştı. Dehşete düşmüş, sarsılmış bir halde, ter içinde soluyan o çılgın, devasa adamın karşısında ufak tefek vücuduyla durdu ve ne yapacağını pek bilemese de sakinleşmek, rahatlamak, olmayacak şeyleri olası bir düzeye getirmek istediği zamanlarda yaptığı şeyi yaptı. Yavaşça ellerini açtı. "Buradayım Şura," diye fısıldadı yüzünü kaldırıp avuçlarını açarak. "Buradayım, tamam mı? Artık bağırmıyorum."

"Evet, tam bir kusursuzluk örneğisin," dedi Alexander bakışlarını ondan uzaklaştırarak. "Kuş tüyü kadar yumuşak ve sakin." Ama geri çekildi, bir adım, sonra bir adım daha. Parmaklıklara tutundu. "Neden buraya geldin?" diye sordu. "Söyleyecek başka bir şeyin yok herhalde. Söyleyeceklerini söyledin, aklına gelebilecek her şeyi söyledin. Umarım kendinle gurur duyuyorsundur. Umarım kendinden memnunsundur."

Tatyana ne diyeceğini bilemedi. "O söylediklerimde ciddi olmadığımı biliyorsun," diye fısıldadı duyulamayacak kadar alçak sesle, yalnızca dudakları kıpırdamıştı. "Acı çekiyorum yalnızca." Alexander

onu duymadı. Tatyana aynı anda hem konuşup hem ayakta duramıyordu, gücü ancak bir tanesini yapmaya yetiyordu. Tatyana onu yine kızdırmamayı ümit ederek, "Hişşşt, hişşşt," diye fısıldadı ve iskeleye çöktü. Alexander soluğu kesilmiş, nefes almaya çalışırken Tatyana sesini bulmaya çalışıyordu.

Sonunda buldu. "Burası senin evin," dedi. "Sana bir daha evinden gitmeni söylemeyeceğim. Kendi ellerinle yaptığın mobilyaları kırma." Ama artık çok geç kalmıştı. Alexander'ın iskele için yaptığı tahta mobilyaların hepsi gitmişti, köşedeki tek sandalye dışında. "*Ben giderim*," dedi Tatyana. "Anthony'yi de alır, giderim. Ne yapacağımıza sonra karar veririz." Dudakları büküldü, başı eğildi.

Alexander'ın da dudakları büküldü, başı eğildi. İki eliyle birden parmaklıklara tutunmuştu şimdi. "Anlıyorum. Demek işin *tam da* bitmemiş. İçinde hâlâ kötü düşünceler kalmış." Başını salladı. "İçinde sonu olmayan bir kuyu var, değil mi?" Sonra duraksadı. "Başka ne var? Ne yapacağına karar verene kadar Anthony'yi de alıp o aşağılık doktorunun yanında mı kalacağını söyleyeceksin bana?" Çaresizlik gölüne dönen gözleriyle Tatyana'dan yanıt bekliyormuş gibi öylece durdu. Ama Tatyana sessizliğini korudu. Hiç ses çıkarmadı.

Alexander şaşkın bir halde, "Peki, ne bekliyorsun? Toplanmana yardım mı edeyim?" Sesi titredi. "Yoksa yerden kalkman için sana elimi mi uzatayım?"

Tatyana sessizce, ona yalvarmadan, gitmek için kendi kendine ayağa kalkmaya çalıştı ama yapamadı. Ne yapacağını bilemiyordu. Alexander'ın yardımı olmadan ayağa kalkamıyordu. Ve işinin bittiğini o an anladı. Ona karşı ne kadar güçsüz olduğunu, artık öfkesini silah olarak kullanamayacağını anladı. Çıplak da olabilirdi. Oturup kalp atışlarını saymaya başladı.

Sonunda paramparça bir halde, "Ben cuma geceleri tüm sevgim ve güvenimle seni bıraktım," dedi. "Her an yanında olup seni uyaramasam da sağduyulu hareket edeceğine inandım."

"Ben sağduyulu hareket ettim," dedi Alexander. "Hastanenin yolunu bulup sana geldiğimde körkütük sarhoştum çünkü kurtarılmaya

ihtiyacım vardı. Peki, sen ne yaptın?" Alexander onu taklit etmek için sesini incelterek konuşmaya devam etti. "Gitmeliyim Şura, *gerçek* ihtiyaçları olan insanların yanında olmalıyım Şura, daha anlayışlı olamaz mısın Şura? Ben çalışıyorum, hep çalışıyorum, senin cehenneme kadar yolun var Şura."

Tir tir titreyen Tatyana iskelenin zemininde olduğuna, başı eğik, çenesi kımıldamaz haldeyken, şişmiş dudaklarından kan damlarken daha fazla düşemeyeceğine sevindi. "Yanağına onun rujunun bulaştığı cuma mıydı bu?" diye sordu. "Bahsettiğin o cuma mıydı? Bunu fark ettiğimi belirtmem yetmedi mi? O ruj izini de yanağından benim silmem mi gerekiyordu?"

Alexander ondan uzaklaşıp köşeye gitti ve kalan tek sandalyeye çöktü. Tatyana onun sigarasını yakmak için çakmağını birkaç defa çakıp başarısız olduğunu işitti. Sonunda yanık nikotin kokusu burnuna geldi. Başını kaldırmadı. Ama Alexander'ın nefesini içine çekip tuttuğunu, içine çekip tuttuğunu, sonunda sigarasını bitirdiğini duydu. Bir sigara bittikten sonra Alexander yenisini yaktı.

"Ne sandın ki?" diye sordu Tatyana. "Öğrenmeyecek miydim?"

Alexander başta yanıt vermedi. "Açıkçası," dedi sonunda, "isteğim, ümidim bu yöndeydi. Hiç öğrenmemen."

"Bu sırrı benden gizleyebileceğini mi sandın?" diye sordu Tatyana. "Gizleyebildiğin diğer sırların yanında bunu da gizleyebileceğini mi sandın? Sen o küçük, beyaz yalanın ortaya çıktığında en dürüst bakışlarını takınıp, seni endişelendirmek istemedim, affedersin, demenin yeterli olacağını mı sandın? Geçen cumartesi günü bana o kahveyi verirken bakıp yalan söylemenin yeterli olacağını mı sandın?" Başını sallayıp avuçlarına baktı. "Ayrıca bana dokunduğunda titrememeliydin ve beni öpmeni söylediğimde benden kaçmak yerine beni öpmeliydin. Beni hem sevebileceğini hem de bana ihanet edebileceğini mi düşündün?" diye fısıldadı. "Bir gün önce bunu yapamadın ama tek yapman gereken buydu, ondan sonra sırrını kendine saklayabilirdin."

Alexander sigarasını içti, hiçbir şey söylemedi.

"Ayrıca âşıklarının evimi aramamasını sağlaman da işe yarayabilir."

Alexander sigarasını içmeye devam etti, hiçbir şey söylemedi.

"Açık olduğunu söylemen, bir haltlar karıştırdığını bana çeşit çeşit yollarla göstermiş olmanı haklı çıkarmaz." Tatyana onun gölgesini bile beş metre ötesinde hissetmek istemiyordu. "Ben de sana farklı şekilde soruyorum: Öğrendiğimde ne yapmamı bekliyordun?"

Alexander ona yanıt vermeden önce sigarasını bitirdi. "Çok da umursamayacağını düşünmüştüm," dedi. "Eskiden böyle şeyleri umursadığını biliyordum ama zamanının çoğunu alan işine bakacağını, gizli öğle yemeklerini yemeye devam ederken erdemli insan havalarına gireceğini düşündüm. Biraz tartışırız, sonra sırtımı sıvazlar, alnıma bir öpücük kondurursun ama içten içe bu olaya zerre kadar önem vermezsin diye düşünmüştüm."

Tatyana dizlerinin üzerinde durdu. "Ah, Alexander," diye mırıldandı. Konuşamaz haldeydi. "Sana bunları söyletecek ne yaptım ben?" Bunu söylerken boğazından, göğsünden garip sesler çıkmıştı.

Alexander'ın sigara dumanı dolu ağzından da çaresiz bir ses çıktı.

"Ben bunu *yapamam*," dedi Tatyana karnını tutarak. "Buna *dayanamam*. Gel buraya." Kollarını iki yana açtı. "Beni bayıltana kadar döversen belki umursamam." Öksürürken dizlerinin altındaki iskeleyi hissetti. Alexander ve Carmen'i onun gözünde *cholla* gibiydi. Önünü göremez olmuştu. Ellerini açtı. "Ah, Tanrım, ama *bana* kim yardım edecek?.." diye mırıldandı boğuk bir sesle. "Yardıma ihtiyacım var, *bana* kim yardım edecek?" İskeleden hemen uzaklaşmalıydı, *hemen*, yoksa geriye kalan azıcık sağduyuyu, Alexander'ın yardımıyla delik deşik olan o şeffaf düşünce biçimini kaybedecekti. *Lütfen yardım et. Lütfen. Beni ayağa kaldıracak kadar gurura ihtiyacım var. Talaş ve mukavvadan oluşan bir gram gurura ihtiyacım var.*

"Tanya," dedi Alexander onun arkasından. "Kendini ölmek üzere olan ve acı çeken insanlara adadığını biliyorum," diye homurdandı. "Ama ben de ölmek üzereyim ve acı çekiyorum."

"Ben sana daha fazla yardım edemem Alexander," dedi Tatyana. "Kendime bile yardım edemem." Ellerine, dizlerine doğru ağlıyordu. "Her şeye rağmen sen bana sırt çevirdin. Ben de sana sırt çeviriyorum,

bildiklerinin çok daha fazlasına rağmen. İşte. Sana söyleyeceklerim bunlar. Senin için yeterli mi?" Elini iskeleye uzatıp ondan, bugüne dek bildiği tek aşktan uzaklaşarak eve doğru gitti.

Tatyana onun ayağa kalktığını, kendisi güçlükle hareket ederken ona doğru geldiğini duydu. Yüzünü kaldırdı. Alexander hareketsizce durdu ve ardından Tatyana'nın önünde diz çöktü.

"Acı çekiyorum Tanya," dedi boğuk bir sesle. "Bana bak. Ben acil servisin bekleme salonundaki sarhoş değilim. Ben senin kocanım. Bana da merhamet et." Bir an susmak zorunda kaldı. "Bana verdiğin hayatının her günü sana geldim ben, bana dokunmanı ümit ederek sıraya girdim ve bana dokundun. Tekrar bana dokunmana ihtiyaç duyana kadar yetti o dokunuş bana. Sensiz yapamam." Ellerini birleştirmişti ve kelimeler ağzından güçlükle çıkıyordu. "Sensiz yapamam ve sen de bunu biliyorsun."

Tatyana ona sırt çeviremedi, korku ve üzüntüden ikisi de çökmüş haldeydi.

"Lütfen bana inan," dedi Alexander. "Ben onunla seks yapmadım. Unuttuğumu sandığın her şeyi geçen çarşamba günü hatırladım ben. Kabahatim olmadı, diyemem..." Yenik bir halde başını öne eğdi. "Şu an gözün kör oldu ve makul düşünemiyorsun, biliyorum ama biraz düşünürsen o kadının yalan söylediğini anlarsın."

"Senin yalan söyleyip söylemediğini bile anlamıyorum ki," dedi Tatyana. "Üstelik onu hiç tanımıyorum."

Alexander onun yüzüne bakmak için başını hafifçe eğdi. Acı dolu bakışları sefilce karşılaştı.

"Onu hamile bırakmış olamam," dedi Alexander. "En azından bu konuda yalan söylediğini biliyorsun, değil mi? Moskova'da gördüklerimden, annemin bana öğrettiklerinden ve garnizondaki yıllarımdan sonra sana kendim ve başka kadınlara dair ne söyledim? Hiç kimseyle korunmadan birlikte oldum mu? Hayatım boyunca bir kez olsun böyle bir şey yaptım mı?"

"Evet," dedi Tatyana belli belirsiz bir sesle. "Benimle yaptın."

"Evet," dedi Alexander çökerek. "Yalnızca seninle." Omuzları düştü. "Çünkü sen kutsalsın." Ellerine baktı. "Ve bana sayısız iyilik yaptın."

Tatyana kollarını karnında kenetleyip eğildi. Konuşamıyor, sesini bulamıyordu. Başını kaldırıp ona baktığında Alexander'ın da eğildiğini, gözlerinden akan bakır şampanyayı gördü. "Şura," diye fısıldadı. "Benim bebeğim olacak."

Başta Alexander'ın onu duymadığını düşündü. Alexander uzunca bir süre konuşmadı. "*Ne* olacak?" dedi dehşet içinde.

Omuzları sarsılan, şişmiş dudakları tir tir titreyen Tatyana dudaklarını kımıldatarak, "Bebeğim olacak," diye tekrar etti.

Alexander hafifçe geri çekildi. Tatyana'nın alçak sesli hıçkırıkları ve kendi boğazından gelen o korkunç sesler dışında her yer sessizliğe gömüldü. Alexander, "Aman Tanrım," diyerek nefesini serbest bıraktı ve yaralı bir hayvan gibi sırtını duvara yasladı. "Bunu bana ne zaman söyleyecektin? Tanrım, lütfen, *lütfen* o gün olmasın..."

"*Blinçiki* yaptığım çarşamba günü," diye mırıldandı Tatyana. "Sen başka bir kadınla seks yapmaya gittiğinde."

Alexander azar işitmiş gibi homurdandı. Yüzünü evin duvarına çevirdi. Titriyordu.

Zaman geçti ve Alexander hiçbir şey söylemeyip başını dizlerinin arasına aldı.

Tatyana da bir şey söylemedi, başını dizlerinin arasına aldı.

Şimdi gerçekten de her şey söylenmişti.

Tatyana haftalardır kendini berbat hissediyordu ve cumartesi gününden beri kusuyordu. Halsizliğini evinde yaşanan akıl ermez şeylere, baş edemeyeceği o korkunç olaylara yormuştu. Kocasının onun yüzüne bakıp yalan söyleyebilmesini dilemişti, tıpkı Sovyetler Birliği'nde onun hayatını kurtarması gerektiğinde yaptığı gibi yüzüne bakıp yalan söyleyebilseydi keşke. Böylece o korkunç gerçekle yaşamak zorunda kalmayacak, hayatı kurtulmuş olacaktı. Âdeti bir ay gecikmişti ama son haftaların stresiyle kimse bunu fark etmemişti, Alexander da Tatyana da. Geçen sah gecesi banyo yaparken Tatyana sabunlu keseyi meme uçlarında gezdirdiğinde öyle yüksek sesle bağırmıştı ki

Alexander oturma odasından onu duyup gelmiş, kapıyı çalıp ona iyi olup olmadığını sormuştu.

Ve çarşamba günü Tatyana gidip kan testi yaptırmıştı.

Ardından işe erken gidip yiyecek bir şeyler ve Alexander'a güzel bir kıyafet almıştı. Eve döndüğünde biraz ekmek ve yemek yapmıştı. Alexander geç saate kadar çalışacaktı ama eve günün hangi saatinde gelirse gelsin *blinçiki*'ye asla hayır demezdi. Eve gelir gelmez Tatyana'nın ona söyleyeceği bir şey olduğunu bilecekti çünkü söyleyecekleri her zamanki kıyafetleri giyip her zamanki yiyecekleri yiyemeyecek kadar önemli olduğunda Tatyana hep bu yöntemi kullanırdı. Mumları yakıp müziği açmıştı. Alexander'a son on yılın her ayı duymak istediği *tek* şeyi söyledikten sonra, geçen cuma gecesi her ne olduysa onu aşabileceklerine inanmıştı. Bir şekilde çözebilirlerdi. Belki Alexander gerçeği söylüyormuş gibi, Tatyana da ona inanmış gibi yapabilirdi.

Ama sonra saat dokuzda telefon çalmıştı ve arayan Carmen'di. Carmen, "Nerede o?" diye sormuştu. Üstelik hiçbir kadının başka birinin kocasından bahsederken kullanamayacağı bir ses tonuyla. Tatyana işte o an sorunu çözemeyeceklerini anlamıştı.

Ve yarım saat sonra başka birinin kocası olan o adam eve gelmişti. Alexander'ın yüzünde suçluluk, pişmanlık, ürkeklik ve fazlasıyla şaşkınlık vardı. Öyle ki ne Tatyana'ya bakabilmiş ne onu öpebilmiş ne de onunla sevişebilmişti. *Blinçiki*'nin ve kombinezonun gerçek sebebini bile anlayamamıştı: *Şura, sana müthiş bir haberim var. Otur çünkü kulaklarına inanamayacaksın.* Ve Tatyana onun gözlerinin önündeki siyah tülün görüşünü nasıl kararttığını o an anlamıştı.

Tatyana başını dizlerinden kaldırdığında Alexander gözleri kapkara bir tülle örtülmüş halde önünde duruyordu. Ona yaklaştığını bile duymamıştı. Askerliği kanına işlemiş bir adam olarak normal hayatında bile her an temkinliydi.

"Gel," dedi Alexander alçak sesle. Eğildi ve Tatyana'yı kucaklayıp içeri götürdü. Onu lavabonun yanma bıraktıktan sonra lavabonun içine beş tepsi buz koyup soğuk su doldurdu. Tatyana, Alexander'ın ona

kafasını suya sokmasını söyleyeceğini sanarak reddetmeye hazırlandı ama Alexander kendi başını suyun içine soktu.

Tatyana onu beş saniye izledikten sonra *kendi* yüzünün acıdığını hissetti. "Alexander," diye fısıldadı. "Alexander..." Elini onun sırtına götürdü. Alexander hâlâ suyun altındaydı. Ne kadar zaman olmuştu? Tatyana biraz endişelenmeye başladı ve Alexander'ın ıslak tişörtüne asılıp onu çekmeye çalıştı ama Alexander taşa dönmüştü sanki, ellerini porselen lavabonun iki kenarına kenetlemiş, vücudunu öne eğmiş, başını boynuna kadar o buz gibi suyun içine daldırmıştı.

"Alexander, *lütfen*," diye fısıldadı Tatyana. Ah, o iyiydi. Şimdi Tatyana *ona* yalvarıyordu. Onu çekiştirdi. "Haydi, lütfen." Alexander ancak bir, hatta iki dakika sonra nefes nefese kalmış bir halde başını sudan çıkardı.

"Yanıyorum," diyebildi yalnızca haç çıkararak.

Saçını kurutmadan kesik kesik nefes alıp vererek bir bulaşık bezine sardığı buzu soğuk suya batırdı ve Tatyana'yı omuzlarından kavradı. Onu koltuğunun altına alıp kanepeye oturttu ve havluyu onun yüzüne tuttu. Erimiş gibi görünen gözleri ondan birkaç santim uzakta, ıslak, buz gibi, kızgın bir şekilde, sessiz bir kahır çekercesine ona bakıyordu. Tatyana başını onun omzuna yaslayıp gözlerini kapattı. Çok geçmeden yüzü uyuştu. Ama kalbi uyuşmadı. Alexander onun kalbini iki üç yıl o soğuk suyun içine batırsa kalbi belki o zaman yenilenirdi.

"Şişlik biraz indi," dedi Alexander. "Canının yandığını biliyorum. Buz koysak da koymasak da yarın morarmış olacak. Özür dilerim."

"Bunun için mi özür diliyorsun?"

Yatakta Tatyana hıçkırıklarına engel olamadı. Ona sırtını dönüp cenin pozisyonunda yattı. Ama çıplaktı. Alexander da çıplaktı. Alexander yatağın üstündeki battaniyeleri aldığı için üzerlerini de örtmemişlerdi. Alexander sırtını dönmüş, iki koluyla yüzünü kapatmıştı. Tatyana yaralı olmayan yanağını sildi, tuz dudaklarını yakıyordu. Karanlıktı.

Alexander'ın boğazından işkence çektiğini gösteren bir ses yükseldi. "Bana böyle kötü sözler söylemeye hakkın yok, sabrımın sınırındayken bilerek ve isteyerek beni kışkırtmaya hakkın yok. Kendini koruma

duygusundan nasıl yoksun olabilirsin, hele ki hamile?.." Alexander sözlerine devam edemedi.

"Ne yani? Herkes bir yana sen benim aklımı neden kaçırdığımı, neden delirdiğimi anlayamıyor musun?"

Alexander güçlükle nefes alıp veriyordu. "Ben gerçekten sana ne olduğunu anlamıyorum. Hamile olduğunu bile bile bana eşyalarımı toplamamı, evimizi terk etmemi söylüyorsun."

"Bu seni neden şaşırtıyor? Evimizde neler olduğunu görmedin mi?"

"Yatağımızda benimle böyle konuşmayı kes Tatyana. Teslim bayrağımı kaldırdım," dedi Alexander. "Benden bu kadar."

"Ben de teslim bayrağımı çektim Şura," dedi Tatyana. "Ben ne zaman çektim biliyor musun? 22 Haziran 1941'de."

Uzandılar. Alexander doğru kelimeleri bulmaya çalıştı. "O adamla... yattın mı?"

Tatyana kollarını vücuduna sarıp yüzünü yastığa gömdü. "Seninle konuşamam," dedi boğuk bir sesle. "Onunla herkese açık bir yerde yemek yedim. Senden farklı olarak ben kim olduğumu hiç unutmadım. Bunu soracak kadar yüzsüz olabildiğine inanamıyorum."

Alexander başka bir şey daha soracaktı ki sustu. Tatyana savaşçı kocasının bazı zayıf noktalarının olduğunu biliyordu ve bu da onlardan biriydi. Alexander'ın soramayacağı bazı şeyler vardı. Ama Tatyana, Alexander'ın olayı onun üzerine çekmesine asla izin vermeyecekti. Asla. Bu kez tek bir kelimeyle bile ona yardım etmeyecekti.

Ona Carmen'i sormak istedi ama kendisi de korkuyordu. Alexander'ın onları kurtarmak adına yalan söyleyeceğini biliyordu, özellikle de şimdi. Tatyana'nın yüzüne bakıp o kadifemsi sesi ve kadifemsi gözleriyle yalan söyleyecekti ve Tatyana gerçekleri asla öğrenemeyecek, asla anlayamayacak, hayatının sonuna dek ihanetin *ve* yalanların ağırlığı altında ezilecek, Alexander'ın sözlerine bir daha güvenemeyecekti.

Sormadan edemezdi.

Ama soramazdı da.

Alexander'ın arkadan ona yaklaştığını hissetti. Alexander yüzünü onun ensesine, saçından artakalana yaslarken Tatyana onun acı dolu sıcak nefesini hissetti.

"Tatya, ben onunla yatmadım," dedi Alexander. "Lütfen bana inan."

Yalan mıydı, gerçek mi?

"Bana dön," diye fısıldadı Alexander.

"Ben senin tek karınım," dedi Tatyana ona dönmeden.

"Lütfen bana dön, benim tek karım."

"Bu hariç ne yaparsan yap sorun değil," dedi Tatyana ve ağlamaya başladı. "Oğlumuz haklı. Ne yaparsan yap benim için hava hoş. Ben üzerine ayak bastığın her noktayı sevdim Alexander," diye fısıldadı. "Bu en başından beri böyleydi. O yüzden bana sesini yükseltir ya da el kaldırırsan başımı eğer, kabul ederim. Bana ihtiyacın olursa, herhangi bir şekilde, herhangi bir zamanda bana ihtiyacın olursa bedenimi sana verir, kabul ederim. Sen hükümdar asanla bana hükmettin. Ve eğer kalbini bana kapattıysan beni yeniden sevene kadar yanında yürür, seninle birlikte Stonington tepelerinin, bütün Amerika'nın altını üstüne getiririm. Ve silahını, .45 kalibrelik silahını yüzüme doğrultursan her gece –Leningrad, Stockholm ve Berlin'deki gibi– gözlerimi kapatır, hiç düşünmeden sana teslim olur, *işte ben bu elle mücadele ediyorum*, diye düşünürüm. Her zamanki gibi ben buna inanıyorum." Zaten çatlayan sesi tamamen kesildi. "Ve bu yüzden sana sahibim."

Alexander ona biraz daha yaklaştı, kaşık gibi, yarım ay gibi ona sarılmak için. Yüzü onun saçlarının arasında kaldı. Eli onun kalçasına ve karnına kaydı. Titriyordu. "Lütfen... bana dön."

"Hayır," dedi Tatyana. "Seninle yüz yüze gelmekten ne kadar korktuğumu görmüyor musun? Ben Lazarevo'daki kilisede sana bir söz verdim. Sana elimi uzattım ve beni nasıl tehdit edersen et, bana ne yaparsan yap senden vazgeçmeyeceğime, azimle senin yanında olacağıma söz verdim."

Alexander onu zorla kendine çevirdi.

Tatyana onun yalancı gözlerini görmemek için kendi ağlayan gözlerini kapattı.

"Ben senin peşinden bin beş yüz kilometre ötedeki cepheye geldim," dedi paramparça bir halde. "Cehenneme kadar da peşinden gelirdim ve geldim."

"Biliyorum," dedi Alexander.

"Hayatımın geri kalanını Beşinci Sovyet'teki tek odalı bir evde geçirebilir, sana *kaşa* yapıp günlük ekmeğini alabilmek için Deli Slavin'in önünden koşarak geçerdim." Omuzları yükselip alçalıyordu. "Hayatım boyunca sana iyi davranmaktan başka bir şey yapmadım. Neden bana böyle acı veriyorsun?"

Alexander'ın titreyen kolları onu sardı. "Lütfen..." diye fısıldadı mahvolmuş sesi ve vücuduyla. "Bu kadarını kaldıramam. Seni böyle görünce tüm gücümü kaybediyorum. Lütfen..." Sığ nefesler alıp veriyordu.

Alexander biraz sakinleşene kadar, Tatyana biraz sakinleşene kadar konuşmadan öylece uzandılar. Tatyana onun kollarının arasındaydı, o tanıdık kokusunu alıyordu. "Hişşşt," diye fısıldadı Alexander onu yatıştırmaya çalışarak. "Hişşşt. Haydi, ağlama. Lütfen." Tatyana'nın yastığına kaydı, dudakları ona vurduğu noktadaydı, elleri onun saçlarını okşuyordu. "Tanya, karıcığım, ben onunla yatmadım," dedi. "Aç gözlerini ve bana bak. İçime bak. Onunla yatmadım."

Tatyana karanlıkta ona bakıp dikkatle yüzünü inceledi. "Bunu bilerek yapıyorsun," dedi bir dakika sonra. "Duymak istediğim şeyi söyleyeceksin çünkü sana nasıl da umutsuzca inanmak istediğimi biliyorsun. Bakışlarını istediğin şekle sokacaksın çünkü söylediklerinin doğru olmasını nasıl istediğimi biliyorsun."

"Doğru çünkü." Alexander'm eli onun saçlarının tepesinden sırtına, yavaş ve yatıştırıcı bir dokunuşla baldırlarına kaydı... sonra tekrar yukarı çıktı. Tatyana'nın gözleri istemsizce kapandı. Alexander'ın kadife elleri de onları kurtarmak için yalan söyleyecekti elbette.

"'Geç saate kadar çalışacağım Tanya,' dedin. 'Toplantım var Tanya,' dedin. 'Kot pantolonuma bira döküldü.' Yalanlarını kokteyl masası gibi önüme serdin. Hangi kabahatini gizlemeye çalışıyordun?" Tatyana gözyaşlarının akmasına engel olmak için gözlerini sıkı sıkı kapattı. "Bilmek istemiyorum."

"Sana anlatmak istemiyorum."

"Ne yapacağım? Yatağımızda onun adı geçsin istemiyorum. Ama sana olan inancımın olduğu yerdeki kara deliği ne yapacağımı da bilmiyorum."

Alexander kollarım inatla ona sardı. "İnan," dedi. "Telafi edeceğim."

Tatyana zayıf bir iç geçirdi. "Ona... dokundun mu?"

Alexander onu okşamayı kesti. "Tatyana, *lütfen* beni affet." Mutsuz bir şekilde nefesini dışarı verdi. "Bak bana, buradayım ben," diye fısıldadı utançtan zayıf düşmüş bir yüzle. "Bana sırt çevirme. Ben seninim. Yalnızca senin. Sana aitim ben. Rezil bir şeyin ortasına düştüm yalnızca bebeğim."

Karanlığın içinde saatler geçti.

Zamanın üstünden, altından, karşısından, içinden sel gibi dehşet verici kelimeler, sağanak halinde paramparça olmuş itiraflar döküldü. Her şey söylenmiş, her şey yataklarına dökülmüştü, her duygu hissedilmişti.

Alexander konuşurken Tatyana onun yüzüne baktı, gerçeği, anlamlı olanı görmeye çalıştı. Onu dinledi, bazı şeyleri tekrar tekrar sorarken elini onun vücuduna götürdü, Alexander tekrar tekrar aynı yanıtları verirken Tatyana elini çekmedi. Alexander onunla konuşurken sesini kalbinde duymak için yanağını onun göğsüne yasladı. Dudakları onun dudaklarında, Alexander'm içinden gelen nefesle gerçeği içine çekmeye çalıştı.

Ama gerçek merhametsizdi. Alexander tümüyle umursamaz bir şekilde, sonuçlarını tartmadan bir şeyler planlamış, konuşmuş, oturmuş, içmiş, başka bir kadınla flört etmiş, evli değilmiş gibi hafta içi, hafta sonu her şeyi göze alıp başka bir kadınla takılmıştı. Başka bir kadını beklemiş, onun arabasına binerken ceketini çıkarmayı akıl etmişti ama alyansı parmağındaydı. Kafasının içinde doğru ve yanlış çizgisini nasıl belirlemişti? Ve böylesine önemli bir detay yetmemiş gibi dört gün sonra korkunç yalanlar eşliğinde, hareketlerinin tamamen bilincinde ve kararlı olarak, karısı umutsuzca bekledikleri bebeğin nihayet geleceğinin müjdesini ona vermek için evde beklerken o başka

bir kadını yatağa atmak için kondom bile almıştı. Alexander başka bir kadını öpmüştü. Başka bir kadına dokunmuştu. O kadın da Alexander'a dokunmuştu. Tatyana'nın lekesiz, korunmasız yüreği böyle bir şeyi kaldırmasına yardımcı olacak zırhtan yoksundu.

Tatyana şaşkın ve uyuşmuş bir halde uzanmış, karanlıkta sessizce onu izlerken bu durumun gerçekten de onarılamaz olup olmadığını düşünüyordu. Eğer onarılabilir bir şeyse Alexander yatağın dibinde diz çöküp onun ayaklarını öperken, "Lütfen Tanya, lütfen affet beni," diye yalvarırken Tatyana neden onarılamaz olduğunu hissediyordu?

"Kapını o çaldı, tamam ama sen ona nasıl izin verirsin Şura? Nasıl izin verirsin?"

Alexander yüzünü başka tarafa çevirdi, yaralı sırtını ona verdi.

Tatyana ona yaklaşıp yaralarına, dövmesine, orak-çekicine, SS kartalma dokundu, yüzünü böbreğinin yırtıldığı noktaya eğdi. Hemen bir şey yapmazsa Alexander'ın öleceğini biliyordu. Bu gece onun bütün yaralarının, dövmelerinin, vücudunun, ruhunun ona ne yapması gerektiğini, bu durumu nasıl düzelteceğini söylemesini istiyordu.

Ona dokunarak düzeltmeyi denedi. Kollarındaki, omuzlarındaki güçlü kasları okşadı, karnını öptü. Gerçi şişmiş dudaklarıyla onu öpmesi zordu ama ona dokunmak da yetiyordu. Tatyana daha aşağıya, Alexander'ın siyah kıllarının başladığı noktaya kaymaya çalıştı ama Alexander'ın ona anlattıklarından sonra bunu yapamadı.

"Lütfen Tanya, lütfen affet beni. Ve dokun bana."

Bir süre sonra Tatyana yeniden denedi. Titrek elleriyle ona dokundu. Alexander çok tanıdık, çok gerçekti. Tatyana onu çok iyi biliyordu, neyi sevdiğini, neye bayıldığını, neye ihtiyacı olduğunu biliyordu. Alexander'ın kendi elleri gibiydi o; herhangi bir zamanda, herhangi bir yerde çeşit çeşit şekillerden ona istediğini nasıl vereceğini iyi biliyordu. Ve bu gece Alexander onun hüzünlü, süt sağan ellerine tepki verdiğinde Tatyana şişmiş dudaklarını ona uzattı. Ama canı çok yanıyordu. Yüzünü ona yasladı, tuzunu ona sürdü, elleri zayıfladı, vücudu zayıfladı. "Sana dokunmasına nasıl izin verebildin?"

"Affedersin Tanya, affedersin."

"Parçalanabilirdik."

"Biz parçalanamayız," dedi Alexander. "O sürtük Carmen yüzünden parçalanamayız. O bir hiçti. Hiçbir anlamı yoktu. O gecenin bir anlamı yoktu."

"Alexander, sen ve ben böylesi bir konuyu yatağımıza taşımayacak kadar büyük badireler atlattık. Bu noktada haklısın, bu diğer sorunlarımızın hiçbirine benzemiyor. Ölüm değil. Ailelerimizi kaybetmemize, senin vücudunun paramparça edilmesine benzemiyor. Açlık değil, Leningrad'da yaşadıklarımız hiç değil. Savaş ya da Sovyetler Birliği'ndeki hayat değil." Duraksadı. "Ama ne olduğunu biliyorsun, değil mi Şura?"

Alexander başını eğmişti. Ona bakmıyordu. "Affedersin Tanya. Lütfen."

"Ben senin tek ailenim. Bu dünyada bağlı olduğun tek kişi benim. Beni anlamsız bir şey, aşk bile olmayan bir şey uğruna satmış olman önemsiz, boş bir şey olamaz, değil mi? Aynı zamanda ben de sana *zincirle* bağlıyım." Tatyana ağlamaya başladı. "Ben senin tüm açık yaralarını birleştiriyorum. Kolima treninde seninle birlikteyim, o işçi kampı pisliğinde seninleyim. Seninle kırbaçlandım, seninle yandım, seninle aynı kaptan yemek yedim ve sen öldüğünde o sığ zeminde tüfeğinin üstüne miğferini takacak olan da benim."

"Ah, Tanrım, Tanya lütfen." Alexander ona sımsıkı sarıldı. Omuzları sarsılıyordu. "*Lütfen.* Özür dilerim."

Tatyana başını çevirdi ve gözlerini kapatıp o acı dolu hayattan uçup gitmeye çalıştı.

Alexander onun ellerini iki yanına koyup yüzünü göğüslerinin arasına gömdü. Göğsünü öperken bir şeyler fısıldıyordu ama Tatyana onun ne dediğini duyamıyordu. Çünkü ağlıyordu. Alexander duyulamayacak gerçekleri onun dudaklarına fısıldadı, şişmiş dudaklarını, göğüslerini öptü, onları avuçlayıp okşadı, tekrar fısıldadı, ağrıyacak kadar hassas meme uçlarını öptü, ta ki Tatyana durması için yalvarana dek. Sonra Alexander biraz daha fısıldadı, tövbekâr dudakları onun ıslak, kırılgan meme uçlarını öptü.

Ah, Şura...

Tatyana vücudunu yataktan kaldırabildiğinde tekrar denedi. Alexander'ın yanına oturup ona dokundu, onu okşadı ve yumuşak elleri onun sertleşmesini sağladığında kanlı dudaklarını oraya götürüp onu öptü, kasıklarından onu yoğuran parmak uçlarının avuçladığı tepesine kadar öptü onu, hafifçe okşadı, gözyaşları arasında dudaklarına götürdü. "Çok güzelsin," diye fısıldadı ağlayarak. "Senden başkasını bilmesem de hep böyle düşündüm."

"Bunu ben de *hep* biliyordum," dedi Alexander. "Bunu bilerek sana gelmiştim. Hiç kimse senin gibi değil. Sen benim hak ettiğimden çok daha fazlasısın. Beni eskisi gibi sevmemenden çok korktum. Başka birine âşık olmandan korktum. Hep çalışıyordun ve diğer sorunlarımızın altında ezildim." Alexander o noktada öksürdü. "Ve düşüncesizce hareket ettim. Ama bunlar yalnızca kelimeler, daha fazlası değil. Affedersin." Kendini ona teslim edip, tövbe edip, söz verip rica etti.

Tatyana onu dinledi, başını salladı. Hepsi kelimelerden ibaretti. Alexander'ın sözlerinin ona ne faydası vardı? Alexander açıklayamıyordu, Tatyana anlayamıyordu. Tatyana, Alexander'm ona dokunmasına izin vererek bunu düzeltmeye çalıştı.

Minik eliyle onun *cholla* yüzünden yara bere içinde kalan kocaman elini tuttu ve göğüslerinin arasına götürdü. "Ellerin çok güçlü," diye fısıldadı. Alexander geri çekildi. Tatyana narin eliyle onun uzun, kalın, gergin ve titreyen parmaklarını alıp bacak arasına götürdü. Alexander geri çekildi. "Bak bana," diye fısıldadı Tatyana ağlayarak ve sırtüstü uzanıp bacaklarını araladı. "Karşında savunmasızca duruyorum. Lütfen dokun bana. Ben senin sevdiğin gibiyim. Senin sevdiğin gibi."

Alexander onun göğüslerini öpüp ellerini onun vücuduna götürdü, onu örttü, başını iki yana sallayıp uzaklaştı.

"Lütfen dokun bana," dedi Tatyana. "Neden bana dokunmuyorsun?"

"Sana neden geldiğimi anlamıyor musun?" dedi Alexander. "Sen beni affedene kadar böyle bir paylaşımda bulunamam."

Haklıydı.

Alexander alnını onun alnına yasladı, ıslak ve sakallı yüzünü onun yüzüne dayadı. Dudaklarını onun kalbine götürürken ıslak, siyah saçları onun köprücük kemiğine sürttü. "Lütfen beni affet." *Beyaz altın rengi benim gerçek aşkımın rengi.*

Onca sevgi hâlâ yetmiyordu, Tatyana çaresizliğine ağlıyordu.

"Seni nasıl affedebilirim?" diye sordu. "Nasıl affedeceğimi bilmediğim bir şey bu."

"Ben lanetlendim," dedi Alexander sırtüstü yatarak. "Hayatımızın küçük bir anında, yaşadığımız sonsuzlukta bir an gözlerim kör oldu, tökezledim. Mahvoldum. Ben hastayım ve büyük bir hata yaptım. Alçağın teki, tiksinilecek biriyim. Bunu düzeltmek için, iyileştirmek için her şeyi yapabilirim." Nefes aldı. "Ama beni nasıl affedeceğini bilmemekle ne kastediyorsun?"

Tatyana çok güçsüz bir fısıltıyla konuştu. "Alexander Barrington," dedi, "sen beni nasıl affedeceğini biliyor musun?"

İkisi de o anlaşılmaz sorunun anlaşılmaz yanıtını bilmiyordu.

Yanıt hayırdı.

Alexander sessizce ona baktı ve yüzünü elleriyle kapattı. "Sen ve ben ne yapacağız Tatyana?" dedi çaresiz bir sesle. "Eskisi gibi yaşayamayacağız."

Tatyana ona birkaç seçenek sunmak için konuşmaya başladı ama Alexander tam o anda onun bacaklarını aralayıp o dayanılmaz, sonsuz gecenin sonsuz sıkıntısıyla sarsılan vücudunu rahatlatmak için üzerine çıktı.

"Beni dinle," dedi Tatyana'nın kafasını kollarının arasına sıkıştırarak. Elleri onun kafasının üstünde kenetlenmişti. "Bu tek bir şeyi anlarsan sonrası kolay olacak. Senin ve benim bir tek hayatımız var. Başka seçeneğimiz yok. Uzun zaman önce birlikte savaşa gittik, sipere gittik, Leningrad'ı birlikte yaşadık. Kendine birlikte üstesinden geldiğimiz şeyleri hatırlat. Lazarevo'yu yaşayacağımız aklımıza gelir miydi? Lazarevo'dan sonra Napa'yı ya da Bethel Adası'nı veya burayı? Zaman zaman yükümüzün bize ağır geldiğinin farkındayım. Biz alev alev yandık ama bir şekilde ayağa kalktık ve yola devam ettik. Bazen

savaştan geri geliyorum ve ölüyorum, bazen senin sesini duyuyorum ve duymazlıktan geliyorum ve bazen imkânsız olan gerçekleşiyor, nasıl ve neden bilmiyorum. Kendimi savunamıyorum. Sen açıklama istiyorsun ama benim bir mazeretim yok. Tek bir gerekçem yok. Hayatımın bir özürden fazlasına ihtiyaç duyduğum bu döneminde sonsuz pişmanlığımdan başka hiçbir şeyim yok. Ben senden adil olmanı beklemiyorum, merhamet istiyorum." Sonra bir şeyler homurdandı. "Ben korkunç bir hata yaptım ve beni affetmeni diliyorum. Tatyana, sana yalvarıyorum," dedi nefesi tükenerek, "beni affet. Ama bizim için ayrı bir hayat yok. Başka bir sığınak, içi dolu çantalar, gitmek, başka eşler yok. Senden ve benden başka bir şey yok." Tatyana'nın ellerini tuttu, vücudu onun üzerindeydi, onu örtüyordu. Yüzü onun yüzünün üzerindeydi ve onun altında minicik kalan Tatyana kapkara ayın altında bakışlarını ona çevirdi. "Beni bırakıp gitmene izin verir miydim sanıyorsun?" diye fısıldadı Alexander. "Berlin'de sana ne dediğimi hatırlamıyor musun? Ormanda kaybolmuş, kaderimize meydan okurken?"

"Evet," diye fısıldadı Tatyana ellerini onun boynuna sarıp gözlerini kapatarak. "Eskiden bir defa gitmeme izin vereceğini söyledin. Ama artık birlikte yaşayacağız ya da birlikte öleceğiz."

"Doğru," dedi Alexander. "Artık birlikte yaşayacağız."

Tatyana'nın gözlerinden yaşlar süzüldü.

Alexander eğilip Tatyana'nın yüzündeki kederi öptü. "*Milaya, rodnaya moya, kolybel i mogila moya... jena moya luybimaya, jzin moya, lyubov moya... prosti menya. Prosti menya, Tanya... prosti menya i polimoy...*" diye fısıldadı onun morarmış yüzüne, morarmış dudaklarına doğru.

"Ne? Ne dediğini duymuyorum."

Alexander, "İki dilde evliliğime şarkı söylüyorum," diye fısıldadı.

Eğilip Tatyana'nın bacaklarının arasında diz çöktü. "Bebeğim, Tatyaşa, benim hayatım," dedi alnını onun kalbine yaslayarak. "Benim beşiğim ve mezarım, karım, sevdiğim tek kadın, *özür dilerim*. Lütfen Tanya, yardım et bana. Bana merhamet et. Lütfen beni *affet*."

Alexander onun yanına uzandı, sol elini onun başının altına götürdü. Sağ eliyle onu okşadı. Vücudunu öptü, kırpık saçlarından ayaklarının ucuna kadar her yerini öptü. Nazik parmakları ona dokundu. Kocaman eli onu tuttu. Ve bir süre sonra sıcak, tövbekâr dudaklarını hiç rahatlamaksızın onun vücuduna eğdiğinde Tatyana çaresizce inleyip tüm kederinin arasında aniden canlanarak, "Seni affedeceğim," dedi.

"Şu an ne olsa söylersin, değil mi?"

"Evet, söylerim, her şeyi." Tatyana doğrulup onun üzerine eğildi, onun siyah, hüzün dolu başını tutup ağladı.

"Alexander, sen benim kalbimi kırdın. Ama beni sırtında taşıdığın, beni kızakla taşıdığın, bana son ekmeğini verdiğin için, benim uğruma mahvettiğin bedenin, bana verdiğin evlat, cennetin kızıl kuşları gibi yaşadığımız o yirmi dokuz gün, Naples kumları ve Napa şarapları için, benim ilk ve son nefesim olduğun günler, Orbeli için seni affediyorum."

Sonunda Alexander onun içine girdi. Şimdi paylaşabilirlerdi.

Ah, Şura.

Ah, Tanya.

Sonrasında birbirlerine kenetlenmiş halde, göğüs göğüse, karın karına, birleşmiş, kaynaşmış, erimiş, birbirine lehimlenmiş halde, dudakları zar zor birbirine değerken, zar zor nefes alırken, heyecanlanırken, yan yana, ruh ruha uzandılar. Tatyana'nın kolları onun boynundaydı. Alexander'ın kolları onun boynunda. Gözleri kapalıydı. Üç gündür uyumamışlardı ve pazar sabahı gün doğuyordu. Tatyana onun boynunu öptü, ıslak sırtına dokundu. Alexander kendi yaralı, sıcak ellerini onun yaralı yüzüne götürüp çatlayan bir sesle, "Ah, merhametli Tanrım, bizim gerçekten... *bebeğimiz* mi olacak?" dedi.

"Evet, Şura, evet, kocacığım, evet. Gerçekten bebeğimiz olacak."

Bu gece birçok şeyin ilki olacaktı. Alexander kansız damarlarında kimin kanının dolaştığını öğrendiği 1943'ten beri yapmadığı bir şeyi yaptı.

Ağladı.

Tatyana, Phoenix Memorial Hastanesi'nden istifa etti.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Yaz Bahçesi

Kızıl Kanatlar

Bobo, Alexander'ı gördüğüne sevinmişti. "*Señor*!" diye haykırdı. "Uzun zamandır görünmüyordunuz! Nasılsınız?" Tokalaştılar.

"Yoğunum Bobo, çok ama çok yoğunum."

"İşler iyi gidiyor o halde."

"Altından kalkamayacağım kadar iyi. Konut fuarına katıldığımızı duydun mu? Gerçekten çok iyi oldu."

"*Bellisima señora* nasıl? O da iyi mi?"

"Çok iyi. Birazdan onu görürsün Bobo."

"Dört gözle bekliyorum. Geç saate kadar çalışıyor mu yine?"

"Geç saate kadar alışveriş yapıyor. Ama bugün özel bir gün. Yıl dönümümüz."

Bobo'nun yüzü kendi yıl dönümüymüş gibi bir anda aydınlandı.

Alexander kamyonetten beyaz güller ve beyaz zambaklardan oluşan iki büyük buket getirdi. "Bobo, yardımına ihtiyacım olacak. Bugün aynı zamanda *señora*'nın doğum günü."

"Yıl dönümü ve doğum günü aynı gün mü?"

Alexander gülümsedi. "Böylelikle beni hiç unutmayacağını söyledim ona."

"Güzel plan *señor*. Siz bana bırakın o işi. Şampanya ister misiniz?"

"En iyisinden. Kristal."

"Elbette. *Señora* ne zaman gelir?

"Kim bilir?" dedi Alexander. "Bu kadın kendi cenazesine bile geç kalır."

Alexander ekmeğin yanma su istedi ve sigarasını içti. Tam evi aramaya karar vermişti ki Bobo'nun ön platformdan gelen sevinçli sesini duydu. Şeftali rengi halter yaka elbisesinin içindeki hamile, sarı saçları ışıl ışıl parlayan, güler yüzlü, göz alıcı Tatyana ona elini uzattığında Bobo ağladı. Kelimenin tam anlamıyla ağladı. Gözyaşları ellerine aktı ve sonra Tatyana'ya sarılıp onu restoranın diğer tarafında bekleyen Alexander'm yanma götürdü. "*Señor*! Bana bir şey söylemediniz!" diye haykırdı ıslak yüzüyle. "Vay canına, *señora*'yı nihayet böyle karnı büyümüş halde gördüğüm gün hayatımın en güzel günlerinden biri oldu."

"Bobo," dedi Alexander, Tatyana'nın elini öperken. "Senin sevincin beni biraz endişelendiriyor."

"Ah, öyle mi? Neden?"

"Tamam, şimdi sevin ama bebek doğduğunda senin gibi kel kafalı, buruş buruş ve ağlak bir şey olursa gelir seni bulurum Bobo. Uyarmadı deme." Alexander sırıtarak onu dürttü. "Gelir seni bulurum."

Durumun uygunsuzluğuna işaret eden böylesi sevimli bir ima Bobo'yu derin utanca boğdu. Sonunda Bobo menüleri getirmeye gitti.

Tatyana, Alexander'a döndü. "Zavallı Bobo'ya ne yapıyorsun?" diye mırıldandı.

Tatyana'nın karnını okşayan Alexander onu öpmek için eğildi. "Yalnızca yirmi dakika geciktin," dedi yumuşak, şeftali rengi kumaşa dokunup onu takdir ederek. "Üstelik saatin olmadan. Bravo. Elbise yeni mi?"

"Senin için aldım." Tatyana yuvarlak yüzünü ona kaldırdı. "Beğendin mi?"

"Beğendim." Alexander onu oturtup sandalyesini düzeltti ve karşısına geçip altın sarısı saçlarını, kırmızı dudaklarını, ışıltılı gözlerini, muhteşem göğüslerini inceledi. Bir dakika sonra kalkıp onun yanındaki sandalyeye oturdu. "Aç mısın, yoksa hemen eve mi gitmek istersin?"

"Şaka mı bu?" diyerek kıkırdadı Tatyana. "Ah, çünkü çok açım."

"Çok güzel görünüyorsun."

"Öyle mi?" dedi Tatyana memnuniyetle gülümseyerek. "Şura, kendimi *dev* gibi hissediyorum."

"Evet," dedi Alexander. "*Devasa* bir güzellik seninki."

"Şura!"

"Ne var?" dedi Alexander haylazca ve pek de masum sayılmayacak bir şekilde gözlerini kırpıştırarak. Alexander onun kadehine biraz şampanya doldurdu ve kadehlerini yıl dönümlerine, Tatyana'nın doğum gününe kaldırdılar. Genelde ikisi baş başa bir yerlere giderdi ama Tatyana neredeyse sekiz aylık hamileyken ve ev de neredeyse bitmek üzereyken bir yere kıpırdayamazlardı.

Alexander'ın sandalyesi onunkine bitişik duruyordu. Takım elbisesinin ceketi kaymak gibi çıplak tenine değiyordu. Alexander kolunu Tatyana'nın sandalyesinin arkasına atmış, parmaklarını onun yavaş yavaş uzayan ipeksi, altın sarısı saçlarına doluyordu. Şampanya kadehi diğer elindeydi. Tatyana konuşuyor, dudakları hareket ediyordu, beyaz dişleri ışıldıyordu ama dudaklarının arasından ses çıkmıyordu. Alexander'ın kafasının içinde hafif bir uğultu vardı yalnızca... ıslık sesi gibi... yaprakların hışırtısına ve granit yüzeye çarpan Neva dalgalarının sesi gibi.

"Sen çok haklıydın Şura," diyordu Tatyana, "çalışmaya nasıl vakit buldum bilmiyorum. Bugün yapacak binlerce şey buldum. Ama evimiz bir ay içinde nasıl bitecek dersin?"

"Ne?" dedi Alexander düşüncelerinden uyanarak. "Endişelenme. Bitecek."

"Ev hazır olsa da olmasa da bebek ağustos ayında doğacak." Tatyana gülümsedi. "Ben üzerime düşeni yapıyorum."

"Evet," dedi Alexander. "Ben de üzerime düşeni yapıyorum. Ev hazır olur." Ona doğru eğildi. "İşlerin hızlanması için inşaatçıyla yatman gerek."

"Ah, peki..." dedi Tatyana omuz silkerek. "Öyle gerekiyorsa neden olmasın?" Tatyana'nın zümrüt yeşili gözleri kedi gözleri gibi kısıldı. "Bugün ne yaptım biliyor musun?"

"Hayır, bebeğim," dedi Alexander elini onun çıplak kürek kemiğine götürerek. "Ne yaptın bugün?"

"Neredeyse bütün günümü *beyaz eşya* dükkânında geçirdim."

"Öyle mi?" dedi Alexander. "Doğum günün olduğunu hatırladın sanırım."

"Şey... evet." Tatyana güldü. "Benim doğum günüm."

"Biliyorum. Stresli... ama muhteşem miydi?"

"Evet! Çok fazla seçenek vardı. Lavabolar, musluklar, buzdolapları, dondurucular, ekmek ısıtıcısı –ekmekleri bayat da olsalar ısıtacağız–, *iki* fırınım, küvetler, yatak odamızın banyosu için seçtiğim küveti görmelisin! Oluşturduğu girdap harika..." Tatyana şaşkın bir ifadeyle yüzünü buruşturup aniden durdu. "Şura, ne yapıyorsun? Söylediklerimin tek kelimesini dinlemedin. Neden bana öyle bakıyorsun?"

Alexander usulca, "Nasıl?" derken onun yüzünde gençliği, aşkı, güzelliği, Yaz Bahçesi'ndeki beyaz geceleri aradı. Hepsi oradaydı ve ayrıca Coconut Grove, leylak rengi acı baklalarla dolu Deer Adası, Napa yılları Tatyana'nın içindeki fırında ateş alıyor, Alexander'ın anılarıyla birlikte onu iki derece daha ısıtıyordu. Alexander'ın kalbi küt küt atıyor, onu iki büklüm ediyordu.

"Şura... beni dinliyor musun? Sana fırınlardan bahsediyordum..."

"Devam et. Fırınlar. Ilıklar mı? Sıcak mı? Çok mu sıcaklar? Dinliyorum." Tatyana konuşurken Alexander onun nefesindeki şampanya kokusunu alabiliyordu. Misk kokusunu, çilekli şampuanının kokusunu, hafif çikolatalı, Hindistan cevizli güneş kreminin kokusunu alıyordu. Tatyana'nın göz kapaklarının üstünde yeni çiller belirmişti. Havuz başında çok uzun süre kalmış olmalıydı. Alexander onun boynuna yaklaşınca Hindistan cevizi kokusunu yeniden aldı; o koku onu hep Miami okyanusuna götürürdü. Alexander, Tatyana'nın o karnıyla ters taklalar atıp suya dalmadığını ümit etti. Tatyana konuşurken Alexander'ın eli kayıp onun karnında durdu.

O sırada aperatifler geldi.

"...ve dolaplar için bugün arayıp cila alev alabileceği için dolapları fırının yanına koyamayacağımı söylediler. 'Bu ne anlama geliyor?' dedim adama. 'Cilala, sana sormuyorum.' Fayansçı da bu sabah bütün fayansların taşınırken kırıldığını söyledi, *kırılmış*! Ve yeni traverten fayansları ağustostan önce istiyorsak yüzde on ekstra ücret ödemeliymişiz. Bunu doğruca seninle konuşması gerektiğini söyledim ona. İşi sana bırakacak sanırım. Şura? *Dinliyor* musun?"

"Dinliyorum," dedi Alexander en kayıtsız sesiyle. "Traverten işini merak etme. On gün içinde yeni fayanslar getiriliyor ve indirimli fiyatta anlaştık. On yedinci doğum gününü hatırlıyor musun?" Şampanyası elinde, vücudu ona dönüktü.

"Evet," diye mırıldandı Tatyana.

"Havyar ve çikolatamız bile vardı ve ben bardak getirmeyi unuttuğum için votkayı şişeden içmek zorunda kalmıştık, sonra güneşin yıkadığı Neva'da yürüyüş yapmıştık. Saat çok geçti ama hâlâ aydınlıktı. Tüm uzuvlarımla banka yayılmış olmama rağmen sen bana dokunmamayı, hatta hiç bakmamayı başarmıştın. *Nefes kesecek* kadar utangaçtın. Ama nehirde, hayır, Puşkin'in parlak alacakaranlığında, beyaz gecelerde, daha önce hiç görmediğimiz bir şehirde gözlerimi senden alamıyordum." Alexander duraksadı. "Neden ağlıyorsun?"

"Neden beni ağlatacak şeyler söylüyorsun?"

"Seni öpmeyi nasıl istediğimi bilemezsin." Alexander onun yanağını silip eğildi, dudaklarından bir nefes ötede fısıldadı: "Bugüne dek bunu düşündüğümde boğazımda, karnımda, kalbimde acısını hissettim. Onca zaman *üzerine atlamadan* nasıl durmuşum bilmiyorum."

"Ben de öyle," dedi Tatyana. "Çünkü son zamanlarda," o da sesini alçalttı, "o acıyı her hissettiğinde üzerime atlıyorsun."

"Ne kadar şanslıyım ki artık günlük işlerin yalnızca kocanın isteklerini yerine getirmekten ibaret."

"Gerçekten de öyle," diye fısıldadı Tatyana. "Ben de şanslıyım, benim Yaz Bahçesi'ndeki asker aşkım." Eğik kafaları birbirine biraz daha yaklaştı, dudakları aralandı ve hafifçe birbirine dokundu. Tat-

yana uygun bir biçimde geri çekildi. Alexander karideslerinden birini ve şampanyasının bir yudumunu onunla paylaştı. "Neden *prosciutto* sipariş ettin bilmiyorum," dedi. "Benim tabağımdakilerden başka bir şey yemedin."

"Ah, o kadar obur olma," diye karşılık verdi Tatyana. "Sana karides kokteyli ve evlilik hikâyesini anlatmamı ister misin?"

"Anlatmak istersen anlat," dedi Alexander. "Dinlememi bekleme ama. Benim aklım Leningrad'da."

"Lütfen," diye fısıldadı Tatyana. "Ağlatma beni."

"Karides kokteyli ile evlilik hikâyesini anlat. Fıkra mı bu?"

"Sen söyle bana. Bir adam bir kadınla flört ederken," diye başladı Tatyana, "kendine karides kokteyli söyler ve bir tanesini kadına vermek ister ama kadın o kadar utangaç ve mütevazıdır ki onu reddeder." Gülümsedi. "Yeni evlendiklerinde adam ona karides verir, kadın *memnuniyetle* kabul eder." Tatyana sırıttı. "Evliliklerinin beşinci yılında adam ona karides vermez ama kadın isteyince iyi niyetle ona bir tane verir. Evliliklerinin on beşinci yılında kadın karidesi istemeden, doğruca alır ve adam da aldığı için ona kızar. Madem karidesi bu kadar seviyor neden kendine karides sipariş etmiyor, diye düşünür." Alexander'm kolunu dürttü. "Evliliklerinin yirmi beşinci yılında adam ona karidesinden ikram etmediği gibi kadın da almaz. Ellinci yıllarında adam ona karides ikram etmemekle kalmaz, ikram edecek olsa bile kadın kabul etmez."

Alexander ona boş boş baktı.

Tatyana başını geriye atıp kahkahalarla gülerken mutlu gözleri kısılıp çizgi halini aldı.

"Evliliğimizin on altıncı, birlikteliğimizinse on yedinci yılında ben sana Leningrad'daki altın sarısı saçlarından bahsederken sen bana bunu mu anlatıyorsun?" dedi Alexander.

Süt rengi dekoltesi keyifle kabarıp inerken Tatyana, Alexander'ı kendine çekip dudaklarını onun hafif sakallı yüzüne sürttü. Ana yemekleri geldi; Alexander'a orta az pişmiş *filet mignon*, Tatyana'ya az

pişmiş *filet mignon*. "Sana daha şaşırtıcı bir şey söyleyeyim," dedi Tatyana yemeklerini yerken. "Vikki buraya taşınıyor."

"Nereye taşınıyor?"

"Ha ha! Buraya. Phoenix'e."

"Ah, şükürler olsun," dedi Alexander. "Bir an bizim evimize taşınacağını sandım."

"Apartmana mı dönüştürelim evimizi yani?" diyerek sırıttı Tatyana. "Hayır, New York'tan, senin Tom Richter'ından, her şeyden sıkılmış. Phoenix Memorial'da iş bulacakmış, böylece biz de onun hayatını yakından izleyeceğiz."

"Onun hayatını... yakından izleme ihtiyacı mı duyuyorsun?" diye sordu Alexander.

"Hayır ama arkadaşımın burada olması iyi olur."

"Evet ama bunu Anthony'ye söyleme. Bizi sonsuza dek terk eder," dedi Alexander. "Vikki yakınlarındayken nasıl gerildiğini biliyorsun." Yiyip içtiler, Bobo'nun serenat yapan müzik grubunu dinlediler. Bobo herkesin sevdiği restoranında çalacak iyi gruplar bulurdu hep. "Vikki'nin buraya taşınmasına senin adına sevindim," dedi Alexander, "ama başıma bela olan bir yerde çalışacağını belirtmen bana daha önemli bir şeyi hatırlattı. Bugün doktorunla konuşman gerekiyordu. Konuştun mu?"

"Hımmm, evet." Tatyana çatalını bıraktı. "Şura, senin ne hissettiğini biliyor," dedi Tatyana, Alexander'ın koluna dokunarak. "Ama ne yapabilir? Hastanenin prensibiymiş. Değiştirmesi mümkün değil. Kocalar doğumhaneye giremiyor. Böyle bir şey hiç olmamış."

Alexander da çatalını bıraktı. "Tanya, onunla son görüşmeye gittiğimizde kendimi yeterince açık ifade edemedim sanırım."

"Ettin," dedi Tatyana. "O yüzden randevularıma benimle gelemiyorsun artık. Ona kızıyorsun ama bu onun hatası değil. Kurallar böyle."

Alexander yemeğini bitirdikten sonra kadehini ağzına kadar doldurdu, Tatyana'nınkini yarısına kadar doldurdu. "Prensipler, hata, prosedürler, hastane kuralları vesaire vesaire. Umurumda değil. Kocanın hastane kurallarını önemsemediğini söylemedin mi ona?"

"Tam olarak bu kelimelerle olmasa da," dedi Tatyana, "söyledim..."

"Kendi çocuğumun doğumunda ya o doğumhaneye girerim ya da bebeği onun o lanet olası hastanesinde doğurmazsın. Bunu da söyledin mi?"

"Buna benzer şeyler söyledim, evet."

"Tanrım. O yerden nefret etmekte ne kadar haklıyım. Bana hâlâ işkence etmeye devam ediyor."

"Hişşşt." Tatyana şampanyasından bir yudum içip ona döndü. Elini onun eline koydu. "Doktor asker değil, sivil. Ormanda silahlı çatışmaya girme mantığını anlamıyor. O yalnızca kurallardan anlıyor. Şimdi sus," diye mırıldandı ve şeftali rengi oje sürülmüş uzun tırnaklarını onun elinde gezdirdi. "Endişelenme. Ben bir çözüm bulurum. Bir planım var."

"Ah, hayır." Alexander kahkaha attı. "Lütfen planın olmasın."

"Şura!"

Alexander'ın omuzları inip kalkıyordu. "Doğrusu senin bir planının daha üstesinden gelebilir miyiz bilmiyorum Tatyaşa. Artık eskisi kadar güçlü olmadığımızı unutma."

Kahkaha atarken Tatyana'nın da omuzları inip kalkıyordu.

Alexander onun halter kesimli elbisesinin boyun kısmına baktı. Tatyana'nın her zaman dikkat çekici güzellikte olan göğüslerinin böyle ağız sulandıracak kadar büyümesine, kremsi bir süt rengi almasına, dolgun, canlı, hamile vücudunun bu kadar seksi görünmesine inanamıyordu. Napa Vadisi'ndeki ölçüsüz Tanya'nın yuvarlak, hatta küp gibi bir versiyonuna dönüşmüştü. Alexander kendinden utanmadan onu *düşünemez* olmuştu. Geçen gün arabayla bir meyve standının yanından geçerken kendisinin de garip bir şekilde algıda seçicilik yaptığını gördü. Meyve standı! Tabeladaki "ÇİLEKLER" kelimesi olmuştu dikkatini çeken. Tatyana saçını çilekli şampuanla yıkardı. Hayır, son birkaç aydır Alexander'ın kafasının içinde dönüp duran şeyler... "Kes gülmeyi," dedi. "Kes yoksa restorandaki herkesin gözünün önünde eğilirim..." Alexander kendini tutamıyordu. Başını eğip dudaklarını Tatyana'nın yumuşak, şiş memelerine yasladı.

Kıpkırmızı olan, utanan, öte yandan çok mutlu olan Tatyana boğuk bir sesle, "Kocacığım, hamile bir kadın karşısında bu kadar heyecanlanman şaşırtıcı," dedi.

Alexander kolunu onun omzuna atarken gülümsedi. "Neden? Hamile bir kadınla sevişmek gereksiz mi?"

Tatyana ellerini onun koluna götürdü ve söyleyecek söz bulamazken gözlerini kırpıştırarak birbirlerine baktılar.

"Ne var?" dedi Tatyana.

"Hiç." Alexander'm gözleri onun yüzünde gezindi. *Hâlâ gözlerimi senden alamıyorum.* Tatyana'nın başını kendine çekip karnını okşadı, burnundaki çillerini öptü, nabız gibi hafifçe atan dudaklarını öptü. "Patatesli krep bebeğimiz bugün nasılmış?" Kasımdaki yumurtlama döneminden sonra nihayet yumurtadan çıkmayı başaran yavru balıkları ima ediyordu.

"Hareket ediyor, kıpırdanıyor, dürtüyor, tekmeliyor," diye karşılık verdi Tatyana. "Babası gibi, tam bir savaşçı."

Alexander dün gece Tatyana'nın banyo yapmasına yardım ettiğini, kurulanırken onu izlediğini ve daha fazla dayanamayacağını anladığında önünde diz çöküp ellerini onun kocaman, gergin, ıslak, çıplak karnında gezdirdiğini, dudaklarını onun göbeğine bastırdığını hatırladı. "Erkekse," dedi Alexander, Bobo'nun yerinde, "adı Hartum'u savunan savaşçı generalin anısına Charles Gordon olsun istiyorum. Sudanlılar için o, Kral Gordon'dı ya da onların tanımıyla Gordon Paşa. Böylece ona *Paşa* diyebiliriz."

Tatyana gözlerini bir iki defa kırpıştırdı. "Nasıl istersen aşkım."

"Kız olursa adı Janie olsun."

Tatyana, "Nasıl istersen aşkım," diye fısıldadı. Şampanyasından küçük bir yudum aldı ve onun o tatlı yanağını avuçladı. "Seni Yaz Bahçesi'nde bıraktığım o beyaz gece masmavi gökyüzünün altında kürek çekerek eve gittim. Kızıl kanatlarım oldu, sana âşık oldum. Benim on yediye bastığım, seninse yirmi iki yaşında olduğun o yaz gecesi..."

Bütün çiçekler ve hediyelerle birlikte Alexander, Tatyana'yı o güne dek üç yüz on iki bin kilometre yapan sadık 1947 Chevy kamyonetiyle eve götürdü. Tatyana'nın arabasını Bobo'nun otoparkında bıraktılar.

Binlerce yıldızın ışıl ışıl parladığı o yaz gecesinde Gecenin Kraliçesi adı verilen kaktüs açarken alacakaranlıkta kırlangıçlar şarkı söyledi.

İkinci Geliş

Bunaltıcı bir ağustos gecesi kırmızı kiremitli muhteşem kerpiç evlerinde, taze boya, odun, çiçek kokan evlerinde, battaniyeleri atıp temiz çarşaflar serdikleri uyudukları, seviştikleri, kavga edip kan döktükleri kocaman yataklarında, gecenin mavi ışığında, dolunayın altında Tatyana sona yaklaşmıştı. Onu yatağın ayak ucuna doğru yerleştirip arkasını desteklemişlerdi. Gözlerden uzak bahçelerine bakan çift kanatlı kapılarındaki perdeler çekiliydi ve ay ışığı, karanlık onu sakinleştirsin diye içeride başka ışık yakılmayan yatak odasına süzülüyordu. Anthony evin diğer tarafındaki kendi odasındaydı.

Yakın arkadaşları olan lisanslı ebe Carolyn Kaminski yatağın dibindeki taburede oturmuştu, Tatyana'nın başına yakın duran kendi taburesinde oturması gereken Alexander ise birkaç dakikada bir yerinden sıçrayıp Carolyn'in yanma gidiyordu. Klima kapalıydı, oda rahim sıcaklığındaydı. Sıcaktan pişen Alexander, Carolyn'den izin isteyip tişörtünü çıkardı. Şimdi pantolonuyla yarı çıplak durmuş, *ne zaman, ne zaman,* diye soruyor, Tatyana'nın daha fazla bekleyemeyeceğini söylüyordu.

"Ne kadar gerekiyorsa o kadar bekleyebilirim Şura," diye fısıldadı Tatyana yataktan.

"Alexander, git ve karının yanma otur. Elini tut. Ona su ver. Henüz bir şey yok çocuklar, henüz görünürde bir şey yok."

Alexander karısının yanına gidip ona su veriyor, huzursuzca bir süre oturuyor, onu okşuyor, ovalıyor, tutuyor, siliyor, ona bir şeyler fısıldıyor, onu öpüyor, Tatyana'nm karnının gerginleştiğini hissedince yine ayağa fırlıyor, ayaklarının dibine gidip Carolyn'e yükleniyordu.

"Tanya, senin kocan inanılmaz biri. Hep böyle midir?"

"Evet," dedi Tatyana nefesini serbest bırakarak. "Hep böyle inanılmazdı."

"Tepemde duruyor. Beni geriyor. Alexander, git. Bana biraz nefes aldır, bebeği doğururken karının sana ihtiyacı olacak. Bugüne dek hiçbir kocanın doğuma refakat ettiğini görmedim ve şimdi sebebini anlıyorum. Bu çok sinir bozucu. Bence bu iş hiç erkeklere göre değil. Tanya, lütfen ona oturmasını söyle. Alexander, belli ki beni dinlemeyeceksin ama karının lafını dinlersin, değil mi?"

"Karım bana ne derse onu yaparım," dedi Alexander yatağın dibinde direk gibi durarak.

Tatyana gülümsedi. "Carolyn ayağıma destek olsun. Doğururken ayaklarım yataktan kayabilir. Şura, tabureye otur ya da nerede rahat ediyorsan orada dur ve Carolyn bir ayağımı tutarken sen de diğerini tut, tamam mı?"

Alexander tek dizinin üzerinde durup onun ayağını sabitledi. Bu arada Carolyn de tabureye oturup Tatyana'nın diğer ayağını tuttu. Karnında spazmlar olan Tatyana ıkındı, Alexander nefesini dışarı verdi. "Carolyn, *bak*, kafası mı şu?"

"Evet." Bu defa Carolyn bile gülümsedi. "Neredeyse geldi. O, taç." Alexander'ın kalkıp eğilmesi, dudaklarını Tatyana'nın yüzüne bastırıp, *çok iyi gidiyorsun bebeğim*, diye fısıldaması için otuz saniyesi vardı. "Kafası göründü Tatyaşa. Tanrım. Çok az kaldı."

"Canın yanıyor mu Tanya?" diye sordu Carolyn. "Çok cesursun. Alexander, karın çok cesur."

"Her zaman böyledir."

"Evet," dedi Tatyana. "Benim acı eşiğim çok yüksektir. Ateşin üstünde yürüyebilirim."

Alexander'ın kolları o kadar uzundu ki diz çöktüğünde bile bir eliyle Tatyana'nın elini tutarken diğeriyle de ayağını destekleyebiliyordu. Tekrar ıkındığında Tatyana çok zorlanmıştı ama Alexander onu neredeyse hiç duymuyor, bebeğin ağır ağır dışarı çıkan kafası dışında bir şey göremiyordu. Tatyana'nın kaskatı kesilmiş vücudu iki nefes alımı

kadar rahatlarken Alexander onun ayağını bıraktı ve elini Carolyn'nin üzerinden uzatıp bebeğin greyfurt büyüklüğündeki kafasına dokundu.

"Alexander, dokunma," dedi Carolyn.

"Carolyn, izin ver, dokunsun," dedi Tatyana.

"Alexander, sakin ol, geliyor," dedi Carolyn. "Bebek yarım dakika içinde geliyor. Onu temizleyip kundakladıktan sonra sana vereceğim ama Tanrı aşkına, işimi yapmama izin ver. Git, karının yanına otur."

"Geri kalanı nerede bu bebeğin?" diye sordu Alexander, eli bebeğin kafasındaydı, yana kaymak yerine ortaya kaymıştı.

"Sabırlı ol Alexander, geri kalanı da geliyor. Sana git ve otur, diyorum."

Kesik kesik nefes alıp veren Tatyana bir şey söylemedi. Gözlerini zar zor açıp Alexander'a işaret etti. Alexander yeni pozisyonunu bir milim bile değiştirmeden uzanıp bir koluna yaslandı, çırılçıplak Tatyana'ya doğru eğildi ve onu öptü. Diğer eli hâlâ Tatyana'nın bacaklarının arasındaki bebeğin kafasındaydı. Alexander çok sıcaklamıştı, ter içinde kalmıştı, Tatyana kadar terlemişti neredeyse. Doğrulduğunda ona en azından bir adım çekilmesini, eski yerine dönmesini söyleyen Carolyn'i dikkate almadı. "Tanya! Kocan işimi yapmama izin vermiyor."

Alexander'ın derin gözleri yalnızca ona gülümseyen ve "Carolyn, görmüyor musun? Seni itiyor," diyen Tatyana'nın üzerindeydi.

"Görüyorum. Ona durmasını söyle lütfen."

"Ona izin ver Carolyn," diye fısıldadı Tatyana. "Ona izin ver. Ona bebeği nasıl doğurttuğunu göster."

"Tanya, hayır!"

"Neden korkuyorsun? Ona bir baksana. Bebeği tutmasına izin ver."

"Teşekkürler Tatyana." Böylece Alexander tek dizinin üstünde onun bacaklarının arasına girerken iyice gerilen Carolyn onun yanından eğilip ellerini onun ellerinin yanında tuttu. *Evrenin düzeni sağlandı*, diye düşündü Alexander.

Karnı gerilen, vücudu kasılan Tatyana bir defa ıkındı ve mor bebek yüzüstü dışarı çıkıp babasının onu bekleyen doyumsuz ellerine düştü. "Erkek bu, Tanya," dedi Alexander oğlunu baş aşağı çevirmeden. "Onu

öyle tut, hareket etme," diyordu Carolyn bebeğin ağzını silerken ve o an Alexander gece boyunca beklediği sesi nihayet duydu.

"Ingaaa... Ingaaaa... Ingaaaaaa..." Cıvıl cıvıl öten bir kuş gibiydi. Ve ilk nefesiyle birlikte artık mor değildi, pembeleşmişti.

Alexander bebeğin, Tatyana'nın karnına konmasına izin verirken elini onun ve Tatyana'nın üzerinden ayırmadı. Carolyn göbek bağını bağladıktan sonra Alexander yapış yapış bebeği kucağına alıp onu avuçlarında tuttu ve Tatyana'nın yüzüne yaklaştırıp, "Tanya, oğlumuz. Baksana ne kadar küçük," diye fısıldadı.

Islak alnını Tatyana'nın ıslak yanağına yasladı.

"Nasıl hareket ediyor, kıpırdanıyor, ağlıyor. Ne oldu oğlum? İçeride çok mu uzun süre kaldın?"

Bebeği ardına kadar açık avuçlarında tuttu.

"Ah, Tanrım, nasıl bu kadar ufak olabilirsin? Ellerimden bile küçük."

"Evet, aşkım," dedi Tatyana, bir eli kocasında, diğeri bebeğindeydin. "Ama senin ellerin de kocaman."

Alexander ayağa kalkıp ay ışığında bebeği daha iyi görebilmek için çift kanatlı kapıları açtı. "Charles Gordon Paşa," diye fısıldadı. *Paşa.*

Bebek kıpırdanmayı, hareket etmeyi, ağlamayı kesti; tüm uzuvları gevşedi, yapışkan ve minicik haliyle Alexander'ın avuçlarında gözlerini kapatıp açtı, babasının yüzüne odaklanmaya çalıştı.

"Tanya," diye fısıldadı Alexander ıslak oğlunu çıplak göğsüne, kalbine bastırarak. "Bak Tanya, ne küçük, ne tatlı, ne minik bir bebek."

DÖRDÜNCÜ KİTAP
Moon Lai

Sonra Rab'bin sesini işittim.
"Kimi göndereyim? Bizim için kim gidecek?" diyordu.
"Ben! Beni gönder," dedim.

YEŞAYA 6:8

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Aya Çıkan Adam

Harold Barrington'ın Mücadelesine Devam, 1965

Tatyana ve Alexander, Anthony'yi izliyordu. O sabah, yalnızca üçünün olduğu zamanlardaki gibi mutfakta oturmuşlardı. Bebekler hâlâ uyuyordu. Sabahlar Tatyana'nın evin en sevdiği odasında geçirdiği günün en güzel saatleriydi. Mutfak tam hayallerindeki gibi kırık beyaz kireç taşı zemini, beyaz cilalı dolapları, beyaz teçhizatı, açık sarı perdeleriyle ışıl ışıl parlıyordu ve her sabah güneş mutfağa vurup sırayla tüm odaları geziyordu. Sabahları mısır gevreği ve kahve hazırlayıp Tatyana'nın yaptığı reçel ve kruvasandan yemek için burada toplanıyorlardı.

Ama bu sabahın erken saatinde, saat yedi buçukta Anthony yüksek tabureye oturmuş kahvaltısını ederken karşısında duran annesi ile babası dikkatle onu izliyordu. Alexander sütun gibi dikilmekten başka bir şey yapmıyordu. Tatyana bar taburesinin arkasına tutunmuştu. Anthony onların farkında değilmiş gibi kahvesini içip ikinci kruvasanını yiyordu.

"Sakin olun artık," dedi sonunda. "Yediklerim boğazımda kalacak."

Tatyana ve Alexander kımıldamadı.

"Anne, reçel inanılmaz. Ne reçeli bu? Yaban mersini ya da ahududu mu?"

Anthony, diye haykırmak istedi Tatyana. *Anthony*. Büyük oğlu karşısında âdeta dili tutulmuştu. Üç hafta sonra yirmi iki yaşında olacaktı! Tatyana'nın hâlâ emzirdiği altı bezli yirmi aylık bir kızı, ilkokul çağında iki oğlu vardı. Ve Anthony iki gün önce West Point'ten mezun olmuştu.

Beyaz kepini havaya fırlatışını görmek için ailece doğuya uçmuşlardı. Artık iyice elden ayaktan düşen Esther halaları Rosa'yla birlikte Barrington'dan gelmiş, neredeyse tören boyunca ağlamıştı. Sam Gulotta ve karısı Washington'dan gelmişti. Boşanmalarına rağmen hâlâ birlikte olan Tom Richter ve Vikki de gelmişti. Mezuniyet konuşmasını Richter yapmıştı. Armaları ile nişanlarının ve yarbay rütbesinin olduğu üniformasının içinde dimdik duran Richter, o kavurucu haziran sıcağında açık alandaki kürsüden beş yüz erkek ve ailelerine, Tatyana ile Alexander'a, Anthony'ye seslenmişti.

"Bir uygarlığı kurtaran komutanların, Eisenhower ve MacArthur'un, Patton ve Bradley'nin izinde yürüdünüz. Dünyanın gözü sizin üzerinizde."

Richter 1959'dan beri Güneydoğu Asya'daydı. Askerî danışma grubunda Güney Vietnamlıları Kuzeylilerle savaşma konusunda eğitiyordu ama şimdi MACV'nin* ağır toplarından biri olarak Amerika'nın Güneydoğu Asya'ya girişini kontrol ediyordu. Rosa ondan çok etkilenmiş, yemekte onun yanına oturmak istemişti. Çocuklar askerî lise öğrencisi ağabeylerinin yanına oturmak istemişlerdi ama Esther halanın da isteği buydu. Fakat çocukların yerlerinden kımıldamaya niyetleri olmadığı gibi Esther halanın da böyle bir niyeti yoktu. Sonunda çocuklar somurtarak anne babalarının arasında oturmak zorunda kalırlarken Anthony de bir yanında Esther hala, diğer yanında Vikki ve Richter'la oturmuştu.

Tatyana ve Alexander, New York'taki modern ve gösterişli Four Seasons restoranının havuzlu terasını tutmuşlardı. O akşam Esther hala bile çok gürültü yapıyordu. Anthony'yi daha iyi duyabilmek için

* Askerî Yardım Kumandanlığı, Vietnam. (ç. n.)

ona iyice yanaşan kulakları sağır seksen altı yaşındaki kadın onun askerî okuldaki hikâyelerini dinlemek istiyordu. Anthony tam da babasının ona öğrettiği gibi ihtiyatlı olmaya çalışıyordu. İyi olduğunu anlattı; futbol oynamıştı, Donanma'ya karşı Ordu'ydular, nihayet kazanmışlardı, altı yıldır Ordu'nun ilk galibiyetiydi bu. Açık kortlarda basketbol oynamıştı. "Basketbol," dedi Anthony, halasına, "ragbiye benziyor." Tenis oynamıştı ve koçu da Teğmen Arthur Ashe'ti. Esther hala ona, "Arthur Ashe kim?" diye sordu ve Anthony'nin yanıt vermesine fırsat vermeden sertçe onun atletik maceralarıyla biraz olsun ilgilenmediğini (Tatyana da bu noktada onunla aynı fikirdeydi), daha çok "gönül maceralarıyla" ilgilendiğini söyledi. Anthony gülümsedi ve hiçbir şey söylemedi (iyi çocuk) ama problem yaratmakta üstüne olmayan Richter, "Teğmen, neden büyük halana Chicago'da aldığın iki ihtardan bahsetmiyorsun?" diye sordu. Anthony buna hemen itiraz edince Richter, Esther halaya, West Point'in birinci sınıf öğrencileri Chicago'ya geldiğinde Albay Daley'nin karısının öğrenciler ile iyi aile kızları arasında nasıl çöpçatanlık yaptığını memnuniyetle anlattı. "Öğrencilerin harika vakit geçirmesini sağladı," dedi sırıtarak.

"Evet, Daleylerin de başına iş açıldı," diye ekledi Anthony ilgisizce.

"Detaylar Anthony, detaylar!" diye haykırdı Esther hala.

Tatyana, Janie'ye tatlı patates yedirirken gülümseyip Alexander'a baktı. Alexander da gülümsüyordu ama bir yandan da gergin bir ifadeyle Paşa ve Harry'ye çenelerini kapatıp bezelye ve ekmeklerini pipetleriyle birbirlerine fırlatmamalarını söylüyordu. Vikki başka içki olup olmadığını merak ediyordu. Esther hala, Anthony'ye West Point asker geleneğini devam ettirip mezun olur olmaz akademinin kilisesinde evlenip evlenmeyeceğini sorunca Rosa ancak Katolik şapelinde evlenebileceğini, Richter ancak, "iyi bir Chicagolu kızla" evlenebileceğini söyledi. Anthony ise duygusuzca birini bulamadığını söyledi. Richter, "Tüm çabalarına rağmen," dedi ve herkes kahkahalara boğulurken Vikki şarabın nereye gittiğini sordu. Tatyana, "Harry, sen Anthony'ye bir ekmek topu daha at..." dedi. Harry o sırada araya girip, "Anne, onlar

ekmek topu değil, mermi," dedi. Alexander araya girdi: "Tom, Güney Vietnamlılar ne durumda? Harry, annen sana ne dedi!"

Her şeyden, her konudan konuştular, asıl konuşmaları gereken tek konu hariç: Anthony'nin geleceği. Hepsinin beynini yakan soru buydu ve Tonkin Körfezi Kararnamesi meclisten geçip tıpkı Güney Kore'nin Kuzey Kore'den korunduğu ve korunmaya devam etmesi gibi Güney Vietnam'ın da Kuzey Vietnam'dan korunması için tüm güçlerin kullanılmasına izin verildiği Ağustos 1964'ten beri Tatyana ve Alexander'ın da aklmdaki tek soru buydu. Tom Richter II. Dünya Savaşı'nda Yeni Gine'nin vahşi ormanlarında ve Bataan'da MacArthur'la birlikteydi, savaştan sonra Japonya'da MacArthur'la birlikteydi. Sonra MacArthur'un Kore'de Inchon Limanı'ndan Yalu Nehri'ne giden adamlarına önderlik etmişti ve şimdi de MacArthur boru sesini duyup kendi nehrini geçerken Richter da Vietnam'da Westmoreland'le (West Point, '36) birlikteydi. Orada neler olduğundan fazla bahsetmemişti ama Tatyana, Alexander'dan Richter'ın gizli bir özel operasyon birimi oluşturduğunu duymuştu. Güney Vietnamlıların ABD'den küçük ölçekli bir yardım alarak kendilerini savunmalarına izin verme planı başarılı olmamıştı belli ki. Güçleri yetmemişti. Kaçıyorlardı. Kuzey Vietnam, Vietnam Kurtuluş Cephesi (Vietkong), Vietkong Savunma Güçleri, Vietkong Gizli Savunma Güçleri daha donanımlıydı.

Bundan fazlası gerekliydi.

"Sizler babalarınızın girdiği dünyadan çok farklı bir dünyaya girdiğinizi sanıyorsunuz ama öyle değil. Ben Haziran 1941'de mezun oldum ve altı ay sonra, 7 Aralık'ta deniz subayları radar ekranında bir terslik fark etmelerine rağmen onu görmezlikten geldiler. 'Zararsız uçaklar olmalı,' dediler. Ve yarım saat sonra deniz filomuzun neredeyse tamamı yok oldu. Şimdi emperyal komünizmin karşısında size diyorum ki bizim en büyük düşmanımız rehavet. Amerikan İç Savaşı döneminde General Sedgwick sınırdaki bir siperi inceledikten sonra, 'Bu mesafeden fil bile vuramazlar,' dedi. Bunlar onun son sözleri

oldu. O anda bir keskin nişancı onun canını aldı. Son yirmi yılda Doğu ve Batı, iyiler ile kötüler arasındaki nükleer bir savaşın parçası olarak denizlere açıldı, dolaylı savaşlara girdi. Ama yakında oyun bitecek. West Point askerleri olarak sizin girdiğiniz dünya bu."

O parlak Arizona sabahında Tatyana ve Alexander, Anthony'nin onlara o dünyaya girmeye nasıl baktığını açıklamasını bekliyordu. Tatyana arkasındaki Alexander'ın çok gergin olduğunu hissederek ona yaklaştı ve kolunu sıkıp ona bakarak, "Hişşşt," diye fısıldadı. Sonra da, "Hayatım, ön bahçeden Harry'nin sesi geliyor, duyuyor musun? Neden bu kadar erken uyanmış ki?" diye sordu.

"Sabahın köründe Gila canavarı yakalayacakmış," dedi Alexander gözlerini Anthony'den ayırmadan. "Balık tutmak gibiymiş." Kolunu Tatyana'dan çekti. "Anthony, daha sonra konuşmak ister misin? Harry'yi kurtarmalıyım."

"Gitmen gerekiyorsa git baba," dedi Anthony bakışlarını gazeteden çekmeden. "Saat onda Luke Hava Kuvvetleri'nde olmam gerekiyor."

"Gitmem gerekmiyor ama çocuklar buraya geldikten sonra konuşmak mümkün olmayacak, biliyorsun," dedi Alexander. Çocuklar çok gürültücüydü, özellikle de erkekler. Vahşi köpekler gibi durmak nedir bilmiyorlardı. Kız nispeten sessizdi ama o da sürekli ilgi istiyordu. O da uyandıktan sonra tekrar uyku saati gelene kadar yetişkin sohbeti etmeleri mümkün değildi.

Anthony! Babanın yüreğine, annenin yüreğine ne yaptığını görüyor musun? Konuşamıyoruz bile. Yüreğimiz gurur, sevgi ve korkuyla doldu.

"Sonra konuşalım o halde," dedi Anthony başını kaldırmadan. "Daha yeni geldim. Bu ilk sabahım. İki ay buradayım. Lütfen biraz sakin olabilir miyiz?"

"Anthony." Bu Tatyana'ydı. Sonunda konuşabilmişti. Ama oğlunun isminden başka bir şey söyleyememişti.

Anthony iç geçirdi, ağzını silip gazeteyi kapattı ve o da ayağa kalktı. Şimdi tezgâhın bir yanında Anthony, diğer yanında Tatyana ve Alexander duruyordu. Hepsi de odun gibi kaskatı kesilmişti.

"Demokrasi ve özgürlük duvarlarını koruyacaksınız. Biz sizin de varlığınızla değişen bir dünya görmek istiyoruz."

Baştan ayağa beyaz üniformasının içindeki Anthony beyaz şapkasını siyah granitin üzerinden alıp başına taktı. O, West Point mezunu bir subaydı. Amerika Birleşik Devletleri'nin en prestijli askerî akademisinde birinci sınıf eğitim alan Anthony'nin, ABD hükümetine dört yıl daha aktif hizmette bulunması gerekiyordu. Bunu biliyordu. Annesi ile babası da biliyordu.

Tonkin Körfezi Kararnamesi de oybirliğiyle kabul edildi. ABD birlikleri yavaş yavaş uçaklara binip hep birlikte Güneydoğu Asya'ya gidiyordu.

Alexander son dokuz aydır Askerî İstihbarat'ta ve yeniden şekillenen Savunma İstihbaratı Teşkilatı'nda tanıdığı herkesle konuşuyor, Anthony'yi yeteneklerine uygun, aktif hizmet talebini tatmin edecek ve en önemlisi ABD içinde bir göreve yerleştirmeye çalışıyordu. Sonunda dört hafta önce Savunma İstihbaratı Teşkilatı'nın başkanı, Anthony'yi özel karargâhında çalıştıracağını söyledi. Amerika Birleşik Devletleri'nin yabancı istihbaratının öncelikli uygulayıcısı olan departmanın başıyla görüşecekti. Resmî teklif iki hafta önce Anthony'ye ulaşmıştı.

"Görev, Onur, Ülke – bunlar her adımında yanında olacak kelimeler. Filipinler'i Japonya'dan kurtaran, Kore Savaşı'nın kaderini bir gecede değiştirip Güney Kore'yi kurtaran, Müttefik Devletler'in yüce kumandanı Douglas MacArthur üç yıl önce bu kürsüden size seslenmiş, yetişkinlik hayatı boyunca borazanların o büyülü melodisini, uzun yollar boyunca çalınan davulun sesini dinlediğini ama o nehri geçerken son düşüncesinin Müfreze, Müfreze ve Müfreze olduğunu size anlattı.

Görev, Onur, Ülke. İlk düşünceniz kadar son düşünceniz de bu olsun."

Anthony uzun boyu, geniş omuzları, kapkara saçları ve kapkara gözleriyle dimdik duruyordu. Biri hariç tümüyle babasının fiziksel özelliklerini almıştı: Ağzı annesinin ağzıydı. Çiçeklerin özünü emmek için erkeklerin dolgun dudaklara ihtiyacı yoktu ama Anthony'nin dudakları öyleydi. Anthony genç, idealist, yakışıklıydı. Gönül yarasıydı.

Tatyana ve Alexander başlarını eğdiler. Oğlu şimdi neredeyse devasa boyuttaki kocası kadar olsa da Tatyana'nın karşısında gördüğü, New York'taki evlerinde onun yaptığı kruvasanı yiyen, minik, tombul elleri kırıntı ve yağ içinde kalmış on beş aylık tombul, esmer Anthony'ydi. Ceza taburuyla birlikte Vistula Nehri'nin çamuruna ve kanına batan babası olmadan tek başlarına yaşadıkları evde ağzındaki dört süt dişiyle ona gülücükler saçan Anthony... Tatyana, Alexander'ın ne gördüğünü merak ediyordu.

Alexander, "Anthony, neye karar verdin?" diye sordu.

Anthony temkinli bir şekilde gözlerini kırpıştıran annesine bakıyordu yalnızca. "Savunma İstihbaratı'ndan gelen teklif çok iyi baba," dedi. "Yardım etmeye çalıştığını biliyorum. Teşekkür ederim. Ama kabul etmeyeceğim."

"1903'te savaş bakanı, Douglas MacArthur'un birinci olduğu West Point mezunlar sınıfına, 'Ordudan ayrılmadan önce başka bir savaşa gireceksiniz. Ülkenizi buna hazırlayacaksınız,' demişti. Ben de bugün size aynı şeyi söylüyorum."

Anthony nefes aldı ve bakışlarını annesi ile babasının üzerinden çekti. "Ben Vietnam'a gidiyorum."

"Bugün Platon'un o kötülük habercisi sözleri kulaklarımızda çınlıyor: 'Yalnızca ölüler savaşın bittiğini görür.'"

Beyaz mutfağa sessizlik çöktü. Evin başka bir bölümünde bir kapı sertçe kapandı. İki çocuk koşuyor, koşuyordu. Tatyana onların canavar ayaklarının tıpırtısını duyuyordu.

Tatyana bir şey söylemedi, Alexander bir şey söylemedi ama Tatyana arkasında duran Alexander'ın gerginliğini hissediyordu.

"Haydi ama yapmayın," dedi Anthony. "Canavar Kışlası'ndan ve talim çavuşu Canavarların Kralı'ndan kurtulduktan sonra Savunma İstihbaratı'nda masa başında oturabileceğimi düşünmediniz herhalde?" Çok bezgin, çok kayıtsız bir hali vardı. Normaldi bu. Henüz yirmi bir yaşındaydı. Onlar da yirmi bir yaşında olmuşlardı.

"Anthony, saçmalama," dedi Alexander. "Masa başında oturmayacaksın. Tanrı aşkına, askerî istihbarattan bahsediyoruz. Aktif muharebe desteği olacak bu."

"Tamam işte baba, ben muharebe desteği istemiyorum. Muharebede olmak istiyorum."

"Olma..." Alexander susup sesini alçalttı. "Saçmalama Anthony..."

"Bak, ben kararımı verdim. Tom Richter'la konuştum. Her şey halloldu."

"Ah, bu konuyu *Richter*'la konuştun demek!" Alexander sesini yükseltmemek için çaba harcamıyordu artık.

"A Bölüğü, İkinci Hava İndirme Tümeni'ne beni önerecek," dedi Anthony. "Bir tur onlarla gittikten sonra ikinci turda Özel Kuvvetler'de onun yanında bir göreve atanabilirim."

"İkinci tur mu?" diye tekrar etti Tatyana şaşkınlık içinde.

Kimse kımıldamadı.

"Anne, baba, savaşta olduğumuzu biliyorsunuz, değil mi?"

Tatyana sandalyeye çöktü, kollarını mutfak masasına yaslayıp avuçlarını masaya çevirdi. Alexander'ın kolunu sırtında, omzunda hissetti.

"Yapma anne," dedi Anthony.

"Anneni sakinleştirmek için çok geç kaldın," dedi Alexander. "Bu kadar gösteriye ne gerek vardı Anthony? Neden mezuniyetinde, Four Seasons'ta söylemedin bunu? Belli ki Richter da biliyordu, o neden

bize söylemedi?" Çılgına dönmüş, sesini iyice yükseltmişti ama ellerini Tatyana'nın üzerinden çekmemişti. Tatyana onu sakinleştirmek için kalkması gerektiğini biliyordu ama kendini sakinleştirmeyi beceremiyordu ki. Onun ellerine ihtiyacı vardı.

"Anthony, lütfen," diye fısıldadı. "Kimseye bir şey ispatlamak zorunda değilsin."

Anthony'nin kahverengi, ışıl ışıl gözleri ve gür, siyah saçları vardı. Boyu çok uzundu. Gençlik ateşiyle ışıldıyordu. "Ben hiç kimseye bir şey ispatlamıyorum," dedi. "Ben istiyorum bunu."

Tatyana ve Alexander hüzünlü bir ifadeyle ona bakarlarken Anthony iki koldan gelen o acılı bakışlara daha fazla karşılık veremeyip bakışlarını kaçırdı.

"Ben *West Point*'ten mezun oldum," dedi. "Eisenhower, Grant, Stonewall Jackson, Patton... *MacArthur*. Tanrı aşkına, bir düşünün! Savaşçı yetiştiren bir okuldan mezun oldum. Ne yapmamı bekliyordunuz? Askerî akademiye neden gittiğimi sanıyordunuz?"

"Birinci sınıf eğitim alman için," diye yanıtladı Alexander, Anthony'nin alaycı sorusunu. "Güneydoğu Asya'daki silahlanma, strateji ve planlarla ilgili istihbarat almayı öğrenmen için. Rusçayı akıcı konuşuyorsun. İki dili de iyi bilmen sayesinde Sovyetlerin NVA'ya*, Pathet Lao'ya yaptığı desteğin boyutunu ana hatlarıyla belirten belgelerin içeriğinin anlaşılması konusunda yardım edebilirdin. ABD askerî istihbarat merkezi başkanıyla çalışabilirdin. Bu inanılmaz bir fırsat."

"O görevi sen yapıyorsun zaten," diye karşılık verdi Anthony. "Öyle bir pozisyon doğduğundan beri o boşluğu sen doldurdun. Ben oturup verileri analiz etmeyeceğim."

"Sana inanamıyorum, gerçekten."

"Hişşşt!" dedi Tatyana. O an Alexander elini onun omuzlarından çekti.

"Seninle bir daha tartışmayacağım," dedi Anthony, Alexander'a. "Bunu bir daha yapmayacağım. Bu evdeki iki ayımı sizinle tartışarak

* Kuzey Vietnam Ordusu. (ç. n.)

geçirmeyeceğim. Beni öyle bir ortam bekliyorsa hemen New York'a dönebilirim."

"Anthony!" diye bağırdı Tatyana.

"Git öyleyse!" diye bağırdı Alexander. "Defol git bu evden! Seni tutan kim?"

"Alexander!" diye bağırdı Tatyana bu kez. "İkiniz de susun, *lütfen*!" Hepsi nefes nefese kalmıştı, Tatyana dâhil. "Saçmalık bu," dedi. "Anthony, ABD'de kalman için çok büyük bir fırsat var elinde. Bunu neden kullanmıyorsun?"

"Çünkü istemiyorum!"

"Babanın sana yardım etmek için ne kadar uğraştığını gördüğün halde nasıl böyle bir şey söylersin?"

"Ondan yardım istedim mi? Kim ondan yardım istedi?"

"Çok doğru," dedi Alexander. "Bu noktada kesinlikle çok haklısın. Pekâlâ, git öyleyse Anthony. Ne bekliyorsun? Birinin seni götürmesini mi?"

"Alexander, hayır!" diye bağırdı Tatyana ona dönerek.

"Tanya, sen karışma!"

Anthony başını eğdi.

Tatyana aniden Alexander'ın işkence çekiyor gibi görünen gözlerine baktı ve son yedi yıldır bu türde kaç tartışma yaptıklarını fark ederek sessizliğe gömüldü. Önce birini, sonra diğerini sakinleştiriyor, arada kalıyor, sorunu halletmeye çalışıyordu. Her iki taraf da direniyordu, taraflardan biri inat ediyordu, Anthony sesini yükseltiyordu, Alexander'ın sinirleri geriliyordu ve Tatyana kocasına dönüp mantıklı olmasını söylüyordu. Bu defa baba oğul arasındaki tartışma karı koca arasındaki tartışmaya dönüşüyordu. Anthony on dört yaşına girdiğinden beri durum buydu.

Alexander haklıydı. Tatyana pişmanlığı yüzünden ve vücudundan okunurken ellerini onun kollarına koydu. "Özür dilerim," dedi dudaklarını kımıldatarak ama ona rağmen direnmeye devam etti. Çünkü bu sefer durum farklıydı. Bu yalnızca baba oğul arasında bir tartışma değildi. Ailesinin geleceği içindi. Sonoran Çölü topçu ateşiydi bu.

Ağır bir söz daha sarf edilmesine fırsat kalmadan sapsarı saçlı iki çocuk çığlık çığlığa yuvarlanan çalı topları gibi mutfağa daldı. Gordon Paşa altı, Harry beş yaşındaydı. Neşe içinde Anthony'ye vurup babalarının yanına koştular; biri bir koluna, diğeri bir koluna asıldı. Alexander ikisini birden kucaklayıp kaldırırken Tatyana yoldan çekildi. Alexander, Paşa'yı hayatının ilk on altı ayında önce göğsünde, sonra sırtında taşımış, ona bakmıştı. Sonra Harry için aynı şeyi yapmıştı. Onları emzirmesi için annelerine bile zar zor veriyordu. Anneleri gibi sarışın olabilirlerdi ama babaları gibi uzun adımlarla yürüyor, onun gibi konuşuyor, saçlarını onun gibi kestiriyor, masaya vuruyor, annelerinin dikkatini çekmeye çalıştıkları zamanlardaysa babalarının ses tonuyla, "Tat-YA-naaa!" diye bağırıyorlardı. Babalarının yanında korkusuzca oynuyor, ona koşulsuzca tapıyor, hiçbir yük yüklemiyorlardı.

"Uçan Karınca," dedi Harry, "neden yine dondurmacı kıyafetini giydin?"

"Birazdan hava kuvvetleri üssüne gideceğim."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Ben de gelebilir miyim?"

Anthony kardeşlerine yanıt vermeyip Alexander'a büyük kardeşini işaret ederek, "Kardeşime *Charles Gordon* adını verip büyüdüğünde ne olmasını bekliyorsun?" diye sordu.

Paşa hemen atıldı. "Doktor olacağım Uçan Karınca. Annem gibi insanlara yardım edeceğim. Hem benim adım Paşa."

Kolunu Alexander'a dolayan Harry ise, "Ben de babam gibi silah yapacağım Uçan Karınca. Kertenkele yakaladığım mızrağı görmelisin," dedi.

Tatyana, Anthony'nin dört yaşındayken boş arazide kertenkele yakalamaya çalıştığı zamanları hatırlayınca ağlayacak gibi oldu.

"Aptalsın sen," dedi Paşa, Alexander'ın diğer tarafına uzanıp kardeşinin saçını çekerek. "Aptalsın işte. Babam silah yapmıyor bir kere. Tahta mızrak yapıyor ama o sayılmaz ki."

"Anneciğim, ben acıktım," dedi Harry ağlayarak.

"Ben de acıktım anneciğim," dedi Paşa.

Evin uzak bir köşesinden küçük bir kızın çığlığını duydular.

"Sana bir şey söyleyeyim mi Anthony?" dedi Alexander yüksek sesle. "Bunun Paşa'yla, hatta ikimizle bir ilgisi yok. Bu yalnızca seninle ilgili."

"O konuda haklısın," dedi Anthony de sesini yükselterek.

Paşa ve Harry önce babalarına, ağabeylerine, sonra da onlara, "Haydi, inin ve buradan gidin. Hemen," diye fısıldayan annelerine baktılar.

Oğullarını hâlâ kucağında taşıyan zalim Alexander sesini yumuşatmaya çalışarak, "Çocuklar, Jane'in ağladığını duymadınız mı? Jane bağırıyor! Gidin de kardeşinize bakın. Ben arkanızdayım. Haydi, hazırlanalım da anneniz bize yemek versin."

Çocuklar kucağından indi ve dışarı çıkarken yine Anthony'ye vurdular.

"Anthony," dedi Harry, "bizimle yüzmeye gelsene. Sana nasıl takla attığımı göstereyim."

Anthony, "Sonra gelirim. Ben de sana ters takla atmayı gösteririm," diyerek elini Harry'nin kafasına götürdü.

"Anthony," dedi Paşa, "ama bize 'Do Wah Diddy' çalacağına söz vermiştin."

"Çalarım ama Luke'tan döndüğümde."

Çocuklar "Do Wah Diddy" şarkısını söyleyerek mutfaktan çıktılar...

Onlar gider gitmez Alexander, Anthony'ye, "İstediğini yaparken akıllıca davrandığına inanıyor musun?" diye sordu. Tatyana ona dokunmak istedi ama yapamadı. "West Point'e gitmeden önce bizimle konuşmadın ve o dönemde annenin ne kadar üzüldüğünü biliyorsun..."

"Beni caydırmaya çalışacağınızı sandım," dedi Anthony, "ki haklıymışım, değil mi? Şu halinize bakın."

"Şimdi de çarpışmaya gönüllü olmadan önce bizimle konuşmadın. Tanrı aşkına, Anthony! Benim istediğimin, annenin istediğinin tersini yapmaktan zevk mi alıyorsun? On beş yaşındayken eve geç geldiğin için tartıştığımız zamanları çoktan geçtin. Bana karşı küstah tavırlar takındığın günler bitti. Hayatının geri dönüşü olmayan bir aşamasm-

dasın." Alexander derin bir nefes aldı. "Neden *beni* üzmeye çalışmak yerine bir kerecik olsun kendini düşünerek hareket etmiyorsun?"

"Ah, Tanrım, bunun seninle bir ilgisi yok ki!" diye bağırdı Anthony.

Tatyana dudağını ısırdı ve gözlerini kapattı çünkü bir sonraki...

"Benim evimde o lanet olası sesini yükseltemezsin," dedi Alexander bir adım atarak.

Anthony geri adım attı. Babasına yanıt vermedi.

"Zaten neden bize söyleyesin ki?" dedi Alexander. "Doğruca Kontum'dan mektup yollasaydın bize. Anne baba, bilin bakalım ben neredeyim? Şu an yaptığın da bundan farksız aslında. Neden buraya geldin ki?" Kolunu savurdu. "Git, Yuma'da eğitim al. Annen sana hasta bakım paketi yollar. Bir tanesini Yuma'ya, bir tanesini Saygon'a yollar." Sonra da dönüp Tatyana'yı kolundan tuttu. "Haydi, gidelim."

Tatyana, Anthony'ye dik dik bakıp kendini Alexander'ın parmaklarından kurtarmaya çalışarak, "Geliyorum hayatım. Bana bir dakika ver," dedi.

Alexander onu çekti. "Hayır, Tanya. Haydi, gidelim. Onunla daha fazla konuşmayacağız. Faydası yok, görmüyor musun?"

Tatyana kocasına bakıp elini onun göğsüne koydu. "Yalnızca... bir dakika Şura. *Lütfen.*"

Alexander onun kolunu bırakıp fırtına gibi eserek çıktı ve Tatyana daha Anthony'ye dönemeden gözden kayboldu. "Neyin var senin?" dedi Tatyana öfkeyle.

Oğlunun, annesinin ona kızmasına dayanamadığını gördü. Babasının öfkesine karşı gelirken annesinin bir sözüyle sessizliğe gömülmesi komikti. "Anne, bu ülke savaşta. Buna savaş demediklerinin farkındayım; çekişme, anlaşmazlık, belirsizlik falan diyorlar. Ama savaş işte! Her an bir tasarı çıkacak. Şimdi gönüllü olmazsam Richter beni İkinci Hava İndirme Tümeni'ne alamayacak."

Tatyana ona yaklaştı. Oğlu ondan bir buçuk kafa kadar uzundu, onun iki katı kadar genişti ama ona yaklaştığında Anthony sandalyeye oturunca Tatyana ona tepeden bakabildi. "Anthony lütfen," dedi.

"Savunma İstihbaratı'nda çalışırsan askere çağrılmayacaksın. Baban bundan emin."

"Anne, ben *West Point'e* gittim, Harvard'a değil. Benim geleceğim ABD Ordusu'nda. Bana ihtiyaç duyulan yere gideceğim. İstihbarat Teşkilatı'nda bana ihtiyaç yok, Vietnam'da var."

Tatyana onun ellerini tutup onu kendine çekti ve mutfak masasının kenarına yaslandı. "Anthony, babanın neler yaşadığını sen herkesten iyi biliyorsun! Anne ve babanın nerede olduğunu biliyorsun. Savaştaydık biz Anthony. Biz savaşı gazetelerde okumadık. Savaşı yaşadık, sen de yaşadın. Çocukların savaşta öldüğünü biliyorsun, değil mi? Onlar şanslı olanlar üstelik. Şanssız olanlar Nick Moore gibi olanlar. Onu hatırlıyor musun? Ya da baban gibi ortada kalanlar. Babanın o hallerini hatırlıyorsun, değil mi? İstediğin bu mu?"

Anthony ellerini geri çekmeden, "Öncelikle ben o değilim," dedi.

Tatyana onu itip geri adım attı. "Biliyor musun?" dedi soğuk bir sesle. "Babanın yarısı kadar adam olsan yeter. Neden gururla ve cesaretle yürümeyi öğrenmeye çalışmıyorsun?"

"Ah, tabii ki," dedi Anthony başını sallayarak. "Nasıl unuturum? Keşke ben de onun ulaşılması imkânsız standartlarında yaşasaydım." Gözlerini annesine dikti. "Onun yüksek standartları olduğu kesin."

"Vietnam'a gitmeye bu yüzden gönüllü olmadın, değil mi?" dedi Tatyana ağlayarak. "Oraya gitmekle ne ispatlamış olacaksın?"

"Buna inanmakta zorlanacağını biliyorum anne," dedi Anthony başını iki yana sallayarak. "Ama bunun seninle ya da onunla hiç ilgisi yok."

Tatyana boş gözlerle ona baktı.

Anthony başını iki yana sallayıp, "İlgisi yok! *Kendi* hayatımı yaşamaya çalıştığımı görmüyor musun?" dedi.

"Bu nasıl bir başkaldırı?" diye atıldı Tatyana. "Babanın yolundan mı gidiyorsun?"

"Senin gözünde kimse onun yolundan gidemez."

"Bu şekilde değil, hayır." Tatyana ona yaklaştı, ona dokunmak, onu kucaklamak için. Anthony için üzülüyordu ama Anthony elini neredeyse kendini korumak istercesine kaldırdı.

"Bana hep ne istediğime kendim karar vermem gerektiğini söyledi. İşte benim kararım bu. Bunu istiyorum." Gözlerini kırpıştırdı.

"Baban savaşa gitmek *istemedi*," diye fısıldadı Tatyana. "Ama onun başka şansı yoktu. Sence en büyük oğlu Vietnam Kurtuluş Ordusu'yla savaşabilsin diye mi bizi, kendini kurtardı, o yaşadıklarını yaşadı?" O kadar kızgındı ki oğlunun karşısında daha fazla duramadı, mutfaktan çıkmak üzere arkasını döndü. Anthony'nin, onun için ağladığını görmesini istemiyordu.

Ama Anthony annesinin elini tuttu, gitmesine izin vermedi. Tatyana'yı kendine çekip pişmanlık dolu bir ifadeyle ona baktı. "Özür dilerim anne. Bana kızma lütfen. West Point benim *tercihimdi*, doğru ama bu değil. Şimdi gitmeliyim. O nasıl mecbur kaldıysa ben de buna mecburum. Babamın neden körü körüne çabaladığını anlamıyorum."

"Göreviniz sabit, değişmez, bozulamaz. Göreviniz savaşımızı kazanmak. Siz bu milletin savaş meydanındaki gladyatörlerisiniz."

Evin bir yerlerinden üç çocuğun çığlıkları geliyordu. Alexander bile iki küçük oğlunun uzun süre sakin kalmasını sağlayamıyordu. Bir defa Harry'ye gürleyen bir sesle, "Sakin ol!" diye haykırdı. Harry de aynı gürleyen sesle ona, "Ancak öldüğümde sakin olurum!" diye karşılık verdi. Ondan sonra bir daha babasına sesini yükseltmedi ama sakinleşmedi de.

Tatyana, Anthony'ye doğru eğilip onun kırpık saçlı başını okşadı. "Babana kızma tatlım," diye fısıldadı oğlunun saçını öperek. "Oğlunu kurtarmaya çalışıyor ve bunu da bildiği tek yolla yapıyor." Anthony'ye babasının neden körü körüne çabaladığını açıklayamadan mutfaktan çıktı.

"İnsanların zihnini bölen konuları başkaları tartışsın, bırakın. Siz uğraşmayın. Umarım siz West Point askerleri iki asır önce önünüze serilen o uzun, gri çizgiye layık olursunuz."

Tatyana o çok sevdiği bomboş evinde insanların tepesinde uçuşan kuzgunlardan başka bir şey görmediğini, ne kadar korktuğunu Anthony'ye gösteremezdi.

Uzun, Gri Çizgi

Anthony yaz mevsimini evde kardeşleriyle vahşi, çılgınca savaş ve havuz oyunları oynayarak geçirdikten sonra Ağustos 1965'te Vietnam'a gitti. Paşa, Harry ve Janie onu çok özledi.

Her gün eve döndüğünde Alexander'ın Tatyana'yı öptükten sonraki ilk sorusu, "Haber var mı?" oluyordu. Tabii, *mektup geldi mi* ya da *aradı mı*, anlamına geliyordu bu hep.

Gün içerisinde de arayıp, "Mektup geldi mi?" diye soruyordu.

Ve mektup gelmiş, beraberinde La Chu'dan, Laos'tan, Dakto'dan, Quang Tri'den haberler getirmişse Alexander sigarasını yatak odalarının önündeki bahçeye götürüp oğlunun mektubunu tek başına okuyordu.

Alexander'ın saçları yavaş yavaş beyazlamaya başlamıştı. Şiddetli Arizona güneşi de yüzünü karartmıştı. Göz çevresinde çizgiler oluşmuştu. Ama İtalyan annesi ile Pilgrim babasının genleri iyiydi. Biraz kilo almasına rağmen Alexander yılların etkisini hissetmeyecek kadar çok çalışmış, Yuma'da eğitim almıştı. Dik, geniş omuzlu görüntüsü ile temkinli duruşunu bozmayıp, *sakın bana bulaşmayın*, mesajını açık ve net bir şekilde iletiyordu. Kimse onun asker olduğundan şüphe etmiyordu.

Kore Savaşı'nda olduğu gibi askerî destek yönünden görevleri artmıştı. Hâlâ dünyanın en büyük silah deneme tesisi olan Yuma'da yılda on yedi günden fazla aktif olarak çalışıyordu. Ellili yılların sonu ile altmışlı yılların başında, çocukların bebeklik ve erken çocukluk döneminde

Anthony yardıma geliyor, Tatyana hâlâ Alexander'la birlikte ayda bir defa Yuma'ya gidiyordu ve bebek arabaları diğer çiftlerinkilerin yanma sıra sıra diziliyordu. Ama oğlanlar bebek arabasına oturtulamayacak kadar büyüdüğünde Anthony, West Point'e gitmiş, Janie doğmuştu ve Yuma'nın o geniş arazisi iki yaramaz oğlan ile kendini erkekler kulübünde gibi gören bebek kız kardeşlerine dar gelmeye başlamıştı. Babaları tek başına gidip Rus istihbarat servislerinden gelen sayfalar dolusu veriyi incelerken ve silahlar ile eğitim gereçlerini test ederken çocukların ya kendilerini dizginlemeleri gerekecekti ya da anneleriyle birlikte evde kalacaklardı.

Çocuklar kendilerini dizginlediler.

1966'da Sovyetlerin, temizlenmediği takdirde tutukluk yapan ilk M-16 jenerasyonuna –ABD'deki Kalaşnikof tüfeği– dair geniş çaplı eleştiri yazılarını çevirdikten sonra Alexander, yüzbaşı olarak yirmi yıl hizmetin ardından nihayet binbaşılığa terfi etti. Richter, Saygon'dan attığı telgrafta onu, "SENİ KENDİNİ BEĞENMİŞ MAHLUK. YARBAY *BENİM*," sözleriyle tebrik etmişti.

Alexander da ona yanıt vermişti. "SENİ KENDİNİ BEĞENMİŞ MAHLUK. OĞLUM NE ZAMAN EVE DÖNÜYOR?"

Anthony, İkinci Hava İndirme Tümeni'ndeki başarılı on iki ayının ardından ikinci turda da görevlendirildi ve SOG (Çalışma ve Gözlem Grubu) adı altındaki ilgi çekici ve zararsız gruba bağlı olarak Kontum dışındaki Özel Kuvvetler Merkez Karargâhı'nı yöneten Richter'ın birliğine geçti. Gayrinizami savaş birimine katıldı. Keşif ekibine, SLAM (Araştır, Konum Belirle, Yok Et Misyonu) ekibine, Hatchet gücüne önderlik etti. Yeşil Bereli oldu. Üçüncü tura geçti ve kanlı 1968'den, Tet'ten sağ çıktı, bir sonraki tura geçti ve 1969'da Vietkong'a yapılan bahar saldırısından da sağ çıktı. 1969 yılı Temmuz ayı başındaki keşif görevlerinden birinde düşmanın ABD üst komutasının varsaydığından daha geniş ve donanımlı olduğuna ve düşman tarafının yirmi dört bin üç yüz altmış bir kaybına karşılık Amerika'nın bin yedi yüz on sekiz kayıp verdiği bahar saldırısında NVA'nın ölen Amerikan askerlerinin

sayısını şişirip kırk beş bin silahlı ABD askerinin öldürüldüğünü iddia ettiğine dair Vietkong belgelerini buldu. Yüzbaşılığa terfi etti.

Anthony'nin aldığı yedi takdir belgesinin kopyaları eve geldi. Omzundaki yara ve bacağındaki şarapnel yarası için iki Mor Kalp Madalyası, iki Gümüş Yıldız, iki Bronz Yıldız ve uzun süreli keşif sırasında Laos'ta uğradıkları saldırıda gösterdiği kahramanlıktan ötürü Savaş Temayüz Madalyası almıştı. Anthony yüzbaşılığa terfi ettikten sonra Richter mektubunda şöyle diyordu: "RÜTBENİN KENDİ İMTİYAZI VAR: EN AZINDAN OĞLUMUZ ARTIK ZEMİN ETÜDÜ GRUPLARINI DENETLİYOR, HO CHI MINH'İN İZİNİ SÜRERKEN PUSUYA DÜŞMÜYOR."

O yıllarda Alexander'a asıl ilginç gelen, hayatının gidişatıydı. Üç sarışın çocuğu büyüyordu, Noel ağacı alıyor, kocaman evler yapmaya devam ediyor, yeni elemanlar işe alıyordu. Johnny sonunda işten ayrılıp evlenmişti, iki defa üstelik. Amanda, Wyomingli göçmen bir inşaat işçisiyle eyalet sınırından kaçıp Shannon'ı ve üç çocuğunu terk etmişti. Barringtonlar tatilde Coconut Grove'a ve çocuklar "kar" denen şeyi görsün diye Vail, Colorado'ya gitmişlerdi.

Arkadaşlarla görüşüyor, kâğıt oyunları oynuyor, dansa gidiyor, yüzüyorlardı. 1967'de katır üzerinde yedi saatlik bir yolculukla Colorado Nehri kıyısından Phantom Ranch'e gidip yirmi beşinci evlilik yıl dönümlerini büyük bir aşk, Alexander'ın fısıldadığı sözler ve Tatyana'nın gözyaşları eşliğinde kutlamışlardı.

Alexander her akşam eve geldiğinde sıcak ekmek ve yemek kokusu alıyor, Tatyana güzel kıyafetleri, güler yüzü ve omuzlarından aşağı inen saçlarıyla onu kapıda karşılayıp öpüyordu. Alexander, "Tanya, ben geldim!" dediğinde Tatyana tıpkı Leningrad'daki Beşinci Sovyet'te yaptığı gibi kıkır kıkır gülüyordu. Tatyana ona, çocuklarına, evine, hayatına bakıyordu, Coconut Grove'daki, Bethel Adası'ndaki gibi.

En büyük çocukları, Dakto'nun dağlarında çamurla boğuşurken onlar yaşıyordu. O Kamboçya'da ve Khammouan'dayken, Khe Sanh'da Vietkong'la çatışırken onlar yaşıyordu. Hué'deki Parfüm Nehri'nde savaşırken onlar yaşıyordu. Yaşarken suçluluk duyuyorlar, ona yardım

paketleri yollayıp kendilerini daha iyi hissediyorlardı, ondan haber aldıklarında daha da iyi hissediyorlardı. Bu yıllarda Anthony, Birleşik Devletler'e hiç gitmemişti ama Noel'de evi arayıp annesiyle konuşuyor, tam telefonu kapatırken alçak sesle, "Babama selam söyle," diyor, paralel hattan onu dinleyen babası da alçak sesle, "Buradayım oğlum," diyordu. Böylece birkaç dakika konuşuyorlardı.

"Nasıl gidiyor?"

"Ah, iyi. Her şey çok hızlı oluyor, sonra bekliyoruz."

"Evet, bazen öyle olur."

"Ben bundan nefret ediyorum."

"Evet, ben de ederdim."

"Burada Verdun tarlaları yok, Kursk'taki gibi tank savaşları yok. Biz hep ormandayız. Ve sürekli yağmur yağıyor. Holy Cross, Swietocryzt de böyle olmalıydı senin için."

"Swietocryzt buz gibi soğuktu," dedi Alexander. "Arkanı kolla."

"Tamam, baba. Kolluyorum."

Gordon Paşa neredeyse on bir, Harry dokuz, Janie ise neredeyse altı yaşında olmuştu. Tatyana kırk beş, Alexander elli yaşındaydı.

20 Temmuz 1969, Pazar akşamı hep birlikte televizyonun karşısına oturmuş, gözlerini ekrana dikmişlerdi. Tatyana, *keşke Anthony de yanımızda olsaydı*, diye düşünüp televizyon izlerken Paşa onun zihnini okumuş gibi, "Anthony bunu severdi," dedi. Ve Tatyana, Alexander'a, "Kontum'da şimdi saat kaç?" diye sordu. Neil Armstrong bir insan için küçük bir adım, insanlık adınaysa devasa bir sıçrayışla Ay'a ayak bastığında Alexander, "Kontum'da ertesi gün oldu," dedi.

Ve o sırada telefon çaldı.

Telefon çaldığında Tatyana ve Alexander bakışlarını ekrandan ayırıp bakıştılar. Gözleri aniden karardı. Arayan, Amerika Birleşik Devletleri'nden biri olamazdı çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nde şu an herkes Neil Armstrong'u izliyordu.

Tatyana telefona yanıt vermeye gidemedi, Alexander gitti.

Döndüğünde benzi atmıştı.

Çocukları 20 Temmuz 1969'la ilgili olarak annelerine dair ne hatırlayacaktı?

Tatyana güçlükle kanepeden kalkıp kemerli kapıdan geçerek Alexander'ın yanına yürüdü. Konuşmak için ağzını açtı ama hiçbir şey söyleyemedi. *Ne*, demek istiyordu. *Ne oldu?*

"Anthony kaybolmuş," diye fısıldadı Alexander duyulmayacak bir sesle. Tatyana yüzünü onlardan gizlemeliydi, en çok da Alexander'dan gizlemeliydi. Kocasının onu bu halde görmesini istemiyordu. O aşılamaz zayıflığının kocasını korkutmasını istemiyordu. Onun inancı sarsılırsa kocasınınki bombardıman altında kalmış köy evleri gibi un ufak olurdu. Ama Puşkin'in *kötülük taşıyan* Maça Kızı'nın evlerine girdiğini ondan nasıl gizleyebilirdi ki? Kuzgunlar onu kör etmiş, kaba gagalarını onun gözlerine sokmuşlardı.

Alexander'dan ona dokunmamasını isteyecekti ama zaten Alexander ona yaklaşmıyordu ki.

Yatak odasında tek başına korkunç bir on beş, belki yirmi dakika geçirdi. Sonra yatak odasının kapısını ardına kadar açtı.

"Kaybolmuş demekle ne kastediyorsun?" dedi Alexander'ı dışarıda bulduğunda. "Nerede kaybolmuş?"

Kapıları açmaya bile gücü yetmeyen Alexander sessizce iskelede oturmuş, gece aydınlatılmış havuzda oynayan oğullarını izliyordu. Janie tam önünde durmuş, bonesi ile paletlerini düzeltiyordu. Tatyana, Alexander'ın kızına yardım etmesini bekledi. Artık kimse Ay'daki adamla ilgilenmiyordu.

Janie suya dalmak için paletleriyle yanlarından uzaklaştığında Alexander, Tatyana'ya döndü.

Anthony o aym ilk günlerindeki keşif görevinde başarılı olunca yedi gün izin almıştı. 18 Temmuz'da görevinin başına dönmeliydi ama dönmemişti.

"Belki de dönmesi gereken tarihi unutmuştur," dedi Tatyana.

"Evet, belki de."

"Onu arıyorlar mı?"

"Tabii ki arıyorlar Tatyana."

"Kaç gün olmuş?"

"Üç."

Güney Vietnam'ın yolları ile şehirlerinde sınırsız imtiyazla yanında taşımasına izin verilen silahları ve MACV-SOG özel geçiş kartı vardı. O kartı gösterdiği an istediği uçağa, kamyonete, gemiye binebilir, istediği yere götürülebilirdi. Ama kart kullanılmamıştı; Anthony herhangi bir vasıtaya binmemiş, herhangi bir yere götürülmemişti.

"Yanında kim varmış?"

"Yalnızmış. Pleiku'ya gideceğini söylemiş." Pleiku, Kontum'daki üsse elli kilometre mesafede bir şehirdi. Anthony'nin arkadaşı ve keşif lideri Teğmen Dan Elkins, Richter'a geriye dönüp baktığında ona tek garip gelen şeyin Anthony'nin tek başına gitmesi olduğunu söylemişti. Geçen yıl bunu çok sık yapmıştı aslında. 1966'dan beri arkadaş olan Dan ve Ant dinlenmek için birlikte seyahat ederlerdi; güneydeki Vung Tàu'ya, oradaki barlara, subay kulüplerine gidip rock'n'roll dinliyorlardı.

Garip olan diğer şeyse Anthony'nin henüz başka bir tura başlama talebinde bulunmamış olmasıydı. Bu turu ağustos ayında bitecek olmasına rağmen görevinin yenilenmesini hâlâ istememişti.

Tatyana ve Alexander sessizdi, bakışları suda oynayan çocukların üzerindeydi. "Richter ne düşünüyor peki?"

"Bilmiyorum. Ben Richter değilim, öyle değil mi?"

"Alexander!"

"Neden bana bağırıyorsun ki?" Alexander yanı başlarında oynayan çocukları işaret etti.

Tatyana sesini alçalttı. "Neden ben her şeyi bilmiyorum? Richter ona ne olduğunu düşünüyor?"

"Bilmiyorum!"

"Neden bana bağırıyorsun?" Tatyana derin bir nefes aldı. "Görev sırasında kaybolanlar listesine almışlar mı onu?"

Alexander başta kımıldamasa da sonunda başını iki yana salladı. "Görevde değildi ki."

O an bakıştılar.

Alexander alçak sesle Tatyana'ya, "Nerede o?" diye sordu. "Sen her şeyin yanıtını bilmez misin?"

Tatyana ellerini açtı. "Hayatım, bekleyelim ve görelim. Belki..."

"Evet," dedi Alexander aniden ayağa kalkarak. "Belki de." İkisi de o konuyu daha fazla konuşamadı. Tanrı'ya şükür, havuzda o üç ıslak yumurcak vardı. Tanrı'ya şükür, bitmek tükenmek bilmez, asla yadsınamaz ihtiyaçları vardı.

Ama gece çocuklar uyuduktan sonra Anthony'nin mektuplarını gözden geçirdiler. Yatak odalarında, yerde oturup her birini takıntılı bir şekilde tekrar tekrar okuyup bir ipucu, *tek bir kelime* bulmaya çalıştılar.

"Burada durumlar düşündüğümüzden daha kötü... Komünistler büyük bir güçle direniyor... ABD'nin aldığı tedbirler Vietnamlıları caydıramıyor... Anne, ben yalnızca istihbarat topluyorum, beni merak etme... Eğittiğimiz dağlı insanların hiçbiri İngilizce bilmiyor... İyi insanlar ama İngilizce bilmiyorlar! Biri dışında, o yüzden sürekli onunla takılıyorum. Ha Si benden daha iyi İngilizce biliyor. Babam görse onu sever; tam bir savaşçı... Korkunç fırtınalar... Şiddetli yağmurlar... Bunaltıcı nemli hava... Ormanda yalnızlık... Bazen çölde acı baklaları hayal ediyorum. Ama yanılıyorum sanırım. Arizona'da onlardan hiç yok. Neredeydik anne? O mor acı baklaları nerede görmüş olabilirim?

Anthony kardeşlerini soruyor, arkadaşlarından biraz bahsediyordu; Dan Elkins'ten, Charlie Mercer'dan, tabii Tom Richter'dan ve ne kadar iyi bir komutan olduğundan da. Kızlardan bahsetmiyordu. Kızlardan hiç bahsetmezdi, ne Vietnam mektuplarında ne de West Point'ten yolladığı mektuplarda bahsetmişti onlardan. Lisedeki mezuniyet balosundan beri eve tek bir kız bile getirmemişti. Aldığı yaralardan da bahsetmiyordu. Savaştan, kaybettiği ya da kurtardığı adamlardan da. O hikâyeleri Richter'dan ve Anthony'nin takdir belgelerinin kopyalarından öğreniyorlardı.

Uyuşmuş haldeki Tatyana'nın dikkatini çeken bir şey olmamıştı. Duygusuz bir ifadeyle Alexander'a, "Her an çıkıp gelebilir," dedi. "Göreceksin."

Alexander asık, bembeyaz suratıyla sessizliğe gömüldü, hiçbir şey söylemedi. Tatyana onu kendine çekti ve Anthony'nin mektuplarının arasında öylece oturdular. Tatyana onun başını tutup, "Üzülme, her şey yoluna girecek, eminim bunun çok basit bir açıklaması vardır," gibi sözler fısıldadı. Alexander onun kollarında öyle ezik görünüyordu ki Tatyana sustu.

Haber beklediler.

Bir gün geçti.

Sonra bir gün daha geçti.

Richter'ın adamları Pleiku ve Kontum arasındaki düzlükte bulunan çeltik tarlalarını, yolları, ormanı didik didik etti, dağları, nehirleri, bataklıkları tarayıp Anthony'nin, silahlarının, kimliğinin izini bulmaya çalıştı. "Mayına basmış olmalı," dedi Richter sonunda Alexander'a, kabullenmiş, boyun eğmiş bir halde. "Bubi tuzağına düşmüş olmalı. Pusuya düşmüş olmalı." Pleiku ve Kontum arasındaki toprak yol nispeten güvenliydi ve Amerikan birlikleri sık sık oradan gelip geçerdi ama Anthony bir sebepten yolunu değiştirmiş olabilirdi...

Fakat en ufak bir ize rastlanmadığı için resmî bir açıklama yapılamıyordu.

Tatyana ona dair bir *iz* bulmamaları için dua ediyordu.

Üç gün daha geçtikten sonra Alexander'a, "Görevde kaybolmadı," dedi. "Böyle bir durumda ona ne diyorlar?" Tatyana, Alexander'ın peşinden kulübeye geçmişti ve şimdi yakınlarında durmuş, ona bakıyordu.

"Hiç. Yalnızca kayıp diyorlar." Alexander başım çalışma tezgâhından kaldırmadı.

"Kayıp mı? Kayıp diye mi nitelendiriyorlar?"

"Evet."

"Bu kayıpların resmî adı nedir peki?"

Uzunca bir sessizlik oldu. "Asker kaçağı."

Tatyana tökezleyerek barakadan çıktı ve Alexander'a başka bir şey sormadı.

O üç gün bir haftaya dönüştü.

Bir hafta, iki haftaya.

Tatyana taşların üzerinden geçmeye başladı, hayatı boyunca yoluna çıkan engelleri yok etmek için. Her birinin yasını tutuyor, onları yüceltiyor, nefesini dışarı veriyor, onları inceliyordu. Anıları gözünde canlandırırsa belki bozuk olanları ortaya çıkarır, onarır, tamir eder ya da diğerlerinden ayırıp parçalar, 20 Temmuz 1969'da Tom Richter'ın Vietnam'dan onları aramaması için elinden ne geliyorsa yapardı. Abluka altına alındıklarında ölseydi, Ladoga Gölü'nde ölseydi, Volga'da, tüberkülozdan, mahvolmuş ciğerleri yüzünden ölseydi. Belki de Alexander'ın lanet olası yalanlarına kanmasaydı... *Git, Tatyana. Ben öldüm Tatyana. Beni bırak ve git... ah, Orbeli'yi unutma.* Yedi aylık hamileyken Stockholm'de kalsaydı. Şimdi İsveç vatandaşı olurdu hem. Anthony de İsveç vatandaşı olurdu. İsveç, Vietnam Savaşı'na katılmamıştı. Böyle düşünmemesi gerektiğini biliyordu ama kendini tam bir çıkmaza sokmadan edemiyordu. Keşke, keşke, keşke.

Tatyana bu sıkıntılarla kendini meşgul ederken Alexander telefonda konuşuyordu. Yuma'daki komutanla, Fort Huachuca'daki komutanla, Savunma İstihbaratı Teşkilatı'nın başkanıyla konuştu. Genelkurmay başkanıyla, Millî Savunma Okulu'nun başkanıyla konuştu. Tom Richter'la hemen her gün konuşuyordu. Kontum dışındaki MACV-SOG Kumanda Kontrol Merkezi'ni yöneten Richter, Anthony'yi tanıyan, gören herkesle görüşmüştü. Anthony'yi Vang Tàu'dan Khe Sanh'a kadar her yerde aramaları için dört ekip görevlendirmişti. Ama kimse Anthony'yi bulamamıştı.

İşin zor yanlarından biri de SOG askerlerinin gizli görevleri künyesiz, kimliksiz, rütbe veya şerit olmadan, hiçbir şekilde ıslık çalmadan, tümüyle gizlilik içinde yürütmeleriydi. Ama Anthony gizli bir göreve gitmemişti. Resmî olarak izne ayrılmıştı ve geri dönmemişti.

Alexander oturma odasının zeminine yayılarak oturmuştu. Janie kucağında, Harry yanında, Paşa ise diğer yanındaydı. Tatyana arkalarındaki kanepeye uzanmış, *Görevimiz Tehlike*'yi izlerken Alexander'ın ensesini ve boynunu hafif hafif okşuyordu. Çocuklar reklamlara kadar dalgın dalgın oturmuştu. Reklamlar başladığında Janie kafasının üstünde durmaya çalıştı, Paşa, Alexander'ın bir dizini diğerinin üzerine

attı ve diz kapağı refleksini ölçmeye çalıştı, Harry ellerini babasının yüzüne götürüp ona su balonu bombası için kronometre yapmasına yardım edip etmeyeceğini sordu.

"Kronometre yapmak mı?" dedi Alexander. "Yalancı kronometre diyorsun sanırım Harry?"

"Hayır, baba. Başta gerçeğini istiyorum, sonra onu bozacağım."

"Baba, bak, kafamın üstünde durabiliyorum. Annem öğretti bunu. Nasılım?"

"Baba, dizine vurduğumu hissediyor musun?"

"Evet, Paşa, metal çekici dizimde hissediyorum."

Alexander başını salladı. Tatyana ona bakıyordu. Eğilip alnına bir öpücük kondurdu.

"Bunun anlamı nedir?" diye sordu Alexander ona. "Nedir bu? Deer Adası mı?" Reklamlar bittiğinde telefon çaldı. İki saniyede çocuklar onu rahat bıraktı, Tatyana'nın dudakları geri çekildi, Alexander kalktı ve holdeki telefonu sessizce yuvasından alıp diğer her şeyi unutarak alçak sesle konuştu.

"Anlamıyorum," dedi Tatyana, Alexander'a o gecenin ilerleyen saatlerinde. "Askerî istihbarat başkanıyla neden konuşuyorsun ki? O, Anthony'nin nerede olduğunu nereden bilsin?"

"Bütün seçenekleri deniyorum," dedi Alexander. "Elimden geleni yapıyorum."

"İyi yapıyorsun ama Arizona'daki istihbarat teşkilatını neden arıyorsun ki? Otuz yıldır üsten ayrılmayan iyi bir adam, Pleiku'daki Anthony'nin yerini nereden bilsin?"

Alexander, "Bütün seçenekleri deniyorum Tanya," diyerek ona sırtını döndü.

Tatyana da ona sırtını döndü, etraflarına ördükleri, etrafına geniş bir hendek kazılmış, kapıları sımsıkı kapatılmış ve onlardan başka kimsenin giremediği kaleye de sırtını döndü. Onları bir araya getiren, bir arada tutan şeyler, ikisinden başka kimsenin bilmediği hikâyelerdi bunlar. Bir de Anthony –Deer Adası'nı onlarla birlikte yaşayan, Berlin'i onlarla yaşayan çocuk– biliyordu her şeyi. Ondan sonra doğan çocukları,

arkadaşları, hiç kimse bilmiyordu. O hikâyeler geçmişin ormanlarla kaplı uçurumlarına düşmüştü.

Haftalar geçti.

"Lütfen, bekleyelim ve görelim." Tatyana ümitsiz kocasına bu içi boş sözleri söyleyip duruyordu. O telaşlı gecelerde onun etrafında dolanıyor, hiç rahat duramıyordu. Ne yemek yaparken ne çocuklara kitap okurken ne Alexander'la yatakta uzanırken rahattı. Bir yanı sürekli hareket halindeydi, sürekli gururunun etrafında dolanıp duruyordu. "Yalnızca... hiçbir şey bilmiyoruz. Onu bulana kadar bekleyelim."

"Onu nerede bulacaklar?" Alexander dışarıdaki sandalyesinde oturmuş, sigara içiyordu. Volta atmıyordu.

"Bekleyip görelim, tamam mı?" dedi Tatyana onun önünde gidip gelirken.

"Ondan bir parça bulunana kadar bekleyelim, diyorsun sanırım. Mayına mı basmış, yoksa bir RPG-7 tarafından mı vurulmuş?" Alexander sesini yükseltmişti. "Ya da Kontum'a dönerken korkunç bir patlamanın ortasında mı kalmış? Ben bunu bekleyecek değilim! Senin beklediğin bu mu?"

"Kes artık," diye fısıldadı Tatyana. Sesi titriyordu. "Biraz inanalım, diyorum yalnızca. Biraz inanalım, o kadar." Ellerini önünde kenetlemişti.

Alexander konuşmayı kesti. "İnanmak için bu kadar az sebep varken nasıl yeniden inanabilirim ki?" diye fısıldadı sonunda.

Tatyana kocasının çaresizce rahatlatılmaya ihtiyacı olduğunu görmeseydi ağlayabilirdi. Tüm hücrelerine varana kadar ufalanıp traverten fayansın üzerine yığılmaktan, kül olmaktan onu alıkoyan tek şey buydu. "Lütfen," diye fısıldadı ikna edici olmayan bir sesle. "Belki haklıdırlar, belki de gerçekten kaçmıştır..."

"Evet, bunu ümit edelim. Belki kaçmıştır," dedi Alexander. "Belki uyuşturucu bağımlısı olmuştur. Belki ona uyuşturucu veren kız onun beynini yıkadı ve şimdi Anthony onunla birlikte Ural Dağları'ndadır."

"Ölmesindense asker kaçağı olmasını tercih ederim!"

"Asker kaçağıysa askerî mahkemeye çıkarılır," dedi Alexander. "Otuz gün sonra asker kaçağı ve izinsiz yokluk arasında fark kalmaz.

Anthony'nin savaş döneminde izin almadan ortadan kaybolduğu için askerî mahkemede yargılanmasını ister misin? Uzun süre hayatta kalamaz Tanya."

O an gözyaşları akmaya başladı. Tatyana, Alexander'ı sakinleştirecek söz bulamıyordu artık. Alexander yerinden fırlayıp içeri girdi. Tatyana traverten fayansların üstünde tek başına kaldı.

Otuz gün geçti.

Hayatları durdu.

Paşa'nın, Harry'nin, Janie'nin eğlenmesini izlediler çünkü onlar çocuktu ve başka türlüsü ellerinden gelmiyordu. Onlar eğlenirlerken anne ve babaları yüzlerinde donuk bir tebessümle onları izliyordu. Çocuklar havuzda gülüp oynuyor, gürültü patırtı yapıyor, *Görevimiz Tehlike*'yi izliyorlardı. Anne ve babalarının keyfini yerine getirmek için üzerlerine düşeni yapıyorlardı. Paşa durmadan okuyor, okuduğu şeyleri onlara anlatıyordu. Janie, Tatyana'yla birlikte mutfağa giriyor, babasının sevdiğini bildiği puf böreği ve kremalı pastalar yapıyordu. Harry hep daha fazla çabalaması gerektiğinin farkındaydı çünkü o üçüncü çocuktu. ("Anthony ilk çocukları olabilir," diye açıklıyordu savaşçı olmasa da filozof kral Gordon Paşa, hiç ayrılmadığı küçük kardeşine, "ama beni çok istemişler. Annem ve babam benim için on beş yıl uğraşmış. Sense küçük Harry, yedi ay aradan sonra ortaya çıkmışsın. Janie doğduğunda doğmalıydın sen.") O yüzden Harry çok çabalıyordu. Gülümsemeyen ama saygı uyandıran babasını mutlu edecek şeyler yapıyordu hep. Tahtadan, taştan, buzdan, dallardan, kaktüslerden, metalden bir şeyler kesip biçerek, oyarak, eğerek, şekil vererek silah yapıyordu. Sabundan tabanca yapıyordu, dallardan bıçak yapıyordu, kâğıt hamurundan tank yapıyordu. Yüzeyi sıyrılıp pürüzsüzleştirilmiş buzdan yaptığı el bombaları üç buzlukta saklanıyordu. Bir akşam onu Alexander'ın dolabının önünde babasının silahına, eriyip yatak odasının zeminine damlayan buzdan mermiler yerleştirirken buldular.

Kırk gün.

Uyuyamıyorlardı. Yatakta dönüp duruyor, öylesine sevişiyor, biraz olsun kayıtsız kalmaya çalışsalar da başaramıyorlardı.

Uykusuz geçen bir gecenin ortasında Tatyana sonunda, "Ne düşündüğünü bilmeliyim," dedi. "Bilmek istemiyorum. Ama bilmeliyim. Çünkü o yükü tek başına taşıyamazsın. Şu haline bak. Harry bugün sana Claymore mayınının çok güzel bir kopyasını yaptı –en azından kopyası olduğunu umuyorum– sense ona teşekkür bile edemedin. Söyle artık, anlat. Bana Richter'ın fikrini, Dan Elkins'in fikrini anlatma. Sen ne düşünüyorsun, onu söyle. Ben bir tek seni dinliyorum." Yatakta doğruldu.

Alexander sırtüstü yatmış, gözlerini kapatmıştı. "Bana bakıp durma," dedi. "Çok yorgunum."

"Şura, neden bu kadar korkuyorsun? Söyle bana. Bana bak." Tatyana, Alexander'ın ona bakmayacağını biliyordu çünkü Alexander karısının onun içini görmesini istemiyordu. Ve Tatyana ona sırtını dönmesine izin veriyordu çünkü kendisi de onun içini görmek istemiyordu.

Ama bu gece Alexander ona sırtını döndüğünde Tatyana onunla yüz yüze gelmek için üzerine çıktı; tepesine oturup onu itip kaktı, dürttü, nefesini ona verdi ve sıkboğaz etti, ta ki Alexander'ın doğrulup ona anlatmaktan başka şansı kalmayana kadar. Alexander imkânsız şeyler hakkında onunla konuşamayacağı zamanlarda yaptığını yaptı. Onunla sevişti.

Tatyana daha onun üzerinden inmeden, "Bildiğin bütün istihbarat servislerini aradın. Ne arıyorsun?" diye sordu.

"Yüce Tanrım! Kes artık!" Alexander iç çamaşırını giyip dışarıya, bahçelerine çıktı. Tatyana da sabahlığını giyip peşinden dışarı çıktı. Ağustos sonuydu.

"Belli değil mi?" dedi Alexander sigarasını içip dar yollarda, çöl çiçeklerinin arasında volta atarken.

"Hayır!"

"Anthony'yi arıyorum Tanya."

"İstihbaratta mı?" Tatyana onun karşısında durdu.

Alexander bakışlarını ona çevirdi. "Üzerinden çok zaman geçti," dedi bitkin bir sesle, "ve ondan hâlâ ses yok, izine de rastlanmadı." O an duraksadı. "Anthony'nin esir alınmış olabileceğinden şüpheleniyorum."

Esir! Tatyana onu dikkatle inceledi. Alexander neden bu kadar sefil bir ifadeyle söylemişti bunu? Başka türlü olmasından daha iyi değil miydi?

"Bunu araştırıyorum," diye itiraf etti Alexander. "Esir kampına düştüğüne dair herhangi bir istihbarat olup olmadığını."

Birbirlerine baktılar ve Tatyana, Alexander'ın ona söylediklerinin ağırlığını özümsemeye çalışırken her nefesinde biraz daha acımasızlaştığını hissetti. Ona dokunamıyor, uzağında olmasına rağmen korkusunu hissediyordu.

"Neden daha fazla sorun yaratmaya çalışıyorsun?" dedi Tatyana kayıtsız görünmeye çalışarak. "Yeterince sorunumuz yok mu zaten? Bekleyip görelim diyorum sana." Alexander'ın eline uzandı. "Haydi, yatağa dönelim."

"Gece boyunca başımın etini yedikten sonra şimdi bunları duymak istemediğini mi fark ettin?" dedi Alexander şaşkınlık içinde.

Tatyana onu bıraktı, hiçbir şey söylemedi.

"Söylesene," dedi Alexander, "Anthony NVA tarafından esir alınırsa sence KGB, Anthony Alexander Barrington adında bir Amerikan askeriyle ilgilenmez mi dersin?"

"Şura, ne dedim sana? Daha fazlasını duymak istemiyorum." Tatyana ellerini kalbine götürdü.

"Yakalandıysa..."

"Lütfen konuşma! Yalvarırım."

Tatyana geri adım attı ama Alexander peşinden gidip alev alev yanan gözlerle onu kollarından kavradı. "Romanya'da," dedi, "altmış sekiz yaşında bir adamı yakalayıp Kolima'ya getirdiler. Ona on yıl verdiler. Adam 1934'te Kazakistan'daki kamptan kaçmış. 1934'te, Tanya. Ve onu yakalamışlar. Trene atlayıp yoluna giden bir adam bu yalnızca."

"Lütfen sus!"

Ama Alexander'ın susacağı yoktu. "Sen ne diyorsun? KGB benim bir metre kalınlığındaki dosyamı kapatmış mıdır, yoksa hâlâ açık mı tutuyordur?"

"Çok saçma düşünüyorsun," dedi Tatyana nefesi kesilerek. "Bence onlar..."

"Anthony, Vietnam'da hiçbir olay olmadan üç tur kaldı ve dördüncüsünün bitmesine bir ay kala ortadan kayboldu. Sence şansı bitmedi de ne? Puşkin'in Maça Kızı kötülüğünü taşımıyor mu sence?"

"Hayır," diye fısıldadı Tatyana, vücudu tir tir titriyordu.

"Gerçekten mi? Dennis Burck'ü hatırlıyor musun, yurt dışı müsteşarlıktan? Beni, seni, annemi, babamı tanıyordu; her şeyi biliyordu! Eğer NVA Anthony'yi yakaladıysa yalakanın tekinin KGB dosyası ile benim adım arasında ilişki kurması kaç hafta sürer sence? Eski dostumuz Fransız uyruklu Germanovski yakalanana kadar Belçika'da on bir kontrol noktasından geçmeyi başardı. Dosyalarda onun adını bulmaları bu kadar zamanlarını almıştı çünkü. Anthony Alexander Barrington'ı bulmak için kaç kontrol noktası gerekli sence?" Alexander, Tatyana'yı bırakıp geri çekildi ve sorularına farklı yanıtlar bulmak istiyormuş gibi ellerine baktı.

Tatyana da hemen geri çekildi. "Yok yere kendini sıkıntıya sokuyorsun." Sesi çok alçaktı. "Milyonlarca birlik ve inanılmaz bir kaos var."

"Belçika'nın dünya savaşından sonra yaşadığı kaos kadar değil ama, öyle değil mi?" dedi Alexander.

"Milyonlarca Vietnamlı birlik. Eskiden Kızıl Ordu askeri olan Amerikan birliklerini aramıyorlar sonuçta. Üstelik Anthony yirmi altı yaşında ve onun sen olmadığı kesin. 1969'dayız. Öyle olsa bile... yani yakalanmış olsa bile kimse bir şeyden şüphelenmez. Esir alınıp hayatta olması daha iyi bence Şura. İnan bana." Tatyana ondan bir adım, sonra bir adım daha uzaklaşıp, "Bir şey biliyorum ki söylüyorum," dedi.

"Ben de biliyorum," dedi Alexander, Alman ve Sovyet kamplarından kalan işkence dövmeleriyle geri adım atarak. "Ben de biliyorum ki söylüyorum."

Günler geçiyordu.

Kötülük on bir yıldır tek bir kaba sözün sarf edilmediği bembeyaz mutfaklarına bile işlemişti âdeta. Şu an siyah granit tezgâhta karşılıklı oturmuş, ne birbirlerine dokunuyor ne de konuşuyorlardı. Geceydi, hâlâ "bebeğim" diye hitap ettikleri o dev gibi çocukları uyumuştu. Tatyana yarınki kahvaltılık ekmek için hamur yoğurmayı yeni bitirmişti. Alexander da geceyi bitirmeye hazırlanıyordu. Çay içiyorlardı sözde.

"Ne yapmamı istediğini anlamıyorum," dedi Alexander sonunda. "Nerede olduğunu söyle, gidip onu bulayım."

"Nerede olduğunu bilmiyorum. Falcı değilim ben. Hem sen neden bahsediyorsun? Senin hiçbir yere gitmeni istemiyorum. Zamanında *–zamanında!–* ona gitmemesini söylemeni istemiştim."

"Ona gitmemesini söyledim."

"Ona engel olmalıydın."

"Teğmen olarak göreve atanmıştı zaten! Richter'ı arayıp ona babasının yirmi iki yaşındaki oğlunun savaşa gitmesine izin vermediğini mi söyleseydim?"

"Benimle dalga geçme."

"Seninle dalga geçmiyorum. Ama gerçekten ne yapmamı beklediğini anlamıyorum."

"Daha fazlasını. Daha azını. Bir şeyler yapsaydın işte."

"Ah, benim neden aklıma gelmedi bu?"

"Keşke daha önce önlem alsaydık!" diye haykırdı Tatyana. "Çok gururlu, ilgisizdik."

"Kim ilgisizdi?" diye sordu Alexander. "*Sen* mi?" Başını iki yana salladı. "Ben ilgisiz değildim. Ben gitmesini istemedim, o da bunu biliyordu. Her yere gidebilirdi." Sesi çatladı. "*Her şey* olabilirdi. Kendi adına bu tercihi yapan yine kendisiydi."

"Peki, neden yaptı sence?" diye sordu Tatyana dokunaklı bir ifadeyle.

Alexander tezgâha sertçe vurdu. "Bunu nasıl düzeltmemi isterdin?"

"Onu gitmemesi için ikna edebilirdin," dedi Tatyana. "Eninde sonunda seni dinlerdi."

"O benim sözümü hiçbir zaman dinlemedi! Ona verdiğim tavsiyelerin tersini yaptı hep. O yüzden çenemi kapalı tuttum..."

"Yine de daha fazla denemeliydin. Nasıl bir tehlike olduğunu biliyordun."

"Tanya, bu ülke savaşta! Ve savaşta olmakla kalmayıp Vietnam'ın Sovyetler Birliği'nin, Çin'in, Kore'nin, Küba'nın yolundan gitmesini engellememiz de gerekiyor. Bunun anlamını kim senden ve benden daha iyi bilebilir? Anthony'den daha iyi kim bilebilir? Onu nasıl alıkoyabilirdim?"

"Ama aklımızı yeterince kullanamadığımız da ortada," dedi Tatyana. "Şu halimize bak. Bunu görmeliydik; geleceği. Her şeyi görmeliydik."

"Ve ondan korunmalı mıydık?"

"Evet!" diyerek ağlamaya başladı Tatyana. "Nasıl bir tehlikeye girdiğini biliyordun. Biliyordun!"

"Yapma, şu an gerçekten... mantıksız konuşuyorsun," dedi Alexander. "Ve aklıma gelen en *kibar* ifade bu."

Tatyana başını iki yana sallıyordu. "Ben mantıksız konuştuğumu sanmıyorum. Hem de hiç. Buna bir son ver artık."

"Nasıl?" diye bağırdı Alexander.

"Berlin'den o göz alıcı yeşil üniformanla dönmeseydin ona hayran olmayacaktı. Belki her fırsatta asker pantolonlarını giymeseydin böyle olmazdı ama sen ne yaptın? Belki Deer Adası'nda seni uyardığım gibi her istediğinde ona asker şapkanı vermeseydin..."

"Belki sen de her fırsatta ona asker olduğumu anlatmamalıydın ama sen ne yaptın?" dedi Alexander. "Belki yaralarımı ona daha az göstermeliydin. *Sovyetler Birliği Kahramanı* madalyasıyla hava atan da ben değildim!"

"Öyle mi? Peki daha beş yaşındayken ona silahına mermi koymayı öğreten kimdi?" diye bağırdı Tatyana. "Ya on iki yaşında ateş etmeyi öğreten? İşten döndüğümde kıyafetinize işleyen sülfür, potasyum nitrat kokusunu almıyor muydum sanıyorsun? On iki yaşındayken silah kullanmayı öğretirken, on altı yaşındayken yeni füze rampasını denemek için Yuma'ya götürürken kendine nasıl bir meslek seçecek sanıyordun?"

"Bilmiyorum Tanya," dedi Alexander yüzünü ovalayıp gözlerini kapatarak. "Yani sen ve ben farklı insanlar olsaydık bunlar olmayacak mıydı diyorsun?"

"Ah, ne kadar zekisin! Ona bir baksana, beyaz üniforma giyiyor, Mor Kalp, Bronz Yıldız, Gümüş Yıldız alıyor, el bombalarını ve M-16 tüfeğini alıp ortadan kayboldu. O madalyaların, senin şapkanın, silahlarının ona ne faydası oldu?" diye bağırdı Tatyana. "Kayboldu işte!"

"Kaybolduğunu ben de biliyorum!"

"Nerede peki? Yirmi yıldır İstihbarat Teşkilatı'nda olman hiç işe yaramadı mı?"

"Sovyetlerin ne tür silahlar geliştirdiğini çok iyi biliyorum. Ama hayır, Anthony'nin nerede olduğunu söyleyen bilgilerle dolu dosyalar gelmedi elime."

"Aman ne güzel Alexander, çok etkileyici," dedi Tatyana kollarını göğsünde kavuşturarak. "Alaycı tavrına rağmen hâlâ bir şey bilmiyorsun. Daha doğru ve daha zekice hareket edebilirdik. Daha iyi kararlar alabilirdik."

"Yüce Tanrım!" Alexander ellerini saçlarına götürdü. "Biz bütün kararlarımızı derin bir değerlendirmeden mi geçiriyoruz? Ne kadar geriye gidiyoruz? Anthony'nin altı üniversite içinde West Point'i seçmesine, turunu dördüncü defa uzatma kararı almasına sebep olan tüm kararlarımızı en ufak detayına kadar analiz mi etmeliydik? Gerçekten istediğin bu mu?"

"Bu noktaya bir anda gelmedi," dedi Tatyana. "Ve senin de bildiğin gibi bu kararlar o kadar da önemsiz değildi." Bakışlarını Alexander'a dikti. "Ve evet, bunların hepsi onu etkiledi."

"Evet!" diye bağırdı Alexander. "İlkinden başlayalım istersen."

Sessizliğe gömüldüler. Tatyana nefesini tuttu. Alexander da nefesini tuttu.

"Ona sahip olma kararından bahsetmiyorum ben," dedi Alexander sesini alçaltmaya gerek duymadan. "O tek başına başlamadı bu hayata. Bizimle başladı. Ve ister inan ister inanma, sen onu karnında

taşırken Finlandiya ve İsveç'i kanlar içinde kamyonla geçmeden önce başladık biz her şeye."

"Evet," diye atıldı Tatyana. "Kesinlikle ondan önce başladık, değil mi? Peki, kaderini değiştirmek için ne kadar geriye gitmek istersin Alexander Belov?"

"En başa dönmek isterim Tatyana Metanova," dedi Alexander ve yumruğunu granite vurup porselen çay fincanlarını tezgâhın üzerinden kireç taşı zemine iterek hışımla mutfaktan çıktı. "O yoldan karşıya geçtiğim ana dönmek."

Ondan sonra artık söylenecek söz kalmamıştı. Hiçbir söz kalmamıştı. Anthony gitmişti. Alexander yolun karşısına geçmişti ve şimdi oğlu kayıptı. Şu an çalan telefonlara yanıt vermekten, üç bebekleriyle oynamaktan, çalışmaktan, Yuma'ya gitmekten başka bir şey kalmamıştı. Birbirlerine bakmaktan, birlikte uyumaktan, sırt sırta verip duvarlara bakmaktan, yanıtı orada aramaktan ya da karın karına verip yine yanıtı orada aramaktan başka bir şey de kalmamıştı.

Dişlerini gıcırdatarak ortalıkta dolanıp kapıları yaşamlarına kapatıyorlardı.

Haftalar aylara dönüştü ve günler gibi onlar da çabucak geçti. Uzun, gri çizgi her geçen gün daha da uzuyordu.

Alexander'ın sırtına bir kamçı izi daha ekleniyordu. Phoenix Kızıl Haç Şubesi'yle ilgilenen, çocuklarına, evine, Alexander'a güçlükle bakan Tatyana'nın başı biraz daha eğiliyordu. Bakışlarını yukarı kaldırmadan Sonoran Çölü'nü izliyor, derin bir korku duyuyordu. Her düşünce bir çekiç darbesine dönüşüyor, her anı sırtta yeni bir orak oluyordu, ta ki Alexander'da da Tatyana'da da o dokunun altında başka bir şey kalmayana kadar.

Sabahın üçünde annesinin, babasını bulmak için onu terk ettiği, bir daha hiç dönmeyebileceğini bildiği ve gerçekten de dönmediği kâbusların etkisiyle onların yatağına gelen çocuğu hatırlıyorlardı.

22 Haziran 1941'de Sovyet Rusya'da savaş başlarken o çocuğun o zamanlar on altı yaşında olan annesi ailesiyle birlikte yaşadığı Be-

şinci Sovyet'teki küçük odada ayaklarını duvara uzatmış, çok sevdiği Deda'sının ona, *"Ne sanıyordun Tanya? Senin bildiğin hayat bitti. Bundan böyle hiçbir şey eskisi gibi olmayacak,"* dediğini duyuyordu.

Deda ne kadar da haklıydı. Daha iki saat bile geçmeden Tatyana beyaz elbisesi ve kırmızı ayakkabılarını giymiş, rüzgâr saçlarını dalgalandırırken dondurmasını yiyordu.

Leningrad hâlâ onlarla birlikteydi, baktıkları her yerde. Anthony'nin kaybolması onların kaderlerine karşı devam eden sonsuz mücadeleleriydi zaten.

Onların tatlı oğlu, Alexander'ın Coconut Grove'daki esmer arkadaşı, ellerini açıp gülerek annesinin peşinden yürüyen, çizgiden çıkmadan onu taklit ederek dengede durmaya çalışan tatlı çocuk. Annesini taklit edip maymun gibi demirlere tutunarak baş aşağı sallanan, babasının omuzlarına oturup yaralı ve kesik başına vurarak, "Daha hızlı, daha hızlı!" diyen çocuk. Bebekleri, çocukları, gençleri tanımayan ve Harold Barrington'ın oğlu olduğunu unutup Anthony'nin babası olmaya çalışan Alexander ise onu dinleyerek daha hızlı koşuyordu her zaman.

Harold Barrington genç Alexander'a, *"Olman gereken adam olabilmen için Sovyetler Birliğine gidiyoruz,"* demişti.

Ve gitmişlerdi.

Alexander Barrington ise genç Anthony'ye, *"Nasıl bir adam olmak istediğine sen karar ver,"* demişti.

Ve o da karar vermişti.

Günahlar, yaralar, dilekler, arzular, babaların hayalleri, Bethel Adası'nda balık tutmayı öğrenen, asla gelmeyecek olan eski çağlardan kalma mersin balığını sabırla bekleyen o küçük çocuk şimdi kaybolmuştu. Yoktu.

Aman Tanrım, Paşa kaybolduğunda annem ve babam da bu yollardan mı geçmişti? Ne kadar da habersizmişim her şeyden.

Tatyana ve Alexander âdeta yollarını kaybetmişti. Anthony kaybolduktan sonra hepsi kaybolmuştu, başına gelebilecek her şeyi hayal ederek ormanda yitip gitmişlerdi.

Bir akşam Alexander eve döndüğünde Tatyana'yı yatak odasında ölü gibi yatarken buldu. Çocuklar oyun odasında kendi başlarına oynuyorlardı.

"Haydi, Tanya," dedi Alexander alçak sesle ve ona elini uzattı. "Bizim üç çocuğumuz daha var. Onlar da tek başlarına yollarını bulamazlar. Onlara yardım etmelisin. Sensiz ellerinde hiçbir şey yok."

"Bir sonraki bölümü bekliyorum," diye fısıldadı Tatyana kalkmaya çalışarak. "Nasıl o bölüm? Ne zaman başlayacak?"

"Bekleme bebeğim," dedi Alexander. "Çok geç kalmadan başlar."

O yeni bölüm Vikki'nin ziyaretiyle başladı.

Birçok kişi iyi niyetle, kaygıyla onları arıyordu. Birçok kişi tavsiyede bulunuyor, onları teselli etmeye çalışıyordu. Francesca haftalardır Alexander ve çocuklar için yemek yapıyordu. Shannon, Phil, Skip, Linda hep birlikte Alexander'ın işleriyle ilgileniyordu. Amanda onu terk ettikten sonra Shannon yeni bir hayat kuramayacağına inanmıştı ama çok geçmeden kocası tarafından iki çocuğuyla terk edilen Sheila adında bir kadınla tanışmıştı. Sheila, Shannon'ın yanına taşınmış, büyük bir aile kurmuşlardı ve Tatyana da onları yürekten desteklemişti. Tatyana, Sheila'nın Francesca gibi bir kadın olduğuna inanıyordu ve Sheila şimdi çocukları okuldan alıp dansa, basketbola götürerek Tatyana'ya yardım ediyordu. Oynamaları için onları kendi evine götürüyordu. Herkes tedirgindi, herkes onlara yardımcı oluyordu.

Vikki bunların hiçbirini yapmadı.

Ordo Amoris

Avrupa'yı dolaşan Vikki'den aylardır haber almamışlardı. Vikki, Roma, Leonardo da Vinci'den New York JFK aktarmalı olarak Phoenix, Sky Harbor'a gelmişti. Bir araba kiralayıp kuzeydeki Pima'ya, oradan da doğruca Jomax'e geldi. Altın yaldızlı kapılardan yollar, ağaçlar ve fıskiyelerle dolu kare şeklindeki geniş taş bahçeye fırtına hızıyla girip

beyaz mutfak masasına çöktü, kollarını indirdi, başını eğdi ve ağlamaya başladı.

Alexander takım elbisesiyle eve yeni gelmişti ve Tatyana da modaya uygun kısa, ekose, ipek elbisesini giymişti. Temiz görünümü, uzun ve spreysiz saçlarıyla modern bir görünüme kavuşmuştu. İkisi birlikte öylece kalıp Vikki'nin bu anlaşılmaz kederini izledi. Önce ona, sonra birbirlerine endişe içinde baktılar. Öyle ki Tatyana en yakın arkadaşının yanma gidip ona sarılamadı bile. Vikki'nin sırtını sıvazlayıp ona bir fincan kahve ile sigara veren ve ağır çekimde ilerleyen o sağır edici an bitene kadar yanından ayrılmayan Alexander oldu. Vikki konuşabilecek kadar sakinleşmişti şimdi. Doğum gününü kutlamak için Tom'u aradığını ve olanları ondan öğrendiğini söyledi. Tiz bir sesle kocasının Anthony'ye yardım edeceğini, onu bulacağını söyleyip duruyordu...

"Uğraşıyor Vikki," dedi Alexander iyimser bir ifadeyle. "Elinden geleni yapıyor."

"Tom Müşterek Komuta Merkezi'nde Alexander. O her şeyi bilir."

"Ama *bunu* bilmiyor."

"Ormana adamlarını yollamışlar. Onu bulacak biri varsa o da Tom'dur."

"Umarım. Adamları dört aydır onu arıyor."

Dört ay!

Akşam yemeği vaktiydi. Çocuklar koşarak içeri gelip artık gülümseyecek kadar sakinleşen Vikki teyzelerinin kucağına atladılar. Tatyana herkesin karnını doyurdu. Alexander bol miktarda şarap ikram etti. Çocuklar oynamaya gittikten sonra yetişkinler olasılıklar hakkında konuştu.

Ortada bir gerçek vardı: Anthony kaybolduğunda görevde değildi. İzindeydi. Haince oynanan bir oyun ya da kaçma söz konusu değilse elli kilometre ötede, Amerikan askerleriyle dolu güvenli bir şehirde kimse kaybolmazdı.

Vikki'nin buna söyleyecek bir sözü vardı sanki.

Bütün bu olanlara dair söyleyecek bir sözü var gibiydi. Ama Tatyana'ya bakmadığı gibi bir şey de söylemedi. Onlar da ona bakmadılar, bir şey sormadılar.

Uyumaya hazırlanırlarken birbirlerine de bir şey söylemediler. Tatyana kitap okudu, Alexander gecenin son sigarasını içmek için taraçalarına çıktı. Yatakta sessizliklerini korudular. Tatyana'nın gergin dudakları Alexander'a bilmek istediğinden fazlasını söylüyordu. Alexander ona yanaşıp başını onun koluna yasladı.

"Hişşşt. Okumaya çalışıyorum." Tatyana uzanıp onun saçını öptü ama ona bakmadı. Alexander düşünceli bir ifadeyle yüzünü ovalarken ondan uzaklaşmadı. Vikki'nin, Anthony'nin kayboluşuna verdiği tepki Francesca'nın verdiği tepkiden farklıydı. Üstelik Francesca on beş yıl boyunca Anthony'yi beslemiş, okula götürmüş, onun Sergio'yla oynamasını izlemişti. Aslında Sergio da Güneydoğu Asya'da savaşmak için gönüllü olmuştu ama lenf kanseri olduğunu öğrenince gidememişti (Askerlikten muaf tutulmuştu ve *evdeydi*).

Alexander başını tekrar Tatyana'nm koluna yasladı.

"Okumaya çalışıyorum, dedim."

Alexander onun üzerindeki örtüyü çekip meme uçlarını sıktı, yüzünü göğüslerine sürttü.

Tatyana kitabını bıraktı.

Seviştikten, o son *ah, Şura* söylendikten, lamba kapandıktan sonra Tatyana, Alexander'ın boyun çukuruna sokulup, "Vikki'nin kendi çocuğu olmadığı için," dedi. "O yüzden bu kadar etkilendi. O ve Anthony neler paylaştı, düşünsene. Vikki, Anthony'yi Ellis'te doğumundan beri tanıyor."

"Biliyorum," dedi Alexander, Tatyana'nın sırtını ovuştururken. Bu konuşmayı Tatyana'yla yapamazdı. Vikki'yle yapabileceğinden bile emin değildi.

Tatyana'nm uyuduğundan emin olana kadar bekledi; Tatyana onun kolunda uyuyabiliyordu hâlâ. İster uzun zaman önce yaşadıkları Luga'daki gibi yüz yüze, ister Deer Adası'ndaki gibi kaşık pozisyonunda

olsun, Tatyana kolayca uykuya dalıyordu. Daha sonra Alexander sessizce ondan uzaklaşıp uzun içliğini giydi ve dışarı çıktı.

Vikki'yi arka taraftaki üstü kapalı avluda sigara içerken buldu.

Kırk yedisine girmek üzere olan Vikki Sabatella Richter her zamanki gibi dikkat çekici ve göz alıcıydı. Esmer, yanık tenli, zayıf, uzun saçlı, uzun boyunlu, uzun kollu, bir tayınkiler gibi uzun ve narin bacaklı... Bu gece çıplak olan bacaklarını üst üste atmış, ince bileklerini gözler önüne sermişti. Tırnaklarına kırmızı oje sürmüştü. Ağır makyaj yapmış, takıp takıştırmıştı. Parfümünün, gittiği operaların, geç saatlere kadar gezip tozmaların kokusu üzerine sinmişti. Birçok kadının arkadaşlık etmeye çekineceği kadar çarpıcı güzellikte, dolgun memeli, siyah saçlı, siyah gözlü arkadaşlarıydı o. Kadınlar Vikki'nin gölgesinde kalırdı genelde.

Alexander, Vikki'yi neredeyse çeyrek asırdır tanıyordu. Eski dosttu onlar. Ama şimdi Vikki'ye daha önce hiç bakmadığı bir gözle baktı. Ona erkek gözüyle baktı. Ve bu kadın onun verandasında oturmuş, içkisini, sigarasını içiyordu. Saçları taranmamış, makyajı göz çevresine bulaşmıştı. Alexander'ın içindeki adama göre bu göz alıcı kadının kırık kalbini onarmaya çalışır gibi bir hali vardı.

"Burası çok güzel Alexander," dedi Vikki dumanlı sesiyle. İçtiği içkinin ve bu saatte bile art arda yaktığı sigaraların kokusu yas dolu sesine yansımıştı. "Burayı hep sevmişimdir. Büyüleyici bir yer."

"Evet, güzel." Alexander da kendi sigarasını yaktı. Birlikte sigaralarını tüttürüp rüzgârın sesini dinlediler. Vadideki ışıklar her gece Noel'miş gibi ışıldardı. O koca evde, üzerinden masmavi bulutların süzüldüğü kahverengi çölde, mistik dağların sessizliğinde inanılmaz bir sakinlik vardı.

"Tedirgin misin?" diye sordu Vikki. "Uyuyamadın mı? Hiç şaşırmadım. Bende ilaç var istersen. Ben endişeliyken uyuyamam. Daha önce bir tane içtim. Yarım saat sonra falan uyurum sanırım."

"Hayır, istemiyorum," dedi Alexander. "Biz aylardır bu haldeyiz. Senin için yeni tabii."

Vikki sessizliğe gömüldü, sonra yine ağladı. Yüreği yerinden sökülmüşçesine ağlıyordu. "Neler oluyor Vikki?" diye fısıldadı Alexander.

"Ah, Alexander," dedi Vikki.

Ah, Alexander mı?

Dakikalar geçti.

Alexander derin bir nefes alıp konuştu. "Vikki," dedi. "Anthony'yle ilgili haber var mı diye haftada üç defa kocanla konuşuyorum. Bana şunu söylemeni istiyorum..." Tekrar iç geçirdi. "Richter'ın bana içtenlikle, tüm kalbiyle yardım etmekten alıkoyan bir şüphesi var mı?"

Vikki şaşkın bir halde, "Hayır. Hiçbir şey yok," diye fısıldadı.

"Birkaç saat önce, 'Benim kocam her şeyi bilir,' dedin."

"Ama bunu bilmiyor."

Gözyaşı dolu dakikalar akıp gitti. "Çok üzgünüm Alexander. Utançtan yüzüne bakamıyorum. Lütfen benden nefret etme."

"Vikki, seni ancak kendimi cehennemin kapısında bulduğum gün yargılayabilirim." Alexander memnuniyetsizliğini, hoşnutsuzluğunu gizlemeye çalıştı.

"Sence Tanya fark etti mi?"

"O her şeyi fark eder ama bunu fark ettiğini sanmam."

Oturmaya devam ettiler.

Vikki tekrar ağladı ve "Yıllarca rol yapmaya çalıştım," dedi.

"Başardın da." Alexander dehşet içinde başını salladı. "İkiniz de başardınız. Sen nasıl yapabildin böyle bir şeyi?"

Vikki sessizliğini bozmayınca endişesi artan Alexander ona döndü ama Vikki'nin, ileri geri sallanıp duran vücudunu uzun kollarıyla desteklercesine sardığını görünce endişesi daha da büyüdü. Alexander şiddetli ızdırap anlamına gelen bu duruşu iyi bilirdi. Onunla yüzleşmek için sandalyesini tümüyle ona doğru çevirdi. "Pekâlâ. Sakin ol." Duraksayıp hafifçe ona dokundu. "Vikki, sen ne yaptığını sanıyordun? Herkes bir yana *sen* böyle bir şeye nasıl izin verdin?"

Vikki kendini toparlayıp kelimelerini dikkatle seçti. "Ben izin vermedim. On yedisine girdiği günden beri ona karşı geliyorum."

"On yedi mi? Aman Tanrım, Vikki."

"Ona defalarca hayır dememe asla kulak asmadı. En başından beri ona, 'Anthony, sen ne yaptığını sanıyorsun?' diye sorup durdum. 'Aklını mı kaçırdın?' dedim. O da, '*Evet*,' dedi."

Alexander gözlerini kapattı. On yedi! Vikki sustu.

"Benden korkma," dedi Alexander sefil bir şekilde iç geçirip Vikki'nin elini sıkarak. "Ben Tanya değilim. Ben de bir zamanlar ergendim, şimdi de yetişkin bir erkeğim. Bir erkek olarak anlıyorum. Yetişkin olarak da anlıyorum. Şimdi bana neler olduğunu anlat."

"Bir yılı aşkın bir süre azimle ona direndim, olan bu." Vikki sesini dağlara bile duyurmamak istercesine alçak sesle konuşuyordu. "Başta ben de şaşkındım, senin gibi. Ne kadar ciddi olduğunu görünce onu ikna etmeye çalıştım. Ona mantıklı olması gerektiğini neden açıklamak zorunda kaldığımı bile bilmiyorum, sayısız ve üstesinden gelinemeyecek kadar çok sebep vardı ne de olsa. Sana ve korkunç bir günah işlemişim gibi hissedecek olan karına bunları tek tek saymama gerek yok sanırım. Buna rağmen Anthony'nin gözü hiçbir şey görmüyordu, laftan anlamıyordu, hiçbir şeyi umursamıyordu. Ona sunduğum ikna edici gerekçelerin her birine tümüyle kayıtsız kaldığını ve direndiğini söylememe bile verdiği tepkiyi fazlasıyla azımsamak olur. Asla vazgeçmedi."

"Hişşşt," dedi Alexander. "Yavaş ve daha sessiz ol Vikki."

"Liseden mezun olduktan hemen sonra, West Point'e gitmeden önceki yaz ona teslim oldum. O yıl ona kamyonet ve yeni bir gitar almıştın, hatırladın mı? Ah, kamyonetine bayılmıştı ve çok da iyi gitar çalıyordu. Zil çalar gibi çalıyordu. Şarkı da söylüyordu; 'Jailhouse Rock'ı Anthony tarzında söylüyordu. Bana İngilizce, Rusça, İspanyolca, hatta kendi dilim olan İtalyanca şarkılar söylüyordu!" Vikki gözünden yaşlar akarken Alexander'a, bir zamanlar Anthony'nin ona söylediği tarzda şarkı söylemeye başladı. "'*O Sole Mio/sta 'nfronte a te/Güneş, benim güneşim/senin yüzüne vuran.*' Bana '*Cupido, cupido prego*'yu söyledi... '*Seni öpmek için ruhumu verirdim*'i söyledi... Ve hep senin söylediğin 'Kara Gözler', yani 'Oçi Çernye' en sevdiği şarkıydı!" diye haykırdı. "'*Oçi çernye/oçi strastnye/oçi zhguçiye/i prekrasnye...*'" Sonunda Vikki'nin sesi alçaldı. "Bildiği bütün dilleri iyi kullanıyor."

Şarkı söyleyen boğuk sesi kesildikten sonra Vikki öksürdü. "Evet," dedi başını sallayarak. "Senin oğlunun cephanesi doluydu. Bir yıl boyunca tüm silahlarını taşımaya devam etti. 'Kimseye zararı yok,' dedi. Birkaç ay sonra gidecekti. Çocuk değildi, neredeyse on sekiz yaşında olmuştu –tek sorun buymuş gibi– ve artık ikimiz de yetişkindik! Ne istediğimizi biliyorduk. Onun açlığını dindirmek, benim de merakımı gidermek için Biltmore'da uzun bir hafta sonu geçirecektik. Ona hafta sonunun tamamına ihtiyacı olmadığını söylediğimde, 'Evet, var,' dedi." Başını iki yana salladı. "İçinden ateş fışkırıyordu, diyebilirim," diye fısıldadı. "Onu reddetmek, ona direnmek, karşı koymak mümkün değildi. Ve böylece..."

Alexander, Anthony'nin o yaz West Point'e gitmeden önce ay ışığının altında, Arizona'nın kırk beş derece *sıcağında* yarı çıplak oturup gitarının tellerini tıngırdatarak tekrar tekrar "Oçi Çernye" şarkısını söylediğini hatırlıyordu. Alexander ve Tatyana oğullarının âşık olduğu kızın başka türlü bir şey olduğunu fısıldamışlardı birbirlerine.

Bu gece Alexander şaşkınlık içinde başını iki yana salladı. Bir sigara daha yakarken Vikki'ye, "Böylece ona direnmekten vazgeçtin," dedi. "Bu kısmı geçebilirsin."

Vikki başını salladı. "Direnmekten vazgeçtim. Kraliçe Victoria bile direnmekten vazgeçerdi." Derinden hissettiği anılarda huzur bulmaya çalışarak kollarını gövdesine sarıp vücudunu bacaklarına doğru eğdi. "Sonrasında bize ne olduğunu bilmek ister misin?"

Alexander ürperdi. "Hayır. Gerisini biliyorum."

"Öyle mi?" Ama Vikki bunu hayret dolu bir ifadeyle söylememişti. *Hayır, bilmiyorsun*, der gibi söylemişti.

Alexander bildiğini söyledi. "Yıllar önce," dedi, "yaşım Anthony'nin o zamanki yaşından da küçükken arkadaşlarımdan birinin senin bu olayı yaşadığın yaşta, yani otuz dokuz yaşında olan annesiyle benzer bir şey yaşamıştım. Benim için ilkti ve inanılmazdı ama bir kez tadını aldıktan sonra genç kızları istedim. Bir yaz döneminden uzun sürmediğini söylememe gerek yok sanırım."

Vikki ellerini inceledi. "Şey, ben Anthony'nin ilk birlikte olduğu kadın değildim." İkisi de ne söyleyeceğini bilemedi.

Alexander ona bakarken bir şeylerin farkına vardı. "Vikki, sen 1958'de buraya taşındın, sonra 1961'de aniden New York'a döndün. Anthony'nin West Point'e gittiği ağustos ayını hatırlıyorum."

"Evet."

"Onun için geri dönmedin... değil mi?"

"Geri kalanını bildiğini sanıyordum."

"Sandığımdan daha azını biliyormuşum demek ki."

"Alexander!" diye fısıldadı Vikki. "Hiç kimse bu çocuğun büyüsüne *tamamen* kapılmadan ona el süremez. Dünyayı dolaşmış, her şeyi gördüğünü, âşık olduğunu, her şeye tahammül edebileceğini sanan otuz sekiz yaşında bir kadın bile. Aklımı başımdan aldı." Ürperdi. "Kalbimi kazanmadı, resmen aldı." Çenesini göğsüne indirdi. "Ama *on sekiz* yaşındaydı."

"Bu benim sorumun yanıtı değil Vikki."

"Yanıtlıyorum," dedi Vikki. "Sorunu yanıtlıyorum."

Alexander başını iki yana salladı. Onun Svetlana'sının da kalbi kırılmıştı ama o bu kadar cesur değildi. Alexander'dan onda olmayan ve ona veremeyeceği bir şey istemişti. Alexander yoluna devam ettiğinde Svetlana ona karşı koymamıştı. Alexander oğlunun, karşısında duran kadına nasıl davrandığını tahmin etmekten ileri gidemezdi. Ona ne soracağını bilmiyordu. "Onu... tekrar gördün mü?"

"Evet," dedi Vikki. "Hafta sonları New York'a geliyor, bende kalıyordu."

"Ne zamana kadar?"

"Vietnam'a gidene kadar," dedi Vikki.

İşte bu en şaşırtıcı olandı.

"Dört yıl boyunca görüşmeye devam mı ettiniz?" dedi Alexander hayret ederek.

"Evet. Her şeyi bilmiyormuşsun, değil mi? Biltmore'daki o sıradan hafta sonumuz beklediğimizden biraz uzun sürdü. Bunu senden, Tanya'dan nasıl gizleyebildik bilmiyorum. Özellikle de Tanya'dan."

Alexander (sırf sormuş olmak için!), "Anthony bu işi bitirmedi mi?" diye sordu.

"Bitirmedi," dedi Vikki sesi çatlayarak, bir anda hali tavrı değişti. "Çünkü bitirecek bir şey yokmuş gibi davrandım hep. Kaygısız kadın imajı çizdim. Ne zaman görüşmek isterse o zaman görüşüyorduk. Görüşmek istemediğinde görüşmüyorduk. Her iki şekilde de üzerinde baskı kurmadım. Ne söz verdik ne geleceğe dair beklenti içine girdik. Yalnızca eğleniyorduk. Başından sonuna eğlenmekten başka bir şey yapmadık."

Alexander'ın sandalyesi artık Vikki'ye dönük değildi. Kesinlikle değildi. Alexander dirseklerini dizlerine yaslamış, başını öne eğmişti. Sigarası dudaklarının arasından sarkıyordu.

"Sana yalan söylemeyeceğim," dedi Vikki. "Eğleniyorduk, evet. 1960'ların New York'unda bir çaylak ile onun tur rehberi gibiydik. New York âşıklar için her mevsim güzel bir şehirdir. Bizim gibi sonu belirsiz âşıklar için bile. Nasıl bir çıkmazda olduğumuzu benden iyi bilen yoktu. Ondan yirmi yaş büyüğüm!" diye haykırdı. "O kırk yaşına geldiğinde ben altmış yaşında olacağım! O senin şimdiki yaşına geldiğinde hâlâ güçlü kuvvetli bir erkek olacak ama ben yetmiş yaşında olacağım! Tanrı aşkına, ben onun annesinden bile büyüğüm! Annesi ve ben – onun yüzüne bile bakamıyorum. Utanç verici bir şey bu. Böyle bir açıklama yapmak benim için çok küçük düşürücü."

"Başka açıklama yapmana gerek yok."

"Yapacağı herhangi bir şeyin beni yaralayacağını düşünmesini istemedim," diye devam etti Vikki. "Yola koyulmanın genç bir adam için ne kadar ürkütücü olduğunu biliyordum. İhtiyacı olan son şeydi bu. O yüzden ona karşı hep kayıtsız göründüm, gençliğinin tadını çıkarmasına, sahip olduğu ve layık olduğu hayatın tadını çıkarmasına izin verdim. Eninde sonunda evleneceği, birlikte çocuk yapacağı birini bulacağını biliyordum. Bunları benimle yapamazdı."

"Hem sen zaten evlisin," dedi Alexander.

"Doğru. Komutanıyla." Vikki konuşurken Alexander'a bakmıyordu.

"Anthony ne istedi Vikki?" diye sordu Alexander usulca.

"Sence ne istedi Alexander?" dedi Vikki. "Senin sahip olduğunu. Hayatın boyunca sahip olduğun şeyi istedi." Canı yanıyormuş gibi görünüyordu. "Buna benimle sahip olamazdı. Bende birçok şey bulabilir ama ben sınırlarımı biliyorum, o da biliyor." Vikki'nin elleri titriyordu. "Ayrıca düzmece evliliğim sayesinde kazandığım saygınlığı kaybetmemek için hayatımda karmaşa da istemiyorum. O yüzden böylesi benim için de kolaydı. Kimseye açıklama yapmak zorunda kalmıyordum. Vikki'nin elinden gelen tek şey Biltmore'da bir hafta sonu, o kadar."

Alexander onu dinliyordu ama dinlememeyi isterdi. "Söyle bana," dedi. "Anthony ne istiyordu?"

"Ah, bak," dedi Vikki yapmacık bir ilgisizlikle. "Gençleri bilirsin. Pasta isterler, eğlenmek isterler, Biltmore'a gitmek, Hudson'da yürüyüş yapmak isterler. Tabii o beni istediğini söylüyordu. *Bütün* kızları istiyordu. Her şeyi istiyordu. Neden olmasın? Her şeyi vardı sonuçta." Ağladı. "*Her şeyi.*"

Alexander iskele zemininin tüm fayanslarını incelemişti.

"Bir ay sonra, altı ay sonra, bir yıl sonra benimle işinin biteceğini düşündüm. Ama hayır, gelmeye devam etti," dedi Vikki yüzünü silerek. "Mezun olana kadar, sonra da dönüp arkasına bakmadan Vietnam'a gitti. 'Bu işe yalnızca eğlence gözüyle bakmamız iyi oldu Uçan Karınca,' dedim ona. 'Gitmeni kolaylaştırdı. Benimle güzel vakit geçirdiğin için teşekkür ederim. Ay ışığının altında hiç yapmadığımız valsler, hiç vermediğimiz sözler, tepemizde doğmayan güneş için teşekkürler. Kalbimi kırmadığın için mutlu değil misin? Bana âşık olmadan gideceğin için sevinmiyor musun?' dedim ona." Yüzünü ellerinin arasına gömdü.

Alexander bir süre daha onunla oturdu ama söyleyecek başka bir şey kalmamıştı.

Ayağa kalktığında, "Vikki, bunu biraz daha dikkatli düşünmelisin. Anne babalar bazı şeyleri görmedikleri için affedilebilirler ama bu tür şeyleri bir kocadan gizlemek *çok* zordur, bunu bilesin," dedi.

Vikki elini şöyle bir savurdu. "Alexander, Tom'un berbat bir koca olduğunu sen herkesten iyi biliyorsun. İyi bir adam ama kötü bir koca."

"Kötü kocalar bile bu tür şeyleri görür."

"Evet ama o koca 1959'dan beri Vietnam'daysa, ülkeye yılda yalnızca iki defa geliyorsa ve 1941'den beri ABD ordusuna kan akıttırıyorsa hiçbir şeyin farkına varmaz. Ben Tom'u iki yıldır görmüyorum. Altı aydır onunla konuşmamıştım. Doğum günü olmasaydı onu aramazdım bile. O da Anthony'nin kaybolduğunu söylemek için beni aramazdı herhalde. Neden arasın ki? Beni endişelendirecek bir şey değil sonuçta. Onun bir şeyden haberi yok." Vikki duraksadı. "Bunu Tanya'ya söyleyecek misin?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Alexander. "Ona söylemek *istemiyorum*. Ama yirmi sekiz yıl boyunca karımdan bir şey gizleyebildiğimi söyleyemem." Vikki bakışlarını kaçırdı, Alexander da bakışlarını kaçırdı. Bardakları toplayıp sigara izmaritlerini attı. "Sence bundan sonra ilerleme kaydedebilir miyim?"

Alexander ona iyi geceler diledi.

Sakince, umursamazca nefes alıp yatağa döndü ve Tatyana'nın nefeslerini dinledi.

"Uyumuyorum," dedi Tatyana.

Alexander iç geçirdi. "Ona ne şüphe."

Tatyana ona döndü ve birbirlerine sarılıp sessizce uzandılar.

"Onunla mı konuştun?"

Alexander başını sallayıp karısının ruh halini anlamaya çalıştı.

"Anthony'nin nerede olduğunu biliyor mu?"

"Hayır." Alexander onu kendine çekti. "Sormadım."

Tatyana kulağını onun göğsüne yaslayıp kalp atışlarını dinledi. "Ona sordun ve... duymak istemediğin şeyler mi söyledi sana?"

"Duymak istemediğim şeyler söyledi."

Alexander, Tatyana'ya Vikki ile Anthony'yi anlattı.

Bittiğinde Tatyana sessizliğe gömüldü ve konuştuğunda da sesi çok alçaktı. "Daşa'nın burnunun dibinde olanı görmemesinin neden daha kolay olduğunu şimdi anlıyorum. Onlar bunu hiç gizlemedi ki, bizim gizlemediğimiz gibi. Her yerde iz bıraktılar ama ben ancak şimdi görebiliyorum." Bir an için elleriyle yüzünü kapattı. "Benim arkadaşım Vikki her zaman ateşli bir kızdı," dedi sonra. "Onunla ilk tanıştığımda

kocası savaştan döneceği için ağlıyordu çünkü bunu bir kocası olduğundan bile habersiz olan sevgilisine nasıl söyleyeceğini bilmiyordu. İlk kocasına ihanet etti, sonuncusuna da. Tabii sevgililerine de. Richter'a âşık oldu, hep bir savaş kahramanına âşık olmak isterdi zaten. Her şeye rağmen onunla evlendi. Richter ona yeterine iyi davranmadı ve şu an yumurta mı tavuktan, tavuk mu yumurtadan çıkar tartışmasına girmeyeceğim. Ama bana sorarsan," dedi, "onun karısı değil, metresi gibi olacağını başından beri biliyordu. O rol ona yakışıyor." Duraksadı. "Şöyle teselli bulabileceğimizi düşünüyorum: Vikki'nin Afrika'da, Avrupa'da, Asya'da, Avustralya'da sevgilileri var. Dünyayı baştan sona dolaştı ve erkeklerle eğlendi." Tatyana mutsuz bir şekilde gözlerini kırpıştırdı. "Bu sabah masamda ağlayınca anladım ki bütün o gelip geçen adamların içinde unutamadığı tek kişi Anthony olmuş."

Yatakta uzanırlarken bakıştılar. Tatyana sessizce başını sallayıp elini Alexander'ın yüzüne kapattı. "Ben o aşk şarkılarının büyüsünü iyi bilirim," diye fısıldadı.

Alexander ona yaklaşıp kolunu boynunun altından geçirdi ki onun göğüslerinin sıcaklığını kendi çıplak gövdesinde hissedip huzur ve şefkat bulsun.

Ertesi sabah yüzü küle dönüp gözyaşlarıyla ıslanan Vikki'nin çocuklar okula gittikten sonra ilk sözü, "Alexander, ona anlattın mı?" oldu.

Alexander ve Tatyana bakıştılar. "Anlattım," dedi Alexander.

Vikki başını salladı. "Şimdi ikinize söylemem gereken bir şey var ama bunu Tom'a nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum. Tahmin edebileceğiniz gibi Tom'un bu olaya Alexander gibi anlayış göstermeyecek olmasının birkaç sebebi var."

"Ben de Alexander kadar anlayışlı olamıyorum," dedi Tatyana sertçe.

"Biliyorum," dedi Vikki. "Çünkü sen günahkâr değilsin. Önümüzdeki on yılımızı bunu düzeltip çözmeye harcayabiliriz ve sonunda düzeleceğimizi biliyorum çünkü sen bundan daha kötülerini bile affettin." Üçü birlikte gözlerini kahvelerine indirdi. "Ama şimdi öncelikle oğlumuzu bulmalıyız," dedi Vikki.

O konuda hemfikirlerdi. Önce onu bulmalıydılar.

Vikki cebinden bir mektup çıkardı. "Bu mektubu dört ay önce Anthony'den aldım. Avrupa'ya kaçmamın sebeplerinden biri de buydu. Bunu kimseyle paylaşacak değildim ve şimdi sizinle paylaşmaya da niyetim yoktu. Sizin için bu haberi öğrenmek, benim içinse okumak çok zor olacak. Bulunduğunda meseleyi sizin öğrendiğinizi duyması da Anthony için zor olacak. Ayrıca Anthony'yi çok seven kocamın böyle bir şeyi görmesi ya da öğrenmesi mümkün olamaz. Ne yazık ki şimdi Anthony kayıp olduğu için bu mektupta bilmeniz gereken bazı şeyler var." Titreyen eliyle mektubu açtı. "Ben okursam ağlarım. Siz alabilir misiniz?"

"Alamayız," dedi Tatyana, Alexander'ın elini tutarak. "Mektubunu oku Vikki."

Vikki mektubu okumaya başladığında irkildi, o ilk kelimeyi söylerken tokat yemiş gibi oldu.

Gelsomina!

Bana dair endişelerini, yıllardır içinde taşıdığını bildiğim endişeleri hafifletmek adına sana yazıyorum. Vietnam vicdan muhasebesi yapılacak bir yer değil (İtalya öyle mi?). Böyle olması benim için iyi çünkü bildiğin gibi kendimi öyle bir sıkıntıya sokmak istemiyorum. Hem böyle bir yerde buna kimin vakti olur ki? Senin de dediğin gibi burada içki, sigara içiyor, kızlarla eğleniyorum. Aradığım şeyi hiç beklemediğim bir anda kuzeyde, Hué'da, Parfüm Nehri yakınlarında bulmak kimseyi benim kadar şaşırtamaz. Ve şu an bunu öğrenen ilk ve tek kişi sensin, ben evlendim. Vietnamlı karım çok az İngilizce biliyor ki buna seviniyorum çünkü ben Vietnam dilini hiç bilmiyorum. Çok genç, bisikletiyle gezen beyaz bir kuğu gibi ve bir bebeğimiz olacak.

Vikki okumaya ara vermek zorunda kaldı. Tatyana ve Alexander dinlemekten vazgeçmek zorunda kaldı. Vikki sakinleşmeye çalışırken

Alexander, düşüncelerine odaklanan Tatyana'yı inceliyordu. Onun o hareketsiz yüzünde, zorlukla nefes alırken hafifçe aralanmış dudaklarında, hiç kımıldamayan, tümüyle şeffaf gözlerinde kalp kırıklığı, duygularını gizlediğine dair herhangi bir işaret görmedi. Tatyana'nın gözleri farklı duygularla buğulanmıştı.

Vikki kendini zar zor toparlayıp çatlayan sesiyle ezbere bildiği mektubu okumaya devam etti:

Bunu bilmek isteyeceğini düşündüm çünkü benim hayatım, tercihlerim, nereye gittiğim ve gitmediğim, yaptığım ve yapmadığım şeyler konusunda fazlasıyla endişelendiğini biliyorum. Benim zaten bir annem var, diyordum sana ama üstlendiğin rol yüzünden tatmin olmuyordun. Daha fazla yük üstlendin. Şimdi her şeyi eksiksiz açığa çıkarmak için bana burada, senden çok uzakta ne olduğunu yazıyorum.

Sana son defa gitar çalalı, "Malaguena Salerosa" söyleyeli dört yıl oldu. "Perhaps, Perhaps, Perhaps" söyleyeli de. Bazen radyoda "The Rain, The Park and Other Things" çaldığında beni düşünüyorsundur belki.

"Traces".

"Grazing in the Grass".

Ve "Jean".

Çok güzel yıllarımız oldu seninle ama artık hepsi bitti Mavi Gözlüm. Sen çok "vahşi" bir şeydin, bense aptal ve çok gençtim. Central Park'ta, kocaman sarı ayın altındaki troyka gezilerimiz, Bilmore'daki buğulu pencerelerin dışındaki çimler gözümü kör etmişti. Bana bir geleceğimizin olmadığını söyleyip dururdun hep, haklıydın. Ben "la luna ché non c'e" hayali kuruyordum. St. Augustine hakkındaki konuşmalarımızı hatırlıyor musun? Onun "Ordo Amoris" diye bir şeyden bahsettiğini? "Aşkın düzeni" ya da "yalnızca duygu". İnsan için*

* (İt.) Orada olmayan ay. (ç. n.)

en gerçek erdemin ve gerçek aşkın, her objenin ona uygun, hak ettiği bir aşk düzeyine uyum sağlamasıyla tanımlanabileceğini söylemiştir.

Sen ve ben bu konuda hep dengesizdik. O dengeyi Moon Lai'yle bulduğum için mutluyum. Benim için başından beri istediğin, aslında benim de istediğimi söylediğin şeyi buldum: evlenmek, çocuk sahibi olmak, gerçek aşkı bulmak.

Ama şu an hâlâ karanlığın ortasındayım, buradaki görevim bitmedi henüz ve bu sana son mektubum olabileceği için şunu bilmeni istiyorum: Ne kadar kusurlu olursa olsun bir zamanlar sana karşı hissettiklerimin gerçek olduğuna inanıyordum. Bir zamanlar sana karşı hissettiklerimin aşk olduğunu sanıyordum. "Vy sgubili menya/oçi çernye." Ama sen benden çok daha zeki biri olarak aradaki farkı başından beri bildiğin ve bana gösterdiğin için sana teşekkür ediyorum. O zamanlar gerçek gibi görünen yanılgıya karşı gözlerimi açtığın için teşekkür ediyorum.

Ti amavo e tremo.

Anthony

Ne Vikki ne Tatyana ne de Alexander bakışlarını kaldırabildi. Vikki, Anthony'nin mektubunu öpüp göğsüne bastırırken ağlıyordu. Tatyana yüzünü o kadar eğmişti ki her an uykuya dalacakmış gibi görünüyordu. Az önce duyduklarının imkânsız permütasyonuyla gözleri kararan Alexander ise anlamsız bir şeyden anlam çıkarmaya çalışıyordu. Tatyana gözlerini ona çevirdiğinde kristal gibi görünmüyorlardı artık, kederle dolmuşlardı çünkü.

Alexander gün boyu çalışıp akşam da çocuklarıyla ilgilenmek zorunda kalmıştı ama gece bahçelerinde, arkada, baş başa kaldıklarında Tatyana'yla birlikte kafese hapsolmuş kaplanlar gibi volta atıp duruyorlardı. Hiç anlam veremedikleri bir yapbozun parçalarını çılgıncasına birleştirmeye çalışıyorlardı.

Anthony evlenmişti! Anthony, Vietnamlı bir kızla evlenmişti ve kız hamileydi. Sonra Anthony ortadan kaybolmuştu. Hamile karısıyla Ural Dağları'na kaçıp adamlarından, komutanından, ordudaki onurlu görevinden, ülkesinden vazgeçmiş olabilir miydi?

Anthony, Moon Lai adındaki Vietnamlı bir kız uğruna Amerika Birleşik Devletleri'ne ihanet etmiş olabilir miydi?

"Hayır," dedi Anthony'nin aslan gibi sert bakışlı vahşi annesi. "O çocuk hayatı boyunca nasıl bir adam olacağı konusunda tek bir kişiyi örnek aldı ve o da sendin. O senin oğlun Alexander," dedi Tatyana. "Biz 1942'de Lazarevo'da değildik, 1948'de Bethel Adası'nda değildik, *her şeyimizi* kaybetmek üzereyken oralara gittik. Anthony o kızla Ural Dağları'na kaçmadı. Onun başına başka bir şey geldi."

Tatyana ve Alexander'ın başı iyice eğildi. Alexander'ın korktuğu da buydu. Anthony, West Point'ten mezun olmuştu. Özel Kuvvetler'de, MACV-SOG'de yüzbaşıydı, seçkinlerin en seçkiniydi. SOG her zamanki operasyonlardan ayrı, gizli olarak çalışıyordu, hem komando hem uzun menzilli keşif yapıyordu. SOG kılıcın ucuydu. Güneydoğu Asya'da beş yüz bin ABD birliği vardı ki bunun iki bini Özel Kuvvetler askeriydi ve Anthony iki yüz kara vuruş kuvvetinden birindeydi. Bu West Point mezunu adam, bu asker, onların oğlu asker kaçağı olamazdı. Bu kesinlikle mümkün değildi.

"Sen bazen Vikki'ye *Gelsomina* derdin," dedi Alexander sesindeki kabullenişi Tatyana'nın duymamış olmasını dileyerek.

"Onu büyüten büyükannesi Isabella ona öyle seslenirmiş. 'Yasemin' demekmiş," dedi Tatyana. "Yalnızca onu sevenler ona böyle hitap eder. Ama sesinde gizlediğin şey ne?"

"Aman Tanrım." Alexander şaşkın bir ifadeyle gözlerini Tatyana'ya çevirdi. "Peki, Anthony neden başkasıyla evlendi?"

"Çünkü Vikki, Tom Richter'la evli," dedi Tatyana. "Anthony de yerini biliyor. Ama uzun zaman önce senin bana söylediğin bir kelime vardı: *Orbeli*. Sana bir kelime bile etmeden beni bırakıp gitme, dediğimde sen beni o kelimeden mahrum bırakmadın. Bana Orbeli'yi verdin. *Moon Lai* de Anthony'nin bize verdiği kelime. Kilometrelerce

uzakta, başka bir kadın, Orbeli kadar gizemli, sinir bozucu, anlamsız ve Orbeli kadar endişe verici. Affedilmez, bana yaptığın şey gibi. Ben de Orbeli kelimesinin anlamını bilmiyordum çünkü Ermitaj'ın müdürünün adını bilmiyordum. O sanat eserlerini koruyan lanetli küratörün adını bilmiyordum."

"Evet," dedi Alexander. "Sanat Orbeli'nin tek tutkusuydu. Sanat eserlerini korumak için oradan gönderdi."

"Hepsi çok iyi durumda. Aslında Sachsenhausen'deki yedi numaralı özel kampın yerini tam olarak göstermiyordu." Tatyana hafifçe gülümsedi. "Evet, Moon Lai, Anthony'nin ıssız bir yerden gelen sesi. Moon Lai, Anthony'nin Orbeli'si."

Taş avlularında içtiği sigaralar Alexander'a yetmiyordu. "Peki, bu gizemli kelimeyi ne yapacağız?" diye sordu. "Bize yardım edebilecek tek kişi, oğlumuzdan bir mektup alan bir kadının o mektubu asla okuyamayacağı kocası." Duraksadı. "Richter'a bildiklerimizi anlatırsam bize yardım etmez. Anthony'yi bulur ve kendi elleriyle öldürür."

"Sen de ona her şeyi anlatma," dedi Tatyana. "Neden bu kadar şüpheli ve ümitsiz görünüyorsun? Söylemen gereken şeyi söyleme becerini aniden kaybettin. Bunu oğlun için yapacaksın. Richter'ı ara, cesur ve kayıtsız bir tavır takın, ona yalan söyle."

Alexander volta atmayı bırakıp uzaktan ona baktı.

Tatyana başını iki yana sallayıp bakışlarını kaçırdı, sonra başını şiddetle iki yana salladı. "Hayır. Kesinlikle olmaz. Hiçbir şartta olmaz. Hayır." Alexander'a yaklaştı, Alexander da ona yaklaştı. Birbirlerine sarıldılar. Tatyana hâlâ ufak, narin olan vücudunu onun göğsüne, çenesinin altına yaslarken Alexander'ın kolları onu yuttu.

"Ah, Tatya."

"Hayır, Şura."

Gözlerden uzak gece bahçelerindeydiler. 1969 yılının Ekim ayıydı ve hava serindi. Alexander taş duvarın dibinde ateş yakmıştı ve alevler yükseldiğinde soyunup kalın bir şiltenin üstünde ateşin karşısına uzandılar. Çiçekler, ateş, alçak kerpiç duvar onları gizliyordu. Burası Arizona'da Perseus Takımyıldızı'nın altındaki özel Lazarevo'larıydı. Seviştiler; bir bütün oldular, birbirlerinin üzerinde dillerini kullandılar

ve Alexander alçak duvara yaslanıp bacaklarını kendine çekti. Tatyana onun kucağına oturdu ve o da bacaklarını kendine çekip kollarını onun boynuna doladı. Çıplak göbeği onun çıplak göbeğine, kalbi onun kalbine, ağzı onun ağzına yaslandı. Alexander onu kendine çekti, ellerini kalçalarında, sırtında, saçlarında gezdirdi.

Sonrasında Alexander asker pantolonunu giydi, Tatyana da onun asker gömleğini giydi. Tatyana ateşin karşısına oturdu, Alexander başını onun kucağına yaslayıp uzandı. Kımıldamadan, konuşmadan otururken ateş o küçük bahçede yanıyordu.

"Bebeğim lütfen," dedi Alexander, "neden gözyaşların üzerime dökülüyor?"

Tatyana onun alnını, gözlerini, sakalını okşadı. "Aman Tanrım," dedi. "Çünkü ne düşündüğünün farkındayım. Benim düşündüğüm şey değil. Vietnam'a onu bulmaya gitmek istiyorsun. Lütfen gitme. Hayır. Bunun üstesinden gelemem Şura. Sensiz yapamam. Yapamam." Sözlerini gözyaşları izledi. "Keşke İlmen Gölü'nün ormanlarında ölseydim! O zaman ölmeliydim. Kimse oradan sağ çıktığıma inanamamıştı. Ölseydim bunlar olmazdı!"

"Tanya," dedi Alexander mutsuzca ona sarılarak. "Sen İlmen Gölü hikâyesini kocana, ailene, bize güç vermek, ümit vermek, inanmamızı sağlamak için otuz yıldır anlatıyorsun. Anthony'nin hayatı boyunca alacağı en önemli derslerin ikisi orada. Şimdi çıkmış bana o hikâyeden alınacak dersin orada ölmek olduğunu mu söylüyorsun?"

"Sence Anthony, İlmen Gölü'ndeki hikâyemi hatırlıyor mu?"

"Nasıl unutabilir ki? Asla unutmaz." Alexander karısının gözyaşlarını silmek için uzandı. "Yardım et bana. *Ah, içkiyi çaresize verin*," diye fısıldadı. "Anlat *bana*."

Tatyana eğilip ıslak yüzünü, ıslak dudaklarını onun yüzüne bastırdı, onu öptü, başını göğsünde tuttu. "*Bizim olan şarkıların şarkısı*," diye fısıldadı. "*Beni öpmesine izin ver çünkü onun aşkı şaraptan daha iyi...*" Doğruldu. Alexander gözlerini ondan ayırmadan bir sigara yaktı, dudaklarının kıpırtısını, gözlerinin ışıltısını izleyip nikotini içine çekti ve onun o tatlı nefesiyle ona kuzgunları, kardeşleri anlatmasını dinledi.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM
İlmen Gölü'nün Kraliçesi

Kuzgunlar ve Kardeşler

Tatyana kürek çekerek kayığı gölün karşı kıyısına götürdü. Kürek çekmeye odaklandığı için ne Saika'yla ne de Marina'yla konuşuyordu, onları dinlemeyi tercih ediyordu.

Hava bulutluydu. Dünkü sağanak yağmurdan sonra hava açmamıştı, bulutlar her an yağmur yağabileceğine işaret edercesine gölün tepesinde asılı duruyordu. Hava serindi, yirmi beş derece civarındaydı. Kızlar kolları ile bacaklarını yakıcı ısırgan otlarından ve sivrisinek ısırıklarından korumak için uzun kollu gömlekler, pantolonlar giymişti. Saika elbise giymek istemişti ama Tatyana'nın tavsiyesiyle o da pantolon giymiş, sonra ona teşekkür etmişti. Yakıcı ve pis kokulu alkolü vücuduna sürmek istemeyen Saika'nın her yeri dünkü sülük istilasından sonra hâlâ şişkin, kızarık yaralarla doluydu ama Tatyana alkol sürmediği takdirde yaraların pis kokudan ve sülük ısırığından daha kötü olabileceğini söyleyerek onu yine ikna etmişti. Saika onu dinlemiş, ona minnettar olmuştu. Kayıkta, Tatyana'nm ayaklarının dibinde iki hasır sepet vardı, biri yaban mersini, diğeri mantar için. Tatyana mantarları kocaman bıçaklarla ürkütmemek için yanma küçük meyve bıçağı da almıştı.

Tedbirli olmanın önemine yürekten inanan büyükbabası onu ormana giderken yanına pusula ve saat alması yönünde de tembihlerdi. Tatyana pusulayı boynuna asmıştı ama doğrusu bu konuda da şüpheleri vardı: Jules Verne tarzı tecrübesiz bir bilim insanı olarak pusula kullanmayı pek iyi bilmiyordu. Daşa'dan aldığı saatin de ağır işlediğini ve bir saat geri olduğunu düşünüyordu. Tatyana'nın saati yoktu çünkü o, zaman tutmuyordu.

Hafifçe terlemeye başlayan Tatyana düşüncelere daldığı için tepesinden hızla geçen kapkara bulutu geç fark etti. Kafasını kaldırdı ve kendini savunmak için içgüdüsel olarak küreğini kaldırdı. Bulut, kızların tepesinde uçan yüzlerce siyah karga şeklindeydi. Kargalar gaklayıp çılgınca kanat çırparak uzaklaştılar ve Tatyana'yı şaşkına dönmüş, sıkıntılı bir halde bıraktılar. Kürek çektiği için yeterince nefes nefese kalmıştı zaten.

"Hımmm," dedi kesik kesik nefes alıp verirken. "Sen ne diyorsun *buna*?"

"Batıl inanç mı bu Taneçka?" dedi Saika kocaman bir tebessümle. "Kuşlar yani."

"Tanya haklı. Hiç bu kadarını görmemiştim. Çok da yakındılar," dedi Marina.

Saika kahkaha atıp, "Ah, yapmayın, sizi aptallar," dedi. "Onlar yalnızca kuş. Güvercin ya da martı olsalardı gölün orta yerinde donup kalmayacaktınız, değil mi?"

"Ama güvercin değildiler," dedi Marina, Saika'ya imalı bir bakış atarak.

"Üstelik denizden uzak bir gölde martı görmek Afrika'da kutup ayısı görmekten farksız." Tatyana kürekleri dalgın dalgın suya indirdi.

"Tanya, kürek çekmekten yoruldun mu?" diye sordu Saika. "Benim devam etmemi ister misin? Memnuniyetle kürek çekerim."

Tatyana başını iki yana sallayınca Marina sırıtarak, "Ben sana ne dedim Saika? Tanya küreklere kimsenin dokunmasına izin vermez," dedi. "Tam bir yenilgi demektir bu, değil mi Tanya?"

"Kesinlikle," dedi Tatyana. "İyi ki Paşa burada değil." Hâlâ kuşların uçtuğu yere bakıyordu. O kürek çekmeye, Saika da Marina'yla konuşmaya devam etti. Saika'nın yaşadığı bir yerden bahsediyorlardı.

"Sence Oral'da yaşamak istedim mi?" diyordu Saika, Marina'ya. "İstemedim. Kazakistan bizim için iyiydi. Ama gitmek zorunda kaldık." Kayığın içine tükürdü. İçten tavrının yerini düşmanca bir tavır almıştı şimdi. "O pislikler yüzünden. Bir gece babamı öldürmeye çalıştılar."

Tatyana onu dinlemek için kulak kesildi.

"Kim? Kimdi onlar?" diye sordu Marina.

"Bilmiyorum. Ben küçüktüm. On yaşında falandım. Ağabeyim babamın işini çok iyi yaptığını söyledi. Aldığı ücretin hakkını veriyor, çok çalışıyordu ama denetlediği tembel, aylak, pislik adamların hoşuna gitmedi bu. O yüzden bir gece onu yatağından sürüklediler ve öldüresiye dövdüler. O pis ellerinde tahta sopalar, kürekler, ateş vardı."

"Ah, bu korkunç bir şey! Ne oldu peki?"

"Ne oldu derken? Onu öldüremediler işte, belli değil mi?" Saika bir anda hüzünlendi. "Onu öldürmediler ama kafasını yarıp üç dişini kırdılar. İki taraftan kaburgalarını ve diz kapağını kırdılar. Göğüs kemiğini bile kırdılar, inanabiliyor musunuz? Göğüs kemiğini kırmak için birine ne kadar sert vurmak gerekir, biliyor musunuz? Sanırım vücuttaki en güçlü kemik bu, değil mi Taneçka?"

"Bilmiyorum," dedi Tatyana. "En güçlülerinden biri olabilir."

"Neden vazgeçtiler peki? Öldüğünü mü sanmışlar?" diye sordu Marina.

"Hayır! Babam yerde yatıyordu, ölmemişti. O çok güçlüdür ve çok iyi dövüşür." Saika o günü hatırlamış gibi derin bir iç geçirdi. "Sonra ağabeyim kurşun bir boruyla gelip ona yardım etti."

Tatyana kürek çekmeyi bıraktı. Saika'nın hikâyesini dinlerken kürek çekmeye odaklanamıyordu.

"Stefan ve ben dikkatli olması için ona sesleniyorduk. Ağabeyim onları öldürmeyi kafasına koymuş gibi boruyu adamlara savurdu."

"*Kim* savurdu dedin?" diye sordu Tatyana, kafası karışmıştı.

"Dedim ya, *ağabeyim*!" diye haykırdı Saika. "Sabir, ona bağırıyorduk," diye devam etti mest olmuşçasına parlayan gözlerle. "'Sabir, sen kavgaya bulaşma, kurtar kendini Sabir! Babam kendini kurtarır!'"

"Kim bağırıyordu?" diye sordu Tatyana yine anlamayarak.

"Ben ve Stefan! Beni dinliyor musun sen?" Saika duraksadı. Sonra gözlerini kırpıştırıp Tatyana'ya baktı.

Konuşmadılar. Birkaç dakika sessizlik oldu.

"Evet. Ne oldu? Bir ağabeyim daha *vardı*," dedi Saika sonunda. "Ama öldü."

Tatyana'nın tek tepkisi tekrar kürek çekmek oldu. Marina ise Tatyana'nın bakışlarını yakalamaya çalışıp başarısız olunca Saika'yla konuşmaya devam etti.

Gücü iyice tükenen Tatyana nefes alıp kıyıya ne kadar kaldığını görmek için arkasına baktı. Kolları yorulmuştu ve hiç rüzgâr yoktu; o ve küçük, tahta kürekleriyle başka bir şey yoktu ve Tatyana onlarla elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyor, mümkün olduğunca hızlı kürek çekiyordu. *Peki, neden bize başka bir ağabeyin daha olduğunu söylemedin Saika?*

Bunu düşünmek neden bu kadar ürkütücüydü?

İlmen Gölü'nün doğu tarafındaki ormanlık alanın kıyısına vardıklarında saat on birdi. Kızlar Rita halaya en geç dörde kadar yaban mersini ve mantar toplayıp saat altıya kadar da evde olacaklarına dair söz vermişlerdi. Ormanda beş saatleri vardı yani. Saati olan tek kişi Tatyana'ydı ve Marina onu arada bir görünen güneşin pozisyonuna göre ayarlayıp ayarlayamayacaklarını sordu. Tatyana bunu nasıl yapacağını ona gösterdi ama Marina öyle kolayca öğrenebilen biri değildi. Saika yanma su, ekmek ve yumurta almıştı. "Aç olan var mı?" diye sordu kayıktan inerken. Bir an önce işe koyulma hevesiyle kızlar yemeği hemen yediler ve Marina ile Saika, Tatyana'nın kayığı kumlu kıyıya çıkarmasına yardım ettiler. Tatyana kayığı yerde yatan ağaç gövdesine bağladı. Boris eniştenin uzun çizmelerini kendi ayakkabılarının üstüne giymişti. Sudan çıkıp kayığı kıyıya çektikten sonra çizmeleri

çıkardı ve kayığın içine koydu. Gökyüzüne bakıp, *yağmur yağar mı*, diye düşündü.

"Yağarsa ne olur ki?" dedi Saika.

"Kayığın içi su dolsun istemiyorum," diye karşılık verdi Tatyana kaşlarını çatarak. Yağmurla ilgili kaygısını dile getirdiğinin farkında değildi. "Kürek çekmeyi güçleştirir. Şu kovayla sürekli içini boşaltabiliriz sanırım."

"İyi düşündün Taneçka," dedi Saika. "Sen hep düşünüyorsun ama yağmur yağmayacak. Yanımıza bir yağmur kovası daha alalım mı? Belki bir sürü mantar buluruz."

"Bence taşıyabileceğimizden fazlasını almayalım," dedi Tatyana. "Bir kova mantar ve bir kova yaban mersini yeterli."

"Ah, haklısın tabii," dedi Saika neşeyle. "Nasıl istersen Tanya. Rehber sensin. Ne taraftan gidiyoruz?"

Bataklıklı orman gölün sağ tarafından başlıyordu. Kimisi diri, kimisi dalından düşmüş kozalaklar, çakıl taşları, daha büyük taşlar, kurumuş balıklarla dolu küçük, kumlu bir kıyı vardı ve sonra orman başlıyordu. Tatyana bir avuç dolusu büyük çakıl taşını pantolonunun cebine doldurdu.

Orman huzurluydu, dinlendirici ve güzeldi.

Saika, Tatyana'mn pusulasını istedi. Tatyana ona pusulayı neden istediğini sormak istedi ama bunun için onunla göz teması kurması gerekirdi. Kayıktaki hikâyeden sonra Saika'nın gözlerine bakmak istemiyordu. Pusulayı ona öylece vermeye karar verdi, tabii onu uzatırken Saika'nın eline hiçbir şekilde temas etmemeliydi.

"Teşekkürler Taneçka." Saika gülümsedi. "Pusulayı sana hemen geri veririm. Ben pusulaları severim. Marina, Tanya hep bu kadar düzenli midir? Her şeyi almış yanma."

"Evet, Tanya beklenmedik durumlara karşı önlemini alır hep. Deda'ya benzer o yönden."

Tatyana bu yorumu beğenmişti. Deda'ya benzemek en çok istediği şeydi.

"Keşke ben de öyle olabilsem," dedi Saika. "Çok iyi bir özellik, değil mi Marina? Benden iyi. Ben neyi nereye koyduğumu hiç bilmem. Hiçbir şeye hazırlıklı değilim. Her şeyi anlık yaparım. Tanya, bak, mantar buldum ama bıçağım yok. Ne aptalım. Daha önce böyle bir şey yapmadığım anlaşılıyor, değil mi? Bunu bana öğret Tanya. Ne yaptığını, neden yere çakıl taşı bıraktığını anlat mesela."

"Hangi yoldan geldiğimizi hatırlamak için," diye karşılık verdi Tatyana.

"Ama pusulamız var."

"Taş bırakmak her zaman iyidir. Asla yanılmazsın."

"Ah, kesinlikle," diyerek kıkırdadı Saika. "Bunu pek çok kez yapmış olmalısın. Marina, bir rehberimizin olması ne güzel, değil mi?"

"Benim rehber olduğum söylenemez," diye mırıldandı Tatyana.

"Evet," dedi Marina. "Tanya iyidir ama bildiklerinin çoğu sağduyusuna dayanıyor."

Saika ona içtenlikle katıldı. "Çok doğru. Sağduyu kilit nokta. Tanya'da fazlasıyla var. Yanıma bıçak almayı unutmakla aptallık etmişim ama şu *podberyozovik* mantarı kesmek için seninkini alabilir miyim Taneçka?"

"Elbette," dedi Tatyana, Saika'ya şüpheci bir bakış atarak. İçinde küçük bir vicdan azabı kıpırtısı hissetti ama sonra gözlerini kırpıştırdı, ufacık kırpıştırdı ve yara izlerini, yalanları, o kararlı elleri, o belli belirsiz kötü kokuyu ve daha önce sözünü etmediği ağabeyi gördü, vicdan azabı falan kalmadı.

Aradılar, bulup topladılar, yola devam ettiler. Mantar kovası dolmaya başlamıştı ama ormanın derinliklerine doğru ilerlerken Tatyana mantarları kendisinin toplamadığını fark etti. Yaban mersini toplamakta daha başarılıydı, bir tane bile mantar görememişti. Daha da kötüsü neden göremediğini de merak etmiyordu. Yaban mersinlerini görmek kolaydı ama mantar için odaklanmak gerekiyordu ve o şu an bunu yapamıyordu. Sorun mantarı görememek değildi. Saika'yı ve ağzından çıkan kelimeleri aklından çıkaramıyordu. Söylediği her şey yalan ya da abartılı gibi görünüyordu ama Tatyana hangisi olduğuna

karar veremiyordu. Saika biliyor muydu peki? Bir yerde mi yaşamıştı, yoksa beş düzine yerde mi? Çobanın kızı mıydı, çiftçinin mi, tarla işçisinin mi, yoksa bir mühendisin kızı mıydı? Belki de yalnızca bir temizleyicinin kızıydı. Saika bir keresinde Tatyana'ya Kazakistan'da koyunları gütmek için ata bindiğini söylemişti ama Marina atın ağzına gem vurmaktan bahsettiğinde Saika, "Gem ne demek?" diye sormuştu. Hayatı boyunca çiftlikte yaşamış olmasına rağmen Berta'nın evine gittiğinde koyunları kırpamamış, inekten süt sağamamıştı. Okumayı bile zar zor bilen bir köylü kızı olması gerekirken her şeyi bildiğini söylüyordu. Son dönemde fazla tepkiseldi ama bu sabah dondurmadan daha yumuşaktı. Tatyana hangisine inanmalıydı?

Diğer ağabeyi Sabir'den bu zamana kadar neden hiç bahsetmemişti? Neden evlerinde onun fotoğrafı yoktu ve ona dair tek kelime edilmemişti? Bu da öyle bir soruna yol açıyordu işte; Tatyana'nın, ağabeyin neden öldüğünü ve ailenin neden ondan hiç bahsetmediğini *düşünmemeye* çalışması gizli mantarlara odaklanmasını engelliyordu. *Gözlerini yerden ayırma*, dedi kendi kendine. *Yapraklara eğil, mantar ara, bul ve arkandan gelen esmer silüeti ne pahasına olursa olsun düşünme.* Çok geçmeden başarılı oldu ve Saika'nın onun etrafında gezinen görüntüsünü görmemeye başladı.

Tatyana'nın düşüncesi vücudunun her gözeneğine yayılmış olmalıydı çünkü Saika metrelerce gerideydi şimdi. Marina ve Saika alçak sesle konuşuyorlardı. *Böylesi daha iyi*, diye düşündü Tatyana eğilip yaban mersini toplarken. İyi ama neredeydi bu mantarlar?

Yaprak döken ağaçlarla dolu gür ormanda Tatyana iyi olduğunu düşündüğü mantarların yanına çöktü. Toprağa iyice yaklaşmış, iyice küçülmüştü ama yine de büyüteç kullanmak gerekiyordu çünkü beyaz mantar ile *beyaz* mantar arasındaki fark yalnızca saptaydı. Her iki mantar da meşe ağacının dibinde yetişiyordu, ikisi de küçüktü, ikisi de grimsi beyazdı ama yalnızca biri lezzetliydi, diğeriyse zehirliydi. Tatyana diz çökmüş, mantarları ayırt etmeye çalışıyordu. *Sonuçta bu işin deneme yanılma yolu yok*, diye düşündü neşeyle. Büyüteci burnu-

nun diğer tarafındaki mantara yaklaştırıp, "Marina, ne dersin? Sence bunlar zehirsiz mi?" diye seslendi.

Orman sessizdi. Hatta uzun süredir sessiz olduğunu Tatyana o an anladı. Mantar bulmaya o kadar odaklanmıştı ki bunu fark etmemişti.

"Marina?"

Üçüncü defa seslendi. Sonra başını yukarı kaldırdı.

"Marina!" diye bağırdı sesini bir oktav daha yükselterek.

Yanıt yoktu.

Tatyana şimdi ayağa kalkmıştı. Uzun süre çömelmekten bacakları ağrımıştı. Her şey sessiz ve hareketsizdi. Yine bağırdı, bu defa daha gür bir sesle.

Yüksek sesi huş ağaçlarının, çalılıkların arasına yayıldı. Bir yerlerdeki kayalıklara, belki de suya çarpıp daha zayıf bir tonda ona geri döndü ve kayboldu. Suyun üstünde önce güçlü bir şekilde seken, sonra gittikçe güç kaybedip sonunda batan bir taş gibi.

Evet, yanıt yoktu. Ama bundan ötesi vardı.

Tatyana onların varlığını yakınında *hissetmiyordu*. Sesini duyamayacağı bir mesafede de olsa başka birinin varlığını hissetmiyordu. Marina'nın kendi bulduğu mantarlarla ilgilenip ona yanıt vermediğini hissetmiyordu. Marina'yı yakınında hissetmiyordu. Ama nasıl bu kadar uzak olabilirdi ki? Kızları arkasında hissederken onlardan bu kadar uzaklaşmış olabilir miydi? Bir defa, iki defa arkasını döndü. Hangi yoldan gelmişti?

Yürürken seslerini duymuştu, kıs kıs güldüklerini, fısır fısır konuştuklarını, fısıldaşmalarını, seslerin gittikçe alçaldığını fark etmişti.

Sonra sesler tamamen kesilmişti.

"Marina!"

Kayıktan indikten sonra yere bıraktığı çakıl taşları neredeydi? Neden onları göremiyordu? Ne kadar zamandır dikkati dağınıktı? Dikkati dağılmış, sonunda kendini tümüyle kaybetmişti. Kızların sesini en son ne zaman duymuştu? Gözlerini bileğine indirdiği an içini saran ürpertiyle saatini daha kayıktayken Marina'ya verdiğini hatırladı.

Pusulasını da Saika'ya vermişti. Saika pusulayı istemiş, o da ona hemen vermişti.

Ne saati ne pusulası vardı, çakıl taşları da gitmişti. Tatyana gökyüzüne baktı. Hava kapalıydı. Güneş de gitmişti.

Tatyana ne yapacağını bilemez bir halde her şeyin kendi kontrolünde olduğunu kendine kanıtlamak için yapabileceği tek şeyi yaptı: Tekrar yere çöküp büyüteci mantara yaklaştırdı ve onun Beluga havyarı mı, yoksa zehirli mantar mı olduğuna karar vermeye çalıştı.

Birincisi olduğuna karar verdi.

Sonra onu kesmek istedi ve... "*Şu* podberyozovik *mantarı kesmek için senin bıçağını alabilir miyim Taneçka?*"

Bıçağını Saika'ya vermişti ve geri istemediği gibi o da geri vermemişti.

"Marina," diye seslendi Tatyana. Bu defa sesi cansız çıkmıştı. Sonunda mantarı yerinden söktü, yaban mersinleriyle dolu kovanın içine koydu ve derin, onu hiç rahatlatmayan bir nefes aldı. Mantar kovası Saika'daydı.

Şimdi ne yapacaktı?

Saika ve Marina yanma gelene kadar yerinden kımıldamamaya karar verdi. Aksi halde Tatyana onları, onlar Tatyana'yı arayacak, iyice kaybolacaklardı.

Böylece o küçük düzlükte bekledi. Üç mantar daha buldu. Dakikalar geçiyor muydu? Bilmiyordu. Saymaya başladı, altmışa kadar saydı ama bunun sonu gelmeyeceği için vazgeçti.

"Marina!" diye bağırmaya devam etti. "Marina!"

Sabir

Marina ve Saika iki kayanın arkasındaki çalılıkların arasında, yerde oturuyordu. Hâlâ nefes nefese olan Marina başta bir şey söylemedi. Koşarken nefesi kesilmişti. Artık tümüyle rahatlayan Saika ise kıkırdıyordu. "Aynı anda iki yerde olmak istemez miydin?"

Marina, "Evet, o yerlerden biri kuru olduğu sürece," gibi bir şeyler mırıldandı. Sürekli yağan yağmur yüzünden zemin ıslaktı. Bataklıkta yürümeye benziyordu bu ama her adımınızda biraz daha gömüldüğünüz için belli bir hızda ilerlemeniz gerekiyordu. Pantolonunuz, sonra da iç çamaşırınız o ıslak toprak gibi su içinde kalıyordu. Bu durum Marina'yı rahatlatmadığı gibi kıkır kıkır da güldürmemişti.

"Saika, ben hiç rahat değilim."

"Çömel o halde. Saklan. Ama çömelince bacakların uyuşur. O histen nefret ederim."

"Ben de ıslak olma fikrinden nefret ederim," dedi Marina çömelme pozisyonuna geçerek.

"Ben rahatım. Pantolonumun içinde naylon var. Her ihtimale karşı."

Marina, Saika'ya yandan bir bakış attı ve boğazından yukarı acı bir tat yükseldi. "Pantolonunun içine naylon mu koydun?"

"Bizim Taneçka'mız, 'Her olasılığa karşı hazırlıklı olun,' demedi mi?"

Marina tiksintiyle irkildi. *Madem ıslanabileceğimizi biliyordun, neden içime naylon koymamı söylemedin*, diye soramadı. Hiçbir şey söylemedi ve Tatyana'nın onları ne kadar zaman sonra bulmaya geleceğini düşünmeye başladı. Çok hızlı koşmuşlardı. Marina, kuzeninden ne kadar uzaklaştığını bilmiyordu ama Tatyana'nın bir işe daldı mı uzun süre trans halinde kalacağını biliyordu.

"Ne zamana kadar burada böyle oturacağız?"

"Gelip bizi bulana kadar."

"Ama bu çok uzun sürebilir!" Marina sinirlenmişti. "Haydi söyle, ne zamana kadar? Beş dakika daha bekleyelim, o kadar."

Saika yanıt vermedi.

Zaman akıp gidiyordu.

Sonra Saika konuştu. "Kayıkta ne yaptığını görmedin mi? Babamla ilgili hikâyeyi anlattığımda beni nasıl da yargıladı?"

Marina omuz silkti. "Bence yargılamadı. Yalnızca dinliyordu."

"Sana şunu söyleyeyim Marinka," dedi Saika, "dışarıda Tanya'nın asla anlamayacağı bir dünya var. Çok dar kafalı ve evreni küçücük bir açıdan görüyor."

Marina iç geçirerek başını salladı. Peki, o dar kafalı, yargılayıcı kuzeni neredeydi şimdi?

"Kendisinin yapamadığı şeyi başkasının yapması ona yanlış geliyor. Ama ben yargılanmaktan *nefret* ederim. Nefret ederim işte!" Saika'nın sesi yükseldi. "Herkesin yaptığı şeyi kendisi yapmayınca neyi kanıtlamış oluyor?"

Sessizce saklanmaları gerekiyordu. Marina nefesini tuttu. Sonra, "Ben seni yargılamıyorum Saika," dedi.

"Ah, biliyorum," dedi Saika ilgisizce ve alçak sesle.

Marina, Saika'nın onun onayına biraz olsun önem vermediğini düşündü. Ona küfür de etse Saika umursamazdı.

Marina temkinli bir şekilde, "Bence Tanya bir ağabeyin daha olduğunu duyunca şaşırdı. Ondan hiç bahsetmemiştin. Bence o yüzden sessizliğe gömüldü," dedi.

"Ama o öldü. Biz ölüler hakkında konuşmayız. Onlar hiç var olmamış gibi gitmişlerdir artık. Onlardan bahsetmenin bir faydası var mı?" dedi Saika, gözleri buz gibi bir ifadeyle uzaklara dalmıştı.

Bunu üstünkörü bir ifadeyle söylemişti. Ağabeyi ölmüştü. "Evet, biliyorum," dedi Marina alçak sesle. Tatyana kendi kardeşi konusunda fazla kibirli olabilir miydi? "Ama ölüler geride kendilerinden bir şey bırakmazlar mı? Bir iz mesela? Onları sevenler onlar hakkında konuşur, onları anar, onlar hakkında hikâyeler anlatır. Fotoğrafları duvarlara asılır. Yaşatılırlar."

Saika kayıtsızca elini şöyle bir savurdu. "Sizin dünyanızda öyle olabilir. Ama... Sabir benim ailemi mutlu etmedi, onları hayal kırıklığına uğrattı. Duvarlara onun fotoğrafını asmazlar."

"Ne yaptı ki?"

"Bunu gerçekten bilmek istiyor musun?"

Marina, "Aslına bakarsan hiç istemiyorum," dedi.

"Sorun değil Marina. Aramızda sır yok." Saika duraksadı. "Ne söyleyebilirim ki? Ben hiç böyle düşünmemiştim. Ağabeyim ve ben biraz kontrolsüz oyunlar oynardık."

Aniden nefesinin kesildiğini hisseden Marina bu sohbete bir son verip çalılıkların arasından çıkmak istedi. Ürpererek gözünde canlanan görüntülerden kurtulmaya çalıştı. Tatyana bunları sezmiş miydi? O yüzden mi?.. *Aman Tanrım!* "Lütfen," dedi Marina, "anlatma. Gitmeliyiz artık."

"Otur. Biraz daha bekleyeceğiz. Nerede kalmıştım? Ha, tamam. Her şeyi bildiğini sanan Tanya'nın babamın bana biraz sert davrandığını düşündüğünün farkındayım. Ama sen ne düşünüyorsun? Sence sert mi davranıyor, yoksa yeterince sert davranmıyor mu?"

"Bilmiyorum," dedi Marina belli belirsiz bir sesle. "Nasıl öğrendi peki?"

"Stefan bir gün bizi gördü, 'Bu hiç iyi bir şey değil,' dedi ve bize kaçmamızı söyledi. Babam öğrenirse bizi öldürürmüş. Biz de kaçtık."

Marina ona bakmıyordu. "Anlatma artık Saika," dedi. "Ciddiyim. Bir kelime daha duymak istemiyorum." Sonra ayağa kalktı.

"Marina, otur!"

Marina sıkıntıyla kaşlarını çatıp çöktü.

Saika devam etti. "Sanırım biz kaçtıktan sonra babam Stefan'a nereye gittiğimizi söyletmiş. Sonra peşimize düştü. Yanında kalmamıza izin veren Tacik bir adamın İran sınırındaki kulübesinde bizi buldu ve Sabir ile beni ormana götürdü."

Marina kendi kendine lanet edip oturduğu yerde sallanırken, "Saika, lütfen..." dedi.

Saika gözlerini kaçırmaya bile gerek duymadan sözlerine devam etti. "Bizi dağa götürdü, tüfeğini çıkardı, bizi kayalıkların dibine götürdü ve bu fikrin kimden çıktığını sordu. Neden bahsettiğini anlamamıştık. Kaçmamızın mı, yoksa?.. 'Sabir'in fikriydi,' dedim ben. Sabir babamın gözdesi olduğu için ona zarar vereceği aklıma gelmedi. Onu yalnızca döver sandım, Sabir de dayak yemeye alışkındı zaten. Böylece öne atıldım. 'Sabir'in fikriydi baba,' dedim. Ağabeyim bana baktı ve 'Ah, Saika,' dedi. Babam tüfeğini kaldırdı ve onu vurdu."

Marina nefes alamayıp yutkundu.

"Babam onu vurduktan sonra," diye devam etti Saika donuk bir sesle, "atın kamçısını alıp beni dövdü. Ciddiyim, kendimden geçene kadar dövdü beni, sonra atına bağlayıp eve getirdi. İki ay sonra sırtımdaki yaralar iyileşince Saki'ye gittik."

Saika sessizliğe gömüldü. Marina'dan çıt çıkmadı.

"Ne diyorsun? Sence sert mi? Yalnızca ceza mı, değil mi? İşlenen suça uygun mu, değil mi? Cezanın ağırlığı *erdem* midir?" Saika sırıttı.

Marina yarı fısıltı şeklinde yarı ağlak bir şekilde çıkan sesiyle konuşmaya başladı. "Bana ne anlattığını bilmiyorum Saika! Bana bunları neden anlatıyorsun? Tanya'nın neden?.."

"Tanya," dedi Saika, "bir cadı. Ben şahsen," diye ekledi omuz silkerek, "babamın fazla sert olduğunu düşünüyorum. Neden öyle bir tepki verdiğini anlamamıştım, hâlâ da anlamıyorum. Beni kırbaçlamadan önce bana ne dedi biliyor musun? 'Sen kendi kendine tövbe etmeyeceğine göre ben sana tövbe ettirmesini bilirim.'"

Ah, Marina duyulmayacak kadar sessiz bir şekilde nefesini serbest bıraktı. Tatyana ne düşünürdü acaba? Kantorovların yaşadığı o eşsiz evrende bile baba bazı durumların adalet gerektirdiğine inanıyordu. Ama Saika buna inanmıyordu ve çok önemli bir şeyi anlamıyor ya da umursamıyordu: tövbe etmeyen birinin bağışlanmayacağını.

Marina ellerini yüzüne götürdü. "Saat kaç?"

"İkiyi çeyrek geçiyor."

"Haydi!" diye bağırdı Marina. "İki çeyrek! Ver o saati bana!"

Saika saati ona verdi. 14.15 diyordu saat.

Marina gözlerine inanamamışçasına başını iki yana salladı. "Geri dönmeliyiz Saika. Şimdiye kadar bizi bulması gerekirdi. Belli ki bir terslik oldu."

"Geri dönmeyeceğiz. Dönersek biz kaybederiz."

"Tamam, şaka yapmaya çalıştık ama eğlenceli bir tarafını göremiyorum ben."

"Ne dersen de, bence eğlenceli. Ve bizi bulacak. Tatyana'nın burnunun kan tazısı gibi koku aldığını sen söylemedin mi?"

"Kan tazısı demedim. Tazı dedim. Ama tazının bile önce bir şey araması gerektiğini bilmesi gerekir." Marina sessizliğe gömüldü. "Neden bize seslendiğini duymadık peki?"

"Nereden bileyim?"

"O çakıl taşlarını bulmak kolay mıdır?"

"Umarım," dedi Saika tarafsızca.

Yarım saat daha geçti.

Gökyüzü bulutlandı ve inatçı bir griye büründü. *Hem de arduvaz grisine*, diye düşündü Marina.

Beyaz geceler İlmen Gölü'ne ulaşmamıştı, arktik enleminden çok uzaktı. Buraya karanlık çökerdi hep.

Saika ona birkaç dakikalığına saklanacaklarını söylememiş miydi? Tatyana'ya küçük bir oyun oynayacaklardı çünkü o başkalarıyla hep oynuyordu. "Çok komik olacak." Marina gerçekten de komik olacağını sanmıştı. Tatyana onlara seslenirken onu korkutmak için bir anda çalılıkların arasından fırlayacaklardı; ah, Tatyana'nın yüzü kim bilir nasıl bir ifadeye bürünecekti. Her şey çok komik görünüyordu.

Ama neredeyse iki saattir orada öylece bekliyorlardı! Marina artık bu şakanın Tatyana açısından iyice tatsız bir hal aldığını hissediyordu. Böyle bir saçmalığı nasıl kabul etmişti? Kendisi su içindeydi ve Tatyana da gelmiyordu. Gizlendikleri yerden çıkıp pantolonundaki çamuru silkeledi.

Saika başını kaldırıp ona baktı. "Ne yapıyorsun?"

"Gelmeyeceği belli artık. Onu bulmaya gidiyorum."

Saika aynı sakin ses tonuyla, "Hayır, gitmiyorsun. Otur şuraya," dedi.

"Boş ver Saika. Bu işin tadı kaçtı artık."

"Geldiğinde komik olacak."

"Gelmiyor ama! Belki başka bir yoldan gitti, belki de onu duymadık ama iki saat geçtiğine göre artık gelmeyeceği çok belli."

"Her an gelebilir."

"İyi öyleyse sen otur, bekle."

Saika ayağa kalktı. "Sana oturmanı söyledim Marina."

Ter içinde kalan Marina karşısında kaskatı halde duran Saika'ya bakarken gözlerindeki ışıltının söndüğünü gördü. Belki de orman karanlığa gömüldüğü için kızın gözlerindeki ışıltı da görünmüyordu. Marina kendi yüzünde de iç açıcı bir şey olduğundan şüpheliydi. "Sana ne oldu?" dedi. "Neden kızıyorsun?"

"Kızmıyorum. Kızan kim? Sesimi de yükseltmiyorum. Yalnızca oturmanı söyledim."

"Ama gelmiyor!"

"Marina!"

"Saika!" Marina korkmuyordu.

Saika öne atılıp Marina'yı yere itti. Marina tepesinde duran Saika'ya baktı.

İşte o an korkmaya başladı. "Ne oldu sana?" dedi ince bir sesle. "İçine ne girdi?"

"Engellenmek hoşuma gitmiyor," dedi Saika. "Oyun oynuyoruz. Başta bunu kabul ettin ve arkadaşlarımın verdikleri sözden dönmesi hoşuma gitmiyor."

Marina yerden kalkmaya çalışırken yavaşça, "Söz mü?" dedi. "Peki ya *senin* sözün? Senin ağzından çıkan yalanlara ne demeli? Daha önce bunu umursamıyordum çünkü arkadaş olduğumuzu sanıyordum ama şimdi karşıma geçip verilen sözler senin için çok önemliymiş gibi davranmaktan vazgeç."

"İstediğin kadar konuş, gitmeyeceksin."

"Tabii ki gideceğim. Ne yapacaksın? Beni yine itecek misin?"

Saika onu itmekle kalmadı. Onu sertçe itti, Marina geriye doğru tökezledi ve bir dalın üstüne düşünce bağırdı. Ayağa kalkmaya çalıştı ama Saika ona izin vermedi. Marina'yı olduğu yerde kalmaya zorladı. "Arkadaşlarımın sadakati benim için önemlidir," dedi Marina'nın üzerine eğilerek. "Bana sadık kalacaksın."

"Sadakat senin için önemli, öyle mi?" dedi Marina geri çekilerek. "Onu ağabeyine söyle sen, tamam mı? Kendi zavallı canını kurtarmak için hiç düşünmeden satmışsın onu!"

Saika, Marina'ya saldırdı ve Marina başını eğdi. Saika'nın yumruğu onun şakağında patladı, Marina tökezleyip Saika'nın karnına yumruk attı. Kavga ederken her yerleri yaprak ve çamur içinde kaldı. Birbirlerinin yüzünü tırmalayıp saçlarını çektiler. Çığlık attılar.

Ayrıldıklarında Marina ağlıyordu ve kesik kesik nefes alıp veriyordu. "Ben bunu hak ettim," dedi dişlerini sıkarak. Blanca ona ne demişti? *Sen duyarlısın, senin üstünde hâkimiyet kurabilir.* Marina şimdi yaşlı kadının bunu Tatyana'ya neden söylemediğini anlıyordu. Tatyana'nın yumuşak ama çelik gibi güçlü sesini zihinde duyabiliyordu. *Marinka, en azından teslim olurken ufak da olsa bir çığlık atar mısın? Kendi yok oluşuna bile bu kadar hevesle yardım etmek zorunda mısın?* "Ben bunu kesinlikle hak ettim."

Ama Marina dönüp koşmaya fırsat bulamadan onun gibi kesik kesik nefes alıp veren Saika çizmesine uzanıp Tatyana'dan aldığı bıçağı çıkardı. "Ben ne dersem onu yapacaksın ve sessiz kalacaksın."

Marina hayretle bıçağa baktı. Arkadaşça bir sevgi ile belirgin bir düşmanlık arasındaki o kısacık çizgi öyle çabuk bulanmıştı ki arkadaşını, onunla yakınlığını düşününce Marina arkadaşıyla ilgili bir fikir edineceği o uzun yürüyüşü hiç yapmamış gibi hissetti. Şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı ama bıçak hâlâ önünde ışıldıyor, tehditkâr bir halde karşısında duruyordu. Marina kötücül bir ifadeyle ona bakan gözlerdeki anlamı kavramakta güçlük çekiyordu. Sanki biri Saika'yı almış, yerine başkasını koymuştu.

Belli belirsiz bir sesle, "Saika, ben artık oynamak istemiyorum," dedi.

"Marina, oyunun ne zaman biteceğine karar verebileceğini mi sanıyorsun? Farenin kediye *oyun bitti* demesi gibi bir şey bu."

"Ama ben fare değilim..."

"Öyle mi?"

"Evet." Marina şaşkın bir halde kaşlarını çattı. "Ben Tanya'nın fare olduğunu sanıyordum."

"Senin hiçbir şeyden haberin yok." Saika başını iki yana salladı. "Tanya yalnızca fare rolü oynuyor. Ama o... neyse, boş ver. Bunları sana açıklayacak değilim. Anlamayacak kadar küçüksün."

Marina titremeye başladı. "Ama gelmiyor."

"Öyle mi?" Saika gülümsedi. "Belki de haklısındır. Hem zaten geç oldu. Saat üç ve annene dörtte yola çıkacağımızı söyledik. Kıyıdan kilometrelerce uzaktayız. Pusula bende. Hava bulutlu. Biraz zamanımızı alacak ama sen haklısın. Dönmeliyiz artık."

"Nereye?" diye fısıldadı Marina.

"Kayığa Marina. Nereye olacaktı?"

"Tanya olmadan mı?"

"Eh, Tanya ortalıkta olmadığına göre..."

Saika'nın yüzü karanlığa gömüldü. Marina onun ışıldayan gözlerini güçlükle görüyordu. Kendini kaybetmemeye çalışarak, "Sen kayığa Tanya olmadan mı dönmek istiyorsun?" diye sordu.

"Ona seslenirsek o kazanmış olur. Gurur yapıp bize seslenmekten vazgeçmediğini nereden bilelim?"

"Ne gururu?" Ve Saika'nın ona yaklaşmasına fırsat kalmadan Marina ağzını açıp var gücüyle, "TANYAAA!" diye bağırdı.

Saika, Marina'nın ağzını hemen kapattı.

Marina, Saika'nın elini ısırdı.

"Sürtük! Neden bağırdın?"

Marina geri çekilip bağırmaya devam etti. "Tanya! Tanya, Tanya, Tanyaaaa!"

Saika ona tokat attı. "Bunu bana bir daha yapma, yoksa Tanya'nın bıçağıyla o dilini parça parça doğrarım, duydun mu beni? Haydi şimdi gel, geliyor musun? Yoksa sensiz gideceğim."

Saika'nın Marina hakkında bilmediği bir şey vardı ve Marina'nın özellikle de şu an bunu Saika'yla paylaşmaya hiç niyeti yoktu: Marina ormandan korkardı. Gece ormanda tek başına olmak onun kaldırabileceğinden çok daha büyük bir korkuydu. Saika'dan da korkuyordu ama kapkara yaratıklardan korktuğu kadar değil. Pusula, bıçak, saat

ve kibrit Saika'daydı. Saika o sersem haldeki Marina'nın tek çıkış yoluydu. Marina, Saika'yı izlemeliydi.

Tatyana'ya tekrar seslenmemek için dudağını ısırıp gözyaşları yanaklarına akarken ağır adımlarla Saika'nın peşinden ormanda ilerlemeye başladı.

Hiç ses yoktu, kocaman kanatlı ağustos böceklerinin vızıltısı dışında.

Saika cebinden bir avuç dolusu çakıl taşını çıkarıp yere attı. "Yükümü hafifletmeliyim." Omuz silkerek gülümsedi. "Çakıl taşları sayesinde bizi bulması kolaylaşırdı."

Avrupa'nın En Büyük İkinci Gölü

Tatyana başta onlar için endişelendi. Onları bekledi, seslendi de seslendi, onları kaybettiği düzlükten ayrılmadı. Bir süre sonra orman gün ışığının doygunluğunu kaybetti. O kadar bulut varken Tatyana başta bunu fark etmedi. Birçok yerde dallar kırılmıştı, düzlüğün her yeri birbirine benziyordu ve yolunu bulmasını kolaylaştıracak çakıl taşları da gitmişti. Üçünün hangi yoldan geldiğini hatırlamıyordu.

İkisinin ona oyun oynadığını geç de olsa fark eden Tatyana sonunda düzlükten ayrıldı. Tek bir yönde yürüyüp onlara seslendi, sonra başka bir yoldan yürüdü. Onları duymuyordu, ne bir yankı ne bir kıpırtı vardı. Ne kadar uzaklaşmış olabilirlerdi ki? Yürüyüp onlara seslendi. Sonra endişelenmeye başladı. Kaybolmuş olabilirler miydi? Çakıl taşlarını onlar da bulamayacaktı sonuçta. Onu bulmak için döndüler ve şakanın istedikleri gibi sonuçlanmadığını görüp onu bulamayacaklarını düşündülerse ne olacaktı?

Marina her şeyden korkardı, kaybolduysa kesin korkardı, özellikle de akşam olduğunda. Ama ondan ne kadar uzaklaşmış olabilirlerdi ki? Çok yüksek sesle ve uzun süre bağırdığı için sesi kısılan Tatyana bağırmaktan vazgeçmişti.

Hava kararıyordu.

Hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Oturmalıydı.

Hava kararmıştı.

Tatyana şimdi yerde cenin pozisyonunda uzanmış, hareket etmeye, gözlerini açmaya, ellerini ayırmaya korkuyordu. Ormanın seslerini duyuyor, gökyüzünü, yıldızları, hiçbir şeyi göremiyordu. Etrafındaki hayatı gözünde canlandırdı. Aralarında başka türlü canlıların da yaşadığına işaret eden gece yaratıklarını duyuyordu. Düşüncelerini karanlıktan, ormandan uzaklaştırmaya çalıştı.

Rita hala ve Boris enişte geri dönmediklerini ne zaman fark ederdi? Tartışmadıkları varsayılırsa ne kadar zaman sonra endişelenmeye başlarlardı?

Hem endişelenseler bile ne yapabilirlerdi? Geç olmuştu ve hava kararmıştı. *Bu karanlıkta bir şey yapamayız,* diyeceklerdi. *Yarın sabah onları aramaya gideriz,* diyeceklerdi.

Ah, peki bu gece nasıl geçecekti?

Neden uykum gelmiyor? Karanlıkta beni rahatsız eden ne? Porsuklar ya da yılanlar değil. Beni rahatsız eden ne? Daha karanlık bir şey içimde bir çukur kazıyor sanki, bacaklarım nasıl titriyor bak. Kımıldama Tatyana. Etoburlar seni öyle bulur, yaşam belirtisi gösterirsen seni bulur, uykunda yerler. Zehirli örümcekler gibi, önce seni uyuşturmak için hissettirmeden ısırır, senden geriye hiçbir şey kalmayana kadar vücudunu kemirirler.

Ama üzerine bir şey düşer korkusuyla yüzünü ormandan gizleyip kollarını başının üstünde tutarak yaprakların üstünde uzanırken Tatyana'nın içini kemiren şey onu diri diri yiyecek olan hayvanlar değildi. Kendine bir sığınak yapabilirdi fakat hava aniden kararmıştı ve Tatyana gölü bulacağından o kadar emindi ki ormanda kendine daha rahat bir sığınak yapmayı düşünmedi. Yürüdükçe yürüdü ve yoruldu, nefes nefese kaldı, o zifirî karanlığa hazırlıksız yakalandı.

İçindeki korkuyu bastırmak, sesleri duymamak için ağlamaya başladı. Uzanıp korkudan ağladı. Ona bu kadar işkence eden neydi?

Marina için mi endişeleniyordu? Hayır... pek sayılmazdı. Ama ona *yakın* bir şeydi. Marina'yla ilgili bir şeydi bu. Saika'yla ilgili...

Saika. Daşa ile diş doktoru sevgilisinin arasını açan kız, bisikletini Tatyana'nın bisikletinin üstüne sürüp onu neredeyse yokuş aşağı inen bir kamyonun tekerleklerinin altına sürükleyen kız... Tatyana'nm büyükannesini bir çuval şekerle gördüğünü annesi aracılığıyla babasına söyleyen, babasının da Luga *Sovyet*'e Vasili Metanov'un evinde geri vermeyi düşünmediği bir çuval şeker bulundurduğunu söylemesine sebep olan kız... Ağabeyiyle ağza alınmayacak şeyler yaptığı için babası tarafından ölesiye dövülen –ağabeyinse çok daha ağır bir bedel ödediğini kendi ağzıyla söyleyen– ve daha önce adı hiç anılmayan ağabeyinin ölümüne sebep olan kız... Üvez ağaçlarının, gürültücü kargaların dibinde oturan ve bunların uğursuzluğuna inanmayan, Tatyana'ya iğrenç hikâyeler anlatan, onu kendi vücuduyla kışkırtmaya çalışan, Marina boğulmak üzereyken ona yüz çeviren... Marina'yı Tatyana'ya karşı kışkırtan kız, şeytana inanmayan, evrendeki her şeyin iyi olduğunu düşünen...

Ya?..

Ya bu bir kaza değilse?

Tatyana kâbus görmüş gibi diğer yana dönüp yüksek sesle inledi. Ama rüya görmüyordu.

Saika ondan pusulasını ve bıçağını almıştı.

Ama saatini Marina almıştı.

İşte bu. Tatyana'nın içini kemirip duran şey buydu. *Marina* böyle bir oyuna ortak olur muydu?

Bir o yana bir bu yana dönüp durmak Tatyana'nm mide bulantısını bastırmıyor, hayal kırıklığını dindirmiyordu. Acı dolu sesler çıkarıp gözlerini kapatınca tarlaları, Luga'yı, yüzmeyi, yoncaları, ılık sütü, hiçbir şeyi düşünemiyordu. Bütün güzel düşünceler inanılmaz bir kederin içinde boğulmuştu.

Marina ona ihanet etmiş olabilir miydi?

Tatyana sabahı, belki gün ışığıyla, çiçeklerle doğan güneşi düşünemiyordu. Yarın güneş doğacaktı ve Tatyana gölü bulacaktı. Etrafı bataklıklarla çevrili, tatlı su kokusunun keskin olduğu, uzunluğu

kırk, genişliği otuz iki kilometre olan bir gölü, Ladoga Gölü'nden sonra Avrupa'nın en büyük gölü olan bir gölü bulmak ne kadar zor olabilirdi ki?

Ya kaçmışlarsa? Ya neşe içinde ağaçların arasından geçip çakıl taşlarını da alarak kayığa koşmuşlar ve eve gitmişlerse? O zavallı Marina, Tatyana'nın İlmen Gölü'nün etrafındaki ormanda kaybolmasına göz yummuş olabilir miydi?

Cenin pozisyonunda yatmak onu böylesi bir ihanetten gizlemeye yetmiyordu.

Hırsızların Onuru

"Tamam, şimdi ne olacak?" Marina ve Saika uzunca bir süre yürüdü. Marina ormandan başka ses duymadı. "Nerede bu göl Saika?"

"Ah, sessiz ol. Yolumuzu bulmaya çalıştığımı görmüyor musun?"

"Saika bütün çakıl taşlarını toplamadın, değil mi?"

"Unut artık şu çakıl taşlarını. Tabii ki hepsini almadım. Kayboldular işte." Sonra duraksadı. "Belki de Tanya almıştır hepsini."

"Neden öyle bir şey yapsın ki?"

"O zaman tavşanlar almıştır."

"*Tavşanlar* mı almış çakıl taşlarını?" dedi Marina.

"Bilmiyorum. Yürümeye devam edebilir miyiz artık? O tavşanı hemen bulmak istiyorum. Acıktım ve susadım." Saika termosunu kafasına dikti ama içinde bir şey yoktu. Ağzına birkaç damla su geldi sadece.

Ne zamandır yolda olduklarını, ne kadar yol katettiklerini söylemek mümkün değildi. Saika pusulaya bakıp duruyordu ki başka şartlar altında olsa Marina onun bu haline gülebilirdi. Uzun çam ve ladin ağaçları gökyüzünü kapatıyor, sık çalılıklar onları yavaşlatıyordu. Devrilmiş ağaç gövdeleri, kayalar vardı ve zemin engebeliydi ama ortalıkta ne bir düzlük ne göl ne de Tatyana vardı.

"Anlamıyorum," diye mırıldandı Saika. "Pusula kuzeybatıyı gösteriyor ki gitmemiz gereken yön de bu. Geldiğimizde yürüdüğümüz kadar yol yürüdüğümüzden emindim ama ortada göl falan yok. Anlamıyorum."

Marina küçük bir kahkaha attı. "Buradan kurtulmak için Tatyana'nın pusulasına mı güveniyorsun? Yerdeki çakıl taşlarına ne oldu?"

"O lanet olası çakıl taşlarını unutur musun artık?" diye bağırdı Saika.

Marina gülmeye devam etti. Birazdan histeri krizine gireceğini düşündü. "Bu ormanlarda iki geri zekâlı var," dedi. "Ver şunu." Pusulayı Saika'nın elinden sertçe çekti. O küçük metal aleti sıkıca tutup döner kapsülünü çevirdi. Kızlar manyetik iğnenin önce şiddetle doğuya, sonra batıya döndüğünü, tekrar dönüp kuzeydoğu ve kuzeybatı arasında bir yerde durduğunu gördüler. İğne bir daha hareket etmedi.

"Nedir bu?" dedi Saika.

"Tatyana'nın yönümüzü göstereceğine inandığı şey bu," dedi Marina. "Bu pusula bozuk. Paşa, Tatyana'nın geçen yaz boyunca barut yapmaya çalıştığını anlatmıştı, hatırlamıyor musun?"

"Bunun pusulayla ne ilgisi var ki? Ayrıca bozuk derken ne demek istiyorsun?"

"Nasıl daha açık konuşabilirim bilmiyorum." Marina güldü. "Şimdi de..." dedi daha yumuşak ama titrek bir sesle, "akşamın geri kalanını size bırakıyorum Saika ve Marina. Saat neredeyse sekiz oldu. Pusulanız, taşınız, çıkış yolunuz, yemeğiniz, ışığınız, kibritiniz yok. Tanya da yok."

Saika nefes almadan, "Bunu bilerek yaptı," dedi.

"Ne yaptı?"

"Pusulanın çalışmadığını bile bile tek kelime etmeden onu bana verdi."

"İyi ama sen ona bir şey sormadın ki! 'Pusulayı bana ver,' dedin. O da verdi. Ona oyun oynayacağını nereden bilsin? Zaten niyetini anlasaydı bu aptal pusulayı sana vermezdi. İğne hangi yönü gösterirse göstersin Tanya yönünü bulurdu."

"İyi, o halde pusula olmadan da yönünü bulmuştur. Belki de o yüzden bize seslenmedi, hemen kayığa koştu demek ki. Eve kadar kürek çekti," dedi Saika. "Seni ormanın ortasında bırakıp gitti."

Marina başını iki yana salladı. "O seni sülüklerden kurtardı. Kimse yanına bile yaklaşamazken o sana dokundu. Tatyana asla beni ormanda bırakıp gitmez."

"Şakasına da mı olsa? Bana kalırsa her şeyi yapar."

"Hayır, yapmaz. Tatyana öyle bir şey yapmaz." Marina konuşmayı kesti. "O öyle biri değil," diye mırıldandı bir süre sonra.

"Emin olduğuna sevindim," diye atıldı Saika. "Benim tek bildiğim bizi bulmaya gelmesi gerektiğiydi ama gelmedi. Üstelik elimizde bize verdiği bozuk pusuladan başka bir şey yokken. Bence fareyle oynuyor o Marina."

"Saklanmak kimin fikriydi? Onun mu? 'Ah, haydi saklanalım Marina, saklanalım. Çok eğleneceğiz!'"

"Madem eğlenmeyeceğini düşündün, neden kabul ettin?"

"Kabul ettim çünkü beş dakika saklanacağız sandım!" diye haykırdı Marina. "Çakıl taşlarının olduğu yoldan koşacağız sandım! Çünkü Tanya'ya yakın olduğumuzu, bizi bulacağını sandım." Güçlükle nefes alıp verirken, "Saklandım çünkü bunun bir *şaka* olduğunu sandım. Çünkü sana güvendim," diye ekledi.

"Neden güvendin? Tanya sana benim güvenilmez biri olduğumu söyleyip dururken üstelik."

"Tanrım, onu dinlemeliydim."

"Evet," dedi Saika, "onu dinlemeliydin. Ama ben tövbekâr değilim. Yoluma çıkarsanız ne seni ne de onu umursarım. Tek istediğim hava tamamen kararmadan kayığa binmek. Şimdi benimle geliyor musun, yoksa burada kalıp çürümeyi mi tercih ediyorsun?"

Marina karanlık çökerken birkaç dakika hareketsiz, bitkin, aç, susuz bir halde Saika'nın karşısında durdu.

Sonra, "Ben burada kalıp çürüyeceğim," dedi.

"Harika," dedi Saika ve dönüp yürümeye devam etti.

Marina titreyerek meşe ağacına yaslandı ve o sağlam gövdeden güç almayı ümit etti.

Birkaç dakika sonra Saika geri geldi. "Salak olma," dedi. "Haydi. Ormanda iki kişi, tek kişiden iyidir."

"Ormanda iki kişi var," dedi Marina. "Ben ve Tatyana."

"Çok akıllıca. Kes ve benimle gel."

"Hayır."

"Gel, dedim."

"Beni peşinden sürükleyerek ne yapacaksın? Seninle gelmiyorum. Sen nereye gittiğini bilmiyorsun. Her nereye gidiyorsan peşinden gelmek istemiyorum. Sen git. Git ve gölü bul, tek başına kürek çek ve anneme babama beni ve Tanya'yı ormanda bıraktığını söyle. Git ve kendi evreninde huzur içinde yaşa Saika."

Saika fırtına hızıyla döndü. Marina bir ağaca yaslanıp kabuğu hissetmeye, ellerindeki yapraklara odaklanmaya çalıştı. Orman karanlığa gömülmüştü. Hiçbir yerden insan sesi gelmiyordu.

Arkasından gelen sesi duydu. "Haydi gel, aptal olma. Orada öylece durma. Birlikte yürüyelim, birlikte hareket edelim."

"Saika, saatlerdir yürüyoruz ve gölü bulamadık. Belki de yer yarıldı ve göl de içine girdi." Marina ağlamaya başladı. "Kibritimiz yok. Isınmak için nasıl ateş yakılacağını biliyor musun?"

"Kibritsiz mi?"

Tatyana bilirdi, diye düşündü Marina. Keşke Tatyana'yla birlikte kaybolsaydı. Sürekli bir hışırtı sesi geliyor, arada bir de bir baykuş ötüyordu. Daha da kötüsü kanat çırpma sesleri duyuluyordu.

Yarasalar.

Marina ürperdi. "Ya bir yerlerde mağara varsa?" dedi tereddüt ederek. Mağara varsa örtü de olabilirdi ve o zaman geceyi açık ormanın ortasındaki ıslak zeminde, kuru yaprakların üstünde geçirmek zorunda kalmazdı. Mağaralar insanlar için güvenli yerler miydi? Marina bunu bilmiyordu. Keşke daha çok kitap okusaydı. Tatyana olsaydı bilirdi.

"Mağaraya mı gitmek istiyorsun Marina? Ya orada yarasalar varsa?" Saika gülümsedi. "Uçan kemirgenlere ne dersin?"

Senden uzak olduğum sürece yarasalara bile razıyım, diye düşündü Marina. Sonra homurdandı. Hava bu kadar karanlık olmasaydı gözlerini kapatırdı. Hareketsiz kaldı, kıyafetlerinin karaltısı avuçlarının beyazlığından ayırt edilemiyordu artık. Kanat çırpma seslerini tekrar

duydu, ardından acı bir feryat yükseldi ve gecenin doğurduğu korku öyle yoğunlaştı ki Marina yerinden sıçradı.

"Tamam," dedi cansız bir sesle. "Pes ediyorum. Ne tarafa yürüyoruz? Sen rehberlik et."

Ormanın alçak kısmındaki bir kayalığın içinde küçük bir düzlük buldular. Marina konuşurken cesurdu ama Saika ona içeri girmesini işaret ettiğinde Marina'nın sinirleri bozuldu. Güvenli miydi? Bilmiyordu. Mağaralarda kimler yaşardı? Robinson Crusoe. Başka? "Sana bir şey söyleyeyim mi? Ben burada kalmayı tercih ediyorum."

"Mağara bulmayı *sen* istedin!"

Söylenecek ne kalmıştı? Ayılar mağarada uyuyorsa ne olacaktı? Ya da yarasalar uçuşup duruyorsa? Küçücük, karanlık bir yerde yarasalar ve Saika'yla birlikte mi kalacaktı? "Hayır," diyebildi ancak.

"Tamam, tek başına burada kal o halde." Saika çalılıkları çıtırdatarak mağaraya gitti. Marina sesleri dinledi. Ama Saika çığlık atmadı, uçan şeyler yoktu, kanat çırpma sesleri de. Saika'nın sesi boğuktu. "Burası sıcak," dedi. "Ve sessiz. İyi bir yer. Gel. Bir şey yok."

Marina bir ağacın dibine çöktü. Karanlık iyice bastırdı. Son ışıklar da gökyüzünü terk ederken orman aniden karanlığa gömüldü. Marina, Saika'yı göremiyordu, hiçbir şey göremiyordu. Belki haziran ayında daha erken sabah olurdu. Belki birkaç saat içinde Marina yine görebilecekti, kalkıp gölü bulabileceklerdi.

"Saika?"

"Ne?"

"Neredesin?"

"Uyumaya çalıştığım yerde."

"Neden gelmiyorsun?"

"Neden geleyim? Burası sıcak. Güzel."

Marina nefes almasını, uyumasını engelleyen, diline ve boğazına takılan korkusunu yutmaya çalıştı.

Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu. Birinin tüm ağırlığıyla yanına çöktüğünü hissettiğinde uyumak üzereydi.

Gözlerini açtığında ormanın silüeti mavi gölgelere dönüşmüştü. Sabah olmuştu.

Saika yanma geldi. Gün ışığı Marina'yı biraz rahatlatmıştı. Bulutlu gökyüzünü görebilmek için bir düzlük bulamamışlardı. Bir kaynak, çayır bulamamışlardı, çalılıklar ve yapraklar, likenler ve niceleriyle kaplı kilometrelerce uzanan ormandan başka bir şey yoktu...

İliklerine kadar işleyen bir sefalet içinde yürürlerken Marina, "Bu çok saçma," dedi. "Ne yaptığını anneme babama anlatayım da gör. Onlara anlatmamı bekle, seni annene ve babana şikâyet edecekler ve daha önce cezalandırıldığını düşünüyorsan bir de bu seferkini gör."

Saika güldü. "Sence bu benim yaşadıklarımdan daha mı kötü? Sence babam *bunu* umursar mı?"

Marina, Saika'nın haklı olduğunu biliyordu.

Çaresiz bir gün geçirdiler. Marina aynı devrik ağacı birkaç defa arka arkaya gördüğüne yemin edebilirdi. Beyaz huş ağaçlarıyla, siyah çamlarla, kahverengi kavaklarla süslü aynı düzlüğü gördüğüne yemin edebilirdi. Ormanda kayalar, çakıl taşları ve molozlar vardı, ormanda yaşam organik, doğal ve gerekliydi. Marina ve Saika gerekli değildi ve dolaştıklarında ya da dinlenmek için oturduklarında Marina ormanın onları orada istemediğinden ve onlara bir faydası olmadığından emin oldu. Onlara oradan nasıl kurtulacaklarına dair bir ipucu da vermiyordu.

Marina üşüyordu. Pisti ve ıslaktı. Acıkmıştı. Susamıştı. Susuzluğunu gidermek için yediği yaban mersinleri midesine dokunmuştu, daha fazla yememeliydi.

Saika, Marina'nın *ruhunu* sıkmıştı. Marina onu dinlememeliydi. Ama Saika son yirmi dört saati, Marina'ya gerçek yüzünü gösterdiğini unutmuştu, onu dinlemeyip somurtan Marina'ya sürekli bir şeyler anlatıyordu. İçten ve neşeliydi, kaybolmalarını umursamıyordu, gölü bulamamalarını hiç umursamıyordu. Marina onun sert göründüğünü de düşünmüyordu. Saika yoluna devam ediyordu yalnızca, o yaylım ateşi gibi konuştukça konuşurken Marina göğsüne vura vura, *yardım edin, yardım edin, lütfen*, diye haykırmak istiyordu.

Hava kararıp da bir günün daha sonuna geldiklerinde, "Annem ve babam çılgına dönmüştür," dedi. "Tanya'nınkiler de."

Saika omuz silkip bir avuç yaban mersini almak için eğildi. "Ne sıklıkta geceyi ormanda geçirirsin?"

Marina, Saika'ya buz gibi bir bakış attı. "Hiç."

"Öyle mi? Tabii birbirlerini öldürmekle meşgul değillerse yokluğunu hissedebilirler." Ama Saika bunu kuşkulu bir ifadeyle söylemişti.

"Peki ya sen? Senin ailen seni aramaz mı?"

Bu soru Saika'yı yaban mersini yemekten bir anlığına alıkoydu. "Kaybolduğumu nereden bilsinler ki?" Söylediği tek şey buydu.

İnanılmaz bir şekilde bir geceyi daha ormanda geçirdiler. Keyifle topladıkları mantarları uzun zaman önce atmışlardı. Orman ikinci gece daha karanlık ve gürültülüydü. Eskisinden de daha az davetkârdı, böyle bir şey mümkün olabilirmiş gibi...

Tundra ve Tayga

Sabah soğuk ve bakır rengiydi. Anlaşıldığı üzere Avrupa'nın Ladoga Gölü'nden sonraki ikinci en büyük gölünü bulmak çok da kolay olmamıştı.

Güneş yoktu. Güneş, Tatyana'ya zamanı, yönünü gösterebilir, ateş yakıp mantar pişirmesini, ısınmasını ve dumanla işaret yollamasını sağlayabilirdi. Güneş her şeydi. *Her şey.* Güneş, pusula ve ağaçların arasından esen rüzgâr olmadan o kapkara bulut örtüsü ve soğuk havanın Tatyana'ya bir faydası yoktu.

Ona saatler gibi gelen bir süre boyunca güneşin ortaya çıkmasını bekledi ama sonunda aynı noktada bekleyemeyeceğine karar verdi. Bağırmaktan çoktan vazgeçmişti, dün o kadar bağırınca sesi kısılmıştı. Yürürken gözleri su aradı ama hiçbir yerde su bulamadı. Onun yerine yaban mersini yedi. Yaban mersini susuzluğunu az da olsa giderince bu kez canı çavdar ekmeği ile zeytinyağı, bir de sıcak çay çekti.

Yürüdüğünde her neredeyse doğru yerde olmadığına dair bir hisse kapıldı. O hisse kapıldığı an yön değiştirip başka yoldan devam etti. Hiçbir yere varamadığını gördüğünde yine yön değiştirdi.

Ve yine.

Tatyana geçtiği yolları aklında tutmaya çalıştı ama sabah saatleri bitip gri öğle saatleri geldiğinde hiçbir şeye yaklaşmadığını fark etti.

Ne ağaçlarda ne zeminde ne de kokuda bir değişiklik vardı. Çam ağaçları, huş ağaçları, karaağaçlar, karaçamlar ona yardım etmiyor, korkusunu dindirmiyor, öylesine, tesadüfen, kazayla değil, *bile bile kaybolduğu* duygusunu yatıştırmıyordu.

Tatyana ormanda yürürken küçük dalları kırıp belli aralıklarla yere bırakıyordu, biri onu aramaya gelirse diye arkasında iz bırakmak için. Rita hala ve Boris enişte bu dalları görürse bunların öylesine karşılarına çıkan çalılıklar olmadığını fark edebilirlerdi.

Tatyana sakinleşmek için şiir düşünmeye çalıştı. Aklma tek bir dize bile gelmedi. Kahramanın kaybolduğunu anlatan kitapları düşünmeye çalıştı. Ama o kitaplarda kahramanlar tek başlarına kaybolmuyorlardı. Hep biriyle, bir arkadaşlarıyla, istemeden de olsa arkadaş olmak zorunda kaldıkları bir düşmanla, bir aile üyesiyle kayboluyor, böylesi bir cesaret sergilemeleri gerekmiyordu. İnsanlar *birlikte* Güney Amerika ormanlarına meydan okuyor, sonunda kendilerini Afrika'nın esir köylerinde buluyorlardı. Dorothy arkadaşıyla birlikte karanlık ve ıslak tünellerden geçerek kendini Kansas'ta değil, Oz Ülkesi'nde bulmuştu. Tatyana da İlmen Gölü'nü geçerse kim bilir nereye varırdı. Ormanda kaybolan Tatyana Metanova diğer tarafa vardığında kendini nerede bulmak isterdi?

Yanlış yöne saptığından korkmaya başladığı an bir adım daha atamayıp yavaşladı ve sonunda durdu. Blanca Davidovna ona ne öğretmişti? "Ne kadar yol yürümüş olursan ol, yanlış yolda ilerlediğini fark ettiğin an geri dönüp baştan başlamak ve doğru yolda ilerlemek en doğrusudur," demişti.

Peki, bu sözlerin Tatyana'ya ne faydası vardı? Geçtiği her yol yanlış gibi görünüyordu. Saptığı her yön onu gölden biraz daha uzaklaştırı-

yordu sanki. Tatyana biraz daha yaban mersini yedi, lanet olası yaban mersinleri! Kısık sesiyle Marina'ya seslendi ve İlmen Gölü kıyısındaki ormanın derinliğini hatırlamaya çalıştı. Bilmiyordu. O bölgenin haritasını hiç görmemişti. Ormanın güneyinde, doğusunda, kuzeyinde ne vardı, bilmiyordu. Belarus mu? Güneş olmadan nerede olduğunu nasıl anlayabilirdi?

Bir keresinde bir yerde Ural Dağları'nın doğusundaki iğne yapraklı ağaçlarla kaplı yarı arktik ormanın, yani tayga bitki örtüsünün yüzlerce kilometre uzunluğunda olduğunu ve ormanın bittiği yerde tundra bitki örtüsünün hâkim olduğu Orta Sibirya Platosu'nun başladığını okumuştu. Belki İlmen Gölü taygası da orada, Sibirya tundrasının başladığı yerde bitiyordu.

Ama doğuya gittiği ne malumdu? Belki güneydeki Moskova'ya, belki de kuzeydeki Baltık Denizi'ne gidiyordu. Kim bilebilirdi ki? Şu an hiçbir yere gitmiyordu çünkü yürümüyordu. Devrilmiş bir ağacın gövdesinde otururken üşümeye başlayınca kalktı ve iç geçirip yeniden yürümeye başladı. Ormanda yürümek acı verici derecede zordu.

Bir sığınak bulmayı unutup karanlık çökene ve geç saate kadar ormanda yürümeye devam etti.

Kime yakınım, geceye mi, diye düşündü üzerini kaplayan dalların ve yaprakların arasında. *Yalnız mı hissediyorum? Yalnız mıyım? Yıldızlar nerede? Peki ya ay? Gökyüzü nerede? Gökyüzü bile göle yansıyor. Bitkileri, yosunları, mineralleri, yaşamı içinde barındıran ayna nerede? Benimki dışında yaşam nerede? Ailem, Marina nerede? Şu an belki de yatağında tavana bakıyor, beni düşünüp kıkır kıkır gülüyor. Ormanda ikinci gecemi yapayalnız geçirirken bana ne olduğunu düşünüyor. Yarın yağmur bulutlarının, saçak bulutların altında daha ne kadar yürüyebilirim? Yeterince uzağa gidersem Estonya'ya varır mıyım? Polonya'ya, Prusya'ya varır mıyım? Belki de Leningrad'a varırım. Oz Ülkesi'ne. Bu orman Finlandiya Körfezi'ne kadar uzanıyor olabilir mi? Yeterince yürürsem ben de kendimi Finlandiya Körfezi'nde bulur muyum?*

Bu orman beni ne kadar uzağa taşıyabilir?

Orman gün boyunca bomboş görünürken geceleri nasıl *yeterince* boş olmuyordu? Orman uyanıp yaşamlarını sürdürmek için karanlığı bekleyen, Tatyana'nınsa nafile bir çabayla uyuyarak korunmaya çalıştığı garip yaratıklarla kuşatılmıştı sanki. Islık çalan, uluyan, inleyen, ağlayan, sızlanan, dövünen yaratıklarla. Tatyana yarasaların sesini duydu, duyduğundan emindi. Zaman, mesafe burada tümüyle anlamını yitirmişti. Yirmi kilometre de yürüyebilirdi ama aynı yerde dönüp dolaştıktan, eğik bir eksende hareket ettikten sonra onca yol yürümenin ne anlamı vardı?

Aynı taşın, aynı söğüdün, bulutlarla kaplı aynı düzlüğün çevresinde daireler çizmenin ne anlamı vardı?

Evet, diye düşündü Tatyana kıvrılırken; duygusuzlaşmıştı ama amaçsız değildi. Her zaman bir amaç vardı: İlerle, geceyi atlat, göle ulaş, bir kulübeye, bir insana ulaş, yardım iste. Amaç her zaman yaşamaktı. Çünkü yaşam olmadan diğer değerlerin bir anlamı yoktu. Bunu da ona Blanca Davidovna söylemişti. Yeryüzü teknesi, ölümsüz ruhların yaşadığı tapınaktı. Yaşamak ilk kuraldı. Bunun için yürümek gerekirdi. Belki daireler çizip dururdunuz, acı içinde aynı yollardan geçerdiniz ama hedef şaşırmadan *bir şeye* doğru hareket ederdiniz.

Keşke küçük bir kaynak bulabilseydi. Bir kaynak onu eninde sonunda daha büyük bir su kütlesine, belki bir nehre, belki gölün kendisine götürürdü. Göle varması kurtulduğu anlamına gelirdi ama küçücük bir dere bile bulamıyordu! İki gündür yaban mersini yiyor, iki gündür güneş yüzü görmüyordu.

Tatyana duruma bir de iyi tarafından bakmaya çalıştı. En azından yağmur yağmıyordu.

Hırsızların Arası Açılıyor

Ertesi sabah yağmur yağıyordu.

Başta yağmur Tanrı'nın lütfu gibiydi. Marina yüzünü gökyüzüne kaldırıp ağzını açtı ve dilini çıkarıp yutkunmadan önce üzerinde birkaç damla birikmesini bekledi. Bu pek etkili olmadı. Büyük, yeşil bir

yaprak buldu, onu hafifçe büküp yağmura tuttu ve damlaların içine dolmasını bekledi. Yeterince su biriktiğinde onu içti. Böylesi daha iyiydi. Bunu susuzluğunu giderene kadar tekrarladı ve ardından yağmurdan korunmak için bir ağacın dibine sığınan Saika'ya baktı.

"Sen neden içmiyorsun?"

"Susamadım."

"Nasıl susamazsın? İki gündür su içmedik!"

"Ne olmuş? Develer her gün su içmez."

"Evet," dedi Marina sabırsızca. "Ama sen deve değilsin."

"Senin gibi takıntılı bir şekilde her gün su içmem gerekmiyor benim," dedi Saika. "Ayrıca dün yediğim yaban mersinleri suluydu. Hem şu haline bak, sırılsıklamsın."

Marina bir kez ıslanıp ısınma ve kuruma ümidini, yiyecek bulma ve kurtarılma ümidini yitirince keyfi kaçtı, yürümekten vazgeçip ıslak yaprakların içinde yatmaya başladı. "Buraya kadar," dedi. "Sen git. Gölü bulup karşı kıyıya geçersen belki beni kurtarmaya gelirsin. Tatyana'nın bulunduğu yeri unuttuğun gibi benim de bulunduğum noktayı unutmazsın, değil mi?"

Saika onu çekiştirerek, "Haydi," dedi. "Yağmur yağıyor yalnızca. Dünyanın sonu değil."

"Ah, tabii ki öyle," dedi Marina. "Kesinlikle dünyanın sonu."

Sürekli ağzını silen Saika yere oturdu ve Marina'ya yaklaştı.

"Neden ağzını öyle silip duruyorsun?"

"Nasıl?"

"Öyle işte." Marina gösterdi. "Sürekli."

"Su içmek istemiyorum yalnızca."

"Yağmur suyundan korkuyor musun?"

"Sen neden bahsediyorsun? Kim korkuyormuş? Ben senin gibi miyim? Tek başıma mağaraya bile giriyorum. Korkmuyorum ben. Susamadım, o kadar."

Marina, Saika'nın çıkış yolunu ve gölün yerini öğrendiği takdirde bir an bile tereddüt etmeden onu oracıkta bırakıp gideceğini biliyordu. Ama Saika'nın gideceği bir yer yoktu. Gölün bir iki kilometre ötede

olduğunu sanarak Tatyana'dan kaçtıkları gibi Saika da ondan kaçsaydı keşke.

Bu benim cezam, diye düşündü Marina gözlerini kapatıp Saika'ya sırtını dönerek. "Senin peşine takıldığım için cezalandırılıyorum," diye fısıldadı.

"*Seni* cezalandıran kim peki?" Saika küçük bir kahkaha attı.

"Ben kendi kanımdan birine ihanet ettim," dedi Marina. "Ona yalan söyledim, sırt çevirdim. Şimdi de ektiğimi biçiyorum. Hak ettim ben bunu." O an ağlamaya başladı.

"Ben neden cezalandırılıyorum peki? Benim Tatyana'ya borcum yok."

"Sen cezalandırılmıyorsun. Neden cezalandırılasın ki?" dedi Marina. "Sen kendi dünyanda yaşıyorsun. Senin dünyanda yanlış yok, dolayısıyla ceza da olamaz. Senin dünyanda sen babanın o küçük oyununuza aşırı tepki verdiğini düşündün. Sabir'in ölümünden vicdan azabı duymuyorsan benim Tatyana'm için de duymayacağın belli. Ama ben ne düşünüyorum biliyor musun?" Ayağa fırladı. Sözüm ona dinlenirken düşüncelere dalma fikri bile korkunç görünmüştü gözüne. "Bence bunu bilerek yaptın sen. Tanya'yı kaybetmek istedin, onun kaybolmasını istedin. O çakıl taşlarını bilerek kaldırdın, bizi bilerek başka yola saptırdın. Onu bulamayalım, o da bizi bulamasın diye."

"Öyle mi düşünüyorsun?" dedi Saika kayıtsızca.

"Şimdi öyle düşünüyorum. Ama bu, yani senin de kaybolman plana dâhil değildi, yanılıyor muyum?" diyerek hafifçe güldü Marina. "Birinin küçücük bir şeyi bile kontrol etmesini istemediğin ya da Tanya'nın dediği gibi o lanet olası kafandaki tek bir teli değiştiremediğin zamanlarda bir sürü plan yapıyorsun."

"Saçmalama. Ben hiçbir şeyi kontrol etmek istemiyorum. Hiçbir şeyi. Buradan kurtulmak istiyorum yalnızca."

"Buradan kurtulamayacaksın. Bunu o kafana sok. Biri bizi aramaya gelse bile ormanın derinliklerine kadar giremez. Kimse bizi bulamayacak. Söylesene, bu da o harika planının bir parçası mıydı?"

"Ah, kes sesini. Çok sıkıcı olmaya başladı artık bu iş."

"Sen korkağın tekisin."

Marina sessizliğe gömüldü. Artık ne bir kayalık ne bir su tabakası ne de mağara vardı. Yağmurdan artakalanlar ıslak yaprakların üstünden ıslak kızların üzerine damlıyordu. Saika bir ağacın dibine otururken başını eğik tuttu, ne uzanıyor ne de başını kaldırıyordu. Marina o an Saika'nın da sessizliğe gömüldüğünü fark etti. Aralıksız bir şekilde anlamsız şeylerden bahsetmeyi kesmişti.

Ormandaki üçüncü geceleri yine çok karanlıktı. Marina'nın dünyasını terk eden ışık, kalbinin yanı başında ıslak, gri bir örtüye ve içine işleyen karanlığa dönüşmüş, attığı her adıma rehberlik ediyordu.

Marina, Saika'nın nefes alıp verişini dinledi. Kız nefesini tutmuştu. Birkaç dakikadır tutuyordu, sonra nefesini dışarı verdi ve tekrar tuttu.

"Ne yapıyorsun?"

"Hiç."

"Niye nefesinle uğraşıyorsun?"

"Uğraşmıyorum. Yutkunmamaya çalışıyorum," diye karşılık verdi Saika.

"Nefes almayarak mı?"

"Evet."

"Neden yutkunmamaya çalışıyorsun?"

"Boğazım ağrıyor. Sanırım hasta oluyorum."

"Ateşin var mı?"

"Nereden bileyim? Bana dokunup anlamak ister misin?"

Marina ona dokunmak istemedi. "O yüzden mi su içmedin? Boğazın yüzünden mi?"

"Söyledim ya," dedi Saika, "susamadığım için içmedim."

Marina bir şeyler düşündü. "Yaban mersini de yemiyorsun."

"Sen de yemiyorsun. Yaban mersininden midem bulandı."

"Susamadın, acıkmadın."

"Hasta oluyorum, dedim ya."

"Başka yerin ağrıyor mu?"

"Hayır."

Yan dönmüş uyuyan Marina gecenin bir yarısı uyandı; onu uyandıran tabii ki yanı başında kıpırdanıp duran Saika'ydı. Marina başta bir şey söylemeyip Saika'nın sakinleşmesini bekledi ama dakikalar geçerken Saika sırtını zemine sürttü, başını kaşıdı, bir o yana bir bu yana döndü ve Marina daha fazla dayanamayıp ondan uzaklaştı. Ve tekrar uyumayı başarsa da yakınlarında huzursuz ve rahatsız bir vücudun varlığının farkındalığıyla örselenen tedirgin bir uykuydu bu.

T

Sabah Tatyana'yı endişelendiren yağmur değildi. Onu endişelendiren, İlmen Gölü'nden gelen temiz su kokusunu alamayacağını bilmesiydi. Bir günün daha sığınacak yer, yiyecek, ateş, korunak ya da evin yolunu bulamadan geceye dönüştüğünü görmesiydi. Islak, kırık dalları arkasında bırakarak yoluna devam etti. Yer ince dallar ve taşlarla doluydu. Onu arayan biri olursa ayak izlerini kolay kolay göremezdi. Bıçağı olmasa da ağaç gövdelerine işaret koymayı, iz bırakmayı düşündü. Dikkatlice bakıp sivri bir taş buldu ve bir ağacın gövdesine küçük, ince bir çizgi çizdi; başka birinin onun orada olduğunu anlamasını sağlayacak küçük, anlamlı bir çizgi. Bu iş dalları kırmaktan daha kolay olsa da işaretleri görmek daha zordu. Küçük bir sıyrık gibiydi çizdiği çizgiler. Ağacın gövdesini çepeçevre saran bir halka mı çizmeliydi?

Tatyana bunu denedi ama bu da çok zaman aldı.

Ama zamanı vardı nasıl olsa.

Zaman.

Zaman insan icadıydı yalnızca. Rakamlar gibi. Bir şeyleri ölçmek gibi. İnsanın hayatı biraz olsun kolaylaştırmak, kontrol edilebilir bölümlerle düzene sokmak, zihni kontrol edilemeyen şeylerden uzaklaştırmak, sonsuzluğu çözmek için icat ettiği bir şeydi. Bir dakika, bir saat, bir gün, bir yıl, yarım yüzyıl, bir milenyum, iki milenyum önce insanın ortaya çıkışı, mağaralardaki beş bin yıl öncesinden kalma çizimler, genç bir kızın on dört yıllık hayatı... Hepsi küçük bölümlere

ayrılmıştı. Tatyana cumartesi günleri de dâhil yılın dokuz ayı okula gidiyordu, diğer üç ayını Luga'daki *daça*'da geçiriyordu. Her yılbaşı gecesi gece yarısına bir kala Bengal ışıklarını yakar, geriye doğru sayar, ardından diğer yılın, üç yüz altmış beş günün hesabını yapardı. Ve güneş, Tatyana'nın yaptıklarına kayıtsız bir şekilde, dakikada bir derecenin çeyreği kadar, saatte on beş derece, yirmi dört saatte üç yüz altmış derece doğudan batıya dönüyordu. Güneş dönüyor, insan onu isimlendiriyordu. Dereceler, saatler, dakikalar, her şey evrenin işleyişinin şifresini çözmek içindi. Peki ya güneşi göremediğinizde ne oluyordu? İnsan eliyle yapılmış bir saat, çayırda otladıktan sonra inekten sağabileceğiniz biraz süt, akşam yemeği için soyacağınız patates, saat dokuzdan önce gitmeniz gereken bir diş doktoru muayenehanesi, cumartesi akşamı saat yedide gitmeniz gereken bir hamam olmasa ne olurdu? Kütüphaneler saat beşte kapanmasa, güneş insanın uydurduğu saate göre dokuz buçukta batmasa ne olurdu? Bütün bunlar uçurumdan aşağı düşse ne olurdu? Geriye ne kalırdı?

Sonsuz bir boşluk.

Tatyana ormanda zamanı ölçüyordu. Sayarken kendi kendine güldü ve *bu çaresizlikte saymaya devam ediyor, kendime canavar değil, insan olduğumu hatırlatıyorum*, diye düşündü. *Anlamsızlıktan anlam çıkarmaya çalışıyorum. Durumu biraz olsun kolaylaştırmak adına düzen kuruyorum, hem de benim gibi biri için.*

Ah, mükemmel, gerçekten mükemmel bir şeydi bu, özellikle de zaman mevhumu olmayan, neyin ne zaman yapıldığını bilmeyen bir kız için! Ne uyanma vaktini ne okumayı bırakma vaktini ne ineği sağma vaktini ne akşam yemeği için sofrayı kurma vaktini bilirdi o. Tatyana kütüphanelerin saat kaçta kapandığını da ineklerin ne zaman otlaktan döndüğünü de bilmezdi! Luga'da, çocukluğunda zamanın onun için bir anlamı yoktu. Hiç saymazdı, ayın döngüsüne, güneşin açısına ilgisizce bakardı. Başka bir şey yapmaya başlayana ya da biri ona bağırana kadar ne yapıyorsa onu yapmaya devam ederdi. Zamansız bir dünyada çocuk olarak yaşamak, sonsuzlukta değil, ebediyette ne güzel bir şeydi. Dakikaları saymamak, yalnızca o ebedî anda var olmak ne büyük lütuftu.

Ama şimdi sayıyor ve büyüyordu. On, yirmi, otuz, kırk. Yüz seksen miydi, bin seksen miydi, yoksa yüz bin seksen miydi? Tatyana ormandaki üçüncü gününde ölmeye yüz tutan çocukluğunun kaç bölümünü saymıştı?

Bütün gün yağmur yağmış, Tatyana kuruyamamıştı.

Ağaçlara *T* harfini kazırken, *arkamda yeterince iz bırakamadım*, diye düşünüyordu. Ağaç gövdelerinin etrafına çepeçevre çizgi çizmeyi çoktan bırakmış, yalnızca adının baş harfini çizmeye başlamıştı. Kumun üzerine insan eliyle çizilmiş çizgiden başka bir şey değildi bu. Kendi sembolü. Zamanın, düzenin sembolü olması gibi bir şeydi. Tatyana'nın *T*'si. Yürümeye, ümit etmeye, inanmaya, yaşamaya devam ediyordu.

Ne yapmalıydı? Belli bir yerde kalıp bir sığınak mı yapmalıydı? Güneş olmadan ve dallar ıslakken ateş yakamazdı ki. Yıkanabileceği bir yer, sabun bile yoktu. Külden sabun yapabilir miydi? Kül ve ne? Ateşten kalan kül ve... domuz yağı mı gerekiyordu?

Sabun yapacağım ve külle kendimi temizleyeceğim, yürüyeceğim, yaşayacağım, uçacağım, her yanımı is kaplayacak, kirleneceğim, bulunmayacağım, ormanda bir nokta olacağım ve o kadar kaybolacağım ki kendimi bile bulamayacağım.

Zayıf bir sesle bağırdı. "Daşa, Daşa." Gökyüzüne doğru seslendi. *Beni buraya nasıl getirdiysen öyle çıkar, başka bir rehbere ihtiyacım yok.* Yaklaşan karanlığa kollarını açtı, bir ses duymayı bekledi, o sesi kendisi çıkardı, ellerini yere koyup yaprakların üstünde bir süre dinlendi. Üstü başı dallarla kaplıydı ve başka canlıların avlayabileceği türden bir canlı gibi kokmadığını ümit etti.

Blanca Davidovna ona elindeki üç çizginin –hepsi de aynı noktadan başlayan kalp, baş, yaşam çizgisi– trajedinin habercisi olduğunu söylerken bunu mu kastediyordu? Şavtala da görmüştü onu. Kastettiği bu muydu?

Tatyana sanmıyordu. Ömrün kısalığına dair bir şey söylememişlerdi. Geri dönüşü olmayan bir travmadan bahsetmişlerdi. Anlamı mücadele etmek, acı çekmek, ızdıraptı; tüm bu değerler için *yaşam* gerekliydi.

Blanca ölümden bahsetmemişti. "Taç ve haç," demişti. Taç en iyi şeydi. Haç en kötü.

Tatyana elindeki çizgilerden, çayındaki yapraklardan, avucunun ortasına keder gibi dağlanmış kader çizgisinden hiç, hiçbir şey öğrenmemiş olmayı diledi.

Hava yine kararıyordu, üçüncü geceydi bu.

Ne yapacaktı?

Sahte gülücükler beni mahvetti.

Bir şey yağmurlu alacakaranlık kadar net ve berraktı. Saika, Tatyana'yı ormanda ölüme terk etmişti. Marina da bilerek ya da bilmeden onun peşinden gitmişti. Saika, Marina'nın rehberiydi. Bu bir yıldırım, sel, don ya da Neva'da bir kızak kazası falan değildi. Hayır. *Bilinçli yıkımdı* bu.

Tatyana çıkış yolu arayışıyla iki günden uzun bir zamandır tayga benzeri en sık ormanlarda yürüyordu, gücü tükenmişti. Marina ve Saika hakkındaki gerçekler onu güçten düşürmüştü.

Böyle bir şeyin mümkün olduğu bir evrende her şey mümkün olabilirdi: aileleri için buğday çalan adamları öldürmek üzere tüfekle tarlaların kenarında beklemek. Bir an olsun tereddüt etmeden ailenden biriyle uygunsuz ilişkiye girmek. İşin gerektirdiği için değil, kendi güvenliğini sağlamak için bir yerden diğerine gitmek. Kaybetmesi gereken bir şeyi ondan aldığın için sana kızan birinin senin hayatını elinden almak istemesi sonucu yalnızca geçici düzenlemeler yaptığın bir hayatı yaşamak. Buna karşılık ormanda kasten ölüme terk edilmek neredeyse önemsizdi.

Tatyana'nın tercihi hangisiydi? Hayatta kalır da yetişkinliğe adım atarsa gelişigüzel ortaya çıkan kötülük kaosunun ortasında mı yaşamak zorunda kalacaktı? Öteki dünyanın cehenneminde yaşamaktansa kısa ve düzenli bir şekilde olmakla birlikte onurlu yaşamak daha iyi değil miydi?

Tatyana iyice büzüştü. Sonra kalktı ve yolsuz ormanda ilerledi.

Hayır, diye düşündü. *İnanılmaz bir şey bu, hayır.* O yaşamak istiyordu, o kadar.

T

Yerdeki Çukur

Tatyana onu gördüğünde alacakaranlığın derinliğinde küçük bir düzlük bulmuştu. Orman yavaş yavaş ışıktan arınıyordu; renklerinden de arınıyor, yeşil yapraklar ile kahverengi ağaç gövdeleri griye bürünüyordu. Her yer koyu griye bulanmış, yer kahverengi siyah bir renk almıştı. Tatyana'nın saçları da çamurdan ve pislikten simsiyah görünüyordu. Ormanın içinde küçük, doğal bir düzlüğe çıkmıştı ve yaban mersini dışında yiyecek bir şeyler bulma ümidiyle etrafına bakınıyordu, böğürtlen ya da turna yemişi olabilirdi örneğin ama Tatyana turna yemişinin ormanda değil, çayırda yetiştiğini biliyordu. Yapraklar ve dallardan oluşan bir yığına bastığı anda ayağı bir çukura kaydı. Her iki ayağını çukura girmekten koruyan tek şey içgüdüleriydi. Tatyana duraksayıp yalpaladı, kollarını iki yana açtı ve öteki ayağını dalların üstüne koymadı. Kendini tekrar kontrol edebildiğinde geri adım atıp yeri inceledi. Dallar üç metrekarelik bir alana kasten gelişigüzel bir şekilde serilmişti, tıpkı kendisinin arkasında dallar bırakması gibi. Ayağıyla dalları itince dallar aralandı. Tatyana bu kez yere daha sert vurdu, dallar biraz daha aralandı. Uzun bir sopa buldu ve büyük bir kısmı o çukura düşene kadar yaprakları ve ince dalları dürttü.

Tatyana başta bunun kapatılmamış bir mezar olduğunu düşündü. Dallar en derine düşmüştü. Çukurun içinde bir şey varsa bile artık orman cisimleriyle örtülmüştü. Tatyana çukuru kokladı. Ormanda birkaç defa çürümüş tavşan leşi bulmuştu ama bu çukurdan öyle bir koku gelmiyordu. Burası yeşillik, çamur, yaprak, odun ve kozalak kokuyordu. Bu çukuru kim kazmışsa çıkan toprağı götürmüştü. Ama neden? Sonra Tatyana gördü; dalların üstüne, kenara yakın bir yere

meyveler serilmişti: fazla olgun, çürümeye yüz tutmuş böğürtlenler, yaban mersinleri, elma dilimleri. Dilimlenmiş elmalar.

Bu bir tuzaktı!

İri bir hayvan için, çukura düşüp bir yerini kırabilecek ve dışarı çıkamayacak bir hayvan için.

Ama ülkenin bu kısmında bu büyüklükte hangi hayvan vardı ki? Tatyana'nın aklına bir şey gelmedi. Geyik mi?

Ve arkasından gelen sesi tam o an işitti. Ses onu şaşırttı çünkü ulumaya ya da kuş sesine benzemiyordu. Nefes alıp vermeye benzer bir sesti bu. Birinin. Nefes alan ve sonra... veren birinin sesi.

Büyük bir şeyin sesi.

Tatyana arkasına döndü.

Yirmi metre ötesinde, düzlüğün kenarında iri, koyu kahverengi bir ayı dört ayağı üzerinde duruyordu. Başını Tatyana'ya doğru çevirmişti, hiç kırpıştırmadığı küçük gözleri tetikteydi.

Tatyana donup kaldı. Daha önce hiç ayı görmemişti. Bu ormanda ayıların yaşadığını bilmiyordu. Etçil olup olmadıklarını, uysal olup olmadıklarını, onlara yaklaşmak mı, yoksa onlardan kaçmak mı gerektiğini, onlara bir şey vermek mi gerektiğini bilmiyordu ki öyle bir durumda ayının gelip vereceği şeyi onun elinden alması gerekirdi. Tatyana bilmiyordu. O denli iri, tüylü, dört ayaklı, o denli dikkatli bir hayvan gelip elinden bir şey yiyemezdi. Bir ayı ondan hızlı koşabilir miydi? Sonuçta ayı, kaplan değildi; ayılar koşabilir miydi ki? Bu ayı çok hantal ve hareketsiz görünüyordu ve *hareketsizdi* de zaten. Dört ayak üstünde sabit bir şekilde durmuş, küçük kafasını kaldırmıştı, küçük gözlerini kırpıştırmıyordu.

Tatyana gülümsedi. Dehşetle açılmış ağzından nefes alıp veriyordu. Kalbi küt küt atıyordu. Ayı da nefes alıp veriyordu, Tatyana onu duyabiliyordu. Onu korkutacak, tehdit olarak algılamasına sebep olacak bir şey yapmak istemiyordu. Ellerini kaldırmak, geri ya da ileri adım atmak istemiyordu kesinlikle. Bir şeyi nasıl düzelteceğini bilmeyip de sakinleşmek, rahatlamak, mümkün olmayanı mümkün kılmak istediğinde yaptığı şeyi, yani aklına gelen tek şeyi yaptı. Hareketsizce

durdu, yavaş ama çok yavaş bir şekilde ellerini açıp avuçlarını gösterdi. *Sakin ol. Ne bu telaş? Sakin ol lütfen.*

Ayı-köpek dövüşü. Shakespeare'in bir yerlerde köpekler ile ayıların dövüştürüldüğünden bahsettiğini okumuştu. Sahnede mi? Kafeste mi? İkisinden biri ölene kadar dövüştürülürlerdi. Kaç köpek ölmüştü? Bir sürü mü? Kaç ayı? Bir mi? İşte şimdi mat kahverengi ayı ile mat sarı Tatyana karşı karşıyaydı.

Tatyana yakınlardaki ağaçlara şöyle bir bakış attı. Etrafında alçak dalı olmayan çam ağaçları vardı. Ayılar ağaca tırmanabilir miydi? Neden ayılarla ilgili daha fazla şey okumamıştı ki? Neden okuduğu şeyler bir kez olsun onu ayılara yönlendirmemişti? Çamlar işe yaramazdı. Tırmanabileceği bir ağaç bile yoktu.

Tatyana ve o tüylü (etobur muydu?) dört ayaklı, düztaban, devasa memeli ormanın ortasında öylece duruyordu. Tatyana'nın arkasından ürkütücü, hafif bir çıtırtı sesi geldi, ince bir dal bir kuşun ağırlığına dayanamamıştı. Ayı onun kokusunu almıştı belli ki çünkü ona doğru bir adım atmıştı. Tatyana da küçük bir adım geriledi. Ayı ile tuzak arasında duruyordu. O üç metrelik çukurun üzerinden atlayabilir miydi? Sanmıyordu. Ayı atlayabilir miydi? Bu mümkündü.

"Sakin ol ayı," dedi usulca.

Ayı nefes aldı.

"Tatlı ayı."

Ayı soğukkanlılıkla nefes aldı.

"Sakin ayı, uyuyan ayı, güzel ayı, arkanı dön, benden ve seni içine hapsetmeye çalışan bu tuzaktan uzaklaş, haydi. Tuzağı kuranların seni avlamasını istemezsin, değil mi? Seni öldürecekleri kesin. Git. Kurtar hayatını. Kaç benden."

Ayı yavaş yavaş ona doğru ilerledi.

Tatyana ne kadar hızlı koşabilirdi?

...tuzağı kuranların seni avlamasını...

Tatyana'nın kafasının içinde bir şey yankılanmıştı. Avcılar tuzakta ayı olup olmadığını görmeye gelebilirlerdi.

Böylece bir tercih yaptı. Avuçlarını indirip hayvana arkasını döndü, nefesini tuttu, çömeldi ve kiraz ağacından atlıyormuş gibi o ayı tuza-

ğına atladı. Çukurun derinliği bir kiraz ağacının yüksekliğiyle hemen hemen aynıydı, iki metre.

Tatyana dikenli dalların üstüne yanlamasına düştü. Yarışırken bisikletinden düşmesi daha kötüydü. Başını kaldırıp ayının gölgelerin arasındaki kafasını ona bakmak için çukura eğdiğini gördüğünde Tatyana hâlâ yanlamasına yatıyordu.

"Hayır, hayır, sakın buraya gelme," dedi. "Buradan çıkamazsın."

Ayı kımıldamadı.

Tatyana kıpırdandı. Sağ kolunun üstünde doğruldu. Yuvarlak, metal bir levha gibi hissettiği şeyi itti. Tavlanmış çelik bir yayın serbest kaldığı an çıkardığı sesi duydu ve bir sonraki geri dönüşü olmayan yarım saniyede Tatyana düşüncelerinin *kapana kısıldığını*, duyularının *ayağa kalktığını* hissetti. Kollarını oradan kurtulmak istercesine kaldırdı; yarım ay şeklindeki ağır kancanın ortasına uçmuştu. Koluna yırtıcı bir darbe almış, kanca kemiğine dayanmıştı. Tatyana dökme demir kapana korkunç bir şekilde düşmüş, içini dağlayan, şiddetli bir acı hissetmişti. *Zamanın* yarım saniyesi içinde olmuştu bunlar. Kulak tırmalayan çığlıkları hızlı koşan ayıya ulaşmış, Tatyana bilincini kaybedene kadar ormanda yankılanmaya devam etmişti.

Tatyana ne kadar zamandır dışarıda olduğunu bilmiyordu. Uyandığında çıkardığı ilk ses uzun uzun inlemesiydi. Kolundaki acı dinmiyordu. O sonsuz, şiddetli hıçkırıklarının arasında ayının nefes alıp verişini duymuyordu. O ayı kapanına kısılırken kolu ikiye ayrılmış olmalıydı. Neyse ki kapan, pençeleri bile tek başına büyük ihtimalle kırk santim olan iki üç metrelik bir hayvanı alıkoymaya yetecek büyüklükteydi. Yetişkin bir kadının incecik bileğinden küçük dirseğine kadar en fazla yirmi beş santim olan kolunu kıstırmak üzere tasarlanmamıştı. Kafası karışmış, baygın, sersem, acıdan inler haldeki Tatyana şişmiş kolunu kapandan kurtardığı an bayıldı.

Kendine geldiğinde çukurun içi de dışı da karanlıktı. Uyanık olduğundan bile emin değildi. Kâbusa benzer belirsiz bir acı içinde kıvranıyor, rüyasında kör bıçakların kollarını dilim dilim doğradığını,

vücudunu yavaş yavaş oyduğunu görüyordu. Bütün sinirleri, damarları, kemikleri paramparça olmuştu sanki. O kör bıçağı kullanan kimdi peki?

Uyanık olan Tatyana gördüklerinin aslında rüya olmadığını fark etti. Bıçaklarla birlikte o karanlığın içindeydi hâlâ. Gözleri açıktı, en azından o öyle sanıyordu. Acı parmak uçlarından kürek kemiğine, oradan çenesine, zonklayan gözlerine, kafatasına kadar her yerini parça parça ediyordu, bıçağın dokunduğu yerden kan akıyordu. Kolunu örten bluzunun koluna bile dokunamıyordu. Yumruğunu sıkamıyor, kolunu kaldıramıyor, bükemiyor, hareket ettiremiyordu. Tatyana daha önce bir yerini kırmamıştı. Ama bu kadar acı veren bir şeyin kırılmamış olması mucize olurdu. Karanlıkta elini kolunda gezdirip kanayıp kanamadığını anlamaya, kemiklerini hissetmeye çalıştı. Dudaklarını yaladı. Susamıştı. Ay, yıldız, ağaçların tepesi gibi bir şey görmek istiyordu, hatta o ayının parlak gözleri bile bu kör karanlıktan iyiydi.

Tatyana susuzluktan kavrulan dudaklarını yavaş yavaş açarken toprağa yaslandı ve kupkuru boğazı bir zamanlar kolayca ifade edebildiği kelimelerden arınıp sessizliğe doğru yol aldı. Artık hayatta olmayan Osip Mandelştam adlı bir adamın kelimeleriydi bunlar. *"Okyanusun tamamını ve bütün odaları alıp götürdün. Bana etrafı parmaklıklarla çevrili küçücük bir yer bıraktın. Nereye götürdü bu seni? Hiçbir yere. Dudaklarımı bana bıraktın, kelimelere şekil veren, sessizlikte bile."*

İşte sessizlikteki kelimelerim bunlar. Yüce Tanrım. Ormanda, çoktan mezara girmiş gibi hissettiğim toprağın içinde yapayalnız ölmek istemiyorum. Yakında üzerim yapraklarla, ince dallarla kaplanacak, sonbahar üzerime düşecek, yakında avcılar gelecek ve bu kapanı başka yere taşıyacaklar. Üzerime taze toprak atacaklar ve gömüleceğim, hareket etmeme bile gerek kalmayacak.

"Ölmek istemiyorum," diyerek ağladı Tatyana.

Son nefesimi bir çukurda vermek istemiyorum.

"Henüz yaşamadım ki," diye fısıldadı.

Kim olduğumu bile bilmiyorum.

La Môle'un yolumdan geçtiğini göremeyecek kadar gencim daha.

Lütfen... aşkın nasıl bir duygu olduğunu bir kez olsun tatmadan ölmeme izin verme.

Karanlıkta çaresizce çukurdan yukarı tırmanmaya çalıştı.

Tanrım, ne istersen yaparım. Her şeye katlanırım. Yeter ki yaşamama izin ver.

Yardım et... Daşa, Paşa, Deda, Babuşka, lütfen, lütfen biri bana yardım etsin... Toprağın Efendisi, bana merhamet et.

Uyuşuk, yarı baygın bir halde doğruldu, elini karnına götürdü, başı yana kaydı, ölümün ağırlığı üzerine çökerken dudaklarından yüreğinin duası dökülüyordu.

Mononegavirales

Dördüncü günün sabahında Saika ve Marina ormanda küçük bir kaynak buldular.

Ne büyük bir keyifti o.

Marina suya atlayıp hemen içmeye başladı. Yüzünü tümüyle suya sokup patlayana kadar içti. Başını kaldırdığında Saika'nın karanlık bir gölgeyle çevrelenmiş gözlerle onu izlediğini gördü. Hava güneşli, parlak ve sıcak olmasına rağmen Saika'nın yüzü gölgedeydi.

"Saika, baksana, taze su. Gel de iç biraz. Kendini daha iyi hissedeceksin."

Saika başını iki yana salladı. Vücudu seğiriyordu.

"Senin neyin var?"

"Hiç." Saika gözlerini ovuşturdu. "Başım çok ağrıyor."

"Açlıktan ve susuzluktan işte."

"Of, yeter ama. Annem misin sen?" Saika bir an kıpırdamadı.

Marina bir süre daha su içip yıkanmanın tadına vardıktan sonra dere boyunca yürümeye devam ettiler. Marina kendini daha iyi hissediyordu. Kuru değildi ve yemek yememişti, ısınamıyordu ve kimse onu bulmamıştı. Ama dere boyunca yürümek onu ümitlendirmişti.

Bunu ona kim söylemişti? Bütün nehirler denize akardı. Bunu ona kim söylemişti?

Bu sabah Marina'nın canını sıkan Saika olmuştu. Kız o eğimli kıyı boyunca tedirgin ve ağır adımlarla, dereye çok da yaklaşmadan yürüyordu. Tatyana'yı korkutmak için o kaya parçasının arkasında saatlerce *hareket etmeden* duran kız değildi bu.

Marina göz ucuyla ona doğru temkinli bir bakış atarken Saika'nın canını sıkan şey her neyse hava ısınıp aydınlanmaya başladıkça geçeceğini ve onları göle biraz daha yaklaştıracağını ümit etti.

Belki de ümitlenmekte acele etmişlerdi. Geniş bir deredense yağmur birikintisiyle ortaya çıkan küçük bir akıntıya benziyordu bu daha çok. Bayır aşağı akıyordu ama bayırın sonu geliyordu ve akıntı da küçük bir göl oluşturarak son buluyordu. Saika da aynı şekilde göl oluşturup sona doğru ilerliyordu sanki. O kadar yavaşlamıştı ki ayakkabılarını eline alıp suyun içinde yürümeye çalışan Marina arada bir durup Saika'nın ona yetişmesini bekliyordu.

Saika ona yetişemiyordu. Yürümekten yorulmuş bir halde durdu ve bir ağaca yaslandı. Aniden yere doğru kaydı, bir o yana bir bu yana döndü ve kolları ile bacaklarını hareket ettirip parmaklarını kaburgasında, kalçalarında, saçlarında gezdirdi.

Marina kıyıya tırmandı. "Ne oldu?" Her şeye rağmen o soruyu sormadan, endişelenmeden edememişti.

"Yürüyemiyorum. Kafamın için boşalmış gibi."

"Göl fazla uzakta olamaz. Bu yönde yürümeye devam edeceğiz. Haydi, kalk."

"Tamam, gidelim," dedi Saika zayıf bir sesle. "Kalkmama yardım et. Sen rehberlik et, gölü ve kayığı bul. Ben yanındayım. Elini ver. Ama... beni bırakma Marina."

"Sen neden bahsediyorsun? Haydi kalk, gidelim."

"Elini ver Marina," diye fısıldadı Saika.

Marina ona bir adım yaklaştı. "Neyin var senin?"

Saika çığlık attı. Vücudu bir yandan diğerine kaydı, eklem yerleri büküldü. Sonra Saika durdu. Hareketsizce yattı. Gözleri açıktı ve

gözlerini kırpıştırmakta, yutkunmakta güçlük çekiyordu. "Boğazım," diye tısladı. "Uyuştu. Başta ağrıyordu, bir şey sıkışmış gibi. Şimdi hiç hissetmiyorum. Yutkunamıyorum. Dilim de uyuştu." Güçlükle konuşuyordu. "Dilim uyuştu. Yüzüm uyuşmaya başladı." Dili kasılıyordu.

"Ah, neler oluyor?" diye haykırdı Marina.

Saika küle dönmüştü. Dudaklarının çevresinde beyaz bir köpük oluşmuştu. "Mağara," diye fısıldadı.

"Ne mağarası?" dedi Marina nefesi kesilerek.

"Mağara... orada çok uzun süre kaldım sanırım..."

"Ne demek istiyorsun?"

"Görmüyor musun?"

"Görmüyorum. Neyin var?"

"Mononegavirales," dedi Saika dudaklarını kıpırdatarak ve ardından gözlerini kapattı. "*Vodoboyazn*. Sudan korkma. Kuduz."

"*Kuduz* mu?" dedi Marina dehşet içinde. İşte *şimdi* bir adım gerilemişti. Geriye doğru tökezledi. *Şimdi* geri çekilmişti.

Saika, Marina'ya doğru sürünmeye çalıştı. "Sana yalvarıyorum," diye fısıldadı boğuk bir sesle, "beni bırakma. Yardım et." Elini ona uzattı.

"Saika, aman Tanrım. Seni hemen eve götürmeliyiz, doktor bulmalıyız, endişelenme."

Dirseklerinin üstünde Marina'ya doğru sürünen Saika bacaklarını arkasından sürüklerken ağzını açtı. Sessizce ağlıyor gibiydi. "Ah, Marina. Senin bir şeyden haberin yok. Tanya'ya sor kuduzu. Buralarda bir yerlerdedir eminim."

"*Nerede*?"

"Bilmiyorum ama yakındadır." Saika sessizce dudaklarını kıpırdattı, gülüyor muydu? Ağlıyor muydu? Sinir bozucu bir şeydi bu.

"Hayır! Seni ısıran bir şey olmadı ki. Bunu kendin söyledin. Yarasalara dokunmadın, değil mi? Mağarada uçan bir şey yoktu. Başka bir şey bu. Hafif bir ateş. Seni eve ulaştırmalıyız. Gidelim." Ama Marina, Saika'ya yanaşmıyor, çamurun içinde dirsekleriyle ona doğru sürünmesini büyük bir gerginlik ve acı içinde izliyordu. Bir adım, sonra bir adım daha geri çekildi.

"Gel yanıma Marina," dedi Saika elini uzatarak. "Yaklaş bana. İzin ver..."

O an hüngür hüngür ağlamaya başlayan Marina ayağı takıldığı için düştü. Kalçasının üstünde Saika'dan kaçmaya çalıştı. Korkudan bacakları uyuşmuştu. Nefes alamıyordu ve boğulacakmış gibi hissediyordu.

"Yalnız kalmak istemiyorum," dedi Saika nefes nefese. "Gel buraya Marina. Sana dokunmama izin ver..." Tekrar ağzını açıp dişlerini gösterdi.

Saika'nın gözlerinde çıldırmış gibi bir ifade vardı. Ağzından köpük ve kan akıyordu. Tıslayarak Marina'ya yaklaşıyordu.

Marina çığlık atmaya başladı. Çığlık attı, sonra bir daha çığlık attı.

Göğüs Germe

Tatyana gözlerini açtığında sabah olmuştu, kuşlar ötüyor, bulutsuz gökyüzü uzun çamların arasından ona göz kırpıyordu. Kolu zonkluyordu.

Yardım istemek için bağırdı ama hemen ardından sustu. Değerli enerjisini gereksiz hareketlerle harcamak istemiyordu. O delikten çıkması önemliydi. Avcılar haftada bir geliyorlarsa ne olacaktı? O kadar bekleyemezdi. Buradan kurtulduğunda eskisinden daha iyi olacaktı, güneş yüzünü göstermişti. Güneş ona ümit veriyordu. Sebebi yalnızca parlaması değildi, Tatyana onunla birlikte her şeyi görüyordu. Her şey mümkün görünüyordu. Ateş yakabilir, kuruyabilir, ısınabilirdi. Ama önce buradan çıkmalıydı. Ayı tuzağında kenarlardan dışarı çıkıntı yapan ağaç kökleri vardı. Tatyana bir eliyle köklerden birini tuttu ve sol koluyla kendini kalkmaya zorladı. Bu çok acı vericiydi. Kırık kolunu hareket ettirmemeliydi çünkü şiddetli acı yine bayılmasına sebep olabilirdi ve o zaman yine en dibe düşebilir, bu kez boynunu kırabilirdi. Yüzünü ıslak toprağa çevirip dinlendi. Sağlam kolu yoruluyor, ağaç köküne doğru uzanıyordu. Bacaklarını da altındaki köklere yaslamıştı. Biraz daha yüksekteki başka bir köke tutundu ve çeyrek metre daha ilerledi. Başka bir köke tutunup bir çeyrek metre daha ilerledi. Bir kök,

bir çeyrek metre. Sonra yanağının altındaki topraktan çıkıntı yapan taş parçasına yaslanıp tekrar dinlendi. Sonra yüzünü çekti ve taşa baktı. Taşın üzerini ıslak, yapışkan, damarlı, yeşil bir madde kaplamıştı. Tatyana, "Ah," diyerek nefesini mutlulukla içine çekti. "Yosun!"

Yanağını silip yosunu öptü! Ağzıyla bir kısmını koparıp yedi. Yosun!

Yosunlar yalnızca suya yakın olan taşlarda büyürdü.

Tatyana bir köke daha tutunup çeyrek metre daha ilerledi ama fazla dayanamadı. Kök çöktü, sağlam kol çöktü ve Tatyana tekrar ince dalların arasına, çelik kapana, en dibe çöktü.

Zaman geçti. Geçti, geçti.

Tatyana kendine geldi ve yeniden denedi. Bu kez çok daha yavaş hareket etti. Acelesi yoktu çünkü *zamanı* vardı. Başarısızlık, tekrar düşmek seçenek değildi artık. Tekrar düşerse kalkamazdı. Güneş soluk bir dikili taş gibi gökyüzünde parlıyordu.

Sabah olmuştu, saat on ya da on birdi. Tatyana güneyi, kuzeyi, batıyı buldu. Belki de sonunda gölü bulabilecekti. Tek bir sorun vardı: Yürümeye gücü kalmamıştı. Ama çam ağaçlarının güneşi engellemediği düzlük yeterince iyiydi.

Dışarı çıktıktan sonra ilk işi ayakkabılarının bağcıklarıyla kolunu bağlamak olmuş, iki sağlam dalı da kırık tahtası olarak kullanmıştı. Yalnızca bir defa bayılmıştı ve çimenlere sırtüstü uzanmışken bağlamıştı kolunu. Sendeleyerek ayağa kalktığında yalnızca sol elini kullanarak birkaç ıslak, ince dal aldı ve büyüteciyle sıcak güneş ışınlarını yakalayıp bir tutam yaprağı tutuşturmaya çalıştı. Birkaç defa denemesi gerekti ama sonunda tutuşturduğu yapraklarla küçük bir dalı yakmayı başardı ve ondan sonra diğer ince dallar da birkaç dakika içinde alev alev yanmaya başladı. Tatyana ateşin başında otururken yerinden kımıldayamadı. Sağlam tarafını ateşe doğru çevirip uzandı ve gözlerini kapattı.

Uzanalı birkaç dakika olmuştu ki çığlıklar duydu. Ayı tuzağına düşmenin neden olduğundan daha derin bir korkuyla atılmış çığlıklardı bunlar. Ama şimdi güneşin ısıttığı çimenlerde, ateşin başında

uzanırken Tatyana hiç kalkmak istemiyordu. Ormana yaklaşmak mı? Hayır, bir metre, hatta bir santimetre bile gidemezdi oraya.

Ama ne yapacaktı? Çığlıklar dinmiyordu.

Tatyana isteksizce kalkmaya çalıştı ve çimenliğin kenarına yürüdü. Kimdi o çığlık atan? Marina mıydı? Ama Marina evinde, sıcak örtülerin altında yatmıyor muydu?

"Tanrım, yardım et bana! Yardım et!" diye haykırıyordu biri. Sesi Marina'nın sesine *çok* benziyordu.

Tatyana bir ağaçtan destek alıp kalktı. Sonunda, "Marina?" diye seslendi. Sesi kısılmıştı, tekrar seslendi. Ardından çığlıklar aniden kesildi ve ortalık sessizliğe gömüldü. "Marina?" dedi Tatyana usulca. Ormanın içinden hıçkırık sesleri, yaprakları ezen, koşan, daha da hızlı koşan ayakların sesleri geliyordu. Başka ses yoktu, delice bir korku ve başka birinin inlemelerinin, ayak seslerinin verdiği rahatlama vardı bir de.

Ağaçların arasında bir şekil belirdi, Marina'ya benziyordu ama o kötü, ıslak ifadesi, çamurdan kararmış vücudu... hayır, Marina'ydı bu.

Marina, ormanın kenarında bir ağaca yaslanmış halde duran Tatyana'yı gördüğünde iyice kontrolden çıktı. O kadar heyecanlanmıştı ki Tatyana, Marina'nm onun üzerine atlayacağını sandı. Ağlayarak yere düşen o sefil şeyden kendini korumalıydı. Marina kolunu Tatyana'ya uzatırken kolunu korumak için vücudunu yan çeviren Tatyana kuzenine doğru bir hamlede bulunmadı.

"Ah, sensin demek," dedi. "Hâlâ burada olmana şaşırdım doğrusu."

"Ah, Tanya!" dedi Marina ağlayarak. "Ah, Tanya. Çok özür dilerim ama bana ne olduğunu tahmin edemezsin."

"Dahası umurumda da değil," dedi Tatyana kırık kolunu göğsüne çekerek. Dönüp ateşe doğru yürüdü.

Marina aksayarak peşinden geldi. "Yeterince uzaklaşmadık Taneçka," diye fısıldadı. "Burada kalamayız. Kaçmalıyız."

"Neyden kaçmalıyız?"

"Ondan," diye fısıldadı Marina irkilip etrafına bakınarak. "Lütfen, hemen kaçmalıyız."

Tatyana sakin ve ağır hareketlerle ateşin karşısına oturup içine birkaç dal, biraz daha yosun, biraz da kuru meyve attı. Dumanın mümkün olduğunca siyah ve keskin olmasını, gökyüzüne yükselip kilometrelerce öteden ahnacak bir koku yaymasını istiyordu. "Ben buradan hiçbir yere kımıldamam," dedi. "Sen git istersen. Neden kaçıp gitmiyorsun? Ama acele et Marina." Tatyana duraksadı. "Geçen seferki gibi."

"Tanya, lütfen! Özür dilerim. Tanya, Tanrım! Kızdığını biliyorum. Öfkelisin. Haklısın da. Ama şu an gitmeliyiz, lütfen. Bizi bulacak, peşimize takılacak."

"Bırak gelsin." Tatyana başını ormana çevirmedi bile.

"Kuduz oldu, Tanya..." diye fısıldadı Marina tiksintiyle.

Tatyana, Marina'ya baktığında eskisi kadar soğukkanlı değildi. "Öyle mi?" dedi yalnızca.

Marina yerinden fırladı. "Evet? Geliyor musun, gelmiyor musun?"

"Sanırım yanıt 'gelmiyorum' olmalı."

"Tanya!"

"Kes artık," dedi Tatyana yalnızca yüzünü ateşe çevirerek. Marina'ya bakmıyordu. "Kes. Ya otur ya da defol git. Kaç ya da otur ama şu saçmalığı kes artık. Sızlanıp durmayı kes de bana bir bak. Başıma ne geldi görüyor musun?"

"Bir dere bulduk Taneçka," diye fısıldadı Marina. "Dere bulduk, çok uzakta değil. O dere bizi göle götürecek, tıpkı senin dediğin gibi."

"Ben mi dedim bunu?" diyerek omuz silkti Tatyana. "Ben bir daha ormana gitmem. Hem o da derenin kenarında değil mi?" Kuzenine baktı. Bakıştılar. "Ben ormana geri dönmem artık Marina," diye fısıldadı Tatyana.

Marina öğürmeye, öğürüp ağlamaya başladı. "Özür dilerim Tanya. Şaka yapmak istemiştik. Bizi aramaya gelmen gerekiyordu."

"Öyle mi? Ah, keşke biri bana tam olarak ne yapmam gerektiğini söyleseydi."

Marina ağlayıp sızlanarak, titreyerek Tatyana'ya her şeyi anlattı. Hiçbir şeyi gizlemedi. Saika'nın suç ortağı olduğunu, farkına vardığı

şeyleri, Sabir ve Murak'ı, ormandaki günleri ve o hastalıklı sürüngenin onun peşinden geldiğini anlattı.

Tatyana, Marina'nın hikâyesinin sonunda hafifçe ürpererek ama görüntüde sakin bir ifadeyle, "Vay vay," dedi, başka bir şey söylemedi.

"Neden kaçmamız gerektiğini anladın mı şimdi?"

"Hayır," diyerek iç geçirdi Tatyana. "Saika konusunda kaygılanma artık. Bir an önce buradan kurtulmanın bir yolunu bul bence."

"Buldum zaten!" diye haykırdı Marina. "Ama ateşin başında otururak ormandan kurtulamayız!"

"Sen git o halde," dedi Tatyana. "Üç gündür ormanda yürüyorsun, sana yardımı olacak bir taş bile bulamadın. Ben de üç gündür yürüyorum. Beni nasıl buldun? Ama artık ateşimiz var ve duman çamların tepesine yükseliyor. Bizi arayan birileri varsa böyle bir şey arayacaktır. Aramıyorlarsa, eh, o zaman... oturur, beklerim. Bu işin başındaki gücüm kalmadı artık. Ama lütfen seni durdurmama izin verme. Ne olursa olsun her zamanki gibi istediğini yap," diye ekledi gözlerini Marina'ya dikerek.

Marina'nın Tatyana'dan bir metre öteye gidecek hali vardı sanki. "Neden buraya gelmeyeceğini düşünüyorsun?" diye sordu nefes nefese.

"Omurilik felci," dedi Tatyana. "Gelmek isteyebilir ama gelemez."

"Sence..." Marina duraksadı, "tedavi edilebilir mi?"

"Hayır."

"Peki, ona ne olacak?"

"Saika ormanda ölecek," dedi Tatyana. "Belki çoktan ölmüştür. Biz de ölebiliriz."

Marina, Tatyana'nın, ateşin önüne uzandı. "Artık yalnız değilim," diye mırıldandı gözlerini kapatarak. "Artık ne olacağı umurumda değil. Yalnız değilim."

Birbirlerine yakın durdular. Ama Tatyana ona dokunmadı.

"Bana çok mu kızgınsın?" diye fısıldadı Marina.

"Seninle konuşamayacak kadar."

"Özür dilerim." Ama Marina'nm gözleri kapanmak üzereydi. "Saat kaç?"

Tatyana gökyüzüne baktı. "Bir olabilir. Ya da bir buçuk." Ah, o solgun, sarı ışık. Güneşin yüzüne yılın üç yüz günü vurduğu bir yerde yaşamak istiyordu, yılda en fazla altmış altı gün güneş gören ormanın kuzey yakasında değil. Marina'ya baktığında onun uyuduğunu gördü.

Marina kırk beş dakikadır uyuyordu. Tatyana ise güneşin altında uyanık kalıp ateşi besledi, yumuşacık yatağında uyuyormuş gibi huzurlu görünen Marina'yı izledi.

Akşam saatleri yaklaşırken Tatyana birinin ona seslendiğini duydu. "Tatyana... Tatyana!.." Tek ses de değildi, koro halinde geliyordu sesler. Erkeği, kadını, yaşlısı.

Tatyana ayağa fırladı. Marina da uyandı ve ayağa fırladı.

"Taaaaaanyaaa... Taaaaanyaaa..."

"Aman Tanrım!" diye haykırdı Marina. "Haklıymışsın! Buldular seni!"

Tatyana'nın koşacak, bağıracak hali yoktu, o gücü hâlâ olan Marina da yerinden kıpırdamadı. Tatyana'nın irkilmesini umursamadan onun sağlam elini tuttu.

"Taneçka, sana yalvarırım," diye fısıldadı panik içinde. "*Lütfen* onlara bir şey anlatma. Lütfen. Sonu korkunç biten bir şakaydı yalnızca. Ben dersimi aldım. Ben de neredeyse ölüyordum. Bir daha yapmayacağım. Ama lütfen onlara bir şey söyleme."

"Merak etme. Bu yalnızca bizim aramızda kuzen," dedi Tatyana duygusuzca ve hemen ardından elini çekti. "Bu bizim küçük sırrımız olacak."

Marina o an bağırarak koşmaya başladı. "İmdat! Yardım edin! Buradayız! İmdaaat!"

Daşa, Tatyana'ya seslenip gözyaşları içinde düzlüğü koşarak geçti. Paşa onun yanındaydı, Babuşka, Deda ve annesi de! İşte bu şaşırtıcıydı. Annesi! Ağlayarak, "Ah, Tanya, Tanya!" diye haykırıyordu.

Boris enişte de tek çocuğu olan Marina için gelmişti. Çok öfkeli bir hali vardı. "Kime kızmamız gerekiyor?" dedi Marina'yı kendine çekerek. "Bu işin sorumlusu kim?"

Ama Tatyana'nınkiler bebeklerinin halini görünce öyle bir şaşkınlık yaşamışlardı ki kimseye bağıracak durumda değildiler. Kırık kolu onları dehşete düşürmüştü. Tatyana onlara ayı tuzağına atladığını söylediğinde ailesinin duygusal halini gören de onların hep birlikte atladıklarını sanırdı.

"Ne yaptın?" dedi Marina şaşkınlık içinde.

Paşa bakışlarını Tatyana'dan Marina'ya çevirdi. "*Ne yaptığını* sorarken ne demek istedin?" dedi şüpheyle. "Tatyana o kapana atlarken sen hangi cehennemdeydin?"

Daşa da Marina'ya sert bir bakış attı. Tatyana'nın onlardan gizlediği kötü bir şeyler olduğunu sezmiş gibiydiler.

"Neden öyle aptalca bir şey yaptın ki?" diye sordu annesi.

"Kendimi ayıdan korumak için," dedi Tatyana sessizce.

Annesi neredeyse bayılıyordu.

Deda, "Haydi artık herkes sussun, konuşacak durumda değil, görmüyor musunuz?" dedi. Tatyana'yı onların elinden kurtarmaya çalıştıysa da kimsenin onu bırakmaya niyeti yoktu. Deda içi su dolu termosu ona uzattı. Tatyana suyu içerken kendinden geçti. Daşa termosu onun ağzına tuttu ve Tatyana çenesine, bluzuna akan sudan kana kana içti. Deda ona ekmek isteyip istemediğini sordu, yanında ekmek getirmişti. Tatyana ekmekten büyük bir lokma ısırdı. Çay ister miydi? Sıcak çayla dolu bir termos da getirmişti. Konserve jambon ister miydi? Küçük bir konserve kutusu ile açacağı gösterdi. "Konserve jambon mu?" Bütün aile iğrenerek homurdandı. Tatyana bile başını iki yana salladı. Konserve jambonun düşüncesi bile çok fenaydı! Deda kutuyu kenara ayırdı. Tatyana hiçbir şey istemiyordu. Her şeyi vardı.

Göl iki kilometre kuzeyde olmalıydı. Deda'nın iyi bir pusulası vardı ve temizledikleri yoldan giderlerken Boris enişte, Tatyana'yı taşıdı. Yürürken Boris enişte neler olduğunu anlattı.

Kızların dönmediğini gördükleri sabah Luga'ya ve Leningrad'a birer telgraf çekip durumu bildirmişti. Aile günlerdir kızları arıyordu. İki kayıkla sabahın köründe başlayıp akşama kadar onları aramışlardı. Tatyana'nın bıraktığı dalları, ağaçlara çizdiği işaretleri bulmuşlardı.

Ama kızları bir türlü bulamıyorlardı. Sonunda ateş sayesinde onları da bulmuşlardı.

Deda, "Bu sabah uyandığımızda güneşi görünce herkese bugün sizi bulacağımızı söyledim çünkü güneşi görünce ateş yakacağını biliyordum," dedi. Kızları kayıklarının neredeyse on üç kilometre güneybatısında bulmuşlardı.

Sonunda birinin aklına Saika'yı sormak geldi. Marina bir şey söylemeyip başını iki yana sallamakla yetindi. "O ve Marina benden ayrıldı," dedi Tatyana. Sonra duraksadı. "Kaybolduk, değil mi Marina?"

"Evet, Tanya." Marina bakışlarını yere indirdi.

"Saika hâlâ ormandaysa onu bulmamız gerekir," dedi Deda.

"Hayır!" diye haykırdı Marina. "Gece mağaraya girdi ve kuduz oldu."

"*Gece* mağaraya mı girdi?" dedi Deda, o bile şaşırmıştı. "Aklı başında hangi insan gece mağaraya girer?"

Tatyana, Boris enişte nin kucağından cansız bir sesle konuştu: "Orası daha sıcakmış, kendini orada evinde gibi hissetmiş, açıkta kalmak hoşuna gitmiyormuş. İçeri girdi, yarasalar ondan korkup kaçtı. Seslerini duymadığı için Saika güvende olduğunu düşündü. Ama kuduz virüsünün küçük, kapalı yerlerde tükürük partikülleriyle birlikte havada dolaşabileceğini ya unutmuştu ya da yeterince okumadığı için hiç bilmiyordu."

"Ne kâbustu ama," dedi Deda. "Annesi ile babası bu işe ne diyecek bakalım. Ama bizi ilgilendirmez. Her zaman dediğim gibi, kendi işine bak ve yalnızca kendi işinle ilgilen. Senin baban ne diyecek? İşte o bizi ilgilendirir. Önümüzdeki hafta dönüyor." Cık cıkladı. "İkinizi de Leningrad'a götürmeliyiz. Tanya, senin hemen hastaneye gitmen gerekiyor."

"Ben iyiyim Deda." Tatyana gülümsedi. *Artık iyiyim.*

"Sen mağaraya girmedin, değil mi Tanya?"

"Mağaraya girmedim sevgili Deda."

Tatyana, Boris enişte nin kucağındayken Deda onun alnına bir öpücük kondurdu. "Eminim baban Polonya'dan dönerken sana güzel

şeyler getirecektir," diye fısıldadı. "O zaman kendini daha iyi hissedersin Taneçka."

"Ben zaten iyiyim."

Kızları kayığa bindirdiler ve Paşa küreklerin başına geçip bastırmaya gerek görmediği bir neşeyle, "İlmen Gölü'nde kürek çekiyorum. Hah ha Taneçka. Ben kazandım işte," dedi.

Alexander kahkaha attı. Uzanıp Tatyana'nın yüzünü okşadı, sonra onu kendine çekip öptü. "Fıkra gibi anlattın küçük Taneçka ama o üzücü olay boyunca ne acılar çektiğini tahmin edebiliyorum."

Tatyana hafifçe gülümsedi. "Çünkü Paşa çok sinir bozucuydu. Ona beni ancak bu şekilde, kolum kırıkken yenebileceğini söylemiştim."

"Elbette. Peki ya Kantorovlara ne oldu?"

"Saika'nın kuduz olduğunu öğrendiklerinde tek kelime etmeden, kimseyle vedalaşmadan gittiler. Toplanıp oradan ayrıldılar. Ben birkaç hafta sonra döndüğümde gitmişlerdi. Belki de onu aradılar. Bilmiyorum."

Alexander çölü, gökyüzünü, yıldızları, hikâyeyi düşünürken dalgındı. "Anthony senin İlmen Gölü hikâyeni hatırlıyorsa bundan iki ders çıkarabilir. Bir: Sırlarını düşmanına anlatma. İki: İnan ve biri seni bulana kadar hayatta kal."

Tatyana alçak sesle, "Benim kocam ikincisini öğrendi," dedi.

"Bildiğin gibi her ikisi için de mistik bir rehbere ihtiyacım vardı," dedi Alexander, Tatyana'yı sıkıp başını kucağından çekerek. O iri vücudunu esnetti ve sigarasını çıkardı. Tatyana da kalkıp gerindi ve onun Zippo çakmağını alıp yaktı. Alexander nefesini içine çekerken elini sigarasına siper etti ve Tatyana ona bakarken o da Tatyana'ya baktı.

Yatağa dönüp soyundular. Tatyana onun vücudunu, bütün kemiklerini, yaralarını, hayatın izlerini tümüyle üzerinde hissedebilmek, iri kollarını, yumuşak göğsünü, savaşın yıkımını tümüyle hissedebilmek için yalvardı.

"Tanya," dedi Alexander, Tatyana onun kollarındayken. Hayal bile edemedikleri bir fısıltıydı bu. "Onu bulmak için Vietnam'a *gitmeliyim*.

Anthony tek başına dönmeyecek. Ben nasıl dönemediysem o da dönemeyecek. Farkında değil misin?"

Tatyana yanıt vermedi.

"Ona bir şey oldu. Biliyorsun. Ben de biliyorum."

Tatyana yanıt vermedi.

"Yavaş yavaş ölüyorum." Alexander ona bakıp acıyla omuz silkti ve boğuk bir nefes eşliğinde, "Evet," dedi. "Biliyorum. Sen yaptın. Morozovo'ya gitmene izin verdim çünkü her şeye dayanabileceğini biliyordum. Ve haklıydım. Ama buna dayanamam. Ben senin kadar güçlü değilim. Onu bir şekilde geri getirmeliyim."

Tatyana yanıt vermedi.

"Evet, Vietnam'dan bahsediyoruz. Hafta sonunu Yuma'da geçirmek gibi bir şey değil bu. Bir daha aktif hizmete katılmayacağıma söz vermiştim ama geri döneceğim."

Tatyana yanıt vermedi.

"Üç çocuğum daha var, geri döneceğim," dedi Alexander. Gerisini söyleyecek kadar çıkmıyordu sesi artık. "Oğlumuzu ormanda bırakamayız Tanya," dedi. "Bize ne olduğuna bak. Bu şekilde yaşamaya devam edemeyiz."

"Şura, gitmeni istemiyorum," diye fısıldadı Tatyana.

"Biliyorum. Oğlumuz için de mi?"

"Gitmeni istemiyorum," diye tekrar etti Tatyana. "Tek hissettiğim bu." Bir şey daha söylemek istedi ama söylemedi. Alexander'a dile getirmediği korkularını anlatsaydı özgür irade diye bir şey kalmazdı. Onu kendine çekti. Ama Alexander kendini elinden geldiğince kapatmıştı zaten. İki metal kap iç içe geçmişti.

"*Ordo amoris*," dedi Alexander.

"*Ordo amoris*," dedi Tatyana.

ON ALTINCI BÖLÜM
Vietnam'ın Ortasında

Aykhal

Ölüme yenik düşemezdi. Ve şimdi Tatyana'nın onu hiç bulamayacağı uzaklara, Aykhal'a gönderilmişti. Şu andan itibaren onun için uygulanacak kuralların basit olduğu söylenmişti. Kaçarken yakalanırsa onu yakalayan gardiyanların onu hemen öldürmelerine dair kesin talimat verilmişti. Onunla işleri bitmişti. Yine de Alexander hiçbir itirafta bulunmamış, gözlerinin içine bakarak gerçek kimliğini inkâr etmişti. Tarlalardan, Volga'dan, çam ağaçlarından, Ural Dağları'ndan geçmişti. Kazan'dan, Kama Nehri'nden geçmişti ve oradan yüzerek geçtiğini, Tatyana'nın akıntıya kapılmadığından emin olmak için arada bir arkasına dönüp baktığını hatırlarken kalbi duracak gibi olmuştu. Tatyana hiç akıntıya kapılmamıştı. Akıntıyla bir sorunu yoktu. Ural Dağları'ndan Sverdlovsk'a, taygalardan geçerek gitmişlerdi. Orta Sibirya Ovası'ndaydılar ve bozkırlarda ama oraları da geçmişlerdi. Şimdi Kuzey Sibirya Platosu'nda, donmuş tundradaydılar ve o da işte tam oradaydı, dağlardan önce, Obi ve Amur'dan önce, Vladivostok'a, Çin'e, Vietnam'a yönelmeden önce, ıssızlığın sınırında, tek yolun ortasında, Rhone Vadisi olarak bilinen donmuş topraklardaki

o küçük yerdeydi Aykhal. Sovyet hapishanesindeki yirmi beş yılın ardından Alexander on yılını da burada geçirecekti işte. Şimdi oradan da uzağa gidiyordu. Aykhal'dan da uzağa.

Alexander gitmeden önce Tatyana, okula yeni başlayan beş yaşında bir çocukmuş gibi onun üzerine düştü.

"Şura, nereye gidersen git başlığını takmayı unutma, nehir yolunda bile olsan tak.

"Yedek şarjör almayı unutma. Şu asker yeleğine bak. Beş yüz tur atabilirsin. İnanılmaz bir şey. Cephanesiz kalma. Mermilerin de eksilmesin. Mermisiz kalma sakın.

"M-16'ım her gün temizlemeyi unutma. Tüfeğinin tutukluk yapmasını istemezsin herhalde."

"Tatya, bu üçüncü nesil M-16. Artık tutukluk yapmıyorlar. Barut da yanmıyor. Tüfek kendi kendini temizliyor."

"Palaskanı takarken kemerine fazla yaklaştırma, eğildiğinde sürtünürlerse seni rahatsız eder, cildin tahriş olur ve enfeksiyon...

"...Helikopterler için en az iki uyarı ışığı al. Sis bombası da mı alsan?"

"Tanrım, benim hiç aklıma gelmemişti bu."

"Colt'u yanma al, o senin uğurlu silahın. Piyade tüfeğin Ruger'ı da al. Ah, tıbbi malzemelerini ben hazırladım, dört acil yardım çantası, iki paket gazlı bez, hayır, üç olsun. Hafif zaten. Phoenix Memorial'daki Helena'ya reçete yazdırdım. Morfin, penisilin..."

Alexander eliyle onun ağzını kapattı. "Tanya," dedi, "kendin gitmek ister misin?"

Alexander elini çektiğinde Tatyana, "Evet," dedi.

Alexander onu öptü.

"Spam. Üç kutu. Ayrıca mataranı da hep dolu tut. Olur ya susuz kalırsın. Faydası olur bence."

"Evet, Tanya."

"Ve şu haçı da boynuna tak. Duayı hatırlıyor musun?"

"Sevgili İsa, Tanrı'nın oğlu, bana merhamet et, benim gibi bir günahkâra."

"Tamam. Alyansın? Onu parmağından çıkarma. Evlilik yeminini hatırlıyor musun?"

"Göklerdeki melekler, *lütfen* biraz daha sürsün."

"Çok iyi. Çelik başlığını hiç kafandan çıkarma. Söz mü?"

"Onu zaten söyledin ama tamam, çıkarmam Tanya."

"En önemlisi ne biliyor musun?"

"Kondom kullanmak mı?"

Tatyana onun göğsüne bir yumruk attı.

"Kanı durdurmak," dedi Alexander ona sarılarak.

"Evet. Kanı durdurmak. Diğer her şey kendi kendine iyileşir."

"Evet, Tanya."

Alexander Kasım 1969'da askerî nakliye uçağıyla Saygon'a vardığında başka birinin korkunç kâbusunu gördüğünü düşündü. Öyle şiddetli yağmur yağıyordu ki uçak inemedi. Havada o kadar uzun süre dönüp durdular ki Alexander yakıtın tükenmesinden korktu. Sonunda indiler. Sıcak ve nemli ormana çok vardı. Hava rüzgârlıydı, soğuktu ve yağmur yağıyordu.

Daha sonra helikopter o şiddetli yağmurda ve rüzgârda iniş yapamadığı için Kontum'a gidemediler. Richter, Alexander'ı arayıp ona sabırlı olmasını söyledi. O da otel odasında, pencere kenarında oturup sigara içti, Amerikan gazeteleri okudu. Çoğunlukla da odanın içinde volta attı. Ah, bu konuda üstüne yoktu, volta atmakta.

Aşağıdaki barda içerken sırılsıklam ve bitkin haldeki Vietnamlı bir kadın ona yaklaşıp iki dolara *bum bum* yapabileceğini söyledi. Alexander reddetti. Kadın ona bedavaya gösterebileceğini ve hoşuna giderse ödeme yapabileceğini söyledi. Alexander reddetti. Kadın ona bir dolara *yum yum* yapabileceğini söyledi. Alexander reddetti. Kadın birkaç dakika sonra geri gelip küçük bir çocuğu Alexander'ın gözüne sokarak, "Bebeğim aç. Yiyecek parası ver. Bebeğimin karnını doyurmam lazım," dedi.

Alexander kadına yirmi tane bozukluk verip onu yanından uzaklaştırdı. Beş dakika sonra kadın kucağında çocuğu, başka bir adamla birlikte merdivenlerden yukarı çıkıyordu. Alexander bir içki daha istedi.

Yağmurun dinmesini diliyordu.

Geceler uzundu. Ama yağmurun dinmediği günlerde geceler daha uzundu. Volkhov'daki hücrede cehenneme düşmüş gibi volta atıyordu, hayatından geri kalanı adımlıyordu âdeta. O zamanki tüm varsayımlarına rağmen hayatından geriye epeyce şey kalmıştı ki bu da ona zaten bildiği şeyi göstermişti.

Bu işten sorumlu olan o değildi, bunu öğrenmişti sonunda. Yoksa şimdi pencere kenarında oturmuş, oğlunun hayatını ve kendi hayatını düşünüyor olmazdı. Tatyana'ya telgraf çekmiş, sağ salim vardığını bildirmişti. Elini soğuk cama yasladı. Barın ışıkları o ıslak gecede titreşiyordu.

Neden geldin, diyordu ağlayan gök ona. *Burası kötü. Geçmene izin vermeyeceğiz.*

Karanlık otel odasında düşünmek için çok zaman vardı. Tatyana üç kıta öteden onu duyabiliyor muydu acaba? Alexander otel odasında hiç yalnız kalmamıştı... hem de hiç. Birçok yerde yalnız kalmıştı; soğuk, ıslak hücrelerde, trenlerde, ıslak ormanlarda ama Sachsenhausen'deki o hücrede kaldığı dönemden beri böylesi bir izolasyon yaşamamıştı. İşkence ve cezalandırma yoluydu bu. Ve kapı aralanıp içeri ışık süzüldüğünden, ufak tefek, zayıf bir gölge karşısında durduğundan beri yalnız kalmamıştı.

Ondan sonra otellerde, motellerde, kiralık evlerde, tekne evlerde, tepede bir müze gibi korumaya devam ettikleri mobil evde kalmışlardı. Şimdi de yatağının bembeyaz örtülerle her zaman düzgün olduğu ve Tatyana'nın yanından ayrılmadığı kusursuz stüko evlerinde yaşıyorlardı. Tatyana onu hiç bırakmamıştı, o yüz cuma gecesi dışında. O zaman bile bir yolunu bulup düzeltmişlerdi her şeyi.

Alexander'ın eli ıslak, soğuk pervazda kaldı. Şimdi, Saygon'da bile yalnız değildi. Konfor bulmak her zaman mümkündü. Vietnam'da, evden on dokuz bin kilometre uzakta bile.

***

Ona telgraf çekti. "KORKUNÇ BİR YAĞMUR VAR. HÂLÂ SAYGON'DAYIM."

Yağmurun altında üç gün daha geçti.

Tatyana ona yanıt verdi. "GÜNEŞLİ VE SICAK BİR KASIM. HÂLÂ PHOENIX'TEYİM."

Tatyana ona tekrar yazdı. "ŞÜKRAN GÜNÜ'N KUTLU OLSUN."

Tatyana ona tekrar yazdı. "*LADIES HOME JOURNAL* ARALIK SAYISI. MUTLU OLMAK İÇİN 100 NEDEN."

Alexander gülümsedi. İşte hep bunu söylerdi. Tatyana yirmi bin kilometre öteden bile onu gülümsetmenin bir yolunu buluyordu. Alexander, Amerikalılara özel bir gazete bayisinde *Ladies Home Journal*'ın aralık sayısını buldu. Tatyana'nın bahsettiği makalenin başlığı "Sevişebileceğiniz 100 Mekân"dı ve Alexander o yerleri hatırlayarak mutlu bir gün geçirdi.

On altıncı sırada çadır vardı. Yirmi beşinci sırada ateşin başında yazıyordu, otuz üçüncü madde tepe diyordu. Dinlenme tesislerinde, piknik masasında, hamakta, mısır tarlasında, yıldızların altında bir uyku tulumunun içinde. Gölde bir kayıkta, banyoda, ambarda, bir yaz gecesi bir kamyonetin arkasında. Ormanda, odunlukta, tahta zeminde. Gün batımında ve öğle vakti. Havuzda. Tenha *sayılabilecek* bir kumsalda, gece kumsalda. Boş bir yolda arabanın içinde, açık hava sinemasında. Mumların yandığı bir odada, büyük pirinç bir yatakta, evinizin her odasında, gürültülü bir partide, arkadaşınızın evinde, bir defa da sakin bir akşam yemeği toplantısında tatlıdan önce. Verandadaki salıncakta, parktaki salıncakta, sallanan bir tekne evde, Grand Canyon'un ortasında, unutulmaz bir pansiyonda leylak rengi çarşafların arasında. Ve son olarak da sıkma aşamasına geçen Maytag çamaşır makinesinin üstünde.

Alexander mutlu bir gün geçirdi. Sonra yine saçını başını yolmaya başladı.

Richter aradı. Alexander, "Tsunami çıksa ve Güney Vietnam'ı yutsa bile umurumda değil. Yarın beni oraya götürmenin bir yolunu bul artık," dedi.

Ertesi gün yağmur durdu. Güneş, günlerdir yağmur yağmıyormuş, yerler yalnızca sabah çiyinin etkisiyle ıslanmış gibi parlıyordu. Alexander iki genç, kıdemli erin yanı sıra iki tedarikçi ve iki çavuşla birlikte Fort Bragg'den helikopterle alındı. Kuzeye üç saatlik uçuş esnasında helikopterin kapısı açık kaldı. Genç erler Alexander'la konuşmaya çalıştı ama Alexander başını eğmiş, aşağıdaki köye bakıyor, Tatyana'nın dediği şeyi yapmaya, yemyeşil bitki örtüsünün, eski çağlardan kalma pagodaların altında, eski kilise ve Fransız Katolik sarayının dökün-tüleri arasında oğlunu bulmaya, havaya yükselen dumanı görmeye çalışıyordu. O yemyeşil bitki örtüsü helikopterin iniş yapamayacağı kadar sıktı ama sonra orman son buldu ve pirinç tarlaları ortaya çıktı. Dikdörtgen, insan eliyle yapılmış düzlüklerdeki düzenli ekin yığınları gözüne ilişti. Dağlık bölgenin orta yerinde yeni kesilmiş fil otlarıyla uyum içinde büyük bir askerî üs vardı. Bu, Kontum'daki MACV-SOG Komuta Kontrol Merkezi'ydi. Helikopter inişe geçerken otları ve altındaki toprağı savurdu.

Richter onu bekliyordu. Alexander, Richter'ı Anthony'nin dört buçuk yıl önceki mezuniyet töreninden beri görmemişti. İkisi de yeşil asker pantolonu giymişti, ikisinin de omzunda keskin nişancı rozetleri ile tüfek ve makineli tüfek nişanları da dâhil tüm rütbeleri ve apoletleri sıralanmıştı. İkisinin de kır saçları asker tıraşlıydı, Alexander'ınkiler nispeten daha siyah kalırken Richter'ın saçları dökülmüştü.

"Bu şartlarda görüştüğümüz için çok üzgünüm," dedi Richter. "Ama yine de yüzünü gördüğüme sevindim dostum." Sıkıca tokalaştılar, birbirlerine şöyle bir gülümsediler. Richter'ın gülümsemesi çabuk söndü. "Haydi, gidip bir şeyler yiyip içelim," dedi. "Yorgunsundur."

"Oturmaktan yoruldum."

"Biliyorum. O konuda pek becerikli sayılmazsın, değil mi binbaşı?" Yürümeye başladıklarında Richter başını iki yana salladı. "Şu getirdiğin silahlara bak. Sen aklını mı kaçırdın? İstediğin her şeyi

burada bulabileceğini biliyorsun. Tedarik noktasına bak. Zemin etüdü ekipleri teçhizatlarını yüklenip ayı avına çıktı."

Ayı metaforunu iyi bilen Alexander başını anlayışla salladı. "Bu kadar donanımlı olduğunuzu bilmiyordum. Ama seninle ve Anthony'nin teğmeniyle bir an önce konuşmam gerekiyor Tom."

"Gel," dedi Richter ona boyun eğdiğini gösteren bir tavırla. İniş pistinden düzenli bir şekilde sıralanmış subay koğuşlarına doğru yürüdüler. "Teğmen Elkins ve Çavuş Mercer seni bekliyor zaten. Seninle tanışmak için can atıyorlar."

Çitler ve dikenli tellerle çevrili üs düzenli ve işlevsel bir yerdi: iniş yolu, iniş pisti, hastane, postane, subay koğuşu, rütbesiz asker koğuşu, komuta merkezi, silah depoları, eğitim kampı... Bunların hepsi üç futbol sahası büyüklüğündeki düz bir alandaydı.

Richter'ın bir çalışma masası, sandalyeler, toplantı masası, haritalar, kitaplar ve içki dolabıyla ev görünümü verilmiş konforlu odasında iki kişi vardı. Ufak tefek, bodur adam, Anthony'nin Özel Kuvvetler Birliği'nde kıdemli çavuştu. Adı Charlie Mercer'dı. Adam kısa boyu ve bodurluğunun yanı sıra Alexander'ın stoacı olarak nitelendireceği boyutta inatçı birine benziyordu. Adamın huysuz bir görüntüsü vardı. Mercer pek bir şey söylemedi. Fazla konuşmuyordu.

Genç, zayıf, yakışıklı olan diğer adamsa Dan Elkins'ti. Alexander, Elkins'i Anthony'nin mektuplarından biliyordu. Elkins her nasılsa Alexander'ın gözüne çok genç, hatta Anthony'den bile genç göründü. Orduya katılamayacak kadar genç. İnce telli saçları seyrelmiş, yukarıya doğru taranmıştı. Kulaklarıysa büyük ve kepçeydi. Sakız çiğniyor, balon şişiriyordu ve içten bir hali vardı.

"Kaç yaşındasın teğmen?" diye sordu Alexander.

"Yirmi yedi efendim."

Asker olamayacak kadar genç görünen bu çocuk Alexander'm, on yıl boyunca merhametsizce kan döktükten sonra ABD'ye döndüğündeki yaşından daha büyüktü. Alexander başını eğdi.

Elkins sürekli göz teması kurarken Mercer hiç kurmuyordu.

"Bu adamın nesi var?" diye fısıldadı Alexander, Richter'a.

"Sen buralarda bir efsanesin Binbaşı Barrington," dedi Richter gülümseyerek ve oturmaları için toplantı masasının üzerindeki belgeleri topladı.

"Öyle miyim?" Alexander, Elkins'e ve Mercer'a baktı. Bu kez *ikisi de* bakışlarını kaçırmıştı.

Atıştırmalıklar, içkiler, sigaralar getirdiler. Elkins, "Çavuşların bizimle yemesinde bir sakınca görmüyorsunuz, değil mi efendim?" diye sordu.

"Tabii ki hayır." Polonya'da ve Belarus'ta çavuşlar her zaman onunla ve Teğmen Ouspenski'yle yan yana yerdi.

Ağzı kepçe kulaklarına varana dek beyaz dişlerini göstererek gülümseyen Elkins, "Mercer, buraya geldiğinden beri Anthony'nin komutası altında. Onu SOG'ye tavsiye eden de Anthony. Hepimiz zaman zaman hakkınızda önemli hikâyeler duyduk binbaşı," dedi.

Alexander başını hafifçe salladı ve kadehini neredeyse titreyen çavuşunkine dokundurdu.

Elkins gülümsedi. "Sonunda sizinle tanışmış olmanın verdiği... şaşkınlığımızı affedin." Adamlar ona baktı.

Sigaraların birini söndürüp diğerini yakarken Elkins'e bakan Alexander, "Şaşırmak mı istiyorsunuz? Peki, buna ne dersiniz?" Birasından koca bir yudum içti. "Anthony son mektubunda Vietnamlı bir kızla evlendiğini yazmıştı. Bu yeterince şaşırtıcı mı? Bu konuda bilginiz var mı teğmen?"

Ne diyeceğini bilemeyen diğer üç adamın boğazından garip sesler çıktı.

Alexander sakin denebilecek bir şekilde birasından bir yudum daha içerek, "Hımmm," dedi. "Sanırım bilmiyorsunuz."

Her zaman lider ruhlu bir adam olan Richter kanıtı görmek istedi. "Haydi!" dedi. "Göster. Bize oğlunun yazdığı son mektubun yanında olmadığını söylemeyeceksin sanırım. Göster şunu. Belki gözden kaçırdığın ya da bana söylemeyi unuttuğun bir şey görürüm. Belki bundan yola çıkarak yeni bir bilgi ediniriz."

"Ne dersen de mektup bende değil," dedi Alexander bakışlarını Richter'dan Elkins'e çevirerek. "Anthony'nin annesinde. Ve bildiğim kadarıyla o da burada değil. Ama Anthony'nin mektupta ne yazdığını biliyorum. Size dediğim gibi evlenmiş. İngilizce okumaktan aciz miyim sizce? Geçen yıl Hué'da tanıştığı Moon Lai adında bir kızla evlendiğini yazmış."

İşte Dan Elkins'in neredeyse sandalyesinden düştüğü an, o andı. Ondan sonra adam resmen vahşileşti. Sakinleşmek için odadan birkaç dakikalığına çıkması gerekti. Alexander, Richter'la bakıştı. Mercer sinmiş bir halde oturdu, konuşmadı. Mercer, Alexander'a birini hatırlatmıştı; o küçük benzerlik dilinin ucundaydı. Küçük çocuklara dair bir şeydi bu.

Elkins geri döndüğünde *biraz* daha sakindi. "Mümkün değil," dedi. "Bu berbat bir şey *ve* mümkün değil. Şok oldum ve inanamıyorum. Bunu yazılı olarak görmeliyim." Başını sallamaya devam ediyordu. "Kesinlikle inanamıyorum."

"Sana ne dedim?" dedi Richter soğukkanlılıkla. "O mektubu bize göstermen gerekiyor."

"Anthony öyle bir şey yapmaz," dedi Elkins, Alexander'a. "Senin oğlun bizim gibi değil. Aptalca işler yapmaz."

"Teğmen, sakin ol," dedi Richter kumandan sesiyle. "Sen bu Moon Lai denen kızı tanıyor musun?" O kare şeklindeki ahşap toplantı masasına oturmuş, birbirlerine bakıyorlardı.

"Evet, efendim. Ah, evet," dedi Elkins masayı hafifçe yumruklayarak. "Onu kesinlikle tanıyorum. İşte bu yüzden inanamıyorum." Elkins'in mavi gözleri ateş saçıyordu. "Bu doğru değil. Doğru olamaz. Mercer, sence doğru olabilir mi?"

"Bilmiyorum," dedi Mercer. "Onu tanımıyorum." Başını iki yana salladı. "Ama söz konusu Yüzbaşı Barrington ise her şey mümkün olabilir." Çavuş duraksadı ve Elkins'e, "İyi ama evlendiğini neden *sana* söylemiyor teğmen?" diye sordu. "Siz arkadaşsınız. Bana mantıksız gelen kısmı bu."

Ama gözlerini masanın üzerindeki bir buğday tanesine diken Alexander biliyordu: Tatyana'nın en yakın arkadaşıyla burunlarının dibinde, kendi evlerinde dört yıl ilişki yaşamış olmasına rağmen kimse Anthony'den şüphelenmemişti, ne uzaktaki koca ne de sezgileri güçlü Tatyana. Her şeyi açıkça anlatan bir çocuk artık içine kapanmıştı. Söz konusu olan Anthony ise her şey mümkün olabilirdi.

"Binbaşım, belki yanılıyorsundur," dedi Richter, Alexander'a. "Teğmen Elkins böyle bir şeyin mümkün olamayacağını söylüyor."

"Olamaz, demedim Albay Richter," dedi Elkins. "Böyle boktan bir şey olamaz, dedim. Yani olabilir ama ben hayatta inanmam, demek oluyor bu."

"Pekâlâ, Elkins, kim bu kız?" diye sordu Alexander.

"Bu kız kim mi? Milyon dolarlık soru da buydu anlaşılan. Ah, o piç kurusu! Ama bana bir şey söylememesi... tek kelime bile etmemesi... nasıl boktan bir şey bu?"

Alexander, Elkins'in biraz sakinleşmesini bekledi.

"Böyle bir şey yaptığını öğrensem Anthony ona engel olacağımı biliyordu," dedi Elkins sonunda. "Ona izin vermeyeceğimi biliyordu. Ve söyleyeceklerimi duymak istemedi. Öyle biri işte. Bir şey yapmak istediğinde kimseden itiraz istemez, domuz kafalı West Point piçi."

"Tamam, sakin olalım teğmen," dedi Richter. "Domuz kafalı West Point piçi dediğin, bu adamın oğlu. Şimdi bize bildiklerini anlat."

Elkins sonunda geçen yıl, yani 1968 yazında Hué'da olanları anlattı. Tet saldırısı bitip Hué telef edildikten sonra –sivillere saldırıp kıyım yapan Vietkong, Amerikalılar tarafından bozguna uğratılmıştı– ABD askerleri düşmanın izini silmeye çalışıyordu.

"Üç kişilik bir ölüm ekibiydik, sessiz ve hafif silahlı," dedi Elkins.

"Emniyet keşif kolu Elkins," diye düzeltti Richter.

"Ah, evet. Unutmuşum, affedersin albayım," dedi Elkins kayıtsızca. "Emniyet keşif kolu. *Savaş* olduğunu söyleyerek kimseyi gücendirmek istemeyiz, değil mi?"

"Teğmen."

"Evet, tamam albayım. Devam ediyorum. Etrafı kontrol ediyor, Vietkong'un adamlarını avlamaya çalışıyorduk, affedersiniz onları arıyorduk; bizim görevimiz onları bulmak ve..." Richter'a baktı. "Neydi efendim? Tutuklamak mı?"

"Elkins, bu tavrına devam edersen üç saat askerî cezaevinde kalacaksın," dedi Richter. "Devam et artık."

"Ha, tamam, onları *etkisiz hale getirmek* için – aradığım uygun kelime *buydu* işte!"

"Altı saat oldu Elkins!"

"Affedersiniz efendim. Her neyse ben, Anthony ve Teğmen Nils birlikteydik. Nils gerçekten de iyi bir adamdı ama artık aramızda değil. İki ay önce mayına bastı," dedi Elkins haç çıkararak. "Anthony bunu duyarsa eminim üzülür, sıkı dosttular." İç geçirdi. "Her neyse, küçük bir sorun yaşadık." Öksürüp ellerini ovuşturdu. "Hué'nun eteklerindeki, Vietkong'un kaçarken yakıp yıktığı bir köyden geçiyorduk. Bu yıkık dökük köyde gündüz vakti Güney Vietnamlı bir kız bulduk. Çok gençti, on beş yaşlarında falandı sanırım, bilemiyorum. Çok genç, çok ufak tefek olan kız çırılçıplak halde bir ağaca bağlanmıştı. Dövülmüştü ve büyük ihtimalle tecavüze uğramıştı. Tam silahlarımızı indirip ona yaklaşıyorduk ki yıkıntıların arasından bir düzine kadar düşman üzerimize ateş açtı. Ben ve Nils yaralandık ve Anthony de kıl payı kurtuldu. Kurşun kafasını sıyırıp geçti ve mezbahadaki hayvanlar gibi kanadı. Anthony de ateş açıp onlara karşılık verdi ve üzerlerine el bombası fırlattı. Adamları kaçırdı ama ne yazık ki el bombası çıplak kuşu es geçmedi."

Richter araya girdi. "Teğmen, bu çatışmanın konumuzla ne ilgisi?.."

"Ben de oraya geliyorum efendim. Kız ölmemişti. Anthony onu çözdü, kendi ceketini çıkarıp kızın üzerine örttü ve onu sakinleştirmeye çalıştı. Kız bir gözünü ve iki parmağını kaybetmişti. Anthony onu bandajladı, ona morfin verdi. Onun için askerî hastaneden bir helikopter istedik. Anthony ona evini sorup durdu. Kız başta kendini kontrol edemiyor, sürekli çığlık atıyordu. Ama helikopter gelmeden hemen önce Pleiku'da çalıştığını söyledi. Ölüm döşeğindeki annesine mi,

hasta ablasına mı ne bakıyormuş. Her neyse, helikopter bizi Pleiku'daki hastaneye götürdü. Çatıya indiğimiz sırada kız kollarını Anthony'nin boynuna doladı, emniyet kemerlerinin kopmasına ve yere düşmelerine sebep oldu. Kız kriz geçiriyordu. Ondan sonra Anthony'nin yanından ayrılmadı. Anthony onunla kaldı, ona yardım etti, kendi üstünü başını temizledi. Nils ve ben izne ayrıldık. Şimdi hatırlıyorum, birkaç gün sonra hâlâ izindeyken Anthony tek başına bir yere gitmişti. Bir sonraki görev için üsse dönene kadar da onu bir daha görmedik. Bir yıl önceydi bu. O kızı bir daha hiç görmedik, Anthony de ondan hiç bahsetmedi. Ama şimdi düşününce fark ediyorum ki o günden sonra Anthony bizimle bara hiç gelmedi. Asyalı kızlara da... zaafı vardı. Ne demek istediğimi anladınız mı bilmem. Birlikte çok çılgın günlerimiz olmuştu." Elkins o noktada sustu ve Alexander'a baktı. "Yani işte sıradan, erkekçe çılgınlıklar benim bahsettiğim..."

Alexander ona engel oldu. "Devam et lütfen." Neden gençler seksi kendileri icat etmiş gibi davranırdı acaba?

"İşte, bize takılmayı kesti. Birkaç gün izni olduğunda tek başına ortadan kaybolurdu. Temmuzdaki son izninde Pleiku'ya gittiğini biliyorum."

Richter da kayıtlara göre Anthony'nin son altı iznini Pleiku'da geçirdiğini onayladı.

Alexander, Elkins'in anlattıklarını dinleyip ne anlama geldiklerini düşündü ve sonra, "O genç kız Moon Lai mi yani?" diye sordu.

Elkins başını salladı. "O genç kız Moon Lai."

Alexander sessizce oturup düşünmeye devam etti. "Haydi gidip onu bulalım," dedi sonunda. "Pleiku'nun neresinde çalışıyor?"

Elkins gözlerini ahşap masadan ayırmadı, bir şey de söylemedi.

"Albaya yanıt ver teğmen!" diye bağırdı Richter.

Elkins bakışlarını Alexander'a kaldırdı, hiçbir şey söylemeden tekrar indirdi.

"Elkins," dedi Alexander şaşkınlık içinde. Bir an kendisinin de odadan çıkmak zorunda kalabileceğini hissetti. "Anthony, Pleikulu bir fahişeyle evlenmedi," diyebildi sonunda.

"Sence neden bu kadar öfkelendim ben?"

"Hayır." Alexander başını iki yana salladı. "Ortada bir yanlış anlaşılma var."

"*Ben de* öyle diyorum!"

Sonra dördü şaşkın bir halde öylece oturdu ama en şaşkın olan Alexander'dı.

Mercer sonunda konuştu. "Hey, albayım, kendini o kadar kötü hissetme. Belki de artık düzelmiştir."

"Ah, kapa çeneni Merce!" diye haykırdı Richter.

"*Belki* düzelmiş midir?" dedi Alexander. "Neye karşılık? Tom, Anthony mektubunda yalnızca evlendiğini yazmamış. Kız bir de bebek bekliyormuş!"

Ah, artık iyice kaskatı kesilen dört asker lanetler yağdırmaya başlamıştı.

Bu çocuğa ne olmuştu böyle? Tanrım, neredeydi? "Gördüğün gibi bir yanlışlık olmalı," dedi Alexander, Elkins'e. "Çünkü bu mümkün değil."

"Ben de öyle diyorum!" diye bağırdı Elkins.

Richter yetkililerle konuştu. "Evet, baylar! Artık sakin olalım. Alexander, bu durum..."

"Bana durumdan bahsetme!" diye çıkıştı Alexander. Şimdi bağırma sırası ondaydı. "Benim oğlum, Özel Kuvvetler kumandanı, güçlü, eğitimli, seçkin askerlerden oluşan A-takımı lideri olarak izne ayrıldı ve geri dönmedi. Silahları, eşyaları bulunamadı. Şimdi de bir fahişeyle evlenip ondan çocuk beklediğini öğrendik. Bu arada hiçbir yerde izine rastlanmıyor. Unuttuğum bir şey var mı?" Sakince düşünmeye çalışıyordu.

Richter herkese birer bardak daha bira doldurdu. Sigaralarını yakıp oturdular. "Hayır, sanırım her şeyi anlattın albayım."

"Belki de ortadan kaybolmasının Moon Lai'yle bir ilgisi yoktur!" dedi Elkins yüzü aydınlanarak. "Belki de yalnızca tesadüftür."

Sessizliğe gömülen askerler şüphe içinde sigaralarını içmeye devam ettiler.

Alexander ciddiyetle konuya odaklandı. "Elkins, kızın Güney Vietnamlı olduğunu mu söylemiştin?"

"Şey, evet," dedi Elkins. "Öyle tabii ki. Başka ne olacak?"

"Başka ne mi olacak?" dedi Alexander. "Üçünüz Vietkong'un tuzağına düştünüz, değil mi?"

Elkins şaşkın ve kaygılı bir ifadeyle ona baktı. "Evet ama... Ne demek istediğini anlamıyorum. Ne öneriyorsun? Kız onların saldırısına uğramıştı albayım. Halini görmeliydin."

"Elkins," dedi Alexander, "o kız kendini parayla askerlere satıyor. Durumunu tahmin edebiliyorum. Sence alışkın olmadığı bir şey var mıdır? Yapmayacağı bir şey? Biraz dayak yemekten çekinir mi sence? Bak, ben bunu buraya gelmeden de biliyordum. Bu Moon Lai'yi hemen bulmalıyız, hem de hemen."

"Ah, bol şans öyleyse. Çok kolay olacaktır eminim," dedi Richter başını sallayarak. "Hem de çok. Neden Pleiku'da birden fazla Vietnamlı genç fahişe kız olabileceği hissine kapıldım acaba? Ama hiç sorun değil tabii."

"Evet," dedi Alexander. "Fakat Pleiku'da kaç tek gözlü, sekiz parmaklı, hamile fahişe olabilir sence?"

"Ne yapacağız? Onu bulana kadar bütün genelevleri tek tek dolaşacak mıyız?"

"Gerekiyorsa evet."

Richter güldü. Alexander'ın sırtını sıvazlayıp ona bir bira daha koydu. "Haklısın Binbaşı Barrington. Karına hemen bir telgraf çekip kocasının dünyanın bir ucundan önümüzdeki üç ayı genelevlerde dolaşmak için buralara geldiğini bildireyim o halde. Tanya'ya geçerli bir sebebin olduğunu söyleyeyim. Eminim anlayış gösterir."

Richter ve Elkins güldü. Mercer kendine öyle bir saygısızlık yapma hakkı vermedi. Alexander da gülmedi tabii. "Öncelikle üç ayımız yok," dedi birasını kafasına dikerek. "Beş dakikamız bile yok. İkincisi," diye ekledi ciddi bir ifadeyle, "geçerli bir sebebi varsa karım genelevler konusunda çok anlayışlı olabilir. Bu gece oraya gidiyoruz. Ne kadar uzaklıkta? Elli kilometre mi?"

"*Bu gece mi?*" dedi Richter.

"Gece barlar dolu olur." Alexander, Richter'a imalı bir bakış attı. "Ne yani, en yoğun saati bilmiyor musun?"

"Alexander, unut gitsin. Bir yere gitme," dedi Richter bakışlarını ondan kaçırarak. "Tanya'nın karımdan dolayı bana ne gözle baktığını çok iyi biliyorum. Bunu duyarsa beni hiç affetmez."

"Yeterince konuştun, haydi, gidelim." Bundan çok daha fenasını bile affetmişti Tatyana.

"Senin aklını benim çeldiğimi düşünecek. Unut gitsin. Ben kendi komutam altında bir birlikle Kurtuluş Cephesi'nde dururum. Sen burada kal. Elkins ve ben gideriz. Tercümanlık yapması için Ha Si'yi getiririm."

"Sen onu getir. Onunla tanışmak istiyorum. Hangi ciple gidiyoruz?"

Richter yüzünü ovuşturdu. "Bence bu konuyu konuşmalıyız..."

"Ah, Tanrı aşkına! Sen her zaman bu kadar uzun konuşmalar mı yaparsın? Yapıyorsan bu askerler göreve nasıl gidiyor diye düşünmek lazım. Haydi gidelim!"

Alexander, Richter'ın odasından ayrılmadı, temiz hava almaya bile çıkmadı. Sigarasını içeride içti, içeride kaldı, akşam yemeğinde Alexander'ın lezzetine doyamadığı Vietnam usulü et suyunda erişte yediler. Richter, Alexander'a dinlenip yıkanmak ister mi diye sorduğunda Alexander ona, gitmek için havanın kararmasından başka bir şey istemediğini söyledi.

Hava karardığında Pleiku'ya gittiler. Yol asfaltlanmamıştı ama düzdü. Oraya varmaları bir saat sürdü.

Bütün iyi kapitalist şehirlerde olacağı gibi genelev barları, yağmurdan sonra taşan çamurlu dar nehirler boyunca uzanan ıslak bir zemin üzerine kurulu bir şehrin viran haldeki sokaklarına sıra sıra dizilmişti. Fahişeler sarhoş müşterilerin seçim yapmasını kolaylaştırmak için ördek gibi sıralanmışlardı. Dört adamın Moon Lai'yi bulmasını da böylelikle kolaylaştırmışlardı. Alexander, *kızın bir fotoğrafı olsaydı keşke*, diye düşündü ama en azından Anthony'nin fotoğrafını onlara gösterebilirdi. Gruplara ayrıldılar. Elkins ve dağlı savaşçı Ha Si barların bir bölümünü, Alexander ve Richter da diğer bölümünü aldı. Ha

Si'den Vietnam dilinde, "Burada sekiz parmaklı bir kız çalışıyor mu?" diye sormasını öğrendiler.

Başlarını eğip barları tek tek dolaştılar, dar kapılarda, kırmızı perdelerin arkasında, küçük, duman altı odalarda durup biraz bira içtiler, madamlarla sohbet ettiler, onlar gibi müşteriler bekleyen kızlara şöyle bir göz gezdirdiler. Yağmurun altında, çamur içindeki asfaltsız karanlık sokaklarda bunun gibi düzinelerce yapı vardı. Alexander barlara girmeden önce çizmelerini silmeye çalıştı ama bunun bir faydası yoktu, çamur kısa sürede çimento gibi ayakkabılarına yapışmıştı. Işıklar titreşiyor, adamlar kahkaha atıyordu, bir yerden kavga sesleri yükseldi. Alexander ve Richter yedi yer gezdiler ama kızı bulamadılar.

Sekizinci barda yaşlı Vietnamlı bir kadın olan madam göğsüne vurup, "Ah, Moon Lai! *Dien cai dau! Dien cai dau!*" diye haykırdı.

Richter, "'O kız deli,' diyor," diye fısıldadı.

"Ona söyle, bunun bize sandığı kadar faydası yok," dedi Alexander. "Kızı tanıyor mu?"

Anladıkları üzere madam, kızı çok iyi tanıyordu.

"Nerede?"

Kızın nerede olduğunu kadından öğrenemediler. Alexander yüz dolar çıkarınca kadın parayı kaptı ve bir anda Vietnamca ötmeye başladı. "Onu görmek yok ben! Gitti! Onu görmek yok! Gitti! Söyledim! *Dien cai dau*!"

"Ona söyle, alacağım tek yanıt, 'Onu görmek yok ben!' cümlesinden ibaretse yüz doları alamaz."

Richter, Elkins ile Ha Si'yi bulmaya gittiğinde Alexander orada bekledi. Ha Si'yi madamla konuşturmaları gerekiyordu.

Richter'ın yokluğunda madam en güzel, en genç kızlarını sigara içip nazikçe etrafı inceleyen Alexander'a göstermeye çalıştı. Madam İngilizce, "Beklerken," deyip duruyordu. "Uzun sürmez. Otuz para." Türlü türlü kılıkta ve Alexander'ı şaşkına uğratacak kadar küçük yaştaki kızlar çok ucuza en ileri düzeyde hizmet vermek için Alexander'ı cezbetmeye çalışıyorlardı. Üç adam geri geldiğinde Alexander, "Neden bu kadar geciktiniz?" dedi.

Ha Si, madamla konuştu. Konuşması bittiğinde Alexander nezaketten neredeyse bayılacak olan kadına yüz dolarını verdi. Hep birlikte temiz havaya çıkıp kahverengi nehrin üstündeki kısa, tahta parmaklıkların yanında durdular.

"Çok az şey biliyor," dedi kaya gibi sert, derisi kayış gibi görünen Ha Si. Elkins, Alexander'a onun sözcü olduğunu söylemişti çünkü Ha Si'nin düşmana gizlice sokulup boğazına bıçak dayayana kadar hangi tarafta olduğu anlaşılmazdı. "Moon Lai'nin iki üç yıl onun yanında çalıştığını söyledi."

"İki üç *yıl* mı? Kaç yaşında ki?"

"Kimse yaş sormaz. Hem zaten kimse de gerçeği söylemez."

Elkins, "On iki de olabilir, yirmi iki de," dedi.

Alexander başını iki yana salladı. "Üç yıldır yanında çalıştığına göre on iki değildir herhalde," dedi.

Ha Si bu konuya tamamen kayıtsız kalıp hiç yorum yapmayınca Alexander homurdandı.

"Sessiz bir kızmış," dedi Ha Si. "Kendisine söyleneni yaparmış, hiç şikâyet etmez, çalışmaktan kaçmazmış ama yalnızca birkaç sürekli müşterisi varmış. Üst kattaki en ücra, en küçük odada kalıyormuş. Madamın dediğine göre Moon Lai'nin iki gözü varken ve güzel bir kızken bile erkekler onun için gelmezmiş. Biri hariç, o fotoğraftaki asker. O asker, kızın tek gözü olduğunda bile geliyormuş ve başka müşteri almayıp o küçük odada tek başına kalsın diye madama bir sürü para vermiş. Çok cömert bir adammış.

"Moon Lai'nin arada bir haber vermeden iki ya da üç hafta ortadan kaybolduğunu da söyledi. Sonra tekrar geliyor, odasını istiyor, şikâyet etmeden çalışıyormuş. Madam o yüzden ona deli diyor. İstediği gibi geldiği için. Madam onu en son bahar başında görmüş. O zamandan beri görmemiş. Onun öldüğünü, hamile kaldığını ya da çalışamaz durumda olduğunu düşünüyor."

Alexander dalgın dalgın sigarasını içiyordu. Richter ve Elkins onun yanına gitti. Ha Si dimdik duruyordu. Kimse ona oturmasını söylememişti. "Moon Lai nereli Ha Si?"

"Madam bunu tam olarak bilmiyor."

"Şaka mı bu?" diye bağırdı Alexander.

"Ben hiç şaka yapmam efendim." Ha Si, Alexander'm karşısında ciddiyetini koruyordu.

"Bu bilgiyi almadan Pleiku'dan ayrılamayız. Hemen dön, al şu yüz doları da ve madam net bir yanıt vermeden dönme. Haydi."

Ha Si ellerini kaldırdı. Ona uzatılan parayı almayıp isteksiz bir tavırla, "Bir dakika," dedi. "Madam o parmaksız kızın Kum Kau diye bir köyden bahsettiğini duymuş. Moon Lai'nin annesi ile ablası Kum Kau'da yaşıyormuş. Belki de birkaç ayda bir gittiği yer orasıdır."

"Ben Kum Kau diye bir yer duymadım hiç," dedi Richter şüpheyle. "Ya çok küçük ya da buraya uzak bir yer olmalı."

Ha Si bir şey söylemedi.

"Çok saçma," dedi Elkins. "Anthony onunla birlikte o aptal köye gitmiş olabilir mi? Yeni koca ve baba adayı olarak? Belki de kızın ailesiyle tanışmaya?"

"Diyelim ki gitti," dedi Alexander. "Peki, neden dönmedi?"

"Belki denedi," dedi Richter. "Belki de onu yanlış yerlerde aradık. Bu Kum Kau denen yer nerede Ha Si?"

Ha Si yanıt vermedi, gözlerini artık istemsizce kırpıştırmaya başlamıştı. Ona tekrar aynı soruyu sordular ama o yine yanıt vermedi. Richter nehir yolunda sesini yine yükseltti.

Ha Si alçak sesle, "Bilmek istemezsiniz Albay Richter," dedi.

"Ama bizim öğrenmek istediğimiz lanet olası tek bilgi bu!" diye bağırdı Richter. "Bunu öğrenmeye geldik buraya. Bizimle dalga geçmeyi kes. Bu bir emirdir. Nerede olduğunu söyle şimdi."

"Askerden arındırılmış bölgenin on dört kilometre kuzeyinde," diye karşılık verdi Ha Si.

"*Kuzey Vietnam*'da mı?" dedi Richter dehşetle.

"Kuzey Vietnam'da!" dedi Alexander ölümcül bir sesle. Sesi değişmiş, yüreği çökmüştü.

Hiç kimseyle konuşmadan, sigarasını bile bitirmeden cipe doğru yürüdü. Adamlar tetikte beklettikleri tüfekleriyle sessizlik içinde o

karanlık kırsal bölgede elli kilometre yol katedip üsse döndüler. "*Kuzey Vietnam'da!*" diye tekrar edip duruyordu Alexander.

Kontum'a vardıklarında Richter'ın dairesinde Richter bira artık onları kesmeyeceği için viski şişesini çıkardı. Ha Si içmiyordu, sessizce sandalyede oturuyordu, sandalyeden daha sessiz olduğu bile söylenebilirdi. Alexander dikkat çekmemeyi iyi becerdiğini sanırdı ama Ha Si'ye kıyasla gerginliğini gizleyemiyordu. Şu anda bile o ufak tefek adam sakinliğini koruyordu. Neden sakin olmasındı ki? O lanet olası Kuzey Vietnam'da kaybolan onun oğlu değildi ne de olsa.

"Şimdi ne demek istediğimi anlıyor musun Elkins?" dedi Alexander sonunda. "Size pusu kurulmuş."

"O şekilde konuştuğum için affına sığınıyorum albayım," dedi Elkins. "Evet, bize pusu kurulmuş. Orası çok açık ama bir buçuk yıl önce kurulmuş bir pusunun Anthony'nin şu an nerede olduğuyla ne ilgisi var?"

Richter ve Alexander viskinin etkisindeki bakışlarını birbirlerine çevirdiler. Richter başını iki yana sallayıp Alexander'a bir bardak daha doldurdu. Kadeh tokuşturup içtiler. "Merak etme albay," dedi Richter. "Yarın Kuzey Komuta Merkezi'nin komutanı Pinter'ı ararım. Ona askerden arındırılmış bölgeye, eskiden Khe Sanh Kalesi'nin bulunduğu yere bir keşif ekibi yollamasını söylerim. Başka bir ekibi de Laos'taki Ho Chi Minh Yolu'na yollamasını isterim. O yol Kuzey Vietnam'dan aşağı inip askerden arındırılmış bölgenin otuz kilometre kuzeyinden Laos'a giriyor. Orada bir şeyler bulabilecekler mi bir bakalım. Ayrıca Pinter'a Kum Kau diye bir yerden haberdar olup olmadığım da sorarım."

Alexander'ın dudakları büküldü. İçkisini elinden bıraktı. Sigarasını bıraktı, masadan kalkıp esas duruşa geçti, topuklarını birleştirip Richter'a vahşi bir bakış attı. "Albay Richter," dedi alçak sesle, "bir dakika yalnız konuşabilir miyiz?"

Richter, Ha Si ve Elkins'e gözle görülür bir isteksizlikle dışarı çıkmalarını işaret etti. Sonra da duruşunu koruyan Alexander'a döndü. "Bak, ne söyleyeceğini biliyorum..."

"Ne söyleyeceğimi bilmiyorsun."

"Ah, biliyorum, biliyorum." Richter sandalyeye iyice yayıldı.

"Tom, sen neden bahsediyorsun? Pinter ve keşif ekibi falan nedir? Bunu kimin yararına söylüyorsun?" Alexander uzun masanın önünde volta atmaya başladı.

"Yalnızca senin. Alexander, Pinter'ın adamları bölgeyi avuçlarının içi gibi biliyor. Benim ekibim bir üçgenin içinde." Richter kendine bir kadeh daha doldurdu. "İster misin?"

"Tom."

"Alexander!" Richter kadehi sertçe masaya koydu. "Bu noktada anlamadığın bir şey var."

"Tom!" dedi Alexander. Yumruğunu masaya vurdu. "Bu noktada senin anlamadığın bir şey var."

Richter yerinden sıçradı. "Dinle beni! Kuzey Vietnam'a girmeyeceğimize dair kesin talimat var. Bunu biliyorsun, değil mi? Kesin talimat!"

"Ah, yapma. Ben SOG'nin nasıl işlediğini biliyorum. Adamlarına nereye gideceklerini sen söylersin, onlar da senin söylediğin yere giderler. O kadar. Elkins gitmez mi diyorsun? Mercer gitmez mi?"

"Alexander!" Richter sesini öfkeli bir fısıltıya dönüştürdü. "Sen aklını kaçırmışsın! Orası benim operasyon bölgem değil! Ben buradayım. Benim operasyon bölgem Kamboçya, Laos, Güney Nam'ın merkezi. Yani burası."

"Evet ve şu an bizim Laos'ta olmamız gerekmiyor, Kamboçya'da da, burada, orada, başka bir yerde. Küçük keşif ekibini Ho Chi Minh Yolu'na göndermen gerekmiyor. SLAM göreviyle ekibini tedarikçileri engellemek için Kamboçya ormanlarına göndermen de gerekmiyor ama öyle yapıyorsun."

İkisi gergin bir halde yüz yüze duruyordu. İki çift yumruk masada birbirine karşı kenetlenmişti.

"Askerden arındırılmış bölgenin yirmi kilometre *kuzeyinde*!" dedi Richter. "Pleiku'dan sekiz kilometre değil, Kontum'a on beş kilometre değil, buraya dört yüz seksen kilometre uzaklıkta, Kuzey Vietnam'da. Sovyetleri kızdırmamak ve sonuçlarına kimsenin katlanamayacağı

uluslararası bir olayı tetiklememek için Abrams, Johnson'dan böyle bir emir aldı!"

"Bana biraz rahat ver artık!"

"Tüm yanıtları bildiğine göre sana şunu sormama izin ver," dedi Richter. "Kum Kau hakkında ne biliyorsun? Diyelim ki MACV komutanına ve senin de komutanın olan ABD Başkanı'na karşı geldik, adamlarımızı oraya gönderdik ve kafalarına şapkalarını geçirmiş, bebekleri ve pirinç kovalarıyla ortalıkta gezinen Vietnamlı kadınların güzel, küçük köyünü buldular. Oğlunun da o köyde *pho* yiyip çeltik tarlasındaki işçilere yardım ettiğini gördük diyelim. Ne olacak? Onu askerî mahkemeye mi çıkaracağız? Çünkü beş ay oldu ve o köyde uzanıp göbeğini kaşıyorsa geri gelmeyecektir. Oğlun savaş döneminde askerden kaçtığı için mi onu geri getirmemizi istiyorsun?"

"Buna yanıtım *evet*," diye homurdandı Alexander dişlerini gıcırdatarak. "*Kuzey* Vietnam'da göbeğini kaşımadığını sen de ben de çok iyi biliyoruz."

"Pekâlâ," dedi Richter da dişlerini gıcırdatarak. "İkinci soru. Demek onun pusuya düşürüldüğüne inanıyorsun..."

"Sen de öyle düşünüyorsun. Yoksa bu halde olmazdın."

"Sence askersiz küçük bir köyde emniyetsiz yaşıyor olabilir mi?"

"Moon Lai'yi bulursak öğreniriz," dedi Alexander. "Onu bulursak her şeyi öğreneceğim."

"Tamam, onu bulalım, düşman sınırlarına girelim, o da bize Anthony'nin bin iki yüz kilometre uzaktaki Hanoi Hilton'da olduğunu ya da Küba'daki bir kampta, Çin yakınlarındaki bir esir kampında olduğunu, Kübalılar tarafından şeker kamışı ülkesinden gizlice kaçırıldığını, diplomat kisvesi altında Kuzey Nam'e geldiğini ve NVA kamplarında Amerikan askerlerine işkence yaptığını anlattı diyelim. O zaman ne olacak? Bin iki yüz kilometre ötedeki Hanoi'ye mi gideceksin?"

"Gerekirse evet," dedi Alexander.

"Yüce Tanrım!" Richter kesik kesik nefes almaya başlamıştı artık. "Pekâlâ, madem öyle, dördüncü sorumu soruyorum. Düşman topraklarındayız, mahvolmuş durumdayız, yardıma ihtiyacımız var. Nere-

den yardım alacağız? Bu tür görevlerde sekiz helikopterimizi hazırda bekletiriz. Peki ya böyle bir durumda ne yapacağız? Kuzey Vietnam'da olduğumuz öğrenilirse kayıp bir çocuktan çok daha beter bir bela bizi bulur."

"Katılmıyorum," dedi Alexander. "Ayrıca sana bir şey söyleyeyim. Bu anlattıklarını başka bir salağa sakla çünkü kiminle konuştuğunu unutuyorsun. SOG'nin kendi uçakları, helikopterleri, nakliye araçları, hastaneleri, silahları var. Gizli, çok gizli tutuyorlar ama yaptıkları bu. Sen Macvee'nin gizli operasyonlarını yürütüyorsun! SOG için önemli olan da bu, yoksa topçu birlikleriyle açık meydanlarda savaşırlardı. Piyade birlikleriyle. Herkesi inandır ama sakın bu palavraya beni inandırmaya çalışma! Duydun mu?"

"Sana o lanet olası G-2 istihbarat görevini verdiğim için çok üzgünüm!" diye bağırdı Richter.

"Artık çok geç. Şimdi gidip Anthony'yi kurtarmalıyız."

"Tanrım," dedi Richter nefesini tutarak, "sen bunun için mi geldin buraya?"

"Ne sanıyordun?"

"Ben Kuzey Vietnam'a gitmiyorum!" diye bağırdı Richter.

"Yarın gidiyorsun."

"Çok beklersin."

"NVA seni öldürebilmek için Sovyet yapımı silahlarını Güney Nam'e taşıyabilsin diye 1954'ten beri kuralları çiğneyip sözde tarafsız olması gereken ülkelerdeki istikrarı bozuyor," dedi Alexander. "Laos'ta, Kamboçya'da, Tayland'da, Papua Yeni Gine'de istikrarı bozuyor. Şimdi sen küçük bir kuralı bozmaktan mı çekiniyorsun? Sözde sivil köyleriyle birlikte on beş yıldır askersiz bölgeyi ve on yedinci paraleli silahlandırıyorlar. Sen bunu benden daha iyi biliyorsun."

"Evet ama bu askersiz bölge değil, Kuzey Nam'e ve Anthony'ye dair bir bilgiye sahip olmadığımızı unutma! Bir bok bilmiyoruz ona dair! Neden önce keşif ekibi göndermeye karşı geliyorsun? Pinter, Kuzey Komuta Merkezi'nden yedi adamını Da Nang'a yollayacak, en azından o zaman neye ihtiyacımız olduğunu anlayabiliriz. Ya orada değilse? Ya

onu kurtarmak için yüz kişiye ihtiyacımız varsa? Ya cesedini taşımak için yalnızca bir kişiye ihtiyacımız varsa? Bu ihtimali düşündün, değil mi? Tanrı korusun ama ya ölmüşse?"

"Ölü ya da diri," dedi Alexander bütün vücudu gerilerken, "onu Kuzey Vietnam'dan geri getireceğiz."

"Peki ya Kum Kau diye bir yer yoksa ve düşman topraklarına soktuğum yirmi birliğim çarpışmada yok edilirse orada ne işimiz olduğunu nasıl açıklayabilirim sence?"

"Yani Pinter'ın adamlarını yollayıp onların yok edilmesi daha mı hoşuna gider? Anthony'yi bulamadığın gibi Pinter'ın adamlarının yirmisi ölecek. Öylesi daha mı iyi?"

Elli yaşında, asker, savaşçı iki adam nefes nefese kalmış bir halde yüz yüze bakıyordu. Akılları başlarından gitmiş bu iki adam işin bu noktaya geldiğine inanamıyordu. Ama artık bu noktada olduklarına göre bu işi halletmenin bir yolunu bulmalıydılar.

"Sen yalnızca oğlunu düşünüyorsun Alexander," dedi Richter. "Bense bütün birliğimi düşünmek zorundayım. Sorumlu olduğum bin tane asker var."

"Tom," dedi Alexander, "NVA'nın ve lanet olası Kübalıların Amerikalı askerlere ne yaptığını biliyorsun."

"Kum Kau askersiz bölgeye yakın. Kübalılar Hanoi'de ve Çin'e yakın yerlerde. Çin'e yakın bir yerlere gitmeyeceğiz, değil mi?"

"Kuzey Vietnam kendi imzaladığı Cenevre Antlaşması'nın hemen her maddesini ihlal etti. Adamlarımız Ho Chi Minh Yolu'nda öldürüldü, boğuldu, yakıldı, sakatlanıp tanınmayacak hale getirildi çünkü NVA'nın savaş esirlerine nasıl davrandığını dünyaya anlatabilecek kadar hayatta kalamadılar, serbest bırakılmadılar ve sen de şimdi Anthony'yi orada bırakmak istiyorsun, öyle mi?

"Serbest kalabilirler de kalmayabilirler de," dedi Richter. "NVA'nın savaş esirlerine nasıl davrandığı dünyanın umurundaydı sanki. Dünya yalnızca Amerikalıların My Lai'de ne yaptığını umursuyor."

"Evet," dedi Alexander, "çünkü gerekli standartlara sahip olmadıkları için insaflı bir şekilde yargılandılar, bizse yüksek standartları-

mızda yaşayamadığımız için sertçe eleştirildik. Kartaca'nın Roma'dan daha fazla saygı görmesi gibi bir şey bu. *Biliyorum.* Roma'dan bundan fazlası beklendi çünkü. Ama önemli olan şu," diye devam etti, "Elkins kapında beklerken istediğin duruşu sergileyebilirsin fakat benim Kum Kau'ya gitmenin bir yolunu bulacağımı ve oğlumun başına ne geldiğini öğreneceğimi biliyorsun. Ben Vietnam'a seninle birlikte geneleve gitmeye gelmedim. Söz konusu olan Anthony. *Anthony!*" Neredeyse hıçkıra hıçkıra ağlayacaktı.

"Kimin söz konusu olduğunu biliyorum!" Richter kontrolünü kaybetmemeye çalışıyordu. "Buraya geldiğinden beri onunla ilgilendim, elimden geldiğince onu korumaya çalıştım. Her istediğini serbestçe yapabildi. Görev tamamlandığı sürece ona neredeyse hiçbir şey sormadım. Ne isterse yapabilirdi. Bunu onun için yaptım çünkü istediği buydu."

"İyi," dedi Alexander. "Doğrusu benim de istediğim bu. Sen ister bana gerektiği gibi yardım et istersen de orada durup neden yardım edemeyeceğine dair beş yüz tane sebep sırala ama Anthony, Kuzey Vietnam'da kalmayacak." Yumrukları yine masanın üstündeydi. "Benim oğlum bir gün daha orada kalmayacak." Derin bir nefes aldı, iki santim bile kımıldamadı, omuzları dikti ve vücudundaki bütün tüyler diken diken olmuştu.

Öfkesi iyice körüklenen Richter geri çekildi. Alexander geri çekilmedi. Richter'ın neler düşündüğünü biliyordu ama duymak istemiyordu. Ve beş dakika sonra Richter bir kadehi daha kafasına dikip başını eğdi. "Lanet olası hayatın neden Tatyana'nın Berlin'deki komando hizmetinin bir devamı olmak zorunda, onu anlamıyorum," dedi daha alçak sesle. "Neden başka türlü bir hayatın olmadı?"

"Başka türlü bir hayatım *oldu.*"

"Ah, hiç sanmıyorum," dedi Richter. "Hiç sanmıyorum." İki sigaradan sonra nihayet Elkins'i ve Ha Si'yi odaya çağıracak kadar sakinleşmişti. Uyku sersemi olan Elkins hemen Mercer'ı uyandırmaya gitti. Saat sabahın biriydi. Dört adam esas duruşta bekliyordu. O sinir halinde Richter onlara rahat duruşa geçmelerini söylemeyi unutmuştu.

Dağlı adamın etrafında dolaşıp gözlerini ona dikerek, "Ha Si, sen bu bölgeyi avucunun içi gibi bilirsin, evet ama... sana bir şey sormak istiyorum ve lütfen yanıt vermeden önce iyi düşün," dedi. "O Kum Kau denen bölge buradan uzakta, senin uzmanlık alanının dışında. Dur, sözümü kesme. Ne de olsa sen o bölgeye hiç de yakın olmayan Bong Son'dan geldin. Sözümü kesme. Sence Kum Kau, Kuzey Vietnam'ın *batısında* bir yerde olabilir mi? Laos sınırının bir iki kilometre *içinde*, şu Khammouan ülkesinde mesela? Belki küçük bir hata yaptın, olamaz mı? Yanıt vermeden önce iyi düşün."

Ha Si yanıt vermeden önce iyice düşündü. "Sanırım," dedi usulca ve ağır ağır, "haklı olabilirsin albayım. Laos'ta olabilir. O sınır, dağlardan dolayı biraz engebeli ve o bölgeyi burası kadar iyi bilmiyorum. Konuşmakta acele ettim. Bana bunu düzeltme fırsatı vermene sevindim. Evet, Laos'ta."

"Güzel," dedi Richter. "Çünkü bildiğin gibi Ha Si, birçok şey yapabiliriz ama hangi şartlarda olursa olsun Kuzey Vietnam'a gidemeyiz. Kum Kau oradaysa görev sınırımızı aştığı için oraya gidip Moon Lai'yi bulamayız, dolayısıyla Yüzbaşı Barrington'ın yerini de öğrenemeyiz."

"Evet, efendim. Anlıyorum, efendim." Ha Si, Alexander'a baktı. "Kesinlikle Laos'ta."

Richter başını salladı. Sonunda adamları rahat duruşa geçirdi. Beşi birlikte onun odasında kafa kafaya verip sigara içti, düşündü, plan kurdu.

"Aslında benim tercihim," dedi Richter, "oraya önden bir keşif birliği yollamak." Alexander ağzını açtığında Richter onu susturdu. "Ama adamlarımızın oraya girdiği saptanırsa hapı yuttuk demektir. Bunu bu masadaki herkesten iyi biliyorum ben." Gözlerini Alexander'a dikti. "Kum Kau'ya gizlice girip çıkmamızı gerektiren bir durum olacaksa bunu bir defa yapacağız. Onlar bizi beklemiyor, şaşkınlıkları bizim en önemli silahımız olacak. Öte yandan kendimizi savunamayacağımız bir durumda kalırsak yandık demektir. Yanımızda hem radardan gizlice geçmeyi başaracak hem de güçlü düşman kuvvetleriyle çarpışmaya yetecek sayıda adam götürmemiz mümkün değil. O yüzden yapacağımız

şu: Bir A-takımı kurup lokasyonunu gizli tuttuğumuz, uzak mesafeli bir görevle Laos'a gideceğiz. Duydunuz mu? Laos dedim. SLAM görevi olmayacak bu. Yeterince açık olabildim mi? Keşfe çıkacağız. Küçük çaplı bir istihbarat toplama görevi. Ya da tedarik aksaklığını önlemek için."

"Anlaşıldı efendim."

"Gizlice gideceğiz. Bunun ne anlama geldiğini biliyorsunuz. Kuzey Nam'de ölürseniz kimse sizi bulamayacak. Kimliğiniz belirlenemeyecek. Yola çıkmadan önce tüm gerekli aramalarınızı yapıp mektuplarınızı yazmanızı öneririm. Açıkçası Arizona, Fort Huachuca'dan gelen istihbarat danışmanımız Binbaşı Barrington'dan farklı olarak ben Kum Kau'nun sıradan bir köy olduğuna inanıyorum."

"Ayrıca sizden farklı olarak ben," dedi Alexander, "1946'dan beri savaş meydanlarında bulunmadım ve eminim o zamandan beri değişen çok şey olmuştur. Ve bölgede yeterince deneyimli olan Albay Richter haklı olabilir ama biz yine de bubi tuzakları, mayınlar, ağır silahlı düşman kamplarıyla karşılaşacakmışız gibi hareket edelim. Her şeye rağmen beraberimizde getirmemiz gereken amacımıza ulaşmayı ümit edelim. Bütün Vietnamlı köylülerin masum siviller olduğundan şüphe duymasam da her ihtimale karşı kerpiç bir evi yakmaya değil, Hanoi'yi yakıp yıkmaya yetecek kadar mühimmatı yanımıza almayı öneriyorum."

Richter, Alexander'a yandan bir bakış atarken diğer herkes Richter'a yandan bir bakış attı.

"Bizi Laos'a götürecek bir helikopter ayarlarım," dedi Richter. "Hastane transferini yapacak bir ekip. Böylece bizi içeri soktuktan sonra yakıt doldurmak için güneye döner ve bizden haber bekler. Askersiz bölgenin hemen güneyinde bir SOG ikmal üssü var, silahlı destek helikopterini orada bekleteceğim. Gerekirse bir helikopter ve ilk yardım ekibi daha bekletirim. Ama gizli görevimizin Laos'la sınırlı olduğunu unutmayın. Lanet olası altı savaş helikopteri Kuzey Vietnam'a giremez çünkü o zaman bunun adı muharebe desteği değil, saldırı olur." Savaş helikopterleri Cobra modeliydi. "Herkes anladı mı?"

Herkes anlamıştı. Mercer düşünüyordu. "Affedersin albayım. *Biz* deyip duruyorsun. Sen de mi gitmeyi düşünüyorsun?"

Alexander, Richter'ın adamlarının karşısında yenilgiye uğrayışını görmemek için gözlerini ellerine dikti.

"Her şeyin canı cehenneme," dedi Richter. "Bu iş için çok yaşlıyım ben. Ama gideceğim çünkü Kuzey Vietnam'da kötü şeyler olursa benim başım yanacak zaten. On iki kişi olacağız. Altı kişilik özel ekip ve biz. Tojo'ya bize katılmasını söyleyeceğim, tabii benim de katılacağımı söylediğimde kalp krizi geçirmezse... Elkins, Mercer, Ha Si, sizler gitmeye gönüllüsünüz sanırım?"

Üç adam da başını salladı ve dönüp Alexander'a baktılar.

"Ne bakıyorsunuz?" dedi Alexander. "Ben olmasam hâlâ Pleiku'da peynirli sandviçlerinizi yiyip nehirdeki balıklara el bombası atıyor olurdunuz. Tabii ki geliyorum."

Adamlar konuşmadı.

"Sen gelmesen daha iyi olabilir binbaşı," dedi Elkins. "*1946*'dan beri aktif göreve çıkmadığını kendin söyledin."

"Hemşireyle oynadığın oyunlar aktif görevden sayılmaz," diye ekledi Richter alaycı bir ifadeyle.

Alexander yanıt vermedi. Richter son sözü söyleme ihtiyacı hissetmiş olmalıydı.

"Albayın güvenlik izninizi güncellemesi gerekir mi?" dedi Elkins ısrarla. "Çünkü bir ay sürebilir bu."

"Benim güvenlik iznim Fort Huachuca'daki askerî istihbarat komutanı tarafından uzun zaman önce güncellendi. İlgin için teşekkürler teğmen," dedi Alexander. Konuşma bitmişti. "Tom, beni kulübeme geçirebilir misin? Uyumalıyım." Diğer adamlar kalkıp onları selamladılar ve hepsi gitti. Alexander, Richter'a döndü. "Yarına kadar toparlanabilecek misin?" diye sordu kulübesine yürürlerken.

Richter toparlanabileceğini sanmıyordu. "Biz bunlara baraka diyoruz Alexander."

"Kulübe ya da baraka, ne fark eder? Yeterince bekledik Tom. Gitmeliyiz artık."

"Birkaç gün gerekli," dedi Richter. "Bir Chinook helikopteri ayarlamalıyım, silah ve erzak tedariki yapmalıyız. Hazır olmalıyız, bunu herkesten iyi biliyorsun. Bir tek şansımız var, o kadar."

Alexander hazır olmaları gerektiği konusunda ona hak verdi. Tek şansları olduğunu da biliyordu.

Alexander'ın kulübesinin önünde durduklarında Richter bir sigara yaktı ve "Alexander, başarılı olma şansımız ne kadar az biliyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Kendinden eminsin o halde?" Daha rahat bir ruh haline geçen Alexander, Richter'ın koluna vurdu. "Tom," dedi, "olasılıklar konusunda yanlış kişiyle konuşuyorsun."

"Ben bilmiyor muyum sanki?"

"Nerede olduğumu, hatta hayatta olup olmadığımı bile bilmeyen, hayatında tek el ateş etmemiş bir ellilik bir kadının Sovyetlerin kontrolündeki topraklara girip beni orada, üstelik canlı bulma olasılığı yüzde kaç sence?"

"Bizimkinden daha yüksek," dedi Richter.

Alexander başını iki yana salladı. "İşçi kampında adım başı makineli tüfeği olan bir nöbetçiyle karşılaşan silahsız bir kadın, diyorum. Toplam vücut ağırlıklarından daha fazla mühimmat taşıyan on iki adam değil. Ve evet, NVA'lıların nasıl bir baş belası olduğunu biliyorum ama Sovyetler de Kentucky at yarışlarında sandviç yiyen hanımefendiler değildi. Onların da ağır silahları vardı. Buna rağmen o kadın beni bulup kurtarmayı başardı. O yüzden rahat uyu." Ama Tatyana'nın bir defasında ona söylediği şey de aklından çıkmıyordu. *İstediğimiz gibi veryansın edebiliriz. Ama bazen yaptıklarımız yeterli olmaz.* Alexander bunu iyi biliyordu. O düşünceleri zihninden kovmak istedi.

Richter iç geçirdi, sigarasının dumanını üfledi, gülümsemeye çalıştı. "Tanya'yla şansınızı başka yerde kullanmadığınıza şaşırıyorum bazen."

Alexander 20 Temmuz 1969'dan beri ilk kez güçlü bir kahkaha atıyordu. "Tom," dedi sesini alçaltıp dostça bir tavırla kolunu Richter'm omzuna atarak. "Kullanmadığımızı kim söylemiş?" Yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı. "Yılda iki defa Las Vegas'tayız bebeğim," dedi

neşeyle. "Çocuklar Sedona'da dinlendiğimizi sanıyor. Oraya gider gitmez yirmi saat boyunca kumara dalıyoruz. Karım rulet ve yirmi bir ustası."

Richter'ın ağzı açık kaldı. "*Tanya*'dan mı bahsediyorsun?" dedi. "Tanya, senin *karın*, yirmi bir masasında!"

Alexander başını salladı. "Tom, onu görmeden inanmazsın. Yedi yıldır Flamingo'nun teras süitinde bedavadan kalıyoruz. Otel ona bedava fiş, bedava yemek, alışveriş çeki veriyor ama bir şey değişmiyor; o asla kaybetmiyor. Canı sıkılırsa oynamıyor. Bir ay önce keyfimiz biraz yerine gelsin diye oraya gittik ama sıkılınca oynamadık. Eline hep maça kızı gelince oynamak istemedi. Ama bu sıra dışı bir durumdu." Sözlerine biraz ara verdi ve sesini alçaltarak devam etti. "Oynayanlar onu fark etmiyor. Gidip masalarına oturuyor, biraz şarap yudumluyor, pembe giyiyor, saçını dağıtıyor, onlarla şakalaşıyor ve adamların gardı düşüyor. Şansları kalmıyor böylece. İnanılmaz." Tatyana'yı sevgiyle andı. "Benimkiyse farklı bir hikâye. Ben poker oynuyorum. Kazanıyorum, kaybediyorum. Tanya gelip arkamda duruyor ve o masadakileri sakinleştirirken ben de iyice heyecanlanıyorum. Her şey yolunda gidiyor. Ama bunu yapmak hoşuna gidiyor."

Richter gözlerini ardına kadar açmış, Alexander'ı dinlerken güldü. "Hem de ne sıra dışı. Sen buraya geldin ve on saat içinde dünyamı altüst ettin. Bir yarbay olarak lanet bir binbaşıdan emir alıyorum, Anthony'nin fahişelerden Vietnamlı bir bebeği oluyor, izin almadan kafamıza göre Kuzey Vietnam'a saldırıyoruz ve Tanya'nın Vegas'a bayıldığını öğreniyorum. Beni şok etmek istediğin başka bir konu var mı?"

Aniden kendine gelen Alexander gülümsemeyi kesti. "Hayır," dedi Richter'ın sırtını sıvazlayarak. "Aklıma bir şey gelmiyor."

Richter da ciddileşti. "Alexander, bana bir iyilik yap. Oraya gittiğimizde yirmi yıllık dostmuşuz gibi konuşma benimle."

Alexander onu selamladı. Richter da ona karşılık verdi.

"İyi geceler Albay Richter," dedi Alexander.

"İyi geceler Binbaşı Barrington."

Alexander tek odalı barakasında soyunup yatağına uzandı. Bir sigara yakıp içti, yenisini yaktı ve gülümseyip tavana baktı.

"Anthony, gel buraya, annenle domino oynamanı istiyorum."

"Hayır! Niye ki? Ben hiç kazanamıyorum." Anthony, West Point'teki ilk yılında eve gelmişti. 1962'nin Haziran ayıydı.

"Evet, biliyorum," dedi Alexander, "ama ikinizi oynarken izleyeceğim. Sen annenle oynarken nasıl hile yaptığını anlamaya çalışacağım."

"Babana bakma sen. Domino oynarken hile yapmıyorum Anthony," dedi Tatyana. "Tüm güçlerimi kullanıyorum. Farklı bir şey bu."

"Taş çek Tanya."

"Taş çek anne."

Yirmi sekiz domino taşı vardı. Yedisini Anthony, yedisini Tatyana çekti. Geriye on dört taş kaldı.

Alexander onu izledi. Tatyana sakince oturup taşlarını dizdi, yenilerini çekti, "Hımmm," dedi, önce oğluna, sonra kocasına baktı. Sonunda bütün taşlar bitti, Anthony'nin ve Tatyana'nın elindekiler dışında. Her oyun beş ve yedi dakika sürdü. Hepsini Tatyana kazandı.

"Buldun mu baba?"

"Henüz bulamadım oğlum. Oynamaya devam et."

Alexander taşları izlemeyi bıraktı. Masada olup biteni, çekilen taşı, oynanan taşı, kimin kazanıp yenildiğini bile görmüyordu. Tatyana'nın soğukkanlı, sakin yüzüne, parlak ve berrak gözlerine bakıyordu.

Tekrar tekrar tekrar oynadılar.

Anthony sızlanmaya başladı. "Baba, on üç el oynadık ve hepsinde ben kaybettim. Yetmedi mi artık?"

"Tabii ki kaybedersin oğlum," dedi Alexander yavaşça. "Tamam, yeter bu kadar."

Serbest kalan Anthony hemen mutfağa koştu, Alexander bir sigara yaktı, Tatyana sakince taşları toplayıp kutusuna koydu.

Bakışlarını Alexander'a çevirdi. Alexander'ın yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi. "Tatyana Metanova," dedi, "yirmi yıldır seninle yaşıyorum, senin yatağında yatıyorum, çocuklarının babasıyım." Sonra

sesini alçaltıp ona yaslandı. "Tanya!" dedi coşkuyla. "Bunu bunca zamandır anlayamadığıma inanamıyorum. Sen taşları sayıyorsun!"

"Ne?"

"O lanet taşları sayıyorsun!"

"Ne demek istediğini anlamıyorum," dedi Tatyana ifadesizce.

"Çekilen taşlar bittiğinde Anthony'nin elinde hangi taşların olduğunu biliyorsun! Taşların izini sürüyorsun, geriye hangilerinin kaldığını biliyorsun! Oyunun sonunda rakibinin yapacağı hamleyi biliyorsun!"

"Şura..."

Alexander onu kendine çekip kucağına oturttu ve öptü. "Ah, sen çok iyisin. Çok iyisin!"

"Ciddiyim Alexander," dedi Tatyana sakince. "Neden bahsettiğini anlamıyorum."

Alexander neşeyle kahkaha attı. Karısını bırakıp dolaptan iskambil kâğıtlarını aldı. Kâğıtları biraz daha karıştırıp iki deste daha aldı. "Bil bakalım önümüzdeki ay evlenme yıl dönümümüzü kutlamaya nereye gidiyoruz benim küçük domino sayıcım," dedi masaya oturup sigarası dudaklarının arasından sarkarken üç deste kâğıdı karıştırarak.

"Hımmm... Grand Canyon'a mı?"

"Viva Las Vegas bebeğim."

Ve burada, Kontum'da, bu karmaşanın ve sefaletin ortasında oğlunun hayatta olup olmadığını, hatta onu kurtarıp kurtaramayacağını bilemeden insanlığını genelde acıyla hatırlayan Alexander bu defa ancak insanların yapabileceği şekilde o kederin içinden küçük de olsa bir yaşama sevinci bulup çıkardı.

Alexander'a acele posta yoluyla bir paket geldi. Şaşırmıştı, ülkeye geleli ancak iki hafta olmuştu, kim ona paket yollayabilirdi ki? Ve neden? Postaneye gittiğinde uzun ve ağır kutuyu gördü. Kutu evden geliyordu. Elkins ve Mercer onu kaldırmaya çalıştığında şaşırdı.

"İlk yardım çantası," dedi Mercer. "Ne var bunun içinde? Taş mı?"

Onu postanenin önünde, yerde, tozun toprağın içinde açmak zorunda kaldılar. Taşınmayacak kadar ağırdı. Alexander paketin içinde, *"Ah kocacığım, küçük oğullarımın babası, oğullarından biri aklını kaçırdı,"* diye başlayan bir mektup vardı. Kutunun içinde yuvarlak odundan oyularak yapılıp yere daha kolay ve daha güçlü saplansın diye her iki ucu iğne gibi sivriltilmiş her biri bir buçuk metre uzunluğunda on altı punji kazığı vardı. Aralarına iliştirilen mektupta, *"Sevgili baba, bunlara ihtiyacın olacak. Bunları yere kırk beş derecelik açıyla çaprazlama sapla. Annem de ayılara dikkat etmeni söylüyor. Oğlun, Harry."*

"Bunu sana oğlun mu yapmış?" dedi Mercer hayretler içinde.

"İnanabiliyor musun?"

"*Karın* da acele postayla yollamış mı?" dedi Elkins. "Buna hiç inanamıyorum. O postayı gönderebilmek için evini ipotek ettirmek zorunda kalmıştır eminim. Hangisi daha deli anlayamadım; bu şeyleri yaptığı için oğlun mu, yoksa onları buraya yollayan karın mı?"

"Oğlun kaç yaşında?" diye sordu Mercer.

"Yeni yılda on yaşına basacak." Harry yeni bir on yıllık dönemin ilk günü doğmuştu.

Mercer ve Elkins ıslık çalıp kutuya baktılar. "On. Bu önemli bir şey. Hatta mükemmel sayılır," dedi Elkins.

"Kesinlikle mükemmel! Sayılır da ne demek?"

Tatyaşa, karıcığım,

Janie'yle yaptığınız kurabiyeleri, Gordon Paşa'nın önemli tıbbi tavsiyelerini (senin bana bir galon gümüş nitrat verdiğini söyle ona), Harry'nin sivri kazıklarını (neredeyse ağlıyordum) aldım. Hazırlandık, yola çıkmak üzereyiz. Bana yazdığın mektubu gece çok geç saatte yazdığından eminim. Yirmi yedi yıllık bir eşin uzaktaki, çaresiz kocasına yazmaması gereken türde bir mektuptu ama bu koca o cümleleri tekrar tekrar okumaktan çok memnun oldu doğrusu.

Tom Richter bademli kurabiyelerle birlikte yolladığın ilk yardım kutusunu görünce, "Vay canına. Demek hâlâ doğru yaptığın şeyler var," dedi.

Ona uzun bir bakış atıp, "Yirmi yılda orduda bir şey değişmediğini görmek güzel," dedim.

Mektubundaki o duygusal sözleri görse ne der sen düşün artık.

Hayır, zehirli yemiş, zehirli mantar ya da herhangi zehirli bir şey yemedim. ABD Ordusu askerlerine iyi bakıyor. Kumanyaları gördün mü? Sosis ve fasulye, biftek, kraker, meyve, peynir, fıstık ezmesi, kahve, kakao, şeker çuvalları (!). Sovyetlerde abluka altına girmiş bir kızı ağlatacak kadar çeşit var. Geri döndüğümde seni ararım. Bugün aramayı denedim ama hatlar çok yoğundu. İnanılmaz. Anthony'nin neden bizi yılda bir defa aradığını şimdi anlıyorum. Ama sesini duymak isterdim. Bilirsin işte, savaşa gitmeden önce senden bir kelime duymak...

Bu arada bademli kurabiyeler savaştan bitkin düşmüş askerlere ÇOK iyi geldi.

Çocuklara benden selam söyle. Janie'ye ters dalış öğretme.

Şimdi ne yapman gerekiyor biliyor musun? Avucunu aç, içine bir öpücük kondur ve elini kalbine bastır.

Alexander

Not: Coconut Grove'da tekneden iniyorum. Saat altı ve sen iskelede değilsin. İşimi bitiriyorum, akşam yemeğini hazırladığını düşünerek eve gidiyorum. Sonra Anthony'yle birlikte koşturarak geldiğini görüyorum. Anthony koşuyor, sen de onun peşinden koşuyorsun. Sarı elbiseni giymişsin. Anthony üzerime atlıyor, sen çekinerek duruyorsun ve "Gel kurbağacık, neyin

var söyle," diyorum. Sen gülüyorsun ve kollarıma atılıyorsun.
Ne güzel bir anı.
Seni seviyorum bebeğim.

Kum Kau'da Tuzak

İki gün sonra, daha şafak sökmeden hazırlıklarını tamamladılar. Alexander, Richter, Charlie Mercer, Dan Elkins, Ha Si, Tojo ve biri doktor olan altı kişilik Bannha Montagnard ekibinden oluşan on iki Özel Kuvvetler askeri, burun kısmında kocaman, kırmızı bir haç olan Chinook'la Laos ormanının dört yüz seksen kilometre kuzeyine uçtu.

Kontum'dan iki Cobra savaş helikopteri de onlara eşlik ediyordu. Yalnızca bir defa yakıt ikmali yapmaları gerekiyordu. Susuz kumanyalarını, her zamanki kumanyalarını getirmişlerdi ve ısıtma aleti, su, mermi, yüz kişilik silah almışlardı.

Giriş noktası Laos sınırından en fazla bir metre içeride, Kum Kau'nun haritadaki noktasından yedi kilometre batıdaydı. Helikopter dağ geçidinin çok yukarısından uçuyordu çünkü daha geçen hafta bir Huey helikopteri vadinin üzerinde alçaktan uçarken bir RPG-7 tarafından vurulmuştu. Helikopter düşmüştü; pilot, yardımcı pilot, tetikçi ve iki yerli öldürülmüştü. O yüzden Richter pilota radara yakalanmamak için bulutların üzerinden uçmamasını ve kestirme olsun diye vadilerin arasından gitmemesini tembihledi.

Laos'a sorunsuzca girdiler ve deniz seviyesinin bin metre yukarısında, düşman topraklarının yüksek düzlüklerinin derinlerinde bulunan kuzeydeki orta dağlık bölgeye doğru yürümeye başladılar. Helikopterde kahve ve sigara içip lafladılar, şakalaştılar ama ormanda herkes ciddileşti ve sessizliğe gömüldü. Silahlarını kaldırıp tek bir otu bile kımıldatmamaya dikkat ederken kimse konuşmuyordu. Richter, Ha Si'yi grubun başına, Mercer'ı ikinci sıraya, Alexander'ı üçüncü, Elkins'i dördüncü sıraya koydu. Neredeyse iki metre olan Bannha Tojo'yu grubun en arkasına koydu. O hep en arkadan giderdi çünkü

taş duvar gibiydi. Tojo'nun önünde sürekli ve alçak sesle telsiziyle konuşan Richter vardı. Richter'ın önünden altı Bannha daha yürüyordu.

Gittikleri yol, dönüş yolunu kolayca bulabilecekleri kadar görünürdü. Bir aralık sabahının erken saatleriydi. Hava kuru ve biraz serindi. Ormandaki yeşil ağaçlar uzun ve sıktı. Adamlar gözden kayboluncaya kadar tepelerinde daireler çizen helikopter, görevin bekleme noktası olan otuz kilometre güneydeki SOG üssüne döndü. Altı Cobra ve tıbbi yardım ekibi her ihtimale karşı orada bekletildi. Pilot, Richter'a bir saat boyunca başlarını belaya sokmamalarını söyledi. Yakıt aldıktan sonra Richter'dan talimat bekleyecekti.

Birliktekiler orman kamuflajlı asker üniformaları giymişti; çelik başlıkları ve naylon ve kanvastan hafif çizmeleri bile kamuflaj desenliydi. Alexander ceketinin üstüne yirmi kalibrelik fişeklerle dolu bir asker yeleği geçirmişti. Belindeki palaska elle fırlatılandan daha uzağa giden ve sıcak çatışmada daha kullanışlı olan kırk milimetrelik roketlerle doluydu. Tabancası için çeşitli mermilerin, tüfeği için de ekstra parçaların olduğu bir tahrip çantası vardı. Üç Claymore mayınına ek olarak tuzak tellerinin olduğu bir çantası daha vardı. M-16'yı koluna takmış, roket fırlatıcısım tüfeğin ağzına yerleştirmişti. Ona şans getiren Colt M1911'i ve susturuculu Ruger .22'si de yanındaydı. SOG keşfinde kullanılan Bowie bıçağı ve delici bir silah olarak da kullanılabilecek bir kazı aleti vardı. Sırt çantası tıbbi gereçler ve yiyeceklerle doluydu. Üzerinde neredeyse kırk kilo mühimmat, silah, erzak taşıyordu ve elli yaşındaydı. Holy Cross Dağları'ndayken yirmi beş yaşındaydı ve üzerinde otuz kiloluk mühimmat vardı. Bu, Tatyana'nın çözebileceği türden bir fizik problemiydi. Üstelik o zamanlar Harry'nin punji kazıkları ile ekstra fişekler üzerinde değildi. Onları dağlılar taşıyordu, on kiloluk tripodlu M-60 makineli tüfeği ile kendi kırk kiloluk mühimmatları da vardı ayrıca. Amerikalılarla birlikte savaşan ve etkin ölüm makineleri olmaları için SOG tarafından eğitilen Güney Vietnam'ın bu hiç şikâyet etmeyen, sessiz, yardımsever dağlı insanlarından oluşan ekip olmadan arama kurtarma görevi pek mümkün olmazdı.

Alexander'ın Kızıl Ordu için Rusya'dan, Estonya'dan, Belarus'tan, Polonya'dan geçip Almanya'ya kadar iki yüz kişilik ceza taburuna önderlik etmesinin üzerinden yirmi beş yıl geçmişti. O zamanlar yiyecekleri yoktu, silahları ve mühimmatları çok kısıtlıydı, yükünün otuz kiloyu nasıl bulduğuna bile şaşıyordu. Adamları politik mahkûmlardı, Özel Kuvvetler komandosu değil. Onun adamları eğitimsizdi, çoğunun tüfeği bile yoktu. Ona rağmen onca yol katedip Almanya'ya girmeyi başarmışlardı.

Ve Holy Cross'tan önce Alexander, Leningrad'ı savunmuştu. İki yıl sokaklarda, barikatların arkasında, Almanların şehri bombaladığı Sinyavino ve Pulkovo tepelerinde savunmuştu. Leningrad'ı nehirlerinde, Ladoga Gölü'nde savunmuştu. Buzun üstünden tankla geçmiş, karadan havaya fırlatılan füzelerle Alman uçaklarını vurmuştu. Ondan önce de 1940'da Finlandiya'ya karşı savaşmıştı. Yiyecek, giyecek, mühimmat kıtlığı yaşadığı, donduğu, tek sürgülü bir tüfekle çatıştığı o günlerde günün birinde dakikada sekiz yüz mermi atan, her bir merminse saniyede bir kilometre hızla gittiği bir silahla Vietnam'ın üç katı büyüklüğündeki karanlık ormanlarında oğlunu arayacağı aklma bile gelmezdi. Evet, üçüncü jenerasyon M-16'sı inanılmaz bir şeydi.

Ama Kızıl Ordu'nun subaylarına verdiği piyade tüfeği Şpagin'ini de seviyordu. Komutası altındaki adamları da iyiydi. Ceza taburundaki çavuşlar bile her zaman savaşçı, her zaman cesur olmuştu. Neva buzunda kollarında ölen arkadaşı Anatoli Marazov. Ouspenski. İyi teğmenlerdi. Ouspenski, Alexander'ın sırrını ona ihanet ettiğinde bile saklamış, çıkış bileti olan adamı şiddetle korumuştu.

Alexander, Richter dışında ormanın içlerine doğru birlikte gittiği adamların hiçbirini tanımıyordu ama tanıyor olmayı isterdi. Khammouan'ın dağlarına varmadan önce hikâyelerini dinlemek isterdi. Kendi taburundaki teğmenler ile çavuşların hayatlarını bilirdi. Ama şimdi yanında olan adamların hiçbirinden kuşku duymuyordu. Çünkü onlar Anthony'nin adamlarıydı. Ve oğlunu tanıyor, ondan şüphe duymuyordu. Mercer, Ha Si, Elkins, Anthony'nin Telikov'u, Marazov'u, Ouspenski'siydi.

Alexander, Yuma'da eğitim görmeye devam ettiğine, kendini her an aktif savaşa girmeye hazırladığına seviniyordu. Askerî istihbarat belgelerini çevirmesinin yeterli olduğu zamanlarda bile eğitim almıştı. Bunu Tatyana'ya söylemek istememişti ama o silahları her zaman sevmişti ve Amerikalılar kimsenin yapamadığı silahlar yapıyorlardı. Böylece Yuma'ya gittiğinde kulak koruyucusunu takıp M-4 tüfeklerine susturucusunu yerleştiriyor, öğleden sonralarını nişan alarak geçirip keskin nişancılığını koruyordu. Akşam kaldıkları eve döndüğünde üzerine sinen barut kokusundan kurtulmak için kaynar suyla duş alıp Tatyana'nın yanına uzanıyordu. Ona, daha iki saat öncesine kadar kırk milimetrelik tüfek mermilerini roketataran fişek yatağına yerleştirip tetiğe basmamış gibi dokunuyor, sonra da her yönden tatmin olmuş bir halde pazartesi günü işe gitmek üzere Scottsdale'e dönüyor, odunları kesip alçı sürüyor, fayansları kaldırıp masasında tasarım yapıyor, Yuma'daki doğduğundan beri kullanıyormuş gibi hissettiği uzun menzilli tüfekten sonra doğduğundan beri kullanıyormuş gibi hissettiği çivi tabancasını kullanırken gülümsüyordu. Belki de buydu, gizlediği asıl benliği, babasını her şeyden çok mutlu etmek isteyen en küçük oğluyla iletişim kurmasını sağlayan. Ne iyi bir çocuktu o.

Hava ısınıyordu. Tropikal bölge gibi değildi burası, hava kuruydu. On iki kişilik ekip altın sarısı meşeler ve bambularla dolu ormanda tek sıra halinde ilerliyor, yılanlardan, mayınlardan, bubi tuzaklarından, zehirden, punji kazıklarından sakınmak için önlerindekinin ayak izlerini takip ediyordu. Gözünden hiçbir şey kaçmayan Ha Si çalılıkları temizliyor, kabartmalı haritası, pusulası, saatiyle etrafını gözetliyor, tüfeğini sürekli ileriye doğrultmuş halde yürüyordu.

"Hayret verici bir adam," dedi Alexander, Mercer'a yaklaşarak.

Mercer onu başıyla onayladı. "Söylentiye göre," dedi alçak sesle, "onların tarafındaymış. O yüzden her şeyi biliyor, her şeyi yapabiliyor. Ama biz ona bir şey sormuyoruz. Bizim tarafımızda olduğu için seviniyoruz."

"Gerçekten öyle," dedi Alexander, Ha Si'nin bu aman vermez kesimdeki yön bulma becerisine hayran kalarak. Tatyana, İlmen Gölü'nde

kaybolduğunda bu adamı yanına almalıydı. Bir de jilet gibi keskin Bowie bıçağı, kumanya, Richter'ın VHF telsizi ve üzerinde, "*Ve Tanrı buyurdu, askerler yaratılsın ki denizden balık taşsın*" kelimelerinin yazılı olduğu Zippo çakmağı olsaydı her şey tamam olurdu. Alexander gülümsedi. Ama Tatyana onlar olmadan da bir şekilde kurtulmuştu.

Üç saat boyunca yürüdüler. Altıncı kilometreye vardıklarında Richter telsizini açtı. Altıncı kilometrede küçük bir düzlük bulmuştu, insan boyundaki fil otlarının arasında iniş yapmaya yetecek genişlikte bir düzlüktü burası. Richter pilota düzlüğün koordinatlarını verdi. Böylece aceleyle dönmeleri gerekirse düşman topraklarından kurtulmak için dört saatlik ve yedi kilometrelik dik bir yolu aşmak zorunda kalmayacaklardı. "Ön kısım her ihtimale karşı mühimmatla dolu olsun," dedi Richter pilota. "Çünkü buraya senden başkasının gelmesini istemiyorum. Diğer helikopterleri Kuzey Nam'e çağırmadan önce bu alçakları darmaduman etmeliyiz."

Sonunda ormanın sonuna, dağın tepesine vardılar ve yeşil bir geçidin yüz seksen metre kadar yukarısındaki uzun, dar ve düz bir tepeye vardılar. Tepenin altında, dik ve yüksek sıradağların arasında, kahverengi bir nehrin kıyısında etrafı kuşatılmış bir yerleşim yeri vardı. Her yanı fil otları, kayalıklar ve kısa çamlarla dolu dağlarla kuşatılmıştı. A-takımının karşısındaki dağların bir yanına doğru girinti yapan bir düzine çeltik tarlası kat kat dizilmişti.

"Kum Kau *burası* mı?" diye sordu Alexander dikkatle bakarak.

"Evet, öyle sanıyorum," diye karşılık verdi Ha Si. "Ne oldu? Çok mu küçük?"

Köy *çok* küçüktü, Kontum'daki üslerinin altıda biri kadardı. İki uzun tarafı elli metre, kısa taraflarıysa yirmi beş metre kadar ancak vardı. Sazdan kulübeler simetrik bir halde düz bir yol üzerine kurulmuştu. Bölge, nehir kıvrımını izleyen küçük kavis dışında Parisli bir mimar tarafından tasarlanmış ve bir defada ortaya çıkarılmış gibi görünüyordu âdeta. Sessizdi ve ortalıkta kimseler görünmüyordu. Terk edilmiş gibiydi.

Alexander köye beş saniye daha baktıktan sonra dürbününü indirdi. "Ben tüm eğitimimi senin gibi yerinde değil, Yuma'daki küçük bir ofiste almış olabilirim Albay Richter ama bu aşağıda gördüğümüz yer köy falan değil. Tuzağa benziyor. Lanet olası bir askerî üs."

Richter şüphe içinde kendi dürbününü aldı. "NVA gizlenmek için gri barakalar yapar. Bunlarsa sivillere ait kulübelere benziyor." Çok yüksekte oldukları için duyulma korkusu olmaksızın konuşabiliyorlardı. Yine de yokuştan uzaklaşıp çöktüler.

"Öğle vakti," dedi Alexander. "İnsanlar nerede?"

"Ben nereden bileyim? Uyuyorlar mı? Mastürbasyon mu yapıyorlar?"

"Ben de bunu demek istiyorum. Bu bir *köy*. Çeltikler fazla büyümüş ve bekliyorlar. İnsanlar neden mahsulleri toplamamış? Albay Richter, normal bir köyde, gün ortasında insanlar dışarıda olur. Ekip biçer, yıkanır, yemek yapar, aileleriyle ilgilenirler. İnsanlar nerede?"

Richter dürbünüyle köye baktı. "Orada. Orada kadınlar var. Nehir dedikleri o balçığın içinde çamaşır yıkıyorlar."

Alexander baktı. "Orada kırk kulübe var ve senin tüm gördüğün üç yaşlı kadın mı?"

Ha Si dürbünle bakmadan alçak sesle, "Albay Richter, altı yüz metre aşağıda, bu güney tepesinin dibinde bir düzine işçi bambuların arkasında yüzüstü yatmış, gizleniyor," dedi.

Alexander başını salladı. "Nöbetçiler, Almanların güvenliği en yüksek tutulan esir kampı Colditz Kalesi'ni koruyorlarmış gibi on beş metre arayla dizilmiş. Sivil köyü mü dedin albayım?"

"Bir de şu var," dedi Ha Si huysuz Richter'ın gönlünü almaya çalışırcasına, "nöbetçiler uyuyor."

Alexander ona baktı. "Ben senin ciddi olduğunu sanmıştım Ha Si!"

Ha Si'nin yüzü ifadesizdi. "Ciddiyim efendim. Uyuyorlar gerçekten." Küçük gözlerinin simsiyah irisleri hafifçe ışıldadı.

Ha Si, İngilizceyi diğer Bannhaların yanından bile geçemeyeceği kadar iyi konuşuyordu. Tojo dışında, Tojo akıcı İngilizce konuşurdu (yarı Japon olduğu için Japoncayı ve Vietnam dilini de tabii). Ama konuşmamayı tercih ediyordu.

Alexander yine de gündüz vakti uykuya dalan köyün gece Las Vegas'a dönüştüğünden şüpheliydi. Bu varsayımının gerçeklik payı olup olmadığını anlamak için geceyi beklemeleri gerekecekti. Elinde silahı olmadan bir adım bile atmadı. Köy ne durumda olursa olsun burası Kum Kau'ydu. Moon Lai'nin orada olup olmadığını görecek kadar kalmalıydılar orada.

Merkezî bir nokta seçip hareketleri gözlemlemek için küçük bir çalılığı temizlediler, gizlenmek için kayalık ve uzun otlarla kaplı bir yer seçtiler, mola verip bir şeyler yediler. Sigara içemiyorlardı ve on iki adam da bu yüzden deliye dönmüştü ama Vietnam sigaralarının Batı sigaralarıyla ilgisi yoktu. Çektiğiniz tek nefesin bile rüzgârla birlikte düşmanın burnuna gitmemesi mümkün değildi. Alexander, "Böyle olacağını bilseydim buraya gelmeyi bir kez daha düşünürdüm," dedi.

Ha Si, "Ben senin ciddi olduğunu sanmıştım," dedi.

"Şaka yapan mı var?" Alexander, Berlin'den beri bu kadar zaman sigarasız kalmamıştı. Ama artık yapacak bir şey yoktu. Ya sigarayı seçerdi ya da oğlunu.

Öğle vaktiydi ve hava çok sıcaktı. Bir güzel temizlenip silahlarını kontrol ettiler ve sararmış, kalın çimlerin üstüne çöktüler. Boyları yer yer üç metreyi bulan ve uçları bıçak gibi sivri olan otların arasından geçilmiyordu. Öylece beklemekten nefret eden Richter –kendi akılsızlığı ölçüsünde– üç dağlıyla birlikte tepeyi incelemeye ve tehlike anında kaçmalarını kolaylaştırmak için köye giden yol üzerindeki çimleri temizlemeye gitti. Tabii onlar o tepeye tırmanabilirlerse onları takip eden düşman askerleri de tırmanabilirdi. Öylece beklemekten nefret etseler de yerlerinden kımıldamamayı beceren Ha Si ve Alexander punji kazıklarını diktiler. Ardından otların arasından neredeyse nöbetçilerin horul horul uyuduğu noktaya kadar inip aşağıdaki bölüme mayın döşediler ve ince telleri elli metrelik bir alana gerdiler. Ha Si uyuklayan adamla arasında beş metreden az bir mesafe kalmışken, "Düşman askeri bu tele bir bassın," diye fısıldadı, "yüz metrelik alanda kahvaltı niyetine minik çelik topları yerler." Neredeyse gülümsedi. "Tepeye de mayın döşeyeceğiz. Bu kısımdakilerden kurtulurlarsa on

metre yukarıdakilerden kurtulamazlar. Sonra punji kazıkları var ve en sona kalanların icabına da en tepeye döşediğimiz Claymore mayınlarla bakacağız."

"Bölgeye tümüyle mayın döşemeliyiz," dedi Alexander otla kaplı tepeyi ve köyü inceleyerek.

"O kadar mayınımız yok."

"Haklısın." Alexander kendini meseleye iyice kaptırmıştı. "Bu tepenin dibi boyunca yüz metrede bir mayın yerleştirmek yeterli. Beş mayına ihtiyacımız var. On metre yukarıya dört mayın daha gerekecek ve en tepeye, geldiğimiz yola yakın bir noktaya da üç tane daha gerekecek. Bu kadarı yeterli."

"Onları nereye yerleştirdiğimizi unutabiliriz," dedi Ha Si.

Alexander göz kırparak, "Unutmazsak iyi olur," diye karşılık verdi.

"Yeterli telimiz yok."

"Teli mümkün olduğunca ger."

"Çok tedbirlisin, değil mi?"

"Evet."

Ha Si başını salladı. "En kötüsüne mi hazırlıyorsun kendini komutanım?"

"En kötüsüne hazırlıyorum Ha Si."

İşlerini gizli ve özenli bir şekilde –tepeye önceden bubi tuzağı döşenmiş olabilirdi– halletmeleri iki saat sürdü.

Teli özenle gerdikten sonra fil otlarının arasından kendilerine ayrı, gizli bir yol açtılar ve yaptıkları işten memnun bir halde kamp kurdukları noktaya dönüp oturdular, içkilerini içtiler. Ama sigara içemediler. Alexander bir sigara uğruna ömür boyu içki içmekten vazgeçebilirdi. Bu arada en az bir kişi dürbünle köyü sürekli izliyordu. Ortalık sessizdi. Arada bir genç ya da yaşlı birkaç kadın ağır ağır akan nehre gidip yıkanıyor, sonra hemen kulübelerine dönüyordu. Kadınların hiçbiri askerlerin aradığı kadına benzemiyordu ama içlerinden ikisi sakattı. İkisinin de bir bacağı yoktu. Aşağıdaki nöbetçiler, yarı otomatik Kalaşnikof tüfekleri ellerinde, güneşe karşı yüzlerini şapkalarının altına gizlemiş, huzurla uyumaya devam ediyorlardı.

Öğleden sonra saat üçte Ha Si, "Bakın. Binbaşı Barrington, bak. Şu kız olabilir mi?" dedi. Üstelik dürbünü bile yoktu.

Hepsi onun işaret ettiği yöne baktı.

Ufak tefek, beyaz bir silüet nehir kıyısı tarafındaki uzak bir kulübeden çıkıp dağın onlara en yakın tarafına sıralanmış kulübelere doğru yürüdü. Beyaz bir şapka takmış, beyaz elbise giymişti. Ufacık, zayıf bir şeydi, tıpkı bir şakayık gibi kolayca gözden kaçırılabilirdi. Ama hamileydi. Alexander'ın ilk fark ettiği bu oldu, kızın karnı nasıl da belirgindi. Sağ gözü bandajlıydı.

"Tam isabet bebeğim," dedi Elkins.

Tam isabetti gerçekten de. Alexander gözlerini kızın karnından alamıyordu.

Kız bir şeyler taşıyarak nöbetçilerin önündeki yoldan geçti, durdu, elindekilere bakıyormuş gibi birkaç dakika bekleyip en sondaki kulübeye girdi. Amerikan askerleri bekledi. Alexander'ın nefesi kesilmişti âdeta.

Kız yirmi dakika sonra elinde yine bir şeyler taşıyarak dışarı çıktı ve geldiği yoldan geri döndü. Alexander dürbünle kızın sağ elini görebiliyordu şimdi, serçe parmağı ile yüzük parmağı yoktu. Kız içeri girmeden öncesine göre daha ağır görünmüştü Alexander'ın gözüne. Ağırlığı karnına değil de omuzlarına yüklenmiş, hiç bakmadığı –ya da bakamadığı– yere doğru itiyordu onu sanki.

"Acele etmezsek o çocuğu gözümüzün önünde doğuracak," dedi Elkins.

Alexander böyle bir değerlendirme yapmamak için ona bakmamış olmayı isterdi. Kızın dört sıra halinde dizilmiş kulübelerin önünden nehre yürüyüp taşıdığı şeyleri yıkamasını izledi. İki, belki de üç yaşındaki bir çocuk ona doğru koştu. Kız, çocuğun yıkanmasına yardım edip üzerine biraz su sıçrattı. Yan yana oturdular. Yalnızdılar.

Richter, Elkins, Mercer, Ha Si, Alexander'ın yanında oturup sessizce onları izlediler. "Onun çocuğu değildir eminim," dedi Richter endişeyle Alexander'a bakarken. "Ablasının çocuğudur. Ablası öldüğü için şimdi çocuğa o bakıyordur."

Kimse konuşmadı.

Özellikle de Alexander konuşmadı. Köye, kıza sırtını dönüp bir taşa yaslandı, "Richter, bir sigara içmezsem öleceğim," dedi ve gözlerini kapattı.

Sigara içmedi ve saatler sonra karanlık çöktü.

Richter adamlarına uyumalarını emretti. Dağlıların ikisi nöbetteydi, diğerleri uyudu, Alexander dışında. Kamp alanı farklı bir görünüm aldı. Hafif bir borazan sesi duyuldu, ışıklar yandı, kulübelere girip çıkan adamlar ortaya çıktı, bir hareketlilik oldu. Bir şeyler taşınıyor, düzenleniyor, ayarlanıyordu, nöbetçiler bile uyanmıştı. Oldukları yerden ayrılmadılar ve kadınlar (artık sayıları bir düzine kadardı) onlara yiyecek bir şeyler getirdi, birlikte yediler. Alexander yeşil mercekli StarLight dürbünüyle onları izledi. Gece dürbünü sayesinde köyü on bin kat büyütülmüş haliyle izliyorlardı ama dürbün olmadan da bu yerde, yani Kum Kau'da gece ile gündüzün yer değiştirdiği rahatça görülebilirdi.

Susturucu ile dürbününü tüfeğine takan Alexander karanlıkta kayalıklara yaslanıp tüfeği nöbetteki adamlara doğrulttu. Tüfek hiç hareket etmiyordu.

Nöbet değişimini yapmak için uyanan Richter, "Ne yapıyorsun?" diye fısıldayıp Alexander'm yanma çöktü. "Teker teker mi indireceksin hepsini?" Kayalığa yaslanıp yüzünü ovaladı.

"Sen nasıl istersen Albay Richter," dedi Alexander. "Komutanıma asla itaatsizlik etmem. Yarın onlar uyurken teker teker indirebilirim hepsini. On beş saniye bile sürmez. Kimse de fark etmez."

Sabaha karşı saat ikide köyün biraz ilerisinden gündüz saatlerine göre kamufle edilmiş bir helikopter havalanıp uzaklaştı.

"Şuna da bakın," dedi o sırada uyanan Elkins. Richter adamlarına uyumalarını emretmişti ama çoğu uyumaması gerekirmişçesine coşkuluydu.

"İyi bir Sovyet Kamov helikopteri," dedi Alexander, Richter'a. "Böylesi yardıma hazır, kadınların çoğunlukta olduğu bir Vietnam köyünde Sovyet askerî helikopterine neden ihtiyaç olduğunu anlayamadım. Ama

zaten ben ne bilirim ki? Ben sizin gibi savaş meydanlarında değildim, askerî istihbarattaydım." Tekrar dürbününe odaklandı.

Elkins dürbünüyle gördüğü başka bir şeyi gösterdi. "Şuraya bakın," dedi. "Kampın arkasında, şu alçak, düz, kare şeklindeki çatıda kum torbasından başka bir şey yok. Bunu gündüz görmemiştim. Sizce o kum torbalarının altında ne saklıyorlar?"

Alexander, *Bronz Atlı*'daki kum torbasından heykeli düşünüp gülümsedi.

"Biz Kontum'da kum torbalarının altında ne saklıyorsak onu." Yani mühimmat ikmal noktasında ağır silahlar. "Bunun ilginç yanı," dedi Alexander, "kum torbasından çatının ne kadar uzun olduğu. Bizim Kontum'daki çatımız dört buçuk metre. Onlarınki on beş metre gibi. Burası ikmal noktası değil, ikmal hangarı."

"Burada ne olacak ki?" diye sordu Elkins.

Adamlar iyice çömelmiş, dürbünleriyle etrafı izliyorlardı. Sabaha karşı saat dörtte Kamov helikopteri geri döndü. Gece dürbünü olmadan Alexander ve Richter'ın arasına çöken Ha Si, "Siz de benim gördüğümü görüyor musunuz?" dedi.

"Hayır, sen ne görüyorsun?" diye haykırdı Richter sabırsızca. "Ne görebilirsin ki? Dürbünün bile yok! Sen git de uyu biraz."

"Dürbününüz bozulmuş o halde efendim," dedi Ha Si. "Yeşil mercek işte. Çünkü ben altı üniformalı, silahlı Vietkong askerinin Kamov'dan indiğini gördüm."

Richter bu kez daha dikkatli baktı. "Lanet olsun," dedi dürbününü yüzünden çekerek. "Başımız büyük belada."

Alexander korkusuz ve soğukkanlı bir ifadeyle, "Pek sayılmaz," dedi. "Benim yanımda güçlü patlayıcı roketler var, onlar daha ne olduğunu anlayamadan üç saniyede Kamov'u darmaduman ederler. Toplamda en az on bin mermimiz var, ayrıca Chinook da cephaneyle dolu. Diyelim ki aşağıda iki yüz adam var. İki yüz düşman askerine on bin mermi yeter. Ne? Yetmez mi?"

"Hayır," dedi şimdi onun kadar soğukkanlı görünen Richter. "Hayatta yetmez."

"Üstelik tepedeyiz." İki ayını Holy Cross ormanındaki tepenin dibinde neredeyse silahsız ve tabii dört kilometre ötedeki zırhı bile delen M-60 makineli tüfeği olmadan geçiren Alexander onu çok da önemsemedi.

Elkins ve şimdi de Mercer onların yakınına uzanmıştı.

"Albayım, ben Binbaşı Barrington'a katılıyorum," dedi Elkins. "Ellerindeki RPG-7'ler seni endişelendiriyor, biliyorum ama biz on iki kişiyiz ve her birimizde Amerikan yapımı roketatarlar var. İki yüz kırk adet kırk milimetrelik saçmaya ek olarak sayısız güçlü patlayıcımız var. Neden bu kadar endişelendiğini anlamıyorum."

"Söylemesi kolay, Elkins," dedi Richter. "Vietnam Kurtuluş Cephesi pusudayken tehlikenin kokusunu alamazsın."

Ha Si, "Bunlar Vietkong'dan değil," dedi. "Bunlar Vietminh. Kuzey Vietnam Ordusu'ndan. Vietkong, Kamov helikopteri kullanmaz."

Alexander ve Richter köyü izlediler. "Nerede yaşadıklarını biliyor musun?" diye sordu Richter. "Yer altında. Fare gibi tünellerde, karanlık mağaralarda yaşarlar. Kulübelerse, senin Las Vegas'ta kazandığın dolarlar üzerine bahse girerim ki çoğunlukla boş. Mühimmatın büyük bir kısmı, adamları, kadınları, hepsi yerin altında."

"Zaten mezarda yaşıyorlar yani," dedi Alexander.

Richter bir an sessiz kaldı. "Planın nedir Binbaşı Barrington? On iki adamla yer altına savaş açmak mı?"

"Yer altındakilerle savaşmayacağız," dedi Alexander. "Kızı alacağız."

"Anthony'nin burada olduğunu düşünmüyorsun, değil mi?"

Alexander'm tek yanıtı hafifçe ürpermesi oldu.

"Ah, Binbaşı!" dedi Richter. "Neredeyse altı aydır ortada yok. Büyük ihtimalle Hanoi'ye ya da Hoa Loa'ya götürüldü." Sonra biraz duraksadı. "Lütfen, lütfen biraz düşün ve ihtimalleri gör."

"İhtimalleri görmek istemiyorum," dedi Alexander, "çünkü Hoa Loa yürünemeyecek kadar uzakta, en azından bugün için. Kızı yakalayacağız. Onu yakaladıktan sonra Anthony'nin yerini öğreneceğiz."

Karanlıkta o yeşil, insan görünümlü silüetler birer yaratık gibi uçuşuyordu, dürbünden uçma kısmı abartılı görünüyordu tabii.

Ha Si sessizdi. Alexander onun *fazla* sessiz olduğunu düşündü, söyleyeceği bir şey varmış da söylemiyormuş gibi. Bu iyiydi çünkü Alexander bir şey duymak istemiyordu. Onun yerine Elkins'e döndü.

"Elkins," dedi, "bu tek gözlü Moon Lai aşağıdaki kampta NVA'nın mahkûmlarından biri olabilir mi sence?"

"Hayır, mahkûm olduğunu sanmıyorum binbaşım," dedi Elkins başını eğerek.

"Komutanım, bu kız onlardansa sana hiçbir şey söylemez," dedi Ha Si nihayet. "Onu yakalayacağız ama ağzından tek kelime alamayacağız. Ölümü bile göze alır."

Ha Si'nin doğru söylediğini fark ederek homurdandılar. Yalnızca Mercer sessizdi çünkü oturduğu yerde uyumuştu. Bir de Tojo ki o homurdanmak şöyle dursun konuşmuyordu bile. Alexander, "Ha Si'nin söylediğine saygı duyuyorum. Ona katılmıyor değilim. Ama o kızı yakalamalıyız," dedi ve duraksadı. "Anthony'yi bulmamız için tek şansımız o. Haksız mıyım Ha Si?"

Ha Si sessizdi. "Sanırım," dedi sonunda, "o kızı yakalamakta kararlısın. O halde gidip yakalayalım onu."

Alexander dağlı adama baktı. Ha Si'nin yardımını istiyor, buna *ihtiyaç* duyuyordu. Vietnamlı onu hayal kırıklığına uğratmamıştı. Ha Si, Richter'a dönüp, "Efendim, burası yalnızca geceleri sıkı denetim altında," dedi. Uyanık ve tetikte olan nöbetçileri gözlemlemişlerdi. "Belki de yalnızca geceleri bir tehlike bekliyorlar. Gündüzleri de dikkatli olmaları gerektiği halde olmuyorlar. Bana sorarsan umursamıyorlar ki bu bizim açımızdan iyi bir şey. O yüzden gündüz saldırıya geçmeyi teklif ediyorum."

"Benimle dalga geçmeyi kes!" dedi Richter. "Gündüz saldırmayacağız!"

"Ama Ha Si haklı," dedi Alexander. "Saldırmalıyız."

"İkinizin de canı cehenneme," dedi Richter. "Boş versene. Bizim görevimiz fark edilmeden bir adamı oradan alıp çıkarmak. Ama o lanet olası Vietminh Ordusu oraya konuşlandığına göre görev alanımız da değişmeli."

Askerler sessizce bekledi.

"O kadarına yetecek kadar adamımız yok!" diye homurdandı Richter. "Hepiniz ölmek mi istiyorsunuz?"

"Elimizde olanla yaparız," dedi Alexander. Sonra da, "Albayım," diye ekledi.

"Sana kaç defa söylemem gerekiyor? Senin söylediğin şey için yüz adam gerek. Yerin altına mı gidelim? Neye karşı geldiğini bilmiyorsun. Ve en kötüsünü tahmin etmelisin. En az iki, belki de üç Cobra'ya ihtiyacımız olacak."

"Cobra görevimizi tehlikeye sokar albayım." Konuşan Ha Si'ydi ve alçak, saygılı bir sesle konuşuyordu. "Cobra gizli göreve uygun değildir."

"Biz de bu platoda olduğumuzu ilan edermişçesine ateş yakıyoruz: Bizi istiyorsanız buradayız, gelin, bizi alın! Buna ne diyorsunuz?"

"Biz ateş yakmıyoruz," dedi Alexander savunmacı bir tavırla.

Ha Si küçük elini açıp uzattı. "Haklısın albayım. Onlarınki büyük ölçekli bir operasyona benziyor, NVA ve Vietkong arasındaki önemli operasyonların üssü gibi. Nehri de mühimmatı mavnalarla naklet-mek için kullanıyor olabilirler. Ellerinde mahkûm varsa onları da yer altındaki bambu kafeslere hapsetmişlerdir." Alexander'a döndü ve gözlerini sabitleyerek, "Farelerle onlara işkence ediyorlar. Oğlun oradaysa bunu görmeye hazır mısın?" dedi. Eski sakinliğini kaybederek gözlerini kırpıştırdı.

"Pek fazla şansım yok, değil mi?" Alexander da eskisi kadar sakin değildi artık. "Yarın saat üçte aşağıya ineceğiz. Moon Lai o kulübeye girdiğinde."

Ha Si itiraz etti. "Hayır, üç çok geç olur. Nöbetçiler uzun süre dinlenmiş olacağından uyumazlar. Hayır. Onlar uyuduktan sonra bir saati geçirmemeliyiz. O zaman uyku sersemi, yorgun, hatta sarhoş olurlar. Biraz daha derin uyumalarını sağlayacak bir şey var bende." Hava tabancasını çıkarıp güldü. Alüminyum bir tüptü bu. "Saniyede üç yüz metre hızla enselerine afyonlu ok fırlatacağım. Fena fikir değil, ha?"

"O afyonlu ok saniyede üç yüz metre hızla gidiyorsa enselerinden girip diğer taraftan çıkar," dedi Alexander. "Onları benim Colt'umla vursan daha iyi."

Ha Si gülümsedi. "Senin Colt'un çok gürültülü efendim. *Sessizce* enselerine ya da kürek kemiklerine ok fırlatacağım. Uyuyacaklar. Ama içeri girmek için yeterli bilgiye henüz sahip değiliz. Bugün kızı öğleden sonra saat üçte gördük. Ama yarın sabah erkenden de gelebilir. Bir gün daha bekleyip kampın sabahtan akşama nasıl işlediğini izlemeliyiz. Saldırmak için en iyi zamanı daha iyi görmüş oluruz böylece."

Richter ikisine birden gözlerini dikip baktı. "Siz ikiniz söyleyeceklerinizi bitirdiniz mi? Hiçbir yere gitmiyoruz. Orada kaç düşman askeri var biliyor muyuz? On ikiden fazla oldukları konusunda sizi temin ederim. Hayır, yardıma gelmesi için Hatchet gücünü çağıracağım. Otuz beş kişi daha gelmiş olur böylece. Kuzey Nam'de olmamız artık umurumda değil. Oraya daha kalabalık bir grupla gireceğiz, o piç kurularını püskürtüp bütün köyü tutuşturacağız. O süre içinde biri gelip bir şey sorarsa köy küle dönecek ve biz de Kontum'a döneceğiz. Kaybolduk, diyeceğiz. Pusula bozuldu, yanlış yola saptık. Laos'un dağlık kesiminde olduğumuzu düşünürken böyle bir şeyle karşı karşıya kaldık."

Alexander elini Richter'ın omzuna koydu. "Albayım," dedi sakin bir sesle, "bir gün bekleyelim. Bir gün. Yokluğunuzda Müşterek Komuta Merkezi neler olduğunu biliyor. O Hatchet ekibi üç saatte burada olabilir. Ama önce Anthony burada mı, onu anlayalım."

"Alexander!"

"Bekleyelim." Alexander sert bakışlarını Richter'a dikti. "Lütfen."

Richter kendisinin Japon olmadığına ve kamikazeleri sevmediğine dair bir şeyler geveledi. *Bu da* Tojo'nun konuşmasını sağladı. Japon olmasına rağmen kendisinin de onları sevmediğini söyledi. Richter, SOG üssünde uyuyan pilotu aradı ve Chinook'ta ne kadar ağır silah olduğunu sordu. Çok fazla vardı. Pilot onu dikkatle dinledi. Richter ona yarın sabah ilk iş Laos'taki gizli yere uçmasını ve üç dağcının gidip biraz daha mühimmat alacağını söyledi.

Oturdukları yerde uyudular ve iki saat sonra güneş daha yeni doğarken çiyle kaplı olarak uyandılar. Dağlar sabahları soğuktu, dört derece civarındaydı ve Alexander örtüsüne iyice sarındı. Kış aylarında burada tropikal nem görülmüyordu. Köy sessizliğe gömülmüştü. Adamlar gözden kaybolurken kadınlar ortaya çıktılar. Bir düzine genç kadın kucaklarında bebekleri ve yaşlı anneleriyle birlikte kulübelerden çıkıp leğenlerde çamaşırlarını ve akan suyun altında bulaşıklarını yıkamaya gitti. Peki, nerede yemek yapıyorlardı? Yer altında mı? Belki de dumanı dışarı veren görünmez bir havalandırma sistemleri vardı.

Bir süre o pastoral manzarayı izledikten sonra Richter pes ettiğini gösteren, Alexander ise suratsız bir ifadeyle birbirine baktı.

"Evet, Albay Richter, Hatchet desteği kadınları ve çocukları yok etmeye geliyor mu?" diye sordu Alexander.

Richter yere tükürdü. "O piç kuruları onların arkasına saklanıyor," dedi cansız bir sesle. "İşte biz bu yüzden ölüyoruz ve onlar da bu sayede savaşı kazanacak. Çünkü onlar kendi kadınlarını umursamazken biz umursuyoruz."

"Evet," dedi Alexander. "Roma'dan da daha fazlası beklenmişti hep."

Richter tekrar tükürdü. Hatchet gelmeyecekti.

Kadınlar çalışırken nöbetçiler bambuların arasında uykuya dalmıştı. Sabah saat sekizde ufak tefek, esmer kadın gözünde beyaz bandajla, beyazlar içinde, uykusunu almış halde kulübesinden çıktı. Alexander'ın dürbünü kıza odaklanmıştı. Kız uyuyan nöbetçilerin önünden kulübeler boyunca ilerliyordu. Alexander kızın, temiz gazlı bez olduğunu şimdi anladığı şeyle birlikte en uçtaki kulübeye girdiğini gördü. Biraz bekledi. Yirmi dakika sonra kız elinde kirli bandajlarla tekrar ortaya çıktı.

Alexander'ın dürbünü bir an o kirli bandaja kaydı.

Moon Lai tekrar nehir kıyısına gittiğinde oradaki yaşlı bir kadının kulübelerin dışındaki tuvalete gitmesine yardım etti. Kadın onun annesi olabilirdi çünkü Moon Lai yaşlı kadına nazikçe dokunurken o da Moon Lai'nin karnını okşamıştı. Sonra iki bebeği küvette yıkamaya götürdü. Küçük çocuk yine yanındaydı. Üsteki tek aktivite çamurlu nehirde yaşanıyordu. O gün hava biraz daha sıcaktı.

Alexander, Richter'a döndü. "Öncelikle," dedi, "sigara içmeden mantıklı düşünemeyeceğim kesin. İkincisi," diye devam etti, "bu kızın farklı bir amaçla çalıştığını gösteren bilimsel veriler hâlâ yok ama gördüklerimizden öğrendiğimiz bir şey daha var." Görünmeyen sigarasından bir nefes çekti sanki. "Moon Lai sabah uyandığında annesiyle, bebeklerle ilgilenmeden, kendisi yıkanmadan önce ilk iş olarak o kulübeye giriyor ve yirmi dakika sonra pis bandajlarla dışarı çıkıyor."

"Büyük ihtimalle oradaki senin oğlun değil Binbaşı Barrington," dedi Elkins onu rahatlatmak için. "Tek gözlü, sekiz parmaklı NVA fahişeleri çok kaypaktır. Belki de oradaki başka bir yaralı askerdir."

"Elkins, Tanrı aşkına!" diye haykırdı Richter. "Espri yapmanın sırası mı?"

"Espri değildi efendim," dedi Elkins zayıf bir sesle.

Ama Alexander kendini tutamadı. O hamile kızın görüntüsü onu mahvetmişti. Ona dair kanıları değişiyordu. Kızın hareketleri, duruşu, yüzündeki o tatlı ifade ne kadar uzakta olursa olsun, dürbün gözünden bir kanıya varmak, uzaktan anlamak ne kadar zor olursa olsun Alexander'a Tatyana'yı hatırlatmıştı. Yarı kör, sakat, Vietnamlı Tatyana. Anthony neredeydi? Alexander tümüyle yanılmış mıydı? Nikotin yokluğu onu sıkıntıya sokmuş, iyice bitkin düşürmüştü. Ne düşüneceğini bilemiyordu. Tatyana olsa ne düşünürdü?

Sabah boyunca sefil bir halde kampı izledi ve sonra Richter'a, Moon Lai'yi hiç vakit kaybetmeden gidip getirmeleri ya da hiç vakit kaybetmeden, hemen, şimdi bir sigara içmesi gerektiğini söyledi. Onun bu hali Richter'ı eğlendirmişti, geçmişte, mesela hapishanedeyken ceza olarak haftalarca sigara içemediği zamanlarda ne yaptığını alaycı bir şekilde sordu. Biraz olsun eğlenmeyen Alexander gayet ciddi bir ifadeyle Richter onu çırılçıplak soyup bileklerinden sekiz saat boyunca baş aşağı asmadığı sürece bir sigara içmesine izin vermesi gerektiğini söyledi. Richter o iki seçeneği düşündü ama sonra Alexander ve Elkins'e birkaç kilometre ötede, ormanın derinliklerinde sigara içme izni verdi. Elkins tüfeği önünde, ona yetişmekte güçlük çekiyordu. Ormanın derinliklerinde Alexander çalılıkların arasına çöküp hiç

konuşmadan üç sigarayı peş peşe içti. Neredeyse dört yıl kadınsız kalabildiği halde nikotinsizliğe yirmi dört saat dayanamaması ona çok da ironik gelmiyordu.

"Nasılsın Anthony'nin babası?" diye sordu Elkins, keyifle sigarasını içiyor, biraz olsun çaresiz görünmüyordu. "Biraz gergin misin?"

Alexander başını iki yana salladı. "Evet ama sorun o değil." Sigarasını dudaklarının arasından çıkardı çünkü konuşamıyordu.

"Ne yani? Oğlunun ve benim en iyi arkadaşımın böyle bir kıza âşık olmasına inanamadın mı?"

Alexander bir sigara daha yaktı. "Ben bundan biraz farklı düşünüyorum."

"Binbaşı Barrington," dedi Elkins, arkadaşıymış gibi Alexander'ın koluna dokunarak. "Sanırım bilmiyorsun ama sakat da olsa genç, Asyalı bir güzele âşık olmak az rastlanan bir şey değil. Asyalı kızlar beyaz adamların başını döndürüyor. Onlara karşı silahımız yok. Anthony'nin o kıza âşık olması daha sonra düşünmemiz gereken bir sorun. Bizim öğrenmeye çalıştığımız şey onun Mata Hari'ye âşık olup olmadığı. Bu kız onu, yeni kocasını, baba adayını baştan çıkarıp buraya getirdi, sonrasında da ona ihanet mi etti? Bunu öğrenmeliyiz."

Alexander sigarasını içti. "Elkins," dedi, "ben de bunu düşünüyorum. Anthony'nin askersiz bölgeye o kızla nasıl girebildiğini."

Elkins başını iki yana salladı. "Sen artık bazı şeyleri göremiyorsun. Tamam. Görmek zorunda da değilsin." Sonra duraksadı. "On sekiz ay önce Hué'da o kızın bizi pusuya düşürdüğünü fark etmediğimiz için bizi azarladığını hatırla. Neden bahsettiğini bile anlamamıştım. Ama şimdi biliyorum. Bu kız o tuzağın bir parçasıysa ve Anthony bunu ona âşık olana kadar göremediyse, gördükten sonra onunla kolay kolay kuzeye gelmesi mümkün değil."

Alexander başını salladı. O da böyle düşünüyordu. Ama *bu kadar* uzağa nasıl gelmişti? Bu kızın kulübeye girerken ve dışarı çıkarken sergilediği tavırlardaki gözle görülür değişimdi onun kafasını karıştıran. Alexander ondan şüphelendiği şeylerin gözlemlediği şeylere zıt düştüğünü kafasında bağdaştıramıyordu bir türlü. Alexander yere çöküp

düşündü ve sigarasını içti ama NVA'nın elindeki Anthony'nin kaderine dair onu en çok korkutan şeyleri Elkins'e anlatmadı.

Sekiz sigara içtikten sonra ayağa kalktı ve dönüşte daha ağır adımlarla yürüyüp sersem ve şaşkın ama sigara içtiği için biraz daha iyi bir halde Mercer'ın yanına çöktü. Hatta Anthony'nin arkadaşlarının yanında olmak ona kendini daha da iyi hissettirmişti. Onlara yakın olunca oğluna da daha yakındı, sakindi. Elkins ve Mercer'la bakışarak hafifçe öksürdü.

"Ne oldu çavuş?" dedi Alexander. "Utanma. Söyle. Bu işte beraberiz."

Mercer çekinerek, "Ben yalnızca Anthony'nin sürekli senin savaş anılarını anlattığını söylemek istedim," dedi. "Colditz'den nasıl kaçtığını anlattı. Üç komuta kontrol merkezindeki SOG zemin etüdü grubunun tümü o Colditz hikâyesini biliyordur eminim."

Alexander hafifçe gülümseyip başını salladı ve bu gencin, keyfini yerine getirmesine izin verdi.

"Gerçek miydi o hikâye efendim?" dedi Mercer sabırsızca. "Karanlıkta, altmış saniye içinde otuz metrelik bir duvardan ve uçurumdan atladın mı gerçekten?"

Alexander küçük bir kahkaha attı. "Hayır, son on beş metrelik kısmı altmış saniyeden sonraydı sanırım."

"Ama Colditz'den kimse kurtulamamış, öyle duyduk biz."

"Kaçanlar oldu. Fakat sonra hepsi yakalandı." Alexander duraksadı. "Benim gibi." O dondurucu şubat soğuğunda, kollarında Tatyana'nın ölen kardeşiyle Alman askerlerinin gelip onu yakalamasını beklediği anı hatırladı. Dudakları büküldü ve bakışlarını Mercer'dan kaçırdı. O anlatılanların hepsi hikâyeden ibaret değildi.

"Peki, işçi kampı? Sovyet ordusu peşinizdeyken karınla birlikte Berlin'e gitmedin mi?"

"Gittim," dedi Alexander. "Size bir şey söyleyeyim mi beyler? Sovyetler o son noktada çok zorlandılar bence ve şu an hepimizin burada olma sebebi de bu. Şimdi affınıza sığınıyorum." Kalktı ve merhamet edip ona hiçbir şey sormayan Ha Si'nin yanına oturdu.

Silahlarını temizleyip incelemekle uzun zaman geçirdi.

Gün ağır ilerliyordu.

Hemen karar vermeleri gerekiyordu, yarın sabah ilk iş köye girecekler miydi? Ha Si bir gün daha beklemek istiyordu. Richter homurdandı, Alexander da homurdandı. Ama homurdanmayan Ha Si onlara Moon Lai'nin her sabah belli bir rutine göre hareket ettiğinden emin olmadan başarısızlığa uğrayacaklarını ve her ihtimali düşünerek işlerini en kısa zamanda bitirecek şekilde bir plan yapmaları gerektiğini anlattı. Richter ve Alexander isteksizce ona katıldılar. Böylece zorlu bir günü ve uykusuz ve hareketli bir geceyi daha bekleyerek geçirdiler. Bu arada New York'taki cumartesi pazarmdalarmış gibi Vietnamlı adamlar gelip gidiyor, Sovyet yapımı helikopterler gelip asker ve mühimmat bırakıp gidiyordu.

Sonunda ortalık sakinleşti ve sabah tam sekizde Moon Lai kulübesinden çıkıp gideceği yere doğru yürüdü. Artık ona değil, saatine bakan Ha Si tatmin olduğunu söyledi. Alexander, "Almanlar kadar dakik olduğunu görünce rahatladın mı?" diyerek güldü.

"Neden bahsettiğini anlamadım Binbaşı Barrington," dedi Ha Si ciddiyetle. "Ben Almanları tanımam. Ama evet, kendimi daha iyi hissediyorum. Yarın sabah nöbetçiler uyuduktan sonra köye girebiliriz. Ben onları uyutacağım. Günün yarısını uyuyarak geçirecekler."

"Onları vurmama izin ver Ha Si," dedi Alexander tüfeğini kaldırarak. "Böylece daha uzun süre baygın yatarlar."

"Nasıl istersen efendim." Ha Si gülümsedi. "Kız kulübeye girdiğinde arkasından gireriz. Bu arada bir uyarı: Büyük ihtimalle tünele gireceğiz. Orada ateş etmeyip bıçak kullanmak daha mantıklı, yalnızca susturuculu Ruger'larımızı kullanırız. Tünelde silah sesi bomba sesinden beter olur."

Richter, Alexander'ın Ha Si'yle birlikte Moon Lai'yi yakalamaya gitmesine izin vermeyi reddetti. "Bu bir emirdir. O kadar. Hayır, dedim. Oraya gidebilecek dokuz adamımız var. Sen gitmiyorsun. Dağlılardan biri gider. Onlar zaten ölü gibiler."

Alexander mühimmatını hazırlarken Richter'ı neredeyse hiç dinlemiyordu. "Albayım," dedi, "ben de ölü gibiyim."

"Sen beş gün boyunca volta atıp durdun!" diye haykırdı Richter. "Beş dakika sigarasız duramıyorsun. Hayır, dedim."

"Ona rağmen," dedi Alexander, "altı gün altı adamla bir tilki deliğinde kalmayı başardım. Aylarca da ormanda. Sekiz ay hücrede tek başıma. Bana bir şey olmaz."

"O yirmi yıl önceydi! Ayrıca Cadılar Bayramı'nda karına gizlice sokulup onu ölesiye korkutmakla keşif becerini geliştirmiş olmuyorsun."

"Anthony mi anlattı bunu?" dedi Alexander bezgin bir halde.

"Bence o çocuk çenesini tutmasını bilmiyor," dedi Richter. Alexander'a öyle alışılmadık bir bakış attı ki o an Alexander bakışlarını kaçırmak zorunda kaldı.

Elkins, "Bırak gitsin albayım. Mercer, Tojo ve ben siperden arkasını kollarız. Başları belaya girer de yardıma ihtiyaçları olursa Ha Si bize işaret yollar," dedi.

"Ne siperi?" dedi Richter neredeyse bağırarak.

"İzni alır almaz kazacağımız siper efendim."

Richter, Elkins ve Mercer'a Moon Lai'nin kulübesinin hemen karşısına bir siper kazma izni verdi ve Ha Si'yi kenara çekti. Alexander'a bakıp, "Onu kollayacağına söz ver," dedi ve duraksayıp biraz daha alçak sesle, "oğlunun arkasını kolladığın gibi," diye ekledi.

"Elbette albayım," dedi Ha Si. "Ama umarım onu oğlundan daha iyi kollayabilirim. Sonuçta oğlu kayboldu."

"Halini görmüyor musun?" dedi Richter. "Oğlundan başka bir şey düşünmüyor. Hiçbir şeyi umursamıyor. Anladın mı beni? Tojo'yu yanına al. O sana yardım edebilir."

Ha Si başını iki yana salladı. "Üç kişi fazla olur. Tojo da sumo güreşçisi gibi. Kavgada iyi ama gürültü çıksın istemiyoruz. Binbaşı Barrington neredeyse benim kadar sessiz." Bu, Ha Si'den duyulabilecek en büyük iltifattı.

Gecenin geri kalanını da kayalar ile otların arkasına gizlenerek geçirdiler. Sabahı beklemenin heyecanı ve insan kokusu alan yılanların ortaya çıkabileceği korkusuyla yarım yamalak ve kısa bir uyku uyuyabildiler. Alexander, Ha Si ve Elkins'le birlikte nöbet tuttu. Sonra gidip

Richter'ın yanına oturdu. Kimse uyuyamıyordu, uyumaları gerekse bile, öyle emir almış olsalar bile. Alexander serbest düşüş halindeki kaygılarının Saygon'un tamamının uykusunu kaçıracak büyüklükte olduğunu düşündü.

"Adamları merak etme Alexander," dedi Richter. "Kendinden başkasını düşünme, duydun mu beni? Kendinden başkasını düşünme ve hiçbir şey için pişman olma. Bu, Anthony'nin ekibi. O bu askerlerin komutanı. Onun için çekinmeden yangına girerler. Dağlılar da öyle." Duraksadı. "Özellikle de Ha Si." Alexander ona sorgulayan bir bakış atınca Richter başını salladı. "Ha Si senin Anthony'nle çok yakındı. Ha Si'nin Moon Lai'den haberinin olmaması beni çok şaşırttı." Uzun ve ağır bir sessizlikten sonra, "Bu işin altından Moon Lai'yle ilgili bir pislik çıkacak. Hissediyorum," diye ekledi.

"Bu kadar endişelenme Tom." Alexander on iki kişi için yeterince kaygılanıyordu.

Richter omuz silkti. "Elimde değil. Ya daha fazla adamımız ellerindeyse? O zaman ne yapacağız? Burada çok iyi konuşlanmışlar."

"Hepsi de geri zekâlı," dedi Alexander. "Hangi aklı başında savaşçı üssünü yüksek bir tepenin dibindeki vadiye kurar ki? Düşman güçlerinin bir tepeye siper kazıp bir avuç dolusu insanla hepsini bir defada yok edebileceği hiç mi akıllarına gelmiyor? Tom, Kuzey Kore'yi üzerinde tek bir bina kalmayana kadar dümdüz eden, teslim olana kadar bombalayan sen bunu herkesten iyi biliyorsun ki Kuzey Kore'yi gerektiği gibi işgal edebilseydik savaş çoktan biter, biz de bu belanın içine düşmezdik."

"Önce Anthony'yi bulalım, tamam mı?"

Alexander gülümsedi ve sigaralarını çıkarıp kokladı. "Ben yalnızca, tepeleri kontrol altında tutan, her şeyi kontrol altında tutar, diyorum."

"Beş dakikada bir telsizden benimle bağlantı kurmayı unutma Binbaşı Kontrol," dedi Richter, "bana bilgi ver."

"Karımı bile beş dakikada bir aramıyorum," dedi Alexander.

"Bir sıkıntı olduğunu hissettiğin an telsizle bildir, helikopterin ne kadar ses çıkardığına bakmadan gelir ve mühimmatı alırız. Bir kilo-

metre tırmanıp dağın tepesindeki o düzlüğe gelmen yeter. On dakika yeter, şimdi dua edelim ki onları atlatabilelim."

"Onları atlatacağız."

"Şunu unutma: İleriye doğru koşarken aynı anda geriye doğru ateş edemezsin," dedi Richter.

"İzle beni."

"Bir kilometre, Alexander."

Alexander, Richter'a baktı. "Tom, sorun nedir?"

Richter başını iki yana salladı. "Orada bazı ağır silahları var. İstihkâm erleriyle dolu orası." İstihkâm erleri NVA'nın tahrip komandolarıydı. "Vikki zaten en başından beri Anthony'nin kaybolmasına izin verdiğim için bana kızgın. Bunu bilinçli yapmadığımı söyleyip duruyorum ona." Öksürdü. "Onu bulursam kendimi daha iyi hissedeceğim. Ama işler ters giderse kederim daha da artar."

"O halde biraz daha dayanalım," dedi Alexander.

Oturdular. Richter, "Sen on yıl böyle yaşadın. O günleri mi özledin?" diye sordu ve gülümsedi. "Birliklere işaret veren davul seslerini hâlâ duyuyor musun? Yüksek müttefik komutanımız MacArthur'un o sesleri hayatı boyunca duyduğunu biliyor musun?"

"Yalnızca o değil ki," dedi Alexander, Richter'ın şaşkın ifadesi karşısında gülümseyerek. Sonra da, "O iyi adamları özlüyorum. Atılıp tutulan palavraları da. Silahların da bir zararı yok," diye ekledi. Kendisi de şaşkın bir ifadeyle başını salladı. "Fakat... geri kalanından, inanmayacaksın ama sürekli ıslak olmaktan, pis olmaktan, yaralanıp kan kaybetmekten, adamlarımı kaybetmekten nefret ettim ve karımı da seviyordum."

Richter onu onaylarcasına gülümserken düşünceliydi. "Ben de karımı seviyordum," dedi ve duraksadı. "Hâlâ da biraz seviyorum."

Alexander, Richter'a bakmıyordu.

Richter, "Ben kendimi savunamam Alexander. Benim hayatım belli. Eskiden Vikki beni umursardı ama artık çoktan unuttu," diyerek iç geçirdi. "Komik ama yaşlandıkça keşke beni... bu kadar çabuk unut-

masaydı, diyorum." Bir şey söylemeye çalışıyordu. "Kendimi yeterince ifade edemiyorum."

"Bir şey açıklamana gerek yok dostum. Gerçekten. Hem de hiç."

"Tanrım! Vikki'yi ne zaman düşünsem onu 1948'de o ilk gördüğüm an geliyor aklıma. Washington'a sizi görmeye gelmişti, darmadağınık ve bezgin haliyle Tanya'ya ve Anthony'ye koşmuştu. Siyah saçları uçuşurken ağlayarak senin o küçük oğlunu havalara fırlatmıştı, çocuğa onu nefessiz bırakana kadar sarılmış, öpücüklere boğmuştu. Sanırım ona tam o anda âşık oldum; orada ve o an, o küçük çocuğu sevmesini izlerken." Richter'ın göğsü kederli bir hıçkırıkla kabardı. "Çok... duygusaldı ve tam bir İtalyan'dı. *Apassionata.** Hoşuma gitmişti. Buna ihtiyacım vardı." Uzunca bir süre konuşamadı. "Eskiden birbirimize çok bağlıydık ama şimdi her şey göstermelik," dedi alçak sesle. "Ben istediğimi yapıyorum. O istediğini yapıyor." Başını eğdi. "Gerçek bir evlilik sayılmaz, ha?"

"Haklısın," dedi Alexander. "Sayılmaz."

"Evet," diye fısıldadı Richter, "ama nehri geçerken dudaklarımdan dökülen son söz müfreze de olmayacak bu da olmayacak."

Alexander içinin sessiz, çelişkili bir merhamet duygusuyla dolduğunu hissetti.

"Tanya'yla her şey yolunda mı?" diye sordu Richter çok zaman sonra, gerginlikten hâlâ uyuyamazken.

Alexander dünyayı işgal etmeye gelen Marslılara benzeyen o ufak tefek, yeşil adamlarla dolu karanlık vadiye bakarken, "Evet, dostum," dedi. "Her şey bildiğin gibi."

"Güzel," dedi Richter. "Çok güzel."

Sonunda kayalıklara yaslanmış halde yan yana uykuya daldılar.

Sonra şafak söktü. Saat yedide, mevsim normallerinin üstünde bir sıcaklık ve bulutsuz bir sabahta Ha Si ve Alexander silahlanmış, başlıklarını takmış, hazır bir halde peşlerinde Elkins, Mercer ve Tojo'yla birlikte tepeden aşağı indiler. Richter ve altı dağlı aralarını açıp tepedeki

* (İt.) Çok duygusal. (ç. n.)

kayalıkların arkasına gizlendiler ve M-60 makineli tüfeklerini tripoda yerleştirdiler. 100 mermili palaska yanlarındaydı. Ayrıca gres pompası sıcaktan kokmaya başladığında kullanacakları iki ekstra kovanları da vardı. Tüm önlemlere rağmen beyaz adamların elinde değildi: Gecenin karanlığına sığınmadan böylesi önemli bir görevin gerginliğini yaşıyorlardı. Artı yanıysa o berrak sabah göz kamaştırıcıydı ve görüş mesafesi iyiydi.

Ha Si yukarıdan afyonlu oklarını uyuyan nöbetçilerin enselerine ya da omuzlarına birer birer fırlatmaya başladı. *Vınnnn* diye fırlatıyor, ardından fil otlarının arasında ilerleyip bir sonrakini fırlatıyordu. *Vınnnn.* Arkasından Alexander nöbetçilerin yanma koşup onların AK47'lerini boşaltıyor, fişekleri siperdeki Elkins'e ve Mercer'a fırlatıyordu. Silahları uyuyan nöbetçilerin yanında bırakıyordu, Moon Lai'nin ne kadar gözlemci biri olduğunu bilmiyordu. Sonra sipere atlayıp kız gelene kadar orada beklediler.

Saat sekizde Moon Lai elinde temiz bandajlarla ağır ağır yürüyerek birliğin yaklaşık on metre ötesindeki son kulübeye geldi. Kapıyı açıp gözden kayboldu. O içeri girer girmez Alexander ve Ha Si bir kaplanınki kadar sessiz adımlarla kulübeye yaklaştılar. Beklediler, biraz daha beklediler ve kapıyı açıp aceleyle içeri daldılar.

Bir metrekareden büyük olmayan, çimenlerle kaplı kulübenin içi boştu, Moon Lai orada değildi. Ha Si zemindeki gizli kapıyı işaret etti. O kapıyı arıyor olmasalardı asla göremezlerdi. Bu kulübeler tuzaktı, yaşam yoktu burada.

Ha Si üzeri çim kaplı kapağı hafifçe kaldırıp hangi yöne açıldığına baktı. Kapağın rögar kapağı gibi bir şey olduğu ortaya çıktı. Merdiven arka duvara ters bakıyordu. Alexander ve Ha Si tam o noktada duracaktı ki Moon Lai merdivenlerden çıktığında sırtı onlara dönük olsun.

Beklemesi zor bir yirmi dakika geçti. Kulübenin içi rutubetli, ıslak ve vıcık vıcıktı, boğucuydu ve insanı terletiyordu. Alexander sesleri dinlemeye çalıştı ama aşağıdan hiç gürültü gelmiyordu. Haçını çıkarıp öperken, "Sen Budist misin Ha Si? Animist misin?" diye fısıldadı.

"Hayır," diye karşılık verdi Ha Si de kendi haçını öperken. "Sen ve oğlun gibi iyi bir Katoliğim ben de Binbaşı Barrington."

Merdivenlerin hafif gıcırtısı onları alarma geçirdi. İkisi birden çömeldi, hazırlandı, nefesini tuttu. Kapak küçük, sakat bir el tarafından açıldı. Kız kendini ve karnını ot kaplı zemine güçlükle çıkardı. Sırtı onlara dönüktü. Alexander sülfür kokusunu, kan kokusunu aldı ve kızın boş afyon şişelerini kanlı bezlerin yanma koyduğunu gördü. Bu kız kimin bakımını yapıyorsa belli ki o kişi yalnızca yaralı değildi, aynı zamanda da acı çekiyordu.

Alexander ve Ha Si iki saniye daha bekledi.

Kız merdivenlerden daha yeni çıkmış ve oturmuştu ki Alexander kızın onları görmesine fırsat vermeden üzerine çullanıp onu yere serdi. Bir koluyla kollarını tutup eliyle ağzını kapattı. Ha Si de kapağı kapattı ki sesleri aşağıdan duyulmasın. Alexander kızı sımsıkı tutup kulağına eğildi. "Anthony nerede?"

Genç kadın çırpınarak ondan kurtulmaya çalıştı. Çığlık atmaya, kafasını çevirmeye çalıştı. Alexander onu çok sıkı tuttuğu için canını yakmış olmalıydı ama kız her şekilde mücadeleye, bacaklarını savurmaya devam ediyordu, ta ki Ha Si onları tutup Alexander bir elini onun ağzından çekmeden diğeriyle onu boynunun altından tutana dek. Kız onu ısırmaya çalışınca Alexander onun çenesini sıkmak zorunda kaldı. Kız başını çevirip onun gaddar yüzünü gördüğünde Alexander, "Kıpırdama. Karşı koyma," dedi. Sonra kızın onu anlamadığını düşünerek biraz olsun sakinleşmesini sağlamak için kafasını sarstı, sonra tekrar sarstı. Kızın bir gözü bandajlıydı ama Alexander'dan birkaç santim uzaktaki diğer gözü kapkaraydı ve... neydi o? Gariptir ki korkuya benzemiyordu. Kız boynundaki baskıya rağmen hâlâ onu ısırmaya, başını sallamaya, kendini ondan kurtarmaya çalışıyordu.

"*Dâu lá* Anthony?" dedi Ha Si, Vietnam dilinde, bir yandan da kızın ayaklarını bağlamaya çalışıyordu. "*Où est* Anthony?" diye sordu Fransızca.

Kız Alexander'ın ellerinde başını sallamaya devam ediyordu. Titriyor muydu, kendini kurtarmaya mı çalışıyordu?

"Anthony nerede?" diye sordu Alexander İngilizce. "*Gde* Anthony?" diye fısıldadı Rusça. Kız gözlerini kırpıştırdı. *Rusçaya* tepki mi vermişti?

Alexander, çığlık atmayacağından emin olana kadar kızın ağzını açmadı çünkü çığlık atarsa onu öldürüp hemen kaçmak zorunda kalacaklardı. Operasyonları başlamadan bitmiş olacağı gibi Anthony'ye dair bilgi de alamamış olacaklardı. Alexander nefes nefese kalmış bir halde Ha Si'ye, "Onu sipere mi götürsek?" diye sordu.

Kız homurdandı, başını sallamaya devam etti.

Alexander bakışlarını ona kaydırdı. "*Sen* beni anlıyor musun?"

Kız başını salladı. Anladığı gözlerinden belliydi. Alexander'ı tanıyormuş gibi bakıyordu ona.

"Çığlık atacak mısın?" diye sordu.

Kız başını iki yana salladı.

"İngilizce biliyor musun?"

Kız evet anlamında başını salladı ama Alexander ona güvenemedi. Çığlık atarsa ne olacaktı? Kız Alexander'dan kurtardığı bir eliyle yerdeki kirli bandaja uzandı ve onu teslim bayrağı gibi salladı.

Alexander'la bakışan Ha Si, SOG bıçağını çıkardı ve Moon Lai'nin boynuna bastırdı. "Dinle beni," dedi. "Ağzını açacak ama sesin fısıltıdan biraz yüksek çıkarsa bıçak boynunu deşip geçecek, anladın mı?"

Kız başını salladı. Alexander onun başını bükük vaziyette tuttu. "Sesin çıkarsa o daha bıçağı saplamaya fırsat bulamadan kafanı koparırım. Bunu da anladın mı?"

Moon Lai tekrar başını evet anlamında salladı.

"Anthony'nin nerede olduğunu biliyor musun?"

Kız başını iki yana salladı.

"Seni ormana götürmemizi ister misin?" dedi Ha Si. "İki adam seni ormana götürsün ve sen Anthony'nin yerini söyleyene kadar da seni orada tutsun ister misin? Çünkü birazdan olacağı bu."

Alexander, Ha Si'ye ters bir bakış attı. Hamile bir kadını bu şekilde tehdit etmek gerekir miydi? Moon Lai onun kararsızlığını gördü. Ha Si, Alexander'a aldırmayıp azimle devam etti. "Ona bakma. Bana bak. Anthony nerede?"

Kız tekrar omuz silkip çırpınmaya devam etti. Alexander'm eli hâlâ onun ağzındaydı.

"Söylemezsen," dedi Ha Si, "anneni ve o küçük çocuğu kaçırırız. Anladıysan başını salla."

Kız başını salladı.

"Nerede o?" diye sordu Alexander, Ha Si'ninkinden daha ılımlı bir sesle ama kızın o narin boynunu sıkmaktan vazgeçmediği gibi biraz daha baskı uyguladı. "Oğlum aşağıda mı?" diye sordu ona. "O delikte mi?" Kız ona yanıt vermeyince Alexander onun boynunu geriye çekti. O darbeyle nefesi kesilse de kız yanıt vermedi. Hamile bir kadındı Alexander'm karşısındaki! Çılgınlıktan başka bir şey değildi bu. "Lütfen," dedi Alexander elini biraz gevşetip kızın rahatlamasını sağlayarak. "Lütfen. Sana zarar vermek istemiyorum. Ben yalnızca oğlumu istiyorum. Aşağıdaysa söyle. Tek istediğim bu." Şansını deneyip elini kızın ağzından çekti.

Kız yerde öylece yattı, nefes nefeseydi, iyice gevşemişti, kaçmaya çalışmıyor, bir şey söylemiyordu. Islak ve anlayış dolu kahverengi gözlerini kırpıştırarak ona baktı. Ha Si birkaç santim geriledi ama bıçağı hâlâ kızın boynundaydı. Alexander da kızın yükselip alçalan karnından uzaklaşmak için bir metre kadar geri çekildi. Gözlerini kapatıp ona bakmamayı becerebilseydi keşke. İki silahlı askerle fiziksel mücadele vermek zorunda kalan o ufacık hamile kadına bakarken sezgileri onu alt etmek üzereydi. Berbat bir durumdu bu. "Lütfen," dedi, "bana onun nerede olduğunu söyle."

Moon Lai ağzını açtı ve tereddütlü ama kusursuz bir İngilizceyle konuştu. "Onu asla bulmamanız gerektiğini söyledi bana ama ben sizin onu eninde sonunda bulacağınızı biliyordum."

Alexander artık gözlerini kapatmıyordu, ardına kadar açmıştı. "*Ne*?" diye fısıldadı.

"Şaşırmış gibi yapmanızın bir faydası yok," dedi kız.

"Şaşıran kim? O hayatta mı?"

"Bilmiyorum," diye fısıldadı kız. "Onu buradan götürdüklerinde kötü durumdaydı."

Buradan götürdüklerinde! Alexander konuşamıyordu. Ağlamak üzereydi.

"Çok geç kaldınız. Artık Hanoi yakınlarındadır," dedi kız. "Yakında onu Çin yakınlarındaki Castro kampına götürecekler. Sonra da SSCB'ye."

Alexander homurdanıp nefesini dışarı vererek yere çöktü.

Moon Lai gözlerini kırpıştırmadan onu izliyordu. Hepsi yerdeydi. Moon Lai kapağın yanına yarı uzanmış haldeydi. Alexander şaşkın bir şekilde duvara yaslanıp bacaklarını yaymıştı. Ha Si ise kızdan uzaklaşmamıştı, bıçağı hâlâ onun boynunda tutuyordu.

"Nerede olduğunu biliyorum. Sizi ona götüreceğim," dedi kız. "Benimle gelin. Buradan gittiğinde yaşıyordu. Ama fazla vaktimiz yok."

Alexander konuşacak gücünü kaybetmişti.

"Yalan söylüyorsun," dedi Ha Si. "Günde iki defa kimin bandajını değiştiriyorsun?"

Moon Lai hafifçe gülümsedi. "Burası transit kampı. Burada başka savaş esirleri de var. Onlara da yardım ediyorum, tıpkı Anthony'ye yardım ettiğim gibi." Doğrulup yüzündeki samanları temizledi.

"Ellerini indir," dedi Ha Si ona yaklaşarak.

"Tamam, tamam." Moon Lai ellerini karnına götürüp acı çekiyormuş gibi iki büklüm oldu. Nefesini kontrol etmeye çalışıyordu.

Bu kızın söylediklerini duymayıp sessiz halini gören biri onun iki adamdan merhamet dilenen genç, *hamile* bir kadın olduğunu düşünürdü. Belki de Anthony'nin bebeğine hamileydi. Ah, Tanrım. Yüzündeki bandaj olmasa ne kadar da taze, ufak ve güzeldi. "Kaç yaşındasın?" diye sordu Alexander sersemlemiş bir halde.

"On yedi."

Alexander'ın kalbi duruyordu neredeyse. Toparlanmak için Ha Si'ye baktı.

Zalim gözlerle duygusuzca bakan Ha Si, *canlan asker*, dercesine başını iki yana salladı. "On yedi yaşında değilsin sen," dedi. "Yüz on yedi olabilirsin ancak. Binbaşıya yalan söyleme. Kaç yaşındasın?"

"Yirmi altı," dedi kız. "1943'te doğdum. Onun oğlu gibi."

Alexander şaşırmıştı, bu kız tıpkı çocuk gibi görünüyordu. Kızın yalanları karşısında kaşlarını çatarak, "Aşağıda nöbetçi var mı?" diye sordu.

"Çok var. Savaş esirleri için. Ama ne önemi var ki? Anthony burada değil."

"Silahlılar mı?"

"Ağır silahlı."

Sessizliğe gömüldüler.

"Sen Hué'da Amerikan güçlerine pusu kurdun," dedi Alexander. "Oğluma pusu kurdun."

"Ben yalnızca yemdim," dedi Moon Lai omuz silkerek. "Genelde oracıkta öldürüyoruz onları. Ama oğlunu öldürmedik. Savaşçı biri o. Bir gözümü kaybetmemin sebebi o."

"Öyle mi?" dedi Ha Si. "Ama körler ülkesinde tek gözlü adam kraldır."

"Ülkemi aşağılamanız umurumda değil," dedi Moon Lai ona bakmadan. Nazikçe, kışkırtıcı olmaktan uzak bir tonda konuşuyordu. İtaatkâr bir tavrı vardı. "Burası senin de ülken Bannha." Bir kez olsun Ha Si'ye bakmadı. Gözleri yalnızca Alexander'a odaklanmıştı. "Hué'da Anthony beni kurtardığını sanıyordu. Çok asil ve terbiyeliydi. Kolay kanan biri senin oğlun," dedi usulca. "En kolay avdı. Birkaç günde bağımlı oldu." Onaylayan bakışlarını Alexander'a dikmişti. "Ama onu yeterince iyi eğitmediğinizi söyleyebilirim. Karşısındakine hemen güveniyor. Şu an hâlâ hayatta olmasının tek sebebi de bu tabii. Çünkü tıpkı diğerleri gibi onu da öldürecektim ben, yılan zehriyle, afyonla." Yatıştırıcı, tatlı bir sesi vardı. "Ama hayatına dair ilginç hikâyeler anlatmaya başladı bana! Onu dinlemek için can atıyordum. Her seferinde hikâyesini azar azar anlatıyordu ama evlendiğimizde bana *her şeyi* anlattı. Ben onun kurtardığı Vietnamlı fahişe, onun korumasına muhtaç olan basit bir köylü kızıydım." Anthony'den bahsederken gözleri ışıl ışıl parlıyordu. "Onu pek anlamadığımı düşünerek bana çok fazla şey anlattı. Ben de oturup onu dinledim. Bana Sovyetler Birliği'nden kaçan annesini, Sovyetler Birliği'ne gelip Kızıl Ordu'da görev yapan, iki defa kaçan,

Sovyet sorgu yargıcını ve NKVD sınırındaki birlikleri öldüren, tam güvenlikli Sovyet hapishanesinden kaçan ve şimdi ABD istihbaratında görev yapan Amerikalı babasını anlattı." Moon Lai kendi anılarını anlatıyormuş gibi sakin bir ses tonuyla konuşuyordu. "Her şeyi eksiksiz anlattı, hikâyelerin gerçekliğini göstermek için sizin dosyalarınıza bile başvurdu."

"Aman Tanrım, kimsin sen?" diye fısıldadı Alexander, elleri titriyordu.

"Ben onun karısıyım," dedi Moon Lai en nazik sesiyle. "Onun hamile karısıyım ve hemşiresiydim."

Alexander oturduğuna şükretti. O da bir zamanlar Leningrad'daki İtalyan Bahçeleri'nde, karaağaçların dibindeki bir banka oturmuş, çok az tanıdığı ufak tefek, yumuşak huylu, genç bir fabrika işçisi olan Sovyet kızına böyle pervasızca açmıştı kendini. Benzi atmış halde, titreyerek kızı izlerken, "Bunca yolu seninle gelmeye nasıl ikna ettin onu?" diye sordu. Ondan bir şey, küçücük bir ipucu almaya çalışıyordu: Anthony neredeydi?

Moon Lai omuz silkti. "Hiç itiraz etmeden geldi. Askersiz bölgenin birkaç kilometre güneyinde şüphelenmeye başladığında onu uyuttum ve uyandığında buradaydı. Hiç zorluk çekmedim."

Alexander oğlunun uyandığında kendini burada bulduğunu gözünde canlandırırken iyice aptallaşsa da suskunluğunu korudu.

Moon Lai mırıldanmaya devam etti. "Ama buraya geldikten sonra Anthony'yi konuşturmak için çok uğraşmak gerekti! Onunla sorunlar da işte o zaman başladı. Çünkü konuştuğunda Amerikalıların askerî pozisyonuna dair bize korkunç yalanlar söyledi. Bizi büyük kayıplara uğratan çılgınca görevlere gönderdi; pusuya düştük, bubi tuzaklarına takıldık. Üç nöbetçimizi öldürdü, bunların ikisi zincire vurulmuş haldeyken oldu üstelik! Tehlikeli birine dönüştü. Onu aciz bırakmaktan ve transfer etmekten başka çaremiz kalmadı."

"*Aciz bırakmak mı?*" diye tekrar etti Alexander.

"Ağzından çıkan iki kelimeden biri yalan," dedi Ha Si. "O şu an aşağıda."

"Hayır, değil," dedi Moon Lai tartışmaya girmeden. "Ama mahkûmlarla birlikte elli gardiyan var. O karanlık tünelde onları alt edebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Buyurun, hemen aşağıya inin."

"Elli gardiyan mı?" dedi Ha Si. "Aşağıda kaç mahkûm var?"

Moon Lai ona yanıt vermeden Alexander'a, "Şu Bannha'ya söyle, bıçağını boynumdan çeksin komutanım. Ben senin gelininim. Bu çocuk da senin torunun olacak. Bıçak boğazımı kesmek üzere."

Gergin bir anın ardından Alexander, Ha Si'ye bıçağını çekmesini işaret edince dağlı adam isteksizce de olsa bıçağını Moon Lai'nin üzerinden çekti, kendisi de geri çekildi.

"Bu Anthony'nin çocuğu mu?" diye sordu Alexander tereddüt ederek.

Kızın tek gözü onun iki gözüne odaklandı ve o üç kahverengi göz iç içe geçmişçesine hiç kırpışmadan, yılmadan, ciddi bir ifadeyle birbirine kilitlendi. "Komutanım, bana ne soruyorsun? Sen aileni bırakıp Vietnam'a geldin, kendi hayatını tehlikeye attın, sırf oğlunu yeniden görebilmek için. Şimdi mantıklı davranırsan sana onu görmene yardım edebileceğimi söylüyorum. Sense oturmuş bana," karnını işaret etti, "bunu mu soruyorsun? Önemli mi?"

O an Alexander irkilip gözlerini kırpıştırdı. "Önemli mi derken?" Nefesini dışarı verip, "Hem de çok önemli," dedi. "Benimle oyun oynama, beni kandırmaya çalışma. Evet mi, hayır mı? Bu çocuk onun çocuğu mu?"

Genç kadın dua ediyormuş gibi başını öne eğdi. "Alexander Barrington," dedi bakışlarını Alexander'a çevirerek. "Sen neye inanıyorsun? Yeni ülkenin eski ülkenle savaşta olduğunu sen herkesten iyi bilmiyor musun? Çok sıcak bir savaşın ortasındasın, herkesten çok senin bunu önemsemen gerekmez mi? Bebekler kimin umurunda? Sence burada ne oluyor? Ülkenin *benim* ülkemle de savaştığını bilmiyor musun? Vietnam'ın ruhu için savaşıyoruz! Vietnam *tek* olacak. Vietnam Komünist Cumhuriyeti. Siz Amerikalar ya da müttefikiniz olarak gördüğünüz Güney Vietnamlı yardakçılarınız bunu değiştiremeyeceksiniz. Siz gidene kadar mücadelemiz bitmeyecek. Güneydoğu Asya; Laos, Kamboçya, Vietnam sizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendirir. Sizse buraya

gelip savaşıyormuş gibi yapıyorsunuz." Küçük bir kahkaha attı. "Buna savaş mı diyorsunuz? Biz mağlubiyet diyoruz."

"Biz kaybetmiyoruz," dedi Alexander. "Bu lanet savaş başladığından beri size karşı tek bir mücadelede yenik düşmedik."

"Her şeye rağmen yeniliyorsunuz. Neden, biliyor musun? Çünkü vaktinizi güvenli noktaları bombalayarak, buna benzer keşif görevlerine çıkıp fahişeleri becererek geçiriyorsunuz."

"Senin gibi fahişeleri mi?"

"Peki, kimin mücadele ettiğini biliyor musun?" diye devam etti Moon Lai. "Biz. Sovyetler bizi eğitiyor, bize öğretiyorlar, bizi bilgilendiriyor ve silahlandırıyor. Bize sizin dilinizi öğretiyorlar komutanım. Rusça, İngilizce ve savaşın dili ki sizin tek anladığınız da bu. Biz onların eski silahlarıyla ve sizin artık kullanmadığınız eski silahlarınızla savaşıyoruz. Bizim çizmemiz, başlığımız, kumanyamız yok. Bizi napalm bombasıyla mı yakıyorsunuz? Biz yaramızı sarıp yolumuza devam ediyoruz. Agent Blue'yla ürünlerimizi mi zehirliyorsunuz? Ot yiyoruz ve yolumuza devam ediyoruz. Bombalarınızı ve kimyasallarınızı umursamıyoruz. Ölmeyi de umursamıyoruz. Çünkü biz hayatımız için, varlığımızı devam ettirmek için savaşıyoruz, bir zamanlar Kızıl Ordu'nun Hitler'e karşı savaştığı gibi. Zafer tek seçenek. Amerikalılar İkinci Dünya Savaşı'nda ve Kore'de ilk birkaç ay böyle savaştı. Ama burada, Vietnam'da tek yaptığınız savaşır gibi görünmek. Dünyanın en disiplinli, en eğitimli, en donanımlı gücüne sahip olmanıza rağmen işte bu yüzden asla kazanamayacaksınız. Çünkü siz Hindiçin'de komünizmi devirmek için elli bin askerinizi bile feda etmek istemezken biz size karşı kendimizi savunmak için son adamımıza kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. Milyonlarca, milyarlarca adamımızı feda etmeye hazırız, elli bin beceriksiz adamımızı değil! Biz bu savaşa inanıyoruz, siz inanmıyorsunuz. Sen kendin bile inanmıyorsun, ülken inanmıyor, evinizde bekleyen kadınlarınız inanmıyor. Politikacılarınız, gazetecileriniz kesinlikle inanmıyor." Moon Lai içtenlikle gülümsedi. "Aslında yaşamsal mücadelemize katkıda bulunuyor, düşmanımız Amerika'nın

iradesini kırıyorlar. Ve siz gittikten sonra Güney Vietnam verdiğiniz onca eğitime rağmen bir hafta bile dayanamayacak."

Moon Lai çok tatlı bir dille konuşuyordu, sesi melodikti, kedi mırlamasından bir ton bile daha yüksek değildi. Kelimeler dudaklarından kelebek misali dökülüyordu. Gülümsüyordu! Ama ağzından dökülen kelimeler bunlardı. O an Alexander'ın aklına bir şiir geldi. Moon Lai'nin o kırılgan ses tonu... John Dryden'i hatırlatmıştı ona... Tüye benzer kar taneleri gibi kelimeler dudaklarından dökülürken eriyordu âdeta. Ama bu kadının sözleri bununla bağdaşmıyordu. Alexander ona, *söylediklerinin tek kelimesini anlamıyorum, İngilizce konuş*, demek istiyordu.

Ama anlıyordu.

Bu genç kadının sesi ve o kocaman karnı onu ele geçirmişti. Alexander'ın yardımı olmadan kanepeden ya da yataktan kalkamayan, sallanıp yuvarlanmadan dönemeyen, her an kayıp düşecek korkusuyla Alexander'm sürekli tetikte olarak etrafında dolandığı Tatyana'nın sekiz aylık hamile haline benziyordu.

Alexander bir an tereddüt etti. Az önce duyduklarına tepki olarak söylediği tek şey, "Güney Vietnamlılar da mücadelelerine inanıyorlar, değil mi?" oldu.

"Hayır. Onlar zayıf ve siz onları parmağınızda oynatıyorsunuz. Vietnam onlara ve yardıma yolladığınız o paragöz askerlerinize rağmen tek ülke olacak."

"Benim oğlum paragöz falan değil."

"Senin oğlun paragöz değildi, haklısın," dedi Moon Lai hareketsizce ve sakin bir sesle. "O, askerler içinde milyonda birdi." Durup gözlerini kırpıştırdı. "Ama biliyor musun? O da bu savaşa inanmadı. Ah, inandığını sanıyordu. Benimle tanışana kadar inandığını sanıyordu ve benimle evlendiğinde de inandığını sanıyordu. Ama bana Güney Vietnamlı olup olmadığımı hiç sormadı! Bebeğim olacağını söyler söylemez de benimle evlendi. Bebeğin kendisinden mi olduğunu bile sormadı."

Sabrı iyice taşan Alexander yumruğunu sıkarak, "Evet, çünkü *sana* inandı," dedi.

Moon Lai başını iki yana salladı. "Yalnızca görünürde. Gözlerini Kum Kau'da açıp nerede olduğunu gördüğünde beni istemiş, ifadesini alan asker beni ona götürdü. Hamile ve iplerle bağlanmış halimle ona konuşmasını söyledim. Evet, Anthony konuştu ama ne dedi biliyor musunuz?" Nefes aldı. "'Ona ne yaparsanız yapın, umurumda değil,' dedi senin oğlun. 'O bebek de benim değil. Bir eşin yalnızca bir erkeğe ait olduğu söylenir. Bazen iki, bazen üç erkeğin olur. Ama *benim* karım buradan Saygon'a kadar önüne gelen her Amerikan askeriyle yatıp vajinasını kullanarak onları pusuya düşürmeye çalışıyor, tıpkı bana yaptığı gibi. İçine jilet bile yerleştirmiş olabilir. Onu gözlerimin önünde öldürseniz de umurumda olmaz.'" Pis pis sırıtırken yüzü bir an seğirdi. "Tabii beni öldürmediklerini söylememe gerek yok. Ama söylemek istediğim şey açık. O bana inanmadı."

"Sana inanmak mı? Sen neden bahsediyorsun?" dedi Alexander. Bir zamanlar bütün dünyanın iyi olduğuna inanan Anthony'nin geç de olsa gerçekleri görmüş olmasına da sevinmişti. "Oğlum sonunda beş para etmez bir fahişe bulduğunu anlamış ve sana da bunu açıkça belirtmiş işte."

"Evet, doğru," dedi Moon Lai. "Yani aşkın gözü tümüyle kör değilmiş, öyle değil mi?" Dudaklarını büzdü. "Bize minnet duymalısınız çünkü senin oğlun neye inandığını burada, Kum Kau'da öğrendi. Komünizme karşı girişilen savaş değildi onun inandığı, ben de değildim. Neye inandığını bulana kadar bir ilerleme kaydedemedik. Söylediğimiz hiçbir şey onu konuşturamadı. Onu Castro kampına götürmekle tehdit ettik. En iyi sorgu yargıçlarını getirdik, en güçlü yöntemlerimizi kullandık..."

Alexander irkildi, sonra tekrar irkildi.

"Hiçbirine bana mısın demedi. İngilizce, Rusça, İspanyolca, hatta kendi dilimizde küfürler etti. Bize onu öldürmemizi söyledi. Onu suda tuttuk, sudan mahrum bıraktık. Dövdük, aç bıraktık, yaktık. Onu farelerle hapsettik, ona... başka şeyler yaptık. Sonra ben gelip ona baktım." Moon Lai yatıştırıcı bir sesle konuşuyordu yine. "Ona *layıkıyla* baktım. Ben onun tek arkadaşı, *karısıydım* ve o zincirlenmişti, çıplaktı, çıkış yolu yoktu. Ona *dokunmama* izin vermek zorundaydı. Bu nasıl bir

cezaydı ona, nasıl bir *işkence*." Elleri hafifçe gerildi ve karnını daha sıkı tuttu. "İrkildin komutan, neden?" Elleri rahatladı. "Sonunda onu konuşturmanın yolunu bulduk. Pes etmiş gibi yapıp oğluna onu yeterince elimizde tuttuğumuzu söyledik. İşimize yaramayacağını söyledik. Hükümetine hayatta olduğunu ve NVA'ya esir düştüğünü söyleyecektik. Belki Anthony Barrington için bizimle anlaşma yaparlardı."

Alexander'm beti benzi attı.

Moon Lai gülümsedi. Dişleri göz alıcıydı.

"Kesinlikle." Moon Lai başını salladı. "Sen çok zeki bir adamsın Anthony'nin babası. Öngörülüsün. 'Annen ve baban hayatta olduğun, Kuzey Vietnam'da esir kampında olduğun için sevinecekler,' dedik ona. Ama Anthony pek öyle düşünmüyordu. İsminin esir listesinde görünmesinden ve mahkûm edildiğini sizin öğrenmenizdense bize her şeyi anlatmayı tercih edeceğini söyledi. İşte o an bize çok değerli istihbarat bilgileri verdi! Ne de olsa," dedi Moon Lai doğruca Alexander'm gözlerine bakarak, "senin tutsaklıktan kurtulmak için altmış sekiz adamımızı öldüren bir kaçak ve vatan haini olduğunu biliyordu."

Adamımızı mı?

"Evet, şimdi benimle geliyor musun komutan?" dedi Moon Lai. "Çünkü oğlun bekliyor. Karın da belki burada seninle birliktedir." Alexander'm yanıtını bekledi ama alamayınca, "Yazık," diye fısıldadı.

Alexander nefesi kesilmesin diye çabalayıp duyulmayacak kadar alçak bir sesle, "Kimsin sen?" diye fısıldadı.

O an Moon Lai'nin sesi çatladı, hüzünlendi. "Her şeye rağmen onu *sevdiğimi* bilmeni isterim." Gözleri doldu ve yaşlar yüzüne aktı. "O çok... açık sözlü biriydi. Sense bana kim olduğumu soruyorsun. Senin oğlun bana bunu öğretti. 'Kendine şu üç soruyu sor Moon Lai, o zaman kim olduğunu bilirsin,' dedi bana. 'Neye inanıyorsun? Ne ümit ediyorsun? Ama en önemlisi, neyi seviyorsun?' Sana söyleyeyim: Ben Vietnamlı bir komünistim. Buna inanıyorum. Bunu ümit ediyorum ve bunu seviyorum."

Moon Lai sözünü bitirmeden, Alexander nefes alıp hareket etmeden önce Moon Lai'nin küçük elinde parlak bir orak ışıldadı ve

kız o parlak bıçağı Alexander'ın bacağına saplamaya çalıştı. Uyluk atardamarını hedef almıştı aslında. Alexander anlık bir refleksle iki santim geri çekilince Moon Lai hedefini ıskaladı ama çok atikti ve dengesini hiç kaybetmeden bıçağı çekip bu kez ona doğru hamle yapan Ha Si'nin yüzüne savurdu. Ama Alexander onu bileğinden yakaladı ve Ha Si de kızın başını geriye çekip boğazını boydan boya kesti. Sonra da kızı geriye fırlattı. Kızın hırıltılarının arasında bıçağını bırakıp Alexander'ın bacağını tuttu.

İkisi birlikte ellerini o kırmızı nehrin üzerinde tutup derin yarayı kapatmaya çalıştı. Ha Si bir eliyle ilk yardım çantasından QuikClot yara pedini çıkardı. Bu ped acı vermiyordu, sterildi ve fiziksel olarak kandaki sıvıyı emen bir şeydi. Alexander onu yaraya bastı. Ha Si daha sonra gümüş nitrat şişesini alıp ondan bol miktarda Alexander'ın bacağına sürdü ve ilk yardım çantasını çıkardı. Bandajı yara pedinin üzerine koyup baskı çubuğunu Alexander'ın bacağına bağladı, onu iyice sıkıp şeritlerini çekti. Üzerine bir kat sargı bezi daha sardı. Bütün bunlar otuz saniyeden fazla sürmemişti.

"Nasıl daha dikkatli olamadım bilmiyorum," dedi Alexander nefesini dışarı vererek.

Ha Si bandajın üzerine biraz daha gümüş nitrat dökerken, "Yeterince dikkatliydin," dedi. "Oğlun bunu iş işten geçene kadar göremedi."

"Çok sıkı sardın," dedi Alexander.

"Kanamayı durdurmalıydık komutan," dedi Ha Si alçak sesle.

"Kanamayı durdurmalıyız ama böyle de bacağımı kaybedeceğim," dedi Alexander sargıyı biraz gevşeterek.

"Hayatın kurtulacak ama," diye karşılık verdi Ha Si.

"Bacağıma ihtiyacım var," dedi Alexander. "Anthony aşağıda ve kızın yokluğu fark edilmeden inip onu oradan almalıyız. Nitratı da idareli kullan."

Kanın durup durmayacağını görmek için birkaç dakika beklediler. "Aşağıda olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu Ha Si. "Ben ona blöf yapıyordum." Duraksadı. "Ama sana söyledim. Bize bilgi vermektense ölmeyi tercih eder, dedim."

"Ama bilgiyi verdi," dedi Alexander yapış yapış elleriyle bacağını tutarak. "O da kendini gizleyemiyor, neyse o. Anthony aşağıda." Sustu ve Ha Si'nin arkasına göz attı. Güçlükle nefes alırken kontrolünü geri kazanmak için bacağına baktı. Sesini ve yüz ifadesini sakin tutmaya çalıştı ve durmadan kanayan bacağına bakarak dağlı adamla konuşmaya devam etti. "Bannha," dedi başı öne eğik halde, "onu çevirebilir misin? Kızın yüzünü diğer tarafa çevirebilir misin? Lütfen." Ha Si otların üzerinde sürünürken Alexander ona bakmadı ama Moon Lai'nin hamile vücudunu diğer tarafa çevirdiğini duyunca nefesini serbest bıraktı.

"Tamamdır, komutan," dedi Ha Si. "Biraz morfin ister misin?"

"Boş versene. Yerimden kalkamam o zaman."

"Şimdi kalkabilecek misin ki?"

"Sen yeter ki şu kanamayı durdur, tamam mı?" Zaten sıcak olan oda artık yalnızca sıcak değildi, uçuşan kırmızı partiküller havayı nemlendirmişti ve kulübenin içi manyetik metal bileşenler gibi, kan eriyiğinin içinde oturuyorlarmış gibi kokuyordu. Bunaltıcıydı. Dört litre kadar Moon Lai'nin kanının, biraz da Alexander'm kanının kokusunu alıyorlardı. Bandajları, bezleri, elleri, zehirli gümüş sıvıları kanayan bacağa tuttular ve saniyelerce beklediler.

"Diğer taraftakilerin sivil olmadığını unuttun," dedi Ha Si. "Hepsi düşman askeri. Kızın o korkunç sözleri sana hatırlatsa da sen yine de savaşta olduğumuzu unuttun. Hamileliği sana karşı kullandığı güçlü bir silahtı. Anthony'nin bu özelliğini birinden almış olacağını biliyordu. Biraz ihmalkâr davrandın."

"Yanlış," dedi Alexander. "Belki de doğru, ben kızın söylediklerini dinlemiyordum. İlkelerine, inançlarına ya da bana anlattığı o saçmalığa hiç önem vermedim. Üstelik hayatım boyunca öyle şeyler duydum ki bunlar o duyduklarımın yanında devede kulak kalır. Ben bir şeye kulak vermiştim; onda gözlemlediğim, bu kulübeye girip omzunda yükle çıktığı şey konusunda haklı olup olmadığıma odaklandım. O yük aşktı. Aşağıya inip Anthony'nin o halini görmek içini parçalıyordu." Afyon şişesi Alexander'a gereğinden fazlasını vermişti zaten. "Anthony'yi

sevdiğini anlayınca onun Küba'daki programa gönderilmesine razı olmayacağını tahmin ettim. Onun aşağıda olduğunu anladım."

"Evet ama anladığını gördükten sonra seni öldürmesi gerekirdi," dedi Ha Si. "Seni öldürmek için kendi hayatını, bebeğinin hayatını feda etti."

"Beni öldürdü mü?"

"Dikiş atamam bu yaraya," dedi Ha Si. "Çok derin. İhtiyacın olan..."

"Ha Si," dedi Alexander, "ben neye ihtiyacım olduğunu biliyorum. Oğlumu oradan kurtarmalıyım. Şimdi bacağımın kanamasını durdur ve işe girişelim."

Ha Si onu biraz daha sıktı. Saniyeler geçiyordu. Bir dakika iki dakikaya dönüştü. "Şanslısın," dedi. "Beni öldürmek için bıçağı hemen çekti. Bak, kan pıhtılaşıyor. Beş dakika daha bekleyelim." Alexander'a biraz su verdi.

Alexander suyu içti ve "Beş dakikamız yok. Beş saniyemiz bile yok. Haydi, gidelim," dedi. Ama ayağa kalkması ile düşmesi bir oldu. Uyuşmuş bacağının üstünde duramıyordu.

"Ah, *hapı yuttuk*," dedi Ha Si. "Hemen buradan çıkmalıyız."

"Hayır." Alexander telsizini açtı. "Dikkat, dikkat," dedi VHF telsizine. "İçeri gelin."

Bir dakika içinde Richter'in gergin sesi duyuldu. "Sorun nedir?"

"Destek gerekli," dedi Alexander. "Mercer, Elkins, Tojo. Onları buraya yolla, hemen gelsinler. Acilen."

Alexander suyu içerken Ha Si ona bakıyordu. "İyi olacağım," dedi Alexander.

"Beşimiz bu merdivenden aynı anda mı ineceğiz?"

"Kızı duydun işte. Ağzından doğru bir şey de çıkmıştır herhalde. Bir sürü gardiyan varmış. Başka savaş esirleri de varmış. Onlara kim yardım edecek? Anthony'ye kim yardım edecek? Tojo'ya ihtiyacımız var."

"Kız doğru söylüyorsa bu kadar kişi yeterli olmaz. Yalan söylüyorsa bu kadar kişi fazla olur."

Alexander gözlerini dağlı adama dikti. "Ha Si," dedi, "sen o kapağı açıp aşağı ineceksin, biz de senin peşinden geleceğiz, Anthony'yi alıp

çıkacağız." Bacağını sıkıca tutuyordu. "Gardiyanlar büyük ihtimalle uyuyordur. Burada gece ile gündüz yer değiştirmiş, fark etmedin mi? Mağara sıçanları için de durum aynı."

Ha Si ağzını açtı.

"Bannha," dedi Alexander zalimce, "tartışmanın sırası değil."

Ha Si başını iki yana sallayıp uysalca elini kaldırdı. "Evet, komutanım. Bacağını her kımıldattığında yarayı açıyorsun, diyecektim yalnızca."

"Oğlumu almalıyım. Anlıyorsun, değil mi?"

"Anlıyorum," dedi Ha Si bıçağını, Ruger'ını, StarLight'ını çıkararak. "Benim oğlum 1956'daki toprak reformunda Vietminhler tarafından öldürüldü. Yirmi yaşındaydı. Ve onların tarafındaydı. O da bir Vietminh'ti." Sonra o siyah gözleri iyice kararırken duraksadı. "Benim gibi."

Alexander ve Ha Si sonu gelmez bir an bakıştılar, ardından Alexander gözlerini kapatıp sırtını duvara yasladı. "Bu kız haklı mıydı Ha Si, benim Vietminh dostum?" diye fısıldadı. "Zafere ulaşma yolunda yanlış şeyler uğruna mı savaşıyoruz?"

"Haklıydı Binbaşı Barrington," dedi Ha Si. "Farklı şeylere inanıyoruz."

Saniyeler sonra Elkins, Mercer ve Tojo kulübeye geldi.

"Lanet olsun!" dedi Elkins, Alexander'm halini görünce. Alexander'm sağ bacağı botlarına kadar kan içindeydi, ellerindeki kan kahverengi kırmızı, yapışkan bir sıvı halini almıştı, her yerine kan sıçramıştı. Elkins daha sonra ölen kadını gördü. "Lütfen, lütfen bana bunu o kızın yaptığını söylemeyin."

Alexander bunu o kızın yaptığını onayladı.

"Anthony aşağıda mı?" Elkins'in sesi heyecanını yansıtıyordu.

"Öyle umuyoruz. Anthony, diğer savaş esirleri ve gardiyanlar. Şimdi yalnızca susturuculu Ruger'ları kullanacağız, göğüs göğüse mücadele edeceğiz ama ses çıkarmadan."

"Anladım," dedi Mercer. "Ama acele etmeliyiz. Plazmaya ihtiyacın var binbaşım."

Alexander biraz daha su içti. "İyiyim ben," dedi ve büyük bir çabayla yerden kalktı. Kan kaybetmek buzun altında uzun süre kalmaya benziyordu ve Alexander ikisinde de yeterince deneyimliydi. Yavaş yavaş bütün duyularınızı kaybediyordunuz.

Telsizle tekrar Richter'a bağlandılar. Alexander neler olduğunu ona anlattı. Richter onlara acele etmelerini söyledi. "Helikopterimiz Laos'a geldi bile, yedi kilometre ötede. Siz harekete hazır olduğunuzda otuz yedi saniye içinde bir kilometre ötemize kadar gelecek."

"Lütfen herkes sessiz olsun," dedi Ha Si. "Kapağı açıyorum ve aşağı iniyorum."

Ama kimse yerinden kımıldamadı. Alexander ayağa kalkmakta güçlük çekiyordu. Yarasından kan akıyordu. Alexander yarasının üzerine biraz daha gümüş nitrat döküp bir kat daha sargı bezi sardı.

Dört asker endişeyle ona bakıyordu. "Nasılsın?" diye sordu Elkins.

"Muhteşem," diye karşılık verdi Alexander, StarLight'ını yüzüne çekerek. "Bana annem gibi davranmayı kes ve harekete geç. Haydi, gidelim." Silahları üzerindeydi. Moon Lai'ye son bir bakış attıktan sonra yanlarında kızın üzerine örtebilecekleri bir şey olup olmadığını sordu. Anthony'yi oradan çıkardıklarında onun kızı bu halde görmesini istemiyordu.

Tojo çantasından çıkardığı bir örtüyü kızın üzerine attı.

Kapağın üstünde duruyorlardı şimdi. "Hazır mıyız?" dedi Alexander. "Ve acele edin. Bizden birini görürseniz kurtarın ve ona tepeden yukarı çıkmasını söyleyin. Tuzak teline de dikkat edin. Haydi."

Ha Si kapağı açıp aşağıdan gelen sesleri dinledi. Ses yoktu. Nefes alıp Alexander'a bakarak başını salladı ve çömelip üç metre aşağıya atladı, merdivene ihtiyaç duymamıştı.

Ha Si karanlığa atlarken kalbi küt küt atan, nefesi kesilen Alexander sesleri dinledi. Ateş eden olmadı, önce afyon oklarının sesi, ardından da iki el susturuculu silah sesi geldi. Ete saplanan bıçak sesi, hızlı hızlı alınıp verilen nefeslerin sesi duyuldu. Ha Si'nin arkasından Alexander aşağı indi. Bıçağını ağzına götürüp bacağına fazla ağırlık vermemek için kollarından destek alarak aşağıya sarkıp atladı ve bıçağı ile Ruger'ını

çabucak kavradı. StarLight'ınm karanlığa uyum sağlaması birkaç saniye sürdü. Mercer, Elkins ve Tojo da onun peşinden geldi. Alexander'm gözleri henüz karanlığa tam alışamadan süngülü, yeşil bir silüet üzerine atıldı. Alexander adamdan kurtulmak için bıçağını kaldıracak zamanı zor buldu ama kaldırmayı başardı. Dövüştüğü adam ondan küçük ve zayıftı, süngüsüne rağmen buna dövüş bile denemezdi. Adam yere düştü. Ondan sonra Elkins ve Mercer, Alexander'ın önünden, Tojo da arkasından gitti. Ha Si neredeydi? Dört koridorlu, kare şeklinde, açık bir alandı burası. Yerde ıslak otlar vardı. Sıvı köşelerde birikmişti.

Kararsız ve ağır adımlarla ilerliyorlardı. Sonunda Ha Si'yi koridorlardan birinde iri yarı bir gardiyanla mücadele ederken buldular. Adam Ha Si'ye arkadan saldırmış, onu boğmaya çalışıyordu. Demek uyumayan birileri vardı. Elkins gardiyanı çekti, Mercer onu vurdu. Ama Ha Si haklıydı, susturuculu Ruger'ın sesi mağaraya fazla gelmişti.

"Mümkün olduğunca silah kullanmayın," diye fısıldadı Alexander. "Anthony'yi bulalım, haydi."

Önden giden Ha Si'yle birlikte toplu halde ilerliyorlardı; ortalık sessizdi. Alexander bunun göstermelik bir sessizlik olduğunu düşündü. Bir yerlerden su damlıyordu. Fener açmadan bir koridordan geçtiler. Yalnızca StarLight'ları, .22'leri kalkmış, bıçakları çekilmişti ve beşi birlikte "Anthony, Anthony," diye fısıldıyorlardı. O kokuşmuş, sıkış tıkış tavşan deliğinin içinde tek sözleri buydu. Alexander'ın tek nakaratı. *Anthony, Anthony.*

Birinin inlediğini duydu. "Anthony, sen misin?"

Bir inleme sesi daha duyuldu.

"Anthony? Anthony?"

Kilitli bambu kafesin içinde birbirlerine kenetlenmiş halde yatan beş silahsız Amerikan askeri buldular. Beş asker, ne mucize! Adamlar dayak yemiş, kan içinde kalmışlardı. Ha Si kilidi kırıp açtı, hemen mahkûmlara koştular. *Anthony, Anthony.*

Hiçbiri Anthony değildi. Elkins ve Mercer adamların kalkmasına yardım ettiler. Biri ölmüştü. Onu bırakmaları mı gerekirdi? O da bir

başkasının Anthony'siydi. Alexander onu bırakmamalarını söyledi. "Haydi, diğerlerini kaldırıp dışarı çıkarın."

Hangisi ölü adamı taşıyacak güçteydi? Erlerden biri ağlayarak bunun için gönüllü oldu.

"Tojo, onları merdivenlere götür," diye emretti Alexander, "tüfek taşıyabilecek durumdalarsa ellerine tüfek de ver ve geri dön. Ama Richter'ı arama... henüz değil..." Alexander erlere Anthony'yi sordu.

Erler bir şey bilmiyordu. Ölü olan dâhil üç tanesi iki gün önce yakalanmıştı. Diğer ikisi bir haftadır buradaydı. İsimlerini ve onları kimin esir aldığını bile söyleyemeyecek durumdaydılar neredeyse.

"Pek tedbirli olmadıkları belli," dedi Ha Si. "Lanet olası Moon Lai. Yalan söylediği konusunda haklıymış. Üzerime saldıran adam merdivenin yanında uyuyordu. Başka kimse yok gibi. Saldırı bekler gibi bir halleri yok."

"Acele etme Ha Si. Gardiyanlar uyuyor ama uyanırlarsa başımız belaya girer."

Anthony, Anthony.

Ha Si bir koridordan içeri girdi ve karanlıkta gözden kayboldu. Alexander ona ayak uydurmaya çalıştı ama tünelde eğilip çok daha ağır adımlarla yürümesi gerekmişti. Koridor on iki metre sonra bitiyordu. Alexander küçük bir bambu kafesin önündeki duvara yaslanan dört gardiyanı gördü. Uyuyorlardı. Alexander ve Ha Si temkinli bir adım, sonra bir adım daha attı. Ama ıslak otlar bile gıcırdıyordu, ancak bu kadar sessiz yürüyebiliyorlardı. Adamlardan biri gözlerini açtı. Deneyimli bir askerdi ve hemen silahına sarıldı. Ama Ha Si de deneyimli bir asker olarak karanlıkta bıçağını adamın gırtlağına sapladı. Diğer üçü çoktan ayağa kalmıştı. Ha Si hava tabancasına üfledi, tam vaktinde ve sessiz bir darbeydi onunki. Alexander da Ruger'ıyla tam vaktinde iki atış yaptı ama sessiz olamamıştı. Adamlar onlara doğru koştu, Ha Si bıçağını çıkardı. Okla vurulan kurban, Alexander'ın yaralı bacağını tutup onu çekti. Alexander onunla kavgaya tutuştu, bıçağı karanlıkta şimşek gibi yukarı aşağı iniyordu. Alexander nihayet adamı yere serdiğinde Ha Si çoktan kafesin kilidini açmaya başlamıştı.

Bambu kapıyı açıp direk gibi kapının önünde dikildi, içeri girmedi. Alexander onun etrafından dolanmaya çalıştı.

"Çekil Ha Si!"

Ha Si nefes nefese kalmış bir halde geri çekilip Alexander'a kesik kesik fısıldadı: "Richter'ı arayıp ona Yüzbaşı Barrington'ı bulduğumuzu söyleyeceğim. Tojo'yla birlikte sana yardıma geleceğim. Onu ayağa kaldırabilecek misin bir bak." Bir daha Alexander'a bakmadan koşmaya başladı.

Alexander alçak tavan yüzünden başını eğerek içeri girdi. Anthony'nin o küçük kafesin içinde, kapkara ve kan içindeki otların üstünde sırtı ona dönük halde yattığını gördü. Alexander ortada bir terslik olduğunu hemen fark etti ama ne olduğunu anlayamadı.

"Anthony?"

Oğlunun yanına çöktü. Anthony baygın görünüyordu ama yaşıyordu! Neredeyse çıplaktı. Altında mahkûm pijaması vardı, üzerine de Vietkong ceketi atılmıştı. Alexander dürbününü çıkarıp Anthony'nin üzerindeki ceketi kaldırdı.

Ve o an gördü. Anthony'nin sol kolu yoktu. Kolu omzunun birkaç santim aşağısından kesilmişti ve gazlı bezle beceriksizce sarılmıştı. Moon Lai az önce buradaydı ne de olsa. Alexander nefes almaya çalışıp Anthony'yi sırtüstü çevirdi ve loş ışıkta diğer kolunu gördü. Dirseğinin ve kolunun iç kısmında iğne izleri vardı. Moon Lai onun yaşamasını sağladıysa penisilin ve afyon sayesinde yapabilmişti bunu. Anthony'nin üstü başı pislik içindeydi ve vücudunun her yerinde yara izleri vardı.

Alexander bakışlarını kaçırdı. Ona daha fazla bakamayacaktı. Oğluna tekrar baktığında gözleri kör olmuştu sanki. "Anthony..." diye fısıldadı ellerini oğlunun göğsüne götürerek. "Anthony." Onu sarstı.

Anthony gözlerini açtı ve babasının yüzüne boş boş baktı. Alexander o an kendisinin çeyrek asır önceki halini, pis otların üstünde umutsuzca kan kaybeden halini gördü. Günlerce yemek yemeyip gardiyanların, trenlerin, zincirlerin gelip onu almasını beklerken gözlerini açmış, babası Harold Barrington'ın ona doğru eğildiğini görmüştü. "*Hiç gurur yapma Alexander, biraz ekmek ye*," diye fısıldamıştı babası.

Alexander da babasına, "*Benim için üzülme baba. Bu hayatı kendim seçtim*," demişti.

Ve ölen babasının hayaleti ona iyice yaklaşmış, kalp acısının gürültüsünde güçlükle duyulabilen bir sesle, "*Hayır, Alexander. Bu hayatı ben sana yaşattım*," diye fısıldamıştı.

Şimdi Alexander –hayaleti değil, kendisi– aynı yaşta, aynı otların üstünde, benzer bir ölümün kıyısında, aynı ümitsizlikte, aynı insanları beklerken kendi oğluna eğilip kalp acısının gürültüsünde güçlükle duyulan bir sesle, "Anthony, ben geldim. İyileşeceksin. Sana yardım edeceğim. Ama ayağa kalkmaya çalış çünkü bunu başarmak için buradan hemen gitmeliyiz," diye fısıldıyordu.

Anthony gözlerini kırpıştırdı. Gözleri donuk ve bulanıktı. İlaçların etkisindeydi. Ama "Baba?" derken sesi nasıl da berrak çıkmıştı!

"Haydi, kalk Anthony."

Anthony titremeye başladı. "Aman Tanrım. Yine halüsinasyon görüyorum. Lütfen git. Bu sen değilsin, biliyorum. Tanrım, bana ne oluyor?"

"Halüsinasyon görmüyorsun. Kalk, haydi." Alexander da titriyordu. Anthony'nin bacakları zincirlenmiş, sağlam kolu duvara bağlanmıştı. Alexander ipi kesti ve yerde yatan Anthony elini uzatıp babasının gerçek olan yüzüne dokundu. Ve inledi. "Ah, baba. Hayır, baba. Hayır... Anlamıyorsun. Sen buradan gitmelisin."

"Anlıyorum ve ikimiz de buradan gidiyoruz." Alexander zincirin kilidini açmak için anahtarları deniyordu ama bulamıyordu. Anthony'nin baş tarafına geçip eğildi, ardında kan lekeleri bırakarak kollarını Anthony'nin gövdesine sardı.

"Kımıldayamıyorum," dedi Anthony. "Bana ne yaptıklarına baksana."

Tatyana ne diyecekti buna?

Alexander yüzünü oğlunun başına yaslayıp onu otların üzerinden kaldırmaya çalışırken, "Anthony, Anthony..." diye fısıldadı. "Beni duyuyor musun oğlum? Sen benim ve annenin canısın. Sen bahçede oynayan, saçını benimki gibi kestiren, benim gibi yürüyen, benim gibi konuşan, kucağıma oturan, bana uğur böcekleri getiren, neşe kaynağım, yaşama

sebebim, üç yaşındaki oğlumsun hâlâ. Sana bakınca bunu görüyorum ben. Küçükken birlikte balık tuttuğumuz günleri hatırlıyor musun Anthony? Bana nasıl bir mutluluk yaşattığını bilmiyorsun. Hayatın boyunca seninle gurur duydum ben. Haydi şimdi kalk oğlum. Kalkıp benimle gelmelisin. Başaracaksın, göreceksin. İyileşecek, ayağa kalkacaksın evlat. Haydi, kalk Anthony."

Oğlu yerinden kımıldamadı.

Babasına baktı, acı dolu gözlerinden durumu idrak edemediği anlaşılıyordu. Şaşkınlık ve acı içinde kıvranıyordu ama sonra yüzünü çevirdi. "Annem beni bu halde görmemeli," diye fısıldadı.

"Annen beni Sachsenhausen'de bu halde gördü," dedi Alexander. "Annen ablasının cesedini çarşafa sarıp çıplak elleriyle buzdaki deliğe gömdü. Annene bir şey olmaz, inan bana. Haydi, kalk şimdi." Oğlunu öptü. "Hiçbir konuda endişelenme, yalnızca kalk." Anthony yerinden kımıldamayınca, "Başka kim senin için geldi buraya biliyor musun? Tom Richter," dedi. Anthony o an başını çevirdi. Gözlerinde o iki kelimenin çok ötesinde bir pişmanlık ve sevinç karışımı vardı.

Herhangi bir itiraf dinleyecek zamanı olmayan Alexander başını salladı. "Evet, doğru. Tom Richter. 1962'den beri ilk kez ormana geldi, senin için. Elkins de burada. Charlie Mercer da. Ha Si de. Ve Tojo – seni o taşıyacak."

Anthony bir şeyler mırıldandı.

"Oğlum, seni duymuyorum." Alexander ona iyice yaklaştı.

Anthony hiçbir şey söylemeden Alexander'ın tabanca kılıfından Ruger'ını aldı ve omuzlarını, bacaklarını kımıldatmadan, bedenini doğrultmadan silahı tek eliyle kaldırıp babasının arkasındaki bir noktaya iki el ateş etti. Bambu kafesin kapısında bir adamın yere serildiğini duydular. Alexander dönüp arkasına baktı.

Anthony çatlayan sesiyle, "Başkaları da gelecek," diyerek silahı babasına geri verdi. "Başka bir silaha ihtiyacım olacak. Ateş edip şarjörünü tek elimle değiştirebileceğim bir silah olmalı."

"Yüz mermili M-60'a ne dersin?" dedi Alexander alçak sesle ve Anthony'yi oturma pozisyonuna getirdi.

"Harika." Anthony neredeyse gülümsüyordu.

Ha Si geri dönüp yerdeki gardiyanı yoldan çekti. Elkins ve Mercer da peşindeydi. "Aman Tanrım, Anthony!" diye haykırdı Elkins ve döndü. "Şu piç kurularının yaptığına bak."

Tojo da geri geldi. Amerikalı mahkûmlar dışarı çıkmış, yola koyulmuşlardı. Alexander zincirleri çözmek için Ha Si'den yardım istedi. Ha Si doğru kilidi anında bulup Anthony'yi serbest bıraktı. "Elkins, dön de bana bak. Hapı yutmuşsun sen," dedi Anthony ayağa kalkmaya çalışarak. "Senin ne işin var burada dostum? Mercer Mayer, sen de mi buradasın?"

İşte oradan tanıyordu onu! Mercer Mayer çocuk kitapları yazarıydı. Anthony haklıydı; Mercer, Little Critter karakterininkine benzer özellikler taşıyordu – kısa boylu, bodur, azimli.

Mercer, Anthony'ye bakamadı. "Buradayım yüzbaşım," dedi gözyaşları otların arasına damlarken.

Anthony, Alexander ve Ha Si'den yardım alarak ayağa kalktı, duvara yaslandı. Alexander, Elkins ve Mercer'ın fena halde yaralanmış Anthony'nin halinden fazlasıyla etkilenip görevlerini yerine getiremeyecek duruma geldiklerini gördü. "Askerler, kendinize gelin," dedi. "Cesaretinizi toplayın, onu bulduk."

"Evet," dedi Anthony. "Lanet olası cesaretinizi toplayın. Ayrıca biri bana üniforma verirse sevinirim. Şu şeytan işi pijamadan kurtulayım artık."

Alexander'ın sırt çantasında fazladan bir pantolon vardı. Tojo'nun da fazla bir asker yeleği vardı. Alexander, Anthony'nin NVA mahkûmlarına giydirilen pijama altını çıkarırken Tojo da botlarını çıkarmaya başladı. Anthony'nin atletini çıkarmadan önce Ha Si onun kesik kolunun üzerine temiz bir bez attı ve onu omzuna çaprazlamasına sardı.

Anthony çıplak halde duvara yaslanmışken ağır ağır gözlerini kırpıştırıp kendine gelmeye başladı.

"Tojo, dostum," dedi, "botlar için teşekkür ederim ama sen ne giyeceksin? Baba, olamaz! Bacağına ne oldu?" Anthony'nin bacakları titriyordu şimdi. "Sen..."

"Şu an benim için endişelenme," dedi Alexander ona atletini giydirirken. "İyileşirim." O oğlunu kaldırırken Mercer ve Elkins pantolonu ve botları Anthony'nin şişmiş ayaklarından ve bacaklarından geçirmeye çalıştı. Anthony inliyordu, aşağıya kayıyordu. Ha Si ve Alexander onu tutuyordu, beş adam oğlunu, komutanlarını taşıyordu.

"Canın yanıyor mu?" diye mırıldandı Elkins.

"Hiçbir şey hissetmiyorum," diye karşılık verdi Anthony boğuk bir sesle. Doğruldu ama kendi gücüyle değil. Ha Si yanında Dexedrine olmadığına hayıflandı. Onun yerine ona ekmek, içecek ve kumanyalardan birini açıp fıstık ezmesi ile kraker verdiler. Anthony lokmalarını kayıtsızca çiğneyip kana kana su içti, sallandı.

"Ne? Ne oldu? Ne istiyorsun evlat?" deyip duruyordu Alexander.

Anthony tek kolunu babasının omzuna atmıştı. "Sigara."

"Tanrım, bu kadar mı benziyoruz? Haydi, buradan çıkalım da birer tane içelim."

Ha Si sakin bir sesle onlara acele etmeleri gerektiğini söyleyip duruyordu. Ama gitmeden önce Anthony, Elkins ve Mercer'a yatakhanelere giden ana koridora iki Claymore mayını yerleştirmelerini söyledi. Arka arkaya ilerlerken Anthony toprak ağzını açıyormuşçasına mağaranın ikiye ayrılacağını söyledi. Mayınları yerleştirip her yöne tel gerdiler. Anthony iki sis bombasının mayınların önüne konmasını söyledi ("onları boğmak için") ve tatmin olduğunda artık gidebileceklerini ama yürüyemediğini söyledi.

"Bu kadar zamandır hiç ayağa kalkmadın mı?" diye sordu Alexander.

"Ah, kalktım," dedi Anthony gizlemediği bir nefretle. "Günde bir kere beni bağlayıp yukarı çekiyorlardı, o kız beni temizleyip... bakım yapmaya, iyileştirmeye geldiği zamanlarda..." Alaycı bir ses tonuyla konuşuyordu. "Onu gördünüz mü?"

Alexander, Ha Si'yle bakıştı. Oğluna yalan söylemek istemiyordu ama konuşacak vakitleri olmadığını da biliyordu. "Ah, onu gördük Anthony."

Anthony sersemlemiş haldeydi. "Bugün günlerden ne?" diye sordu ve cevap verdiklerinde kaç aydır tutsak olduğunu hesaplamak

için kafasını toplamaya çalışırken iyice sersemleşti. "Benim turum ağustos ayında bitti," diye mırıldandı. "Artık son olacaktı benim için. Amerika'ya dönecektim. Onunla birlikte." Çözemediği bir şey vardı. Sıkıntı çekiyordu. "Aralık başı olamaz." Duraksayıp kelimeleri bulmaya çalıştı. "Bebeğin... aralık başında doğması gerekiyordu..."

"Haydi, Anthony," dedi Alexander onu tutup ilerlemesini sağlayarak. "Laflamanın sırası değil. Haydi."

"Ciddiyim, hangi aydayız?"

"Haydi, helikoptere binelim. Konuşacak vaktimiz yok."

Tojo, Anthony'yi merdivenlere taşıdı ama onu tek koluyla nasıl yukarı çekeceklerdi? Kendi başına çıkmalıydı. Tojo arkasından onu destekliyordu fakat parmaklıklara tutunması gereken Anthony'ydi. Tutunmadı, tutunamadı. Eli kaydı, geriye doğru yalpaladı, ancak Tojo onu tutunca durabildi.

Alexander oğlunun önüne geçip onu destekledi, başını ellerinin arasına alıp yüzüne baktı ve "Anthony, annen kırık koluyla merdiven falan olmadan o ayı kapanından çıkmayı başardığında on dört yaşındaydı. Ayrıca onu arkasından destekleyen Tojo gibi biri de yoktu. Şimdi tek kolunla tırmanmaya çalış şu merdivenlere. Anladın mı?" dedi.

"Anladım."

Alexander, Anthony'nin alnına bir öpücük kondurup onu ileriye doğru itti.

Anthony yukarı çıkmadan önce Ha Si'ye merdivenin altındaki otların arasına bir mayın, yanma da bir sis bombası koymasını söyledi. "Parçalara ayrılırken iyice nefessiz kalsınlar diye," diye ekledi.

Moon Lai kulübesinden çıkalı kırk beş dakika olmuştu. Alexander mermer fayansın üstüne düşen kristaller kadar gergindi. Sonunda hepsi merdivenlerden çıktı. Anthony ancak Tojo'nun onu yukarı itebileceği kadar uzanıp acı içinde basamakları tırmandı. Geri kalan basamaklardan çıkarken Elkins onu çekti.

İşte Moon Lai de oradaydı, Tojo'nun örtüsünün altında uzanıyordu.

Beş adam Anthony'nin onu görmesini engelleyip hemen dışarı çıkmasını sağlamaya çalıştı ama o sıcakta kurumuş kan kokusu güçlü

bir şekilde duyuluyordu ve örtünün altında da olsa kızın ufak tefek vücudunu görmemek mümkün değildi. Anthony görüş alanını kapatan adamlara bakıp, "Babama ne yapacağını söyleyemem belki ama siz başkasınız. Önümden çekilin ve bu bir rica değil," dedi. Adamlar isteksizce önünden çekildi. Anthony örtüyü kaldırıp kızın tepesinde dikildi. Bacakları titredi.

İfadesiz, mavi siyah bir suratla babasına döndü. Yalnızca dudakları titriyordu. Alexander'a, onun kan içindeki bacağına bakıp konuşmaya çalıştı. Yutkundu ve elinden geldiğince soğukkanlı bir ifadeyle, "O şeytanın tekiydi," dedi. "İnandığım gerçekleri, güvenimi yıktı, ona anlattığım her şeyi çarpıttı. Artık onu düşünmüyorum." Hamileliği hakkında yorum yapan olmadı. Söylenecek bir şey yoktu. Anthony, Ha Si'ye döndü. "Evet, öncelikle," dedi sakince, "orada öylece durup sessizce beni izleme. Söyle bakalım, gideceğimiz yol güvenli mi?"

Ha Si başını dışarı uzattı. "Güvenli yüzbaşım."

Anthony, Alexander'dan Colt'u istedi.

Alexander ona Colt'u verdi. "Ha Si, Tojo önden gitsin. Tojo, senin tek görevin tepeye kadar bir kilometre tırmanmak ve Anthony'yi helikoptere bindirmek. Anladın mı?"

"Evet, efendim."

"Tojo, sen adamların içinde bir devsin," dedi Anthony.

"Yüzbaşı Barrington, ben adamların içinde bir devim," dedi Tojo.

Alexander, Richter'ı arayıp Anthony'yi aldıklarını ve kulübeden çıkmak üzere olduklarını, helikopteri çağırmasını söyledi.

Bir, iki, üç. Harekete geçmek için saydılar.

Ha Si dışarıya bir adım attı. Anthony, Tojo ve Alexander da onu takip etti.

Alexander kulübeye doğru gelen otuz metre ötedeki iki kadını gördü. Kadınlar da onları gördü ve çığlık atıp baygın haldeki nöbetçilere doğru koşmaya başladılar. Büyük ihtimalle Moon Lai'nin neden geciktiğine bakmaya geliyorlardı çünkü üç gündür Moon Lai ve nöbetçiler dışında kimse gündüz vakti köyün bu kısmına gelmemişti.

Ha Si silahını kaldırdı ama ateş etmesine fırsat kalmadan Anthony hiç tereddüt etmeden Colt'la ateş etti. Gürültü korkunçtu. Kadınlar düştü ve çığlık atmayı kestiler. Ama yeterince ses çıkmıştı ve o iki el ateşin sesi de çok yüksekti. Zaman ağır ağır geçerken tiz bir siren sesi kampı delip geçti. Leningrad kuşatmasındaki bombalama sırasında duyulan siren sesine benziyordu. *Belki de yine aynı sirenleri kullanıyorlar*, diye düşündü Alexander. Leningrad'daki siren seslerine inanılmaz derecede benziyordu bu ses.

Tojo kulübenin kapısının açılması ve siren sesinin duyulması arasındaki o beş saniyede sırtında Anthony'yle birlikte bir doksanlık boyuyla tepenin on metresini tırmanarak farkını göstermişti. Ve bunu yapmakla iyi etmişti. Çünkü fazladan bir saniyeleri bile yoktu. "Tellere dikkat et!" diye bağırdı Alexander onun arkasından. O, Elkins, Mercer ve Ha Si fil otlarının arasına gizlenerek Tojo'nun arkasından o dar yolu tırmanıyordu. Ha Si şimdi arkadan gidiyordu, Alexander'ın kendisine uymadığını düşündüğü bir konumdu bu. Mümkün olduğunca hızlı koşuyorlardı ama kayalık, engebeli ve ancak bir kısmı temizlenebilmiş yüz seksen metrelik bir yoldu bu ve yalnızca sırtında doksan kiloluk bir yük olan Tojo hızlı hareket edebiliyordu. Diğerleri Tojo'nun peşinden giderken Alexander kendi bacağından kan akmasına rağmen, "Daha hızlı Tojo, daha hızlı Tojo," deyip duruyordu. Ama o, savaşın en önemli kuralını biliyordu: Sabit duran her şey vurulurdu. Ve düşman peşindeyken bir tepeye tırmanıyorsan sırtından vurulurdun. Tüfek seslerinin çatırtısını duydu ve "Hemen helikoptere Tojo. Bu bir emirdir. Sakın durma!" diye bağırdı.

"Evet, efendim." Tojo nefes nefese kalmıştı.

Tepeyi yarısına kadar, yani yüz metre çıkmışken Ha Si arkasına dönüp baktı. Alexander onun kişiliğine uymayan bir duyguyla, "Ah, lanet olsun," dediğini duydu.

Bunlar onun son sözleri oldu. Bir mermi sırtına isabet etti ve Ha Si yere yığıldı. Mercer onu alıp sırtına attı. Bunu yapması kendi adına iyi olmuştu çünkü Ha Si'ye bir mermi daha isabet etti.

Alexander arkasına baktı ve tam kendi kişiliğine uyan bir şekilde, "Ah, lanet olsun," dedi. Otlar görüşünü engellese de en az yüz NVA askerinin tam bir tezat oluşturacak şekilde üzerlerinde pijamaları, ellerinde Kalaşnikof'larıyla kulübelerden, yerdeki rögar kapaklarından fırlayıp jilet gibi sivri otları ve tek sıra kuralını umursamadan tepeye doğru koştuklarını gördü. Başa çıkılmaz bir topluluk oralarını buralarını kesen otların arasında dalga dalga ilerliyordu. Başlıksız, çizmesiz bir halde tüfekleriyle koşuyor, ateş açıyorlardı.

Alexander ekipteki herkesi önden yolladı, kendisi en arkada kaldı; *bir, iki, üç* diye saymaya başladı ve sonunda oldu. Çıplak ayaklı NVA askerlerinden biri *sonunda* Claymore teline takıldı. İnanılmaz bir gürültü koptu ve çığlıklar geniş bir alana yayıldı. Başka biri daha Claymore teline takıldı. Sonra biri daha. Alexander, sırtında Ha Si'yle birlikte tepeyi tırmanmaya çalışan Mercer'a yetişti. Ona koşmamasını emretti; M-16'nm takılı olduğu roket fırlatıcısıyla üç roketi mayınların, bombaların arasında kalan şaşkın askerlerin ortasına fırlattı. Roketler onları yavaşlattı ama aynı zamanda da öfkelendirdi. Alexander, Ha Si'yi Mercer'dan alıp sırtına attı ve koşmaya devam etti.

Teller NVA'yı yavaşlattı ama durdurmadı. Mayınlar da. Alexander arkasına bakıp duruyordu. NVA'lılar birbirlerine bağırıp on metre daha koştular. Alexander sırtında Ha Si'yle mayınların yeniden patladığını duydu. Birkaç adam koşmaya devam edip tuzaklı yoldan Alexander'a paralel bir noktaya vardı. Harry'nin gizli punji kazıklarına doğru koşuyorlardı. Çığlık atıp durdular. Harry kendisiyle gurur duymalıydı. Alexander ateş açmakta gecikmedi, sırtında Ha Si'yle otların arasından adamları vuruyordu.

Yolun dörtte üçünü geride bırakmıştı. Tojo neredeyse tepeye varmıştı. Şimdi en arkada kalan Mercer koşuyor, duruyor, dönüp ateş ediyor, sonra tekrar koşuyordu. Öndeki Elkins fişekleri boşaltıp şarjörü tekrar dolduruyor, koşuyordu. Tojo tepeye çıktı, Tanrı'ya şükür, ama kendisine emredildiği gibi ormana koşmak yerine Anthony'yi yere bıraktı.

Alexander on beş metre aşağıdan, "Gitsene! Sana ne dedim ben? Git!" diye bağırdı. Ama Tojo gitmedi. Onun yerine omzundaki tüfeği indirip aralıksız ateş etmeye başladı.

Alexander arkasına dönüp baktığında Tojo'nun neden emri yerine getirmediğini gördü. Ufak çaplı da olsa paniğe kapıldı, olduğu yerde takılıp kaldı. İstihkâm erleriydi bunlar. Koşuyor, düşüyor, karınlarının üstünde, otların arasında sürünüyor, dalga dalga yaklaşıyorlardı. Sürünürken mayınları patlatıyor, yanıyorlardı ama geri kalanı yaralanıp inleyerek de olsa koşmaya, sürünmeye devam ediyordu. Üstelik engerekler gibi deliklerden çıkıp sürünen, tepeyi koşarak geçen onlarcası, düzinelercesi, yüzlercesi gelmeye devam ediyordu.

Alexander, Ha Si'yi yere bırakıp arkasına döndü, Elkins, Mercer ve Tojo'yla tek sıra halinde durdu ve aşağıdaki o kara silüetlere ateş açtılar. Richter ve altı dağlı, en tepedeki gizli noktalarından ateş açıyorlardı. Pervaneli mayınları ve taramalı tüfeğe değil de ağzından ateş püskürten bir ejderhaya benzeyen M-60'larıyla büyük çaplı bir hasara yol açıyorlardı.

Buna rağmen NVA askerleri tepenin dörtte birini tırmanmıştı, Alexander onların sarı otlarla tezat oluşturarak ışıldayan başlıksız kara kafalarını görebiliyordu. Adamlarına gizlenmelerini emretti, kendisi de arkasına gizleneceği yeşillikler arasında bir kayalık buldu ve tüfeğini kaldırıp istihkâm erlerini, mermilerini boşa harcamadan her biri için tek atış yaparak birer birer yere serdi. Kapkaraydılar ve başta o açık renkli otların arasında gizlendiklerini, Alexander'm onları görmediğini sanarak ağır ağır ilerlediler. Sonrasındaysa hareket eden bir şeyi vuramayacağını düşünerek koşmaya başladılar.

Ama ikisinde de yanılmışlardı.

Alexander kırk saniyede hedef alıp yirmi atış yapıyor, üç saniyede mermileri yüklüyor, aynı işlemi tekrarlıyordu. Beş defa yaptı bunu. Bunca çabaya karşı yüz kafa mı? Tojo, Mercer ve Elkins de gittikçe yaklaşan erleri durdurmak için çabalıyordu. Mercer onları teker teker devirmeye çalışıyordu, Elkins onları yaylım ateşine tutuyordu, Tojo ise doğruca köydeki kulübeleri hedef alıyordu. Kolay bir kaçış, gizlice

çekilmek söz konusu olamayacaktı. Kum Kau evrenin düzeni uğruna karanlık, acı dolu bir savaşta alev alev yanıyordu. Her biri yüz adam indirmiş miydi?

Richter ve altı dağlı adamı yayılıyordu. Richter'ın siperinden iki dağlı onlara yaklaşan istihkâm erlerini el bombalarıyla vurmaya, diğer üçü M-16'larla un ufak etmeye çalışıyordu. Dağlılardan biri M-60'ı kullanıyordu ki Alexander bin iki yüz tane zırh delen merminin de her an bitebileceğini biliyordu. Peki, bu bin iki yüz mermi, bin iki yüz silahsız Kuzey Vietnamlıya isabet etmiş miydi?

Alexander öyle umuyordu çünkü M-60 mermisiz kalmış, seri ateş kesilmişti. Bir dakika içinde seçici M-16'nın ateş sesleri tekrar yükselmeye başladı.

İstihkâm erleriyse seçici değildi. AK47'lerini otomatiğe almışlardı ve fil otlarını ezerek tepeye doğru koşmaya devam ediyorlardı.

"Anthony nerede?" diye bağırdı Alexander arkasındaki ormana bakmadan. "Tojo, biri onu o lanet helikoptere bindirebilir mi?" Ama kimse onu duymadı.

Richter telsizden Alexander'ı aradı. Alexander şu an helikoptere doğru ilerleyemiyordu. O ve adamları ormana doğru bir kilometre şöyle dursun bir buçuk metre bile ilerleyemiyordu çünkü ateş etmeyi kestikleri anda erler hızlanacak, ateş açıp Alexander'ın adamlarını sırtlarından vuracaklardı. Lanet olası NVA geri çekilmiyordu; tepeye tırmanıyorlardı ve roketlerle, mayınlarla, gres tabancalarıyla engellenseler bile gelmeye devam ediyorlardı. Alexander'ın daha önce görmediği biçimde yerin altından kâbus gibi fışkırıyorlardı âdeta. Füze rampasının arkasına patlayıcı fişekleri koyup tetiğe basarken, *lanet olası Hidra gibiler*, diye düşündü. Onları öldürüyorlardı ama adamlar yeniden canlanıyordu sanki.

Alexander'ın adamları yerlerinden kımıldayamıyordu ama oldukları yerde de kalamazlardı çünkü beş dakika sonra tepedeki konumları savunulamaz durumda olacaktı. Alexander'ın cephanesi NVA erlerinin tümü ölmeden önce bitecekti, orası çok açıktı. Üç tabur silahlı, pijamalı, çıplak ayaklı adam etraflarını sarmadan önce Alexander'ın

adamlarının bir kilometre ötedeki helikoptere ulaşması gerekiyordu çünkü ne olursa olsun Anthony'nin o helikoptere binmesi gerekiyordu.

Alexander aşağıdaki kargaşayı, düzensizliği artırmak için bir sis bombası daha attı ve bulunduğu noktadan biraz gerileyip ormana doğru koştu. Anthony ayağının dibinde yatan Ha Si'yle birlikte oradaydı.

"Durumu nasıl?" diye sordu nefes nefese.

Anthony'nin yanıtı, "Peki iyi değil," oldu.

Alexander, Richter'ın dağlılarından birini aramak için telsizini açtı ama Anthony ona engel oldu. "Onu sırtıma at baba," dedi yavaşça ayağa kalkıp Colt'u pantolonunun cebine koyarak. "Elimden başka bir şey gelmiyor. Yardım etmeme izin ver. Dağlıların başka işi var zaten. Onu sırtıma koy ve beni gideceğim yola yönlendir. Ne kadar uzakta?"

"Bir kilometre ama lütfen acele et," dedi Alexander, Ha Si'yi Anthony'nin sırtına koyarak. Anthony şimdi sarhoş gibi sallana sallana yürüyor, tek eliyle Ha Si'nin sarkan başını tutuyordu.

Tepenin kenarında durum daha vahim bir hal alıyordu. Erlerin dağın kenarına doğru yayıldığını gören Alexander, yandan saldıracaklarını anladı. Bu arada A-takımı cephanesiz kalmıştı ve helikopterden de hâlâ bir kilometre uzaktaydılar. Birinin, "İşimiz bitti, geri çekilin, kaçın," dediğini, hatta bağırdığını duydu.

Richter telsizle Alexander'ı aradı. "Hepsinin canı cehenneme," dedi. "Cobra'ları ve Bright Light ekibini aradım. Kritik durum raporu: Bu işin altından tek başımıza kalkamayacağız. Hale baksana. Otlar ateş aldı." Üç acil durum çeşidi vardı: ekip işi, ustaca bir plan ve otları ateşe vermek; bunun için sayı bakımından üstün olmanız, çevrenizin onlarla kuşatılmış olması ve gerektiği anda kaçabilmeniz gerekiyordu.

"Bright Light ne kadar zamanda gelir?"

"Yarım saatte," dedi Richter.

"Richter!" diye bağırdı Alexander. "Bizim üç dakikamız bile yok!"

Düşman erlerinden biri RPG-7 getirmeyi akıl etmişti. Alexander onu gördü. Tojo da gördü ve "Tanrım! Geliyor!" diye bağırdı. Adamı hemen indirdi ama roketin havalanmasını engelleyecek kadar hızlı

davranamamıştı. Richter'ın kayalıkların arkasındaki noktasının altı metre aşağısına düşen roket iğrenç bir gri duman bulutu yaydı.

Telsiz bozuldu.

Alexander'ın, Richter'm yanma koştuğu beş saniye içinde hiç ses çıkmadı.

Richter yerdeydi.

Altı dağlıdan üçü yerdeydi.

Tojo yere yatıp ağlamaya başladı. "Durumumuz ne kadar kötü, ne kadar kötü?" diye sorup duruyordu Alexander'a.

"Çok kötü Tojo," dedi Alexander. Richter'm bacağı kopmuş, karnı parçalanmıştı, boynunda greyfurt büyüklüğünde bir delik açılmıştı. Alexander bir an konuşamadı. Richter'ı kaldırıp alnına haç işareti yaptı. Alexander daha önce binlerce defa fısıldadığı şeyi tekrar fısıldadı. *Merhametli Yüce İsa, Efendimiz, bize her zaman söylediğin gibi merhametini üzerimizden eksik etme ve bu adama kollarını aç, onu sıkıntıdan kurtar.*

Hemen gitmeleri gerekiyordu artık. "Tojo," dedi Alexander hâlâ ağlayan dev adama, "hemen gitmeliyiz yoksa hapı yutarız. Ormanda etrafımızı sarıp yolumuzu kesecekler. Ben Mercer ve Elkins'i alıyorum. Dağlılara söyle, düşenleri alabilen alsın ve ateş edebilecek durumda olanlar arkadan gelsin. Haydi, şimdi komutanını sırtına al ve gidelim."

Eli Richter'm başında kalmıştı. "İyileşeceksin Tom," dedi. "Dayan dostum." Sonra dudaklarını Richter'ın kanlı alnına yaslayıp, "Dayan benim iyi yürekli arkadaşım," dedi. *Çünkü Tanrı'nın evinde çok yer var ve sana da bir yer ayırıyor.* Sonra ayağa fırlayıp koştu. Tojo ise ağlayarak Tom Richter'ı yerden kaldırdı.

Dağlılar da arkadaşlarını sırtlarına aldılar. Tek grup halinde ormanda koşarken bacağından yaralanan Mercer, onu koruyan Elkins'le birlikte aksayarak yürüyor, Alexander da Tojo'yu koruyordu.

Tojo sırtında Richter'la birlikte en önde ve hızlıca ilerliyordu ama bir kilometrelik bir yol Alexander'a daha önce hiç bu kadar uzun gelmemişti. Tepeden düşmana üç mayın daha fırlatıp onları püskürttükleri için erlerin sayısı azalmıştı. Etrafa yayılanlar ABD askerlerini kuşatmayı

planlıyordu ve aşağıdan başka askerler de gelmeye devam ediyordu. Ama onlar yavaştı. Yine de çok yavaş sayılmazlardı. Düşman askeri ağaçların arasına gizlenmişti ve kollarından, bacaklarından vurulup duran Alexander'ın dağlısı sonunda yere yığılmıştı. Alexander geri gidip onun ayağa kalkmasına ve yola devam etmesine yardım etmek zorunda kaldı. Dağlı adamla birlikte ekibin gerisinde kalmıştı. Bu sırada dağlı, kolu ve bacakları kanamasına rağmen ayağa kalkmayı başarıp ateş etmeye devam etti. Daha fazla koşamaz, ateş edemez hale geldiğindeyse Alexander onu taşıyıp bambuların arasından geçirdi ama buna devam edemezdi, adamlarını koruması gerekiyordu. Onu bıraktı ve düzlüğe sürünerek gitmesine izin verdi. En arkada tek başına kalan Alexander, helikoptere ulaşmaya çalışan yaralı adamlarını korumaya çalışıyordu.

Neredeydi bu lanet helikopter?

Mercer tekrar vuruldu, tekrar ayağa kalktı, yavaşladı ama ateş etmekten hiç vazgeçmedi. Bu Mercer Mayer gerçekten de çok iyiydi. Azimli, sabırlı, aksi, iyi. Anthony haklıydı; Mercer yaralı da olsa açık kahverengi bambuların arasındaki düşmanı görüyor, ateş ediyor, onları öldürüyordu. Elkins de öyleydi ama o omzundan vurulunca tüfeği iki eliyle tutamaz olmuştu ve artık pek faydası yoktu. Alexander ona ateş açmak yerine çalılıklara roket atmasını işaret edince o da öyle yaptı.

Alexander mümkün olduğunda koştu, mümkün olmadığında bambuların arasına saklandı ve geri geri yürüdü, arada bir düz yürüdü ve her yöne ateş açıp uzun otların arasına gizlenen düşman askerini temizlemeye çalıştı. Telleri kuyruk gibi arkasından saldı ve kalan birkaç mayından birini yerleştirdi. NVA yeşilliklerin arasından çıkıp görüş alanına girdiğinde çalılıkların arasına el bombası atacaktı. Üç el bombası ve en güçlü fişeklerini kullandı, ormanı tüfeğiyle âdeta ateşe verdi ama buna rağmen düşman askeri gelmeye devam ediyordu. Küçük gruplar halinde, gizlenerek, koşarak, ateş ederek geliyorlardı.

Alexander tepeden gelen motor ve pervane sesini duydu, belki de güzel bir hayaldi bu yalnızca. Ağaçların arasına baktı. Hayır, hayal

değildi, Chinook pır pır dönen pervanesiyle sık ağaçların elli metre kadar ötesindeydi şimdi.

Alexander zar zor görebildiği Tojo'ya seslendi. "Tojo, helikopterde kim var?"

Kötü bir şekilde yaralanan Ha Si'yi tutup kaldıran Tojo'nun sesi yan taraftan geldi. "Hemen herkes bindi efendim. Onu helikoptere bindiriyorum yoksa ölecek. Sen de gel efendim. Önümden koş."

"Hayır." Elkins binmemişti, Mercer binmemişti. "Sen git Tojo," dedi Alexander. "Onu helikoptere bindirdikten sonra o ikisi için geri gel. Git dedim." Tojo koştu.

Kırk metre.

Kan içindeki Elkins ve Mercer birbirine yardım ediyor, ağaçların arkasına gizlenip sallanarak ilerliyorlardı ama ateş etmekten vazgeçmiyorlardı. Ağaçların arkasına gizlenerek beş metre daha yürüdüklerinde Tojo helikopterin yanından geri geldi.

"Tojo! Oğlum helikoptere bindi mi?" diye seslendi Alexander.

Hemen yanından bir ses geldi. "Hayır, baba," dedi Anthony. "Binmedi." M-16'yı kalçasının sağ tarafına yaslamıştı. Onu tek eliyle tutuyordu.

"Anthony!" diye bağırdı Alexander. Tojo'ya, ardından da oğluna ters ters baktı. "Sen çıldırdın mı? Bin şu helikoptere!"

"Sen bindiğinde bineceğim," dedi Anthony. "Haydi, gidelim şimdi. Tojo'ya kızma. O bana emir vermiyor. Ben ona emir veriyorum."

Ama Anthony de dâhil dört adamı güvenli noktaya hâlâ yirmi metre uzaktayken Alexander'ın helikoptere binmesi mümkün değildi. Geriye kalan NVA askerleri kolayca pozisyon değiştirip düzlüğe yaklaşıyordu. Amerikan askerlerinin, iniş noktasını bir anda sıcak, *kızıl* bir iniş noktasına çevirerek kaçmayı imkânsız hale getirmese de kat kat zorlaştıracak olan düşmanla çatıştığı ormana, mühimmatı ve ekipleri taşıyan Chinook'tan gelişigüzel ateş açılması mümkün değildi. NVA askerleri Chinook'a roket atacak kadar yaklaştığındaysa kimse kaçamayacaktı. Alexander; Tojo, Elkins, Mercer ve en çok da Anthony'ye helikoptere binme şansı sağlamak için ilerlemekten vazgeçip geriye

doğru ateş açtı. Yoldan çıkıp ağaçların arasına gizlendi ve helikoptere doğru bir adım bile atmadan ateş açmaya devam etti.

Mercer ve Elkins nihayet düzlüğün kenarına ulaşmış, ağır aksak ilerliyor, yeşilliklerden uzaklaşmadan açıklığa çıkmaya çalışıyorlardı. Boynu kanayan Tojo hareket ediyordu ama üçü de ateş altında kalmıştı.

Mercer Mayer tekrar vuruldu. Düştü ve bu kez kalkamadı. Tojo onu almak için geri döndü.

Ağaçların arkasına gizlenen Anthony kalktı ve babasıyla omuz omuza verip kalçasına yasladığı tüfeğiyle ateş etmeye devam etti. Cephanesi bittiğinde boş şarjörü yere bırakıp bandajlı koltuk altından tüfeği aldı, ağızlığını güç bela yerleştirerek sağ elini uzattı. "Şarjör ver baba," dedi ona yirmi mermilik bir şarjör daha veren Alexander'a. Anthony onu taktı, kilidi indirdi, tüfeği tekrar kalçasına yaslayıp ateş etmeye devam etti. Alexander izli mermileri iki mermili şarjörün en altına dikkatlice ve özenle takmıştı.

"Şarjör."

"Şarjör, baba."

"Şarjör."

"Anthony!" diye bağırdı Alexander. "Lütfen! Git ve şu helikoptere bin artık."

"Şarjör." Anthony babasına yanıt bile vermedi.

"Diğerleri bindi mi?" Anthony, Alexander'ın görüş alanını kapatıyordu.

Anthony helikoptere baktı. "Elkins bindi. Tojo da Mayer'la birlikte binmek üzere," dedi. Düzlükten on metre ötedeydiler. Hâlâ düzinelerce NVA askeri eğrelti otlarının arasına gizlenmiş, onlara doğru ateş ediyordu.

"Piç kuruları," dedi Anthony. "Şarjör, baba."

Bambuların arasında omuz omuza duruyorlardı.

"Holy Cross gibi mi bu?"

"Hayır," dedi Alexander. *Holy Cross'ta bambu yoktu, oğlum da.*

"Ha Si dayanamadı." Anthony hafifçe inledi. "Şarjör, baba."

Daha kaç kişi vardı? Tanrı aşkına, daha kaç kişi vardı? Alexander çalılıkların arasına bir el bombası attı. Kime ateş ettiğini göremiyordu ve artık kulakları da neredeyse sağır olmuştu. Hayatı boyunca buna benzer savaşlarda sezgileri adrenalin yüzünden kurtlarınki gibi olmuştu: Görüyor, duyuyor, her şeyin kokusunu inanılmaz bir şekilde alıyordu. Ama sürekli sıkılan birkaç bin merminin ve helikopterin pervanesinin sağır edici gürültüsü dayanılır gibi değildi.

Çalılıkların arkasına saklanan bir düşman askeri düzlüğe RPG-7 roketi attı ve roket helikopterin on beş metre ötesinde patlayıp bir süre ortalığı toza dumana boğdu. Chinook'tan kısa süreli ateş açıldı ama düşman askeri bambuların arasına gizlenmişti; onları göremiyor, vuramıyorlardı. İki, üç, belki de dört noktada gizlenmişlerdi. Chinook'tan ateş açan asker kendi adamlarını vurduğunu düşünerek ateşi kesmişti.

Anthony, "Baba, saat bir yönündeki RPG piçine bir roket fırlat," dedi.

Alexander kırk milimetrelik roketi tüfeğe takıp saat bir yönüne ateş etti.

Anthony sakindi. "Tekrar dene. Saat bir yönüne. İki çeyrek yönüne değil."

Alexander tüfeğe bir roket daha takıp ateş etti. "Bu sonuncusuydu," dedi yeleği ile palaskasını kontrol ederek.

"O piç kurusuna yetti. Mükemmel bir atıştı. Şarjör, baba." Anthony boş şarjörü atıp yerine yenisini taktı ve ateş etmeye devam etti.

Artık daha az karşılık geliyordu ya da Alexander sağır olmuştu. Hayır, sağır olmamıştı. Oğlunu net bir şekilde duyabiliyordu.

"Lanet olsun! Şarjör, baba."

Birazdan şarjör de kalmayacaktı.

Richter haklıydı. On binlerce mermi yetmeyecekti.

Moon Lai de haklıydı. Alexander bir tek adamını bile kaybetmek istemezken onlar son adamlarına kadar kaybetmek istiyordu.

Alexander, Anthony helikoptere binene kadar mermileri tasarruflu kullanmalıydı. Oğlunu tutup ağaçların arasından çıkardı ve onu küçük düzlüğe doğru yürütürken kendisi de geri geri yürüyüp ormandaki

yapraklara doğru üç atış yaptı. "Alın bakalım piç kuruları. Bunu da alın." Sonra üç atış daha yaptı.

"Anthony!" diye bağırdı helikopterin ve tüfeğinin seslerinin arasından. "Lütfen! Şu helikoptere bin artık. Koş, ben seni koruyorum. Hemen arkandayım."

"Evet ama seni kim koruyor?"

"Helikopterdeki nişancı. Tojo. Haydi, Uçan Karınca. Git artık." Alexander oğlunu kendi vücuduyla itip ateş etmeye devam etti. Sonunda Anthony isteksizce de olsa gitti.

Alexander'm çılgınlığı ne kadar sürmüştü? Bütün silahları maksimum yoğunlukta, maksimum hızda mı ateşlemişti? Kaç şarjör, kaç el bombası kullanmıştı? Kaç mermisi vardı? *Haydi Anthony, git. Git oğlum.*

Alexander aniden durdu. Aniden. Öylece duruyordu, bir an ateş ederken bir saniye sonra gözünü bile kırpmadan yere yığıldı. Beyni mi durmuştu? Bir an için her yer kararmış mıydı? Belki yorulup uzanmıştı ve hatırlamıyordu. Ne olduğunu bilmiyordu. "Lanet olsun," diyerek kalkmaya çalıştı. Oturamadı. Boğazında bir yumru hissetti. Kaşlarını çatarak yere baktı ve kustu. Asker yeleğine kan aktı, *olamaz.* Nefes alamıyordu. Yeleğini, gömleğini açtı. Kan göğsünden geliyordu. Alexander ağzını açtı ama nefes alamıyordu, boğuluyordu. Ağzı ve burnu kan içindeyken öksürmeye, nefes borusunu açmaya çalıştı. Elini arkasına götürüp sırtına dokunmaya çalıştı. Pantolonu kana bulanmıştı ve kemiğinin eline geldiğini hissetti. Lanet olası mermi sırtından girmişti. Alexander yorulmuştu. Görüşü bulandı. Oğlunun nerede olduğunu bilmiyordu; iyi miydi, helikoptere binmiş miydi, kendisi neredeydi, düşman askeri neredeydi? Hiçbir şey bilmiyordu. Acil yardım kutusunu bulamıyordu ve nefes alamıyordu, kanaması durmuyordu.

Ve paniğe kapılmıştı.

İçi kontrol edemediği bir korku ve endişeyle dolmuşken arkasından gelen o tanıdık sesi –bir yüz değildi bu, sesti– duydu ve onu duyar duymaz sakinleşip yüksek sesle, "Hayır, olmaz Tatyana. Benden uzak dur," dedi. Çantasını toprağı kazan kör bir adam gibi ararken o inatçı

ses kulağına, *Alexander, sakin ol, sakin ol ve aç gözlerini. Sakin ol ve aç gözlerini. Göreceksin*, diye fısıldadı.

Alexander kalçasının üstünde geri geri sürünürken sırtını yaslayabileceği bir ağaç bulmaya çalıştı ve çantasına takıldı! Hemen elini çantasının içine sokup pansuman kitini buldu. Tek eliyle baskı çubuğunu göğsüne takmayı başardı ve ipi çeker çekmez pansuman kiti otomatik olarak gerildi. Bu kitin amacı zaten yaralının onu kolayca kullanabilmesiydi. O baskı çubuğu hiç yoktan iyiydi. Alexander sırtını bir ağaca yaslayıp nefes almaya çalıştı. Aniden tekrar görmeye başladı. Anthony çaresiz bir halde ona bakıyordu. *Vuruldum ama olsun oğlum*, demek istiyordu Alexander. *Sen o helikoptere bin.*

Şimdi artık neyin önemli olduğunu biliyordu: helikoptere binmek. Diğer her şeyi düzeltebilirlerdi.

Anthony tek eliyle plastik maddeyi Alexander'ın sırtına ve göğsüne sarmaya, gazlı bezi dolamaya çalışıyor, onu kaldırmak için çabalarken bağırarak bir şeyler söylüyordu. Alexander, Anthony'nin dudaklarını okuyunca onun, "Gözlerini kapat baba, sis bombası geliyor," dediğini anladı. Anthony ıslak bir gazlı bezle Alexander'm ağzını, burnunu kapattı. Bir gürültü koptu ve Alexander etrafını çepeçevre saran boğucu, katran karası sis bombasının içinde şimdi gerçekten nefes alamadığını fark etti.

Anthony onu kaldırdı. Tek koluyla bunu nasıl becermişti? Onu kaldırdı ve dumanın içinde koştu. Şimdi ormanda düşman askeri dışında kimse yoktu. Bir de Alexander. Helikopterdeki M-60'dan şiddetli bir ateş açıldı ve –sonunda– oğlu helikoptere binmişti.

Alexander helikopterin gri içini gördü, Anthony'yi tepesinde gördü, kendisi de Anthony'nin kucağındaydı sanki ve hiç nefes alamasa da şimdi neredeyse nefes alır gibi olmuştu.

Çünkü oğlu helikoptere binmişti.

Ve helikopter havalandı, pervanesi gökyüzüne, parlak güneşe doğru yükseldi ve uçup gitti.

Alexander orada uzanmamış olmayı isterdi ama artık oturamıyordu, yoksa Anthony onu zaten çoktan kaldırırdı. Anthony babasının

uzanmaktan ne kadar nefret ettiğini bilirdi. Alexander etrafında gergin yüzler gördü – Tojo'nun yüzü, Elkins'in yüzü, tanımadığı yüzler, bir doktor. Biri onu çevirdi, Alexander üzerinde bir baskı hissetti, sonra tekrar sırtüstü yattı, gömleği yırtıldı. Etrafında bir kargaşa vardı.

Ama Anthony tepesindeydi. Alexander oğlunun yaralı yüzüne bakıp rahat bir iç geçirdi fakat başını tekrar çevirip gözlerini açtığında Anthony'yi göremedi.

Tatyana'yı gördü o an.

Bakıştılar. Birlikte aştıkları bütün okyanuslar, bütün nehirler, her dakika gözlerinin önüne geldi. Hiçbir şey söylemedi, Tatyana da bir şey söylemedi. Onun yanına diz çöküp ellerini onun üzerine, göğsüne, kalbine, havanın içeri girdiği ama dışarı çıkamadığı ciğerlerine, açık yarasına koydu; Tatyana'nın gözleri onun üzerindeydi. Alexander, Sovyetler Birliği'nde savaşın başladığı 22 Haziran 1941'den beri yaşadığı her anı, sayılamayacak her dakikayı onun gözlerinde gördü. Tatyana'nın gözleri Alexander'a karşı hissettiği tüm duygularla dolmuştu. Onun gözleri gerçekti.

Alexander onu böyle çaresiz görmek istemediği için yüzünü çevirdi ve onun sesini duydu. *Şura*, dedi Tatyana. *Senin küçük oğulların var. Küçük bir kızın var. Ben de henüz çok gencim. Yaşayacak bir ömrüm var. Hayatımın diğer yarısını ruhum olmadan yaşayamam. Lütfen beni bırakma Şura.*

Alexander başka şeyler, başka sesler de duydu. Kollarını kaldırdı, kolunda keskin bir şey hissetti, bir şey damlıyordu içine. O keskin, ince, uzun şey içine girdi, bir buz kıracağı kaburgasından kalbine saplanmış gibi hissetti. Hiçbir şey göremiyordu, Tatyana'yı bile. Gözlerini açıp kapatamıyordu. Onlar da kımıldamıyordu.

ON YEDİNCİ BÖLÜM
Krallar ve Kahramanlar

Cennet

Cennet gürültülü bir yerdi anlaşılan.

Tıkırtılı, çınlamalı, telaşlı, gıcırtılı bir yer. Bütün bunlara ek olarak kafasına yakın bir yerlerden kesilmek bilmez tiz bir ıslık sesi de geliyordu. Ve o ıslık sesini her duyduğunda buz kıracağı yeniden göğsüne çarpıyordu. Cennet berbat ilaç kokularıyla da doluydu. Damarlarından eksilen kanın yerini tutan ve organik bir numune gibi onu korumaya çalışan formaldehit miydi bu? Çürümüş kan kokusu muydu? Vücuttan yayılan başka bir koku muydu? Bütün o pis kokuları bastırmak için çamaşır suyu mu dökmüşlerdi? Artık her neyse çok keskin ve iğrenç bir kokusu vardı. O cenneti hep Tatyana'nın Luga'sı gibi bir yer olarak hayal etmişti, yarının o ışıltılı aydınlığında bacaklarının arasında oturmuş, arp sesi gibi neşeli bir sesle ona hikâyeler anlatan Tatyana'nın saçını örerken birinin de onun başını okşadığı bir yer... Cennet orasıydı işte. Önünde de onu hoşnut edecek bir yemek olabilirdi belki. *Blinçiki.* Romlu *plantain.* Belki onu rahatlatacak bir iki koku. Okyanus kokusu, nikotin kokusu. Ah, evet! Nikotin. Oturup sigarasını içerken, okyanusu izleyip dalgaların sesini dinlerken hemen arkasındaki evden gelen taze ekmek kokusu... O da cennetti. *Evet, öyleydi.*

Belki birkaç şey daha olabilirdi, şehvete dayanan, gökyüzüne dair... Eros'un, Venüs'ün dâhil olduğu bir şey.

Ama burada, bu cennette böyle şeylerin hiçbiri olmadığı gibi olanlar da huzur veren bir çayır yerine insanların günahlarından arındığı bir dağa benziyordu. Sonsuz bir ahenksizlik ve nahoş sesler vardı: sertçe kapanan kapılar, gıcırdayan pencereler, telaşlı adımlar. Linolyum zeminde çekilen, sürüklenen şeyler, yere düşen metalin, dökülen bir şeylerin sesi, öfkeli, sinirli ağızlardan dökülen seslere eşlik eden gürültülü konuşmalar... "Ah, lanet olsun! Bir kez olsun önüne bakamaz mısın? Sana kaç defa söylemem gerekiyor? Yaptığını beğendin mi? Bu pisliği kim temizleyecek şimdi?" Uçan, kanat çırpan, çığlık atan yarasalar.

Vücudunu kımıldatamıyordu. Hiç tat alamıyordu. Gözlerini açamıyordu. Tek yapabildiği kokuları almak, sesleri duymaktı. Ve aldığı kokular ile duyduğu sesler ona Cennet Bahçeleri'nde olmadığını söylüyordu. Ona ne olmuştu? Belki de lazımlık üzerine kavga eden ağzı bozuk hücre arkadaşlarını sonsuza dek dinlemekle cezalandırılmıştı. Belki yakınlarda *cholla* da vardı. Belki kim neyi yıkayacak kavgası ederken onu birbirlerinin gırtlağına da doldurabilirlerdi. Belki de onun Şöhret Tapınağı'ydı burasıydı. Krallar ve kahramanlarla böyle mi gömülmüştü?

Ve sonra... ah, hayır! Hiç durmuyordu sesler. Sesler yükselmişti ama şimdi biraz daha sert bir tartışma vardı. Alexander iç geçirdi, ıslık sesini andıran iç geçirmesiyle Stiks Nehri'ni dalgalandırıyor, yaşayanların ülkesi ile ölüler ülkesi arasındaki yollarda kürek çekiyordu. Onlara bağırarak o lanet olası gürültüyü kesmelerini söylemek istiyordu. Bu tartışma çok yakınında oluyordu, yanı başında gibi.

Gözlerini açmak istedi. Neden göremiyordu? Göremiyordu ama ne kadar da net duyuyordu her şeyi!

"Koma diyorum size! Kızgınsınız biliyorum ve çok üzgünüm ama o komada! Derin, uzun bir bilinçsizlik hali, büyük ihtimalle beyin ölümü gerçekleşmiş, bitkisel hayatta, böyle ciddi yaralanmalar sonrası sık görülen bir durum bu, oksijen eksikliği de eşlik ediyor. Koma!

Onun için, onu rahat ettirmek için elimizden geleni yapıyoruz. İşimizi gereğince yapmadığımızı söylemek de ne demek oluyor?"

"Gereğince mi? Siz hiçbir şey yapmıyorsunuz ki!" diye bağırdı biri.

Ah.

Bu ses öfkeli, gürültülü, kızgındı ama gıcırtılı bir ses değildi, ahenksiz de değildi. "Öncelikle o komada falan değil. Bu birincisiydi. Belki tıbbi imtiyazınızı suistimal edip onun için yapabileceğiniz bir şey olmadığını söylemek size kolay gelebilir ama kiminle muhatap olduğunuzu bilmiyorsunuz, söyleyeyim."

"O komada! Saygon'da bir hafta ben ilgilendim onunla. Siz beş saniyedir buradasınız. Ben onun gibi binlercesini gördüm. Ben otuz yıllık hemşireyim. Nabzı bir kez olsun kırkın üzerine çıkmadı ve tansiyonu da neredeyse sıfır."

"Nabzı kırk, öyle mi? Hastaya baktınız mı hiç? Bugün ya da son yedi gündür başını bir kez olsun kaldırıp ona baktınız mı? Nabzı kırk, öyle mi?"

Alexander bileğinin kaldırılıp küçük bir el tarafından kavrandığını ve tekrar yatağa bırakıldığını hissetti.

"Ona en son ne zaman dokundunuz? Nabzı şu an altmış iki. Üstelik sırf yüzüne bakarak bile tansiyonunun, o küçük çizelgeyi tekrar kontrol etmeksizin gönül rahatlığıyla yazıp durduğunuz gibi altıya dört değil, yediye beş buçuk olduğunu anlıyorum! Bu hasta komada değil. Okula gittiniz mi siz?"

"Ben elli hastayla daha ilgileniyorum, yalnızca onunla değil! Elimden geleni yapıyorum. Siz beni ne sanıyorsunuz? Siz kim olduğunuzu sanıyorsunuz?"

"Kim olduğunuz umurumda değil. Ayrıca benim kim olduğumu bilmek bile istemezsiniz. Önemli olan bu adamın Amerika Birleşik Devletleri'nde binbaşı olması. Durumu kritik ve yaşayabilmesi için onunla ilgilenmeniz gerekiyor. Sizse asık bir suratla karşıma geçip saygısızca ikinci kattaki tuvaleti temizlemeniz gerektiğini söylüyorsunuz. Burada ciğerlerinde hava biriken ve *göğsündeki yaranın* bandajı on iki saattir değiştirilmemiş bir hastayla ilgilenmeniz gerekiyor oysa!"

"Bu doğru değil! Kesinlikle doğru değil! Ciğerlerindeki basıncı alırken sargısını dört saatte bir değiştiriyoruz!"

"Boş laf! Hırıltıyı dinleyin. Suyu çekilmiş bir ciğere benziyor mu bu? Nefesini dışarı veremiyor! Sonda nerede? Sargı bezini de istiyorum. Yanına gelip sargısının on iki saattir değiştirilmediğini ya da yarasının antiseptikle temizlenmediğini görmek istemiyorum. Yanına gelip serum iğnesinin damardan çıktığını, hayatta kalması için gereken sıvının dışarı sızdığını ve kolunun normalin üç katı şiştiğini görmek istemiyorum. Ne var? Siz bunu göremiyor musunuz?" Ses yükseldikçe yükseldi ve sonunda bütün sesleri bastırdı. "O metal lazımlığı da indirin hemşire, görüş alanını engelliyor, onları indirin ve hastanıza bir bakın! Onu koklayın! Bacağında *sırf* sargısı değiştirilmediği için enfekte olmuş on santimlik bir yara var ve iyileşmesi için ona verdiğiniz penisilin de damarları yerine koluna akıyor. Ve bana onunla ilgilendiğinizi söylüyorsunuz, öyle mi? Elinizden gelenin en iyisi bu mu? Sağlıklı bir adamı bile komaya sokarsınız siz! Doktorunuz kim? Onu görmek istiyorum hemen."

"Ama..."

"Hemen, dedim ve itiraz duymak istemiyorum. Ama bir tek laf ettiğinizi duyarsam sizi işinizden ederim, yapacağım son iş bu olsa da. Önce yaralı askerlerle ilgilenin, sonra lazımlıkları yıkayın. Şimdi bana doktoru bulun. Bu adam bir dakika, *bir saniye* daha sizin bakımınızda kalmayacak. NVA bile ona sizden daha iyi bakar. Haydi gidin! Gidin, dedim!"

Biri Alexander'ın kolunu kaldırdı, hasta önlüğü çekildi, uzun, ince, keskin bir iğne acı vermeden kaburgasını, kasını delip geçti, ciğerlerini saran plevral boşluğa indi. "Hişşşt, hayatım, iyileşeceksin, haydi nefes al şimdi. Her şey yoluna girecek."

Ah, diye düşündü Alexander. Hırıltısı kesilmiş, vücudu rahatlamıştı, zihni açılmıştı, elleri, parmakları, kalbi sakinleşmişti... Gözleri kapanmıştı ve nikotin, okyanus, Luga, *blinçiki*, ekmek, sessizlik, ahenk hâlâ yoktu, hâlâ gürültü, tiz sesler vardı ama...

Cennetteydi yine de.

Ses, koku, tat, dokunuş yoktu ama Alexander sonunda gördüğünü düşündü çünkü gözlerini açtı ve önündeki sandalyede Tatyana'nın oturduğunu gördü. Tatyana'nın rengi solmuş, çilleri bile kaybolmuştu sanki. Yüzünde ışıltı yoktu, makyaj yapmamıştı. Saçını toplamıştı. Dudakları mat pembeydi, gözleri benekli, gri yeşil bir tondaydı. Cansız elleri kucağındaydı. Sessizce oturuyor, hiçbir şey söylemiyordu. Ama Alexander'ın bildiği bir şey vardı: Son gözlerini açışında Tatyana'yı görmüştü, ilk gözlerini açtığı zamandan bu yana ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu, Tatyana'yı görmüştü. Tatyana yanında oturmuş, yumuşak bir ifadeyle bakan gözlerini ona dikmişti. Alexander hastane odasına benzeyen yerde etrafına baktığında pencere pervazındaki leylak rengi mine çiçeklerini, sabır otunu ve altın sarısı gelincikleri gördü. Köşedeki masada süslenmiş ve ışıklandırılmış küçük bir Noel ağacı duruyordu. Yanındaki küçük sehpada duran şövalede leylak rengi mine çiçekleri değilse de bahar çiçeklerinin resmi duruyordu, Leningrad'daki barakasının karşısındaki Marsovo Pole'de yetişen çiçeklere benziyorlardı.

Alexander vücudunun hiçbir yerini kımıldatmadı, başını ya da ağzını oynatmadı. Parmak uçlarını, ayak parmaklarını, dilini oynatmaya çalıştı. Yaşadığını anlamasını sağlayacak bir şey görmek istiyordu. Ağzını açmadan önce küçük bir işaret görmeliydi. Onun sesini duyabiliyor muydu? Paylaştıkları bir anı var mıydı? Ona endişelenmemesi gerektiği gibi şeyler söylüyor muydu? Onu sözleriyle rahatlatıyor muydu?

Bilmiyordu. Sanmıyordu. Hareket etmeye korkuyordu çünkü Tatyana hareket etmiyordu. Orada öylece oturmuş, ona bakarken gözlerini bile kırpıştırmıyordu. Alexander o an belki de gözlerini açmadığını, gözleri kapalıyken hayal gördüğünü düşündü. Gözleri açık olamazdı çünkü Tatyana onun açık gözlerine tepki vermemişti. Alexander gözlerini kapattı ve gözlerini kapattığı an duydu...

"Anne, bak, babam gözlerini kırpıştırdı!"

Alexander'ın gözleri açıldı.

Paşa babasının önünde durmuş, hüzünlü bir ifadeyle onun yüzüne bakıyordu. Eğilip Alexander'm yanağına bir öpücük kondurdu.

"Baba? Gözlerini mi kırpıştırıyorsun?" Kızıl sarı saçlı bir kafa hızla Paşa'nın önüne geçti. Kristal yeşili gözleriyle Harry'ydi bu. Harry'nin yeni çilleri çıkmıştı. Harry uzanıp babasının ağzını, burnunu, yanaklarını öptü. "Anne, onu yine tıraş etmelisin, sakalları çıkmış. Ama bugün fazla solgun değil, sen ne dersin?" Küçük bir el Alexander'ın kirli sakalına dokunup onu okşadı. Harry, Alexander'ın SOG bıçağını kaldırdı. Parlak metal mavisi bıçağı Alexander'ın yüzünden birkaç santim uzakta tutarken, "Baba, ben hiç bu kadar sivri bir şey görmedim," dedi. "Ben bununla seni tıraş edebilirim. Muhteşem bir bıçak bu! Bacağına saplanan da böyle bir bıçak mıydı? Bu kadar keskin olduğunu biliyor muydun? Yatağının kenarındaki metali bile kesiyor. Oraya senin adını kazıyacağım!"

Yumuşak bir ses daha duyuldu. Küçük bir beden diğerlerini itip minik kafasını uzattı ama bu beden Alexander'ın yatağından alçaktaydı, onun üzerine eğilemiyor, kendini göstermek için olduğu yerde zıplıyordu. Sarışın, kahverengi gözlü, yuvarlak yüzlü kafa, "Babacığım, bak, saçlarımı seninki, Paşa ve Harry'ninki gibi kestim. Annemin hoşuna gitmedi, sen beğendin mi babacığım?" dedi.

Alexander bu kez kımıldadı. Parmak uçları, eli kıpırdadı, kolunu kaldırdı ve önündeki üç küçük kafaya dokundu. Avucunun içiyle onları okşadı, elini tıpkı bir ayı pençesi gibi onların gözlerine, burunlarına, saçlarına götürdü. Çocuklar hareketsizce oturmuş, başlarını onun eline doğru eğmişlerdi. Sıcak ve temizdiler. Harry'nin yanağında küçük, siyah bir dikiş izi vardı. Paşa gözlük takmıştı. Janie gerçekten de saçlarını kısacık kestirmişti. Ağabeyleriyle çok fazla vakit geçirdiği belliydi ve alnındaki yara da bunu kanıtlar gibiydi. Alexander ağzını açtı, dilini damağına götürdü, boğazını temizledi, ciğerlerine hava doldurdu (Yoksa tek ciğerine mi? Şimdi o lanetli tek ciğerli Ouspenski gibi mi olmuştu?) ve "Anthony?" dedi.

"Buradayım baba." Ses sol tarafından gelmişti.

Alexander başını çevirdi. Anthony kot pantolon, siyah kazak giymişti. Saçları biraz uzamıştı, yüzü duru, tıraşlıydı. Güvendeydi ve yarası yoktu. Alexander'm diğer yanındaki sandalyeye oturmuştu. Alexander

rahat bir nefes aldı ve bir an, bir kırlangıcın kanat çırpması kadar kısa bir an için, *lütfen Tanrım, belki de hepsi rüyaydı, belki hiçbiri olmadı, Anthony ile benim gördüğümüz kötü bir rüyaydı belki, canımızı ortaya koyup o mağaralarda, ateş altındaki ormanda gördüğümüz şey bir rüyaydı. O gördüğümüz kâbusların en kötüsüydü belki ama şimdi gözlerimi açtım ve her şey eskisi gibi olur, Anthony eskisi gibi olur,* diye düşündü.

Ama o an çok kısa sürdü. Kırlangıç uçup gitti. Babasının hayatıyla, annesinin hayatıyla, Aralık 1930'da Paris'ten Moskova'ya mavi Alpleri geçtikleri o tren yolculuğuyla birlikte gelen milyon tane düşünce, milyon tane tercih, milyon tane taş, adım, kaçış... Annesinin o çok sevdiği, çok inandığı babasından gizli valizinin dibine yerleştirdiği para... Hayatta her şeyden, herkesten çok sevdiği tek oğlu Alexander'ı düşünerek her ihtimale karşı yanında getirdiği on bin Amerikan doları... Paris'ten Moskova'ya yapılan tren yolculuğundan tam kırk yıl sonra Alexander'ın o kusursuz oğlunun bir kolu yoktu şimdi.

Gözleri hayata dair duygularla dolan Alexander hemen bakışlarını kaçırdı çünkü kendi gözleri de hayata dair duygularla dolu olan Anthony'ye bakmaya dayanamıyordu. "Tanya," diye fısıldadı. "Neredesin Tanya?"

Çocuklar yatağın etrafından çekildiler, o minik kafalarını uzatmaya devam etseler de kabaca geriye itildiler ve şimdi Alexander'ın yatağının kenarında, kaburgasına yakın bir yerde Tatyana oturuyordu. Alexander elini kaldırıp onun kucağına koydu. Avucunu çevirip eteğini hissetti. Yumuşaktı, pamuk ya da kaşmirdi. Tatyana'nın onun altındaki bacaklarını hissetti. Ah, yoğunluk. Elini Tatyana'nm kaşmir kazağının altındaki göğüslerinde gezdirdi; ah, ağırlık. Sonra boğazına, yüzüne dokundu. Evet. Tatyana'ydı bu, hayal değildi, gerçekti. Ölçülebiliyordu. Onun küçük Newton'ının bir kütlesi vardı ve yer kaplıyordu. Sonsuz boşlukta küçük, ölçülebilir bir maddeydi o. Matematik sayesinde öğrendiği bir şeydi bu, sonsuz evreni birbirine bağlayan tasarım ilkeleri. Onu bu yüzden ölçmüştü. Düzendi çünkü o.

Tatyana kollarını ona sardı. Alexander onun leylak sabunu, çilekli şampuan, hafif kahve, misk, çikolata, ekmek, şeker, karamel, maya kokusunu aldı, sığınak gibi ne rahatlatıcı kokulardı bunlar ve Alexander başını onun boynuna, çenesini göğüslerine yasladı, Tatyana'nın ipeksi saçlarını avuçladı. Yaşıyordu. Tatyana bir şey söylemedi, nefesini ağır ağır içine çekiyor, ona sarılırken kendi Stiks Nehri'ni dalgalandırıyor, onun yanağındaki kalbini sakinleştirmeye çalışıyordu.

Ama Alexander bir şey söyledi. Onu rahatlatmak için fısıldadı: "Bebeğim, sen ölümsüzlük kanını üzerime akıtırken ben nasıl ölürüm?"

Ve onlar –ya da kendisi– gittikten çok çok sonra zihninin kimsenin ulaşamayacağı bir noktasında, karanlıkta gözlerini açtı ve yanında Anthony'nin oturduğunu gördü. Alexander, taşıdığı onca yükü Anthony'nin görmesini istemiyordu ve Anthony eğilip başını onun bandajlı göğsüne yasladı.

"Baba," diye fısıldadı, "kes artık şunu. Haftalardır yapıyorsun bunu, bana her baktığında başını çeviriyorsun. Lütfen. Kes. Yeterince acı çektim ben. Kendini düşün, kendini hatırla, savaştan döndüğünde annemin sana yüz çevirmesini ister miydin? Lütfen. O kol umurumda değil. Hem de hiç. Nick Moore gibi değilim ben. Annem gibiyim. Yavaş yavaş alışacağım. Hayatta olduğuma, geri dönebildiğime seviniyorum. Hayatımın sonuna geldiğimi sanıyordum. Geri dönebileceğim aklıma bile gelmiyordu baba." Başını kaldırdı. "Neden bu kadar kızgınsın? Asıl kullandığım kolum da değildi üstelik." Hafifçe gülümsedi. "Hiç sevmezdim onu. Onunla top tutamazdım, yazı yazamazdım. Senin gibi o kolumla Dudley'yi de vuramazdım. Haydi artık. Lütfen."

"Evet," diye mırıldandı Alexander. "Ama bir daha gitar çalamayacaksın." *Ve başka şeyler de yapamayacaksın. Basketbol oynayamayacaksın. Atış yapamayacaksın. Bebeğini avuçlarında tutamayacaksın.*

Anthony yutkundu. "Ya da tekrar savaşa gidemeyeceğim." O an sesi boğuldu. "Biliyorum. Alışmam gereken şeyler var. Olan bu. Annemi dinlemelisin. Hayatım kurtulduğuna göre bundan sonra her şey

yoluna girecekmiş, öyle diyor. Tek istediğimiz senin iyi olman. Hepimizin istediği bu."

Alexander elini oğlunun eğik başına götürüp, "Uçan Karınca," derken göğsünde şiddetli bir ağrı hissetti, "sen iyi bir çocuksun."

Havada asılı gibi, sürüklenip gidiyormuş gibi hissettiği birbirinin aynısı günlerin, gecelerin birinde Anthony, "Her şeyi mahvettim," dedi. "Annemin bana söylediği sözlerin birini bile dinlemedim. Bütün sırrımızı düşmana açtım. Çok üzgünüm. Ona çok güvenmiştim."

"Hayatın boyunca böyle biri oldun sen. Hiçbir şeyi gizlemedin."

"Göremedim. Ona âşık oldum. Ben onun Andromeda olduğunu düşünürken Gorgon Medusa olduğu ortaya çıktı ve iş işten geçene kadar da hiç kuşkulanmadım." Sesi düzensiz çıkıyordu. "Hangisi beni daha çok sarstı bilmiyorum, kötü yüreğinin derinliği mi, yoksa benim aptallığım mı?"

"Sana bir şey söyleyeyim mi Anthony?" dedi Alexander. "Kendini suçlaman gereksiz. Sen yeterince acı çektin." Ona Moon Lai'nin siyahın beyaz, beyazın siyah olduğu kötü dünyasında da Alexander'ın sözde teslim olup kaçmasından dolayı yirmi beş yıla mahkûm edilmesinin öylesine bir *ceza olduğunu*, Anthony'nin kalbine değer verilmediğini, bebeklerin hiç sayıldığını, değer görmediğini ve Gorgon Medusa'nın her şeye rağmen Anthony'nin bandajını değiştirip acılarını hafifletmek için ona afyon verdiğini anlatmak istedi.

"Tom Richter için de çok üzgünüm," dedi Anthony sesi çatlayarak.

"Evet, oğlum," dedi Alexander. "Ben de." O konuyu konuşamadan öylece oturdular. Alexander sırtını döndü. Ağlayabilirdi. Hastane yatağında çok hassaslaşmıştı, ayağa kalkmalıydı.

Anthony, Alexander'a 1966'da kendisi SOG'ye katılmadan önce Richter'ın onu odasına çağırdığını ve onu kendi emri altına almadan önce bir şeyi çok iyi anlaması gerektiğini söylediğini anlattı. Richter 1957'den beri karısıyla resmen ayrı olduğunu, dolayısıyla tartışacak bir şey olmadığını söylemişti ama kafasını kurcalayan küçük bir sorunun

yanıtlanması gerekiyordu. Four Seasons'taki mezuniyet kutlamasında, girişte hep birlikte arabalarının gelmesini beklerken Anthony çakmağını arıyordu ve Vikki onun yanına gidip kendi çakmağını çakarak onun yüzüne yaklaştırmıştı. Richter'ın bu detayı dile getirmesinin tek sebebi karısını tanıdığı on yedi yıl içinde onun hiç kimsenin sigarasını yaktığını görmemiş olmasıydı.

"Ona neden bahsettiğini anlamadığımı, o olayı hiç hatırlamadığımı söyledim," dedi Anthony. "Uygunsuz bir davranış gibi göründüyse ondan özür dileyebileceğimi söyledim ve Richter uygunsuz olmasının sorun olmadığını söyledi. Ona başka bir şey olmadığını ve bunu boşuna kafasına takmamasını söyledim. Böylece konu kapandı ve bir daha da hiç açılmadı."

Baba ile oğlun başları eğilmişti, kendi uzaklarına dalmışlardı ve Alexander kötü kocaların bile bazı şeyleri görebileceğine dair bir şeyler söylemek istedi. Çünkü onlar büyük adamlardı, doğru şeyleri yaparlardı ve bazen imkânsız olan gerçekleşir, bir sigara yanarken olmayacak bir şekilde New Yorklu vahşi bir kız ile Leningradlı vahşi bir asker arasında şimşekler çakardı. Sonra Alexander, Vikki'nin Anthony'nin sigarasını yakmaya devam edip etmeyeceğini sormak istedi ama sormadı.

Tatyana onunla ilgilenip ona bakarken, sargılarını değiştirip onu yıkarken, ona sarılıp elleriyle onu beslerken gözlerini kapatan Alexander yavaş yavaş iyileşiyor, onun bakımı ve ailesinin senfonik gürültüsü sayesinde kendine geldiğini hissediyordu.

"Hayatım," dedi Tatyana, Alexander üşüyor mu diye ayaklarına dokunup örtüsünü üzerine atarak, "en küçük oğlun bilim projesi için bu yıl ne yaptı biliyor musun? Atom bombası kopyası." Duraksadı. "Kopya olduğunu umuyorum tabii."

Harry inandırıcı olmayan bir tavırla, "Kopyaydı anne," diyerek onu temin etti. "Baba, herkese onun nasıl çalıştığını gösterdim, atomun parçalanmasından füzenin fırlatılmasına kadar. Çok iyiydi. Arizona Eyalet Ödülü'nü kazandım!"

"Evet, oğlum," dedi Tatyana. "Tebrikler. Ama ondan sonra okul müdürü, okulun psikoloğuyla birlikte beni arayıp bana oğlumu gözlem altına almayı düşünür müyüm, diye sordu. Dur yoksa gözetim altına mı demişti?"

Alexander küçük bir kahkaha attı. Nefesini verirken göğsü hâlâ ağrıyordu. "Bilim projesi," dedi yavaşça. "Ocak ayında mıyız?"

"Evet," dedi Tatyana onun ayağını sıkarak.

Alexander elini uzattı. "Harry, oğlum, gel yanıma. Senin onuncu yaş gününü kaçırdım mı ben yoksa?"

"Evet ama şimdi üç yara izin daha oldu baba!" dedi Harry neşeyle babasının yanma gelerek. "Hem bir tanesi göğsünde! Bu muhteşem. Arkadaşlarım inanamıyor. Onlara kalbinden vurulduğunu ve hayatta kaldığını söyledim. Okulun en popüler çocuğu oldum. Bence Paşa üzerinde bile etkisi oldu bunun."

"Bunların hiç önemi yok," dedi Paşa soğukkanlı ve korkusuz bir tavırla. "Kendimi iyi hissetmem için kalabalıkların onayına ihtiyacım yok benim." Sonra babasının elini tuttu. "Baba, ben kendi bilim projem için tansiyon pnömotoraks baskısı altındaki insan ciğerinin kopyasını yaptım."

"Evet, birincilik ödülü," dedi Harry.

Paşa onu duymamış gibi yaptı. "Şimdi senin ciğerlerin tansiyon pnömotoraksı geçirdiğine göre," diye anlatmaya devam etti, "onu nikotinle daha fazla zehirlememeyi düşünüyor musun?"

"Paşa, babanın keyfine karışma," dedi Tatyana. "Yakında hiçbir şeyi kalmaz onun." Anthony'ye içecek bir şey uzatıyordu ve hiç ara vermeden bardağı onu yüzüne tuttu. Anthony katlı halde duran gazetesinden başını neredeyse kaldırmadan içeceğini pipet yardımıyla içti çünkü gazete ile içeceği aynı anda tutamazdı. İçeceğini annesinin elinden içerken arada bir ona bakıyordu ve sonra hafifçe öne eğilip onun elini öptü. Tatyana neredeyse hiç irkilmeden işine devam etti.

Alexander, Paşa'yı kolundan tuttu. "Nikotin ciğerlere zarar vermez oğlum," dedi. "Ne zarar verir biliyor musun? Makineli tüfekten kaynaklanan kurşun zehirlenmesi."

Paşa elini Alexander'ın elinden ayırmadan ağabeyine döndü. "Anthony, kolun seğiriyor mu?" diye sordu. "Bilim kitaplarından birinde hayalet kolun yıllarca hissedildiğini okumuştum çünkü sinir uçları onu hissetmeye devam ediyormuş."

"Bu bilgi için teşekkürler Paşa. Sence kaç yıl hissediliyordur?" Anthony neşeli bakışlarını kardeşine çevirdi.

"Paşa," dedi Alexander oğlunu kendine çekerek, "sen ne okuyorsun? Tansiyon pnömotoraks da nedir?"

"Travma yüzünden mahvolan ciğer," diye yanıtladı Paşa, kendisine soru sorulmasından hoşnut olarak. "Hayatı tehdit eden bir şey. Seni helikopterle hastaneye taşırlarken acil müdahalede bulunmuşlar ama hastanede annem kolunun altına bir kesik atıp göğsüne plastik bir tüp koydurdu ve o tüp senin ciğerlerini açtı. Böylece plöradaki dışarı veremediğin nefesi çekti ve ciğerlerin iyileşene kadar buna devam etti."

Alexander oğluna ve karısına bakıp gülümsedi. "Demek sorunum oydu. Ciğerlerimde delik varmış, öyle mi?"

"Hayır, baba," dedi Paşa suratını asarak. "Problemin büyük bir kısmı sistemik ve pulmoner kan kaybıydı."

"Paşa!" Bu da Tatyana'ydı. "Yeter. Babanız birkaç hafta içinde taburcu olana kadar siz çocuklara konuşmayı yasaklıyorum. O zamana kadar uslu uslu oturup bekleyeceksiniz. Paşa, hayır." Onu Alexander'dan uzaklaştırıp parmağını gösterdi. On bir yaşındaki Paşa şimdiden annesinden beş santim uzundu. "Yeter," dedi Tatyana. "Ağzını açmayı aklından bile geçirme."

Alexander azar işiten oğluna gülümsedi ve sonra oğlunun sinirli görünmeye çalışan ama iri göğüslü, iri kalçalı, narin, üzerine yapışan krem rengi ipek elbisesini giyen, saçını saten kurdeleyle bağlayan, dolgun dudakları ışıldayan, zayıf bacaklarını saran ve açık korse giydiğine işaret eden naylon çoraplarıyla bunu pek beceremeyen dişi aslan annesine baktı. Alexander elini ona uzattı ve hayatta olduğunu bir kez daha hissetti.

"Babacığım!" dedi Janie hoplayıp zıplayarak. "Onlar gibi çişimi ayakta yapmasını öğrendim ben. Benimle gurur duyuyor musun?"

"Hem de çok. Ama benim üç oğlum var zaten. Bir de kızım olsun istiyorum Janie."

"Anthony," dedi Janie ve Harry'yi Anthony'nin kucağından indirip kendisi oturduktan sonra ağabeyinin yanağına bir öpücük kondurdu. "Vikki teyze geçen gün verandada ağlıyordu. Ona neden ağladığını sorduğumda kocasını kaybettiğini söyledi. Ben de ona üzüldüğümü ama annem babamı kaybetmediği için sevindiğimi söyledim fakat sonra ben de senin kolun için ağlamaya başladım çünkü annem senin kolun için üzülüyor ve Vikki teyze ne dedi biliyor musun? 'Ağlama,' dedi, 'çünkü gitarının gümüş tellerini kesseler bile onun fısıltısını alamadılar ve kelimeler sessizlikte bile dudaklarından dökülebilir, *beş* dilde şarkı söylemeye devam edebilir.' Ve bu bile ona yetermiş."

"Vikki teyze mi söyledi bunu?" dedi Anthony. Bethel'den Scottsdale'e, Luga'dan Leningrad'a, Moskova'ya kadar bütün anıları sessiz bir girdap gibi üçü arasında dönüp dururken Alexander, Tatyana ve Anthony o göz alıcı linolyum döşemeye bakıp teselliyi orada bulmayı ümit ettiler.

"Tatyana," dedi Alexander aniden, "ben ABD'ye geri mi döndüm?"

"Elbette hayatım."

Alexander gözlerini açtı. Karısı, bebekleri etrafındaydı. Anthony sandalyede oturuyordu. "Phoenix'te miyim?"

"Elbette hayatım, evdesin."

Alexander ona döndü. Gözlerini ona dikti, bakışlarını üzerinden ayırmadı. "Tatyana," dedi. "Aman Tanrım. Lütfen, çocuklarımın önünde söyle bana, beni o kötülüklerin çıkış noktasına, Hades'e yatırmadığını, Lanetli Phoenix Memorial'da olmadığımı söyle!"

Yanıt gelmedi.

"Ah, yüce Tanrı aşkına! Lütfen hiçbir çocuğun duymaması gereken şeyleri babalarının ağzından duymadan önce çocuklarımı buradan çıkar. "Tat-YA-Naaa!"

Oğul ve Baba

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı, Millet Meclisi adına Onur Madalyası'nı takıyor:

Yüzbaşı Anthony Alexander Barrington
13 Mart 1970
5. Özel Kuvvetler Grubu
1. Özel Kuvvetler MACV/SOG Vietnam Cumhuriyeti
Hizmete West Point, New York'ta başladı
30 Haziran 1943'te Ellis Adası, New York'ta doğdu

Takdirname:

ABD Askerî Yardım Kumandanlığı Vietnam, Çalışma ve Gözlem Grubu'ndan (MACV-SOG) Yüzbaşı Anthony Alexander Barrington, Laos ve Kamboçya'daki gizli operasyondan sorumlu uzun menzilli keşif birliğinin lideri, aktif görevinden dönerken kayboldu. On iki kişilik Özel Kuvvetler Arama Kurtarma Ekibi tarafından Laos sınırı yakınlarında, Kuzey Vietnam'a bağlı Kum Kau adında, sivil bir köy kisvesi altındaki NVA esir kampı, ordu üssü ve eğitim sahasında bulundu. Ekip, Yüzbaşı Barrington'ı ve diğer beş esiri kurtardı. İşkence gören, dayak yiyen, yaralanan Yüzbaşı Barrington mahkûmiyeti sırasında sol kolunu kaybetmesine ve ciddi yaralar almasına rağmen bir buçuk kilometre boyunca peşlerinden gelip üç koldan etraflarını saran düşman askeriyle çatışmaya girdi. Ekip onları bekleyen helikoptere ulaşmak için düşman topraklarındaki dik bir dağa tırmandı. Büyük kayıplar vermelerine rağmen NVA askerlerinin birkaçı dışında hepsini öldürerek düşmana ağır bir darbe indirdi. Yüzbaşı Barrington adamlarının kaçmasına yardım etme çabasıyla düşman askerleriyle çarpıştı. Ağır yaralanmış olmasına rağmen iki yaralıyı tahliye noktasına kadar teker teker sırtında taşıdı. Adamlardan biri Montagnard Özel Kuvvetler askeri Ha Si Chuyk, diğeriyse Yüzbaşı Barrington'ın babası Binbaşı Anthony Alexander Barrington'dır. Yüzbaşı Barrington

bu süre içindeki cesareti ve korkusuzluğu için ABD Ordusu'nun en yüksek onurunu almaya hak kazanmıştır.

Binbaşı Anthony Alexander Barrington

13 Mart 1970
5. Özel Kuvvetler ABD Kara Kuvvetleri Eğitim Danışma Grubu
MACV/SOG Vietnam Cumhuriyeti
Hizmete Fort Meade, Maryland'de başlamıştır
29 Mayıs 1919'da Barrington, Massachusetts'te doğdu

Takdirname:

ABD Ordu Rezerv Birliği'nden Binbaşı Anthony Alexander Barrington kaybolan ve muhtemelen öldüğü düşünülen oğlunu bulmak için Kasım 1969'da Vietnam'a geldi. Uzman ve silahlı Özel Kuvvetler Birliği'yle birlikte Kuzey Vietnam'daki Kum Kau'ya gitti. Binbaşı Barrington düşmanla göğüs göğüse mücadelesi sırasında ağır yaralanmış olsa da oğlu Yüzbaşı Anthony Alexander Barrington'ı ve Kuzey Vietnam Ordusu tarafından esir alınan diğer beş ABD askerini daha bulup kurtardı. Helikopter tahliye noktasının bulunduğu yere kaçarken ormanda Binbaşı Barrington ve adamları hafif silahlar, taramalı tüfekler, havan ve roketlerle saldıran düşmanla çarpıştı. Binbaşı Barrington'ın komutasındaki on bir Özel Kuvvetler adamı 550 kişiyle sayı olarak onlardan çok üstün olan Kuzey Vietnam askeriyle savaştı. Savaşta altı adamı öldü, beş adamı ciddi olarak yaralandı. Ölen altı adam içinde Kontum MACV-SOG komutanı Yarbay Thomas Richter ve Çavuş Charles Mercer'ın yanı sıra 1964'ten beri ABD Ordusu'yla omuz omuza savaşan yerli, dağlı savaşçılar da vardı. Şiddetli kan kaybına rağmen Binbaşı Barrington üç yaralı adamını düşman ateşi altında taşıdı ve adamları etrafları kuşatılmadan helikoptere varabilsin diye geride kalarak düşmanla çatışmaya devam etti. Binbaşı Barrington ve oğlu birliklerinden ayrılıp saldırıya karşı durdu, arkadaşları helikoptere binene kadar el bombaları ve makineli tüfekleriyle NVA güçlerini darmaduman etti.

Bu kahramanca hareketler on yedi yaralı ve düşmüş askerin evlerine dönmesini sağladı. Binbaşı Barrington, AK47 Kalaşnikof mermisiyle ölümcül bir yara aldığında hâlâ düşmanla çatışmaya devam ediyordu. Onun olağanüstü liderliği, sonsuz cesareti, düşenleri geride bırakmama kararı ve adamları için kaygılanması birçok arkadaşının hayatını kurtardı. Kendi can güvenliğini hiçe sayan Binbaşı Barrington'ın görev aşkının çok üstünde olan cesur kahramanlığı, askerlik hizmetinin en yüksek noktasındadır ve bunun birliğine ve ABD Ordusu'na çok olumlu yansımaları olmuştur.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM
Dörtyol Ağzı

Stratejik Savunma İnisiyatifi

Mart 1985'te Anthony'nin telefona sığmayacak kadar büyük bir haberi vardı. Tatyana ona *blinçiki* yapmaya değer bir şey olup olmadığını sorduğunda Anthony hayır demedi. Paşa'nın görevde olmadığı, Harry'nin Boston'daki MIT'ten gelebileceği bir hafta sonu o da eve döndü. Akşam herkes sessizlik içinde ışıkları karartılmış beyaz mutfakta, eski kot pantolonları ve kazaklarıyla granit tezgâhın başına oturmuştu. Beşi bir aradaydı: Tatyana, Alexander, Anthony, Paşa ve Harry. Janie, Cabo San Lucas'taydı. Tatyana *blinçiki*'yi ısıttı ve ekmek, zeytinyağı, şarap, peynir ve domates getirdi. Yüksek taburelerde oturup yemeklerini yediler, Tatyana hariç hepsi yedi çünkü Tatyana heyecanlandığında sakin duramadığı için sürekli gidip geliyor, onlara hizmet ediyormuş gibi yapıyordu.

Tekrar geçerken Alexander onu kolundan tutup tabureden eğilerek, "Otursana. Görmüyor musun? Sen sakinleşene kadar neler olduğunu söylemeyecek bize," diye fısıldadı.

"Evet, anne," dedi Anthony, "tekrar savaşa gitmiyorum. Lütfen otur. Haberlerim var. Hem iyi hem kötü haberler."

Tatyana oturdu. "Önce kötü haberi söyledi," dedi.

Anthony gülümseyerek ona ve Alexander'a Beyaz Saray basın sözcüsünden gelen belgeyi uzattı. "Çoğu kez olduğu gibi ikisi bir arada."

ESKİ ÖZEL KUVVETLER YÜZBAŞISI, BAŞKAN REAGAN TARAFINDAN GENELKURMAY BAŞKANLIĞI'NA ATANMIŞTIR.

"Genelkurmay Başkanlığı!" diye haykırdı Tatyana ve Alexander aynı anda. Bir an hiç kimse konuşmadı. Tatyana'nın ağzı açık kalmıştı. "Kötü haber nerede?"

Anthony gülümsedi. "Okumaya devam et."

ABD Ordusu'nda danışman olan General Anthony Alexander Barrington, Başkan Ronald Reagan tarafından ABD Silahlı Kuvvetleri'nin Genelkurmay Başkanlığı pozisyonuna atanmıştır. Onaylandığı takdirde General Barrington, ABD Başkanı'na hizmet eden en genç genel başkan olacaktır.

General Barrington'ın ABD Ordusu'nda uzun ve şanlı bir kariyeri olmuştur. West Point mezunu olarak Vietnam'da dört ayrı turda bulunup 1969'da Kuzey Vietnam tarafından esir alınması sonucu sol kolunu kaybetmesi de dâhil ciddi savaş yaraları almıştır. Detaylı olarak hazırlanmış o cesur kaçma eyleminde gösterdiği kahramanlık, Şeref Madalyası almasını sağlamış, Vietnam sonrası dönemde hızlı bir yükseliş göstermesine katkıda bulunmuştur.

Anthony Barrington yarbaylığa terfi etmiş, Kuzey Carolina'daki Fort Bragg'a komuta etmiş, daha sonra New York, Fort Drum'da Mountain Division'a komuta etmiştir. Üç yıl önce Pentagon'a geçmiş, ABD Özel Harekât Komutanlığı'na başkanlık etmeye başlamıştır. Ayrıca Savaş Esiri/Görevde Kaybolan Askerler Komitesi'nin onursal başkanı olarak Güneydoğu Asya'da kaybolan askerlerin bulunup iade edilmesi için gösterilen uluslararası çabaya da önderlik etmiştir.

Ronald Reagan bu atamayı yaptığı konuşmasında şöyle demiştir: "General Barrington yüce bir amaç uğruna canını ortaya koymaktan çekinmeden mücadele etti. Vietnam'da verdiği mücadele kaybedilmedi;

o mücadele Vietnam'da başlamadığı gibi Vietnam'da da sona ermedi. Savaş devam ediyor. Bunu daha önce de belirttim ve sıkı önlem almadığımız takdirde ABD'yi zor günlerin beklediğini belirtmeye devam edeceğim. General Barrington bunu anlıyor. Özgürlük mücadelesini tüm varlığıyla sürdürüyor ve ben kendi adıma böyle bir destekçim olduğu için çok memnunum. Ayrıca dünyaya barış getirme çabamızda etkili olacağını düşündüğüm Stratejik Savunma İnisiyatifi'ne verdiği güçlü destekten de büyük memnuniyet duyuyorum. General Barrington da tıpkı benim gibi nükleer bir kâbus tehdidine karşı insanları rehin tutmanın medeni bir yaşam biçimi olduğuna inanmıyor. Ben Başkanlık'a, Savunma Bakanlığı'na ve Millî Güvenlik Konseyi'ne ondan daha faydalı biri olacağını düşünmüyorum."

Güzel bir haberdi bu ve Cristal şampanyayı sakladıkları yerden çıkardılar. Tatyana, Alexander'ın onu evlilik yıl dönümlerine sakladığını biliyordu ama Alexander, oğullarını ve ağabeylerini kutladıkları, onun şerefine kadeh kaldırdıkları o gece şişeyi memnuniyetle açtı. Oğlunun yeni başarılarından ötürü duyduğu gurur, Tatyana'nın Anthony'ye karşı duygularını çok da etkilememişti. Zamanın onlardan uzaklaştırdığı Morozova'daki o hastanede yaralı kocasına eğilip, "Şura, bizim bir bebeğimiz olacak. Amerika'da," dediği andan beri hissettiği duygunun özünü hiçbir başarı veya başarısızlık değiştirememişti. Anthony küllerin arasında, yıldızların altında, donmuş toprağın üstünde ama her şeye rağmen umut veren ateşin yanında ortaya çıkmıştı. Anthony'nin yaptığı hiçbir şey Tatyana'nın oğlunun bu hayatta yapamayacağı bir şey olmadığına dair inancını değiştirmemişti. Ama Alexander'ın yüzüne baktığında Tatyana memnuniyetle gülümsedi çünkü Alexander en büyük oğluyla ölçüsüzce, utandırıcı düzeyde gurur duyuyordu.

Her şeye rağmen Anthony kendisine sunulan başkanlık teklifinden yalnızca görünürde memnun olmuştu. Tabii ki Başkan'a hizmet etmekten gurur duyardı ve evet, görünürde bu büyük bir başarıydı ve evet, alacağı sorumluluklar şaşırtıcı olacaktı... ama bunları heyecandan yoksun bir şekilde söylemişti. O çok açılı, geniş tezgâhın başında

otururken kafası karışmış gibi bir hali vardı; Tatyana ve Alexander birbirlerinin yüzünü net bir şekilde görebilmek için karşı karşıya oturmuşlardı. Harry, Alexander'ın yanındaydı. Paşa ise Tatyana'nın.

"Kötü haber nedir peki Anthony?" diye sordu Paşa.

Anthony iç geçirdi. Önümüzdeki haftadan itibaren kapalı Silahlı Kuvvetler Birleşik Oturumu davaları onun onayına sunulacaktı. Anthony bu davaların onu büyük sıkıntıya sokacağını ve adaylıktaki başarısına gölge düşüreceğini düşünüyordu.

"Dikkatinizi tümüyle vermiyorsunuz," dedi. "Basın duyurusunu okudunuz mu? Başkan'ın Stratejik Savunma İnisiyatifi'ne vereceğim destekten bahsettiği bölümü? Stratejik Savunma İnisiyatifi, ha ha ha." Anthony öksürdü. "O küçük sorunu görmüyor musunuz?"

"Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin ne olduğunu bilmiyor musun?" dedi Harry.

"Kes sesini." Anthony hafifçe öksürdü. "Bence Stratejik Savunma İnisiyatifi koca bir saçmalıktan başka bir şey değil."

Kahkahalarla gülüp, "Öyle mi?" diyerek şaşkınlıklarını dile getirdiler. Seksenlerin başından beri Sovyetlerle nükleer silahsızlanma görüşmelerinin başarısızlığı üzerine uzun uzadıya konuşmuşlardı ama uzay kalkanı üzerine konuşmamışlardı.

"Şimdi sıkıntımı anlıyor musunuz?" dedi Anthony. "Basın ve birçok kongre üyesi Başkan'ın bu saçma fikrini küçümseyip eleştirirken Başkan benim onun tarafında olmamdan memnuniyet duyuyor. Oysa ben de içten içe onun bu planıyla dalga geçenlerle aynı fikirdeyim. Garip bir durum, ha?" Gülümsedi. "Ve babamın çok iyi bildiği gibi o kapıdan bir kez girdim mi gerçek duygularımı gizlemekte çok zorlanacağım. Başkan'ın gündemindeki diğer konularda onu yürekten destekliyorum. Ama bana Stratejik Savunma İnisiyatifi'yle ilgili doğrudan soru sorarlarsa asıl hislerimi anlayacaklar, değil mi baba?"

"Anthony, doğrudan sorulan soruları yanıtlamazsın olur biter," dedi Alexander. "Ama sana ne oldu böyle? Sovyetlerle olanları takip etmiyor musun? Raporlarımı okumuyor musun?"

Alexander hâlâ ayda en az beş gününü Askerî İstihbarat Merkezi'nde geçiriyordu. Müdürler, ustabaşılar, muhasebeciler, iki mimar ve defter tutma işleriyle ilgilenen Tatyana sayesinde inşaat işi yolunda gittiği için Alexander, 1972'deki antibalistik füze anlaşmasından beri zamanının bir kısmını nükleer sorunlara ayırabiliyordu.

"Tabii ki okuyorum," dedi Anthony. "Ona rağmen Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin şaka gibi bir şey olduğunu düşünemez miyim?"

Harry darmadağınık kızıl sarı saçlarını iki yana salladı. "Anthony, Anthony, Anthony."

"Harry, bak, çok ciddiyim," dedi Anthony. "Şu an o ivme kazandırıcı ve sıfır eğimli döner motorlarına dair çılgın teorilerini dinleyecek durumda değilim. Önümüzdeki yedi gün boyunca gerçek hislerimi gizleyip gizleyemeyeceğimi anlamaya çalışıyorum."

"Ant," dedi Harry, "döner motor her şeyi açıklıyor zaten. Onlarla ilgili biraz bilgi sahibi olsan hiçbir şey gizlemene gerek kalmazdı. Ama işi istemiyorsan Başkan'a teşekkür et ve geri çekil."

"Ama sorun da bu, işi istiyorum!" diye haykırdı Anthony. "Genelkurmay Başkanlığı! O lanet olası işi istiyorum elbette. Affedersin anne, özür dilerim. Ben yalnızca bu Yıldız Savaşları saçmalığını savunmak istemiyorum. Nükleer silahsızlanma, elbette; konvansiyonel silahlar, evet; Sovyetlerin o minik burunlarını soktuğu her yere müdahale etmeyi de anlarım, o konuda desteğim sonsuz. Ama Yıldız Savaşları'nı istemem, eksik olsun."

"Anthony," dedi Tatyana, "bir dahaki sefere gazetecilerle anlaş ve Vietnam'a kısa bir geziye çık."

"Anne, haklısın," dedi Anthony. "Vietnam tümüyle temizleniyor. Evrenle uzlaşmama ve denge kuramama konusunda üstüne yok." Gülümsedi. "Ama Yıldız Savaşları'yla benim sorunum tam olarak bu. Biz uzayda lazer silahlarıyla oynamak yerine Vietnam'la, El Salvador'la, Nikaragua'yla ve Angola'yla ilgilenmeliyiz. Kuşkularımı gizleyemiyorum. Benim nasıl bir hilebaz olduğumu gördüğü anda Başkan, adaylığımı geri çeker ve ben de hem kendimi hem ailemi rezil etmiş olurum."

Paşa her zamanki uzlaştırıcı tavrıyla, "Kendine çok fazla yükleniyorsun Anthony," dedi.

"Bence kendine yeterince yüklenmiyorsun Anthony," dedi uzlaşma karşıtı olan Harry. Sovyetlerin kıtalararası balistik füze ve nükleer denizaltı geliştirmesini kapsamayan bir nükleer silahsızlanmanın olasılıkları üzerine kafa patlatmazsan aileni rezil etmiş olursun."

"Anthony," dedi Paşa, "bu durumda ama yalnızca bu durumda yerinde olsam Harry'yi dinlerdim. Bundan başka bildiği bir şey yok çünkü."

"Paşa, güvenoyun için sana müteşekkirim," dedi Harry, "ama savunma sisteminin geliştirilmesi gerekli..."

Alexander elini Harry'nin koluna koydu. "Oğlum, affedersin ama bir noktayı unutuyorsun."

"Unuttuğum bir şey yok," dedi Harry. "Tek nokta o fark işte."

"Evet, öyle," diyerek ona hak verdi Alexander, "ama senin düşündüğünden çok farklı sebeplerden ötürü öyle."

"Dur bir dakika baba," dedi Harry sesini yükseltmeden. Tatyana gülümsedi. Harry babası dışında herkesle zıtlaşırdı. Alexander'la hiç tartışmazdı. Yine de... uzay kalkanıyla ilgili hatırı sayılır bir bilgi birikimi vardı. "İlk döneminin başlarında," dedi Harry, "Başkan füze sığınağından çıkar çıkmaz Sovyet nükleer silahlarını tespit edip yok edecek bir sistem geliştirilip geliştirilemeyeceğini sordu. Ona geliştirilebileceği ve bunun yapılacağı söylendi."

"Duyduğum en abartılı şey," dedi Anthony.

"Abartılan nedir?" diye sordu Harry. "Bir bombanın bir mikro saniyede iki atom kütlesini patlattığını ve bir gram zararsız kütleyi on tonluk ölümcül enerjiye dönüştürdüğüne ne diyorsun? Bu abartılı değil mi? Sen ABD'nin en yüksek askerî pozisyonuna atandın ve saniyede bir kilometre hızla giden bir mermiyi durduracak titanyum zırhlı araçlar yerine Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin, düşüş balistiği ve açık döngü reaktör konseptli multimegavatlık nükleer güç programıyla ilgileneceğini mi söylüyorsun? Doğrusunu istersen Stratejik Savunma

İnisiyatifi'ni senin inanç sisteminle ele almamalıyız. Sen daha Spruce Goose'un uçtuğuna inanmıyorsun!" Güldü.

"Ah, Harry, beni rahat bırak!" diye haykırdı Anthony. "Kafanı o kapalı kutudan çıkar artık. Bir bilgisayar ağı, uzaydaki lazerleri ve hiper hızlı silahları kontrol eden bir dizi algılama sistemi mi geliştirdi?

"Evet!"

Bu kez gülen Anthony'ydi. "Bir bilgisayar binlerce kilometre uzaktaki düşman füzelerini tespit ediyor ve hareket halindeki bu füzeler lazerlerle yok ediliyor, öyle mi? *Bilgisayar* yapıyor bunu? Bense bilgisayarım beş dakikada arıza yaptığı için geçen yılki vergi iademi alamadım!"

"Devam et, dalga geç sen böyle," dedi Harry tümüyle sindiğini gösteren bir ifadeyle. "Ama bilgisayarlar düşman nükleer füzelerini tespit edecek ve süper iletken silahlar uzayda o füzeleri bulup yok edecek."

"Anthony, Harry'yi dinle," dedi Paşa. "O, silahları iyi biliyor."

"Boş ver gitsin," dedi Anthony. "Devam ettirilemez, desteklenemez, saçma bir savunma sistemine milyarlarca dolar yatırıldı, milyarlarca iş saati harcandı ve bir bilgisayar yeniden başlat moduna geçtiği anda her şey anlamını yitirecek. Ve işte komisyon beni tam da bu noktada yakalayıp boğazıma geçirdiği kancayla sudan çıkaracak. Yaşadığım sıkıntı burada. Biliyorsunuz," diye devam etti, "aslında Stratejik Savunma İnisiyatifi konusunda Başkan'ı desteklediğimi söylerken Başkan'a, Sovyetlerin anlaşmaya yanaşmadığı ve aşırı kibirli militarist bir tavır içine girdiği, yalnızca yıkımın karşılıklı olarak durdurulması konusunda yumuşadığına dair sözlerine hak verdiğimi söylemek istemiştim. Bir şey yapılması gerektiğine tüm kalbimle katıldım. Yalnızca bu konuda değil." Tatyana ona bir kadeh şampanya daha doldururken Anthony başını salladı. "Teşekkürler anne. Ben Başkan'ımızın neler yaşadığını anlıyorum. Sovyetlerin askerî harcamalarını sözde sivil üretimin arkasına gizlemesinin onu çok kızdırdığını biliyorum. Konvansiyonel silahlar ve nükleer silahlar konusunda üstün olmalarından nefret ediyor. Üstelik uluslararası sıkıntılara çözüm bulmaya yanaşmadan güçlerini artırmaya çalışıyorlar. Ben kaynaklarımızı buna yatırmanın doğru olmadığına inanıyorum."

"Gazetede Sovyetlerin konvansiyonel güçlere bizim yaptığımızın üç dört katı yatırım yaptığını okudum," dedi Paşa. "Bu doğru mu?"

Anthony, Alexander'a bakıp başını iki yana salladı. "Gazeteleri okuma Paşa, babamın raporlarını oku. Sovyetler bundan çok daha fazlasını harcıyor. Sovyetler Birliği'ndeki bütün çelik fabrikalarında silah, mühimmat, bomba ve tank üretiliyor. Üstelik bu bilgiyi yalnıza Kirov'daki Sovyet bomba yapım fabrikasında çalışan annemizden öğrenmedik." Annesine hafifçe gülümsedi. "Onları Kirov'da yapıyorlar ve dünya çapında Vietnam gibi ülkelere satıyorlar. Baba, NVA'nın Kalaşnikof'tan sonra ikinci silah tercihi ne olmuş biliyor musun? Senin 1941 Sovyet yapımı Şpagin makineli tüfeğin."

Alexander ıslık çaldı.

"Bu ekonomik yönden ciddi bir ölçek," dedi Tatyana etkilenmiş gibi yaparak.

"Cidden öyle anne. Dahası babam geçen yıl savunmaya gayrisafi millî hasılanın söyledikleri gibi yüzde on dördünü değil, yüzde altmışını kullandıklarını tahmin etmişti. Bizse yüzde altısını kullanıyoruz."

"Anthony, bak," dedi Harry, "onların gayrisafi millî hasılası bizimkinin yüzlerce katı. Uyum sağlamak için daha fazla harcamaları gerekiyor. Ama kendini konvansiyonel silah giderleriyle avutmaktan vazgeç artık. Şpagin'ler, Kalaşnikof'lar, Studebaker'lar Sovyetlere Lend-Lease Anlaşması'ndan geriye kalan silahlar ve şimdi Angola ile Vietnam'a satılıyorlar. Önemsiz bir kazanç. Sovyetler ne zaman silah azaltma konusunu düşüneceklerini söylese yeni bir nükleer denizaltı yapıyor. Altmışlardaki son anlaşmamızdan bize kalan kıtalararası roketler oldu. Yetmişlerdeki Antibalistik Füze Anlaşması mühimmat depomuzu yüzde yirmi oranında artırdı. Geceleri Başkan'ın uykusunu kaçıran da bu oldu. Nükleer savaştan uzak durmak istiyor ki öyle bir durumda en iyi senaryoyla yüz elli milyon Amerikalı ölür. Ayrıca insanların eninde sonunda kullanmadığı bir silah olmadığını söylerken de haklı. Bu, bir de Stratejik Savunma İnisiyatifi'yle ilgili argümanı; 1925'te dünya birleşip zehirli gaz kullanımını yasakladı. Ama gaz maskelerimizi hâlâ saklıyoruz."

Paşa hoşnut bir ifadeyle başını sallayıp karşısındaki küçük kardeşine baktı. "Şahsen *bu* bile Stratejik Savunma İnisiyatifi'yle ilgili kuşkularımı bertaraf etmeye yeter."

"Evet, belki de benim yerime sen atanmalıydın hatta," dedi Anthony. "Bu arada Harry benimle dalga geçerken parçacık fiziğiyle ilgili bombardımanına rağmen o adamların karşısına oturup inanmadığım bir şeyi savunmak zorunda kalacak olan benim."

Bu süre boyunca Tatyana ve Alexander konuşmaktan kaçındı. Oğulları tartışırken onlar dinlediler, şampanyalarını içtiler, birbirlerine baktılar. Alexander, Tatyana'nın kadehine uzanıp şampanyanın geri kalanını ona doldurdu ve oturduğu yerden kalktı.

"Baba, nereye gidiyorsun?" dedi Anthony. "Daha konu kapanmadı ki."

"Bilmem mi?" dedi Alexander ve yine de gitti.

Tatyana, Anthony'ye döndü. "Anthony," dedi, "babanın atamanla ilgili ne düşündüğünü nasıl anlarsın biliyor musun? Bir şişe daha Cristal almaya gitmesinden." Başını salladı. "Buna gerçekten inanıyor. Şimdi, sigara içecek misin? Mutfakta içebilirsin. Filtreyi taktım."

Anthony memnuniyetle bir sigara yaktı. Kendi sigarasını yakmak da dâhil, tek kolla iş görmeye iyice alışmıştı artık. "Neden babam ve sen bu kadar sessizsiniz? Bana katılmıyor musunuz?"

Tatyana başta bir şey söylemedi. "Babanı bekle," dedi usulca. "O seninle konuşur."

Alexander dönüp, şişenin tıpasını açıp herkese dünyanın en iyi şampanyasından birer kadeh daha doldurana kadar sessizlik içinde beklediler. Kadehlerini kaldırdılar ve Alexander, "Anthony, bunu sana içiyorum," dedi. "Bugüne dek annenin ve benim seçtiğimiz yollar seni buraya, şu an bulunduğun noktaya getirdi. Dik dur ve hiç tereddüt etmeden, 'Teşekkürler sayın Başkan, size hizmet etmek benim için bir onur ve ayrıcalıktır,' de. Böylece amacını bulmana içeriz ki şu anda bunu kaybettiğini görüyorum."

Anthony şampanyasına dokunmadan kadehini bıraktı. "Ben amacımı bilmiyor muydum ki?" dedi kızarak.

"Evet," dedi Alexander kaba olmasa da çok da nazik olmayan bir ifadeyle. Şampanyasını kafasına dikti. "Bu konuda öyle."

"Baba! Ben son üç yıldır SALT II'nin* onaylanması için Başkan'la çalışıyorum!"

"O halde son altın aydır SALT II'yle ilgili neler olduğuna bakmıyorsun," dedi Alexander soğukkanlılıkla.

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun?" dedi Anthony sesini hafifçe alçaltarak.

"Kesinlikle öyle. 1946'dan beri Sovyetler Birliği'yle nükleer silahsızlanma üzerine yirmi görüşme yapıldı. Yirmi, diyorum Anthony! Buna bir tek taviz bile vermekten kaçınan Sovyetler tarafından son verildi, nükleer silahlarında kozmetik redüksiyonu bile kabul etmediler. Antibalistik füze konusunda anlaştığımız tek nokta, doğu kıyımızı onların füzelerinden korumak için savunma füzesi yapmaktan vazgeçmemiz!"

"Evet ama bizim çabalarımız sayesinde SALT II'nin imzalanma ihtimali çok yüksek!" dedi Anthony.

"İmzalanması silahların azaltılacağı anlamına gelmiyor," diyerek araya girdi Harry. "Ama neyse. SALT II'nin imzalanma ihtimali varsa bunun sebeplerinden biri Başkan'ın, Avrupa'da Pershing füzesinin tesis edilmesini ve MX füzelerinin konuşlandırılmasını onaylaması, Sovyetler Birliği'ni, hiçbir belirsizliğe yer bırakmaksızın silahların gitmeyeceğini söyleyerek onları masaya oturmaya ikna etme çabası içine girmiş olmasıdır. Bu yüzyılda Başkan'ı bekleyen dört savaş vardı."

"MX ve Pershing çok etkili oldu Harry," dedi Alexander. "Onlar sayesinde Sovyetler masaya oturdu. Ama onları masada oturmaya devam ettiren de Stratejik Savunma İnisiyatifi."

"Ah, Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin SALT'la ne alakası var ki?" diye bağırdı Anthony sesini yükseltmemeye çalışsa da.

"İşte bu yüzden en önemli noktayı kaçırdığını düşünüyorum!" diye karşılık verdi Alexander sesini alçaltma gereği duymadan. Kadehini elinden bırakıp oğluna döndü. "Anlamıyor musun? Stratejik Savunma İnisiyatifi her şey demek! Üstelik bunun Harry'nin Stratejik Savunma

* ABD ve Sovyetler arasındaki Stratejik Silahların Sınırlandırılması Görüşmeleri. (ç. n.)

İnisiyatifi hakkındaki düşünceleriyle, senin ve gazeteci yandaşlarının Stratejik Savunma İnisiyatifi hakkındaki düşüncelerinizle, hatta Başkan'ın kendisinin bile Stratejik Savunma İnisiyatifi hakkındaki düşünceleriyle ilgisi yok. Yalnızca bir tek şeyle ilgisi var, o da Sovyetlerin Stratejik Savunma İnisiyatifi hakkındaki düşünceleri."

"Onların ne düşündüğünü kim takar? Affedersin anne." Anthony'nin ağzını bozduğu için kırk dört yıldır bir askerle yaşayan Tatyana'dan özür dilemesi anlamsızdı.

"Anthony." Tatyana'ydı bu ve yumuşak bir sesle konuşuyordu. Anthony derin bir nefes aldı, içkisinden bir yudum içti ve öfkeyle başını sallayıp yüzünü annesine çevirdi. "Hemen savunmaya geçme. Babanı dinlemiyorsun bile. Dinle onu. Senin Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin işe yaramayacağını düşünmenin bir önemi yok, diyor. Hayır, Harry, bitirmeme izin ver," dedi Tatyana ona karşı çıkmak için çoktan ağzını açan küçük oğluna. "İşe yarayabileceğini siz de biliyorsunuz. Bunu Anthony'nin amacıyla ilgili olarak söylüyorum, işe yarayıp yaramaması değil önemli olan. Önemli olan tek şey," dedi, "Sovyetlerin işe yarayacağını düşünüp düşünmediği." Karşısında oturan Alexander'a çevirdi bakışlarını bu kez. "Şura, söyler misin, Sovyetler işe yarayacağını düşünüyor mu?"

"Bok düşünüyorlar!" dedi Alexander avucunun içiyle masaya vurarak. "Sovyetler o kadar paniklemiş durumda ki bunun bu kadar şaşırtıcı olmaması komik olurdu. Anthony, Sovyetler Birliği SALT II konusunda ABD'yle anlaşma sağlamak için çabalıyor. İlk görüşmelerde bile kırk yıldır kabul etmedikleri atom silahlarını sökmeyi kabul ettiler. Kıtalararası roketlerini Avrupa'dan çıkarmayı kabul ettiler! Yani bu şaşırtıcı bir şey. Nükleer silahlarını azaltma taleplerimizin neredeyse tümünü kabul ettiler. Ve karşılığında ne istiyorlar biliyor musun?" Durup dikkatle oğluna baktı. "Bizden tek istedikleri Stratejik Savunma İnisiyatifi'nden vazgeçmemiz." Güldü. "Yani artık kendine gel, diyorum! Ben bu zamana dek bundan daha desteklenesi bir şey görmedim."

Tatyana da güldü.

"Evet, baba," dedi Harry, "ama küçük bir şey eklemek istiyorum..."

"Evet, oğlum biliyorum, biliyorum," dedi Alexander babacan, sevgi dolu bir ifadeyle kolunu Harry'nin omzuna atarak. "Bizim nükleer fizik asistanımız işe yarayacağını düşünüyor. Bu harika. Bunun bir önemi yok ama. Sovyetler işe yarayacağını düşünüyor ki her şeyden önemlisi de bu."

Anthony sessizce oturdu. Sigara içti, içkisini bitirdi. Alexander ona bir içki daha doldurdu. Paşa'ya, Harry'ye baktı. İkisi de sadece dudaklarını kımıldatarak ona, *işe yarayacak*, derken Anthony gözlerini devirdi, düşünceli bir ifadeyle, "Şu an anladığımdan çok emin olamadığım şeyler duyuyorum sizden," dedi ve Alexander'a baktı. "Şunu söyleyin: Stratejik Savunma İnisiyatifi'nin bir savunma sistemi olması planlanıyor, evet ama şu kısmını anlamıyorum: *Bizim* nükleer defans sistemimizin gelişimi *onları* nükleer silahsızlanmaya nasıl teşvik edecek? Stratejik Savunma İnisiyatifi, Sovyetleri silahsızlanmaya nasıl teşvik edecek? Bence tam tersi olur. Kalkanı delebilecek yeni silahlar geliştireceklerdir, yanılıyor muyum?"

Alexander sessizdi. Tatyana çok sessizdi. Yalnızca birbirlerine bakıyorlardı. Sonra konuşan Tatyana oldu. "Hayır. Yalnızca kendi stratejik savunma inisiyatiflerini yapmaya çalışacaklar Anthony."

"Anlamadım?"

"Oğlum," dedi Alexander, "Sovyetler neden çılgına dönmüş durumda biliyor musun? Çünkü onlar bizim savunma sistemi değil, *hücum* sistemi yaptığımızı sanıyorlar. Silahsızlanma, SALT ve anlaşma kelimelerinin arkasına gizlendiğimizi sanıyorlar, tıpkı onların fabrikaların arkasına gizlenip o fabrikaları Afganistan'ı işgal edecek yüz bin tankın üretimi için kullanmaları gibi. Bizim de Stratejik Savunma İnisiyatifi kalkanının ardına gizlenip hazır olduğumuz anda onları sırtlarından vurup Taş Devri'ne yollayacağımızı sanıyorlar. Bunu geliştirmekten vazgeçmemizi işte bu yüzden istiyorlar. Başarılı olacağını düşünmeseler buna ne kadar para döktüğümüzü umursamazlar bile. Ama nükleer silah sistemi konusunda onlardan üstün olabileceğimizi sezdikleri için gururları ve kendilerini koruma içgüdüleri buna göz yumamıyor. Aynı şekilde II. Dünya Savaşı'nın sonunda da Berlin yakınlarındaki zengin-

leştirilmiş uranyum fabrikalarına Amerikalılardan önce ulaşmak için bir milyon adamlarını daha feda ettiler ve ardından atom programını geliştirmek için hummalı bir casusluğa giriştiler." Gözlerini kısarak Anthony'ye baktı. "Ve sen de o milyon tane adamın önünde ceza taburumu Almanya'ya götürmeye çalıştığımı bildiğine göre bu konuda bir şeyler bildiğimin de farkındasmdır."

Alexander şampanyanın kalanını herkese paylaştırdı. "Sovyetler, Başkan'ımıza durmasını söyledi, o da, 'Hayır,' dedi. Stratejik Savunma İnisiyatifi devam edecek. Sovyetler o panikle şu an kendi stratejik savunma inisiyatifini yapacak kaynak bulmanın bir yolunu arıyor." Bilinçli olarak ağır ağır konuşuyordu. Tatyana onun, söylediklerini Anthony'nin iyice kavramasını istediğini biliyordu. "Peki, Sovyetler bunu nasıl başarabilecek sence? Stratejik savunma inisiyatifi için gereken parayı nereden bulacaklar?"

"Stratejik savunma inisiyatifi için gerekli parayı nereden bulacaklar?" diye tekrarladı Anthony şaşkınlıkla.

"Evet, bunu da kafası matematiğe iyi çalışan annene sor Anthony. Onun fikri neymiş? Bilmek isteriz." Alexander, Tatyana'ya gülümsedi. "Anlat oğluna Tatya, ABD'yle nükleer eşitlik kazanmak için Sovyetler ülkelerini iflasın eşiğine gelme riskine mi atar, yoksa sağduyulu davranıp öylesine çılgın bilimsel eğilimlerin peşine düşmek yerine bu teknolojiyi geliştirdikten sonra herkesle paylaşacağını söyleyen Başkan'ımıza inanıp füze başlıklarını silahsızlandırarak ülkesini mi kurtarır?"

Tatyana gülümsedi ve hiçbir şey söylemedi. "Senin baban tüm tarafları, tüm hareketleri, tepkileri, ağırlıkları, karşı ağırlıkları, önlemleri, karşı önlemleri, noktaları, karşı noktaları açıklamaya çalışıyor. Teraziyi senin için dengeliyor. Ne yapacağın sana kalmış."

Anthony homurdandı, babası güldü, kardeşleri güldü.

"Tatyana," dedi Alexander. "Utanma. Seçimin ona kaldığını söyleme. Sorumu yanıtla. Oğluna yardım et."

"Bence tümüyle yanılabilirim," dedi Tatyana avuçlarını oraya oturup bu tür sorunları tartışabilsinler diye kocasının ona yaptığı granit

tezgâha dayayarak. "Ama bana kalırsa Sovyetler kendi stratejik savunma inisiyatiflerini geliştirmek için ülkelerini yokuşa sürebilirler."

Anthony duyduklarına inanamayarak başını iki yana salladı. Bir iki dakika konuşmadı. "Bak, sen benim annemsin," dedi sonunda, "ve şüphelerimden dolayı beni affet. Ama lütfen dünyanın en zengin kaynaklı sanayi ülkelerinden biri olan Sovyetlerin küçük bir araştırma ve geliştirme için gerekli parayı bulamayacağını söyleme bana! Onların bir sürü parası var. Ve bu onlar için önemliyse babamın döneminde atom bombası için gereken parayı nasıl buldularsa şimdi de bulurlar. O zaman ülke iflas etmedi. Ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklar. Hep öyle yaptılar, bundan sonra da öyle yapacaklar. Bizimki de dâhil bütün ülkeler gibi önceliklerini yeniden ayarlayacak, kaynaklarının yönünü değiştirecek, gündemlerini belirleyecekler."

"Anthony, oğlum, aynen böyle yapacaklar." Tatyana, Alexander'a baktı. "Ama bildiğin gibi *prestroyka*, *glasnost*, *solidarnost* için de para gerekli." Duraksadı. "Çözüm yolu bulmakta zorlanacaklarını söylüyorum sana." Tekrar duraksadı ve "*Kaynaklarının yönünü değiştirecekler*," dedi.

Anthony de suskunluğa gömüldü. "Siz ikiniz bana ne demeye çalışıyorsunuz?" diye sordu. "Açıkça konuşalım. Sovyetlerin kendi stratejik savunma inisiyatiflerini geliştirmek için ülkelerini tehlikeye atacaklarına inanıp kariyerimi ve adımı lekeleyeyim mi yani?" Gözlerini annesine dikti.

"Biz bunları gözler önüne seriyoruz," dedi Tatyana.

Annesine öfkeyle bakan Anthony babasına döndü. "Baba, ben ABD Başkanı'nın baş askerî danışmanı olacağım. Stratejik Savunma İnisiyatifi geliştirme konusunda ona destek vereceksem kafamı toparlamam gerekiyor. Bu konudaki hislerimi biliyorsun. Sence Sovyetlerin kendi stratejik savunma inisiyatiflerini yapmaya girişmeleri olası mı? Olasıysa annem haklı mı? Uzun vadede bunun bir önemi olacak mı?"

"Bunlar çok iyi sorular evlat," dedi Alexander. "Annen kadar dolambaçlı olmamaya çalışacağım. Lafı ağzında geveleyip duruyor. Tanya, çocukların ve kocan seni daha iyi anlayabilsin diye fikirlerini daha açık bir şekilde belirtebilirsin." Tatyana'ya sırıttı ve yüzünü Anthony'ye

çevirdi. "Bakalım," dedi. "Evet, bence Sovyetler bu olanaksız sistemi geliştirmeye girişecektir. Harry, lütfen!" diye bağırdı. "Bu olası, işletilir, muhteşem bir sistem demek istiyorum. Onlar bunu yapabilir mi? Onu bilmiyorum. Büyük ihtimalle hayır. Altı yıldır hiçbir sonuç alamadan savaştıkları Afganistan'da sınırlarını yeterince aştılar. Sınırlarını aşmakla kalmayıp o küçük savaşları için Dünya Bankası'na borçlandılar. Dünya Bankası'na yüz yetmiş iki ülkeden çok daha fazla borçları var ve dünyada yüz yetmiş beş ülke var."

Herkes güldü.

"Afgan savaşının üstüne bir de," diye devam etti Alexander neşeyle şampanyasından bir yudum içip sigarasını yakarak, "Doğu uydularını da destekliyorlar; Doğu Almanya, Polonya, Çekoslovakya, Romanya, Macaristan, Bulgaristan. Ayrıca Doğu Avrupa'nın tamamında hazır bulunan milyonlarca kişilik Sovyet Ordusu'na da finans sağlıyorlar. Çek Duvarı ve gardiyanlarına, Berlin Duvarı ve gardiyanlarına ödeme yapıyorlar. Lech Walesa'nın hücresinin etrafındaki gardiyanlara, Polonyalıları kiliselerden uzak tutan gardiyanlara ödeme yapıyorlar. Kaynaklarını buradan başka yöne akıtmaları olası mı Anthony? Berlin Duvarı'ndan çekip stratejik savunma inisiyatifine akıtmaları?" Alexander omuz silkip gülümsedi. "Belki de. Belki de kaynaklarının yönünü buradan değiştirmeliler. Duvarı koruyamazlarsa duvar yıkılır, Walesa serbest kalır, Katolikler Kraków'daki ayinlere katılır. Sovyetler Hristiyanları Polonyalı komünistlerden uzak tutmakta yeterince zorlanıyor. Ama Afrika ve Güney Amerika'daki yeni başkaldırılara da kaynak sağlıyor ve Küba'ya ve Vietnam'a destek oluyor. Ayrıca Angola, Etiyopya, Nikaragua, El Salvador, Grenada'daki ayaklanmalar da var. Dünyada kargaşa yaratmak ucuza mal olmuyor tabii." Alexander'ın gözleri herkesin bir olduğu, herkesin haklı olduğu ve herkesin barış içinde olduğu evrende yaşanan bir kaosu hatırlamış gibi Tatyana'ya çevrildi. "1979'da Sovyetler, Çin işgalini püskürtmelerine yardım etmek ve Kamboçya'yı işgal etmek için Vietnam'a para verdi. Aynı yıl Afganistan'ı işgal etmeye kadar gittiler. Dünyanın en büyük daimî ordularından biri olan Vietnam Ordusu'na mühimmat ve finans yardımı

yapmaya devam ediyor. Bunu neden yapıyorlar? Ve Vietnam'ın böyle bir orduya neden hâlâ ihtiyacı var? Laos, Kamboçya, Vietnam, hepsi *bir*." Tatyana'ya gülümsedi. "Sovyetler Birliği altın ve petrol dışında değerli bir şey üretmiyor ve işçi kampı makine demonte işiyle birlikte işçilik ucuz olsa bile artık bedava değil. Mahkûmların Sovyet sosyalist ekonomisini tek başına desteklemesi mümkün değil. Dolayısıyla Anthony Barrington, oğlum, üçüncü sorun, ellerini böyle her işe bulaştıran Sovyetlerin bugüne dek duyduğun en saçma şeye, ellerinde olmayan yüzlerce milyar ruble yatırıp yatırmayacağı, öyle mi?" Güldü. "Ama tabii ki yatırmak *zorundalar*, diyorum!"

FİNAL

"Mutlu olasın, Kraliçe, her zaman mutlu, ihtiyarlayana dek ve gelene dek senin de başına tekmil insanların başına gelen ölüm. Ben yurduma gitmek için yola çıkıyorum, hoşça kalasın sen de evinde çocuklarınla, halkın ve kralın Alkinoos'la hoşça kalasın."

HOMEROS, *Odysseia*[*]

---

[*] Eski Yunanca aslından çevirenler: Azra Erhat - A. Kadir. (ç. n.)

Bir

İsveç, Stockholm'deki martıların, Morozovo'daki hastanenin ve Lazarevo'daki kulübenin üzerinden yıllar geçmişti; Kuzey güneşinin o sınırlı alacakaranlığındaki granit siperlerin üzerinden de.

1999 Şükran Günü'ydü.

İki hindi huzur içinde iki fırına gizlenmişken ev tam bir hayvanat bahçesine dönmüştü. Birbirinden inatçı beş kadın mutfağa girmiş, beş gürültücü aşçıya dönüşmüştü. Biri patates püresi, biri yeşil fasulye güveci, biri tatlı patates pişiriyordu. En gürültücü olanı emzirme sütyenini düzeltirken süt ısıtıyordu, en sessiz olanı jambonlu ve pırasalı dolma ve romlu ve karamel soslu tatlı patates yapıyordu. Yedi ergenlik öncesi ve ergen kız mutfak masasının etrafına dizilmiş, müzikten, makyajdan, oyuncaklardan ve oğlanlardan konuşuyordu. Yanlarında bir mama sandalyesi, içinde de bir bebek oturuyordu. Genç kızlar büyükannelerinin pırasalı dolma yapmayı bitirip onlara söz verdiği bademli kurabiyeyi yapmasını bekliyorlardı.

Uzun, güneşli galerinin ötesindeki karanlık odada profesyonel görünümlü beş olgun adam, Dolphin'lerin Cowboy'ları haşat ettiğini gösteren dört köşeli cansız bir nesnenin karşısında küfrediyordu. Bir çocuk büyükbabasının kucağına oturmuştu ve büyükbabası kocaman elleriyle onun kulaklarını tutuyordu.

Dört erkek çocuk evin içinde sürü halinde koşturuyor, ping pong polo oynuyordu. Biri uzun ince endamıyla yirmi yaşında görünen üç genç dışarıda basketbol oynuyordu. Hoparlörden müzik sesi yayılıyordu. Ev o kadar gürültülüydü ki zil çaldığında kimse duymadı.

Kasım sonunda hava yirmi iki dereceydi. Yemekten sonra hep birlikte ısıtma sistemli havuza çıkacaklardı.

Yeni boyanmış duvarlar anılarla doluydu. Yataklar yapılmıştı. Taze çiçekler vazoların içindeydi. Aynalar lekesizdi, ahşap zemin cilalanmıştı. Kaliforniya gelincikleri, turuncu çiçekler ve çöl lavantaları tepelerde çiçek açarken yatak odalarının bahçesinde kendi düzenlemeleri göze çarpıyordu.

Yemek odası ziyafet salonu büyüklüğündeydi çünkü bu evi yapan kişi sonraki nesilleri de hesaba katmıştı. İki uzun ahşap masanın sığabileceği genişlikteydi. Masalara altın sarısı ve kırmızı örtüler serilmişti ve yirmi altı kişilik kristal ve porselen takımlar yerleştirilmişti: dört yetişkin, üç eş, on beş çocuk ve iki misafir.

Bir anne.

Bir de baba.

Odanın başında, onun oturduğu yerde, küçük bir levhanın üstünde, "*Beni bu ziyafet sofrasına getirdi ve bana sevgisini sundu*," yazıyordu. Levhanın altında o ince uzun basketbol oyuncusu vardı, evine yabancı, duvarlara ve fotoğraflara bakan.

Tımarhaneyi andıran mutfakta Tatyana torunlarına bademli kurabiye yapmayı öğretirken yuvarlak yüzündeki deniz köpüğü rengi gözleri ışıl ışıl parlıyordu. "Evet," dedi. "Bademli kurabiye. Beni izleyin ve öğrenin. Yarım ölçü tereyağı. İki ölçü şeker. Yarım ölçü süt. Kaynatıyoruz, kaynatıyoruz, kaynatıyoruz." Yumuşacık sarı saçları ensesine geliyordu. Hafif bir makyaj yapmıştı. Göğüsleri ve kalçaları irileşmişti ama kalan yerleri zayıftı ve bunu kanıtlarcasma üzerine yapışan, kısa kollu, menekşe rengi bir elbise giymişti. Omuzları ve burnu çillerle kaplıydı. Cildi pürüzsüz, yüzü dolgun ve tombuldu. Her gün yüzüyor, dalıyor, Carefree'de ata biniyor, çölde yürüyor, çiçek ekiyor, küçük torunlarını kucağına alıyordu. Güzel yaşlanmıştı.

"Karışım kaynadığında içine üç ölçü yulaf, bir ölçü tatlandırılmamış kakao ekleyin ve isteğe göre yarım ölçü Hindistan cevizi, ceviz ya da fıstık ezmesi katın," dedi Tatyana.

İşte on kafadan on farklı öneri geliyordu şimdi. Tatyana yapmacık bir şekilde iç geçirdi ve karışıma yarım ölçü Hindistan cevizi ekledi. "Büyükbabanız Hindistan cevizli sever, o yüzden ben böyle yapıyorum. Siz kendi evinizde istediğiniz gibi yaparsınız." Yulaf pişene kadar karı-

şımı karıştırdı, lapa gibi olana kadar bir dakika, belki biraz daha fazla pişirip tencereyi ocaktan çekti ve karışımdan kaşıkla parça parça alıp folyonun üzerine dizdi. "Bir saat sonra hazır olur," dedi. Bunu Rusça söylemiş de olabilirdi çünkü büyük kızlar, genç kızlar, ergen kızlar ve süslü püslü elbiseli anneleri bile sıcak kurabiyelerden birer top alıp peçeteye koydular ve kıkırdaşmalar eşliğinde ağızlarına attılar.

Kristallerle dolu yemek salonundan ürkütücü bir ses geldi. Tatyana'ya Harry'nin on yaşındaki ikizleri Tristan ve Travis'in sözde onları idare etmesi gereken iki büyük ağabeyleriyle futbol oynadığını söylediler. O muhteşem porselenlerinin etrafında oynadıkları futbolun ayakla mücadele oyunu olduğunu kimse hatırlatmak istemedi tabii.

Anthony'nin ikisi de Harvard öğrencisi olan on dokuz yaşındaki kızları Rachel ve Rebecca pembe dudakları çikolataya bulanmış halde yüksek sesle dedikodu yapıyordu. Rebecca Şükran Günü'ne erkek arkadaşını getirmişti –onun için de aile için de bir ilkti bu– ve şimdi de onu ağızları açık halde dinleyen küçük kuzenlerine erkek arkadaşını anlatıyordu. Büyükannesi onu duysun da onaylasın diye düşünürcesine Tatyana'nın duyabileceği bir ses tonuyla anlatıyordu her şeyi. Rebecca'nın erkek arkadaşı basketbol oynayıp evi de gezdikten sonra nihayet mutfağa geldiğinde yalnızca Washington diye tanıştırıldı. Uzun boylu, ince uzun bacaklı, uzun saçlı, az ve öz konuşan bir çocuktu ve tıraş da olmamıştı. O konuşurken Tatyana delikanlının dilinde ışıldayan gümüş halkaya onu onaylamadığını gösteren bir bakış attı.

"Büyükanne, Washington tam bir matematik dehası!" dedi Rebecca sevinçle ve Washington'a asıldı. "Etkilenmedin mi? Büyükannem matematik dehalarını sever, değil mi büyükanne? Washington da çok *zeki*!"

Tatyana zeki ve soğukkanlı görünmeye çalışan Washington'a nazikçe gülümsedi. Washington da ona karşılık verip bir şey arıyormuş gibi Tatyana'nın yüzünü dikkatlice inceledi, on saniye sonra da izin isteyip kendine içki almaya gitti ama Rebecca'ya isteyip istemediğini sormadı.

Gözlerini kuyruklu yıldız gibi kırpıştıran Rebecca alçak sesle, "Büyükanne, sanırım o benim ilk gerçek aşkım. Yine de bu yaşta bunu

anlamak mümkün mü sence?" dedi ve Washington'ın arkasından özlemle baktı.

"Hayır, tatlım," dedi Tatyana, Rebecca'ya. "Gençken aşka dair bir şey söyleyemezsin."

"Büyükanne, sen benimle dalga geçiyorsun ve ben buna dayanamıyorum," diye karşılık verdi Rebecca çikolatalı dudaklarını Tatyana'nın karşısında bükerek. "Senin hakkında bir kitap yazacağım ve o zaman bu yaptığına üzüleceksin."

Tatyana o sırada mutfağa girip doğruca kurabiyelerin yanma giden Anthony'ye, "Noel'e kadar süre tanıyorum onlara," dedi sessizce.

"O kadar uzun mu?" dedi Anthony kurabiyeyi ağzına atarken.

Zayıf, esmer bir çocuk da Anthony'nin peşinden içeri girdi. "Baba," dedi, "büyükbabamın kulübesine gidebilir miyim? Geçen defa geldiğimizde satranç tahtası yapıyorduk. Onu bitirebileceğimi söyledi bana."

"Bana sorma Tom," dedi Anthony. "Büyükbabana sor. Ama ona bir şey sorabilmek için yarım gün beklemek gerekiyor." Elini oğlunun omzuna götürüp annesine döndü. "Anne, Kızıl Haç için kan toplamaya devam ediyor musun?"

"Kim soruyor?" diyerek gülümsedi Tatyana. "Phoenix bölgesinin başkanı olarak sanırım toplamalıyım. Önümüzdeki hafta kan alma işlemi var. Biraz bağış mı yapmak istiyorsun?"

"Neden biraz olsun ki?" dedi Anthony. "Kucak dolusu olsun." Sonra da gülümsedi.

Küçük kardeşini yolundan iten Rebecca babasına uzanıp onu tek kolundan tuttu ama Anthony bir kurabiye daha alabilmek için kolunu geri çekti. Rebecca onu tekrar tutup Tatyana'ya huysuzca, "Büyükanne, babam Washington hakkında ne düşünüyor? Ona sorsana," dedi.

"Becky, tatlım, baban burada işte. Ona kendin sorabilirsin."

"Bana söylemez!"

"Bu ne anlama geliyor?" dedi Anthony. "Boş ver gitsin. Şimdi Cowboy'ların nasıl mahvolduğunu izlemeliyim. Tom, geliyor musun?"

"O Washington denen çocuk güzel basketbol oynuyor," dedi on yaşındaki Tommy. "Bunun bir önemi varsa."

"Baba," dedi Rachel, Anthony'nin sol tarafına gelip kaburgasını dürterek, "neden iki yaşındaki bir bebeğin önünde büyükbabamın televizyona bağırdığını duyduğumu büyükanneme söylemiyorsun?" Makyajları, kıyafetleri birbirinin aynısı olan kızlar babalarını iki yandan sarıp o göz alıcı, sevgi dolu bakışlarını ona çevirdiler.

Anyhony, Tommy'ye göz kırptı. "Ona söylemeyeceğiz, değil mi dostum?" Sonra kızlarına baktı. "Beni bırakacak mısınız? Tom, erkek kardeşin nerede? Büyükbaban sakinleşene kadar Harry amcan ona Samson izletmek istiyor."

"Büyükbabam televizyonun karşısında *duruyor*," diye fısıldadı Rachel yüzünde kocaman bir tebessümle ama küçüklerin duyamayacağı bir tonda, "ve takımına, 'Hey kızlar! Neden şu Cowboy'ları yere gömmüyorsunuz?' diye bağırıyor," dedi.

"Hişşşt!" diye bağırdı Tatyana. "Rachel Barrington!"

"Ne var? O *senin* kocan!"

Tatyana başını iki yana sallayıp Tommy'nin elini tuttu ve kalan iki kurabiyeyi bir peçeteye koyup mutfaktan çıktı. Çiçekler, fotoğraflar ve yerden tavana uzanan pencereleriyle uzun ve geniş koridordan oturma odasına geçti. Kanepenin arkasında durup beyaz kafaya doğru eğildi.

"Şura," dedi alçak sesle ve elindeki kurabiyeleri uzatarak, "uslu dur. Çocuklara bildiğin her şeyi şimdiden öğretmek zorunda değilsin."

Alexander gözlerini ekrandan ayırmadan uzanıp kurabiyelerden birini aldı ve ağzına attı. Sonra da başını ona yaslayıp gür bariton sesiyle, "Bir şey yapmadım ki. Kulaklarını kapatmıştım. O defans çizgisini görseydin... Tanrım, ara ne zaman? Sigara içmeliyim," dedi.

Tommy kanepenin kenarına ilişti. "Büyükbaba, satranç tahtam ne olacak? Onu bitirebilir miyiz?"

"Ne harika bir fikir bu Tom," dedi Alexander. "Haydi, hemen gidelim." Ayağa kalkıp Tatyana'ya döndü. Saçları beyazlayıp seyrelmiş olsa da onu henüz tamamen terk etmemişlerdi. Tatyana onun saçını makineyle her ay kendisi kesiyordu. Alexander yaşlansa da çoğu fiziksel özelliğini kaybetmemişti: boyunu; dik duruşunu; demir gibi bükülmez, mengene gibi katı, tüy gibi yumuşak ellerini; kulübesinde çalışmaya devam eden, satranç taşlarını yontan, çalılıkları düzenleyen, çocukları

ve dizginleri tutan, basket atan, karısına dokunan ellerini. Havuzda kulaç atmasını sağlayan, yatakta ağırlığını destekleyen ellerini. Siyah gri kaşlarının altında huzurla ışıldayan, sonra aniden kısılan, berrak, karamel rengi gözlerini.

"Hey!" diye bağırdı yemek salonundan içeriye koşarak giren çocuklara. "Evet, siz ikiniz, Tristan ve Travis, kesin artık! Kaç defa söylemem gerekiyor? Bir kez daha uyarmayacağım sizi, duydunuz mu? Tatil günlerinde evin içinde gürültülü oyunlar oynamak yok. Çıkın, dışarıda oynayın."

Paşa'nın kanepeden kalkıp onlara kızmasına fırsat kalmadan iki çocuk hemen ve sessizce dışarı çıktı. Alexander, Tatyana'ya gülümsedi, Tommy de onun elini tuttu. "Bir dakika evlat," dedi Alexander. "Bugün bir sürü iş var ama bu hafta buradasın zaten. Söz veriyorum, satranç tahtanı bitireceğiz, tamam mı?"

"Peki, büyükbaba."

"Ağabeyin sana nasıl davranıyor?"

"Çok kötü."

"Boş ver onu. Bu aralar morali bozuk."

"Doğduğu günden beri morali bozuk onun."

Devre arasında Alexander oğullarını bahçeye topladı. O, Anthony ve sözde sigarayı bırakan Harry uzun uzun sigara içerken Paşa da soğuk bira içti.

Alexander'ın oğulları uzun boyluydu. En zayıf ve uzun boylu olan Harry babasından bile uzundu ki Alexander iki buçuk yaşma kadar bakımını onun üzerine bırakan annesine takılırdı bu yüzden ("İki yaşındaki bir çocuğun kendi kendine sütten kesilmesini mi bekledin? Yetişkinler bile bunu beceremiyor ki!" demişti Tatyana'ya). Harry ve Paşa sarışındı. Anthony'nin saçı da hafifçe kırlaşmaya başlamıştı.

Paşa artık kendine Charles Gordon Barrington diyordu. Karısı Mary ona, "Chaaarles," diye seslenmeye her an hazırdı. Mary arkasını döner dönmez kardeşleri, "*Chaaarles*," diye onu taklit ederdi. Ailesi için o hep Paşa olarak kalacaktı, Janie dışında. Janie de ona takılmak için hep, "*Chaaarles*," diye sesleniyordu. Hartumlu savaşçıya da benzememişti pek; kırk bir yaşındaki Charles Gordon Barrington, Phoenix'teki

Indian School Caddesi'nde bulunan Hayden Askerî Tıp Merkezi'nde ABD Ordusu'na bağlı başcerrahtı. Annesi haftada bir gelir, onunla öğle yemeği yerdi. Babası ömrü boyunca hastanelerden uzak durduğu için onun yerine golf oynarlardı. Alexander şeref madalyasını almak üzere 1970 Mart'ında hastaneden taburcu olduğu günden beri bir daha oraya adım atmamıştı. Geçirdiği hafif hastalıklarda yirmi dört saat yanında olan hemşiresine başvururdu, oğlu da golf oynarken durumunu kontrol ederdi. Oğlu kalp hastalığı, amfizem, yaşlılık belirtileri arıyordu. Alexander seksen yaşındaydı. Paşa artık her an onun sonunu görebilirdi. Ama oğlu ona iki haftada bir golf oynamayı teklif edip Alexander da on sekiz delik arasında yürüdüğü sürece olmayacaktı bu. Alexander ayrıca birkaç ayda bir üç oğlunun ikisiyle golf oynuyordu.

Anthony golf oynamıyordu.

Yirmili yaşlarında gezip tozmaktan fırsat kalmadığı için dört kardeş arasında en son evlenen Paşa olmuştu. Otuz yaşında olduğu ihtisas döneminde kendisi gibi doktor olan bir kadına âşık olmuştu ve 1988'de evlenip yoğun bir hayata adım atmışlardı. Birlikte düzenli, ölçülü, verimli bir hayat sürerlerken 1990'da ikizleri olmuştu. Mia diye seslendikleri Maria adında bir kız ve Charles Gordon adında bir erkek. Bu kadarıyla yetinmişlerdi ve her biri haftada altmış saat çalıştığı için evde sakin, düzenli bir hayat kurmuşlardı. Şu an Barrington Özel Konutları'nın onlar için yaptığı Paradise Valley'de yaşıyorlardı ve pazar günlerini aileleriyle geçiriyorlardı. Ama Mary kırk bir yaşında hiç beklenmedik şekilde tekrar hamile kalmıştı ve bu haberi diğerlerine nasıl vereceklerini bilmiyorlardı. Plansız hareket etmek hiç onlara göre değildi. Paşa, Mary'ye tüm ailenin bunu bir anda öğrenmesini istemiyorsa annesine yaklaşmamasını tembihlemişti.

Otuz dokuz yaşındaki Harry Barrington, ABD Ordusu'na bağlı nükleer, biyolojik, kimyasal ve konvansiyonel savunma uzmanıydı. Harry kendini sürekli, "Ben silah uzmanlarından *biri* değilim. Tek silah uzmanıyım," diye tanımlamaktan keyif alırdı. 1985'te Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde nükleer fizik doktorasını aldıktan sonra Yuma Tecrübe Sahası'nın Savunma Departmanı'nda çalışmaya başladı. Seksenlerin sonlarında deneysel olarak altı metre uzunluğunda, otuz

beş santim çapında uzun bir tüp geliştirdiğinde kariyerinde de yükselişe geçti. Ağabeyleri o tüpe "geliştirilmiş punji kazığı" diyordu. Irak, Kuveyt'i aniden işgal ettiğinde Harry ve ekibi yirmi dört saat çalışmaya başlamış, rekor bir süre içinde neredeyse iki yüz yetmiş kiloluk patlayıcı alan iki bin iki yüz kiloluk güdümlü bomba tasarlamışlardı.

Alexander, "Harry, oğlum, bu bomba iki tonsa patlaması şart mı?" diye sormuştu. Anlaşıldığı üzere şarttı. Patlamadan *önce* Irak'ın beton komuta merkezine nüfuz etmesi gerekiyordu. Buna *bunker buster* deniyordu. O kadar aceleye gelmişti ki bu iş, önceki *bunker buster*'larm ordunun eski silah materyallerinden yapılması gerekmişti.

Harry 1985'te, yirmi beş yaşındayken Amy adında ince, narin bir kızla evlendi ve doğurgan karısı ona arka arkaya erkek evlatlar verdi. Harry Jr. 1986'da, Jake 1987'de ve ikizleri Tristan ile Travis de 1989'da doğdu. Kızları olsun diye giriştikleri son denemenin sonunda da 1997'de Samson doğmuştu ki dört erkekten sonra bu onlara fazla gelmişti. Şimdi beş oğlu yavru köpekler misali Harry'nin peşinde dolanıyor, o da bildiklerini onlara öğretiyordu. Ailenin geri kalanıysa dünyanın kaderiyle ilgili korkularını açıkça dile getiriyordu. Hafta sonunu hep birlikte geçirmek için ayda bir defa Yuma'dan geliyorlardı. Amy ve Mary iyi anlaşıyordu.

Janie'nin sorunuysa Harry'ninkinin tam tersiydi. 1983'te, henüz yirmi yaşma bile girmeden hemşirelik sertifikasını alır almaz doğduğundan beri tanıdığı genç adamla evlenmişti; Shannon ile yıllar önce onları terk edip giden Amanda'nın en büyük oğlu Shannon Clay Jr.'dı bu. Alexander ve Shannon artık yarı emekli oldukları için Barrington Özel Konutları'nı Shannon Jr. işletiyordu. 1985'te Janie ve Shannon Jr.'m Alexandra adında bir kızları oldu, 1986'da Nadia, 1989'da Victoria, 1990'da Veronica adında bir kızları *daha* oldu. 1980'ler Barringtonlar için bebek yılları olmuştu, özellikle de on altı yeni jenerasyonun altısının Berlin Duvarı yıkılırken doğduğu 1989. Harry'nin beş oğlu olması kozmik bir şeydi belki ama ailenin erkeklere taş çıkaran kızı Janie'nin dört kız –Saşa, Nadia, Vicky ve Nicky– doğurması ironikti, hele ki o ve Shannon erkek çocukları olmasını bu kadar çok isterken hepsinin kız olması kozmik olarak haksızlıktı. Harry onlara kendisin-

den ders almalarını ve dörtte bırakmalarını, beş çocuğun komiklikten ziyade idare edilemez olduğunu söylemişti. Beş çocuk savaş gibiydi. "Bence beşincisine Samson adını verdiğiniz için," demişti Alexander, Harry'ye. "Oğluna böyle hitap etmenin acısını çıkarıyor." Ama yine bir kızı olmasından korksa da annesinden kendisine de geçtiği belli olan ikiz genini de hesaba katan Janie, Harry'nin doğurmaya dair tavsiyesine milenyumun sonuna kadar uydu. Şimdi yeni doğan *oğlunun* beş annesi ve beş aşçısı vardı. Bebek gürültülü mutfakta uyuyor, krallar gibi seviliyordu. Ama henüz bir adı bile yoktu çünkü Shannon ona kendi adını vermek isterken Janie babasının adını vermek istiyordu.

Janie ve Shannon, Jomax'in hemen aşağısındaki *pueblo* tarzı muhteşem bir evde yaşıyorlardı. Janie onlara sık sık uğruyordu.

Anthony, Washington'daki müthiş baskıya rağmen ziyaretlerini Harry'nin Yuma'dan gelişine göre ayarlamaya çalışıyordu. Böylece hiç değilse yılda birkaç defa anneleri ile babalarının en sevdiği şeyi yapmış oluyorlardı, bütün çocukları gürültülü bir evde bir arada oluyordu.

Elli altı yaşındaki Anthony, Millî Güvenlik Konseyi'nde danışmandı. Ronald Reagan'la başlayarak üç başkanlık döneminde hizmet vermeye devam etmişti. Sovyetler Birliği'nin Komünist Parti'si suskunluğa gömülmüştü. Afrika'daki, Güney Amerika'daki ve Güneydoğu Asya'daki başkaldırılar gibi Gordon Medusa'nın başı kesildikten sonra bütün yılanlar da parçalanıp ölmüştü sanki. Şimdi Küba, Angola, Kamboçya, Laos, Vietnam dünyanın en fakir ülkeleri olarak kalmıştı. Ve Alexander, Sovyetler Birliği'nin düşüşünden sonra kendi işinin de bittiğini düşünerek görevinden istifa etse de Anthony'ye göre dünya düzeltilememişti. Orta Doğu'da eski sorunlar yeni sorunlarla mayalanıyordu. Ve Kuzey Kore'de de yeni sıkıntılar eski sıkıntılara ekleniyordu. Kuzey Kore'nin, nükleer silah geliştirme karşıtı anlaşmaya uymadığı yönünde istihbarat bilgileri de vardı. Anthony bunlarla ilgilenirken bir yandan da Vietnam'daki bin üç yüz kayıp askerin bulunmasıyla ilgili otuz yıllık mücadelesine devam ediyordu. Bu arada Rusya'dan da yeni dönmüştü. İkinci Dünya Savaşı bittiğinden beri Rusya'da kaybolan doksan bir Amerikalı askerin akıbetiyle ilgili neler yapılabileceğine dair Moskova ve St. Petersburg'la görüşmeler yapmıştı.

Yıllar boyunca protez kol takmayı şiddetle reddetmişti, onun yarasının düzeyinde geliştirilmiş fonksiyonel bir alet yoktu ve görüntüyle ilgili sebeplerden böyle bir şeye girişmesi onur kırıcıydı. Yıllarca o yakıcı, şiddetli acıyı hissetmeye devam etmişti ve stresli olduğu zamanlarda hayalet kolundaki elektriksel sinir sinyallerini hissediyordu.

Elektriksel sinir sinyallerini hep hissediyordu.

Ve yapamadığı şeyler olsa da (golf oynamak, altı telli gitarını çalmak, hindi oymak gibi) birçok konuda iyi idare ediyordu ve onu tanıyan insanlar yetmişli yıllarda o tek kolun yokluğunu artık fark etmez olmuştu. Onu tanımayanlar askerse ona bir şey sormuyordu çünkü Anthony generaldi ve hiç kimse kendisine izin verilmediği sürece bir generale bir şey soramazdı. Siviller bazen soruyordu. Dükkânlarda, sokakta, Alexander'ın davetlerinde Anthony'ye, "Hey, dostum, ne oldu sana?" diyorlardı. Anthony de, "Vietnam," diye karşılık veriyordu. Islık çalıp başlarını sallıyorlardı, genelde "Vietnam" yetiyordu. Bazen biraz daha fazlası gerekiyordu. "Vuruldun mu?"

O zaman Anthony onlara anlatıyordu. "Hayır," diyordu. "Savaş esiriydim ve bana işkence eden gardiyanları öldürdüğüm için NVA parmaklarımdan başlayarak kolumu parça parça doğradı."

Ondan sonra bir kişi bile nefes almıyordu.

1979'da Anthony, Janie'nin on ikinci sınıftaki müzik öğretmeni olan Endonezyalı Ingrid'le evlendi. Janie bir kış konserinde otuz altı yaşındaki ağabeyini piyano çalan yirmi dört yaşındaki Ingrid'le tanıştırmıştı. Janie ona ağabeyinden çok bahsetmişti; nerede savaştığını, kaç tura katıldığını, kaç madalyası olduğunu, kaç defa yaralandığını. Laf arasında da ağabeyinin tek kolu olduğunu ve şarkı söylemeyi çok sevdiğini söylemişti. Müthiş bir müzikal yeteneğe sahip olan egzotik Ingrid ondan etkilenmişti. Anthony dört ay sonra onunla evlenmişti ve kızları Rachel ile Rebecca 1980'de doğmuştu. Yeteneğini onlara devretmek isteyen annelerini hayal kırıklığına uğratarak ikisi de Harvard'a girmişti. Rachel Rus, Rebecca da İngiliz dili okumaya başlamıştı. Anne babalarından aldıkları İtalyan-Rus-Endonezya izleri ile babalarının boyunu sentezleyen kuzguni saçlı Avrupa-Asya meleziydi ikisi de. Çok az kişi görüntülerinin arkasındaki duygusallığı görebiliyordu. Üniversitenin birinci yılında Vietnam askerlerinin/savaş esirlerinin aileleri için para toplamak üzere bir takvim yapmışlar ve adını da "Sarmaşık

Kızları" koymuşlardı. Cambridge'in en çok satan takvimi olmuştu o. Babalarının bunu göremeyecek kadar yaşlı olduğunu söylüyorlardı. Bu yıl talep üzerine yeni bir baskı yapmışlardı. Washington'm Rebecca'yı fark etmesi de bu dönemde olmuştu, o da takvimi almıştı.

Ingrid iki düşüğün ardından 1985'te Anthony'ye bir erkek evlat vermişti: Anthony Alexander Barrington III. Bir düşük daha yaptıktan sonra ikinci oğulları Tommy de 1989'da doğmuştu.

Ne ironikti ki Anthony'nin dört çocuğu içinde annesinin müziğe yeteneği ile babasının sesini alan tek çocuk Anthony Jr.'dı. İronikti çünkü Anthony Jr. piyanoya dokunmaktansa ya da bir şarkı sözünün dudaklarından dökülmesindense yağda kızarmayı tercih ederdi. Daha küçükken piyano çalıp şarkı söylerdi, gitar bile çalardı ama o kadar.

Anthony, Vietnam'dan dönüp Tom Richter'ı Arlington'da toprağa verdikten sonra Vikki'yle birlikte yaşamıştı. Vikki işi bırakmış, dünyayı dolaşmaktan vazgeçmişti; Anthony'yle dolaşıyor, onunla yaşıyordu. Sorun çıkarmaya bayılan Vikki'nin insanların imalı imalı, "Siz ikiniz ne zamandır tanıyorsunuz birbirinizi?" sorularına hiç çekinmeden verdiği yanıt, "Onun doğduğu günden beri," oluyordu. Anthony'nin koluyla ilgili biraz daha küstah, biraz daha kinayeli olan sorulara da, "Hiç merak etmeyin, diğer her şeyi yerli yerinde," yanıtını yapıştırıyordu.

Vikki 1977'de, elli dört yaşındayken meme kanserinden ölene kadar birlikteydiler. Anthony son gününe kadar onun yanındaydı. Vikki'nin ona son sözlerinden biri, "Uçan Karınca, senin sayende, *comé un fiume tu, adesso lo so—questro é amoré. Ti amo,* Anthony. *Ti amo. Quale vita dolce ho trascorso con te**," olmuştu.

Vikki babasını hiç tanımamıştı ve annesi de onu daha çocukken terk etmişti. İtalyan büyükannesi ile büyükbabası Travis ve Isabella onu büyütmüştü, Tristan ve Isolde'un uğursuz birlikteliğinden sonra onlar yetmiş yılı aşkın bir süre evli kalmışlardı ve artık çoktan ölmüşlerdi. Vikki öldükten sonra gidecek yeri olmadığı için Phoenix'e getirilip yakılmış, külleri Tatyana ile Alexander'm *saguaro* kaktüsleriyle dolu çöl arazisine savrulmuş, Vikki'nin anısına, aşk adına, ışık adına dikilmiş

* (İt.) Bir nehir gibi, artık biliyorum ki bu aşktı. Seni seviyorum Anthony. Seni seviyorum. Seninle ne tatlı bir hayat geçirdim. (ç. n.)

kırbaca benzer ocotillo'larla, çevresi kırmızı sarı *palo verde*'lerle dolu bahçeye serpiştirilmişti.

Alexander, Anthony, Gordon Paşa ve Harry tekrar içeri girmiş, devre arası konuşmalarına yemek odasına devam ediyorlardı. Koyu renkli kazakları, siyah pantolonlarıyla beyaz duvara sütunlar gibi yaslanıp ellerinde biralarıyla Anthony'nin yaptığı ve Harry'nin kendini korumak için araya bir şey koymak zorunda kaldığı konuyu konuşmaya devam ettiler. Paşa, "Arkanızı temizlemeye daha ne kadar devam edeceğim ben?" diyordu. Harry eskiden Stratejik Savunma Girişimi Organizasyonu denen Balistik Füze Savunma Organizasyonu'nun başındaydı. Elli eyaletin herhangi bir saldırıdan korunması için tasarlanan Ulusal Füze Savunması'nın konuşlanmasını izliyordu. Büyük bir tehdidi etkisiz hale getirecek kusursuz bir savunma sisteminin yanı sıra yine kendisinin tasarladığı konvansiyonel silahla etkisizleştirme sistemi geliştirmeye çalışıyordu. Hem savunmada hem hücumda oynamak istediğini söylüyordu.

Zemin tabanlı lazerleri, uzay tabanlı lazerleri ve otomatik uzay araçlarını araştırıp test ederken Enerji Departmanı'yla da uzayda nükleer güç sisteminin maliyeti üzerine siyasi görüşmeler yapmaya devam ediyordu. Babasına uzay tabanlı ve kinetik enerji silahlarıyla ilgili teklifine nasıl bir tepki aldığını, bunlar için önemli ölçüde bir güce sahip olmak gerektiğini anlattı.

"Ne kadar önemli?" diye sordu Alexander.

"Şey... önemli," dedi Harry. "Ama bak, savunma sistemini yaptım çünkü bu benim işim ve enerji sistemini vermek zorundalar çünkü bu da onların işi. Ben onlara metalik raylı topların plazma arkını soruyor muyum?"

"Sanırım bu da öyle," dedi Paşa.

Öyle dalmışlardı ki kendi ev yapımı enerji toplarını sunma çabası içinde yemek salonuna geçmeye çalışan Tatyana'nın yolunu kapattıklarını fark etmemişlerdi.

"Hımmm," dedi Alexander, Tatyana aralarından geçmeye çalışırken sıcak toplardan birini alarak. Alexander, Tatyana'nm önünde durup bir topu dört parçaya ayırdı ve üçünü oğullarına verip, tepsiyi Tatyana'dan alıp masaya koydu. Tatyana bir o tarafa bir bu tarafa sallanırken oğul-

ları geçmesine izin vermeyip onu her yandan sarmışlardı. Alexander önden, Paşa ve Harry iki yanından, Anthony de arkasından sarmıştı. Tatyana gözlerini kırpıştırarak geçmeye çalışırken kocasına ve oğullarına baktı, yüzlerini inceledi ve sonunda, "Ne var? Ben otuzunuzu birden doyurmaya çalışırken sizin öylece durmaktan başka yapacak daha iyi bir işiniz yok mu?" dedi.

"Biz öylece durmuyoruz," dedi Harry. "Özgür dünyanın kaderini konuşuyoruz." Neredeyse yere kadar eğilip annesinin yanağına bir öpücük kondurdu.

"Anne, yanığın ne durumda?" dedi Paşa annesinin kolunu tutup çevirerek. "Sargımı çıkarmışsın." Yaraya dokundu.

Bir süre beşi birden sessizlik içinde durdu. Tatyana, Paşa'nın elini sıvazlayıp, "Yanık iyi. Özgür dünya da iyi. Ve sen çok fazla futbol izliyorsun, yolumdan çekil," dedi. Sonra arkasını dönüp gözlerini en büyük oğluna çevirdi. Anthony ona dokunmamıştı, Tatyana da ona dokunmamıştı ama sessizce ona bakıyordu. Anthony'nin gözleri huzurlu değildi. Kolu büküldü. Bir şey söylemek istiyordu ama söylemiyordu.

Janie bir elinde bebeği, bir elinde kızılcık reçeliyle kilerden çıkıp heyecanla, "Annemin yolundan çekilir misiniz, meşgul olduğunu görmüyor musunuz?" dedi. Kimse onu dinlemeyince cık cıkladı. "Anthony, lütfen, en azından sen yapma. Şu kapıyı açar mısın? Kapı zili iki saattir çalıyor."

"Madem duydun, neden kapıyı kendin açmıyorsun?" dedi Anthony kız kardeşine.

"Farkında mısın bilmem ama ben yemek yapmakla kalmayıp bir de bebek emziriyorum. Sen ne yapıyorsun? Söylesene. Git de kapıya bak, dedim sana. Sen bu evin komutanı değilsin. Diğerleri gibi on dokuz defa seni selamlayacak değilim. Haydi, git."

Anthony uysalca kapıya bakmaya gittiğinde Alexander, Tatyana'yı boş koridora çekti ve duvara yaslayıp yüzünü kaldırarak küçük bir öpücük verdi, Washington'ın yüzü fotoğrafların arasından onlara çevrilene kadar.

Kapıdaki kişi otuzlarının başında, güzel giyimli, güler yüzlü, ufak tefek, sarışın bir kadındı. Elinde yaban mersinli pasta, bir de mavi iris buketi vardı. Kendini Kerri diye tanıttı ve Victoria'nın dördüncü sınıf öğretmeni, Janie'nin de yakın arkadaşı olduğunu söyledi. Kerri'nin

ailesi doğuda olduğu için Jane onu yemeğe davet etmişti. "Sen Anthony olmalısın," dedi Kerri hafifçe kızarıp utanarak.

Anthony, Janie ve Vicky'nin onun hakkında neler anlattığını merak etti. Kerri'yi içeri davet edip çiçekleri elinden aldı. "Yaban mersinli pasta," dedi. "En sevdiğim."

"Öyle mi?" Kerri memnun olmuş, bir anda rahatlamıştı.

Mutfakta Anthony Jr. ablası Rebecca tarafından köşeye sıkıştırılmıştı. "TO-niii, seni vahşi canavar. Çabuk söyle, Washington'a ne yaptın? Yoksa seni babama şikâyet ederim." Anthony sıcak bir simit almak için uzanırken (onu ayıplayan kadınların arasından) sözde nefret ettiği bir tavırla ona meydan okudu ama geri çekilirken yeterince hızlı olamadı.

Rebecca'yı iterek, "Çok da umurumdaydı sanki. İstediğin kadar şikâyet et. Ayrıca bana Tony demekten de vazgeç," dedi. Neredeyse on beş yaşında olan Anthony bir seksen boyuyla ablalarından iki santim uzundu. Esmer ve melezdi; yüzünün tüm hatları, kemikleri, gözleri, dudakları belirgindi çünkü saçlarına alnından ensesine kadar uzanan ince bir çizgiyle Mohawk modeli vermişti. Şükran Günü'ne hiç uymayacak şekilde Vizigotlar gibi simsiyah giyinmişti ve yüzünde de aynı zalim ifade vardı.

"Ona ne yaptın?" diye tekrar etti Rebecca. "Evin içinde hayalet gibi gezinip duvarlara bakıyor. Babam ve büyükbabamla birlikte maç bile izlemiyor. Büyükbabamla birlikte bir yuh bile çekmedi ki büyükbabamın bundan ne kadar nefret ettiğini biliyorsun. Onları nasıl tanıyacak?"

"Belki bana Tony deyip durmazsan sorunları kendim çözmeye kalkışmazdım," dedi Anthony Jr.

"Anthony öyleyse, tamam," diye kabul etti ablası. "Haydi, şimdi gırtlağına yapışmadan Washington'a ne yaptığını söyle bana. Onu korkuttun mu?"

"Hayır," dedi Anthony Jr. "Yani korktuysa bu onun sorunudur."

"Ah, olamaz! Ne dedin ona?"

"Hiç." Anthony Jr. duraksadı. "Hiçbir şey söylemedim. Çok meraklı, babamla ilgili sorular sorup durdu. Ona babamın Vietnam günlerinden bir şey göstermemi istedi."

"Olamaz! Ona ne gösterdin? SOG bıçağını mı?"

"Onu gösterseydim şu an hâlâ bu evde olmazdı. Hayır. Ona en zararsız olanı gösterdim. Sana şunu söyleyeyim Beck: Bir Zippo çakmağı görmeye bile dayanamıyorsa senin o çıtkırıldım erkek arkadaşının bu aileyle işi zor."

"Hangi Zippo çakmak?" Anthony'nin eski Özel Kuvvetler Zippo çakmaklarının üzerine en kaba, en vahşi resimler kazınmıştı. "Ne yazıyordu üstünde?" Rebecca gözlerini kapattı. "Sakın..."

"Ona gösterdiğim Zippo'da, *'Evet, ölümün gölgesindeki vadide yürüsem de kötülüklerden korkmuyorum,'* yazıyordu," dedi Anthony Jr. Gotik tarzıyla ve büyükannesinin çocuklarla dolu Şükran Günü mutfağında sesini azıcık alçaltarak konuşurken Anthony'nin Kerri'yle birlikte kapıda durduğunu fark etmemişti. "*'Çünkü ben bu vadinin en zalim adamıyım.'*"

"ANTHONY JR.!" Rebecca, Tatyana, Janie, Rachel aynı anda bağırmışlardı ona.

"Çabuk git buradan ve sorun yaratmaktan vazgeç artık." Bu da gülümsemeyen ve hiç eğlenmiyormuş gibi görünen Anthony'ydi. Kerri ise hem gülümsüyor hem de eğlenmiş gibi görünüyordu.

Mutfaktan kovulan Anthony Jr. korkusuzca, "Dediğim gibi, küçücük bir Zippo'dan bile bu kadar etkileniyorsa o salak çocuğun seninle ne işi var?" dedi.

"O da sana dert olmasın TO-Niiii!" diye haykırdı Rebecca kardeşinin arkasından.

Anthony, Kerri'ye nazikçe gülümsedi. "Ah, şu zamane çocukları," dedi çiçekleri annesine uzatarak. "Janie!" diye seslendi sonra da. "Arkadaşın geldi."

Akşam yemeği, kendi aralarında atışıp duran on beş çocuklu bir Şükran Günü yemeği ne kadar kontrol altında olursa o kadar kontrol altındaydı. İki porselen tabak kırılmış, beş içecek dökülmüş, patates püresi neredeyse soğumuştu ve biri de tereyağı bıçağıyla kendini kesmişti. Neyse ki evde doktor vardı.

Alexander iki hindiyi oymuştu. Masada hiç kimse, çocuklar bile Alexander hindiden bir kaşık alana kadar tabağına yemek almadı. Alexander, Tatyana'ya içki doldurdu, kadeh kaldırmak için kalktı ve

onun gözlerine bakarak bereketli sofralarında Şükran Günü duası etti. *"Bütün bunlara senin sayende sahip oldum."*

Washington ikisini de dikkatle izliyordu.

Kadınlar kocalarının yanına oturmuştu. Bu akşam onlara katılamayan Anthony'nin karısı dışında. ("Ingrid nerede anne?" diye sormuştu Janie. "Bilmiyoruz ve sormuyoruz da," diye yanıt verdi Tatyana. "Duydun mu? Sormuyoruz." Buna karşılık Janie de ona tıpkı babasının tarzında bir yanıt verdi: "Çok şükür. Umarım hiç geri gelmez. Onları tanıştırdığıma pişmanım. O kadın sorun çıkarmaktan başka bir şey yapmadı. Ağabeyimin hayatını zorlaştırmaktan başka bir şey yapmadı.") Kerri, Janie'nin yanına oturmuş, Anthony de ona anne gibi davranan, tabağına yemek koyan, hindisini kesen, içkisini dolduran kızlarının arasına geçmişti. Ingrid'in yokluğundan kimse bahsetmedi. Anthony'nin biri bebeklerle birlikte yediği için sızlanan, diğeri sessizliğini bozmayan iki oğlu yetişkinlerden ve annelerine dair sorulardan uzakta oturmuştu.

Tabaklardakiler silinip süpürülmüş (ah, öğrenmişlerdi, hepsi öğrenmişti), çocuklar on iki dakikada doymuş, yetişkinler sofrada biraz daha otururken vahşi Anthony Jr.'dan havuza atlayan Samson'a göz kulak olması istenmişti. Anthony buna yüksek sesle karşı çıktı. Harry onun itirazını dikkate alırken Anthony oğlunun bunu yapacağını söyledi. Tommy ağabeyinin koluna asılıp ona yardım edeceğini söyledi. Anthony Jr. çocuk gibi masadan erkenden kalkmak istemediğini belirttiğinde Anthony ona bunu yapmak zorunda olduğunu söyledi. Anthony Jr. homurdanarak ayağa kalkınca Anthony de yumruğunu sıkarak kalktı. Bunun üzerine Tatyana ayağa fırladı ama Alexander ondan önce davrandı ve böylece ortalık birbirine girdi. "Anthony Jr." Tatyana'nın ağzından çıkan tek laf buydu ve genç çocuk masadan fırlayıp kaçtı. Anthony tekrar yerine oturdu, ortalık sakinleşti. Yetişkinler bir saat daha oturdular. "Dert değil," dedi Harry. "Bu yaşlarda olur. Babama kendi on dört yaşındaki halini sor bakalım." Alexander ve Anthony o an kısaca bakıştılar. Alexander, "O hep iyi bir çocuk olmuştur. Ama kafayı kazıtmaya izin yoktu," dedi.

"Ben de izin vermiyorum," dedi Anthony. "Ama yine de yapıyor."

Washington konuyu değiştirmek için kendisinin de on dört yaşındayken babasının evde olmadığı zamanlarda –çoğu zaman evde olmazdı– annesine zor zamanlar yaşattığını söyledi.

Anthony de çoğu zaman evde olmadığı için konuyu tamamen değiştirmeye çalışan Janie, Tatyana'ya bebeği ne kadar emzirmesi gerektiğini sordu. Masadaki erkekler, özellikle de Tatyana'nm emzirdiği üç yetişkin, olgun erkek homurdandı.

Değişen konuyu daha da uzatmak adına Mary, Tatyana'ya Janie'yi otuz bir yaşında doğurduğu için herhangi bir komplikasyonla karşılaşıp karşılaşmadığını sordu. Anthony, "Kadınlar, hatta doktorlar Şükran Günü'nde göğüsler ve doğumdan başka konu hakkında konuşmaz mı?" diye sordu. "Haklısın, en iyisi silahlardan konuşalım," dedi Harry. "Hayır," dedi Tatyana, Mary'ye, "komplikasyon olmadı." Sonra da, "Sana ne demiştim? Dinlemiyorsun, değil mi?" diye ekledi. O an bebek beklediklerini söylemek zorunda kaldılar. Aile hem şaşırmış hem de sevinmişti. Alexander bir Napa şarabı daha açtı.

Washington'ın dili tamamen tutulmuştu şimdi (*Belki de dilindeki pirsing yüzündendir*, diye düşündü Tatyana). Washington, ailenin sorularına tek kelimelik yanıtlar vermekten daha iyisini yapamıyordu. Gözleri ışıl ışıl parlayan Rebecca bile sinirlenmişti. Onu kendi haline bırakıp Kerri'ye sorular sordular. Konuşkan, tatlı dilli, güleç ve hoş bir kadındı.

Washington uzun uzun boğazını temizledikten sonra nihayet konuştu. "Bayan Barrington..."

"Lütfen bana Tatyana de."

Mümkün değildi bu. Washington ona hiçbir şekilde hitap etmeden devam etti. "Rebecca bana ikinizin, yani kocanızın ve sizin Rusya'dan geldiğinizi söyledi. Şeyden beri, yani oradaki değişimden beri oraya hiç gittiniz mi?"

Tatyana, Washington'a yedi yıl önceki ellinci evlilik yıl dönümlerinde çocuklarının onlara iki haftalık St. Petersburg beyaz geceler bileti hediye ettiğini söyledi ama sonuç olarak gitmemişlerdi.

"Gitmek istemediniz mi?" diye sordu Washington.

Tatyana ne söyleyeceğini bilemedi. *Eto bylo, bylo i proşlo/vse proşlo/ i viugoy zamelo...*

Washington'a yanıt veren Alexander oldu. "Neredeyse gidiyorduk aslında," dedi. "Ama biz Leningrad'a gitmiştik zaten ve Amerika'daki şu yerin adını duyduk, ışıkların sönmediği, ışıl ışıl parladığı yer. Üstelik burada nehirler otellerin içinden geçiyor, sirk gösterileri yapılıyor, kaplanlar atlıyor, lunapark trenleri geçiyor... Başka ne vardı Tanya?"

"Bilmem, bedava içki mi? Odada sigara mı? Ucuz yemek mi? Televizyonda ilginç programlar mı?"

"Evet. Ve poker." Alexander çocuklarına gülümsedi. "Annelerini o kazanın içinde düşünmek yetişkin çocukları için bir şoktu ama eğlencesine bunu denemeye karar verdik. Böylece Leningrad yerine MGM-Grand'a gittik." Sonra da Tatyana'ya gülümsedi. "Tanya, hiç fena da oynamadın, değil mi? Acemi şansı diyelim."

Tatyana onayladı. "Las Vegas muhteşem bir yer," dedi gelişigüzel bir ifadeyle. "Oraya tekrar gidebiliriz." Sonra Alexander'a baktı. Ayda bir gitseler ne olurdu? Las Vegas onu gülümsetiyor, zamanla hafızalarından silinmeye başlayan o eski sokakları yaşlı, zayıflamış gözlerle görmenin imkânsızlığını ve vicdan azabını unutturuyordu. Oysa zayıf yürekleri her şeyi tüm netliğiyle görüyordu. Tek yapmaları gereken gözlerini kapatmaktı. Çünkü Leningrad her şeyin sonu olduğu gibi her şeyin başlangıcıydı. Bugün ektikleri bütün *ocotillo*'lar ve kurt üzümleri ruhun gömemediği, gizleyemediği, uzaklaştıramadığı dünkü bombalanmış şehrin güneşli sokaklarından doğmuştu.

Washington ıslık çaldı. "Şey, ben... nasıl desem... elli yıldır evli olan bir çift tanımamıştım hiç," dedi. "Gerçekten de... çok etkilendim. Benim annem yirmi beş yıldır evli." Duraksadı. "Ama üç farklı koca, birkaç erkek arkadaş ve tabii arada ayrılıklarla."

"Birbirinize ilk görüşte âşık olduğunuzu Washington'a anlattım büyükanne," dedi Rebecca ve kıkırdadı. "Ama o ilk görüşte aşka inanmadığı için bana inanmadı."

"Öyle demedim," dedi Washington. "İlk görüşte bir şeyler olabilir ama onun aşk olması gerekmiyor..." Fakat bunu söylerken sesi gittikçe kısıldı ve suratı kıpkırmızı oldu. Masa sessizliğe gömüldü. Yetişkinler rahatsız olmuşçasına anne babalarına baktılar. Tatyana ve Alexander neşeyle bakıştılar, Anthony gözlerini Rebecca'ya, Rebecca da Washington'a dikti.

Tommy geri geldi ve Washington'a yüzmek isteyip istemediğini sorana kadar Washington ayağa fırlayıp kaçtı.

Rebecca özür diledi ve ona ne olduğunu anlamadığını söyledi. "Bu akşam biraz gergin. Normalde çok tatlıdır."

Alexander yapmacık bir tavırla öksürdü. Tatyana masanın altından onu dürttü. Kızına dönüp, "Janie, sanırım arkadaşın Kerri bizi tanıyor çünkü her zaman duyduğumuz soruları sormuyor," dedi. Nerede tanıştınız? Nasıl kaçtınız? Vietnam'da neler oldu? Nazikçe sorulması mümkün olmayan soruların yanıtını almak için Washington'm gün boyunca yaptığı gibi yüzlerini inceleyip durmamıştı da. Kerri bunların hiçbirini yapmamıştı.

Güzel yüzlü, pembe yanaklı Kerri kızarıp kıkırdadı. "Jane ve Vicky bana bir şeyler anlatmıştı," diye itiraf etti. "Gözüm korkmadı diyemem. Yani ben yalnızca öğretmenim. Çocukları küçükler ligine katılan babalar ile kütüphanecileri tanıyorum yalnızca."

"Çocukları küçükler ligine katılan babalar da göz korkutabilir," dedi Tatyana. "Sen bizim arkadaşımız Sam Gulotta'yla tanışmadın tabii."

"O ne durumda? Noel'de gelebilir mi?" diye sordu Janie. "Kerri o zaman onunla tanışabilir."

"Ben generalleri, başkan danışmanlarını ya da savaş esirlerini pek tanımıyorum," diye devam etti Kerri, hafifçe öksürürken biraz korkmuş gibi görünüyordu. "Ama öte yandan Harvard mezunu da olmadığım için pek kötümser değilim. Ayrıca ilk görüşte aşka da inanırım."

Bu sözler üzerine herkes biraz sessizliğe gömüldü ama bu sessizlik fazla uzun sürmedi çünkü Janie neşeyle, "Ve Kerri *muhteşem* gitar çalar!" diye haykırdı.

Anthony bile buna güldü. "Gerçekten mi?" dedi neşeyle, şaşkına dönen ve utanan Kerri'ye bakarak.

Rachel ve Rebecca da Kerri'ye baktılar. "Gerçekten mi?"

Kerri, Anthony'nin yüzündeki neşeyi fark etmeden –ya da Tanrı korusun, ona karşılık vermeden– Tatyana ayağa kalkıp yemeğin bittiğini işaret etti ve kızına, "Kızım, sen utanmak nedir bilmiyorsun," diye fısıldadı.

"Haklısın anneciğim," dedi Janie. "Hem de hiç."

Erkekler poker oynamaya ya da televizyon izlemeye giderlerken isteksizce yetişkin olmaya çalışan Rachel ve Rebecca kadınlarla bir-

likte mutfakta bulaşık yıkamaya gittiler. Tatyana bulaşık yıkamıyordu. Kimse onun kendi tabağını kaldırmasına bile izin vermedi. Onu oturtup eline bir fincan çay verdiler ve o da yemekten artanları Tupperware saklama kaplarına ve plastik kaplara koydu. Çocuklar havuzda çılgınca eğleniyordu. Islak halde Amy'nin kollarına tırmanmaya çalışan Samson ve çoktan giyinip ıslak saçlarıyla Tatyana'nın yanında oturan Washington dışında.

Bulaşık yıkamaktan beş dakikada sıkılan Rebecca kendini masaya atıp, "Büyükanne, Washington senin fotoğraflarını çok beğendi," dedi.

Tatyana'nın yarım metre ötesinde oturan Washington hiçbir şey söylemedi.

"Peki, Washington'a teşekkür ettiğimi söyle," dedi Tatyana.

"O çok gözlemci biri olduğu için onca fotoğrafınızın içinde hiç düğün fotoğrafı olmadığını fark etmiş. Sebebini öğrenmek istiyor."

"Washington mı bunu merak ediyor?" dedi Tatyana neşeyle Washington'a bakarak. "Washington evimin tüm duvarlarını görmüş mü? Gördüyse ona sorar mısın, yatak odamda ne işi varmış?"

Pancar gibi kızaran Washington kekeleyerek, "Hayır, yani belki... ben şey dedim. Belki orada vardır," dedi.

"Orada da yok," dedi Rebecca. "Biliyorum. Ona fotoğraf makinesi teknolojisinin sizin evlendiğiniz on sekizinci yüzyılda Rusya'ya henüz gelmediğini söyledim."

"Çok biliyorsun," dedi Tatyana.

"Ama o bana ne dedi biliyor musun?" Rebecca haylaz bir gülüşle sesini alçalttı. "Sen ve büyükbabam hiç evlenmemişsiniz."

"Böyle mi düşünüyor?"

"Ne harika, değil mi?" diye haykırdı Rebecca.

"Becky," dedi Washington, "aklından geçen her şeyi herkese söylemek zorunda mısın?"

"Evet!" dedi Rebecca.

"Doğru mu anladım acaba?" dedi Tatyana. "Washington kocamın bana ilk görüşte âşık olduğuna inanmadığı gibi benimle gerçekten evlendiğine de inanmıyor, öyle mi?"

"Evet!" dedi Rebecca neşeyle. "Şey, neden seninle evlensin ki? Seni sevmemiş!" Tatyana'yı çimdikleyip dürttü, gıdıkladı. "Haydi büyükanne, ailenin onurunu korumalısın. Washington'a büyükbabamın

seni sevdiğini ve seninle evlendiğini kanıtla. Yoksa elimize koca bir dedikodu malzemesi vermiş olacaksın."

"Evet," dedi Tatyana, "çünkü genelde konuşacak başka konunuz yok." Rebecca onu kesinlikle çok eğlendiriyordu.

Alexander ve Anthony üzerlerine sinen sigara kokusuyla mutfağa geldiler. "İmdat, İmdat!" dedi Janie. "Bulaşık zamanı erkekler mutfağa geldi."

"Masadan kalkmadığından emin olmak istedim," dedi Alexander, Tatyana'ya ve omzunu sıvazlayıp yanından geçti. "Seni bilirim." Janie'nin uyuyan bebeğini bebek sandalyesinden alıp yanma oturdu.

Rachel, Anthony'ye döndü. "Babacığım, duydun mu? Beck'in yeni erkek arkadaşı senin gayrimeşru çocuk olduğunu düşünüyor."

"Ah, büyük ödülü kazandı desene," dedi Anthony.

Alexander, Tatyana'ya göz kırparken herkes onlara ıslık çaldı. Şimdi iyice mahcup olup sandalyesine gömülen Washington dışında herkes.

Rachel ve Rebecca, Tatyana'yı kışkırtmaya devam ediyorlardı. Amy, Mary ve Jane de bulaşıkları yıkarken Tatyana'yı kışkırtmaya çalışıyordu. Tatlıların çıkarılmasına yardım eden Kerri hiçbir şey söylemedi.

Alexander usulca, "Anthony, git de annenin adını temize çıkar. Kızlara fotoğrafları göster," diyerek Tatyana'ya baktı. "Ne? Ne yani, herkese ne kadar dürüst bir kadın olduğunu kanıtlamayayım mı?"

Rachel ve Rebecca heyecanla çığlık attılar. "Buna inanamıyorum, düğün fotoğraflarınızı göreceğiz!" diye haykırdı Rachel. "Sözümü geri alıyorum Becks. Washington harika biri. Hepsi onun o üstü kapalı provokasyonu sayesinde oldu. O düğün fotoğraflarını kimse görmemişti. Varlıklarından bile şüphe ediyorduk!"

Şimdi bebek de uyanmış, ağlıyordu.

"Şunu bilmeni isterim ki büyükanne," dedi Rebecca hafiften alaycı bir ses tonuyla, "ben seni savundum; Washington'a eskiden büyük bir aşk yaşadığınızı söyledim. Doğru değil mi?"

"Sen öyle diyorsan öyledir hayatım."

Rebecca kollarını Alexander'ın boynuna doladı. "Büyükbaba, doğru değil mi?"

"Sen kitap mı yazıyorsun yoksa?"

"Evet!" diyerek güldü Rebecca. "Evet, yazıyorum. Bitirme tezi olarak sen ve büyükannem hakkında bir kitap yazıyorum." Alexander'm başını

okşadı. "Çok küçük olduğumuz için anlamayacağımızı düşündüğün şeylerle dolduracağım içini," diye fısıldadı. Sonra da Tatyana'nın kucağına oturup ona sarıldı. "Bir iyilik yapıp bu hevesli yazara en güzel düğün fotoğraflarınızı göstererek onun hayal gücünü iyice körüklersen Washington'ın sen ve büyükbabamla ilgili gerçekte ne dediğini söylerim. Üstelik aşkın kitabını yazmama yardım edecek," diye mırıldandı Tatyana'nın yüzünü öperek.

"Aşkın kitabı mı?" dedi Tatyana. "Doğrusu kendi adıma *sabırsızlanıyorum.*"

Kızlarının gürültülü dayatmasına dayanamayan Anthony sonunda evden çıkıp "müze"ye, annesi ve babasıyla 1949'dan 1958'e kadar yaşadığı mobil eve gitti.

O eve hiç dokunmamışlardı. Mobilyalar, masalar, duvardaki boya, 1950'lerin dolapları, büfeler, soyunma odaları – hiçbiri değişmemişti, eski halleriyle bırakılmışlardı.

Anthony, Tatyana'nın yatak odasındaki soyunma odasında, hemşire üniformasının arkasında, sağ köşenin en üst rafında Tatyana'nın ruhunu içinde saklayan siyah sırt çantasını buldu.

Tatyana bunu kaldırabileceğini –ya da kaldıramayacağını– düşündüğü zamanlarda ara ara bakardı o çantanın içindekilere. Alexander ise hiç bakmazdı. Tatyana, Anthony'nin orada ne göreceğini biliyordu. İki Spam kutusu. Bir şişe votka. Sovyetler Birliği'nden kaçırdığı hemşire üniforması, neredeyse evliliğinin bitmesine sebep olan Phoenix Memorial Hastanesi'nin hemşire üniformasının yanına, naylonun içinde müzenin dolabına asılmıştı. *Sovyetler Birliği Kahramanı* madalyası çantanın gizli bir gözünde duruyordu. Alexander'ın ona yazdığı mektuplar da oradaydı, hatta yaralandığını duyduğunda bir daha yazmasının mümkün olmayacağını düşündüğü Kontum'dan yolladığı mektup da. Aralık 1970'teki Saygon'a uçak yolculuğu Tatyana'nın hayatının en uzun on iki saati olmuştu. Francesca ve kızı Emily, Tatyana'nın çocuklarıyla ilgilenmişti. Onun iyi kalpli ve affettiği arkadaşı Vikki, Tom Richter'ın cansız bedenini ve Anthony'yi geri getirmek üzere oraya onunla birlikte gitmişti.

Sırt çantasında eski, sararmış bir *Bronz Atlı ve Diğer Şiirler* kitabı vardı. Sayfalar o kadar eskiydi ki dokunsanız un ufak olacaklardı sanki. Onları çevirmek mümkün değildi, ancak kaldırabilirdiniz. Fo-

toğraflar narin parşömen yapraklar gibi kopmuş sayfaların arasına yerleştirilmişti. Anthony o fotoğraflardan ikisini bulup götürmeliydi. Birkaç dakikasını alacak bir şeydi bu.

Tatyana'nın Alexander'la tanışmadan önceki zamanlarından kalma, kenarları kıvrılmış fotoğrafları. Burada Tatyana birkaç aylıktı ve annesi bir kolunda onu, diğerinde Paşa'yı taşıyordu. Diğerinde biraz daha büyümüştü, Paşa'yla birlikte Luga Nehri'nde oynuyordu. Birkaç yıl sonra çekilmiş bir başka fotoğrafta Daşa'yla birlikte hamakta uzanmıştı. Güler yüzlü, siyah saçlı Daşa on dört yaşlarındaydı. Tatyana burada on yaşlarındaydı, beline kadar gelen iki örgüsüyle bir ağaç kütüğünün üstünde tek eliyle amuda kalkmıştı. Başka bir fotoğrafta Tatyana ve Paşa birlikte kayığa binmişlerdi, Paşa onu korkuturcasına küreği kafasının üzerinden geçiriyordu. Diğer fotoğrafta bütün aile bir aradaydı. Anne baba yan yana, ciddi bir ifadeyle poz verirken Deda, Tatyana'nın elini tutmuştu. Babuşka da Paşa'nın elini tutmuştu ve Daşa önde neşeyle gülümsüyordu.

Bir gün Tatyana, Alexander'a, Daşa'nın aşkın tadına bakmadan ölmediğine sevindiğini söyleyecekti.

Alexander. İşte o da buradaydı. Tatyana'yla tanışmadan önce, yirmi yaşındayken, 1940'taki Kış Savaşı'nda Yuri Stepanov'u geri getirdiği için ona verilen kahramanlık madalyasını alırken çekilen fotoğraf. Alexander üzerine tam oturan Sovyet üniformasıyla rahat bir pozisyonda durmuş, elini alnına götürüp selam vermişti. Yüzünde ışıltılı bir tebessüm vardı, gözleri kaygısızca bakıyordu. Kendini bulmuş hali nefes kesici, incitici gençliğini yansıtıyordu. Ama savaş vardı ve adamları çoktan donmuş, açlıktan ölmüştü... annesi ve babası da ölmüştü... evden çok uzaktaydı... ve daha da uzaklaşıyordu. Her gün son günü gibiydi, o veya bu şekilde her gün son günüydü. Yine de gülümsüyordu, yüzü ışıldıyordu, mutluluğunu yansıtıyordu.

Anthony o kadar gecikti ki kızları bir şeyler söylemiş olmalıydı. Sonra geldi. Babası gibi o da duygularını gizlemeyi, dışarıdan sakin görünmeyi öğrenmişti. *Bir erkeğin yapması gerektiği gibi*, diye düşündü Tatyana. Bir erkek hayatın zorlukları karşısında güçlü durmayı öğrenmeden Başkan'ın Millî Güvenlik Konseyi'ne giremezdi. Bir adam hayatın zorlukları karşısında güçlü durmayı öğrenmeden Anthony'nin yaşadıklarını yaşayamazdı.

Anthony elinde, kitabın sayfaları arasında düzleştirilmiş ve yılların etkisiyle grileşmiş, rengi solmuş iki fotoğraf tutuyordu.

Mutfak sessizliğe gömüldü, Rachel ve Rebecca bile beklenti içinde nefeslerini tutmuştu. "Görelim bakalım," diye mırıldandılar uzun parmaklarıyla narin, sepya tonlarındaki fotoğrafları temkinli bir şekilde tutarak. Tatyana onlardan uzakta duruyordu. "Bizimle birlikte bakmak ister misiniz büyükanne, büyükbaba?"

"Biz onları biliyoruz," dedi Tatyana, sesi biraz çatlamıştı. "Siz bakın."

Torunları, kızları, oğulları, misafirleri başlarını uzatıp fotoğraflara baktılar. "Washington, bak! Onlara bak! Sana ne dedik?"

Yirmi üç yaşlarındaki Şura ile on sekiz yaşlarındaki Tanya evlenmişti. Lazarevo yakınlarındaki kilisede Alexander Kızıl Ordu üniformasıyla, Tatyana o tek renkli fotoğrafta siyah görünen kırmızı çiçekli beyaz elbisesiyle evlenmişti. Tatyana onun yanında durmuş, koluna girmişti. Alexander yüzünde kocaman bir gülümsemeyle fotoğraf makinesine bakıyordu. Tatyana omuzlarına dökülen sarı saçları, çıplak kolları, hafifçe aralanmış dudaklarıyla küçük bedenini ona yaslamıştı.

"Büyükanne!" diye haykırdı Rebecca. "Ben şu an gerçekten utandım. Büyükbabama nasıl bakıyorsun öyle!" Tatyana, Alexander'a döndü. "Büyükbaba, sana nasıl baktığını fark ettin mi hiç?"

"Bir iki defa," diye karşılık verdi Alexander.

Diğeri de siyah beyaz bir fotoğraftı. Tanya on sekiz, Şura yirmi dört yaşındayken çekilmişti. Alexander kollarını onun vücuduna sararak onu kucaklamıştı, Tatyana da kollarını onun boynuna atmıştı. Birbirlerine bakarlarken dudaklarını mest olmuş bir halde birleştirmişlerdi. Tatyana'nın ayakları yerden kesilmişti.

"Vay canına büyükanne," diye mırıldandı Rebecca. "Vay canına büyükbaba."

Tatyana granit tezgâhı silmekle meşguldü.

"Washington'm sizinle ilgili ne söylediğini bilmek ister misiniz şimdi?" dedi Rebecca gözlerini fotoğraftan ayırmadan. "Size Fibonacci çifti diyor!" diyerek kıkırdadı. "Ne kadar *seksi*, değil mi?"

Tatyana, Washington'a isteksizce gülümseyerek bakarken başını iki yana salladı. "Tek eksiğimiz de yeni bir matematik uzmanıydı. Matematikten ne beklediğinizi anlamıyorum."

Janie de mutfak masasında bebeğiyle birlikte oturan babasının yanına gelip ona doğru eğildi ve kollarını onun boynuna dolayıp onu öperek kulağına, "Babacığım, bebeğime nasıl sesleneceğimi buldum şimdi. Çok basitmiş," diye mırıldandı.

"Fibonacci mi?"

Janie güldü. "Tabii ki Shannon. Shannon."

Şöminede ateş yanıyordu. Dışarısı karanlık ve sessizdi. Tatlılarını yemişlerdi. Kerri'nin yaban mersinli pastası o kadar güzeldi ki Anthony ondan iki defa istemişti. Hatta iki defa istemekle kalmamış, ona başka hangi pastaları yaptığını, akustik mi, yoksa elektrogitar mı çaldığını, çok sevdiği "Carol of the Bells"i çalmasını bilip bilmediğini de sormuştu. Amy ve Mary de turta hamurunu nereden aldığını sormuşlardı çünkü çok lezzetliydi. Kerri o an utançtan kıpkırmızı olmuştu çünkü hamuru da kendisi yapmıştı. "Turta hamurunu kendin mi yaptın?" demişti Amy hayretler içinde. "Kim yapabilir ki böyle bir şeyi?"

Aile her zamanki gürültülü haliyleydi. Evin diğer odalarından kavga eden çocukların, langırt makinesinin, çarpışan bilardo toplarının, değiş tokuş edilen beyzbol kartlarının, yere düşen bardakların sesi, büyük kızların, "Şimdi bunu yapmaktan hemen vazgeçmezsen yemin ediyorum seni..." diye başlayan, annelere özgü çığlıkları geliyordu.

Sonunda on beş uzun saçlı genç koridordaki karaoke makinesinin etrafında toplandı ve anne babaları, büyükanne büyükbabaları, misafirleri neşeyle otururken detone olmalarına aldırmadan şarkıları arka arkaya söylediler. Rachel ve Rebecca avazları çıktığı kadar bağırıp hayatlarının sonuna dek genç olmak istediklerine, hayatta olmanın güzelliğine ve ölene kadar on sekiz yaşında olmak istediklerine dair şarkılar söyleyip şov yaptılar.

Herkes karaokeye bayılıyordu; Alexander ve Tatyana birlikte "I Walk the Line" ve "Groovy Kind of Love" (herkesin sevdiği) şarkılarını birlikte söyleyerek torunlarını ve kendi çocuklarını eğlendiriyordu. Alexander tek başına Leonard Cohen şarkıları söyleyip Tatyana'ya başka bir âşık isterse onun için maske takacağını söylemiş, üç erkek kardeş de "When I Was Young" şarkısını Animals grubu gibi bağıra bağıra söylemişti. Ama makine şimdi yirmi yaş altı çocukların eline geçmişti.

O sırada Anthony Jr. mikrofonu aldı ve üç dakikalığına gotik tarzından vazgeçip kapkara gözlerini babasına dikerek müzik, ritim olmadan, kimse ona eşlik etmeden, "The Summer of '69"ın muhteşem akapella versiyonunu söyledi. Sesi bütün evi doldururken o sıra dışı ve derinlere gizlenmiş yeteneğini sergileyip on yaşındaki çocukların bile dilinin tutulmasına sebep olmuş, sondaki *hayatımın en güzel günleriydi* kısmından sonra Anthony'yi odadan çıkmak zorunda bırakmıştı. Tommy peşinden koşup, "Ne oldu baba? Çok iyi söylüyordu, ne oldu?" diye sormuştu.

Alexander herkesten uzakta pencere kenarındaki küçük kanepenin kenarına oturmuş, onları izliyordu. Ama Janie'nin en küçük iki kızı Vicky ile Nicky etrafından ayrılmıyordu.

Tatyana gelip arkasında durdu ve ona doğru eğildi. "İyi misin?" diye fısıldadı. "Çok mu gürültülü burası? İçeri geç, uzan. Yoruldun."

Onları izleyen çocuklarının, "Baba, gerçekten, git de uzan, yoruldun,", "Uzun bir gün oldu, nasılsın?", "Babacığım, haydi, bizim için bu saate kadar oturdun. Biz baykuş gibiyizdir, bilirsin," türü müdahaleleri olmadan onunla *fısıldaşamazdı*.

Alexander güldü. "Bana annelik taslamayın. İyiyim ben," dedi. "Ama Paşa ile Harry'nin film izlemek için fırsat kolladığını görüyor musun? Sanırım uzun bir yürüyüşe çıkmanın tam sırası." Sonra Tatyana'ya döndü. "Geliyor musun?"

Yanıt beklemesine gerek yoktu. Çocukları geçmiş zamanı saniyelere ayırıp gözler önüne sererken Tatyana'nın gizlice onları izlemek isteyeceğini biliyordu. Ama kendisi istemiyordu. Alexander, Janie'den bebeği aldı ve adı yeni konan Shannon Clay III'le birlikte sabır otlarının arasında yürümeye çıktı. Tatyana da içeride kayboldu.

Çocuklar her Şükran Günü'nde karaokeden sonra bunu yapıyordu, tatil geleneğiydi bu âdeta. Işıklar sönüyor, kalabalık toplanıyor, ergen kızlar, Harvardlı kızlar, hatta bu yıl o soğuk erkek arkadaş ve narin, meraklı dördüncü sınıf öğretmeni. Tommy yanında olsa da Anthony Jr.'ın nerede olduğunu bilmeyen Anthony sekiz milimetrelik bir projektör çıkardı ve çok geçmeden siyah beyaz görüntüler hayatlarının birkaç anını krem rengi duvara yansıttı; görüntüler hem pek bir şey anlatmıyor hem de her şeyi anlatıyordu. 1963'ten, 1952'den, 1948'den,

1947'den eski filmler izlediler, çocuklar ve ebeveynler yaşlandıkça daha gürültücü oluyorlardı.

Bu yıl Ingrid orada olmadığı için Anthony onlara yeni bir şey izletti. 1963'ten bir şeydi bu. Bir doğum günü partisiydi, herkes mutlu görünüyordu. Pastalar, henüz yakılmamış mumlar vardı. Anthony'nin yirminci doğum günüydü. Tatyana, Janie'ye hamileydi ("Anne, bak, büyükannemim karnmdasm!" diye haykırdı Vicky). Harry ortalıkta geziniyor, Paşa hiç durmadan onun peşinden koşturuyordu. Ah, 1999'da altı çocuk, babalarının tıpkı kendileri gibi yaramazlık yaptığını izlemeye bayılmıştı. Mary ve Amy de değerli kocalarının küçüklüğünü gördüklerine sevinmişlerdi. Keyiflerine diyecek yoktu. Anthony bahçede, göğsü açık halde ve üzerinde mayoyla bacak bacak üstüne atıp oturmuş, gitar çalıyordu. "Kendime mutlu yaşlar diliyorum," diyordu ama pek de "mutlu bir yaş" değildi bu. Ağabeylerinin, babalarının neşesi yavaş yavaş sönerken acısını kendi yüreklerinde hissetmişlerdi. Aniden bacakları hiç bitmeyecekmiş gibi görünen mini elbiseli, uzun boylu, esmer, göz alıcı bir kadın Anthony'nin yanında belirdi. Kamera hâlâ Anthony'ye çevriliydi çünkü o şarkı söylüyordu. Kadın çakmağını çakıp mumları yakıyordu. Anthony gitarının tellerini tıngırdatıp o zamanın popüler şarkısını söylerken o, mumları tek tek yakıyor, "Ring of Fire"ın sözlerine eşlik ediyordu. Kadın, Anthony'ye bakmıyor, Anthony de ona bakmıyordu ama yirmi artı bir mumu yakarken kadının çıplak bacaklarının Anthony'nin çıplak ayağının tabanına değdiği görünüyordu. *Ve yanar, yanar, yanar...* Kadın mumları yaktığında asla yalan söylemeyen kamera onların anlık bakışmalarını yakalıyordu. Ardından kadın gidiyordu ve bir gramlık nötr madde on tonluk TNT'ye eş değer bir patlama yaratıyordu.

Makara bitti. Sonraki. Çiçeği burnunda yazar Rebecca, "Baba, kimdi o? Büyükannemin arkadaşı Vikki miydi?" diye sordu.

"Evet," dedi Anthony. "Büyükannenin arkadaşı Vikki'ydi."

Tak jivya, bez radosti/bez muki/pomniu ya uşedşiye goda/i tvoi serebryannyiye ruki/v troyke yeletevşey navsegda...

Şimdi artık o troykanın içinde sonsuza dek uçup giden o mutlu yılları, senin o uzun ve bembeyaz kollarını hüzünle hatırlayarak yaşıyorum...

Anthony onları daha uzaklara, 1947'ye götürdü. "Büyükannem ne kadar komik baksanıza!" diye gülüştü torunlar. "Büyükbabamla bilek güreşi mi yapıyor?" O sabit durmayan kameradan tek görünen Tatyana'nın, piknik masasında bir adamın güçlü ve sabit duran esmer kolunun üstündeki bir çift beyaz koluydu. "Hep senin peşinde dolanıp durmuş Anthony,", "Nakavt olmuş,", "Hâlâ öyle," dedi Rebecca. "Baba, şu haline bak, onun kucağına oturmuşsun, seni öpüp duruyor. Çok garip! Kaç yaşındasın burada?"

"Hımmm... dört."

"Büyükbabam nerede? Yıllardır bu filmleri izliyoruz ama büyükbabamı hiç göremedik."

"Çünkü kamerayı o tutuyor. Onun kolunu gördünüz işte. Daha ne istiyorsunuz? Bunlar onun için çekildi zaten. Büyükanneniz hep onun için yapardı bunları," dedi Anthony.

"Yapma, onu gösteren bir tek film yok mu?"

"Sanmıyorum."

"Haydi, baba. Mutlaka vardır! Haydi, bize bir şeyler göster. Büyükbabamı, babamı göster Anthony. *Lütfen.*"

Anthony makaraların saklı olduğu kutuyu isteksizce karıştırdı. İsteksizce de olsa o tek koluyla makaralardan birini ustalıkla sardı ve bir dakika içinde herkes nefesini tutarken krem rengi duvarda hayaletimsi bir mucize gibi havuz başında duran genç bir adam belirdi. Kameranın kendisine doğrultulduğunu görünce yaralarını kapatmak için üzerine gömleğini giyiyordu. Tramplenin üstünde kollarını iki yana açıp vücudunu dikleştiriyor, atlamaya hazırlanıyordu. Sarışın kadın suyun içindeydi. Projektör klik klik klik diye dönüyordu. Adamın beyaz dişleri, ıslak, siyah saçları, uzun bacaklı, kaslı vücudu duvarı kaplıyordu. Koyu renkli dövmelerinin şekli belirsizce de olsa görünüyordu. Göğüsleri geniş, kolları kocamandı. Güçlü kollarını açıp yaylanarak atlıyor, kadını suyun içinde oynattığı ayaklarından kavrıyordu. Nefes almak için suyun üzerine çıktıklarında kadın kaçmak istiyor ama adam izin vermiyordu. Ancak o çerçevenin içindeyken adamın ne kadar iri, kadınınsa ufacık olduğu görünüyordu. Sessizce, ikisi birden vücutlarını birbirine yaslıyor, ayaklarını oynatıyor, su sıçratıyorlardı. Sonra kadın onun ellerine atlıyor, adam onu başının üzerine kaldırıyor, kadın minicik bikinisinin içinde doğrulup kollarını uzatıyor, dengede durmaya

çalışıyor ve bir süre dik duruyorlardı. Kadın onun ellerinde, onun tam üstünde kollarını iki yana açmıştı. Sonra adam onu itiyordu ve kadın şiddetle geriye düşürüyordu. Kamera kahkahalardan sallanıyordu, kendisi de kahkahalardan dolayı sallanıyordu ve kadın sudan çıkıp onun sırtına tırmanıyordu, ensesini ve başını öpücüklere boğuyordu. Adam kameraya dönüp eğiliyor, el sallıyor, gülümsüyordu. Klik, klik, makara bitiyordu, duvar beyaza dönüyordu ve odada projektörün titreşiminden başka ses duyulmuyordu.

"Ne kadar gençlermiş," diye fısıldadı Rebecca.

"Bizim gibiler," dedi Washington.

Çocuklar oturuyordu. Bir yerlerden hafif bir müzik sesi geliyordu. Çocukların eşleri uyuyordu. Çocukların çocukları da uyuyordu. Masa hokeyi, masa tenisi, basketbol ve masa oyunu oynamaktan yorulan ergenler, hatta Harvard öğrencileri bile uyumuştu. Matematik uzmanı, Tommy ve Anthony Jr.'la aynı odada kalıyordu, koridorun diğer ucundaki saf ve temiz Becky'den uzak tutulmuştu.

Dağın tepesinde, büyüdükleri evin mutfağında dördü birlikte oturmuştu. Gece yarısı yemeklerini çıkarmışlardı. Soğuk pırasalı ve jambonlu dolma, doğruca üzerini kaplayan streç filmin içinden yedikleri hindi parçaları. Eski şarabı içip yeni biralar açtılar.

Dingin bir halde duruyorlardı. Bu Şükran Günü'nde biraz rahatlamak, biraz huzur bulmak, aileyle birlikte olmak, anıları tazelemek, paylaştıkları ve çabucak geçip giden o güzelim çocukluklarını hatırlamak için onlar biraz daha uzun oturmuşlardı. Vahada oturmuş, annelerinin ekmeğini yiyorlardı. Gün içinde eşlerinin, çocuklarının yanında spordan, çocuklardan, politikadan, silahlardan, işten güçten konuşmuşlardı ama tatil gecelerinde bunları konuşmazlardı.

Harry ve Paşa çocukken Alexander'la birlikte tekneyle denize açıldıklarından, büyük ihtimalle Biscayne Koyu'na gittiklerinden bahsediyorlardı. İkisi de palmiye ağaçlarını, yeşil suyu, sıcağı, kendileri yavru balıklar gibi kalırken onun ikisinin arasında nasıl da güçlü durduğunu hatırlıyordu. Janie ve Anthony yoktu. Alexander oğlanları sıraya oturtur, onlara flok yelkenini nasıl katlayacaklarını gösterirdi. Onlara olta, kanca, solucan verirdi ve iki çocuk da onun yanında ağlarını suya atardı. Anneleri dümende beklerdi. *Benimle gelin, sizi balıkçı*

yapayım. O sigara içer, arada bir ağını çekerdi. Çocuklar da onu taklit eder, kendi ağlarını çekerlerdi. Balıklar kancalardaki solucanları yerdi ama asla yakalanmazlardı. Sonraları Harry kendi kancasıyla fazla ilgilenmeye başlamıştı. Başka ne yakalayabilirdi? Kıyafet yakalayabilir miydi? Odun? Paşa'nın bacağının hatırı sayılır bir parçası?

"Harry, en başından beri sende bir sorun varmış yani, gördün mü?" dedi Janie.

Paşa, "Evet ama kancayı çekip kendime ilk yardım uygulamıştım," dedi.

"Eh, sen annenin oğlusun," dedi Harry. "Üstelik bunu nasıl yapacağını sana ben gösterdiğim halde bana bir teşekkür bile etmedin. En başından beri kim olduğumuzu bildiğimiz için şanslıyız."

"Kim olduğumuzu hepimiz biliyorduk," dedi Janie Barrington. "En başından beri." Sonra Anthony'ye döndü. "Seninle balığa gitti mi hiç Anthony?"

"Bir iki defa," dedi Anthony.

Ve birkaç metre ötede, yemek salonu ile mutfağın arasındaki uzun, karanlık kilerde, duvar ile dolaplar arasında küçük bir oyuk vardı. O duvara yaslı küçük bir tabure, taburenin üstünde de Tatyana vardı. Gözlerini kapatmış, başını geriye atıp o küçük, gizli noktasında duvara yaslanmış, hafifçe titriyor, başını sallıyor, çocuklarının kocasını bugüne nasıl taşıdıklarını dinliyordu.

Alexander onu aramaya çıktı ve Tatyana kendisi de uykusuz olmasına rağmen soyunup onun yanına uzandı. O gün hakkında konuşmak istiyordu ama Alexander yorgundu ve ona yarın daha detaylı konuşacaklarını söyledi. Tatyana onun uyumasını bekledi ve sabahlığını giyip şimdi bomboş olan mutfağa geçti, kendine bir fincan çay yaptı. Evin içindeki uğultular onu rahatlatıyordu. Döşemenin hangi noktasının gıcırdadığını ve o yapışkan parmakların neden olduğu yağ lekesinin yerini biliyordu. Janie'nin porsuğa benzeyen labradorunun oturma odasındaki halının hangi köşesini parçaladığını biliyordu. Hangi musluğun damlattığını ve "sarımsak mezarlığı" dediği yerin önünden her geçtiğinde aldığı sarımsak kokusunu biliyordu; ters çevrilmiş bir mumluk gibi, üzerinde delikler olan, küre şeklinde bir çömlekti bu.

Ev *tamamdı*.

Orada düşünüyor, kendini rahatlatıyordu. O günün bitmesini istemiyordu.

Ekmek yaptı.

Biraz süt ile şekeri, kuru mayayı karıştırdı ve hamurun kabarması için kabı sıcak bir lambanın altına koydu. Taburesine oturup çayını yudumladı, mayalı karışımın yavaş yavaş kabarmasını, köpüklenmesini izledi. Onu bir kaşıkla karıştırıp seyrelttikten sonra oturup tekrar kabarmasını izledi.

On beş dakika sonra unu aldı, tereyağını eritti ve içine iki fincan süt daha ekledi. Yumurtaları ayırıp beyazlarını köpüksü, katı bir görünüm alana kadar çırptı. Arkasına döndüğünde Anthony'nin uykulu gözlerle oturmuş, onu izlediğini gördü. "Hâlâ uyumadığına inanamıyorum."

"Ben de senin hâlâ uyumadığına inanamıyorum."

Tatyana ona da bir fincan çay yaptı. "Kızının yeni âşığına ne diyorsun?"

Anthony omuz silkti. "Onunla yatmak zorunda olan ben değilim, ha? Çok da umurumda değil. Rebecca'nın ailesinin karşısına dilindeki o şeyle çıkmamasını tercih ederdim ama bana soran olmadı."

"Rebecca onun ilk gerçek aşkı olduğunu söylüyor," dedi Tatyana.

"On sekiz yaşındayken herkes gerçek aşk gibi görünür," diye karşılık verdi Anthony ve sustu. Bakıştılar, başka bir şey söylemediler. *Gerçekten de öyle*, diye düşündü Tatyana. Ama bazen gerçekten de öyleydi.

Anthony tezgâha yaslanıp onu izledi. Nereye gitse gözleriyle onu takip etti. Unu, şekeri, yumurtaları, sütü ve mayayı karıştırıp yoğurmasını, erimiş yağı eklemesini izledi.

Taş gibi sertleşmiş ekmeği her biri bir deste büyüklüğünde dört eşit parçaya böldü. Sonra desteleri yine ikiye böldü. Birer parçayı sabaha sakladı. Diğer yarıları dört tabağa koydu. Bir tabağı kız kardeşinin, bir tabağı kendisinin, bir tabağı Alexander'ın önüne, bir tabağı da annelerinin sandalyesine koydu. Çatal bıçak alıp kendi payından bir parça kesti. Ağzından bir damla kan damladı. Görmezlikten geldi. Ekmeği ağzına götürüp birkaç dakika çiğnedikten sonra yuttu. Ekmekte küf tadı vardı ve hafifçe de saman tadı geliyordu.

Alexander kendi payını çoktan bitirmişti. Daşa da bitirmişti. Kızlar annelerinin payına ya da annelerinin boş sandalyesine hiç bakmadılar. Artık Daşa ve kendi sandalyesi dışındaki bütün sandal-

yeler boştu. Bir damla daha masaya damladı. Ablası birkaç gün önce ölen annelerinin önüne diz çöküp Tatyana'ya ne öğretmişti. "Günlük ekmeğimizi bize bağışla," dedi Daşa.

"Günlük ekmeğimizi bize bağışla," dedi yetmiş beş yaşındaki Tatyana, Arizona, Scottsdale'deki evinde.

"Âmin," dedi Anthony. "Ekmek yaptığına dair anılarım elli yıl öncesine kadar gidiyor. İçine konan bütün malzemeleri görmeden ekmeğin başlı başına bir yiyecek olduğunu fark etmiyorsun."

Tatyana hafifçe gülümseyerek başını salladı. "Evet," dedi ve avuçlarını açıp başını önündeki hamura doğru eğdi. "Pamuk çekirdeği ya da saman. Mukavva. Talaş. Keten tohumu. Tutkal. İşte sana başlı başına bir yiyecek."

Tatyana fırına konabilen geniş bir kaba hamuru yaydı, üzerine beyaz bir havlu örttü ve onu karanlık fırına attı. Şimdi ekmek kabarabilirdi. Oğlunun yanma oturdu. Çaylarını yudumladılar. Ev çok sessizdi, yalnızca damlatan musluğun sesi geliyordu.

"Anne, oraya oturup bizi dinlediğini bildiğimizi biliyorsun, değil mi?"

Tatyana güldü. "Evet, oğlum," dedi neşeyle. "Biliyorum." Oğlunun yüzünü okşayıp yanağına bir öpücük kondurdu. "Haydi, Ingrid'i anlat. Durum biraz düzelmedi mi?"

Anthony başını iki yana salladı. Annesine bakmıyordu şimdi. "Her zamankinden daha kötü. Doktora her şeyin benim yüzümden olduğunu söyledi. Onu buna ben sürüklemişim. Hep gidiyormuşum, evde yokmuşum." Büyük bir hayal kırıklığıyla dudaklarını sıktı. "On beş yıldır aynı şeyi söylüyor. 'Sen hep yollardasın Anthony.' Kamyon şoförüymüşüm gibi." Cık cıkladı. "İki gün önce Minnesota'daki Betty Ford'a girişini yaptım."

"Bu iyi, faydası olur belki."

Anthony pek ikna olmamıştı. "Orada en az sekiz ay kalacak. Düzelmediği sürece geri gelmesini istemediğimi söyledim ona."

Tatyana oğluna baktı. "Peki ya oğulların? Onlara kim bakacak?"

"Şimdi bile bakmıyor ki onlara anne! Zaten sorun da burada. Tommy iyi bir çocuk ama Anthony Jr. sürekli başını belaya sokuyor." Anthony iç geçirdi. "Ciddi beladan söz ediyorum. Okulda arkadaşlarıyla. Yasalara karşı geliyor." Başını iki yana salladı. "Gün içinde bir

şey söylemek istemedim, herkesi üzmenin anlamı yoktu. Ama Başkan'a istifamı verdim. Başka seçeneğim yok. Devam edemem. Yani ne yapabilirim ki? Çocukları... bırakamam ve şimdi o da gitti." Sonra duraksadı. "Washington'dan gidiyoruz."

Bu önemli bir karardı. Anthony yirmi yılı aşkın bir süredir Washington'da yaşıyordu.

"Yuma'da yeni bir göreve atandım."

Yuma! Tatyana başını sallarken heyecanını gizlemeye çalıştı.

"Üç yıllık bir görev," diye devam etti Anthony. "İstihbarat, silahlar, arada bir seyahat. Oğlanlar benimle gelecek ve çoğunlukla belli bir yerde kalacağım. Ona henüz sormadım ama eminim yokluğumda Harry bana yardımcı olacaktır, oğullarım onunla bir hafta geçirdiğinde başlarına ne geldiğini anlamayacaklar."

"Harry sana yardımcı olur eminim," dedi Tatyana temkinli bir ifadeyle. Oğlunun mutlu olmadığını biliyordu ve böyle bir durumda kendisi de sevinemezdi. Kendisiyle ilgili bir durum değildi bu. "Bunun iyi bir şey olduğunu düşünmediğini biliyorum oğlum," dedi. "Ama gerçekten harika. Oğulların babalarının yanında olmasına sevinecekler. Harry de çok sevinecek. Düşünsene, ikiniz de Yuma'da olacaksınız. Onu hemen uyandırmak ve ona bu haberi vermek isterdim, şimdi." Eli Anthony'nin mutsuz yüzünde kaldı. "Sen doğru olanı yapıyorsun ve bunun üstesinden de geleceksin. Haydi, neşelen," dedi usulca. "Güçlü ol. Yapacak çok işin var. Perseus'un bir kişi olduğunu unutma," diyerek gülümsedi. "Aynı anda her yere yetişemez."

"Teşekkürler," diye mırıldandı Anthony annesinin elini öpüp ona yaslanarak ve ardından derin bir kederle, "Bir adamın hayatı boyunca kaç Andromeda'sı olabilir ki?" diye sordu.

Kafa kafaya vermişlerdi şimdi. Tatyana en azından bir tane daha olmasını ümit etti. "İnanmaya devam et oğlum," diye fısıldadı.

O an tanıdık ayak sesleri duyuldu. Alexander kemerin altında belirdi. Yüzünde keyifli bir ifade yoktu. "Karımın yatakta benimle kalması için ne yapmalıyım acaba?" dedi yüksek sesle, şaşkın bir ifadeyle ona bakan Tatyana'ya. "Güneş doğduğundan beri ayaktasın ve şu anda da saat sabahın üçü. Sırada ne var? Sandalyeni ön bahçeye mi götüreceksin?" Dönüp yanına gelmesini işaret etti. "Gel," dedi tartışmaya yer bırakmadan. "Haydi, gel."

Yatak odasına geçtiklerinde Tatyana sabahlığını çıkardı ve 1949'dan beri kullandıkları kocaman, eski, pirinç yatakta onun yanına uzandı. Alexander'ın yüzü asıktı ama bu fazla uzun sürmedi çünkü uyumak ve ona dokunmak istiyordu. "Yatağımda duramıyorsun, değil mi?" Yüz yüze yatıyorlardı şimdi. "Çok rahat, çok sıcaktık ama hayır." Alexander onun sırtını, göğüslerini, bacaklarını okşadı.

"Yarın için ekmek yapmalıydım," diye fısıldadı Tatyana hamurlu ellerini onun üzerinde gezdirerek.

"Elli altı yıldır bu ülkede olduğuna göre artık seni süpermarkete götürmenin ve sana on ikinci raftaki şeylere *ekmek* dendiğini öğretmenin vakti geldi," dedi Alexander. "Her türlü ekmeği istediğin zaman bulabilirsin, karne yok, kar fırtınası yok, üstelik kuyrukta beklemen de gerekmiyor." Şimdi rahatlamış, ısınmış, yayılmıştı; Tatyana'nın sırtını okşayıp ona Anthony Jr.'ın kızgın, Tommy'nin üzgün olduğuna, bebeğin giderek sevimlileştiğine ve güzel bir gün geçirdiklerine dair bir şeyler söyledi. Matematikle ilgili yalakalığına rağmen Washington'ı çok da umursamadığını söyledi... Mırıldanıp ona iyice sokuldu ve Tatyana da onu okşayıp uyumasını sağladı.

Yıllar öncesine gitti, Anthony'nin sesine, gitarla arkadaşlık ettiği günlere. Kışlık montlarını giymiş, babasıyla birlikte Aralık 1948'de Bethel Adası'ndaki Free denen evin yakınlarında bulunan My Prerogative adındaki iskeleye oturmuşlardı. Alexander iki oltayı birden tutarken Anthony ona "Have Yourself a Merry Little Christmas" şarkısını nasıl çalacağını gösteriyordu. Tatyana tatil için jambon ve karamel yaparken mutfağın açık penceresinden onları, notalarla, akortla, oltalarla boğuşmalarını izliyordu. Baba oğul kafa kafaya vermişti, dört yaşındaki Anthony iki minik koluyla gitarını sımsıkı kavrayıp yirmi sekiz yaşındaki sigara içen babasına yaslanmıştı. Tatyana da onların soğuk kanalları aşıp gölgeliklere kadar giden biri yumuşak, biri derin kıkırtılarını dinliyordu...

Buradayız yine tıpkı eski günlerdeki gibi,
Geçmişin o mutlu, ışıltılı günlerindeki gibi...

İki

Çok geçmeden o yüzyıl gelip geçmiş, bir denizden diğerine gidip yeniden suları aşmıştı. Tatyana ve Alexander eski bir hayatı yaşamış, yeni bir hayata adım atmıştı. Yaşamışlardı.

Ama mangolar hâlâ olgun ve tatlı, avokadolar tazeydi, domatesler de. Bahçeye hâlâ çiçek ekiyorlardı. Sinemaya gitmeyi, gazete ve kitap okumayı seviyorlardı. Ayda bir Yuma'daki oğulları ile torunlarını ziyarete gidiyorlardı (Harry, Alexander'a üzerinde çalıştığı son model silahları gösteriyordu; Alexander en çok onları beğenmişti). Ayda bir Sedona'ya ve Grand Canyon'a gidiyorlardı. Ayda bir de Las Vegas'a. Amerikan televizyonunu seviyorlardı, en çok da komedi dizilerini. Ve tabii Vegas Strip'teki Bellagio Oteli'nin otuz altıncı katındaki teras süitinin onlara sunduğu diğer şeyleri de.

"Tanya, çabuk gel, bak, televizyonda ne var."

Tatyana geldi. "Aman Tanrım."

"Ne ülke ama. Ekmek ve bu."

Evde akşam geç saatlere kadar kanepede oturuyorlardı. Televizyon kapalı olurdu ve Alexander, Tatyana'nın neredeyse daldığını anlayabiliyordu. Dizlerine bir battaniye atarlardı. Tatyana başını onun koluna yaslayıp otururdu.

"Tatya," diye seslenirdi Alexander. "Tatyana, Tanya, Tatyaşa..."

"Hımmm?" derdi Tatyana uykulu uykulu.

"Arizona'da yaşamak ister misin Tatya?" diye fısıldardı Alexander ateşe bakarken. "Baharın hüküm sürdüğü o müthiş topraklarda?"

"Evet..." diye tekrar ederdi Tatyana. "Evet, hayatım, evet, canım."

Alexander yatak odalarının önündeki bahçede oturup sigarasını içer, gecenin kokusunu içine çekerdi.

Her sabah havuzlarında yüzüyorlardı. Bir keresinde beş tur attıktan sonra nefes nefese kalmış bir halde kenara tutunup dinlenirken Alexander, "Kral Davud'un yaşlandığında danışmanının ona ısınmak için genç bir bakireyi yanma almasını tavsiye ettiğini biliyor muydun?" diye sordu.

Tatyana hiç beklemediği bu yorum karşısında kızardı.

"Ah, beni öldüreceksin sen," dedi Alexander onu kendine çekerek.

"Sanırım Kral Davud o genç bakirenin yararını görmüş," dedi Tatyana gözlerini kapatarak.

"Evet..." Alexander'ın dudakları onun yüzündeydi. "Ve onu hayatı boyunca ısıtmış."

Alexander ona zafer kazananların silahlarından vazgeçmediğini, kılıçlarını bırakmadığını, onları kınlarına koyup hazırda beklettiklerini anlatıp duruyordu. Ona, "Benimle iyi geçin, artık seksen bir yaşındayım," diyordu ve Tatyana da bazen onu dinliyordu.

Tatyana sabahları kahvaltıda ona *waffle* yapıyordu. Alexander öğle yemeği için eve geldiğinde Tatyana ona ton balığı ve elma veriyordu. Öğleden sonraları uzun uzun *siesta* yapıyorlardı ve Tatyana yemek pişirirken Alexander yeni mutfakta haberleri izliyor ya da ona gazete okuyordu. Yalnız başlarına yemeklerini yiyor, güneş batmadan önce dağın eteklerinde yürüyüşe çıkıyorlardı. Bazen dondurma yemeye gidiyor, Scottsdale Common'da yürüyüş yapıyor, bazen de birkaç kilometre ötedeki Carefree'de, *saguaro* ve *Corona de Cristo* dikenleriyle dolu dağ yollarında ata biniyorlardı. Bir sonraki bebek patlamasından önce hayatları kısa bir süreliğine de olsa sakin geçmişti. Vahşi torunlar büyüyor, gürültü yapmaktan vazgeçip uçup gidiyorlardı.

Anthony çalışmayı bırakmamıştı. Özellikle de dünyanın durumu şimdi hızla daha da kötüye giderken her zamankinden fazla çalışmak gerekiyordu. Olaylar durulduğunda emekli olacaktı. Vakit gelmemişti henüz. Anthony'nin oğlu Anthony Jr., Yuma'da kendine çekidüzen verdi ve okuldan sonra hemen subay okuluna, oradan da doğruca Irak'a gitti. Tommy hâlâ Anthony'nin yanındaydı. Ingrid daha iyiydi ama geç kalmıştı çünkü sekiz aylık iyileşme sürecinde Anthony de toparlanıp kendi hayatına bakmış, yeniden âşık olmuştu. Ingrid'den boşanıp gitarıyla şarkılarına eşlik eden, ona her gün pastalar yapan ve onu koşulsuz şartsız seven, hamile kalan, ona sarışın Isabella'yı veren Kerri'yle evlenmişti.

Anthony'nin kızı Rebecca'nın da önümüzdeki ay ilk çocuğu doğacaktı. Anlaşıldığı üzere Washington, Becks'in hayatında kalıcı bir yer edinmişti.

Rebecca'nm bebeği mi olacaktı gerçekten? Çünkü daha dün on sekiz yaşındaki bir hemşire, Rebecca'nın babasının Sovyet hastane-

sinde yaralı halde yatan babasına eğilmiş, "Evet, Şura, bir bebeğimiz olacak," diyordu.

Ve şimdi o babanın babası, yaşlı savaşçı, Sonoran'daki bir gün batımmda sandalyesine oturmuş, sigarasını içiyordu.

Hemşiresi de yanında çayını yudumluyordu.

Kollarını beyaz sallanan sandalyenin kolçaklarına yaslamıştı. Hâlâ doksanlardaydılar ve güneş turuncu ışığını *saguaro*'ların, çalılıkların üzerine gönderip kayalık dağlara yansıtıyordu.

Etraflarında Alexander'm annesinin parasıyla aldıkları arazi uzanıyordu; hem paha biçilmez hem de bedava olan arazi. Arkalarında Almanya, Polonya, Rusya vardı. Daha arkalarında, çayırların, steplerin aşağısında o kocaman antik Perm şehri, eski adıyla Molotov vardı ve ormandaki çamurlu yoldan geçince bir daha hiç göremeyeceklerini bildikleri, gerçekten de görmedikleri küçük balıkçı köyü Lazarevo vardı.

Uzakta, en doğuda ve güneyde tehlikeli ormanlarıyla Hué Nehri, Kum Kau, Vietnam vardı. Yüzlerini o yöne hiç çevirmiyorlardı.

Onun yerine batıdaki dağlara, McDowell tepelerine, güneşin her akşam battığı geniş vadiye, ata bindikleri, *saguaro*'larm beyaz çiçekler açtığını ilk kez gördükleri, Anthony'nin yılanlar, kır tavşanları bulduğu, Paşa'nın akrepleri incelediği, Harry'nin punji kazıklarıyla Gila canavarlarının peşine düştüğü, Janie'nin oğlanlar kadar dayanıklı olduğunu babasına göstermek için bile bile *cholla*'lara dokunduğu tepelere bakıyorlardı. İyilerdi, çocukları katran ruhu çalılıklarında büyümüştü. Onlar da iyiydi.

"Bu hayatın bitmesini istemiyorum," dedi Alexander. "İyisiyle kötüsüyle, her şeyiyle, eskisiyle sonsuza dek sürsün." Sonra kolunu Tatyana'nın omzuna attı. "Burası muhteşem bir yer. Anne ve babamın kara sınırında milyonlarca ışığın parladığı bu harika, altın sarısı, leylak rengi çölde gün batımı inanılmaz." Sesini sakin, alçak tutmaya çalıştı. Uzakları gösterdi. "Üç yüz doksan iki dönümlük bahçemizi görüyor musun?" dedi usulca. "Rus leylaklarının hemen ötesinde Arizona leylaklarının olduğu kendi yaz bahçemiz burası; mine çiçeklerinin, fazelyaların, çöl lavantalarının, lantanaların toprağı örttüğü bahçe. Görüyor musun?"

"Görüyorum." Tatyana kadife çiçeklerini de görüyordu.

"Çocukken üzerinde beyaz elbisen, elinde kırmızı çiçeklerle benimle yürüdüğün Marsovo Pole'yi görüyor musun?"

"Çok iyi görüyorum."

"Her günümüzü bunun gerçek olmadığından korkacak kadar güzel geçirdik Tatyana," dedi Alexander. "Hep şu andan ödünç aldığımız beş dakikamız varmış gibi yaşadık."

Tatyana elini onun yüzüne götürdü. "Hepimizin tek sahip olduğu da bu, aşkım," dedi. "Ve zaman uçup gidiyor."

"Evet," dedi Alexander altın sarısı, bal rengi gözleriyle ona, mercan rengi ve sarı tonlarındaki çöle bakarak. "Ama ne beş dakikaydı."

Rebecca'nın büyükannesi ile büyükbabasının aşkını anlattığı kitabı bitmek üzereydi. Ama Rebecca'nın bilmediği, bilmeyeceği ve bilemeyeceği şeyler vardı.

Tatyana, Fontanka ve Moika kanallarını, Saray Köprüsü'nü, diğer köprüleri, kürekleri, kayıkları, alçıları, kıyafetleri, babaları, ağabeyleri, bir ablayı, bir anneyi, uzun zaman öncesinde kalan bir pazar gününü düşünüyordu.

"Bak, Tanya. Yeni elbisen." Babası kahverengi ambalaj kâğıdını yırttı. Tatyana kaşındıran ve acıtan alçısına rağmen neşelenmişti.

Küçük bir çığlık attı ve kolunu, sıkıntılarını, kaybolan yazını unuttu. Ah, elbise! Kırmızı çiçeklerle süslü beyaz elbise. Kol yerine saten bağcıkları vardı ve sırtında da saten şeritler zikzak çizerek eteğe doğru iniyordu. Elbise yumuşacık ve kaliteliydi. "Ama baba!"

"Ama baba!" diye onu taklit etti babası.

"Baba, nereden aldın bunu?"

Elbiseyi inceleyip ters çevirdi ve parmaklarını dikiş yerindeki etiketinde gezdirdi. "Fransız malı."

"Bunu... Fransa'dan mı aldın?" dedi Tatyana nefesi kesilerek. Kraliçe Margot ve zavallı yakışıklı asker âşığı La Môle'dan başka bir şey düşünemiyordu.

"Hayır," diye karşılık verdi babası. "Polonya'dan aldım. Swietocryzt diye küçük bir kasabadaki pazardan aldım. Güzel şeyler var orada. Bunu da benim Tanya'm beğenir diye düşünerek oradan aldım."

"Beğenmek mi dedin? Baba, ben buna bayıldım! Dur, hemen giyeyim ve yürüyüşe çıkalım."

"Kırık kolunla öyle bir elbiseyi giyemezsin," dedi Daşa.

Tatyana kaşlarını çattı. "Kırık kolla giymeyeceksem ne zaman giyeceğim?"

"Kolun kırık olmadığında," dedi Daşa.

"Ama bu elbise moralimi düzeltebilir, değil mi baba?"

"Doğru." Babası başını sallayıp gülümsedi. "Daşa, bilmişlik taslama. O elbiseyi aldığım kasabayı görmelisin. Kasaba, elbise, kıpır kıpır, âşık olunacak bir yer. Bacakların da olmasa o elbiseyi giymek istersin."

"Neyse, onun adına iyi bir şey çünkü onun kolu yok," diye homurdandı Daşa.

"Haydi, giy onu gün ışığım," dedi babası Tatyana'ya. "Giy, tatlım. Polonya'da bana ne dediler biliyor musun? Senin adın peri masallarındaki prenses anlamına geliyormuş. Ben hiç bilmiyordum."

"Ben de bilmiyordum baba. Ne güzel. Peri prenses!" Tatyana elinde elbisesiyle dönmeye başladı.

Böylece Tatyana ilk kez ablasının, ayağına fazlaca büyük gelen kırmızı, topuklu, bantlı ayakkabılarını giyme iznini de koparmış oldu. Ayakkabının bantlarını bileklerinden bağlayıp elbiseyi giydi ve Beşinci Sovyet'teki küçücük evlerinden çıkıp yürüyüşe gittiler. Sarı saçlarının uçuştuğu Leningrad kaldırım taşlarına arada bir takılarak yürürken elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyordu.

Onu iyi tanımlayan bir ifadeydi bu. Elinden geleni yapması.

Bira aldılar ve şapkalarını takıp pazar ayakkabılarıyla yürüdüler, sigara içerken Leningrad'ın tozlu yaz havasını içlerine çektiler, granit Fontanka Köprüsü'nden ve Yaz Bahçesi'nin arka kapısından Mühendisin Kalesi'ne yürüdüler. Dar yollardan geçip koca koca karaağaçların kapattığı fıskiyelerin önünden geçtiler. Çiftler eski çağ kahramanlarının mermer heykelleri arasındaki banklara oturmuşlardı, kendi çocuklarını yiyen Satürn'ün, Eros ve Psyche'nin, eski dünyada kumandanların kumandanı Büyük İskender'in heykelinin yanındaki.

Metanovlar, Yaz Bahçesi'nin yaldızlı demir kapılarından Neva kıyısına, St. Pyotr ve Pavel Kalesi'nden geçtiler. Işıl ışıl parlayan nehrin kıyısındaki parmaklıklar boyunca ilerleyip Kış Sarayı'nın, Amirallik'in altın sarısı kulesinden Aziz İsaak Katedrali meydanına, oradan da Bronz Atlı heykeline yürüdüler.

Çok yürümüşlerdi ve yorulmuşlardı. Akşam oluyor, gökyüzü kehribar sarısına dönüyordu. Tatyana'nın kolu hâlâ kırıktı ama Saika Kantorova adlı kızdan geriye kalan tek izdi bu. Diğer her şey unutulmuştu. Onun adını ailede bir daha anan olmadı, oradan geçtiklerinde bile.

Hiç var olmamıştı sanki.

Daşa, Tatyana'yı sağlam kolundan tutup onu korurcasına yürüyordu. Paşa da diğer yanında alçısına çarpıp duruyordu. Annesi ile babası kol kola girmiş, pek tanık olmadıkları bir içtenlikle konuşuyorlardı. Babası Tatyana'ya crème brûlée'*li dondurma aldı. Bir banka oturup Büyük Petro'nun Kuzey Kutbu'nun ışıklarıyla aydınlanan granit Bronz Atlı heykeline, dingin Neva Nehri'ne yansıyan kuzey güneşine baktılar.*

"Baba, sen Polonya'daki Holy Cross'un güzel bir kasaba olduğunu mu söyledin?" dedi Tatyana. "Ama hiçbir yer Leningrad'ın yaz akşamlarındaki haliyle kıyaslanamaz, değil mi?"

"Hiçbir yer," diyerek ona katıldı babası. "Ölmek istediğim yer burası benim."

"Burada keyifli bir gün geçirmeye çalışıyoruz, sen kalkmış ölümden bahsediyorsun," dedi annesi. "Neyin var senin?"

"O melankolik ve Rus bir adam," diye fısıldadı Paşa kahkaha atan Tatyana'ya. "Sen de ağlamayacaksın, değil mi?"

"Elimden geleni yaparım Paşa."

"Holy Cross'a bir pazar günü gitmiştim," dedi babası. "Akşama doğru şehrin eteklerinde akan Vistula Nehri'ne yürüdüm. Neva kadar geniş değil ama mavi ve sakindi, şehre giden köprü de maviye boyanmıştı. Çiftler ve aileler beyaz şapkalarıyla dondurma ve karpuz yiyerek köprüden geçiyor, çocuklar kahkahalar atıyordu. Köprünün altında da genç bir adam sevgilisini kayıkla gezdiriyordu."

"Gördün mü Tanya?" dedi Paşa. "Bazı kültürlerde erkeklerin kürek çekmesi hem uygun hem de istenen bir şey."

Tatyana onu dirseğiyle dürttü.

Babası sözlerine devam etti. "Adam kürekleri bıraktı ve birlikte nehrin üstünde sallanıp durdular. Kadın beyaz elbise giymiş, geniş kenarlı bir şapka takmıştı. Elinde beyaz acı baklalardan bir demet vardı. Güneş üzerlerine vuruyordu. Ben köprüde durup uzun süre

onları izledim." Sonra iç geçirdi. "Hayatta olduğum için kendimi mutlu hissettim. Keşke orayı sen de görebilseydin milaya* *Tanya."*

"Benim görmemi istemedin mi peki baba?" diye sordu Daşa.

"Peki ya ben Georg? Sevgili karının da beyaz şapkasıyla dondurmasını yerken orayı görmesini istemedin mi?" dedi annesi.

Uzaktan bir yerden bir ozanın sesi geliyordu, tenor sesi kaldırıma yayılıyor, yanardöner nehirde yankılanıyordu.

"Gori, gori, moya zvezda
Zvezda lyubvi privetnaya
Ti u menya odna zavetnaya
Drugoy ne budet nikogda..."

"Işılda, ışılda, benim tek yıldızım,
Işılda sonsuzluğa aşk yıldızım.
Sen benim tek ve biriciğim.
Senden başkasını sevmeyeceğim..."

Babası ile Paşa'nın arasına sıkışan on dört yaşındaki Tatyana, Bronz Atlı'nın karşısındaki bankta ailesiyle birlikte oturmuş, dondurmasını yalarken tüm ruhuyla, tüm içtenliğiyle o aydınlık günü, stüko evleri, geniş kenarlı şapkaları, elinde kürekler, yüzünde bir gülücükle sevdiği kadını Polonya'daki Holy Cross adlı küçük, sakin kasabada, mavi köprünün altındaki nehirde gezdiren o genç adamı, o ilahi hayatı, ilahi aşkı tüm kalbiyle gördü.

Üç

Tatyana yeni milenyumda bir pazar günü bankta, Batı temalı, sanat galerileriyle dolu, evrensel, çok kültürlü ama yine de fazlasıyla Amerikan olan o kusursuz Scottsdale'in merkezinde oturuyordu. Alışveriş yapıp öğle yemeği yemiş, kitapçıya, antikacıya, perdeciye, hırdavatçıya, DVD dükkânına gitmişlerdi. Şimdi öğleden sonrasıydı, saat üç

* (Rus.) Tatlı. (ç. n.)

üç buçuk civarıydı. Tatyana güneşten korunmak için şapka takmış, bembeyaz giyinmişti ama doğrusu güneşi *seviyordu*. Terliyor, nefesi kesiliyordu, ağır ağır nefes alıp veriyordu ama umurunda değildi bu. Banka oturmuş, *bir dakika daha otursam yanık şeker gibi haşlanacağım*, diye düşünüyordu. Dışarı çıkmaya uygun bir hava değildi, sıcaktı, sıcağın kokusu dışında bir koku yoktu ama o da umurunda değildi. Sıcağı ondan biraz daha az seven Alexander kendine içecek bir şeyler almaya gitmişti.

Tatyana palmiyelerin altına oturmuş, dondurmasını yiyordu. Yazdı, haziran ayıydı, yarın doğum günüydü. Şapkasının altında, burnunun altından çok eskilerde kalmış Rusça bir şarkıyı mırıldanıyordu.

Gözlerini kırpıştırdı ve başını dondurmasından kaldırdı.

Yolun karşısındaki Alexander gülümsüyordu.

Phoenix'in merkezine giden otobüs yaklaşırken görüntüsünü kapatmıştı. Alexander başını bir o yana bir bu yana hareket ettiriyordu.

Leningrad'da yaşadığı andı bu, boş bir yolda, Alexander'ın hayatının mümkün olduğu, Alexander'ın mümkün olduğu bir an. İşte orada duruyordu, genç bir Kızıl Ordu subayı, günleri geleceği olmadan belirlenmiş, arzuları dizginlenememiş, Rusya'da savaşın başladığı gün devriye geziyordu. Tüfeği omzunda durmuş, gözlerini o neşeyle dondurmasını yiyip şarkı söyleyen sarışın, taze, göz alıcı kıza dikmişti. Önünde onu bekleyen hayatı bilmeden ona bakarken aklından geçen...

Karşıya geçmeli mi, yoksa geçmemeli miyim?

Onu takip etmeli miydi? Onun peşinden o otobüse binmeli miydi? Ne büyük delilikti bu.

Alexander otobüsün etrafından dolaşıp geldi, koştuğunu sanıyordu. Ama artık koşmuyordu. Tatyana'nın oturduğu banka doğru ağır adımlarla yürüdü. Onun önünde durdu ve Tatyana ona bakmak için başını kaldırdı, gözlerini kaldırdıkça kaldırdı çünkü Alexander çok uzun boyluydu.

Tatyana'nın saçları beyazlamıştı. Alexander gözlerini kırpıştırdı. Saçları yine sarı ve uzundu şimdi. Yüzündeki çizgiler yok olmuştu. Yeşil gözleri ışıldarken çilleri katlanarak çoğalıyor, kırmızı topuklu ayakkabıları üst üste attığı bacaklarının ucunda sallanıyor, beyaz elbisesinin askısı omzundan kayıyordu. Alexander gülümseyerek, "Tat-

yana, dondurman hep eriyor," dedi. Elini ona uzattı ve ağzını silip askısını düzeltti.

"Ben çok sıcakladım," dedi Alexander ve banka oturdu, kolasını açıp sigarasını yaktı. "Buraya gelmeyi nasıl kabul ettim bilmiyorum. Şu an Biscayne Koyu'nda olabilirdik." Başını sallayıp omuz silkti. Sigarasından uzun bir nefes çekip Tatyana'ya baktı. Omuz omuza oturmuşlardı. "Evet, hemen cevabı yapıştırmayacak mısın?"

Tatyana ona dönüp baktı ve gülümsedi. "Ruslara göre mutlu son nasıl olur biliyor musun? Kahraman kendi hikâyesinin sonunda acılarının kaynağını öğrendiğinde olur."

Alexander kolasından bir yudum daha içip, "Şakaların artık çok yavanlaştı," dedi. Uzun bacağıyla onu dürttü. Tatyana onun elini tuttu. "Ne oldu?" diye sordu Alexander.

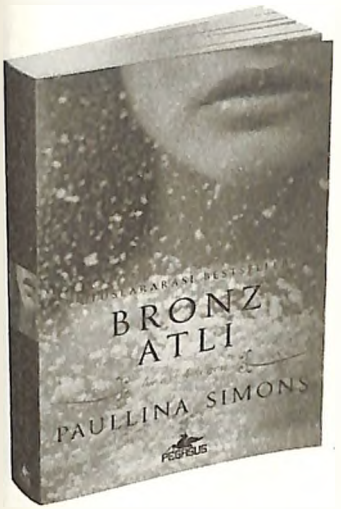
"Hiçbir şey olmadı asker," dedi Tatyana.

Alexander uzak okyanuslardaki tekneleri, karanlık geçen çocukluğunun çöllerini, kaderi, banktaki kızı düşündü. Onu gördüğünde yeni bir şey görmüştü. Görmüştü çünkü görmek istemişti, hayatını değiştirmek istiyordu. Kaldırımdan, kurumuş yaprakların üzerinden indi.

Karşıya geçmek, onun peşinden gitmek için. Ve hayatına anlam katacak, seni kurtaracak. Evet, evet... geç karşıya.

"*Lvov'da yeniden karşılaşacağız aşkım ve ben...*" diye mırıldanıyordu Tatyana dondurmasını yerken, Leningrad'da, yasemin kokulu haziranda, Fontanka'nın yakınında, Neva'da, sonsuza dek genç kalacağımız Yaz Bahçesi'nde.

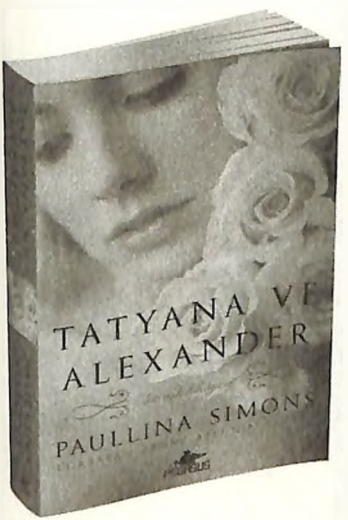
SON



Bu kısacık ömürden korkmayacağım, başımı eğmeyeceğim, dik durmanın bir yolunu bulacağım. Kapımı her şeye kapatacağım, Alexander. İçimde yalnızca sen kalacaksın...

Bronz Atlı, Tatyana ile Alexander'ın hikâyesi. Başlarına bombalar yağarken kalpleri aşk için çarpanların hikâyesi. İhanetin olduğu kadar fedakârlığın da hikâyesi. Her satırı hüzünle, tutkuyla ve umutla kaleme alınmış, unutulmaz bir aşk ve savaş destanı...

Avucunu aç, içine benim için bir öpücük kondur ve sonra elini kalbine bastır.



Paullina Simons uluslararası çoksatan eseri *Bronz Atlı*'da, karanlık II. Dünya Savaşı döneminde Tatyana'nın Kızıl Ordu subayı Alexander Belov'la yaşadığı büyük aşkın yürek burkan hikâyesini anlattı. Bu destansı hikâye *Tatyana ve Alexander*'la devam ediyor; savaşın yıkıcı gücüne rağmen adanmışlık ve aşkın yenilmezliği...

Savaşçı, komutan Alexander. Suyun, ateşin ve gökyüzünün Alexander'ı. Sevgili Tanrım beni sana versin; tankların ve hendeklerin, dumanın ve kederin askerine, mutluluğumun ve özlemimin kaynağı Alexander'a. Her neredeysen seni arıyorum.